NAZIONALE VITT. EMANUELE ROMA
8 h
13 — L
5

VIII C 55

Brixia. 1535 ?

SYNODIA VGONIA EPISCOPI PHAMAVGVSTANI.

DE CONCILIIS

Pertinet ad Bibliothecā S. Franci Iwanovič...

REVERENDISSIMIS Patribus: ⁊ dñis meis maxime obſeruandis: dñis Alexā
dro Farneſio Hoſtieñ. Antonio a monte Portueñ. Epis. Frācifco ſancte Crucis in Hie
ruſalem. Franciſco Cornelio ſancti Pancratij presbyteris: ⁊ Paulo Ceſio ſcti Euſtachij Dia-
cono. S. Ro. E. Cardinalibus preſtantiſſimis. Mathias Ugonius Phamaguſtanus indi-
gnus Eps: humillimam reuerentiam ſalutem ⁊ cōmendationem. d.

¶ Cōcilioꝝ Synodiā, Authoritatem praxim: ad quādam quaſi mei ipſius memoriā mihi tā-
tum diu ante collegerā: cum primum de nouiſſimo Laterano cōcilio: qḋ fe. re. Julius ſecūdus
ſummo ſtudio: cura opera fieri haberiqꝫ curabat: verba publice ꝓdire cepiſſent. Non equidem
vt noui iuris aliquid: alijs ea ſuper re ſcriberem: ſed ea magis mente: eoqꝫ conſilio: ne ſi quan-
do: eidē me Synodo itereſſe: ibiqꝫ vel alibi: de hmōi materia verba facere cōtingeret elinguis
improuidus diſciplinaꝝ eccleſiaſticaꝝ ignarus ⁊ indignus oīno eps apparerē (vbi vero opus
eſſet) laboris huius mei fructus aliquot: veluti ex quodā quaſi referto promptuario breui: vt
aiunt: manu decerperem: qui mihi tūc vſui eſſent: ſuppeterent: ⁊ inſeruirent. Illud enim cogi-
tabam: vt compendium hoc apud me perpetuo deliteſceret euaneſceret: ⁊ mecū poſtremo peri
ret. Sed vbi inter ſtudioꝝ cōſilioꝝqꝫ meoꝝ participes rumor paulo ante increbuit. S. D. N.
Clementem Pontificem maximū Carolo Ceſare Auguſti ſuo bene innāte: ac pedibus ꝓpe-
modum in ſententiā cōmeante: ſynodū quoqꝫ gnālem: ob veſani Lutheri: longe lateqꝫ iamdiu
debacchātes hereſes ꝓpe diem: felicibus auſpicijs: neceſſario: celebrari ſtatuiſſe. Non defuerūt
grauiſſimi magne auctoritatis viri: mei amantiſſimi: qui me diu recuſantem, perſpicuis eorū
rōnibus, validiſſimis perſuaſionum argumentis: ac varijs adhortationum ſtimulis cogerēt:
vt libelli huius farraginem: quā ex ſacroꝝ canonum: priſcoꝝ concilioꝝ: clariſſimorumqꝫ docto
rum: multiplici lectione in quoddam quaſi Enchiridion mihi congeſſeram, Paulo vberiore
ſtilo ampliatam ederem calcographis imprimendā relaxarem, ac in lucem: manusqꝫ aliorum
prodire: ⁊ periculum de ſe facere permitterē, vt ſi omnibus: ⁊ illis pſertim doctioribus, ꝓdeſſe,
aut vtilitatis vel cōmoditatis aliquid afferre non poſſet. Aliquibus ſaltem paucis: laboris qc-
piam: in euoluendis libris detraheret: quo circa factum fuit: vt ego: qui in amicos facilis procli
uus ⁊ obſequentior ſemper fui: his: ⁊ huiuſmodi compluribus cauſis adductus cōſentire: her-
bam (vt veteres loquebant) tradere. Ac (frōte perfricata) ad amplitudines veſtras: penes
quas: Mei ipſius, rerumqꝫ omnium meaꝝ plenum arbitrium ac merum ⁊ mixtum imperium
exiſtit: pro inepta ac quantulacunqꝫ excuſatione confugere compulſus fuerit: vt libello meipſo:
⁊ quicquid in homine eſſe poteſt: eiſdem dicato addicto: ⁊ deuoto: pro ſuo ipſarum arbitrio: iube-
re: ſtatuere: ⁊ (qḋ maluerint) de nobis ipſis diſponere non indignent. Scio enim nō licuiſſe
aſcriptitio ſeruo: de bonis (etiam ꝓprio ſudore acquiſitis) quicq̄. Preter dominoꝝ ſuorum
voluntatem (legibus hoc prohibentibus) ſtatuere, ſed quoniam facta pro infectis haberi nō
poſſunt: dominis meis: quibus maxime poſſum pcibus humiliter ſupplico: vt mihi veniā hu
militer petenti: clementer ignoſcere: ⁊ transfugam libellum hunc: qui veluti temerarius Arde
lio: de rebus nimis arduis grauiſſimis: ſuppremis, ſuiſqꝫ prorſus viribus maioribus: de ſacro
ſancte: vz. vniuerſalis eccleſie chriſti dei: ac dñi noſtri ſpōſe immaculate: de generalis concilij (qḋ
eius typon ⁊ imaginē gerit) deqꝫ ſummi Pontificis: chriſti ipſius in terris vicarij pcipui, au
thoritate: iuriſditione: poteſtate: atqꝫ pſtātia indagare: ſcribere: diſputare: ac reponere auſus fu-
it. Pro innata ſua clementia: in eaꝝ clientelam, tutiſſimiqꝫ Aſyli ſui perfugium: atqꝫ preſidium:
recipere dignent: vt ſicubi opus fuerit (ꝓut certo erit) pro acerrimo iuditio ſuo, ſingulari mi
rificaqꝫ doctrina: eum pro nota: corrigere: caſtigare: emendare, ⁊ (pro cōmuni rei litterarie, ac ſi
dei orthodoxe cōmodo: ⁊ vtilitate) in meliores ſenſum, doctiorem intellectum: ⁊ gratiorem fa-
ciem vertere non grauentur: ſeu ſi mēdax neqꝫ inutilis (prout ſatis vereor) videbitur: totum
oblitterari: ⁊ flammis comburendum tradi iubeant: Mei nihilominus: earum ⁊ ſancte ſedis
apoſtolice indigni: iamqꝫ emeriti ſeruuli quandoqꝫ memores: que diu auguſtiſſime valeant.
Brixie. Kal. Julij. M. D. XXXI.

Sanctiſsimo ꝛ Clementiſ. D.N.D. PAVLO.III. Pont. Max.

BEatiſ. pr. ꝛ Dñe. d. Clementiſ. Poſt pedum oſcula Beatoꝝ. Exiſtimaſſem me officij debitiq mei prorſus immemorem. Niſi. ſ. v. que dei ſummi vices gerit in terris. Imperfectum meum aperta (vt aiunt) fronte oſtenderem. Libellum Conciliorum: quem mihi ipſi diu ante conſcripſeram ac protectioni Sanctiſs. noīs veſtri ꝛ alioꝝ quondā Reuerēdiſſimoꝝ Cardinaliū dicaueram. Poſteaq̄ de futuro generali Concilio iuſſu. ſ. v. celebrando verbum prodiit. Ad eiuſdem Beat. v. ſacros pedes exhibendum mitto: Eidem quibus poſſum ꝛ debeo precibus humiliter ſupplicando. Vt illum pro me (licet prima facie magnus videatur ardelio) Clementer Benigne ꝛ humaniter (vt ſemper cōſueuit) admittere, audire, ꝛ pro meritis eius diiudicare dignetur: ꝙ ſi quid ieruditum, improbumq (vt ſatis vereor) inuenerit: Illud totum inſcipientie ꝛ imbecillitati mee aſcribat: obliterandum, flāmiſq conſumendum declaret: ꝛ abholeri, reprobariq ſeueriſſime iubeat. Quicquid autē boni, Iuri, ꝛ veritati conſonum deprehenſum fuerit. Bonitati, ꝛ gratie diuine, pro innata clementia ſua tribuere dignetur. Cuius gratie, ꝛ pedibus ſanctiſs. me humilime comendo: que diutiſſime nobis, ꝛ ſacroſancte eccleſie ſue auguſtiſſime valeat. Brixie. xiiij. menſis Nouembris. M.D.XXXIIII.

Humilimus pedum. ſ. v. ſeruulus Mathias
Vgonius Epiſcopus Phamauguſtanus.

Breue eiuſdem Sanctiſſ: D.N.PP. Pro reſpõſione,
⁊ operis approbatione.

Atergo.

Venerabili Fratri Mathie Ugonio Epõ Phamaguſtano.

PAVLVS.PP.III.

VEnerabilis Frater Salutem, ⁊ aplicam Benedictionem. Synodie opus Quatuor diſtinctum libellis, quod nuper ad nos miſiſti: libentiſſime vidimus. Et quantum ex ſummaria eius lectione deprehendi licuit (Neq; enim ꝑ occupationes: quibus obruimur examinare, aut perpẽdere ſingula, cõmodum fuit) opere precium feciſſe te, atq; opus chriſtiano viro, ⁊ epõ dignum: quod lucem ambiguis inferat non contemnendam: varijsq; ſuccurrat dubijs edidiſſe arbitramur. Quo nomine te amamus plurimus, ⁊ gratias agimus. Atq; vtinam eiuſmodi aliquot dominici arui cultores nanciſceremur. Minus profecto inopia laboraretur, ⁊ fame. Nam ⁊ leta eſtas, ⁊ meſſis ꝓueniret vberior: Nec lappe, ⁊ tribuli ſegetes enecarent. Nos, quod ad tam egregie mentis, Saluberrimiq; inſtituti rationem attinet: Fraternitatem tuam in dño hortamur, vt velit in huiuſmodi laboribus perſeuerare: Ac rem chriſtianam (qð multi ad quos ſpectant negligunt,) tot inſidijs, tot diſſidijs circumuentam, quibus licet opibus (licebit autem plurimis) adiuuare. Pro hoc nempe tam nobili animoq;, ⁊ opere affecti tibi, ⁊ ꝓpitij futuri ſumus: Nec rebus tuis vſpiam, cõmodiſq; ⁊ honoribus, quecũq; offertur occaſio defuturi. Te enimvero etiam in minoribus dileximus fraterno amore, ⁊ precipuo ſemper affectu proſecuti ſumus.

Datum Rome apud. s. Petrum, ſub annulo piſcatoris. Die.xvij. Decembris. M. D. XXXIIII, Pontificatus noſtri Anno Primo.

Fabius Vigil.

COGItati mi-
hi:ac diu
mecum ſe
piuſcule
reputanti
quid nam
in cauſa
eſſe poſ-
ſet:ꝙ ſub
limis il-
la militā
tis eccleſie authoritas: tante exiſtimatio-
nis:precellentie,ꝛ glorie priſcis temporibus
fuerit. Ut non modo chriſticolarum popel
li:vileſq; plebecule. Sed innumerabiles ex-
cellentiſſimarum rerum publicarum Sena-
tores. Confertiſſimi latiſſimarum prouin-
ciarum populi. Sereniſſimi Reges. Potē
tiſſimi totius orbis Monarchiā moderā-
tes Imperatores: humili obſequio libētiſſime
ei colla ſubderent. Noſtris vero cōtra tēpo
ribus ita deiecta: proſtrata ꝛ vilis habeat.
Ut nemo etiam gregariorum, ꝛ obſcenorū
hominum inueniatur: qui illam non con-
temnat:qui non tantum minores ſacerdo-
tes:ſed maiores aut maximos Pontifices
piliſaciat. Quiue eorum diuina myſteria:
equiſſima monita:horrendas Dathan: ꝛ
Abiron execratōes:ius:phas: aut ſacroſan
cte apoſtolice ſedis grauiſſima iudicia vene
rari vel audire curet. Quiq; potius gentes
ſanctam,populum electum. Regale ſacerdo
tium chriſtos domini (quod maximo ſine
rubore loqui non poſſumus) non irrideat:
floccipēdat:interno liuore, virulento odio:
nephariis contumeliis:ꝛ deteſtandis maledi
ctis:cote diaboli acuminatis linguis, non
perſequatur. Hec inq̃ cogitanti mihi, ſta-
tim in mentem venit, atq; illico perſuade-
ri cepit in ligno eſſe qđ lignum rodit. Nā
poſteaq̃ priſcorum illorum eccleſie noſtre he
roum ardens virtus diuinis igniculis co
ruſcans ſanctimonia: vite ac morum irre-
prehēſibilis norma: capitis membrorumꝙ
aſſidua:non minus aloes q̃ mellis habens
reformatio. Juſtitie perpetua cōſtansq; vo-
luntas:humilis doctrina:ignita dei ac pro-
ximi charitatis dilectio, langueſcere hemi-
ſperium noſtrum relinquere: obliuioni de-
mandari ꝛ in deſuetudinem pene abire ce-
perunt. Poſteaq̃ illa duo magna Solis ac
Lune luminaria que ſolido in firmamēto
diuina prouidētia conſtituit, vt lucem a te
nebris diuiderent:ceteris aſtris lumen mu
tuarent diei ac nocti preeſſent:ꝛ vniuerſam
terram lucis ſue radio illuminarent. Luces
ipſam quandoq; in tenebras vertere: defe-
ctus ꝛ horrendam ecclypſim perpeti. Ne-
fanda hec omnia leuitici generis miniſtros
perditis eorum laceſſentibus moribus: vt
videre videor:innuaſcere. Quod quidem di-
uinum vatem Hieremiam maximo mero
re conſternatū ſollicite vaticinari dixerim,
cum inquit. Quomodo ſedet ſola ciuitas:
plena populo:facta eſt quaſi vidua domina
gentium. Princeps prouinciarum facta eſt
ſub tributo, non eſt qui conſoletur eam ex
omnibus charis eius:oēs amici eius ſpre-
uerunt eam, ꝛ facti ſunt ei inimici: omnes
perſecutores eius apprehenderunt eam in-
ter anguſtias. Uie ſyon lugent eo ꝙ nō ſint
qui veniant ad ſolemnitatem:facti ſunt ho-
ſtes eius in capite: inimici eius locupletati
ſunt:q2 dominus locutus eſt ſuper eam:pro
pter multitudinem iniquitatū eius:ꝛ egreſ
ſus eſt a filia Syon omnis decor eius. Fa-
cti ſunt principes ipſius velut arietes non
inuenientes paſcua ꝛ abierunt abſq; forti-
tudine ante faciem ſubſequentis. Uiderunt
eam hoſtes ꝛ deriſerunt ſabbata eius. Pec
catum peccauit Hieruſalem:ꝛ propterea in
ſtabilis facta eſt:omnes qui glorificabāt eā:
ſpreuerunt illam:q2 viderunt ignominiam
eius. Hec ille. Quis enim obſecro eſt adeo
mētis inops:adeo ſui ipſius immemor:qui
veterum annales ꝛ nr̄a hec tēpora ſecū recen
ſendo luce meridiana clarius non intueat
ac intelligat:priſcos illos eccleſie patres tā-
tum icirco auctoritatis:fidei: exiſtimatio-
nis:decoriſq; facillime aſſecutos: q2 ſacro-
ſanctam fidem orthodoxam: quam ab ipſo
domino ꝛ ſaluatore noſtro chriſto Jeſu:ab
ipſius apoſtolis,a ſacris conciliis ardentiſ-
ſime ſuſceperant. Ita diligenter,pure:deuote
integre,obſeruauere:vt iota vnū:aut vnus
apex non preteriretur a lege. Quia quotiēs
aliquid iter chriſticolas emerſiſſet:quod fi-
dei ſinceritatem:maieſtatem: obſeruantias
offendere poſſet. Illico ſacra vniuerſalia cō
cilia:in qbus (ni fallor) totius eccleſiaſtice
diſcipline neruus roburq; cōſiſtit:omni ac
curata diligentia (que cunctarum bonarū
artium mater eſſe dignoſcitur) frequentiſſi
me pro communi omnium vtilitate: pro
aſſidua cultura vinee domini ſabbaoth ce-

lebrarunt. In quibus modo luxuriantes, aridoſq; inutileſq; ramos amputando: modo gibboſos: diſcolos: ⁊ aberrátes preuſtis ſudibus colligando: vt alta petere poſſent: ſurſum dirigere: pertinaces hereticos abſcindere: ſciſmaticos confundere: bene inſtitute reipublice chriſtiãe vitia omnia purgare: cuncta collabẽtia inſtituta reformare. ac verbo pariter: ⁊ exẽplo bene: beateq; viuendi normã ſtabilire cõſueuerũt. ¶ Nos vero nr̃atesq; fere oẽs: quibus corpus voluptati. Alia vero oneri exiſtit, ecõtra. Ideo ꝯtẽptui eſſe: nihili extimari: tantũ iniuriaꝝ vituperationis: ⁊ infamie ꝑpeti: q̃ que dei honoꝛẽ, que fidei integritatẽ: q̃ vitioꝝ reformationẽ cõcernere poſſunt. Summa ignauia: toꝛpenti ocio: perpetuaq; negligentia (que virtutis ac moꝛum inculta diſcinctaue nouerca nuncupatur) de induſtria proſequimur. Quinimmo ſceleſtiſſimam Babylonem turpiter incolimus. Quia ſanctuariũ domini ꝓphanauimus: peneq; deſtitutum reliqmus: q̃ omne in precipiti vitius ſtetit: Quia ſiq; quem çelus domus dei comederit: de puniendis: tollendiſq; hereticis: ſciſmaticis: ſimoniacis: aleatoꝛibus: publicis ꝯcubitoꝛibus: ⁊ huiuſmodi nepharijs: ſceleſtiſq; hominibus. De eccleſie moꝛibus reformãdis: de concilijs celebrandis: verbus fecerit. Hunc nebulonem: Ardelionem: Sicophantam: Idiotam: ſupplantatoꝛem: ſuperſtitioſum: hypocritam: execrandum: irridendum, exſibilãdum: ac omnino explodẽdũ exiſtimamus. Quid ergo obſecro aliud ꝓ his coꝛruptiſſimis moꝛibus noſtris expectamus, aut ſperare poſſumus? cum ſal euanuerit: ĩfatuatumq; fuerit? niſi vt foꝛas proijciatur: ⁊ a poꝛcis infidelibus conculcetur? Nam quemadmodum imperium facile his artibus quibus partum eſt: retinetur (vt inquit Criſpus) ita contrarijs, vbi ꝓ laboꝛe deſidia: pro continentia ⁊ equitate: libido atq; ſuperbia inuaſere: foꝛtuna ſimul collabitur: ⁊ ĩmutatur cum moꝛibus. Que omnia ego qui tantillus homuncio: qui indignus: atq; vtinas non ꝓrſus inutilis chꝛiſti ⁊ eccleſie ſpõſe ſue ſeruus ſum: cũ ſedulo mecum cauſam meam dijudicando ac ſententiam in ſinu meo colligendo penſicularem. Non aliter fluctuanti nauicule Petri (in qua iãdudum chꝛiſtus doꝛmitat) oppoꝛtune ſubueniri prouiſumq; iri poſſe exiſtimaui: q̃ ſi dominus pia miſeratiõis ſue clemẽtia: ei pergefactus. Saluberrimo ac ſingulari vniuerſalis cõcilij antidoto noſtris calamitatibus atq; miſerijs chꝛiſticolas ſuos ſomno: vinoq; ſepultos: excitare maculas noſtras abſtergere ſancto paracleto ſpirante: coꝛ mundum in nos creare ſpiritus rectum in viſceribus noſtris innouare: populum ſibi acceptabilem ſectatoꝛem bonorum operus efficere: ac ſpiritu pꝛincipali cõfirmare dignaretur. Qua potiſſimum conſideratione adductus: decreui (ſi tamẽ dominus currentem ad metam peruenire cõceſſerit) hac ſynodali diſciplina me ipſum pro virili inſtruere. Mihiq; vniuerſalis cõcilij libellum qualem ac quantulumcunq;: apud me perpetuo deliturum: mecumue: foꝛte periturum: veluti Archetypon ⁊ formularium quoddam eoꝝ que contingere poſſent: conſcribere. Ne ſi quãdo dominus ad iannam cecitatis ⁊ miſerie noſtre ſero: nocte intempeſta: gallicantu, aut mane pulſare voluerit: me ſomno toꝛpentem, rerum omnium penitus ignaꝝ: impꝛouidum: ac ſurdo in auditoꝛio ſtertẽtem offendat. Nã ⁊ ſi arduus: perdifficilis: meis pꝛoꝛſus viribus impar: ⁊ diuerſis vndiq; ſtipatus periculis conciliοꝝ vniuerſalium tractatus exiſtit. In quo legitime cenſure: ac ſacraꝝ litterarum ſummi apices: ſummaq; ingenia ſepenumero inter ſe colluctantia: deſudarũt. In quo vbi de magna virtute atq; gloria maioꝛum noſtroꝛum. De Ignauia: Intemperantia: Secoꝛdia: Vitijs: ⁊ iniuſtitia neotericoꝛum: de poteſtate: ditione: vel iuriſdictione pontificis maximi ⁊ concilij diſſeras atq; cõmemoꝛes: ꝓ veritatis indagine: pro ingenti laboꝛis mercede: odium: inuidias: maleuolentiam: ⁊ perſecutionem: incurras. Tamen poſteaq̃ mihi tantũ dicturus ſus, auriculas aſini Myda Rex habet: bonam in partem accipient: ⁊ dabunt (ſat ſcio) veniam: omnes qui hoc meus ſtudium agnouerint. Quod ſi aſſequi non potero: que incredibili quodam deſiderio animo concepi. Dabo ſaltem operam vt hoc (quantulocunq;) conſolationis genere conquieſcam. Et q̃ pulchꝛa: ſublimis: veneranda ſit huius militantis: eccleſie hierarchia: q̃ grauis: precellens: timenda Imperij ac ditiõis ipſius Maieſtas: vbi ſeipſam colligit agnoſcit: ⁊ in ſtatu ſuo ꝯſiſtit: ꝯtemplari valeas. Ad quod quidẽ (vt alios aliaq; multa que grauiſſimis ſuis perſuaſionibus aleam iſtã

me ſubire fecerunt, ſilentio inuoluam:) me etiam hortatur plurimum diui Gregorij non minus docta ꝙ vera ⁊ canonica ſententia: qui conciliorum pernecesſariam vtilitatem ſanam: irreprehenſibilemqꝫ doctrinam: ac ſupremam (vt arbitror) poteſtates conſiderans. Fatetur ſacra ſe concilia non aliter ſuſcipere: ac venerari ꝙ quatuor ſancti euangelij codices. Et Ro. Pontifex diurno in libello profeſſionis ſue ingenue profitetur. Decreta conciliorum ſe vſqꝫ ad vnum apicem immutilata ſeruaturum: pariqꝫ honore ac veneratione omnia eque digna habiturum. Et que predicauerunt vel ſtatuerunt omnibus modis ſequi ac predicare. Que vero condemnauerũt non minus corde ꝙ ore condemnare. Urbanus vero preſul apoſtolicus: vbi inqt dominus vel eius apoſtoli: ⁊ eos ſequentes ſancti patres ſententiãdo aliquid diffinierũt. Ibi non nouam legem Ro. Pontifex dare: ſed potius quod predicatum eſt vſqꝫ ad animas ⁊ ſanguinem confirmare debet. Nam ſi quod illi docuerunt deſtruere (quod abſit) niteretur: tunc non ſententiam dare: ſed magis errare conuinceretur. Cum quo optime conuenit: quod Paulus apoſtolus Corinthios docet (dum inquit) Ideo enim hec abſens ſcribo, vt non preſens durius agam ſecundum poteſtatem quam dominus dedit mihi in edificationem ⁊ non in deſtructionem. Nec minus me etiam mouet venerandum Conſtantieñ. concilij decretum, vbi patres in eo conſcripti diuino (vt creditur) dei ſpiritu acti aperta (vt aiunt) fronte: rotundoqꝫ ore atteſtantur. Frequentem generalium conciliorum celebrationem agri Dominici culturam eſſe precipuam: que vepres: tribulos: ⁊ ſpinas hereſum: errorum ⁊ ſciſmatum extirpat: exceſſus corrigit, deformata reformat: ac vineam domini ad frugem vberrime fertilitatis adducit. Illorum vero neglectum premiſſa omnia mala i eccleſia dei ſeminare: alere: conſouere: prout ⁊ preteritorũ temporum recordatio: ⁊ preſentium ante oculos noſtros ponit miſerãda conſideratio.

¶ Hunc itaqꝫ concilij vniuerſalis libellus diuino inuocato numine (vt cunqꝫ) mihi i quatuor ex partibus in compendium deducere: ac veluti corpuſculum quoddam humanum effingere in animo eſt. Ut ſummi rerum omnium opificis: dum protoparentes noſtrum creando format: diſponit: perficit: atqꝫ reſoluit. Sacra veſtigia: humi proſtratus: ac venerabundus proſequar. Si tamẽ (vt paſtor ille virgilianus inquit) parua licet componere magnis. Is enim vbi microcoſmon hunc: trinodo ſuo numini i lucem producere placuit. Quibuſdam quaſi preludijs totius creationis ad vtilitates humanam premiſſis. Faciamus inquit hominem ad imaginẽ ⁊ ſimilitudines noſtrã. Formatiſqꝫ ex humo cũctis terre aiantibus: ac vniuerſis volatilibus celi. Illa adduxit ad Adam vt videret quid vocaret ea: (omne enim quod vocauit Adam anime viuẽtis ipſum eſt nomen eius.) Appellauitqꝫ nominibus ſuis cuncta animantia: vniuerſa volatilia celi ⁊ omnes beſtias terre. Poſt hoc vero ſumma illa dei omnipotentis ſapientia: ita mirifice ſuum cuiqꝫ munus diſpoſuit. Ita congrue: opportune: ⁊ vtiliter omnia ab eo creata ſuo loco ⁊ tempore collocauit: vt nihil deeſſe poſſe videret ad bene: beateqꝫ viuendum. Nam prothogonos noſtros: ita perfecte docuit: erudiuit: inſtituit: vt Economicam: politicam: phiſicam: cũ ceteris bonis artibus non ignorarent. Poteſtatis autem quaſi diuine (quantum humana fragilitas patiebatur) eis imperium fecit. Ubi quicquid terra mariqꝫ cõtinetur, eorum ditioni ſubdidit: atqꝫ inquit, creſcite multiplicamini ⁊ replete terrã, ſubicite eã: ⁊ dominamini piſcibus maris: volatilibus celi: ac vniuerſis animantibus q̃ mouent̃ ſuper terram. Diſſolutionem poſtremo corporum ⁊ eorum quatuor elementorum inter ſe prius ex diuerſitate nature colluctantium: que concordi equilibrio ⁊ cõſona quadam harmonia in creatione ipſorum ĩgeſſerat: ſucceſſiue edixit: vbi inquit: ex omni ligno paradiſi comede. De ligno autem ſciẽtie boni ⁊ mali ne comedas. In quacunqꝫ enim die comederis ex eo morte morieris. Et alibi cũ iam inobedientie reatu corruiſſent: in ſudore: inquit: vultus tui veſceris pane tuo: donec reuertaris in terram, de qua ſumptus es, qꝛ puluis es ⁊ in puluerem reuerteris. Iuſſerat enim mens illa diuina hominem quem tam decora ſuiipſius ſimilitudine: animi immortalitate donauerat: corpus quoqꝫ imortale habere. Si in prioris innocẽtie ſue ſtatu perſiſtere: animi imperio: corporis ſeruitio vti: deum optimum maximum ductorem: plaſmatorem: ⁊ do-

minum vniuerſorum ſuper omnia agnoſcere: amare: laudare: cõtemplari: ac ſupremis eius delitijs (quas oculus nõ vidit: nec auris audiuit, aut in cor hominis aſcendit) perpetuo frui. Illiq; equa: iuſta: ſalubria: monenti: obtemperare maluiſſet: q̃ voluptariam viraginem ſuam, aut eterne damnationis luciferon audire. Poſteros omnis: tanq̃ peccati ſui ſeruos, inferni glebe adſcribere: ppetuis laboribus, calamitatibus, erũnis: inuoluere: ac (niſi ſacro fonte luſtrati: penitentie piaculo: tabificam elementorum parentumq; ſuorum contagionem: periculoſa valde huius ſeculi peregrinatione, purgaſſent) ceca demum in tartara mittere plagis multis in eternum vapulaturos: vbi nullus ordo: ſed ſempiternus horror inhabitat.

¶ Intentionis igitur huius noſtre lucubrationem inueſtigabiles domini vias: quantum ingenioli mei vires patiuntur: maxima veneratione ſecutus. In Preludia: Diſpoſitiõem: Poteſtatem: ⁊ Diſſolutionem diſtinguemus. Ut vniuerſalis Concilij corpus integramqꝫ Synodiam nobis effingere valemus.

In Preludijs itaqꝫ quoſdam quaſi apparatus eorum que ad conſtituendum corpus occurrunt redigendo: pro ſtabili ac ſolido fundamento eorum que ſubſequuntur inueſtigabimus. Primo.

PRAELVDIA.

¶ Quid ſit conciliũ generale folio primo.
Concilium vnde dicatur. 3
Quotuplex ſit concilium, ⁊ primo de ſynodo epiſcopali. 3
De concilio prouinciali. 5
Quis concilium prouinciale congregare poſſit. 6
Qui vocandi ſint, ⁊ ire teneantur ad concilium prouinciale. 6
Qua pena puniantur non euntes ad concilium prouinciale. 7
Quando: ⁊ quotiens concilium prouinciale celebrandum ſit. 8
Quo ordine vel modo concilium prouinciale celebretur. 8
Generalia capitula religioſorum. 11
Unde traxerint originem concilia: 11
Quibus temporibus concilia pleraqꝫ celebrata fuerint: ⁊ quibus concilijs pleriqꝫ canones ex his qui in corpore iuris habentur: aſcribantur: per quos liquido conſtare poteſt quibus in cauſis negocijs ⁊ rebus concilij generalis iuriſdictio auctoritas ⁊ poteſtas ſe extendere conſueuerit ⁊ valeat. fol. 12. ⁊ ſeq.

DISPOSITIO.

¶ Quis tanq̃ pater generans ſeu formãs concilium vniuerſale diſponere: congregare ſeu auctorare poſſit. 27
Appellatio ad concilium futurũ a papa. 42
Quando concilium vniuerſale celebrandũ ſit. 46
Quibus ex cauſis concilium generale congregari poſſit aut debeat. 47
Sciſma. 48
Sede apoſtolica vacante. 48
Eccleſie vniuerſalis ſtatus. 50
Symonia. 50
Cardinalatus. 59
Quo certo loco concilium congregandum ſit. 60
Qui ſpecialiter aut generaliter ad conciliũ ſint vocandi. 61
An ſit in optione pape vocare: ⁊ admittere ad concilium vniuerſale quos vult. 63
An papa ſolus vocem conciliarem alijs cõmunicare poſſit. 64
An Epiſcopi ⁊ prelati omnes ſingulariter ad concilium vocandi ſint. 64
Que forma, ⁊ quis ſit modus conuocandi vniuerſale concilium. 66
Quot citationes requirantur. 69
Qui ad concilium generaliter citati ire teneantur. 70
Qui procuratores vel locatenentes ad concilium mittere poſſint. 70
Qui quales. ⁊ quot nuntij vel procuratores mitti poſſint ad concilium. 70
Que debeat eſſe forma mandati eius qui mittitur ad concilium pro altero. 71
Qua pena puniantur qui ad concilium vocati ire contemnunt vel negligunt. 72
De Cardinalibus prelatis comitibus vel baronibus fugientibus pape vel imperatoris aut alterius ſui principis ⁊ ſuperioris ſeuitiam ⁊ perſecutionem: ⁊ nũquid perſonaliter citati ire teneãtur. ⁋ Inter hec. fol. 73
Qui ⁊ quot prelati requirantur ad concilium legittimum conſtituendum. 75
Ubi plures de papatu contendunt. 78
Qua pena puniantur impedientes concilium celebrari. 78
Qui in concilio ſint vocales. 79
An incapaces ad vocem deciſiuam concilij habilitari poſſint: ⁊ per quem. 81
Preſidentes concilij: vtrum aliquis vt caput ⁊ moderator concilio generali preſidere debeat. 82
Qualiter ornari debeat locus cõcilij ⁊ quo habitu epiſcopi. vel prelati comparere, ⁊ ſe in dicto concilij loco preſentare debeant. 84
Quo ordine ſedere: ⁊ ſe ſubſcribere debeãt prelati in concilio. 85
Preambula ante concilij inchoationis premittenda. 89
Quibus modis ſe habere debeant in con-

cilio reſidentes. 91
Quid in prima ſeſſione agendum ſit. 91
Deputatio officialium concilij. 92
Qualr : cuius nomine: ꝛ a quibus concilij geſta dictari ſcribiq; debeant. 92
Que debeat eſſe prima actio: ꝛ qui primus tractatus concilij. 94
Que forma: qui modus, vel ordo: in cauſis proponendis: ꝛ expediendis ſeruari debeat in concilio. 95
An in ſententijs vel decretis concilij prelati omnes preſentes eſſe: ꝛ vnanimiter cõſentire debeant. 96
An omnes preſentes eſſe : ꝛ ſe ſubſcribere debeant. 97

POTESTAS.

¶ An vniuerſale concilium iuriſdictionē habeat ꝛ vnde. 98
An concilij iuriſdictio ſit ordinaria vel delegata. 99
Cauſe: que in concilio tractari expedirią; poſſunt. 102
An concilium diſpenſat contra ius poſitiuum diuinum vel naturale. 103
An omnes tam clerici ꝙ̄ layci cuiuſcunq; conditionis coram concilio comparere teneantur. 107
An citati ad concilium habeant ius reuocandi domum. 107
An concilium generale ſuſpectum allegari: vel recuſari poſſit. 108
Que ſit poteſtas pape in concilium. 110
Que ſit poteſtas concilij in papam : ꝛ que cauſe ſint de foro concilij ꝯtra papá. 113
Que ſententia pape, an concilij preualeat: ſi contraria vel diuerſa ſentiunt. 132

DISSOLVTIO.

¶ Quanto tempore durare debeat concilium. 138
An concilium a loco deſtinato transferri valeat. 138
Quis concilium de vno loco ad aliũ tráſferre poſſit. 139
Quis habeat poteſtatem generale conciliũ diſſoluendi. 141
Quo modo vel quo ordine concilium generale diſſoluatur. 143
An liceat incorporatis in concilio ante diſſolutionem recedere: ꝛ qua pena recedentes plectantur. 144

¶ Quid ſit concilium generale.

SCIO Vlpianum iu-
reconſultū clariſſimus
in.l.omnis diffinitio.
ff.de reg.iur. poſteros
admonuiſſe:ꝙ omnis
diffinitio in iure ciui-
li periculoſa eſt. Cum
paꝝ ſit vt non ſubuer
ti poſſit. Sed quonias
omnis bene inſtituta materia oīno a diffi-
nitione proficiſci debet:vt ante omnia ſcia-
mus,quid ſit id de quo tractaturi ſumus:
prout maiores quoq̃ nr̄i ſcriptum reliq̄ue-
re. Et philoſophus ꝑ topicoꝝ:ac ſcdo poſte
rioꝝ. Diffinitionem eſſe congnitionem ſub
ſtantie ſapientiſſime atteſtaẗ. Cum differen
tie ſpecieꝝ non niſi per diffinitionem co-
gnoſcanẗ.vt colligiẗ.ff.de ſun. inſtru.l.queſi
tum.in prin.ff.de auro ꝛ arg. leg.l.qntus.§.
cui auꝝ.ꝛ.C.de iure emphi.l.i. Jccirco ne in
obſcuris vagando ingenium captiuemus.
Ne ue in ipſo frontiſpicio ꝑplexitatis ꝛ cō-
fuſionis nobis ingeramus obicē. Ad prin
cipale ꝑludioꝝ noſtroꝝ queſitum acceden-
tes. Quid ſit concilium gn̄ale ecomenicus
vel vl̄e ex intentione Jſidori.viij.ethi.lib.c.
xiiij.tranſumptiue.xv.di.c.canones.ꝛ meli
us.xvij.di.c.i.vbi bona gl. inueſtigabimus.
Jntermiſſis parumper Prouincialis ac
Synodalis:ſeu Epiſcopalis concilii diffini
tionibus que ſuis ſe locis vltro offerent.
¶ Eſt igiẗ Concilium generale: vniuerſa-
lis epiſcopoꝝ orthodoxoꝝ cū aliis catholi
cis,vnius conſenſus:legittima cōgregatio,
iuriſdictionem habens cognoſcendi ꝛ de-
cidendi. De his maxime que ad fidem ꝛ
ad vniuerſalem eccleſie ſtatum pertinent.
¶ Dixi aūt vniuerſalis ad differentiā con
cilioꝝ prouincialium vel ſynodalium: quo
rum congregatiōes ſunt particulares ꝛ lo-
cales. Hec aūt gn̄alis concilij congregatio
ex vniuerſo orbe colligitur: prout infra in
trac. Diſpoſitionis verſi. qui ſint vocādi de
clarabimus, ꝛ probaẗ.xv.diſt.c.canones.in
prin. Jbi ſancti p̄res in cōcilio Niceno de
omni orbe terraꝝ cōuenientes ꝛc. Pro quo
eſt bona glo.xvij.di.c.i.que dicit ꝙ vniuer-
ſale concilium eſt:qđ a Papa vel eius Le-
gato:cum omnibus Epiſcopis ſtatuitur.
¶ Subiunxi epiſcoporum:quia ſoli epiſco-
pi quorum nomine, Patriarche: Prima-
tes: Archiepiſcopi: ꝛ ſuperiores omnes pre-
lati intelliguntẗ: q de iure cōmuni voces de
ciſiuam habent in generali concilio. Et ipſi
precipue ad illud vocandi ſunt. Niſi aliter
videreẗ ſummo Pontifici vel concilio: Qui
ipſi inferioresq̃ prelatos: ꝛ alios etiam lay
cos habilitare poſſunt ad vocem dandam
in ſtatuendo ꝛ decidendo. Prout habetur
in dicto diſpoſitionis tractatu verſi. q ſint
vocales ꝛc.leg. ꝛ no.xvij.di.quaſi per totū:
Orthodoxoꝝ adieci: ꝙ heretici: ſciſmatici:
vel aliter male ſentientes de fide concilium
facere non poſſunt: ſed oīno euitandi ſunt
ꝛ explodendi: vt patebit ex ſequentibus: ꝛ
probaẗ.i.q.vij.c.cōuenientibus. Jbi hereſis
ſeparat omnem hoīem ab eccleſia ꝛ quaſi ꝑ
to. Et.xxiiij.q.i.c.que dignioꝝ. Jbi vitanda
eſt hereticoꝝ cōmunio fugienda eoꝝ ſyna-
goga cenſeẗ ꝛc.ꝛ.c.qm̄ vetus. ꝛ fere ꝑ to.il-
lam qōnem cum duabus ſeq. ꝛ infinitis ſi-
milibus. Patet ēt in geſtis concilioꝝ anti-
quoꝝ: vbi ante oīa conuenientes ep̄i fidem
catholicam in prima actione ꝓfitebanẗ: ꝓ-
ut colligiẗ ex geſtis ſeptime ſynodi ꝛ aliaꝝ
quas pauloāte vidimus in eccl̄ia Veronē.
Quod quidem rationi conuenit. Cum ge-
neralia concilia in ſpū ſctō congregari ꝛ eo
ſpirante ꝛ ſuggerente cauſas fidei expediri
ꝛ in cordibus patrum illorum ipſum reſide-
re credamus. Sed ipſe ſpūs ſcūs extra vni-
tatem eccleſie non accipitur.xxiiij.q.i.c.lo-
quitur dn̄s. Nec ligandi aut ſoluendi alios
habēt poteſtatem qui vnitatem eccleſie ca-
tholice non tenent.c.oībus cōſideratis:ea.
cauſa.ꝛ.q. Ergo cum ipſi heretici ſciſmati-
ci: ꝛ cum eccleſia catholica non ſentientes
vocales eſſe non poſſint. Vocādi non ſunt:
niſi forte vt corrigantẗ ꝛ errorem ſuum ab-
iurent de con.di.ij. Ego Berengarius. Nā
hmōi hereticos ꝛ excōicatos non audit do
minus: ſed ab aliis quoq̃ ſecum ſtantibus
ꝛ cōicantibus refugit donec illi eiiciantur
iuxta illud Joſue.vii.c. hec dicit dn̄s deus
Jſrael. Anathema in medio tui eſt Jſrael.
Non poteris ſtare coram hoſtibus tuis do-
nec deleaẗ ex te qui hoc contaminatus ē ſce-
lere. Quinimo non ſolum non debent vo-
cari. Sed potius concilia contra ipſos ꝛ eo
rum hereſes congregari ꝛ inſurgere debēt:
prout ꝛ temporibus priſcis concilia fere
omnia congregata fuiſſe leguntẗ principaliter
ad deſtructiōem hereſum vt pz.xv. ꝛ.xvii.
di.de ſum.tri. ꝛ fide catho.per to. ꝛ alibi ſe

piſſime. ¶ Cũ alijs catholicis addidi. Qr
ls epi ⁊ ſuperiores prelati trimodo regulari
ter (vt dixi) vocales ſint. Attamẽ alij quo
que principes ⁊ fideles chriſtiani: ſiue cleri
ci: ſiue layci vocandi ſunt. Preſertim vbi ð
fide tractandum eſt: vel vbi de cauſis eoꝝ
agendum foret aut vbi eorum cõſilia (Quia
forte viri docti ⁊ eminẽtis ſcientie exiſtũt)
audienda ⁊ vtilia eſſe poſſent: prout dicet
infra in tractatu diſpoſitiõis verſi. qui ſint
vocandi. ⁊ verſi. qui ſint vocales. Nam ls
Papa ⁊ Impatore vel eoꝝ legatis in conci
lio exiſtentibus. Ibi vniuerſalis totius or-
bis iuriſdictio eſſe cenſeaẽ. Omiſſa nunc il
la brocardica indagine. vz: numquid penes
papam vterqꝫ gladius eſſe dici poſſit. Et ꝓ
pterea ipſe tanq̃ ſũmus Monarcha de cau
ſis oĩum tã catholicoꝝ q̃ꝫ hereticoꝝ ⁊ infi-
deliũ cognoſcere ⁊ decidere valeat: qꝛ domi
ni eſt terra ⁊ plenitudo eius orbis terraꝝ
⁊ vniuerſi qui habitant in ea. Teſte Pſal-
mographo. pſal. xxiij. Et oẽs totius orbis
hoies: qualeſcunqꝫ ſint de ouibus ſint dei:
ſaltem per creationem. Licet non oẽs ſint ð
ouili chri ⁊ eccleſie ipſius: vt ſcribit Inno.
extra de voto. c. qꝫ ſup his. Tñ ſoli catholi-
ci in concilijs diſputare: decidere ⁊ ſtatue-
re pñt (vt dixi) Quia eccl'ia dei que in con
cilio gñali eſſe ſeu per illud repñtari intelli
giẽ. Non eſt niſi collectio fidelium de con.
di. i. eccl'ia cuius fundamenta ſunt in mon-
tibus ſcis: hoc eſt in aplis: quoꝝ typum ge-
runt epi: vt memorat ꝓpheta. pſal. lxxxvi. ⁊
tex. de elec. fundamenta. lib. vi. Quod qdẽ
reſpectu laycoꝝ ꝓbari ⁊ induci poſſe vide-
tur. ex ꝑ aploꝝ cõcilio: actuum ꝑ. in quo nõ
ſolum apli. i. epi: ſed ẽt layci interfuere. Nas
vt ibi dr̃ turba erat hoium fere centum vi-
ginti. Et in ſecunda ꝯgregatiõe quã fecerũt
ipſi apli actuum. xv. interfuiſſe leguntẽ ſolus
apoſtoli ⁊ ſeniores. Ex quibus concilia ſub
ſequentia forte formam ſuſceperunt. Legiti-
ma ideo dictũ fuit qꝛ niſi ꝯcilium per ſum-
mum pontificem vel eius legatum cũ mã-
dato ſpãli: ad quem ꝑncipalr̃ ⁊ regtr̃ illud
congregare ⁊ cõfirmare ſpectat. Aut alias
in ipſius defectum per collegium Cardina
lium: ſeu per impatorem ⁊ principes catho
licos: vel per patriarchas: primates: archie-
piſcopos, vna cum eoꝝ epis ⁊ ſuffraganeis
⁊ alijs prelatis: ad quos de iure ⁊ ꝯſuetudi
ne vel priuilegio ſpectat, ſeu legitime ordine
ſucceſſiuo ⁊ cõgruo ſm ſacroꝝ canonum ⁊

conciliorꝫ priſcoꝝ decreta cõuocareẽ: ſeu ap
probaret: ⁊ auctoritatem recipet: non ꝯciliũ
recte dici poſſet: ſed cõciliabulum potius: ⁊
illicita quedaꝫ ꝯgregatio nuncuparetur: pro
ut latius. J. annotabimus in tractatu diſpoſi
tionis, verſi. quis concilium diſponere. Et
hr̃. iij. di. §. porro. xij. ⁊. xvij. di. quaſi per to. ⁊
extra de elec. c. ſignificaſti. cum ſi. Unius cõ
ſenſus, non ideo dixi qꝛ opus ſit ꝙ omnes
oĩno ſtatim ꝙ aliqd ꝓponiẽ vel decidiẽ: cõ
ſentiant prout demonſtrabimus in. d. tra-
ctatu diſpoſiti. verſi. An neceſſarium ſit ꝙ
oẽs congregati ſint pñtes ⁊c. Sed hoc ppea
addidi: qꝛ oĩum intentio ⁊ conſenſus tẽdit
ac tendere debet ad vnũ eundemqꝫ finem:
vz. vt incõſutilem veſtem chri, que ab here-
ticis ⁊ malis xpianis q de ſciſmatici ſunt.
Scindi queriẽ in fruſtra. xxiiij. q. i. c. qm̃ ve-
tus oriens ab hmõi iniuria ⁊ violenta ſciſ
ſione defendãt: ⁊ in hoc omnes cõueniant:
vt aduerſarios chriſti ⁊ eccleſie ſue ſancte cõ
primant: ⁊ in officio chriſtianorum contine
ant: prout colligitur etiam in motiuo ſequẽ
ti: ⁊ ex. d. §. ſynodus. xv. di. Qui igitur in cõ
cilio ſedent ſolum deum pre oculis habere
debent, vultum hominis nõ agnoſcere, nec
a dextris vel a ſiniſtris pendere. Sed rectã
chriſti ſtateram in manibus ⁊ in corde ge-
ſtare: cum in loco iudicantis ſedeãt de ſen.
⁊ re. iudi. cum eterni. li. vi. vt merito a chri-
ſto audire poſſint. Beatus es Symon Ba
riona: qꝛ caro ⁊ ſanguis non reuelauit tibi:
ſed pater meus q in celis eſt. Matthei. xvi.
c. ¶ Congregatio propterea addidi; qꝛ in
votis dandis: ſeu ſententijs eorum proferen
dis non debent eſſe diſperſi, ſed in vnũ cõ-
gregati, ꝓut latius dicet. J. in. d. vſi. an neceſ
ſarium ſit: ⁊ miſtica qdẽ rõne: qꝛ ſicuti cre-
dentium eſt cor vnum: aĩa vna: ⁊ vnius ec
cleſie: xpi ſpõſe: corpus vnum: ⁊ fides vna:
vt hr̃ actuum. iiij. ⁊. xxiiij. q. i. loquiẽ dñs.
Ita dꝫ eſſe vna concors congregatio, prout
mõ ſupra dicebamus. Et hec qdem conclu-
ſio. vz. ꝙ collegia. vniuerſitates ⁊ capl'a ĩ ne
gocijs preſertim arduis: ⁊ vbi ea que tractã
tur ⁊ deciduntẽ, conſcientiaꝝ ⁊ iuris ſpecu-
latione indigent: conſenſus in cõmuni ꝑſta
re debeant: ꝓbaẽ per glo. ⁊ doc. in. c. cũ oẽs.
de conſti. vbi per Abba. Panor. ⁊ alios ⁊
per Inno. ⁊ ſequaces. in. c. in geneſi. ⁊ in. c.
auditis. de elec. ⁊ in. c. cũ in eccleſia ſutrina.
de cauſa poſ. ⁊ ꝓprie. per Bar. ⁊ legiſtas. in
l. omnes populi. ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊ ꝑ Neo-
tericos

tericos.extra de of.ordi.in.c.irrefragabili.
et alibi. Iuriſdictionem hũis ſubdidi: per
ea que dicam in tractatu ptãtis. vſi. quam
iuriſdictionem hẽat concilium: qꝛ vt pau-
loante dicebam concilium legittime cõgre
gatum: et ꝑſertim vbi Papa et imperator
interſint: eoꝝ cẽm et totius orbis vniuerſa
lem iuriſdictionem hr̃e cenſet: eidemqꝫ nõ
ſecus parendum et obediendum eſt: qꝫ ſa-
crio euangelijs: qꝛ (vt dixi) que ibi diſpo-
nunt et ordinant: a ſpũ ſcõ dictata cenſent
prout congruo loco demonſtrabitur: et cõ
cluſio ꝑdicta colligi vr̃ per tex.et no. in al-
le.c.canones.et ſeq.xv.diſt.et alibi. De his
maxime que ad fidem et ad vniuerſales ec-
cleſie ſtatum ſpectant: poſtremo ſubiunxi.
Quia ſi concilium de oĩbus cauſis q̃ con-
tra quoſcunqꝫ ibi promouent: cognoſcere:
ac decidere poſſit: qꝛ ibi (vt dixi) vniuerſa
lis totius orbis reperit iuriſdictio. Atta-
men cum pro grauioribus fidei et eccleſie
negocijs vt plurimus congregari debeat.
Aliãqꝫ cauſe minores iudices ſuos hẽant
ordinarios qui de ꝑmiſſis cognoſcere poſ
ſint: non vr̃ cõueniens ꝙ de alijs q̃ꝫ de ꝑ-
miſſis vel ſilibus eque arduis ꝛ grauiſ-
ſimis negocijs concilium ſe impediat: niſi
aliud neceſſitas cogeret vel vtilitas ſuade
ret. Et ꝑpea addidi maxie. Et de hac qdẽ
concluſione latius tractat.I.in tract.ptãtis
verſi. que cauſe tractari ꝛ expediri poſſint
in cõcilio: hẽtur leg. ꝛ no.xvij.di. multis.
xviij.diſt.de concilijs iuncta. glo.ij. exten-
dendo tex. de minori ad maius: qꝛ loquit
de concilio ꝓuinciali: vt hr̃ ibidẽ in.c. ha-
beat ꝛ in.c.per eccleſiaſticas: ergo fortius
in gnali: ꝑdicta aũt ꝓbant lateqꝫ ponunt:
in.c.ſi papa.xl.di.vbi bona glo.et in.d.c.ſi-
gnificaſti.de elec et alibi ſepe. Auguſtinus
vero in lib. de vnico baptiſmo ſolum per
cãm mãlem diffiniendo dicit: conciliũ ge-
nerale eſſe qd̃ celebrat conuocatis ep̃is vel
vniuerſo orbe.glo aũt.d.c.i.xvii.di.diffini-
endo per cãm mãlem et efficientem dixit.
Concilium vniuerſale eſſe qd̃ a Papa vel
eius Legato cum oĩbus ep̃is cõſtituit. Et
ꝓpterea qdam Neoterici theologantes cõ
prehendendo q̃ttuor cauſaꝝ gnã ſm ea que
tradunt in ꝑ de aĩa diffinierunt cõcilium
generale eſſe ordinatam ꝯgregationẽ oĩum
ep̃oꝝ per eum qui põt: ad bonum eccleſie.
Que pro maiori parte cõueniunt cum di-
cta diffinitione noſtra: licet non ita plene
euacuent requiſita oĩa: vt patet ex premiſ-
ſis et ſequentibus. Aliter tamen conciliũ
capere et diffinire conſueuerunt legiſte pre
ſertim in rubrica. ꝛ in.l.i.et ſi.C.de vindic.
liber.et apud concilium.manumiſ. licet in
aliquibus conueniant. Ibi enim de mente
glo. in. d.l.i. concilium capitur pro preſi-
dentibus in concilio ſeu pro collegio hñte
iuriſdictionem volũtariam ⁊ eãqꝫ exercen-
te de voluntate partium: ſicut eſſet in ma-
numiſſiõe ſeruoꝝ. Vnde Saly. in dcã rub.
dicit ꝙ quo ad manumiſſionem apud cõ-
cilium de qua ibi loquit per vias cuiuſdã
ſimilitudinis ꝓcedit. qꝛ (vt inqt ipſe) con
cilium eſt ꝯgregatio ꝓboꝝ viroꝝ pro de-
claratione alicuius rei faciẽda ſi per ea de
liberate ſtatuendo. Sed idem Saly. in.l.i.
C.de ſacroſan.eccle.in.i.col.dicit ꝙ ꝯcilium
eſt congregatio ſcõꝝ pr̃um in vnum p ſũ-
mum pontificem conuocatoꝝ ad aliquid
ſtatuendum ꝛ ꝓuidendũ. Et paulo.I.in.ij.
col ſubdit ꝙ ſi concilium ibi capiatur pro
collegio clauſtralium. Tamen ꝙ ex more ꝛ
vſu loquendi congregatio ſanctorum pa-
trum: quam dominus Papa mandat fie-
ri: ꝛ in qua intereſt: vt aliquid ſtatuat ꝛ or
dinetur ſuper obſeruatione ſpectãtium ad
vniuerſalem eccleſiam dr̃ concilium elegã-
tiori nomine ſumpto: ꝛ illa quam faciunt
epiſcopi vocatur Synodus. Bald. vero in
d.l.i.C.de vindic.liber.apud con.ma. in pri
ma col. dicit ꝙ concilium interdum po-
nitur pro multitudine legitime adunata ꝛ
congregata auctoritate ſuperioris. Inter-
dum ponit pro preſidentibus concilio ſm
glo.ibi interdum ponit pro loco concilij.l.
penul.ff.de iuſti.ꝛ iur.extra de iudi.c.i.Ex-
pediebant enim inquit ipſe quidam actus
volũtarie iuriſdictionis in concilio vt ibi
ſm pace tãtorum didaſcalorum dictum ſit
mihi videt ꝙ nullus ipſorum in ſuis diffi
nitionibus euacuet diffinitum: prout ex
premiſſis cuilibet ſenſato conſtare poteſt:
ꝛ melius clariuſqꝫ conſtabit in progreſſu.
Nec mihi probat tex.in.d.c.i.d' iudi.ꝙ ibi
concilium accipiatur pro loco concilij: licet
tex.in.d.l.penul. dicat ius aliquando locũ
in quo ius redditur appellari: qui pro ar-
gumento in ſimili ad dictum Bal. indu-
ci poſſet. Et hec quidem quo ad primum
queſitum noſtrum ſufficiant: quicquid alij

circa hoc ſcripſerint.

Concilium vnde dicatur.

Vnde dicatur concilium: qđ a grecis ſynodus nuncupatur. Idem Iſidorus eodem ethimologiarum lib. viij. c. xiiij. in fi. et in prefatione libelli conciliorum ac Gratianus poſt eum tranſumptiue. xv. diſtin. §. ſynodus more ſuo declarat dicēs. Concilium a cōmuni intentione dictū eo quod ibi congregati in vnum dirigant oēm mentis obtuitū: nam vt inquiūt ipſi cilia oculorum ſunt: ac ſi inferre vellent quod a con et cilium dicat concilium eo quod omnium aſſidentium cilia in vnum conueniāt: et ad vnum effectum dirigant: pro quo adduci pōt in arg. l. i. ff. de pac. §. conuentionis. ibi nam ſicuti cōuenire dicunt qui ex diuerſis locis in vnum locum colligunt et veniunt. Ita qui ex diuerſis animi motibus in vnum conſentiunt vel in vnam ſniam decurrunt. Vnde ſubdunt predicti quod qui adinuicem diſſentiunt concilium agere non dicuntur: quia non conſentiunt in vnum: ſeu etiam ſm eos cōcilium dicitur quaſi conſilium a cōi intētione: et conſilium quaſi cōſidium. n. d. in l. litteram tranſeunte. Et propterea cum ipſis dicebat etiam Aug. in d. c. canones. quē refert et ſequit Archidi. ibi quod cōcilium dicitur a con et cilium: quia ibi homines congregant et conueniunt: ſicut cilia: dum oculi claudunt: vel ſm eum concilium dicitur a verbo concio. cies. quia ibi plures conciuntur i. cōuocant et congregant. Quos ſequi videtur Saly. in d. l. i. C. de ſac. ſan. ec. in ij. col. verſi. ad apparatum accedo allegando Aug. dicentem: quod concilium eſt adunatio gentium: et quod componit ex con et cilium: et quod dictio con: ſimultatem notat: et cilium idem eſt qđ ordo pilorum: et ſicut inquit cilia conueniunt: quando oculi geſcere volūt. Ita homines coniungunt in concilio: vnde dicit ipſe concilio. as. idem eſt: qđ concordo. as. et cōiungo. gis. quaſi conciliare ſit idem qđ animos varios aut contrarios in vnum coniungere vel concordare. Varroni autem lingue latine patri optimo et defenſori acerrimo. Licet in quibuſdam ſui ipſius et gētis ſue ſtudioſus nimis videatur. Concilium a coactione deſcendere dicique placuit. Ego vero ſi latinum hoc eſſe concedit cum illis magis ſentirem: qui cōcilium a con et cio: cies: qđ eſt voco deriuant: fretus auctoritate Maronis qui ſe ipſum et nominis deriuationem declaraſſe videtur dum inquit. Conciliumque vocat diuum pater atque hominū Rex. Quod concilio nro dum a ſummo pōtifice conuocatur: optime cōuenire poſſet: cum ipſe et diuum et hominum pater vocetur in terris. Quod ſi forte cōcilium a con et cio deriuando l. litteram grāmaticum altiora ſcrutantem offendit. Si venia dabitur: vt nomen iſtud verbale faciamus Tunc omiſſis deriuationibus omnibus antedictis que proprietatem ſignificationis non attingunt: nominis: vt ita dixerim: quiditatem: proprietatem et effectus importantiam attendentes: qđ magis diffinitioni et deriuationi conuenire dignoſcit. Cum imperfecta nimiſque ieiuna illa videat deriuatio: que ſue diffinitioni nō correſpondet. Mihi facillime perſuaderi poſſet. Conciliū potius a concilio: as: qđ eſt demulcere: amicitiam et beniuolentiā inire: et veteres amicos qui forte defecerant in priſtini amoris concentum deducere: qđ maxime procedit in conciliis nris. In quibus ante oia hereticos. ſciſmaticos: et eos qui ab imaculata fide chri receſſerāt: humaniter benigneque corrigimus: et fidei orthodoxe miro in modum conciliamus: niſi relapſi pertinaceſque ſint: et in profundum malorum deſcendere velint: vt chriſtiani omnes vnum ſint miſticum corpus in fide: in gratia: in amore: quēadmodum in ſancta trinodi numinis trinitate vnitas eſſe creditur. extra de ſum. tri. et fid. catho. c. damnamus. ibi: cum ergo veritas pro fidelibus ſuis orat ad patrem. Volo inquiens vt ipſi ſint vnum in nobis ſicut et nos vnum ſumus: hoc nomen vnum pro fidelibus quidem accipitur: vt intelligatur vnio charitatis in gratia. Et hanc ſentētiam meam comprobare poteſt tex. concilii Niceni. xviii. di. in. c. habeat. ibi vt oibus: ſi que ſunt: ſimultatibus amputatis: cum multis ſi. Nec mihi tunc diſpliceret quod verbum concilio a ciliis deduceret tanquam a primitiuo: qđ nā preceſſiſſe premonſtrat: hac potiſſimum rōne: quia vt inquit Pli. nr Veronenſis. li. xi. ca. xxxvii. Cilia et ſupercilia hoi ſunt pariter et alterne mobilia: et i his pars animi exiſtit. Ne-

gamus

gamus:an annuimus:hec maxime idicāt: faſtus. Superbiaqȝ alibi conceptaculum: ſed hic ſedem hȝ: in corde naſcit: hic ſubit: hic pendet. Nihil altius ſimul abruptiuſqȝ inuenit in corpore:vbi ſolitaria eſſet. Cum ergo cilia ꝛ ſupercilia animi paſſiōes ꝛ indicia atteſtari ſoleāt. Quia ſi lepide venuſteqȝ demiſſa fuerint philantropian ꝛ humanitatem quandam pre ſe ferunt: que ēt aduerſarios quoſcunqȝ nobis: ea manſuetudine conciliet. Si vero econtra frōte caperata contorto obſcuroqȝ vultu: turpiter ꝛ illepide compreſſa ſint: indignabundum atra bile pcitum:ac oībus fere ingrati animi indicium demonſtrant. Qȝ ſi fronte ſurſum elata:rugiſqȝ ſuffarcinata: cilia ipſa extollant:ſeueritatem:faſtum: ac ſuperbiā tumentemqȝ animum indicant. Unde ſupercilium a pleriſqȝ nuncupat vt in obſcenis priapeis legitur. Conueniens latio pone ſupercilios. Et apud Juuenalem. Si cū magnis virtutibus afferѕ. Grande ſupercilium: ꝛ numeras in dote triumphos: ꝛ apud Martialem in ꝓ. Terraꝝ dn̄m pone ſupercilium:apud Ualerium quoqȝ maximum legimus Cenſorium ſupercilium:ex quibus liquido conſtare pōt: Concilium a concilio verbo non incōcinne poſſe deriuari:ꝛ verbum concilio ab ipſoꝝ ciliorꝫ mānſuetudine dū in eis aī ꝯciliatio: q̄ſi imaginario quodā in ſpeculo ꝯſiderat ꝛ inſpicit non ab re vel incongrue poſſe deduci.

❡ Synodus vero que a grecis σύνοδος appellatur a σύν quod eſt ſimul καὶ ὁδὸς via vel a verbo συνοδεύω.quod eſt comitor. ris.vel comitineror:eo ꝙ ad ſynodum proficiſcentes conueniant:concomitenturqȝ. Inde ꝛ συνοδία.comitatus dr̄: qḋ placere etiam vr̄ Iſidoro in ꝑfatione libri conciliorꝫ vbi dixit ſynodum ex greco interꝑtari comitatū vel cetum. Uerum qm̄ hec quoqȝ deriuatio eandem ſniam aſtruere vr̄:que ingrata eſt:magis placeret ꝙ ſynodus a σύν. quod eſt ſimul. καὶ ᾠδή.cantus deduceret. vt dici forte poſſet ſynodus quaſi concors concentus ꝛ harmonica quedam conciliatio. probat tex.i.q.vij.c. cōuenientibus.ibi. Si vo ſynodalis conſonantia ꝛc̄. Qua qdem ratione adducti Nos quoqȝ libellum hūc noſtrum ſynodiam Agoniam appellari non ab re (vt arbitror) decreuimus. Cum in eo ſynodorꝫ concentum proſequi dn̄o concedente in animum induxerimus.

Quotuplex ſit concilium.

Quotuplex ſit ꝯcilium. glo. xvii. di. in ſum. Tres diuerſas conciliorꝫ ſpecies attingendo hoc annotaſſe videtur dum inquit ꝙ conciliorꝫ quedam ſunt vniuerſalia: quedam particularia ſiue prouincialia:quedam epiſcopalia. Epiſcopale eſt cum eꝑs annis ſingulis celebrato concilio prouinciali:poſt ſex menſes Abbates oēs ſue dioceſis ſi cauſa ſubeſt. Necnō presbyteros:diaconos:atqȝ clericos:ſeu etiā oēm conuentum ciuitatis ipſius vbi preeſſe dignoſcit. Ac etiam cunctā dioceſim ſeu plebem aggregat: ꝛ coram eis pleniſſime oīa refert:que eodem anno in concilio generali:vel prouinciali: acta diffinitaqȝ fuerunt. Et plebanos ac parrochiales ſacerdotes ſuos:ſi placet:rationem reddere cogit:qualiter ſuſceptum officium celebrent: vel baptizent. Et hec facere negligens vel paruipendens. Sententia excōicationis duorꝫ menſiū curriculo vulnerat: vt dicit tex. formalis. xviii. diſtin. c. decernimus. iuncto. tex. xxxviii. di. q̄n. in fi. quo ad penultimas notam:cum qbus concordare vr̄. tex. extra de accuſa. c. ſicut olim in fi. Dixi cū eꝑs:q2 nemo in ſua dioceſi ſynodum cōgregare poteſt:ſine eo vel ipſius auctoritate:prout notabiliter dicit gl. ſum. xviij. di. ꝑdicta. Que in fi. ſubdit ꝙ eꝑs dictam ſuam ſynodum poteſt ſine auctoritate Metropolitani ſui facere. alle. xxxviij. di. q̄n. ꝛ. xij. q. ij. placuit. Quod autē iſtud quoqȝ eꝑale ſicut ꝛ vniuerſale ꝛ prouinciale appellari poſſit concilium:probat gl. ſi. in. d. c. q̄n. alle. xviii. q. ij. abbates. xij. q. ij. d. c. placuit. ꝛ. xviij. di. propter. ꝛ. c. placuit. Sex menſium terminum eꝑo prefixerunt canones: vt interim clerū ꝛ populum cōmode conuocare et res ſuas cōponere poſſit:que forte prolapſe fuerant: eo intermedio tpe quo ipſe in concilio fuerat prouinciali. Nec illi ſex menſes ſtatim poſt celebratum et diſſolutum concilium ꝓuinciale currere incipiunt:ſed de his ſubducitur tempus quo eꝑs ipſe redire potuit ex concilio q2 interim cenſet impeditus: ſm doc. in. d. c. decernimus. ar. extra de cōceſ. preben. q2 diuerſitatem. ff. ex qbus cauſis maio. l. ſi cui. et. l. qui mittuntur.

❡ Quod de Abbatibus dictū fuit:ſi cauſa ſubeſt:non ab re vr̄:q2 dubitat numquid Abbates.

ep̄s cogere poſſit abbates venire ad conci-
lium et tex. vr̄ dicere q̄ non in.c. ep̄s non
debet.eadem di.xviii.que palea eſt.et habe
tur ēt.xviij.q.ij.§.vlti.lʒ tex. velle videat̄ q̄
ſi aliqua rationabilis cauſa ſubeſt:compel-
li poſſint:et ideo additum fuit ſupra ſi cau
ſa ſubeſt:quāuis tn̄ glo.in.d.c.ep̄s illud ſpe
ciale eſſe dixerit:et intelligi debere arbitre
tur de Abbatibus ciſtercienſibus q̄.ſ.ipſi
cogi non poſſint ad ꝯcilium. extra de ſta.
mo.c.i.niſi eēt p̄o crimine enormi ſm̄ eas.
xi.q.i.priuilegiū.ar.extra de priui.tuaꝝ.Ex
quibus oritur altercatio inter ſcribentes.
Nunqd.ſ.Abbates cogi poſſint venire ad
ſynodū ep̄alē.Et vltra premiſſa q̄ poſſint
compelli vr̄ tex.cum ſua limitatione in.c.
qḋ ſuper his de maio.ꝛ obe. qui exp̄ſſe di-
cit q̄ ep̄s Abbates ꝛ ſacerdotes dioceſa-
na ſibi lege ſubditos:qui ad ſynodum ve-
nire ꝯtemnunt:pōt per cenſuras eccleſia-
ſticas cōpellere ad veniendum ꝛ debitam
ſibi obedientiam et reuerentiam exhiben-
dum:qḋ intelligit glo.veꝝ.Si dicti Abba
tes habent populum:q꜠ tunc tanq̄ꝫ ſubdi-
ti lege dioceſana venire compellunt̄ ad ſy
nodum:et intelligi debere dicit tex. xviij.
q.ij.abbates.Sed dic̄ ipſa nō hn̄tes populū
non tenent̄ ire:niſi cauſa rōnabilis ſubſit:
vt dr̄ in illa palea.xviii.di.ep̄s dicit/ipſa ci
ſterienſes ēt ſi non eſſent exempti:cum nō
habeant populum,non tenent̄ venire:ſicut
nec alij exempti:qui populum non habēt.
xviij.q.ij c.q̄ꝫ ſit neceſſarium in ſi. alle.pro
ſi glo.in.c.dilectus. de offi. ordi. que iſtud
idem concludere vr̄.Cum qbus ēt tranſit
Inno.Ioan.an.et cōiter doc. q̄s et Abb.
Panoꝛ.poſt eos in.d.c.qḋ ſuper his et ſe-
quēdo.Inno. ibi dicit q̄ ſi Abbates hn̄t
populum ſubiectum ep̄o ire tenent̄ ad ſy-
nodum et ad oīa alia obligant̄ que ſunt de
lege dioceſana:quēadmodum alie eccleſie
ſeculares. Unde tenent̄ habere in mona-
ſterio cathedram vbi ep̄s poſſit pro libito
p̄dicare populo.Et ſubdit poſt hoſti.q̄ ſy
nodus eſt mixti iuris:q꜠ reſpectu conuoca
tionis eſt de lege dioceſana:et ideo Abba-
tes non poſſunt compelli venire niſi ſubſit
cauſa rōnabilis:vt in.d.c.ep̄s. ſed reſpectu
eoꝝ que ſtatuunt̄ in ſynodo non eſt de le-
ge dioceſana:ſed de iuriſdictionis:q꜠ ad
iuriſdictionem p̄tinet ſtatuere:et ſtatutis
obedire.Sed ſi abbates ſunt exempti:non
tenentur ire ad ſynodum:niſi hēant vt di

ximus populum ſubditum ep̄o:q꜠ tunc ve
nire tenent̄ rōne capꝛllaꝝ.c.ex ore.de priui
le.Qḋ tn̄ limitat Abbas antiquus.Dum
modo ipſi abbates exempti per ſe exerceāt
curas dictaꝝ capellaꝝ:q꜠ ſi per capellanos
hoc facerent:tunc ſufficeret q̄ ipſi capella-
ni irent ad ꝯcilium:qḋ dicit Abb.Panoꝛ.
cōius ꝛ verius eē:ꝛ ſꝫ p̄dicta limitari.tex.
in.c.nimis.de exces.p̄la.Ubi dr̄ q̄ religio-
ſi non teneant̄ ire ad ſynodum ep̄alem:dʒ
enim intelligi ſm̄ eum:aut de exēptis:aut
quando ꝯgregat̄ ex facili cauſa:vel intelliga
tur in ipſis religioſis īferioribus:ſecus in
eoꝝ p̄latis:q꜠ vt inquit ipſe tūc dʒ fieri di-
ſtinctio de qua ſupra:qḋ dicit eſſe notādū.
Et idem fere dicere vr̄. Archi.in.d.c.ep̄s.
Domi.vero ibi diſtinguendo dicit. Quod
ſi querimus de fratribus mendicantium
ordinum qḋ venire non debent.de exceſ.p̄-
la.c.nimis. Qḋ tn̄ intellige niſi vt ſ̄. dixi-
mus.Si aūt querimus de his qui mendi-
cantes non ſunt:ſi ſunt abbates:priores ꝛ
huiuſmodi:ꝛ hoc habent exp̄ſſe ex priuile-
gio:q̄ ire non teneant̄:tunc planum eſt:et
ita ſm̄ eum pōt intelligi. tex.in.d.c.nimis
alio modo:ſi non habent hoc ex priuilegio
exp̄ſſo:ſed alias ſunt exempti:non habētes
populum vel capellas ſubiectas habentes
populum ſubiectum:tūc ire non tenentur:
vt no.glo.in.d.c.qḋ ſuper his:nec tales ēt
aſtringuntur a ſtatutis ſynodalibus.Inn.
no.per doc.de conſti.c.i.li.vi.Habentes vō
populum vel capellas populatas:lʒ ſint exē
pti ire tenent̄ ratione capellaꝝ predictarū:
ꝑꝫ de priui.c.ex ore.Si aūt nō ſunt exempti
tales abbates lʒ non habeant populum ire
tenent̄ ad ſynodum:et ita procedit tex. in
d.c.qḋ ſuper his.Tn̄ ep̄s non dʒ eos com-
pellere:niſi ſubſit cā rationabilis ꝛ neceſſa
ria:et ita ꝑcedit tex.in.d.c.ep̄s. cuius occa
ſione q꜠ in finalibus verbis dicit niſi ratio
nabilis cauſa exiſtat doc.et maxime Inno.
Abba Panoꝛ.et alij in.c.qḋ ſuper his. de
maio et obe. dicunt q̄ ſi ep̄s ſine cā vel ex
iniuſta cauſa eos citaret:vel aliqd ꝯtra ca-
nones ſtatuere vellet:ire non tenent̄:per.d.
tex.et iniuſta cā intelligi pōt ſm̄ Inno. qn̄
in citatione exprimitur:vel notorie cōſtat:
et idem dixit Inno.in qualibet notorie in
iuſta citatione:q꜠ citatus ire non tenet̄:vt
no.in.c.ij.de dila. et idem ſm̄ eum in.d.c.
q̄ ſuper his dicēdum foret:qn̄ vocatus nō
auderet impugnare que tractanda ſunt:ſi

preſens

pſens eſſet: q2 tunc non arctat̃ venire: pu
ta ſi tractaret̃ de dando fauore principi ex-
cōicato: vel aliqd libertatem eccleſie tentā-
ti. Unde dixit Inno. in.c. inquiſitioni de
ſen.excom. q non tenetur quis obedire ēt
pape: quando mandatum ſuum eſt contra
deum: vel timetur ſcandalum futurum.
¶ Quo ad alios vero Monachos ſimpli
ces: qui non ſunt abbates vel priores: vide
tur glo.in.q.vij.c. conuenientibus. ſentire
q monachi venire non teneant̃: ſed abba-
tes tm̃: exponendo ibi v̾bum monachi pro
abbatibus. Nas vt ingt Archi. ibi ſub no-
mine monachoꝝ ſiue fratrum abbates cō
tinent̃: vt ps extra de ſimo.c. vlti. et de pri-
ui.c.ex ore. Qd̃ ſm neotericos et p̾ſertim.
d. Alexandrinum in. d.c. ep̃s: procedit in
monachis clauſtralibus q2 illi venire non
tenentur. Secus ſi monachi ipſi parrochia
les eccleſias tenerent: q2 ratione eaꝝ ad ſy
nodum ire tenent̃: vt ſupra dictum fuit: et
ps.xvj.q.i. de monachis. q2 monachi tranſ-
lati ad parrochiales eccleſias aſtringuntur
regulis et ſtatutis ipſaꝝ parrochialium ec
cleſiaꝝ. Et iſto modo diſtinguendo neceſſe
non foret exponere monachos pro abbati-
bus. Quam ſniam approbare ēt vr̃ idem
Archi.xviij.q.ij.in.c. abbates. in fi.in glo.
in verſi. ſi neceſſitas. Is. d. Alexandrinus cū
nō alleget. et benefacit tex. ibi. Annis aũt
ſingulis ſynodum facere debent̃ ep̃i in ſua
dioceſi de ſuis clericis et abbatibus vt p̃-
miſſi. Ibiqꝫ ſtatuta in concilijs prouincia-
libus edita notificare: ⁊ adulteria clericoꝝ
vel monachoꝝ diſcutere: vt hr̃ tex. qui pa-
lea eſt.xviij. di. §. annis ſingulis. ⁊.c. ſeq. ex
cōcilio biloneñ. Sed q2 ſuperius circa de
ſcriptiōem ſynodi ep̃alis diximus cū tex.
in alleg.c. decernimus. ac ēt cunctam dio-
ceſim ſeu plebes aggregat. Querũt Archi.
et alij poſt eum ibi. Adqd layci congregan
tur in concilio epiſcopali: cum ſufficere de-
beret congregare clericos: vt ipſi poſtea ſi-
gnificarent parrochianis ſuis. Et duas ra
tiones reddunt doc. ibi. Quare etiam lay-
ci congregentur. Prima eſt q2 maior fides
adhibetur verbis epiſcopi q̃ꝫ alterius cleri
ci ſm Hug. Secũda eſt q2 ipſi quoqꝫ in his
que ad fidem pertinent audire debent pre-
cepta: ad que obligant̃: q2 in materia ſpiri-
tuali ēt layci ſubijciunt̃ iudicio eccleſie: vt
in.c.i. de conſti. in.c. duo ſunt. et in.c. bene
quidem.xcvj. di. et in.c. decernimus de iu-
di. cum ſimi. Et dicit Archi. ſm intentio-
nem Joā. de ſantu. q intelligendum eſt q
dicta laycoꝝ vocatio fieri poſſit et debeat.
Quando aliquid de nouo in concilio pro-
uinciali ſtatutum fuiſſet: aliter aũt nō alle.
xxiij. di. cōis ḋ con. di. iij. placuit. el. iij. vbi
probat̃ q conſulte agendum eſt qḋ de no-
uo emergit. Illud v̾o qḋ poſtremo dcm̃
fuit in deſcriptione: de excōicatione duoꝝ
menſium quam incurrit ep̃s negligens p̃-
miſſa adimplere: facit doc. heſitare et ibi et
alibi numqd excōicatio ad tempus promul
gari et ligare poſſit: et numqd tũc requirat̃
abſolutio lapſo dicto tp̃e. Sed q2 nō eſt ma
teria p̃ntis ſpeculationis. Satis ſit quo ad
propoſitum admonere q metu contrario
rũ nōnulli exponunt ibi excōis dictionem
pro ſuſpenſione. Cum qbus concordare vr̃
tex. in materia ꝓpa loquens in.c. ſicut olim
in fi. extra de accuſati. qui formaliter dicit.
Quiſqꝫ aũt hoc ſalutare ſtatutum neglexe
rit adimplere a ſui executione officij ſuſpē-
datur. Quibus tñ nōnulli Moderniores
contradicere vident̃ ea potiſſimum rōne:
q2 excōicatio ad tp̃s proferri pōt: et dictio-
nes non debent iꝓpriari: vbi ius nō di-
ſcrepat. Sed forte dici poſſet attendendam
magis eſſe antiquoꝝ ſniam propter tex. in
d.c. ſicut olī. a quo ad hoc limitare vel mo-
derari vr̃ penam illius.c. decernimus. Cuꝫ
pene demoliende ſint etc̃. ¶ De materia
autem excōmunicationis vel abſolutionis
dicto caſu vltra no. in. d.c. decernimus. tra
ctatur in.c. cum bōe. de eta. et quali. in cle.
j. de deci. vbi glo. in.c. cum deſideres. et in
c. a nobis. de ſen. excom. vbi de certa forma
abſolutionis: iunctis his que hñr. in.c. ve-
nerabilibus §. vbi aũt. de ſen. excō. in. vj. hr̃
per Jo. an. et ſequẽ. in.c. ſi. de matri. ꝯtrac.
contra. inter. eccle. Dixi aliqd in Agonina
mea de iterdicto eccleſiaſtico quarta anno-
tatione fol. xlix. vſqꝫ ad l. verſi. non omitto
et verſi. non tñ ſufficeret cum ſeq. et alibi
ſepiuſcule. Cōis aũt ſentētia vr̃: q poſteaq̃ꝫ
quis incidit excōicationis ſententiam ſiue
ſub ꝯditione: ſiue ad tp̃s: ſiue aliter: q ſem
per requirat̃ abſolutio: et hec qdem opinio
vr̃ tanq̃ꝫ tutior et ſecurior. Ubi agit̃ de ſa-
lute animaꝝ amplectenda. Quicquid con
trarium ſentientes ſcripſerint.
¶ Poſt hec omittendum non eſt: q hanc
epiſcopalem ſynodum nōnulli p̾ſbyteriū.
Prouincialem vero qdam conuentū epi-

ſcopalem appellant. De ꝑ hꝛ. xij.q.ij. in.c.
placuit.ibi.inconſulto concilio vel cuncto
pꝛeſbyterio. De ſecundo autē hꝛ. xviij.di.
in.c.de concilijs. ibi. vt.ſ. bini conuentus
per annos ſingulos habeant̄ etc.et in.c.qm̄
quidem.ibi per ſingulas pꝛouincias opoꝛ-
tere per conuentum epoꝝ ꝛc. ¶ Ceteꝝ ne
ſi aliqua ſaltem eoꝝ que ad pꝛaticā ſpectāt
omittamus:tractatus imperfectus videa-
tur:dicendum occurrit: quō epiſcopalis ſy
nodi:congregatio:cōcio:et expeditio habē-
da ſit. Et qdem vt ſummam breuiter attin
gamus:ne incidens materiā pꝛincipalē:lō-
ga digreſſione impediat. Dicendum vr̄ q̄
eps volens congregare ſynodum ſuam:os
vel per nuncium:vel per ꝑconem:vel ad ſo
num campane:aut per edicta in plebibus
pꝛopoſita:qđ magis cōuenire vr̄:ſeu aliter:
pꝛout alie quoqꝫ vniuerſitates conuocant̄:
congregare. Citando et pn̄tes et abſentes:
qui de iure venire tenentur: vt tali die tali
hoꝛa:et in tali loco:ſe adinuicem congrega
re debeant pꝛo ꝯſilio. Audituri pꝛoponen
da et conſulturi pꝛout ſm deum expedire
viderint. Et ad hec facere vident̄ iura oīa
de citationibus vniuerſitatū vel collegioꝝ
loquentia:et maxime que hn̄r. et not.in.c.
pn̄tium de teſti.in.vj. Ubi bona glo. in.c.
corā.extra.de elec.in.c. cum in eccleſijs. eo.
ti.lib.vj. ponit glo.et no. in.c.i. de his que
fi.a maio. parte.capi. vbi per doc.ꝛ Abb.
Panoꝛ.qui extēdit glo.d.c.pn̄tium.ad oēs
caſus arduos ꝛ grauioꝛes in qbus abſen-
tes citandi ſunt. Idem ſentit Inno.in.c.ij.
de ope.no.nun. et Bar. et Moderni in.l.
reſcriptum. in pꝛin.ff.de pac. Et in genere
de hmōi citatione vniuerſitatum hꝛ per
Bar.et legiſtas in.l.oēs populi.ff.de iuſti.ꝛ
iur.et in.l.j.ff.de decre. ab oꝛdi. facien.et in
l.ij.C.de decur.lib.x.et per Pet. de anch.in
repe.c.canonum ſtatuta.de conſti. et alibi.
Congregari aūt ds in epiſcopio: ſeu i eccle
ſia cathedrali:vbi conſueuit: vel in aliquo
loco alio condecenti: vbi magis epiſcopo
vr̄ pꝛout dicet̄.ī.in tractatu concilij genera
lis. Adueniente vero die ꝑfixa ad conciliū
celebrandum. Oēs Abbates:pꝛelati: et ſa-
cerdotes:quicunqꝫ cōgregati ad cathedra-
lem eccleſiam mane conuenientes. Epm
ſuſcipiunt et reuerenter ſalutant. Miſſaqꝫ
ſpūs ſancti celebꝛata: eps ſtolla et pluuiali
indutus. Mytraqꝫ cum paſtoꝛali redimi-
tus. Accedens ad altare maius certas ꝑla

tiones:antiphonas:et oꝛones depꝛcatoꝛias
ad impetrandum grām et ſuffragia diui-
na decantat:choꝛo pꝛoſequente:pꝛout ad lō
gum hꝛ in libꝛo pontificali. Poſt que decā
tato hymno. Ueni creatoꝛ ſpūs. Epo into-
nante et ceteris pꝛoſequētibus. Facto ſilē-
tio Pontifex aliqua ꝑlatione vtitur clerus
pꝛemonendo:vt ſtudioſe audire et reueren
ter ſuſcipere ꝛ exeq velint monita concilij.
Et ſi quid habent qđ emendatione aut coꝛ
rectione indigeat:q̄ illud in medium affe
rant ꝑmittendo ēt ſi videat̄. Quare ſyno-
dus congregata fuerit:et qd in ea ꝑponen-
dum et diffiniendum ſit ꝛc. Pꝛima autē
ſeſſione et die expedita:ſiue hn̄da ſit. Scđa
ſeſſio ſiue non. Eps eis benedicit:eoſqꝫ di
mittit. Et ſi oīa expediri non poterunt in
pꝛima die vel ſeſſione expediunt̄ in ſecun-
da:oibus:modo ſupꝛaſcripto et pꝛout ī di-
cto pontificali rite ſeruatis. Sed ꝑpoſitis
geſtis concilioꝝ et his que pꝛoponenda vi
debant̄:eps ſm informationes quas a te-
ſtibus publicis ſeu ſynodalibus vel ab ali
is hꝫ:interrogare poteſt plebanos et ſacer-
dotes ſuos parrochiales de regimine et cu
ra aiaꝝ. De cuſtodia ſacratiſſime euchare-
ſtie et ſacramentoꝝ:de adminiſtratione et
diſpenſatione bonoꝝ: et redditu͂um ec-
cleſiaſticoꝝ. De celebꝛatione miſſaꝝ et alio
rum diuinoꝝ officioꝝ. De modo et foꝛma
baptiſmi et hmōi: pꝛout expedire viderit:
et coget ipſos de ꝑmiſſis oibus rationem
reddere:eoſqꝫ ſi opus fuerit:corriget:redar
guet:emendabit:refoꝛmabit:et diſponet in
melius:pꝛout tetigi ſ.in deſcriptione:et ꝓ-
bari ac notari vr̄.xxxviij.di.c.qm̄. Poſt cō-
gruam vero allocutionem ſeptem vel plu-
res viros.pꝛout expedire viderit: qui ſint
maturioꝛes:honeſtioꝛes: ac veracioꝛes: in
medium aduocat: atqꝫ illatis ſacroſanctis
euangelijs et ſanctoꝝ reliquijs eos conſti-
tuit teſtes ſynodales: indagatoꝛes prauita
tis heretice:et eoꝝ oīum que contra fidem
oꝛthodoxam et rectam viuendi noꝛmā in
uenerint:eoſqꝫ iurare compellit: q̄ ea que
qn̄cūqꝫ nouerint epo vel eius Uicario:qui
nuncius vel miſſus dominicus aliqn̄ ap-
pellat̄:bona fide manifeſtabūt:pꝛout habet̄
in.c.eps in ſynodo.xxxv.q.vj.et in.c. pꝛete-
rea.extra de teſti.cogē.cum cōcoꝛdan. His
vero expeditis poſt ſolēnem benedictionē
et ſynodale eulogium:oēs dimittit in pace
indulgentias aliquas concedendo:ſi vult:

his qui ſynodo interfuere. Eos etiam admonẽdo et exhortando ad ea que ipſis imminent diligenter exercenda. Et diſponendo ꝙ in futuꝝ ſe ꝓmptos reddãt inueniẽdo ad ſynodum quando conuocabitur.

¶ De concilio prouinciali.

Prouinciale ſiue particulare aut aliter ep̄ale vel ep̄oꝝ concilium eſt illud qḋ primas ſiue Patriarcha aut Metropolitanus archiep̄s: ex tota ꝓuincia ſibi decreta conuocat: ⁊ facit cum oĩbus ſuis ſuffraganeis. Pro moribus reformandis: cauſis: ⁊ querelis audiendis: vel ſtatutis ⁊ cõſtitutionibus ſynodalibus relegendis: nouis condendis atq; edendis. Hec deſcriptio lʒ vſq;quaq; ſuum diffinitum non euacuet: vt patebit in ſequẽtibus: colligi vr̄. xviij. di. per totũ: ⁊ per glo. xvij. di. in ſum. ⁊ melius q̄ꝫ alibi. extra de accu. c. ſicut olim. cum ſuis concor. Huius autẽ deſcriptionis occaſione operepciũ exiſtimaui pauca ēt de hoc prouinciali concilio perſtringere: quod magni momẽti exiſtit: q̄ꝫ in multis cum vniuerſali conuenit. Ne igitur euagando confuſionem nobis inducamus. ⁊ principale propoſitum concilij generalis impediamus. Leuiori indagine que infra annotanť percurremus. vʒ.

1 ¶ Unde ꝓuinciale ſeu ep̄ale ɔciliũ dicať.
2 ¶ Quis illud facere vel cõgregare poſſit.
3 ¶ Qui vocandi ſint ⁊ q̄s teneantur.
4 ¶ Qua pena puniantur epiſcopi ire recuſantes vel omittentes.
5 ¶ Quando ⁊ quotiens celebrandum ſit.
6 ¶ Quo ordine vel modo celebretur.
7 ¶ Quid in eo proponi: tractari: diffiniri: ⁊ ſtatui debeat ⁊ poſſit.
8 ¶ Quã iuridictiões hẽat ɔciliũ ꝓuĩciale.

Provinciale unde dicit.

Uo ad primum igitur Abbas Panor. in d. c. ſicut olim. de ac. ũ. in. ij col. in ꝑ notabili. dicit ꝙ prouinciale vocať a prouincia q̄ quelibet ꝓuincia dʒ hẽre vnum Archiep̄ꝫ ⁊ decem ep̄os. de quo. vj. q. iij. c. ſcitote. qui tex. aliter loquitur: dicit enim ꝙ Prouincia eſt illa que hʒ deces aut vndecim ciuitates: ⁊ vnum Regem ⁊ totidem minores ꝑtãtes ſub ſe: ⁊ vnũ Metropolitanum: alioſq; ſuffraganeos decem vel. xj. ep̄os: iudices: ad quoꝝ iudicium oẽs cauſe ep̄oꝝ: reliquoꝝ ſacerdotum ac ciuitatum referanť: ⁊ ibi dicit glo. ꝙ hoc idͦ ſtatutum fuit: q̄ cã ep̄i coram duodecim ep̄is eſt tractanda. xv. q. vij. ſi q̄s tumidus. Uidẽ quoq; Panor. in. c. graue. de ꝓben. in fi. dicẽ concilium prouinciale ſic dictum q̄ repreſentat eccleſias prouincie: ⁊ ꝙ in hoc intereſſe debent ep̄i prouincie. Aliter tñ ſummitur prouincia ſm Jo. de anna. in. d. c. ſicut olim. in. iij. col. in. l. ſi. cũ ibi no. C. de ꝓſcrip. longi. tempo. Ubi glo. que ſm eum reputatur ſingularis dicit: ꝙ cum hodie ſingule ciuitates hẽant ſua regimina. Quelibet ciuitas dici põt ꝓuincia. Unde inq̄t ipſe gl. illa vtilis eſt in materia preſcriptionis ad ſciendum: an ⁊ qñ q̄s ꝓſcribere poſſit contra abſentem: vnde ſm illam glo. ſingularem. Jlle dr̄ in prouincia q̄ eſt in ciuitate: ⁊ ille extra ꝓuinciaʒ qui eſt extra ciuitatẽ. Uide ēt que in propoſito not. per Albe. de roſa. in. d. l. ſi. in. ij. colũ. ⁊ ꝑ Bernar. ⁊ doc. in. c. coram. de elec. vbi dr̄ ꝙ Cremona ⁊ Regiũ ſunt diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ: q̄ Cremona ſubeſt Archiep̄o Mediolanẽ. Regiuʒ Rauẽnati. Et Archiep̄i q̄dem in ꝓuincijs ſuccedere dr̄r preſidibus: vel in ſpũalibus loco ꝓſidum dr̄r: q̄ q̄libet preſes vni prouincie ꝓſidebat. l. ſi eadem. ff. de aſſeſſo. Cuʒ igiť hodie non hẽamus ꝓſides: ꝓuincie diſtinguunť per archiep̄atus ad hoc in auc. de her. ⁊ fal. circa fi. vbi impator conſtitutiões illam archiep̄is mitti debere dicit: vt illi poſtea ad ciuitates eam mittant. Hoſtien. vero in ſum. ti. de ele. §. qualiter faciẽda ſit. verſi. cõmode. dicit in citationibus ad electionem faciendam: non eſſe intelligendaʒ prouinciam talem ac tantam: vt dicit canõ. vi. q. iij. c. ſcitote q̄ ſm eum multe prouincie ſunt diffuſe: ⁊ mora piculoſa eſt extra de elec. c. cum inter vniũerſas. ⁊ c. ne ꝓ defectu. Sed vna ꝓuincia intelligenda eſt: ſicut vulgariter dr̄ Lõbardia: Tuſcia: Terra laboris: ſm Goffre. Jtẽ ſm Albe. vbi ſ. Aliq̄ñ vna dioceſis poniť pro vna ꝓuincia: vt no. ix. q. ij. c. ep̄i qui. Quicq̄d aũt ſit. Prouincia: ſatis eſt ꝙ in ꝓpoſito nr̄o prouinciale concilium a ꝓuincia qua hʒ Archiep̄s ſuo ſub Metropolitatu denoiatur. Quod ēt concilium ep̄ale dr̄: vt hr̄. xviij. di. q. i. c. de concilijs aũt ep̄alibus. cum ſi. Non q̄dem ꝙ ab ep̄o cõuocetur: ſed q̄ ep̄i

tñ qui de neceſſitate vocãdi ſunt:vocales ſunt in eo:ꝛ illud conſtituũt. vt probatur. ea.di.xviij.fere per totum.ꝛ alibi.

C·2· ¶ Quis ↄciliũ ꝓuinciale ↄgregare poſſit.

Quis illud facere vel cõgregare poſſit:ꝛ dicẽdũ eſt:ꝙ Metropolitanus in ꝓuincia ſua illud cõgregare põt ꝛ dꝫ:vt clare ꝓbat:lateq; leg.ꝛ no.xviij. di.c.pp.el ꝑ.ꝛ el.ij.cum ſi Primas quoq; in ſuo primatu illud põt cõgregare: vt.iij. di.regula.§.porro. Metropolitanus tñ cõcilium ſuum facere põt ſine auctoritate primat̃.xcij.di.c.ſiqs ep̃s. ꝛ.xj.q.j. ſi clericus aduerſus.ponit glo.xvij.di.in ſum. ꝛ vtrobiq; per ſcribentes. Et quis primas non debeat intereſſe concilio ꝓuinciali ſui Metropolitani. Attamen in magnis ꝛ arduis negocijs Metropolitanus primatẽ ſuũ conſulere dꝫ:ꝓut quo ad vtrunq; ꝓbatur. xviij.di.de concilijs. iuncta glo.ibi. ꝛ quo ad ſcdm.lxv.di.de pſona.ꝛ.vj.q.iiij. ſi inter ep̃os. Sed contra ꝓmiſſa ꝙ ſaltem congregari non poſſit abſq; licentia Pape hmõi concilium facere vr̃ tex.xvij.di c.nec licuit. vbi dr̃ ꝙ non licuit nec licebit particularẽ synodum ſine Papa celebrare : ꝛ cõtrafacit ẽt tex.in.c. concilia ſacerdotum. ea. di. Qui tex.ẽt dicit.ꝙ concilia ſacerdotum eccleſiaſticis legibus quotannis decreta per prouincias:ꝗ pñtiam Pape non hñt:validudinem ꝑdiderunt: ꝛ ibi glo. exponit ſacerdotum.i.ep̃oꝝ.et verbum ꝓuincias facit ꝙ tex. ille.de ꝓuinciali oĩno loquatur. Sed rñd. Archi.et doc. ibi ꝙ dicta duo capitula intelligũtur de mã de qua hr̃. xxiij. q.v.c.de liguribus. ꝗ Patriarcha Aglee et ep̃i Ligurie Venetie et hiſtrie noluerũt a principio acqeſcere concilio qnto Cõſtãtino.Sed ſe congregare voluerũt et cognoſcere ac corrigere: vel moderari que in dcõ concilio qnto geſta fuere:qḋ non licuit eiſdem. Et iccirco dũ tex.dicit. nec licuit particularem synodum congregare: ſubaudi: vt inqt glo.ibi ad aliqd gnãliter ſtatuẽdũ: vel ad reuocañ.illud qḋ in concilijs gnãlibus vel vniuerſalibus eſt ſtatutum. Non eñt ꝙ pp hoc ꝓhibeat qn concilium prouinciale celebrent et ſtatuta faciant et promulgent metropolitani valitura in ſuis ꝓuincijs:vt ſentit et dicit Archi.in.d.c.concilia. Illa ergo duo iura vel loquũtur de cõcilijs gnãlibus ꝙ.ſ.nemini liceat illa congregare ſine auctoritate Pape: vel quatenus de ꝓuincialibus intelligãtur ꝓhibẽt hmõi concilia ꝓuincialia ad hoc congregari:vt ſtatuta gnaliũ concilioꝝ:vel ipſa generalia concilia iudicent vel interꝓtentur. Mortuo aut Metropolitano ſi concilium faciendum imineret. Ep̃i cõprouinciales illud inter ſe conuocant ꝛ concilium faciũt ſm Aug.ꝛ Archi.xviij.di.placuit. ꝛ geminia.in.c.pp eccleſiaſticas. facit qḋ no. Inn. in.c.j.de maio.ꝛ obe. ꝛ in.c. cu; nobis oli. de elec.ponunt Moderniores.xvij.diſt.c.j. Quinimo cum alius in locum eius fuerit ſubrogandus cõprouinciales ep̃i ad metropolitanam ciuitatem ſe congregant ꝛ conuocato concilio de alio ꝓuident ꝛ ordinãt lxiij.di.metropolitano:ꝛ idem ſi eſſet abñs a prouincia ꝛ neceſſitas imineret ordinandi aliquem ep̃m ꝛc̃. Quia tres ep̃i cũ lr̃ia primatis conuenire pñt ꝛ ordinare ip̃z in quocunq; loco honeſto:vt hr̃.lxv. di.c.placet.iuncta glo. Et ſi ĩ tota ꝓuincia remãſiſſet vnus ſolus ep̃s. Tunc ille ſupſtes ep̃os prouincie vicine conuocare poſſet:ꝛ cũ eis ordinare comprouinciales ep̃os. Et ſi ep̃s ille negligeret. Populi pñt cõuocare ep̃os prouincie vicine : ꝛ ipſi ep̃i cõmonito per lr̃as ſuas:prius ep̃o illo ꝓuinciali ei declarata cã conuocationis ꝛ neceſſitate iminẽte:ſi ille nihil legitimum reſcribat: ſed diſſimulet et procraſtinet:illi nihilominus ꝓcedere poterunt ad ordinationem talium ep̃oꝝ:vt hr̃ in.c.ſi forte eadẽ di. qui tex.eſt optimus in materia ↄuocationis concilij gñalis vbi papa vel alij ad quos ſucceſſiue illud cõgregare ſpectat hoc facere recuſant vel negligunt ꝓcraſtinando. Conuocat ẽt qñq; pontifex maximus hoc concilium ꝓuinciale tãq; primas et Patriarcha vrbis et ꝓuincie eiuſdem. Ad qḋ admittit comprouinciales ep̃os: Archiep̃os et cleꝝ oẽm ac ẽt aliqñ populum Ro.pro decidendis ꝛ ventilandis his que ſpectant ad ꝓuincias et patriarchatum Romanũ. Nam et ip̃m Patriarcham hoc eſt principem et patres patrum qñq; iura appellant.xxij.di. diffinimus. Dixi late in Libello meo. De preſtantia patriarchaꝝ. Celebrat aũt hoc concilium prouinciale Romanũ ipſo pontifice pñte vel ipſius et ſancte Ro.eccleſie.legato.iij.di.c.regula.§.porro. lxiij.di.in conci-

lio. Verūtamen Statuta ꝛ Decreta in hac
ſynodo prouinciali Pape edita: vident ge
neralia. ar. in. l. fi. C. de legi. in prin. vbi dicit
ꝙ ſententia diffinitiua principis lata ſuper
cauſa de qua plene cognouit ꝛ eius declara
tio hꝫ vim legis generalis: de ſtatutis vero
legati apoſtolici vel Metropolitani in hoc
concilio promulgatis dicetur aliqd. ſ. in vſi.
Quid in eo proponi diffiniri ꝛc.

c. 3. ¶ Qui vocandi ſint ꝛ ire teneantur
ad concilium prouinciale.

Qui vocandi ſint ꝛ ire teneam
tur. Et qdem ex variis caplis.
xviij. di. quaſi per totum eui
denter apparet concluſiue lo
quendo: ꝙ ad finem diffinien
di ꝛ ſtatuendi ſoli epi cōpro
uinciales vocandi ſint ꝛ ire cōpellant. Sed
inferiores epis citant cum opus eſt vt con
ſulant. ar. lxiij. di. obeūtibus. xij. q. ij. ſine ex
ceptione. §. i. ꝛ. x. q. ij. caſellas. ꝛ eſt pulcher
tex. de ſen. ꝛ re. iudi. c. ad aplice. lib. vj. Vbi
Papa pollicet ſe vocatuꝝ Reges: platos: ꝛ
principes tam eccliaſticos q̄ʒ ſeculares ad
tractatū. ſ. ꝛ ad cōſulen. ſm Panor. in. c. fi.
de his que fi. a pla. qui tex. facere vr pro ꝛ cō
tra hanc ꝯclonem. Quia ibi colligi videt:
ꝙ imo ad concilia puincialia vocanda ſint
etiam de neceſſitate capitula cathedralium
eccleſiaꝝ: ſed ſm Inno. in. c. graue. de pben.
in. i. col. ille tex. intelligitur ꝙ. ſ. vocādi ſint
tunc demum quū de eoꝝ facto agit alias
non, niſi de honeſtate vel pp conſilium hoc
eſt cum opus ſit pro eoꝝ concilio ipſoꝝ pre
ſentiam hre: qꝛ forte viri lrati ſunt vel mul
tum prudentes ꝛ experti. lxiij. di. obeunti
bus. Qd impugnare vr Abba. Panor. in
. d. c. fi. dum ſumat poſt Joā. an. ſimpliciter
illum tex. ꝙ ad concilia puincialia vocari
debent ꝛ admitti Cathedralium eccleſiaꝝ
capitula. Unde dicit ipſe Jo. and. ibi ꝙ ſi
cut ea que expediuntur p epm fieri debent
de conſilio canonicoꝝ. extra de his que fi. a
prela. c. nouit. ꝛ. c. ſeq. Sic illa in prouinciali
concilio expediri debent de conſilio nūcio
rum eorūdem capituloꝝ cum canonici cō
mode ire non poſſint. alle. de maio. ꝛ obe.
humilis. Qd veꝝ intelligit Hoſti. ſm eum
niſi plati aliqua ſecreta de mandato ſupio
ris haberent tractare que ſine tranſgreſſio
ne iuramenti non poſſent reuelare. extra de
iureiur. ego. n. vel alia iuſta cauſa ſubeſt pro
pter quā illud qd inter eos agit non debe
rent aliis publicare, ſicut in ſimili no. ſꝫ eū.
extra eo. nouit. ꝑut ꝑn. Et quoad dictā im
pugnationem Inno. dicit. Panor. in. d. c.
fi. in ꝑ nota. ꝙ Inno. multum vacillat i. d.
c. graue. dum queritur, nunqd de neceſſita
te iſta capitula ſint vocanda ad concilium
prouinciale. Unde dicit ꝙ ipſe tenuit ꝙ ſic
ꝛ ꝙ alle. illum tex. qui ſm eum optime pro
bat: vt pꝫ per vbum debeant: ꝙ regulariter
eſt neceſſitatiuum, vt dicit glo. no. in de. at
tendentes. de ſta. regula. Sed tandem con
cludendo circa hoc dicit diligenter ponde
randum illum tex. in eo ꝙ iſta capitula ſo
lum admittuntur ad tractatum, qd ſm eū
non ponderatur ab aliquo. Vn̄ putat ipſe,
ꝙ in ꝭ ꝯcilio ſoli epi ſint iudices, qꝛ tex. ibi
non dicit ꝙ vocentur ad iudicandum vel
ad decidendum: ſed tm̄ ad tractatum, Mi
hi quoqꝫ hoc ſit pbabile: ſed non diſplicet
etiam opi. Inno. que cum opi. Abb. ꝯcorda
ri poſſet. Si diceremus ꝙ regulr iſta capla
de neceſſitate non ſint vocāda: niſi in duo
bus caſibus vꝫ: dū eoꝝ cāe agunt: vel aliqd
tractandum eſt qd eos tangat: ꝛ ꝓcedit tūc
opi. Inno. quam approbare vr tex. ꝛ glo. in
verſi. contingere. Itē ꝛ ſcdo vbi cōſuetudo
legitime forte pſcripta ſubeſſet: ꝙ vocentur:
ſicut contigiſſe vr in. d. c. fi. ꝛ tunc ꝙ admit
tantur tm̄ ad tractatum ꝛ ad conſulendū:
non aūt ad decidendum vel ſtatuendum: ꝛ
ꝓcedat opi. Panor. ne tot iura que ſtatuūt
ꝙ ſoli epi de neceſſitate vocentur vocaleſqꝫ
ſint: corrigant. Unum verbum dixit Cal
de. in ti. de conſti. conſi. xxij. Incipit an eps
poſſit: ꝙ rō quare caplꝫ cathedralis admit
titur in ſynodo non eſt rōne ſui piudicij: qꝛ
ſi hoc eſſet eadem rōe omnes ſupradicti in
differenter vocarentur. Sed vera rō eſt ſm
eum: qꝛ eps ꝛ capitulum faciunt vnum cor
pus: quaſi velit inferre: ꝙ adhereāt epo vt
corpus ipſius: ꝛ ſic ꝙ aſſiſtant pro ꝯſilio epi
ſcopi: cū nō liceat membra a ſuo capite di
ſcedere: qd notari poſſet pro argū. in iſto ꝓ
poſito. ¶ De Abbatibus ꝛ monachis an
. ſ. citandi ſint ꝛ venire compellantur ad ſy
nodum prouincialem: videnda ſunt que di
ximus. ſ. in ti. quotuplex ſit concilium. verſi.
qd de Abbatibus dictus fuit. Et in tracta
tu diſpoſitionis in ti. Qui ad concilius vo
candi ſunt circa fi. vſi. Item magni Abba
tes. ſ. in ti. qui ad concilium ire tenentur.

quorum intereſt

Uocantur quoqꝫ: vt modo dicebamus de illis capitulis: oēs illi quorum intereſt: ꝛ de quoꝝ cauſis vel negocijs agitur vt compareant ad agendas cās ſuas ꝛ ad ſe defendē dum. xviij. di. c. pp eccleſiaſticas. ibi conuocāte Metropolitano ep̄o: oēs prouinciales ep̄os: ita vt ad concilium veniant omnes presbyteri ꝛ diaconi: vel hi qui ſe leſos exiſtimant: vt. d. c. obeuntibus. lxiij. diſt. Et rō eſt q̄ ſine citatione nemo condemnandus eſt: cum citatio ꝛ defenſio ſit de iure nāli: que a principe vel concilio omitti non debet neqꝫ pōt. l. facultas. C. de iur. fiſci. lib. x. ꝛ in cle. paſtoralis. de re iudi. cum ſi. Si autem ageret de vniuerſali ſtatu eccleſiarū vel clericoꝝ oīum totius ꝓuincie, tunc oēs indifferenter clerici vocandi forent ſaltem in genere per edicta. ar. xviij. di. decernimus. et ratio pōt eſſe de quaꝫ. Si tñ dicto caſu nō comparerent oēs vel nulli inferiores non obeſſet: dūmodo ep̄i conuenirent ad iudicandum. Layci quoqꝫ ſi de cā vſi eoꝝqꝫ tangente tractandum eſſet vocandi forent ī genere non q̄dem vt iudicarent: ſed vt aſſiſterent. xcvj. di. c. vbi nam legiſtis: vbi de hoc. Rogati tñ ꝛ de licentia Pape vel concilij intereſſe pñt concilijs diſputare ꝛ etiam vocales eſſe. lxiij. diſt. hadrianus. ꝛ ibi notari conſueuit: rōnem aūt quare vocētur dicto caſu. reddit glo. in. d. c. vbi nā. Quia qd̄ oēs tangit ab oībus dꝫ tractari ꝛ approbari. ar. ſm. eas. lxvj. di. c. i. extra de his q̄ ſi. a prela. c. ſi. vbi etiam glo. Aduerte tñ q̄ nō poſſent premiſſa per eos approbari ſtatuendo vel decidēdo niſi prout ſupradixi. Quia ad eos nō ptinet eccleſiaſtica negocia ptractare extra. de ele. c. meſſana. ꝛ. c. ſacro ſancta. ad qd̄ vide per Jo. an. ꝛ alios late in dicto. c. ſi.

Laici

c. 4.

Qua pena puniantur nō euntes ad concilium ꝓuinciale.

QUa pena puniantur ep̄i ad cōcilium ꝓuinciale ire recuſantes vel omittentes: ponit tex. ꝛ ibi no. xviij. di. c. non op3. c. peruenit. c. ep̄s. ꝛ ſeq. ex q̄bus colligitur: q̄ niſi epiſcopi ipſi ex graui aliqua neceſſitate inhibeanꝫ: quo tñ caſu legatus mittere tenentur: vt dicit tex. in. c. ep̄s ad ſynodum. vel litteratorie cum alio nuncio ſe excuſare: vt dicit tex. in. c. placuit. ea. di. ſuſpēduntur ab adminiſtratiōe ꝛ ab officio epiſcopali vſqꝫ ad ſynodum ſequentis anni ꝛ a participatione ꝛ cōione fidelium ꝓhibentur. Nec tunc ſufficit veniſſe: ſed perſeuerare debent vſqꝫ ad finem: aliter aūt puniuntur eiſdem penis: vt hr̄ in. c. ſiqs aūt. ea. di. Impedimenta autē multa excuſantia citatos ep̄os ad concilium. ponit glo. ꝛ doc. ꝑ tot eam ibi. ea. xviij. di. c. peruenit. in verſi. neceſſitatibus que per te videre poteris. ne volumen impleant. ¶ Dicto ēt caſu legitime excuſatus dr̄ ep̄s ſi Archiep̄o tñ excuſationem ſuam facit: nec eſt neceſſe q̄ ſe excuſet in concilio vt ꝓbari dr̄ in. d. c. placuit. ibi. niſi aūt rōnem impedimenti ſui apud primatem ſuū reddiderint ꝛc. Et crederes hanc excuſationem vel impedimēti cauſam eſſe arbitrariam q̄cquid ibi ſcribāt doc. ar. in. c. de cauſis. extra de offi. dele. Sed dicto caſu legitimi impedimenti mittere ēt poſſent ep̄i ꝛ alij vt dixi legatum vel nuncium ſine lr̄is. Dūmodo eſſet perſona notabilis ꝛ legalis: vt ſentire dr̄ glo. in. d. c. placuit. in verſi. litteratorie. per tex. xcvij. di. nobiliſſimus. extra de offi. deleg. prudentiam. extra de reſcrip. ex parte. ꝛ. c. ſciſcitatus. Sed intellige dictam glo. prout intelligunt doc. ibi. non quidem q̄ idē nuncius habeat intereſſe ꝯcilio: ſed tñ q̄ ipm̄ hēat excuſare. Dummodo talis ſit is nuncius cui credi poſſit d̄ impedimento ſm Hugo. ꝛ Archi. Impeditus. n. in hmōi actibus collegialibus cōſtituere non pōt ꝓcuratorem extraneum a collegio: vt in. c. q̄ pp̄ ꝫ. illud extra. de ele. in. c. ſiquis iuſto. eod. ti. lib. vj. facit qd̄ voluit. Jo. an. in regula. qd̄ alicui ſui noīe. de regu. iur. in mercuria. Poſſunt tamē taliter impediti ꝛ aliter ſatiſfacere. vꝫ. poterunt ꝓprijs litteris conſenſum ſuum deſignare: ꝛ talis conſenſus annumerabitur cum alijs cōſentientibus ꝛ ecōtra. lxv. di. c. non dꝫ. ꝛ. c. ep̄s. cum ſi. Et hac occaſione querit glo. ibi in vſi. rōnem. q̄uo ꝓbetur iſtud tale impedimentum: ꝛ ſentire dr̄ q̄ cām impedimēti per vnum teſtem ꝓbare poterit. extra de ꝓcura. ex inſinuatione. not. in. c. querelam. eo. ti. Sed tandem ſentit q̄ hoc caſu ſit ſpeciale vt credatur vni teſti cum iuramento ipſius ep̄i. Et ſm ſcribentes non eſt mirum ſi hoc caſu admittuntur leuiores ꝓbatiōes, tum pp̄ pſonā ep̄i: pro quo pſumitur q̄ nō mentiatur, cum ſit pſona religioſiſſima: extra de voto. c. ex multa. tum q̄ de graui preiudicio alterius non tractatur: pro quo facit glo. in. c.

glo.in.c.ſicut.de ſen. excō. Et aduerte ꝙ ta
liter vocati debent venire infra terminum
vel ſaltē ad terminū eis aſſignatum : prout
ꝓbatur et ibi no.in.d.c.placuit.in verſi. cō
petenter.et in.c.ſi eṗs.in verſi.ad cōſtitutas
diem etc.et.lxv.di.c.qm̄ §.qui vo. ibi.ſ.cōſti
tuta tēpora. alias aūt punirētur prout.ſ.vel
forte arbitrio. Archiepi circūſpecta quali
tate pſone:viaꝝ:⁊ impedimētorum allega-
torum. Nam etiam mora poſt tempus pur
gari pōt:⁊ patienter dꝫ audire Metropoli-
tanus excuſationes rōabiles eorum q in tē-
pore venire nō potuerunt: vt probatur. iij.
q.vj.multum ſtupeo. Si autem non purga
retur talis mora tunc ꝯtra eos ad penas ſta-
tutas procedi poſſet. Quia vt dixi ipſi ſoli
archiepō facienda eſt talis excuſatio: ⁊ rō eē
poteſt:ꝗ ipſe eſt ille qui citat ſeu conuocat
et iudex huiuſmodi cāe eſſe vr̄: vt dr̄.xviij.
di.c.ſi eṗs metropolitanus.c. ſiqs epoꝝ.
et.c.pp eccleſiaſticas.cum ſi. Qd̄ autem iu-
dex ſit facit quod not.Inno.et doc.in.c.gra
ue.de preben.vbi dicunt ſm aliquos ꝙ epi
ſuffraganei in concilio prouinciali ſunt po-
tius aſſeſſores ꝗ̄ iudices per iura que per
eos allegātur.ibi.et.ſ.ſuis loco et tempore di
cetur latius.quiquidem in hoc circa ſingula
non ſit inſiſtendum. ¶ Archieṗs autē ne
gligens ſingulis annis dcm̄ concilium con
uocare et agere neceſſitate:violentia:vel cau
ſa rationabili ceſſante canonicis penis ſubia
cet. Iuxta tex.in.c.quiquidē §.hunc ergo ca-
nonem.xviij.di.Et dicit Archi.poſt Hug.
ꝙ huiuſmodi canonice pene ſunt que hn̄r.
ea.di.xviij.c.ſi eṗs.et in.c ſiquis epiſcoporū
et extra de accuſa.c. ſicut olim. faciendo vis
in eo ꝙ dicit tex.canonicis penis.ac ſi dice-
ret ꝙ in ſacris canonibus alie non reperiun
tur pene ſtatute contra negligentes conuoca
re concilia huiuſmodi ꝗuis dicta iura lo-
quantur in eṗis ciuitatis et ire negligentibus.
et tex.in.d.c.ſicut olim.loquatur in ſynodo
epiſcopali:tamē maior rō nō eſt in vno ꝗ̄
in altero caſu:cū vtrobiqꝫ notetur contem
ptus canonis.Et habeatur reſpectus ad ma
la que proueniunt ob non celebrationē con
ciliorum:quicquid dixerit Io.de fantu.qui
dicebat ꝙ ex quo in caſu iſtius concilij non
inueniebatur pena expreſſa in iure ꝙ hmōi
pena erat arbitraria.ar.extra de offi. deleg.
de cauſis. ¶ Puniuntur etiam Principes:
et alij layci vel Clerici quicunqꝫ impedien-
tes dicta concilia celebrari ꝗ excōicantur:ſi-

deliūqꝫ cōione ꝓuantur:vt dicit tex.in.d.§.
hunc ergo. ¶ Ceterum ꝗ ſupra diximus
ꝙ ꝓmates quoqꝫ et patriarche concilia ſua
prouincialia facere debent.iij.di.§.porro.que
rit Io.de imo.in.c.graue. de ꝓben.i ix. col.
Nunqd archiepi ſubiecti primati vel patri-
arche ire teneantur ad concilium primatis
vel patriarche.Et ꝗuis dicat ſe non reperi-
re tactum per doc.nec iura videātur ſm eū
decidere hunc caſum:ꝗ forte fuit dꝰ mente
iuris ꝙ non teneantur accedere:cum nō re-
periatur iure bn̄ cautum: pro quo facit. xviij.
di.c.j.et per to.Unde cum in hoc grauētur
archiepi:ꝙ ſingulo anno teneantur conciliū
prouinciale celebrare:in altero releuātur.ar.
in.l.eum qui.ff.de iureiurā. Et dignitas pa-
triarchalis vel primatie in hoc operabitur:
ꝙ Archieṗs coram eo potent conueniri. ar.
eorum que hn̄r in.c.paſtoralis.de offi.ordi.
Item a ſnīa archiepiſcopi appellari potent
ad primatem ſiue ad patriarcham:facit(vt di
cit ipſe)qꝺ hr̄.de appella.dilecti.et in.d.c.j.
xviij.di. Attamen ego ſalua reuerentia tanti
doctoris:crediderim ꝙ patriarcha ſaltem ex
cauſa conuocare poſſit oēs metropolitanos
et epos ſui patriarchatus: cum aliqd arduū
imminet expediri. prout ſupra dicebamus
de papa.Et hoc ſentire vr̄ Inno.in.c.graue
de ꝓben.in.ij.col. dum dicat qꝺ concilium
prouinciale facit : archieṗs ſine primate: et
primas quandoqꝫ ſine archiepiſcopo:ergo nō
ſemper ſm eus.Patriarcha.n.ipſe ls ſit pri-
mas et ꝓhonoretur:tamen metropolitanus
eſt.lxv.di.c.qm̄ mos. ibi hieroſolymorum
epiſcopo honor deferatur: habeat conſequē-
ter honorem manente tamen Metropoli-
tane ciuitatis honore proprio:ꝓpter hoc.n.
qꝺ maiore ꝓeminentia honoretur nō aufer
tur ſedi id qꝺ ſibi icumbit:pro quo facit qꝺ
ſupra diximus de abbatibus vel monachis
habentibus populum:vt.ſ.ad ſynodum epi
ſcopales ire teneantur.extra de ꝓui.c.ex ore.
Et reuera niſi hoc eſſet:parui momenti eēt
hec dignitas et ꝓeminentia in reformandis
et corrigēdis moribus ſue ꝓuincie: et parū
fuiſſet ſupponere archiepos patriarchis ni
ſi eos conuocare poſſent ad ſynodum: et ſi
hoc diceremus maximum reſultaret abſur
dum:ꝗ.ſ. Metropolis patriarchalis: et ce
teri eius ſuffraganei immunes eſſent a cele
bratione concilij: et ſic ſequerentur inconue
nientia multa:que ſequi ſolent ob non cele
brationem conciliorum de quo in.c.j.et in.c.

peruenit.xviij.di. Item et alia rõne. Patri
archa eandem iuriſdictiõem hʒ in ſubditis
ſuis:q̄ʒ Papa in ſuis:ita dicit tex.in auc.de
ti.eccleſia.colla.ix.§.j.concor.ꝛ ſeqtur gl.xxij.
di.renouantes.ꝛ ibi tex. dicit ꝙ eccleſia cõ
ſtantinopolitana hʒ ſilia priuilegia romane
eccleſie:lʒ ſit ei inferior. Itẽ ſm aliquos cau
ſas epiſcopoꝝ ſuorum audit: eos deponit:
eoſqʒ ordinat ſm tex.in.d.auc. ď eccleſia.ti.
ſed ꝙ epos depõat vř dubitaſſe.glo.vnde.
doc. expõere voluerunt vbicunqʒ reperitur
ꝙ patriarcha epiſcopum depoſuerit: vt in
telligatur de mãdato ꝛ cõmiſſione pontifi
cis maximi:qď eẽt impropriare lr̃as tex.ꝛ
violare ſenſuʒ. Sed hoc ideo dicunt qꝛ dif
ficile eſt reſpõdere multis capitulis que cõ
trarium exponere videntur que habentur.
iij.q.vj.vbi ſunt tex.priorem opi.coadiuuã
tes qui videntur tacite concordare dictas
opiniones:ſi bene ponderentur:vt.ſ.intelli
gantur ꝙ patriarche vel primates ſoli non
poſſint deponere epiſcopos ſine concilio:ꝛ
hoc bene coadiuuat.text. xv.q.vij.ſiquis ti
midus:cum tribus ſequentibus. Ubi dici
tur ꝙ in cauſis epiſcopoꝝ non debent eſſe
minus q̄ʒ.xij.epiſcopi ad iudicañ. Saluo
honore Romani pontificis: qui ſolus pro
cedere poteſt ad depoſitionẽ epiſcopi:qď ap
probare vř ẽt tex.iij.q.vj.c.hec qppe.c.mul
tum ſtupeo.cum ſuis concordã.que ita poſ
ſunt intelligi. Redeundo ergo ad primum
ꝓpoſitum:qď.ſ.Patriarcha facere poſſit ꝛ
dꝫat conciliũ:ꝛ et cogere ſuffraganeos ꝛ ar
chiepiſcopos ſibi ſubiectos ad illď: vř p ꝓ
miſſa:qꝛ vt diximus eandẽ hʒ iuriſdictiões
ꝛ eandem preeminentiã ac eadẽ priuilegia
in ſubditos ſuos, q̄ Papa in ſuos ꝛ in oẽs.
Papa autem concilium prouinciale ꝛ gñа
le facit.citando ꝛ cogẽdo Metropolitanos
epiſcopos ꝛ alios oẽs prout.ſ.diximus.ꝛ.i.
latius dicemus.ergo ꝛ patriarcha ꝛc. Sed
non eundo per mendicata ſuffragia: ꝙ idẽ
patriarcha concilia ſua faciat:ꝛ venire recu
ſantes puniat.vř tex. iij.q.v. quod ſuſpecti.
Ubi vř ꝙ patriarcha ďponit epiſcopos ad
ſynodum ſuam prouinciales vocatos ꝛ ire
recuſantes:ꝛ hoc legitime facere vř: qď pro
bat verbum canonice ibi in tex. poſitum.ꝛ
de concilio ẽt patriarchali meminit tex. in
d.auc.de eccleſia.ti.§.i. facit qꝛ epiſcopi com
prouinciales non ordinantur: nec conſecrã
tur ſine ſcĩa ꝛ voluntate primatis.lxv. di.c.
epiſcopus non eſt ordinandus.§.finaũt cu

ſeq̄ntibus. Cuius ergo eſt condere:eius eſt
tollere ꝛc. Quia oĩs res per quaſcunqʒ cau
ſas naſcitur:per eaſdes diſſoluitur.extra de
regu.iur.c.i.ſed illud fieri non poteſt ſine cõ
ſenſu ꝛ conſilio ſaltem.xij.epiſcopoꝝ vt.ſ.di
ximus ergo ꝛc. Superfluum tamen eſt hodie
de his diſputare:qꝛ nunc non modo epiſco
pi:ſed archiepiſcopi ꝛ patriarche ipſi ꝓ ar
bitrio ſedis aplice diſponuntur ꝓpter deli
cta ꝛ demerita noſtra:ꝛ titulus de electione
quo ad ipſos ꝛ fere quo ad omnes migra
uit ꝛ receſſit ab aula:licet adhuc mẽbranas
occupet. Benedictus Deus.

c·5· ¶ Quando ꝛ quotiens concilium pro
uinciale celebrañ.ſit.

Quando ꝛ quotiens celebrandũ
ſit hoc concilium.lege plures tex.
no.xviij.di. maxime i.c.habea
tur.i.c.ꝓpter eccleſiaſticas.ꝛ in
.c.peruenit. In qbus ſm anti
qua ꝛ meliora iuuentutis eccleſia noſtre tẽ
pora:bis in anno:ſemel.vʒ.poſt tertiam pa
ſchalis ſolẽnitatis hebdomadam:ita vt in
ter paſcha ꝛ penthecoſten concilium cõple
retur. Scďo vero loco idibus Octobris cele
brari mandabat. Sed ſuccreſcente etate eiuſ
dem eccleſie:cum negligentia ac rerum diui
naꝝ contemptu:ignauia ꝛ torpore non mo
dico:ſtatutum fuit poſtmodum in ſexta ſy
nodo: vt omni excuſatione remota oĩbus
modis:ſemel in anno fieri ꝛ depravata cor
rigi deberent:ſm tex.in.c.qm̃ quidem. ead.
xviij.di.que geminatio verboꝝ.vʒ.oĩ excu
ſatione remota omnibus modis:ſapit pre
ciſam coarctationem ꝛ omnimodã ſuperio
ris deliberationem:ſm Bal. in vſi. feu.de
pace conſtã.in verſi. caſſentur ꝛ irritentur.
Ubi dicit ꝙ verbum caſſentur iunctus cũ
verbo irritentur importat ſn̄iam ꝛ ipſo iu
re ꝛ facto:ita vt alia ſn̄ia non expectetur: lʒ
per verbus futuri temporis ponatur: quod
dicit notañ.ꝛ hoc facit illa geminatio ver
borum:ꝛ hoc idem approbare vř tex.de ac
cuſa.c.ſicut olim. ponderando ibi verbum
non omittant:ſed Hoſti.ibi ꝛ Io. an.poſt
eum dicunt:ꝙ pauci metropolitani hoc ſer
uant. Aliqui.n.ſm eos nunq̄ʒ faciunt pro
uinciale cõcilium:aliqui ſemel in vita ſua:
ꝛ qui melius faciunt illud faciunt de bien
nio in biennium. Cum tamen ſm leges ci
uiles ſingulis annis ſemel. Secundo autẽ
ſepius

ſepius conuocandum ſit: vt in auc. de ſanctis. epis. §. vt autē omnis eccleſiaſticus ſtatus. colla. ix. Unde Abb. Panor. in. d. c. ſicut olim. in 2° notabili. dicit ꝙ iſta concilia. ſ. epiſcopale ⁊ prouinciale debent neceſſario fieri ſingulis annis: ſed hodie (⁊ male ſm̄ eum) cōiter nō celebrātur: ⁊ ꝓpterea dicebat Petrus de anch. vt ibidē refert Jo. de anna. ꝙ qui hoc non ſeruāt male faciūt: ⁊ ideo male hēbūt: ex quo de iure tenētur.

c. 6. ¶ Quo ordine vel modo concilium prouinciale celebretur.

Quo ordine vel modo celebretur ⁊ qd in eo proponi tractari diffiniri ⁊ ſtatui debeat ⁊ poſſit. Et quo ad ꝑmum videre poteris ſupra in tractatu ſynodalis concilij: ⁊ melius ac notabilius que circa hoc ſcribuntur ⁊ ordinantur per Jſidorum in libro ſuo conciliorum in ꝑncipio prout etiā late colligitur ex pontificali. Ubi traditur modus ꝑatica: ⁊ forma ab eccleſia ordinata. Et poteris per te diſcurrendo videre: ꝙ archiepiſcopus inſtante tēpore ſynodi ſcribit lr̄as ſuas epiſcopis: ſuffraganeis ſuis: abbatibus in caſu ī quo venire tenerent: ⁊ alijs ſue dioceſis prelatis: ſignificādo eis ꝙ tali die conueniant ad talē locum ad ſynodum quod ex inſtitutiōe eccleſie ⁊ ſacrorum canonum domino concedente celebrādum eſt: pro corrigendis exceſſibus ⁊ moribus reformandis: ac relegendis concilij generalis ſtatutis ⁊ decretis: vel pro alijs tunc incumbentibus expediendis ⁊c. prout legitur ⁊ nota. in. c. ſicut olim. de accuſa. ⁊ xviij. di. ſi epiſcopus Metropolitanus cum infinitis ſimilibus ⁊ concor. Dum autem congregati ſunt in eccleſia vel in aliquo loco honeſto: ſeruatis cerimonijs de qbus ſ. in ſynodali: ⁊ habita aliqua prefatione exhortatoria per archiepm̄: de his que agenda: tractanda ⁊ expedienda ſunt: oīb9 ſilētibus ⁊ intentis non modo vultu: ſed animo: iuxta illud Uirgilianum. Conticuere omnes itentiq3 ora tenebant. Archiepiſcopus iubet añ omnia relegi ſtatuta ſynodalia generalis concilij: vt probatur in. d. c. ſicut olī3. ibi canonicas regulas: maxime que ſtatute ſunt in hoc generali concilio relegētes. Que per hoſtiē. Joan. an. ⁊ Jo. de anna. poſt eum ponūtur ⁊ enumerantur ibi. ⁊ ſunt numero. lxxj. videlicet.

Prima eſt de ſum. tri. ⁊ fi. catho. firmiter.
Secunda extra eo. ti. damnamus.
Tertia ſm̄ rectum ordinem extra de here. excommunicamus.
Quarta de baptis. maiores.
Quinta de priuile. antiqua.
Sexta eo. ti. vt priuilegia.
Septima de offi. ordi. irrefragabili.
Octaua de accuſa. qualiter el. 2°
Nona de offi. ordi. quoniam in plerisq3.
Decima eo. ti. inter cetera.
11ª de magiſtris. quia nonnullis.
12ª de ſta. mo. in ſingulis.
13ª de accuſa. ſicut olim.
14ª de vita ⁊ honeſta. cleri. vt clericoꝝ.
15ª eo. ti. a crapula.
16ª eo. ti. clerici officia.
17ª de cele. miſ. dolentes.
18ª ne cleri. vel mo. ſententiam.
19ª de cuſto. eucha. c. i.
Uigeſima eo. ti. c. ij.
21ª de peni. ⁊ remiſ. omnis.
22ª eo. ti. cum infirmitas.
23ª de elec. ne pro defectu.
24ª eo. ti. quia propter.
25ª eo. ti. quiſquis.
26ª eo. ti. nihil eſt.
27ª de eta. ⁊ quali. cum ſit.
28ª de renuncia. quidam.
29ª de preben. de multa.
Trigeſima eo. ti. graue.
31ª de fil. presby. ad abolendam.
32ª de preben. extirpande.
33ª de cenſi. procurationes.
34ª de immu. eccle. quia plerisq3.
35ª de appel. vt debitus.
36ª eo. ti. cum ceſſante.
37ª de reſcrip. nonnulli
38ª de proba. qm̄ contra falſam.
39ª de reſti. ſpolia. ſepe contingit.
Quadrageſima de arbitris contingit: que etiam habetur de dolo ⁊ contu. cōtingit ⁊ ſimul leguntur: ꝗ fuit vna diuiſa.
41ª de preſcrip. quoniam omne.
42ª de peni. ⁊ remiſ. cum ex eo.
43ª de iureiuran. nimis.
44ª de rebus eccle. non alie. cum laycis.
45ª de penis in quibuſdam.
46ª de immuni. eccle. aduerſus.
47ª de ſen. excom. ſacro.
48ª de appella. cum ſpeciali.
49ª de ſen. excō. ſub interminatione: quam

hodie non habemus: ibiq; ſtatuebatur: ꝙ
cauſa cupiditatis non deberet quis excom-
municare vel abſoluere: maxime in parti-
bus in quibus ex conſuetudine in abſolu-
tione excommunicati pecuniaria pena in-
fligitur ⁊ excommunicatis iniuſte compel-
lebantur illud reſtituere: ⁊ tantūdem de
ſuo iniuriam paſſo: ⁊ ſi non erant ſoluen-
do: alias puniebantur: ⁊ circa hoc remit-
tit idem Joan. and. ad ea que dicit. extra
de ſymo. ad aures.
Quinquageſima de ꝯſan. ⁊ affi. nō debet.
51ª de clande. deſpon. cum inibitio.
52ª de teſti. licet ex quadam.
53ª de deci. in aliquibus.
54ª eo. ti. cum non ſit in homine.
55ª eo. ti. nuper abbates.
56ª de peni. ⁊ remiſ. quod in te.
57ª de pac. pleriq;.
58ª de priuilegi. nonnullis.
59ª de fideiuſſoribus. quod quibuſdam.
Sexageſima de exceſ. pre la. accedentibus.
61ª de preben. in lateranenſi.
62ª de reli. ⁊ vene. ſanc. cum ex eo.
63ª de ſymo. ſicut pro certo.
64ª eo. ti. quoniam ſymoniaca.
65ª eo. ti. audiuimus.
66ª eo. ti. ad apoſtolicam.
67ª de religio. domi. ne nimiam.
68ª de vſur. quanto.
69ª de iude. nonnullis.
Septuageſima eo. ti. cum ſit nimis.
71ª de apoſta. quidam. Poſt hanc enume-
rationem hoſti. qui tamen ſm Jo. an. ali-
ter ordinem proſequebatur: dicebat ꝙ ſi ar-
chiepiſcopus in concilijs neſcit quia profe-
rat. vt ſe quandoq; vidiſſe atteſtatur. Pote-
rit ſibi per has concordantias ex quibus ſta-
tuta ſua eliciat ſubuenire. Ponit et alias
decretales morales ⁊ vtiles: que: vt inquit
idem Jo. an. poterant preteriri. Quas ego
quoq; de induſtria omittam quia ibi eas vi-
dere poterit ſtudioſus. ¶ Dum aūt ſyno-
dus agitur ſuper canonicis ⁊ euangelicis
negocijs oportet congregatos epiſcopos in
meditatione ⁊ ſollicitudine fieri cuſtodien-
dorum diuinorum ⁊ viuificandorum domi-
ni mandatorum: vt inquit tex. ad lraꝫ. xviij.
di. quod quidē §. ſiquis vero metropolitanus.
Unde per illū tex. dixit Archi. ibi ꝙ mul-
tum vtile eſt meditari in mādatis dei. cum
hominē iuſtificent: vt ibi dr. ⁊ in pſal. Con
cupiui ſalutare tuum domine ⁊ lex tua me-
ditatio mea eſt. Et ſtatim ſequitur. Uiuet
anima mea ⁊ laudabit te ⁊c. Et ideo dicit
ꝙ ſynodus ſm eum non ſolum in medita-
tione: ſed etiam in ſollicitudine eſſe dꝫ: per
quod denotat ſcrutationem: dilectionem: ⁊
exercitium: quod eſt in pronunciando ⁊ in fa-
ciendo. Unde inquit ipſe iuſtitia dei in man-
datis teſtimonia: per que probauit verita-
tem in miraculis veritatis: premiſſis ſollici-
tudine ſiue ſtrepitu. v. q. iiij. in loco. His er-
go cōſtitutionibus relectis: vel ante propo-
ſito verbo dei: querere poterit de vita ⁊ cō-
uerſatione miniſtrantium ⁊ eccleſijs ⁊ lo-
cis alijs diuino cultui deputatis. Ac ceteris
que ad officium ipſum ſpectant ad ipſorum
emendationem: per ſalubria monita: nunc
leuia: nunc aſpera iuxta datā ſibi a deo pru-
dentiam diligenter intendens. Quod ſi de
aliquibus orta fuerit infamia contra eos qui
eſſent ſubditi ſuffraganeorum ordinarijs
ipſorum vt ſuper ijs ſolēniter inquirant de-
nunciet. Notoria vero crimina que examina-
tione non egeant. Cum ſuper his merito
notari poſſit ordinariorum negligentia libe-
re corrigat. Penam pro illis debitam infli-
gendo pro vt in alio propoſito dixit tex. in
c. romana §. ſane. de cenſi. lib. vi. cauſis vero
ſynodalibus auditis ⁊ deciſis: ⁊ ſtatutis vel
conſtitutionibus ſuis ſynodalibus promul-
gatis: cōcilium pro obſeruatione premiſſo-
rum canonum ſtatutorum: ⁊ conſtitutionū
ſuarum. Per ſingulas dioceſes ſtatuere ⁊ de-
putare dꝫ: perſonas idoneas prouidas: vꝫ. ⁊
honeſtas: que per totum annum ſimpliciter
⁊ de plano abſq; vlla iuriſdictione ſollici-
te inueſtigent: que correctione vel reforma-
tione ſunt digna: ⁊ ea fideliter perferāt ad
metropolitanum: ⁊ eius ſuffraganeos: ⁊ ali-
os in concilio ſubſequenti: vt ſup his ⁊ alij-
is prout vtilitati ⁊ honeſtati congruerit ꝓ-
uida deliberatione procedant: ⁊ que ſtatue-
rint faciant obſeruari: vt dicit tex. ad lraꝫ
in d. c. ſicut olim. de accuſa. ⁊ dicit glo. ibi
in verſi. ſtatuant. ꝙ iſti erunt quaſi teſtes ſy-
nodales. De quibus etiam ſ. in concilio ſy-
nodali epiſcopi circa ſi. diximus ⁊ habetur
extra de teſti. cogen. c. preterea. xxxv. q. vj.
epiſcopus in ſynodo ⁊ alibi vt ſ. Et iſti de-
bent eſſe de eodem epiſcopatu. vbi deputā-
tur honeſti ⁊ diſcreti: quia tales vt d. glo. inquit
melius poſſunt inueſtigare veritatem quam alij
extranei. ar. extra de teſti. veniens. in ſi. ⁊ d.
xxxv. q. vj. c. i. ⁊ ff. ⁊ extra qui mat. accuſa.

poſſunt

poſſunt.c.videtur. ⁊ appellantur aliquãdo
viſitatores ſm eãdem glo. q̄r viſitare debet
⁊ circuire totam parrochiã de villa in vil-
lam.lxx. di.non debet. A legiſtis vo iſti
appellantur denunciatores. De q̄bus Bar.
plures notabiles queſtiões ponit in.l.diuus
ff.de cuſto.reo.Concludẽs q̄ conſtitui p̄nt
a quolibet habente merũ ⁊ mixtum impiũ:
⁊ quilibet qui non repellitur ab accuſando
eſt ad hoc idoneus ſm eum.alle.text.cũ gl.
in.c.cum cauſam.d̄ teſti. ⁊ non tenentur ſe
inſcribere cum denunciant:per tex.in.c.ſu-
per his.de accu.Quod ſi non ꝓbarent que
denunciant puniuntur extraordinarie. ex-
tra de calũ.c.ſi. ¶ Credit̃ aũt eis niſi gra-
uia denunciẽt.Puta ſi cõmitteret̃ ipſis q̄
denunciare deberent quos viderint luden
tes ad açarrũ vel barattariam tenentes:vel
arma portantes: vel aliquid ꝓhibitum vẽ
dentes:de nocte ſine lumine euntes: ⁊ hu-
iuſmodi.l.i.§.quies.ff.de offi.ꝑfec.vi.Secus
aũt ſi conſtituti forent ad denunciandum:
de his que ꝯ ordines:leges:canones.⁊ ſta-
tuta illicite fieri ab alijs intellexerint:ꝑ au-
ditum auditus. Quia tunc talis eoꝝ denũ
ciatio non prodeſſet quo ad condemnatio
nem:ſed tm̃modo quo ad inquirendũ:niſi
de viſu ⁊ auditu ꝓprio deponerẽt.l.ea quĩ
dem.C.de accuſa.Et iſtoꝝ officium hodie ha-
bent in ciuitate illi qui appellant̃ iurati cõ
trate: vt Verone: Brixie aũt vocant̃ An-
ciani: ⁊ in villis Veroñ. illi qui dñr Maſ-
ſarij cõis:in villis vo agri brixiani appellã
tur conſules:qui hñt vtrobiq̄ officium de
nunciandi oĩa maleficia:⁊ malas artes ꝑ-
petrantes in eoꝝ regione vel villa. Et ad
relatiõem iſtoꝝ duobus modis ꝓcedi põt
ſm Bar. vno mõ ꝓcedendo ſimpliciter ꝯ.
denunciatione:⁊ tunc oẽs exceptiones que
opponi p̄nt cõtra accuſatorem: opponi poſ
ſunt contra huiuſmodi d̄nunciatorẽ. Alio
modo ingrendo de veritate ꝯ.tali denũcia-
tione:⁊ tunc ceſſant tales exceptiones: per
tex.in.c.l3 heli.de ſymo.ſm eũ. Debent aũt
iſti denunciatores in principio ſui officij iu
rare:de veritate denuncianda ꝯ.his que eis
cõmittuntur ⁊ de agendo fideliter officium
ſuum ſm Ang in.l.ſi vacantia.in prin.C.de
bo.vacan.li.x.Hoſti.ẽt ⁊ bene ſm Panor.
in.d.c.ſicut olim:dicit non eſſe reprobãdũ:
q̄ ẽt iſti iurẽt.ar.in.c.cꝰs.in ſynodo.xxv.
q.vi.vbi cõſimiles pſone:que ab eṗo in ſua
ſynodo ſtatuunt̃ iurant.⁊ in.c.ꝑterea.de te

ſti.cogen.put ꝯ.diximus. ¶ Credit̃ ẽt glo.
in.d.c.ſicut olim.q̄ iſti ſynodales denun-
ciatores ꝓcurari debẽt per parrochias ad
quas accedunt:q̄r ſuis ſumptibus hoc face-
re non debent.ar.extra de ꝑſcrip.cum ex of
ficij.⁊.xxviij.q.i.iam nunc in ſi.⁊.xij.q.ij.ca
ritatem.Cum officium ſuum eis nõ debe-
at eſſe dãnoſum:ar.iiij q.iij.§.veturis.Qd̄
tñ moderat Vincentius vt refert Joã.an.
Niſi officium ſuum domi ꝑagerent: q̄r tũc
debent ſibi de ꝓprio prouidere ⁊ expenſas
facere.Cum vocati ſint in partem quaſi ſo
licitudinis.iij.q vj.qui ſe. ſed ſi mittantur
delegati:mittens procurabit illos. in auct.
de manda.prin.§.illud.colla.iij.ſed ille §.lo-
quitur in iudice ordinario ſm Jo. de an.ꝯ.
d.glo.qui q̄ñ proficiſcitur extra ꝓuinciam
d3 ſibi computare expenſas quas domi fe-
ciſſet.Secus in delegato vt no.per Jo.an.
⁊ alios.in.c.ſtatutum.§.inſuper.de reſcrip.
in.vj.vnde dicebat Vincen.ſm Jo.an.vbi
ſupra q̄ ꝑlato ordinario non dant̃ expenſe:
niſi vbi inuenit̃ in iure exꝑſſum:vt in viſi
tatione ⁊ conſecratione eccleſie ⁊c.vt extra
de ſymo.cu3 ſit: ad quem remittit idẽ Jo.
an.⁊ ad dicta per ſe ibi ꝯ.glo. Hoſtiẽ.vero.
quẽ refert ⁊ ſeq̄tur Panor.in.d.c.ſicut olĩs
ꝯ.d. glo.ſſ.dicit q̄ ſi iſtis dum viſitant par
rochias denegarent̃ expẽſe per ꝑſbyteros.ſ.
parrochiales non poſſent aliquẽ cogere cu3
non habeant iuriſdictionẽ vt in tex. ſed de
bent referre eṗo, qui coget eos. ar.in.c.i.de
empti.⁊ vendi.⁊ in.c.ſi.de offi. archiꝑſby.
quod ſane pl3 Panor. cum clerici teneant̃
ad hoſpitalitatem: fortius debent recipere
illos qui veniunt ꝓ cõi vtilitate. Dicebat
etiam Hoſti.⁊ Panor.prout eum in ea gl.
ibi q̄ iſtis minus creditur q̄3 alijs: q̄r aut
iſti nunciant notoria ⁊ eis credit̃ ſicut ali-
is:ar.in.l.ea q̄dem.C.de accuſa. ⁊ .iiij.q.iiij.
aliquando. aut denunciant non notoria ⁊
vni non credit̃:pluribus aũt iuratis credi
tur:donec contrarium probetur.vt.d.c. pre
terea.de teſti.cogen.Et ſi occurreret q̄ Ar-
chidiaconus volens viſitare diocœſim con
curreret cum iſtis viſitatoribus dicit Pa-
nor.q̄ illa viſitatio non impediret iſtam:
l3 illi non debeant tñ viſitare ſine licentia
Archidiaconi.Quia plena viſitatio preiu
dicat ſemiplene.Unde hoc ſibi placere dic.
Quia iſti viſitant abſq̄ vlla iuriſdictione
interrogando ſeculares ⁊ alias pſonas di-
ſcretas:vnde non impediũt archidiaconus

ſeu alium ꝑlatum iuriſdictionaliter viſitã
tem:quod dicit menti tenendum. Demus
de illis denunciatoribus vide ad ſaturita-
tem Moderniores in.d.c.ſicut olim. ⁊ vl-
tra alios Saly.in.d.l.ea quidem.C.de accu.
per Aretinus in libello maleficioꝝ. in viſi.
Necnon ad denunciationem:per Bal. in
l.j.C.ad mace. ⁊ per Canoniſtas oẽs in.d.c.
ꝑterea ⁊ alibi. ¶ Deputatis itaq; iſtis in-
quiſitoribus ſeu denũciatoribus Archieps
ſtatuta ſua:ſeu conſtitutiones ſuas ſynoda
les:ſi quas forte de nouo ꝓmulgare volet
relictis prius antiquis poſt conſtitutiones
canonicas de qbus ſ. ꝓmulgabit:iuxta ꝓ-
uiſiones neceſſarias ⁊ imminentes ⁊ ꝓut
viderit expedire:eaſq; obſeruari precipiet.
Et demum habito conueniẽti eulogio: ſeu
ſermone congruo:cum gratiaꝝ actiõe:poſt
ſecundam:tertiam vel vlteriorem ſeſſionẽ
concilium diſſoluet ⁊ oẽs in charitate cus
bona venia dimittet in pace debitis ⁊ con
ſuetis cerimoniis ſeruatis. Non tñ intelli
gas qđ ſ. de eulogio dixi prout aliquãdo in
ſacris canonibus capit. q.ſ. munus aliqđ
debeat archiepo ab epis vel alijs qui cõue
niunt ad concilium:quinimo prohibitum
eſt archiepo aliquid ex his que eps ſecum
attulit exigere vel retinere: qđ ſi id egiſſe
conuinceret:teneretur ſoluere quadruplus.
Ls aũt huiuſmodi munera:que cõi ſermo-
ne ⁊ maxime apud grecos eulogie.i.benedi
ctiones nuncupant. Ea:vt arbitror: ratiõe
q bonis verbis munera exornari conſueue
re:ꝓut benedictiones ſunt: que requiri vel
extorqueri non debeant:non tñ vltro dela-
ta reſpuenda ſunt.xviij.di.§.porro.iunc.tex.
in.c.de eulogiis. Multa.n. vt inqt glo. ibi
peti prohibent:que ſponte oblata recipere
poſſumus.i.q.ij.placuit.⁊.c.q̃ pio.xiij.q.ij.
qſta. ¶ Petentes aũt vel extorquẽtes ideo
vt inqt glo.puniunt in quadruplum.i.q.i.
quidem.⁊.q.vij.ſancimus in fi. Tam cleri
ci.n.q̃ layci pena concuſſionis puniũtur.
c·8 xiij.q.i.militare. ¶ Poſtremo pro condi
mento oium ꝑmiſſoꝝ:non eſt omittendus
q concilium prouinciale hꝫ iuriſdictionẽ
gñalem in oẽs de prouincia tam in ſtatuẽ-
do q̃ in ſententiando:⁊ delinquentes pu-
niẽdo:prout probat tex.no.⁊ ibi cõiter no.
per ſcribentes in.c. graue de ꝑben. Unde
epos:capl'a:⁊ alios collatores beneficioꝝ:q
beneficia indignis ⁊ lraꝝ ignaris cõferunt
cum dignos habeant ⁊ lratos:quibus con

1 ferre poſſint facta de hoc diligenti inquiſi-
tione. A collatione beneficioꝝ poſt primas
⁊ ſcđam correctionem ſuſpendit. Et pſonã
aliquam idoneam deputat ⁊ ꝓuidam:que
ſuſpenſi ſuppleat defectum:in beneficijs cõ
ferendis. Excipit tñ pſona metropolitani,
q concilium ipm non punit:cum ſit caput
concilij:ſed eius delictum denunciat p cõ-
cilium ſuperiori ⁊ ei puniendus relinquit:
prout dicit tex.ibi pro quo circa iſtud vlti-
mum q.ſ. Archieps a concilio puniri non
poſſit: optime facit tex. in.c.ſignificaſti. de
elec.ſm Panor. Item ls concilium ſuſpen-
dat prout ſ. dictum fuit:non tñ epos depo-
nit. Sed iſtud ſpecialr ſpectat ad Romanũ
pontificem.iij.q.vj.c. accuſatus.⁊.c. q̃uis.
de quo ẽt aliquid diximus ſ. ¶ Non etias
poteſt concilium a dicta ſuſpenſione abſol-
uere:ſed hmõi abſolutio ſpecialr reſeruat
Pape vel quatuor Patriarchis principali
bus:vt in.d.c.graue. ls in alijs caſibus re-
gulr contrarium dicere conſueuerimus:q
eius eſt abſoluere cuius ẽ ligare ⁊ eius tol-
lere:cuius ꝯdẽnare ⁊c.de peni.di.i.c.vbus.
Dixit ẽt Jo.de imo.in.d.c.graue.in.vij.co
lu.q Archieps in concilio prouinciali reſi
dens:hꝫ iuriſdictionẽ ordinariã: pro quo
facit ſm eum:tex.in.c.ſicut olim. de accuſa.
Inno.vero in.d.c.graue. in prin.dicit ipſe
q epi in concilio ꝓuinciali cõgregati ſunt
loco ordinarij in oibus cauſis que vertun
tur inter epos ⁊ clericos.ij.q.iiij.placuit.⁊
c.ſi epiſcopus accuſatus.xj.q.iij.ſi epiſcopus
forte.cum quatuor.c. ſequen. Immo plus
dicit ipſe q idem epi ſui concilij ſunt vt iu
dices ordinarij in oibus cauſis clericorũ
que ad ꝯcilium referuntur. vj.q.iij.ſcitote.
xviij.di.c.i.⁊.ij. Alij tñ dicunt:vt inqt ipſe
q epi in cõcilio non ſunt iudices: ſed ſicut
aſſeſſores. Sed ſiue ſint vt aſſeſſores:ſiue iu
dices:non vꝫ ſm eum qđ ſit eis non voca-
tis.xv.q.vij.ſiqs tumidus.⁊.c.ſeq.⁊.lxv.di.
epi. Sicut nec vꝫ ſñia abſente aduocato ſi-
ſci.ff.de iure ſi.l.ſi ſiſcus. ar.de ſen. ⁊ inter-
lo.cum ſñiam. Et ita ad lras refert ⁊ ſequi-
tur.Jo.an. Subdẽs q ad illum qui ꝑeſt cõ-
cilio puta ad Archieps pertinet diffinitio:
de conſilio tñ ⁊ aſſenſu alioꝝ epoꝝ omniũ
vel maioris partis:vt ꝑꝫ in eo qđ leg.⁊ no.
de tempo.ordi.ſi archieps.⁊.c.ſeq.⁊ in.d.c.
ſicut olim.ſm hoſtiẽ. Quicqd dixerit.d.
Ant.in.d.c.graue.qui viſus fuit velle opi.
concordare aſſerendo poſſe dici: q epi ꝑſa-
ti in

ti in concilio in cognoſcendo eſſent ordinarij: ſed in diffiniēdo eſſent vt aſſeſſores: ad qḋ faceret: ſi hoc verꝫ eſſet: qḋ dr̄ de auditoribus rote. in cle. auditor de reſcri. ſed hoc eſſet cōtra tex. in. d. c. graue exp̄ſſe. vbi dr̄ ꝙ ipſum concilium ſuſpendit: ꝛ ſic vr̄ ꝙ non ſufficiat requirere conſilium: ſed neceſſario reqrat̄ ꝯſenſus in iudicādo: put ibi voluit Jo. ḋ imo. ꝛ bene. ¶ Subdit Inno. ꝛ Jo. an. ꝛ alij ſequentes. ꝙ concilium ſic cōgregatum pōt audire criminalem accuſationē epi: ſed non diffinire. iij. q. vj. q̄uis liceat. c. multum ſtupeo. ꝛ. c. dudum. ꝛ. c. accuſatus. ꝛ. iij. q. viij. c. i. Qḋ aūt dr̄ ꝙ in cā epi reqritur ſaltem numerus. xij. epoꝝ intelligitur excepto Archiepo: q ds eſſe tertiuſdecimus xv. q. vij. felix. Quoꝝ ſiqui ſuſpecti ſūt Metropolitanus ꝛ accuſatus: de cōſenſu tamē accuſatoris alios eligent: loco ſuſpectoꝝ de eadem prouincia ſi hr̄i poſſunt: aliogn de p uincia vicina. ar. ij. q. vj. placuit. Iſti autes xij. epi. in oibus actis ꝛ terminis pceſſus dum cā agitur: non ſunt ſm eos neceſſarij: qꝛ bene poterit fieri receptio teſtium ſine ipſis. In litis aūt conteſtatione ꝛ forte in audiendis allegationibus ſunt neceſſarij ſm Inno. Putat tn̄ Hoſti. ꝙ i libelli oblatione intereſſe debeant. extra de libel. obla. c. i. Ites in cōmiſſione ſeu remiſſoria ad teſtes recipiendos. C. de fide inſtru. auc. apud eloquentiſſimus ꝛ potiſſi. in relatione que fienda erit pape. ar. in eo qḋ le. ꝛ no. de offi. dele. ſuper q̄onum §. intentionis. ꝛ de app. intimaſti. in. d. c. multum ſtupeo. ꝛ in. c. dudum. ſm Jo. de imo. Ites ſm Inno. vr̄ ꝙ dictus numerus ſit neceſſarius: non ſolus qn̄ epūs criminalr̄ accuſatur: ſed ēt ſi agatur de crimine ciuilr̄ contra ipm̄: ꝛ ēt ſi in modum exceptionis pponatur crimē: ad hoc vt electus ꝯfirmatus a beneficio deijciatur extra de accuſa. ſuper his. §. poſt cōfirmationem. xxiij. di. illud. xxxiiij. di. quorūdas. Et rō eſt qꝛ poſt talem amotionem: vel repulſionem: adeo infamis remanet: ꝙ ineligibilis ſit. de elec. ſuper eo. Dicit aūt Joā. an. ꝙ numerus p̄dictus reqritur qn̄ pceditur ex ordinaria poteſtate. Secus vero ſi ex delegatione. de dolo ꝛ ꝯtu. c. veritatis. ꝛ de accuſa. cum dilecti. Nec ob. ſm eum. iij. q. vj. hoc quippe. qꝛ non loqtur de neceſſitate ſꝫ de honeſtate ꝛ tutela. ar. xliij. di. qeſcamus. Vel ēt qḋ eſt melius. ibi illud mandauit Papa ex ſpāli cā. ſ. vt maius ſcandalū euitaretur: ꝛ ideo non eſt trahendum ad conſequentiam: vt pꝫ in eo qḋ le. ꝛ no. de conceſ. preben. ꝯſtitutus circa ſi. Breuiter autē ſm Jo. an. idem dicendum eſt quo ad numerum p̄dictum ꝛ p̄ntiam. In inquiſitione quoqꝫ p̄sbyteroꝝ: diaconoꝝ: ꝛ ſubdiaconoꝝ qualitercunqꝫ contra eos in concilio agatur de crimine ēt ſi ciuilr̄: dūmodo depoſitionis ſn̄ia ab ordine vel officio ſit ferēda: ꝛ ſic loquitur inquit ipſe. xv. q. vij. p to. iij. q. vj. accuſatus. Secus vo ſi p contumacia ēt epūs excōicaretur vel ſuſpēderetur ab Archiepo ſolo: qḋ fieri pōt de ſen. excō. Venerabili. Officialis tn̄ archiepi eo p̄nte hoc non poſſet. de offi. ordi. romana in ſi. li. vj. Item ſecus ſi ageretur de crimine contra clericum non ad depoſitionem ab officio vel ordine. Sed vt ab eccleſia d̄poneretur. Tunc. n. ſolus epūs cum clericis ſuis examinat ꝛ diffinit: ꝛ ſic loquitur tex. xviij. q. ij. ſiqꝫ abbas. xvj. q. vij. inuentum. de his que ſi. a prela. nouit. lxxxvj. di. ſi qd de quocūqꝫ de iureran. q̄relam. Item ſecus vbi qs ageret contra clericum petens pprium intereſſe: puta ſi ageretur de furto vel de vſuris. Vel ēt vbi iudex ex officio procederet ꝛ tales punit. extra de fur. c. i. de vſur. c. i. de peni. c. iij. ¶ An aūt in cā criminali epiſcopi vel alioꝝ clericoꝝ in ſn̄ia ferenda: neceſſarium ſit: ꝙ oēs concordes ſint: an vo ſufficiat maior pars: vltra premiſſa vide tex. cus glo. xvij. di. c. multis ꝛ ibi. ꝛ maxime Moderniores ibi: ꝛ vide tex. Panor. ꝛ alios in c. nō pōt. de ſen. ꝛ re. iudi. qui loqtur in iuriſdictione ordinaria. Quo aūt ad iuriſdictionē d̄legatā vide tex. ꝛ no. i. c. ſi. ex̄ eo. ti. ¶ Queritur p̄terea non incongrue a quibuſdam. Nunqd a Metropolitano appellari poſſit ad concilium ſuum puinciale. ꝛ glo. in. d. c. multis. in vᵒ. ad maiorem. tꝫ ꝙ ſic. cum qua concordat glo. ſimilis. ij. q. vj. in. c. oīs oppſſus. put tex. ſatis daꝝ ibi. Et glo. in. c. ſuper q̄onum §. ſi vo. extra de offi. deleg. in vᵒ. ſi non poſſunt. ꝛ alleg. tex. in. d. c. multis dicens: ibi pbari ꝙ a metropolitano appellat̄ ad concilium in quo ipſe hꝫ intereſſe. Et idem dicit glo. in. c. a collatiōe de appel. i. vj. in vᵒ. potuiſti. Quāuis Hoſti. vt refert Jo. an. in. d. c. ſuper queſtionū. circa ſi. dixerit ſe non inuenire iure cautū ꝙ de Metropolitano ad concilium appelletur: ſꝫ de culpa eius queraf in concilio: non vt per epos puniat: ſed vt ſuperiori nuncie

tur. extra d̄ p̄ben. graue. v̄ſi. metropolitani:
z. d. c. a collatiōe. ſed vt dixi glo. p̄dicte ſunt
in contraria ſnia. z tex. in. d. c. oīs oppſſus
z in. d. c. multis. hoc ſatis apte probare vi-
dent, z ita per ipſas glo. allegantur. z intel
ligunt: z eſt et alia ſimilis glo. ij. q. vij. in. c.
ſicut inquit. in v̄. hortamur. que hoc corro-
borare vr̄ rōne: dum inquit q̄ prouinciale
concilium ordinario iure cognoſcit de pri-
mate ſiue de Metropolitano ſuo. Nam di
cit ipſa cum concilium. ſ. gnāle iudicet de Pa
pa: in his in qbus pōt iudicare: vt dic ſicut
in cā hereſis. xl. di. ſi papa ergo concilium
metropolitanus pōt iudicare de archiep̄o.
Ad contraria que dicunt q̄ Metropoli-
tanus maior eſt concilio. Rn̄. q̄ illud hz lo
cum qn̄ in factis alienis ſedet in concilio
vt caput concilij: q2 tunc maior cenſet: ſed
in cauſis z negocijs ꝓprijs: que ventilant
in cōcilio eſt minor concilio zc. Ego quoqz
per tex. glo. z iura p̄dicta: cum bona venia
nōnullor moderno2 docto2 q nimis con
fuſe z leuiter tāq2 Muſipule ſuper prunas
difficultatem effugiunt: hanc concluſiones
ſequor. q̄. ſ. ab Archiep̄o ad concilium pro
uinciale appelletur. maxime per tex. in. d.
c. multis coniuncto. c. oīs oppreſſus. q dif-
ficultatem aliquibus facere videntur: quos
ego coniunctis plibus glo. ſic intelligerem:
vt dicant q̄ oppſſus ſiue grauatus ab ep̄o
ſuo ep̄alem ſynodum appellet. probat tex.
in. d. c. oīs oppreſſus. ibi ſacerdotum ſi vo-
luerit appellet iudicium: Quod ſi cāe eēnt
difficiles z maiora negocia q̄z que expedi-
ri poſſunt ab ipſa ſynodo ſacerdotum: tūc
ad maiorem ſedem: hoc eſt ad Metropoli-
tanum ſolus referant: put ſentiūt glo. vtri-
uſqz tex. coniunc. z tex. in. c. multis. dum di
cit ſi orte fuerint qōnes inter ipſos ꝓuīcie
ep̄os: ita vt inter ipſos diſſidentes non cō
ueniant: non intelligo ipſis ep̄is in conci-
lio exiſtentibus prout voluerunt nōnulli:
ſed ſi inter ipſos extra concilium oriantur.
puta ſuper eo2 diocefibus vel decimis vel
alijs occurrentibus. Jta q̄ inter ſe nō poſ-
ſint conuenire: tunc appellet tā ab ipſis epi
ſcopis: q̄z ab eorū ſynodis ſacerdotalibus
ad maiorem ſedem: hoc eſt ad metropoli-
tanam. Si ꝓ hmōi qōnes per metropoli
tanum ſolum decidi non poterunt: tunc a
metropolitano ad eius concilium ſynoda
le appellandum erit. Jn quo ipſe vt caput
reſidebit: ꝓz i tex. d. c. oīs oppreſſus ibi. vbi

fuerit ſūmo2. ſ. epiſcopo2 ſm Archidi. z
alios. congregatio ſub metropolitano con
gregata: que per ſingulos annos fieri ſolet
z dz: put hr̄. xviij. di. quem qdem z extra
de accu. ſicut olim. z ſ. late dictum fuit. Et
ſic habebunt locum iura dicentia gradatis
appellan̄. eſſe. extra de appel. dilecti. el. iij. z
in. c. romana. eo. ti. lib. vj. ij. q. vj. anterior. z
ff. de appel. l. imperatores. Et pro hoc bene
facit tex. ix. q. iij. per ſingulas. cū multis ca-
pitulis ſequentibus. Quicqd dixerit qdaz
magne dignitatis neotericus in. d. c. mul-
tis. qui poſt Bellamerā voluit q̄ vbicūqz
iura dicunt de Archiepiſcopo recurrendus
eſſe ad ſynodum intelligat ad ſynodum. ſ.
ciem: male ponderādo tex. in. d. c. oīs op-
preſſus: cum alijs iuribus de qbus ſ. Jn-
quantum aūt glo. z doc. dicunt q̄ de conci
lio qn̄qz appellat ad Archiepiſcopum: cre
derem hoc verū reſpectu ſynodi epiſcopalis
vt ſ. dixi. Seu ſi de prouinciali intelligendū
foret: put idem neotericus ꝓbari ſentit in
d. c. multis. qd̄ nuſq̄z apparet. Tenerem cū
Bellamera ibi vt. ſ. itelligat de ſynodo au-
ctoritate metropolitani ſine ipſo celebrata:
z in qua ipſe nō interfuit vt caput. Secus
ſi ipſe interfuiſſet: vel eius Vicarius ipſius
noīe: q2 tūc de ſeipſo ad ſeipm̄ appellari vi
deret qd̄ non lz de appel. a collatione. li. vj.
iuncto. c. non putamus. de conſue. eo. li. Et
intelligendo tex. modo p̄miſſo mihi videri
tur omnia ſatis clara z ſine ſcrupulo: que
alr̄ interpretando confuſionē gnānt: z ma
le concordari pōt pſalterium cū cythara.
¶ Addunt inſup doc. huic tractatui poſt
Jnno. in ſepe alle. c. graue. de p̄ben. q̄ qui-
cunqz in loco dicti concilij ꝓuincialis re-
periunt: tenent de ſingulis cauſis z quere-
lis cuicunqz contra eos agere volēti in di-
cto concilio reſpondere p̄inde: ac ſi ad hoc
expreſſe extra eo2 domicilia tracti z citati
forent. Qd̄ eſt dicere breuius. Tales q ibi
forte pro aliquibus eo2 negocijs vel cauſis
repiuntur: non hēre ius reuocandi domū:
qd̄ approbare vr̄. tex. in. c. pp el p̄. z d. ij. cus
pluribus ſimilibus. xviij. di. ibi in ipſis āt
concilijs z p̄sbr̄os z diaconos p̄ntes eſſe
op3: z oēs quotquot ſe leſos exiſtimant ſy-
nodicam expectare ſniam. Secus tn̄ dicūt
qdam eſſe in concilio gnāli: ſed de hoc. ſ. cō
cludendo aūt p̄miſſam qōnem. in ꝓuincia
li. Jo. an. in. d. c. graue. in. iij. col. dōm eē in
quit: q̄ ſiue gnāle ſiue ꝓuinciale concilium

pro aliq̄bus ſpālibus negocijs emergenti-
bus conuocet: qꝫ ius reuocandi domus in
alijs negocijs ⁊ cauſis competat his qui
ibi talr̄ repiuntur: ſiue cauſe ipſe vel nego-
cia ciuilia ſint ſiue criminalia. Si vͦo conci
lium non fuiſſet congregatum ſpecialr̄ pro
aliq̄bus ſpecialibus ⁊ expͥſſis negocijs: ſed
generalr̄ ꝯuocatum fuiſſet ad ꝓuideñ. his
que neceſſaria forent pp̄ cauſas eccliaſticas
⁊ ad tollendas controuerſias que orte eēnt
vel orirent̄: vt dicit tex. in. d. c. pp̄ eccliaſti-
cas. Tunc dicit ipſe ſiue concilium ſit gnā-
le ſiue ꝓuinciale: ſiue ſynodale. Illi qui ibi
reperiunt̄ reſpōdere tenent̄ in ciuilibus tñ
negocijs ⁊ cauſis tñ: nec in illis ius hñt re
uocandi domum. In criminalibus ius cō
petit reuocandi domum: niſi ad hoc ſpālr̄
vocati forent: qꝛ i iſtis cauſis criminalibus
non tenet̄ qs reſpondere: niſi ad hoc ſpālr̄
citatus ſit: expͥſſis ēt criminibus ſup̄ q̄bus
accuſat̄. v. q. ij. c. ſi. ſm Inno. cuius fuit qua
ſi tota hec glo. quā vt refert Jo. and. poſuit
etiam Hoſtiē. in. d. c. graue. Et hec quidem
de prouinciali concilio: quod nos equo for
te longius diſtraxit ſufficiant.

ℭ Generalia capl̄a Religioſoꝝ.

Quidam ēt doc. poſt tractatum
concilij ꝓuincialis: adijciunt
pro quarta ſpē conciliorꝝ gnā-
lia capl̄a Religioſoꝝ de q̄bus
receſſere vident̄. tex. in. c. in ſin-
gulis. ⁊ in. c. ea que de ſta. mo. ⁊ in cle. ne in
agro eo. ti. in ſi. ⁊ in. c. ſi. de pac. lib. vi. ⁊ per
Inno. in. c. graue. de pbē. Que capl̄a ſingu-
lis triēnis fieri debent. Et in eis de cōi eo-
rum vita ducenda. De moribus tam in ec
cleſia q̄ȝ extra reformandis: de numero ꝑ-
ſonaꝝ in locis ſuis tenendo: de inſtructori
bus adhibendis: de tractatibus habendis
in caplo. ⁊ de eius preſidentibus. De Prio
ribus ac totius congregationis vel mona
ſterioꝝ ⁊ locoꝝ ſuorum prefectis: viſitatori
bus: officialibus: ꝯfeſſoribus ⁊c. eligendis
⁊ deputandis. De locis capiendis: edifican
dis ⁊ reformandis ⁊c. Tractari diſponiq̄ꝫ
conſueuit. Et ad hmōi capl̄a gnālia oēs pre-
ſidentes ⁊ officiales monaſterioꝝ ⁊ locorū
proficiſci debent. Ibiq̄ꝫ vnuſq̄ſq̄ꝫ rōnem ad-
miniſtrationis ⁊ villicationis ſue reddere
dꝫ: ⁊ que correctione: reformatione: vel ꝓui
ſione aliqua in loco ſuo indigent ꝓponere
vt opportune ſuperinde ꝓuideri valeat: cōi
patrum deliberatiōe. Hodie tñ priores tñ
ſeu alio quocūq̄ꝫ noīe vocent̄ pͥſidentes: ⁊
vnum alium quē nōnulli diſcretū loci vel
monaſterij appellant: ad hmōi capl̄a mitte
re ꝯſueuerunt. Saltem qñ ꝓuincialia cele-
brant̄: qꝛ gnālia ſaltem in for' iuris ſpecifi-
ca raro celebrant̄. Sed vt plrimū ꝓuincia-
lia ſingulis annis. Generalia vͦo ſingulis
tribus annis fieri dñr. De his aūt ⁊ hmōi
ad dicta capl̄a ſpectantibus vide late per
glo. ⁊ doc. in iuribus ſ. allegatis. ⁊ in. c. ga
ex eo de pac. in. vj. Cū tñ iſta ꝓpꝛie dici non
pñt concilia: vel ſynodales congregatiōes:
cum de rebus vlibus dioceſum vel ꝓuin-
ciaꝝ: aut totius orbis non tractent: nec tra
ctare poſſint qḋ eſt ꝓpꝛium ꝯciliorꝝ. Sꝫ tñ
de rebus eorꝝ ordinum ⁊ religioſoꝝ parti-
cularibus. Unde ꝯuenientius ⁊ magis ꝓ-
pꝛie capl̄a ⁊ vniuerſitates q̄dam nuncupā
tur. Et ſm eoꝝ ꝯſtitutiones: priuilegia: cō-
ſuetudines: ⁊ regulares traditiones regu-
lantur: ⁊ propterea vlterius inſiſtendum
minime eſſe duxi.

ℭ Unde traxerint originem concilia.

Unde autē concilia traxerint
originem: ⁊ quis ea primum
celebrare ceperit non ſatis cō
pertum eē pōt: q̄uis tex. xv.
diſt. c. i. in ſi. qui fuit Iſidori
ethi. li. viij. ſub rubrica de ca
nonibus conciliorꝝ capit. xiiij. in ſi. Uſum
ꝯciliorꝝ celebrandorꝝ ex more Romano tra
ctum atteſtari videat̄: eo qꝫ Romani tem-
pore quo agebant cāe: ꝯueniebāt oēs i vnū
⁊ cōi intentione eas tractabant. Auctor eſt
mihi Ti. Liuius Patauinus Decadū lib.
p. Romulum Romane vrbis ꝯditorem: ea
iam tum creſcente. Rebus diuinis ex euā-
dri inſtituto Herculi rite peractis: vocata
(vt ipſius verbis vtar) ad ꝯcilium multi
tudine que coaleſcere i ppl̄i vnius corpus:
nulla re p̄terq̄ȝ legibus poterat: iura dediſ
ſe: ⁊ cum iam virium haud peniteret: con-
ſilium deinde viribus paraſſe: ac tum pri-
mum centum Senatores creaſſe: qui pr̄es:
honoris grā: dicti fuere: patritijq̄ꝫ ꝓgenies
eoꝝ appellati. Quos q̄dem pr̄es quotiens
de rebus dubijs arduis ⁊ maximis diſce-
ptandum: deliberandumq̄ꝫ foret in concio
nē vocatos fuiſſe legimus. Donec Romu

lum ipſm in ſede regia in eoꝝ medio cõcio
nantem:ipſis auditis:ꝓcelle fragor ingens
nube denſa obducta:ex humanis (vt tunc
creditum fuit) ſubſtulit. Sed eadem quoqꝫ
rõne credeñ. eſt alios priſcos Reges:reſpu
blicas:ꝛ gentes ſua concilia ante Romulũ
habuiſſe. Et ꝑpea altius repetendo meli
us dicendum nobis vr̃. Concilioꝝ vſum
ꝛ inſtitutionem:nãm ipſam:optimam reꝝ
oĩum parentes. (Preſertim vbi neceſſitas
ſuggerit) edocuiſſe. Qñgdes hoiem homi
ni naſci non in obſcuro eſt. Dño Geneſeos
primo inſinuante:dum ꝓtoplaſmate in lu
cem edito. Faciamus ei adiutorium ſile ſi
bi edixit. Homo igit̃ rõnis capax atqꝫ par
ticeps effectus conſocia ꝓgenie iam coale
ſcente ſtatim (vt credit̃) in ipſo reꝝ ꝑmor
dio agnoſcere cepit. Illud integrum ꝛ irre
prehenſibile ꝯſilium ꝛ iudicium fore:quod
plurimoꝝ ſententijs ꝛ rõnibus cõprobaret̃.
extra de offi. delega. prudentiam. ꝛ in cle. i.
de ſen. excõ. Nam vt ingt ph̃s cũ tale addi
tum tali facit ipſam maius. Et qδ a pluri
bus ſapientibus querit̃ facilius inuenitur.
xx. di. de qbus. Et vt ingt impator. C. de fi
deicõ. l. vlti. ad fi. ꝛ hr̃. lxxiiij. di. cũ ꝯſciam. ꝑ
ampliores hoies pfectiſſima veritas reue
latur. Ea itaqꝫ rõne adductus. Crediderim
fidei nr̃e pr̃es ꝛ fundatores optimos. Siue
natura ꝛ vſu:ſiue hebreoꝝ:grecoꝝ:vel Ro
manoꝝ imitatione allectos: concilioꝝ no
ſtroꝝ vſum: formam ꝛ modum excogitaſ
ſe. Cum non ignorarent verbum ꝑceptoris
ꝛ dei nr̃i xp̃i. Mathei. xviij. c. Ubi duo aut
tres cõgregati fuerint in noie meo: ibi ego
in medio eoꝝ ſum:tranſumptiue aũt. i. q. i.
cum ſcriptura ꝛ. xxiiij. q. i. alienus eſt. Et ꝙ
ſcã dei eccl̃ia non in ſingulis ſed in oĩbus
xp̃i fidelibus ſimul ꝯgregatis conſtituebat̃
de con. di. i. eccl̃ia. glo. in. c. ſi. ne ꝑla. vi. ſuas.
in. c. cum dilecti. de v̀b. ſig. ꝛ in. c. fundamẽ
ta. de elec. lib. vj. Et ꝙ ſi aliquid ꝓ cõi oĩu
vtilitate vel diſpendio Reipu. chr̃iane tra
ctandum erat quod cõs tangeret ab oĩbus
approbañ. foret. Regula. quod cõs tangit ď
reg. iur. in. vj. cum ſuis concor. Nec minus
ꝙ virtus vnita fortior eſt. ſeipſa diſperſa:ꝛ
ꝙ plus videt plurimoꝝ oculi:plus poſſunt
multoꝝ manus q̃ꝫ vnius vel paucoꝝ. ff. ad
l. aquil. Ita vulneratus. ꝛ extra de ꝑſump.
mandata. Quodqꝫ xp̃s ꝑtãtẽ fidei ſue vni
tm̃ pet᷒ dare noluit: ſed plibus diſcipulis
ꝛ aplis oĩbus. xix. di. Ita dñs. ꝓut ẽt ſpũm

ſcm̃:ſpm̃ ſapientie ꝛ intell's poſt eius glorio
ſam reſurrectionem oĩbus aplis tradidit.
xxiiij. q. i. loquit̃ in pn̄. vnde dr̃ ꝙ ceteris
apoſtolis parem ꝑtãtem cum pet᷒ tribuit.
lꝫ illi maiorem adminiſtrationẽ. xxj. diſ. in
nouo. ꝛ Luc. xxij. c. diſpono vobis Regnũ:
ſicut pr̃ celeſtis diſpoſuit mihi ꝛc. Non igi
tur mirus ſi ꝛ gentiles ꝛ nr̃ates cõs: his ꝛ
alijs plibus rõnibus edocti ẽt ſine imita
tione vlla ſola natura ꝛ rõne ipſa ſuggeren
te neceſſario excogitauerũt inſtituerunt ꝛ
apprime celebrauerunt ꝯcilia ſua. Sed quo
ad nos attinet ſanctiſſimos xp̃i aplos nr̃is
ꝯcilijs originẽ formãqꝫ dediſſe nemo ãbi
git: ꝓut latius dicemus in art᷒ ſequenti.

¶ Quibus temporibus concilia ple
raqꝫ celebrata fuerint.

q

Uibus tẽporibus. Quibuſue
Pontificibus: Impatoribus
vel Regibus ꝑſidentibus: an
nuentibus:mãdantibus ſeu ꝑ
mittentibus concilia plima:ex
his quoꝝ noia ꝛ tpa a nobis hr̃r: celebra
ta fuerint. Necnon qui canones ex his plu
ribus qui in corpore iuris nr̃i reperiuntur
(paucis forte icaute ꝑtermiſſis) quos dili
gens indagator facile addere poſſet:eiſdem
concilijs aſcribant̃. Non minus curioſe q̃ꝫ
laborioſe ſcribendum occurrit:vt ſaltẽ ſcia
mus eadem concilia ꝯcilioꝝmue noia nõ
inutilr̃ celebrata:aut fruſtra mẽbranas oc
cupaſſe. Quãq̃ꝫ oĩum ꝑteritoꝝ conciliorum
certa noia:ꝛ certa tpa: cum cauſis ſuis in
uenire minime potuerim:qδ gdem noſtre
imbecillitatis atqꝫ ſecordie: ꝑſertim in re
bus cõibus tanti momenti:maximum ar
gumentum exiſtit. Unde ꝛ Gratianus qui
ex ſecretiori doctrina decretoꝝ librum inſi
gnẽ nõ minus erudite q̃ꝫ eleganter coegit:
huic noſtre ſnie aſtipulari vr̃. Cuius in ꝑſcri
ptionibus. xlv. di. c. neminem ingt. Item
quodam in concilio. ꝛ. xxxii. q. vij. c. gdã cũ
fratre aſſerit. Itẽ in cuiuſdam concilij cap᷒
¶ Non eſt tñ pro euidentiali omittendus
anteq̃ꝫ queſitus aggrediamur: ꝙ lꝫ pleraqꝫ
concilia in ſacris Canonibus numeri or
dinem ſibi vendicent:vt. ſ. Nicenum dicat̃
primum. Conſtantinopolitanũ ſcdꝫ. Ephe
ſinum tertium. Calcedonẽſe quartum ꝛc.
Attamen non id gdem ea rõne factum ſu
it ꝙ tpe eoꝝ primus alia ꝑceſſerit:ſed ꝙ ma
iori

ioris auctoritatis ꝛ exiſtimationis: tum rōne perſonaꝝ congregataꝝ: tū rōne reꝝ in eo geſtaꝝ habitum fuit. Ita notabiliter colligitur ꝛ probat. xvj. di. c. pma annotatio. iuncta glo. in. c. placuit. in v̓. Iſidorus eadē di. vbi dr̄ ad lr̄am: ꝙ ls acgritana ſynodus fuerit prior Nicena: tn̄ pp maiorem auctoritatem Nicena ꝑponit: vt in. d. c. pͣ annotatio: qḋ ēt ꝓbatur in. c. habeo librum. cū tribus caplis ſequentibus. ꝛ clare in. c. qm̄. ꝛ in. c. ſexta ſynodus. iunctis his q̄ vtrobiqꝫ per Archi. poſt Hug. ꝛ alios late ſcribunt. Ubi hr̄ ꝙ ſexta ſynodus de qua ibi: qnto loco rōne tpis celebrata fuit. Quinta vero ſexto loco habita extitit. Conſtat. n. eā quā ſextam nuncupamus tpe Conſtantini q̄rti ꝛ Agathonis pape: qui fuit natione ſiculus. Pōtifexqꝫ maximus deſignatus. Anno ſalutis nr̄e ſeptingētesimo ſcḋo: ſeu ſm alios ephimeridum ſcriptores. Sexcentesimo ſeptuageſimo quarto celebratam fuiſſe. Quintam vero que ſexta rōne tpis debuerat appellari ſub Iuſtiniano eiuſdem Cōſtantini filio ꝛ Iulio Pontifice maximo: vt atteſtari vr̄. Uenerabilis Beda in libello ſuo de tēporibus: ꝛ tranſumptiue ſcribit Gratianus in. d. c. ſexta ſynodus. ꝛ ſeq. xvj. di. habitum fuiſſe. Quāqꝫ in hoc eos q ita ſcripſerunt: mala temporꝝ ſupputatione āt noīum cognatione vel errore variaſſe existimemus. Quia ex annalibus chrianis ſatis abunde conſtat. Iulium pontifices maximum: qui ſynodum habuit: fuiſſe tpibus Conſtantij: ꝛ Conſtātini Imperatorꝝ anno xpi. ccclxiiij. Neminem aūt Iulium pōtificem tpibus Iuſtinianorꝝ fuiſſe: cum vnū cum Iulium in antiquorꝝ pontificijs inueniamus: ꝛ Iuſtinianum primum anno a Natali xpi. Dxxxiiij. Scḋs vo Dlxiiij. Imperitaſſe legamus. Dicendum eſt ergo dictam qntam ſynodum tpibus Iuſtiniani primi: qui annos. xxxviij. iperitauit: ꝛ Uigilij pontificis maximi qui ſynodum ipas Conſtātinopoli tenuiſſe ſcribit: ꝯtra Theodorꝝ ꝛ alios hereticos: eius ſequaces: nefandiſſime aſſerentes Btām Uirginem non deum ꝛ hoīem: ſed purꝝ tm̄ hoīez genuiſſe: prout quo ad reliqua idem quoqꝫ Beda atteſtat. Dum qntam ſynodum ꝯtra Theodorꝝ ꝛ oēs hereticos celebratam fuiſſe ſcribit. Licet vitio forte ſcriptorꝝ ſeu temporis errore. In noīe Pontificis ꝛ ipſe ꝛ Gratianus dicto in loco ꝓlabat: ſed de his. ſ. ſuo loco dicemus. Non omittentes ꝙ Gratianus quo ad ordinem ꝛ tpa conciliorꝝ ꝑſonum ad lr̄am ſequtus fuit Iſidorꝝ in libro ſuo conciliorꝝ ꝫ Iſidorus decē ꝛ nouez cōcilia. Gratianus aūt viginti quatuor ordine ſucceſſiuo enumeret in. d. c. pma annotatio. Hec itaqꝫ ſacrorꝝ canonum conſyderatio nos quoqꝫ excuſabit. Si ꝯcilijs octo pncipalioribus ſuo ordine recitatis. (Aplicis nihilominus venerabilr̄ ꝑmiſſis). Reliq ꝓut ſe magis apte offerre videbunt alphabetico ordine ſuis cum ſtatutis annotabimus. Qm̄ igit ſanctiſſimos xpi aplos cōcilijs nr̄is originem ꝛ formam dediſſe. Ac prima in Republica xpiana celebraſſe cōuenientiſſime (vt arbitror) diximus huic ſententie aſtipulari pōt. Qḋ voluit reuerēdus Antoninus Florentinus Archieps in 2ͣ parte tertie partis ſūme ſue tit. xxiiij. ꝫ. de concilijs gnālibus. Dum ſcribit primū cōcilium eccl'ie celebratum fuiſſe Hieroſolymis ſub Petro aplo primo pontifice ſūmo: preſente ēt Iacobo Hieroſolymorꝝ Patriarcha. Qn̄. ſ. diſceptantibus Paulo ꝛ Barnaba cum conuerſis a iudaiſmo circa obſeruationem legalium. Utrum. ſ. Fideles conuerſi ex gentilitate ſeruare deberent inſtituta legalia. Queſtio hec: tanq̄ qō fidei ad aplos qui erant Hieroſolymis deducta fuit: vt hr̄ actuum ꝑ. ꝛ. xv. c. Ibi cum ſurrexiſſent qdam de hereſi Phariſeorꝝ q crediderant dicentes ꝙ opꝫ circuncidi eos: ꝑcipere quoqꝫ ſeruare legem Moyſi. Conuenerunt Apli ꝛ ſeniores videre de v̓bo hoc. Et cum Petrus apls vt caput concilij ꝛ pōtifex maximus: declaraſſet cum cōſilio ꝛ cōſenſu dicti concilii: eos non eē ad hoc inducendos. Et ſubinde Iacobus in pſona totius concilij aſſurrexiſſet approbādo tāq̄ ſcm̄ ꝛ iuſtum qḋ Petrus ſpū ſcō plenus determinaſſet: ſequit tex. vbi. ſ. Tunc placuit aplis ꝛ ſenioribus cum oī eccl'ia eligere viros ex eis ꝛ mittere Anthiochiā cū Paulo ꝛ Barnaba. Hunc igit morez nr̄a qꝫ accepit eccl'ia: ꝓut ſuo loco dicet. Propoſita enim aliqua iuſta ꝛ catholica determinatione: Concilium rn̄dere conſueuit: ꝑlꝫ. i. q. vij. c. ꝯuenientibus. Et demum cum reſcribeñ. eſt: in eam fere ſnīam ſcribitur in qua Apli in concilio de quo. ſ. eccl'ie Antiocenñ. eorꝝ determinationē intimauerunt. Ibi viſum eſt ſpiritui ſcō ꝛ nobis: nihil vltra imponere vobis oneris: q̄ hec neceſſaria ꝛc.

Hoc idem colligi põt ex alijs plibus gene-
ralibus concilijs ipſoꝝ aploꝝ pſertim ex il
lo actuum p.c. Cum ad electionem glorioſiſ-
ſimi Sinonymi mei loco Jude ꝓditoris
conuenerunt. Ibi exurgens Petrus in me
dio fratrum dixit. Erat autem turba ho-
minum ſimul fere centum viginti ⁊c. Et
actuum. vj. c. in electione eximij ꝓthomar
tyris Stephani. Ibi conuocantes aũt duo
decim multitudinem diſcipuloꝝ dixerunt
⁊c. Ex qbus concilij vniuerſalis nři formã
tractam autumant. ¶ Prouincialis vo ex
eo qȝ legit̃ actuum. xx. c. vbi d̃ Paulo aplo
dr̃ A mileto aũt mittens epheſus vocauit
maiores natu eccłie: qui cum veniſſent ad
eum: ⁊ ſimul eẽnt: dixit eis: ⁊.l. Attendite
vobis ⁊ vniuerſo gregi: in quo vos ſpũs
ſcũs poſuit epos regere eccłiam dei: quam
acqſiuit ſanguine ſuo. ¶ Synodalis quoq
concilij originem ac formam nonnulli mo
derniores ⁊ marie.d. Alexandrinus. xvij.
di. in ſum. colligunt ex eo qȝ legit̃ actuum.
xxiij. c. ⁊ ſeq. Ubi Paulus accuſatus cãm
ſuam dixit. ibi. Intendens aũt in conciliũ
Paulus: ⁊.l. ibi. Neſciebam fratres q̄ prin
ceps eſt ſacerdotum ⁊c. Sed hec mihi poti
us ad concilium ꝓuinciale vel epale ſpecta
re vñr. In qbus cãe epoꝝ ⁊ hmõi ventilãt
⁊ diffiniunt: put ſ. circa eoꝝ diffinitiones
diximus ⁊.l. latius. Dño concedente: ſuo lo
co dicemus: imo forte melius dici poſſ q̄
ex illo reprobato phariſeoꝝ ⁊ principus ſa-
cerdotum collegio: nullum nřm conciliũ
deduci ꝺꝫ. Cum ibi non fuerit orthodoxa
congregatio in vnum conſentiens: ꝓut in
concilijs catholicis conuenit: vt ſ. in diffõ-
ne diximus. Sed illud potius fuit concilia
bulum impioꝝ ⁊ pſequentium ac in cathe
dra peſtilentie ſedentium: qȝ oĩno euitan-
dum eſt. Juxta pſalmographi ſniãs pſal. p.
Beatus vir qui non abijt in conſilio ĩpio-
rum: ⁊ in via pctõꝝ non ſtetit ⁊ in cathe-
dra peſtilentie non ſedit ⁊c. Quicqd autẽ
ſit ſatis eſt: q̄ oĩa concilia nřa quecunq fue
rint: inde originem ⁊ normas ſumpſerunt.
Et q̄ ſci apli dñi concilia celebrauerint: di
cit gl. no xxij. di. in. c. ij. in v°. xpianoꝝ. Que
dicit q̄ oẽs xpiani p dicebant̃ diſcipuli vel
fratres. Sed poſteaq̃ apli fecerũt conciliũ
Antiocenũ dicti ſunt xpiani a xpo. xxiiij. q.
j. rogamus. Ideo aũt forte dixit id in con-
cilio Antioceno factum: q2 Petrus apls p
Antiochie ſedem adeptus fuit. Ibiq ordi-

natus epus: eandem eccłiam annos ſeptem
rexit. Demum vo Romam ꝓfectus eſt: or
dinato prius altero in Antiochena eccłia
epo 2° Claudij impatoris anno: teſte archi.
xxij. di. Renouantes. Et ppea alteꝝ forte cõ
cilium Antiochie habuit: ibiq xpianos a
xpo noiari ſtatuit: vt dicit gl. in. d. c. ij. xxij.
di. Quare aũt magis chriani a xpo: qȝ no-
men apud helẽnas adiectiue ponit̃: ⁊ a no
mine χρίσις qȝ eſt vnctio. Xps. i. vnctus ap
pellat̃ de ſacra vnctio. c. i. q̃ a ꝓprio eiuſdẽ
noie: qȝ eſt Jeſus: Jeſuani appellati nõ fue
rimus lege archi. in. d. c. ij. circa fi. qui ingt
q̄ reni per hoc nomen xps ſignatam cõica
uit nob: hoc eſt vnctionem: q2 vt dicit apls
de plenitudine eius oẽs accepimus: ⁊ vn-
ctio eius docet nos de oibus. d. c. cum ve-
niſſent de ſacra vnctio. Sed res ſigatã hoc
noie Jeſus: non cõicauit nobis: q2 Jeſus
idem eſt qȝ ſaluator. Qȝ qdem. ſ. alios ſal-
uare ſibi ſoli conuenit. Ut. n. dr̃ in euãgelio
Matthei p cap. ipſe ſaluum faciet pplꝫ ſuus
a pcis eoꝝ q̃ſi dicat non alius. Illud ergo
nomen ſuum ꝓprium ſibi a Gabriele ange
lo indictus Luce p. c. ⁊ vocabis nomẽ eius
Jeſum: cũ potẽtiã ſaluãdi deus ſolus hẽat:
nobis cõicare non decuit. Qȝ facit ꝯtra il
los ſimplices fraticellos: q ſe Jeſuanos ſeu
Jeſuattos appellarunt: altiora non ſapiẽtes
qui ppea excuſandi ſunt. Simplicitas enĩ
quandoq venia ac digna fauore fuit.
¶ Conſentaneum erit igit̃ his oibus pre-
miſſis: vt añq̃ alioꝝ concilia attingamus
ex atteſtationibus ſacroꝝ canonum aptius
oñdamus ſcõs dñi aplos non mõ concilia
celebraſſe: ſed canones q̃ in eiſdem ſaluber
rimos ediſiſſe: lꝫ nonnulli ideo reprobati
⁊ apocriphi fuiſſe dicant̃: q2 ab hřticis ſub
noie aploꝝ compoſiti fuiſſe dignoſcebant̃:
vt ingt tex. xvj. di. canones. Qui aũt rece-
pti fuerunt ibidem deſcribunt̃. Et pp eoꝝ
auctoritatem ceteris oibus concilijs nõ in
congrue preferunt̃. xvj. di. pp. Et qui alibi
hñr: q̃uis ẽt. l. in ordine ſuo alphabetico de
ſcribant̃ hmõi fere ſunt. xxviij. di. ſiqs do-
cuerit. xxxiiij. di. ſiquis viduam. xxxv. diſt.
epſ. xlv. di. epm aut pſbřm. lv. di. ſiquis ab
ſciderit. ⁊. c. eunuchus. lxxxj. di. pſbř aut dia
conus. lxxxviij. di. epſ aũt ſacerdos. xij. q. i.
ſint mãifeſte. c. ex his. ⁊. c. precipimus. xvj.
q. vij. ſiqs epſ de cõ. di. i. oẽs fideles. de cõ.
di. iiij. ſiquis presbyter. ⁊ extra de elec. ex-
co. minis. ſiquis epiſcopus.

¶ Poſt

¶ Poſt Apl̃oꝝ igitur concilia q̃tuoꝛ vlibus ſynodis. vʒ. Niceno. Conſtan͛. Epheſino: ⁊ Calcedoneñ. primus locum iter oĩa alia concilia ſacri canones attribuerunt. Non q̃dem ꝙ tp̃e p̄ceſſerint (vt ſ. meminimus) Sed q: auctoritate ſua: vt inq̃t Iſidorus dicto ethimologiaꝝ lib. ⁊ tranſumptiue h̃r. xv. di. canones. dicte quatuoꝛ venerabiles ſynodi. Totam principal͛r fidem cõplectunt̃: quaſi quatuoꝛ euãgelia vel totidẽ Paradiſi flumina. De quibus btũs Gregorius eadẽ di. in. c. ſicut. dicit. ſicut ſci euãgelij quatuoꝛ libꝛos: ſic quatuoꝛ concilia ſuſcipere ⁊ venerari me fateoꝛ: ⁊. ſ. Cũctas ꝓo quas pꝛefata veneranda concilia pſonas reſpuunt: reſpuo: q̃ſi venerant̃: amplectoꝛ. Q2 dum vlĩ ſunt ꝯſtituta conſenſu: ſe ⁊ non illa deſtruit: q̃ſquis pꝛeſumit abſoluere quos ligant: aut ligare quos abſoluunt. Quo factum fuit vt idem Iſidoꝛus: vbi. ſ. ⁊ nr̃ates eum ſequentes canones gn̄alium cõciliõꝝ nr̃oꝝ a tp̄ibus Conſtantini magni cepiſſe dixerint. Q2 vt inquiunt in pꝛecedentibus annis: pſecutione feruente: docẽdaꝝ plebiũ minime dabat̃ facultas. Inde chꝛianitas in diuerſas h̃reſes ſciſſa eſt: q: non erat epiſ lnia ꝯueniendi in vnum: niſi tp̃e ſupꝛadcĩ Imp̃atoꝛis. Ipſe. n. dedit facultatem xp̃ianis libere congregari. Sub hoc ẽt ſci p̄res in concilio Niceno de oĩ oꝛbe terraꝝ cõuenientes iuxta fidem euangelicam ⁊ apl̃icas ſcõm poſt apl̃os ſymbolum tradiderunt.

¶ Huius aũt dicti occaſiõe inſurgunt gl. ⁊ doc. in. d. c. canones ⁊ alibi: opponẽtes ꝙ imo diu ante Conſtantinũ ⁊ Siluestrum conciliõꝝ canones ceperint: vñ dicunt ipſi contra hãc ꝯcl̃onẽ v͛ tex. xvi. di. Iſido. vbi tex. dicit ꝙ canones pl̃es in conciliis editi fuerunt: ⁊ ab apl̃is ⁊ a ſcõ Clemente: q̃ fuit quartus pontifex maximus poſt Petrum vſq; ad ſcm̃ Siluestrum ⁊. xiij. q. ij. v͛ in. c. placuit ꝙ Melchiades magnum conciliũ habuerit ibi placuit per oĩa magno ꝯcilio. Melchiades aũt fuit immediate p̄deceſſoꝛ Siluestri: qui fuit tp̄ibus Maxẽtij Licinij ⁊ Maximini: ſiue i͛telligas tex. ꝙ ipſe Melchiades in illo concilio fuerit: ſiue ꝙ referat geſta in magno concilio ante eum celebꝛato. Legimus ẽt apud ꝓ̄betue hiſtoꝛie eccleſie nr̃e ſcriptoꝛes plimos: Fabianum põtificem maximum natione Romanus: qui vſq; ad Decium imp̃atoꝛem ꝑuenit circa annos mundi. 5433. ⁊ circa xp̃i annos. cclxiiij. vel vt ab Euſebio in ſuo de tp̄ibus libello circa annos mundi. 5433. annos vero xp̃i. ccxxxiiij. Conciliũ Rome habuiſſe: ſexaginta ep̄oꝝ: ⁊ totidem p̄sbr̃oꝝ cũ pluribus Diaconibus. In quo Nouatij p̄sbr̃i vꝛbis Ro. qui ep̄atus eiuſdem ambitione: ne poſt Fabiani moꝛtem in Coꝛnelium q̃ Fabiano poſtea ſucceſſit: deueniret diuia: humanaq; oĩa ſubuertit ⁊ ꝑturbauit: prauam ſectam: ⁊ h̃reticam opinionem idẽ Fabianus dãnauit: eo ꝙ contra ipſos Fabianum ⁊ Coꝛnelium aſſereret. Apoſtatas ẽt penitentes ⁊ ad eccl̃ie gremium redeuntes non eẽ amplius recipiendos: nec eis veniã eſſe dandam contra ſaluatoꝛis nr̃i ſnĩam ⁊ pꝛeceptum: qui Petro non modo ſepties ſed ſeptuagies ſepties pctõꝛi redeũti remittendus eẽ iuſſit. Mathei. xviij. Quiq; Nouatius ꝓp̄ea ſe ab aliis catholicis: ⁊ cõs Fabianum ⁊ Coꝛneliũ ſeq̃ntibus abſtinebat: ac ſe ſuoſq; καθαρούς. i. mundos appellabat: Is pꝛefatus Fabianus tante ſc̃titatis fuerit vt moꝛtuo Anthero eius p̄deceſſoꝛe. Cum de ſurrogãdo pontifice maximo quereret̃. Columba ppl̃o aſtante ſup̱ caput eius volãdo ⁊ in ea ſoꝛ͛ in qua. ſ. Ieſum cum apud Ioꝛdanẽ baptiçaret̃: aſſidẽdo ip̄m põtificẽ maximum: ꝓut creditũ fuit: declarauerit. Huius ẽt tp̄ibus ⁊ foꝛte i eodẽ conc͛ Oꝛigenem clarioꝛis doctrine viꝛ inſignẽ fuiſſe ſcribit: qui erroꝛem q̃ſdam h̃reticoꝛ aſſerentium: aĩas cum coꝛpoꝛibus interire: argutiſſi. diſput͛ cõtriuit ⁊ ſuſtulit. Quoſdã etiam gn̄ales Anaſtaſin: hoc eſt reſurrectionem in extremi iudicij die denegantes conuicit. Que fuit inueterata ſaduceoꝝ hereſis Actu. xxiij. c. Helcheſataꝝ ẽt ꝑuerſum dogma: Paulum apl̃z contenentium: ⁊ aſſerẽtium ꝙ negantes chr̃z metu toꝛmentoꝝ oꝛe tm̃: ſi puro coꝛde c͂ẽnt: nihil facinoꝛis cõtraherent: de medio ſuſtulit. Scribunt ẽt q̃dã eiuſdem Fabiani tp̃e ludos ſc̃lares Rome magnifice celebꝛatos fuiſſe: ꝓ annum milleſimum pfecto centeſimo ab vꝛbe condita. Et ip̄m Fabianum ſeptem vꝛbis regiones ſeptẽ Diaconibus diuiſiſſe: vt a Notariis res geſtas martyꝝ colligerent. Statuit q̃ʒ idem Põtifex vt ſcm̃ chꝛiſma ſingulis annis in cena dñi d nouo conſecraret̃. de cõ. di. iij. in l̃ris. ¶ Aliud ẽt conciliũ añ tp̄a Siluestri ⁊ Cõſtãtini ſcribunt tp̃e. ſ. Marcellini qui ſucceſſit Caio circa annos Dñi. cclxxxiiij. hunc aũt Euſebius. xxviij. pontifi

cem Ro.ſcribit fuiſſe anno ſalutis.cccvij.
Quem Marcellinum vniuerſoꝝ epoꝝ cō
cilium collegiſſe aſſerunt centum.vs.octua-
ginta in Sinueſſa vrbe campanie:cum ſe-
uitia pſecutoꝝ nōis xpiani pterritus tpe.ſ.
Diocletiani tria thuris grana idolis ado
leuiſſet. Quo factum fuit vt coacto cōcilio:
ſquallidus:puluerulentus:ꝛ cilicio idutus
illud ingreſſus:debitas ꝛ ꝑmeritas incō-
ſtantie ſue penas infligi ſibi peteret:ꝫ con-
cilium ſniam contra eum dicere noluerit:
eidem aſſerendo:tuo ore iudica cām tuam
non nr̄o iudicio:ꝛ item noli audiri in nr̄o
iudicio:ſed collige in ſinu tuo cām tuas ꝛc.
de quo hr̄.xxi.di.nunc aūt. Ferunt ēt eūdē
Marcellinum anatematiçaſſe oēs eos:qui
cadauer ipſius poſt eius mortes ſepelirent
eo ꝙ ſe indignum ꝛ pp xpi abnegationem
aſſereret:xpianam ſepulturam non ꝑme-
reri. Et cum ob id.xxx.diebus inhumatus
fuiſſet p Marcellum eius ſucceſſorem iuſſu
beati Petri apl̄i ad ipſius apl̄i pedes tu-
mulo traditum ferunt: q̄uis ipm̄ non in
Janiculo ſed via ſalaria ſepultum pleriqꝫ
atteſtent. Ex qbus ſatis liquido conſtare aſ
ſerunt canones conciliorꝫ ante tpa Cōſtan
tini ꝛ Silueſtri fuiſſe:ꝛ ſic vr̄ ꝙ tex.in.d.c.
canones ſit falſus ꝛ mendax:ſed glo.ibi ſtā
do ꝯrio:ꝛ idem Archi.xiij.q.ij.in.c.placu-
it.ſoluunt ꝛ dicunt ꝙ lꝫ tpe Clementis ꝛ
Melchiadis ꝛ Marcelli ꝛ alioꝝ celebrata
fuerint pleraqꝫ concilia:tn̄ qꝛ libere nec ita
gnālr̄ celebrabant:ſicut poſtea a tpe Silue-
ſtri citra q ſilueſter ꝑmus fuit. xxxiiij. Ro.
pontifex poſt btm̄ Petrum anno xpi.ccc-
xxxix.ſm̄ platinam ſuo in pontificum Ro.
libello. Jdcirco vr̄ ꝙ tunc primum concilia
celebrari cepta fuerint: ꝛ verbum gnālr̄ po
ſitum in.d.c.canones ſoluit ꝯrium vt dič
glo.ibi.Sequendo igit̄ ordinem ſacroꝝ ca-
nonum dicendum vr̄ ꝙ Nicena ſynodus
Conſtantino magno ꝑmittente tpe beati
Silueſtri in Nicea vrbe Bithinie congre-
gata. Trecētoꝝ decem ꝛ octo epoꝝ fuit. Jn
qua Arianne pfidie ꝯdemnata eſt blaſphe-
mia:quā de inequalitate ſcē trinitatis:ide
Arrius qui pſbr̄ Alexandrinus fuit aſſe-
rebat. Prem.ſ.maiorem:filium minorem:
ꝛ ſpm̄ ſcm̄ creaturam ꝛ aliqn̄ ſeruum ꝯten
dendo. Erat aūt Arrius:vt Annalium ſcri
ptores tradunt:vir ſpē ꝛ forᵐ magis q̄ꝫ vir
tute inſignis:ꝛ laudis ꝛ glie potius q̄ꝫ v̄tu
tis cupidus. Aſſerebat.n. impuriſſimus
herefiarca de xpo coeterno ꝛ ꝯſubſtantiali
dei filio. Erat aliqn̄ qn̄ non erat. Tandem
vero re ipſa in concilio diligenter diſcuſſa
cōi prium oium ꝯſenſu concluſum determi
natumqꝫ fuit. Chrm̄. ὁμοούσιον.i.cum prē con
ſubſtantialem ꝯfiteri ſcribiqꝫ ab oībus or-
thodoxis deber̄. Jpſeqꝫ Arrius cum ſuis
oībus ſatellitibus ꝛ ſequacibus dānatus
ꝛ ex̄ gremium ecclie eiectus fuit. Qui ꝓo
eis Arrio ſentiebant:fuerunt ad.xvij. lꝫ ſex
tm̄ cum Arrio in exilium miſſos aſſerāt:
reliquoſqꝫ oēs ad cor et rectā fidem rediiſ-
ſe. Et vt deinceps oīs tolleret̄ dubitādi oc
caſio. Symbolum ſcīſſimoꝝ aploꝝ exēplo
maiore tn̄ vberiore ac clariore ſtilo:idē con
cilium edidit: quē poſtmodum Damaſus
in cōcilio Conſtan⁹ in miſſaꝝ maioribus
ſolēnitatibus decantari iuſſit:teſte Archi.
in.d.c.canones.xv.di. Et ideo ſm̄ eis: poſt
euangelium decantat̄: vt fidem poſt euan-
gelij predicationem ſubſecutam oſtendat.
Quia ſm̄ Aplꝫ ad Ro.x. fides ex auditu:
auditus aūt per v̄bum xpi. ¶ Sunt ēt qui
ſcribant ab eodem quoqꝫ concilio dānatos
fuiſſe hereticos a Photino gallogrecie epo
nomen trahentes. qui ebionitaꝝ hereſim
imitati Xp̄m ex Maria ꝛ pio Joſeph nu-
ptiali coitu fuiſſe ꝯceptum impudentiſſime
affirmant.xxiiij.q.iij.qdam v̄ſi.photiniani
vna cum Sabellianis hereticis:qui vnam
tm̄ in diuinis pſonam prīs.ſ.filij ꝛ ſpūs ſcī
aſtruebant. Noeticianos hereſiarchas pro
ſequentes.d.c.quidas verſi.Sabelliani. Cō
tra id aūt qđ ſ̄.diximus ꝙ in eodem conci
lio fuerint.cccxviij.prēs facere vr̄ tex.x.q.i.
hanc ꝯſuetudinem in fi. vbi de.ccc. tm̄mō
patribus dicti concilij mentio hr̄. Sed rn̄.
glo.in.d.canones ꝙ maior numerus mino
rem cōprehendit ꝛ in ſe ꝯtinet. Conſueui-
mus.n.aliqn̄ per certum modum loquēdi:
vbi numerus eſt notus. Centenarium tm̄
exprimere:lꝫ aliquid vltra in v̄itate addat̄:
qđ magna i ꝯſyderatione hr̄i nō cōſueuit.
Dubitari ēt viſum fuit ab aliquibus circa
hanc Nicenam ſynodum an.ſ.a Silueſtro:
an vero a Julio pontifice mario celebrata
fuerit:ſub Conſtantino maximo pp tex.ve
nerabilis Bede in Libello de tpibus:quē
ſimplr̄ refert Gratianus.xvi.d.c.ſexta. vbi
dicere vr̄:ꝙ q̄rta etate. ¶ Prima ſynodus
vlis in Nicena ꝯgregata eſt ꝯtra Arrium.
cccxviij.patrum. Tpibus Julii pape:ſub Cō
ſtantino principe:ſed ꝯ Euſebium ceſarien.

dictam

dictam synodū tꝑibus Conſtantini ⁊ ſil-
ueſtri deſcribit anno ſalutis.cccxiiij.vnde
inq̄t ipſe: Arrius pſbyter de eccl'ia eiectus
multos ſue impietati ſociat: ad quam perfi
diam corrigendam synodus.cccxviij.epoꝝ
in Niceam vrbē Bithinie congregata: oēs
hereticoꝝ machinas omniū oppōne deiecit
⁊ fuit: dicit ipſe: synodus prima. Errorem
aūt forte dediſſe potuit: q̄ Julius pontifex
maximus, qui poſt Marcum intermediū
Silueſtro ſucceſſit: ad tꝑa vſq̄ Cōſtantini
peruenit: quippe q̄ idem Conſtātinus ali-
quādiu poſt Silueſtrū ſuperuixerit: vt col-
ligit̄ ex Libello de tꝑibus: quē diuus Hie-
ronymus ſuffecit poſt Euſebium: vbi ſcri-
bit Conſtantinum: cum bellum pararet in
perſas in Acyrone villa publica iuxta Ni
comediā mortuū eſſe: anno etatis ſue.lxvi.
Et circa illa tꝑa Julium fuiſſe annotat: q̄-
uis ipſius tꝑe nullum concilium ponat: ſʒ
platina Cremoñ. q diu Bibliothece Ro. ꝑ
fectus fuit: quiq̄ cum ſepiuſcule concilioꝝ
⁊ reꝝ geſtaꝝ Reipu. nr̄e xp̄iane euoluerit:
multum h̄re vr̄ fidei in lib. de vitis Ponti
ficum Julium quem.xxxvj. pontificē in or-
dine ponit: ſʒ alij vt Hieronymus. xxxiiij.
ſcripſerint. Scd̄o Conſtantij Conſtantini
magni filij anno: apud Laodiceam vrbem
Syrie: vel (vt alij volunt) apud Tyꝝ cōci-
lium habuiſſe atteſtat̄. Ibiq̄ acerrime di-
ſputatus cum Arrio ⁊ Arrianis: qui fauo-
re Conſtantij redierant ad vomitum. Ne
gando adhuc chr̄m cum p̄re eſſe omouſion
Athanaſio Alexandrino ep̄o catholico cō
tra eos conſtantiſſime eum omouſion aſſe
uerante: quem cum rōne Arrius ſuperare
non poſſet: ad conuicia verſus. Magicas
ei artes oppoſuit: quo factum fuit: vt iubē-
te Conſtantio imꝑatore: vir dei Athanaſi-
us violēter ⁊ iniuſte dānatus fuerit: donec
Arrius perfidiſſimus: epoꝝ ⁊ ppl'i frequē-
tia ſtipatus: dum leuandi ventris cā ad pu
blicum locum declinat. Inteſtina oīa in la
trine cuniculum vna cum vita demiſit: iu-
ſtiſſima dei ſn̄ia: q̄ vir nefandiſſimus vi-
ta turpiſſima inhoneſtate non alibi q̄ in
latrine ſordibus ⁊ viuere ⁊ mori ꝓmere-
batur. Et hoc forte vt dixi errori vel equo-
cationi cām dedit. Quāuis ⁊ Gratianus
ipſe qui in.d.c. ſexta ſynodus Bedam ſeq
vr̄ in.c. p̄'āt synodus ea.xvj.di. ⁊ fere vbiq̄
locoꝝ: vbi de Nicena ſynodo mentionem
fieri cōtingit. Et alij oēs Cronici ⁊ Archi.

poſt Hugo. in.d.c. ſexta ſynodus imꝓbā-
do opinionem Bede dictam ſynodū Cō-
ſtātino magno monarche ⁊ Silueſtro pō-
tifici attribuant. vnde inquit tex. in.d.c. p̄'
aūt ſynodus. Tꝑibus Cōſtātini pn̄cipis
⁊ Silueſtri pape Romani: Macharij hie-
roſolimitani. Alexandri Alexandrini eas
celebratam fuiſſe contra Arrium: ⁊ ꝯdem
nata eadem hereſi: canones.xx. quoꝝ maxi-
me p̄fatus Alexander ep̄s auctor fuit ſta
tuiſſe: vnde bene dicebat Archi. vbi ſ. hoc
eē nō pōt: q̄ſ. Nicena ſynodus ſub Julio
celebrata fuerit: q̄ Julius fuit tertius a ſil-
ueſtro ⁊ ſucceſſit Marcho: a quo Athana
ſius petijt capl'a Nicee ſynodi ante creatio
nes Julij: vt patet.d.xvj. di.c. ſeptuaginta.
¶ Ubi tollit̄ et dubium qd̄ exoriri vr̄. De
ſeptuaginta Niceni cōcilij caplis: q̄ vt plu
rimum ea.xx. tm̄ fuiſſe legimus: vt ꝑȝ in.d.
c. p̄ma aūt ſynodus ⁊ in.c. pe. eiu dez. di.
xvj. vbi Stephanus papa ſcribit Luthobio
ep̄o Maguntino dicens.xx. tm̄ capl'a Ni-
cene ſynodi in ſcā Ro. eccl'ia hr̄r: ſed quo
neglectu alia defecerint ambiguum eſt: plu
rimi arbitrant̄. Antiocheno concilio ea eē
inſerta: ſʒ Grānus in.d.c. ſeptuaginta. vſ.
his ita dicat ipſe. Reliqua oīa in deſuetu-
dines abijſſe. ⁊.xx. tm̄ in Romana eccleſia
h̄eri. Cū tm̄ ſeptuaginta ꝓmulgata fuerint
ad formam ſeptuaginta diſcipuloꝝ: vel to-
tius orbis terre linguaꝝ ſeptuaginta: vt tā
ti ⁊ tam excellentis concilij capl'a ipſa oēm
chr̄ianoꝝ informarent orbem: vt inq̄t tex.
formalis in.d.c. ſeptuaginta: ſed iudicio meo
Gratianus non bene rn̄det dubio a ſe ta-
cto poſt.d.c. ſeptuaginta. in vſ. q̄uo ergo aſ
ſerendo q̄ alia in deſuetudinem abierunt:
vel Antiocheno concilio inſerta fuerunt.
Non.n. querebat̄ quot capl'a remanſerint:
ſed heſitando querit ipſe ⁊ dicit: q̄uo ergo.
xx. tm̄ capl'a in Nicena ſynodo ſtatuta dr̄r
Cū ſeptuaginta capl'a (vt Anaſtaſius ſcri-
bit) in ea ſtatuta monſtrent̄? Unde rn̄den
do p̄ciſe ad dubium. Dici forte poſſet q̄
tex. in.d.c. p̄ma aūt ſynodus: recte ponde
rando vᷓba precedentia ⁊ ſubſequentia per
verbum.xx. canones tollit motiuum ⁊ du-
bium. dum dicit qui ꝯdēnata eadem here-
ſi ſtatuerunt. canones.xx. quoꝝ auctor maxi
me p̄fatus Alexāder ep̄s fuit. Non.n. di-
cit ille tex. q̄ editi fuerint tm̄ canōes vigin
ti: ſed hoc innuit q̄ contra Arrium editi
fuerunt.xx. quoꝝ auctor fuit Alexāder. Nec

obuiat huic ſoloni id qđ dr̄ in.c. ſeptuagin
ta. de ſeptuaginta. vel in.c.viginti.de. xx.tā
tum capl'is. Qz non negat ibi quin Alexā
der quoqꝫ fuerit auctor alioꝝ capl'oꝝ dicte
ſynodi vltra illa viginti que excogitauit cō
tra heresim Arrianā, ꝛ qn ex oībus ſeptua
ginta viginti tm̄ circa diuerſas nāās remā
ſerint in eccleſia Ro. ſed petēdo ſolōnē ad
oppōnē contrarietatis que fieri videbat̄ ꝑ
tex.in.d.c.pꝛima aūt synodus: hoc iudicio
meoꝛita ꝑut ſ̄.rn̄dendo:nullum hꝫ contra-
rium. Non eſt omittendū ꝙ inter ſcripto-
res nr̄os aliqua ēt eſt tpm diſcrepātia: alij
enim vt Euſebius Conſtantini tpa cōpu-
tando anno ab vꝛbe condita. Mxci. Olym
piade.cclxxiij.anno chr̄i.cccxv. eū fuiſſe ſcri
bunt:alij:vt Beda:synodum pꝛefatam an-
notantes dicunt eā fuiſſe:anno poſt Alexā
drum.Dcxxvj. x° kal. Juliaꝝ.Conſulatu
Paulini ꝛ Juliani. Modernioꝛes vo qdā
dictā synodū circa annos Mūdi. 5503.ꝛ
circa annos chr̄i.ccciiij. Nōnulli āno Mū
di. 5513.anno chr̄i.ccciiij.ſeu.cccxxix.po
nere vnr̄. Fantinus Valereſus Venetus
Creteñ. Archieps qui pꝛofitet̄ ſe grecoꝝ ꝛ
latinoꝝ cronicas hiſtoꝛias circa hoc lecti-
taſſe ſcribēs de auctoꝛitate ꝯcilij Floꝛētini
ꝛ ꝯtra erroꝛes grecoꝝ ad Eugenium q̄rtū
hoc Nicenum conciliū Anno dn̄i. cccxv.
congregatum fuiſſe atteſtat̄. Quocūqꝫ aūt
anno fuerit:ſatis eſt ꝛ ꝙ eam ſub Siluestro
ꝛ Conſtantino magno Conſtantij ꝛ he-
lene filio celebꝛatam fuiſſe ꝯſtat. ¶ Videa
mus igit̄ ꝯñr qui ſint canones ipſius Ni-
cene synodi:quoꝝ.xxx.lingua greca.xxx. lin
gua latina edita ꝛ.x.ꝑmiſcue ab Alexādro
ꝛ ab aplīce ſedis apocryſarijs iſerta fuere:
lꝫ foꝛte ſub vno Canone plura capl'a conſi-
ſtere poſſent:que eē poſſet altera ſolutio he
ſitationis pꝛedicte Jſidoꝛus ēt in lib.con-
cilioꝝ viginti tm̄ enumerat lꝫ in ꝑfatione
eiuſdem libꝛi ſeptuaginta ꝑmulgata fuiſſe
ꝛ.xx.tm̄ remanſiſſe ꝑſequat̄. ¶ Canones
aūt Nicene synodi in coꝛpoꝛe iuris q pꝛo
nunc occurrunt hmōi fere ſunt.xxxij. di.c.
interdicit.xviij.diſt.habeat̄.ꝛ.c. interdixit.
xlvij.di.qm̄ multi.xlviij.di. qm̄ multa. lv.
di.ſiqs a medicis.lxiiij.di.illud gnāl'r.lxv.
di.ſane.c.mos antiquus.ꝛ.c.quoniā mos.
lxviij.di.eccleſijs.lxxj.di.ſiquis auſus.xciij.
di.peruenit.i.q.i.ſiquis effugerit. vij.q.i.nō
ops eꝑm.xj.q.iij.ſeruet̄ iſta ſnīa.xiiij.q.iiij.
qm̄ multi.xvj.q.i.placuit oībus. ď peni.di.
v.ſi qui vero. de con.di.i. eccleſijs. de con.
di.iij.qm̄ ſunt. Pōit ēt Gratianus ꝛ alio
titulo quoſdam canones huius cōcilij: qđ
appellat concilium ſcī Silueſtri.xxiij. di.c.
a ſubdiacono.xcviij.diſt.c.nullus.ꝛ.ij.q.v.
pꝛeſul non damnatur. Ab hac autē pꝛima
synodō Nicena vſqꝫ ad ſequētem conſtan
tinopolitanam fluxiſſe annos ſexaginta
tres conſcribunt cronicī. ¶ Conſtantino-
politana synodus ſcđa vſis fuit.cl. patrum:
tpibus Theodoſij ſenioꝛis pꝛincipis. Da-
maſi pꝛimi pape Romani: Cyrilli hiero-
ſolymitani. Nectarij: Alexandrini:ꝛ cōtra
Macedonium Conſtantinopolitanū epſ:
negantem ſpm̄ ſcm̄ deū eē: congregata fuit
Anno ſalutis nr̄e.ccclxiij.q̄uis alij vt ides
Archieps creteñ.dicto ſuo in Libello de er
roꝛibus grecoꝝ eā congregatam fuiſſe aſ-
ſerant anno chr̄i.ccclxx. Lꝫ quidam:vt ve-
nerabilis Beda ꝛ Gratianus poſt eū.xvj.
di.c.ſexta synodus.ꝛ.c.ſeq. eandes synodus
Gratiano impatoꝛi attribuāt:ſed ꝑius eſt
qđ idem Gratianus ſcribit. xv.di.c.cano-
nes.vꝫ.ſcđa ſynodus:vbi eaꝫ ſub Theodo
ſio ſenioꝛe congregatā fuiſſe aſſerit:ꝛ Ma
cedonium ſpm̄ ſcm̄ deum eē negantem cō-
demnaſſe:ac conſubſtantialem pr̄i ꝛ filio
ſpm̄ ſcm̄ demonſtraſſe. Dādo ſymboli foꝛ-
mam:quā tota latinoꝝ ꝛ grecoꝝ confeſſio
in eccleſijs pꝛedicat:ꝛ lꝫ glo.ibi dicat ꝙ nō
hēmus symbolū ꝯſtātinopolitanū. Cū tm̄
hēamus ſymbolum aplōꝝ Niceni concilij
ꝛ Athanaſij. Quicumqꝫ vult ſaluus eē. Tñ
ego id intelligerem qđ declarauerint Nice
num symbolum circa articulum ď ſpū ſcō.
Et alia quedam:ꝑut pꝫ ex lectura vtriuſqꝫ
symboli:que talis eſt ꝓ Archiepm creteñ.
vbi ſ̄. Nam ſynodus Nicena foꝛmal'r ꝛ de
verbo ad vbū dixerat. Credimus in vnū
deum pr̄em oīpotentē:viſibilium ꝛ inuiſi-
bilium ꝯditoꝛem. Et in vnum dn̄m ieſum
chr̄m filium dei: Natum de pr̄e vnigenitū
hoc eſt de ſubſtantia pr̄is:deum de deo:lu-
men de lumine,deum veꝝ ď deo vero. Na
tum non factū: conſubſtantialē pr̄i omou-
ſion.i.vnius ſubſtantie cum pr̄e: per quem
oīa fcā ſunt in celo ꝛ in terra. Qui ꝑꝑ nos
hoīes ꝛ ꝑꝑ nr̄am ſalutem deſcendit. Et in-
carnatus eſt:ꝛ hō factus eſt: ꝛ moꝛtuus eſt
Et reſurgens tertia die. Aſcendit in celū.
Jnde venturus eſt iudicare viuos ꝛ moꝛ-
tuos. Et in ſpm̄ ſcm̄. Eos autes qui dicunt
erat tēs qn̄ nō erat anteqꝫ naſceret̄: ꝛ ꝙ ex
nullis

nullis exiſtẽtibus factus eſt aut ex alia ſub-
ſtantia vel eẽntia:aut conuertibilem vel cõ
mutabilem eẽ dei filium anathematiçat ca
tholica ⁊ aplica eccleſia. ¶ Synodus vero
conſtantinopolitana pma:illud reformã-
do:⁊ tam grecis ꝙ̃ latinis legeñ. tradẽdo
dixit. Credimus in vnum deũ prem oipo
tentem:factorẽ celi ⁊ terre viſibilium oium
⁊ inuiſibilium. Et in vnũ dñm ieſus chrm
filium dei vnigenitum. Et ex pre natus añ
oia ſecula. Deum de deo:lumen de lumine
deum verꝫ de deo vo. Genitum non factũ
conſubſtantialem pri:p ques oia facta ſunt.
Qui pp nos hoies ⁊ pp nram ſalutẽ deſcẽ
dit de celis. Et incarnatus ẽ de ſpũ ſcõ na
tus ex Maria vgine:⁊ hõ factus eſt. Cru-
cifixus ẽt ſub pontio pilato paſſus ⁊ ſepul
tus eſt. Et reſurrexit tertia die ſm ſcriptu-
ras. Et aſcendit in celum ſedens ad dexte
ram pris. Et iterꝫ venturus eſt cum gloria
iudicare viuos et mortuos:cuius regni nõ
erit finis. Et in ſpm ſcm dñm viuificãtem
qui ex pre ꝓcedit. Qui cũ pre et filio ſimul
adoratᷣ ⁊ cumglorificatᷣ: qui locutus eſt per
ꝓphetas. Et vnam ſcãm catholicas ⁊ apo-
ſtolicam eccleſiam. Confiteoꝛ vnum baptiſ
ma in remiſſiones pctõꝝ. Et expecto reſur-
rectionem mortuoꝝ. Et vitam venturi ſcli
amẽ. ¶ Ex quibus clare ꝑꝫ maxima diuer
ſoꝝ vboꝝ dria:lꝫ eandem dicant ⁊ ꝯfiteãtᷣ
fidem in ſubſtantia. Attñ Greci ꝑdictam
ſymbolũ ꝯſtãtinopolitanũ acceptãtes ꝯtra
pres illos q tot addiderũt dclarauerũt ⁊ ex
poſuerunt. Non obſtante decreto concilij
Epheſini quo cauebatᷣ vt aſſerunt: ꝙ ſub
anathematis pena:nemo aliqd addere vel
detrahere deberet eidem ſymbolo ⁊ fidei
concilij Niceni: nihil vnqꝫ oppoſuerunt:
ſed tñ contra latinos poſtmodum inſur-
gentes vſqꝫ ad hec tpa totiens gnalibus in
concilijs fruſtra confuſi conuicti ⁊ dãna-
ti latrare nõ ceſſant, ſpm ſcm a pre tantũ ⁊
nõ a filio ꝓcedere: latinoſue oẽs excõica-
tos eo ꝙ eidem ſymbolo declarando addi
derit: Filioqꝫ ꝓcedit. De qbus.l.aliqd ſuo
loco dicemus. Circa ꝑmiſſa aũt alr ſentit
Archi.ſup ipſa.gl.d.c.canones.dicit.n.Da
maſum in ipſo concilio conſtituiſſe:ꝙ ſym
bolum prum decantaretᷣ in eccleſijs in miſ
ſaꝝ ſolẽnitatibus:lꝫ nihil alleget : ſed dicat
ꝯſtantinopolitanum ſymbolum.xij.partes
habere:quas enumerat que idem ſunt cũ
ſymbolo aploꝝ:tacite innuens ꝙ ſymbolũ

promulgauerit concilium conſtantinopoli
tanũ:qd non dicit aperte tex. in.d.c.cano-
nes:ſed ſimplr dicit dans ſymboli formã:
quã tota grecoꝝ ⁊ latinoꝝ confeſſio in ec-
cleſijs ꝑdicat. Quicqd aũt ſit circa ꝑmiſſa
quo ad tpis determinationem:verioꝛ:vt di
xi:vr ſnia eoꝝ qui dicunt hanc ſynodũ:tpe
Theodoſij ſenioꝛis celebratam fuiſſe. Qd
mihi quidem indubitatus eſt:qꝛ vidi mul-
torum concilioꝝ libros vetuſtiſſimos: qui
ſunt matricis eccleſie Veroneñ. lꝫ huius cõ
cilij geſta non hẽam:ſed in ꝓhemio quinte
ſynodi Juſtinianus qui ei ꝑfuit : ſcribens
vniuerſitati epoꝝ cõmemorando concilia
ꝑterita. De iſto ꝯſtantinopolitano formalr
dicit:ſed ⁊ Theodoſius ſenioꝛ pie recoꝛda
tionis. Macedonio negãte deitatẽ ſci ſpũs
⁊ Apollinario vel magno eius diſcipulo
in diſpẽſatione incarnati verbi blaſphemã
tibus ac dicentibus:ſenſum humanũ non
recepiſſe deum verbum ſed carni vnitum
eſſe:aiam irrõnabilem hñti: cõgregatis in
Regia vrbe.cl.patribus:cum ⁊ ipſe parti-
ceps fuiſſet concilij:damnatis dictis here
ticis vna cum impijs eoꝝ dogmatibus:fe
cit rectam ꝑdicari fidem. Et ſubdit vnum
qd ſniam meam de quaꝫ.circa ſymbolum
approbare vr:ibi. Sicuti.n.idem ſci patres
expoſitã rectã fidem a trecẽtis decẽ ⁊ octo
ſcis patribus explanauerunt de deitate ſci
ſpũs:⁊ perfecte de diſpenſatione incarna-
ti dei verbi docuerunt ⁊c. Yſido.in lib.cõ-
cilioꝝ ſymbolum eiuſdem ſynodi ponit ⁊
eiuſdeꝫ canones ſex Sed ¶ Canones hu
ius ſynodi tres tñ fuiſſe dicere vr tex.in
d.c.pma aũt ſynodus.xvj.di. vñ. ſcda ſy-
nodus:ſed illud intelligo contra.ſ.hereſim
Macedonij:ꝓut innuere vr tex.ibi. Qui di
cit condẽnata ꝑfata hereſi ſtatuerunt cano
nes tres:quoꝝ auctoꝛ maximus. Beatus
Nectarius ꝯſtantinopolitanus fuit. Qui
aũt cuiuſcumqꝫ gñis a me annotati fuerũt
hi fere ſunt.xxij.di.c. conſtantinopolitane.
Et ſub titulo ſcde vniuerſalis ſynodi.iiij.
q.i.c.qd aũt. Et ſub titulo conſtantinopoli
tani ſynodi.ix.q.ij.c. epi.⁊.c.inuitati. Sed
qꝛ ſepiſſime in eadẽ vrbe concilium cõgre-
gatum fuit:ideo alioꝝ forte concilioꝝ cano
nes alibi ãnotari poſſent:ſic ille. ccclxxiiij.
patrum tpe Joãnis pape octaui:eidem cõ-
cilio ꝑſidentibus.eiuſdẽ Joãnis pape Apo
chryſarijs. Petro ꝑſbyro Cardinale. Pau
lo Anconitano epo,⁊ Eugenio epo Hoſti.

qui hī. vij.q.i.c.ſ neq̄ꝗ̄. ¶ Ab hac vō
cōſtantinopolitana ſynodo vſq; ad Ephe-
ſinam ſubſequentem fluxiſſe annos q̄dra-
ginta duos aſſerūt. ¶ Epheſina p̄ma vni
uerſalium ſynodoꝝ tertium ſibi locum vē
dicat. Hec itaq; in Epheſinoꝝ metropoli
habita eſt tp̄ibus Theodoſij Junioris ꝛ
Ualentiniani principum. Et Celeſtini pri-
mi pontificis maximi: ꝛ fuit ducentoꝝum
ep̄oꝝ. Qui hereſiarcham Neſtorium con-
ſtantinopolitanum ep̄m: duas p̄ſones in
chr̄o Jeſu aſſerētem iuſtiſſimo anathema-
te condemnarunt: oſtendentes manere i x̄p̄o
duas nās ꝛ vnaꝫ tm̄ x̄p̄i perſonam. xv. di.
canones. ſ̄p̄ꝫ. iij. ſynodus. ꝛ c. ſicut. xvj. di.
ſexta ſynodus. ꝛ §. prima autem. v̄ſi. tertia.
Ubi adĉit alia hereſis dicti Neſtorij: q di
cebat btām Mariam: non dei ſed hōis tā
tum genitricem vt alias perſonam carnis:
aliam faceret deitatis. Huic aūt ſynodo in
terfuit btūs Cyrillus Alexādrinus ep̄s: q
ꝯtra Neſtoriū acerrime diſputauit ꝛ cano
nes ſeu cap̄la. xv. cōtra ipſius Neſtorij bla-
ſphemias, p̄poſuit promulgariq; obtinuit.
Hanc ſynodum circa ānos ſalutis noſtre.
ccccxiiij. celebrataꝫ fuiſſe ſcribunt quidam:
alij vō circa annos x̄p̄i. ccccxiiij nōnulli vt
Archiep̄s creteñ. anno x̄p̄i. ccccxxx. Celeſti-
num p̄terea pontificem inſtituiſſe aiunt: vt
ante miſſaꝝ ſolēnia pſalmi. Introitus: ꝛ re
ſponſoria premitterent. Et preſertim pſal-
mus. Judica me deus ꝛc. cū ſubſeq̄ntibus.
Ferunt quoq; his tp̄ibus diabolum perſo
nam Moyſi induiſſe: ꝛ multos iudeos ma
xima ſupplantatione illuſiſſe. Dum eos ex
Creta in terram, p̄miſſionis ſicco veſtigio
per mare deducere pollicet: eo modo quo
in hiſtoria veteri. Exodi. ca. xiiij. legimus:
vnde multi ex his pſeudo Moyſen ſecuti:
cum primo ingreſſu cedere apparentibus
vndis: ſubmerſi tādem fuere: his (vt aiūt)
dūtaxat exceptis: qui tūc chr̄m veꝝ meſſiā
atq; dei filiū crediderunt. ¶ Quo aūt ad p̄n
cipale, p̄poſitū nr̄m. Habeo huius cōcilij li
brum antiquiſſimum. Ubi ſunt epiſtole ac
diffinitiones Celeſtini: ad Neſtorium con-
ſtantinopolitanum ep̄m: ꝛ Neſtorij ad Ce
leſtinum: ꝛ eiuſdem ad Theodoſium de ſy
nodo congreganda: ꝛ Cyrilli plures ſunt
epiſtole ibi Neſtorium redarguētes: ꝛ eiuſ
dem Neſtorij epiſtole ꝛ falſa dogmata. Et
ibi tradit dictam ſynodum. xj. kal. Augu-
ſti poſt conſulatum Flauij Theodoſij. xliij.

ꝛ Flauij Ualentiniani ter perpetuoꝝ Au
guſtoꝝ celebratā fuiſſe in Epheſenoꝝ Me-
tropoli ex decreto religioſiſſimoꝝ ꝛ chriſtia-
niſſimoꝝ Imperatoꝝ: ſedentibus in ſcā ec
cleſia que vocat Maria reuerendiſſimis
ep̄is Cyrillo ꝛc. Pro ſede apoſtolica ꝛ pro
Celeſtino memorato pontifice Archadio
quoq; ꝛ, p̄iecto ep̄is: ꝛ Philippo p̄ſb̄ro le-
gatis conſedentibus. Dānato igit ꝛ depo-
ſito Neſtorio ꝛ iam fere diſſoluta ſynodo.
Iteꝝ cōuenire coacta eſt. Nā Joānes An
tiochenus ep̄s: audita dānatiōe ꝛ deiectio-
ne Neſtorij: cui fauebat. Collectis q̄buſdam
qui a Neſtorio receſſerāt numero fere. xxx.
nomen ep̄atuum h̄ntibus: quoꝝ quidam ſi
ne ciuitatibus erant: nonnulli vacantes ec
cleſias occupauerāt. Alij pro acerbiſſimis
cauſis a ſuis Metropolitanis depoſiti fue
rant. Cum quibus ēt ꝛ Pellagiani ꝛ Cele
ſtiniani heretici conuenerant. In eadē vr-
be Epheſina habito conuenticulo Cyrillum
Alexandrinum ꝛ Menonem Epheſenum
ep̄m depoſuit: ꝛ anathematiçauit: vna cuꝫ
oī ſynodo Epheſina p̄dicta. Poſitis in edi
to pu'' libellis ꝛ edictis preſcriptis: vnde
memorata ſynodus neceſſario iteꝝ conue
nit: ꝛ legitime vocato ac contumace dicto
Joāne: eundemq; quoq; Joānem p̄ut ꝛ Ne-
ſtorium excōicauit ꝛ depoſuit cum ſuis ſe-
quacibus. reſeruata nihilominus auctori
tate ꝛ facultate Celeſtino: ſi ad coꝛ ꝛ gremi
um eccleſie idem Joānes redire vellet: ip̄m
reſtituendi: prout colligit ex ep̄la eiuſdem
ſynodi Celeſtino: de oībus que in concilio
prioꝝ ꝛ poſterioꝝ ſeſſionum geſta fuere cō
ſcripta: vnde ex ſequentibus ep̄lis eiuſdem
Celeſtini conſtat: nonnullos ex Joānis ſe
quacibus: ꝛ demum Joānem ip̄m in grēm
eccleſie orthodoxe rediiſſe. Geſtoꝝ aūt hu-
ius ſcdē ſeſſiōis titulus eſt: talis. Poſt do-
minoꝝ nr̄oꝝ Flauij Theodoſij. xiij. ꝛ Fla-
uij Ualentiniani ter perpetuoꝝ Auguſto-
rum. vij. kal. Auguſtas. Congregata ſyno-
do in Metropoli Epheſi i ſcā eccleſia: que
vocat Maria: reſidentibus ꝛc. Poſt dc̄m
concilium: qđ vnicum dr̄: lꝫ plures ꝛ diuer
ſe fuerint ſeſſiones: celebratum fuit ꝛ aliud
ſm̄ pſeudo concilium ſeu conciliabulum.
In Epheſina Metropoli antedicta: tempo
re eiuſdem Theodoſij ꝛ Leonis primi pō-
tificis maximi: ſine tm̄ eius auctoritate: ſed
Theodoſio annuente. Dioſcorus Alexan-
drinus ep̄s illud cōuocauit: ꝛ in eo p̄ſedit,
Et Euticen

Et Euticen abbatem cōſtantinopolitanum
qui diuinā cum humana nām in idem cō-
poſitum recidiſſe affirmabat:vnumq3 ens
ita factum ꝛ coactum eē:vt nullo modo ſe-
parari poſſet:quem Flauianus eṗs conſtā
tinopolitanus dānauerat : Dioſcorus ipſe
reſtituit,ꝛ Flauianum dānauit: hanc ephe
ſinam ſcḋam appellando. Sed q̄r legitime
congregata non fuerat:ꝛ male de fide eius
auctores ſentire viſi ſunt. Idcirco mortuo
Theodoſio ꝛ ſuffecto Martiano principe
catholico:Leo pontifex maximus: conciliū
Calcedonenſe indixit ꝛ in eo ſcḋam illam
epheſinam dānauit: de qua meminit glo.
xv.di.c.i.ṽbi.tertia.Et in geſtis eiuſdē Cal
cedoneñ. In prima eius actione ſunt hec
verba.In nup facto concilio in Epheſioꝝ
metropoli.qḋ vtile fuiſſet non fieri: vt nō
malis ꝛ perturbationibus eius vniuerſum
mundum repleret.Et ꝑpea ad huius repro
bate ſynodi dr̄iam:Epheſina orthodoxa ꝓ
ma appellat̄. Canōes Epheſine ꝓme pau-
cos ad modum iueni.Gratianus.n.eos po-
nit ſub titu.hoc.vz. Ex ſymbolo Epheſino
de con.di.ij.neceſſarie ꝛ de cō. di.v.c.d̄ ſpi
ritu.vbi in ꝑſcriptione dr̄.ex ſymbolo ephe
ſi in concilio ducentoꝝ eṗoꝝ qḋ habitum
eſt contra Neſtorium.Ponit ēt concilium
aliud habitum apud Epheſum Gratianus.
Poñte Rege Henrico.vt pz in preſcriptiōe.
xv.q.iiij.c.placita.¶ Prefata igit̄ ſynodus
epheſina ꝓma icumenica contra dictū Ne
ſtorium hereſiarcham ꝛ alios hereticos:cū
idem Neſtorius aliud ſymbolū ſm̄ hereti
cam prauitatem ſuam edidiſſe:non ſeruata
fide ꝛforma ſymboli Niceni ꝛ ꝯſtantino-
politani.Decretum ꝛ breuē Thomū hꝫ eſt
ꝓhibitionem fecit condemnando eos: qui
aliam fidem cōponere vel docere auderēt
q̄3 per trecentos decem ꝛ octo p̄res:in Ni-
cena ſynodo ꝓma fuerat conſtitutum. In
qua Nicena ſynodo de ꝓceſſione ſpūs ſcti
a p̄re ꝛ filio aperte diffinitum fuit vt hr̄ de
con.di.v.c.pe.qꝫ ꝯtra infraſcriptū figmētū
grecoꝝ qui mendaciter aſſerunt ecclīā Ro.
contra decreta concilij eiuſdem ſymbolo
addidiſſe filioq3 ꝓcedit.Cuius decreti ꝛ.p
hibitionis tenorem ꝓut ex greco in latinum
tranſlatum extitit:de ṽbo ad ṽbum.Po-
nit idē Creteñ.Archieṗs vbi.ſ.hoc mō.vz.
Decreuit ſcā vn̄is ſynodus Epheſina nulli
dicere aliam fidem ꝓferre: conſcribere: vel
cōponere:niſi illam:que decreta fuit a ſcīs
patribus in Nichea congregatis in ſpū ſan
cto.Eos vero qui preſumpſerint cōponere
vel proponere aut ꝓferre aliam fidem. Hij
qui noluerint conuerti in agnitionem veri-
tatis:vel de gentilitate: vel de iudaiſmo:vel
de quacunq3 hereſi:ſiqdem eṗi ſint aliena-
ti ab eṗatu ſuo. Si aūt layci ſint anathema
tiçati:ſi clerici:ſint alienati a ſuo clericatu.
¶ Cuius Thomi occaſione greci vt.ſ.dixi
mus.Inſurrexerunt contra latinos:aſſerē-
tes eos excōicatos:eo q̄ in ſymbolo addi-
diſſent:filioq3 l3 falſo ꝛ calūnioſe:q̄r ex dicti
decreti lectura.Manifeſte conſtet.falſuz eſſe
q̄ ecclīa Ro. fecerint cōtra id qḋ conciliū
ſtatuit:ſi recte eius verba ponderent̄.Nam
concilium ꝓhibet:neq3 aliam fidem profe-
rat conſcribat vel componat q̄3 illam quā
conciliū Nicenū decreuit. Non aūt dicit
ſiquis addiderit idē detraxerit ṽbum ſym
bolo Niceno: vt ipſi confingunt ꝛ menti-
untur excōicatus ſit:ſed iſta neceſſaria addi
tio:vel potius d̄claratio vz.filioq3 nō aſtru
it aliam fidem q̄3 concilium Nicenum:er-
go ipſi potius temere ꝛ heretice negādo ſpi
ritum ſcṁ:a filio ſicut a p̄re eternalr̄ ꝓcede
re:vt Ro.ecclīe ꝛ latinis detrahant hereti
ci potius et vere excōicati ſunt:vt clare pz:
ac legit̄ et no.in.c.fideli. de ſum. tri. et fid.
catho.lib.vj.qḋ qdem in alijs queq3 conci-
lijs et poſtremo in concilio Florentino re-
petitum extitit ꝑp perfidam ꝑtinaciā ipſoꝝ
grecoꝝ:vt ēt pz de con.diſt. v.c.vlti. et pe.
Quinimo ſancta Icumenica ſynodus Ni
cena ſcḋa in ſua ꝓfeſſione fides repetentes
ſymbolum conſtantinopolitanū predictum
dicendo credimus ī deum p̄rem ꝛc. Ibi et
in ſpiſ̄ ſanctum dn̄m et viuificantem. Ad
diderunt.Ex p̄re per filium procedentē ꝛc.
Quod idē ē in ſenſu qḋ dicere. Qui ex pa
tre filioq3 ꝓcedit:ꝓut in dicta ſynodo Flo
rentina late:luculēterq3 declaratum extitit.
Hunc aūt grecoꝝ errorem ꝛ ꝯfictam calū-
niam aduerſus ſcām Ro.ecclīaz ꝛ latinos
ſuſcitatum ꝛ excogitatum fuiſſe aſſerunt cro
nicarij a quodā Phocio layco tp̄e Micha
ellis impatoris cōſtantinopolitani. Tenē-
te ſedem patriarchalem ꝯſtantinopolitanā
tunc btō Ignatio:ꝛ ſedem aplīcam Nico-
lao papa ꝓmo. Anno dn̄i octingenteſimo
ſexageſimo octauo.Cum btūs Ignatius ꝓ
curante ꝛ agente Uanda dicti Impatoris
nepote de ſede patriarchali expulſus fuiſſet:
eo q̄ dictū Uandam excōicaſſet:q̄r dimiſ-

ſa legitima vxore ſua Nup̃ ſuam contra ſa-
croꝝ canonum ꝓhibitionem duxerat:ꝛ di
ctum Phocium nequitie ſue fautorem i di
cta ſede patriarchali itruſerat annuẽte Im
peratore qui cus peteret ipm a Nicolao põ
tifice maximo confirmari:idemq̃ȝ pontifex
non ſolum hoc facere recuſaſſet: ſed eundẽ
Phocium Uãdam ꝛ Impatorem:multis
ſententijs ꝛ cenſuris eccliaſticis inodaſſet:
idem Phocius dictas cenſuras ꝯtẽnendo
ꝛ eccliam Ro.calũniando dicere et ꝑdicare
cepit:dictum pontificem eccliam Ro.ꝛ la-
tinos excõicatos eſſe eo q̃ꝛ i ſymbolo Ni-
ceno addidiſſent filioq̃ȝ ꝛc. cõtra decretũ
Epheſini concilij. Qd qdem fuit ſeminari
um peſſimoꝝ ſcandaloꝝ ꝛ hereſum ꝛ odij
inter eccliam orientalẽ q̃ eidẽ errori adhe-
ſit:ꝛ occidentalem:q̃ diu illũ extirpare fru
ſtra laborauit. Quo aũt tp̃e:ꝛ per quẽ pon
tificem Ro.dicta additio ſeu expoſitio:fa-
cta fuerit in ambiguo eſt nec ſat hactenus
conſtare potuit: ſed ſat cõſtat ecclſiam Ro.
catholicam:ita ſemꝑ a vetuſtiſſimo ꝛ ime-
morabili tp̃e citra eius ſymbolum decãtaſ
ſe:ſunt tñ ex grecis ꝛ latinis cronicarijs q
dam qui veriſimilius ſcribant. Hmõi ad-
ditionem ſiue explicationem neceſſario ve
riſſime ꝛ rõnabilr̃ factã fuiſſe per Dama-
ſum pontificem maximũ ſtatim poſt ſcðas
icumenicã ſynodum ꝯſtantinopolitanam
eo auctore celebratam:cum in Italia ꝛ ſm̃
quoſdam in cãpania de ꝓceſſione ſpũs ſcti
a filio ſicut a patre dubitatio exorta fuiſſet
eo q̃ꝛ in ſymbolo ipo ꝯſtãtinopolitano di-
ceret. Et i ſpm̃ ſcm̃ ꝛc. Qui ex p̃re ꝓcedit:
vnde ad tolleñ. errorẽ aſſerunt ſcm̃ pontifi
cem:conuocato concilio ꝓuinciali tm̃. Ibi
auctoritate aplica addidiſſe declaratiue:fi-
lioq̃ȝ:mandando ſymbolum eo modo: in
miſſis ab oĩbus ſacerdotibus decãtari de-
bere. De qbus per Guliel.duranti in rõna
li diuinoꝝ officioꝝ in prima parte dixiſſe.
In titu.de ſymbolo. Calcedoneñ. ſynodo
de qua modo verba faciebamus:quartum
locum ꝛ Beda venerabilis. Iſido.ꝛ Gra-
tianus poſt eos:ꝛ ſacri ꝯcorditer aſſignant
canones:ꝛ.xv.ꝛ.xvj.di. Que ſexcentoꝝ tri
ginta p̃rum. Tp̃ibus Leonis primi ponti-
ficis maximi:ꝛ Martiani ꝑncipis contra
Eutichen cõſtantinopolitanum nefandiſſi
morum monachoꝝ ꝑſulem. Ubi dei ꝛ car-
nis vnam nãm impie ꝓnunciantem:ac cõ
tra Dioſcoꝝ eius defenſores ꝛ ſequaces he

reticos congregata fuit. Eoſdemq̃ȝ hereti-
cos dãnauit diffiniendo chr̃m deus ſic na-
tum de v̾gine:vt eius ſubiecta ꝛ diuina ꝛ
humana nã conſiſtant. Scribunt alij Leo-
nem primum hanc ſynodũ ꝯgregari iuſſiſ
ſe. Marciano impatore mediante circa an
nos xp̃i.cccclilij.ſeu vt alijs pl3. cccclilij.
¶ Huic aũt concilio cãm dediſſe Epheſi-
nam ſcðam aſſerunt:qui eius geſta ſcribũt
que Theodoſio imperatore annuente habi
ta fuerat minus legitime. Unde Dioſcoro
Alexandrino epo in ea ꝑſidente cum Euti
ces Abbas predictus:qui a Flauiano pa-
triarcha cõſtantinopolitano iuſte dãnatus
fuerat:in ea reſtitutus fuiſſet: Flauiano ꝓ-
pterea dãnato. Neceſſe fuit dãnata prius
Epheſina illa ſcða vt ſ. diximus:calcedonẽ
ſem ad tollendam cẽm hereſim canonice
congregare. Et ppea ſcribit Paulus hiſtori
cus:ea die ꝛ hora qua abiurata fuit hereſis
predicta innumeras araneaꝝ telas in me-
dio aſtantium ex alto cecidiſſe:qđ quidem
pro maximo dei miraculo habitũ fuit. Cus
per hoc ſignificatũ atteſtatumq̃ȝ fuiſſe cre-
dat:tunc heretice prauitatis ſordes ꝛ q̃ſdã
quaſi aranearũ vaniſſimas telas: ab ipſis
hereticis male contextas decidiſſe ꝛ cõcul
catas depulſaſq̃ȝ fuiſſe. ¶ Et h3 iſta quatuor
cõcilia veluti ꝑncipaliora vt pote: que poſt
ſacri euangelij. In quo ſunt fidei nr̃e funda
menta ꝯſiſtunt:alijs oĩbus cõcilijs formas
ac modũ dederint. Quatuorq̃ȝ eſſe iſtar q̃-
tuor euãgelioꝝ:vel q̃tuor paradiſi fluminũ
aſſerant. Attamẽ ſacri canones vlia ꝯcilia
q̃ñq̃ȝ q̃tuor q̃ñq̃ȝ octo appellant.xvj.di.ſcã.
qđ idem tñ eſt:vt inquit glo. ibi que ideo
dĩr octo:q̃ꝛ octies in locis eiſdem ſunt ce
lebrata:prout ibi dr̃ in tex. Quatuor quoq̃ȝ
dĩr q̃ꝛ in quatuor locis celebrata fuere.xv.
di.ſicut q̃uis idem ſemper conformiter de
terminauerint:ſeu ſm̃ opportunitates vel
neceſſitates occurrẽtes repetierint. Ab iſta
aũt ſynodo epheſina vſq̃ȝ ad Calcedoneñ.
ſubſequentem fluxerunt anni vigintiſex.
¶ Calcedoneñ.aũt ſynodi decreta ſiue ca
pitula.xxvij.ponit Iſido.i tractatu ſuo cõ-
cilioꝝ:ſed in iure.hñr. ex̃ de fo.compe. c.ſi
quis.xviij.di.c.peruenit.xxxij.di.c.qm̃ in q
buſdam.lx.di.c.neminẽ abſolute. lxxj.di.
clericos.ꝛ.c.extraneo.lxxv.di.qm̃ quidam.
lxxxvj.di.c.puenit.lxxxix.diſt.q̃ꝛ in qbuſdã.
ci.di.peruenit.i.q.i. ſiquis eps.ij.q.vij.c.cle
ricos.vij.q.i.pp eos.xj.q.i.coniurationum.
ꝛ.c.ſi

z.c.ſi q dici.z.c.ſi clericus.xij.q.ij.c.non li-
ceat.xvj.q.i.cui vere.z.c.quidam monachi
z eadem cã.q.iij.c.p ſingulas eccliãs. z vi.
vij.c.qm̃ in quibuſdam.xviij.q.ij.quidam
mõachoꝝ.z.q.iij.c.que ſemel.xx.q.iij.c.eos
qui.xxi.q.i.clericum.z.q.ij.ſiquis iã. xxvij.
q.i.§.monachus.cum duobus.c.ſeq. xx.q.
iiij.c.ſi pr̃.xxvj.q.ij.c.eos q. ⁋ Ab iſta ſy-
nodo vſqz ad conſtantinopolitanã ſcdam
fluxiſſe annos nonaginta ſeptem atteſtant.
⁋ Conſtantinopolitana iteꝝ ſynodus te-
ſte Beda quarto loco recenſet tpibus Vi-
gilij pape: Juſtiniano ſeniore imperante:lꝫ
Gratianus.xvj.di.c.ſexta ſynodus. Legat
eam tpibus Julij celebratam fuiſſe. Juſti-
niano imperante:z eiuſdem erroris ſociũ
habuit Paulum diaconum in Libello de
geſtis Romanoꝝ pontificum. lib.xviij.c.
ix. Tñ qꝛ nomen imperatoris non conue-
nit cum Julio prout Z.in §.quibus tpibus
demõſtratum extitit. Jccirco Vigilij z nõ
Julij:legendum eſſe oĩno arbitror. Dicta
ergo qnta ſynodus Teſte Palmario l cro
nicis Euſebij. Diui hieronymi z Proſpe
ri:ab eodem Vigilio cõtra Theodori Me
ſocheni z alioꝝ hereticoꝝ inſaniam habi-
ta fuit in ciuitate Cõſtantinopolitana. An
no ſalutis. Dlij. Pontificatus eiuſdem Vi
gilij anno.xiij. vixit enim in põtificatu an-
nos.xvij.menſes.vij.eodem Juſtiniano ĩ-
perãte. Cum quo alij quoqz cronicarij plu
rimi concordant. Dãnatus igit᷑ in ea fuit
idem Theodorus:qui cum ſequacibus ſu-
is affirmabat btĩſſimam Virginẽ ſolũ ho
minem z nõ hoiem z deũ peperiſſe. Qua
quidẽ in ſynodo ſtatutus fuit:vt ipſa virgo
glioſa. Theotocos. hoc ẽ mater dei diceret. Ab
hoc non diſcrepant ẽt geſta concilij eiuſdẽ
que penes me aliqñ fuere Verone. Ex qui-
bus.cl.patrum eam fuiſſe vr̃. Quicqd ſcri
pſerit Armãnus nuriburgeñ.cronicarius
qui aſſerit dictum cõcilium Agapiti z Ju
ſtiniani primi. Cuius leges legunt᷑ ſm glo.
xvj.di.c.habeo librum.in pñi. cõſtantini. Jã
diu incohatus tpe Vigilij. Anno ſalutis.
Dxxxviij.conſumatum fuiſſe:lꝫ inter Aga-
pitum z Vigilium Siluerius itermedius
fuerit. Et primam vocatiõem a Vigilio fa-
ctam eiuſdem concilij geſta atteſtant᷑. Sũt
tñ qui ſcribant ante hanc qntam ſynodum
fuiſſe conciliũ Arelateñ.ſub Felice.iij. Põ
tifice maximo: Clodouei Regis Francie
aſſiſtentia. Jn quo idem Pontifex Petrũ
Eutichianum z Achatiũ hrĩticos dãnauit.
Huius quinti Concilij decreta vix inueni-
re potui. Et tñ qꝛ canones condiderit ſatis
pꝫ.xxiiij.q.ij.c.ſi. ⁋ Ab huiuſmodi ſyno-
do conſtantinopolitana ſcda:vſqz ad cõſtã
tinopolitanã tertiam ſubſequentem fluxiſ
ſe annos.cxxj.conſcribunt.

⁋ Sexta vlis ſynodus in vrbe Conſtanti
nopolitana.anno.xiiij. Conſtantini quarti
Jmpatoris. Tpe Agathonis pape ipſo Cõ
ſtantino exequente intra palatium ſuũ ce-
lebrata:ac greco ſermone cõſcripta fuit. Joã
ne epõ Portuenſe:z Joãne Ro.eccliẽ Dia
cono Cardinale. Legatis aplicis preſidẽti-
bus.cl.prĩbus intereſſentibus. Teſte Beda
z Gratiano poſt eũ.xvj.di.ſexta ſynodus.
z §.prima aũt ſynodus. vñ.ſexta aũt:vbi dr̃
qꝛ dictum concilium contra Macharium
Antiochenus epm z ſocios eius. Qui vnã
voluntatem z vnam opationes in chrõ fal
ſa ſuſpitione aſſerebant:congregatum fuit.
Quod qdem anathematiçando hereſis pſta
tam ſupinde ſcripſit.xix.capl'a. Jn hoc con-
ſentire vident᷑ z alij cronicarij:qui referũt
Conſtantino quarto filio Conſtantini ter
tij imperante:Agathonem pontificem ma
ximum ſextam ſynodus habuiſſe: grecoſqz
Ro.eccliẽ reconciliaſſe:ac grecis ſacerdoti-
bus permiſſum fuiſſe legitimis vxoribus
vti. Qđ qdem latinis nõ ſine magno eorũ
bono ꝓhibitum extitit. Jdem ẽt Palmeri
us atteſtat᷑. Qui ſynodum hanc anno chrĩ.
Dclxxij. Põtificatus Agathonis anno.iij.
Jmpatoris vero.xiiij celebratam fuiſſe aſſe
rit. Platina aũt in vita Agathonis in hoc
ab alioꝝ ſnĩa diſcrepare vr̃: qꝛ cum alij.cl.
patres interfuiſſe ſcribant. Jpſe ducentoꝝ
z ſeptuaginta nouem epoꝝ eam fuiſſe atte-
ſtat᷑:ac Cyrilli Athanaſij Baſilij: Grego-
rij: Dionyſij: Hillarij: Ambroſij Auguſti-
ni: Hieronymiqz ſnĩa concluſum fuiſſe du
as nãs z opationes in chrõ eẽ:exploſa illoꝝ
pertinacia:qui vnicam eẽ in dño volunta-
tem dixerunt:pp qđ Monothelite vocabã-
tur:ſcriptum reliquit. ⁋ Sunt ẽt qui hãc
ſextam ſynodum tpe iuſtiniani Conſtanti
ni quarti filij imperatoris fuiſſe ſcribant.
⁋ Quod tñ a veritate non diſcrepat. Si
cronicariis z tex.xvj.di.in.c.habeo librũ.
credimus. Qui eam tpe Conſtantini inco
hatam:z interpoſitis quatuor aut qnqz an-
nis:iteꝝ per eoſdem patres repetitam: ap-
probatam. Publicatis z ſancitis his que paſ

mo loco ſtatuta fuerāt: aſſerere videnť: vñ inquit tex. ibi ad lřas. Iteꝫ ſancta ſynodus vlis ſexta poſt ꝓmulgatas ab ea diffinitionem contra Monothelitas Conſtantino imperatore: qui eam cōgregauerat: nō multo poſt defuncto: Iuſtiniano filio eius regnante pro eo. Eadem ſcā ſynodus diuinitus inſpirata. Iteꝝ Conſtantinopoli quarto aut quinto anno congregata eſt: ⁊ canones numero. cciii. ad correctionem eccľie ꝓmulgauit. Non deſunt qui ſcribāt Gregorium primum conciliū habuiſſe apud ſcm̄ Petrum tpe Mauricii imperatoris: anno ſalutis. Dxciiii. cum ep̄is quatuor ⁊ viginti inter quintam ⁊ ſextam ſynodum. Ibiqꝫ quatuor gnālia concilia approbaſſe: ⁊ quintum veneratum fuiſſe. Atqꝫ in eo ſtatuiſſe vt Bigamus presbyter non ordinareť: vt ſacram vnctionem ep̄s non iteraret: vt vltime voluntates defunctoꝝ modis oībus ſeruarenť. vt in fine cuiuſlibet pſalmi. Gloria pr̄i ⁊ filio ⁊ ſpūi ſcō diceretť: vt i miſſa nouies chirieleiſon: cum chřeleiſon diceretur: vt maiores ſupplicatiōes: que a grecis Litanie vocanť fierēt. Et in canone miſſe. Dieſqꝫ nr̄os i tua pace diſponas addidiſſe.

¶ Platina quoqꝫ ⁊ cronicarii alii in vita Bonifacii. iii. ante eandē ſynodum ſextā: referunt eundem Bonifacium conciliū epoꝝ duoꝝ ⁊ ſeptuagin a: pſboꝝ. xxx. Diaconoꝝ trium. anno dñi. Dcxiiii. habuiſſe pluraqꝫ ſtatuiſſe eccľie vtilia. ¶ Aliud etiā concilium Rome habitum ante hoc Sextū a Martino p̄mo Patriarcha Tudertino epoꝝ centum ⁊ q̄nquaginta: vel vt aliis pl3 ducentoꝝ. Idem cronicarii ſcribunt circa annos chri. Dcxlix. ſeu vt aliis vr̄. Dcxliiii. aut pro nōnullis magis pl3. Dcxxxiiij. Tpe vt aiunt Conſtantij impatoris cōtra Paulum patriarcham cōſtantinopolitanum hereſiarcham. Ad quem cum idem pontifex cōſtantinopolis Apocryſiarios ſuos miſiſſet: qui Paulum adhortarenť: vt omiſſis erroribus ſuis aliqñ veritatis callem ingrederet. Is Conſtantij auctoritate abuſus dictos Legatos in diuerſas inſulas relegauit. Unde idem Martinus concilio habito cōdemnationem Cyrri Alexandrini: ac Sergij ⁊ Pirrhi cōſtantinopolitanoꝝ patriarchaꝝ innouauit: ac Paulum p̄dcm̄ dānauit: ⁊ patriarchatu ammotum cenſuit. Quo factum fuit vt idem Martinus a Theodoro callopa Italie exarcho iuſſu Conſtantij conſtantinopolim tractus in exiliū ab eodem Conſtantio in Cherſoneſſum ponti miſſus. Pontificatus ſui anno ſexto: menſe vno: diebus ſex ⁊ viginti mortuus fuerit.

¶ Huius aūt ſexte vlis ſynodi geſta: in eccleſia cathedrali Veronen̄. hñr. Ex q̄bus liquido colligiť platinas quo ad epoꝝ numerum ⁊ tpm concordantiā allucinatu3 fuiſſe.

¶ Predicta igiť cōcilia ⁊ ſi qua alia hm̄ōi inueniunť: inter hec p̄ncipalia cōcilia gnālia non dñr: ſed ꝓuincialia potius concilia. Que a Romano quoqꝫ Pontifice q̄nqꝫ celebranť: put ꝫ meminimus: dū cōcilij prouincialis tractatum proſequeremur l. Exiſtimauerim ēt in prefatione a Gratiano vel a ſcriptoribus potius erratum fuiſſe. x. di. c. non l3. Ubi dr̄ itē̄ ſymachus papa in. vj. ſynodo ⁊c. Cum in eo tempora nullatenus concordare poſſint.

¶ De huius igiť ſexte ſynodi canonibus q̄nqꝫ dubitatum fuit. Nunq̄d. ſ. canones aliqui in ea ꝓmulgati fuerint: pro vt hr̄ in alle. c. habeo librum. xvj. di. ſed ꝙ in ea canones promulgati fuerint nulla eſt dubitatio. Qui v̄o hñr ſunt. d. c. non l3. Item. xvj. di. c. placuit. ⁊ c. quoniā. xxij. di. c. Renouātes. xxviij. di. c. p̄ſbyterus xxxj. di. c. q̄m. xxxij. di ſtin. c. ſiquis eoꝝ. xliiij. di. c. nulli. lxiij. di. c. oīs electio. lxxvij. di. c. ſubdiaconus. xciij. di. c. p̄cipimus. i. q. i. c. nullus ep̄s. ⁊. c. placuit. xii. q. ij. c. apl̄icos. ⁊. c. non liceat. xvi. q. i. c. p̄dicať. xxvii. q. i. ſiquis ep̄s. de cōſe. di. i. clericos. ⁊. c. iacobus. de cōſe. di. ij. c. didicimus. ⁊ de ꝯſe. di. iii. c. venerabiles ⁊c. ¶ Ab hac ſexta ſynodo cōſtantinopolitana tertia vſqꝫ ad ſeptimam Nicæam ſcdam ſubſequentē fluxerūt vt aſſerūt anni cētū decē ⁊ nouē.

¶ Septima vlis ſynodus in Nicea Bithinie ſcdo habita: Tpibus Conſtantini ſexti filii Leonis quarti: ⁊ Hyrene matris eiuſdē: cum q̄ mortuo Leone pr̄e adoleſcēs adhuc regnauit aliq̄ꝫdiu: a qua ēt Conſtantinus Hyreneus a nōnullis cognominatus fuit: celebrata extitit ſub Hadriano p̄mo pontifice maximo. Que vt atteſtať Palmarius fuit circa annos ſalutis. Dccxci. Et vt inq̄t Platina in vita eiuſdem Hadriani fuit trecentoꝝ ⁊ q̄nquaginta epoꝝ: in qua ſtatutum fuit: vt qui ſacras imagines delendas dicerent. Iuxta hereticam ſniam Feliciani: quā Leo impator cōfouebat: ꝑpetuo anathemate notarenť. Huius ēt Hadriani tpibus bieñio poſt dictam vlem ſynodum: eo ꝑmittē

te: ſynodus

te:ſynodus ꝓuincialis ſeu particularis Frā
choꝝ Germanorūq; epoꝝ Theophilatius
τ Stephanus epi inſignes habuere. In qua
τ ſynodus: quam ſeptimam greci appella-
bant: τ hereſis Feliciana de tollendis ima
ginibus abrogata eſt: vt inqͭt Platina. Qḋ
quidem mihi de ſeptima illa hycumenica
ſynodo minime intelligendum vr̄: ſed de
altera forte Pſeudo ſeptima a grecis in vr-
be conſtantinopolitana celebrata. Quā ipſi
tn̄ noīe ſeptime canonicabant. Et ita intel
ligendum exiſtimo qḋ ſcribit Gratianus.
xvi. di. c. ſcā octo. dum ſeptimam dicit fuiſ-
ſe conſtantinopolitanam. Et faſciculi croni
cum dns ſcribit tpe Conſtantini Hyrenei
ſeptimam ſynodum conſtantinopoli cele-
bratam. Et paulo ꝑ. Hadrianum ꝑmū cir-
ca annos chriſti. Dcclxxxiiii. duas ſynodos
ſolēniter celebraſſe atteſtat̄. Nam ex huius
vlis τ hycumenice ſynodi ſeptime geſtis:
que grece conſcripta τ in latinum p Ana-
ſtaſium pontificie Bibliothece ꝑfectū. Tpe
Joānis octaui pontificis maximi viſa fue-
re: vt ex eoꝝ ꝑfatione conſtat. Et que in an-
tiquiſſimo codice cathedralis Veronen̄. Re-
periunt̄: Quē pre manibus habuimus: ve-
ritas manifeſte colligit̄. Illa aūt que a fran
chis Germaniſq; epis tn̄ celebrata fuiſſe
dicit̄: vlis dici non pōt. Nec auctorem ha-
buit cui accedere poſſimus. Eandem autē
ſeptimam vlem conſtat Hadrianum eius
eplis approbaſſe atq; in ea declaratū fuiſſe
docendum τ tenendum qḋ Romana do-
cet τ ꝫ ecclia. Pro quo facit qḋ dicit̄ in. d.
c. ſancta octo. iuncta eius glo. Sc̄do ēt Pal-
merium ſcribere Gregorium. iii. concilium
epoꝝ fere mille in vrbe habuiſſe anno pri-
mo Pontificatus ſui contra Leonem im-
peratorem: qui ſacras imagines cōburi fe-
cerat: venerationemq; imaginum ſcōꝝ ap
probaſſe τ contradictores excōicaſſe. Qḋ
Platina Gregorio. ii. attribuit: in cuius vi
ta inqͭt ꝙ Leo imperator phanatico ſpū ite
rum incitatus oībus mandauit vt ſimula-
chra vel lignea: vel enea: vel marmorea ad
ſe deferrent: delataq; ſtatim incendit: non
deferentes vero capi obtrūcariq; fecit. Ger
manum conſtantinopolitanum Patriar-
cham id potiſſimum improbantem in exi
lium miſit. Atq; in eius locum Anaſtaſiū
male ſentiētem ſuffecit. Quem poſtea Gre
gorius ſynodo habita priuauit τ ab officio
diuino ſemouit: niſi ad catholicam fidem
reuerteret̄. Et ꝫ dicti ambo pontifices an̄
Hadrianum fuerint. Tn̄ eoꝝ concilia vlia
non fuere: cum grecos τ nationes oēs ali-
as non habuerint. Et ꝓpea locum ſeptime
ſynodi occupare non potuerunt.

¶ Septime aūt ſynodi vlis canones hn̄r
lxix. di. qm̄ videmus. lxxxi. diſt. c. in oībus.
xcvi. di. c. nos ad fidem. que tn̄ per Gratia
num ibi Calcedonen̄. actiōi ſeptime attri-
buit̄. Hn̄r ēt. i. q. vii. c. ſiquis. τ. c. conuenie̅-
tibus. Ubi clare colligit̄: vbi τ a quibus ce
lebrata fuerit. ix. q. iii. c. cum ſimus. xix. q. iii.
qm̄ a quibuſdam. xxi. q. i. c. clericus. τ. q. ii. c.
qm̄ diuerſoꝝ. τ. q. iiii. c. oīs iactantia. τ. c.
nullus eoꝝ. τ. xxviii. q. i. c. nullus eorum ꝛc.
Hadriani etiam in ſynodo Romana ſunt
canones. iii. q. v. c. accuſatiōes. τ. v. q. iii. c. ſi
egrotans. ¶ Ab hmōi Nicene ſc̄e τ ſepti
me ſynodi celebratione vſq; ad octauā cō-
ſtantinopolitanā quartam ſubſequentē flu
xiſſe annos octuaginta duos aſſeritur.

¶ Octaua vlis ſynodus. Teſte Gratiano
in. d. c. ſcā octo. xvi. di. ad qḋ citat Librum
diurnum ꝓfeſſionis pontificie celebrata fu
it in vrbe conſtātinopolitana ſub Hadria-
no ſc̄do pontifice maximo: ꝓut oēs conue-
niūt. Et idem Gratianus imo ipſamet ſy
nodus de ſe atteſtat̄. lxiii. diſt. in. c. hadria-
nus. vbi ſunt iſta verba formalia. Hadria-
nus papa ſc̄ds: qḋ Nicolaus ꝑdeceſſor eius
diſpoſuerat miſſos ſuos Donatum. ſ. Ho-
ſtienſem epm̄: τ Stephanum Neophecinus
epm τ Marinus Diaconum ſc̄e Ro. eccle-
ſie. ad Baſilium imꝑatorē τ ad filios eius
Conſtantinum τ Leonem Auguſtos Cō-
ſtantinopolim direxit. Cum qͥbus Anaſta
ſius Bibliothecarius Ro. ſedis vtriuſque
lingue grece τ latine peritus perrexit. Et ſy
nodo congregata quā octauam vlem ſyno
dum illuc conuenientes appellauerunt. Ex-
ortum ſciſma ꝺ Ignatii depoſitione: τ Fo
tini ordinatiōe ſedauerunt: Fotinum ana-
thematiçantes: τ Ignatium reſtituentes:
in q̄ ſic ſtatutum eſt ꝛc. ¶ Hāc circa annos
a natiuitate xp̄i. Dccclxiiii. ſeu. Dccclxviii.
ſm̄ alios celebratam fuiſſe ponunt cronica
rii. Quo tpe circa mortē eiuſdem Hadria
ni apud Brixiam patriam meam tribus die
bus ſanguinem pluiſſe: τ gallias locuſtas
mirꝫ in modum vaſtaſſe ſcribunt. Huius
etiā concilii geſta in eadem cathedrali Ve-
ronen̄. reperiunt̄: ex qͥbus predicta oīa luci
lenter conuenire apparet. Et eiuſdem Ha-

driani ep̃le ad ſynodum ⁊ ad Baſiliũ im-
peratorem: ⁊ ſynodi ad pontificem mari-
mam cum epoꝝ ſubſcriptionibus legunt.
In eoqꝫ iconomachos hoc eſt imaginũ ſa-
craꝝ deſtructores eaſqꝫ venerari prohibẽ-
tes damnatos: ⁊ eorum multos conuerſos
fuiſſe liquido conſtat.

❡ Iſta octo v̄lia concilia Pontifex mari-
mus ⁊ ſancta Ro. eccl'ia profitet̃ ſe vſqꝫ ad
vnum apicem imutilata ſeruare ⁊ pari ho
nore ⁊ veneratione digna hẽri oppoꝛtere:
et que predicauerint et ſtatuerint modis oĩ
bus ſequi et predicare: et quecunqꝫ cõdẽna
uerint condẽnare. d. c. ſancta octo. xvj. di.

❡ Plures pro canones hñr. xviij. di. c. q̃m
quidem. xxij. di. c. diffinimus. xxxviij. di. c.
oẽs pſallentes. liiij. di. c. abbati. lxiiij. di. d. c.
Hadrianus. xc. di. d. c. alienus. et. c. ſiqs. i. q.
i. c. qui per pecuniam. v. q. vj. c. ſiquis falſus.
xj. q. iij. c. ſiquis frater. et. c. nõ ſolum. xviij.
q. ij. c. diffinimus. xxii. q. iiii. c. actione q̃rta.
xlvi. q. vii. c. pro qualitate. et. c. h ſit. cũ ſeq.
xxvii. q. ij. c. ſiqs ꝯiugatus. De peni. di. ii. c.
ſiqs ſemel notatus. et de cõ. di. ij. c. timore.

❡ Non ommiſeris pro iſtoꝝ octo vniuer-
ſoꝝ ꝯciliorꝝ cõmendatione: ꝙ vltra ea que
ſparſim legunt̃ pro eoꝝ veneratione ſancta
gñalis ſynodus conſtantienſis in ſeſſione.
xxxi. Profeſſionis papalis formam ſtatuẽ-
do decreuit. Profeſſionem per pontificem
maximũ fieri debere hmõi ſub tenore. vꝫ.

❡ In noĩe ſcẽ ⁊ indiuidue trinitatis: p̃ris
⁊ filij ⁊ ſpũs ſci amen. Anno a natiuitate
Dñi ⁊c. ❡ Ego. N. electus in papam oĩ
potenti deo: cuius eccliam ſuo preſidio re-
gendam ſuſcipio: ⁊ btõ Petro apl'oꝝ prin-
cipi corde ⁊ ore ꝓfiteor ꝙdiu in hac fragili
vita cõſtitutus fuero: me firmiter credere
⁊ tenere ſcãm fidem catholicam ſm tradi-
ditiones apl'oꝝ gñaliũ ꝯciliorꝝ ⁊ alioꝝ ſcõꝝ
patrũ. Maxime aũt ſcõꝝ octo cõciliorꝝ v̄li-
us. vꝫ. primi Niceni. Scdi Cõſtãtinopolita
ni. Tertij Epheſini. Quarti Calcedoneñ.
Quinti ⁊ ſexti Conſtantinopolitani. Nec-
non Lateraneñ. Lugduneñ. ⁊ Vieneñ. etiã
gñalium conciliorꝝ ⁊ illam fidem vſqꝫ ad
vnum apicem imutilatam ſeruare ⁊ vſqꝫ
ad aĩam ⁊ ſanguinem defenſare ⁊ predica-
re. Ritumqꝫ pariter ⁊ ſacroꝝ catholice ec-
cleſie traditum canonice oĩmode proſequi
⁊ obſeruare ⁊c. Que profeſſio hr̃ ex Diur-
no libro Ro. põtificis. xvj. di. in. c. ſcã. Pro
fide huius ꝓfeſſiõis ẽ tex. xxv. q. i. ſunt qdã.

❡ Cadens fuerat poſt hec v̄lia octo cõcilia
que a pleriſqꝫ immo fere ab oĩbus celebra
ta fuere: ſtilum continere calamũqꝫ ad reli
quas propoſiti tractatus partes vertere.
Veꝝ ne mihi ipſi id potiſſimum q̃nqꝫ ap-
petenti deeſſem: ſtatui in modum breuia-
rij Epytomatis ⁊ ſummule conciliorum:
quorũdam alioꝝ noĩa ⁊ canones ordine al
phabeti recẽſere. Et q̃uis tempoꝝ aut põ-
tificum ordinem ſeruare non poſſim. Cũ
cronica aut ephemeridas hoc ipm annotã
tes hactenus non viderim. Adducam qc-
quid potero vt alijs occaſionem conſumã
ti tractatus pbeam. Et tempoꝝ nr̃oꝝ miſe
rias: infidelitatem: moꝝ corrigendoꝝ ⁊ ec-
cleſie dei reformande neglectum frigeſcen-
temqꝫ in deum ⁊ ꝓximum charitatẽ oſtẽ-
dam. Cum excuſando excuſatiões nr̃as in
pctis dicere non erubeſcamus. Concilia tẽ
poꝛibus pteritis non niſi ad tollendas he-
reſes tam crebro celebrata fuiſſe. Nec ppea
nr̃is diebus: qbus oẽ in precipiti ſtetit viti
um: neceſſaria foꝛe: ꝙ nũc heretici qui fides
orthodoxam vexare poſſint: inueniant nul
li. Qñ tñ proh dolor ꝙꝫ veꝝ ſit ⁊ orientales
oẽs ⁊ Boemi: Moiſchouite ⁊ Marrani q
inter nos viuunt: ⁊ honoribus ẽt: ac magi
ſtratibu ꝓficiunt atteſtẽt. Et conſyderẽt
obſecro qui huic negocio aduerſant̃ totius
Reipu. chr̄iane ſtatum. Ac videant nunqd
clerici ⁊ layci reformatione tali qualem in
ſacris canonibus ſacra concilia facere con-
ſueuerunt: indigeant. ❡ Sed iam ad ꝓpo-
ſitum redeo. Si vnum pmonuero: concilio
rum oĩum que hactenus celebrata fuere no
mina a noĩbus pſidentium pontificum: ⁊
auctoꝝ: vt Martini: Eugenij: Bõifacij ⁊c.
Aut a locis in qbus celebrata fuere: vt Ni
cenum Calcedoneñ. Epheſinum: Conſtan
tinopolitanum. Aut ab euentu: vt genera-
le concilium indita fuiſſe.

❡ Ad eoꝝ igit̃ noĩa ⁊ canones deſcendo.
Quis ab anno ſalutis. Dccclxviij. vſqꝫ ad
annum milleſimũ vix cronici inueniant: q
concilia ſcribant. Et epſ Floꝛẽtinus in. ij.
parte. iij. partis ſue ſumme in ⁋. de cõcilijs
circa fi. allucinet̃ iudicio meo ex his q̃ ſcri-
bit Gratianus. xvj. di. c. ſexta. Dum dicit
ꝙ Beda in Libello de tp̃ibus poſt pmiſſa
enumerat ⁊ aliã. xxiiij. concilia que diſper-
ſa ſunt i diuerſis partibus corporis iuris:
⁊ ꝙ eoꝝ ẽt aliqua in ꝯſuetudinem abiere.
Et ꝙ de alijs concilijs celebratis vſqꝫ ad
annum

annum milleſimum:non ita pꝫ. Cū tñ idē
Beda vltra ſextam ſynodum non ſcribat.
Sed errorem dedit eꝑo/vt arbitror/Gra-
tianus vbi.ſ.qui in §.prima annotatio pro-
ſequit.xxiiii.diuerſoꝝ Concilioꝝ Annota
tiões:qui nõ fuit tex. Bede:ſed Gratiani.
¶ Africanum igit conciliū Gregorio ter-
tio:qui anno Dñi ſeptingenteſimo qnqua-
geſimo nono põtificatum iniit: Aſcribūt:
Eius canones hii fuiſſe tradunt.ex.ꝺ par.
c.Antigonus.qꝛuis. ex preſcriptione Alex
andro.iii.aſcribi videat. Item de arbi.c.ſa
ne.de iudi.c.de quo vult deo:de ſo.compe.
c.ſane.de preſcrip.c.placuit.de parroch. c.ſi
eꝑs.de condi.appo.c.quicunqꝫ.de hereti.c.
ſiqs eꝑs.et.c.in eos.xcix.di.c.prime ſedis.i.
q.iiii.c.placuit.et.c. qui apud.ij.q.vi.c.ſi au
tem fuerit.vi.q.ij.c.placuit.xi.q.iii.c.placu-
it.xii.q.ij.c.non habenti. xxvii.q.ij.c. quod
conditio.Et de con.di.i.c.placuit.
¶ Africani Item tertii concilii.canon ha
betur.xvi.q.i.c.multis conciliis.
¶ Africani Item quarti habentur . lxxi.
di.c.clerici.xx.q.i.c.placuit.
¶ Africani autem Moni cuꝰ canones ali
os non inuenerim aliorum africanorum
habentur.xvi.q.i.c.placuit.
¶ Agathen. primi concilij. Iſidorus in
libro concilioꝝ fol.xcv.vnicus ponit eiuſqꝫ
capitula ꝛ canones . lxxj . enumerat : poſt
eius prefationem que formalr dicit. Cum
in dei noīe in ciuitate Agathen.conueniſſe
mus ꝛ in ſci Andree baſilica ꝯſediſſemus.
De diſciplina ꝛ ordinationibus clericorum
atqꝫ pontificū:vel de eccleſiaꝝ vtilitatibus
tractaturi ꝛc. In corpore aūt iuris canones
hi fere eē vñr de celeb.miſſa.c.pſbr. de cle.
peraſſo.c.ſiquis in aliquo.de purga cano.
c.ſiquis pſbyter.xxiij.di.c.clerici qui comā.
ꝛ.c.non ops.xxxiiij.d c.pſbri. xxv.di.c.ante
oīa.l.di.c.ſi eꝑs.ꝛ.c.ꝯtumaces.c. penitētes.
ꝛ.c.in capite.lxxiiij.di.c.eꝑoꝝ.lxxvij. diſt.c.
eꝑs.lxxxvj. di.c.nõ lꝫ. lxxxvij.c.libertos.xc.
di.c.placuit.i.q.ij.clerici oēs.ij.q.v.c.ſi legi-
timi.v.q.vj.c. ſiquis vero . vij.q.i.c.ſiquis
in clero.x.q.ij.c.caſellas.xj.q.i.c.clericū.ꝛ.c.
clericū nullus.lꝫ ſit palea. xj.q.iij.eꝑi. xij.q.
ij.c.ſtatuēdum.c. ſiquis.c. eꝑs.c.diaconi.c.
quicquid.c. terrulas.c. fugitiui.c. ſiquis. ꝛ
c.ſiquos.ꝛ.xij.q.iij.c.pontifices.ꝛ.q.iiij.pre
ſbyter.ꝛ.q.v.c.ſtatutum . xiij.q.ij.c. clerici.
xiiij.q.iij.c.vſura.xvj.q.i.c.monachi vagan
tes.ꝛ.q.iij.c.clerici quilibet. xvij.q.iiij.c.in
venditionibus . xviij.q.ij.c.de monachis.
c.cellulas.ꝛ.c.monaſteria puellaꝝ.xx.q.iiij.
c.monachum.xxi.q.i.c.vnus abbatem.ꝛ.q.
v.c.placuit. vt clericus. xxiiii.q.iij.c. itaqꝫ.
xxvj.q.v.c.ſiqs clericus.ꝛ.q.vj.c.miniſtra-
re.xxvj.q.vi.c.ſiquis de corpore. xxviij.q.i.
c.oēs deinceps.ꝛ.c.non ops.xxxv.q.ij.ꝛ.iij.
c.de inceſtis.de conſe.di.i.c.altaria.c.placu
it.c.ſiquis etiam.ꝛ.c.miſſas.de conſe.di.ij.
c.ſeculares.de conſe.di.iij.c.placuit. et ꝑ.de
conſe.di.iiij.c.ſymbolum.ꝛ.c.iudei.de con
ſe.di.v.c.conuenit.
¶ Aalhen.ſcdi.xviij.di.c.ſi epiſcopus.
Agathen.tertij.xiiij.q.iiij.c.nullus clericoꝝ.
¶ Agripinen.de con.di.i.c.eccleſiam.
¶ Agrenſis.xxvj.q.v.c.epiſcopi.
¶ Aluernien.lx.diſti.c.nullus eꝑs.i.q.ij.c.
multorū.i.q.iiij.c.qſitum.xj.q.iij.c. nulli ſa-
cerdotum.xij.q.ij.c.de laycis.Hoc aūt con
cilium cuidam vrbano aſcribitur.
¶ Alten.xviij.q.i.c.ſtatutum.hoc ꝯcilium
apud Alteum fuit.
¶ Alten.extra de ſucceſ.ab inte.c. ſed hoc.
¶ Alpheſini apud Aphefus celebrati.xxxj.
q.i.c.illud vo.huic interfuit Cōradus Rex
prout ibi in prefatione dicitur.
Antiocheni vigintiquinqꝫ capſa ediddiſſe
concilium hoc refert Iſido.in lib.ſuo con-
cilioꝝ. In corpe aūt iuris inueniunt.xviij.
di.c.pp eccleſiaſticas.lxv.di.c.eꝑs. lxxj.di.c.
nullum.xcij.di.c.ſi eꝑs ordinatus.c. ſiquis
eꝑs per manus.ꝛ.c.ſeq.vij.q.i.c. ſiquis pre
ſbyter.ꝛ.c.eꝑm.ꝛ.q.iij.c.p ſingulas. et ꝛ.x.
q.i.c. quecunqꝫ.xj.q.iij.c. ſiquis. ꝛ.c.ſiquis
eꝑs.xij.q.i.c.eꝑs.xxj.q.v.c.ſiquis a proprio.
xxiii.q.viij.c.ſiquis epiſcopus.
¶ Ananeten.xc.di.c.pſbr mane.palea eſt.
¶ Ancirani ꝯcilii in Ancira celebrati an
Nicenum vꝫ.Anno chri.cexiiii.cum Nice
nū anno eiuſdem.cccxxiiii.celebratum aſſe-
ratur. Canones.xxiiii. fuiſſe ſcribit Iſido.
in lib.concilioꝝ lꝫ ego dicti cōcilii decreta
hactenus in corpore iuris non inuenerim.
¶ Ancheritani.l.di.c.presbros. xcij.di.c.ſi
qui eꝑm.xii.q.ij.c. ſi qua de rebus. xxiiii.
q.i.c.quotquot.xxvii.q.ij.c.deſponſatas.
¶ Anthiſiodorēſis.de con.di.iiij.c.non lꝫ.
¶ Anticenſis.de cleri.exco.mi.c.ſiqs pſbr.
¶ Aploꝝ. Quāuis Iſido.in trac.concilio-
rum canones qnquaginta enumeret quos
a Clemente papa ꝑlatos fuiſſe aſſerit:attñ
ego hos paucos eidē aploꝝ concilio in cor-
pore iuris aſcribi inueni. vꝫ.de clerico.exco.

mi.ſigs eps.xxviij.di.c.ſigs docuerit.xxxiiij.
di.c.ſiquis viduam.xxxv.di.c.eps.xlv.di.c.
eps:aut presbyteꝝ.lv.di.c.ſiquis abſciderit.
ꝛ.c.eunuchus.lxxxj.di.c.pſbr aut diaconus.
lxxx.di.c.eps aut ſacerdos.xij.q.i.c.ſint ma-
nifeſte.c.ex his.ꝛ.c.predpimus.xvj.q.vij.c.
ſiquis eps.de cõ.di.i.omnes fideles.de cõ.
di.iiij.c.ſiquis presbyter.

℄ Agritani.xxvj.q.v.c.qui diuinationes.

℄ Arelatenſis prima in qua teſte Gratia-
no.xvj.di.c.prima annota.§.nona. Dc.pres
ſtatuerunt canones quatuor:quoꝝ auctores
marie fuerant.Siluester vrbis Rome eps.
ꝛ ſcūs Maurinus arelaten.eps.Tēporibus
Cōſtātini Auguſti.ſicut qdā aſſerunt:fuit.

℄ Sunt ex cronicarijs qui ſcribant quin-
quies hoc in loco concilium habitum fuiſſe.
Primum Silueſtro pontifice maximo:ſm
Aurelano epo.Tertium Mellanio epiſco-
po.Quartum Albino Andegauen.epiſco-
po.Quintum item Honorato Byturicen.
epo auctore.Sunt ēt qui aſſerant Arelaten
ſe concilium fuiſſe ante quintam ſynodum
ſub Felice tertio pontifice maximo. Juſſu
Clodonei Regis franchoꝝ celebratum. Sz
ex his aliqua potius ꝓuincialia quā gnalia
concilia fuiſſe crediderim.Huius igit̃ pme
canones ſunt. xiiij.q.iiij.c.miniſtri. Jſido.
in lib.concilioꝝ fol.lxxxix. Tēporibus Con
ſtantini impatoris ꝛ Silueſtri conciliū hoc
pm fuiſſe atteſtat̃ ꝛ canones.xxv. edidiſſe.
Jbiqꝫ concilia gallicana ꝓſequit̃ que poti-
us ꝓuincialia q̄ꝫ vlia videnť:ls foꝛte aliquī
eoꝛum canones a ſede apoſtolica confirma
ti ea vniuerſalia videri faciant.

℄ Arelaten. Scdi canones.xxv.in lib.cōci
lioꝝ fol.xc.huic aſcribit Jſid. in coꝛpoꝛe au
tem iuris inuenimus.lv.di.c. ſiqui.xxiiii.q.
iiii.c.penitentiam.

℄ Arelaten. Tertii. Jdem Jſido. in dcō
concilioꝝ lib.fol.xci.hoc conciliū fuiſſe epo-
rum.xxiiii. ꝛ canones. iiii. edidiſſe ſcribit.
Nec plura arelatenſia cōcilia ponit.Huius
aūt ꝛ ſequentium canones in iure habent̃.
xxviii.di.c.aſſumi. lv.di.c.nullus peniten-
tem.iii.q.x.c.eos qui.

℄ Arelaten. Quarti.xxviii.diſt.c.preterea.

℄ Arelaten. Jtem canones hn̄r ſine nu-
meri concilii alicuius pſcriptione.ex̄ de tem
po.oꝛdi.c.nec epi. de inſti.c.nō amplius.de
pecul.cle.c.inueſtigan̄.ꝛ.c.pſbr. de regula.c.
vidua.de clād.deſpō.c.qd nobis. de adul.
c.ſi vir.xviii.di.c.ſiquis aūt.xxviii.di.c.ſi ſic.
cuiqꝫ.l.di.c.hi qui.xxi.q.v.c. ſi foꝛte.xxvii.q.
i.c.ſciendum eſt.xxx.q.v.c. nullum. de con.
di. iii.c.de obſeruatiōe.Ubi Gratianus at-
teſtat̃ q̄ papa Silueſter hoc cōcilium con-
firmauit:qd ēt atteſtat̃. xiiii.q.iiii.c. mini-
ſtri.Per qd argui foꝛte poſſet: q̄ concilium
iſtud cui non pꝛeponitur pꝛeſcriptio nume-
ri alia preceſſerit.ꝛc.

℄ Archien. apud Archi. celebrati. de ſer-
uis non oꝛdi.c. Nullus.

℄ Aurelianen. Pꝛimi.Scdi ꝛ Tertii. per
mixtim ſine pꝛeſcriptione numeri Jſidorus
in lib.concilioꝝ fol.xcviii. concilium aure-
lianen.fuiſſe epoꝛus.xxx.ſcribit ꝛ canones.
xxvii.promulgaſſe ſcribit:ſed ego illud pro-
uinciale fuiſſe ſicut alia plurima que idem
Jſido.cōſcribit crediderim.ſed in iure ha-
bentur.ex̄ de cleri.vena.c.epoꝝ. ꝛ.c. oībus.
xxxiiii.di.c.ſiquis laycus.liiii.di.c.ſi ſeruus.
lxxiiii.di.c.eps.lxxxi.di.c.ſi diaconus.lxxxii.
di.c.eps ſi pauperibus.xci.di.c.clerici vero.
ii.q.vii.c.ſiquis ab epo.x.q.i.c. de his. ꝛ.c.
antiquos.xi.q.i.c.ſiquis clericoꝝ.xii. q.ii. c.ſi
qs de clericis. ꝛ.c.abbatibus. xvi.q.iii.c.ſi
eps ꝛ.q.vii.c.oēs baſilice.xvii.q.iiii.c.id cō
ſtituimus.xviii.q.ij.c. nullus.c. abbates.c.
monaſteria.ꝛ.c.nō ſemel.xxvi.q.v.c.ſiquis
eps.xxvii.q.i.c.viduis que.ꝛ.c.ſiquis ſacro.
ꝛ.q.ii.c.qui doꝛmierit.De peni.di.iiii.c.de
his qui.xxv.q.viii.c. inceſtuoſi.xxxvi.q.i.c.de
raptoꝛibus. De con.di.i.c.nemo eccliam.i.
ꝛ.c.nuptiaꝝ.c.eccliam.ij.c.vniciuiqꝫ.ꝛ.c.cus
ad celebrandas.ꝛ de con. di.v.c. vt ieiunii.
ex̄ d' biga.c.vt bigami.xxvii.q.i.c. mōacho.
de con.di.iii.c. rogationes. ꝛ.c.epiſcopus.
cum duobus ſequen.

℄ Aurelianen. Quarti.xxxiiii.di.c.epiſco
pum.cum.c.ſeq.

℄ Aurelianen. Quinti. lxxxi.di.c. ſiquis
clericus.

℄ Auraſticen. apud auraſticum.lxiiii.diſt.
c.de abiectione.lxxvii.di.c.eos q.xi.q.iii.c.
canōica.ꝛ.c.cū aliqs.xxvi.q.vi.c.q recedūt.
xxvii.q.i.c.viduitat.de con.di.iiii.c.nullus.
Auraiecenſe concilium ponit Jſidorus in
libro concilioꝝ fol.xciii.tpe Theodoſii Ju-
nioris cum canonibus.xxix.De qbus nihil
mihi occurrit in coꝛpoꝛe iuris.

℄ Bilonenſis. xviii.di.§.annis ſingulis.

℄ Belluacenſis apud belluacum.ex̄ de p-
car.c.precarie.de reꝝ permuta.c.vt cōmuta-
tiones.x.q.ii.c.precarie.ꝛ.c. de qnquennio.
eſt palea.de con.di.iiii.c. ſiquis voluerit.

¶ Braccharenſis ſine numeri pſcriptiõe.
Braccharenſis primi ꝛ ſcđi meminit idem
Iſido. in lib. conciliorum fol. cxxviii. ꝛ pri
mi qdem canones. xl. Scđi vero. ix. ſcribit.
fol. aūt. cxlv. ponit Braccharēſe Tertiū cū
octo eiuſdem capl'is. Nos vero habemus.
xii. di. c. placuit. xxiii. di. c. eccliaſtica. xlv. di.
c. cum btūs. i. q. ij. c. placuit. xii. q. iiii §. reſar-
ciunt. ꝛ. c. ſeq. de con. di. i. c. ſiqs baſilicam.
¶ Braccharenſis pmi. xxiii. di. c. nõ licet.
¶ Braccharenſis ſcđi. i. q. i. c. placuit. ij. q.
iiii. c. placuit. x. q. i. c. placuit. de con. di. iiii. c.
ante viginti dies.
¶ Bonifaciani qđ fuit Bonifacii tertii:
Phoca imperante. lxix. di. c. nullus pon-
tifice. Qđ fuiſſe ſcribūt cronicarū anno ſa-
lutis chriane. Dcvii. Quod tñ ꝯcilium ma
gis prouinciale q̄ʒ vniuerſale crediderim.
¶ Baſilienſis concilii decreta non hñr in
corpore iuris: ſed in eiuſdem geſtis ꝛ anno
ſalutis. Mcccc xxxi. Indictiõe nona die au-
tem veneris ſeptima menſis Decembris.
ſeſſio prima. Sub Eugenio quarto veneto
celebrari ceptum fuit pontificatus ſui anno
primo. Preſidente in eodē auctoritate apli-
ca. D. Iuliano diacono Cardinali ſcī An-
geli Legato apl'ico: ſed cum idē Eugenius:
poſteaq̄ʒ concilium declaraſſet ſe circa re-
formationem gñalem eccl'ie velle inſiſtere
tam in capite q̄ʒ in membris cum concilio:
ꝛ cum idem Eugenius concilio parere re-
cuſaret. Papatu priuatus fuit a cõcilio. ꝛ in
eius locum electus Amadeus Sabaudie
dux. Qui vocatus fuit Felix quintus. Ex
quo ortū fuit ſciſma. Qđ durauit vſq; ad
mortem Eugenij. Poſt cuius mortem Ni
colaus quintus electus fuit. Anno ſalutis.
Mcccc xlix. de menſe Aprilis. Felix vō hoc
viſo papatui ceſſit ꝛ Cardinalis remanſit.
Cum tñ concilium iā diſſolutum fuiſſet
arte Eugenij. Qui Delphinum Caroli frā
cor Regis filium magno comitatu ī Ba
ſilienſes concitauerat. Atq; ita conciliū diſ
ſipauerat: ac de facto diſſoluerat. ꝛc.
¶ De quo qdem concilio ſcribit. Archiepi
ſcopus Florētinus in. iij. parte ſumme ſue.
ti. xxiij in prima. ꝛ. c. §. quinto. Qđ a prin
cipio fuit canonice congregatum, ꝛ verū con
cilium. Sed q̄ poſt eius diſſolutionem ab
Eugenio factā. xiiij. kal. Octob. Anno chri.
Mcccc xxxvij. factum fuit conciliabulum ꝛ
latibulum ſerpentis antiqui Baſiliſcū ge-
nerantis. Idem dicit in. ij. parte. dicte ſū-
me. ti. iij. c. xi §. x. Ubi nitit̄ rñdere rõnibus
que in ꝯtrarium adduci poſſent. Eneas aūt
Picolominus. qui fuit Papa Pius ſcđs.
Tractatum fecit de auctoritate dicti cõcilii
Baſilieñ. cui interfuerat. Cū tunc eſſet pro-
thonotarius ꝛ magr̄ cerimoniarū: vnde ꝛ ge
ſta dicti concilij in tractatū redegit in fauo
rem concilij Eugenium mirifice taxando.
Poſtea vero cum iam factus eſſet pontifex
dictum tractatū ſuum vt dr̄ reuocauit. Fā-
tinus quoq; Valereſſus Venetus Archi-
epiſcopus creteñ. in Libello ſuo contra gre
corū errores. Florentinum concilium tāq̄ʒ
Icumenicum catholicum ꝛ legitimū com-
mendat ꝛ hoc Baſilieñ improbat. Cathal-
dinus ēt de boncõpagnis de viſſio in qua
dam ſua diſputatione ſiue conſilio ſuo ad
Eugenium cõtra hoc ipm concilium Baſi
lieñ. mirabil'r inſurgit: illudq; dānat ꝛ con
ciliabulum: ſynagogā ſathane ꝛ illicitū cõ-
uenticulū mordaciter appellat. Alij tñ do-
ctores egregij illud approbant ꝛ legitimus
q̄ūq; fuiſſe atteſtant̄. Quare qđ teneñ. tunc
fuerit. Cum eodem tpe duo concilia cõgre-
gata ꝛ adinuicem diſcrepantia ꝛ diſcordā-
tia reperirent̄. vʒ. Baſilieñ. ꝛ Florentinus.
ſoluat chrs ieſus magr̄ ꝛ doctor infallibilis
veritatis pro ſinceritate fidei eccl'ie inuiola-
bilis ſponſe ſue.
¶ Carthaginenſis. Sunt qui ſcribant con
cilium Carthaginenſe. cxviij. prium fuiſſe
circa annos dñi. ccccxiiij. contra Pellagiū
hereticum: ꝛ diuum Auguſtinum hippo
nenſem epm: in eo ꝛ contra oēs hereticos
victorem fuiſſe: eorūq; confudiſſe. Qđ qdem
poſt primam ſynodum Epheſinam fuiſſe
aſſerunt. Canones huius concilii ſine nu-
meri preſcriptione ſunt. ex̄ de obliga. ad ra-
tio. c. magnus eps. de vita ꝛ hone. cleri. c.
clericus. neq; comam. de precar. c. de precari
is. lxxiiii. di. c. ſiqui clerici. lxxvii. diſt. c. pla-
cuit. xci. di. c. clericus victum. ꝛ. c. clericus quili
bet. iii. q. x. c. placuit. x. q. ij. c. de precariis. qđ
eſt palea. xi. q. iii. c. ſiquis presbyter. ꝛ. c. qui
cõicauerit. xi. q. ii. c. placuit. xvii. q. iiii. c. nul-
lus. xx. q. i. c. ſanctimoniales. xxi. q. v. ſiquis
cuilibet. xxvi. q. v. c. auguriis. xxxiii. q. ij. c. ſe-
culares. vbi ps diuum Auguſtinū huic cõ
cilio īterfuiſſe: l's Gratianus. xxiii. di. in. c. q
eps atteſtari videat̄ illud fuiſſe concilium
quartum Carthaginēſe. In quo diuus Au
guſtinus interfuit. Eiuſdem ꝛ concilii ca-
nones hñr. de ꝯſe. di. i. c. ſacra. ꝛ. c. ſacerdote.

¶ Carthagineñ. primi capl'a quatuordecis ponit Jſido. in lib. ſuo conciliorꝫ in corpore aũt iuris hñr. lxxi. di. c. primatus epiſcopus. lxxii. di. c. clericum alienum. xxi. q. iii. c. ꝑuenit. Qd gdem cõcilium tpe Nicolai: vt atteſtat̃ Gratianus ibi ⁊ in. c. ſeq. fuiſſe vr̃.

¶ Carthagineñ. Scdi tredecim capl'a ponit idẽ Jſid. in dicto ſuo lib. ꝯciliorꝫ hñr. lxxxiiii. di. c. cum in preſbr̃o. xi. q. iii. c. q merito. xv. q. vii. c. felix ep̃s. xvi. q. i. c. felix. xxvi. q. vi. c. ſi iubet. ⁊. c. aurelius.

¶ Carthagineñ. Tertii. Jſidorus in lib. cõciliorꝫ fol. lxxix. ſcribit cõcilium hoc ab ep̃is. xcvii. celebratum ⁊ canones quinquaginta que ibi enumerat edidiſſe. Jn iur̃ vo ſunt. xxiiii. di. c. nullus ordiet̃. xlii. di. c. nulli ep̃i. xliiii. di. c. clici. lxxxviii. di. c. ep̃s tuitionem cum duobus. c. ſeq. ii. q. vi. c. hoc ẽt placuit. vii. q. i. c. placuit. c. ep̃s de loco. ⁊. c. ep̃s vel p̃ſbri. xi. q. i. c. petimus. c. placuit. ⁊. c. de diuerſis. xii. q. iii. c. placuit. xxvi. q. vi. c. p̃ſbr̃ in conſulto. i. ⁊. c. p̃ſbr̃ inconſulto. el. ii. xxvi. q. vii. c. penitentibus. xxvii. q. i. c. ſicut bonũ.

¶ Carthaginenſis Quarti. Jn quo Gratianus atteſtari vr̃ fuiſſe diuum Auguſtinum in. d. c. qui ep̃s. xxiii. di. Jdem atteſtat̃ in. c. diaconi ita. xciii. di. vbi dr̃. ꝙ Carthagineñ. quarto Zoſimus papa interfuit per Vicarios. Jſido. in lib. ſuo conciliorꝫ fol. lxxxii. ſcribit ab ep̃is. ccxiiii. celebratũ fuiſſe eiqꝫ aurelium ep̃m carthagineñ. interfuiſſe ⁊ circa ordines eccl'iaſticos. ciiii. capl'a edidiſſe. Jn corpore aũt iuris hmõi hñr. Alij canones ſunt. xviiii. di. c. ep̃s ad ſynodum. xxiii. di. c. illud. ⁊. c. ſubdiaconus. xxiiij. diſt. c. ep̃s ſine concilio. xxxii. di. c. lectores. ⁊. c. placuit ep̃os. xxxvii. di. c. ep̃s. xxxviii. diſt c. placuit. xli. di. c. ep̃s. ⁊. c. clericus. xlvi. di. c. clericus qui adulationibus. cum quinqꝫ. c. ſeq. l. di. c. ex penitentibus. lxv. di. c. placuit. lxxxi. di. c. cum oĩbus. ⁊. c. ad reatus ep̃i. ⁊. c. vidue. lxxxix. di. c. diſcordantes. ⁊. c. oblationes. xc. di. c. diſſidentes. xciij. diſt. c. diaconi ita. xcv. di. c. p̃ſbr̃. c. in quolibet. ⁊. c. ſeq. ii. q. vj. c. catholicus. ⁊. c. ſane. iiij. q. v. c. quiſquis ep̃orꝫ. ⁊. q. vi. c. illud vero. ⁊. c. oĩbus. vj. q. ii. c. ep̃s. xj. q. iij. c. dicius. ⁊. c. irritam. xiij. q. ij. c. qui oblationes. xiiij. q. i. c. ep̃s. xv. q. vij. c. ſi aũt p̃ſbri. ⁊. c. ep̃s nullus. xviij. q. ij. c. qui religioſus. xxj. q iij. c. placuit. xxij. q. i. c. clericum. xxvj. q. vij. c. is qui. xxx. q. v. ſponſus. de con. di. i. c. qui dic. ⁊. c. ep̃s. de con. di. ij. c. in ſac. ⁊. c. ſcenicis. de con. di. iij. c. paſce. de cõ. di. iiij. c. baptiçandi. ⁊. c. egrotantes. ⁊. c. nõ licet. de con. di. v. c. oĩ die. ⁊. c. Neophiti.

¶ Carthagineñ. Quinti. Fuiſſe epiſcoporum. lxxiiij. ⁊ canones ſiue capl'a. xv. edidiſſe ſcribit Jſidorus in lib. conciliorꝫ fo. lxxxiiij. hñr. xviij. di. placuit. l. di. c. cõfirmandum. lxviij. di. c. ſiquis alternis. ij. q. vj. ſtatuẽdũ. vij. q. i. c. placuit. c. conſtitutum. ⁊. c. ſiq. xj. q. iij. c. rurſus. xxiii. q. iii. c. ab imperatoribus. de con. di. iii. c. placuit. el. ij. de con. di. iiii. c. mulier. ⁊. c. placuit. el. iiii.

¶ Carthagineñ. Sexti. Ab ep̃is. ccxvii. celebratum fuiſſe concilium iſtud ⁊ canones ſiue capl'a. xiiii. edidiſſe eiqꝫ interfuiſſe legatos ſedis ap̃lice. Ponit Jſido. lib. conciliorum fol. xxxiiii. hñr. lxxxiiii. di. c. de quiđã.

¶ Carthagineñ. Septimi. Triginta octo ep̃orꝫ ſynodum iſtam fuiſſe ⁊ canones qnqꝫ edidiſſe: ponit Jſido. in. d. ſuo lib. conciliorum fol. lxxxvi. hñr aũt. iiii. q. i. diffinimus. Cui Fauſtinum apoſtolice ſedis Legatum interfuiſſe ſcribit Gratianus ibi.

¶ Carthagineñ. Octaui. Jſidorus h̃ octauum concilium non ponit nec de eo mẽtionẽ hũit in lib. conciliorꝫ. xi. q. i. c. placuit.

¶ Compendienſis qd apud compendium actum dr̃. ex̃ de fer. c. oẽs dies. Jtem apud compendium. vi. q. iii. placuit xxxiii. q. i. c. ſi quis accepit. ⁊ q. v. c. mulier. Jtẽ apd cõpendium. ex̃ de p̃ſbyte. non bap. c. ſiquis.

¶ Cantuarienſis. ex̃ de fideiuſ. c. clericus.

¶ Conniciniẽſis apud cõniciniũ. Qd fuit Nicolai pape. x. di. c. lege imperatorꝫ.

¶ Ceſar auguſtẽſis dictus Ceſar auguſtano. xii. ep̃orꝫ: cũ eius. vii. caplis. vide Jſidorum in lib. conciliorꝫ. fol. ciii. Sed in corpore iur. de con. di. iii. c. ne quis.

¶ Cardicinenſis quod auctoritate Nicolai pape recipit̃. xvi. di. c. quod dicitis.

¶ Claramontenſis. Quod Vrbani ſcdi fuiſſe ſcribunt quidam ex cronicariis. Anno ſalutis. Mlxxxiiii. canones non inueni: Duas tamen ſynodos hunc pontifices habuiſſe atteſtant̃ cronicarii. Primam apud Clarũmontem: ſꝫ Platina in eiuſdem põtificis vita primam apud Placentiam. ſecundam vero apud clarũmontem teſtet̃ eum habuiſſe: aiunt aũt pontificem Reges Francie pp adulterium excõicaſſe. Et officiũ beate Marie v̾ginis quotidie dici debere: non ſecus ac officium diurnus domini dr̃ ſtatuiſſe. Ac mores clicorꝫ nonnullorꝫ male viuẽtium correxiſſe ⁊ reformaſſe. Et

hūc ſcribit Platina in gallias abiiſſe: ⁊ cō
cilio apud clarūmontem habito. Ita prin-
ceps gallie ad recuperandam hieroſolymā
a Saracenis iam diu occupatas arma ſe. Et
anno ſalutis. M.lxxxiiii. trecenta milia ho-
minum nomen in militiam chriſti dede-
rint: ſignumq; crucis ſuſceperint.

¶ Conſtantienſe concilium apud conſtan
tiam Sueuoꝝ vrbem Sigiſmundi impa-
toris iuſſu ⁊ induſtria celebratū fuiſſe tra-
dunt. Inchoatus anno ſalutis. M.cccc.xiiii.
In dictione. vii. die lune quinto menſis No
uēbris. Pontificatus Joannis. xxiii. anno
quinto. Qui continuando piſanum gñale
concilium: ſtatuit concilium iteꝝ conuocā-
dum ad dictam ciuitatem conſtantienſem
prouincie Maguntinenſis pro reformatio
ne ſtatus eccl'ie: Ad qḋ qdē nationes qnq;
cōuenerunt. vz. Italica: Gallica: Germani
ca: hiſpanica: ⁊ Anglica: ſtatutūq; fuit ac
voce ꝑconia publicatum: ꝙ qcquid dictaꝝ
nationum ſuffragiis decerneret: ab oībus
chriſtianis decretum diiudicaret. Idem igit
Joānes xxiij. q Balthaſar coſſa prius nū-
cupabat. Et cum Bononie Legatum age-
ret: ⁊ Alexandro quinto: qui Bononie ex cō-
cilio Piſano rediēs dies obierat extremū.
Oium Cardinalium ꝯſenſu pontifex crea
tus fuerat: lꝫ non deſint qui ſcribant id ab
eo violenter factum fuiſſe: cum tunc Lega-
tus eſſet ⁊ armatos milites tam in vrbe q̃
in armis in ſtatiōe hēret. Quinimo ſcribūt
nonnulli eum deſidentibus cardinalibus
procuraſſe: vt ſibi pallium pōtificale trade-
rent. Et in eo cōpromitterēt: vt palliū apo
ſtolicum traderet vni ex ipſis bñmeritis.
Ipſumq; cum hoc feciſſent ſperantes vnū
ex ipſis futuꝝ pōtificem. Pallium ſibiipſi
circūdediſſe ac hoc modo dixiſſe Papa ſu
ego: Quicqd aūt fuerit. Idem Jo. xxiij. In
xij. ſeſſione eiuſdem concilij conſtātienſis.
Die Mercurij. xxix. menſis Maij anno ſa-
lutis. M.ccccxv. Indictione. viij. Ponciſi-
catus ſui anno quinto. Papatu per ſniam
priuatus fuit, put pꝫ in libello Geſtoꝝ ipſi-
us concilij. Priuauit item per ſniam dcm
concilium papatu Benedictus. xiij. qui vo-
cabat Petrus de Luna in ſeſſione. xxxvij.
Die. xxvj. menſis Julij anni eiuſdem. In
quo ēt concilio. Quidam Joānes wiclef. ⁊
Jo. hus. hereſiarche exhumati excōicati ⁊
eoꝝ memorie dānate dānati fuere: ſtatutū-
q; extitit ꝙ primum concilium poſt illius
finem in quinquēnium imediate ſequens. Se
cundum vo a fine illius imediate ſequētis
concilij in ſeptēnium. Et deinceps de decē
nio in decēnium perpetuo celebrarent. In
locis per ſummum pontificem per mēſem
ante finem cuiuſlibet concilij concilio ap-
probante ⁊ ꝯſentiente ſeu in eius defectus
eligente deputandis quos terminos ex cā
vrgente voluerunt abbreuiari per Ro. Pō-
tificem de cōſilio dñoꝝ Cardinalium: ſed
nullatenus prorogari poſſe. Loca vo abſq;
euidēti neceſſitate mutari nō poſſe. Et tūc
de ſili conſenſu: in loco tñ eiuſdem natiōis:
qḋ tps ⁊ locum ſic forte mutatum p annū
añ pontifex intimare legitime ⁊ ſolēniter
teneat. Ibi ēt multa ſtatuta fuere circa ele-
ctionē Ro. pontificis. Et tādem anno dñi.
M.ccccxvij. indict. xj. die iouis xj. mēſis no
uembris: in feſto ſancti Martini pontificis.
Dñi Cardinales: ⁊ qdam patriarche. Ar-
chiepi. epi. Abbateſq; cōelectores deputati
ingreſſi conclaue. D. Ottonem de colūna:
tunc ſci Gregorij ad velum aureum diaco-
nem cardinalem: natione Romanum. In
pontificem Romanū elegerunt. Qui Mar-
tinus papa quintus vocari voluit ⁊ ſeſſio-
nes plēs tenuit ac pl'a ſtatuit. Et ciuitatem
Papien. pro futuro primo concilio deputa
uit. In quarta ſeſſione cuius concilij inter
alia ſtatutum fuit ꝙ cōcilium poteſtatem
a chro imediate hꝫ. Cui qlibet: cuiuſcunq;
ſtatus vel dignitatis ēt ſi Papalis exiſtat:
obedire tenet: in his que ſpectant ad extir-
pationem ſciſmatis ⁊ reformationem ge-
neralem eccl'ie Dei tam in capite q̃ in mē-
bris. Quod ēt repetitum fuit in quinta ſeſ
ſione: in eo aūt concilio teſte Moderniore
cronicario interfuere ꝓ Joānes. xxiij. De-
inde Martinus qntus: vt dictum fuit Si
giſmundus Ceſar: quinq; epi cardinales.
xvj. pſbri ⁊. vij. diacones cardinales: Patri
arche duo. vz Joānes ꝯſtantinopolitanus
⁊ Joannes Antiochenus archiepi. xxxiiii.
epi. ciiij. Abbates inſignes. lx. Gñales q̄tu-
or ordinum. Duces. xxiiii. Comites. cx. Cō
munitates vrbium Germanie ſuperioris ⁊
inferioris ⁊ totius italie.

¶ Elibertini canones quos Iſido. in lib.
ſuo conciliorum. lxxxi. fuiſſe atteſtat ⁊ enume-
rat: hii autem fere in corpore iuris hñr. vz.
xlvii. d. c. ſiqs dicoꝝ. l. di. c. ſi q̃ femina. lxiii.
di. c. phibendum. xcviii. di. cōs. i. q. i. c. dcm
eſt. v. q. i. c. ſiqui inuenti. ⁊. q. vi. c. dlatoꝝ pa

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

lea eſt.xxii.q.iiii.c.pueri ante annos.

¶ Elibritani,item.xxii.q.iiii.diſtī.xxvii.q.i.c.virgines.xxxi.q.i.c.ſi q̄ mulier.vbi Gratianus,teſtat̄ concilium iſtud fuiſſe apud ſomerias z eſt palea. Jte᷎.xxxi.q.i.c.in qua fuerit.z.c.ſi qui parentes.xxxii.q.vii.c.fidelis.de con.di.ij.c.omnis homo.

¶ Educeñ.qd ſub Gregorio.vii.Cōgregatum fuiſſe atteſtat̄ Gratianus.xix.q.iii.c.nullus abbas.Lʒ crōicarii z platina ī eius dē vita apd lateranū xcᵐ eū hūiſſe ſcribāt.

¶ Epaneñ.xxvi.q.vi.c.ſi aliquis.

¶ Eugeniani quod quide᷎ eugenii.iii.qui tempore conradi.iii.fuit circa annos chr̄i.Mclii.fuiſſe crediderim:lʒ plene hoc compertum non habeam.Canones ſunt ex̄ de iudi.c.decernimus.xxxvii.di.c.de q̄buſdas.xx.q.i.c.ſicut qui.z.c.illud aūt que palea eſt.xxvii.q.ij.c.ſi vir z vxor.Jtem eiuſdem in romana ſynodo.xxii.q.i.c.nulli epiſcoporū.z.xiiij.q.ij.c.quāq̄ʒ.

¶ Fauentini apud fauētiam.xvi.q.ij.c.ſtatueñ.nobis

¶ Florentini alicuius canones non habētur quos videris,lʒ Palmerius ſcribere videatur paſchalem ſm circa annos ſalutis.Mcv.concilium habuiſſe Florentie.ccc.l.prium a quo platina in eiuſdem paſchalis vita diſcrepat in hoc cum aſſerat eu᷎ apud guardaſtallum concilium habuiſſe. Jn quo decreuit.Ne vrbes emilie.Placentia.Parma Rhegium.Mutina z Bononia Rauēnati ecclie antea metropolitico iure ſubiecte amplius eidem ſubiicerent̄ q̄ ſepius ob ſuperbiam in Romanam eccleſiam preſules rauennates cornua erexerant.

¶ Florentini alterius ante illud meminit ep̄s Florentinus in 2° parte.iii. partis ſumme ſue, vbi atteſtari vr̄ q̄ victor pontifex gn̄e alemanus Florentie concilium habuit circa annum chr̄i milleſimum.Jbiq̄ʒ multos ep̄os pp ſymoniam z fornicationes depoſuiſſe.De quo tm̄ platina nōn facit v̄bū.Jdem vō ep̄s ex ordine cronici Martiniani aliqua alia cōcilia habita vſq̄ʒ ad annus chr̄i.Mcccclix.proſequit̄.Que diligens lector z ex eodē z ex aliis crōicis videri potit.

¶ Florentinum vltimum ab Eugenio q̄rto indictū de anno chr̄i.Mccccxxxviii.Pōtificatus ſui anno nono:lʒ poſteaq̄ʒ ex Baſilea illud tranſtulerat Ferrarie agi ceptus fuiſſet. Vna cum ioanne paleologo conſtātinopolitano imp̄atore z Joſeph patriarcha eiuſdem.Sed cum peſtis ferrarie inoleuiſſet:per Eugenium ip̄m.(Nō ſine magna contentione nunq̄d ſolus Papa hoc poſſet)tranſlatum fuit Florentiam. Quo etiam t̄pe apud baſileam nihilominus baſilienſe concilium inuito Eugenio agebat̄.

Quod q̄dem a Sigiſmūdo imperatore incrementum habuerat: ſed eo mortuo z alberto ſuffecto:eius auctoritas iminui cepit: curante maxime ipſo Eugenio:illud in totum diſſoluere:z exautorare. Lʒ primo per eius lr̄as ap̄licas illud approbaſſet z.d.Julianum cardinalem ſancti Angeli Legatū prius a Martino quinto illuc deſtinatum anno.xiiii.ſui pontificatus kal̄. Februarii. Confirmaſſe illucq̄ʒ pro ipſo concilio continuando z celebrañ.miſiſſet p̄die kal̄. maii pontificatus ſui anno primo. Attamen q̄a poſtmodum anno tertio eiuſdē ſui pontificatus:anno vero chr̄i.Mccccxxxiij.eu᷎ reuocauit z concilium Baſilieñ.q̄ītum in eo fuit diſſoluit. Quāuis poſtea per bullas ſuas in publico conſiſtorio Rome apud ſcm̄ Petrum habito vt ſcribūt.xvij.kal̄.ianuarij eodem anno:dictam diſſolutionem reuocaſſet,p̄miſiſſetq̄ʒ de cetero dicto concilio obedire.Confitendo illud ſemper fuiſſe vere ꝯtinuatum:q̄ itez ab ipſo concilio defecit z illud diſſoluere z dānare tentauit. Eoq̄ʒ factum fuit: vt concilium Baſilieñ.inſtigante(vt ſcribunt nōnulli)Franciſco Sforcia eundem pontificem bis terue citatum z ire recuſantem ad illud.(lʒ Jo.frāciſcum Capiteliſtam iureconſultum patauinum ad ſe excuſañ.miſiſſet)Pōtificatu abrogauerit.Et Amadeū ducem Sabaudie qui vitam heremitanam cum quibuſdam nobilibus ad ripaliam agebat: Pontifices maximum creauerit. Ac Felicem.v.appellauerit:qui in ſciſmate vixit vſq̄ʒ ad Nicolaum q̄ntum:anno ſalutis.Mccccxlix. Quo t̄pe inſtante Federico imp̄atore.Jdē Amadeus pontificatui z oī iuri ſibi ī eo cōpetēti ceſſit.Cui tm̄ Nicolaus Cardinalatus munus z galez reliquit:eumq̄ʒ Germanie Legatum conſtituit.Eugenius igit̄ in cōcilio Florentino p̄ns habito ſepius ꝯuentu diſcuſſaq̄ʒ grecoꝝ z latinoꝝ ꝯtentione. Tandem eo ventum fuit vt greci rōnibus victi faterent̄ ſpiritum ſcm̄ a p̄re filioq̄ʒ p̄cedere. Mōq̄ʒ in azimis ſine fermēto:ex tritici pane corpus chr̄i poſſet ꝯſecrari. Purgatorij locum eſſe. Ac poſtremo ſe credere faterēt

Ro.

Ro. pontificẽ verũ chr̄i Uicarium: Petriqꝫ
legitimum ſucceſſorem primum in vrbe lo
cum tenere: cui ꝛ orientalis ꝛ occidentalis
eccl̄ia merito parere teneretur ꝛc. Que oīa
greci ipſi ꝓus minime credebant: quinimo
proh dolor. Nec in pn̄tia q̄dem credunt: ſꝫ
potius latinos hoc tenentes credẽtes ꝛ ꝑdi
cantes publice ꝛ in faciem latinoꝝ ꝛ eccl̄ie
noſtre hꝛ̄ticos excōicatosqꝫ ꝓclamant: ꝛ in
eccleſijs eoꝝ latinoꝝ cōmercia tãq̄ꝫ hereti-
coꝝ ꝛ excōicatoꝝ euitãt. Nobis Iſthec no-
torie ſcientibus atqꝫ oculis ꝯniuentibus: cū
tot animaꝝ perditione pertranſeuntibus.
¶ Qui tñ errores ꝛ maxime de ꝓceſſiõe
ſpūs ſcī alias per Grego. ix. in concilio Lu
gdunen̄. de ſum. tri. ꝛ fid. cath. c. i. lib. vi. vbi
etiam eſt bona glo. dãnati fuere. ¶ Arme
ni ẽt in dicto concilio Floꝛẽtino cum fide
nr̄a pacifice ꝯuenere ſublatis eorum erroꝛi-
bus crebris diſputationibus dicti concilij
ſuper quibus ꝓmulgate fuere Eugenij lr̄e
concoꝛdiam inter grecos latinos ꝛ arme-
nos continentes date in ſacro ſcã Ikycume
nica ſeſſione concilij Floꝛẽtini q̄ꝺ in cathe
drali eccleſia habitum eſt. Mccccxxxix. die.
xxij. menſis Nouẽbris. Quarum idem lraꝝ
tenoꝛ talis eſt: vꝫ. EUGENIUS. Eps
ſeruus ſeruoꝝ dei. Ad ꝑpetuam rei memo
riam. Conſentiente ad infraſcripta cariſſi-
mo filio nr̄o Ioãne paleologo Romeoꝛum
Imꝑatoꝛe illuſtri: ꝛ locatenentibus venera
biliū fratrū nr̄oꝝ patriarchaꝝ ꝛ cetis oriẽ
talẽ eccl̄iã repn̄tantibus. Letent̄ celi ꝛ exul
tet terra: ſublatus eſt enī de medio paries: q
occidentalem: orientalẽqꝫ diuidebat eccl̄ias
ꝛ pax atqꝫ ꝯcoꝛdia redijt: illo angulari lapi
de chr̄o: qui fecit vtraqꝫ vnum: vinculo fir
miſſimo charitatis ꝛ pacis vtrūqꝫ iungen-
te parietem: ꝛ perpetue vnitatis federe co-
pulante: poſtqꝫ longã meroꝛis nebulã ꝛ di-
ſſidij diuturnã atrã ingratamqꝫ caliginẽ: ſe
renū oībus vnionis optateqꝫ pacis illuxit:
gaudeat ꝛ ſcã mr̄ eccl̄ia que filios ſuos ha-
ctenus inuicem diſſidentes iã videt in vni
tatem pacemqꝫ rediiſſe: ꝛ que antea i eoꝛū
ſeparatione amariſſime flebat: ex ipoꝝ mō
mira cõcoꝛdia cū ineffabili gaudio oīpotẽti
deo grãs referat. Cuncti gratulent̄ fideles
vbiqꝫ per oꝛbem: ꝛ qui chr̄iano cenſent̄ no-
mine Matri catholice eccleſie colletentur.
Ecce. n. occidentales orientaleſqꝫ pr̄es poſt
longiſſimas diſſenſiones diſcoꝛdieqꝫ tp̄s ſe
maris ac terre ꝑiculis exponentes oībuſqꝫ
ſuperatis laboꝛibus. Ad hoc ſacꝝ Ikycume
nicum concilium deſider̄ ſciſſime vniõis:
ꝛ antique charitatis reintegrande grã leti
alacreſqꝫ conuenerunt: ꝛ intentione ſua ne
quaq̄ꝫ fruſtrati ſunt. Poſt longam laboꝛio
ſamqꝫ indaginem tãdem ſpūs ſcī clemẽtia:
ipſam optatiſſimã ſciſſimamqꝫ vnionẽ cō-
ſequuti ſunt. Quis igit̄ dignas oīpotentis
dei beneficijs grãs referre ſufficiat. Quis
tantas diuine miſerationis diuitias non
obſtupeſcat. Sūt iſta proꝛſus diuina opera
non humane fragilitatis inuenta: atqꝫ ideo
eximia cum veneratione ſuſcipienda ꝛ di-
uinis laudibus ꝓſequẽda: tibi laus ꝛ glīa:
tibi grãꝝ actio chr̄e: fons miſericoꝛdiaꝝ q
tm̄ boni ſponſe tue catholice eccl̄ie contuli-
ſti: atqꝫ in gn̄atione nr̄a tue pietatis mira-
cula demonſtraſti vt enarrẽt oēs mirabilia
tua. Magnum ſiq̄dem diuinumqꝫ munus
nobis deus largitus eſt, oculiſqꝫ nr̄is vidi-
mus q̄ꝺ multi ante nos qui hoc valde cu-
pierunt aſpicere nequiuerunt. Conueniẽtes
oī latini atqꝫ greci: in hac ſacro ſancta Iky-
cumenica ſynodo magno ſtudio inuicẽ vſi
ſunt vt inter alia vt ẽt articulus ille de di-
uina ſpūs ſancti ꝓceſſione: cum ſumma di
ligentia aſſidua inq̄ſitione diſcuteret̄: ꝓla
tis vero teſtimoniis ex diuinis ſcripturis:
ꝑlimiſqꝫ auctoꝛitatibus ſcōꝝ doctoꝝ orien
talium ꝛ occidentaliū. Aliq̄bus q̄dẽ ex pr̄e:
ꝛ filio. Quibuſdam vero ex pr̄e ꝑ filiū ꝓce
dere dicentibus ſpm̄ ſanctum: ꝛ ad eandẽ
intelligentiam aſpicientibus oībus ſub di-
uinis vocabulis greci q̄dem aſſeruerunt ꝙ
id q̄ꝺ dicunt. Spm̄ ſanctum ex pr̄e ꝓcede-
re. Non hac mente dicunt vt excludant fi-
liū: ſed ꝙ eis videbat̄: vt aiunt latinos aſſe
rere ſpm̄ ſanctum ex pr̄e ꝛ filio ꝓcedere: tãq̄ꝫ
ex duobus ꝑncipijs ꝛ duabus ſpiratōibus:
ideo abſtinuerunt a dicẽdo ꝙ ſpūs ſanctus
ex pr̄e ꝓcedere ꝛ ex filio. Latini vero affir-
marunt: non ſe hac mente dicere ſpm̄ ſcm̄
ex pr̄e filioqꝫ ꝓcedere vt excludant pr̄es q̄n
ſit fons ꝛ ꝑncipium totius deitatis filij ꝛ
ſpūs ſancti. Aut ꝙ idem ſpūs ſanctus ꝓce
dat ex filio filius a pr̄e nō hẽat: ſiue ꝙ duo
ponant principia: ſeu duas ſpirationes: ſed
vt vnum tm̄ aſſerant ꝑncipium: vnicãqꝫ
ſpirationem ſpūs ſancti: ꝓut hactenus aſſe-
ruerunt: ꝛ cum ex hijs oībus vnus ꝛ idẽ eli-
ciat̄ v̄itatis ſenſus. Tãdem infraſcriptam ꝛ
Deo amabilem eodẽ ſenſu eademqꝫ mẽte
vnionẽ vnanimiter ꝯcoꝛdarūt ꝛ ꝯſenſerūt.

❡ In noīe igit̄ ſcē trinitatis patris ⁊ filij ⁊ ſpūs ſcī. Hoc ſacro vli approbante Florētino concilio diffinimus: vt hec fidei veritas. Ab oībus xp̄ianis credat̄ ⁊ ſuſcipiat̄: ſicq; oēs ꝓfiteant̄. Qd̄ ſpūs ſanctus ex pr̄e ⁊ filio eternalr̄ eſt: ⁊ eſſentiam ſuam ſuumq; eſſe ſubſiſtens hꝫ ex pr̄e ſil' ⁊ filio: ⁊ ex vtroq; eternalr̄ tāq̄ ab vno pncipio ⁊ vnica ſpiratiōe ꝓcedit. Declarantes q̄ id qd̄ ſancti doctores ⁊ patres dicunt ex patre p filium ꝓcedere ſpm̄ ſanctum ad hanc intelligentiam tendit vt per hoc ſignificet̄ filium quoq; eē: ſm grecos qdem cām: ſm latinos vo pncipium ſubſtantie ſpūs ſcī: ſicut ⁊ prēm. Et qm̄ oīa que patris ſunt pr̄ ipſe vnigenito filio ſuo gignēdo dedit: pter eſſe patrē. Hoc ipm q̄ ſpūs ſanctus ꝓcedit ex filio: ipſe filius eternalr̄: hꝫ a pr̄e. A quo eternalr̄ ēt genitus eſt. Diffinimus inſup explicationē verboꝝ filioq; veritatis declarande grā: ⁊ iminēte tunc neceſſitate: licite ac rōnabilr̄ in ſymbolo fuiſſe appoſitā. Itē. In azimo ſiue fermentato pane triticeo corpus xp̄i veraciter cōfici. Et ſacerdotes in altero ipſoꝝ: ipm dn̄i corpus conficere debere: vnūquēq; ſ. iuxta ſue eccl'ie: ſiue orientalis: ſiue occidentalis cōſuetudinem. Item q̄ ſi vere penitentes i dei charitate deceſſerint: anteq̄ dignis penitentie fructibus ſatiſfecerint de cōmiſſis ⁊ omiſſis eoꝝ: Aīas penis purgatorijs poſt mortem purgari. Et vt a penis hmōi releuent̄: ꝓdeſſe eis fidelium viuoꝝ ſuffragia: ſ. Miſſaꝝ. ſ. ſacrificia: oroēs: ⁊ elemoſynas: ⁊ alia pietatis officia q̄ a fidelibus ꝓ alijs fidelibus fieri ꝯſueuerit ſm eccl'ie inſtituta: illoꝝq; aīas que poſt baptiſma ſuſceptum: nullam oīno pctī maculam vel in ſuis corporibus: vel eiſdem exute corporibus ꝓut ſ. dcm̄ eſt ſunt purgate. In celum mox recipi: ⁊ intueri clare ipm deum trinū ⁊ vnus ſicuti eſt: ꝓ meritoꝝ tn̄ diuerſitate alium alio pfectius. Illoꝝ aūt aīas que in actuali mortali pctō: vel ſolo originali decedūt. Mox in infernū deſcendere penis tn̄ diſparibus puniēdas. Item diffinimus ſanctam aplicā ſedem: ⁊ Ro. pontificem in vniuerſum orbē tenere pmatum. Et ipm pontificem Ro. ſucceſſorē etiā btī Petri pncipis aploꝝ: ⁊ veꝝ xp̄i Vicarium totius eccl'ie caput ⁊ oīum xp̄ianoꝝ patrē ac doctorē exiſtere: ⁊ ipſi in beato Petro paſcendi: regendi ac gubernādi vlēr eccleſiam a dn̄o nr̄o ieſu xp̄o plenam ptātem traditam eſſe: quēadmodū ēt in geſtis ycumenicoꝝ cōcilioꝝ ⁊ in ſacris canonibus ꝯtinet̄. Renouantes inſup ordinē traditum in canonibus ceteroꝝ venerabiliū patriarchaꝝ: vt patriarcha cōſtantinopolitanus ſecundus ſit poſt ſanctiſſimū Ro. pontificē. Alexandrinus tertius. Antiochenus quartus: ⁊ Hieroſolymitanus qntus: ſaluis: vꝫ. priuilegijs ⁊ iuribus eoꝝ. Dat̄ Florentie in ſeſſione publica ſynodali ſolēniter in eccleſia maiori celebrata. Anno dn̄ice incarnationis. Mccccxxxviij. pridie nōn. Iulij. Pontificatus noſtri. Anno nono ⁊c.

❡ Tempore vero eiuſdem concilij diuerſimode inter ſublimes iuris apices diſputari cepta fuit qō illa Sabbatina: que adhuc ſub iudice pendet. De ptāte pape in ꝯciliū ⁊ econtra. que vtrinq; habuit aſſertores ⁊ magiſtros prurientes auribus: qui clientulorum ſuorum potius partes tueri q̄ nudā veritatem aſſerere voluerunt.

❡ Generalis concilij: Excellentia rōne auctoris ſui: qui fuit. Inno. iij. ſacroꝝ canonum pater ⁊ ꝓmulgator qui illud habuit in vrbe apō Lateranū circa annos xp̄i. Mccxv. Maxima extitit: lꝫ Arch. i. c. ſtatuto de ſcī. lib. vj. concilium Lateranum gnāle celebratum fuiſſe aſſerat. Anno ſalutis. Mclxxix. Vereor tn̄ ne mala tpa ꝯputauerit. De hoc etiam concilio meminit. Io. an. i. c. ꝯcū apſica. De his. que. ſi. a prela. ſine. con. capi. ſed quicqd ſit: Cronicarij illud celebratū fuiſſe aſſerunt pontificatus eiuſdē pontificis. Anno. xvij. imperij Federici. ij. anno quarto Hieroſolyme recuperāde gratia. Conciliū igit̄ iſtud rōne eminentiſſime doctrine pōtificis maximi: tum rōne excellentiſſimoꝝ ⁊ perneceſſarioꝝ canonum in eo editorum. tum rōne q̄ntitatis ⁊ excellentie patrum ⁊ alioꝝ principum qui interfuere. Maximo in ꝑcio hr̄. Nā vt ſcribūt cronicarij i eo interfuere Cōſtātinopolitanus Hieroſolymitanus patriarcha: Metropolitani. lxx. epī. ccccxij. Abbates ⁊ Priores conuentuales. Dccc. Et item legati greci ac Romani imperij. Regum. Item Hierl'z Frācie: Hiſpanie: Anglie: ⁊ vniuerſitatum plimaꝝ canones hn̄t. extra de ſum. tri. ⁊ fide catho. c. firmiter. ⁊ c. dānamus De reſcrip. c. nōnulli. de elec. c. ne ꝓ defectu. c. q̄ pp. c. qſq;. ⁊ c. nihil eſt de renun. c. qdam de eta. ⁊ quali. cum ſit ar. ſ. de fil. pſbr̄. ad abolendam. de offi. ordi. c. irrefragabili. c. qm̄ in pleriſq;. ⁊ c. intercetera. de pac. c. pleriq;. de arbi. c. cō-

tingit

tingit de reſti.ſpo.c.ſepe ↄtingit.de do.ꝛ cō tu.c.ↄtingit.de ꝓba.c.qm̄ contra falſam.de teſti.c.l3.de iureiurā.c.nimis. de ꝑscrip.c. qm̄.de appel.c.vt debitus.c.cum ceſſante. ꝛ.c.cum ſpāli.de vita ꝛ hone.cle.c.vt clico-rum.c.a crapula.ꝛ.c.clerici officia.de ꝓben.c.de multa.c.graue nimis.c. extirpāde.ꝛ.c. ſiter lateranenſe.de reb.eccl.nō alie.c.cū laycis. de fideiuſſo.c.quod qbuſdam.de deci.c.cum aliqbus.c.cum nō ſit in hoie. ꝛ.c.nuper. De ſtatu mona.c.in ſingulis. De relig.domi.c.de nimia. Ubi per io.an. ſcribitur quo anno: Pontifice ꝛ tpe dcm̄ concilium celebratum fuerit. de cenſi.c. ꝓcurationes. de cele.miſſa.c.volentes.ꝺ bap.c.l3 grecos. ꝺ cuſto.eucha.c.ſtatuimus.ꝛ.c.reling.ꝺ reliquijs.ꝛ venera.ſanctoꝝ.c.cum ex eo. de īmuni.eccl'ia.c. aduerſus.et.c.qꝛ plerīqꝫ. ne cleri.vel mona.c.ſentētiā.de clande. deſpō.c.cum inhibito.de conſan. et affi.c.non debet.de accu.c.qualr et qn̄.el.ij. de ſymo.c. in ordinando.c.ſicut pro certo.c.qm̄.c.audiuimus.et.c.ad ap'icam. de magi.c.qꝛ nonnullis.de iudeis.c.in nōnullis. ꝛ.c.cum ſit. ꝛ.c.ad liberādā.de hereticis.c.excōicamus. quem tn̄ tex.ꝑſcriptio in lib.meo aſcribit lucio.iij. ꝛ male.de apoſta.c.tue fraternitati.de vſuris.c.q̄ꝫto.de exceſ. ꝓla.c. accedentibus. de ꝓuile.c.antiqua.c.vt ꝓuilegia.ꝛ.c.qꝺ nōnullis.de penis.c.in qbuſdas.de peni.ꝛ remiſ.c.oīs vtriuſqꝫ ſexus.c.cum infirmitas. c.cum ex eo. Et de ſen. excō.c.ſacro.

¶ Babiloneñ.xviij.d.c.placuit. ꝛ ē palea. xxiiij.di.c.dictum eſt.i.q.i.c.ſtatuimus.x.q. iij.c.cauendum.xvi.q.i.c.eccl'ie.ꝛ.q. vij.c.inuentus eſt.xxix.q.ij.c.dictū eſt nob.xxx.q.i. c.dictum eſt nobis.xxxv.q.ij.ꝛ.iij.c.contradicimus.de con.di.i.c.ſolent plures.xxxvj. q.ij.c.de puellis.de cō. di.i.c.viſus ꝓterea.

¶ Babiloneñ.ſecūdi.x.q.i.c.decretū eſt.

¶ Gangreñ.canōes.xxj. ſub titulis.xx.enumerat. Yſido.in lib.ↄciliōꝝ ab hoc concilio emanaſſe.l3 vnicū ponat: qui aūt a nobis in iure annotant̄ ſunt. xxviij.diſt.c.ſi quis diſcernit.xxx.diſt.c.ſiquis filij. cum multis ſeq.xlij.di.c.ſiqu's deſpicit.lxxxij di.c.ꝑsbr̄. ſi fornicationis.xvij.q.iiij.c. ſiquis ſeruū.i.

¶ Gaiarmacieñ.ex̄ de cenſi.c.ſancitum.ex̄ de homi.c.ſi aliquis.l.di.c. ſepe cōtingit.ij. q.v.c.ſepe contingit.xvj.q.i.c.quicūqꝫ.xxiij. q.viij.c.ſancitum.xxxv.q.ij.ꝛ.iij.c.incopulatione.de cōſe.di.ij.c.ꝑsbr eucharīſtiam.

¶ Gerūdeñ.de gerundeñ.anno.vij. Theodorici Regis celebrato cum nouem eius capitulis meminit Yſido.in li.ↄciliōꝝ fol.cij. l.di.c.is ꝙo.de con.di.ij.c. inſtitutio miſſarum.de con.di.iiij.c.de cath.acuminis. de con.di.v.c.id ſemper.

¶ Gregorioꝝ ↄcilia pl'a fuiſſe ꝛ ſynodalia ꝛ vſia: ꝛ cronicarij: ꝛ ſacri atteſtant̄ canones. Nam ipſo in gn̄ali ſynodo reſidēte habet.ij.q.vij.c. cum paſtoꝛs. liiij.di.c.multos.de con.di.v. quadrageſima. Sunt qui ſcribant Gregorium ꝓmum ſynodum habuiſſe apud.ſ.Petrum.Bounçꝫ anno dn̄i. Dcxix. Pontificem creatum fuiſſe.

¶ Gregorius. Item ſcd's ſynodum habuit:in qua Anaſtaſium per Leonem.iij.imperatorem Conſtantinum ſuffectum in locum Germani Patriarche.tāqꝫ male ſentientem de fide priuauit ꝛ ab officio diuino ſemouit circa annos domini.Dccxxv.

¶ Gregorio 3.° Africanum ēt conciliū pro ut ſ̄ diximus quidam aſcribunt. Matis palmeī. ꝛ alij ſcribant hunc ſtatim vbi pontificatum inijt. Qꝺ fuiſſe atteſtant̄ circa annos ſalutis.Dcclxxix. Concilium habuiſſe apud Baſilicam diui Petri totius cleri Romani ac ꝓlatoꝝ ꝛ cꝓoꝝ ꝓpe mille:ibiqꝫ Leonem.iij.impatorem Conſtātinopolitanum impio ſimul ꝛ cōione fidelium ꝓuaſſe: eoqꝫ ſanctoꝝ imagines tpe Gregorij ſcdi: ex ſacris ed.bus abraſiſſet ꝛ ſtatuas demolitus comburi iuſſiſſet: ac male de homuſio ſentiret. In quo ↄcilio decreuit ſanctorum imagines conſeruari ad memoriam ꝛ non demoliri neqꝫ etiam adorari: de quo hr̄.de con.di.iij.c.ꝑ latū.ꝛ.c.venerabiles imagīes.

¶ Gregorius. Item.vij.circa annos ſalutis. Mlxxij.concilium h buit apud Lateranū in quo vt ſcribentes fere oēs ↄueniūt ſymoniacos dānauit ꝛ ꝑsbros vxoratos a diuino officio ſummouit tpibus Henrici.iij.ꝛ vt alij ſcribunt.iiij. Impatoris.cuius eſt canō.de con.di.v.c. In die reſurrectionis.

¶ Gregorio nono: qui etiam vt ſcribunt cronicarij concilium indixerat apud Lateranum vt de abrogando Federico impatore qui ↄ̄patus ꝛ beneficia eccl'iaſtica vēdebat.Rō haberet. Multum qdem debemus oēs qꝛ decretales cōpillari curauerit Raymundo coadiuuāte: vt ipſe in ꝓhemio ſuo Gregoriano atteſtat̄. Huius tpibus claruit Bartholomeus Brixianus conciuis meus vt ipſe atteſtat̄. In ꝓhemio qōnum ſuarū dominicalium: quas ego cum venerialibus

z Brocardicis pauloante imprimi curaui cum vix alicubi inuenirent. Ne tam vtiles tanti viri labores perirent: fuit aũt idẽ pontifex circa annos domini. Mccxxiiij. ſed his etiam. Et Gregorius. x. apud Lugdunum concilia habuiſſe viũr: put eundem lugduneñ. ſcribemus ex eoꝝ canonibus apparebit. Antoninus vo Florentinus eps in. iij. parte ſumme ſue ti. xxiij. Dicit hũc Gregorium btm̃ Dñicum canonizaſſe a ꝯfirmatione ordinis anno. xviij. z a morte ipſius bti Dñici anno. xiij. ac ẽt btm̃ Franciſcum canonizaſſe z ꝯcilium Rome cõuocaſſe: qḋ vt inquit ipſe Imperator impediuit: duos enim Cardinales: capi iuſſit. Idem Imperator z multos ꝑlatos eorũqz occidi. Anno domini. Mccxxiij.

℄ Hyſpaleñ. lxviij. di. c. epi clicis. xij. q. ij. c. octaua diſcuſſio. xij. q. v. c. firmum. xv. q. vij. c. ſexta actione. Huic autem ꝯcilio interfuiſſe Iſidorum atteſtatur Gratianus ibi.

℄ Hyſpaleñ. ſcdi. xv. q. vij. c. eps ſacerdotibus. xvj. q. iij. c. prima actione. vbi eundem Iſidorum interfuiſſe etiam videtur z. xvj. q. vij. c. in nona actione. xviij. q. ij. c. in decima actione. xxj. q. ij. c. placuit.

℄ Hypponeñ. de con. di. i. c. altaria.

℄ Hyllarij Pape ipſo i concilio ꝑſidẽte q fuit circa ãnos xpi. cccclxiiij. xxxv. q. ix. c. qḋ quis ls cronicarij ſibi cõcilium nullum attribuãt. Eius ẽt eſt canõ. viij. q. i. c. plerics.

℄ Illerdeñ. Iſido. in li. ꝯciliorũ fol. ciij. ſcribit actus anno. vij. Theodorici Regis z recitat. xv. eiuſdem ꝯſtitutiones. l. di. c. de his clicis. z. c. ſi qui altario. lv. di. c. ſiquis in infirmitate. ij. q. v. c. pſbr. x. q. i. c. ſi ex laycis. xi. q. iij. c. qui iubẽte. xij. q. ij. c. hec huius placiti. xv. q. viij. c. ſiquis altario. xvj. q. i. c. cum pro vtilitate. xvij. q. iiij. c. nullus clicoꝝ. xxij. q. iiij. c. qui ſacro. xxxiij. q. iiij. c. non oportet. a ſeptuageſima. xxxv. q. ij. z. iij. c. de his q inceſti. de con. di. iiij. c. omnis presbyter.

℄ Ioãnis. ix. concilio apud Rauẽnã habito anno chri. Dcccc. qḋ fuiſſe ſcribit. lxx. epiſcopoꝝ attribuunt canones. ex̃ de of. ordi. ca. pretioſum. de imu. eccl. c. vt i domibus.

℄ Innocentij ſcdi. in vniuerſali concilio. xxiij. q. viij. c. peſſimam.

℄ Lugduneñ. cuius poſt gñale concilium: de quo ſupra maxima eſt auctoritas preſertim ſub Inno. iiij. anno xpi. Mccxl. ſm eps Florẽtinũ ſeu ſs cronicariũ. Mccxliiij. aut ſm platinas. Mccxlvj. qui in eius vita ſcribit hunc Inno. ſtatuiſſe q Cardinales in publicum: equo vectigalero rubeo vterentur honeſtandi ordinis cã. Ioã. an. aũt ex̃ de deci. in. c. pe. in vlti. col. z in. c. nemo. de ele. lib. vj. in. ij. col. Meminit de hoc cõcilio qḋ celebratum fuiſſe dicit anno domini. Mccxlv. qḋ pz ſm eum in hiſtoriali lib. vi. in pnci. Hic põtifex fre. ij. Impatorem tãqz hoſtem eccleſie excõicauit ac imperatoria z regia ptãte priuauit. De quo in. c. ad aplice. de re. iudi. lib. vj. hunc annos nouem apud Lugdunum egiſſe poſt concilium ſcribũt. Ibiqz apparatum decretalium cõpoſuiſſe ac decretales multas in cõpendium redigiſſe quas nouellas appellauit. Que poſtea a Bonifacio. viij. In librum ſextum trãſlate fuere quas. Hoſti. i ſum. Autẽticas. Dñi pape appellat. Huius itaqz venerandi concilij ſunt canones de reſcrip. c. cum in multis. z in. c. diſpendia. lib. vj. de elec. c. ſtatuimus. de of. ordi. c. romana. de iudi. c. iuris. de lit. conte: c. exceptiones. de reſti. ſpo. c. frequẽs. de confeſ. c. ſtatuimus. de excep. c. pia. de re. iudi. c. cum eterni. z. c. ad aplice. de appel. c. cordi. z. c. legitima. de homi. c. pro humani. de priui. c. volentes. de peni. z remiſ. c. romana. z. c. q piculoſus. de ſen. excõ. c. cũ medicinalis. c. ſolet. z. c. ſtatuimus. lib. vj.

℄ Lugduneñ. vero tempore Gregorij. ix. de ſumma tri. z fide catho. c. i. lib. vi. de teſti. c. mediatores.

℄ Lugduneñ. Gre. x. in quo teſte epo Flo. fuerint epi quingenti. Abbates ſexaginta: z alii ꝑlati circa mille, cum quo plẽs ex cronicariis cõuenire vident: qḋ anno ſalutis. Mcclxxii. Alii. Mcclxxiii. vel. lxxiiii. celebratum impatorem paleologum Cõſtantinopolitanum magna comitãte. caterua illuc ꝯfectum aſſerunt: ac tertia decima vice in ꝯmiam Ro. eccleſie grecos totiens deficientes pertraxiſſe. De hoc quoqz concilio meminit. ides Io. an. in. c. nemo. de ele. in. vi. Z glo. ii. vbi ex relatione Franciſci Vercellẽ. dicit illḋ celebratũ anno chri. Mcclxxiiii. z duraſſe a menſe Maii vſqz ad menſes Auguſti. Qḋ ẽt repetit in. c. pe. de deci. Huius inquã cõcilii: ſunt canones. de ele. c. vbi piculum. c. vt circa. c. auaritie. c. q̃z ſit. c. perpetue. c. nulli. c. ſi quando. c. q̃uis. c. ſi forte. c. ſciant cuncti. c. gñali. c. ls canon. z. c. nemo. de tempo. ordi. c. eos qui. de bigamis. c. altercatiões. de offi. ordi. c. ſi canonici. de his que met. ca. fi. c. abſolonis. de pbẽ. c. ſtatutũ.

de rebus eccle.non alie.c.hoc cōſultiſſimo. de religio.domi.c.religionū.de cenſi.c.exigit.de immuni.eccle.c.decet.de vſu.c.vſurarum.de iniur.c.⁊ ſi.de ſen. excō.c.conſtitutionem.c.preſenti.⁊.c.quicunqȝ.lib.vj.

¶ Lugdunē.⁊c.quarti. cano. ſunt. ex̄ de rebus eccle.nō alienā.c.non li.⁊.c.qui res. xxxv.q ij.⁊.iij.c.nulli ex ꝓpinquita. de con. di.iij.c.ꝓnuntiandum eſt.de con. di.iiij.c. ſiquis de alio.

¶ Laterani vō concilij non inferior habetur auctoritas:li.n.apud Edem lateranam que conſtantiniana appellat̄: compluſcula acta fuerint. Attamen illud qđ Alexāder tertius in laterano celebrauit: tum vt mores clericoꝝ ⁊ curie Ro.iam nimia licētia labefactatos cōponeret ⁊ reformaret:tū vt infidelibus arma ligna ferrum ⁊ es deferri inhiberet. Principatum poſt gñale illud de quo ſ̄ ꝟba fecimus: obtinuit. Canones ſunt.de elec.c.cum in cunctis . de treuga.⁊ pac.c.treugas.de poſtulan.c.clerici.de teſti. c.iudei.de appel.c.reprehēſibilis. de vita ⁊ hone.clericoꝝ.c.monaſteria.de cleri.nō reſi.c.qꝛ nōnulli.de prebē.c.eps. ⁊.c. qꝛ intm̄. de ꝯces.preben.c.nulla.de his.que.ſi. a ma. part.capi.c.cum in cunctis. de teſta.c.cum in officijs.de deci.c.ꝓhibemus. de ſta.mor c.monachi.de iure.patro.c.qm̄.⁊.c. ꝑterea. de cenſi.c.apl̄s.⁊.c.ꝓhibemus.de eccle. edifi.c.cum deceat.de immuni.eccl̄ia.c. non minus. Ne.cle.vel mo.c.ſed nec ꝓcurationes. Ne ꝑla.vj.ſuas.c.ꝑterea.de iudeis.c. iudei. ⁊.c.quorūdam. de vſur.c.qꝛ in oībus.ꝺ excẽs.prela.c.dici de priuile.c. cum ⁊ plantare.de ſymo.c.cum in eccl̄ia. de magi.c.qm̄ eccl̄ia.de hereti.c.ſicut.de ſcis.c.quod a predeceſſore. de tornea.c.felicis. ⁊ de rap.c.excommunicationi.

¶ Laodicen̄.apud laodiceam Phrigie ſynodum hāc expoſuiſſe regulas eccl̄iaſticas ⁊ ꝺclaraſſe qui libri veteris teſti legi dēant. Ac Canones.lix.edidiſſe ſcribit Iſido. lib. concilioꝝ.xviij.di.c.non ops.xxiij.di.c.non ops ſubdiacones.c.miniſtrū. ⁊.c.ſeq.xxiiij. di.c.epi iudicio.xlij.di.c. non ops.xliiij.di. c.non ops clicos. ⁊.c. non ops miniſtros. xlvj.di.c.non li. lxj.di.c. epm nō ops. lxiij. di.c.non eſt permittendū.lxix.di.c.nō ops. lxxx.di.c.non debere.lxxxj.di.c. nō oportet. xciij.c.non ops. cum.c.ſeq.xcv. di:c.nō ops. i.q.i.c.non ops.vj.q.iij.c. ſiquis eps criminatr in iudicio.⁊.c.ſiquis eps criminatr ac cuſatus.xxvj.q.v.c.non ops. Preſcriptio tm̄ hȝ Laudicen̄.ſicut ⁊.xxvj.q.vij.c.is q.⁊.c.ſacerdos.vbi dr̄ Laodicen̄.quarti. ⁊ de con. diſti.iij.c. baptiçandos ⁊ eiuſdem laodicē. xxxiij.q.iiij.c.nō ops in quadrageſima ⁊ de con.di.iij.c.non oportet.

¶ Leoni quoqȝ quarto q diſertiſſimo eloquio claruit anno ſalutis. Dccc.xlix. Canones in concilio hr̄.lxxix.di.c.ſiquis.xij.q.ij. c.monemus.xvj.q.i.c.nulli epoꝝ. ⁊ eiuſdē in Ro.ſynodo.de con.di.ij.c.in omnibus.

¶ Fuiſſe autem eundem pontificem temporibus Michaelis ⁊ Theodori Conſtantinopolita. Imperatoꝝ ſcribūt cronicarij.

¶ Maguntini extra de vita ⁊ hone. cleri. c.vt layci.de choa.cle.mulie.c. inhibendus. de emp.⁊ vendi.c.vt menſure. de teſta.c.ſi heredes.de eccle.edificā.c.quicunqȝ. Ne clericí.vel mo.c.multa ſunt. de accuſa.c.de his. de ſymo.c.qui alius.de peni. ⁊ remiſ.c.qui ꝑsbm.xviij.q.ij.c.abbas pro humiliatione.

¶ Maguntienſis. Item.liiij.di.c. magnus eps.lxxvj.di.c.ꝯſtituimus.lxxxj.di.c.dictus eſt nobis.xiij.q.ij.c. queſitum . xvij.q.iiij.c. presbyterum palea eſt.

¶ Magocien̄.vero.xi.q.iij.c.eps presbyterum.xiij.q.ij.c.nullus. xvj.q.i.c. ſiquis laycus.⁊.c.queſti.xvj.q.vi.c.epo non liceat.⁊ q.vii.c.decimas.i.⁊.c.decimas.ii.c.layci ꝑſbyteros.⁊.c.conſtituit . xx.q.iii.c. ꝯſtituit. xxii.q.iiii.c.ſiquis conuictus.xxx.q.i.c.de eo qđ interrogaſtis. ¶ Hoc concilium habitum fuiſſe in clauſtro ſancti Albini. Atteſtatur Gratianus. xxxii.q.vii.c. ſiquis viduam.de con.di.i.c.corpora ſanctorum. de con.di.iiii.c.in baptiſmatr.

¶ Melden̄.ex̄ de conſti.c.canonum ſtatuta.de rap.c.ꝺ illis.de purga.cano.c.moniales.⁊.c.ſiquis.xxxii.di.c. nemo.i.q vii.c.cauendum.vi.q.iii.c.de illis.palea eſt.vii.q.i. c.ſiqs de ordine.ix.q.ii.c.in dominicis diebus.xi.q.iii.c. nemo epoꝝ. xxiii.q.viii.c.qcunqȝ.xxviii.q.ii.c.ſiquis habuit.xxxvi.q.ii. c.ſi aūt nec dum.⁊.c.placuit.de con. di.i.c. eccl̄ie vel altaria. de con.di.v.c.vt epiſcopi.

¶ Matthicen̄.ex̄ de reſti.c.placuit de vita ⁊ hone.cleri.c.vt quiſqȝ. de iude.c.ꝑſenti.l. di.c.qui vero.cum.c.ſeq. qui eſt palea. liiij. di.c.pñti ꝯcilio palea eſt. iiij.q.ij.c. placuit.

¶ Maneten̄.ex̄.de parroch.c.vt dn̄icas.de con.di.v.c.nullus presbyterorum. ⁊.c.non oportet miniſtros.el primo.

¶ Magdalen̄.de rſa.c.nullus.⁊.c.ſiqs an̄.

ſionem ꝛ violentiã Ro. ppli electũ fuiſſe: ꝛ
adhuc ſedem aplicam vacare: vt eleganter
ꝛ copioſe ſcribit Bal. in trac. quem de ſciſ-
mate poſuit. poſt ti. C. ſiquis aliquem teſta.
prohi. Et ex hoc ingens illud horrendus ꝛ
peſtiferꝫ ſciſma ortum habuit. Quod qui-
dem ſuffectis diuerſis ãtipapis ſeu pſeudo
pontificibus maximis. vz. Clemente ſepti-
mo. Bonifacio 9° Benedicto 13° Innocẽ
tio. 12° Gregorio 12° ꝛ Benedicto 13°
Poſt deñ Urbanũ. vj. ꝛ Alexandrũ qntũ
durauit a dicto Urbano. vj. vſqꝫ ad Mar-
tinum. v. Ita ꝙ per annos fere. xl. qbus du
rauit deñ ſciſma: vix diiudicari potuit: ẽt
laborantibus ꝛ deſudantibus in hoc emi-
nentiſſime doctrine uiris: quis eoꝝ verus
ꝛ legitimus eẽt pontifex. Tunc inqꝫ cũ ps
chrianoꝝ ꝛ principum Urbano. Pars Ge
bennenſi faueret: ꝯuenientibus vtriuſqꝫ põ
tificis Cardinalibus. Florentie: ad tollen-
dum ſciſma: Cum ibi diutius inter viros
doctiſſimos diſceptatum fuiſſet. Nunquid
Cardinales ſtante eo ſciſmate conciliũ vſe
agere poſſent. Et tandem cõcluſum fuiſſet
ꝙ ſic ꝯſentientibus Florentinis ꝯciliũ vſe
ad ciuitatem Piſanã indictũ ꝯuocatumqꝫ
fuit. Anno ſalutis. Mcccccviij. Menſe maij
ſm Moderniorem cronicarium: ſeu vt pal
merio pls. Anno chri. Mccccix. Unde pla-
tis vniuerſitatibus Principibus ꝛ fere na
tionibus oĩbus ꝯuenientibus conciliũ con
gregatũ citari iuſſit ambos põtifices p oro
nes ꝛ lr̃as eiuſdẽ. Uex cũ tunc Gregorius
quoqꝫ. xij. ſe pro Papa gereret. Et idẽ Be-
nedictus dictoꝝ Cardinalium ꝛ concilij
operas derideret Gregorius vo ad eos nõ
ſpectare concilium conuocare aſſereret: tan
dem concilium eos ambos abrogauit. Et
Alexandrum qntum natione Creteñ. Pe-
trum de Candia atra vocatus ordinis mi-
noꝝ archiepm Mediolaneñ. viꝝ ꝛ doctri-
na ꝛ ſanctitate pclaꝝ Põtificem maximus
delegit: qui tandem pontificatum vltra de
cem menſes non tenuit. Sed eo creato ſciſ
ma ſciſmati additũ fuit. Nam cum idẽ põ
tifex ſoluto concilio Piſano Bononiã pfe
ctus eẽt cui Balthaſar coſſa ſcti Euſtachij
presbyter Cardinalis: Legatus pерat ques
Alexander in legatione ꝯfirmauerat: eo ꝙ
eius induſtria ꝛ pſidijs concilium Piſanũ
habitum fuiſſet. Et ciuitatem Bononiam
ad eccle pacificam obedientiam redigiſſet
cum idem Alexander: grauiter egrotando
inſtare mortem cognoſceret. Conuocatis
Cardinalibus teſtatus fuiſſe dr̃: p eã mor-
tem quã ꝯtinuo ante oculos ſuos ſe cernere
dicebat: ſe exiſtimare ꝛ credere que in cõci-
lio Piſano decreta fuiſſent recte atqꝫ inte-
gre ſctã fuiſſe oĩa ſine dolo malo fraudeue:
ꝛ egre dicendo pacem meã. do vobis: pacẽ
meam relinquo vobis ꝛc. Expiraſſet. Idẽ
Balthaſar coſſa Pontifex declaratus fuit
eo modo quo ꝫ deñ fuit in concilio conſtã
tie. Et ita ſciſma augeri ꝛ creſcere non de-
ſtitit vſqꝫ ad tempora Martini quinti pro
vt ibi diximus.

¶ Regieñ. cõcilij qđ in corpore iuris non
inueni meminit Iſidorus in lib. cõcilioꝝ
fol. xcij. qđ qdem dicit fuiſſe epoꝝ tredecim
ſub impatoribus Theodoſio iuniore ꝛ Ua
lentiniano. Et eiuſdem cõcilii ſex Canones
ponit. Ego vero attenta epoꝝ paucitate ꝛ
ꝙ in corpore iuris nemines ex dictis cano
nibus inueni magis prouinciale ꝙ̃ vniuer
ſale illud fuiſſe crediderim.

¶ Remeñ. ex̃. de pigno. c. nullus. de pecul.
cle. c. ſiquis. xxj. q. ij. c. ſic in vna quaqꝫ. xxij.
q. iiij. c. nullus eccleſiaſtico. xxxiij. q. v. c. qui
vxorem. de cõ. di. i. c. vt calix domini. de cõ.
di. ij. c. puenit. ¶ Sunt qui hoc ꝯciliũ aſcri-
bant. Inno. ſcđo. anno ſalutis. Mcxxx. cum
expulſus fuiſſet de papatu a Petro leonis
qui ſe anacletum appellari fecit: in quo qdẽ
concilio, vt ſcribũt Diuus Bernardus in-
terfuit: qui multum laborando anacletum.
expulit. Et Inno. glioſe reſtituit. Durauit
aũt ſciſma annos. vij. ¶ De hoc ẽt memi-
niſſe vr̃ gratianus. xxiij. q. viij. c. peſſimam.
¶ Non deſunt qui aſſerant hunc. Inno.
quinqꝫ habuiſſe cõcilia. Primũ apud Cla-
ramontem. Scđm remis Piſis. Tertium
ꝛ quartum ꝛ qntum apud Lateranum põ-
tificatus ſui anno. xiiij. In quo aſſerunt p-
mulgaſſe canonẽ: ſiquis ſuadente diabolo.
xvij. q. iiij. In Piſano vero ſcribunt epm
Piſanum Archiepm creaſſe: eiqꝫ tres corſi
ce epatus, ꝛ epatum populonieñ. ſubieciſſe
epm. Item Ianuenſe archiepm creaſſe: qui
ſuberat Mediolaneñ. Eidẽqꝫ ianueñ. Ar-
chiepiſcopo tres alios corſice epatus ſuppo-
ſuiſſe cum epiſcopatu Bobieñ.

¶ Romane ſynodi. iij. q. vj. c. neminem. ꝛ
q. vij. Infamis. xvi. q. vij. c. monaſterium.
xxv. q. x. c. ſi qua mulier.

¶ Rauennatis ſynodi de offi. archi. c. vt
ſingule.

¶ Symachus aũt papa tpibus Theodori Rauēne concilium habuit. Item Rome: cx. epiſcoporum. anno chriſti. Dij.

¶ Rothomagēn. vii. q. i. c. ſanctum. xvi. q. vii. c. omnes decime.

¶ Sardicēn. concilii canones in eccl'ia auctoritate Nicolai pape recipiunt̃ teſte Gratiano. xvi. di. c. ſi. vbi ſunt iſta verba formalia eiuſdem ad clerū conſtantinopolitanus. Quod dicitis neq; ſardicenſe conciliũ: neq; decreta alia vos hẽre ſanctorū patrũ: vel recipere. Non facile vobis facultas credẽdi tribuit̃. Maxime cum ſardicēn. concilium: qḋ penes vos in vr̃is regionibus actum eſt, ⁊ oĩs eccl'ia recipit: qua rõne cõueniat vt hec ſecum ꝯſtantinopolitana eccl'ia abiecerit: ⁊ vt dcm̃ non reciperet. Sunt idẽ ex̃ de elec. c. oſius. de cleri. non reſi. c. nõ liceat. lxi. di. c. oſius ep̃s. lxv. di. c. ſi forte. lxxi. di. c. illḋ. q; martini. vi. q. iiii. c. oſius ep̃s. xi. q. iii. c. ſi ep̃s. xxiiii. q. viii. c. ſi nobis fratres. Iſidorus in lib. cõciliorū refert: anno ſexto Conſtantini Imperatoris: chriſti v̾o. cccxxi. celebratam ſynodus iſtã aſſerit. Oẽſq; Arrianos ep̃os: qui ad cõcilium vocati tãq; ſibi cõſcij ire recuſauerãt per totum orientem ꝯdemnatos fuiſſe: ac regulas ⁊ canones. xxi. edidiſſe.

¶ Siluanēn. apud ſiluanum ex̃ de rebus eccle. non alie. c. nulli. de rerum permuta. c. ſi princeps. c. mancipia. ⁊ c. iniuſtum.

¶ Saleguſtani. lxxvi. di. c. de ieiunio.

¶ Stephani ſecundi, tpibus Conſtantini. iiii. Imperatoris Conſtantinopol. ⁊ Aiſtulphi Regis longobardorū: ac Pipini regis Francorū circa annos ſalutis. Dcclvi. ſynodus Rome habita fuit: In qua poſt longas perſecutiones dicti Ayſtulphi eccl'iam reformauit. Impiũq; a grecis in Germanos in perſonã Caroli magni filii Pipini trãſtulit: eo q; idem Conſtantinus ⁊ Leo ipſius filius interpellati auxiliũ eccl'ie Ro. ꝯ dictum Ayſtulphum ferre recuſauerũt. Quã tñ impii tranſlationem factam fuiſſe ſcribunt. qdam anno chr̃i. Dcclxxvi. de qbus hr̃ in. c. venerabilem. Iuncta eius glo. ex̃ ḋ elec. vbi per ſcribentes. Canones aũt Stephani in concilio ſunt. lxxix. diſt. c. oportet. cum duobus. c. ſeq.

¶ Senenſe Martino quinto ſedente pontificatus ſui anno 7°. Mccccxxiiii. die. xxvi. menſis Februarii celebrari ceptum fuiſſe dr̃. Tranſlatum ex ciuitate Papie vbi decretum erat ⁊ ex cã legitima Taurinatenſe concilium ponit Iſido. in lib. cõciliorū fol. xcii. cum ſex eius canonibus. Quos in iure nõn hẽmus cum dcm̃ concilium ꝓuinciale ⁊ nõ gñale fuiſſe ex eius lectura appāt.

¶ Toletani cõcilii varii perutiles ac multiplices hñt canones: quorū aliqui ꝑſcripto certo ordine ⁊ nuõ ꝑſignant̃. Nonnulli vero ſine aliq̃ ꝑſignatione numeri annotatione ſcribunt̃. Veluti. ex̃ de ſer. non ordi. c. inſtruendi. c. de ſeruorū. ⁊ c. de famulis. de of. archi. c. officiũ. de offi. archip̃sbr̃. c. vt archipresbyter. de offi. ſacriſte. c. vt ſciat. de rebus eccle. non alie. c. vt conſenſus. ⁊ c. ep̃i. de pecul. cle. c. ſiquis. de regu. c. vt clerici. de penis. c. eaq;. xij. q. ij. c. ep̃s. ⁊ c. bone rei. ⁊ ea. cau. q. iij. c. ep̃s. ⁊. q. iiij. c sacerdotes. ⁊. q. vij. c. quicunq;. ⁊ c. congregatio. xvij. q. ij. c. ſiquis incognitus. xviij. q. ij. c. hoc tm̃. xix. q. i. c. clerici. xxij. q. iiij. c. neceſſe eſt. xxiij. q. vij. c. clerici. ⁊ c. ſepe. xxvj. q. v. c. quicunq;. xxvij. q. i. c. oẽs femine. ⁊. q. ij. c. ſtatutũ ẽ. ⁊ de cõ. di. ij. c. hi q.

¶ Toletani primi. Decem ⁊ octo ep̃orū tpe Honorij ⁊ Archadij: cum capl'is. xxi. ſcribit Iſido. in lib. conciliorū fol. cv. Ibiq; ponit rl'as fidei catholice cõtra priſcilianiſtas. In iure v̾o hñt. xi. q. iij. c. ſiquis laycus. xxiij. q. iiij. c. ſiq; de potẽtibus. xxiiij. q. ij. c. placuit.

¶ Toletani ſcdi. Quiq; huius capl'a fuiſſe ſcribit idem Iſido. vbi ſ. xxviij. di. c. de his.

¶ Toletani tertij. Iſid. vbi ſ. ſcribit Arrij hereſim in hiſpania fuiſſe cõdẽnatam ⁊ ponit. xxiij. capl'a eiuſdem. Sed in iure inueni. xliiij. di. c. pro reuerentia.

¶ Toletani quarti. Septuaginta quatuor capl'a quarte Toletane ſynodo aſcribit Iſidorus vbi ſ. fol. cxij. In iure aũt. lj. di. c. qḋ in aliquo. liiij. di. c. quicunq;. ⁊ c. ſeruorū. palea eſt. ⁊ c. nulla officia. lxxvij. di. c. in veteri. lxxxvij. di. c. libertus. xciii. di. c. nõnulli. ij. q. vii. c. nõ pōt. x. q. i. nouerint. xii. q. ij. c. ⁊ ſi illi. c. ep̃s. c. libertꝰ. ⁊ c. de libertis. cum tribus. c. ſeq. xvi. q. ij. c. poſſeſſio. ⁊. q. iii. c. ſicut eccliam. ⁊ c. quicunq;. ⁊. q. vii. c. decernimus. xvii. q. iiii. c. conſtituit. xx. q. i. c. monachum. xxvi. q. v. c. ſiquis ep̃s. xxvii. q. i. c. de viduis. ⁊ c. deuotã. xxviii. q. i. c. iudei. cum duobus. c. ſeq. xxxii. q. ij. c. hoc ſciũ. de con. di. iii. c. irreligioſa. de con. di. iiii. c. pp vitandum.

¶ Toletani qnti canones ſiue capl'a nouẽ ſcribit idem Iſido. vbi ſ. ſed nos habemus. xxviii. di. c. quando presbyteri. de con. diſt. iiii. c. plerique.

¶ Toletani. vi. Meminit Iſido. vbi ſ. ⁊ re

citat

citat eiuſdem capl'a xix. Sed in iure inueni mus. xxv. di. c. vnum orarium.

¶ Toletani. vii. ſcribit Iſido. vbi ſ. fol. cxx. fuiſſe. xxx. epoꝝ. ꝛ capl'a ſex edidiſſe. iii. q. ix. c. dignum eſt. vii. q. i. c. nihil cõtra. xii. q. ii. c. ſepe fit. xx. q. iii. c. prodituris.

¶ Toletani. viii. De octauo hr̃ per Iſidorũ fol. xxij. ꝛ ſeq. vbi ſ. ꝛ repetita fide catho. conciliorꝫ vltum ꝯſtitutiones eiuſdem. xii. ponit. Sed in corpore iuris inueniunt. xiii. di. c. duo mala. xxii. q. i. c. dẽ qd̓ i federa. ꝛ. q. iii. c. ſi publicis. ꝛ. c. incõmutabilis. x. q. iii. c. intercetera. xxiii. q. ii. c. antiqui.

¶ Toletani noni. habuiſſe epiſcopos. xvi. ꝛ capl'a. xvii. ꝓmulgaſſe ſcribit Iſido. vbi ſ. fol. cxxvii. In iure hñr. liiii. di. c. qr ex famu lis. xv. q. viii. c. cum multe.

¶ Toletani decimi. vide eundem Iſidorꝫ. vbi ſ. fol. cxxviij. vbi ponit eiuſdẽ capl'a ſex. Nos vero hẽmus. lxxxix. di. c. decenter. xx. q. i. c. vidua. ꝛ. q. ij. c. ſi in q̃libet. ꝛ. xxiii. q. viij. c. is a quibus.

¶ Toletani vndecimi. Idẽ Iſid. vbi ſ. fol. cxxx. ſexdecim capl'a huius ſcribit. In corpore aũt iuris hñr. xij. di. c. de his. xxiij. diſt. c. quãq̃. v. q. iiii. c. in loco benedictiõis. vij. q. i. c. illud diuini. xij. q. iij. c. quicunq̃.

¶ Toletani duodecimi. capl'a. xiii. ſcribit Iſido. ꝓmulgaſſe. xii. ſynodum Toletanã. Ites ibidẽ fol. cxxxviii. ponit tertiũ decimũ concilium in quo repetitũ ꝛ emologatum fuit ſymbolũ Nicenũ. in iure vo hñr. xvii. q. iiii. c. diffinivit. xxii. q. v. c. ꝓceptum dñi. ꝛ de con. diſt. ii. c. relatum eſt.

¶ Triburienſis ex̃ de vita ꝛ hone. cle. c. clericus ſi tonſura. de ſucceſ. ab inteſtato. c. ſcõ concilio. de iure patro. c. q̃cunq̃. de cele. miſ. c. q̃dam. de ſpon. c. de francia. de fur. c. fures. de purga. cano. c. nobilis homo. de penis. c. presbyteri. l. di. c. ſi duo fratres. liiii. diſti. c. nulla. ij. q. v. c. ſiquis pr̃bꝛm. ꝛ. c. nobilis homo. xi. q. iii. c. certum eſt. xii. q. v. c. quicũq̃. xiii. q. ii. c. vbicunq̃. ꝛ. c. eccliaſtico. xvi. q. i. c. vbicũq̃. ꝛ. q. vii. c. ſi plures. xvii. q. iiii. c. ſi qs in atrio. c. ſiquis contumax. c. pr̃bri. ꝛ. c. cũs pr̃bri. palea eſt. xviij. q. ii. c. ſiquis abbas. xx. q. i. c. ques ꝓgenitores. q. ii. c. puella. ꝛ. q. iiii. c. virgines ſacre. xxvii. q. i. c. impudicas. cũ duobus. c. ſeq. ꝛ. q. ii. c. q̃dam. cũ. c. ſeq. xxix. q. ii. c. ꝓlatum. xxx. q. iij. c. illud etias. ꝛ. q. iiij. c. qui ſpũalem. xxxi. q. i. c. relatum eſt. ꝛ. c. ſi quis viuente. xxxij. q. vii. c. ſiquis cũ nouerca. xxxiiij. q. i. c. in lectum. cum tribus. c. ſeq. de con. diſtin. i. c. miſſarum. c. concedimus. ꝛ. c. vaſa.

¶ Taraconeñ. concilium Taraconeñ. ꝓuĩciale vt crediderim: ponit Iſido. in lib. cõciliorꝫ fol. cj. fuiſſe. x. epoꝝ. ãno ſexto Theodorici regis. ꝛ capl'a. xiij. ꝓmulgaſſe. In corpe aũt iuris ineniunt. xviij. di. c. ſiqs epoꝝ. lxv. di. c. ſiqs metropolitano. x. q. i. c. decreuimus. xij. q. v. c. ſicubi. xiiij. q. iiij. c. canonũ ſtatutis. xv. q. ij. c. obſeruandum. ꝛ. q. iiij. c. nullus epiſcoporum. xvj. q. i. c. monachi. d̓ con. di. v. c. dictum eſt nobis.

¶ Tanſiateñ. xij. q. ij. c. iniuſtũ. palea eſt.

¶ Taurinatis cõcilii. Canones ſex ſcribit Iſidorus in lib. conciliorꝫ fol. xci. Ex q̃bus neminem adhuc inueni in corpore iuris.

¶ Turoneñ. qd̓ ſub Alexandro. iij. fuiſſe legit. ex̃ de prebẽ. c. maioribus. ne cle. vel mo. c. non magnope. Ne prela. vices ſuas. c. q̃m in quibuſdam. de vſur. c. plures.

¶ Turoneñ. Item ſine pontificis ꝓſcriptione. ex̃ de ſymo. c. non ſatis. de penis. c. calũniã. xviij. di. c. non debet. palea eſt.

¶ Turoneñ. Tertij. xxiij. q. v. c. inceſtuoſi.

¶ Vcienenſis concilij quod a Clemẽte quĩto natione vaſco anno ſalutis. Mcccv. habitum fuiſſe ſcribunt cronicarij. Alij vo ꝛ forte melius ſcribunt concilium illud icohaſſe. Mcccxi. kal. Octob. ſeu vt alij dicũt. kal. Nouembris. Cum q̃bus ꝯcordare vĩ. Io. an. in. c. nemo. de elec. ĩ glo. ij. Remittendo ad glo. pe. in cle. cum ſit. de cenſi. que gl. dicit. Incohaſſe dicto anno. Mcccxi. kal. Octobris. ꝛ terminaſſe anno ſequenti ſexta die Aplis. De quo ẽt meminit idem Ioã. an. in. c. pe. de deci. Iſte Clemens tranſtulit curiam ab vrbe in Galliam, vbi teſte Platina in eius vita ad. lxxiiij. annos remãſit: maximo cum totius vrbis ꝛ chriſtianorꝫ oĩus incõmodo. Habuit itaq̃ concilium apud Viẽnam Gallie Narboneñ. ciuitatem. In quo ſcribunt interfuiſſe vltra. ccc. epos ꝛ ꝓlatos alios plurimos. In eo aũt idem pontifex edidit librꝫ clementinarꝫ: in quo multa ſtatuta fuere pro ſalubri regimine eccleſie.

¶ Eo ẽt anno ſcribunt Ferrariam ex deditione a Venetis fuiſſe interceptam. Eoſq̃ ꝓpterea a Clemente ſacris iterdictos fuiſſe: ac direptis eorꝫ bonis vbicunq̃ reperirent eos ſi caperent poſſe ꝓ ſeruis detineri iuſſiſſe. Quam obrem gens ipſa (vt ſcribit Platina) Mercature plurimum dedita ꝛ in Anglia ꝛ in Gallia maxima incõmoda p-

pcſſa eſt. Et tandē deficiētibus Ferrarieñ. Ferraria in ptātem ecclie redacta fuit.
¶ Valētiniani canones ponit ſex Iſido. in lib. conciliox fol. ciiij. qd celebratū fuiſſe ſcribit anno. xv. Theodorici Regis. Canones vero iuris ſunt ex̄ de his que. fi. a prela. ſine. con. ca. c. irrita. de empt. ⁊ vendi. c. placuit. d con. di. iiij. c. pr̄bri. vbi apud Valentiam concilium. Valentini quoq̄ concilii meminit idem Iſido. deīs conciliox lib. fol. xci. qd triginta epox fuiſſe ſcribit: tempore Grani ⁊ Valētiniani: ⁊ canones quatuor edidiſſe: quos ibi ponit: hoc habitum dixit Gratianus. Valēſe quoq̄ concilium ponit Iſido. in lib. cōciliox fol. xciiij. cum eius decem capitulis.
¶ Vamartiani. ex̄ de diuor. c. ſi qua mlier de dona. inter vir ⁊ vxo. c. mulieres.
¶ Varieñ. vi. q. ij. c. ſi tantum.
¶ Vareñ. xiij. q. ij. c. qui oblationes. et. ij. ⁊. c. precipieñ.
¶ Vermerieñ. apud vermeriam. xxiij. q. viij. c. ſi quatuor. xxix. q. ij. c. ſiquis igenuus. ⁊. c. ſeq. Cui concilio Rex Pipinus interfuit teſte Gratiano. xxx. q. i. c. ſiquis filiaſtrū xxxiij. q. i. c. ſiquis neceſſitate. xxxv. q. ij. ⁊. iij. ſiquis cum matre. ⁊. c. ſeq.
¶ Urbici. de con. di. ij. c. in altari.
¶ Urbaneñ. xxxviij. q. i. c. ſiquis. Si qua autem concilia alia in ſacris in canonibus diligentior quiſpiam lector inuenerit. Et hox que annotauimus loca: tempora: auctores: ⁊ pōtifices aſcripſerit labores hos noſtros coadiuuabit: ⁊ ſtudia ac res literariā ſua cum gloria confouebit.

¶ Quis generale concilium conuocare: cōgregare: vel auctorare poſſit.

p Oſteaq̄ igit: Aliquantulum vagando: Blateronibus ⁊ veritatis detractoribus oſtendimus: Tot tantaq̄ ſycumenica ⁊ gnalia cōcilia preſcis illis tpibus: quibus ardētior dei: ac ſacro ſancte fidei nr̄e: feruor: charitatis: virtutis: ⁊ deuotionis igniculus vigebat. Nō tm̄ ad tollendas hereſes: extirpāda ſcismata: ⁊ pro vnica fidei catholice cā. Sed pro vtis ecclie. Tam in capite q̄ in mēbris reformatione: pro mox ⁊ bonax oium artium inſtitutione: pro cultus diuini eccliaſticeq̄ diſcipline traditione: totiens ⁊ tam ſedulo congregata fuiſſe: vt vel hoc ſaltem argumēto: manifeſte colligi: iudicariq̄ poſſet: q̄tū: noſtris preſertim tpibus vtiliora ac magis magiſq̄ neceſſaria ſint: quibus: Iur. phar. virtus: fides, deus ⁊ humane vite ornamēta fere oia collapſa ſunt: iā locus: tempus: ⁊ occaſio ipſa: nos admonere videntur vt ad inchoati operis inſtitutionis noſtre propoſitum redeamus.
¶ Primo itaq̄: ad diſpōnis ſeriem accedēdo: querendum eſſe vr̄. Quis tanq̄ pater gnans vte hoc concilij corpus cōuocare: cōgregare: diſponere: confirmare ſtabilire vel auctorare valeat. Ita vt in oēm euētum: legitimum: vex ⁊ ecomenicum concilium dici poſſit? ¶ Et q̄uis antigua ardua ⁊ valde periculoſa ſit qo: in qua plerīq̄ ēt conſumatiſſimi doctores: Dum alij alijs placere ſtudent varias pplexas ⁊ confuſas reliquere ſnias. Attamen poſteaq̄ rem non nouam nec inuſitatam aut inſolitam aggredimur: vt inquit impator. C. de iudi. l. rem non nouam. Mihi qdem q̄ōni ⁊ querenti ſatiſfeciſſe videbor: ſi rn̄dendo: regulam gnalem: cum ſuis fallentijs: recitas ēt aliquox doctorum motiuis ⁊ opinionibus adduxero.
¶ Regulr itaq̄ in ꝓpoſita heſitatione dicendum eſſe vr̄: q̄ ad ſolum Papam ſpectat: ⁊ principalr incūbit. Per ſeipſm ſeu ꝑ legatum: aut nuncium ſuū: quotiēſcunq̄ neceſſitas occurrerit gnale conciliū congregare: diſponere: cōfirmare auctorare ⁊ ſtabilire vnico catholico indubitato. Ro. Pontifice ſedente intm̄ q̄ ſi alr concilium aliqd de facto: ⁊ ſine ipſius auctoritate fieri cōtingeret: illud non ꝯcilium. Sed conuenticulū conciliabulum ac illicita ⁊ illegitima ꝯgregatio malignantium dici dēret: adeo q̄ qcquid in ea fieri ꝯtingeret per ipſm ſummus Pontificem reuocari irritariq̄ ſeu irritus declarari poſſet. Tex. eſt formalis. xvij. diſt. multis. ⁊ in. c. ſynodum, vbi ad lram dr̄. ſynodum epox abſq̄ huius ſedis Romane auctoritate: q̄q̄ quorſdam epos poſitis cōgregare: non poteſtis regulr facere: ⁊ in. c. regula. ea. di. dr̄. Nec vllus ratum eſt: aut erit vnq̄ ꝯcilium qd eius non fuerit fulcitū auctoritate. Per quos: tex. ⁊ alios eiuſdē diſt. Satis conſtat regulam ꝑdictam ſubſiſtere. quā ēt approbat tex. in. c ſignificaſti. de ele. vbi dr̄: q̄ oia concilia: per Ro. ecclie auctoritatē ⁊ facta ſunt ⁊ robur acceperūt. Pro cuius rōne ⁊ confirmatione benefacit qd. T. in diſſinitione

in diffinitione concilij dcm̄ fuit: dum dice-
bat ꝙ eſt catholicoꝝ collectio: eccliam dies
repñtans.xv.di.ſicut in ſi. Eccla aūt q̄ eſt
catholicoꝝ collectio: ſine capite ⁊ ſedis apli
ce nutu non conſtituit: vt dicit tex. de con.
di.i.eccla.el ꝑ. Ergo ſine apoſtolico qui eſt
eiuſdem ꝯgregationis caput ꝯgregari: ⁊ eē
non pōt. Immo iſtud eſt vnū de ſpālibus
priuilegijs ſedis aplice ſibi in ſig^n preeminē
tie ſpālis ꝓrogatiue reſeruatū: vt dicit glo.
no.in.c.qd̄ tranſlationem de offi.lega.qd̄ ꝓ
bat.xvij.di.c.i.cum alijs quatuoꝛ ſequenti-
bus: qd̄ ēt approbat glo. in.c.ſicut vnire. de
exceſ.ꝑla. ⁊ dixit Spe.in ti. de lega.§. ſupeſt
videre. ꝟſi. ſed nunqd̄ Legatus eccle Ro.
ꝙ Romanus Pontifex ꝓuilegium de con
gregando concilio ſibi ſpālr reſeruauit: qd̄
ad lr̄as ꝓbat text.in.c.ideo. el ꝑ.ij.q.vj. ibi.
Ideo huic ſancte ſedi ꝑſata priuilegia ſpālr
ſunt conceſſa tam de cōgregandis cōcilijs:
⁊ iudicijs ac reſtōnibus epoꝝ q̄ꝫ de ſūmis
eccliaꝝ negocijs ⁊c. Si ergo eccla ē fidelius
congregatio que conſtituit corpus vnus mi
ſticum: vt.d.c.eccleſia. ⁊.i.q.i. vt euidenter.
xxiiij.q.i.oībus. Et huius corpis miſtici: hoc
eſt militantis eccleſie caput eſt Papa.xxiiij.
q.i.rogamus.cu3 in terris ſit loco chr̄i: q dr̄
proprium ⁊ immediatum caput nr̄m.i.q.
i.euidenter cum ſi. ⁊ ſit chr̄i vicarius ⁊ ec-
cleſie ipſius princeps in terris. ex̄ de ſum.
tri. ⁊ fide catho.c.firmiter §.vna. ⁊ melius.
in.c.fundamenta.de elec. in.vi. in princi. ⁊
vij.q.i.nouatianus.xxiiij.q.i.loqtur. ⁊.c.pu-
denda.ij.q.vj.ad romanam. Adeo ꝙ ſiqs
temere diceret ⁊ ſuſtinere vellet ꝯriu3: q.ſ.
Papa non ſit veꝝ caput huius nr̄e eccleſie
militantis hereticus dici deberet: per text.
iuncta eius glo.xxj.di.c.i.vbi de hoc: ſequit̄
ꝙ corpus hoc ⁊ reliqua eius membra ſine
ſuo capite ad actionē vel opatiōem aliquas
conuenire ⁊ ſe ꝯgregare non pn̄t. Naturali
etiam rōne ſuadente, cum caput (vt dixi)
ſit totius corporis ſui rex ⁊ veluti princeps
ad imperandum inſpecula ipſius corporis
ſurſum collocatum fuerit: vt imperitando
ſibi ſemp reſideat cui reliqua oīa mēbra pa-
rere neceſſe eſt. Non.n.liceret imo mōſtruo
ſum foret ea a ſuo capite diſcedere: ſiue ſpūa
lia: ſiue corporalia ſint.xij.di.non decet. ⁊.c.
preceptis.no.in.c.cum non liceat de ꝑſcrip.
⁊ in.c.nouit.de his que. fiunt.a ꝑla. ⁊ alibi
ſepe. Et ꝑpea bene dr̄ ꝙ Papa in cōcilio re
ſidens: ⁊ ſic corpori eccle ſue adherens ſū-
mam ſtatuendi ⁊ diſponendi ptātem h3:
qd̄cqȝ qui eius dogmata: mandata: interdi-
cta. Sanctiones vel decreta: pro catholica
fide vel eccliaſtica diſciplina: pro correctiōe
imminentium vel futuroꝝ maloꝝ cōtēpſe-
rit anathema ſit. xxv.q.ij.ſiquis dogmata.
xxv.q.ix.oībus modis. Iunctis ꝑſcriptiōi
bus. Que iura ꝓbāt duo ꝑdcā.vz.ꝙ ꝓprius
eſt Pape ꝯcilia gn̄alia ꝯuocare ⁊ eiſdē tāqȝ
caput preſidere. Qd̄ qdem exemplo cōcilio
rum preteritoꝝ comprobari ēt pōt qbus pō
tifices maximi ꝑfuere: vt ps de con.di v.in
die vbi Grego.vij.concilio gn̄ali ꝑfuit: hr̄.
xvj.q.vij.c.ſiquis deinceps. ex̄ de ſymo.c.i.
in ꝑſcrip.ij.q.vij.cum paſtoris.xxiij. di.nul
lus.xxiij.diſt.in noīe dn̄i: ⁊ alibi ſepiſſime.
Predicta etiam regula q.ſ. ad Papam ſpe
ctet talis congregatio ⁊ non ad alium: lega
li ēt auctoritate cōprobari pōt hoc mō. vz.
Vbicunqȝ vniuerſitas q̄liſcunqȝ. h3 caput:
qd̄ eidem preſideat regīr per ipm caput cō-
uocari congregariqȝ d3 cum corpus a capi-
te moueri ⁊ dependere debeat nālr vt.ſ. di-
ximus tex.eſt. ⁊ ibi no.per Bar.in.l.ij.C.de
decurio.lib.x.vbi vltra ꝓcedens dixit.ꝙ ſi
non h3 caput cui d iure vel ꝯſuetudine hoc
pertineat talis ptās ad maiores ſeu dignio
rem de dicta vniuerſitate ſpectat. Ita ponit
Inno. ⁊ alij i.c.i.de maio. ⁊ obe. ⁊ ſentit.d.
Anto.de elec.cum nobis olī.ꝟſi.venio ad
ꝑmus. ⁊ verſi.venio ad fm. facit tex. in.l.i.C.
de conſul.li.xij. ⁊ in.l.i.ff.de albo.ſcribē.vbi
ēt per Bar.alle.ad hoc dcm̄ Innoc.i.d.c.i.
de maio. ⁊ obe.qd̄ intm̄ dicunt eſſe veꝝ: ꝙ
ſi dicta vniuerſitas nō eſſet legitime ⁊ per
hn̄tem ptātem ꝯgregata: qcunqȝ de vniuer
ſitate qui non veniſſent vel interfuiſſent poſ-
ſent poſtea agere de contēptu: actuſqȝ p illā
talr illegitime ꝯgregatā facti: illis inſtanti-
bus: reuocari de iure poſſent. Ita cōiter ca-
noniſte concludunt in.c.cum oēs.de ꝯſti.in
.c.bone.el.ij.in.c.cum nobis. ⁊ in.c. in cau-
ſis.de ele. ⁊ i.c.i.de his.que.ſi.a maiore pte.
capi. Bar. ⁊ legiſte. in.l.oēs ppli.ff.d iuſti. ⁊
iure.in.l.i.ff.de albo. ſcriben. Bal. ⁊ alij i.l.
obſeruare.C.de decurio.lib.x. Per ꝑdcā dici
mus ꝙ conuocatio capli ſpectat ad Archi
diaconē vel decanum aut digniores ⁊ ma-
iorem de caplo. Item ꝙ cōuocatio concilij
prouincialis ſpectat ad maiorē ſeu dignio-
rem de prouincia. Et ſic ad eius metropoli
tanum: vt hr̄.xviij.diſt.in.c.pp eccliaſticas.
in.c.ſi epi.in.c.ſiquis epoꝝ. ⁊ alibi. Sic igi

tur in ꝓpoſito dōm eſt:ꝙ cum Papa ſit di
gnioꝛ ⁊ maioꝛ ⁊ caput totius oꝛbis: ⁊ toti-
us vniuerſitatis chriane ⁊ huius eccłie mi
litantis.ix.q.iij.iuncta per mundū cum ſi.
De iure ad ipm ⁊ ad neminem alius talis
congregatio ſpectare dꝫ.Qđ qđes fortificat
ex eo qđ dr:ꝙ concilij vlis conuocatio fieri
conſueuit ⁊ dꝫ neceſſario per citationes ⁊
monitiones iuriſdictionales ⁊ tales q̄ cita
tos cōſtituere poſſint in moꝛa.Et per quas
puniant ſi opus fuerit non venientes: pro-
ut.ſ.dicet in trac.qua pena puniāt citati nō
venientes ad concilium ⁊ no.in.c.Ego.N.
de iureiurā.nam niſi eſſet qui non venien-
tes punire valeret concilia ſepiſſime reddi
poſſent illuſoria:qꝛ citati pp expēſas ⁊ mul
tas icōmoditates quas patiunt ad illa ire
negligerent.Predicte aūt citationes ⁊ pe-
nales cōuocationes fieri nō pñt: niſi per ſu
perioꝛem hñtem iuriſdictionē in citatos.ff.
de iudi.l.ſiqs ex aliena.ff.de iuriſ.om.iudi.
l.ſi.ff.ſiqs in ius voca.non ierit.l.ex quacūqꝫ
cauſa no.in.c.ſup līis.de reſcrip.in.c.ꝑterea
de dila.⁊ alibi.Ad concilium aūt vocandi
⁊ citādi ſunt:Cardinales:Patriarche:Ar
chiepiſcopi:Epi:Imperatoꝛ:Reges:Prin-
cipes:vniuerſitates: ⁊ nationes quecūqꝫ
chriane:vt le. ⁊ no.xvij.di.c.concilia ſacer-
dotum.§.hinc ēt iuncta eius glo. ⁊ in.c.ad
aplice.de re iudi.in.vi.cū ſi. Sed nemo re-
perit in toto oꝛbe q ſup oēs Prelatos:Im-
peratoꝛes:reges:⁊ Principes hmōi iuriſdi
ctionē hēat:qꝫ eos ad hoc cogere poſſit:ni
ſi ſolus Papa maxie incōcernētibus fidē ⁊
ſtatutus vlis eccłie:cui oēs obedire tenent.
xciii.di.obedientiam.ix.q.iij.cuncta p mū-
dum.ij.q.vi.qui ſe ſcit.hr.in.d.c.ad aplice.
⁊ in cle.ad nrām.de hereti.cum ſi. Ergo ſo
lus Papa ⁊ non alius hanc concilij cōuo-
cationem ſeu congregationem facere pōt.
Maxime qꝛ nullus in terris reperit qui ta-
lem ptātem habeat ſuper oēs chri fideles:⁊
qui ipſum Papam qui vt caput in conci-
lio oīno ſaltem auctoꝛiçando:vt.ſ.diximus
intereſſe dꝫ:ad hoc citare ⁊ iuriſdictionalr
cōpellere poſſet:cum iudicem nō habeat in
terris. Non.n.iudicari pōt ab Imperatoꝛe
neqꝫ a clero: neqꝫ a pplo: neqꝫ ab vniuerſo
oꝛbe.ix.q.iij.nemo.Nam alioꝝ cauſas volu
it deus per hoīes iudicari. Sedis aūt apli-
ce ꝑſules ſuo ſine qōne aliqua reſeruauit ar-
bitrio:vt dicit tex.formalis ea.ix.q.iij.in.c.
alioꝝ.⁊ l.c.facta.vbi dr facta ſubditoꝝ a no

bis iudicant:nra vo a dño iudicant: ⁊ l.c.
ipſi ſunt canones:dr ꝙ eccłia Ro. đ tota ec
cleſia:iudicat.Ipſam vero ad nullius com
meare iudicium ⁊c.Remanet ergo claꝝ ꝙ
tam rōne vlis iuriditionis in oēs chriſti-
colas q̄ꝫ rōne ipſius Pape qui ad conciliū
vocari ⁊ in eo ꝑſidere ⁊ eſſe dꝫ.Quia alias
Acephalon ⁊ ſine ſuo capite iforme coꝛpus
diceret. Nec ſubſiſtere poſſet.xvij.di.regu-
la.xviij.di.qm̄.⁊.c.eps Metropolitanus ⁊
q̄ſi per totum.vij.q.i.in apibus.cum ſi.Re
manet inq̄ꝫ claꝝ:ꝙ tale conciliū ſolus Pa
pa ⁊ nullus alter regulr vocare: congrega-
re ⁊ legitimare pōt.Cum nemo alter in to
to oꝛbe reperiat qui ptātes ⁊ iuriſdictionē
habeat tam in oēs:⁊ ſingulas perſonas cō-
uocandas q̄ꝫ in cām pro qua cōuocāt.xviij.
diſti.placuit.⁊.c.eps non dꝫ.v.q.ij.vocatio.
⁊.q.iij.ſi egrotans.Cum itaqꝫ iura oīa con
ſentiant ꝙ ad Papam ſpectat hmōi voca-
tio vel congregatio ſeu approbatio conci-
lij gñalis.Nec iure cautū reperit ꝙ ad aliū
ſpectet:ergo vr hoc ipm oībus alijs eſſe pro
hibitum ar.de tranſac.ꝑela.inter coꝛpoꝛa-
lia.ij.q.v.conſuluiſti.xxxj.q.i.qđ ſi doꝛmie
rit.C.de colla.l.illam cum ſi. ¶ Quā etiam
ɔlōnē ⁊ regulam vltra ꝑmiſſa firmare vr
Iulius Papa in epła quā ſcripſit epis oꝛiē
talibus: q̄ ponit p Iſidoꝝ in lib.concilioꝝ
fol.ciiij. Incipit Iulius ſcē Ro. et aplice
eccłie eps Euſebio ⁊c.⁊ hr.iij.q.vj.i.c.dudū
Dꝫ ingt dudū a ſcis aplis ſucceſſoꝛibuſqꝫ
eoꝝ in antiquis decretum eſt ſtatutis: que
hactenus ſcā ⁊ vlis aplica tꝫ eccleſia. Non
opoꝛtere preter ɔſciam Ro.Pontificis con
cilia celebrari:vel epm dānare. Qm̄ ſcām
Ro.eccłiam primam oīum eccłiaꝝ eſſe vo-
luerunt ⁊c. Adducant etiam verba cōcilij
ſeu ſynodi Alexandri ſcribentis ad Felicē
Papam:hoc modo:ſcimus in Nicena ma
gna ſynodo trecentoꝝ decem ⁊ octo epoꝝ
ab oībus eſſe ɔcoꝛditer roboꝛatum.Nō de
bere abſqꝫ Romani Pontificis ſniā con-
cilia celebrari:neqꝫ epos ɔdēnari ides dixit
glo.Ber.de qua.ſ.meminimus l.c.qđ trāſ-
lationem.de offic.lega.in.c.ſicut vnire.de
excer.ꝑela.eandem ēt regulā firmat Spec.
vbi.ſ.⁊ Bal.in.d.trac.ſciſmatis.xvj.col.vſi.
Preterea oīs qđ vbi dicit ꝙ concilium to
tius mundi legitime congregari non pōt
niſi per ſummū Pontificē qui ſit in poſſeſ
ſione Papatus:ſicut tunc erat.d.papa Vr-
banus qui ſedebat ſuper cathedram ſancti

Petri in loco ſuo nāli ar.ff.de offi.pref. augu.l.i. Hoc idē ſimplr ſequit btūs Tho.2ª ſecūde.q.i.arti.x. Affirmans ꝙ gnālis ſynodus auctoritate ſolius ſummi pōtificis poteſt congregari vt hr̄ in decreto ſm eūdē. xvij.di. Et idem ꝫ in qōnibus ſuis diſputatis.q.x.arti.xiij. vbi dicit ꝙ Ro.Pontifex cuius ſola auctoritate ſynodus cōgregari pōt ꝛ ſniam ſynodi confirmat: ꝛ ꝙ ad ipſ a ſynodo appellat: que oīa dicit ipſe colligi ex geſtis calcedoneñ.ſynodi. Sequitur hoc idem Archieps Florentinus in.iij. parte ſum.ſue.ti.xxiij.§.vij. vbi dicit: ꝙ tūc demū gnāle cōcilium legitime celebrari dr̄: qñ fit de mandato Pape ipſo interueniente: vel alio de eius ſpāli mandato: iuxta id qd̄ le. ꝛ no.iij.diſt.§.porro. ꝛ.xvij.di.c.i.ꝛ.ij. Hoc idem per plura argumenta ꝛ bona iura cōprobat.d.Jo.de Turre cremata i ſum.ſua de eccleſia.lib.iij.c.vj. qui inter alia dicit ꝙ hoc priuilegium ſummi pontificis ſingulare a veteri teſtō deductus fuit vt ꝓbatur.i. Machabe.xiiij.c.in fi. vbi hr̄ ꝙ iudei ꝛ ſacerdotes eoꝝ conſenſerunt ꝙ Symō frater Jude Machabei eſſet eoꝝ dux. ꝛ ſummus ſacerdos in eternū: donec ſurgeret ꝓpheta fidelis: ꝛ ꝙ audiret ab oībus: ꝛ ꝙ ſcriberet̄ in noīe eius oēs ꝯſcriptiones in regione. Et ꝙ inter alia priuilegia que conceſſa fuerunt eidē Symoni fratri iude Machabei. Sūmo ſacerdoti ei conceſſum fuit vt operiret̄ purpura ꝛ auro: ꝛ ne liceret vlli ex populo ꝛ ex ſacerdotibus irritum facere aliqd hoꝝ ꝛ contradicere his que ab eo dīr: aut cōuocare conuentum in regione ſine ipſo: ꝛ veſtiri purpura ꝛ vti fibula aurea ꝛc. Pro quo optime facit qd̄ Juſtinianus imperator in nouella conſtitutione ſua dixit: que hr̄r.ij.q.vj.anterioꝝ.§.ad hoc ſcripſit dum inquit. Uel quis tante eſt auctoritatis vt nolentem principem poſſit ad cōuocandus patres ceteroſqꝫ ꝓceres coarctare? ꝛ qd̄ voluit Petrus de monte Epiſcopus nr̄ Brixianus in libello ſuo de ptāte pape ꝛ concilij.fol.v.§.poſteaqꝫ viſus eſt depriman quē hꝫ papa vbi dixit ꝙ magna cum rōne conſtitutum fuit ꝙ ad ſolum Ro.pontificem huiuſmodi congregatio ꝑtineret: vt eſt expreſſum ſm eum.xvij.di.per totū.de elec.ſignificaſti.de conſe. di.i.eccleſia.ij.q.v. mandaſtis.xvj. di.bene qdem alias inqt ipſe: non dr̄ concilium ſed cōciliabulum ſine capite. xvij.di.multis cum ſi. ¶ Non eſt tñ omittēdū.ꝙ lꝫ concludat̄ per oēs tam theologos qꝫ legiſtas ꝛ canoniſtas qui de hac re aliqd ſcripſerunt ad ſolum Papā ſpectare hmōi conuocationem: ꝛ congregationem cōcilij gnālis. Non tñ ita ſtricte hoc intelligendū eſt vt dicamus ipſmmet perſonalr ꝛ ore ꝓprio conuocare debere: ſed qñcumqꝫ ipſe illud indixerit: ꝛ conuocari iuſſerit ab eo cōuocari dr̄. Nam qui per alium facit ꝑ ſeipſ facere dr̄. Sunt.n.varij modi qbus papa concilia conuocare conſueuit. Nam qñqꝫ ipſemet illud per lr̄as aplicas conuocat vt ꝓbat̄ ꝛ no.in.c.cum dilecti de dolo ꝛ contu.vj.q.ij.ideo.iuncto tex.qui ita intelligit̄. xvij.di.huic ſedi.cum concoꝛ. ꝛ nouiſſime ꝑꝫ exemplo concilij conſtantieñ. quod Jo. xxiij.per lr̄as ſuas conuocauit: ꝛ concilij huius Moderni Lateraneñ.qd̄.S.D.N. Julius ſecundus modernus Pontifex maximus per ſilēs ēt lr̄as indixit ꝛ conuocauit. ¶ Quandoqꝫ vero illud conuocat per legatum ſuum ad hoc ſpālr de latere ſuo deſtinatum: probat̄.iij.di.i.c.regula.§.porro.ꝛ xvij.di.in.c.regula. ꝛ hoc caſu non eſſet ſatis mittere legatum de latere cū gnāli mādato legationis: ſed opus erit ꝙ ad hoc habeat ſpāle mandatum ꝛ ad hoc ſpālr deſtinet̄: vt inquit gl.in.d.§.porro. ꝛ in.d.c.regula. Et rō eſt ꝙ iſtud (vt ſ. diximus) eſt de ſpecialr reſeruatis. Ro.Pont. ꝛ illa que ſpecialr eidē reſeruant̄ in ſignum ſupꝑme poteſtatis. In gnāli cōmiſſione vel de mādata iuriſdictione non veniunt nec trāſferri intelligunt̄ vt eſt tex.no.de offi.le.qd̄ trāſlationem.ꝛ ff.de offi.eius cui mādata eſt iuris.l.mandata facit pro ꝛ contra tex.in.c.i. de offi.lega.ꝛ in.c.i.de iudi.lib.vj. ꝛ in.c.fi. de offi.vica.eo.lib.cum ſi. ¶ Aliqñ ēt Papa conuocat concilium gnāle per alios nūcios non Cardinales: ꝛ qñqꝫ per Imperatores vt probat̄.lxiij.di.hadrianus ꝛ melius. ij.q.v.mandaſtis. Ibi: quod audiens Ualentinianus Auguſtus noſtra auctoritate ſynodum congregari iuſſit ꝛc.

¶ Contra hanc gnālem regulam ꝛ ꝯcluſionē ſic vt ſ. cōꝓbatam: ſtrenue inſurgunt doctores tam antiqui qꝫ moderni: Perplexitatem: Abſurdum: Incōueniens: ꝛ impoſſibile conſiderantes. Quibuſdā caſibus qui contingere poſſent in futurū. Et qui tꝑibus ꝑteritis ex annalibus concilioꝝ cōtigiſſe cōprobant̄. Ex qbus inferunt ꝛ cōcludunt dictam regulam ſine limitationibus aliqbus

nequaꝗ̃ conſiſtere poſſe. Et pro gn̄ali reſtri
ctione dicte regule. Deducendo ea ad abſur
di intollerabilis ꝑplexitatem. Exēplificant:
ꝙ ſi daret̃ ſciſma gn̄ale in eccl̄ia dei: prout
fuit per annos fere .xxxviij. poſt Urbanus.
vj. ante concilij Conſtantien̄. tp̄a quibus
duo: ⁊ ꝗ̃doq: tres pontifices de papatu cō
tendebant: vel ſi eſſet etiam vnicus pōtifex
maximus: qui eſſet hereticus: ſciſmaticus:
apoſtaticus: vel notorie ⁊ incorrigibilr cri-
minoſus: qui vniuerſam fidē ⁊ eccl̄iam dei
ſcandaliçaret eiusq: ſtatus decoloraret. Aut
qui in papatu per impꝛeſſiones intruſus eēt:
⁊ in eo cum periculo aiaꝝ multaꝝ de facto
perſeueraret. Adeo ꝙ oīno concilio gn̄ali:
pro reformatione ⁊ ꝓuiſione ꝓmiſſoꝝ opus
eſſet. Ipſeq: pluries requiſitus ⁊ interpella
tus ꝙ concilium per ſe vel alium cōuocare
vellet: ipſeq: tanꝗ̃ ſibi conſcius nulla rōne
adduci poſſet ad illud cōgregandum. Sed
potius vel aperte recuſaret: ſeu etiam tergi-
uerſando negligeret: ꝓcraſtinaret ⁊ chriſti-
colas oēs confunderet: imo forte excuſando
excuſationes in pctis: cōcilio minime opus
eſſe contenderet: ⁊ illud ꝓcurantes per cen-
ſuras: beneficioꝝ eccleſiaſticoꝝ priuationes:
⁊ varias alias penas cohiberet: ꝓhibendo
ne quiſꝗ̃ illud conuocare: aut vocatus ire
ad illō̃ ꝓſumeret. Dictis igit̃ caſibus occur
rentibus impoſſibile vr̃ ſm oēs ꝙ regula
de qua ꝫ ſeruet̃ indiſtincte. Unde opus erit
dare modum ꝙ concilium per alios quoq:
congregari valeat. Ne ſub iſta perplexitate
contingere poſſit fidem chr̄ianam ⁊ eccliam
catholicam periclitari. Que cōſideratio co-
git quēcunq: non diſipientem ad inueſtigā
das fallētias ad regulam ſupraſcriptā: ⁊ ad
cōſitendum niſi intell'ꝫ captiuare velimus:
ꝙ concilium gn̄ale: aliquo caſu: per alios ꝗ̃
ꝗ̃ per Papas etiam ſine eius cōſenſu: ⁊ eo
reluctante cōgregari poſſit. Qḋ mihi quidẽ
clariſſ. probat tex. in .c. ſynodum .xvij. diſt.
Ibi. non poteſtis regulr̃ facere ⁊c. Ergo a
contrario ſenſu aliqbus caſibus ex ꝓdictis
eē̃ regulam occurrentibus: epi ⁊ alij ꝓlati:
quos papa ibi repꝛehendit concilium cōgre-
gare ⁊ facere poterunt. Dicendum eſt igit̃
ſm oēs ſcribētes concorditer vt patebit ex
ſequentibus. Dictam reglam de cōgregan-
do concilio vl̄i per papā. Gn̄alr̃ fallere vbi
cunq: caſus occurrēt: quo ineuitabilr̃ opus
eſſet neceſſario concilium conuocare: ⁊ pa-
pa requiſitus ⁊ īterpellatus modis oībus cō-
petentibus ⁊ neceſſarijs a Cardinalibus.
Ab Imꝑatore a Regibus: prelatis vel pri-
cipibus ſeu ab vniuerſitatibus ⁊ alijs ca-
tholicis: vt illud pro ſeruatione fidei ortho
doxe: vel ſtatus vl̄is eccl̄ie congregare velit:
inſinuando ei cās vrgentes ⁊ neceſſarias:
quare oīno congregandum ſit: illud aperte
congregare velle recuſat ſeu ēt negligit vel
omittit. Quia tunc dicta concilij: conuoca
tio velimus nolimus ad alios deuoluitur.
vꝫ ad collegium dn̄oꝝ Cardinalium: vel ad
ipſos Cardinales: ad imꝑatorem: ad reges:
ad patriarchas: epoſ: ꝓlatos ⁊ alios catho-
licos prout demonſtrabit̃ in ſequentibus.
Quod quidẽ ſtando in terminis de qbus
ſupra rōne legali ⁊ nāli arguendo ab abſur
do intollerabili comprobari vr̃: ſuppoſito
ꝙ papa ēt vnicus ſit hereticus vel ſciſma-
ticus aut alias illegitime ſedem apl̄icam de
facto occupet quo caſu concilium contra eū
congregandum foret: ipſeq: fugiens eius iu
dicium illud congregare recuſaret: qr ſi ab
alijs ipſo recuſante: conuocari non poſſet:
ſequeret̃ in eius arbitrio ⁊ ptāte eſſe ſe ⁊ ec
cleſiam dei in hereſi confouere. Si nollet iu
dicem ſuum hoc eſt ſacrum cōcilium ad ſe
iudicandum conuocare: quod quidẽ ab oī
⁊ nālis ⁊ legalis iuſtitie rōne: alienū ꝓrſus
exiſtit. ff. de eo. qḋ certo loco. l. nō vtiq:. Nā
nemo dubitat quin papa ꝓ crimine hereſis
concilio ſubſit ⁊ ab eo corrigi iudicariq: va
leat. xl. di. ſi papa. iudicia aūt reddunt̃ i in-
uitum. ff. de verbo. obli. l. inter ſtipulante. §.
ſ. no. glo. ⁊ doc. in .c. i. de iudi. cum ſi. ⁊ publi
ce vtilitatis intereſt ꝙ vnicuiq: reddat̃ qḋ
ſuum eſt. ff. de iuſti. ⁊ iu. l. iuſtitia. Reiq: pu
blice chr̄iane intereſt hereſes: ſciſmata ⁊ de
licta que ſubuerſionem fidei ⁊ vl̄is ſtatus
eccl̄ie īducere poſſent: remedio: tollere: cor-
rigere ⁊ ne impunita remaneant ꝓuidere:
ar. ff. ad. l. aql. l. ita vulneratus ex̄ de ſen. ex-
cō. vt fame. ⁊ de here. per Io. Si igit̃ verū
eſt ꝙ papa ꝓ hereſi vel apoſtaſia vel ſciſma
te a cōcilio iudicari poſſit ⁊ debeat. Quod
nemo negat. d. c. ſi papa ⁊ .lxxix. di. ſi quis pe-
cunia. ⁊ .c. ſi duo. cum ſi. Sequitur ꝙ ipſe in-
uitus a concilio iudicari pōt qḋ fieri non
pōt niſi congreget̃. Nam vana fruſtatoria
⁊ ſuperflua fuiſſet iuris prouiſio ſi daretur
caſus ꝙ concilium ad iudicanū. conuocari,
⁊ congregari non poſſet, per alios ipſo re-
cuſante. Qḋ ꝓfecto non tm̄ iniquum ⁊ de
teſtabile eēt hoībus: ſed prorſus a dei ꝓui-
dentia

dentia alienum videret:q.ſ.ipſe eccliam:ꝛ
fidem ſuas in manu vnius hoīs|qui coher-
cere corrigiq; non poſſet niſi ipſo volente|
In tam manifeſto periculo reliquiſſet ſine
alio regimine:vt in ſili dixit. Inno. de re.
iudi.ad apſice lib.vj. Si.n papa hereticus
diu tolleraret in ecclia ꝯtingere poſſet ma
ius ꝛ intollerabilius incōueniens ꝛ abſur
dum q.ſ.ipſe:tunc crearet Cardinales he-
reticos ꝛ ſibi ſiles:ꝛ illi poſtea crearēt aliū
papā hereticum ex ſe ipſis ꝛ ſic in infinitū:
ꝛ ſic dici poſſet qualis rector ciuitatis tales
habitantes in ea. Qđ.n.dogmatiçat Prin
ceps facile amplectunt ſubditi.xj.q.iij.pre-
cipue de voto magno.cum ꝯcor. Item pri-
uilegia que pape adeo conceſſa ꝛ a iure ap
probata ꝛ excogitata fuere in fauorem ꝛ de
corem fidei ꝛ ecclie ſue:non ſunt in eius di
ſpendium retorquenda.ff.de le.l.nulla iuris
rō.C.de le.l.qđ fauere.ꝛ de regu.iur.c.qđ ob
gratiam.lib.vi.cum concor. ꝛ remedia vel
priuilegia que ad ꝓſidium a iure ſunt inuē
ta ad iniquitatis ſubſidium ꝛ defenſiones
iniuſtitie non admittunt: ſed potius repel
lunt.ff.de verbo.ſig.l.ſi qua pena.de appel.
c.ꝓterea.c.ad nr̄am.c.cum ſit.c.conſuluit.c.
ꝓpoſuit.ꝛ.c.cum ſpāli.§.porro. cum ſi. Sed
ſi hoc ſimplr̄ diceret totum oppoſitū ſeque
ret:vt ꝑz ex ꝓmiſſis. Ergo ꝑ hec media cō
ſtat concilii conuocationem de neceſſitate
ad alios dcis ſaltē caſibus deuolui: vt itol
lerabilis error ꝛ abſurdū ď ecclia dei tollat.
¶ Non obſtant iura ꝓdicta que dicunt ad
Papam ſolum ꝑtinere conuocare concilia
gn̄alia:q2 non debent ita ruditer ꝛ ad cor-
ticem iudaice ꝛ ꝑtinaciter intelligi : vt per
ea concludat nullo vnq̄ȝ caſu aliis licere cō
cilia ipſa congregare: ſed medullitus cōſide
randa et ex radice rōnis temperanda et in
terpretanda ſunt:cum.ſ. Papa eſt catholi-
cus vnicus et concilium cōuocare non re-
cuſat vbi opus eſt. Nam vt īqt ter.i.q.i.
marchiō. Nō in verbis ſcripturaꝝ:eſt euā-
gelium ſed in ſenſu non in ſuperficie:ſed in
medulla:nō in ſermonum foliis:ſed in ra-
dice rōnis.xiii.q.i.§.ii. verſi. verba.xxxviii.
di.ſedulo.de verbo.ſig.intelligētia.ff.de le-
gi.l.ſcire leges. Intelligat igit iura ꝓdcā ꝛ
priuilegium ꝛ hoc pape conceſſum: vbi nō
eſt ſciſma in ecclia:vbi papa eſt vnicus: ca-
tholicus legit mus: vtilis ecclie et conſen-
tire vult prout tenet et dꝫ q concilium cō-
greget:et intelligat dcā eius priuilegium

durare q̄ȝ diu ſe geſſerit vt veꝝ papam et
veꝝ petri ſucceſſorē:et donec priuilegio ſuo
non abutat. Alias aūt ſi alr̄ ſe geſſerit: di-
ctum priuilegium eo ipſo amittere meret.
xxiiii.q.i.manet.et.c.memor cum ſi.et ſi di-
ceremus contrarium maximū abſurdum
incōueniens et ꝑiculum contingere poſſet
eccleſie et fidei nr̄e vt dixi.ꝛ et iura que di-
cunt q papa ſaltem in cā hereſis a concilio
iudicari pōt.xl.di.ſi papa.cum ſi. Ludibrio
ſcripta eēnt et fruſtra membranas occupa-
rent qđ eē non dꝫ ar.de poſtu.ꝓcla. bone.
el.ii.verſi. nec nocebat.C.de bonis que lib.
l.ſi.§.vbi.tri.di.nullus.cum ſi. ¶ Item ad
ꝓmiſſoꝝ corroborationem facit q cum qđ
vna via ꝓhibet alicui ad id alia non dꝫ ad
mitti. De reg iur.cum quid lib.vi.probat.
de conces.ꝓben. deteſtāda eo. lib.et.xxiii.
q.v.hec imago cū ſi. Sed papa directe ſta-
tuere non poſſet q hereſis et ſciſmata i ec-
cleſia dei confouerent: et per iudices et ſu-
periores ſuos extirpari cōdemnari et era-
dicari nō poſſent. Nec ēt legem facere poſ-
ſet directe: q ipſe q̄ȝtūcunq; hereticus vel
ſciſmaticus non poſſet de hereſi vel ſciſma
te redargui:accuſari et de concilio puniri:
vt dicit gl.ſing.et ſepius allegãda in.d.c.
ſi papa.xl.di. et late firmant Archi. et doc.
in.c.in fidei fauorem.de hereti.in.vi. Quia
hoc eēt permittere fidei chr̄iane ſubuerſio-
nem et nālem ordinem papatus ꝑuertere
cum ei non ſit cōceſſa ptās papatus et vlis
iuriſdictionis in deſtructionem et ruinam
fidei:ſed potius in conſtructionem et edifi
cationem eiuſdē.iuxta. illud hieremie.c.i.
Ecce conſtitui te hodie ſuper gentes et ſ re
gna vt euellas et deſtruas et diſperdas et
diſſipes et edifices et plātes. Et illud Pau
li apſi ſcđe ad corinthios. c.xiii. vbi inquit
ſm ꝑtātem que mihi data eſt in edificatio
nem:non aūt in deſtructionem:pro quo eſt
bonus tex.xxv.q.i.ſunt qđas.ibi. ſi enim qđ
docuerunt apſi et ꝓphete deſtruere(qđ ab-
ſit)niteret nō ſn̄iam dare:ſed magis erra
re conuinceret ꝛc. ¶ Cum igit in ꝓpoſito
nr̄o ex cōſtitutionibus decretis et actioni-
bus apſoꝝ. Sāctoꝝ patrum:et cōciliоꝝ pri
ſcoꝝ ſtatutum:hactenus q; inuiolabilr̄ ſerua-
tum fuit: Qui quotienſcunq; hereſes: ſciſ-
mata et errores vel delicta ſcandaliçantia
ſtatum vlis eccleſie occurrebāt: quibus alr̄
ꝓuideri non poterat. Sacra vlia cōcilia ꝓ
fidei et vlis eccleſie reformatione tam in ca

pite q̃ in membris conuocabant. Ad eaq;
congreganda papa ipſe veluti caput et ꝑn-
cipaliſſimum membrum eccleſie ꝑncipalr
vt ſ. docuimus laborabat ad qd̓ maxime te
neret: cũ vſq; ad aiam et ſanguinẽ ꝑmiſſa
decreta ⁊ concilia pro ſalute vlis eccleſie cõ
firmare ⁊ cõſeruare teneat. d. c. ſunt quidã.
cum ſi. Cum igit dicta concilia papa dire-
cte deſtruere vel eis obuiare non poſſet: q̃
ſic faciendo vel dogmatiçando: hereticus
eẽt ⁊ manifeſte errare cõuinceret. d. c. ſunt
quidam. ⁊. xxv. q. ij. c. ſi ea deſtruerẽ cũ con
cor. Ergo idirecte quoq; hoc ſibi facere nõ
ꝉ. Prohibendo. ſ. ne concilium congreget:
ſeu illud congregari impediendo. Cũ lex
interpretatione adiuuanda ſit vt qd̓ ſibi di
recte ꝓhibet: indirecte quoq; ꝓhibitum eẽ
cenſeat. l. hoc mõ ff. de condi. ⁊ demon. pre-
terea. Cum iure cautum ſit: circa conuoca-
tionem cuiuſcunq; vniuerſitatis q̄ ſi ille q
eam vocare hꝫ: vel ex priuilegio vel ex ꝯſue
tudine vel alr q̃uocunq; deficiat: impedit:
recuſat: ſeu alio quouis modo hoc facere ꝓ
hibet q̄ alter vel ſenior vel dignior de vni
uerſitate eãdem vniuerſitatem conuocare
habeat vt no. de maio. ⁊ obe. c. i. per Inno.
⁊ alios ⁊ in. l. oẽs populi ff. de iuſti. ⁊ iur. ⁊
per Abb. ⁊ alios. in. c. cum nobis. de elec.
ſequit q̄ hoc quoq; caſu cum papa ꝓhibẽ-
do vel ẽt indirecte impediendo aut aperte
recuſando hoc facere non poſſit ſeu nolit.
Poteſtas conuocandi concilium ad alios
ſeniores vel dignitate maiores deuoluat:
maxime neceſſitate cõuocandi ſubſiſtente:
ar. opti. in. c. cum plures §. porro. de offi. de-
leg. lib. vj. Ibi. Niſi vel infirmitate vel alia
iuſta cã illum contingeret impediri aut ſi
nollet: vel malitioſe i eo ꝓcedere recuſaret.
Et in. c. ſi duo. verſi. poſt occupationem. de
ꝓcu. eo. lib. Ibi. Niſi eum qui occupauit in
firmari: mori: abſentari vel alias impediri
contingat: aut ſi ꝓſequi forte nolit ⁊c. Que
qdem rõnes ⁊ argumenta: forte ẽt ꝓcede-
rẽt vbi papa notorie eẽt hereticus: vel apo-
ſtaticus: q̃ dictis duobus caſibus ipſo iure
eẽt excõicatus: quo ad ꝑmũ in proprijs ter
minis tex. eſt in. c. anaſtaſius. xix. di. xxiiij.
q. i. acacius. ⁊ gñalr hr̃ extra. de hereti. excõi
camus no. de ſum. tri. ⁊ fide catho. c. ſi. bo-
nus tex. in. c. cũ ſm. de hereti. in. vj. ponũt
Jo. and. ⁊ alij poſt eum in. c. vt cõmiſſi eo.
ti. ⁊ li. Quo ad ſm eſt tex. in. c. l. ꝫ. deuitan.
De elec. in. c. in noie dñi. xxiij. di. no. in. c. ſi-
quis pecunia. lxxix. di. Etiam ſi eẽt apoſta
ticus ex eo q̄ a concilio forte priuatus: vel
q̃ papatui ceſſiſſet: de renuncia. c. i. lib. vj. ⁊
adhuc ſe pro papa gerere vellet ⁊c. Cũ er-
go papa dictis duobus caſibus ſit excõica-
tus ⁊ abſq; alio iudicis miniſterio nõ tm̃
ex cõis ſed priuationis dignitatis papalis:
ſi quam hꝫ ſniam ipſo iure incidat ⁊ extra
gremium eccleſie reperiat, ꝯñr cum tũc nõ
ſolum nõ ſit ſed nec dici quidem poſſit ca-
put aut viliſſimum mẽbrum eccleſie: imo
cum eo caſu quocũq; viliſſimo ⁊ minimo
catholico xp̃iano ſit vilior et iferior. xxiiij.
q. i. quaſi per to. no. in. d. c. anaſtaſius. in. d.
c. in noie dñi et in. d. c. ſiquis pecunia. et in
concor. Merito et neceſſario dicendũ erit.
Qd̓ ſi millies verꝫ eẽt: q̄ talis cõgregatio
ad papam ſolum ſpectaret et q̄ ad nemine
alium ſpectare ſeu deuolui poſſet: q̄ negari
non poterit qn tunc: cũ nemo reperiat in
papatu qui concilium conuocare poſſit: ali
quis alr eius vices: in hac neceſſaria cõuo-
catione: ſuppleat. ¶ Item q̄ papa recuſan
te: concilium per alios ad quos ſpectat, cõ-
uocari poſſit. Alr quoq; hoc idem iure ex-
emplo et rõne inconuincibili ꝓbat: ħ mo-
do. Concilium gñale vt ſ. diximus in diffi
nitione eiuſdem: eſt vlis epoꝝ orthodoxoꝝ
cum alijs catholicis vnius conſenſus legi
tima congregatio: per quã apparet q̄ con-
iungendo diffinitionem cum ſuo diffinito
conuocatio nõ eſt de eẽntia: mõ epi et fide-
les oẽs ſeu eoꝝ maiores qui epos repñtant
conueniant in vnum: qd̓ ꝓbat. xv. di. cano
nes in prin. ibi. ſancti pr̃es in concilio Ni-
ceno de oi orbe terraꝝ conuenientes etc. Et
de con. di. i. eccleſia. vbi dr̃ q̄ eccleſia eſt ca-
tholicoꝝ collectio. Itẽ nullibi cautum re-
perit q̄ vocatio ſit de eẽntia alicuius vni-
uerſitatis: ſed de ipſius eẽntia eſt q̄ illud
miſticus corpus eoꝝ qui conuenire hñt ſit
congregatum in vnum: q̃uocunq; et quali-
tercunq; conueniant: ꝑut le. et no. ꝑ Bar.
in. l. ij. C. de decurio. li. x. in vſi. qd ſi non ap-
pareat conſilium conuocatũ: et ibi per Jo.
de platea. et per Alex. de imo. in apoſtil. ad
Bar. vbi ad hoc alleg. no. per ipm Bar. in
l. vniuerſis. in ſi. C. de ſci. impe. offer. in ſi.
vbi dicit q̄ poſteaq̃ apparet facta reforma
tio in conſilio non ds vltra q̃ri de perſona
arẽgantis vel conſulentis. Et ſic dicamus
in ꝓpoſito de perſona conſiliũ conuocãtis.
De quo ẽt hr̃ per ipm. Barto. et alios in. l.

omnes

cẽs populi.ff. de iuſti. et iur. in. c. cum cẽs ꝺ conſti. et alibi. Licet. n. itroductũ ſit ꝙ vniuerſitas vocet̃ et citet̃ vel per digniorẽ vel per ſeniorem aut alium quẽcunqꝫ honoratiorem de vniuerſitate: vt no. per Jnno. et alios in. d. c. i. de maio. et obe. et in iuribus ꝓxime alle. Ad conſtituendos venire debẽtes in mora: vt poſtea ſine ipſis ꝓcedi valeat ſi non venirent: ad expedienda negocia vniuerſitatis. Tñ ſi ſimul conuenisſent: vel ad ſonum cãpane vel ad rumorem populi vel ſponte ſua aut alr̃ quõcunqꝫ nihilominus diceret̃ legitimũ conciliũ et legitima vniuerſitas: et eandem hẽret auctoritatem et ptãtem: quam hẽret ſi a capite conuocata fuisſet: q: vt dixi nuſq̃ꝫ repit̃ ꝙ talis vocatio ſit de ſubſtã vniuerſitatis. Ergo ſi hec vocatio non eſt de ſubſtã ab alio quoqꝫ vocari poterit et debebit: et talis vocatio valebit dũmodo conueniant qui conuenire debent: maxime vbi caput vel digniores aut cui hoc incũberet negligeret vel recuſaret hoc facere. Hec aũt ꝯclio ꝓbatur auctoritate cui contradici non põt vel exemplio: Qꝛ multa ex concilijs hycumenicis ꝛ antiquis reperiunt̃ que vocata fuerunt ab impatoribus ab ep̃is ꝛ ab alijs catholicis ꝛ non a Papa: vt pꝫ in ꝯcilio conuocato contra Sixtum pontificem maximum. ij. q. v. mandaſtis ꝛ ꝯtra Leonem ea. cã. ꝛ. q. auditũ ꝛ cõtra Marcellinum. xxj. di. c. nunc aũt. Jtem in alijs concilijs congregatis contra alios heriarchas vt fuerũt illa quatuor principalia concilia. vꝫ. Nicenum: Conſtãtinopolitanum: Epheſinum ꝛ Calcedoneñ. De quibus ſ. diximus: ꝛ hr̃. xv. di. canones. ꝛ. c. ſic. vnde in pn̄. Calcedoneñ. ſynodi dr̃. Sctã ꝛ magna ac venerabilis ſynodus que ſm grãm dei: ꝛ decreta pijſſimoꝝ impatorum congregata eſt in Calcedoneñ. ciuitate: ꝛ hr̃ xvj. di. habeo librum. cũ. c. ſeq. Si igit̃ iſtud indiſtincte eſſet verꝝ: ꝙ. ſ. concilium ſine auctoritate Pape congregari non poſſit ꝛ ꝙ alr̃ congregatum eẽt nullum ꝛ irritũ. Jdẽꝫ quoqꝫ neceſſario dicẽdum videret̃: de illis quatuor principalibus concilijs: de quibus ſupra: que btũs Grego. in. d. c. ſicut. ſe venerari dicit ſicut codicem quatuor euangeliorum. Que tñ nec a Papa nec ipſius auctoritate congregata fuiſſe vident̃. Qꝺ qdem aſſerere ſtultum fatuũ ꝛ hereticum eẽt viribus ſ. alle. Per que confirmat̃ qꝺ ſ. dicebatur. vꝫ. hec ideo ꝓcedere q: nullibi cautum

reperit̃ expreſſe ꝙ conuocatio concilij fieri non poſſit ꝛ ꝙ ſit nulla ſi ab alijs fiat q̃ꝫ a Papa. ¶ Non obſtant iteꝝ iura que ſ. i pñcipio inducta fuerant ad ꝓbañ. ꝙ ad Papam regulr̃ hoc ſpectabat ꝛ non ad alium: q: rñdet̃ ꝛ alr̃ ꝙ illa iura non loquunt̃ de conuocatiõe ſimplr̃: ſi bene ponderent: ſed magis loquunt̃ de celebratione ipſoꝝ conciliorꝫ ꝙ. ſ. celebrari nec fieri poſſint niſi papa ſaltem auctoriçando ꝛ confirmando interſit: qꝺ ꝓbat̃. xvij. di. in. c. ſynodum. Jbi non poteſtis regulr̃ facere. ꝛ in. c. regula. ibi ſine eius auctoritate concilia fieri nõ debere ꝛc. et in. c. multꝭ dr̃. Non dẽre abſqꝫ ſententia. Ro. Pontificis. cõcilia celebrari ꝛc. Per que pꝫ non irrationabilr̃ dici debere ꝙ concilium ſine papa non debeat nec poſſit celebrari: cum membra ſine ſuo capite eẽ non poſſint: vt ſ. diximus: q̃ꝫdiu tñ caput ſanum et non abſciſſum fuerit aut in hereticã phreneſim vel quaſi non inciderit: ſed ſi hereticus eẽt vel cã neceſſaria ſubſiſtente illud conuocare recuſaret vel omitteret tũc ꝓculdubio per alios catholicos et fideles chr̃icolas non ſolum conuocari ſed celebrari poterit: vt latius. j. dicet̃. Hec qꝫ ꝯclio ꝓbatur exemplo ſanctiſſimoꝝ Aplõꝝ q nullo principali capite vel maiore conuocante ſeipſos in concilium congregabant et alios conuocabant cum de negocijs fidei et alijs grauiſſimis cauſis eccleſie catholice iudicãdum eẽt: ſpũ ſcõ eos mouente et cooperante vt ꝓbat̃ Actuũ. vj. in prin. ibi conuocauerunt aũt duodecim multitudinẽ diſcipuloꝝ ꝛc. Quod qdem a iure quoqꝫ alienum non eſt: q: vt ſ. dicebam quõcunqꝫ vna vniuerſitas ꝯgregata repiat̃: ſubſiſtit ẽt ꝙ a capite vel ab aliquo conuocata nõ fuerit. Et vna pars ipſius aliam abſentem conuocat: et quicqd ſic congregata facit vꝫ et tꝫ ꝓinde ac ſi a capite conuocata fuisſet vt le. et not. in. l. obſeruare. C. de decurio. lib. x. et. ff. quod cuiuſqꝫ vniuerſi. noĩe. l. plane. ff. de tu. et curato. datis ab his. l. ſi. ff. de decre. ab ordi. faciẽ. l. iij. no. in glo. ex̃ de elec. ꝭ per Jnno. ꝛ alios in. c. bone. el þ. de elec. in vb̃i conſtare de no. ope. nuncia. c. ij. per Archi. lxiij. diſt. q̃ꝫto. ꝛ facit tex. in. l. denõiationum. C. de decurio. lib. x. Ergo cum hmõi concilij conuocatio non ſit in capite ꝺ ſubſtã vniuerſitatis. Et in caſibus exceptis a gñali regula ſupraſcriptã talis conuocatio non fiat in contẽptum clauium vel apoſtolici. Sed ad fines

tantum vt fides incontaminata conſeruet
ecclia ſcā dei non ſcandaliçet: errores et vi-
cia extirpentur:ac vt virtutes ſtabiliātur.
Non pōt non concludi et preſumi ac pie et
rōnabilr teneri:ꝙ iubente ipſo chro qui eſt
verus ſponſus et caput eccleſie nře ſpiritu
ſancto cooperante talis conuocatio et con-
gregatio fieri poſſit et debeat.
¶ Preterea predicta ēt ꝯclō confirmatur.
Rñdendo ad illud magnum fundamentū
et motiuum quo dicebatur ꝙ iſta conuoca
tio non pōt ſpectare ad alium ꝗ̄ ad papā:
qꝛ nemo in vniuerſo orbe reperitur qui ha
beat iuriſdictionem in epos et ſuperiores
prelatos Reges et principes:quiqꝫ eos cō-
pellere iuriſdictionalr poſſit ꝗ̄ papa:qꝛ vl
tra id qꝺ dcm̄ fuit:circa voluntariā cougre
gationem dici ēt pōt ꝙ iſte conuocationes
vniuerſitatus maxime ſi ſint vniuerſitates
approbate. Non ſunt proprie iuriſdictiona
les citationes: ſed potius ſunt ꝗdā reqſitōes
interpellationes et monitiones vel denun
ciationes:quas facere poteſt non ſolum iu-
dex:ſed ēt alij de vniuerſitate maiores:pa-
res:vel minores qui pňtes repiuntur. Ad
conſtituen̄.non venientes in mora: ne de
contēptu agere poſſint ad inuallidan̄.actus
qui fieri contingeret eis non vocatis: licet
pauciores ſint:vn̄ dr̄ ꝙ ſi vnus tm̄ de vni-
uerſitate pňs repiatur:poterit oēs alios ab
ſentes vocare ad ipſam vniuerſitatem et nō
venientes in mora ꝯſtituere. Dūmodo po-
ſtea conueniat maior pars vniuerſitatis:
conſentiendo tam conuocationi ꝗ̄ his que
gerenda erunt:ar.x.q.ij. hoc ius. et de elec.
cum inter.cas ſi.ſunt.n.huiuſmodi vocatio
nes ſeu denūciationes quales ſunt ille que
fiunt venditoribus.ff.de euictio.l.ſi rem.§.
vlti.l.ſi dcm̄.§.pňte.et.l.herennius.extra de
emp.et vēdi.c.ſi.et qꝺ qui ad lram no.In-
no.de elec.cum nobis.in.ij.col. vſ.reuoca-
re:quem ēt ſeqtur hoſti.et alij. Et iſte qdē
denunciationes occurrente neceſſitate ſem
per fieri poſſunt ꝑs in.d.c. cum inter vni-
uerſas.et in.c.i.de ſup.neg.ꝑla.no.de accuſa.
ls.et de voto in.c.magne et alibi. ¶ Ites ſi
diceremus ꝙ qn̄ concilium conuocandum
eſt contra papam in ipſius facultate ſit tm̄
conuocare concilius vel no.et ꝙ alr conuo
cari non poſſet. Sequeretur maximum in-
conueniens et abſurdum:ꝙ ipſe hērēt ſuū
ꝓprium auctorare et iudicare cum.ſ.iudi-
caret.concilio opus eſſe vel non eſſe contra
ſe. Quod iura quidē abhorrent.l.j.et.l.pu-
pillus.ff.de auctori. tuto. xvij.q.iiij. queſti.
de rebus eccle.non alie.c.e.ſi vna. Actio.n.
ꝛ paſſio in eodem ſubiecto incōpaſſibilia
ſunt de concer.preben.poſtulaſtis.de inſti.
c.ſi.de ver.ſig.forus. ¶ Et ꝙ hoc caſu cū.ſ.
contra papam concilium conuocan̄.eſt: nō
regrat̄ eius ꝯſenſus: ꝛ ꝙ ꝑ alios fieri poſ-
ſit talis cōuocatio:ꝓbatur a ſili per ea que
no.per glo.ꝛ ſcribentes in.c.irrefragabili.§.
exceſſus.de offi.ordi.vbi hr̄ ꝙ ſi epſ in ꝓ-
ceſſibus criminalibus regrere teneat̄ con-
ſenſum capituli ſui:tn̄ ſi contingat ꝓceſſus
per ipm̄ formari contra dcm̄ capl'z. Nō te-
net̄ eo caſu capli conſenſum regrere. Ides
igit̄ dicemus in caſu nr̄o per predicta ꝗ̄uis
tutius ꝛ honeſtius ſit pape conſenſum hoc
quoqꝫ caſu regrere:prout.ſ.dicet̄. ¶ Aliter
quoqꝫ dicta ꝯclō legitima ꝛ quaſi inconuin
cibili rōne ꝓbari ꝛ ſuſtineri poſſet:hoc mō
vꝫ. Nemo inficiatur qn concilius ſit iudex
ꝛ.ſ.papam vbi de eius hereſi tractatur ſe-
pius allegato.c.ſi papa.xl.di.ꝛ idem vbi de
eius ſciſmate agit̄.lxxix.di. ſiquis pecunia.
ꝛ.c.ſi duo. Quod ſi hoc conceditur ſequit̄
regula:ꝙ iudex an̄ oīa cognoſcere dꝫ an ſua
ſit iuriſdictio.de reſcrip.ſuper lrīs.ff.ſiquis
in ius voca.non ie.l.ij.in prin.l.in ꝑſcriptio
ne.C.ſi contra ius vel vti.pu.cum ſi. Nec.d.
caſu allegari poſſet concilium vel iudicem
in ꝓpria cā iudicare:ꝛ ſic eſſe ſuſpectum qꝛ
munus iudicandi potius eſt onus ꝗ̄ com
modum vt pulchre declarat Abb.Panor.
in.d.c.ſuper lrīs. Ratio aūt huius poſitio-
nis eſſe vr̄:qꝛ cui cōmittit̄ cognitio ꝛ deci-
ſio cāe principalis:cōmiſſa ēt cēſentur ipſo
iure:oīa illa preambula ꝛ acceſſoria ſine q-
bus ad cognitionem dicte cāe ꝑueniri non
pōt:ꝛ ſine quibus cā ipſa expediri non va-
leret hr̄ in.c.i.ꝛ in.c.ꝑterea. de offi. deleg.ꝛ
in.l.i.j.ff.de iur.om.iudi.vbi per doc. Si er-
go non negatur concilium de cauſis here-
ſis ꝛ ſciſmatis Pape poſſe cognoſcere. Er-
go cum dr̄ ipſum eſſe hēticum vel ſcimati-
cum et concilius ꝑpea nolle conuocare. De
hoc emergenti dubio an ſit hēticus vel ſciſ
maticus:tāqꝫ de preambulo ſine quo ad ta
lem deciſionem ꝑueniri non poteſt cogno-
ſcere poterit concilium de quo per doc. in
.c.in fidei.de heret.in.vj. ad hoc aūt cogno
ſcendum:ꝛ ad vidēdus nunqd ſua ſit iuri-
dictio:peruenire non pōt. Niſi conciliū cō-
gregatum ſit. Ergo neceſſario fateri opꝫ ꝙ
concilium

concilium ſeipſum et per prelatos qui ſunt
de corpore concilij congregari potent. Cũs
iſta ptãs ſe conuocandi ꝛ congregãdi tãq̃
preambulum ptãtis ſue ſibi de mãdata ſuiſ
ſe videat. Qꝛ alr̃ ſine iſto neceſſario ꝑpara-
torio: cã ipſa principalis ab eo expediri non
poſſet vt de ſe pꝫ: ꝛ pulchre ſentit Bal. in. c.
olim. ad finem de reſcri. In allegatiõe quã
poſuit ibi: vbi dixit: ꝙ q̃ncũqꝫ tractatur de
cã pape: ꝛ de eius exautoratione non regrẽ
eius conſenſus in hm̃oi congregatione cõ-
cilij: ꝛ dicit ꝙ ſic limitabunẽ iura que ha-
bent. xvij. di. quaſi per to. Et dixit Dñicus
de ſcõ Gemi. in. c. pp. el. i. in ſi. xviij. diſt. ꝙ
in caſu neceſſitatis pñt prelati ↄgregare con
cilium irregſito papa. Qḋ dicit eſſe notabi
le. Pro congregatione olim facta piſis. Idẽ
aperte ſꝫ Cardi. Zabarel. ꝛ Ab. Panor. in
. c. lꝫ. de elec. in. iiij. col. Allegans dcm̃ Aug.
in. c. ſi duo. lxxix. di. vbi dixit not. ꝙ vbi eſt
diſſenſio inter Papam ꝛ Cardinales cõci
lium conuocari ds auctoritate Cardinaliũ:
Et ꝙ tunc concilium ſicẽ bonus vir electus
ꝛ approbatus a canone determinabit ꝛc.
Ex quibus oĩbus vr̃ concludi poſſe ſm. d.
Feli. in. c. ſuper lr̃is. de reſcrip. in. xij col. in
ſcõa ampliatione ꝙ poteſtas concilij ſcipit
a ꝑparatorijs pape reſeruatis: ꝛ ꝙ ſubſequẽ
ter ad ipſus concilium ſpectet cognoſcere de
qualitate criminis qḋ pape imputatur vt ſic
cognoſcat an ſua ſit iuriſdictio. Dũmodo
inqt ipſe imprimis conſtet de negligentia
Cardinaliũ in congregatione concilij quo
caſu deuoluit ad Imperatores ꝛc. ¶ Et di-
xit. d. Petrus de monte ĩ libello ſuo de po
teſtate pape. col. xvj. v̄ſi. Quero quot perſo-
ne: ꝙ minor pars coꝝ qui debent intereẽ
concilio dictis caſibus conuocare põt ma-
iorem ꝛ data talis vocatoꝝ contumacia ꝓ-
nunciare poteſt ſe conſtituere conciliũ gñia-
le ꝛ in ſe eſſe eius iuriſdictionẽ ꝛc. ¶ Pro
quaꝝ quidem rationũ ꝛ auctoritatũ confir
matione facit: ſꝫ Feli. vbi ſ. ſolẽnis ordo ſer-
uatus in concilio conſtantien̄. in depoſitio
ne. Io. xxiij. ꝛ Bñdicti. xiij. poſteaq̃. n. idẽ
Io. xxiij. concilium conuocaſſet per bullas
ſuas: ꝛ demus tãq̃ ſibi conſcius aufugiſſet:
concilium impugnando: ꝛ ne celebraretur
quãtum poterat reſiſtendo: concilium nihil
ominus ꝛ ipſum Ioãnem ꝛ alios citando
ꝛ ſeipſum legitimando ſe fuiſſe legitime cõ
uocatum ac rite ꝛ recte initiatum ꝛ celebra-
tum declarauit. Et ꝙ ipſa ſynodus in ſpũ
ſancto legitime congregata gñale concilium
faciens eccliam catholicam militantem re-
preſentat ptãtemqꝫ a chr̃o imediate hꝫ. Cui
quilibet cuiuſcunqꝫ ſtatus vel dignitatis: et
ſi papalis exiſtat obedire tenet in hijs ma
xime que ꝑtinent ad extirpationem ſciſma-
tis. Et reformationem gñalem eccl̃ie dei tã
in capite q̃ in mẽbris. Que declaratio fuit
optima cautella ad tollendas controuerſias
ſupra ꝛ infraſcriptas. Et que declaratio hr̃ ĩ
geſtis dicti concilij Conſtantien̄. ſeſſione
prima v̄ſi. ꝛ ꝓ vbi formalr̃ dr̃. Et ꝓ ꝙ ipſa
ſynodus fuit ꝛ eſt rite ꝛ iuſte conuocata ad
hunc locum ciuitatis Conſtantien̄. ꝛ ſilr̃ ſa
cte ꝛ rite initiata ꝛ celebrata ꝛc. Et melius
ſeſſione quarta ibi et ꝓ ꝙ ipſa ſynodus in
ſpũ ſcõ legitime congregata gñale concilius
faciens eccliam catholicã militantẽ repñſen-
tans ptãtes a chr̃o imediate hꝫ cui qlibet cu
iuſcunqꝫ ſtatus vel dignitatis et ſi papalis
exiſtat obedire tenet in hijs q̃ ꝑtinẽt ad ex-
tirpationem ſciſmatis ꝛ reformationẽ gñia-
lem eccleſie dei in capite et in membris ꝛc.
Que pratica valde vtilis iuri et rõni conſo-
na oĩno ſeruanda foret in futuris q̃buſcũqꝫ
gñalibus concilijs ad tollendas oppoſitio-
nes et contentiones doctoꝝ et alioꝝ mali-
gnantium ꝛc. Concludit ergo pro p° et ge-
nerali fallẽtia ad regulam ſupraſcriptã: ꝙ
iminente cã neceſſaria congregandi conci-
lium: Papa impedito impedimento nalĩ
et ineuitabili. Puta mortis: carceris: inſanie
ꝛc. ſeu nolẽte: recuſante: diſſimulante: vel ꝓ
craſtinãte illud congregare: Conuocatio et
congregatio ipſa ad alios ꝑlatos et ꝑncipes
catholicos deuoluit vt. ĩ. dicetur. Ulterius
nõ expectato ipſius ↄſenſu vel approbatiõe.
¶ Ex hac aũt gñali fallentia elici pñt et ſpe
cialr̃ notari ſex particulares fallẽtie: ſeu ſex
ſpãles et ſub alterni caſus: quibus in ſpecie
dici poterit concilium conuocari et congre
gari poſſe. Sine conſenſu vel approbatione
Pape. Ipſo requiſito et recuſante ſeu omit
tente et negligente concilium congregare.
Licet ſ. de aliqbus in gñe dictum fuerit ꝛc.
¶ Primo igit ſpecialr̃ fallit. d. regula vbi
Papa notorie eẽt hereticus: qꝛ vt ſ. dixi di-
cto caſu congregari põt conciliũ Papa alr̃
non reqſito nec conſentiente: et rõ eſt: quas
ſupra aſſignaui: qꝛ cum concilium gñale ſit
epoꝝ orthodoxoꝝ cum alijs catholicis legi
tima congregatio: qḋ per hereticos et male
ſentientes de fide celebrari non poteſt: cum

tales ſunt extra miſticum corpus eccliē:vt di-
xi in diffinitione concilij.ſ.in princi.⁊ ꝓbat
de con.diſt.i.ecclia.i.q.vij.conuenientibus.
Ibi.hereſis ſeparat oēm hoīem ab ecclia. ⁊
quaſi p to.xxiiij.q.i.c.que dignior. Ibi.vitā
da eſt hereticoꝝ cōio fugienda eoꝝ ſynago
ga cenſet:⁊ in.c.qm̄ vetus.⁊ per to. illaꝫ.q.
Ergo qui non ſunt orthodoxi ⁊ catholici:
ſed heretici ſciſmatici ⁊ ab ecclia diuiſi ⁊ ſe-
parati:non ſolum non pñt nec debent cōci-
lium congregare ⁊ illi preeſſe:ſed nec qdem
intereſſe niſi vt corrigant. Et ſic papa cum
ſit hereticus:excōicatus ⁊ extra eccliam poſi
tus cum fingat tunc mortuus concilium cō
uocare non poterit vt caput nec ei intereſſe
vt membrum:ſed ad alios dicta conuocatio
deuoluit. ¶ Et rō rōis eſſe poſſet: q: chrīs
deus nr̄:⁊ virtus ſpūs ſci in conciliis adeē
⁊ cooperari pie ab vlī ecclefia credit. Iuxta.
illud Matth. xviij. vbicunqꝫ fuerint duo
vel tres congregati in noīe meo in medio
eoꝝ ſum ⁊c. Et illud Actuū. xv. viſum eſt
eni ſpūiſancto ⁊ nobis. ¶ Sed ſpūſſanctus
extra vnitatem ⁊ congregationem vnius ſi
dei non accipit.xxiiij.q.i. loqtur dn̄s. Nec
ligandi aut ſoluendi alios ptātem hꝫ:qui ec
clefie vnitatem non tꝫ.c.oībus conſideratis
ea.cā.⁊.q. Ergo non mirꝫ ſi dicto caſu non
expectat eius ꝯſenſus ſed ab aliis ꝯuocat.
¶ Scdō fallit gnālr vbicunqꝫ conciliū con
tra Papam:pp eius delictum congregādū
foret q: dicto caſu non eſt expectandus nec
regrendus eius conſenſus vt dixit ⁊ decidit
Bal.in.c.cum olim.circa ſi.in ver.idem ait
de reſcrip.ſed tali caſu congregatio ipſa ſpe
ctabit ad Cardinales. Per que dr̄ ſm.d.
Alexādrinū in.c.ſynodū.xvij.di. in.i.colū.
q vbi papa eēt notorie criminoſus ⁊ gra-
uibus criminibus irretitus:talr q vniuer
ſam eccliam ſcandaliſaret: ⁊ monitus nol-
let ſe corrigere. Nec eſſet ſpes de ſua corre-
ctione:hoc caſu vt dicit ipſe concilium con
tra ipm ꝓcedere poſſet. Quod tñ dicit ſe in
telligere non ad iudicandum ſed admonē-
dum eum ⁊ inducendū ad correctionem: q:
ſngt ipſe a nemie excepta cā hereſis iudica-
ri poteſt.xl.di.ſi papa. Et de hoc articulo ſe
remittit ad id qd ſcribit.xv.di.i prin. ⁊ ita
ſe ſaluare aſſerit.glo.no.in.d.c.ſi papa. Cir-
ca qd ꝓ nūc non inſto: q: ventilabit.I.an.ſ.
ꝓpter hoc a concilio iudicari ⁊ condēnari
⁊ nunqd pp hoc concilium conuocari poſ-
ſit:cum de cauſis pp quas concilium cōuo
cari poſſit diſceremus:quo ad cōuocatiōē
tñ dicit idem.d. Alexandrinus vbi.ſ.e: pe-
ctandum non eē q per eum concilium cō-
gregetur:nihil allegat ſed vltra glo. in.d.c.
ſi papa.⁊ q ibi not.adduci poteſt ad h tex.
in.c.mandaſtis.ij.q.v.⁊ tex. in.c.auditum.
ea.cā.⁊.q. vbi ad lrām dr̄. Auditum eſt
fratres chariſſimi. Qualr mali hoīes gra-
uia crimina in me confixerunt ⁊c. Et facit
qd dici conſueuit:q ls aliquo caſu conſen-
ſus pſlati requirat vt eſt videre in.c.cām
que de iudi.tñ ſi agendū ſit cōtra ipm pre-
latum eius conſenſus nō reqritur ꝓut tra
ditur per doc.in.c. edocēri de reſcrip. no.p
glo.ij.q.vij.in.c.cum paſtoris.⁊ facit qd po
nitur in glo.magna. in ſi.in.l.cum non ſo-
lum.C.de bo.que libe.
¶ Fallit tertio vbi Papa eēt ſenio ⁊ decre-
pita etate confectus. Uel vbi eēt delirus:in
ſanus:furioſus:ſtupidus.mētecaptus:mu-
tus:vel alias ſedi aplice ꝓſus inutilis. Uel
vbi Papa papatui renunciaſſet de renun-
cia.c.i.li.vj.⁊ tñ ſedem aplicam occuparet.
Quia his oībus caſibus concilium non ab
ipſo papa ſeu itruſo ⁊ aſſerto Papa ſed ab
aliis conuocanū.foret vbi deliberādū occur
reret. An Papa ille inutilis vt i prioribus
caſibus āmoueri:an potius ei coadiutor vel
gubernator dari deberet. de cleri. egro.c.i.
lib.vj. Ita ēt ſentit: imo expſſe dicit.d. Jo.
de Turre cre.in ſumma ſua de ptāte eccie.
lib.iij.c.viij.quem ēt refert ⁊ ſeqtur idē.d.
Alexandrinus in.d.c.ſynodum.xvij. di.in
.ij.col.vſi.ſi autem non eēt ſane mentis.⁊c.
Et hāc eandē miam poſuit ante eos. Hug.
ꝓut ibi refert Archi.in.c.ſi duo.i.xix.di.re
fert ⁊ ſeqtur. Abb.panor.in.c.ls de euitan-
da.de elec.in.iij.⁊.iiij.col. Et dicit q illud
dictum Hugotionis multum fuit allegatū
in illa congregatione concilij qd alias piſis
⁊ conſtantie celebratum fuit:in quo duo de
papatu contendebant. Et dictis caſibus cō-
uocationes concilij fieri debere per Cardi-
nalium collegium aſſerit. Et ita praticatus
fuiſſe dicit in dicto ꝯcilio Piſano. In quo
Cardinales primitus Piſis conuenientes
ſcripſerunt aduerſus principes:⁊ plātos or
bis. Et ꝓ hoc facit ſm eus q: ex quo electio
pape ptinet ad Cardinales: ergo oīa p que
peruenit ad electionem vnici:veri ⁊ vtilis
paſtoris ſede aplica vacante vel quaſi debēt
ad eos pertinere.ar.in.c.prudentiā. ⁊ in.c.
preterea.de offi.dele. in.l.ad rem mobile.ff.

de pcu ꝛ in.l.cui iuriſdictio.ff. de iuris. oi. iudi. ¶ Et ſi diceretur ꝙ Cardinales ſe impedire non poſſint de elec. Pape vel ptinẽtibus ad illam:niſi ſede apſica vere p mortem.ſ.Ro.Pontificis vacante. Rñderi forte poſſet:qꝛ vbi eſt eadem ratio dꝫ eẽ idem ius ꝛ idem iudicium.v.di.ad eius ꝟo.iiij. di.deniqꝫ.de tráſla.pla.inter corporalia: cũ de ſilibus idem ſit iudicium. Lex.n.diſponens vno caſu aliquid ad aliquem finem. Idem ꝛ in alio diſponere intelligitur glo. eſt que cõiter approbatur. in.l.ſiquis ſeruo perſuaſerit.C.de furtis. Sed paria ſunt Papam mortuum eẽ ꝛ non hẽre:vel hẽre eus pfeſſus inutilem ꝛ inhabilem ad papatum. d.c.inter corporalia qȯ bene ſentire vr̃ glo. in cle.ne Romani.de elec.in verſi. quouis modo vbi mortem pontificis nãlem parificat:infirmitati vel furori eiuſdem vel cus recedit ꝛ non vult officium exercere ꝛ ides et apertius in.d.glo.in verſi.moriente. Ergo quocunqꝫ modo vacet ſedes apoſtolica Cardinales de electione pontificis et preambulis ptinẽtibus ad illam ſine quibus expediri non poſſent ſe impedient ꝛc.

¶ Fallit quarto p predicta vbi ſedes apoſtolica ẽt per mortem vacaret et tanta perplexitas: Contentio: Seditio: et altercatio oriretur inter Cardinales: Principibus chriãnis eiſdem diuerſimode aſſiſtẽtibus ꝙ nullo modo poſſe eẽt eos p canonica electione vnius Pontificis Ro. concordare. Tunc.n.concilium per alios quoqꝫ congregari poſſet et deberet:vt ſentiunt doc. Maxime Pet.de anch.et Jo. de imo. in cle.ne romani.de elec.vbi in ſimili dicũt ꝙ ſi oẽs Cardinales mortui eẽnt concilium gñale mortuo papa cõuocari deberet pro electiõe pape:lꝫ alij dixerunt talem electionẽ ad clerum Ro.tunc deuolui: ſed primam partem ꝫ et ſequitur.d.Alexandrinus in.d.c.ſynodũ.i.ij.col.ꝟſi. Adde ẽt ꝙ ſi ſede vacãte ꝛc. Et latius vẽtilabitur.I.in trac. Quibus ex cauſis congregari valeat generale concilium.verſi.tertia cauſa.

¶ Fallit quinto vbi ſciſma eẽt in eccleſia: et duo vel plures contenderent de papatu. Quia qlibet ipſoꝝ pretẽderet ſe papam eẽ: nec cedere vellet aut conciliũ congregare: put qñqꝫ accidit tpe Urbani.vi. quo octo Cardinales Galli alium pontificem ques Clementem ſeptimum nuncupauere creauerunt. Sumpta occaſione ꝙ idem Urbanus per impreſſionem populi Ro.creatus fuiſſet.lxxix.di.ſiqs pecunia. ꝺ quo ſciſmate ad longum diſputauit. Bal.in trac.ques poſuit poſt rubricam.C.ſiqs aliquẽ teſta.phibu.et.d.Cardi.Zaba.in tra. ſeu conſilio. d.et poſt lecturam.c.lꝫ de euitanda.de elec. vbi ponit ſex aut ſeptem modos,puidendi ꝙ dicto caſu ſciſma tollatur. Ita vt vnicus Apoſtolicus ſit et ibi per multas ratiões vterqꝫ ipſoꝝ concludit conciliũ gñale per Cardinales et alios cõgregari.eẽ ipſis ſciſmaticis conuocare recuſantibus ad qȯ faciunt que dicta fuere.ſ.in gñali fallentia:ꝛ in prima fallentia ſpeciali cum.ſ.Papa eſt hereticus. Idem quoqꝫ dõm eẽt ſm predicta vbi eſſet vnicus papa ſciſmaticus:ꝛ qui in eccleſia dei ſciſma confoueret,put.I.latius apparebit:cum de cauſis pp quas conciliũ congregari põt tractabimus. Ad predictã autem limitationem comprobandam ſufficiat pro nunc.tex.cum apparatu ſuo.in.c.ſi duo.lxxix.di.cum concor.ꝛc.

¶ Fallit ſexto ꝛ vltimo. Ubi Cardinales: Imperator ꝛ prelati eccl'ie ſeu maior ꝛ ſanior pars catholicoꝝ ex aliquo dlicto Pape: vel alioꝝ pp qȯ eccleſia ipſa ſcandalizaret. Premonuiſſent papas opus eẽ concilio generali. Et papa hoc negaret:vel vbi catholici ſaltem aliqui ex maioribus ꝛ grauioribus prelatis ꝛ catholicis dicerent crimen pape eẽ hereſim ꝛ ipſe papa id negaret. Et ſuper hoc dubio eẽt contentio: qꝛ tunc ẽt ſi papa q̃tũcunqꝫ vnicus ꝛ in poſſeſſione papatus exñs recuſaret conuocare concilium. Nihilominus ab alijs poſſet ſine conſenſu pape. Per rõnes ꝛ iura de qbus.ſ.congregari:qꝛ.ſ.iudex cauſe preparate ẽ etiã iudex cauſe preparantis cum ante oĩa cognoſcere: habeat nunqd ſua ſit iuriſdictio.ff.de iudi. l.ſiqs ex aliena.ex̃ de reſcrip.ſuper lr̃is vbi per Panor.ꝛ alios ꝛ per Bart. ꝛ legiſtas. in.l.preſcriptione.C.ſi cõtra ius vel vtili.publi. Probatꝰ i.c.ſi iudex laycus.de ſen. excõ. in.vi.vbi hr̃ ꝙ cus dubitaꝰ an aliquis q dectus eſt a iudice layco ſit dicus vel nõ. Iudex eccleſiaſticus.qui eſt iudex dici:non aũt iudex laycus de hoc dubio cognoſcet. Ergo in pꝓpoſito:ſicut concilium eſt iudex. pape heretici ꝛ iudicat ipm pro hereſi. Ita etias erit iudex ad cognoſcẽdũ nunqd tale crimẽ qȯ opponiꝰ pape que eſt cã preparans eius iudicium ſit hereticum nec ne. Item nũqd pro tali crimine ſit opus ꝯcilio nec ne. Ita

determinat Petrus de monte in trac. ſuo
de ptāte pape: ꝛ concilij §. vj. quero quot p-
ſone. Et latius Feli. in. d. c. ſuper lris. in. xj.
col. vſi. an ſua ſit iuriſdictio. vbi per aliqua
iura de qbus ibi per eum dicit poſſe infer-
ri ꝛ queri. Vtꝝ ſicut concilium eſt iudex cō-
petens vbi agit̄ de crimine pape ſaltem qli-
ficato iuxta. tex. glo. ꝛ no. in. c. ſi papa. xl. di.
Ita ſit etiam iudex cōpetens in cognoſcen-
do an crimen qḋ opponit̄ pape ſit tale qua-
le eē opꝫ vt concilium iudicare poſſit. Et
concludēdo pro parte affirmatiua adducit
regulam de qua. ſ. vꝫ. ꝙ iudex cauſe prepara-
te eſt ēt iudex cauſe ꝑparantis. l. ordinarij.
verſi. ab eo iudice. C. de rei ven. l. minor ſ ſi.
prin. ff. de euic. Pro quo bene facit qḋ volu-
it Archi. ꝛ alij in alle. c. ſi papa. ꝛ in. c. in ſi-
dei. vbi concludunt concilium eē iudicem
ꝛ cognoſcere poſſe nō minus de occulta he-
reſi pape qꝫ de manifeſta. Et nunqd illa ſit.
hereſis vel non: facit qḋ dixit Abb. Panoꝛ.
in. c. ſi clicus de fo cōpe. in. viij. col. vſic. ſed
tu dic: ꝙ qn̄ iudex nō hꝫ cognoſcere niſi ſu-
per certa qualitate delicti. Puta. ſ. crimine
notorio vt dicimus: de conſeruatore de of.
dele. c. vlti. lib. vj. Si negat̄ qualitas ſuper
qua fundatur eius iuriſdictio. Puta ꝙ dr̄
tale delictum non eē notorium tunc iudex
qui cognoſcere hꝫ de principali ſi tale erit:
cognoſcet ēt de iſta qualitate tanqꝫ de ꝑpa-
rante: ꝛ ita ꝓcedit gloſa in. c. i. de offi. dele.
ꝛ glo. in. c. accuſatus. de hereti. in. vj. vbi dr̄.
ꝙ inquiſitor heretice prauitatis: non poteſt
cognoſcere de diuinationibus niſi ſapiant
manifeſtam hereſim. Et tn̄ de hac qualita-
te vꝫ nunqd ſapiant manifeſtam hereſis co-
gnoſcet tanqꝫ de cā preparante: niſi forte ta-
lis cā eēt notoria vt proſequit̄ Geminia.
in. d. c. accuſatus. Per que de primo ad vl-
timum pꝫ concilium cognoſcere dictis ca-
ſibus an ſua ſit iuriſdictio: ꝛ ꝯſr̄ congregā-
dum per alios eē: cum alr̄ ad hoc vltimus
cognitionis iudicium peruenire non poſſit
vt dcm̄ fuit ar. op9 de offi. delega. c. i. iuncta
eius glo. ſi. c. preterea. c. ſignificaſti. ꝛ. c. pru-
dentiam. in ſi. cum ſuis concoꝛ.

¶ Poſt hec igitur pro expeditione huius
articuli. De tribus querendum eē videt̄.

¶ Primo ad quem ſeu ad quos dictis ca-
ſibus ſpectet conuocare generale conciliū.

¶ Scdo qs modus ī ꝯuocādo ſuan deat.

¶ Tertio quid agendum ſit. ſi papa ſe hu-
iuſmodi congregationi opponat. Penas ꝛ
cēſuras eccliaſticas fulminādo ꝯtra ꝯuocā-
tes: ꝛ ad talē ꝯuocatōes ad ꝯciliū ꝓficiſcētes

¶ Quo ad primum queſitum nōnulli do-
ctores non parue auctoritatis ꝛ iuris: ꝛ an-
tiquoꝝ concilioꝝ exemplis: inherentes di-
cere ꝛ arguere voluerunt. ꝙ Papa recuſan-
te ꝯcilium gñale cōuocare. Hec conuocatio
primo loco ad Impatores deuoluit̄: cū ipi-
us auctoritas atqꝫ ptās ſit ſubſidiaria ꝛ cō-
uertibilis cum auctoritate poteſtate Pape:
ſaltem in his que iuriſdictionis ſunt: ꝙ ſicꝫ
papa Impatoris defectum ſupplet. de fo. cō-
pe. lꝫ ex ſuſcepto. cum ſi. ita ꝛ ecōtra. Prout
manifeſte colligit̄ ꝛ ꝓbari vr̄ exemplo con-
cilioꝝ antiquoꝝ: que in defectum ꝛ pp ipo-
tentiam pape conuocata fuerunt auctoritate
Impatoꝝ: cum tunc non daret̄ facultas pō-
tificibus maximis congregandaꝝ ꝛ docen-
daꝝ plebium chrīcolaꝝ. xv. di. canones. Vn̄
inquit: Conſtantinus primā Nicenā ſyno-
dum ꝯgregari iuſſit. Eiqꝫ ꝓfuit: ac multoꝝ
in ea qrelas audiuit. xij. q. i. futuram ecclias.
ver. idem vero preſidens ꝛ hr̄ in. d. c. cano-
nes. verſi. haꝝ prioꝛ. ꝛ. xj. q. i. cōtinua. vbi dr̄
ꝙ Conſtantinus Impator preſidens in ſcā
ſynodo que apud Nicēā ꝯgregata eſt mul-
toꝝ querelas audiuit ꝛc. Scdam vō in vrbe
Conſtantinopolitana Gratianus ꝛ Theo-
doſius ꝯuocarunt. Tertiam Theodoſius iu-
nioꝛ ꝯ Neſtorius in Epheſo. Quartā Mar-
tianus ꝯtra Euticē in Calcedone. Quintā
item Cōſtātinopolitanam Juſtinianus cō-
tra Theodoꝝ Meſochemō. Sextā in vrbe
Conſtātinopolitana Conſtantinus Alter.
contra Macharium Antiochenum eꝑm cō-
uocaſſe legunt̄: put. ſ. copioſius apparet ī an-
notatione diuerſoꝝ ꝯciliorꝝ: ꝛ hr̄. xvj. diſt. c.
Prima aūt ſynodus. in. c. habeo libꝝ. in. c.
gnr̄. ꝛ ī. c. ſexta ſynodus ꝛ Theodoricus rex
eꝑos ꝯgregauit in vrbe ad ꝯciliū. xvij. di. §.
hinc ēt. ibi cū auctoritas Theodorici regis
ex diuerſis ꝓuincijs ad vrbem Ro. ſacerdo-
tes ꝯuenire ꝓcepiſſet vt ſcm̄ cōcilium iudi-
caret ꝛc. Ecce ergo ꝙ Imperator ſupplebat
vices ꝛ defectum Pape in cōuocatione cō-
cilioꝝ gñalium. Papa non valente vel ne-
gligente illa conuocare. ¶ Qḋ qdem rōne
non caret: ꝙ cū Impator ſit eccleſie ꝛ fidei
catholice aduocatus vt hr̄ in. c. venerabiles.
de elec. ꝛ ad ipm̄ ſpectet fidē eccliamqꝫ tue-
ri: ꝛ exaltare. cle. ne romani. de iureiur. ꝛ in
ꝯc. tibi dn̄o. lxiij. di. intrā. ꝙ a papa de here-
ſi ſuſpecto: exigere pōt ꝛ ipꝫ interrogare: qd

ſentiat

ſentiat de fide: ꝛ ꝙ dclaret ꝓfiteaturqȝ fidē quam tȝ. xxv. q. i. ſatagēdum. vbi dixit Archi. Poſt laur. ꝙ papa tenet̄ rn̄dere ɔ̄ hoc. Quia ſi ſuſpectus eēt de hereſi ꝯtumacīqȝ occulta accuſari poſſet. Item cum ipſius imperatoris interſit ꝙ pax ac vnitas fidei chriſtiane ſeruet̄: non ſolum in vrbe ſed in toto orbe. ar. in l. ꝯgruit. ff. de offi. preſi. ꝛ in l. i. §. qui es. ff. de offi. prefe. vrbis. xcvi. di. Nos ad fidem. ꝛ cum ſit ſummus princeps ſup̄ oēs reges ꝛ principes chrianos. vii. q. i. in apibus. Cumqȝ hēat oēs mundi nationes ſubſe. xi. q. i. §. hec ſiquis. v̄ſi. volumus. Sitqȝ totius mundi princeps ꝛ dn̄s. ff. ad legem rodi. de iactu. l. deprecatio. ꝛ in eius ptāte ſint oēs ꝓuincie. lxiii. di. hadrianus ꝛ oīa que ſunt in vniuerſo orbe. viii. diſt. quo iur̄. xxiii. q. viii. conuenior. C. de quadri pſcrip. l. bene a zenone. Item cum Imperator ſit potiſſimum ꝛ principale membrum concilij poſt papam in quo iure ꝓprio itereſſe pōt ꝛ dȝ. Maxime vbi de fide agit̄. xcvi. di. nos ad fides. Ibi intereſſe volumus. Non mirꝫ ſi dr̄ ꝙ ad ipm̄. qui inter chrianos oēs poſt papam maior eſt hmōi concilij congregatio ſpectet. Deus enim fecit duo magna luminaria in firmamēto celi luminare maius ꝛ luminare minus: ꝛ in firmamento eccl̄ie vl̄is fecit etiaꝫ deus duo magna luminaria ideſt duas inſtituit dignitates: que ſunt pontificalis auctoritas ꝛ regalis poteſtas vt dicit tex. formalis in. c. ſolite. de maio. ꝛ obe. Ergo deficiente luminari maiore qḋ preeſt diei: luminare minus qḋ peſt nocti ſupplet vices maioris. Ad quam concluſionē bene conueniunt que ſ. dicta fuere ꝛ que no. per Inno. ꝛ doc. in. c. i. de maio. ꝛ obe. in. c. cum oēs. de conſti. in. c. i. de his que ſi. a maio. par. capi. ꝛ per Bar. ꝛ legiſtas. in l. oēs ppl̄i. ff. de iuſt. ꝛ iur. in l. i. ff. de albo. ſcriben. ꝛ per Bal. ꝛ alios in l. obſeruare. C. de decurio. lib. x. quibus in locis ꝛ alibi cōiter ꝯcludit̄: ꝙ vbicunqȝ capl̄ȝ eccleſie cathedralis ſeu alia vniuerſitas hȝ caput ſuum: qḋ eidem preſideat ad illud tāqȝ ad maiorem ꝛ digniorem regulr̄ ſpectat capl̄ȝ vel vniuerſitatem ipſam ꝯuocare: ſeu quatenus hoc non fit: ceſſante conſuetudine vel priuilegio. Ad maiorē digniores vel antiquiorē de vniuerſitate: pro quo allegat̄. ff. de fide inſtr. l. ſi. ff. de albo. ſcriben. l. i. xvii. di. §. ſi. vbi hr̄ ꝙ ſeruandus ē ordo in prelationibus ꝛ honoribus deferendis. Cum igit̄ claꝝ ſit imperatorem digniorem ꝛ maiorē eſſe in eccl̄ia iſta catholicoꝝ poſt papam. Ergo ad ipm̄: papa recuſante vel negligente pmo loco deuolui dȝ gn̄alis concilij ꝯuocatio. ꝛc. Pro iſta parte arguit. Cardi. Zaba. in d. ſuo tra. ſciſmatis ſub d. ſuo conſilio. cl. ꝛ extra de elec. poſt. c. licet. Incipit. Unitatem eccl̄ie ꝛc. in. iiij. q. Et dicit ꝙ quocunqȝ caſu papa vel Cardinales non ſint concordes in conuocando ꝛ non conuocent dictum concilium vbi opus eſt ꝙ talis conuocatio ad Imperatorem ſpectat. Et de hoc dicit videri caſum. lxv. diſt. c. ſi. vbi hr̄ ꝙ negligente illo ad quē deuoluitur congregatio vicinoꝝ epoꝝ ꝓ ordinādis epis locoꝝ, ꝙ ipſi populi conuocant ꝯuicinos epos: ſed Imperator reprn̄tat totum ppl̄ȝ chrianum cum in eum tranſlata ſit iuriſdictio ꝛ ptās orbis. ff. de ori. iur. l. ii. §. nouiſſime. C. de veteri iur. enuclean. l. i. §. cum enim. Ergo inquit ipſe deficientibus illis ad quem primarie ſpectat. Idem Imperator loco ipſoꝝ ſuccedet ꝛ concilium conuocabit. Et ſic. c. reuolabit ad. A. ꝗꝛ extremitas retrahit̄ ad principium. Nam a principio imperatoris vt dictum fuit ſ. conuocabant concilia: ꝫ poſtmodum hec ptās fuerit reſeruata pape. Et ita deficiente ꝓuilegiato res de facili reuertit̄ ad nām ſuam. l. vi. ferrū. nec ē alius magis idoneus dei miniſter ad obuiandū periculis fidei ꝛ eccl̄ie ꝗꝫ ſit imperator qui eſt aduocatus ꝛ defenſor eccl̄ie: cui male patrocinaret̄: ſi eam permitteret labi in hereſis: ꝛ quāꝗꝫ clici vt inquit Cardinalis vbi ſ. hoc fortaſſe non habeant gratum ꝙ ſi ꝫ Imperator in his ſe intromittat: tn̄ credendū eſt ꝙ boni clici ꝛ fideles layci hoc hērent acceptum videntes ꝙ papa ꝛ Cardinales hoc negligerent: vel nullam facerent congregationem: nulla cā rōnabili moti. Nec quēpiaꝫ moueat: dicit ipſe. Cardi. ꝙ Imperator ſit laycus ꝛ ꝙ ꝓpterea ſit inconueniens ꝙ layci de clericis vel eoꝝ negocijs ſe impediant: ꝗꝛ layci non ſimplr̄ ꝛ indiſtincte ꝓhibentur ſe impedire vel iudicare de cauſis ꝛ negocijs clericorum ſed regulr̄. Ubi igit̄ ſpālis ratio ſubeſt ſecus eſt: ꝗꝛ layci ratione dictāte vel neceſſitate vrgente de negocijs ꝛ cauſis clericoꝝ bene ſe impediunt: ſicut diximus eos ſe impedire ratione feudi. de for. compe. verꝫ. de appel. romana §. dȝ. li. vj. cum eo qḋ ibi no. in glo. ſed hoc caſu non modo ſubeſt rō ſpecialis: ſed ſpāliſſima ꝛ neceſſitas vrgentiſſi

ma. Ne.ſ. fides catholica ruat: que nimiū
periclitari poſſet niſi per viā concilij ꝓuide
ret ⁊c. ¶ Poſſet ēt alr̄ quoq; rn̄deri: ꝙ hu
iuſmodi conuocatio ad concilium ſaltē qn̄
fit per inferiores pape. Non fit ꝓprie iuris
dictionalis citatio: ſed potius q̄dam inter
pellatio requiſitio ⁊ denunciatio. vt ſupra
dixi in alio ꝓpoſito: que denunciationes oc
currente neceſſitate fieri pn̄t ſemper ēt per
non hn̄tes iuriſdictionem in eos qbus de
nunciat̄ vt hr̄ in.c. inter vniuerſas de elec.
⁊ in.c.i. de ſup.neg. prela.no. de accuſa. licet.
⁊ in.c. magne de voto. Ergo licet ſuppone
remus Imperatorem nullas hr̄e iuriſdictio
nem in prelatos ⁊ clericos vocandos: tn̄ vo
care eos poſſet ad concilium modo ꝑmiſſo.
Ad ꝙ p̄lati ipſi qd̄ oīno ꝓhiſci tenēnt̄: ſaltē
reſpectu iuri. Qd̄ recipiūt in eoꝝ ordinatio
nibus de iureiurā. Ego. N. vbi iurant indi
ſtincte ire ad concilium cum vocati fuerint.
Nec ibi dr̄ magis ſi vocaret̄ a Papa q̄ȝ ab
Impatore vel ab alio, ⁊ ſic nō obſtaret mo
tiuum: de quo ſ. Licet Jo. gloſator ſuſtinēdo
rn̄ſionē.d. Card. eam firmare videat̄. xxiij.
q.v. principes. vbi ponit aliquos caſus in
quibus layci multiplicem habent ptātem ⁊
iuriſdictionem intra ecclīam ⁊ inter eos q
ſunt de eccleſia per illum tex. ⁊ inter cetera
dicit quo ad ꝓpoſitum nr̄m: ꝙ vbicunq; ec
cleſiaſtica ptās deficit: ꝙ layci ſupplent eius
defectum: ⁊ poteſtatē ipſius exercēt. Qd̄ ni
hilominus intelli̇r in patrocinādo.ſ. ſed nō
iudicādo vel iuriſdcōnē i clicos exercēdo.
¶ Contra hoc aūt inſurgūt doctores: ⁊ ꝑ
ſertim Bal. in tra. de ſciſmate ſeu in allega
tione quā poſuit poſt.c. olim de reſcrip. In
cipit nouiſſime. Mcccxcvij. Rex francorum
ſubtraxit obedientiā dn̄o Bn̄dicto: qꝛ tāq̄ȝ
obſtinatus nolebat ſe ſupponere cōcilio ⁊c.
Et dicit ꝙ ſi Impator olim curaret ſciſma
⁊ cōgregaret concilium: eiq; intereſſet. lxiij.
di. ſi duo. in ſupraſcrip. vbi Honorius Im
perator loqtur: tn̄ ꝙ hodie āmiſit faſces: qꝛ
reges ſubtraxerunt ei obedientiam: ⁊ ꝓpterea
inqt ipſe concilium formatum ⁊ eſſentiatum
ſeu canonicum de iure nō pōt Impator fa
cere nec ei ꝑſidere: ſi q̄ȝdam congregationē
facti: que potius dr̄ conuēticula facē poſſit.
Et rn̄dendo ad ꝑmiſſa que fuerant pro im
peratore inducta: diſtingue (inqt ipſe) tpa
⁊ ꝯcordabis ſcripturas. Duo.n. quo ad hoc
in ecclīa ſunt tpa. Primum qn̄ eccleſia paꝝ
militabat ⁊ paꝝ poterat per ſe ſolas. Et tūc

pp eius impotentiā multa priuilegia ꝯtulit
impatoribus: q̄ poſtea rationabilr̄ eis ſunt
ſublata. Qd̄ colligit̄: lxiij. di. nullus laycoꝝ.
in.c. hadrianus. el.i. in.c. ego ludouicus. ⁊ in
.c. tibi dn̄o. Iūctis ſequit̄. ais.c. hadrianus.
el.ij. ⁊.c. in ſynodo. ⁊.c. bene qdem. xcvj. di.
cum multis ſeq. capl'is. Scd̄ȝ vō tp̄s fuit de
inde cum eccleſia militans plus cepit poſſe
q̄ȝ impium tpale. In iſto ergo: ⁊ multo mi
nus in nouiſſimis tpibus etatis nr̄e impa
tor non pōt ſcḋm eius ius dicere Rome. Nec
in regnis illis citare. que ſibi non obediunt
qꝛ quo ad obedientiā inſpicitur poſſeſſio: ⁊
non mereꝝ ius. C. de ſum. tri. ⁊ fide catho.l.i.
vnde ſeqtur dicit ipſe: ꝙ Imperator nō po
teſt ꝯuocare gn̄ale cōcilium: nec in vrbe que
hoc hȝ de iure capitis. ff. de religio.l. cum in
diuerſis: nec ēt alibi. De iure aut de facto:
pōt ꝯuocare cleꝝ Rome. vel eū q eſt caput
cleri totius mundi. ar. ff. de legi.l. de qbus.
Nec cleꝝ regni Hierlꝫ: ⁊ Sicilie: vt cle. pa
ſtoralis. de re.iudi. Nec cleꝝ Francie qꝛ illō
regnum: nullo iure ſubeſt Impatori loquē
do ſcḋm nouam ecclīam vt no. in.c. qd̄ cleri
cis de foꝛ.compe. ⁊. lxiij. di. hadrianus. nec
in alijs ſilibus regnis ⁊c. ¶ Et ſi ad iſta iu
ra ⁊ motiua Bal. rn̄deri poſſet: ꝙ nullus
dicit ꝙ Impator iuriſdictiōalr̄ citare poſ
ſit prelatos ⁊ clericos ad conciliū: ſed ꝙ pa
pa negligente vel recuſante: ipſe ſupplere ha
beat vices ⁊ defectum: vocando ⁊ denūciā
do: qꝛ ipſimet prelati virtute iuri venire te
nentur: vt ſ. dixi. Tn̄ pro opinione Bal. facit
qꝛ illamet iura que inducuntur pro Impa
tore de qbus ſ. ſe ipſa limitant. Dum dicūt
vel innuunt ꝙ concilia illa que ab impato
ribus ꝯuocata fuere pp impotentiam eccl'ie
in adiutorium Ro. Pontificis: vel ipſis iu
bentibus: interpellantibus: regrētibus: ſeu
ipſis approbantibus ⁊ conſentientibus: cō
gregata fuerunt. Qd̄ qdem ꝓbari maxime
vr̄. ij.q.v. mandaſtis. Ibi. ꝙ audiens ⁊ Va
lentinianus Auguſtus. Nr̄a auctoritate ſy
nodum ꝯgregari iuſſit ⁊. xvj. di. quaſi ꝑ to.
qd̄ ēt colligitur ex tex. in.c. ſexta ſynodus: q
prima facie pro parte imperatoris facere vi
detur. Ibi, exequente piiſſimo principe Cō
ſtantino: intra palatium ſuum: ſimulq; le
gatis aplice ſedis: ⁊ epis.cl. reſidētibus ⁊c.
Apparet igitur ex iſto tex. pp verbum exe
quente declarationem vel mandatum de
exequendo ꝑceſſiſſe. Maxime qꝛ legati ſedis
apoſtolice ꝑfuerunt, dcm̄ concilium māda

to ac iuſſu Pape Agathonis conuocatum fuiſſe. Conſtantino imperatore exequēte. Nō aūt ꝙ Conſtantinus propria auctoritate illud ꝯuocauerit: ſubdit igitur Bald. vbi ſ. ꝙ imminente caſu ⁊ neceſſitate congregādi conciliū. Et Papa nolente ſeu recuſante illud congregare ꝑut ſ. dcm̄ fuit. Nō imperator ſed Cardinales illud ꝯgregare debent: ꝑut determinat Hug. expreſſe. in c. ſi duo. lxxix. di. vbi no. dixit qđ exiſtente diſcēſione inter Papam ⁊ Cardinales conciliū conuocari dꝫ auctoritate Cardinaliū: ⁊ tūc concilium: ſicut bonus vir: electus ⁊ approbatus a canone determinabit: ſubdit ēt qđ dicto caſu ſufficit maior pars Cardinaliū. ar. ff. ad municipales. l. qđ maior pars: imo inquit ipſe maior pars Cardinalium p̄ſētium ſufficit. Si ſaltem due partes ſint p̄ſentes ff. qđ cuiuſqꝫ vniuer. noīe. l. ſi nulli. Nō obſtat dicit ipſe tex. in c. lꝫ de euitanda. de ele. qꝛ hic non ſumus in electione Pape: de qua loqtur ille tex. ſed ſumus in concilij cōgregatione. Addit ēt qđ ad conciliū generale de neceſſitate nō ſunt vocādi: niſi ep̄i: vt no. Inno. in c. graue. de ꝓben. ⁊ dicet. ſ. in loco ꝓprio. ⁊ p ꝑdcā infert idē Bal. ibi ꝙ Cardinales ep̄i ſunt illi ad quos ꝑncipaliter ꝑtinet concilij cōuocatio. ar. xxiij. diſt. in noīe dn̄i. Sed poſtea ſubiungit: ⁊ bn̄ ꝙ Cardinales non ꝯuocant concilium vt ſinguli ſed vt collegium: Qđ qdem Cardinalium collegium maius eſt: qꝫ aliqs ſingularis ep̄s vel patriarcha: lꝫ negandum non ſit qn Cardinales Ep̄i ēt vt ſinguleres ſint in concilio alijs ꝑſtantiores. Item non eſt inquit ipſe negandum quin qlibet ſingularis Cardinalis: Et Diaconus vel ſubdiaconus ſit maior ep̄o Florētino vel Peruſino. ar. in l. vnica. C. de ꝑpo. labor. ibi. Quos nr̄i lateris comitatus illuſtrat ⁊c. Et in hac cōcilij cōgregatione: que fieret per Cardinales: non reqritur ſm̄ eum auctoritas eius qui ꝑtēdit ſe eē papā. Quia tractatur de ſua exauctoratione ⁊ de cauſa propria ⁊c.

¶ Iſta Hugotionis ſnīa de qua per Bal. vbi ſ. ꝙ. ſ. congregatio concilij ad collegium dn̄oꝝ Cardinalium primo loco deuoluatꝰ. vbi concilio oīno opus eſt: ⁊ papa interpellatus illud facere recuſat: negligit: vel diſſimulat. Oēs fere doctores de hac mā̄ ſcribētes: in cōem quaſi opinionem traxit. Quāuis nec Hugo. nec doc. ipſi iura aliqua hoc ſpecialr̄ ⁊ indiuidue ꝓbantia allegent. Nec preteritoꝝ concilioꝝ exemplis inueniūt. Sed arguendo tn̄ a ſili ab vtili ⁊ honeſto: iura in ſilibus caſibus gn̄alr loquentia inducūt inferentes ꝙ collegium Cardinalium defectum Pape primo loco ſupplere dꝫ. Et ꝓpterea hac forte auctoritate ⁊ ꝯſyderatione motus Cardi. Zaba. in d. ſuo tra. ſciſmatis in. iij. q. ſupponendo caſum: tunc forte i facti contingentia occurrētem. Ubi. ſ. duo de papatu contendunt: ſiue ſint ſiue non ſint in poſſeſſione papatus: vel quaſi: ⁊ nolunt concilium congregare: ad qđ qdes oīno ſpectat iudicare. Quis ipſoꝝ ſit verus Papa. Quis eoꝝ intruſus ſit: apoſtaticus vel antipapa: ſeu vtrum ambo ꝯtendentes deijciendi ⁊ de trono pontificali deturbandi ⁊ expellendi veniant: vt alter vnicus ⁊ verus papa eidē ſedi ꝑficiatꝰ. lxxix. di. ſi duo forte. iuncta eius prima glo. Dixit ꝙ tunc collegium Cardinalium congregabit concilium. Quia cum ſint in poſſeſſione eligendi papam. de elec. lꝫ in c. vbi periculum. eo. ti. lib. vj. de. ne Romani. eo. ti. ⁊. xxiij. di. in noīe dn̄i. Conſequenter ad eos ſpectant oīa que electionem concernunt: vel ſunt ad electionē ꝯnītia. de elec. vt preterite. ⁊. c. cupiētes §. ad hoc. ⁊ §. ſi vero. lib. vj. Pro hoc. lxv. di. c. ſi. ⁊ qđ ibi no. in glo. in ver. argm̄. Nas hoc caſu inquit ipſe: non ſubeſt remedium vt depatetꝰ viſitator ecclie Ro. vacanti: quo caſu ipſe viſitator tales vocationē faceret. Quēadmodum ſi deputaretꝰ eccleſie Metropolitane: qꝛ tunc conuocādi ſunt cōprouinciales ep̄i: per ipm̄ viſitatorem: vt no. Archi. vij. q. i. pontifices. ⁊ facit. lxvj. di. obitum. ⁊ . c. ſi. ⁊ de elec. c. is cui. lib. vj. ſed reſpectu eccleſie Ro. non eſt qui talem viſitatorem deputet: qꝛ talis ptās remanet penes collegium ⁊c. Ibi etiam rn̄d. ad contrarium qđ contra tex. in d. de. ne romani §. irritus monetꝰ. Et demum dicit ꝙ ſi cōtingeret ꝙ collegium Cardinalium dicto caſu non concordaret in ipſa conuocatione concilij: vel ex quacunqꝫ cauſa nollet: aut non faceret dictam conuocationem: ꝙ tunc talis conuocatio ad imperatores deuoluetꝰ. Et de hoc vꝫ caſus ſm̄ eum in. c. ſi. lxv. di. vbi negligente illo ad quem deuoluitꝰ cōgregatio: vicinoꝝ epoꝝ pro ordinandis ep̄is locoꝝ ipſi populi conuocant dictos vicinos ep̄os. Sed imperator repritat ppl'm xp̄ianum: cum in ipſum ſit tranſlata oīs iuriſdictio ⁊ ptās vniuerſi orbis. ff. d' ori. iur. l. ij. §. nouiſſime. C. de iur.

vete.emēdē.l.i.§.cum enim.Ergo loco ipſoꝝ
pplõꝝ ipſe imperator hꝫ ſupplere defectus
ipſoꝝ Cardinalium:ꝛ ſic eoꝝ loco cõuoca-
re concilium. Et ita. ꝯ. reuolabit ad. A.ꝛc.
prout dictum quoqꝫ fuit.ꝫ. ¶ Hanc miam
Zabarelle ꝛ oīa fere eius verba: ſequiꝭ Pe
trus de monte in libello ſuo de ptāte pape
imperatoris:ꝛ concilij.fol.vj.lꝫ de eo nullā
faciat mentiōem quo ad hoc. ¶ In idem
incidit qḋ ſcribit:quo ad iſtam conuocatio
nem Archieps Florētinus i.iij.parte ſum.
ſue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.verſi. dicūt aūt aliqui:
Nec quēpiam noīat.Sed dicit ꝙ papa ne-
gligente ꝛ nolente conuocare cõcilium ad
locum idoneum pro aliqua cā ardua immi
nente:ꝙ ptās congregandi gñale concilium
ſpectat primo ad oēs Cardinales: qui poſt
papam ſunt maiores clericis: oībus alijs.
ar.eius qḋ leg.ꝛ no. de maio.ꝛ obe.c.i.per
Inno.Et ꝙ cenſentur vnum corpus cū pa
pa:ꝛ ꝙ ſede vacāte vel quaſi: vr̄ ad eos ſpe
ctare talis ptās. ¶ Iſtam quoqꝫ opiōnem
lꝫ confuſe ꝛ inuolute firmare vr̄ per diuer-
ſa iura:ꝛ exquiſita quedas argumenta An-
tonius roſellus:in sūma ſua:in trac. de cõ-
cilijs fol.lij.vbi q̄ ad hoc cõcludit: ꝙ Car-
dinales altero de duobus modis conciliū
conuocare pñt.vꝫ.ſede vacante.Quādo ali
quod arduum:difficile ꝛ in extricabile du-
bium occurrit:qḋ celeritate indiget. Iteꝫ ꝛ
ſecundo. Quando papa agens in humanis
notorie eſſet hereticus: vel apoſtaticus: ꝙ
tunc iuriſdictio Pape deuoluiꝭ ad Cardi-
nales.Si tñ oēs ſint concordes:vt hr̄ in.c.
vbi periculum.§.idem quoqꝫ.de elec.lib.vj.
Et ideo tāqꝫ hñtes pape auctoritatem: di-
ctis caſibus:poſſent oēs concordes conciliū
conuocare. Citando et auctoriçando: ſicut
faceret ipſe papa.poſſent etiam Cardinales
conuocare conciliū lꝫ oēs non eſſent cõcor-
dantes ſm eum:vbi maior ps ipſoꝝ conue
niret:ad hoc. Non qdem per viam auctori
çabilis citationis vel edicti:aut iuriſdictio
nabilis imperij:ſed per viam denunciatio
nis.Monitionis vel requiſitionis. Qḋ fie
ri ꝯſueuit vbi non eſt ſupior:qui poſſit aut
velit facere talem vocationem cum citatio
ne:ſi iminet neceſſitas hoc faciendi: vt no.
Inno.ꝛ doc.in.c.cum nobis olim. de elec.
et hmōi. Idem conuocationes:et monitio
nes ſeu reqſitiones pñt facere:vt ingt idem
Inno.et pares:et minores:et pl'es:et paucio
res:etiam ſi eſſet vnus de collegio: qui re-
menſiſſet de offi.deleg.cū cā in prima glo.
vltra medium.no.in.c.qualr.ꝺ cle.nō reſi.
Et hanc conuocationem debent facere qui
ſunt in potiori gradu poſt papam:et ſic car
dinales epi ꝓ loco ſm ipſum: vt hr̄ in.l.i.ff.
de albo.ſcriben. Nam etiam inferiores in-
quit ipſe ſupplent negligentiā pape.xij.q.ij.
ꝙ pp.Sicut Archidiaconus ſupplet defe-
ctum epi.de offi.archi.c.i.Et interdum pa-
pa ſupplet defectus impatoris: vt in.c.lꝫ ex
ſuſcepto.de fo.compe.Et ſic econuerſo pote
rit imperator ſupplere defectum vel impo-
tentiam pape:ſi Cardinales ipſi eſſent ne-
gligentes:qui vtiqꝫ dicerentur negligentes:
ſi ſtatiꝫ ꝙ defectus pape eſſet notorius:ipſi
Cardinales non conuocarent concilium:
vt hr̄.ar.in.c.romana.§.notoria. de cenſi.li.
vj. Quare concludit ipſe ꝙ ſubſiſtente ne-
ceſſitate hanc vocationem facere poterunt:
Cardinales vel etiam imperator: quonias
eius intereſt quod ſit pax: non ſolum in vr
be ſed etiam in toto orbe. xvij.di.§.hinc ꝛc.
Dñs Io.de turre cre.qui multum ſtudio-
ſus fuit dignitatis papalis.Et quātum põt
ſuſtentare nititur:ꝙ concilium generale fie
ri non poſſit ſine cõſenſu et auctoritate pa-
pe:tandē in ſum. ſua.de eccleſia.li.iij.c.viij.
ad' tertiā et quartam rõnem argumentoꝝ
in contrarium adductoꝝ veritatis neceſſi-
tate compulſus: fatetur ꝙ ſi caſus occurre-
ret:in quo periculum immineret vli eccle-
ſie niſi ei ꝓuideretur mediante concilio gñā-
li:ſi papa requiſitus per dños Cardinales
et per alios catholicos:maxime per eccleſie
prelatos ꝛ principes: ꝙ concilium pro tali
neceſſitate congregare deberet: nollet in ve
ritate illud congregare:nec dare auctoritates
congregandi. Preſertim ſi immineret peri
culum pp hereſis:tunc Papa eſſet ſuſpectus
de hereſi:ꝛ per ꝯñs dubius in fide: ꝛ in pa
patu.Et ppea iaꝫ ad alios pertinebit cõgre
gatio ipſius concilij:qḋ aūt Papa dicto ca
ſu nolendo.ſ.conciliū congregare:ſuſpectus
ſit de hereſi:ꝓbaꝭ aperte ſm eus in.c.error.
lxxxiij.di.vbi dr̄ ꝙ error cui non reſiſtiꝭ ap
probaꝭ.Et v̄itas cum minime defenſaꝭ:op-
primiꝭ:negligere qppe cus poſſis: perturba
re peruerſos:nihil aliud eſt qꝫ fouere. Nec
caret ſcrupulo ſocietatis occulte:qui manife
ſto facinori deſinit obuiare ꝛc. ¶ Poſt hec
concordādo rões ꝛ iura:que dicunt:qḋ ad
Papam ſpectare non põt cõcilij congrega-
tio:cum de ipſius criminibus ꝛ cā agiꝭ.Et
iura

iura que dicunt ad ſolum Papam ſpectare
gñalis concilij congregationē. Dicit ꝙ iſta
vltima iura intelligunť: cū in concilio ſunt
edendi canones ⁊ leges ad regimen vlis ec-
cleſie: ⁊ ad directionem ⁊ reformationē oī-
um fideliū: quoꝝ princeps: paſtor: director:
⁊ magr̄ eſt Ro. pontifex. Unde dcō caſu ad
ipſius auctoritatem tanq̄ ad principē ſpe-
ctat congregare vle concilium. Illa v̄o alia
iura ⁊ rōnes: que contra eum adducunť in
telligunť: vbi agiť de cōgregatione concilij
ſupra facto ipſius Pape: q: tunc cōgregatio
non ſpectat ad ipm̄. Unī volendo circa hu-
iuſmodi congregationem ponere praticas
⁊ modum cōgregandi. Dicit ipſe: ꝙ in ca-
ſu in quo Papa eſſet diffamatus vehemen
ter: et maxime apud graues et doctos viros
de hereſi: que diffamatio ſine ſcandalo ec-
cleſie vel periculo fidei diſſimulari aut tolle
rari non poſſet: tunc talis pratica / iudicio
ſuo / ſeruanda erit: que mihi quoq; non ſine
rōnabili fundamento plurimum ſatiſfacit:
per iura ⁊ rōnes ſuas ⁊ alioꝝ et de qbus.ſ.
vs. Ut papa aū oīa regrať per Cardinales:
per impatorem: aut aliquos alios pncipes:
prelatos vel xp̄i fideles. Prioribus vel negli
gētibus: vel recuſantibus: vt ſcitas ſua abo
leat a ſe pdcās infamiam: qua laborat: ꝙ. ſi
ſuſpectus ſit de hereſi: fidem catholicas pu-
blice confitendo: maxime circa tales et ta-
les articulos: ſuper qbus publice diffamať:
⁊ ꝙ confeſſionem et fidem quam tꝫ: p eius
patentes lr̄as denunciet: maxime in locis
in quibus talis eius īfamia debacchať. Iſtā
praticam ſeruatam fuiſſe dicit: pro parte pn-
cipaliori circa Paulum apl̄m. Actuū. xx. qui
cum diffamatus eſſet apud credentes ex iu
deis: ꝙ pdicaret legem Moyſi non eſſe ſer
uandas: Conſilio bti Iacobi et ſenioꝝ: qui
erant Hieroſolymis congregati: ingreſſus
templū ⁊ purificatus more iudeoꝝ abole-
uit infamiam ſuam. Hanc etiam praticam
a parte poſt: ſeruauit concilius Conſtātien.
citando et vocando Io. papā. xxiij. Eus mo
nendo ꝙ rediret ſeq; purgaret contra ſciſ-
ma ꝙ fouere videbať. Item cōtra notoria
crimina ſua ſymōie dilapidationes bono-
rum eccleſie et alia plurima qbus eis labo-
rare ꝯſtabat: vt pꝫ in citatiōe dicti concilij
in eiuſdem geſtis: quā praticam Baſilienſe
quoq; concilium contra Eugeniū quartus
ſeruauit: eū ſepius monendo: ꝓut in pluri-
bus ſeſſionibus dicti concilij conſtat et in

lr̄is dn̄i Iuliani Cardinalis ſcti Angeli:
tunc eidem concilio pſidentis: quas Eneas
picolominus in geſtis eiuſdem concilij a
ſe conſcriptis ad lr̄am ponit fol. lxxj. incipi
unt Btīſſime pr̄. Poſt deuota pedū oſcula
btōꝝ multa me cogunt ⁊c. Si vero inquit
ipſe contingeret: ꝙ Papa requiſitus nollet
hoc facere: tunc regrendus eſſet vt congre-
garet concilium vle: ſeu vt auctoritates da-
ret illud congregandi: ſi hoc faciet tunc cō-
cilium inquiret de veritate diffamationis.
Si v̄o nec illud congregare: nec illud cōgre
gandi alijs auctoritatem pbere vellet. Tūc
dn̄i Cardinales qui pſtantiora membra ec
cleſie Ro. ſunt. Quibus potiſſime incūbit
neceſſitatibus eccleſie vlis ꝓuidere: et imi-
nentibus periculis illius obuiare: debent
conuocare et cōgregare prelatos eccleſie ad
īngrendum de v̄itate infamie: et numquid
Papa ſit v̄aciter hereticus vel non. Ubi ve
ro Cardinales hoc nollent facere: tunc im-
perator aut principes xp̄iani poſſent hoc fa
cere ⁊c. ¶ In eandem etiā ſniam decurrit
Auguſti. de Anchona i ſum. ſua. de eccliſti
ca ptāte. q. v. arti. vj. vbi inſolute. q. dicit: ꝙ
ſicut papa mortuo poteſtas eius remāet in
collegio Cardinalium vel in collegio vni-
uerſalis eccleſie: ſic etiam Papa in hereſi
dephenſo ſtatim ipſo facto poteſtas eius re-
manet in eccleſia: q: ſolum per tale crimen
Papa deſinit eſſe papa. Per talem igiť po
teſtatem eccleſia poſſet illum damnare: ſic
per talē ptātem pt alium ſibi pficere: q: ma
gis piculoſa eſt hēſis capitis q̄ mēbroꝝ ⁊c.
Et ſubdit in rñſione primi argumenti: q̄d
dum papa eſt Papa: ꝯcilium cōgregari nō
dꝫ: niſi auctoritate eius. Sed per crimē he-
reſis papa deſinit eſſe Papa: ideo in tali ca
ſu eius auctoritas non regreret. Sed ſuffice
ret auctoritas collegij ⁊ alioꝝ epoꝝ: ac do-
ctoꝝ ſacre ſcripture. Nam lꝫ ingt ipſe i q̄ō-
nibus terminandis: auctoritas Pape: dū
eſt Papa: ſit neceſſaria: tñ cum deſinit eſſe
papa pp̄ eius crimen hereſis: auctoritas il-
la remanet in eccleſia ⁊c̄. ¶ Hoc ides aper
tius lꝫ ſimplicius ſcribit Io. Gerſon. Can
cellarius Pariſinus. in trac. de eccl̄iaſtica
ptāte. cōſyderatione. xj. ſub lr̄a. F. col. ij. cir-
ca fi. Ubi in ꝓpoſito nr̄o dixit: q̄d gñale cō
cilium ſua rōne formali includit de neceſſi
tate papalem auctoritatem: ſiue papa ſit ſi-
ue nō ſit: q: ſi papa eſt ⁊ vult facere debitus
ſuum de ꝯuocando concilium: certe dꝫ au-

ctoꝛiçari per ipm.Si vͦo pertinaciter renuit
in deſtructionem eccleſie.Jam tunc agēdū
eſt:ac ſi non eſſet.Et remanet in eccleſia po
teſtas ſe ipſam congregandi:ꝛ ſibi ꝓuiden
di ac oꝛdinandi de ptāte papali, ſicut de ca
pitulo.ꝛ Decano. vel de vniuerſitate ꝛ re-
ctoꝛe ſuo moꝛtuo diceret ꝛc. Idē proſequi-
tur.xij.cōſyderatione ſub lra.N.in.i.col.ꝛ
ſeq.vbi dixit qꝺ congregatio concilij legiti
me facta dr̄ regulr̄.Qn̄ eſt facta auctoꝛitate
pape:ſicut ingt ipſe ſonant decreta ꝛ decre-
tales innumere. ¶ Excipiuntur tn̄ ſm eū
tres caſus.In qbus congregatio concilij ge
neralis ſit legitime ſine papa: vnus dū de
ſijt eē per moꝛtem nālem vel ciuiles ſeu ca-
nonicam:que eſt depoſitio:vel ſi cadat in ꝑ
petuam amentiam:ſeu ſi ad eum captiuatū
non pateat acceſſus. Alius dum ſufficiēter
regſitus de conuocando concilium renuit
contumaciter in pniciem eccleſie:pſertim ſi
hoc tangit ipm.Tertio ſi conciliū poſteaꝙ̄
eſt a papa legitime congregatū:ſtatuat cer-
tum tp̄s ꝛ locum pro celebrando gnāli con-
cilio:ſicut qꝺ.ſ.triēnius vel decennium: vel
de decēnio in decēniū,et vbi Papa renue-
ret,congregari debeat. Nec refert ingt ipſe
in p̄ ꝛ 2° caſu per quos conuocet concilius.
Dūmodo ꝯgreget quēadmodum fuit Pi-
ſis ꝛc. Rōnem vͦo quare dictis caſibus con
gregari poſſit per eccleſiam reddit in tra-
ctatu de auferribilitate pape:conſyderatio-
ne.x.ſub lra.L.in vlt.col.vbi ingt qꝺ ſpon-
ſus ꝛ ſponſa iudicari non debent ad impa
ria:ſed ſponſus ingt ipſe pōt dare libellum
repudij ſponſe delinqnti. Ergo in pari vel
potioꝛi rōne hoc idē facere poterit ipſa ſpō
ſa contra ſponſum:vt qꝛ pſtituere querit eā
cōtū in eo eſt vel tyrānide ſeua tractat eā:
laniando eam vel placitando bona ſua diſ
ſipando:vel qꝛ abuti conaē ea in pniciem ſi
lioꝝ. Nullum qppe ſtatum: nullum gradus
dignitatis: nullum miniſtrationis genus:
dedit deus:ingt ipſe: niſi in edificationem
ſuam ꝛ vtilitatem cōem: pꝫ ad Epheſi.iiij.
ꝛ ad Coꝛinth vi.Dedit vtiqꝫ ad pacē.Cu-
ius fines poſuit paces ſm pſal.ꝛc. ¶ Patet
igiē ex oībus iſtis ꝛ alijs plibus clariſſimo
rum doctoꝝ auctoꝛitatibus cōem ſcribētiū
eſſe mīam.qꝺ collegium Cardinalium pri
mo loco:Impatoꝛ vͦo ſcꝺo loco Pape defe-
ctum circa gnālis concilij cōuocationē ſup-
pleat:rōnibus ꝛ cauſis.ſ.prime deductis.
Et ne ꝓuiſio iſta conuocandi ꝛ congregā-

di cōcilium qꝫ valde eſt neceſſaria in eccle
ſia dei aliquo caſu deeſſe poſſit. Addūt do
ctoꝛes alios quoqꝫ modos: ꝛ alis perſonas:
que gnāle concilium cōuocare poſſint: vbi
Cardinales:vel Impatoꝛ debite interpel-
lati ꝛ certioꝛati de neceſſaria cōuocatione
concilij:hoc facere recuſarent: negligerent:
ꝓcraſtinarent,vel ommitterent.Unde di-
xit Cardi.çabarel.in.d.ſuo trac. ſciſmatis.
in v.q.ex dictis.Inno.in ſili. in.c.ij.de no.
ope.nūcia.qꝺ vltra collegius Cardinaliū
vel Impatoꝛem aliter quoqꝫ ꝛ per alios cō
cilium gnāle congregari poterit in defectū
pape.vꝫ.ſi due ptes ipſius concilij: qūocūqꝫ
conuenirent:poſſent alios vocare,qui com
mode vocari poſſent:qꝺ ſi talr̄ vocati non
venirent:ipſi ꝓcedere poſſent ad faciendus
qꝺ inſtat.Sed qm̄ hec via vr̄ hēre multam
difficultatem,prout ingt ipſemet Cardi.vt
.ſ.due partes per ſe ꝯueniāt: poſſet foꝛte da
ri modus qꝺ Impatoꝛ gnālr̄ cōuocaret p-
latos ꝓ refoꝛmatione multoꝝ ſibi incūben
tium qꝺ ſm eum facere pōt.Et plati ſibi in
hoc parere tenenē:vt no.Inno.in.c.cū pa-
rati:de appel.Et ita poſſet eſſe qꝺ due ptes
conuenirent:que vocarent tertiam:ſed mi-
hi vr̄ qꝺ hac via non bene ēt ꝓuideaē: nec
tollatur pplexitas:ſuppoſito ꝓut.ſ.ſuppone-
bamus: qꝺ Impatoꝛ hoc facere recuſaret:
vel negligeret:aut diſſimularet.Quinimo
ſi ēt ſupponeremus qꝺ Impatoꝛ hoc face-
re vellet:hoc non ꝓcederet de iure iudicio
meo:qꝺ.ſ.plati tenerenē parere Impatoꝛi.
Nec Inno.hoc ſimplr̄ dicit:nec ita indiſti-
cte ꝓut allega.immo dicit ipſe multa circa
hanc Impatoꝛis vocationem eſſe conſyde-
rāda:ꝛ inter alia ipſe loqui ꝛ intelligere vr̄
de prelatis tenentibus regalia vel feuda ab
ipſo Impatoꝛe:ſeu a Regibus a qbus vo-
cantur:ꝛ ls quo ad oꝛdinarios aliud dicere
videaē.Tn̄ aliam quoqꝫ difficultatem tan
git:que de facili contingere poſſet : que his
diebus a nobis viſa ꝛ audita fuit.vꝫ:Quid
dicendum cum papa vocat ad ſe platos: ꝛ
Rex vel Impatoꝛ eoſdem ad ſe vocant.Et
circa hoc dicit ipſe qꝺ pape ſemper obediē
dum potius erit:tum rōne honoꝛis: tū ēt
rōne iuriſdictionis:dicta regis vel Impa
toꝛis pceptione non obſtante.xj.q.iij.qui re
ſiſtit ꝛc.Sed quicqd ſit:ſi daretur caſus qꝺ
dicte due partes qūocunqꝫ aut qualrcunqꝫ
cōuenirent:bona ꝛ tuta videretur ꝓuiſio.
Quod ēt approbat Archieps Floꝛētinus
in.iij.

in.iij.pte ſum.ſue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.alle. Jn-
no.in.d.c.ij.de no.ope.nunci. ſ3 pſupponat
hoc pcedere,vbi due partes eſſent iam con
gregate:ſed ſi dicte due partes nõ eſſent cõ
gregate:tunc dicit ipſe vr̃ hr̃e locum ordo:
de quo.ſ.v3.qḋ p deuoluatur talis congre-
gatio ad Cardinales: deinde ad impatorẽ.
¶ Ceſſantibus aũt pdictis tribus modis
ↄuocationis:poterunt alij quoq3 plati ma-
iores:vnus vel plẽs talem vocationem fa-
cere.ar.eo℞ que no. Jnno.in.c.i.de maio.ꝛ
obe.vbi no.dicit qḋ deficiente eo℞qui de iu
re vel cõſuetudine ſolitus eſt vocare capl̃s
maior qui ibi reperitur ſeu prior vocabit il
lud:ꝛ alij debent ei intendere.C.de offi. pfe.
preto.l.i.ꝛ.ij.C.de ſacri.proxi. ſcri.l.vbicũq3.
ff.de tuto.l.ij.C.de offi.magiſ. offi.l.nemo.ff.
de albo.ſcriben.l.i.lxxiij.di.c.ſi.lxxiiij.diſt.c.
epo℞.xvij.§.ſi. Nam ex quo iſti pre alijs ho
norãtur:ꝛ onus ſentire debent. Et iſta per
predicta fuit et opinio.d.Cardi.ʒabarel.in
.d.ſuo tracta.ſciſmatis.in.iij.q. Ques licet
quo ad hoc nõ referat:tñ quaſi ad lr̃am ſe-
quitur.d.Petrus de monte in dicto ſuo li-
bello de ptãte pape:Jmpatoris: ꝛ concilij.
fol.vj.qui addit ſe alium quoq3 modũ con
gregandi concilij ſm quordã repiſſe.v3.qḋ
conuocetur ad mandatũ patriarcha℞:pri-
matum:ꝛ Metropolitano℞ : qui bene pñt
ſubditos ſuos vocare ad illud: vt pbatur.
xviij.di.ſi epus:ꝛ ſic illud qḋ non eſſet alijs
licitum de iure:neceſſitas ꝛ pplexitas: dic
ipſe,facit licitum:quia neceſſitas non habet
legem.de reg.iur.qḋ non eſt licitum. de ob
ſer.ieiunio.c.ij.in ſi.de conſue.quanto.cum
ſimi.pro hoc quoq3 facit ſm eum:quod no.
xviij.di.pp. Nam ſ3 cõcilium puinciale nõ
poſſit congregari ſine licentia Metropoli-
tani:vt ibi tñ ſi puincia non h3 Metropo
litanum poterit concilium per epos ipſos
prouinciales cõgregari.lxvj.di.ſi forte. Qḋ
ſi hoc pmittitur in concilio ſynodali: quã-
to magis fieri poterit p concilio gñali con
uocando:p ſubleuãdo ſtatu vl̃s eccleſie. Et
hanc partes dicit tenere Archi.poſt Laur.
xviij.di.placuit.vbi dixit ibi in ver.gratio
ris.qḋ ſi Archieps mortuus eſſet: Epi ni-
hilominus pñt cõcilium puinciale celebra-
re.ar.lxvj.di.ſi forte. Hec prouiſio pcedere
forte poſſet:vbi oẽs patriarche. primates:ꝛ
Metropolitani eſſent concordes:ſed nõ mi
norem difficultatem haberet:q̃3 pcedens de
duabus partibus cõgregatis:vt.ſ. Et ppea

idem Petrus de monte vbi.ſ.alius etiam
modum ſe excogitaſſe dixit.v3. qḋ plati in
hmõi perplexitatibus:petant licentiam ab
illo ſummo pontifice:ſub cuius obedientia
degunt:conueniendi ſeu congregandi ſe ad
aliquem idoneum locũ pro gñali concilio
celebrando,ꝛ tunc ea obtenta vel non obtẽ
ta:ſe nihilominus congregent: Quod qdẽ
de iure ſatiſfieri poſſe vr̃ ſm eum:q2 ſubdi-
tus põt exercere ptãtẽ ſibi limitatiue a iure
conceſſam. Dũmodo id cum licentia ſupio
ris faciat:ꝛ ſi ipſe ſuperior talr̃ requiſitus: ſi-
ne iuſta cã hmõi licentiam denegat. poteſt
nihilominus idem ſubditus eandem ptãtẽ
exercere. Caſus eſt inqt ipſe. de ſup.neg.pla.
c.i.de regula.c.l3.lxxxix.di.volumus in gl.in
ver.clerus.ſed ſubditi ad concilium ſe con
gregare pñt de licẽtia pape.xvij.di. per to.
Ergo ſi papa de hoc requiſitus ſine iuſta cã
eis denegat licentiam:poterunt ipſimet p-
pria auctoritate ſe congregare. Et hec rõ ſ3
eum vr̃ eſſe multum fortis intelligenti. Nã
ſi pro ſaluanda aĩa vnius monacelli: licitus
eſt ei tranſire ad arctiorem regulam petita
licentia a ſuperiore:ꝛ non obtenta:vt eſt ca
ſus in.d.c.l3.de regula. q̃to magis vt pcu
retur ſalus tot aĩa℞:ꝛ vt diſcrimina: picu-
la ꝛ ſciſmata vl̃is eccleſie tollantur:licitum
erit oĩbus venire ad ſynodum tali licentia
petita ꝛ non obtenta a papa. Cum in hoc
vſetur publica vtilitas eccleſie:cui maxime
eſt fauendum:vt no.de poſtu.pla.bone.el.i.
de renuncia.niſi cum pridem.C.cõia de lega.
aucten.res que.facit quod voluit Jnno. in
c.cum ad monaſterium.de ſta.mo. per illud
quod hr̃ in.d.c.l3 qḋ.ſ.ſufficiat licentias pe-
tere a ſuperiore l3 non obtineatur. Quod
qdem non ſolum h3 locum in caſu ſuo de
quo ibi:ſed etiã in alijs caſibus in qbus ver
ſatur publica vtilitas. Quod qdẽs dicit eſſe
notandum ꝛ perpetuo menti tenendu: q2
facit ad multa:ergo ↄcludendo quo ad hoc
dicit ipſe canones qui dicunt cõcilium cõ-
gregãdum eſſe auctoritate pape.xvij.di.cũ
ſi. Jntelligantur qñ concilium congregare
tur pro alia cã q̃3 pro hereſi aplici : vel etias
qñ non fieret pro hereſi vel cã ſua:vbi requi
tus ſuum non denegaret aſſenſum. Si aũt
diceremus contrariũ,fruſtatoria eſſet pui
ſio iuris: que h3 qḋ concilium cognoſcere
poſſit de hereſi pape.xl.di.ſi papa,ſi i facul-
tate pape eſſet impedire concilij congrega-
tiões:nolendo.ſ.h pbere aſſenſus ſuũ ꝛc.

Hec quoq; prouiſio dñi Petri ď monte h̄s
perplexam difficultates ꝓſupponēdo q̄ pre-
lati per ſe conuenire debeant ⁊ regrere licē
tiā ſe congregandi in concilio a ſummo pō
tifice:q̄ forte pauci reꝑirent. Qui hoc face-
re vellent vel auderent. Attñ accōmodari
poſſet pro rōne cōgregationis deuolute ad
dños Cardinales:vel ad impatores:vel ad
quatuor principales patriarchas, vel ad ali
os prelatos vnius obedientie:ſeu vnius ꝓ
uincie:qui ſeruato ordine deuolutionis:cuꝫ
ad inferiores deuoluta eēt congregatio cō-
cordes eſſent in hoc. ¶ Sequendo igit̄ or-
dinem deuolutionis congregandi concilij
dici poſſet ſm doc. ꝓdictos: ⁊ maxime ſm
.d. Archiepm̄ Florentinum.in.d.iij. parte
ſum.ſue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.verſi. Dicunt autē
aliqui:qḋ ſi dñi Cardinales ad quos.ꝓ lo-
co ſpectat:vt dcm̄ fuit.⁊ recuſarēt:vel negli-
gerent:illud ↄgregare:talis congregatio de
uolueṫ:ad quatuor principales patriarchas
⁊ ꝓcipue ad Conſtantinopolitanum:cuius
ſedes primum locum obtinet poſt Ro.pō-
tificem:vt ps. xxij.di. conſtantinopolitane:
⁊ de priui.antiqua.cum ſi. Qḋ tñ dicit in-
telligendum:vbi patriarcha eſt catholicus.
Et quis alij talem congregatiōem ad im-
peratorem. Scḋo loco poſt Cardinales de
uolui dēre ſcribant:pat.⁊ meminimus: tñ
idem Archieps. Tertio loco poſt patriar-
chas ad Impatorem. Quarto ad Reges.
Quinto ad alios ꝓncipes congregationes
ipſam deuolui ſcribit.q̄ inqt ipſe ptās vni-
us gradatim deuoluit̄ ad alium pp ꝓcedē-
tium negligentiam:ar.de elec. cum in cun-
ctis.de concer.ꝓben.c.ij. ¶ Idē quoq; quo
ad hmōi deuolutiōem ſentit.d. Jo. de tur-
re crema.in ſum.ſua.de eccleſia.li.iij.c.viij.
vbi dicit q̄ ſi Cardinales nollent conciliū
congregare:q̄ impator aut principes chris
ni poſſent hoc facere,vel ēt ipſimet prelati
eccleſie intelligentes vehementem ſuſpitio-
nem de hereſi pape poſſent ſeipſos congre-
gare. Prout factū fuiſſe legimus tpe Mar
cellini pape:vt hr̄.xxi.di.nunc aūt. ¶ Et di
xit etiam Antonius roſel. in ꝓpoſito in.d.
ſumma.in tra.de concilijs.fol.lij.q̄ inferio
res q̄nq; ſupplent negligētiam vel defectus
pape.xij.q.ij.q̄ pp. Unde poterit etiam:in-
quit ipſe:quilibet chri fidelis alijs ꝓlatis ⁊
principibus chrianis negligentibus concili
um conuocare:ar. optimo.lxv.di.in.c.ſi for
te.vbi ad lrām dr̄:ſi forte in ꝓuincia vnum

tm̄ remanere contigerit epm̄:ſuperſtes eps
cōuocet epos vicine ꝓuincie:⁊ cū eis ordiet
cōprouinciales ſibi epos:qḋ ſi facer̄ neglexe
rit:ppli ↄueniant epos vicine ꝓuincie ⁊c.
¶ Sit ergo vera ⁊ indubitata ↄclo: collect
⁊ conſyderatis oībus ꝓmiſſis:q̄ iminente
cā neceſſaria congregandi concilius gñale.
Papa impedito impedimento nāli:vel ali
ter ita q̄ illud conuocare de facto non va-
leat:ſeu eo nolente:recuſante:diſſimulante:
vel ꝓcraſtinante illud cōgregare. Hmōi cō
gregatio:primo ⁊ ꝓncipalr̄ ſpectabit ad col
legium dños Cardinalium per iura: rōes:
⁊ auctoritates ꝓdcās. Et maxime q̄ papa
mortuo nālr̄: ad ipſos dños Cardinales
ſpectat ꝓuidere eccleſie vl̄:nō modo de fu-
turo pontifice:ſed ēt de alijs:que ſpectāt ad
regimen ⁊ conſeruationē fidei: ⁊ ad ſuſten
tationem eccleſie.⁊ de oī imminenti ⁊ gra
ui periculo:qḋ tunc tpe.ſ.vacationis ſedis
apſice occurreret tractare:⁊ quantum i eis
fuerit:expedire,vt eſt tex.no.⁊ formalis.i.c.
vbi piculum §.idem quoq;.de ele.li.vj.vbi
expreſſe dr̄ q̄ vbi neceſſitas adeo vrgēs in-
cideret:q̄ eos oporteret de terra ipſius ec-
cleſie defendenda:vel eius parte aliqua:vel
vbi aliquid tam grāde ⁊ tam euidens picu
lum immineret:q̄ oībus ⁊ ſingulis Cardi
nalibus pn̄tibus concorditer videret̄ illi
celeriter occurrendum. Ipſi Cardinales oī
modam ptātem ⁊ iuriſdictionem hn̄t,ꝓui
dēdi circa ꝓmiſſa. Si ergo Cardinales de
fectum pape mortui ſupplere poterunt oc-
currente aliquo graui piculo. Ergo idem fa
cere ēt poterunt:papa viuente:recuſante cō
cilium congregare:ſeu ipſo heretico:ſciſma
tico:inutili:⁊ reprobo exiſtente: cum paria
ſint papam mortuum eſſe: ⁊ inutilem hr̄e.
de tranſla.inter corporalia: in alijs.n.vt in
quit glo.ibi mortuus reputat̄:de peni.di.i.
c.porro §.hoc ides.verſi.ſcindite. no. Inno.
in.c.ex parte de verb.ſig. Ubi.n.maius pi-
culum intendit̄:ibi ꝓculdubio citius ⁊ ple
nius eſt conſulendum.d.c.vbi piculum.cū
ſi. Sed nullum poteſt eē in eccleſia dei ma-
ius piculum:q̄ȝ vbi hereſes:apoſtaſie:erro-
res intollerabiles,in eccleſia dei vigent:q̄ȝ
vbi papa eſt hereticus:ſciſmaticus: apoſta
ticus:notorius : ⁊ incorrigibilis crimino-
ſus. Per quem ſtatus vlis eccleſie decolo-
ret̄:⁊ oēs catholici ſcandaliçent̄:vt dic̄ glo.
vulgaris ⁊ totiens repetita in.c.ſi papa.xl.
di. Ergo non alr̄ pn̄t ⁊ debent Cardinales
concilium

concilium conuocare: papa recuſante ⁊ in-
tili exiſtente:q̄ꝫ ſi mortuus eſſet vt prediri-
mus. Et optime ꝓbat̃ tam quo ad regſitio
nem:q̄ꝫ quo ad congregationē concilij: aut
delationem ad illud:ar.c.paſtoralis.de cle-
ri.egro §.ſi aūt. vbi dr̃:ꝙ ſi ep̄s ad ſui execu
tionem officij reddat̃ inutilis:⁊ coadiuto-
rem aſſumere:vel habere noluerit:ꝫ a capi
tulo regſitus ꝓprio ſe illius non indigere
ſuffragio:forſitan aſſerendo:tūc capl'ꝫ nil in
nouando eius ſtatum:⁊ ſingula ad ſummi
pontificis noticiam referre:⁊ deducere de-
bent ⁊c. Qđ bene ꝓcedit: cū ipſi dn̄i Car
dinales ſint capl'ꝫ ⁊ membra pape, ac pars
corporis ſui ⁊ filij ſpāles ſedis ap̄lice.de pe
nis.c. felicis.li.vj.ſintqꝫ ⁊ dicāt̃ huius nr̄e
militantis ecclſie: ⁊ totius orbis Cardi-
nes.xxij.di.ſacroſctū.ſacerdotes Leuitici ge
neris:ad quos ardua queciqꝫ negocia:⁊
difficillima iudicia referri debent.c.per ve-
nerabilem.qui.fil.ſint legi. ¶ Unde ex pre-
miſſis forte attentari poſſet:ꝙ collegiū car
dinalium dicto caſu: concilium ēt iuriſdi-
ctionalr̃ per edicta ⁊ per citationes pere-
les conuocare poſſet:cum ſede vacante iu-
riſdictio papalis:ſaltẽ in his arduis ⁊ pi-
culoſis negocijs deuoluat̃ ad eos per tex.
⁊ no.in.d.c.vbi piculum §.idem quoqꝫ.et
in cle.ne romani.de elec.vbi per doc.maxi-
me aūt per Jo. de ligna. et per Bart.in.l.
vbi abſunt.ff.de tuto.et curato.dat̃.ab his.
qui per illum tex.no.dicit.ꝙ vacante papa
tu iuriſdictio remanet apud collegiū Car-
dinaliū:de quo tn̄ remittit ad no. per Jn-
no.in.c.i.et.ij.de maio.et obe. qđ etiam ſen
tit.d. Alexandrinus.in.c.ſynodus. xvij.di.
in.ij.col.alleg.glo.in.d.cle.ne romani.qcq̄d
ſcripſerit Auguſtinus de Anchona. in ſu.
de ptāte pape.q.iij.art.viij. ¶ Et pro quo
facit q: qn̄ aliq̄d expediendus eſt per ſupio-
rem:puta per ep̄m vel papam: de conſenſu
ſeu conſilio ſui capli:eo defuncto vel ſuſpen
ſo.Si eſt in mora petendi habilitationes et
expediendi actum:capl'ꝫ tunc ſuccedit in hu
iuſmodi actus expeditiōe.tex.eſt: et ibi no.
in.c.ſi ad ep̄m §.cum vero.ne ſede vacante.
lib.vj.Diceret̃ aūt eē in mora. vt no.ēt gl.
ibi.ſi q̄ꝫ cito potuit ſe habilitari et abſolui
non fecit.ff.ad tertul.l.ij.§.confeſtim. Et in
caſu nr̄o dici poterit in mora:q̄ꝫ primus re-
quiſitus a Cardinalibus (vt ſ̄. dicebamus
concilium cōuocare noluit) vel ꝓcraſtina-
uit:aut concilio minime opus eē dicebat.

¶ Eſſet tn̄ circa ꝓmiſſa diligenter aduer-
tendum: ſi forte contingeret id quod de fa-
cili contingere poſſet: dum conciliū a Car
dinalibus conuocat̃: ꝙ ſi totum collegium
in hoc conſentire:aut conuenire nollet: ſed
Cardinales inter ſe eſſent diuiſi aut diſcor
des. Tunc.n.per tex.in.d.§. idem quoqꝫ nō
poſſet vna pars tn̄ ipſoꝝ (vt arbitror) di-
ctum concilium iuriſdictionalr̃ cōuocare:
ſed poſſent aliqui ex eis:puta ſex ep̄i:Cardi
nales vel quatuor aut tres: ſeu duo in hoc
conuenientes:ſeruatis debitis interpellatio
nibus:⁊ modis: de q̄bus ſ̄. ⁊ .j̄. tāq̄ꝫ prelati
maiores ⁊ ex principalioribus: ⁊ notabilio
ribus membris eccleſie:cū legitima ſubſiſtē
te:alios ꝑlatos:⁊ chr̄i fideles inuitare:admo
nere:⁊ conuocare ad concilium : vtputa ſi
Cardinalis Hoſtien.qui ſm̄ Hoſti.in.c.an
tiqua.de priuile.maior eſt inter oēs alios ꝑ
latos:⁊ ēt quatuor principales patriarchas
ꝑcedit dignitate ſm̄ eum. Qr papam conſe
crat:⁊ Jmpatorem vngit:ꝫ Hoſti.hoc dixe
rit ſm̄ Jo.an.⁊ Panor.ibi cōtra illum tex.
fauendo dignitati ſue:vel ſolus:vel adhibiꝭ
aliq̄bus alijs ſecum:ſeu: eo deficiente:anti-
quior ep̄s Cardinalis. Et ſic gradatis ⁊ ſuc
ceſſiue illud conuocaret:qđ non tn̄ ipſi:ſed
alii quoqꝫ ꝑlati: Reges:⁊ Principes catho-
lici:vt diximus:⁊ ſepius repetere cogimur:
ſeruato debito ordine:facere poſſent:q: au-
ctoritas iſta conuocandi concilium:incipiē
do a ſummo pontifice: ⁊ deſcendendo gra-
datim vſqꝫ ad vltimum ⁊ minimum oīum
catholicoꝝ reſidet penes ſolos volētes,ali-
is recuſantibus:nolentibus:vel negligenti
bus ꝓut quo ad ipſos Cardinales: in ſpe-
cie:ꝓbat tex.in.d.c.vbi piculus: ⁊ gn̄alr̃ col
ligit̃ ex dictis. Jnno.⁊ alioꝝ in.c.i.de ma-
io.⁊ obe.in.c.cū nobis.de elec.in.c.i.de his
que fiunt a maio.parte. ca.in.l.i.ff.de albo.
ſcriben.⁊ per glo.in.c.ſi caplo. de cōcer.ꝑbē.
glo.⁊ doc.in.c.cū cā.de offi.dele.in.c.qualr̃.
de cle.non reſi. Qđ regulr̃ ꝓcedit in oībus
caſibus arduis:⁊ piculoſis: que moram nō
patiunt̃ ſine diſpendio: vel periculo: ꝓbat̃
in.c.ſi is cui.de offi. deleg c.vnico. ne ſede.
vacan. ⁊.c. religioſus. in ſi. de teſta. in.vj.
⁊ alibi ſepiſſime. Unde quo ad ea que di-
cta fuere de collegio Cardinalium: ſi caſus
contingeret ꝙ inter ſe deſiderent: ⁊ aliqui
eorum adherentes pontifici cum eo impu-
gnarent concilij congregationem ſeu cōuo
cationem:aliqui vo: ꝫ pauciores ꝓ cōcilio

conuocando inſtarent: forte dici ꝛ attentari
poſſet: ꝙ poteſtas illud conuocādi ēt iuriſ-
dictionalr̄ deuoluta intelligeret ad illos ēt
pauciores rōne impugnationis ꝛ ſuſpitiōis
eoꝝ: cū idem dicendū videat̄ de ipſis adhe
rentibus pape ꝛ capiti: qḋ de ipſo papa. ſ. di
ctum fuit. Quotienſcunqꝫ lex. aliquid de
vna pſona quo ad aliquem actū diſponit:
idem quoqꝫ in alia que ei ſuccedat quo ad
eundes actū expedien. diſponere cenſet̄. gl. ē
que cōiter approbat̄ in. l. ſiqs ſeruo pſuaſe-
rit. C. de fur. ꝛ qui in ius ſuccedit alterius eo
dem iure vtit̄. c. qui. in ius ſuccedit. de reg.
iur. in. vj. Et ſic ſuſpecto capite ſuſpecta etiā
dn̄r ꝛ mēbra ei adherentia. no. Vincē. quē
refert ꝛ ſequit̄ Panoꝛ. in. c. i. ſ. glo. ij. de iud.
iiij. col. no. Bal. in. l. i. C. ſi rec. ꝓuin. facit tex.
in. c. accedens. el ꝑ. ꝛ qḋ ibi no. Abb. vt lit.
non cōte. Idem. n. iudicat̄ de adherētibus
ꝛ ſequacibus quod de principali. c. ad apli-
ce. de re. iudi. in. vj. in. c. i. de poſtula. prela.
Per q̄ infert̄ ꝙ quemadmodū papa hereti
cus recuſans vel alr̄ īpeditus ſeu de cuius
crimine ꝛ depoſitione tractandum erit ca-
dit a ptāte cōuocandi cōcilium: ꝛ eius ꝯſen
ſus de neceſſitate non reqrit̄: ita ꝛ de Car-
dinalibus eius ſeq̄cibus ꝛ ei adherentibus
dicendū ſit. Et ꝯn̄r ꝙ ad alios Cardinales
ei non adherentes hmōi ptās deuoluatur.
Pro quo ēt facit: ꝙ vbicūqꝫ agit̄ de inter-
eſſe eccl'ie pticularis: epo negligente nolente
vel impedito agere ptās agendi ad capl'm de
uoluit̄: caplo v̄o negligente vel īpedito hu-
iuſmodi ptās deuoluit̄ ad canonicos pticu
lares eccl'ie. Ponit Abb. Panoꝛ. in. c. cum
olim. de teſti. iiij. col. alle. Inn. in. c. dilecti.
de maio. ꝛ obe. vbi idem Abb. poſt Hoſti.
ꝛ alios. ꝛ Ant. de but. Cardi. ꝛ Imo. in. d.
c. cum olim. ꝛ Lap. alle. ſua. li. Dicebat̄ i ef-
fectu. in prin. facit glo. in. c. vt circa. in ver.
aliqui. in prin. de elec. in. vj. ꝛ qḋ hr̄ in. c. ſi-
quis pſbroꝝ. de re. ec. non alie. ꝛ. xij. q. ij. nō
liceat. ꝛ glo. pe. in. c. ꝯſtitutū. xvj. q. i. in. c. ſi ſa
cerdotes. xvj. q. iij. ꝛ in. c. ꝙ cōtingit. in ver.
indebite. de religio. domi. ꝛ alibi. De negli-
gentia aūt vel recuſatione collegij Cardi-
nalium ſatis conſtare dici poſſet: ſi q̄ꝫ ꝓmū
eis conſtitit de recuſatione vel impotentia
pape ꝛ de imminenti neceſſitate illud con-
uocandi: concilium ipſi nō conuocauerunt.
ꝓut in ſili dr̄ ſatis conſtare de negligentia
epi ꝛ capli ad hoc vt ptās agendi ad alios
particulares canōicos deuoluat̄ vbi q̄ꝫ pri-
mum potuerunt non fuerunt ꝓſecuti iura
eccleſie ſue particularis not. Ant. de butri.
Abb. ꝛ Imo. poſt Inno. in. d. c. cum olim.
de teſti. et concludit Lap. in. d. alle. li. et ſm
eos alia dicto caſu monitio non reqrit̄: qḋ
eſſet cōtra id qḋ. ſ. diximus ꝛ. i. dicemus de
interpellatione fienda ſummo pontifici: et
cardinalibus ad hoc vt ptās conuocandi
ad alios deuoluat̄: cum in facto negatiuo
monitio requirat̄ ad hoc vt appareat d̄ ne
gligentia ſm doctrinā. Inno. in. c. extirpan
de. de ꝑben. quem doc. cōiter ſequunt̄ not.
Bal. in auc. hoc amplius. C. de fideicō. Bal.
ꝛ Imo. in. l. ſi moꝛa. ff. ſol. mat. tradit Alex.
in. l. ita ſtipulatus. ff. de verbo. ob. Sed forte
r̄nderi poſſet ꝙ ea que per Inno. et ꝑ nos
dicta fuerunt et. i. dicent̄. ꝓcedunt regulr̄ ꝛ
vrbaniter agendo: vbi non conſtat adhuc
de defectu vel īpotentia aut mala volunta
te pontificis et Cardinaliū ei adherentiu.
Cōtraria v̄o poſitio et doctrina. doc. ſdcōꝝ
ꝓcedit in facto notorio: vbi alia monitio ꝛ
interpellatio nō ē neceſſaria vt voluit gl. i
cle. ꝙ ꝯtingit. et tex. i. c. i. ſ. notoꝰ. d̄ cēſi. i. vj.
et declarant. docto. in allega. c. cum olim. et
Feli. in. c. ſi autem. iij. colum. de reſcrip.
¶ Poſt que oīa ſe vltro offert ſm q̄ſitum
huius articuli. vꝫ. qꝫ modus et que forma
ſeruari debeat: vbi concilium gn̄ale conuo
candum neceſſario fuerit. Papa recuſante
tacite vel expſſe illud conuocare: ad hoc vt
dici poſſit legitime fuiſſe congregatū. Re-
ſpōdeo ꝙ lꝫ. ſ. dcm̄ fuerit in diſcurſu: et per
oēs ſcribentes cōiter concludat̄: ꝙ dcō caſu
talis conuocatio deuoluit̄ ad collegiū Car
dinalium: ad Impatorem, ad patriarchas:
Primates: Reges: Principes, Prelatos: ꝛ
demum ad quoſcūqꝫ catholicos: et fideles
chr̄ianos. Tn̄ hoc non eſt ita ruditer et ſim
pliciter intelligendū: vt fatue credamus in
tanto tamqꝫ arduo negocio: vbi agitur de
ſumma reꝝ oīum totius orbis. Licere vni-
cuiqꝫ ex ꝑmiſſis ſine maturo et graui fun-
damento. Ad talem tāqꝫ ſublimem ꝓuin-
ciam: illotis (vt ait iuriſconſultus) mani-
bus. Nullo ſeruato iuris: graduum: digni-
tatum: vel pſonaꝝ ordine: accedere. Eſt igit̄
modus in rebus: ſunt certi deniqꝫ fines. q̄s
pr̄es nr̄i poſuere: quos tranſgredi non lꝫ.
Nam ridiculum eſt et ſatis abhominabile
dedecus: vt traditiones quas antiquitus
a patribus ſuſcepimus: infringi patiamur.
ff. de interdi. et rele. l. relegatoꝝ. ſ. vlt. xij. di.
ridiculum.

ridiculum. Erit igiẗ modus vt occurrente
neceſſitate conuocandi concilium. Si papa
hoc facere recuſat, vel negligit: vt collegium
Cardinalium ſeu alij ad quos deuolutum
fuiſſet hoc negocium. Diſcuſſis ante oīa ꝛ
bene ventilatis cauſis legitimis: pp quas
ꝑtendiẗ opus eẽ concilio. Repertis ipſis cau-
ſis veris ſeu notorijs: ꝛ talibus pp quas oīo
concilium conuocandū vr̄. Hoc denunciet
pape debita ſemp humilitate: ꝛ charitatiua
monitione ꝑcedente. Significādo ſue btitu
dini, ꝙ talis ꝛ talis cā occurrit. Siue cōtra
ipm̄ ſiue contra alios: pp quas ecclīa vlis
ſcandaliçatẗ: eiuſqꝫ ſtatus diſcoloratẗ: ꝛ fides
catholica piclitari vr̄. Niſi ꝺ opportuno cō-
cilij gn̄alis remedio ꝓuideatur. Et ppea: ꝙ
ipſi vt filij ſpāles eccleſie. Ad quos poſt. ſ.
ſuam: pncipalr̄ ſpectat picŭlis iminentibus
ſcē ſedi aplice occurrere: ꝛ ſcām catholicam:
ꝛ aplicam fidem: ꝛ ecclīam tueri. Quā ī pri
mis ſua btitudo vſqꝫ ad aīam ꝛ ſanguinẽ
conſeruare ꝛ ꝯfouere teneẗ. xxv. q. i. ſunt qui
dam. Per viſcera miſericordie ieſu xp̄i: qui
pro fide ſua ne periret: pr̄em rogauit: de ba-
ptiſ. c. maiores. no. xxiiij. q. i. a recta. ipm̄ hu
militer interpellant: inſtantiſſime regnunt
ꝛ rogant: vt concilium in loco per concliū
ꝑcedens deſtinato: ſeu quatenus ibi cōmo-
de fieri non poſſit: in alio: congruo tpe: pu-
ta. x. menſem conuocare: ꝛ eidē per ſeipſum
vel per nuncios ſuos ſpāles ītereſſe: illudqꝫ
auctorare: ac in eo ſe ꝛ innocentiā ſuam tue
ri: criminaqꝫ ꝛ hereſes que ei imponunẗ ab
ſtergere: purgare: ꝛ ſi pōt: abolere velit. Ali
as aūt ꝙ in euentum recuſationis: negligẽ
tie vel ꝓcraſtinationis ipſius: debita ſemp
reuerentia ꝛ canonica ꝛ euangelica moni-
tione ꝑmiſſa. Ipſi ex parte ieſu chri ꝛ vlis
eccleſie: de ꝓximo ꝯgregande: eidem decla-
rant atqꝫ denunciant: ꝙ ꝯcilium gn̄ale per
eos ad locum ꝑdeſtinatum ꝯgregabiẗ. Qꝺ
ex nunc ꝓut ex tunc: in euentum recuſatio-
nis: negligentie vel ꝓcraſtinationis ꝑdcāꝝ
ꝯuocant: ꝛ pro tali die ꝛ tpe indicant: ibiqꝫ
ſcītatē ſuam inuitant: cum oībus alijs ꝑla-
tis: Regibus ꝛ principibus chrīanis ꝛc.
¶ Hec aūt forma ꝛ iſte modus ad lr̄am ꝓ
bari ꝛ colligi vr̄: iunctis his que ibi no. per
ſcribentes. ij. q. v. mandaſtis. in. c. audiuim.
ꝛ in. c. ꝯcilia ſacerdotum §. hinc ẽt. vbi hr̄: ꝙ
Theodoricus Rex ex diuerſis ꝓuincis ad
vrbem Ro. epōs ꝯuenire ꝑcepit: vt ſcīm ꝯci
lium iudicaret: de his que venerabili pape
Simacho ꝑſuli aplice ſedis: ab aduerſarijs
ipſius dicebanẗ impingi. Et ſeqtur tex. ꝙ
Ligurie ꝛ emilie epī ſeu Venetiaꝝ: ſuggeſſe
runt ipm̄: qui dicebatur impetitus dēre ſy
nodum ꝯuocare. Per que iura ſatis colligi
pōt: ꝙ lꝫ de hereſi vel de ſtatu ꝛ de cā ipſius
pape agendū ſit in ꝯcilio. Tn̄ expſſis cauſis
ſuper qbus īpetiẗ ꝑmonendus ꝛ regrēdus
eſt: anteqꝫ concilium per alios conuocetur:
ꝙ ipſemet velit conuocare ꝛ auctorare di-
cum concilium. Qꝺ ẽt cōprobatur ꝑ tex. ꝛ
no. in. c. ad aplice. de re. iudi. li. vi. ibi. Et ſi
diceret ipſe ꝙ in nullo contra iuſtitiam le-
ſerat ecclīam: vel ꝙ nos eum contra iuſti-
tiam leſiſſemus: parati eramus vocare Re
ges: ꝑlatos ꝛ ꝓncipes: tam ecclīaſticos ꝙꝫ ſe-
culares ad aliquem tutum locum: vbi per.
ſe vel ſolēnes nuncios conuenirent. Eratqꝫ
parata ecclīa de conſilio concilij ſibi ſatiſfa
cere: ſi eum leſiſſet in aliquo ꝛc. ¶ Qꝺ qdẽ
legali quoqꝫ rōne ꝛ auctoritate non caret.
Nam lꝫ iudex vel ſupior dicatur crimino-
ſus: inhabilis: incōpetēs: vel ſuſpectus. Tn̄
per talem aſſertionem non deijcitur nec re
mouetur ſtatim a munere vel officio iudi-
candi ꝛ ꝑſidendi. Sed ops ꝙ ante oīa cā le-
gitima exprimaẗ: pp quā recuſatur eius iu-
dicium ꝛ ſupioritas. Et talis qdem: que ſi
ꝓbareẗ eſſe vera: eum hēret remouere a di-
cto officio. Et nihilominus ipſe interim: hꝫ
declarare ꝙ iuris arbitri: qui de defectu ꝛ
ſuſpitione ſua cognoſcant, eligantur: eoſqꝫ
compellit, vt ꝯueniant ꝛ concordent ſimul:
ac cām contra ſe vel pro ſe expediant. ꝓba-
tur. in. c. ſuſpitionis. ꝛ in. c. paſtoralis. de re-
ſcrip. de appel. cum ſpāli. ꝛ. c. vt debitus. et
in. c. legitima. eo. ti. li. vj. cum concor. Nō. n.
remouetur iudex ordinarius: vel delegatus
per friuolas quālibet: appellationẽ: ſuſpitio
nem: vel reclamatiōem ab officio ſuo. Sed
interim donec de veritate cāe cognoſcatur:
ipſe ꝓcedere hꝫ. c. cum appellationibus. de
appel. in. vj. Nam ſuſpitiones, exceptiones:
appellationes: vel reclamationes hmōi nō
ſunt inuente: ad defenſionem iniquitatis:
odii: vel. ꝑſecutiōis alioꝝ: ſed tm̄ vt ſint re-
media innocentie. c. cum ſpāli §. porro. ꝛ. c.
ad nr̄am. eo. ti. cum ſi. Sic igiẗ, dicamus in
propoſito: ꝙ ad hoc vt concilij conuocatio
per collegium Cardinalium: per Impato-
rem: ꝑ alios Reges, et principes tā eccleſia
ſticos ꝙꝫ ſclares fieri poſſit: ops ꝑmo ꝙ cō-
ſtet de cā legitima: et tali que ſi eēt vera ha

beret Papam remouere ab officio ſuo. Itē
ꝙ conſtet de cōſenſu ⁊ voluntate ſua ſeu de
impedimento pp qđ nō vult: ſeu nō poteſt
concilium congregare. Alias aūt ſi hoc non
ſeruat: vr̄ ꝙ nulliter ⁊ inepte agatur: ⁊ ꝙ ta
lis ptās conuocandi concilium ad alios de
uolui non poſſit niſi ꝑmiſſis ꝑcedentibus
probatur ar. optimo. in. c. pudētiam. de of.
dele. in. c. cām mr̄imonij. ⁊ in. c. vno delega.
toꝝ. ⁊ in. c. cum plés. eo. ti. li. vj. ⁊ ff. de re. iu
di. l. vno ex tribus. cum ſi. Ex qbus iuribus
colligit̄ ꝙ vbi iuriſdictio, ſeu actus: vel ne
gocij alicuius executio alicui ꝯditionalr̄ de
mandat̄. Puta cum clā ꝙ ſi non oēs: vel ſi
non ambo ⁊c. ꝙ tunc vnus ꝓcedere non po
teſt niſi prius purificata conditione: ⁊ cōſti
tuto ſibi ꝑus de impotentia: impedimento
vel voluntate contraria. Et ſi tunc ꝓcedit:
nulliter procedit: ⁊ ab eo alr̄ citati ꝑmiſſis
non obſeruatis cōparere non tenent̄. Ergo
dicendum erit in ſilixꝫ cum conuocatio ꝑn
cipalr̄ ſpectet ad Papam, ꝓut ſ. oſtēdimus.
Iſta ptās conuocandi deuolui non pōt ad
Cardinales. Niſi ſeruato modo ꝑmiſſo eis
conſtet de impedimento: vel contraria vo
luntate pape. Cum hmōi ptās ad eos non
deuoluat̄ pure: ſed cōditionalr̄: hoc eſt qua
tenus papa nolit aut non poſſit. facit tex. ⁊
que no. in. c. ſi duo. de ꝓcura. in. vj. ibi. Tūc
enim ſi eum qui ꝑoccupauerit. ⁊c. ⁊ de ſup.
neg. ꝓla. c. i. ⁊ quaſi per to. de offic. archi. c. i.
ibi. ſi eps non pōt: parrochiam vniuerſam
circumeat. et de offi. archipſby. c. i. ⁊ ij. vbi
apparet ꝙ dum inferior ſupplet defectus ſu
perioris: ſibi conſtare dꝫ de impotentia vel
contraria voluntate ipſius ſuperioris ⁊c.

¶ Idem et multo fortius dicendus erit in
deuolutiōe que fieret a Cardinalibus ad in
feriores. vꝫ. cum ipſi Cardinales nollent et
recuſarent: ſeu non poſſent tale conciliū con
uocare, qꝛ Imperator: Reges: Patriarche:
Primates: Epi: et alij prelati Principes: vel
catholici, ad quos deuolueretur hec ptās.
Et qbus de hoc eſt cura: tenerentur pariter
interpellare collegium Cardinalium, ſeu alr̄
intelligere eoꝝ impotentiam vel contrariā
voluntatem, anteqꝫ deueniant ipſi ad tales
conuocationem: per rōnes et iura ꝑdcā: alr̄
aūt nulliter ꝓcederent et nihil agere dicerē
tur. d. c. pudētiam. de offi. dele. c. ſiſcitatus.
de reſcrip. Nam vbi cā plibus cōmittitur
cum clā impotētiam ſonante: puta ſi papa
hoc facere non poterit vel noluerit: tūc car
dinales: Impator: ⁊ alij ꝑlati et catholici ꝓ
cedant. Illa impotentia verificatur tā i im
potētia facti qꝫ iuris, vt. d. c. ſiſcitatus. et vt
dicunt Panor. et doc. ibi. Clauſula impotē
tie quo ad cōſolidandā iuriſdictionē alioꝝ
cōiudicū includit in ſe ēt voluntatem: qꝛ ſi
vnus ꝑaſe non vult intereſſe: veꝝ eſt dice
re ꝙ oēs nequerint intereſſe: et ad purificā
dam iuriſdictionem alioꝝ: que datur cum
conditione vel clā impotentie vel impedi
menti: non ſufficit impedimētum facti aut
iuris ſubſiſtere: ſed opꝫ vt impedimentum
alijs cōiudicibus inſinuetur: et ab eis intel
ligatur. Alias aūt cum fundamentum ſue
iuriſdictionis ignorent: non poterunt ta
lem iuriſdictionem deuolutam cōditiōalr̄
exercere. Et hinc eſt qđ dicimus qđ iudex
ſiue ordinarius ſiue delegatus ante oīa co
gnoſcere dꝫ: an ſua ſit iuriſdictio vel non. l.
ſiquis ex aliena. ff. de iudi. c. cum pſone. de
priuile. lib. vj. c. paſtoralis. et. c. ſuper lr̄is. de
reſcrip. Maxime vbi probabilr̄ dubitatur
de competentia iuriſdictionis. Quinimo
ſi iudex dubius eſſet: nunqd eſſet ſua iuriſ
dictio vel non procedere non poſſet: et d̄ fa
cto procedēdo nulliter procederet: vt dictū
fuit. De quo ꝑ doc. maxime per Feli. ad ſa
turitatem. in. d. c. ſup lr̄is. in. x. col. verſi. an
ſua ſit iuriſdictio. Ratio aūt quare Impa
tor: Reges: Principes: et Prelati alij: ad qs
deuolueretur ptās congregandi concilium.
poſt dños Cardinales debeant ſeruare di
ctum modus. quē ſeruauerunt. d. Cardina
les, eē pōt, qꝛ ipſi ſuccedunt in locum et ius
Cardinalium et qui ſuccedit in locum alte
rius: eodem iure vti dꝫ. c. is qui in ius. de
reg. iur. in. vj. vbi per Io. an. in mercuria.
et optime in cle. qꝛ regulares. de ſup. neg. ꝓ
la. Qđ aūt in conuocatione et congregatio
ne concilij ita ſeruari debeat: ad hoc vt ad
alios deuoluatur ptās congregandi: eſt tex.
no. concilij Sardiceñ. lxv. diſti. in. c. ſi forte.
Qui iuxta ꝑdcām Theoricam vr̄ dare for
mam et modum congregandi epos vel pre
latos: quotiens occurrit neceſſitas: tollēdo
perplexitates: difficultates: et dubia: que ta
lem congregationem ipedire poſſent. Vbi
dr̄ ad lr̄am. Si forte in prouincia vnum tā
tum contigerit remanere epm: ſupſtes eps
conuocet epos vicine prouincie: et cum eis
ordinet cōprouinciales ſibi epos: qđ ſi face
re neglexerit, populi ꝯueniant epos prouin
cie vicine: et illi prius cōmoneant epm: qui

in eadem

in eadem ꝓuincia cõmoratur: ⁊ oſtendant
quõ populi petant ſibi rectorem: ⁊ doceant
iuſtum eſſe: vt veniat ipſe: ⁊ cum eis ordiet
epm. Et ſi lr̃is cõuentus tacuerit: ⁊ diſſimu
lauerit: nihilqȝ reſcripſerit. Tunc ſatiſfacien-
dum eſt populis vt conueniant ex ꝓuincia
vicina: ⁊ epm ordinent. Cõfirmat̃ hoc etiã
vt diximus per regulas iuris duolutiui: q̃
quotiens ptãs aliquid pagendi deuoluit̃ de
minori ad maiorem vel econtra: qđ iura p
mittunt: q̃ ſicut ſupiores inferioꝝ: ſic iferio
res ſuperioꝝ ſupplent defectum: vt ingt gl.
in. c. cum ſimus. ix. q. iij. ꝓbat̃. ex̃ de concer.
ꝑben. nulla. lxxxix. di. volumus. de offi. arch.
c. i. ⁊ de offi. archiꝑſbr̃. c. i. cum concor. Tũc
tale ius non dr̃ deuolui ad alteꝝ ſpacio tpis
ſtatuti: niſi a tpe noticie ſibi labat̃ tps: vt p
illud conſtitui dicat̃ in mora. de ſup. neg. ꝑ
lato. lic3, vbi bona glo. in ver. a noticia. ⁊ in
. c. q̃ diuerſitatem. de concer. ꝑben. in fi. vbi
per Inno. ⁊ alios. ⁊ in. c. extirpande. de pre
ben. ⁊ in cle. i. de ſup. neg. prela. ⁊ vtrobiqȝ p
ſcribentes. Idem ēt ꝓbat̃ in deuolutione iu
riſdictionis: per appel. a iudice a quo. ad iu
dicem ad quem: q̃ cum appellat̃ ab aliquo
grauamine: cã ꝓbabilis appellationis corã
iudice a quo: anq̃ȝ recedat ab eius iudicio:
exponi dʒ: talis. vʒ. que ſi foret ꝓbata: debe-
ret legitima reputari: ⁊ tunc ſi iudex a quo
eſt pertinax ⁊ non vult deſiſtere a grauami
ne: adiri põt alter iudex. c. vt debitus. de ap
pel. c. legitima. eod. tit. lib. vj. Sic. n. iudex a
quo non impeditur ſuam iuriſdictionem
exercere: niſi poſteaq̃ȝ coram eo fuerit appel
latum: ⁊ ab eo per talem appellationem re
ceſſus. Ita nec papa nec alij: ad quos deuol
ueret̃ ptãs conuocandi ↄcilium, non debẽt
impediri nec in mora cõſtitui: donec inter-
pellati fuerint: expoſita legitima cã cõuocã-
di concilium coram eis vt dictum fuit. ⁊
¶ Per que oĩa ⁊ alia pl'a: que ad hmõi ꝓ-
poſitum adduci poſſent: liquido pꝫ q̃ vene
randi illi pres. Qui al's conciliabulum Pi-
ſanum nouiſſimis tpibus indixerunt. Con
tra. S. D. N. dñm Iulium ſm̃ Modernũ
Pontificem maximum. Coadiuuãte Ma-
ximiliano Ceſare: ⁊ Frãcoꝝ Rege: ac cla-
riſſimi: illi doc. qui conciliũ congregari poſ
ſe: ſine ↄſenſu pontificis Maximi: qñ cõtra
ipm agendũ eſt: non ſeruata forma de qua
ſupra cõſuluerunt: longe a recta declinaue-
rũt via. Et ppea eoꝝ deſiderio fruſtrati fue
re: q̃ ꝓut ſ. per iura aptiſſima clare demõ-

ſtratum fuit: vocatio ⁊ auctoratio concilij
gñalis oĩ caſu: ad ipm pontificem maximus
pꝛimo regulr̃ ſpectat ⁊ pertinet: q̃ȝtũcunqȝ
contra ipm de hereſi: ſeu de quocunqȝ alio
ipſius crimine agendum ſit. Donec appare
at ipm tacite vel expꝛ'e recuſare: ſeu neglige
re: diſſimulare: ⁊ nolle illud ↄgregare. Qđ
clare vt dixi probatur. ij. q. v. c. mandaſtis.
xvij. di. c. concilia. §. hinc ēt. ⁊ in. d. c. ad apo
ſtolice. de re. iudi. li. vj. Et docent exempla
tam antiquoꝝ q̃ȝ modernoꝝ concilioꝝ: ⁊
vltima pratica ſeruata. in concilio Conſtã
tieñ. vbi conſtat q̃ ls contra papã. Io. xxiij.
⁊ alios duos papatus cõpetitores ſciſmati
cos ⁊ multiplicibus criminibus irretitos
agendum foret. Tñ dñi Cardinales ⁊ alij
reges ⁊ pꝛincipes catholici tam eccleſiaſtici
q̃ȝ ſeclares ſuggeſſerunt eidem Ioãni: q̃ oĩo
ad tollendum diꝰ ⁊ inueteratus ſciſma ac
ſuum ⁊ alioꝝ errorem concilium conuoca-
ret: ⁊ ita ipſemet. Io. illud conuocauit: licet
poſtea ſero penituerit. Bene tñ fateor q̃ ſi
concilium alr̃ q̃uocunqȝ congregaret̃ vale-
ret congregatio. Si poſtea auctoraret̃ a pa-
pa prout ſ. dixi: ſeu ſi conſtaret papam recu
ſare illud auctorare: ⁊ cãm neceſſariam ſub
eſſe concilium celebrandi. Quo caſu conci-
lium met ſeipſum legitimãdo ante oĩa de-
clarat ſe eſſe legitime congregatũ ⁊c. vt ſta
tim dicetur. ſ. Hic tñ non eſt omittendũ id
qđ incidenter dixit Io. an. in. c. ls. de ele. in
ij. col. vbi circa electionẽ pape q̃rit: qđ agẽ-
dum foret ſi ex oĩbus Cardinalibus vnus
tm̃ ſupereſſet. Quis tunc papam eligeret ⁊
rñd. q̃ ſm̃ aliquos tunc eſſet congregãdus
cõcilium: ⁊ p ipm prouideñ. ar. lxv. di. c. ij.
⁊. iij. Et q̃ tunc conciliũ cõuocabitur p cle
rum ⁊ ppl'm Ro. ar. lxvj. di. c. ſi forte. que ſm̃
Hoſti. quo ad electionem pape quo ad pꝛi-
mus procedere poſſent: q̃ hoc videretur le-
uius ⁊ cõmodius q̃. ſ. papa eligeretur per
cleꝝ ⁊ ppl'm Ro. prout forte aliqñ ſeruatum
fuit antiquitus. Sed ſm̃ videretur iuſtius
q̃. ſ. cõuocaretur concilium: ls durius diffi-
cilius ⁊ piculoſius pp piculũ more extra de
elec. ne pro defectu ⁊ no. in. c. vbi piculũ eo.
ti. lib. vj. ſed quo ad conuocationẽ concilij.
Non crediderim pp hoc diſcedendũ eẽ: a
regula ꝑdcã: q̃ ls vnus tm̃ Cardinalis ſup
eſſet: ſi caſus contingeret quo concilium ſi-
ne papa conuocañ. foret per illum ſolũ car
dinalem ſm̃ ꝑmiſſa iure deuolutiuo con-
uocari poſſet cũ ius collegij etiã apud vnũ

ſolum remaneat. Et ppea talis conuocatio
ad clez ꝛ ppl'z Ro. deuolui non poſſet: ſed
ordine ſucceſſiuo talis poteſtas deuolui po
tius deberet. ſecundum ea que ꝰ. diximus.
¶ Crediderim tñ: quicqd de iure verius
ſit: ꝙ ad hoc: vt congregatio ad collegium
Cardinalium: ad Patriarchas: Primates:
Metropolitanos: epos: ꝛ alios catholicos
inferiores deuoluta effectum ſortiri poſſet,
ꝙ neceſſarium proculdubio foret. Nrís p̄-
ſertim tpibus: ꝙ dicti Cardinales: vel p̄la
ti alij: ad quos iure dѷoluto ſpectaret talis
congregatio: ante oia conciliarent ſibi Im
peratorē: ꝛ alios Reges: ꝛ Principes xp̄ia
nos: eoſqꝫ inducerent ad fauendum ꝛ aſſi-
ſtendum huic tam neceſſario ꝛ pio operi.
Alias aũt ſatis vereor: ꝙ oís eoꝝ conatus
eẽt fruſtatorius ꝛ illuſorius. Cum loripedē
rectus: nunc derideat: ꝛ leges vbis: non aũt
rebus ſcripte videaꝭ: nrís maxime tpibus
quibus cum ſatyro fronte pfricata ſine mē-
dacio dicere poſſumus: quota portio fedis
chriane: quo ſit vt nos ipſi oẽs vitia nrá ſi-
ne ſine ſectantes: delinimentis quibuſdam
nrís: ꝛ fucatis ſimulationibus: vbis tñ ꝛ nõ
operibus philoſophemur. Poſteaqꝫ igitur
Papa fuerit interpellatus: vt congreget cõ
ciliũ modo p̄miſſo. Et ipſe recuſauerit ſeu ꝰ.
tp̄s ei p̄fixum neglexerit: vel diſſimulando
congregare õmiſerit. Cardinales: ſeu alij: ad
quos negocium hoc eſſet deuolutum. Habi
to inter ſe collogo: ꝛ intentione Impatoris:
Regum: ꝛ eoꝝ Principum: qui expedire vi-
derenꝭ ꝛ huic negocio vtiles ꝛ neceſſarij: re
cedere pñt ꝛ debent a papa ꝛ ſe in aliquo
tuto ꝛ idoneo loco cõgregare: ſicut factũ fuit
tpe Symachi. xvij. diſti. hinc ẽt: ꝛ tpe Sixti
Pape. ij. q. v. mandaſtis. Qd̓ qdem dcõ ca
ſu facere pñt: tam auctoritate iuris diuini: qꝫ
humani: vt ſcribit ẽt idem. d. Jo. de tur. cre.
in dicta ſua ſumma: vbi ꝰ. Auctoritate autē
iuris diuini per id qd̓ hr̃. Joã. xij. c. circa fi.
Qui ſpernit me vos ſpernit: ꝛ qui non ac-
cipit verba mea |hꝫ| qui iudicet eũ. Sermo
quē locutus ſum ille iudicabit eum in no-
uiſſimo die. Vñ. ſ. Tho ꝰ. eplam Pauli ad
Galatas. i. c. vbi Paulus inqt. Siquis vob
euangelizauerit p̄ter id qd̓ accepiſtis: Ana-
thema ſit. Querendo quo hoc facere potue-
rit aplꝰ: cum par in parem non habeat im-
perium: ꝛ multo minus in ſuperiorē. Cum
Paulus aplꝰ aplos alios ſibi pares: vel an-
gelos eo maiores excõicare nõ poſſet. Rñd.

ꝙ Aplꝰ ꝓtulit hanc ſnĩaꝫ non ꝓpria aucto-
ritate: ſed auctoritate euangelice doctrine: cu
ius auctoritas hꝫ: ꝙ quicunqꝫ ei cõtradicũt
vt heretici ab eccleſia excludendi ꝛ expellen
di ſunt ab ea: iuxta. dictam auctoritatem. Jo.
¶ Auctoritate vͦo iuris humani ſiue cano
nici per tex. ꝛ no. in. c. ſi papa. xl. di. Vbi col
ligiꝭ ꝙ concilium hẽat iudicare: ꝛ iudex eē
in cã hereſis contra papã: vt ẽt hr̃. xvij. di.
hinc etiam: vnde ipſo facto: ꝙ conſtat ꝙ pa
pa non vult concilium congregare: nec con
gregationi auctoritatem dare: tunc ius ipſm
alijs dare cenſeꝭ auctoritatem conciliũ con-
gregandi: qꝛ alꝰ fruſtatoria eſſet ꝓuiſio iuris
ipſius diſponentis: ꝙ Papa heretico exiſtē
te concilium vlr illum iudicare poſſet. Nã
fruſtra ꝓmulgarenꝭ iura: niſi eſſet aliqs mi
niſter qui ea exequereꝭ. de ele. vbi periculũ.
lib. vj. Si igiꝭ Papa ſit incorrigibilis ꝛ ptl
nax. Tunc Cardinales recedere debent ab
eo. Juxta illud. Jo. in Canonica. ij. c. p̄. vbi
loquendo de fide xp̄i inqt. Si quis venerit
ad vos ꝛ hanc doctrinam nõ hẽt. nolite eũ
recipere in domum: nec ei aue dixeritis: ꝛ
ibi addit glo Nec ad horam qdem eũ reci-
piatis: qd̓ ẽt colligiꝭ ꝛ not. in. c. anaſtaſius.
xix. di. ¶ Poſteaqꝫ vͦo ab eo receſſerũt car
dinales ipſi hec oia denunciare debent ali
is p̄latis ꝛ principibus xp̄ianis: eoſqꝫ inui-
tare ꝛ conuocare ad ſynodum ad quã ipſi
oino ire tenenꝭ. de iureiurã. Ego. N. Et ſic
congregati ꝓcedent ad depoſitionem pape
ꝛ alia incumbentia: vt ꝰ. ſuo loco diceꝭ. Nec
debent dicti Cardinales: ꝛ alij p̄lati ꝛ Ca-
tholici moueri. Quominus ab ipſo recedãt
ꝛ eum euitent. de ſen. excõ. nuper. ꝛ. c. cũ nõ
ab hoie. cum ſi. Ex eo ꝙ adhuc nõ fuerit de
claratus vel iudicatus hereticus: qꝛ cum de
occulta quoqꝫ hereſi ipſius conciliũ cogno-
ſcere poſſit: vt plene no. in. d. c. ſi papa. ꝛ in
. c. in fidei. de hereti. in. vj. Satis eſt ꝙ ſuſpe
ctus ſit de hereſi: ꝛ qd̓ hec ſuſpitio probari
poſſit. Quoqꝫ ipſe recuſet cõcilium ad hoc
ꝛ ad ſe purgandum congregare. Qd̓ qdez
clare ꝓbatur. in. d. c. anaſtaſius. vbi dicitur
ꝙ multi fidelium deſeruerant Anaſtaſium:
Eo qꝛ occulte cõicauerat in crimine hereſis
cum Fotino hereſiarcha: ꝛ ides ꝓbaꝭ. xvij.
di. in. c. concilia §. hinc etiam. Vbi conciliũ
congregatum fuit contra Symachũ: vt cõ-
cilium iudicaret de his que venerabili pa-
pe Symacho videbanꝭ impigi: ꝛ in. c. nũc
aũt. xxj. di. Vbi concilium conuenit contra
Papam

Papam Marcellinum. Qui diis Genti-
lium tribus granis incenſi thurificauerat:
ls dicti duo pontifices de hereſi vel alijs cri
minibus nondum eſſent dānati. Nec opus
quidem vſ eſſe alia ſnīa. Cum dr̄ papas in
dānatam iam hereſim incidiſſe.xxiiij.q.i.c.
i.no.in.c.paſtoralis. de appel. in fi.xi.q.iij.
excōicatos.ꝛ in.c.cum excōicato. Qō ꝓce-
dit ſm Inno.ꝛ alios. in.c.i.de ſciſmaticis.
Et ſi eēt occultus: vt dixi:ꝛ tolleraret̄. Dū-
modo dcā hereſis ſciat̄ ꝛ ꝓbari poſſit:quo
caſu eidem non eſſet parendum, ſed ab eo
recedeñ.foret. pro quo faciunt no. in.d.c.in
fidei.ꝛ in.c.ſi tm̄.vj.q.ij.ꝛ in.c.ſi.xix.di.vbi
ad lr̄am dr̄.Propter totius indiſciplinatio-
nis doctrinam:que Conſtantinopoli exor-
ta eſt:ſtatutus eſt:ne maximus fuiſſe aut eē
iam putetur eps̄,neq3 hi qui ab eo ſunt or-
dinati:qualēcunq3 gradum clericatus obti
neant:oībus.ſ.que circa eum vel ab eo ge-
ſta ſunt in irritum reuocatis ꝛc. Nā ꝛ con
tra papam hereticum ſciſmaticum vel apo
ſtaticum iura paſſim ꝑmittunt inſurgere.
lxix.di.ſiquis pecunia.ꝛ.xxiij.diſt. in noīe
dn̄i cum ſi. ¶ Non ergo mir̄ ſi per Cardi
nales:Imperatorem ꝛ alios ꝓlatos ſupple
ri ꝛ adimpleri poterit voluntas pape cir-
ca concilij conuocationem: que ei ꝛ ſic ſuc-
ceſſiue Cardinalibus ꝛ alijs iure deuolu-
tionis conditionalr̄ de mandata vr̄. v3.q̄te
nus catholicus ſit:ꝛ q̄tenus velit, aut poſ-
ſit dcm̄ concilium conuocare.ar.ff.de cōdi.
inſti.l.que ſub conditione circa fi. Si igitur
papa impeditus vel mortuus,vel hēticus:
vel recuſans,concilium non conuocat. Sed
Cardinales ſeruatis ꝑmiſſis:ergo idē erit
dicendum in alijs caſibus ſilibus:ꝛ in alijs
perſonis ꝓdictis.ordīe ꝑmiſſo ꝛ ſucceſſiuoꝛ
q3 de ſilibus idem eſt iudicium. de conſti.
tranſla. Nam vbi eſt eadem rō idem ius
idemq3 iudicium eſſe ds.v.di.ad eius ð:
iiij.di.deniq3.de tranſla.ꝓla. inter corpora
lia. ¶ Quotienſcūq3.n.lex. aliquid in vna
perſona quo ad aliquē actum diſponit:idē
quoq3 in alia quo ad eundem actum expe-
diendum diſponere cenſetur:glo.eſt que cō
muniter approbatur.in.l.ſiquis ſeruo per-
ſuaſerit.C.de fur.ꝛ caſus exceptuatus exten-
ditur ad alium ſimilem caſum hn̄tem ean
dem rōnem extra de confir.vti. vel inuti.c.
cum dilecta.cum concordā. de quibus per
doc.ibi ꝛ per Alex.de imo. in.l.i.ff.de offi.
eius cui.man.eſt iur. Licet enim vitium in
vna radice diuerſimode naſcatur ꝛ diuer-
ſimode tollatur. Tn̄ eodem modo ꝛ ordīe
per eos tolli dr̄.C.de nup.l.ſi libertam.i.q.i.
ſicut xp̄s.ꝛ.xxij.q.ij.ſiquis verus. ¶ Con-
gregato itaq3 cōcilio in caſu ꝓdicto modo
ꝑmiſſo:ſeu alio quocunq3 ordine et modo,
et per quoſcunq3 in defectum pape. Dūmo
do congregatum reperiat̄ in ſufficienti nu
mero:declarabit ante oīa concilium ſe i ſpi
ritu ſancto legitime congregatum eſſe,et ec
cleſiam vlem repn̄tare, ac ptātem et iuriſ-
dictionem oīmodā contra oēs hoies mun
di,etiās ſi eēnt papalis dignitatis a xp̄o im-
mediate hēre. Et ſic ꝓcedent citando papā
et alios quoſcunq3 et expedient que incum
būt. Que pratica et declaratio ōducta fuiſ-
ſe vr̄ ab aplis. Actuu3.xv.c.ibi. Placuit no-
bis collectis in vnum.et.i.viſum eſt nobis
et ſpūi ſcō ꝛc. Et approbat̄ ſm.d. Alexādri
num.xxi.di.nunc aūt.ſvt dicit ipſe.xviij.di.
c.i.in.ij.col.ꝙ ita ſeruatum ſolēniter et for
maliter fuit in concilio Conſtantieñ.cōtra
Io.xxiij.et Bn̄dictum.xiij. Quos conciliū
citauit et a papatu depoſuit: veluti ſciſma-
ticos et multiſ alijs delictis notorijs et enor
miſſimis laborantes:vt p3 ex geſtis eiuſdē
concilij. Et.i.ſuo loco latius diſſeremus.
¶ Accedo modo ad tertium queſitu3. In
quo querebatur,quid agendum ſit:vbi pa-
pa hmōi congregationi:que in eius defectū
ſit per Cardinales: ſeu per Imperatorem:
vel alios ꝓlatos,ſe opponit, penas ac cenſu
ras eccleſiaſticas fulminando, contra con-
cilium conuocantes, et ad talem conuoca-
tionem ad illud ꝓficiſcentes. Cui q̄ſito ex
verbis et mente Inno.in.c.inquiſitioni.de
ſen.excō.breuiter. Rn̄det Cardinalis ʒaba.
in.d.ſuo trac.ſciſmatis. Quem ponit poſt
lecturā.c.l3.de elec.q.vj.ꝙ Cardinales,ꝓn-
cipes:ꝓlati,et alij catholici non debent nec
tenentur in hoc parere pape:q3 vt ingt idē
Inno.in.c.ingſitiōi.de ſen.excō.ꝓcepto pa-
pe non eſt obediendum, qn̄ ex eo vehemen
ter ꝓſumitur ſtatum eccleſie perturbari,vel
alia mala eē ventura. Immo in hoc taliter
obedientes peccarent:cum debeant futura
mala ꝓcauere,cum quo ēt concordat glo.ſi.
in.c.ne dei eccliam. de ſymo.que dicit per
illū tex.ꝙ in his que illicita ſunt,nullus ēt
pape obedire tenetur.xj.q.iij.ſiqs eps̄. Sed
tale ꝓceptus pape,vt dicit Cardi.vbi ſ.tur-
baret eccleſiam vlem impediēdo eius vni-
tatem:ſub vno ſponſo chriſto et capite ſuo.

Ergo ei in hoc non eſt obediendum:vt ſen
tit glo.ſingularis ſm eam.ix.q.iij.in.c.p pn
cipalem.in ver.ad nos.q /vt dicit ipſa/ pa
pa non poteſt turbare vel decolorare vlem
eccliam.i.q.vij.ſi illa. Qd̄ et ſentit gl.xl.di.
ſi papa.bonus tex.xxv.q.i.Que ad ppetuā.
ꝛ in.c.ſunt qdam. Per que iura colligit ꝛ
dr̄,q papa non pōt immutare vlem ſtatus ec
cleſie:vel impedire ea que ad ppetuam ipſi
us vtilitatem ordinata ſunt: ꝛ in.d.c.ſunt
qdam dr̄:q ſi papa vult deſtruere id quod
Ap'i docuerunt:errare conuincit:cum ipſe
debeat oēs conatus impendere ne vlis ec-
cleſie ſtatus infeſtet.xxiij.q.i.memor. Con-
ſtat aūt dicit ipſe q concilia ordinata ſunt
ad ꝯſeruationem fidei catholice: ſicut nos
docuerunt apli xp̄i: qui concilia quoqꝫ ſua
celebrauere:in qbus canones edidere:vt hr̄.
xvj.diſt.placuit. Ergo Papa hec fieri dire-
cte vel indirecte ꝓhibere non pōt. Nō aūt
quare Cardinales:Prelati,Pricipes: ꝛ po
puli catholici.d.caſu pape parere non tene
ant:ei ſe pōt vltra pmiſſa:q iccirco iura cō
cilia fieri voluerunt:atqꝫ pmiſerunt: vt ſciſ-
mata:hereſes,ꝛ errores intollerabiles de ec
cleſia ꝛ fide orthodoxa tollantur.xv.ꝛ.xvj.
di c.i.ꝛ quaſi per to. Atteſtat decretum cō
cilij Conſtantieñ.qd̄ incipit frequens: ſed
reſiſtendo ꝛ non parendo pape ꝛ conuocā-
do ac celebrando concilium:illud faciūt qd̄
ius diuinum ꝛ humanum pmittit:qd̄ vult
pcepta dei ſuari ꝛ pctā corrigi . ¶ Qui āt
iure pmittente aliqd facit:licite facit:ꝛ non
peccat:nec penā aliquā ꝓmereri pōt.l.grac-
chus.ꝛ ibi per ſcribentes.C.de adulte.cū con
cor.Ergo merito precepta ꝛ pene ꝛ cenſure
ſue iure pmittente hoc caſu contemni pn̄t.
Qd̄ fortius ꝓcederet:ſi papa talr̄ pcipiens
eſſet hereticus:ſciſmaticus vel apoſtaticus.
lxxix.di.ſiqs pecunia.ꝛ.c.ſi duo.xl.di. ſi pa-
pa.quo caſu non minus papa q̄ꝫ alius qui
cunqꝫ hereticus:vel ſciſmaticus:aut apoſta
ticus:ipſo iure eſt excōicatus:ꝓbat.xxiij.di
ſtin.in.c.in noīe dn̄i: ꝛ in iuribus ꝫ alle. q
excōicatus alios excōicare:ſeu cenſuris vel
penis aliqbus ligare nō poſſet:nec eius cen
ſure aut pene modo aliquo eſſent formidā-
de.xxiiij.q.i.c.i.vbi bona gl.in ſum. ꝛ de he
reti.ad abolendam. Ptās.n.ligandi ꝛ ſol-
uendi a deo data fuit veris ꝛ non falſis ſa-
cerdotibus,vt ingt tex. ſōralis.xxiiij.q.i.c.
audiuimus. Ibi q nec ipſe deijcere quēq̄ꝫ:
ſam ꝓſtratus pōt:cum ligandi: ꝛ ſoluendi

poteſtas veris ꝛ non falſis ſacerdotibus a
dn̄o tradita fuerit: ꝛ ad comprobationem
huius dci:ſequit tex.ibi. Aplus.n.dicturus:
quoꝝ remiſeritis pctā ꝛc. pmiſit. Accipite
ſpm̄ ſcm̄:vt euidenter cunctis oſtēderet: eū
qui ſpm̄ ſcm̄ non hꝫ:alioꝝ non poſſe pecca-
ta tenere vel remittere: porro ſpm̄ ſcm̄ ne-
mo niſi intra eccliās accipit ꝛc. ¶ Et ppea
dr̄ q heretici ꝛ excōicati iuriſdictionalia p
dunt.xxiiij.q.i.c.didicimus. de ſciſmati.c.i.
ꝛ.xij.q.ij.alienationes. Excōicare aūt abſol
uere.ꝛ hmōi ſunt iuriſdictionis. Ergo nō
miꝝ ſi dr̄:q vbi papa eſt hereticus vel ſciſ
maticus:ꝛ ſic excōicatus: nihil pōt ſiue iu-
dicialr̄:ſiue extraiudicialr̄ ligando aut abſol-
uēdo pcipere:qd̄ teneat: aut de iure validū
ſit.de offi.ordi.c.qd̄ ſedem.de elec.q dilig
tia.xv.q.vj.nos p.tōꝝ.ꝛ.c.iuratos. Sed ſi
de facto excōicat vel alias penas imponit:
eius cenſure ꝛ pene non ſunt modo aliquo
formidande vel obſeruāde. Sed potius cō-
temnende:q vt diximus dicto caſu non li
gant.d.c.didicimus.bona glo. in.c.pn̄ti.de
ſen.excō.in.vj.ꝛ rō eē vr̄:q āmiſſa vt dixi-
mus iuriſdictione pp vitium hereſis: ſciſ-
matis:vel intruſionis: iam dici non poteſt
chr̄ianoꝝ ꝛ catholicoꝝ iudex: cum ſit extra
gremium eccleſie.d.c.audiuimus. ꝛ ſnīa a
non ſuo iudice lata nō ligat:neque tꝫ de cō-
ſue.ad noſtram. de pcni.quanto.cum ſi
¶ Maius dubium eſſet circa pmiſſam in
hibitionem:ſi papa eēt vnicus in poſſeſſio
ne papatus:quietus:ꝛ pacificus:qui publi-
ce haberet:teneretur:ꝛ reputaretur:pro vo
ꝛ catholico pontifice:et concilium aſſertio-
ne catholicoꝝ principum:prelatoꝝ,et popu
loꝝ ex euidenti et neceſſaria cauſa: ſiue con
tra ipm̄:ſiue contra alios celebrandum fo-
ret. Ipſeqꝫ papa eo minime opus eē aſſere-
ret:ac per cēſuras et grauiſſimas penas ec
cleſiaſticas et tpales concilium conuocari
vel celebrari ꝓhiberet . Nunqd.ſ.hoc caſu
ei parendum foret. Et prima qdem facie di
cendum videret: q q̄ꝫdiu papa in papatu
recognoſcitur:et tolleratur: ei parendus eſt
in oībus. Et pcipue in his que ad ipſum et
eius officium,iuriſdictionem:et preeminē-
tiam principalr̄ ſpectant: prout eſt concilij
congregatio:que eſt de grauioribus cauſis
pape ſpālr̄ reſeruatis:ſm glo.in.c.qd̄ trāſla
tionem.de offi.deleg.in.c.ſicut vnire. de ex
ceſ.prela.et ꝓbatur.xvij.di.per to.qd̄ fortifi
catur:q poſito q Cardinales:Imperator:

Reges

Reges: Principes: Prelati: ⁊ Populi catholici ꝯtenderent concilio opus eſſe: ⁊ Papa hoc negaret: ſaltem dūm eſſet: res per hmōi cōtradictionem dubiam effectam fuiſſe. ar. in. l. iij. C. qui ⁊ a qbus. ad liberta. ꝓclamar. non l3. ⁊ in. l. i. C. de ꝓcura. ¶ In caſu autem dubio: cum neſcitur qd magis expediat. parendum eſt ſuperiori. xix. di. in memoriam. c. diſt. contra mores. xi. q. iij. quid ergo. Qđ qdem non tm̄ ꝓcedit in papa: ſed in alijs etiam ꝓlatis. ij. q. vij. ſacerdotes. de tēpo. ordi. ad aures. ff. de re iudi. l. iij. ⁊ in. l. in bello. ff. de cap. Ergo videret̄ qđ dicto caſu ſummo pontifici oīno parendum foret: cuius maiores eccliē cās ad ipm papam decidere ſpectet. d. c. qđ tranſlationem. vbi bona glo. cū concor. Sed ꝯtrarias ſniam in proprijs terminis: tenuit Anto. roſel. in ſua Monarchia in trac. concilij. fol. lv. vbi aperte dicit ⁊ ꝓſequit̄ qꝫ pape concilij ꝯgregationes ꝓhibere volenti nullatenus parendum ſit. Per rōnes ⁊ iura: de quibus ſ. in ꝑcedenti qōne. ⁊ per doctrinam Inno. in. d. c. inquiſitioni. de ſen. excō. ⁊ dicit ipſe: qꝫ ipſius cenſure priuationes dignitatum ⁊ beneficiorum hoc caſu nullatenus ſunt formidāde. Quia qn̄ iudex vel ſuperior ꝑcipit: qđ aperte eſt illicitum: vel qđ in ſe eſt malum: ei nullatenus eſt parendum. de reſti. ſpo. lr̄as. Ad illa aūt iura que dicunt: qꝫ in dubio ſemper parendum eſt ſuperiori. ¶ Rn̄d. qꝫ hn̄t locum qn̄ ille cui hoc precipit̄, per ſynderesim ⁊ rōnes aliquam ꝯſciam ſuam vincere: informare: aut ſibiipſi perſuadere non poteſt: qꝫ bonum ſit facere: vel abſtinere ab eo qđ ſibi ꝓhibet̄. Alias aūt ſecus: vt no. in. c. ad aures. de tē po. ordi. Nā vt ſ. dctm̄ fuit ex doctrina Inno. precepto pape illicito ⁊ iniquo parēdum non eſt. Maxime vbi periculum eſſet: qꝫ ſtatus vnīs eccleſie pturbaret̄: ſm eundem Inno. vbi ſ. ⁊ in. c. quanto. de conſue. circa fi: vbi no. dicit: qꝫ ſi papa aliquid ꝓhibitum ⁊ illicitum facit ſine maxima cā: ⁊ alijs nota. per qđ pturbet̄ ſtatus eccleſie nō dꝫ ſuſtineri. Nec obſtat ſm eum qꝫ habeat plenitudinem ptātis. Per illud verbū xpi. Mathei. xvi. Qđcunqꝫ ligaueris ſuper terram ⁊c. qr illud intelligit̄ ſm eum. Qđcūqꝫ ligaueris ſm precepta dei ⁊ cōſtitutiones licitas: claue non errante. Quo caſu ei per oīa obediendum foret: in his maxime que ſpectāt ad aiam: ⁊ non ſunt contra catholicam fidem: vel ei non ſunt ſpālr interdicta vel ꝓhibita. In his aūt in quibus ſcandaliçarent̄ catholici: ſecus eſt: qr verus papa hoc non intendit: nec facere dꝫ. de ꝑſcrip. nihil. Vn̄ paciēter tolleratur qꝫ eius precepto non pareatur: cum alios exaſperat: vel cum precipit illud qđ cōtra tenorem diuine iuſtitie ſit: nec turbari dꝫ: ſi ſupſedet̄ donec melius diſcutiat̄ ⁊ intelligat illud qđ forte inconſiderate, vel vt male informatus ꝑcipit: de reſcri. ſi qn̄. ar. C. de ſen. ⁊ interlocu. oīum iudi. l. nemo. Pro qbus bene facit glo. ⁊ que ibi no. in. c. ſi papa. xl. di. ⁊ qđ voluit Cardi. Zab. conſilio ſuo. cxlvij. Incipit vr̄ ꝑdcām cōceſſionem. iuncta doctrina. Inno. de qua ſ. ſed concilia ſiunt ad hereſes: ſciſmata: errores: ⁊ delicta corrigenda, ⁊ ad eccleſiam vlēz reformandam: ac fidem ſtabiliendam exēplo oīum conciliorum antiquorum. xv. di. c. i. cum tribus ſeq. Iſtam aūt correctiones ⁊ reformationem ac hereſum ⁊ ſciſmatum extirpationem: directe ꝓhibere non poſſet papa. Qr hoc eſſet de genere malorum perturbantium ⁊ ſcandaliçantium ſtatum vlēs eccleſie. xv. q. i. ſunt qdam. Ergo nec indirecte hoc facere pōt papa: ꝓhibendo. ſ. conuocationem ⁊ celebrationem ipſius concilij: per qđ dicta mala ab eccleſia auferūtur. l. hoc modo. ff. đ condi. ⁊ demon. Ad que bene facit: vltra reſponſionem Roſelli. tex. in. c. ſicut. xiiij. di. in ſi. vbi formalr dr̄. Illa ꝯſideratione ſemper ſeruata: vt in his que vel dubia fuerint: aut obſcura: id nouerimus ſequendum: qđ nec ꝑceptis euangelicis cōtrarium: nec decretis ſcōrum patrum inueniatur aduerſum. Sed ſci patres |vt dixi| concilia inuenerunt ⁊ fieri decreuerunt ad tollendas hereſes ⁊ errores. de eccleſia ⁊ ad eam reformandas. Ergo in dubio hoc potius: qȝ qđ papa decernit: ſequendum eſt. Item papa non poſſet: vt ſ. etiam dixi: in alio ꝓpoſito facere legem ad confouendam ſuā hereſim vel aliorum: ſtatuendo. ſ. qꝫ papa non poſſet accuſari vel redargui de hereſi: vt dicit glo. ſing. ſepius allegata ⁊ alleganda. in. d. c. ſi papa: ⁊ no. per Archi. ⁊ doc. in. c. in fidei. đ hereti. in. vi. Qr ſi hoc ei concederet̄ poſſet vlēz eccleſiam ⁊ fidem nr̄am periclitare ⁊ i ruinam ponere: qđ nullatenus ei facere l3: cum apl'atus ⁊ papatus a xpo cōſtitutus fuerit i edificationē: ꝯſtructiones ⁊ ꝯſeruationē fidei: non aūt in deſolationem. Iuxta illud apli. ij. ad Corinth. xiij. vbi dicit. Scđm poteſtatem que mihi data eſt in edificationes

non in deſtructionē. bonus tex. in. d. c. ſunt
quidam. Ergo non imerito dr̄. Qd̄ ſi Pa-
pa huius concilij ↄuocationē: vbi eo opus
eſſet: ex legitima cā fidei ſuo tm̄ ſenſu ⁊ ptī-
nacia contradicendo ſine legitima cā alijs
etiam nota: ꝓhibere vellet fulminando tā-
tūmodo indiſcrete cenſuras ⁊ penas: ei pa
rendum non eſſet: ſed eius cenſure ⁊ pene
eēnt potius contēnende. Ac contra talem
ꝓhibentem. qd̄ ſcm̄: qd̄ iuſtum, qd̄ bonum
eſt. Fideles oēs inſurgere poſſunt: exemplo
Mathathie. Qui iuſte illū interfeciſſe dr̄:
qui ad arā dn̄i idolis ſacrificaturus acceſſe
rat: vt hr̄ in lib. Machabeoꝝ. ⁊. xxiij. q. v. ſi
audieris. Qd̄ multo magis nobis faciēdū
eſſe dicit Cyprianus: ibi poſt aduentū xpi:
cum ipſe ad hoc non tm̄ verbo ſed facto et
exēplo hortatus fuerit. Hoc ēt ꝓbat et ſua-
det diſpoſitio legalis. ar. l. ij. §. duoꝝ. ff. de his
qui ſunt ſui. vel alie. iur. Ubi hēmus ꝙ lȝ
iura dn̄oꝝ in ſeruos non debeāt diminui.
Tn̄ hoc quoqȝ fauore dei et ſuoꝝ ſtatuitur:
ꝙ ſi dn̄s contra iura diuina vel nālia agat
in ſeruos ſuos: ꝙ ipſi audiantur aduerſus
dn̄os, venia non obtenta, ſilr̄ ēt filij q ſunt
in ptāte prīs lȝ litem mouere non poſſint
contra prēm. l. liś nulla. ff. de iudi. Tn̄ cōtra
eum occaſione pmiſſoꝝ. ꝓcedere poterunt.
Et ſi nimis ſeuerus eēt pr̄ in filios petere
poterunt ſe ab eo emācipari et a patria po
teſtate eximi. l. qdam cum filium. ff. de vbo.
obli. no. in. l. nec vnus. C. de emancip. liber.
ſic quoqȝ ſerui contra dn̄m contra eos ty-
rānice agentem ꝓcedere poterunt. d. §. duo
rum. Ergo a ſili chriani oēs catholici inſur
gere poterunt contra papam vlem patrem
ſpūalem eoꝝ. Et ſpretis eius cenſuris et mā
datis, iudicium ſynodale contra eum cōſti
tuere: ipſo ꝓhibente concilium fieri: vbi cō
ſtat: eo pro fide catholica opus eē: eo ꝙ in-
directe fidem et eccliam catholicā eoꝝ ma
trem deſtruere, et in erroribus cōfouere ni-
titur. Et ſi de facto ꝓcederet excōicādo: be-
neficijs et dignitatibus priuādo et eos car-
cerando, ei quoqȝ de facto reſiſtere poſſent:
qꝛ quotienſcunqȝ iudex vel ſuperior iudicia
liter et iuſte non ꝓcedit, ſed fulminante et
de facto eis violentiam inferendo, ſubditi
ipſi pn̄t ēt de facto reſiſtere: et ſe iuraqȝ ſua
tueri: vt no. per doc. in. l. vt vim. ff. de iuſti.
et iur. et alibi. Qd̄ tn̄ facere non poſſent ſi
legitime et iudicialr̄ ꝓcederet: qꝛ vt inquit
tex. ꝓpulſare non lȝ legitimum aggreſſores.
l. ſi ſeruus. ff. de his qui ad eccle. confu. Ucꝫ
ſi papa | vt dixi | tyrannice ageret: ſubditi ei
obedire non tenerentur: vt ſunt tex. aperti.
xi. q. iij. qui reſiſtit. Ubi formalr̄ īquit Au-
guſtinus. qui reſiſtit ptāti: Dei ordinationi
reſiſtit: ſed quid ſi illud iubeatur ꝙ non de
beas facere? Hic ſane contemne ptātē. et. l. ſi
aliud iubeat Imꝑator: et aliud Deus: quid
iudicas. maior ptās deus. Da veniā o Im-
perator: tu carcerem: ille gehennam mina-
tur: et in. c. imꝑatores. ea. cā. et. q. īquit: Im
peratores ſi non in errore eēnt: et pro erro-
re ſuo contra veritatem leges darent: ꝑ qs
iuſti cōprobarent᷑ et coronarēt᷑. Nō tn̄ fa
ciēdū eſt: qd̄ illi iubent: qꝛ deus ꝓhibet ⁊c.
¶ Bene tn̄ fateor: ꝙ ſi papa non fulminā-
te ꝓcederet, vel tyrānice et de facto: ſed via
iudiciaria et ordinaria: citando: monendo:
et iura et rōnes Cardinalium: Imꝑatoris:
et alioꝝ chriſticolaꝝ audiendo: eoſqȝ redar
guendo: lȝ ab inuicem diſcordarent: qꝛ ipſi
Cardinales et alij ſubditi adducendo cās
rationabiles et legitimas concilio opus eē
aſſererēt. Et papa hoc negaret: et nihilomi
nus ꝓcederet contra eos ad cēſuras et ſen
tentias pdcās: ad conciliū ſpectaret de hoc
incidenti determinare: put ſ. dixi maxime
ſi de cā et crimine pape agendū foret: et ei
opponeretur. Et tunc hoc caſu dicti ſubdi-
ti alia forte rationabili: et legitima via inte
rim contra huiuſmodi monitiones: prece-
pta: vel mīas cenſuraꝝ: et aliaꝝ penaꝝ. Si-
bi forte per viaȝ appellationis: reclamatio-
nis: et recurſus: ꝓuidere poſſent. Nā quē-
admodum ſubditi ſupioribus de facto: et ſi
ne aliqua alia appellatione: aut iuſtificatio-
ne reſiſtere pn̄t: vbi ſupiores ipſi extraiudi
cialr̄: et nullo ſeruato iuſticie: vel iuris ordi
ne id pcipiunt et faciūt: qd̄ iniquū: iniuſtus
et in ſe malum exiſtit: vt ſ. diximus. Et pro
batur. lxxiiij. di. geſta no. doc. in. d. c. ad au-
res. de tempo. ordi. ⁊c. Ita quoqȝ qn̄ ipſi ſu-
periores iuſtitie et iudicii viam eligunt: et
nihilominus grauant: et qd̄ iniquum: iniu
ſtum: et illegitimum eſt contra eos ꝓſequū
tur: hanc eandes viam ſequi tenentur: et de
bitis iuris remedijs ſe et alios tueri poſ-
ſent: vnde cautius: ſecurius: et honeſtius:
tunc faciunt ſm eūdem Roſel. et alios ſi iu
ſtificando cām inobediētie: ab huiuſmodi
penis et cenſuris ſuis appellant: ad ipſum
met papam male informatum melius īfor-
mandum: vel ad ſucceſſorem: vel ad futurū
concilium

concilium, quod quidem his caſibus maius eſt q̄ꝫ Papa ſm eoſdem. Qm̄.n.quis a ꝓpria ꝯſcia vinci nō pōt:vt ſequat̄ iniquum ꝛ malum ꝑceptum iudicis,ſi in ꝯriam ſententiam ſtimulatur:os inherere,ꝓprie ꝯſcię tie:ꝛ ꝑceptum iudicis potius contēnere,extra de ſymo.per tuas.aut pacienter tollerare dꝫ grauamen et ſententiam contra ſe iniuſte fulminatam.de ſen.excō. cum medicinalis.lib.vj.donec per concilius vel ꝑ ipſum met:aut per futuꝝ pontificem releuetur,vt no.in.d.c.ad aures.Ex quibus concludit:ꝙ legitima,rōnabili,euidenti, vel notoria cauſa ſubſiſtente.ꝑꝑ quā apparet manifeſte:cōcilio opus eſſe.Si papa vel tacite vel expꝛeſſe quocumqꝫ modo vel via recuſat concilium cōgregare,ſeu diſſimulat,ꝓcraſtinat,negligit:ꝛ omittit.Alij chri fideles,quocūqꝫ caſu,modo premiſſo illud conuocare celebrareqꝫ pn̄t,eo inuito ꝛ reluctante. Et ꝙ ppea ſibi de facto dicto caſu reſiſtentes,ab eo diſcedentes.eumqꝫ relinquentes,ꝛ eius cēſuras ꝛ penas:dictis caſibus contemnentes, contemplatione dei. Zelo fidei catholice,ꝛ eccleſie ſue ſancte in nullo peccarent:cū maior ſit deus,veritas:ꝛ iuſtitia:xp̄iqꝫ fides,q̄ꝫ ipſe Papa.d.c.qui reſiſtit.xj.q.iij.cum concor.de quibus ſupra.

¶ Appellatio ad concilium futuꝝ a papa.

Admonebamur h̄ loco ſubſequētem tractatum aggredi, ꝛ emergētes qōes omittere.Sed q: hoc vltimum appellationis remedium, aium pulſat,diuqꝫ mentem ſollicitauit: cuꝫ ſepiuſcule tpibus meis viderim Romanos pontifices armis ſpūalibus(ne de tpalibus loquamur)cōtra principes populoſqꝫ chriſtianos eiſdem rebelles ꝛ inobedientes inſurgere:eoſqꝫ ſub grauiſſimis ꝛ horrendis penis ꝛ cenſuris per lr̄as aplicas monere: vt aliquid faciant vel omittāt. Ipſoſqꝫ pn̄cipes ꝛ pplos ſentientes ſe forte iniuſte ꝛ idebite grauari. Ad futuꝝ concilium iuſtificando cās ſuas appellaſſe. Non potui currenti calamo reſiſtere. Quin interroganti, an liceat a papa ad futuꝝ concilium appellare? Rn̄deret. Et quāq̄ꝫ ſtultum ſit admonere ꝙ a principe appellare non lꝫ, vt inqt tex.in.l.i.ff.a qbus appellare non lꝫ.Eo maxime q: in terminis nr̄is dr̄ conſtitutionē quandam a Pio papa ſcdo emanaſſe,quaꝫ vt nonnulli aſſerunt,in conuentu Mātuano ꝓmulgauit. In qua hmōi appellatiōes ad futuꝝ cōciliū fieri prohibuit: Et audiuimus qnqꝫ,ꝙ quidam potentiſſimi principes,ꝛ notabiles rerum publicaꝝ moderatores,qui contra monitorium qōdā aplicum coram qbuſdam ꝑlatis, tāq̄ꝫ corā honeſtis perſonis,ad futuꝝ concilium appellauerāt: excōicati,interdicti:heretici.diſſidati:ꝛ capientium ſerui:cum eoꝝ bonis declarati fuerunt ꝛc.Dicam igit̄ bona venia impetrata pro inſtructione mea:qō circa hoc occurrit proteſtatione ſemper premiſſa.ꝙ nullo pacto intendo diſcedere a determinatione ſ. Ro.eccleſie.Sed eam in oībus ſequi ꝛ venerari me ꝓfiteor.Et ſi qd hactenus a me dictum fuit aut in poſteꝝ dicet̄, qō ſanctaꝫ eius mentem ꝛ determinationem:ac catholicam ꝛ aplicam fidem offendat:id totum ex nunc reuoco,annullo,ꝛ pro non dicto eē volo.Paratus ſemper oīa dicere ac facere, que fidei ꝛ vero chriſticole conueniunt.

¶ Hanc igit̄ qōnem examinat ꝛ ad longū diſputat. Abb.Pa in.qōe ſua. que incipit. Eps ꝛ qdam rector.artᵒ 2.ᵒ Et in caſu qōis ſue. Vbi papa epm ꝛ quendam Rectorem Curatum,nulla rōnabili cā ſubſiſtente prelaturis ſuis de facto ꝑuauerat. Ipſiqꝫ ad futuꝝ concilium appellauerant,per multa vrgentia iura:ꝛ validiſſima argumenta:quibus male rn̄deri poteſt:concludit dictā appellationem legitimam ꝛ validam fuiſſe: demumqꝫ ſubiungit ꝙ a papa ad conciliū in tribus maxime caſibus licite ꝛ legitime appellari poteſt. Primo cuꝫ ꝑcipit aliquid contra fidem:eo q: in hac cā concilium eſt ſupra papas.xl.di.ſi papa.xxiiij.q.i. acacius. xix.di.anaſtaſius. Scdo cuꝫ ex ſuo precepto vel ſententia decoloratur ſeu immutat̄ ſtatus vlis eccleſie,q: cōiter tenet̄ papam hoc facere non poſſe.no.in.c.lr̄as.de reſti. ſpol. in ver.diſpenſare.in.c.ꝓpoſuit. de conces.ꝑben.per Inno.in.c.cum ad monaſterium. de ſta.regula.per Spec.in ti.de lega. ſub rubrica.de diſpenſa.in verſi.xij. vr̄ text. in.c.ꝛ ſi illa.i.q.vij.ꝛ in.c.que ad perpetuam.ꝛ in .c.ſunt qdam.xxv.q.i.vbi per Archi. q̄ꝫq̄ꝫ gloſe:decreti in hoc articulo videant̄ cōtrarie. Nam gl.in.d.c. que ad perpetuam: per illum tex.dicit.ꝙ papa diſpenſare non pōt contra articulos fidei,nec contra gn̄alē ſtatum eccleſie:ꝛ ꝙ lꝫ oēs ei ꝯſentirent, in hoc

eius ſtatutum non valeret: ſed potius oēs
eſſent heretici.xv.di.ſicut glo.aūt. in.c.ſunt
quidā:que fuit glo. Bar. Brixi. dixit q̄ q̄c-
quid dicat. Jo.papa quādoq̄ diſpenſat contra
ſtatum eccleſie vlēm:ſicut fecit Inno.in ge
nerali concilio Lateraneñ.de cōſan. et affi.
non dū inquit ipſe contra articulos fidei
non diſpenſet:quā contrarietatem contem
perat glo. in.d.c.que ad perpetuam:dū di-
cit q̄ papa contra vlēm ſtatum eccleſie: bñ
diſpenſat qñ non eſt ita gñalis.Sicut eſt de
continētia ſacerdotum ꝛc.Sed Panor.di-
ctas glo.alr̄ concordat:dicit.n.ipſe:q̄d ſi pa
pa in totum non mutat ſtatum eccleſie:ſed
illum reformat: bñ pōt hoc facere,ſed ſi mu-
tare vellet vniuerſum ſtatus eccleſie, ita q̄d
eccleſia pp̄ hoc decoloraret:hoc facere nō p̄t
etiam diſpenſando:pro q̄ vr̄ tex. in.d.c.ꝛ ſi
illa.Et ppea credit ipſe: q̄d hoc quoq̄ ſcd̄o
caſu valeat appellatio ad futuꝝ concilium:
vt ſaltem reſiſtat pape: ne confundat eccle-
ſiam dei.Tertio ꝛ vltimo a papa ad conci-
lium appellari poteſt,dicit ipſe:cum Papa
precipit id q̄d in ſe eſt malum:ſeu qñ ex ta-
li eius p̄cepto vehementer p̄ſumit̄ ſcandalū
vlē futuꝝ.Cum tali precepto non ſit obtē-
perandum: ſm Inno. in.d.c.inq̄ſitioni.de
ſen.excō.p̄bat̄.xi.q.iij.ſi is cui p̄eſt.c.qui re
ſiſtit.c.iulianus.ꝛ.c.ſi dominus.ꝛ xl.di.c.i.
¶ Et ratio ē:q̄ tota eccleſia dꝫ reſiſtere ſcā
dalis futuris:ne mala contra legem dei cō
mittantur:inſtar Pauli: qui minor erat,q̄
ſit vlis eccleſia.Qui tñ ſolus Petrū aplo-
rum principē rep̄hendit:ꝛ ei in faciem re-
ſtitit:cum ex facto ſuo ſequeret̄ ſcandalum
in eccleſia vlī.Eo q̄ comedendo cum genti
libus non diſcernebat cibos ab eis: ſic̄ nec
iudei.Unde reliquos xp̄ianos ſui exemplo
iudaiçare faciebat:hr̄ ad Galathas.c.ij.ꝛ ij.
q.vij.Paulus.¶ Sic ꝛ aſina: que ppl̄ꝫ ſub
ditum ſignificat.Rep̄hendit Balaam pro-
phetam:qui p̄latum pp̄lis p̄ſidentem deno
tat:cum eum ſtimularet:vt pergeret ad in-
iuſtitiam faciendam.ij.q.vij.§.itē cū balaā.
¶ Dixit tñ hoſti. in.c.p̄poſuit.de cōces.p̄
bē.q̄d lꝫ Papa non poſſit accuſari vel cōdē
nari ab hoīe niſi de hereſi.xl.di.ſi papa.Tñ
bene pōt moneri ſecrete ſm monitionem
euangelicam.ij.q.i.ſi peccauerit.Non tamē
ſubiacet in eo q̄d ibi dr̄.Dic eccl̄ie niſi l cā
hereſis:q̄ ſi Imperator ꝛ totus clerus ꝛ to-
tus populus conuenirent ipſm nō poſſent
eum iudicare.Caueat tñ ſibi q̄ aīa ſua in
manibus ſuis.Nā ſibi terribilius iudicium
imminet:ꝛ intollerabilior cruciatus.xxiiij.
q.i.memor.ꝛ.ix.q.iij.c.alior.Quod q̄dem
dictum dicit Abb.vbi ſ.ſibi in totum non
placere:q̄ ſi Papa ſtat in peccato notorio
poteſt puniri tanq̄ҙ hereticus per conciliū:
vt dicit glo.ſingu. ſm eum in.c.ſi papa.xl.
diſt.Et ſic per hanc viaꝫ concilio poteſt de
nunciari crimen pape:ad effectum vt p ec-
cleſias admoneatur ꝛ corrigatur.Et ſic ap-
pellari poteſt ad concilium dicit ipſe.Ubi
eius pctm̄ eſſet notorium: que oīa cum ali-
is oībus(que trahi poſſent ad caſuꝫ appel-
lationis)colliguntur ꝛ no.per Spe. de of.
lega.vbi ſ.ſed quo ad hanc denunciationeꝫ
euangelicam:latius dicetur.i.cum de ſup̄io
ritate concilij in Papam diſſeremus.
¶ Quantum aūt ad p̄ncipalem q̄ōnes de
appellatione a Papa ad conciliū pro con-
firmatione eoꝝ que ſcribit Panor.Si da-
retur audacia ꝛ facultas loquēdi:ſalua ſem
per determinatione ſedis aplice:et ſcē ma-
tris eccleſie.Quaꝫ vbiq̄ҙ:ꝛ in oībus dictis:
factis et ſcriptis meis:me ſemp̄ humilr̄ ſe-
qui p̄fiteor.de ſum.tri.et fi.cath.c.fi.Cōtra
quandam extrauagantē.Pij.ij.quatenus
inueniatur.Non q̄dē grā determinādi:ſed
conferendi et veritatem indagandi.Argui
forte poſſet.q̄d non valuerit:nec vnq̄ҙ a ſub
ditis approbata ſeu acceptata.Sed potius
tanq̄ҙ impoſitis:inhoneſta: ac repugnans iu
ri et eq̄tati nāli reiecta et abrogata fuerit
iiij.di.erit aūt lex.iuncto §.leges.Et ad hoc
dicendum:primo moueor:q̄ ſi fatemur:p-
ut negare non poſſumus : q̄d detur caſus
aliquis:in quo concilium gñale iuriſdictio
nem et ſup̄ioritatem habeat in papaꝫ.Pu-
ta in cauſa hereſis:q̄d non hꝫ dubium.xl.di.
ſi papa.p̄ut clarius apparebit.i.cum de po
teſtate ↄcilij in papam tractabimus:et no-
tiſſ.in concilio Conſtantieñ. in 4ª eiuſdeꝫ
ſeſſione clare diluçideq̄ҙ ſtatutum fuit.Ubi
declaratur concilium a xp̄o imediate pote
ſtatem hēre.Et q̄d eidem parere teneatur:
quicunq̄ҙ ēt papalis dignitatis:in his ma-
xime que pertinent ad extirpationem ſciſ-
matis:et gñalem reformationem eccleſie in
capite et in membris ꝛc.Quod q̄deꝫ non
abhorret ab his que ſcribit btūs Grego.et
hr̄r.xv.di.ſicut circa fi.ibi.Ut dū vlī ſunt
conſtituta conſenſu ſe et non illa deſtruit:
quiſquis preſumit abſoluere quos ligant:
aut ligat̄ quos abſoluūt.xxv.q.i.ſunt q̄deꝫ.

Si(inq̄ҙ)

Si(inq̃)fatemur q̃ concilium aliquo caſu iuriſdictionem ⁊ ſuperioritates habeat in papam. Ergo negare non poſſumus: q̃ oĩa illa media:qbus perueniri poteſt ad talem iuriſdictionem ipſius concilij permiſſa ſunt:⁊ minime ꝓhiberi pñt. Qꝛ ꝓhibendo media per que peruenit ad finem:eſt ꝓhibere ipſum finem:vt hr̃ ⁊ no.in.c.ꝑterea. in.c.ſignificaſti.in.c.prudentiam.in fi.⁊ i.c. ſuſpitionis.de offi.deleg. cum infinitis ſilibus. Qui.n.vult ꝯñs: ergo ⁊ añcedens:ſed appellatio eſt vnum de medijs per qð peruenitur ad iuriſdictionem concilij contra papam in caſibus in qbus concilio eſt ſubiectus:ergo ꝑmiſſa iuriſdictiõe qð eſſet ꝯñs: neceſſario permiſſa erit ⁊ appellatio: ꝑ q̃ꝫ peruenit ad illam. Et ſi diceret contra hoc q̃ appellatio eſt de iure poſitiuo inuẽta ⁊ conceſſa.de appel.per to. Et q̃ papa iudicari non põt ſm leges poſitiuas ⁊ humanas: cum ipſe ſit ſ͡ ius poſitiuum:illiqꝫ non ſubdat.de cõceſ.ꝑben.ꝓpoſuit.c.innotuit.⁊.c. ſignificaſti.⁊.ix.q.iij.ipſi ſunt canões. Rñ. ſtandum eſſe ꝯrio in terminis ſuis: ſed negari non põt. Quin ipſe Papa iuri diuino ⁊ nãli:ſicut alius quicunqꝫ ſuppoſitus ſit: ⁊ illud velit/nolit/ſeruare teneat: cum nõ ſint iſta iura de ipſius ptãte.xxv.q.i.ſunt qdam cũ ſi. Sed q̃uis appellationis formalitas a iure poſitiuo introducta fuerit: tñ eius natura ⁊ inuentio a iure nãli ꝓceſſit: cum ſit defenſio quedam ſeu ꝑſidium innocentie:put notãter declarat ⁊ ponit Abb. Pa.in rubrica de appellat.poſt alios ꝓbatur in.c.cum ſpãli.§.porro. ⁊ in.c.ſuggeſtus. eo.ti.⁊ in.c.cũ inter.de exce. Appellatio.n. a natura inuenta fuit:ad iniquitatem ⁊ imperitiam iudicis corrigendã: vt inquit tex. in.l.i.ff.eo.vel etiam ad ſupplendam:qð in cauſa in priori iudicio fuerat omiſſus:vt dicitur in.c.cum ioannes.de fide inſtru.⁊ i.l. per hanc.C.de tempo.appel. Cõiter aũt dicimus q̃ princeps vel Papa tollere non põt ea que ſunt iuris nãlis: vel diuini: vt in cle. paſtoralis.verſi.ceterum. in fi.de re.iudi.vbi per glo.⁊ doc.cum ſuis concord. Ergo manifeſte pꝫ q̃ lꝫ papa potuiſſet tollere formalitatem ⁊ ſolẽnitates ipſius appellationis a iure poſitiuo ĩtroductas:vt ꝓbat in.l.i.C. de ſen.ꝑfec.ꝑto.⁊ no.per Abb.Pa.vbi ſ͡ qꝛ vt inquit ipſe:reddebat olĩ ius manu Regia:cum nondum eſſent inuente actiones: ⁊ iudicioꝝ vel appellationum ſolẽnitates.l. ij.in.iij.col.ff.de ori.iuri.tñ tollere non potuit ſubam:nãm:eſſentiam: ⁊ effectum ipſius appellationis:pro q̃ bene facit tex. ⁊ que no.in.d.cle.paſtoralis.⁊ qð voluit Inno.⁊ alij poſt eum.in.c.que in eccleſiaꝝ. de cõſti. in.c.qꝛ pleriqꝫ.de imu.eccleſie. ¶ Ubi cõiter dr̃ q̃ ſi papa vel Impatoꝛ ſine aliqua iuſta cã facit ꝯſtitutionem aliquam contra ius nãle:talis cõſtitutio nec in foro anime: nec in foro ciuili eſt obſeruanda: ar.xij.di. c.i.⁊ qð ibi no.per Archi.⁊ in.c.ius nãle.i. di.cum ſi. Non obſtat id qð dicebat: q̃.ſ.a ſententia Principis appellari non poſſit ꝑ iura ſ͡ allegata:⁊ minus a ſententia Pape: cum ipſe iudicet cẽs ⁊ a nemine iudicet.ix. q.iij.cuncta per mũdum: ⁊.d.c.ipſi ſunt canones.cum concoꝛ.qꝛ cum btõ Tho. 2ª ſecunde.q.lxix.art.iij. Rñ.q̃ ptãti ſuperioris intm̃ aliquis ſubijci dꝫ:⁊ ſuppoſitus eſſe intelligitur:inq̃ꝫtum ordinẽ ſupioris ſeruat:a quo ſi exoꝛbitauerit:ei ſubijci non opꝫ:cum aũt Princeps:ſuperioꝛ:vel iudex aliquẽ iniuſte grauat:relinquere dr̃ ordinem ſupioris poteſtatis: ſm quã neceſſitas ſibi iuſte iudicãdi imponit. Pro quo bene facit qð dicere ꝯſueuimus:q̃ iudex dici non põt ille:in quo non eſt iuſtitia de verb. ſig.forus. Ergo cum dicto caſu Papa vel Princeps ſe non contineat in officio ⁊ loco veri et iuſti Pape vel Principis:grauãdo ſubditos contra iuſtitiam ⁊ ius naturale. Non miꝝ ſi ad directionem ſuperioris ptãtis ⁊ ſic cõcilij gñalis appellando:reclamando:querelando:aut denũciãdo:recurrere poſſumus. Pro qua ꝯſideratione optĩe facit tex. xxiiij. q.i.maet. Ubi ad lr̃as dr̃. Manet ergo Petri priuilegium:vbicunqꝫ ex ipſius equitate fert iudicium: ⁊ ſ͡.vel vbi nihil erit ligatus vel ſolutum:niſi qð btũs Petrus aut ligauerit aut ſoluerit ⁊c. facit tex.ix.q.iij. nemo ibi.nemo iudicabit primam ſedem iuſtitiã temperare deſiderantem ⁊c.et.xl.di. nõ eſt facile in ſi.ibi non ſanctoꝝ filij ſunt q tenẽt loca ſanctoꝝ:ſed qui exercent opa eoꝝ. Cus igit Papa grauando:errando:vel peccãdo in deum et proximum:non agat vt papa:ſed vt hõ pctõꝛ. Non miꝝ ſi natura ſuggerente vnicuiqꝫ licitum erit concilium tanq̃ꝫ eius iudicem et ſuperiorem quo ad hoc appellare.ff.q.vj.oĩs.vbi dr̃:oĩs oppreſſus libere ſacerdotum/ſi voluerit/appellet iudicium:⁊ a nullo ꝓhibeat: ſed ab his fulciat: audiat: et liberetur.qð q̃uis doc.et glo.intelligant

dictus fuiſſe de concilio ꝓuinciali: tñ de cõ
cilio quoqꝫ gñali:et fortius pari rõne idem
dici põt:pro quo facit ar.opt.in.c.ad aplice.
de re.iudi.lib.vj.vbi papa ſupponit ſeipſm
et ſententiam ſuas concilio: et ꝓteſtatur ꝙ
ab ipſius iniuſtitia et grauamine ad conci-
lium ꝓuocari poſſit:et eius iniuſtitia corri
gi et emendari. Nec obſtant iura que dicũt
principem tollere poſſe appellationem.c.ſu
per gõnum.de offi.deleg.l.i.ff.qui.et a qbus
appel.nõ li.q: vt dixi.Id intelligi dꝫ de for
malitate et obſeruatione terminoꝝ appel-
lationis vel de friuola appellatione:nõ aũt
de naturali defenſione a natura ĩtroducta.
Que nec bãnito:nec excõicato:nec quantũ-
cunqꝫ criminoſo eſt auferenda.c.cũ inter.
de excep.q: cum hoc ſit d̾ iure nãli: nec per
legem:nec per principem tolli poteſt.d.cle.
paſtoralis. Ciuilis.n.rõ poteſt ea que iuris
ciuilis ſunt tollere. Nãlia vero iura corrũ-
pere non põt.inſti.de iur. natu.genti. et ci-
ui.§.ſed nãlia.v.di.in prin.facit. qd̾ no.glo.
in.l.quotiens.C.de pci.impe.offe.conferunt.
no.p Bar.ſed maxime p Bal.et alios in.l.
cum mulier.ff.ſolu.mat. Non obſtaret etiã
ſi diceretur.ꝙ appellatio ẽ ꝓuocatio de mi
nori ad maius tribunal.c.romana.de app.
c.anterioꝝ.§.illud ẽt.ij.q.vj.ibi.appellatio-
nes a minoribus iudicibus ⁊c.et ꝙ Pape
tribunal maius eſt:q̃ꝫ tribunal concilij.cũ
Papa nõ recognoſcat ſupioꝛẽ in terris.ix.
q.iij.per to.et concilij decreta tollat ac ↄtra
ea diſpenſet.de cõſang. et affi.non dꝫ.de re-
ſcrip.nonnulli.et.c.ſtatutum. lib.vj.vbi de
hoc.q: dupl̾r rñderi poſſet. Primo qd̾ hoc
veꝝ ſit.q̃ꝫdiu agit vt Papa ꝓut.ẽ.dcm̃ fu-
it,ſecus cum nõ agit vt verus,iuſtus,et re-
ctus Papa,ſed vt homo pctõꝛ. Non.n.mi
nus Papa peccare põt q̃ꝫ ceteri hoĩes.xix.
di.anaſtaſius. xxiiij.q.i.acacius.xxj.di. nũc
aũt. Iuxta illud ꝓphete:oĩs homo mendax:
et illud,ſepties in die cadit iuſtus.Scd̾o vt
dicta iura intelligantur qd̾.ſ.Papa non re
cognoſcat ſupioꝛem:quo ad ea que ſunt iu-
ris poſitiui,q: in his maioꝛ eſt oĩbus.Sed
quo ad ea que ſunt iuris diuini vel nãlis:
ſecus:q: peccãdo ↄtra fidem, ↄtra precepta
dei:articulos fidei:et iuſtitiam nãlem,tunc
a cõcilio corrigi et iudicari põt:ſicut qlibet
alius ꝑnceps vel xp̃ianus.xl.diſti. ſi papa.
xxv.q.i.ſunt qdam cum ſi. Qd̾ alia quoqꝫ
rõne cõpꝛobatur. Concilium gñale:eccleſiã
vlem repñtat.no.xv.di.ſicut in ſi.de cõ.di.
i.eccleſia.ſed eccleſia vlis ſimul ↄiuncta ma
ioꝛ eſt q̃ꝫ ſit Papa ſolus,q: oꝛbis maioꝛ eſt
vrbe.xciij.di.legimus circa mediũ. Quod
ꝓbatur duplici rõne. Primo q: huius ec-
cleſie:q̃ eſt vnica.vij.q.i.nouatianus.xxiiij.
q.i.loquitur.et in.c.pudenda. de ſum.tri.et
ſid. catho.c.firmiter.verſi.vna.hꝫ in cle.ne
romani.in ver.non ↄſonam.de elec. Chr̃s
ſponſus eſt.lxxvj.di.ieiunium. ĩl.ij.ver.mẽ
ſe decimo.de ſacra.vnctio.c.i.ver. ſed vbi.et
ipſius caput:cuius capitis coꝛpus eſt ipſa ec
cleſia.uij.q.iij.engeltrudã. ¶ Caput v̾o mi
niſteriale ipſius eccl̃ie et xp̃i Vicarius ipſi-
us ac dei vices in terris gerens eſt papa:de
tranſla.p̃la.quãto.de re.iudi. ad aplice.v̾ſi.
nos itaqꝫ.lib.vj.cum ſi. Si ergo chr̃s verũ
caput:⁊ Papa eius loco veꝝ ⁊ miniſteriale
caput eſſe cõpꝛobatur: ⁊ eccl̃ia vlis coꝛpus
exiſtit:ergo ⁊ ipſe papa de tali coꝛpoꝛe erit,
cum pars ſit in toto. Cum ergo ps minoꝛ
ſit ſuo toto:q: in toto etiam pars continet.
ff.de excep.rei iudi.l.ſiquis cũ totum. ⁊ de
reg.iur.c.in toto. lib.vj. Et ↄnumerato to-
to ↄnumerata ſit ⁊ pars.C.de ſeru. ⁊ aqua.ĩ
rubꝛica.ff.ad leg.aquil.l.ſi ſeruus ſeruum.§.
inquit lex. Et qd̾ iuris eſt in parte:idem iu-
ris eſt ⁊ fortius in toto.no.de p̃ben.maioꝛi
bus.xij. di.c.i.⁊.i.q.iij. ſi quis eꝑs.xcv.diſt.
eſto. Seqtur de p̃mo ad vltimũ:ꝙ ſi lꝫ ap-
pellare ad papã vt ad caput ẽt omiſſo me-
dio.ij.q.vj.ad romanam.gl.⁊ doc.in.c.an-
tiqua.de p̃uile. Qd̾ pariter ⁊ fortius ad cõ-
cilium:in quo intelligitur papam ineſſe ⁊
preeſſe vt caput, ⁊ eo deficiente non deficit
xp̃s in loco ꝓpꝛio:vt veꝝ ⁊ ĩmediatum ca
put.no.in cle.ne romani.de elec. Etiam ab
ipſo papa appellari poterit ad concilium in
quo etiam intelligit eſſe ipſe Papa. Secun
do cõpꝛobat: ꝙ ptãs que a xp̃o relicta fuit
in mundo. Non fuit relicta Petro tm̃(li-
cet ſibi ꝑncipal̾r vt capiti data fuerit)Sed
vniuerſis quoqꝫ aplis: ⁊ vli eccleſie cõceſſa
fuit,vt ab ipſo capite a quo inchoauit in re-
liquos aplos eccleſiam ipſam cum Petro ſi
gurantes:tanq̃ꝫ per riuulos ⁊ membꝛa de
flueret.xxiiij.q.i.mãet. ⁊ in.c.loqtur.xxj. di.
in nouo.⁊.xix.di.ita dñs. vbi foꝛmal̾r dici
tur. Ita dñs huius muneris ſacꝛ: ad oĩus
aploꝝ officium ptinere voluit: vt in beato
Petro oĩum aploꝝ ſummo ꝑncipal̾r collo-
caret:vt ab ipſo quaſi a quodam capite do-
na ſua velut in coꝛpus oẽ diffunderet, vnde
dñs ipſe.Jo.xx.dixit.Sicut pater me miſit

⁊ ego

⁊ ego mitto vos. Accipite ſpm̄ ſanctū quoꝝ remiſeritis pctā: remittunt̃ eis: ⁊ quoꝝ retinueritis, retenta erunt. Jo.xx. Chrs an̄ paſſionem ſuas, cū adhuc ipſemet gereret eius pontificatum in terris. Petro tm̄ apl'atus pncipatum, pmiſiſſet, Dum ei dixit, tibi dabo claues regni celoꝝ. Matth.xvj. ⁊ hr̄ i.d. c.loqtur. Tn̄ poſt eius paſſionē eccleſie ſpōſe ſue vnitatem oñdere volens. Et Petro ⁊ oībus alijs aplis ſimul vnitis ſpm̄ ſanctū Et parem cum ipſo Petro ligandi ⁊ ſoluēdi ptātem conceſſit. Per ipm nihilominus veluti p caput ⁊ vicariū ſuum ita pncipalr ⁊ ſingulr exercendā, vt in alijs quoqʒ apoſtolis: ⁊ in vlī eccleſia reſideret. Non qdem vt in duobus capitibus ⁊ corporibus. Sed vt in vnico corpore cum ſuo capite coniuncto, put hr̄ ⁊ no. in.c. ꝯſiderandum. ⁊ in.c. fideliorl. di. ſicut ergo xp̄s a pr̄e miſſus fuit cū plenitudie ptātis: ita ⁊ Apli ab eo miſſi fuerunt, put dr̄ in dicta Joā. euangeliſte auctoritate cū plenitudine et oīmoda iuriſdictione et ptāte vtriuſqʒ clauis. Per que oīa pʒ: ꝙ lʒ papa ſit caput miniſteriale, et eccleſia vel concilium corpus. Tn̄ ipſe quoqʒ eſt in dicto corpore eccleſie. Qr papa eſt i eccleſia et eccleſia i papa. vj.q.i. Scire ergo audacter dr̄ ꝙ ptās et iuriſdictio vlis eccleſie et ſic cōcilij ſimul ꝯgregata fortior, et maior eſt ſe ipſa diſperſa. Qḋ et demonſtrari dr̄ ex verbo et ſentētia ſaluatoris nr̄i. Matth. xviij. Ubi poſt denunciationem et monitionem euangelicam. Ultimum iudicium reſeruauit eccleſie. Ibi dic eccleſie, que p cōcilium gn̄ale repn̄tat̃. Qḋ approbari ēt dr̄ ex ſententia diui Auguſtini in epla ad glorium et Eucharinum. ī illo verbo. dic eccleſie. Dum dicit reſtabat ergo adhuc plenarium vlis eccleſie ꝯcilium ſi male iudicaſſent epi qui Rome erāt ⁊c. Et illud qḋ hr̄. xxv. q.i. in.c. violatores. Ubi dr̄ ꝙ ſpū dei ſunt edita, que a ſcīs prībus in concilio, pmulgata fuere. Qḋ ſi ita eſt: ergo non erit incōueniens, imo vtile, imo neceſſarium et cōuenientiſſimum dicere: ꝙ a ſentētia pape ad eccleſiam: et ſic ad concilium querelari, appellari: et, puocari poſſit: vbi papa excedit fines mandati, et ptātis papalis: et a membris ſuis diſcedere ac petri et papatus priuilegium illud abutendo pdere voluerit. d.c. manet. xxiiij.q.i. qr vt dixi papa in concilio deficiente xp̄s ſemp ibi in loco ꝓpo vt verꝰ et imediatū caput reſidet. Juxta illḋ. Mat. xviij. vbicūqʒ fuerint duo aut tres ꝯgregati in nōie meo: in medio eoꝝ ſum. Et iſto forte mō rn̄deri poſſet ad illa iura. ix.q.iij.c. nemo.c. alioꝝ. et.c. facta. cum ſi. Dum dicūt ꝙ facta et iudicia pape mortalium nullus iudicat: ſed qḋ a deo tm̄ iudicantur: qr cus in concilio chr̄s reſideat: et qcquid agit cōcilius a ſpū ſcō fieri et dictari credat̃. Juxta illud Actuum. xv. ibi. Uiſum eſt ſpūi ſcō et nobis ⁊c. forte non eſſet abſurdum dicere, qḋ cum ptās concilij a chr̄o immediate ſit. Juxta illud verbum dn̄i. Ubi fuerint duo aut tres congregati. Et illud qḋ declarauit concilium Conſtantien̄. in. iiij. eius ſeſſiōe: qḋ. ſ. iudicium concilij ſit iudicium qḋ iſpirat deus. Et ſic qḋ eidem cōcilio ꝯſiti iudicium et ptātem a deo iudicia pape reſeruēt̃ur. Pro qua ꝯſideratione bene facit. tex. in c. ſi duo. lxxix. di. ibi. Sed illum i ſede aplica pmanſuꝝ cenſemus quē ex numero clericoꝝ noua ordinatione diuinum iudicium et vniuerſitatis ꝯſenſus elegerit ⁊c. Qḋ intelligit̃ de iudicio concilij gn̄alis. Licet alr quoqʒ alibi ad dicta iura rn̄deatur: prout. I. patebit: cum de ptāte concilij in ſpecie tractabimus. ¶ Nec erit inconueniens dicere ꝙ papa exn̄te et reſidente in concilio, ab eo ad concilium appellari poſſit: lʒ videatur ab eo ad ſeipm appellari: qr imo iſtud facit pro: qr nemo negat: quin a pncipis pcepto vel ſententia iniqua ad ſeipm pncipem melius informandum appellari poſſit, cus magne ſapientie: et pncipis et alioꝝ ſit: errores ꝓpriumet ſeipm potius corrigere: qʒ ab alio corrigi. xxij.q.iiij.c. magne. De qua qdē appellatione et de ipſius materia ponūt doc. in.c. cum ex lr̄is. de in inte. reſti. ⁊ Ab. Panor. in.d. ſua diſputa. Ep̄s ⁊ qdam rector. q.ij. vnde dicit Impator in aucten. de nup. circa pn̄. colla. iiij. Non erubeſcimus ſi qd hoꝝ que prius ipſi diximus melius inueniamus: competentem poribus imponere correctionem, ne ab alijs corrigi expectemus. Nam ⁊ de ordine quoqʒ ad ordinem: ⁊ de pſide ad ipm pſidem appellat̃. ff. quēadmo. appel. ſit. l.i. §. ſolet. Nec ppea papa dʒ indignari ſeipm corrigere: qr ⁊ deus cuius vices gerit in terris: pia miſeratione ſua dignat̃: qn̄qʒ ſuam ſententiā mutare: vbi peccator errores ſuos correxerit. xxij.q.iiij. incōmutabilis. ¶ Et ꝙ a papa exiſtente in cōcilio appellari poſſit facit qḋ i ſilī dicimus de Archiep̄o: qui maior eſt oībus ep̄is ſue

ꝓuincie ſ. qbus iuriſdictionem hȝ. vj.q.iij.
ſcitote.de offi.ord.paſtoralis. Et tñ ab ipſo
Archiepõ ad concilium ꝓuinciale: in quo
ipſe intereſt ⁊ pȇſt vt caput. Alijs eius ſuf-
fraganeis ⁊ ꝑlatis prouincie ſecum reſiden
tibus:vt membra appellari põt:vt inqt gl.
in.c a collatiõe.de ꝓben.in.vj.⁊.ij.q.vj.oĩs
oppſſus. ⁊ ꝓbat in.c.multis.xvij.di. Qui
tex.hanc ↄclõnes bene ꝓbat ſm vnũ intelle
ctum ibi poſitum p ſcribẽtes. ¶ Preterea
ſi conceditur (vt ſ. dicebamus):ꝙ Papa ſit
homo peccabilis: ⁊ qui peccare ac ẽt hereti
cus eſſe poſſit:qđ nemo ſani capitis negat:
⁊ ꝓbatur.xl.di.ſi Papa.xxv.q.i.ſunt qdam
cum ſimi Si conceditur ꝙ Papa eccleſie dei
inutilis eſſe poſſit. de renun.c.i.lib.vj. Qđ
apoſtaticus ⁊ intruſus qñq; aliquis inue-
niri valeat.lxxix.di.ſi duo. ⁊.c.ſiquis pecu-
nia.cum ſi. Et ꝙ illud tñ poſſit:qđ iure na
turali ⁊ diuino ꝑmittente ꝓt: ⁊ non vltra.
xij.q.ij.faciat. Ergo velimus: nolimus:con
cedere opꝫ:ꝙ corrigi:damnari:reformari:⁊
a ſede aplica detrudi: turbariq; poſſit: niſi
corrigere ⁊ emẽdare ſe velit. Qđ ꝓbari vr.
xxxv.q.ix.veniam. Ubi Papa compulſus
fuit ſententiam ſuã in melius mutare. Unde
Nicolaus Papa ibidem.in.c.ſententiam.
dicit ſententiam Ro. ſedis non negamus
poſſe in melius cõmutari. Qđ ẽt cõprobat
in multis alijs caplis.ea.q.⁊ cã. qđ ſi hoc ꝑ-
mittitur. Ergo etiam neceſſario conceditur
medium:per qđ ad talem reformationem
faciendã ꝑuenitur:vt dicebam ſ. in ꝓnci.ar.
d.c.preterea.de offi.dele.cum concor.ſed me-
dia ⁊ remedia ordinaria ⁊ cõpetentia: per
que Papa compellitur ad talem correctio-
nem ſeu reformatiõem ſunt querela: appel-
latio: ⁊ reclamatio:ad iudices ſuperiorem:
hoc eſt ad concilium cum alium iudicẽ nõ
habeat i terris:vt dctm̃ fuit. Ergo dicemus
ꝙ fructus diuinus eſt iuſtitiam ſepius recẽ
ſeri:vt dicit Inno.xxxv.q.ix.graue in ſi. Et
ſic ꝙ a Pape iniuſtitia maxime cãta ex ꝓ-
hibitione iuris diuini aut nãlis oĩno appel
lari poterit:⁊ ꝙ nullibi melius aut conue-
nientius de eqtate:iuſtitia:iniquitate vel in
iuſtitia Pape cognoſci poſſet : ꝙ̃ in ↄcilio
gñali. Ubi Imperator ⁊ vniuerſa eccleſia ca-
tholica vnitatem fidei repñtat:cui ipſemet
cãs ⁊ ſententias ſuas libentiſſime ſemꝑ ſũ-
miſit:⁊ quotidie ſummittit.d.c.ſi Papa:⁊
.ij.q.vij.nos ſi icompetenter. Bonus tex.ꝑ
quem ſolum ſibene ponderetur decidi poſſet

iſta queſtio.in.c.ad aplice.de re.iudi.lib.vj.
ibi. Et ſi diceret ꝙ nos cum cõtra iuſtitias
leſiſſemus. Parati eramus vocare Reges:
prelatos:⁊ principes tã eccleſiaſticos ꝙ̃ ſe-
culares ad aliquẽ tutum locum vbi per ſe:
vel ſolẽnes nuncios conuenirẽt:erat q; pa-
rata eccleſia de conſilio concilij ſibi ſatiſfa-
cere:ſi eũ leſiſſet in aliquo:ac reuocare ſen-
tentiam. Si quas contra ipm iniuſte tuliſ-
ſet ⁊c. Ecce ergo ꝙ papa met remittit ſen-
tentias ⁊ cãs ſuas:⁊ eccleſie Ro. deciden-
das ⁊ iudicandas per concilium: ad qrelas
Imperatoris ⁊ oppſſorum. Nec dicatur qđ ex-
cuſando:dicit glo.ibi.in vbo.vocare: ⁊ in.d.
c.nos ſi incõpetenter: ꝙ.ſ.hoc ꝓceſſerit de.
gr̃a ⁊ humanitate pape: ⁊ ꝙ hoc fecerit ne
incideret ſuſpitionem: cum ſpeciale ſit. Ut
concilium tm̃ ſit ſ. papam in cauſa hereſis.
Qr formalr ad hoc rñdet Panor. in.d.ſua
diſputatione.vbo. quarto videmus. qđ hec
ſpecialitas non ꝓbatur iure diuino: Unde
emanauit poteſtas pape ⁊ eccleſie. Nec igt
ipſe:legitur ꝙ deus dederit maiorem ptãtem
pape quã concilio:vel eccleſie:in cã fidei;vel
econtra. Sed chr̃s in tranſlatione iſtius po
teſtatis vſus fuit verbis gñalibus. Cũ ergo
eccleſia vtatur tali ptãte in cauſa fidei contra
papam:ſepe alle.c.ſi papa. ⁊.d.c.nos ſi incõ
petenter ⁊ item cũ Balaã. vbi no. ⁊ in.c.ſ
fidei fauorem.de heret.in.vj.no. per Hoſti.
⁊ Jo.an.in.c.ꝑpoſuit.de conceſ.ꝓben.⁊ in
.c.per venerabilem.qui fil.ſint legi. Ea pari
ter vti poterit contra eum in oĩbus alijs
cauſis arduis:vbi papa vſu iudicio erraret.
ꝙ cui conceditur qđ eſt maius: ergo cõceſſus
cenſetur qđ eſt minus: vt dicit tex. in.c.ex
parte.de decl.⁊ qđ de vno cõceditur de alijs
ſilibus: eadem cauſa ſubſiſtente: conceſſum
vr:de conſti.tranſla. Et ſi hoc verũ nõ eſſet:
nec illud ꝙ cum talis pape poteſtas a Deo
fuerit,ipſũ nullo caſu iudicare poſſet homo:
niſi ſilem poteſtatem a deo hẽret: vt habu-
it eccleſia. Juxta illud. Jo.xix. Nõ hẽres ad
uerſum me poteſtatẽ vllã:niſi tibi datũ eẽt
deſuper:cũ ſupior ab inferiore iudicari nõ
poſſit:etiam appellationis:reclamationis:
recurſus:querele:aut alio quouis ꝓtextu.de
iureiuran.nimis.xxj.di.inferior.de maio.⁊
obe.c.cum inferior. Cum igitur chr̃s qui ẽ ve
rum ⁊ imediatum caput ⁊ ſponſus eccleſie
noſtre in ea continue reſideat: nec eã vnq̃
deſerat:maxime cum in'eius noĩe congre-
gatur. Matth.xviij.c.ibi. Ubi enim ſunt duo,
vel tres

vel tres ꝯgregati in noīe meo in medio eoꝝ
ſum: ⁊ vſqꝫ in finem ſcłoꝝ ſemꝑ cum apłis:
eoꝝ ſucceſſoribus ⁊ eccleſia ſua ſit ꝑmanſu-
rus. Matth. xxviij. vbi dr̄. Et ecce ego vo-
biſcum ſum oībus diebus vſqꝫ ad conſu-
mationem ſcłi ⁊c. Et ꝓ qua eccleſia ⁊ fide
ſua ne deficeret prēm rogauit. extra de bap.
maiores. no. glo. in. c. a recta. xxiiij. q. i. Cūqꝫ
ipſe chr̄s qui eſt iudex: non tm̄ pape ſed oī-
um viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ: hanc poteſtatem ei-
dem eccleſie ſponſe ſue conceſſerit. Nō limi
tatam qdem ſubalternam aut conditiona-
lem, ſed indiſtinctam liberam ⁊ abſolutam.
Non. n. alicubi legit: ꝙ xp̄s hanc eccleſie po
teſtatem: poſteaqꝫ eam apłis conceſſit: ipſi-
us eccleſie typum gerentibus: reſtrinxerit:
vt pꝫ ex premiſſis: ⁊ ex eo qḋ dixit Matth.
xviij. Si peccauerit ī te frater tuus ⁊c. Qḋ
ſi non audierit dic eccleſie. Merito ꝑ oīa ſu
pradicta concludendum ⁊ dicendum vr̄ ſꝫ
Panoꝛ. vbi ſ. ꝙ quocunqꝫ caſu papa contra
iuſtitiam diuinam ⁊ nālem: aliquem de fa
cto, vel alr̄ indebite grauat. Ad conciliū ſi
ue congregatum: ſiue non: intrepide appel-
lari: querelari: reclamari: denunciariqꝫ po-
terit. Dicta Pij ſcōi conſtitutione non ob-
ſtante: cum papa ius diuinum aut natura-
le. Qḋ defenſionem ꝑmittit vniciqꝫ: con-
tra iniuſte ⁊ inique grauantes: tollere non
poſſit. Licet. n. papa appellationes friuolas:
illegitimas: ⁊ illicitas: que qnqꝫ malitioſe
excogitant̄ ad ꝑſidium inıq̄tatis: tollere et
reijcere poſſit: earūqꝫ formalitates ⁊ ſolēni-
tates ꝓhibere: qḋ facere dr̄: quotiens com-
mittit cām appellatione remota: qꝛ ius na
ture illas ēt reijcit: reſpuit: ⁊ non admittit.
c. cum friuolis. de appel. in. vj. c. cum parati.
c. ſcḋo regris. c. poſtremo. c. paſtoralis. ⁊. c.
inquiſitioni. extra. eo. ti. cum ſi. Attn̄ verā
iuſtam: ⁊ legitimam appellationem: recuſa
tionem: ⁊ defenſionem contra ſe: vel alios
iudices de facto, indebite ⁊ iniuſte grauan
tes tollere non poteſt: put clariſſime ꝓba-
tur: ac legi: ⁊ no. in iuribus ſ. allega. ⁊ alibi.
Pro quo bene facit: qḋ voluit Inn. ⁊ doc.
poſt eum in. c. qntauallis. de iureiuran. per
illum tex. vbi cōiter concludunt: ꝙ ſiquis ꝓ
miſit ſub pena: vel iurauit: ſtare dicto arbi-
tratoris renunciando reductioni ad arbi-
trium boni viri: ꝙ ſi arbitrator inique pro
nunciat pena non cōmittit̄: nec piurium in
curritur. Recurrendo ad dictum arbitrius
boni viri per tex. in. d. c. qntauallis. Idē tꝫ
Spec. in ti. de arbi. §. i. vſi. ſed pone. per illū
tex. Et rō eſt ſm Panoꝛ. ibidē in. xiij. col.
vſi. Nunc circa iſtam reductionem. Quia
verba gn̄alia debent intelligi ſm ſubiectam
mām. l. quero. §. interlocatorem. ff. locati. l. ſi
vno. ff. eo. ti. dꝫ ergo pena et iuſm intelligi:
ſi iuſte iudicauerit: vel enormiter ⁊ inique
non leſerit: qḋ marie ꝓcedit. Ubi deceptio
⁊ iniuſtitia interuenit ex dolo ⁊ propoſito
ipſius arbitratoris. Qꝛ tunc reſpectu qua-
liſcunqꝫ ⁊ quantecunqꝫ leſionis ⁊ iniuſtitie
peti poteſt reductio: non obſtante quocūqꝫ
pacto vel iuramento: ⁊ rō eſt ſm Panoꝛ. ⁊
doc. ibi. Qꝛ dolus futurus ſicut expreſſe re
nunciari non pōt. Ita ⁊ fortius nec tacite.
l. ſi vnus. ff. de pac. Qui dolus ex ꝓpoſito ī
teruenire dr̄ ſm panoꝛ. vbi ſ. quando ſcien-
ter per fraudem: dolum: odium: arbitrator
grauat alteram partem: qḋ ſi tanta eſt vis
iuris nālis: vt per appellatiōis, ⁊ reductio-
nis remedium defendat ēt iurantem: renū
ciantem: ⁊ apperenter volentem cōtra ini-
quitatem ⁊ dolum iudicari: qꝛ ex ꝓprio offi-
cio ſuo tenet̄ iuſte ⁊ recte iudicare. d. c. fo-
rus. de verb. ſig. Et qꝛ ex iuris: ita diſponen
tis nāli eqtate ex dcō ſuo officio occurrere
tenet̄ iniqtati: penſatis perſonaꝝ ⁊ cāe qli-
tatibus. de tranſac. c. ſi. Quanto magis hoc
ꝓcedere dicemus: vbi apperenter conſtat
de iniquitate: iniuſtitia: dolo: ⁊ perſecutiōe
contra eum qui non cōſenſit: ſed continue
reclamauit. Ut. ſ. tali remedio appellatiōis
etiam contra papam iniuſte grauantem ad
concilium appellare poſſit. Maxime quia
xp̄s non malis: reprobis: ⁊ iniuſtis apłis:
ſed iuſtis: ſed pijs: ſed iā ſpū ſcō plenis: po-
teſtatem eccleſie cōmiſit. cum eis primo di-
xit. Accipite ſpm̄ ſcm̄: ⁊ ſubſequenter dixit.
Quoꝝ remiſeritis pctā ⁊c. vt ſ. diximus: ⁊
comprobat Paulus apłs. Actuum. xx. Qui
Epīs Epheſinis loquens ait. Cōteſtor vos
hodierna die. Qꝛ mundus ſum a ſanguine
oium: ⁊. l. Attendite vobis ⁊ vniuerſo gre-
gi. In quo vos ſpūs ſcūs poſuit epōs rege-
re eccliam Dei: quā acquiſiuit ſanguine ſuo
⁊c. Pro quo eſt bonus tex. in. c. bene qdē.
xcvj. di. in ſi. vbi dr̄: ꝙ a deo commiſſa fuit
cura ſacerdotibus diſponendi de rebus ec-
cleſiaſticis. Et quo ad correctionem mali:
iniuſti: ⁊ apoſtatici pape: ꝙ. ſ. ad concilium
ſpectet illum corrigere. Iura ſunt clara: ſepi-
us repetenda. l. xxj. di. In nomine domini.
lxxix. diſtin. c. ſiquis pecunia. c. ſi duo. ⁊. d. c.

ſi papa.xl.diſtin.cum infinitis ſimili.

¶ Nec contra hãc ↄ̄onem obſtat illa vulgaris ⁊ cõis exceptio. q̄.ſ.non entium nulle ſint cãe.ff.de dot.p̄de.l.i.§.adeo. de biga. vt debitum.Per qd̕ infert: q̄ ad futurꝫ cõcilium non poſſit appellari: cum in rerꝫ natura:tunc non reperiat: q̄r facilis ⁊ breuis eſt r̄n̄ſio negando aſſumptũ.falſum eſt enis ⁊ erroneum dicere:q̄ eccleſia vlis:et concilium gñale ipſam rep̄ñtans ſemper non reperiat in rerꝫ natura: ſi non actu cõgregatũ in loco vno: ſaltem habitu eſſentiali. Nec per hoc tollit: q̄ ad ↄ̄ciliũ appellari non poſſit.Et quin iudicare valeat,cum conuenerit.Et ſi hoc negaret: idẽ dici poſſet: de quacũqꝫ alia vniuerſitate: imo de quocũqꝫ alio iudice:q̄.ſ.ad eos appellari vel recurri nunq̄ꝫ poſſet.Niſi q̄ñ dicta vniuerſitas congregata:vel ipſi iudices in loco tribunalis ſedere reperirent.Qd̕ q̄dem rõne ⁊ naturali ⁊ legali caret: ⁊ fatuũ eſſet dicere:cũ videamus ad ſenatum:ad Ceſarem,ad papas:⁊ ad vniuerſitates:⁊ reſpublicas quaſcunqꝫ paſſim ⁊ vbiqꝫ locorꝫ ſiue reperiant ſiue non rep̄iant ad locus tribunalis,ſiue cõgregati fuerint:ſiue non legitime appellari: Non.n.ambigit ſenatum:iure: ⁊ leges facere poſſe.ff.de legi.l.non ambigit. Et principi equipari:vt ibi no.Unde ẽt ab eius ſententia:ſicut ⁊ a ſententia principis non appellatur.ff.a quibus appel. non licet.l.i. Et p̄dicta ꝓbant:ac legunt:⁊ no.in.c.ab eo de appel.in.vj.⁊ quaſi per to.⁊c. Contra dc̄m̄ ſuppoſitum (coadiuuãdo ſuprſcriptã r̄n̄ſionem) q̄.ſ.concilium ſemp̄ reperiatur in rerꝫ natura adduci ẽt poſſet decretus illud ſolẽne concilij Conſtantien̄.qd̕ incipit frequens vbi formalr̄ dr̄ q̄ cõcilia p̄petuo celebrentur in locis in q̄bus ſummus pontifex per menſem:ante finem cuiuſlibet concilij approbante ⁊ ↄ̄ſentiente cõcilio: vel in eius defectum: ip̄m concilium deputare ⁊ aſſignare teneatur:vt ſic per q̄ꝫdã cõtinuationem ſemp̄ concilium vigeat: aut per termini pendentiã expectetur ⁊c.Per que clare conſtat concilium ſemper vigere in rerꝫ natura reperiri:⁊ talem argumentationes friuolam eſſe.

¶ Circa appellationem vero,que ſirei conſueuit a Papa ad ipſummet melius informandum:de qua ſupra meminimus. Aduertendum dicit idem Panor. vbi ſupra: q̄ iſta non dicitur ꝓp̄ie appellatio:de qua iura faciunt mentionem:cum per eam ſententia non ſuſpenditur:nec deuoluatur negocium ad ſuperiorem. Quod eſt proprius appellationis. Sed vocatur appellatio generaliter ſumpto vocabulo: quia ad papas prouocatur ⁊ reclamatur:vt ipſe diligentius examinet negotium. Sicut etiam dicimus de appellatione extraiudiciali:qd̕.ſ.ſit quedam prouocatio ad cauſam. de appella. cũ ſit romana. Et talis appellatio obtinet vim cuiuſdam ſupplicationis. ar. in auct. que ſupplicatio.C.de preci.imperat.offe. Et in ſimili bene facit tex.in.c.paſtoralis.de appel.vbi dicitur qd̕ ſi Papa aliquo caſu inhibuit appellationem : nihilominus ſi appellatur:ſuperior debet iniuſtitiam reuocare: in vim ipſius appellationis deuoluentis quantuncunqꝫ non ſuſpendentis ſentẽtiam aut cauſam. Uel ſaltem in vim querele.Et quãuis papa ſententiam ſuam iniuſte latam in melius reformare ⁊ iuſtitiam facere debeat. Tamen appellationem huius modi:que ad eum interponitur ad melius ſe informandum admittere non tenetur. xxxv.q.ix.veniãs.iuncto.c.ſententiã. ¶ Ratio eſſe poteſt:quia admiſſio appellationis: ſuſpenſio cauſe: Apoſtolorum traditio. Et huiuſmodi ſolemnitates:ſunt de iure poſitiuo:prout colligitur toto titulo. de appel. Et eidem iuri non eſt ſuppoſitus:ſed eſt ſupra illud. de concer.preben.ꝓpoſuit:ſed prouocatio:deuolutio:⁊ iuſtitie adminiſtratio concernunt eſſentiam ipſius appellatiõis: quod eſt de iure naturali: vt dictum etiam fuit ſupra. Et huic etiam papa ⁊ Imperator ſupponitur: vt habetur in cle. paſtoralis.§.ceterum.de re.iudi.Ergo non mirũ: ſi talem appellationem admittere non tenetur:licet ad iuſtitiam faciendam ⁊ ſentẽtiam ſuam corrigendam: in eo quod iniuſte egit: obligetur.d.c. veniam. ⁊.c.ſententiam. cum alijs iuribus de quibus ſupra. Que ratio facit etiã ad cõcluſiones: de quã ſupra. Et hec quidem de his. ⁊c.

¶ Quando conciliũ vle celebrandum ſit.

Poſt hec videndum occurrit. Qñ concilium vle celebrandum ſit: circa qd̕ q̄dem: lꝫ gñalr̄ dici poſſit:q̄ noſtris preſertim temporibus: certa regula dari nequeat. Attamen diſtinguẽdo tp̄a priſca a noſtris: dici forte

dici forte poſſet:ꝙ ſm iura ꝛ tpa antiq̃ concilia congregabantur: ꝛ congreganda erãt: qñcunqꝫ ꝛ quotienſcunqꝫ arduum aliquid occurrebat,qḋ vlem eccłias, ꝛ eius pacificũ ſtatum pturbaret. Ubi hereſis vel ſciſma inter chaſticolas pullularet,vbi ex facto pape vel alioꝝ quoꝝũcunqꝫ vlis eccleſia cõfunderet:ſcandaliçaret:vel pturbaret: adeo ꝙ in deteriorem ſtatum ꝓlabi dubitandus foret:veluti vbi papa ipſe eſſet hereticus apoſtaticus notorie criminoſus ꝛ incorigibilis:ſeu vbi papatui renunciaſſet: ꝛ ſedi aplice alr ꝓuideri non poſſet. Qḋ qdem papa ſi vult facere põt. De renũcia.c.i.li.vi. Quis tñ nr̃is pſertim diebus: de hoc verendum non ſit. Ubi ẽt ſciſma in eccleſia eẽt: ꝛ duo vel pl̃es de papatu contenderent.lxxix.di.ſi duo. Ubi papa p impſſionem vel ſimonie labem apoſtaticus ꝛ intruſus foret: ꝛ ſedẽ aplicam occuparet lxxix.di.ſiquis pecunia: vel talis eſſet ꝙ oĩno eccleſie dei ꝓuidendũ foret:vel vbi aliqui hereſiarche alij hereſes ꝛ ſciſmata inter chrianos ſeminaſſent: que mentes plurimoꝝ ſubuerterent ꝛ de recta fide eos dubitare facerent. Et ipſe papa ꝓuidere nollet vel non poſſet:niſi cõcilio vli congregato. Hijs inqꝫ ꝛ hmõi caſibus.quotiens ꝛ qñcunqꝫ occurrẽtibus tpibus pſcis conciliũ vle congregari ꝯſueuerat. Et nunc ꝓculdubio ſi antiquam illam fidem ſeruaremus. Si dei maximi ꝛ nr̃i memores eſſemus:congregari deberet ꝓut colligit ꝛ notari conſueuit in iuribus Zallega. ꝛ in.c.ſi papa.xl.di.vbi glo.no. in ver.a fide.xv.di. c.i.ꝛ.xix.di.in.c.anaſtaſius. cum ſi. Qḋ bñ comprobat ex geſtis concilij Aphricani:in quo ſtatutum fuit:ꝙ in oĩ eccleſie piculo cõcilium conuocaret,ꝛ in geſtis concilij Calcedonenſis.c.cxij. Ad lr̃as dr̃. In hoc.n.ꝛ in alijs fidem tangentibus: ſtatutum ẽ: vt ad concilium recurrat. Qḋ ẽt ſentit gl no. in.d.c.anaſtaſius. in ver.concilio,dũ dicit ꝙ vbi de fide agit:papa tenet regrere concilium epoꝝ: ꝛ ꝙ tunc ſynodus maior eſt papa.xv.di.ſicut in ſi. Unde in c.canones.ea.di.dr̃: ꝙ congregatio concilioꝝ gnalius magnam vtilitatẽ eccleſie dei attulit. Maxime extirpãdo hereſes ꝛ ſciſmata i ea pullulantia ¶ Quod ſi forte quis diceret concilia gnalia non fore neceſſaria pp pmiſſa: maxime vbi papa eſt vnicus ꝛ catholicus. Quia pdicte ꝛ maiores quecunqꝫ cãe deferunt ad ſedem aplicam ꝛ p eam terminari pñt abſqꝫ concilio:etiam ſi fidem contingant extra de bap.maiores.xvij.di.multiſ. maiores.xxiiij.q.i.quotiẽs. Rñderi poſſet: ꝙ lꝫ hoc veꝝ ſit in negocijs pticularibus ꝛ puatis. Et que non irrepſerunt per eccleſiã ꝛ p ꝓuincias ꝛ multos non contaminauerunt. Tñ vbi hereſis vel ſciſma gñale vel quid ſile gñalr ſcandaliçaret eccleſiam:tunc concilia oĩno conuocanda forẽt. Prout antiquis tpibus patres nr̃os feciſſe cõſtat.xv. di.p totum.ꝛ ſclare colligit in decretis cõcilioꝝ p nos ordine alphabetico ãnotatoꝝ. Preterea maioris auctoritatis ꝛ grauitatis videnť eſſe:que vli ſunt conſtituta ꝯſenſu:qꝫ illa que vnus tm̃ pontifex ſtatuit.c ſicut ea.xv.di.in ſi.cum facilius inueniať:qḋ a plibus ſenioribus querit. Et Dñs Jeſus Chr̃s dus repromiſſor. Matthei.xviij:ait. Si duo vel tres ꝯueniunt ſup terrã in noĩe meo in medio eoꝝ ſum. Et de oĩ re q̃cũqꝫ petierint:fiet illis a pr̃e meo xx.di.de qbus in ſi. Nam magis integrum dr̃ iudicium: qḋ plurioꝝ ſententijs ꝯfirmatur: vñ Auguſtinus dicit.xij.di illa. ꝙ ꝯcilioꝝ gñalium in eccleſia ſaluberrima eſt auctoritas. Fateor tñ ꝙ lꝫ ecclie dei ſit vtile ꝛ ſaluberrimũ ſepius concilia gñalia ꝯuocare. Tñ nõ ſemper eſt neceſſarium: ꝓut ingt diuus Thomas aquinas.q x.arti.iiij. Et no.xxiiij.q.i. rogamus.in.c.manet. ꝛ in.c.quotiens. ſm dñm Alexãdrinũ poſt Zabarellam.in.c.canones.xvj.di. ¶ Scḋm ḋo iura ꝛ tpa moderniora dicendum dr̃:ꝙ concilia celebranda forent:nunc ſaltem de decennio in decẽnium. Ad id allegať decretũ Conſtantieñ. concilij:in eius ſeſſione.xxxix.editum. Qḋ incipit. Frequens gñalium concilioꝝ celebratio:vbi determinatur:ꝙ ab eo tpe dicti concilij Conſtantieñ. in antea concilia generalia:hoc ordine ꝛ tpe celebrari deberẽt. vꝫ. Primũ tunc ſubſecutuꝝ concilium a fine Conſtantieñ.in qnquẽnium imediate ſubſequens. Scḋm a fine illius pmi ſubſequturi in ſeptennium. Et deinceps de decẽnio in decẽnium ppetuo celebrari deberent. In locis que ſummus põtifex per mẽſem ante finem cuiuſlibet concilij: ipſo approbante ꝛ ꝯſentiente cõcilio:vel in eiuſdẽ pontificis defectum in loco ab ipſo cõcilio deputando:vt ſic p q̃ſdam continuationes ſemp aut concilium vigeat: aut p termini pendentiam expectetur. Quẽ terminũ idẽ concilium decreuit ſummo põtifici:de fra-

trum ſuoꝝ ſcē Ro.eccleſie Cardinaliū con
ſilio licere:ob emergentem forte caſum ab-
breuiare,ſed nullatenus ꝓrogari poſſe. Il-
lud vō decretum editum fuit anno ſalutis
nrē. Mccccxvij. in dictione.x. die Sabbati
nono menſ. Octob. Quot aūt cōcilia poſt
illud ē in ſumma fidei nrē vndiqꝫ collabē
tis neceſſitate:celebrata fuerint. Qui tēpo-
rum nroꝝ hyſtorias ꝛ annales ſcripſerunt:
ꝓut coꝝ incūbit officio:referant. ¶ Sunt
tñ qui dicant decretum illud Cōſtantieñ.
per Ro.pontifices:ſaltem tacite facto ꝯtra-
rio:abrogatum fuiſſe. Qđ qdem ego: ſalua
ſemꝑ veriori ſententia: mihi pſuadere non
poſſum:ſed illi potius ſententie adhereo:
que hꝫ ꝙ papa tacite ꝛ minus qdem expꝛſſe
directe aut indirecte hmōi Decretuꝫ reuo-
care non debeat: per illas oēs rōnes:quas
adduxi ſ.contra extrauagantem. Pij ſcđi.
Et in qōe. Nunqd papa ꝓhibere poſſit ne
concilium congregetur ꝛ celebretur: vbi cō
ſtat eo oīno opus eſſe: que hic repetenda ꝛ
videnda ſunt. Nam papa totis viribus cu
rare tenetur:vt ſtatus ꝛ ſalus eccleſie ſemꝑ
ſalua ſit. Nec Decreta qdem patrum ꝛ con
ciliōꝝ que ad gn̄alem eccleſie vtilitatem oꝛ
dinata ſunt:variare aut imutare ꝛ minus
qdem in totū tollere vel abrogare pōt. Cuꝫ
potius qđ in eis ſtatutum eſt:vſqꝫ ad aiam
ꝛ ſanguinem tueri ac confirmare teneatur.
xxv.q.i.c.que ad ppetuas.c.ſunt quidā.c.cō-
tra ſtatuta.ꝛ.c.id eo.cum ſi. Qđ ſi contra-
rium faceret:non diceret illa reuocare: vel
aliqd rite diffinire:ſed magis errare ꝛ de-
ſtruere conuinceretur.d.c.ſunt qdam. et.c.
ſi ea.ea.cā q.ij. Ubi dr̄ ꝙ papa reuocando
que anteceſſores ſtatuerunt:non dr̄ cōſtru-
ctoꝛ ſed euerſoꝛ:ſtatus eccleſie:teſtante vita-
tis voce:que ait Luc.xi.et Matthei.xij. Oē
regnum in ſeipſm diuiſum deſolabitur. Et
oīs ſcia et lex aduerſus ſe diuiſa deſtruetur:
Cum tñ vt ſ.dicebam in alio ꝓpoſito: po-
teſtas et auctoritas aplica pape cōceſſa fue-
rit:ad conſeruandum|augēdum|et ſtabiliē
dum fidem catholicam et eccliam ſcāꝫ:non
aūt ad deſtruendum et ad ſcandaliçandum
illā. Iuxta doctrinam aplī ſcđa ad Timo-
theū.c.xiij. Ubi dic. Scđm ptātē q̄ data ē
mihi i edificationē:nō āt i deſtructionē ꝛc.
¶ Quo vō ad concilia ꝓuincialia. In cō-
cilio gn̄ali ſtatutum fuit: ꝙ Metropolita-
ni ſingulis annis cum ſuis ſuffraganeis:il-
la agere non omitterent: in qbus de corri-
gendis exceſſibus:ac moꝛibus cleri et ppl̄i
reformandis,diligentē cum dei timoꝛe ha-
berent tractatū:put ſ.diximus: et hr̄.xviij.
di.in.c.pp.el ꝑ.et in.c.qm qdem. et extra đ
de accuſa.in.c.ſicut olim. Ex qbus ſimul iū-
ctis colligitur:ꝙ lꝫ concilium ꝓuinciale ſꝫ
antiqua tpa bis in anno celebrari deberet.
Primo.vꝫ.poſt tertiam ſolēnitatis paſcha
lis hebdomadam. Scđo:idibus Octobris.
Tñ in ſexta ſynodo gn̄ali demum ſtatutū
fuit:ꝙ oībus modis:oī excuſatione remota
ſemel ſaltem in anno fieri:et in eo depraua
ta corrigi deberent. Alias aūt ꝙ Metropo
litanus qui hoc agere negligeret:canonicis
penis ſubiaceret. ¶ Sed proh doloꝛ. Quia
a boue maioꝛi diſcit arar̄ minoꝛ. Pauci.n.
Metropolitani (vt inqt) Io.an.poſt Ho-
ſti.in.d.c.ſicut olim.in ꝑncipio:hoc ſeruāt:
qꝛ aliqui dcm̄ ꝓuinciale concilium nunqꝫ
faciunt. Aliq vō illud ſemel tm̄ in vita ſua
pagunt. Et qui melius faciunt illud tm̄ de
biēnio in biēnium celebrant:lꝫ ē ſm leges
ſingulis annis ſemel,ſcđo et ſepius ꝯuocaū.
eſſet:in aucten. de ſanctis. epiſ.§.vt aūt oīs
eccleſiaſticus ſtatus.colla.ix. Et dixit Pet.
de anch.vt refert Io.de anna. in.d.c.ſicut
olim.ꝙ qui hoc nō ſeruant:male faciunt:ꝛ
ideo male habebunt. Ex quo ad hoc de iu-
re tenentur.
¶ Idem quoqꝫ dr̄ de ꝯcilio ſynodali epō-
rum:qui debent ꝛ tenenē ſingulis annis il
lud congregare ſm Hoſti. ꝛ Io.an. Ubi ſ.
ꝛ hr̄.xviij. di.c.de concilijs. ꝛ in.c.habeat.
ea.di.vbi ſunt hec vba formalia. Habeat ſe
mel concilium ante dies quadrageſime|vt
oībus|ſi que ſunt|ſimultatibus amputatis:
mundum ieiunium ꝛ ſolēne deo poſſit of-
ferri:ſcđm vō agat:circa tp̄s autūni: lꝫ ꝓut
ſupra dcm̄ fuit:illud ē ſemel tm̄ agere quo
libet anno ſufficeret:auctoꝛitate cōcilij Bi-
loneñ.xviij.diſt.c.annis ſingulis. que palea
eſt. Nec huic ꝯclōni obſtat tex.in.d.c.pp. in
ſi.vbi dr̄.inhiberi epīs ne in ſuis cpatibus
faciant concilia:ſine Metropolitani ꝛ alio
rum epiſcopoꝛum conſenſu: qꝛ ſm glo. ibi.
illud intelligitur de ꝯcilijs prouincialibus:
ꝙ.ſ.epiſcopi ipſi in ſuis ciuitatibus illa con
uocare non poſſint, ſed concilia ſua epiſco-
palia. Quilibet Epiſcopus in ciuitate vel
dioceſi ſua: etiam eius Metropolitano ir-
requiſito facere poteſt. Ut cātat tex.xxviij.
diſtin.c.quando.

¶ Quibus ex cauſis concilium gñale congregari poſſit aut debeat.

Nunc quibus ex cauſis concilium generale congregari poſſit: aut debeat videamus. Et q̄uis de hoc quoque dari non poſſit certa regula. Attamen ex geſtis ꝛ decretis concilij Conſtantieñ. ꝛ Baſilieñ. tres tñ cãe generalr̄ colligunt̃. vꝫ. cum occurrerit hereſes, ſciſmata, vel errores extirpare: eccleſias dei in capite ꝛ in membris reformare. Ac regū ꝛ regnoꝝ ceterorūqꝫ xpianoꝝ diſcordias: ꝛ bella ſedare: qḋ colligi vr̃ ex illo decreto cõcilij Conſtantieñ. in q̄rta eius ſeſſione: promulgato: incipit. In noīe ſctē ꝛ indiuidue Trinitatis ꝛc. ꝛ melius in decreto concilij Baſilienſis de auctoritate gñalium conciliorꝫ incipiēte. Sacro ſctã gñalis ſynodus. Qḋ ꝑmulgatum fuit in ſcḋa ſeſſione eiuſdem concilij: que incipit. Sacroſcã gñalis ſynodus Baſilieñ. ꝛc. Que celebrata fuit Anno dñi. Mccccxxxij. xv. kl. Martij ante diſſolutionem dicti concilij. Mihi ꝟo quatuor principales cãe primo aſpectu occurrebant: que tñ in idem recidunt: pp quas concilium ipm congregari põt: ꝛ ꝯſueuit. Una vꝫ. gñalis ꝛ tres particulares: que loco regule conſyderãde erunt. Prima igit̃ cã: pp quam cõcilium regulr̄ ꝯgregari neceſſario dꝫ: eſt illa vulgaris totiēs in iure repetita. vꝫ. cã fidei. Ubi. ſ. aliqua hereſis ſiue in capite ſiue in membris eccleſie iſtius militantis pullulaſſet: ꝛ ſerperet ſuꝑ articulis fidei: ita ꝙ multi in errorem traherent̃. Tunc. n. cum papa ſolus non reſiſteret, ſeu reſiſtere non poſſet: aut nollet: vel forte ipſe hereticalia dogmatiçaret. Concilium oīno ꝯgregãdum foret. ¶ Cuꝫ cã iſta ſpecialr̄ ad ꝯciliū ꝑtineat. Et in hoc maior ſit ſententia concilij q̄ꝫ pape: vt eſt tex. iuncta glo. xv. di. ſicut in ſi. xxv. q. i. ſunt qdã. xl. di. ſi papa: ꝓbat̃ ēt d. xv. di. in. c. canones. ꝛ in. c. ſancta. cum ſi. ¶ Eſt tñ aduer. ꝙ hereticus multiplr̄ quis in iure appellat̃: qñqꝫ. n. ſtricte: ꝛ qñqꝫ late. Sed quo ad ꝓpoſitum nrm̄. Hereticus ꝓprie ꝛ ſtricte dr̃ ille: ſcḋm Augu. in lib. de vtilitate credendi. Quem refert ꝛ ſeqtur btūs Thomas. ſcḋa ſcḋe. q. xi. art ꝑ. Et hoſti. in ſum. in ti. de heret. ꝫ eum non nominet: eſt ille qui falſam de fide opiniones vel gignit: vt Sabellius: Macedo. vel ſeqtur vt Macedoniani: Sabelliani ꝛc. xxiiij. q. i. hec eſt fides. ꝛ. q. iij. hereticus. ¶ Nã (vt inquit) idē hoſti. ibi. Quilibet apoſtatando a fide in ſpm̄ ſcm̄ peccare vr̃. xxiiij. q. iij. hereticus. ꝛ qui gignit hereſiarcha vocat̃: vt Arrius vñ Arriani: vt ea. cã. ꝛ. q. c. qdam aūt ꝫ. ſabelliani ꝫ. macedoniani. ꝛ ꝫ. arriani. iuncto. c. qui alioꝝ. ¶ Uñ Theodoſius Impator. C. ḋ hereti. l. dãnato. ſtatuit vt ſerui qui aſſerendo vel diſſerēdo ſcelus dñi imitarentur: eius vocabulum merito ſortiantur, imo ēt q circa fidem dubius eſt: hereticus ꝓprie appellatur: vt ex̃ de hereti. c. i. ¶ Intellr̄ tñ dubius: qui determinate ꝑſiſtit in dubio: ſecus ꝟo ſi non determinate: ſed cum dolore cordis heſitando, veritatem indagare tētat: vt ibi no. ¶ Largo aūt ſumpto vocabulo hereticus dr̃ ille: qui ſacrã eccleſie peruertit: vt ſymoniacus. i. q. i. bñdictio. ꝛ. c. eos qui per pecuniaꝫ. ꝛ. c. quiſquis pecunia. ꝛ. vij. q. i. ꝫ. Item qui errat in expoſitione ſacre ſcripture. xxiiij. q. i. hereſis. Et qui confugit ad nouam ſectam. Item qui rõne honoris vel cõmodi tꝑalis falſas vel nouas opiniones gignit: vel ſeqtur. xxiiij. q. iij. hereticus. Item qui male ſentit de ſacris eccleſie: de hereti. ad abolendam. Item qui priuilegia eccleſie auferre conatur. xiij. di. oẽs. Itē qui non eſt membrum Ro. eccleſie: vt in auc. de priuil. dot. hereti. mulier: non ꝓſtandis. Item qui non credit determinationes q̄tuor ꝑncipalium ꝯalioꝝ. C. de hereti. l. qꝛunqꝫ. ūſi. igr̃ ſacram cõionem. colla. viij. facit. xv. di. ſicut. Et ſcḋm glo. extra de heret. firmiſſime ille dr̃ hereticus: qui ſe ab vnitate eccleſie ſcindit. vij. q. i. deniqꝫ. Item oīs excõicatus. iij. q. i. qḋ aūt hi. ſcḋm hoſti. vbi. ſ. Item qui tranſgreditur ꝓcepta ſedis aplice. xix. diſt. nulli. Item qui vult contrauenire decretalibus eplis aplicis. xix. di. nullos. Et qui eas nõ recipit. xx. di. de libellis. cum pari iure cenſeãtur decreta ꝛ decretales. xix. di. in ſi. Et dr̃ ꝙ pctm̄ paganoꝝ ꝛ infidelitatis: eſt ꝓceptis aplicis cõtrauenire. lxxxi. di. qui ſunt ꝓ. Bri. Hereticoꝝ aūt dña cognoſcitur in ꝑn°: ꝛ in fine: qḋ eſt in rõne ꝛ voluntate. Nam rõcinatio hoc eſt heſitatio de aliquo art°: in ꝑn° rõcinando nõ dr̃ ꝓprie ꝛ ſtricte hereſis. Sed voluntas fixa (ſtabilis) ꝛ deliberata) que eſt in fine tenendo illud qḋ non tꝫ ſcã Mater eccľia: maxime circa articulos fidei: eſt ꝓprie ꝛ ſtricte hereſis: cum ꝑtinaciter a fide deuiet. Secus tñ eſſet ſiquis erraret in his que

explicite credere nō tenet. Ut ſiqs crederet
Abraham fuiſſe imediatum prēm Joſeph
vel qd ſile. Et circa hoc crederet v̄itatē ſcri
pture ſic ſe hēre. Et idem ēt dōm eſſet: vbi
varie eſſent doctoꝝ opiniones: ſup vno ar
ticulo, nondū ab ecclia dterminato: vt fuit
de conceptione btē Uirgis: q̄ .ſ. ꝯcepta fue
rit vel non in pctō originali. Tunc .n. credē
do quā partē vult: non dicet hereticus, do
nec diffinitiue ab eccīa dterminatū fuerit:
q̄ alr̄ credentes ſint heretici ꝛc. ¶ Et hec
qdem dicta ſufficiant: ad euidentiam dicte
prime cāe. Per quā regulr̄ ꝛ gnālr̄ ꝯcludit:
q̄ ſi papa eſſet hereticus: vel alter x̄pias: ꝛ
talis hrſis eſſet ſtricta ꝛ iam dānata: vel nō
dum eſſet dānata. Sed talis per quā papa
vel aliqui x̄piani deuiarent a v̄itate articu
loꝝ fidei: q̄ tunc conciliu͂ gnāle neceſſario
congregandum foret. Cum nulla ſit potioꝛ
cā vel rō congregandoꝝ conciliorꝫ: q̄ʒ rō fi
dei ꝓut legi. ꝛ no. in. d. c. ſi papa. xl. diſt. xv.
xvi. xvij. xviij. ꝛ. xix. di per to. ꝛ in. c. ſignifi
caſti. extra de elec. ꝛ ꝓbat aperte. xcvj. diſt.
nos. Ibi. Synodo intereſſe volumus: vt v̄i
tate inuēta non vltra multitudo prauis do
ctrinis atracta diſcordet, ꝛ in. c. vbi nā. Ibi
niſi forte in qbuſdam: vbi de fide tractatus
eſt: que vlis eſt, que oīum cōis, que non ſolū
ad clicos: veꝝ ēt ad laycos: ꝛ ad oēs oīno ꝑ
tinet x̄pianos. Et ſiqn concilio ꝛ alibi: de
fide diſputari poterit: cōtra id qd dr̄. xxiiij.
q. iij. cum qbus. C. de ſum. tri. l. nemo. ꝛ extra
eo. dubius. Ubi dr̄ q̄ diſputare non lʒ de fi
de: ꝛ q̄ dubius in fide hereticus dr̄. Sed in
tellige q̄ diſputari non pōt: dubitando: qd
ꝓbat tex. in. d. c. dubius. Sed nō dubitādo:
ſed potius cōfirmādo bene diſputari pōt:
vt in. d. c. nos ad fidem. ꝛ in. c. ſatis. xcvi.
di. C. de epiſco. ꝛ cle. gnr̄. ꝛ. xxiij. q. vj. vides.

¶ Sciſma.

Ecūda cauſa huic ſimilis eſt:
cā ſciſmatis: ſiue ſit in capite:
ſiue ſit in mēbris: ꝓut ſ. dcm̄
fuit de hereſi. ¶ Sciſma aūt
ſm̄ Hoſtien. in ſum. eo. ti. eſt
illicita diuiſio: per inobediē
tiam ab vnitate eccleſie facta: vt. xxiiij. q. iij.
c. inter hereſim ꝛ ſciſma. Ubi dr̄ ad lrām.
Hocītereſſe arbitroꝛ q̄ hereſis peruerſum
dogma hēat poſt ꝯpalem deciſionē ab eccle
ſia pariter ſeparat. Qd egdem in pn̄: aliq̄

ex parte intelligi pōt diuerſum: ceteꝝ nullū
ſciſma eſt: niſi ſibi aliqā hereſim cōfingat:
vt recte ab ecclia receſſiſſe videat. Un̄ vt i
quit gl. ibi dici pt q̄ hec ſit dr̄ia inter here
ſim ꝛ ſciſma: que eſt inter diſpōnem ꝛ ha
bitum. Primo .n. dr̄ ſciſma: ſed cum paulo
poſt opinioni ꝛ ſecte ſue ꝑtinaciter adheſe
rit: dr̄ hereſis. Nāʒ oīs hereticus eſt ſciſma
ticus: ſed non ecōtra. Ideoqʒ ſciſmatici vo
lentes eccliam dei diſcindere peccant in fi
de: quo ad articulos illos. Credo i ſpm̄ ſcm̄
ꝛ in vnam ſcām eccliam catholicam. xxiiij.
q. i. aduocauit cum quatuoꝛ capl'is pcedenti
bus ſm̄ Hoſti. Sciſma aūt in ſciſſuram ſo
nat: cum nihil aliud ſit q̄ʒ diuiſio ꝛ ſciſſio
integritatꝫ ꝛ vnitatꝫ fidei. xxiiij. q. i. c. ſciſma.
ſciſmatici v̄o corpus x̄pi. i. ſcām eccliam dei
lacerant. Unde ꝑ laycos comprimi debēt.
xxiij. q. v. c. de liguribus: vnitatem fidei di
uidere tentando. xxiiij. q. i. c. aduocauit. ꝛ. c.
vbi ſana fides. Nam ſciſmatici dn̄r x̄pi ve
ſtem inconſutilem ꝛ indiſciſſam in fruſtra
diſcerpere. ea. cā. ꝛ. q. c. gnr̄. xvj. q. vij. ſic din
de. Sciſma aūt hoc caſu pōt duplr̄ intelligi
ꝛ conſyderari in ecclia eē. vʒ. in mēbris cū
aliqui x̄piani repiunt: vt nunc quoqʒ ſunt
Greci ꝛ Boemi: qui ab vnitate orthodoxe
fidei: ꝛ ab ecclia Ro. ſe ſcindunt: vel in capi
te: vt cum duo vel pl'es reperiunt pontifi
ces: qui de papatu contendunt. Et vtroqʒ
caſuū pdcoꝝ cōcilium ꝓculdubio conuoca
ri dʒ: vt fidei vnitas reintegret. Et quoad
primum ꝓbari pōt ſic: de cōnexis idem dʒ
eſſe iudicium: qd de pncipali. ex̄ de conſti. c.
tranſlato. ꝛ in. c. q̄ʒto de iudi. ꝛ de dona. in
ter viꝝ ꝛ vxo. c. de prudentia: ſed nutrire ꝛ
ꝯfouere ſciſma in ecclia dei eſt ſile: imo idē
fere crimen qd hereſis: q2 idem quaſi eſt: cū
per hoc ecclie vnitas ꝛ fidei integritas di
uidat. xxiiij. q. i. c. non afferamus cum iuri
bus ſ. alleg. facit tex. iij. q. i. teneamus. extra
de hereti. firmiſſime. ibi. oēm hereticum ꝛ
ſciſmaticum ꝛc. per quem tex. no. Abb. pa.
ꝛ ſcribentes. ibi. q̄ hereticus ꝛ ſciſmaticus
cōparant: q2 ſciſma non eſt ſine hereſi: cum
ſciſma ſonet in diuiſionem: alleg. tex. xxiiij.
q. iij. c. inter hereſim. Et ſm̄ ipm̄ hoc eſt re
gulare. Qd tn̄ fallit 2m cum in dicente ſe eſſe
papam ꝛ alium antipapam. Nam iſti duo
contendentes de papatu: niſi in alio hereti
cali erroꝛe eſſent: non ſunt heretici. Un̄ hoc
caſu ſciſma eſſet ſine hereſi: q2 quilibet cre
dit vnitatem ecclie ꝛ eccliās eſſe apud ſe: vt
dicit

dicit glo. ſingulr. xxiiij. q. i. c. i. Et idem dicē
dum aſſerit de credentibus eiſdem: vt. ſ. cre
dentes vni eoꝝ nō dicanē ſciſmatici ex quo
credunt vnam eccliam: quam dicunt conſi
ſtere apud illum ſuum pontificem: ſecus ſi
crederent: quēlibet contendentium eſſe pa-
pam: q2 tunc ꝓ2e heretici eſſent ⁊ ſciſmati-
ci: diuiderent. n. eccliam ⁊ venirent contra
articulum ſymboli: ⁊ vnam ſcām eccliam.
Et ſic intelligi debere dicit glo. no. vij. q. i.
c. non aūt. Sed qcquid dixerit Abb. panō.
Ego dicerem ꝙ ſi duo fuerunt electi ſimul:
⁊ eſt contentio iter eos: ⁊ viſibr dubitaē: qs
eoꝝ ſit verus papa, q2 forte vnuſquiſq3 eoꝝ
contendebat ⁊ concurrebat in votis dñoꝝ
Cardinaliū aſſerendo ſe a duabus ptibus
collegij electum fuiſſe. Iuxta. tex. in. c. l3. de
electione. Et ex hoc vel ex alia apparente cā
ambo pſeuerant in papatu ſe excuſando ⁊
aduerſarium criminando: ꝙ ſit antipapa:
⁊ ꝙ ipſe ſolus ſit verus papa. Cum in hoc
videaē manifeſta ſciſſura in fidei vnitate: ⁊
certum ſit vnicum tñ dēre eē papā: qd de-
clarare vel declarari facere non curāt ipſi.
Tunc iſti ambo crimen ſciſmatis manife-
ſte incurrunt. d. c. non auferamus. ⁊. c. iter
ſciſma. vij. q. i. nouatianus. in fi. ⁊. xxiiij. q. i.
didicimus. ⁊. q. v. non vos. Et non eundo
per mendicata ſuffragia: dico ꝙ de hoc eſt
tex. iuncta glo. ſua. lxxix. diſt. in. c. ſi duo. vbi
dr̄ ad līam: nullum eorūdem contendentiū
in ſede pmanſuꝝ: ſed illus futuꝝ papā ques
ex numero clericoꝝ noua ordinatiōe: diuinus
iuditiū ⁊ vniuerſitatis conſenſus elegerit.
Bene tñ fateor ꝙ ſi clare conſtaret: vnum
eoꝝ ꝓ et legitime fuiſſe electum. Et 1° loco
alteꝝ a qbuſdam forte electus fuiſſe: put cōti
git tpe Urbani ſexti: ꝙ dicto caſu agendus
tñmodo foret: cōtra illum: 2° loco intruſus
tanq3 contra apoſtaticum. Et ille ꝓ canoni-
ce electus in ſede ſua confirmādus eēt. Ad
qd faciūt bona iura inducta per Oldra. in
hoc ꝓpoſito conſilio ſuo. lxv. incipit hic agi
tur de duobus ⁊c. Talis. n. itruſus d3 ana
thematiçari: et humano auxilio ab aplica
ſede depelli: vt ingt tex. lxxix. di. c. ſiquis pe-
cunia. iuncta eius glo. Redeundo ergo ad ꝓ
poſitum nr̄m et ad argm̄ de quo 3. Si ꝓ he
reſi pōt papa l3 vnicus et legitime electus ⁊
intronicatus a papatu deponi per conciliū
ergo et pro ſciſmate qd ab illo non diſcre-
pat: cum pariter ſcandaliçetur ecclia et ī pī-
culum manifeſtū inducaē. Et ꝓ hoc bñ fa-
cit ꝙ no. Hoſtiē. in ſum. in ti. de ſciſmate §.
qua pena. vbi dicit ꝙ l3 crimē hereſis ma-
ius ſit nouo ſciſmate: tñ ex quo ſciſma indi
catum et cōfirmatum fuerit qd idem ē cri
men et ꝙ vtriq3 eadem eſt pena infligen-
da. Et rō eſt q2 hr̄ſis in ſui ꝓn° h3 puerſum
dogma: qd non h3 ſciſma: ſed ſi ſciſma pdu
rat: cadit in hereſim: q2 tunc fingit ſe ab ec-
cleſia recte receſſiſſe, et ideo cenſetur hereti-
cus. xxiiij. q. iij. inter ſciſma: et ſic peccāt in
illis articulis. Credo in ſpm̄ ſcm̄ et vnam
ſcām eccliam: ſm eundē Hoſti. vbi ſupra §.
et vñ dicatur: de quo fidei articulo hr̄. vij.
q. i. non aūt. cum ibi no. Et ꝑ hec infertur ⁊
concluditur ēt quo ad ſcdam ꝓncipalē con
ſyderationem et cām. v3. cum ſciſma eſt in
capite hoc eſt in papa mō ꝓmiſſo. De quo
etiam articulo dictum fuit 3. in tractatu di-
ſpoſitionis in tertia fallentia. vbi vide.

¶ Sede apoſtolica vacante.

TErtia cauſa eē poſſet: vbi ecclia
Ro. eēt paſtore viduata et Car
dinales oēs eēnt mortui: hereti
ci, ſciſmatici: vel alr incapaces
et inhabiles notorie: ſeu ēt q̄te
nus habiles eēnt: conuenire vel concorda-
re modo aliquo non poſſent in eligēdo pa
pam vnicū: ſeu ēt vbi ples in diſcordia nul
liter elegiſſent: vel vbi concilium papā pa-
patu ꝓuaſſet: ac Cardinales oēs inhabiles
iudicaſſet. Tunc. n. ſtante hac fluctuatione
in eccleſia dei: concilium niſi cōgregatus eēt
congregari poſſet et dēret ꝓ tali electiōe fa-
cienda: ſingula ſingulis congrue referēdo:
pro quo facit tex. et que le. et no. in. c. ſi duo.
lxxix. di. ibi ſed illum in ſede aplica pman-
ſuꝝ cenſemus: quē ex numero clericoꝝ no-
ua ordinatione. Diuinum iudicium et vni
uerſitatis conſenſus elegerit: per quem tex.
iunctis his que no. in. c. in noīe dñi. xxiij. di.
et in. c. l3. de vitanda. extra de elec. ſatis p3
qd in iſtis dubijs arduis. Ubi de electiōe
capitis ecclie: et aplici tractatur: conciliū h3
cognoſcere et eligere maxime deficientibus
Cardinalibus: imo ēt ipſis viuentibus: ſi
in facto illius electiōis culpabiles fuiſſent:
ꝓut ibi ſupponiē. Quo caſu ipſi Cardina-
les iudices eē non poſſent: q2 in facto ꝓpo
et in cā ſua iudicarent: vt dicit glo. ibi. Ad
que tñ videnda ſunt que no. per doc. in. d.
c. l3. Ubi ſm Abb. Panor. Hoſti. refert du

as opiniones:qꝛ aliqui dicunt:qꝺ mortuis
oībus Cardinalibus electio ſpectat ad cle-
rum Ro. Alij vo dicunt, ꝙ ad conciliũ ge
nerale ſpectat:ꝓut ſpectabat de iure antiq.
lxix.di.quaſi per to.Dicit tñ ipſe hoſti.ꝙ
pᵃ opinio eſt tutior:ʒᵃ eſt iuſtior:qꝛ difficile
eſt congregare concilium . Si autẽ omnes
ſunt mortui ꝑter duos : illi duo poterũt eli
gere:ⲹ vnus poterit eligere alterꝝ:dũmodo
alter conſentiat electioni ſue . Qꝺ ſi vnus
ſolus remanſiſſet:ille hẽbit electionem:iuxta
no.in.c.gratum.eꝫ de poſtul.ꝑla. Ille tñ ſo
lus non poſſet eligere ſeipſm:vt in.c.ꝑ vꝛas.
de iure patro. putat tñ idem Abb. qꝺ iſte
ſolus noīe totius collegij:qꝺ in eo ſolo reſi-
det:poterit dare hãc ptãtem eligendi alicui
alteri:ⲹ ille tãꝗ cõpꝛomiſſarius poterit eli
gere illum ſolũ:dũmodo ceſſet fraus ⲹ am
bitio.De qbus ẽt ſ.in alio ꝓpoſito memini
mus. In concilio aũt Baſilieñ.vbi priuato
Eugenio 4º per dcm̃ concilium , data fuit
noua forma eligẽdi pontificem maximum
vacante papatu per priuationẽ.Nam ſtatu
to termino Cardinalibus ſexaginta dieꝝ
a die priuationis cõueniendi ad electionẽ:
eiſqꝫ abſentibus citatis. Cum tũc vnus tm̃
cardinalis in loco concilij repiret.vꝫ.Car-
dinalis Arelatenſis: qui tunc concilio ꝑſi-
debat decretũ ſeruatumqꝫ fuit:qꝺ tres ele-
ctionarij:ex oībus nationibus: qui eẽnt vi
ri ꝓbi eligerent: ⲹ qꝺ illi tres,duos:ⲹ tri-
ginta pꝛes ex toto corpoꝛe concilij: aſſumi:
ⲹ eligi deberent ſeipſis computatis: qui in
Diaconatus ſaltem ordine eẽnt conſtituti:
quicqꝫ dictis triginta duobus ſecreto ꝑele-
ctis in generali cõgregatione publicari de-
berent ꝑmiſſo grauiſſimo iureiurando: qꝺ
ꝑtermiſſa oī fraude ⲹ dolo eoſdẽ. xxxij.ele-
ctionarios eligere ⲹ noīare tenerẽtur: qui
xxxij.vna cum ipſis ⲹ dicto Cardinali: ali
iſqꝫ Cardinalibus durante dicto termino
ſuperuenientibus:cõclaue ad hoc moꝛe Ro-
mano apparatũ ingredi.ⲹ ſummũ pontifi
cem ſm ſci ſpũs inſpirationẽ eligere debe-
rent:quiqꝫ ille Pontifex hẽretur: ⲹ teneret
qui a duabus partibus triũ partiũ dictoꝝ
electoꝝ electus fuiſſet:iniunctũ tñ ꝑceptũqꝫ
fuit per conciliũ eiſdẽ electoꝛibus qꝺ in ele
ctiõe dictoꝝ.xxxij.hẽretur reſpectus ad na
tiones.Ita qꝺ ſi poſſe eẽt oẽs hẽrent poꝛtio
nem ſuã. Quare tres cõmiſſarij ⲹ electio-
narij ꝑdicti eꝑos duodecim: cõputato dcõ
Cardinali Arelatenſi:que erat eꝑs: Abba

tes.vij.Theologos.v.interluminatos. Ac
doctores.ix. Quos oẽs Eneas Siluius Pi-
cholominus:qui eidem cõcilio interfuit in
libello hyſtoꝛie dicti concilij noīatis citat:
eoſqꝫ ſeptẽ diebus in cõclaui fuiſſe ſcribit.
Et tandẽ Amadeũ Sabaudie Ducẽ virum
preſtantiſſimum decanũ: militum ſci Mau
ritij de riperna Gebẽneñ.Dioceſ. Celibem
ⲹ religioſam vitam agentem elegiſſe:q Fe
lix qntus: vt dicti concilij geſta atteſtantur
modo ꝑmiſſo electus cognominatuſqꝫ fuit.
Secus tñ eẽt in caſibus in qbus Cardina-
les repirentur in reꝝ natura:alias habiles:
qꝛ per hoc qꝺ concilium congregaretur: et
priuarent papam papatu:ipſi nihilominus
priuati non eẽnt ptãte eligendi alterꝝ Ponti
ficem: etiã qꝺ aliquid cõmiſiſſent contra
id qꝺ hꝫ:extra de elec.cum in cunctis ſꝫ gl.
in.d.c.ſi duo.ꝓut vlt.loco fuit videre in cõ
cilio Conſtantienſi. Ubi Joannes.xxiij.ⲹ
Bñdcũs.xiij.per concilium papatu ꝑuati
fuerunt:et per conciliũ terminatũ fuit: qꝺ
Cardinales vtriuſqꝫ obedientie cum non
nullis alijs ꝑlatis et religioſis nationũ ad
electionẽ Martini.v.admitterentur. Ubi
vero Cardinales nulli reperirentur vel ſi
repirentur eẽnt heretici et alias inhabiles:
qꝺ ꝑinde eẽt ac ſi nõ repirent. eꝫ de trãſla.
ꝑla.c.inter coꝛpoꝛalia cum ſi . Tunc dictis
oībus caſibus ad dcm̃ concilium talis ele-
ctio ſpectaret:et rõnabilr qdem. ¶ Nã cõ-
ſtat qꝺ eo caſu quo papa deponendus eſt a
papatu ꝑꝑ hereſim:quod nullus negat fie-
ri poſſe.xl.di.ſi papa.cum concoꝛ.Collegiũ
Cardinalium non hꝫ hanc ptãtem:ſed hu-
iuſmodi ptãs vt conſentiunt oẽs:ad cõci-
lium deuoluitur no.Archi. Jo.and.et alij
in.c.in fidei de hereti. in.vj. et ꝓbatur.xv.
di.ſicut in ſi.xvij.diſt.§.hinc ẽt.ver.ad hec.
ſereniſſimus Rex.xix.di.anaſtaſius.xxj.di.
nunc aũt.ij.q.vij.§.his ita rñdetur. vñ.ites
ſymachus.et no.in.c. ſignificaſti. de elec.et
alibi ſepe.Qꝺ ꝯfirmari poſſet fundando ſe
ſuper ꝑſumptione iuris et de iure. ¶ Nas
ꝑſumptio eſt in hoc qꝺ vlis ecclia in ſpiri-
tu ſcõ congregata errare non põt. xxiiij.q.i.
a recta.et.c.pudẽda.de quo per Jo. an.poſt
hoſti.in.c.a nobis.ij.de ſen.excom. et in.c.
ſi.extra.de ꝑſcrip. Ergo cum papa ſolus et
Cardinales errare poſſint:in hoc et ĩ alijs
arduis in qbus vſatur vlis ſtatus eccleſie:
vt ꝓbat in.d.c.ſi papa.et in.d.c.anaſtaſius.
et in iuribus ĩ alleg.ſtandũ eẽt determina-
tioni

tioni eoꝝ qui veriſilr errare non poſſunt.
¶ Nec magis congrue fieri poſſe vr̄ Pon
tificis maximi electio dictis caſibus q̄ꝫ a cō
cilio epoꝝ. Qui dn̄r Pape fratres ⁊ coepi.
extra de cri. fal. c. q̄ꝫ graui. cum non ſit repi
re maioris dignitatis viros i eccl̄ia: Unde
idem papa ſe quoqꝫ epm noiat: vt no. in p
hemio Boneſaciano. De qbus loqtur ſ ꝫ ve
rum intellectum. c. p venerabilē §. rōnibus.
qui. fil. ſint legi. Hinc eſt q̄ epi dn̄r ſummi
ſacerdotes. Colūne eccl̄ie dei. Succeſſores
Aploꝝ: Sctiſſimi Legati ⁊ Coepi dn̄i Pa
pe. ij. q. vij. accuſatio. xxiij. di. legimus. ⁊ i. c.
i. vſi. per frōtis criſmationem. extra de ſac.
vnctio. in cle. ſiqs ſuadente. vſi. nec ſup hoc.
de pen. ⁊ alibi. Nam ⁊ a pncipio in pami-
tiua eccleſia. Iſta electio pōtificis maximi,
que ab apl̄is cepit: qui Petrum eoꝝ princi
pem eſſe voluerunt: ꝫ pari conſortio cus eo
honorē ⁊ ptātem acceperint: vt inquit tex.
in. c. in nouo. xxi. di. ⁊ xxiiij. q. i. loqtur. i pn.
Iſta inqꝫ eligendi poteſtas in epis vꝫ apo
ſtoloꝝ ſucceſſoribus remanſiſſe vr̄: ꝫ poſtea
pp difficultatem forte congregandi epos ⁊
concilium vel ex alia cā. Ad collegiū dn̄oꝝ
Cardinalium tranſlata fuerit. Qui pp hu
iuſmodi electionem multū decorati ⁊ dita
ti fuerunt. Et ſic in poſſeſſione vel quaſi eli
gendi efficaciſſi. remanſerunt. xxiij. diſt. In
noie dn̄i. in. c. vbi piculum. de elec. in. vj. ⁊
in cle. ne romani. eo. ti. cum concor. Sed di
cto caſu res de facili ad nām ſuā redire poſ
ſet. l. di. ferrū. ⁊ ppea non eſt mirꝫ: ſi tunc cō
ciliū Papam eligere: ⁊ intronizare poſſit.
Pro qbus faciunt que legunt, ⁊ no. in. c. ꝫ
de vitanda, de elec. Ubi Abb. Pan. in. iiij.
col. vſi. Sed aduerte ad vnā notabilē obie-
ctionē ⁊c. Dicit q̄ in concilio Piſis ⁊ Cō
ſtantie celebrato obijciebat Cardinalibus
q̄ ad eos tunc non ſpectabat de electione
pape ſe intromittere. Qꝛ illa iura que tri-
buunt Cardinalibus electionē pape: loquū
tur qn̄ eccl̄ia Ro. vacat: Alr̄ q̄ꝫ per depōnē
ſeu priuationem factā per ꝯcilium, ⁊ ſic vbi
vacat per mortem. Sed vbi papa a cōcilio
priuat, vel vbi concilium congregatum ſu-
per diſcordia duoꝝ electoꝝ declarat neutꝝ
ipſoꝝ eſſe papam. Tunc vt ibi dicebat ele-
ctio dꝫ ſpectare ad totum concilium. Qꝛ iu-
ra antiq̄ vident hoc velle: vt in. d. c. ſi duo.
cum ſi. Que iura hoc caſu non repiunt cor
recta per iura noua: ergo ab eis non eēt re
cedendum. Et ſubdit idē Abb. q̄ iſta obie
ctio ſibi plꝫ in iure. Tn̄ in concilio Conſtā
tienſi pro euitanda diſcordia obtētum fuit
q̄ concilium pro illa vice transferret ptātē
ſuam in collegium Cardinalium ⁊ q̄rūdā
alioꝝ platoꝝ. Et ita Cardinales, tunc elege
runt ex ptāte ꝯpa ⁊ concilij: que diligenter
dicit eē notanda. Sed vt ſ. dixi ex libello ⁊
geſtis eiuſdem concilij Conſtantien. cōſtat
in ſeſſione. xl. eiuſdem cōcilij decretū qodā
emanaſſe, in quo ſtatutum fuit de ſpāli ⁊ ex-
preſſo ꝯſenſu ⁊ voluntate Cardinaliū ſan-
cte Ro. eccl̄ie: q̄ pro illa vice ad electionem
Ro. pontificis, ſex plati vel alie honorabi-
les pſone eccl̄iaſtice in ſacris cōſtitute de q̄
libet natione in eadē ſynodo, p tunc exn̄te.
Quas q̄libet ex ipſis natiōibus. I. decē dies
duceret eligendas: ipſis Cardinalibus ad-
iūgerent. Quibus oībus eadē ſynodus po
teſtatem tribuit Ro. pontificē eligendi: ſta-
tuendo q̄ ille ſex pſone nationum ingrede
rent ꝯclaue cum ipſis Cardinalibus. Et q̄
ille qui ex dictis Cardinalibus ⁊ platis ad
iunctis hēret duas partes triū ptiū: ſiue p
primaria vota, ſiue p acceſſum: eēt, hēret ⁊
teneret pro vo Ro. pontifice: ⁊ non alr̄, in
qua electiōe creatus fuit Martinus qntus:
vt ſ. dixi. Prefatū aūt decretū incipit. Ad
laudē, gliam ⁊ honorē. Qd multū facit ad
ea q̄ ſ. dixi. Adde q̄ idē accidit declaratūqꝫ
fuit i cōcilio Baſilieñ puato Eugenio 4 p
ut ſ. dcm̄ extitit in vſi. ⁊ in ꝯcilio Baſilieñ.
Et atteſtāt geſta eiuſdē ꝯcilij ſeſſione. xlvij.
Que celebrata fuit anno a Natiuitate dn̄i.
Mccccxxxix. Decernendo q̄ non obſtanti-
bus qbuſcunqꝫ Decretis concilioꝝ vel pōti
ficum pteritoꝝ. Pro tunc electio Pontifi-
cis Romani in loco concilij ⁊ non alibi fie
ret. Irritando quācunqꝫ aliā electionē: que
etiāꝫ p Cardinales fieri contingeret, decer
nendo, q̄ triginta duo plati vna cum Car
dinale Arelatenſi. Qui tunc ſolus erat in
concilio: ingrederent conclaue ⁊ eandē po-
teſtatem eligendi Papā hērent pro illa vi-
ce, quā habuit, ⁊ hꝫ vniuerſum collegiū dn̄o-
rū Cardinaliū. ¶ Eſt tn̄ aduertendum. q̄
ꝫ in electionibus alioꝝ platoꝝ electio iam
facta per acceſſum votoꝝ corroborari non
poſſit: put ſm Abb. Pa. vbi ſ. no. in. c. au-
ditis. in. c. qd̄ ſic. ⁊ in. c. eccl̄ia. el. ij. ex̄ de ele.
Tn̄ ſecus eſt in electione Ro. pontificis. q̄
ꝫ electus debeat hēre duas partes eligētiū
alias non valet electio: per iura ſ. circa ele-
ctionē pape alle. Attn̄ ſi vnus electus eēt a

maioꝛe parte Cardinalium: ꝛ alij poſtea ad
illius electionem accederent. Ita ꝙ iſte ta-
lis cõputatis illis qui acceſſerunt hẽret du
as partes trium partium: ille remaneret ve-
rus pontifex: ꝛ diceret̃ canonice electus: ls
a p̃n° non habuiſſet tot vota que ſufficerẽt.
De q̃ eſt tex. ꝛ ibi no. in. d. c. ls. de ele. Et hec
quidem pro iſta tertia cã dicta ſufficiant.

¶ Eccleſie vniuerſalis ſtatus.

Quarta cauſa gñalis eẽ vr: vbi
cunqꝫ negocium aliqđ arduũ:
ꝛ per Papã inextricabile im
minet eccl'ie vel fidei catholi-
ce ex quo xp̃iani ſcãdaliçant̃:
conturbant̃: ꝛ vl'is ſtatus ec-
cleſie decoloꝛat̃: ꝛ in deterioꝛa quotidie ꝓ-
labit̃: ex quo p̃iculum Iminet: ne eccl'ia ipſa
periclitet̃. Tũc etenim ſi hoc ex facto pape:
vel notoꝛio delicto eiuſdem: vel alterius cu-
iuſcunqꝫ principis: ſeu vniuerſitatis aut al
terius xp̃iani ↄtingeret: ſeu vt vno verbo
hoc dicamus, vbi eccl'ia ipſa tam in capite
q̃ꝫ in mẽbris refoꝛmãda foꝛet. Iuxta deter-
minationẽ ꝛ ea que: leg. ꝛ no. de accu. in. c.
ſicut. cum ſi. Nam oẽ ſtudiũ legiſlatoꝛis eſt
vt hoĩes bene viuant, in auc. vt non luxur.
contra. natu. colla. vj. in prin. vt ſuas aĩas
non ꝑdant. eo. ti. §. pp. Et ideo iura ſemper
hoĩes ad bona facienda ꝛ mala euitãda in-
uitant ꝛ delicta ꝛ mala execrant̃. C. de nup.
l. impia. ꝛ hr̃ in oĩbus fere d'cretis ↄciliorꝫ:
de qbus S. oꝛdine alphabetico meminimus.
ꝛ de vita ꝛ hone. cle. de accuſat. ꝛ de pen. ꝑ
to. ꝛ alibi in toto coꝛpoꝛe vtriuſqꝫ iuris ſe-
piſſime: vnde ſi Papa ꝓmonitus vt eccl'iam
hanc militantem tam in capite q̃ꝫ in mem
bris refoꝛmar̃, vt huic erroꝛi obuiare illoqꝫ
tollere de eccl'ia ꝓcuret. Et q̃tenus ipſe ſo-
lus hoc non poſſit, ꝙ concilium vl'e cõgre-
gare velit, vel ſi ipſe papa notoꝛie incoꝛrigi-
bilr̃ peccaret: pp qđ eccl'ia ſcandaliçat̃ ꝛ cõ-
fundit̃, ꝛ ipſe ꝓmonitus vt ſe coꝛrigeret, ꝛ
eccl'iam ſtabiliret: ſi hoc facere recuſaret: vel
negligeret, obſtinate ꝛ ꝑtinaciter in malo
ſuo ꝓpoſito ꝑſeuerando: ꝛ multos malis
ſuis exemplis ſecum in ꝑditionem trahen-
do. Tunc papa ipſe accuſari de hoc: ꝛ ꝓpterea
conciliũ congregari poſſet, oꝛdine de quo S.
diximus ſeruato: iuxta intentionem glo. et
ſcribentiũ in ſolẽni ꝛ ſepius alle. c. ſi papa.
xl. di. quas qđem glo. quo ad hoc ibi ſcribẽ-
tes tenent ꝛ ſequant̃. Et Abb. Panoꝛ. in. c.
ſignificaſti. de elec. in. ij. col. in ꝟſi. Item dic
ꝙ in concernentibus vl'em ſtatum eccl'ie di
cit eam eẽ ſingularẽ ꝛ perpetuo notandã:
qꝫ tenet̃ per oẽs. ꝛ in q̃ſtione per eum diſputa
ta: que incipit ep̃s ꝛ qđã rectoꝛ: in finalibus
verbis ſcõi dubij dicit idem. vꝫ. qđ illa gl.
eſt ſingularis ꝛ qđ totus mundus eam ap
probat. Que glo. in ꝓpoſito nr̃o, dicit qđ ſi
crimen pape eſt notoꝛium. Puta per eius
confeſſionem vel per facti euidentiam con
ſtat de crimine ſymonie vel adulterij ipſi-
us. Et cum admonet̃ incoꝛrigibilis eſſet, ꝛ
eccl'ia per factum eius ſcandaliçaret̃ qđ ex
quocunqꝫ eius crimine notoꝛio: per qđ ec-
cleſia ſcãdaliçat̃: accuſari poterit, ls in textu
ibi ſpalr̃ fiat mentio de hereſi. Ex qbus col
ligit̃ ꝛ cõcludit̃ qđ ſi eccl'ia vl'is ꝛ oẽs cl'ici ꝛ
layci tã maioꝛes q̃ꝫ minoꝛes i cõcernẽtibus
fidem catholicã adeo eẽnt defoꝛmati ꝛ ꝑla
p̃ſi in eoꝝ vita ꝛ moꝛibus: vt potius paga
noꝝ q̃ꝫ chr̃ianoꝝ moꝛe viuerent, vl'emqꝫ ec
cleſie et fidei ſtatũ ſcandaliçarent: ꝛ ↄfunde
rent. Ac Clemẽtiſſimi dñi dei nr̃i ſuis no
toꝛiis delictis indignationẽ ꝓuocarent. Et
Papa (ad quẽ primitus ꝛ principalr̃ ſpe-
ctat ꝛ ꝑtinet defoꝛmatã fidem et eccl'ias re-
foꝛmare) ꝓmiſſas defoꝛmitates nihil cura-
ret: ſed cum alijs ſe dictis criminibus inol
ueret: ꝛ ouium ſibi a Xp̃o ieſu dño nr̃o cre-
ditaꝝ ꝛ cõmendataꝝ: vt eas verbo pariter
et exemplo paſceret, officij ſui imemoꝛ tãq̃ꝫ
ſi ſine paſtoꝛe eẽnt, errare et a lupis macta-
ri, ac per deuia queqꝫ deduci ꝑmitteret, tũc
ꝓculdubio concilium papã ipſm tanq̃ꝫ de-
ſidẽ et a fide deuium coꝛrigere ꝓ vl'i refoꝛ-
matione eccl'ie in capite et in mẽbris fiẽda
admonere, conuenireqꝫ poſſet: nec ipſe tã
ſcm̃ laudabile et neceſſariũ refoꝛmationis
vl'is opus: quo q̃uo directe vel indirecte re
tractare vel ipedire poſſet: put S. quoqꝫ di-
ctum et oſtenſus fuit. Ad hoc bene facit: qꝫ
in concernentibus vl'em ſtatum eccl'ie. Pa
pa non põt exp̃ſſe diſponere contra ſtatuta
concilij in his maxime in qbus ſtatuendo
ↄtrium decoloꝛaret̃ ſtatus eccl'ie, vt etiã igt
Abb. Pa. vbi S. per tex. et no. in. c. et ſi illa.
ſ. q. vij. Quo qđem caſu intelligit oẽs illas
glo. que videnẗ velle qđ Papa non poſſit
diſponere contra vl'em ſtatus eccl'ie, vt no.
in. c. lr̃as. de reſti. ſpo. et qđ voluit Inno. in
. c. q̃ꝫto. de conſue. vbi dixit qđ Papa nõ eſt
permittendus venire contra gñalem ſtatũ
eccleſie

eccleſie ſine cā rōnabili ⁊ aliis nota. Qđ ſi
non pōt hoc expſſe: ergo nec tacite: cum taci
ti ⁊ expſſi idem ſit iudicium: no. in. c. cū in.
de conſti. in. c. ij. de reſcrip. cum ſi. Nō autē
pmiſſoꝝ eſſe pōt. Qꝛ notorie ⁊ incorrigibi-
liter peccando ſeu alios xpianos peccare p-
mittendo cum reſiſtere poſſet: ⁊ eos in viā
fidei conuertere ⁊ confirmare iuxta verbus
dñi Matth. ⁊ Luc. xxij. c. ⁊ tu aliquādo cō-
uerſus cōfirma fratres tuos. Tacite ſtatue
re ⁊ approbare vr̄ delictum illud in quo in
uolutus extitit: ⁊ alios paſſim ⁊ impune er
rare pmittit non eſſe pctm̄: ⁊ ſic dogmati-
çando contumaciter in eo pſeuerans here-
ticus fieri: vnde ex hoc: dixit glo. illa. in. d.
c. ſi papa: ꝙ talis contumax vr̄ hereticus.
lxxxj. di. ſiqs pſbr. ⁊ contumax icorrigibilr
delinquendo vr̄ infidelis. xxxviij. di. nullus.
Qđ vez intelligit Dñicus vbi. ſ. qñ contu-
macia iduceret ſciſma in ecclia vel qñ xpia
nus aliqs alr peccando eſſet ꝯtumax cōtra
Ro. pontificem: vtputa dicendo ipm non
hēre ptātes ſup oēs. lxxxj. di. ſiqs pſbr. ⁊. vij.
q. i. deniqꝫ. no. Archi. xix. di. nulli phas. ⁊ ē
tex. xxij. di. oīs. Item vt ingt ides Dñicus:
qui cum rebellione ⁊ obſtinatione viuit in
delictis: perſeuerādo in eis ⁊ recuſando bo
na agere, ⁊ ſe nolendo corrigere, tunc poteſt
dici hereticus: vt vult illa glo. no. p quā eſt
tex. in. c. ſi. xxviij. di. pro qbus oibus facit ēt
tex. xj. q. iij. rurſus. ⁊. c. ſeq. Ubi vr̄ ꝙ excōi-
cati negligentes cām ſuam. ſ. annū declara-
ri facere ⁊ ſe tueri ſibi ipſis audientie ⁊ iu-
ſtitie aditum denegant. Nam ⁊ clericus in
famatus tm̄ de aliquo crimīe: ſi citatus vel
monitus ſe purgare negligit aut ꝯtēnit: iu-
ris interptatione p ꝯuicto hr̄. xxiiij. q. iij. đ
illicita. ⁊ facit tex. in. c. cum ꝯtumacia. de he
reti. lib. vj. vbi ſtatuit ꝙ excōicatus eo qꝛ ci
tatus vel monitus vt rñderet de fide: ⁊ ſe
tanqꝫ ſuſpectum purgaret: ſi per annum in
excōicatione contumaciter ⁊ ptinaciter pſe
uerat: ex tunc velut hereticus ꝯdēnari dꝫ.
Per que iura ſatis pꝫ: qđ dōm ſit i caſibus
ſuprascriptis. Qñ. ſ. vel Papa: vel alij xpia-
ni notorie peccant: ⁊ in eoꝝ delictis incor-
rigibilr pſeuerant: cum vlī ſcandalo ⁊ ptur
batiōe totius ecclie. Idē quoqꝫ dici poſſet,
vbi inter pncipes: vniuerſitates: ⁊ alios xpi
colas: bella ſeditiones: ⁊ pnicioſe diſcordie
vigerent cum ſanguinis humani pfuſione.
Prout proh dolor tpibus nr̄is vidimus: ⁊
quotidie inceſſanter cernimus: qꝛ cum ad

eccleſiam potiſſimum ſpectet pacem illam
quam xp̄s aplis: de hoc mundo trāſiturus
reliquit: vt ingt Io. xiiij. Pacem meā relin
quo vobis ⁊c. tractare pcurare cōponere:
⁊ vniculqꝫ xpiano reddere. Ideo conciliū
vna cū papa qui eccliam vlēm repñtat: ad
pacem ipſam ꝯſeruandam ⁊ bella remouē
da laborare debent: de treu. ⁊ pa. c. i. xxiiij.
q. iij. ſiquis romipetas. ⁊. c. ſeq. de iudi. c. no
uit. xcvij. di. ecclie. cum concor. Non mirꝫ ſi
dr̄ ꝙ qñ papa vel non pōt: vel non curat tā
grauia: horrenda: ⁊ intollerabilia bella: tan
taſue xpianoꝝ diſcordias ſedare. Conciliu
pp hoc congregari poterit: ⁊ eccliam ipſam
in capite: et in mēbris reformare: ac qđ ſuū
fuerit cuicunqꝫ reddere. Uarijs. n. modis
ecclia peccātes in fratres ſuos corrigere te-
net: et in viā ſalutꝭ et iuſtitie dirigere. xxiij.
q. v. quis. n. nr̄m. et. d. c. nouit. xxiiij. q. i. qui
contra ecclie pacem. et. c. non afferamus. et
xxiij. q. i. noli. ⁊ qſi per to. ¶ Nam non mō
Papa et concilium rōne pcti. d. c. nouit. de
iudi. ſed qlibet iudex ptes diſcordantes ad
pacem et concordiā cōpellere pōt. xc. di. ſtu
deñ. c. ſiquis contriſtatus. c. diſcordantes. et
qſi p to. no. Hoſti. i ſum. de treu. et pa. §. ſi. et
Bar. in. l. ꝯgruit. ff. de offi. pſi. et alibi ſepe.

¶ Symonia.

Ex his autē et ex vbis dicte
glo. in alleg. c. ſi papa. Qui-
dam qntam cām deducere
voluerūt. Quāqꝫ nō poſſit
dici gñalis: ſed potius ſub-
alterna: ex qua concilium conuocari poſſit.
vꝫ. cum papa ſymoniacus eſſet: nam lꝫ ſub
aliaꝝ gñalitate concludi poſſit. Tñ qꝛ mate
ria curioſa ē: et quotidie in curia Ro. et ali
bi de hoc heſitat: forte non erit incongruu
de hoc aliquid hic attingere: et videre num
quid papa de ſymonia accuſari: et nūqd pp
hoc concilium conuocari: ipſeqꝫ papatu pri
uari poſſit. Et qꝫuis magri paurientes auri
bus: ſtatim et gñalr. Negatiuam aſtruere:
ac ptinaciter diſputare conſueuerint: aſſerē
do ꝙ in papas nec in curiā eius. cadere pōt
ſymonia. Cum iure poſitiuo ſit phibita: et
papa legibus ſuis ſolutus ſit: et a nemine
iudicet. ix. q. iij. cuncta per mundū. c. nemo.
et. c. alioꝝ. cū ſi. Et cum ipſe papa de oibus
eccleſijs et bonis eccliaſticis libere et ipune
diſpōere poſſit. xxij. di. oīs. de pbē. c. ij. li. vj.

Ergo vř ꝙ pro arbitrio eccleſias dare:pro
ipſis pecunias exigere ⁊ eas grauare poſſit
de cenſi.c.cum aplı̄s.verſi.ſubſtinemus.Quod
approbare vř gl.in.c.ſiqs pecunia.lxxix.di.
Item qꝛ ambitus qui idem ſonare vř: qđ
ſymonia.non hꝫ locum in principe: vel in
eius curia.l.i.ff.ad leg.iul.de ambitu.no.in
.c.ꝑſbr.lxxxij.di.vbi glo.in ver.denarium.
⁊.i.q.vj.c.ſi.cum ſi. ¶ Attamen qꝛ Papa-
lis dignitas atqꝫ poteſtas a dño Deo eſt: ⁊
Petrus btiſſimus aplı̄s: eiuſqꝫ ſucceſſores
Jeſu chr̄i redēptoris nr̄i locum in terris te-
nēt.c.pro humani.de homici.li.vj. vbi Jo.
an.poſt hoſti.per illum tex.dū dicit ꝙ oīs
ptās a dño tribuit̄.Juxta illud.Jo.xix.Nō
hēres in me ptātem vllam niſi tibi datus
eſſet deſup ⁊.xj.q.iij.qui reſiſtit:vř qđ q re-
ſiſtit poteſtati dei ordinationi reſiſtit: inqt
eps hoſti.Jo.and.⁊ Gemi.poſt eos.Ibi:
hinc eſt ꝙ dignitas papalis per pecuniā ac-
quiri non pōt:cum a deo concedat̄:⁊ qui ꝑ
papatu vel impio pecuniā dat iniuſte agit:
⁊ incidit in.l.iuliam de ambitu.Nec ob.ꝑ-
alle.l.i.ꝑ.Rn̄.ff.de ambi.dū dič ꝙ.l.ipſa nō
hꝫ locum in ciuitate Romana: ⁊ ſic in pn-
cipe.qꝛ illud intelligit̄:quo ad principē iam
electum canonice:q ſup oēs eſt.extra de ele.
l3.qꝛ eſt tunc legibus ſuis ſolutus : vnde qđ
ei pls diſponere pōt.ff.de legi.princ.ix.q.iij.
cuncta per mundū.⁊.c. per principalē. De
quo no.plene in.c.ꝓpoſuit de conceſ.pben.
Quis dicat idem hoſti.ꝙ nec accuſat nec
excuſat aliquos:quo ad ſpūales iuriſdictio-
nem,quo ad tpalem aūt dicunt doc.ꝙ pu-
blica oblatio facta ab eo qui ꝑdeſſe appetit
non deſſe admittit̄: ſed clandeſtine facta re
probat̄.ff.de polli.l.i.⁊.ij.ff.de admi.tut.nō
exiſtimo.viij.q.i.qui ep̄atus.Unde pmiſſis
non obſtantibus: ſi veritatē indagare l3 ⁊
ꝑ ſinceritate ac fauore fidei catholice q̄ ſen
timus in mediū ꝓferre poſſumus: vt deo
magis q̄ȝ hominibus placeamus.Cū xp̄s
ſe veritatem ⁊ mundi lucem eſſe atteſtet̄:
heſitationem hāc biſariam diuidendā. Et
de hoc articulo tam actiue q̄ȝ paſſiue q̄ren
dam exiſtimamus.

¶ Primo quid dicendum quando Papa
ſymoniace ad papatum promotus fuit.

¶ Secundo quando poſt eius ꝓmotionē
dignitates officia:⁊ beneficia eccleſiaſtica
ſymoniace concedit.

¶ Quo ad primū omiſſis ſupfluis.vř tex.
in hoc multum notabilis in.c.in noīe dñi.
xxiij.diſt.vbi dř ꝙ pura: ſincera ⁊ gratuita
ds eſſe pontificis maximi electio.Et.l.dř ꝙ
ſiqs contra dcm̄ decretum electus ⁊ intro-
niçatus fuerit:ꝙ auctoritate diuina ⁊ ſcōꝝ
aploꝝ Petri ⁊ Pauli ppetuo anathemate
cum ſuis auctoribus: fautoribus ⁊ ſequaci-
bus a liminibus ſcē dei eccleſie ſeparatus
abijciat̄.Sicut Antixp̄s ⁊ inuaſor ⁊ deſtru
ctor totius xp̄ianitatis,⁊ ꝙ nulla ſup hoc ei
audientia reſeruet̄:ſ3 ab oī eccleſiaſtico gra
du deponat̄.Et eſt clarior tex.lxxix.di.in.c.
ſiquis pecunia:vbi ad lr̄as dř: ſiqs pecunia
vel gr̄a humana:aut pplari ſeu militari tu-
multu:ſine ꝯcordi ⁊ canonica electiōe Car-
dinaliū ⁊ ſeqntium religioſoꝝ clicoꝝ fuerit
aplice ſedi itroniçatus: nō aplicus ſed apo
ſtaticus hēat̄.Liceatqꝫ Cardinalibus ⁊ ali-
is clericis deū timētibus ⁊ laycis inuaſorē
illū anathematiçare:⁊ humano auxilio a ſe
de aplica pellere. ¶ Pro qbus glo.in.d.c.ſi
quis pecunia : arguendo rōnem aſſignare
vř:qꝛ ſymonia dř hereſis.i.q.i.eos qui.⁊.c.
fert̄ ⁊ melius.xxiij.di.d.c.in noīe dñi. ibi:
quot deniqꝫ per ſymoniace hereſis trapeçi
tas:repetitis malicie: crebriſqꝫ tōſionibus
ſubiacuit ⁊c. Cui tn̄ opi.non conſentit gl.
in.d.c.ſiqs pecunia. Nam declarando tex.
ibi dicit illum intelligi ⁊ loqui:de eo qui ꝑ
ſymoniam electus fuit ab illis qui ptātem
non habebant eligendi:non aūt de electo a
Cardinalibus per ſymoniam.Et ad id qđ
dř:ꝙ ſymōia dř hereſis. Rn̄d. ꝙ ſymonia
dř hereſis large. Non ſm ꝙ papa vel alius
de hereſi pōt accuſari. Cum.ſ.errat in arti-
culis fidei:ac ſi diceret ꝙ l3 papa pro crimi
ne hr̄ſis tm̄modo accuſari ⁊ deponi poſſit.
xl.di.ſi papa.ꝓut.ſ.dixi in illo artiº.Qn̄ pa
pa eſt hereticus.Tn̄ illud hꝫ locum in here
ſi ſtricte intellecta: qn̄.ſ.errat in articulis ſi
dei tm̄.Non aūt hoc intelligi pōt de hereſi
late ſumpto vocabulo:quam gl.doc.ibi vt
plurimum ſequunt̄.Et dixit gl.in.c.i.lxxix.
di.ꝙ ſi papa electus eſt a duabus partibus
Cardinalium ꝙ nulla a modo admittet̄ ex-
ceptio contra ip̄m de vitio eligentium vel
electi:qꝛ vt inqt ipſa:non eſſet coꝛā quo iu-
dice exceptiones ille ꝓponerent̄.Un̄ iquit
ſi tertia pars Cardinalium vellet ꝓbare ele
ctionem eſſe ſymoniacam non audiret̄: vt
extra de elec.l3.Ubi dř ꝙ ille ab vlī eccleſia
habeat̄ Pontifex Ro.abſqꝫ exceptione ali-
qua.Qui a duabus partibus Cardinalium
fuerit electus ⁊ receptus.Peccant tn̄ vt di-
cit glo.

cit gl. ꝑdcā qui talr papam eligūt: ex qbus:
coniungendo hec cum illis que ſ. dicta fue-
runt in pn.° ꝛ cum. d. c. ſi papa. xl. di. vbi dr
ꝙ pape culpas redarguere ꝑſumit mortali
um nullus: qꝛ cunctos ipſe iudicaturus a
nemine eſt iudicandus: niſi deꝑhendat a fi
de deuius. Videret concludi ꝑmiſſis non
obſtātibus: qꝺ papa pro nullo alio crimie:
vel delicto ſuo ꝗtūcūqꝫ gui ꝛ notorio accu
ſari ꝛ depōi poſſit, ꝗ ꝓ vā ꝛ ſtricta hereſi.
¶ Sed qcquid arguendo dicat. Cōtrarias
ſententiam ſequi ꝛ cōiter approbare viden
tur doc. in locis ꝑallegatis: iūctis maxime
his de qbus ſ. vs. qꝺ imo papa ꝯcorditer a
Cardinalibus ſymoniace electus: apoſtati
cus dici debeat. Et qꝺ ppea in concilio ac-
cuſari: ꝛ pp hmōi crimen ab ipſo concilio
deponi poſſit. Non obſtante qꝺ dicat titu
lum de ſymonia non hre locus in papa nec
in eius curia. Et pro euidentiali ꝑmiſſorũ
ꝛ ſ. dicēdoꝝ. Ego mihi in facto ꝑmitto: qꝺ
ille qui ad papatum ſymoniace eligit: anqꝫ
eligat eſt Cardinalis: vel ꝑlatus inferior:
qui non minus ſubiacet diſpōni iuris poſi
tiui ꝗ iuris nālis ꝛ diuini: nec hmōi tra-
ctatus de papa ſymoniace eligendo: fieri ſo
let, vel ſupponit: poſteaqꝫ quis in papā ias
electus vel intronicatus fuit: qꝛ tunc papa
nihil daret: quo ſuppoſito vr dicendum ꝙ
tas eligendas ꝗ eligentes ſymoniaci ſint:
ſiue hoc dicatur ꝓhibitum qꝛ ſymoniacus:
ſiue dicat ſymoniacum qꝛ ꝓhibitū. Iuxta
determinationem gl. ꝛ doc. in. c. ex parte de
offi. dele. et alibi. Nec ob. l. i. ꝑ rũ. ff. de ambi.
dum dicit. l. ambitus. et ſic ſymoniā locus
non hre in ciuitate Romana: et ſic in papa
qꝛ vt ſ. dixi ſm Hoſti. et doc. in. c. i. de homi
ci. in. vj. illud intelligitur quo ad papā vel
principes iam canonice electū: quod aūt di-
cto caſu cōmittatur ſymōia per talr ꝓmo-
uendum ad papatū ex diffinitione vocabu
li ſatis pꝫ: qꝛ ſm Damaſce. et alios doc. anti
quos: de quibus meminit Hoſti. in ſum. in
ti. de ſymo. in pn.° Symonia nihil aliud eſt
ꝗ ſtudioſa voluntas ſiue cupiditas emen-
di vel vendendi ſpūalia vel ſpūalibus an-
nexa: aut ſicut idem Hoſti. plenius inqt: ſy
monia eſt ſpūalius vel annexoꝝ ſpūalibus,
ꝑcedente pacto: ꝓmiſſionis, ꝯditionis: mo
di, ſeruicij: precus: vel cuiuſuis tpalitatis re
ceptio ſiue donatio. Ex qua late pꝫ ꝙ ōis cō
ditio: ōis ꝓmiſſio: oē pactum tpalis cōmo
di ꝑcedens inducit ſymoniam: vt ibi decla
ratur per eum. Et hr de reꝝ pmu. queſitus.
de pac. c. pactiones. i. q. ij. ꝗ pio. et extra de
ſymo. per to. lꝫ forte ſecus dici poſſet: vbi ex
poſt facto: ceſſante oī ꝯdōne et deprauata in
tentione aliquid gratis donatur. de ſymo.
tua nos. Quedam. n. inhoneſte petuntur:
que ſi ſponte offerantur honeſte accipi pñt.
extra eo. dilectus filius. in fi. x. q. iij. priſcis.
xij. q. i. eccleſiaſticaꝝ. xviij. di. de eulogijs. ff.
de varijs ꝛ extraor. cogni. l. i. vſi. eſt qdē res
ſciſſima. Quā qdem diffinitiōem ꝛ diuus
Thomas 2° ſcoꝫ. q. c. arti. ꝑ comprobat. ſed
nihil magis ſpūale inueniri pōt, ꝗ ipſe ſpūs
ſcūs: a quo ſpūalia cūcta denoiant ꝯſtituū-
tur: ꝛ pmanent. Vendere aūt papatum: eſt
ſpūs ſci gram ꝛ miniſterium qꝺ per Papā
diſpēſat: ꝛ inter xpi fideles diſtribui ꝛ elar
giri dꝫ: ꝑcio vel humana gra interueniente
per ſordes vēdere. Ergo nihil magis ſymo
niacum hereticum ꝛ abhominabile ac de-
teſtandum dici pōt: ꝗ aplicam: imo xpi au
ctoritatem vendere ac mercari. Qꝛ vt inqt
Thomas: vbi ſ. hmōi emptio ꝛ venditio
de rebus ſpūalibus triplici rōe eſt illicita.
Primo qꝛ res ſpūalis non pōt aliquo terre
no ꝑcio compenſari: vt de ſapientia dr. pro
uerbioꝝ. iij. Precioſior eſt cunctis opibus:
ꝛ oīa que deſyderant non pñt huic compa
ri. Scdo qꝛ qui non eſt rei quā vendit dñs:
illam vendere non pōt: ſed ꝑlati vel Cardi
nales nō ſunt dñi ſpūs ſci: vel reꝝ ſpūaliū:
ſed magis ſunt miniſtri vel diſpenſatores
eaꝝ: ſm illud. ꝑ ad Corinth. iiij. ſic nos exi-
ſtimet hō vt miniſtros xpi ꝛ diſpenſatores
miniſterioꝝ dei. Tertio qꝛ venditio repu-
gnat ſpūalium origini, que ex gratuita volū
tate dei ꝓueniunt. Iuxta illud Matthei. x.
gratis accepiſtis: gratis date. Qꝺ aūt vēde
re papatum ꝛ ſiñr auctoritatem ꝛ ptātem
virtutis ſpūs ſci: ſit diuina lege ꝓhibitus qꝛ
ſymoniacus clare ꝓbat in radice huius de-
teſtande prauitatis. Exēplo Symonis ma-
gi: actuum. viij. c. i. vbi hr: ꝙ cum idem Sy
mon a btō Petro aplo gram ſpūs ſci pecu
nia emere voluiſſet: vt curare poſſet infir-
mos: queadmodū faciebat idem Petrus ꝛ
alij apli: non qdem gratis ſicut illi faciebāt:
ſed pecunia mediante: vt ex hoc plus lucra
ret, ꝗ expendiſſet. Merito audiuit ab ipſo
aplo. Pecunia tua tecum ſit in ꝑditionem:
qꝛ exiſtimaſti donum dei pecunia poſſideri:
donum qppe dei eſt: ipſe ſpūs ſcūs. i. q. iij.
ſaluator. ꝛ ea. cā. q. i. petrus ꝛ alibi. Et ꝙ in

electione Pape vel plati: ſi per ſordes fiat: cadat ſymonia: cũ pecunia vel tpale aliqd datur pro ipſa: vel vt electionis priuilegio ſubſcribat: ſeu vt electioni non reſiſtat: pro bat.i.q.i.qui ſtudet.⁊.c.i.⁊.c.pſbr.qui ē tex. Grego.in Regiſtro vbi dr̃ ad lr̃am. Quia altare ⁊ decimas: ⁊ ſpm̃ ſcm̃ emere vel ven dere ſymoniacam hereſim eſſe nullus fide lium ignorat. Et ſeqtur Bñdictio illi ĩ ma ledictionem ꝯuertit. Qui ad hoc vt fiat he reticus ꝓmouetur. Qd̓ qdem apertiſſime declarat Ambroſius in paſtorali: qd̓ hr̃ i.c. repiuntur.ea.cã.⁊.q.vbi dr̃. Repiuntur pſi mi negociatiõe muneris mercari velle gra tiam ſpũs ſci. Dum illi pciũ donant: vt põ tificalis ordinis ſublimitatem accipiãt obli ti verboꝝ Petri qui dixit ad Symonem. Pecunia tua tecum ſit in pditionem: q2 exi ſtimaſti pecunia donum Dei poſſidere: ⁊.I. quicunqꝫ deinceps pro accipiẽda diuini di gnitate doni qd̓libet pmium detectus fue rit obtuliſſe: ex eodem tpe ſe nouerit ana thematis opprobrio ꝯdẽnatum: ⁊.I. ⁊ ſu ſce pto honoris gradu priuetur: ⁊ in monaſte rio ſub penni pnĩa retrudatur ⁊c. Qd̓ etiã approbatur in.c.nobis. extra de ſymo. no. i.q.i.placuit. ⁊ alibi ſepiſſime. Per que oĩa ps q2 ille Cardinalis vel platus: qui talr̃ ad papatum per ſymoniacam prauitatem eli gitur excõicatus exiſtit. Et q2 talis electio nulla ſit. Ipſeqꝫ tanq̃ hereticus ⁊ apoſtati cus de ſede beati Petri deici ⁊ deturbari dẽat: put dicit tex.in.d.c.ſiqs pecunia.lxxix. di. Pro cuius qdem dicti cõfirmatione ad duco Decretum Martini quinti in conci lio Conſtantienſi ꝓmulgatum in ſeſſione. xliiij.incipit. Multe contra ſymoniacã pra uitatem ⁊c. Ubi ſacro illo cõcilio approbã te, ſtatuit atqꝫ decreuit: q2 electiones ⁊ alie ꝓuiſiones ſymoniace facte nulle eſſent ipſo iure. Nullumqꝫ per illas cuiq̃ ius attribue retur: ⁊ q2 ꝓmoti vel confirmati non face rent fructus ſuos: ſtatuendo ēt q2 dantes vel recipientes: ipſo facto: ſententiam excõi cationis incurrerent: etiã ſi pontificali aut Cardinalatus pfulgerent dignitate ⁊c.

¶ Ex his igitur ps: q2 concilium congrega ri poterit contra papam talr̃ electum. Nõ obſtante illa rõe dicti.c.ſiquis pecunia. ⁊.c. ꝭ de elec.q2.s.hmõi exceptiones ideo oppo ni non poſſint contra papam: eo q2 in ter ris non habeat iudicem corã quo ꝓponi ⁊ ꝓbari poſſint. Q2 iſta rõ potius facit ꝓ ſi bene conſyderetur. Cõſyderatis his que ſupradicta fuere: Nam ſi dabitur: q2 Papa habeat iudicem in aliqbus cauſis: non ne gatur ğ quin de his corã eo accuſari poſſit.

¶ Sed ſupra ⁊.I. ſatis clare oſtenſus eſt: qd̓ concilium in cã hereſis. Et in oĩbus aliis cauſis in qbus ipſe incorrigibilr̃ ⁊ notorie delinquendo vlis eccleſie ſtatus pturbaret: eius eſſe iudicẽ. Ergo non minus eius erit iudex in iſta cã: que tã grauis: tam ardua: tam ſcandoloſa: periculoſa ⁊ intollerabilis exiſtit: Iuxta no.in.d.c.ſi papa.⁊ eius glo.⁊ in.c.in fidei.de hereti.in.vi. Et eo maxime q2 ſymonia hoc caſu ſtricte et ꝓ̃e dici põt hereſis: et Idoloꝝ ſeruitus. Cum hmõi ſy moniaci fateri et credere videantur cũ Sy mone mago: qd̓ gr̃a ſpũs ſci et donum Dei pcio acquiri poſſit: put ſentire vr̃ Inno.in .c.quotiens.de ſymo.per illum tex.ad qd̓ fa cit qd̓ voluit diuus Tho. 2ᵃ ſcđe.q.c.arti.i. Ubi dicit qd̓ ſicut religio conſiſtit in qua dam fidei ꝓteſtatione. Quam tñ aliqñ ali quis non hꝫ in corde. Ita ēt vitia oppoſita religioni habent q̃dam ꝓteſtationem infi delitatis: lꝫ qñqꝫ non ſit infidelitas in men te: Scđm hoc ergo ſymonia dr̃ hereſis ſm exteriorem ꝓteſtationem. Q2 in hoc qd̓ ali qui vendere vel emere ſe credunt donũ ſpi ritus ſci: quodãmodo ꝓteſtari videntur: ſe eſſe: vel fieri poſſe dños eiuſdem ſpũalis et diuini doni: qd̓ eſt hereticum. Cum igitur emptores papatus, epiſcopatus: vel alioꝝ beneficioꝝ eccleſiaſticoꝝ adminiſtrationes et clauium ptãtem hñtium: ius vel titulum aliquem canonicum non acqrant. Sed ꝓ bato crimine vel eo notorio exiſtente: ſtatis ab illis deijciẽdi ſint. Iuxta determinatio nem concilij Calcedoneñ.i.q.i.ſiquis eps.et q.iij.ex multis.§.conciliũ Calcedoneñ. Ubi dr̃ Calcedonenſe nãqꝫ concilium vnum ex principalibus ſili pena condẽnat eos: q ec cleſie bñficium interuentu pecunie acqrũt: et eos qui ſacram manuũ impoſitionem: p quam ſpũs ſcũs confertur: mercari digno ſcũtur: vtroſqꝫ.n.auctoritate ĩexpugnabili: illos a beneficio: iſtos a ſacro ordine iubet expelli: et.I. Unde humani generis Redem ptor oẽs ementes et vendentes de tẽplo eij ciens cathedras vendentium colũbas euer tit: Nũmulariorꝫ es effudit ex pr̃is auctori tate dicens. Nolite facere domus pr̃is mei domum negociationis. Et paulo poſt ſubij cit tex. qd̓ ſicut per columbaꝝ venditores

deſignantur

deſigant illi: qui ſacram manuum īpoſitionem vendere conant. Sic per nūmularios eccleſiaſtici beneficij venditores denotant. Per qd̄ ps q xp̄s tam ementes q̄ vendentes de templo eiici iuſſit. Qd̄ multum facit ad ꝯclones de quibus ſ. Et ad oñdēdū q iuſſu ⁊ auctoritate diuina ſymonia ꝓhibita fuerit. Etiam ex pagina vtriuſq teſtamenti: eſt bonus tex. in. c. qui ſtudet. i. q. i. Ubi hoc multiplr ꝓbat: vnde dixit glo. qd̄ modo ſ. dicebamus: q. ſ. acquirēs bñficium ſymoniace: nullum acqrit titulum: ſed apoſtaticus ⁊ intruſus eſt: extra de renun. in. c. niſi cum pdem. in ver. dūtaxat. ¶ Que glo. dicit: q Tācre. ⁊ Jo. aſſerunt: q ſymoniacus ⁊ intruſus non hn̄t titulum: ſed fures ⁊ inuaſores ſunt. i. q. i. ordinationes. ⁊. ix. q. i. ordinationes. Et ideo q̄to plus rē tenent: tāto plus peccant: extra de cōſue. cum tanto. Et fur ſemper eſt in mora. ff. de condi. fur. ſi pro fure. § penul. Pro quo facit: q non remittit pctm̄ niſi reſtituat ablatum. xiiij. q. vj. ſi res aliena. Un̄ dicunt q iſti tales renunciare debent ⁊ tenent canonis auctoritate. i. q. i. c. ſiquis neq. Et hoc qdem eo potiſſime ꝓcedit: q inter alia crimina: que ēt poſt peractam pniam: ordinis executiones impediunt: eſt ſymonia. i. q. i. erga ſymoniacos: ⁊ extra de ſymo. tāta. Ergo qcquid dixerit glo. in. d. c. ſiqs pecunia. lxxix. diſt. Jſte caſus qñ. ſ. papa a Cardinalibus ſymoniace eligit: nihil differt ab illo. Qñ. ſ. eligeret ſymoniace ab alijs nō hn̄tibus eligēdi poteſtatem: cum vtroq caſu nullus iſtoꝝ ius tribuere poſſit. Qd̄ tn̄: vt ſ. dixi: intelligendum eſt: qñ tale crimen ſymonie notorium eſt: vel clare ꝓbari pōt. Qz ſi eſſet ꝑſus occultum. Jlle talr electus pp cōem errores ⁊ opinionem que de eo haberet: videret tollerandus: ex quo habuit electionem de qua conſtat: vnde pp incertitudines deum ſolū habebit vltorem: put tenere vr̄ dicta gl. cus qua tranſire etiam vident doc. ibi. Quis Jo. an. dicere voluerit in. d. c. tanta ſymoniam in ordine tm̄ īpedire ordinis executionem poſt peractam pniam: at ſecus eſſe in beneficialibus: q poſt peractam pnias beneficium retineri pōt. Qui ita intelligi debere: dicit tex. in. c. inqſitiōis. de accuſa. Cuius ꝯrium tenuit Ant. de but. ibi aſſerens hoc vtroq caſu ꝓcedere. Et pro opi. Ant. de butri. contra Jo. an. facit q ſymonia eſt crimen publicum: qd̄ vr̄ par eſſe crimini leſe maieſtatis. C. de epi. ⁊ cle. l. ſi quenq. Qui tex. in hoc ꝓpoſito eſſet lrīs aureis ſcribendus. Cuius ēt pars hr̄. xv. q. iij. in. c. ſane. ⁊. vj. q. i. ſiquis cus militibus § porro. vbi dr̄. Sane quiſqs hanc ſcām ⁊ venerandā Antiſtitis ſedem pecunie interuentu ſubiiſſe: aut ſiquis vt alteꝝ ordinaret vel eligeret: aliquid accepiſſe detegit: ad inſtar publici criminis ⁊ leſe maieſtatis accuſatiōe ꝓpoſita: a gradu ſacerdotis retrahat. Crimē. n. leſe maieſtatis punit ꝑpetua infamia: ⁊ qui illud incurrunt ab oībus honoribus abijciunt ⁊ īhabiles reddunt. Jmmo vltimo ſupplicio afficiuntur. C. ad leg. iul. maie. l. qſquis. ergo tales ſymoniaci oīno ēt ſi pnias peragerent: abijciendi: ⁊ a papatu ⁊ beneficijs remouendi videntur. ¶ Jtem ⁊ fortius electio facta ad papatum per violentias ⁊ impꝛeſſionem nulla eſt ipſo iure. Cum electio dici non poſſit: que non eſt volūtaria: ⁊ que a pura ⁊ libera voluntate eligentius (habito reſpectu ad merita eligendorum) non ꝓcedit. Sed ſi alr fiat: dr̄ potius violēta intruſio: vt bene ꝓbat tex. xxiij. di. in nomine dñi. ⁊ in. c. vbi periculus. de ele. in. vj. adeo q electus per impꝛeſſionem ⁊ coactionem: non pōt dici Papa aplicus. Sed magis intruſus ⁊ apoſtaticus: vt dicit tex. in d. c. in noie dñi. qui nullibi correctus apparet: ibi. Qd̄ ſiquis contra hoc Decretū nr̄s ſynodali ſententia ꝓmulgatum: quaſi p ſeditionem: aut ꝑſumptionem aut quolibet ingenio electus vel ordinatus ſeu intronizatus fuerit auctoritate diuina ⁊ ſcōꝝ apoſtoloꝝ Petri ⁊ Pauli perpetuo anathemate cum ſuis auctoribus ⁊ fautoribus ⁊ ſequacibus a liminibus ſcē dei eccleſie ſeparatus abijciatur: ſicut antixp̄s inuaſor ⁊ deſtructor totius xp̄ianitatis ⁊c. ad idem eſt tex. in. d. c. ſiquis pecunia ibi. aut ꝑplari ſeu militari tumultu ⁊c. Sed nulla ꝑfecto maior eſt impreſſio mentis: nulla grandior ai violentia q̄ fit pecunia ⁊ auaritia: q̄ eſt idoloꝝ ſeruitus. Juxta illd̄ Pauli apli ad Ephe. v. c. ⁊ illud Maronis: qd nō mortalia pectora cogis auri ſacra fames. Ergo ſeqtur q talis electio per ſymonie impꝛeſſionem facta: dici non pōt libera nec voluntaria: ſed per ſordes: per corruptelam: per impreſſiones violenter obtēta: ⁊ ꝯñr q nulla ⁊ inualida ꝓrſus exiſtat: etiam q a Cardinalibus facta fuerit: put de ſe ps ⁊ aperte ꝓbat aureus tex. in. c. vbi periculum § ceteꝝ. de elec. li. vj.

ibi. Cum arbitrium vel ioꝛdinatus capti-
uatur effectus: vel ad certum aliquid obli-
gatiōis cuiuſcꝫ neceſſitas adigit:ceſſat ele-
ctio:dum libertas adimit eligendi. Qd ēt
comꝓbant Panoꝛ. ⁊ doc.in.d.c.lꝫ.de ele.
⁊ patebit in ſequētibus. Comꝓbariqꝫ po
teſt per decretum concilij Conſtantien. in
ſeſſione.xxxix.aduerſus ſciſma futuꝝ ꝓmul
gatum:incipit. Frequens: ibi ꝙ ſi forte ele-
ctionem Ro. Pontificis: per metum q ca-
deret in ꝯſtantem viꝝ, ſeu per īpreſſionem
de cetero fieri contingat:ipſas decernimus
nullius efficacie vel momenti. Nec poſſe ꝑ
ꝯſenſum ſubſequētem ēt metu ꝑdcō ceſſan
te ratificari vel approbari. Nō ergo minus
contra ſymoniacos procedi pōt ꝙꝫ contra
hereticos. Cum qm̄qꝫ crimen ſymonie ma
ius dicat ꝙꝫ hereſis.i.q.i.eos.imo maius oi
bus alijs criminibus dr̄. Cum cetera cri-
mina ad eius cōparationes quaſi pro nihi-
lo reputent:vt inquit tex.foꝛmalis.extra de
ſymo.c.per tuas.⁊ ꝓbatur in.c.tanta.eo.ti.
⁊.i.q.vlti.c.ſi. Et lꝫ dcm̄ fuerit ſm aliquos
ꝙ Papa deponi non pōt:niſi ꝓ hereſi acci
piendo hereſim ſtricte:⁊ inq̄ꝫtum eſſet con
tra articulos fidei. Tn̄ hoc caſu dicta cōſy-
deratio locum non hēret:qꝛ nos loquimur
in latioꝛibus terminis.vꝫ. in caſu electiōis
papalis anteꝗꝫ quis papatus canonice aſſe
cutus fuerit:⁊ cum iſte eligēdus per corru-
ptelam ⁊ ſymoniacam hereſim:ac per eius
impreſſionem ſe papatu indignus reddide
rit:qꝛ:vt ſ. diximus:per talem electionē ni-
hil iuris acqrere potuit, cū tam ipſe eligē-
dus ſeu talr̄ electus: ꝗꝫ electores tunc non
minus diſpōni iuris poſitiui ꝗꝫ iuris diui
ni ⁊ nālis ſubiacerent. Nec obſtat huic cō-
ſyderationi ⁊ ꝯclōni.ſi forte diceretur ꝙ ta
lis electus erat ad papatum idoneus:⁊ ta-
liter qualificatus qd Cardinales oīno erāt
ipſm electuri:etiam qd eis nihil dediſſet: ⁊
qd ꝑpea non vidētur ꝑncipalr̄ moti ad eli
gendum rōne pecunie:ſed rōe meritoꝝ ſuo
rum. Et ſic qd dicta electio non videatur
vitioſa:niſi ꝓbaretur qd electores ſymonie
ſoꝛdibus moti:talem electionem proſequti
fuerint.ar.C.ſi ex.fal.inſtru.l.falſas. Et de re.
iudi.c.cum.i.⁊.a.⁊.i.q.vi.§.vlti. Ubi dr̄: qd
lꝫ pecunia fuerit ſoluta pro electione: ſi ele-
ctus hoc ignoꝛauit:vel ad electionē ſine in-
ductione pecunie ꝓceſſum fuit: qd ei nulla
tenus obeſſe dr̄. ¶ Sicut ēt dicimus qd
preces non inducunt ſymonias: ex quo eli-

gendus alias eſt idoneus:de quo in.c.tuas.
de eta.⁊ quali.cui opinioni adheſiſſe vide-
tur. Goffre.ſm Abba. Panoꝛ.vt ſtatim di
cetur. Qꝛ rñ.ſm glo.in.c.nobis.extra de ſy
mo.in ver.interueniente: que hanc difficul
tatem per illus tex.mouet: et ſoluit. Quod
verius eſt dicere:qd ēt dictis caſibus ſymo
nia cōmiſſa fuerit:qꝛ oīno conſtat ꝓmiſſio
nem interueniſſe ante electionē: qualiſcūqꝫ
fuerit intentio eligentium:cum nulla pro-
miſſio vel pactio debuerit tunc interueni-
re:ar.in.c.nouit.centeſima di.qd hr̄ ibi pro
palea.⁊.i.q.i.placuit.que opi.glo. cōiter ap-
probatur:et quam ſequitur. Uincen.et Ho
ſtiē.ſm Abba.Pa. ibi lꝫ idem Hoſti.in.c.
tanta.et extra eo.alr̄ diſtinxerit ſm eum:qꝛ
ibi dixit:qd aut pecunia data fuit alteri ꝗꝫ
oꝛdinatoꝛi:conſecratoꝛi:vel electoꝛibus et ꝓ
cedat.ꝑma opi.qd ſcꝫ talis electio non inua-
lidetur:aut data fuit eiſdē electoꝛibus ſeu
oꝛdinatoꝛi:et tūc ꝓcedat ſcda opi.glo. Quā
diſtinctionem ſequitur Joā.and.nec videt
qūo poſſit ꝓbari illa intentio electoꝝ niſi
per ipſoſmet:quibus vt ſingularibus et cri
minoſis deponentibus in facto ꝓpꝛio non
crederetur:et facile eēt vnicuiqꝫ qui pro pe-
cunia eligeret:dicere qd oīno alias erat ele-
cturus. Et ſi diceres hoc poterit ꝓbari per
alios quibus prius electores dixerant ſe ta
lem eē electuros:rn̄det qd forte falſum dixe
rant:vel opiniōes mutaſſent:ſi pecunia nō
fuiſſet. Juxta no.in ſili in.c.tua.ex̄ de ſpon-
ſa. Quando vo pecunia data fuiſſet alteri
ꝗꝫ eligentibus: puta tertio vel cōſanguineo
vel amico:tunc ſm Abb.Pa.ibi.concordā
do opiniones ſi pecunia data fuit per eum
qui erat eligendus:vel alium eius noīe:tūc
oīno viciatur electio:qꝛ non fuit libera:ēt ſi
fuiſſent alias electuri:qꝛ pro iure ſpūali que
rendo nō dꝫ aliquid dari: vt no.in.c.ad au
res.et in.c.dilectus filius.extra eo. ¶ Jtē
qꝛ locus regiminis q̄rentibus et ambienti
bus denegandus eſt:et illi tanꝗꝫ ambitioſi
ſunt reprobandi. viij.q.i.in ſcripturis.et.i.
q.vj.ſicut.vbi dr̄. Sicut is qui inuitatus re
nuit:queſitus refugit: ſacris altaribus ē ad
mouendus. Sic qui vltro ambit vel impoꝛ
tunum ſe ingerit:eſt proculdubio repellen-
dus. Aut pecunia fuit per aliū data, et tūc
ꝓcedere pōt.ꝑ° opi.glo. vt dicit idē Abb.
Nam intentio eligentium: qui erant alias
eum oīno electuri. Satis probari poſſet ꝑ
eoſdem:quum non ſint in crimine: et forte

habendo

habendo tractatum ad inuicem vnanimi
ter decreuerant eus oīo eligere. Et hoc ca
ſu recte ꝓcedat. tex. ſm eum in dicto §. vbi.
ꝛ ceſſant oēs ꝯſyderationes. Jo. an. Cuius
dictis ego ita ſimplr non acceſſeris: niſi oēs
ꝓſus eligentium intelligentiam delabe ſy
monie excludamus. Alias aūt hec opi. iudi
cio meo non eſſet bene tuta: ſed viam frau
dibus facillime parare poſſet. Cum oīs ꝑe
ſus puritas ꝛ oīs ſinceritas ī eiuſmodi ele
ctionibus reqrat: put luculēter apparet in
ſepe alleg. c. in noīe dñi. xxiij. di. ꝛ in. d. c. ſi
cut. ibi in ſacerdotibus ordinandis ſinceri
tas vigeat: ſit ſimplex ꝛ ſine venalitate con
ſenſus: pura preferat electio ꝛ ad ſummum
ſacerdotij vel pontificij non ſuffragio vēdi
toꝝ ꝓuectus: ſed dei credat eſſe iudicio ꝛc.
Unde cum hmōi dolus ꝛ fraudes que in
aīo conſiſtunt, non niſi per coniecturas ꝓ
bari poſſint, in. c. ſi. de renun. li. vj. ꝛ in. l. do
lum. C. de dolo. nec v̄iſile ſit ꝙ quis ſine fru
ctu vel vtilitate aliqua velit ſuum iactare.
Si ſupponamus pecuniam interueniſſe ad
finem ꝙ talis eligat: cuicunqꝫ ex hac cā da
ta fuerit. Jdem iudicium in ꝑ. qō in 2° caſu
glo. ꝑdicte faciendum exiſtimarem. Cū v̄iſi
militudinem non habeat ꝙ eligendus pe
cuniam exponere voluerit ad alium fines:
niſi vt ad noticiam eligentium hoc deueni
ret: vt ſe ꝑpea ſcirent obligatos eſſe ad An
tidora ꝛ ad ipm eligendum: ex eo ꝙ ad ipſi
us vel ꝯſanguineoꝝ aut amicoꝝ vtilitates
pecunie expoſite fuerint. ¶ Nō obſtaret itē
premiſſe ꝯcloni. Si diceret ꝙ ls vnus: duo:
aut tres: vel forte tertia pars oīum Cardi
nalium pecunia corrupta fuiſſet: ꝙ hoc nō
haberet impedire nec inualidare electiones
eo maxime: qꝛ qui hꝫ duas partes triū par
tium canonicam ꝛ indubitatam electionē
conſequit de elec. c. ls. ꝛ. c. vbi piculum. eod.
ti. lib. vj. ꝛ. xxiij. diſt. c. in noīe dñi. Unde ex
quo due partes vitio non laborant: videre
tur: ꝙ illa tertia pars q̄ntūcunqꝫ inhabilis
pro ꝯtradicente haberi ꝛ reputari deberet:
cum vtile per inutile vitiari non debeat. c.
vtile. de reg. iur. in. vj. cum concor. Et cum
ille q hꝫ duas partes concordantes ēt tertia
diſcrepante ꝛ contradicente ſit verus ꝛ le
gitimus papa: cui nulla alia exceptio q̄ſ ſtri
cte hereſis opponi pōt. d. c. ls. cum iuribus
ſupra alleg. ¶ Quia ad hoc quoqꝫ rñdet ꝑ
tex. ꝛ no. in. d. c. nobis. de ſymo. ꝙ in hmōi
cā ſymonie ꝑꝑ criminis atrocitatem: vnus
ſolus corruptus pecunia vniuerſam electio
nem oīum alioꝝ inficit: put per illum tex.
no. doc. ꝛ Panoꝛ. ibi qui dič ꝙ electio talis
eſt ſymoniaca: non ſolum cum pecunia ꝑ
miſſa vel data fuit oībus electoribus, ſed ēt
cū data vel ꝑmiſſa fuit vni ex eis: ꝛ ſic pra
uitas vnius inficit totum actum. ¶ Qd̄ vr̄
mirabile ſm eum: qꝛ ſi interueniat excōica
tus in vniuerſitate ī actibus ipſius vniuer
ſitatis, non vitiat actum: niſi ab alijs fuerit
ſcienter admiſſus: vt hr̄ in. c. ſi. de ꝓcura. ꝛ
no. in. c. illa. de elec. Jn actu aūt electionis ſi
interueniat ſymonia in vno tm̄ de vniuer
ſitate non tm̄ dando ſed promittendo totus
actus corruat: vt. d. c. nobis. no. in. c. veniēs.
eo. ti. ꝛ in. c. ij. de confes. ¶ Symonia autē
cōmittit in electionibus dando vel recipiē
do aliquid tpale pro voto ſeu voce danda
alicui in electiōe: dato ꝙ talis eius vox nō
eſſet neceſſaria ad validitatem dicte electio
nis. Et fortius cōmittitur ſi datur pecunia
pro voce neceſſaria hn̄da. Cum hoc ſit quid
ſpūale: prout aperte probat. tex. in. c. mathe
us. de ſymo. qui ad hoc no. ꝯſueuit ꝑ docto.
Qd̄ forte procedere pōt: ꝑꝑ horrorē crimi
nis: vt dcm̄ fuit: vel ꝑꝑ incertitudinē: qꝛ ta
lis electio forte ſuſtētari poſſet ꝛ obtinere ex
voto illius tm̄ q corruptus fuerat: ꝛ ſic ele
ctio nō fuiſſet libera: vel ēt hoc eē poſſet ra
tione electi: qui oīno ſiue vnū ſiue duos vel
plēs corruperit papatum: eꝑatum: vel bene
ficium pecunia acquiſiuit: ꝛ donū dei q̄ntū
in eo fuit: emere voluit. Et hec forte poſſet
eē rō diuerſitatis inter excōicatum ꝛ ſymo
niacum: qꝛ ſolus excōicatus occultus eſt in
fectus: ſed in electiōe ſymoniaca electio ipſa
inficitur: non tm̄ reſpectu vocis actiue: ſed re
ſpectu actus ꝛ voti paſſiui illius. ſ. qui eligi
tur: qui ita redditur īhabilis ꝛ ſymoniacus
propter vnum tm̄ corruptum: ſicut ſi electo
res oēs pariter corrupiſſet. ¶ Non obſtāt
modo iura. ſ. in contrarium contra hāc ve
ram ꝯclonem allegata. Et primo nō obſtat
glo. in. c. i. lxxix. di. inq̄ntum dicit: qō ſi papa
eſt electus a duabus partibus Cardinaliū
qō amodo nulla contra ipm admittitur ex
ceptio de vitio eligentium vel electi: ꝛ qō ſi
tertia pars vellet probare electionem eē ſy
moniacam non audiretur. d. c. ls. de elec. ls
dicat talr eligentes peccare. Et rōnem eē di
cit quare talis exceptio opponi non poſſit:
qꝛ non eēt corā quo iudice proponi vel pro
bari valeret: iuribus plibus ſupra repetitis.

¶ Quia videtur: q̇ꝺ a contrario ſenſu per ipſammet glo. vr̃ q̇ꝺ ſi papa talr̃ electus haberet iudicem coram quo hmõi exceptiões opponi poſſent: non negaretur quin pp hoc ꝛ accuſari ꝛ deponi deberet. Sed ſatis abũde ꝛ clare ſ. oſtenſum fuit: cum tex. ꝛ glo. in ſepe allegato. c. ſi papa. xl. di. concilium eſſe iudicem ꝛ ſuperiores pape in oı̃bus cauſis: vbi agitur de fide vel hrẽſi: vel apoſtaſia: vel notorio ꝛ incorrigibili ipſius crimine: vbi vniuerſalis eccleſie ſtatus decoloraretur ꝛ piclitari poſſet, vel vbi intruſus eẽt ꝛ ſciſmaticus: vt ibi no. ꝛ in. c. ſiquis pecunia. lxxix. diſt. et in. c. ſi duo. cum ſi. Ergo hoc quoqꝫ caſu cũ talr̃ ſymoniace electus intruſus ſit: et nullũ canonicum titulus habeat: prout ſ. clare oſtẽſum fuit. Huiuſmodi exceptio coram concilio ipſo eiuſdem iudice proponi et probari poterit. ¶ Quod qdem dicta glo. et tex. in d. c. lʒ. non obſtante viua et manifeſtaria ratione probatur: qꝛ quotienſcunqꝫ lex vel ſtatutum diſponit: q̇ꝺ nulla exceptio contra talem actum: ſententiam: vel inſtrm̃ opponi poſſit: nunq̃ intelligitur tollere exceptiones ſuper qbus fundatur qualitas ipſius actus: ſententie vel inſtrı̃: ſeu per quas detraheret eidem q̃litati ſuper qua fundatur ius taliter diſponens: q̇ꝺ eſt dicere q̇ꝺ ſi exceptio q̃ opponitur: negat qualitatem ſuper qua fundatur ius illud: eidem actui ineſſe: q̇ꝺ cõſequẽter talis exceptio contra hmõi actum opponi poterit. Quia ius illud itelligi dꝫ remouere noluiſſe exceptiones: per quas demonſtrarentur qualitates ſup quibus ius illud fundatur: non ineſſe, vt in exemplo. d. c. lʒ. Ubi dr̃ q̇ꝺ ille abſqꝫ vlla exceptione ab vñi eccleſia Ro. Pontifex hẽatur: qui a duabus partibus Cardinalium electus fuerit et receptus ꝛc. Qualitas ergo ſuper qua fundatur iſte tex. eſt numerus duaꝝ partium Cardinalium. Si ergo negaretur iſtud ſubale. vʒ. q̇ꝺ ille non ſit papa ex eo: qꝛ non fuerũt due partes: que ipm̃ elegerunt, vel ex eo qꝛ tales qui ipm̃ elegerunt: non erant Cardinales. Iſte due exceptiones que negãt ſubſtantiam q̃litatis ſuper qua fundatur iſtud ius nimiꝝ. d. tex. non obſtante opponi potetunt. Quod probat in his terminis. tex. in alle. c. ſiquis pecunia ſm intellectum gl. ibi. que voluit illum tex. intelligi de electo ſymoniace ab alijs quã a Cardinalibus. Hinc dixit glo. ſi. ab aliquibus reputata ſingularis in cle. i. de ſeque. poſ. ꝛ fruc. q̇ꝺ lʒ tex. ibi

dicat q̇ꝺ nullitas aliqua ı̃pedire nõ poſſit ſequeſtrationem poſt vnam ſententiam latam in curia. Tñ qꝫ ſi opponatur nullitas per quam negetur iuriſdictio eius: qui tulit ſententiã. Et ſic negetur qꝫ ille fuerit iudex: qꝫ talis nullitas opponi poterit, quia talis non appellaretur ſententia: que a non iudice lata fuit: vt in. c. at ſi clerici. ꝺ iudi. Et dixit Abb. pa. in. d. c. lʒ. in. v. col. in gl. in ver. exceptione: q̇ꝺ ſi ſtatutum remouet oẽm exceptionem contra publicum inſtrm̃: q̇ꝺ nihilominus admittetur exceptio: q̇ꝺ illud inſtrumentum non ſit publicũ, qꝛ tunc ceſſat ſtatutum. Unde putat ipſe: q̇ꝺ ſuppoſito: q̇ꝺ papa eſſet electus a duabus partibus Cardinalium: qui vere eſſent Cardinales, q̇ꝺ dicto tex. non obſtante opponi et admitti poſſet oı̃s exceptio, que nãlr̃ hoc eſt de iure nãli vel diuino inferret talem electum non eẽ: nec eẽ poſſe papam, qꝛ hmõi exceptio infert ad ius hñdi et poſſidendi: que etiã admittitur in poſſeſſorio recuperande, vt no. glo. viij. di. quo iure. Unde inqt; ipſe hec exceptio q̇ꝺ talis electus ſit hereticus: vel mulier, vel furioſus, vel infans. d. tex. non obſtãte dꝫ admitti: qꝛ ſi eſt hereticus non põt eẽ papa: cum ius papatus non cadat in eum: cum ſit extra eccleſiam: et ppea caput eẽ nõ poſſit eccleſie. Idem in muliere. in. c. noua. de peni. et remiſ. et idem in furioſo et infante cum non habeant ꝯſenſus ꝛc. Idẽ quoqꝫ dicamus et nos in ſymoniaco, qꝛ Papa eẽ non poſſit: cum titulum aliquem canonicũ aſſequi non valeat: tam defectu ipſius emẽtis, cum ſit inhabilis: excõicatus et hereticus: vt ſ. oſtenſum fuit: q̃ꝫ defectu vendentium donum dei: quod ſuum non eſt: q̇ꝺqꝫ vendi vel poſſideri non poteſt: per iura et rõnes de qbus ſ. Pro quo faciat lrã. d. c. lʒ dum dicit q̇ꝺ electus a duabus partibus Cardinaliũ Romanus Pontifex hẽatur: negando qualitatem ſup qua fundatur tex. ipſe. vʒ. q̇ꝺ dicti eligentes dicto caſu fuerint Cardinales cum eẽnt incapaces et inhabiles rõne ſymonie: pp quã priuantur auctoritate eligendi: vel negando q̇ꝺ talis q electus fuit eẽt capax vel habilis ad hmõi electionem. Cum hẽret iã pſonam infectam, excõicatam et inhabilem ad acqrendum titulum canonicum rõne dicte ſymonie. Sicut de heretico dicimus per iura ſ. alle. Nã lrã verificari dꝫ neceſſario in perſonis habilibus et capacibus tã actiue q̃ꝫ paſſiue:

ſtante

ſtante diſpoſitione non ſolum iuris poſiti-
ui:ſed etiam nālis z diuini:per qḋ ſymōia
dānatſ. Et hmōi electiones inficiunt. Et ꝙ
exceptio hmōi falſe z ſimulate electiōis op
poni poſſit:facit qḋ in ſili voluit Bar. in l.
i.§.z per vis.ff.qḋ vi aut clam. ℭ Ubi etias
per doc.qui dicunt: ꝙ nō obſtāte ꝙ lex vel
ſtatutum remoueat oēm exceptionem ꝯtra
publicum inſtrm:ꝙ nihilominus ſi hmōi
inſtrm fuerit fictum vel ſimulatum:in quo
liber ꝯſenſus defuerit. Qḋ hmōi exceptio ſi
mulati ꝯtractus cū ꝟe inſtrꝫ dici nō poſſit:
opponi poterit:vt to.ti.c.plus valere quod
agiſ. Qḋ multum facit ad caſum huius fi-
cte z ſimulate electionis:que electio dici nō
poterit:cum libera non fuerit. Et ſic nega-
reſ etiam iſta q̄litas.vꝫ.ꝙ talis Papa non
habuerit electionem. Ad qḋ ēt facit:qḋ no.
dixit Joā.an.in.c.i.de reſcrip.in.vi.z Bal.
in.c.i.§.iudices de pace iura. fir. in vſi.feu.
ℭ Ubi dicunt ꝙ allegatio nullitatis eſt na
turalis defenſio:defenſio aūt eſt de iure na
turali:vt in cle.paſtoralis.de re iudi.z alibi
que per ius poſitiuum vel ꝓncipem tolli
non pōt.d.cle. paſtoralis.xiij.di.c.i.inſti.de
iur.natu.§.ſed nālia. Pro q̄ ꝯclōne.d. Alex.
de imo.in.l.i.§.per vim.ff.ꝙ vi aut clam.in
apoſtil.ad Bar.dedit plꝰes bonas remiſſio
nes. Et eleganter ꝯſuluit Pet.de anche.cō-
ſilio.xx.incipit.Chri noīe zc. ḋ iure zc. Et
Cardi. Zabarel.ꝯſi.xxix.incipit iudex de iu
re iudicaturus.in pe.z vlti.col. In qbus lo
cis ponunt qōnem. De ſtatuto remouente
oēm exceptionem zc. Ergo ꝑ hec z alia plā
que ad hoc induci poſſent, hmōi exceptiōe.
d.c.lꝫ.cum ſi.non obſtante: coram concilio
contra Papam ſymoniace electum oppo-
ni poterit z excipi de heretica ſymonia:q
vt dcm̄ fuit,lex gnālr excludēs oēs exceptio
nes:intelligi dꝫ de exceptionibus friuolis:
non aūt de his que negant qualitatem ſuꝑ
qua lex fundaſ:z de legitimis exceptiōibus.
Que reddant votum nullum ipſo iure,qḋ
clare ꝓbat tex.de elec.ſi qñ.in.vi.in fi.z no.
in l.non tm̄.§.ſi peremptorie.ff.de peti.here
di. Quod ēt firmare vꝛ gl.in.d.c.lꝫ.in ver.
exceptione. Dum voluit ꝙ non obſtāte ge-
neralitate illius tex.opponi poſſit exceptio
hereſis tanq̄ꝫ exceptio legitima, z vota di-
ctaꝝ duaꝝ partium ipſo iure anullans.d.c.
ſi qñ. ℭ Pro quo facit qḋ vꝛ de cā cōmiſſa
appellatione remota,q intelligiſ de appel-
latione friuola.de appel.paſtoralis.no.in.c.

ſecūdo regris.extra eo.z in.l.i.§.interdum.
ff.quibus appel.non lꝫ. Dicit tm̄ Abb.Pa.
in.d.c.lꝫ.ꝙ exceptio reddens talr electus in
capacem de iure poſitiuo non eſſet admit-
tenda:z qḋ de tali exceptione pōt intelligi
illa lrā. Quaſi per illa verba voluerit text.
tollere oīa impedimenta iuris poſitiui. Uñ
dicit ipſe non poterit opponi qḋ ſit laycus:
q z Petrus erat laycus: qñ ꝯſtitutus fuit
Pontifex. Item non poterit opponi qḋ ſit
coniugatus vel quid ſilē. Qḋ tm̄ ego nō cre
diderim ita ſimplr eſſe veꝝ per illam rōnē
euidentiſſimam de quaꝫ. Q: ille Cardina
lis ſeu alter quis:qui eligendus eſt: anteq̄ꝫ
electus ſit:nō eſt Papa : nec gaudere poteſt
adhuc priuilegio papali: ſed ligaſ non mi-
nus iure poſitiuo q̄ꝫ iure diuino. Ergo iſte
oēs exceptiones,que eum impedirent z in-
habilem redderent de iure poſitiuo ſibi nō
minus q̄ꝫ alteri cuicunqꝫ opponi poterūt,
ſaltem a principio,vt de ſe pꝫ,lꝫ forte ex poſt
facto per illum tex.non poſſent opponi,niſi
ille releuantes de qbus ꝫ. ℭ Ex ꝓmiſſis aūt
infert idem Abbas ad qōnes:vt dicit ipſe:
notabilem:de electione Pape facta per im
preſſionem vel per violentiam: q vt dicit
tex.qui in hoc reputaſ ſinglis. in.c.in noīe
dñi.xxiij.di. Electus in Papas per ſeditio-
nem,ꝓſumptionem: vel impreſſionē:recipi
non dꝫ in Papam: ſed eſt excōicatus cum
oībus ſuis fautoribus. Ille aūt tex.non ē ho
die ſublatus:ſm eum per tex.in.d.c.lꝫ. vt ex
preſſe voluit Hoſtien.ibi.qui dixit: qḋ non
ſolum obtinere papatum contra ꝓuiſiones
illius.c.incurrit penas de quibus ibi. Sed
etiam obtinens papatum per ſeditionem.
Nec dꝫ recipi pro Papa zc. Et idem com-
probare vꝛ. Egi.bellamere ſm.d. Alexādri
num.in.d.c.in noīe dñi. in.iij.col. vbi per
illum tex.dicit ꝓbari.qḋ ſi in actu electiōis
pape īteruenit ſymonia:qḋ talis electio eſt
nulla. Quod ēt atteſtaſ glo.in.c.ſiquis apli
ce.lxxix.di.in li.meo antiquo.z in libꝰ par-
uo imꝓſſo.in pꝰglo.in ſi. Que dicit qḋ Pa
pam eligentes mediante pecunia peccant,
z qḋ electio ipſa nulla eſt: lꝫ i alio libro vꝛ
vitioſa eſt. Sunt tm̄ qdam libri qui illum ſi
nem glo.non habent. Idem aūt Hoſti.ex-
ponendo tex.in.d.c.in noīe dñi. dicit ꝙ ſe-
ditio ibi poniſ ꝓ violentia vel imꝓſſione
preſumptio ꝓ ambitioſo tractatu ꝓmouē-
di. Ingenium pro fraude: calliditate,z do-
lo:ad qḋ dicit ſe allegare tex.lxxix.di.ſiquis

pecunia. Cum multis alijs capl'is eiuſdẽ
diſtinctionis. Et ſubdit ꝙ illa capl'a eſſent
legenda inter Cardinales in electione Pa
pe. Et tandem diſtinguẽdo concludit ipſe:
ꝙ contra electum a duabus partibus Car
dinalium non põt opponi, ꝙ fuerit electus
per ingenius: pſumptionem: vel ſeditionẽ.
Niſi forte eſſet talis exceptio: que anullaret
talem electionem. Qđ tñ in idem recidere
v r: qđ dcm̃ fuit. Idem vo Abb. inferẽdo
ad deciſionem. q. Dicit ꝙ maxima fuit con
tentio tpe ſciſmatis tunc ꝓxime pteriti cir
ca electionem Urbani. vj. qꝛ multi valẽtiſ
ſimi viri conſuluerunt: qđ pp impſſionem
populi Ro. illa electio non valuerit: multi
vero econtra. Ad qđ dicit ipſe eſſe viden
dum: ſingulare dcm̃ Inno. in. c. qđ ſicut. de
ele. Ubi tenuit qđ electio facta per impſſio
nes tenet mero iure: l3 ſit caſſanda: ꝛ ſubdit
quod multi tenuerunt iſtam partem, ꝛ ple
riqꝫ tenuerunt oppoſitum. ¶ Ipſe vero di
ſtinguendo ꝛ ſoluendo dicit, qđ ſi electores
compelluntꝰ eligere certam pſonam: qđ ele
ctio ipſo iure non v3: qꝛ eſt contra ꝓpꝛium ſi
gnificatum ꝛ ſubale vocabuli: cum eligere
ſit vnum ex plibus voluntarie capere. Uñ
non põt dici electio: vbi non eſt voluntas
libera. xxiij. q. v. ad fidẽ. ꝛ eſt tex. valde not.
contra dcm̃ Inno. in. c. vbi piculum. §. cete
rum. de ele. in. vj. vbi formalr̃ dr̃ qđ ceſſat
electio, vbi adimitꝰ libertas eligendi: põde
rando verbum libertas. Cum ergo in ele
ctione requiratur conſenſus liber: non condi
tionalis: non alternatiuus: non incertus:
de elec. in electionibus. in. vj. Si conſenſus
deeſt in qualitate libertatis: illa non põt di
ci electio. Sicut in ſili dicimus in mrĩmo
nio carnali: vt in. c. cum locus. ꝛ qđ ibi no.
de ſponſa. eſt glo. in. c. quiſquis. ꝛ in. c. bone.
de ele. que hoc innuit. ¶ Et ſentit Bar. in
tractatu de tyrãno, vbi dicit: qđ ſi ciuitas:
que h3 electionem rectoris, eligeret ipm̃ re
ctores per cõpulſionem tyrãni: talis electio
non valeret. Quinimo qđ ſententie late ab
illo Rectore erunt nulle. Pro quo bene fa
cit ſm̃ eũs. l. ij. ff. de iudi. Ubi requiritꝰ liber
conſenſus in transferenda, vel ꝓrogãda iu
riſdictiõe: ꝛ facit. qđ no. in. l. decernimus. C.
de ſac. ſan. eccle. Aut compellũtur electores
eligere vnum ex certo gñe perſonaꝝ: ꝛ tũc
putat Panoꝛ. qđ valeat electio. Nam vide
mus qđ conſuetudo iſtam libertatem eli
gendi transfert quoad certum genus perſo

naꝝ: tñ: l3 in totum nõ dicatur: nec poſſit
tollere libertatem eligendi: vt ꝓbatur in. c.
cum terra. de ele. Ubi per Io. an. iuncto. c.
cum dilectus. de conſue. ꝛ. c. abbate. de vb.
ſig. Et ſic dicit iura contraria reduci ad cõ
cordiam iudicio ſuo. Hec tñ diſtinctio non
euacuat dcm̃ Inno. iudicio meo, inqꝫtũ vo
luit electionem eẽ validã: ſed caſſari poſſe:
qꝛ illud nullo caſu veꝝ vr̃ eſſe. Sed quo ad
ꝓpoſitum nr̃m p3 ex pmiſſis veꝝ eẽ: qđ. ſ. di
cebatur. v3. qđ electio facta ſymoniace dici
tur nulla tanqꝫ facta per impſſionẽ de cer
ta perſona: adempta libertate eligendi alte
rum doctiorem: meliorem: ꝛ forte vtiliorẽ.
Et qđ ppea concilium dicto caſu indici: con
gregariqꝫ poſſit ꝛ debeat pmiſſis iuribus
non obſtantibus, pro quo facit glo. in. d. c.
ad aplice. lxxix. di. Et de huiuſmodi electio
ne per violentias ꝛ impſſionem facta: late
diſputat Bal. in trac. ſuo. de ſciſmate. poſt
ti. c. ne qs aliquẽ teſtari. ꝓhi. Quia aũt tex.
in. d. c. l3 determinat: ꝙ electio Pape fieri
debeat a duabus partibus Cardinalium.
¶ Querunt circa hoc doc. Ibi nũqd vox
electi computari debeat. Suppoſito ꝙ ipſe
quoqꝫ ſit de collegio: ꝛ ꝙ alteꝝ nõ elegerit.
Quia ſi hec duo nõ ꝯcurrerẽt: vox ſua nul
lo caſu poſſet computari: Et ꝙ electioni de
ſe facte ꝯſentiret. Circa quas heſitationem
Abb. panoꝛ. poſt alios cõcludit. ibi: ꝙ ſi ele
ctio ſit per ſcrutinium puatum vox ſua cõ
putari non poterit in numero alioꝝ: qꝛ cũ
ipſe tunc ignoꝛet: an fuerit electus ab alijs:
nõ potuiſſet dicere eligo me ipm̃. Et ſi hoc
dixiſſet tanqꝫ ambitioſus eẽt repellendus.
Si vero electio facta fuit per Scrutinium
publicum. Ita ꝙ qlibet palam exprimebat
votum ſuum: tunc vox electi computabitꝰ
in numero. Si tñ ipſe electus electioni de
ſe facte prius conſenſerit: quo caſu dici non
poterit ambitioſus: cum non oriatꝰ a ſe ele
ctio: ſed ad hoc vocatus fuerit a fratribus.
Pro quo faciunt. no. per ipm̃ Panoꝛ. ꝛ ali
os in. c. cum in iure. de elec. Putat tñ idem
Panoꝛ. id qđ pratica ꝛ conſuetudine docẽ
te veꝝ eſt. v3. ꝙ in Papa ſpãle ſit. ꝙ. ſ. qꝫtũ
cunqꝫ ipſe in Scrutinio publico vel priua
to votum ſuum alteri dederit. vel in alteri
us electionem conſenſerit: ꝙ nihilominus
ſi poſtea videt ſe electum fuiſſe ab alijs: po
terit recedere ab electiõe quã fecit de alioꝝ
ꝛ accedere ad electionem de ſe factas: qꝛ in
electione Põtificis admittitꝰ variatio. Et

electio de eo ſacta a paucioribus cōualeſcit.
Si poſtea variando due partes Cardina-
lium accedant ad talem electionem factam
a paucioribus: qđ non permittit̄ in electiōi-
bus alioꝝ ꝑlatoꝝ. no. in. c. auditis. in. c. qđ
ſicut. in. c. eccleſia. il. ij. ⁊ in. d. c. lз de electio-
ne. ¶ Poſſent tñ ꝯuenire oēs Cardinales
⁊ ordinare ꝙ electus a maiori parte ipſoꝝ
eſſet Pontifex: ſm doc. ⁊ Panoꝛ. in. d. c. lз.
ꝗ ex iſta ꝯuentione ſpāli vident̄ oēs ꝯſenti-
re in electum: ⁊ dicunt hoc facere poſſe car-
dinales: ꝗ eis nō eſt tradita certa forma eli-
gendi: vnde ſatis eſt dicunt ipſi: ꝙ conueni-
ant due partes Cardinalium. Secus tñ eēt
vbi pro forma traderet̄: qđ certus numerus
deberet interuenire: put hr̄ in. c. is cui. iun-
cta eius glo. de ele. in. vj. Sed ego neſcio vi-
dere per ꝑdicta. Quō Cardinales ſtatuere
poſſint qđ ille ſit papa qui eligetur a maio-
re parte ipſoꝝ: ſtante determinatione dicti
. c. lз. decernentis qđ eligat̄ a duabus parti-
bus. Maxime ꝗ ipſi Cardinales non pñt
ius condere: nec ſupioris legem tollere. de
maio. ⁊ obe. cum inferioꝛ. cū ſi. ¶ Ponūt
etiam Jo. an. panoꝛ. ⁊ alij doc. in. d. c. lз. xiij.
ſpālia. circa electionem pape. Que non ꝓ-
cedunt in alijs electionibus inferioꝝ. Sed
de his alias. Redeundo aūt ad q̄ōnem pn-
cipalem: de papa ſymoniace electo: que ma-
gni eſt pōderis: magniqз periculi: qppe qđ
vlem dei eccleſiam maximo ponit i diſcri-
mine: ꝗ tota vis conſiſtit in eo qđ pauloāñ
dicebat̄. vз. qđ papa ſymōiace electus ideo
in concilio accuſari, ⁊ ab eo deponi poſſit.
Nā ſymonia ēt ſtrictiſſi. dr̄ hereſis. i. q. i. be-
nedictio. ⁊. c. quiſqs. ⁊. i. q. vij. c. pз. vbi tex.
dicit ad lrām. pз ſymoniacos veluti ꝑmos:
⁊ ꝑcipuos hereticos ab oībus fidelibus re-
ſpuendos: ⁊ ſi cōmoniti nō reſcipuerint ab
exiernis ēt poteſtatibus opprimēdos. Oīa
etiam crimina ad cōparationem ſymonia-
ce hereſis: quaſi pronihilo reputant̄ ⁊c. Jō
circa hoc magis ac magis inſtādo. Pro cō-
firmatione huius poſitionis videnda ſunt
infinita iura que concorditer deducunt̄. in
d. c. pз. ⁊ in. c. quotiēs de ſymo. Ubi deoda-
tus papa inquit: peruenit ad nos qđ per ſy-
moniacam hereſim fueris ordinatus. Pro-
pterea neceſſe hūimus te ꝓhibere ne miſſa-
rum ſolēnia celebrare debuiſſes ⁊c. Facit
qđ crimen hoc nephandiſſimum: fauore fi-
dei ⁊ inhabominationē tanti ſceleris eqpe-
ratur crimini leſe maieſtatis. Jn quo ad ac-
cuſandum ſerui ⁊ viliſſime queciīqз perſo-
ne admittuntur: ēt ſi eēnt meretrices: de ſy-
mo. tanta. vj. q. i. ſiquis cū militibus §. por-
ro. ⁊. c. nullus §. ſed cum oēs. Sicut ēt dr̄ de
hereticis: vbi excōicati: pticipes ⁊ ſocij cri-
minis in teſtes ⁊ ad accuſandum admittū-
tur. de hereti. c. in fidei fauorem. lib. vj. Er-
go ſi ꝯſtabit papam ſymoniace electum cū
hoc quoqз crimen ſit hereſis. Non minus
concilium ꝯgregari: ⁊ papa pp hoc accuſari
⁊ depōi poterit, qꝫ ſi hereticus eēt: eo ꝗ in
hereſim dānatam incidiſſet. Qđ ꝓbat tex.
i. q. i. eos. Ubi Thraſius epſ Conſtantino-
politanus ſcribens Hadriano pape forma-
liter inqt. Eos qui per pecuniam manus
impoſuerūt petrus diuinus apls: cuius ca-
thedram ſortita eſt ſcitas vrā tanqꝫ Symo-
nem magum deponit. Tollerabilioꝛ eſt. n.
Macedoniani ⁊ eoꝝ q circa ſpm ſunt: ſpūs
ſci: impugnatoꝝ impia hereſis. Jlli. n. crea-
turam ⁊ ſeruum dei pr̄is ⁊ filij: ſpm̄ ſcūm
delirando fatentur. Jſti vero ſpm̄ ſcm̄ ſer-
uum ſuum efficiunt. Et paulo. ī. inqt: ⁊ pro-
culdubio in eis non eſt grā ſpūs ſci. i. ſacer-
dotij ſanctitas. Nam qđ non acceperūt nō
habent. Et. ī. deteſtando hoc hereticum ſy-
monie crimen: inqt ſymoniacos compari
iudeis blaſfemantibus chr̄m ⁊ dicentibus
ipſm in Belzebu principe demonioꝝ eiice-
re demōia: ac inde ꝓditori. Et diuus Gre-
gorius in Regiſtro. i. q. i. in. c. p̄ſbr. inqt pre-
ſbyter ſi per pecuniam eccleſiam obtinue-
rit, non ſolum eccleſia priuatur: ſed ēt ſacer-
dotij honore ſpoliatur. Quia altare ⁊ deci-
mas ⁊ ſpm̄ ſcm̄ emere vel vendere, ſymo-
niacam hereſim eē, nullus fidelius ignorat:
⁊. ī. benedictio illi in maledictionē conuerti-
tur: q ad hoc vt fiat hereticus promouetur.
Et btūs Ambro. ea. cā. ⁊. q. i. in. c. reperiun-
tur. inquit. Quicunqз deinceps pro accipien-
da diuini dignitate doni qđlibet ꝑmiū de-
tectus fuerit obtuliſſe: ex eodez tpe ſe noue-
rit anathematis opprobrio ꝯdēnatū. Atqз
a participatione corporis: ⁊ ſanguinis chri
alienum. Jn concilio quoqз Bacharanē.
ea. cā. ⁊. q. i. n. c. placuit. dr̄. Antiqua diffini-
tio patrum. Jta de eccleſiaſticis ordinatio-
nibus ſtatuit dicens. Anathema ſit danti:
Anathema accipienti. Qđ repetit beatus
Gregorius. ibidem in. c. quicunqs. ibi ſcri-
ptum eſt anathema dāti: anathema accipi-
enti: hec eſt ſymoniaca hereſis. Quō ergo
anathema ſunt, ⁊ ſancti ſunt, ac ſanctificare

alios pñt. Cum in chriſti corpore non ſint. Quo xpi corpus tradere ꝛ accipere pñt? ꝛ qui maledictus eſt: quo benedicere poteſt? ❡ Ex quibus oibus auctoritatibus. maxime ſctiſſimoꝝ doctoꝝ. Grego. ꝛ Ambroſij: concludit Gratianus in. d. c. placuit §. ex illa. illud qḋ ſ. dicebamus. q. ſ. ſymoniaci nõ minus ꝙ alij ꝓpꝛij ꝛ ſtricti heretici a fide catholica exorbitant. Et ideo ꝯñr dicit ipſe: ꝙ de illis itellr: de iſtis quoqꝫ decernit. Que verba optime cõcludunt intentionẽ nr̃as. ❡ Quare aũt ſymonia dicat hereſis põit Archi. i. q. i. in. c. ſert. Dicens ꝙ qdam ſunt impreciabilia de iure ꝛ non de facto: vt ſacramenta eccleſie: que re vera ḋ iure vendi non pñt: lꝫ de facto qñqꝫ vẽdant. Illi ergo qui talia vendi poſſe de iure ꝛ abſqꝫ peccato credunt: ſicut ꝛ virtutes ꝛ dona ſpũs ſcti. Iſti ꝓprie dñr ſymoniaci heretici. Nec minus tunc ſymonia dr̃ hereſis ſtricte: ꝙ diceret ſiqs crederet vel ptinaciter aſſereret fornicationem vel adulterium non eſſe peccatum. Vel ideo ſm ipſm ſymoniaci dñr heretici: qꝛ pmitiui Symõis magi diſcipuli: qui ſe xpianos pſi'ebant. Colebãt imaginẽ Symõis magi. Et cuiuſdã mulieris: quã ſeluticen. appellabãt: que fuerat ſocia turpitudinis eius: que prius in ꝓſtibulo ſteterat apud Tirum vrbem phenicis: quibus odores ꝛ ſacrificioꝝ libamina offerebant: vt legit ſm eũ in eccleſiaſtica hiſtoria. li. ij. c. xix. ❡ Non eſt tñ dicendũ ſm Inno. in. c. quotiens. de ſymo. ꝙ ois ſymoniacus ſit hereticus: ſed ille tm̃ dr̃ hereticus: qui crederet grãm ſpũs ſcti poſſe pcio acquiri. Unde ibi dixit Panor. ꝙ alij hoc non credentes: ſed dãtes pecunias pro auiditate hñdi bñficiũ: vel conſequendi ordinem: non ſunt heretici ſed ſimplr̃ ſymoniaci: lꝫ gñalr appellent heretici pp̃ imanitatem criminis. Ex quibus nihilominus infert ad id qḋ dixit gl. in. d. c. ſi quis pecunia. lxxix. di. Dus querit nũqd Papa accuſari poſſit de ſymonia ſicut de hereſi: ꝛ concludit ipſe Panor. dicendũ eẽ: ꝙ papa de hoc vitio: non poterit accuſari. Niſi concurrant illa tria que ponit. glo. in d. c. ſi papa. vꝫ. ꝙ dicta ſymoniaca hereſis notoria ſit: ꝙ in illa icorrigibilr perſeueret, ꝛ ꝙ ex ea vlis ecclia ſcandaliçet: qḋ dicit eẽ menti tenẽdum. Sed iſta dicta Panor. intelligi forte poſſent de ſymonia cõmiſſa a Papa actiue: vendendo. ſ. beneficia ꝛc. vt. ſ. ſuo loco dicet: ſed ſecus dicendũ eẽt: qñ ſymoniacus eſſet paſſiue. Ubi. ſ. pecunia mediante electus fuiſſet in papam. Quia dicto caſu ſiue credat: ſiue nõ credat ſe poſſe emere donum dei: papatum ꝛ grãs ſpũs ſci pecunia mediante oĩno tanqꝫ hereticus: excõmunicatus: apoſtaticus: ꝛ non aplicus: accuſari: dãnari: ꝛ de ſede aplica deturbari: inuocato pſidio brachij ſclaris: vꝫ: vt ſ. dictus fuit. lxxix. di. ſiqs pecunia. ꝛ. d. c. in noĩe dñi. xxiij. di. Quicqd dixerit gl. in. d. c. ſiquis pecunia. que nimis gñalr ꝛ cõfuſe loquendo: tres caſus quos tangit ille tex. quibus papa veluti apoſtaticus de ſede illa expelli dꝫ inuoluit. vꝫ. Primo qñ pecunia mediante ſymoniace eligit: vel intronizatur. Scḋo qñ alia quacũqꝫ humana grã: puta pcibus Regum: Principum: vel alioꝝ contẽplatione ꝛ intuitu non ponderatis eius meritis eligitur. Tertio qñ pplari ſeu militari tumultu ſine concordi ꝛ canonica electione Cardinalium intronizatus fuit. Quos tres caſus bene ſignãt ꝛ diſtingunt ille due alternatiue in tex. poſite. vꝫ. vel. et. aut. Quaꝝ alteram quoad ꝓpoſitum nr̃m ſufficiat eẽ veram: vt hr̃ in. c. in alternatiuis. de reg. iur. in. vi. ꝛ ibi per glo. ꝛ Ioã. an. in mercu. Et facit ad id qḋ dixit de. verbo. vel. et. aut. gl. in cle. i. de rebus eccle. non alie. in ver. aut. ꝛ in cle. i. de conceſſione pben. in ver. vel eccleſiam. lꝫ dicta gl. in. c. ſiquis pecunia intelligere videatur: ꝙ ille tex. vnicũ tm̃ caſum ſymonie decidere voluerit. Cum alr̃ forte euitare non poſſet qõnem per eam ꝓpoſitam. Et ppea intellexit illum. tex. loqui de papa qui per ſymõiam electus fuit ab illis qui non hẽbant poteſtatem eligendi: ꝛ nõ de electo ſymoniace a Cardinalibus. Tãqꝫ ſi vellet inferre: ꝙ Papa nõ põt eligi ſymoniace ab ipſis Cardinalibus: ꝛ ꝙ ſi millies interueniret ſymonia in tali electione Cardinalium: qḋ de hoc non poſſet excipi contra Papam: maxime qñ electus fuit a duabus partibus ipſoꝝ Cardinalium concorditer per tex. in. d. c. lꝫ. de elec. Que iudicio meo eſt vna truffa: put patet. extra. ſ. deductis. Nam nemo pſumit ita ſupinus: ꝛ ſui ipſius ac reꝝ ſuaꝝ imemor: vt pecunias ꝛ bona ſua ſine fructu effundere velit: iuxta. ſententiam Pauli iureconſulti. in. l. cũ ḋ in debito §. i. ff. de ꝓba. Ergo non vr̃ ḋiſile ſed potius incredibile: vt dicit tex. ibi. qḋ aliqs inueniatur ita ſtolidus: qui dignitatem papalem tot pecunijs acquirere velit ab his

qui nullam

qui nullā ptātē eligendi vel vēdendi habe
ant. Qđ ſi ita ē:put cuilibet ſenſato ad ſen
ſum pʒ:ꝛ ꝯſentaneus oīno videri dʒ. Alio
poterit rōnabilr dici: ꝙ Nicolaus Papa:
qui fuit ꝯditoꝛ illius canonis: habuerit hūc
reprobum ꝛ non veriſimilem ſenſum:ꝛ vo
luerit decidere caſum:qui in conſyderatiōe
haberi non pōt. Cum inſanus qcunqʒ cogi
taret ꝛ ſciret: ꝙ talr electus ſymoniace ab
his qui nullum haberent ius eligendi:non
eſſet Papa:nec ab aliquo catholico habere
tur:aut reputaret̄ pro Papa. Nemo.n.da-
re pōt qđ non hʒ.i.q.vij.dabertum. Et pro
pterea.tex.ille in.d.c.ſiquis pecunia.neceſſa
rio ꝛ cōcludenter intelligi dʒ:de Papa ſy-
moniace electo a Cardinalibus etiā ꝙ oēs
eſſent concordes. Et ita ꝓbat ꝯclonem nr̄as
aperte:ꝙ.ſ.Papa ſymoniace electus:velu-
ti excōicatus:hereticus:ꝛ apoſtaticus accu
ſari:damnariqʒ poſſit in concilio. Et ꝙ di-
cta de cā cōcilium congregari poſſit: vt di-
xi. Qđ aūt ita debeat intelligi ille tex.ꝓbat̄
inconuincibilr per alium tex.eiuſdem Ni-
colai Pape.xxiij.diſt.in.c.in noīe dn̄i. Per
quem luce meridiana clarius colligit̄:con-
iuncta eius narratiua cū ꝯcluſione ꝙ ipſe-
met legiſlatoꝛ ita:vt dixi:ſe ipſius gloſat:de-
clarat:ꝛ intelligit. Dum ibi formalr inquit
Nouit beatitudo vr̄a dilectiſſimi fratres:
ꝛ coepi:inferioꝛa quoqʒ membra non latu-
it:defuncto.bo.me. dn̄o Stephano ꝑdeceſſo
re nr̄o. Hec aplica ſedes cui auctore deo ſer
uio:quot aduerſa pertulerit: quot deniqʒ ꝑ
ſymoniace hereſis trapezitas repetitis ma
leis:crebriſqʒ tunſionibus ſubiacuit ꝛc.glo.
aūt ibi.in ver. Adeo dicit.tex. ibi latenter
tangere qđ legit̄ in cronicis.vʒ. ꝙ Benedi
ctus.x.qui ſucceſſit Stephano eiectus fuit
de pontificatu. Et Jo.Sabineñ.epūs. factus
fuit papa pro pecunia:cui impoſitū fuit no-
mē Silueſter:qui poſt modū deiectus fuit:
reſtituto Benedicto: q Bn̄dictus iterū eie-
ctus fuit. Et papatus datus fuit Joāni Ar
chipreſbytero.S.Jo.ante portā latinas:qui
Gregorius cognominatus fuit. Quiqʒ po-
ſtea ab Henrico Jmpatore depoſitus, vltra
montes miſſus fuit. Qđ totū ſm.d.glo.in
vno anno factum extitit. Sequit̄ itaqʒ ides
Nicolaus papa. in.d.c.in noīe dn̄i. Jbi in
ꝑmis Cardinales: epi diligētiſſime ſimul
de electione tractantes mox chri clicos car
dinales adhibeant:ſicqʒ reliquus clerus ꝛ
populus ad conſenſum noue electionis ac-
cedant. Nimium ꝑcauentes ne venalitatis
moꝛbus aliqua occaſione ſurrepat: ꝛ.J. Qđ
ſi prauoꝝ atqʒ iniquoꝝ hoīum ita peruerſi
tas inualuerit:vt pura:ſincera: atqʒ gratui
ta:fieri in vrbe non poſſit electio: Cardina
les:epi:cum religioſis clericis: catholiciſqʒ
laycis:ls paucis:ius ptātis obtineant eligē-
di aplice ſedis pontificē:vbi congruerit ꝛc.
Et paulo.J.repetendo quaſi illamet verba:
ꝛ ſententiam: de qbus in.d.c. ſiquis pecu-
nia.inquit. Qđ ſiquis contra hoc decretū
nr̄m ſynodali ſententia ꝓmulgatum quaſi
per ſeditionem vel ꝓſumptionem: aut quo
libet ingenio electus: aut ēt oꝛdinatus: ſeu
intronizatus fuerit. Auctoꝛitate diuina ꝛ
ſanctoꝝ Aploꝝ Petri ꝛ pauli ꝑpetuo ana-
themate:cum ſuis auctoꝛibus : fautoꝛibus
atqʒ ſeqcibus a liminibus ſancte dei eccle
ſepatus abijciat̄:ſicut antichriſtus:ꝛ inuaſoꝛ
ac deſtructoꝛ totius chriānitatis: ꝛc. Per
quem tex.dat̄ ſatis aperte intelligi:ꝙ cōdi-
toꝛ vtriuſqʒ canonis eūdē ſenſum in vtro-
que habuit: ꝛ ꝙ tex.in.d.c. ſiquis pecunia.
intellexerit de Cardinalibus papam inter-
uentu pecunie ſymoniace eligentibus: per
quem tex. Gemi.ꝛ alij doc.ibi dicūt:ꝙ ele-
ctio pape. Etiam tunc tpe priſco ſpectabat
ad Cardinales:ls ppl's poſtmodum:hoc eſt
poſt factam electionem conſenſum ꝓſtaret
electioni:ſm eundē. Gemi.ibi.in verſi.no-
ta ꝙ ppl's dʒ ꝓſtare conſenſum. Ratio autē
dictoꝝ canonum fundat̄ ſup eo qđ dr̄ in.c.
vbi piculum.de elec.in.vj.in verſi. ceterū.
ibi cum arbitrium vel inoꝛdinatus capti-
uat affectus:vel ad certum aliquid oblōnis
cuiuſqʒ neceſſitas adigit. Ceſſat electio dū
libertas adimitur eligendi ꝛc. Et in.d.c.in
noīe dn̄i. Ubi dr̄ qđ electio pape debet eſſe
pura:ſincera:ꝛ gratuita. Nō aūt per imꝓſ-
ſionem:vel violentiam:aut per cōpulſionē
animi vel coꝛpoꝛis:qꝛ electio talr facta liber
tate ceſſante:nulla dr̄ ꝛ inualida.d.c.vbi pi
culū.in.c.fundamēta.eo.ti.ibi in ol liberta-
te ꝓcedant:ꝛ.c.ls.de elec.cum ſi. Talr autē
in papam electus:non aplicus quidem:ſed
apoſtaticus appellat̄: ſm Archi. ꝛ Gemi.
poſt eum in.d.c.ſiquis pecunia. Quia ipſo
iure excōicatus eſt:p tex.in.d.c.in noīe dn̄i.
Jbi perpetuo anathemate a liminibus ſcē
dei eccleſie ſepatus abijciat̄ ꝛc. De intelle-
ctu quoꝝ verboꝝ hr̄ per doc. in rubrica.de
ſen.excō.ꝛ per Gemi.vbi.J. Et pro his facit
qđ voluit Egi.bella.in.d.c.in noīe domini

ſm.d.Alexādrinum.ibi.Qui rńdendo ad
glo.ꝛ no.in.d.c.ſiquis pecunia.dicit.d.glo.
intelligi debere de ſymonia.extra actū ele-
ctionis cōmiſſa per eos qui non hēbant fa
cultatem eligendi:que ita electionem nō in
ficit.Sicut facit cum in ipſo actu electionis
interuenit.Pro quo eſt bona glo.ꝛ ibi.no.
per Jo.de Jmo.in.c.dilecto.in ver.libera-
liter.de pben.Dare.n.pecuniā pro electiōe:
vel vt decreto electionis ſubſcribat: ſeu vt
electioni non reſiſtat: ſymoniacum.eſt.i.q.
i.ſi quis eps.c.qui ſtudet.ꝛ.c.ſeq.no.p doc.
in.c.nobis.de ſymo.plus dixit. idem Egi.
bella.vbi.ſ.ꝙ q̄uis hmōi pape ſymōia eēt
occulta:nihilominus quo ad deum:ꝛ quoad
eccleſiam triumphantem incidit in penas
de quibus in illo tex.ꝛ nō hr̄ pro vo papa:
ſubdit idem Bella.ꝛ.d.Alexādrinus poſt
eum:ꝙ tex.in.d.c.in noīe dn̄i. ꝛ oīa illa iu-
ra que loquunt̄ de ſymonia pape: ꝛ de vio
lenta electione ipſius:inq̄tum dicunt ipm
eē apoſtaticum:ꝛ ei non eē obediendus:
intelligi deberi de notorie ſymoniaco vel
apoſtatico: ſeu alr̄ illegitime in papatu in-
truſo.Et ſi eēt contentio inter papā ꝛ ſub
ditos.Nunqd tale eius crimen eēt noto-
rium vel non.Tūc in gn̄ali concilio de hoc
eēt diſcutiendum:ſm eos facit tex. in.§.ite
ſymachus.ii.q vii. ꝛ in.§.hinc ēt di.xvii.Et
tunc vez eēt dicere ꝙ tali notorie ſymo-
niaco ꝛ notorie intruſo deneganda eēt a
ſubditis obedientia.Qr vbi factum ē adeo
notorium ꝙ nulla pt tergiuerſatione exca-
ſari:non indiget alia diſcuſſione:ſed exequ-
tione tm̄ opus ē:no.in.c.vr̄a. de cohabi.cle
rico.ꝛ mulie.ꝛ in.c.quanto.de tranſla.Nō
tm̄ crediderim ꝙ q̄tūcūqꝫ occulta eēt ſy-
monia:ꝙ concilium ppea congregari: ꝛ de
hoc accuſari:ꝛ inquiri nō poſſet. Dūmodo
probari poſſet:ſicut de occulta ipſius hereſi
ſupra concluſum fuit:ꝛ latius dicet̄ ac ple
ne le.ꝛ no.in.c.i fidei fauor.d̄ hereti.in.vi.
ꝛ alibi. ¶ Non ēt mihi ſatisfacit illa cōis
ratio.glo.ꝛ doc.in.c.ls.de elec.ꝛ in.c.ſiquis
pecunia.lxxix.di.Dū dicunt ꝙ non pōt op-
poni exceptio ſymonie pape: ex eo qꝛ nō re
perit̄ ſuperior corā quo d̄ hoc excipi poſſet.
Qꝛ eadem rōne idem dicere poſſent de cri
mine hereſis:que tm̄ pape oppōi ꝛ de ea po
teſt accuſari coram concilio.xl.diſt. ſi papa.
Niſi forte hoc ex eo dicerent: qꝛ cum ſemp
non reperiat̄ concilium congregatū:vr̄ di-
cendum ꝙ tunc ſuperior non inueniat̄ co-
ram quo de hoc opponi poſſit: ſed nō alr̄/
vt dixi/de hoc ſymonie crimie opponi po-
terit:ꝛ pp hoc concilium cōgregari: q̄ꝫ vbi
de ipſius hereſi:de ſtatu eccleſie vli:ꝛ de ali
is criminibus ad concilium ſpectantibus
agi poſſet. ¶ Non tm̄ dixerim qḋ ſtatim:
qḋ tales exceptiones ſeu oppoſitiones.que
papam a papatu deiiciunt.ꝓponunt̄: obe-
dientia illico eidem ſubtrahi poſſet. Niſi ad
eo eſſent notorie:qḋ nulla poſſent tergiuer
ſatione celari:ꝛ iam conciliū indictum eēt:
legitime ſeruato ordine ꝛ modo de qbus
ſupra papa ſe opponente ꝛ illud impugnā-
te. Alias enim maximum inconueniens ꝛ
abſurdum ſequi poſſet:ſi liceret cuicūqꝫ pp
odium:inuidiam vel ambitionem:papam
accuſare,ei obedientiam ſubtrahi facere: ꝛ
regimen vlis eccleſie impedire:ſed tunc de
mum iſta(vt dixi)fieri poterunt: cum iam
concilium fuerit indictum: vel congregatū:
ſi ei videbit̄.Et ita forte intelligi pn̄t dicta
iura:qḋ.ſ.tales exceptiones nō poſſint op-
poni contra papam:cum non īueniat̄ eius
ſupior coram quo poſſint opponi: ſed ſi iam
erit īdictum vel congregatum concilium:
ꝛ ſic repiri poterit ſuperior: tunc coram eo
ꝛ excipi ꝛ accuſari poterit.Nec dicat̄ qḋ pa
pa d̄ ſymoniaca hr̄ſi commiſſa circa eius
electionem accuſari non poſſit: qꝛ illud ma
nifeſte repugnaret ꝟitati ꝛ ſinceritati fidei
nr̄e:ſi negaremus illum Cardinalē vel pla
tum:q eligitur in papā: anteq̄ꝫ ſit electus:
non eſſe ſuppoſitum tam iuri diuino q̄ꝫ iu
ri poſitiuo.Et ſic vtroqꝫ iure irretiri ꝛ in-
uolui hoc vitio ſymoniace hereſis: excom-
municatumqꝫ eſſe:ac ppea ad dignitatem
papatus inhabilem reddi: ꝓut ſ.clare ddu
ctū fuit. ¶ Sed heu hoc bone deus. Nūc:
nec poſteaq̄ꝫ iſta iā annotaſſem: luce meri-
diana clarius vniuerſo orbi innotuit. Jta
ꝓut ſ.concluſum fuit: debuiſſe dici : ꝛ iura
que hactenus videbantur ɔ̄ria vel dubia:
ꝛ pſertim.tex.in ſepe allegato.c.ſiquis pecu
nia:ita d̄buiſſe interptari. Cū qdem deus
oīpotens ꝛ clementiſſimus: qui illuminat
oēm hoiem venientem in hunc mundum.
Jo.i.c.Lucis ac ꝟitatis ſue infallibilis Ra
dio mentem ſctiſſimi ac btiſſimi dn̄i nr̄i.d.
Julij.Diuina ꝓuidentia pape ſcdi moder-
ni illuminauit:vt ſctiſſimum quoddā decre
tum.Quod nuprime in qnta ſeſſione:ſacri
concilij Lateraneñ.moderni ꝓmulgari:ap
probariqꝫ curauit:ederet.De euitanda labe
ſymoniace

ſymoniace hereſis in electione vel aſſum-
ptione ſummi Pontificis. Incipit. Cū tā
diuino ꝙ humāo iure in ſpūalibus ꝑcipue
deteſtabilr ſymōie ſit labes ꝓhibita. Et lō-
ge magis in electione Ro. pontificis Uica-
rij: Jeſu chri dn̄i nr̄i Abhominabilis ſit: ꝛ
vlī eccleſie pernitioſa ꝛc. In quo qdem de-
creto concordari patrum oīum ꝯſenſu: de-
creuit: ac ꝓhibendo ſtatuit: ꝙ Ro. pontifex
per ſymoniacam hereſim ab aliquo: ſeu ali
quibus de cetu Cardinalium: quolꝫ votus
dantibus: in dando: ꝓmittendo: vel recipi
endo pecunias aut bona: cuiuſcūqꝫ gn̄is of-
ficia vel beneficia: oblōnes ſeu ꝓmiſſiones:
nequaq̄ꝫ eligi poſſit: aut debeat. Etiam de
duaꝝ partium vel oīum Cardinaliū vna-
nimi concordia: ēt nemine diſcrepante: de-
cernendo ꝙ electio talis: ſymoniaca hereſi
interueniente, quocūqꝫ facta: non ſolus eo
ipſo nulla exiſtat: nullāqꝫ talr electo vel aſ-
ſumpto: adminiſtrandi tam in ſpūalibus
ꝙ in tpalibus tribuat facultatem: ſed ꝙ ēt
contra talr electum vel aſſumptum de ſy-
moniaca labe. A quocūqꝫ Cardinali ēt q
eidem electiōi interfuerit: opponi poſſit et
excipi: ſicut de vera ꝛ idubitata hereſi. Ita
ꝙ ille electus a nullo pro Ro. pontifice ha-
beat. Quinimo ipſe ſic electus a priori ſuo
cardinalatus: ꝛ alio quocūqꝫ honore: eccle
ſiiſqꝫ cathedralibus: ēt Metropolitanis ꝛ
Patriarchalibus Monaſterijs dignitati-
bus ꝛ alijs quibuſcūqꝫ beneficijs: ꝛ pēſio
nibus que tūc obtinebat in titulum vel cō
mendam: aut alias quocūqꝫ. Eo ipſo abſqꝫ
alia declaratione priuatus exiſtat: idemqꝫ
electus non aplicus: ſed apoſtaticus: ꝛ tāq̄ꝫ
Symō magus hereſiarcha. Ad ꝑdicta oīa
ꝛ ſingula ꝑpetuo ihabilis hēat ꝛ ſit. Nōqꝫ
hmōi ſymoniaca electio per ſubſequentem
ipſius intronizationē: ſeu tpīs curſum, aut
etiam oīum Cardinalium adoratiōem ſeu
obedientiam: vllo vnq̄ꝫ tpe conualeſcat. Li
ceatqꝫ oībus ꝛ ſingulis Cardinalibus: ēt
illis q huic ſymoniace electioni vel aſſum
ptioni conſenſerint: ēt poſt intronizationes
ꝛ adorationem ſeu obedientiaꝝ: vniuerſoqꝫ
clero: ac Po. Ro. necnō ſubditis oībus ab
eiuſdem obedientia īpune diſcedere. Eūqꝫ
vt Magū: Ethnicum: Publicanum ꝛ he-
reſiarchas euitare. Ac ꝙ poſſint Cardina-
les contra eum auxilium brachij ſclaris: ſi
vigore hmōi electionis ſe ingereret implo-
rare. Etiā qđ Cardinales qui hmōi electio
ni ſcienter interfuerint ꝛ ꝯſenſerint eo ipſo
abſqꝫ alia declaratione priuati ſint Cardi-
nalatus: ꝛ aliaꝝ quarūcūqꝫ eccleſiaꝝ: bene
ficioꝝ: vel officioꝝ titulis: niſi ab illo ſic ele
cto penitus ꝛ cum effectu diſceſſerint: ꝛ re-
liqs Cardinalibus: qui hmōi ſymonie nō
conſenſiſſent: infra octo dies: poſteaq̄ꝫ reqſi
ti fuerint: etiam per edictum publicum: nō
adheſerint: ſubiungens: qđ eiſdem Cardi-
nalibus qui ſic diſceſſerint ꝛ ſe vnierint, ēt
ſi eſſent ex illis q dicte ſymoniace electioni
cōſenſerant: liceat alium Pontificem maxi
mum eligere: non expectata alia ſententia
declaratoria ſymoniace electiōis hmōi. Et
qđ ēt liceat ꝑꝑ hoc eiſdem Cardinalibus:
concilium ēt gn̄ale īdicere ꝛ conuocare in
loco idoneo, ꝓut eis videbit̄ expedire. De-
cernendo ēt irritum ꝛ inane. quicquid in
contrariū contigerit attentari ꝛc. ¶ Gra-
tias igit̄ agamus Dn̄o deo nr̄o. Poſteaq̄ꝫ
peruerſum dogma. Quo qn̄qꝫ excuſatiōes
nr̄as excuſabamus: in pctis abſtulit ex funi
culo hr̄ditate ſue. Nam ſi qn̄qꝫ contigiſſet
aliquem ſymoniace eligi (Qđ deus auer-
tat) quo iure aut qua indulgentia ſubſiſtere
potuiſſent: que in adminiſtratione ſacroſan
cte ſedis aplice: ab eo geſta foret: dicat alter.
Nūī ego. A. a. A. Puer ſus ꝛ neſcio loqui.
Dicam tn̄ ſtupore ꝛ ex taxi repletus. Deus
deoꝝ: ac ſcīa ſciaꝝ. Quem nullū latet ſecre
tū cū ſis cā cauſaꝝ oīuꝫ miſerere nobis ꝛc.
¶ Atqꝫ vtinam ſūmus ipſe rex oīum mo
derator. Qui ꝯſtitutus eſt iuſtiſſimus vi-
uoꝝ ac mortuoꝝ iudex. Quiqꝫ mūdū hūc
nr̄m ꝓꝑa ſceleris nr̄i labe collapſum, ꝑcioſi
ſanguinis ſui ꝑcio redemit Mentem ſum-
mi pontificis ꝛ Uicarij ſui illuminare di-
gnet̄: vt alteꝝ quoqꝫ nodum e ſcirpo ſubſe-
quētis heſitationis tollat: vt ſcā ꝛ incorru
pta ſponſa ſua: ꝛ mater nr̄a eccleſia, in qua
extra maculā ſemꝑ eſt catholica ſeruata re-
ligio: queqꝫ per dei oīpotentis grām a tra-
mite aplice traditionis nunq̄ꝫ erraſſe ꝓba
tur. Cū ſit colūba ſimplex: ꝛ vnica: totaqꝫ
pulchra ſine ruga ꝛ macula. xxiiij. q. i. c. a re-
cta. c. in ſede. ꝛ. c. oībus. ſibi: puro: mundo:
atqꝫ ſincero corde: cum filijs ꝛ fidelibus ſu
is xp̄icolis ꝑpetuo fidelrqꝫ famlari valeat.
¶ Non eſt igit̄ alienum a ꝓpoſito nr̄o: vt
poſt iam ſopitam heſitationem primā. Ui-
deamus qđ ſcđo loco ꝓpoſuimus. vꝫ. nun-
quid ſymonia actiue quoqꝫ cadere poſſit in
pontificem maximum. Et nunqd qn̄ poſt

ipſius canonicam electionem:intronicatio
nem:adorationem:⁊ legitimam ſubſequen
tem adminiſtrationem. Eccleſias:beneficia
ecclaſtica:dignitates:⁊ alia dona ſpiritua-
lia:ſymoniace ⁊ pecunia mediante ꝯcedit.
De hoc quoqꝫ accuſari:dãnariqꝫ poſſit:⁊
nunquid ex tali eius delicto concilium in-
dici ⁊ conuocari contra eum valeat.
¶ Item nunquid ille qui titulum eccleſia-
rum:beneficioꝝ: vel officioꝝ eccleſiaſticoꝝ
pecunia ſeu alias ſymoniaca prauitate iter
ueniente a papa acqſiuit. Poſſit ſalua ꝯſcia
huiuſmodi eccleſias,beneficia vel officia re
tinere ac fructus ſuos facere.
¶ Sed quoniam de hoc quoqꝫ ꝑ. Queſtio
nis articulo. Pleriqꝫ os in celum ponere
lingua gradiente ſup terrã dubitauerũt:nõ
nulli nimis audacter ſcõꝫ dñi verticem tã-
gere auſi fuerunt. Propterea ſatis querenti
mihi:⁊ qõni feciſſe videbor:ſi repetita ꝓte-
ſtatione de qua.ſ.xxiiij.q.i.hec eſt fides. de
ſum.tri.⁊ fi.catho.c.dãnamus.in fi.alio-
rum circa hoc opiniones,⁊ dicta quorũdã
recitauero,vt ex his veritatis colligatur cõ
cluſio. Circa primum igiť membrũ huius
heſitationis. Abb. Panor.in.c.extirpande.
in ſolemni repetitiõe.§.qꝛ vero. de ꝑben.in
xxviij.col.in vſi. certum eſt qꝺ beneficium
ſpũale ⁊c.dicit ſe non repire hanc qõem ex-
preſſe tactam per aliquã niſi per.d.Cardi.
Zabarel.multum ſuccincte.in.c.i.de ſymo.
Ubi ex dictis doctoꝝ colligit qꝺ papa po-
teſt vendere titulum beneficij:licet oino de
beret abſtinere:qꝛ res hec eſt mali exempli.
Nam tribuens alijs exemplum peccandi
grauius peccat.de peni.di.v.ꝯſideret.§.ani-
maduertere etiã oportet. Et mala exempla
ſunt vitanda.ff.de indi.l.obſeruãdum.ff.ad
macedonianum.l.i.vbi bona glo.ff.de re.iu
di.l.diuus.i:i fi. Malis.n.exemplis ꝑlatoꝝ
fiunt hoĩes deteriores.l.di. de his ꝟo. Qꝛ
qꝺ fit a papa vel a ꝑlatis faciliꝰ trahiť a ſub
ditis in exemplum.de voto.magne. de ac-
cuſa.qualr.ii.§.lxxxiij.di.nemo. ⁊.xi.q.iij.ꝓ
cipue. Predictam ꝯclõnem facit. Cardi.ſm
panor.ibi. Qꝛ aliqui doc.ſm eum ibi dicũt
qꝺ titulus de ſymonia: non habet locũ ĩ cu
ria Romana:ſicut ⁊ crimen legis iulie de
ambitu(que eidem equiperať) non habet
locum in curia ꝑncipis.ff.ad leg.iul. de am
bi.l.i.⁊ qꝺ no.lxxij.di.c.ꝑſbr. ⁊.i.q.vi.c.vl
ti. Uř ꝫ ſm eum qꝺ ſcia ⁊ tollerantia pape
ceſſet in curia Romana crimen iſtud. ar.
de offi.dele.ex parte.⁊ qꝺ ibi no. Et hoc fa-
teť. Hoſti. veꝝ in his que ſunt ſymoniaca:
qꝛ ꝓhibita: ſecus ſi ꝓhibita qꝛ ſymoniaca.
Iuxta no.in.d.c.ex parte. vñ ex his dictis.
d. Cardi.vř inferri:ꝙ vendere titulum be-
neficij ſit ſymoniacum:qꝛ ꝓhibitum ſit cõ-
ſtitutione eccleſie:⁊ ꝯñr ꝙ talis lex poſitiua
non liget papam:qꝛ vt inquit Io. an.in.d.
c.i.lex non ligat ꝓmulgãtem.C.de legi.l.ꝑn-
ceps. Cũ de plenitudine ptãtis papa poſſit
ſupra ius diſpenſare.extra de conceſ. ꝑben.
ꝓpoſuit. ¶ Hanc ẽt qõnem magis ſuccin-
cte poſuit. Bar.⁊ in lec. ⁊ in repeti.l.barba
rius.ff.de offi.ꝑto.vbi ingt ꝙ petenti papa
põt ꝯſatum conferre maxime ſi petat nõ ꝑ
viam grẽ:ſed per viam iuris ſcripti: vt qa
petit electionem ſuam cõfirmari. Dum tñ
inquit ipſe a ſymonia cõmittẽda abſtineat:
q̃uis dicat ꝙ ſymonia ſm quoſdam nõ hꝫ
locum in curia Romana: qꝺ fateť eſſe veꝝ
qꝛ papa non cõmittit ſymoniam. Cum pa
patus ſit aplatus:qui aut ſcõꝫ facit:aut ſcõꝫ
recipit:ſed ꝓmouendi bene cõmittunt infi
nitas ſymonias in curia Romana:vt ingt
ipſe:inſcio aplico:quapp illicite ⁊ ĩpure ſua
beneficia retinent:⁊ ſicut ipſi bñficia emũt
ita ⁊ alijs alia beneficia vendũt. Pro quo
facit illud neotericõ.emerat ille prius ven-
dere iure põt:vnde|dicit ipſe| deteriora faci
unt in eoꝝ dãnationem: ea ꝑferentes aie q̃
a diabolo quotidie deterioribus ꝯfirmatur
actibus ſm nãm pcti. Nam vt ingt Hiero
nymus. Pctm̃ qꝺ per penitentiam non de
leť:ſuo pondere ad aliud trahit ⁊c. ¶ Ides
quoqꝫ firmare vř. Abb.pan.in.c.quotiens.
de ſymo.in fi.dum ingt ꝙ papa de ſymõia
accuſari non põt:niſi concurrant tria.q̃ no.
in glo.in.c.ſi papa.xl.di.qꝺ dicit eſſe menti
tenendum. Et pro ꝑdictis facit: qꝛ papa eſt
dñs oĩum beneficioꝝ ⁊ reꝝ eccleſiaſticaꝝ:⁊
de eis diſponere põt ꝓ arbitrio: ꝓut legiť
⁊ no.in.c.ꝉ.de ꝑben.lib.vj. ⁊ in concord.
¶ Sed ꝯtra ꝑmiſſa ꝙ papa vendendo be-
neficia ⁊ dona ſpũalia ſymonie vitio inol-
uať:⁊ ď ea accuſari ⁊ notari poſſit: facit qꝺ
aperte voluit diuus Tho.ſcða ſcðe.q.cente
ſima.art.i.in fi.vbi formalr diť ꝙ papa po
teſt incurrere vitium ſymonie ſicut ⁊ alius
quilibet homo. Et qꝺ pctm̃ in perſona tan
to eſt grauius:q̃to maiorem obtinet locum
⁊ dignitatem. Quis enim/vt inquit ipſe/
res eccleſie ſint eius vt ꝑncipalis diſpenſa-
toris:non tñ ſunt eius vt dñi ⁊ poſſeſſoris.

Et ideo ſi reciperet pro aliqua re ſpūali pe-
cuniam de redditibus alicuius eccleſie: nō
caret vitio ſymonie. Et ſilr poſſet ēt ſymo-
niam cōmittere recipiendo pecuniā ab ali-
quo layco de alijs bonis q̄3 de bonis eccle
ſie. Idem cōprobare vr̄ ls. nō ita clare. Au-
guſtinus de Anchona in ſum. de eccleſiaſti
ca ptāte. q. v. art. iij. vbi dicit q̄ Papa forte
pōt ſymoniam cōmittere: ꝓhibitam a l. na
ture: vt ſi pro re tpali intenderet ſpūale tri-
buere. Repugnat. n. inqt ipſe nāe rei: q̄ res
ſpūalis que gratis accipit̄ ꝓcio rei tpalis vē
dat̄ ꝛc. Hoc idem ſentire ꝛ tenere vr̄ Car-
di. Zaba. in cle. i. de ſum. tri. ꝛ fid. catho. in
princi. in ij. oppo. vbi recitat auctoritatē di
ui Tho. ſupraſcriptam ꝛ auctoritatem diui
Bernardi. lib. iiij. ad Eugenium in fi. vbi
dicit q̄ papa non eſt dñs ſed ꝓtector: cuius
auctoritatis meminit etiā. Archi. in. c. i. de
ſum. tri. ꝛ fid. catho. li. vj. in v̄bo magr̄i. vbi
recitat verba eiuſdem Bernardi: qui inqt.
¶ Conſyderes aūt oīum ſcām Ro. ecclias|
cui auctore deo ꝓes|eccleſiaꝝ eſſe mr̄em: nō
dñam. Te v̄o non dñm epoꝝ eſſe: ſed vnus
ex ipſis: ad qḋ bene facit ſm Archi. xij. q. i.
mutationes. in princi. de qua ſnia Bernar
di: ꝛ diui Tho. meminit idem Archi. in. c.
non decet. xij. di. Unde inqt Cardi. vbi ſ.
q̄ qdam dicunt: q̄ papa eſt dñs ſolus quo
ad iuriſdictionem ꝛ ꝓtectionem: non autē
quo ad vſurpationem. xij. q. ij. quicunq3 mi
litum. xxiij. q. v. dicat. ꝛ. q. viij. conuenior.
viij. di. quo iure. Et ſic p3 ex ꝓmiſſis diuer-
ſitas opinionum inter doc. ¶ Ut igit̄ veri
tas magis eluceſcat ꝓmittendum vr̄: q̄ qō
iſta ex alia qōne dependeat. vz. An tituli be
neficioꝝ qui vēdant̄ a papa ſint de iure di-
uino: an v̄o de iure poſitiuo inuenti ꝛ ordi
nati: q꞉ ſup hoc fundari vr̄ vtriuſq3 partis
heſitatio: cum dicamus ꝛ ſupponamus pa
pam iure diuino alligari ꝛ ſubijci: iuri v̄o
poſitiuo ꝓeſſe, ac illud pro arbitrio tollere
poſſe. Quam qdem qōnem doc. vt ꝑlimus
ponunt in. c. niſi cum ꝓdem. de renun. ꝛ in
c. i. de ſymo. In qbus locis cōiter tenent q̄
tituli beneficiales non ſint inuenti aut ordi
nati de iure diuino: ſed potius de iure poſi
tiuo: qḋ ꝓbat̄. xliij. q. i. c. i. xxi. diſtin. c. i. ꝛ. ij.
lxx. di. c. in illis. lxxvj. di. c. i. cū ſi. ¶ Per
que inferri vr̄: q̄ cum ius ſuum ꝓmulgan-
tem non liget. d. l. princeps. C. de legi. ꝛ de cō
ſtit. ꝓbē. c. ꝓpoſuit: q̄ ꝓpea papa vendendo
titulum benefici eccleſiaſtici cōmitere non

poſſit ſymoniam, cum tunc tollere cenſeat̄
ius ſuum. Illa potiſſi. rōne: q꞉ ea que ſunt
ſymoniaca ex eo q̄ iure poſitiuo ſunt ꝓhi-
bita: ſubiacent diſpoſitioni pape: vt no. per
glo. ꝛ ſcribentes. in alle. c. ex pte. de offi. dle.
cum qua rōne trāſire vident̄. Hoſti. ꝛ Car
di. in. d. c. i. de ſymo. ſm Abba. Panor. ibi
qui ibidem ꝛ in repe. d. §. q꞉ v̄o de ꝓben. cō-
tra vtrūq3 dictum fortiter ꝛ audacter iſur-
git ac ꝯtrarium intrepide concludit per ra
tiōes qbus iudicio meo: difficile eēt rn̄de-
re. Unde dicit ipſe ſe oppoſitū ſemꝑ tenuiſ
ſe, ſaltem quo ad bñficia hñtia ordinis ad-
miniſtrationem: ꝛ clauium executiōem: q꞉
papa conferendo illa ſymoniace: inuoluit̄
pariter peccato ꝛ vitio ſymonie: ls contra-
rium forte dici poſſet: ſi executio beneficij ec
cleſiaſtici non concerneret diuina: vtputa
aiaꝝ curam ꝛ altaris ac diuinoꝝ myſteria
vel clauium executionem: ſed tpalium tm̄-
modo adminiſtrationes: vt eſſet videre in
hoſpitali, vel in ſilibus, q꞉ tūc non poſſet
papam committere ſymoniam recipiēdo
aliqd tpale pro conceſſione huiuſmodi. Et
rn̄dēdo ad id qḋ vr̄ de titulis bñficialibus
ſoluendo queſtionem principalē: dicit ipſe:
q̄ ls tituli beneficioꝝ ſint de iure poſitiuo.
Tn̄ q̄ per conceſſiones tituli beneficij non
tm̄ conferūt̄ bona tpalia: ſed ēt executio or-
dinis ꝛ clauium: q꞉ ls in ordinatione detur
ptās clauium in habitu: non tn̄ dat̄ in actu:
que in inſtitutione ſeu collatione beneficij
concedit̄: vt eſt tex. apertus. in §. ecce ſufficiē
ter. ꝛ in. c. ſeq. xvj. q. i. ¶ Claꝝ ē. n. q̄ nemo
poteſt parrochianum alterius ſoluere: vel
ligare: aut in alterius eccleſia celebrare: ſine
ꝓprij ſacerdotis licētia: vt in. c. cunctis. vbi
etiā hoc no. xvj. q. i. ix. q. ij. quaſi per to. xiij.
q. i. c. i. de parroc. c. vt dñicis. ꝛ. c. nullus. de
peni. ꝛ remiſ. c. oīs. cum ſi. ſed ipſa executio
ordinis ꝛ poteſtas clauium eſt connexa ti-
tulo beneficiali. Ergo vendendo titulū be-
neficij: ſequit̄ q̄ vendat̄ ꝛ connexus: hoc eſt
ordinis clauium: poteſtas, ꝛ executio. Et ſic
ordinē ipſum ꝛ donū dei vendere vr̄. Pro
quo optie facit tex. no. i. q. iij. c. i. §. his itaq3.
Ubi fundando intentionem nr̄am iure di-
uino vr̄: qḋ non ſolum qui ſpūalia: ſed etiā
qui tpalia eis annexa ꝓcio accipiunt vel tri
buunt. ſymoniaci iudicant̄. Unde Mala-
chias. i. c. loquēs ex perſona dñi, ait qs ē in
vobis qui claudat hoſtia ꝛ incendat alta-
re meum gratuito? Non eſt mihi voluntas

in vobis dicit dñs exercituum. Et munus
non ſuſcipiam de manu vrã. Et ca.i.q.iij.
ſiquis obiecerit.z.c.ſeq.vbi ad lrãs dr: q:ꝗs
hoꝝ alteꝝ vẽdit: ſine quo nec alteꝝ ꝑuenit:
neutrum inuenditum relinqt. Qḋ et firma-
re vr idem diuus Tho.ca.q.centeſima. ar-
ti.iiij.alle.tex.in.d.c.ſiqs obiecerit. Dum re
ſpondendo z ſoluendo dicit ꝙ bñia benefi-
cia eccliaſtica dr hr̃e ſpũalibus annexa: que
non cõpetũt niſi hñti ordinem z officiũ cle
ricale: vnde hmõi beneficia nullo modo eẽ
pñt ſine ſpũalibus: z pp hoc ea nullo mo-
do vendere lꝫ: q: eis venditis itelligunt̃ et
ſpũalia venditioni ſubijci. Et ſic vr ꝙ papa
vendendo executionem ptãtis clauius: que
non ꝑuenit ſine ordine ſacro: ordinem ipm
z donum dei vendat. ¶ Pro quo ſenſu eſt
glo.ſi.in.c.lꝫ.de penis. que ſingulr z aptiſſi
me dicit, ꝙ ſymoniacum eſt recipere pecu-
niam a vicarijs vt pmittant̃ celebrare i vi
carijs ſuis. Cum ordo ſit ſacrm: cui adheret
executio. Si ergo vnũ vendunt inqt ipſa z
reliquũ.alle.d.c.ſiquis obiecerit. z.c.ſalua-
tor. Et ita intelligit ipſe Panor. tex.i.q.i.p-
sbyter.z.i.q.iij.altare.vbi dr ꝙ eccliam vel
altare: z decimas z ſpm ſcm̃ emere vel ven
dere: ſymoniacam hereſim eſſe: nullus fide
lium ignorat. Papa ergo vendendo ordis
executionem vendere vr donum dei: qḋ nõ
ꝑuenit ex papa vel ex eius iur̃ poſitiuo: ſed
ex ipſo deo.de peni.di.i.c.verbũ. Nã ordis
executio dr ordinis pfectio: vt in.c.qui pfe-
ctionem.i.q.i. Hec aũt ſunt ꝓhibita vendi
q: ſymoniaca: q: vt dixi vendere ordinẽ vel
eccliam: ſeu altare z ordinis ipſius executio
nem: dr hereſis ſymoniaca.d.c.pſbr̃. z.c.al-
tare. Et vtroqꝫ teſtõ hec vẽdi ꝓhibita ſunt
.i.q.i.qui ſtudet.z.c.petrus.vbi hr̃ de Gieci
Helisei ꝓphete famulo: qui Naam princi-
pi militie Regis Syrie ſanitatem a deo p
orõnem Helisei reſtitutam vendere voluit:
vt legit̃.iiij.lib. Regum. Unde dicit gl.i.q.
i.in ſum.ꝙ emptores reꝝ z donoꝝ ſpũaliũ
ꝓprie ſymoniaci a Symone mago vocant̃.
Venditores vo Gieticici a dicto Giezi. Et
ſic pꝫ ꝙ vendere illam ṽtutes z illud donũ
qḋ prouenit a deo: z non ab hoibus: eſt ꝓ-
hibitum q: ſymoniacũ z de ſe oino negſſi-
mum exiſtit. Sed nullus dubitat: vt inquit
idem Panor.vbi.ſ.ꝙ executio ordinis pro-
uenit ex dono dei: ergo ex eius venditione:
etiam papa iduit̃ hoc vitio ſymonie. Pro
quo optime facit tex. in.c.ex multis.i.q.iij.

vbi hr̃ qualr Chrs eijciendo de tẽplo emẽ-
tes z vendentes oues: boues: z columbas: z
eos: ac menſas nũmulanoꝝ euertendo. In
figura ꝓhibuit eccleſiam: z eccliaſtica bene-
ficia, z dei dona vendi: qḋ et ꝓbat in.d.c.
qui ſtudet. Ubi apparet ꝙ vtroqꝫ teſtõ: ve-
teri.ſ.z nouo hoc ꝓhibitum ſit. Ex qbus in
fert idem Panor.vbi.ſ.ꝙ aptiſſime liquet:
ꝙ vendere titulum beneficij eſt a deo ꝓhi-
bitum. Ergo papa non excuſat̃.xxv.q.i.ſunt
quidam: facit qḋ no.in ꝑalleg.c.ex parte.de
offi.deleg.z in.c.i.de ſymo. Et pro iſta ꝯclo-
ne eſt bonus tex.in.c.ex diligenti.eo.ti.vbi
dr.ꝙ pſtando et homagiũ: z ſic aliqḋ tpale
obſequium exhibendo pro ſpũali beneficio:
ꝯtrium eſſe noſcit̃ diuinis z humanis legi-
bus: z hoc ideo dicit eſſe.glo.ibi. q: eſt con-
tra vetus z nouum teſtm̃.i.q.i.q ſtudet. Et
pdicta qdem ꝓcedere putat Panor. Qñ
executio officij vel beneficij concernit diui-
na: vtpute altaris adminiſtrationem z cla
uium ptãtem z executionem. Secus aũt ſi
concerneret tñmodo tpalium adminiſtra
tionem: vt eſt videre in hoſpitali: vt dictus
fuit.ſ. Q: tunc non putat papam cõmitter̃
ſymoniam recipiẽdo aliqd tpale: q: hoc nõ
eſt vendere donum dei. Et ut hoc poſſet ꝓ
cedere ſilitudo de.l.iulia.de ambi. in his.ſ.
que ꝓhibita ſunt lege poſitiua. Dicit tñ ipe
qḋ vtroqꝫ caſu papa dꝫ abſtinere: z male fa
cit ſi non abſtinet. Q: lꝫ i vltio caſu nõ di
cat̃ ꝓprie ſymoniam cõmittere. Tñ non pot
id facere: per qḋ denigrat̃: ſeu decolorat̃ ſta
tus eccliẽ.i.q.vij.z ſi illa.xxv.q.i.c.nulli.cũ
ſeq.facit qḋ no.de iureiurã.c.z ſi xps. z qḋ
voluit Spec.ti.de lega.§.nunc breuiter. Ubi
ponit caſus in qbus eſt ꝓhibita diſpẽſatio
pape: z inter ceteros ꝓhibitos ꝯnumerat
iſtum. ¶ Quo aũt ad ſcdam partem qõis.
vꝫ.vtrum dantes aliqd pape vel alteri pla
to vt bñficium eccliaſticũ ꝯſequant̃: ſint tu
ti: quo ad deum z bñficium illud ſalua ꝯſcia
retinere poſſint. Idem Abb. Panor.vbi.ſ.
ꝯcludit tñ cum Spec.d.ti.de lega. z cũ Jo.
an.in regula cui lꝫ in mercurial.qḋ.ſ.dans
pecuniam pape: vtroqꝫ caſu ligetur tã ꝯſti-
tutione diuina qꝫ papali.ſ.hoc ꝓmulgata.
Quãuis papa et non ligaret̃ conſtitutione
ſua pp diuerſas qualitates pſonaꝝ: quia ne
mo ſeipm ligare pot: vel abſoluere: de peni.
z remis.c.ſi.cum inter agentem z patientẽ
eẽ debeat diſcretio pſonaꝝ. Hec.n.ſunt cor-
relatiua: que in eadem perſona z in eodem

ſubiecto

ſubiecto non cadūt.c.ſi.de inſti.c.debitū.de
biga.⁊.c.per vr̄as.de iure patro.cum ſi.Et
ꝙ dans pecuniam vel tpale aliquid ꝓ aſſe
quendo beneficio eccleſiaſtico nullo iure ſit
tutus:nec bn̄ficius hmōi retinere poſſit:ꝑꝫ
extra de ſymo.iii.c.de regularibus.⁊ ponit
Inno.⁊ alij poſt eum.in.c.tanta.eo.ti.⁊ ali
bi ſepe. Qḋ qdem fortius ꝓcedit ſm Pan.
iu.c.i.extra eo.vendendo vel emendo epa
tum:qꝛ hꝫ maiorem adminiſtratione. Pro
quo facit.i.q.i.repiunt. Nam negari nō pōt
ſm nos ⁊ ſm ꝟitatem:quicqd dicāt Theo
logi. Quin epatus ſit ordo ſac. in eccl'ia dei:
⁊ quin maiorem hēat adminiſtratione ſpi
ritualium ⁊ clauium ptātem ⁊ executione:
q̄ꝫ alia beneficia inferiora: ꝓut cōiter poni
⁊ notari ſolet:extra de pur.cano.quotiens.
xxi.di.cleros.xxiiij.di.epi.in.c.ſeq.⁊ in ꝓhe
mio ſexti in glo in ver.eps. ¶ Nec excuſa
ret papa aut ꝑlatus alter: aſſerendo ſe non
recipere pecuniā pro re ſpūali: vel ꝓ admi
niſtratione ⁊ ptāte clauium:ſed ꝓ ꝑbenda
⁊ fructibus:ac rebus tpalibus tm̄:ꝙ ꝯcedū
tur tali beneficiato: qꝛ ꝓut.ſ.oſtenſum fuit,
vendendo vnum ꝯnexoꝝ neutrum inuen
ditum relinqtur.i.q.iij.ſiquis obiecerit:que
determinatio nō minus ꝓcedit in ꝯfirma
tione q̄ꝫ in electione: vel ꝓuiſione ꝑdictis.
Prout declarauit poſtremo conciliū Baſi
lien.in ti.de ele. Incipit ſicut in conſtruen
da domo.§.ſummum ꝟo pontifice. vbi de
creuit ꝙ pro ꝯfirmatione electionū:que ad
eum deferent,nihil penitus exigat aut reci
piat. Alioqn ſi ſecus faciendo: notorie ⁊ in
corrigibilr eccliam ex hoc ſcandaliçauerit,
futuro concilio deferat. ¶ Et idem dicen
dum vr̄ de officio eccliaſtico:modo habeat
ordinis adminiſtrationem vel clauiū exe
cutionem:ꝓut aperte ſentire vr̄. Ioā. an.ſi
bene ponderent eius dicta in.c. cōſulere.de
ſymo.in diſtinctione. de qua ibi per eum.
vbi concludit ꝙ officia eccleſiaſtica vendi
non pn̄t:ſi rōne ordinis competūt clericis,
ſine labe ſymonie, ſentiens hoc ideo eſſe:qꝛ
ordinis executio vendi vr̄: ⁊ idem repio te
nere.glo.in.d.c.ſiquis obiecerit:dum dicit
ꝙ ſi fructus ꝓueniunt rōe ordinis: quis ad
eccleſiā vel ordinem pecunia ꝓmoueri nō
pōt,nec licite emit:qꝛ tunc ꝑſumitur emere
eccleſiam vel ordinem: ⁊ ſic eius executio
nem,quod non licet.

Cardinalatus.

Quid aūt dicendum ſit de Car
dinalatu: qui officium nudum
vr̄ ſine adminiſtratione ordis:
vel executione clauium ſm ali
quos. Cum potius verſetur in
ꝯſulendo:⁊ gubernando. Ro. eccleſiam in
adiutorium ſummi pontificis: ad inſtar ſe
natus Romani.xcvj.di. Conſtantinus.q̄ꝫ
in ptāte clauiū.no.in cle.ne romani. de ele.
no. Inno.in.c.cum te.de re.iudi.⁊ per doc.
in.c.ad ꝓbandum.extra eo.ti.⁊ alibi.Sine
et ad inſtar ꝑfecti vrbis.cui ſm alios ſucce
dere dn̄r:vt dixit glo. in.l.i.§.item ſolent.ff.
de offi.ꝑfe.vrb.Et aliqbus qdem dicendus
vr̄:varijs medijs non alr̄ cōmitti ſymoni
am in hmōi officij Cardinalatus venditio
ne:q̄ꝫ in reliquis beneficijs ⁊ officijs eccle
ſiaſticis. ¶ Primo qꝛ non ſolum ſunt con
ſiliarij ⁊ gubernatores eccleſie: ſed ſunt ele
ctores. Ro.pontificis vt in.c.in nomine do
mini.xxiij.di.extra de elec.li.⁊ in.c.vbi pe
culum.eo.ti.lib.vj.⁊ in cle. romani.eod.ti.
Ergo vendendo officium vel dignitate car
dinalatus,vendi principalr̄ vr̄ ptās eligen
di Ro.pontificem:qḋ eſt ꝑncipale munus
huius dignitatis,⁊ ꝑꝑ hoc vēdi videretur
donum dei. Pro quo multum faciunt que
dicta fuere.ſ.circa electionem pape per pra
uitatem ſymoniacam:⁊ que dicta fuere cir
ca titulos beneficioꝝ. ¶ Scḋo qꝛ vendēdo
officium iſtud,in ꝯntiā eſt vendere epatus,
abbatias:⁊ pinguiora beneficia eccleſie dei:
qꝛ ſtatim ꝙ quis creatur Cardinalis pro
honore tante dignitatis neceſſario ditatur
hmōi beneficijs.Et ꝓpterea ſi officium ſeu
dignitas iſta venderetur:multi ꝯcurrerent
ad genus iſtud mercimonij: ⁊ non curarēt
expendere:cum quaſi certo ſciāt ſe poſt po
teſtatem electionis:hanc quoqꝫ bn̄ficioꝝ cō
moditatem ⁊ exuberantiam oīno aſſecutu
ros fore. ¶ Tertio ex eo vr̄ ꝓhibitū,qꝛ ne
gari non pōt:quin ſit officium eccleſiaſticu
hn̄s ordinis ⁊ clauium executionem:qꝛ Car
dinales promouentur ad certos titulos ec
cleſiaꝝ ⁊ ꝑ illos titulos denolantur:vt i.c.
coram.⁊ qḋ ibi no.de ele.De multiplici au
tem ſignatione huius verbi titulis hr̄ bōa
glo.in.c.dudum.il.ij.de ele.in ver. vtranqꝫ
illaꝝ intitulatā:cum itaqꝫ oēs Cardinales
hēant titulos ſui Cardinalatus:vel epales:
vel ſacerdotales. In qbus: vt plimum alaꝝ
cura.Et ſic executio ordinis ⁊ ptās clauiū:
conceditur, quinimo ipſi Cardinales hn̄t

in titulo ſuo ⁊ in eccleſijs ſubiectis eidē ti-
tulo iuriſdictionem epalem: Unde hn̄t cor-
rectionem ⁊ ptātem fulminandi cenſuras
eccleſiaſticas ⁊ cetera que ſunt iuriſdictiōis
epalis: tex. eſt qui non eſt alibi. ⁊ ibi no. per
ſcribentes in. c. hijs q̄ extra de maio. ⁊ obe.
et per Jo. monach. et alios. in. c. i. eo. ti. lib.
vj. per Inno. ⁊ ſequaces in. c. cum dilectus.
de capel. monach. ¶ Quod tn̄ dici conſue-
uit de titulis epoꝝ ⁊ pſbyteroꝝ Cardina-
lium tn̄: qꝛ (ſm aliquos) Diaconi Cardi-
nales de iure non hn̄t titulos. extra de te-
ſta. Raynutius de cōſue. cum venerabilis.
Ponit Cardi. in cle. ne romani. de ele. ⁊ in
. c. coram. et in. c. querelam. eo. ti. Sed etias
quo ad eos contrarium apparet: tpibus no-
ſtris: qꝛ non tn̄ habēt titulos ipſi Diaconi
Cardinales: ſed eis dātur tituli parrochia-
lium eccleſiaꝝ vrbis: vt eſt videre in titulo
ſcē Marie in porticu: ſcē Marie in coſmo
din: ſancte Marie in via lata: et in alijs pli-
bus. Quos hodie tenent Diaconi Cardi-
nales. Cum ergo hmōi tituli Cardinaliũ
habeant annexas eccleſias epales: parrochia-
leſqꝫ: hn̄tes curam aiaꝝ executionem ordi-
nis et ptātem clauium: vt dixi: et in quibus
hn̄t iuriſdictionem epalem: tā tacite q̄ꝫ ex-
preſſe. Non miꝝ vr̄. Si dicatur non alr̄ in
his, q̄ꝫ in alijs beneficijs et officijs eccleſia-
ſticis cōmitti ſymoniam: cum ſupmam di-
gnitatem et adminiſtrationē gerāt in hac
militanti eccleſia. Nā ꝫ lꝫ cōiter dicatur: qḋ
epi rōne ordinis ſuppmum culmē gradus
eccliaſtici tenent in eccleſia: cum in ipſa nō
poſſit reperiri maior dignitas. Qua rōne
etiam papa ſe epm̄ appellat, cum hoc dica-
tur potius eſſe culmen dignitatum, vt no.
in locis ſalleg. et in pꝛhemio ſexti. in ver.
epſ. Attn̄ qꝛ Cardinales gerūt maius offi-
cium et maiorem hn̄t adminiſtrationem:
et cis ſint pars corporis pape: cū ex ſeipſis
cōiter papam eligāt: ppea ſhonorantur: vt
no. Bar. in. l. i. §. ſiquis. ff. de appel. et glo. ij.
q. vij. in. c. quāqꝫ. ¶ Quarto qꝛ iſta digni-
tas: ſiue officium Cardinalatus eſt inſtitu-
tum de iure diuio ex genere Leuitico: put
pbari vr̄ ſꝫ Abb. panor. in. c. per venerabi-
lem. qui fil. ſint legi. in. iiij. col. Ergo vr̄ qḋ
etiam ex diſpenſatione pape tale officiū ſeu
dignitas ſine labe ſymonie vēdi nō poſſit.
Qꝛ hoc eſſet etiā vendere donum dei per
iura ſ alleg. ¶ Quinto et vltimo: qꝛ put ſ
diximus in alio pꝛpoſito papa non poteſt

id facere, ppter qḋ denigretur vel decolore-
tur ſtatus eccleſie. i. q. vij. c. et ſi illa. no. in. c.
et ſi xp̄s. de iureiuran. et in glo. xl. di. ſi pa-
pa. Sed hoc faciendo tota eccleſia ſcandali-
zaretur eiuſqꝫ ſtatus denigraretur. Qḋ de
ſe pꝫ: qꝛ vt ſ late clareqꝫ oſtendimus: ſymo-
niaci excōicati ſunt, redduntur icapaces et
inhabiles tam actiue q̄ꝫ paſſiue: et beneficia
vel officia talr̄ acquiſita non pn̄t retinere:
ſed eis priuati ſunt eo ipſo. ergo ⁊c. ¶ De
alijs aūt officijs eccleſie: vt puta de cuſtodi-
bus templi: vel reꝝ aliaꝝ ſacraꝝ et ſpūaliū:
et hmōi. Ponit gnālr̄ Jo. an. Abb. Panor.
et alij in. c. conſulere: de ſymo. Ubi per il-
lum tex. qui optime facit ad hoc: inferunt:
qḋ ſymonia non ſolum cōmittitur emēdo
bn̄ficia: ſed ēt officia hn̄tia adminiſtratio-
nem reꝝ ſpiritualium ⁊ eccleſiaſticaꝝ: licet
cōiter dicant: qꝛ tunc ſit ſymonia qꝛ phibi-
ta. Et remittunt de his adminiſtrationibus
ad id qḋ late hr̄. ij. q. iij. ſaluator. Sed ego al-
le. meliorem tex. i. q. iij. c. i. quem ēt ſ deduxi:
per quē tex. mihi pbaſ: qꝛ vendere iſta offi-
cia eccleſiaſtica phibitum ſit iure diuino:
teſtante Malachia. c. i. Et ſic qꝛ iſta ēt p pa-
pam vendi non poſſint ſine labe ſymonie.
Quod ēt adduci pōt ad id qḋ dcm̄ fuit de
officio Cardinalatus ⁊c. quicqd circa hoc
dicaſ per doc. qui pro cognitione huius du-
bij diſtingūt poſt Jo. an. qꝛ qdā ſunt ſpūa-
lia ſm eſſentiam ſuam. Et hoꝝ qdem: que-
dam ſunt incorporalia ⁊ quedam corpora-
lia. Incorporalia non poſſunt vendi: etiam
de facto: qꝛ non cadunt in eſtimationē, con-
uentionem: vel pactum: vt ſunt ſacra: ordo:
⁊ dona ſpūs ſci: ⁊ ptās clauium ⁊c. de qui-
bus hr̄. i. q. i. c. i. vbi bona glo. Corporalia āt
lꝫ de iure vendi non poſſint, de facto qnqꝫ
vēdunſ: non tn̄ ſine labe ⁊ vitio ſymonie:
exemplum in reliquijs ſcōꝝ: vt in. c. i. ⁊ ij.
de reliq. ⁊ venera. ſancto. Quedam ſunt ſpi-
ritualia per cām: vt ſunt ſacra eccleſie, ⁊ ſtri-
cte ⁊ late ſumpta: qꝛ ſacra ſunt ſpūalia rōne
cauſe efficiētis, cum per ea grām pſeq̄mur.
Et iſta qdes inq̄ꝫtum ſunt corporalia de fa-
cto etiam vēdunſ: non tn̄ ſine ſymonia: vt
eſt in baptiſmo: eucharestia: criſmate: ⁊ hu-
iuſmodi: vt in. c. non ſatis. ⁊ in. c. cum ī ec-
cle. de ſymo. Quedam ſunt ſpūalia rōe ſta-
tus: vt in religione ⁊c. ⁊ de his dicem̄. vt in
. c. dilectus. ⁊ in. c. veniens. eo. ti. Quedā vo-
cantur ſpūalia eo qꝛ dependent a poteſtate
ſpūali, vt in. c. ad aures. extra eod. Ubi tra-

ctatur

ctatur de abſolutione ab excōicatione q̄ vē di non pōt ſine ſymonie vitio. Quedā alia ſunt ſpūalia rōne officij: vt in.c.ad nr̄as.eo.ti. Nec in iſtis iteruenire pōt aliq̄ vēditio. ¶ Generalr̄ aūt in hac materia dicen̄.eſt: ꝙ quicqd cōpetit clico rōne ordinis, vt cuſtodire ecclias: pulſare cāpanas: hoſtia claudere: ⁊ apperire: eccleſie cereos deferre, vrceolos in ſacrificio miniſtrare, ⁊ hmōi que cōpetunt rōne minoꝝ ordinum: vendi nō pn̄t. Et fortius ea que cōpetūt rōne ordinū ſacroꝝ, cum dependeāt: ⁊ ꝯnexa ſint, vel q̄ſi rebus ſpūalibus ⁊ ſacris. Sicut dicimus de ꝓbenda: beneficio eccleſiaſtico: ⁊ iure decimandi. Quedam ēt dnr̄ ſpūalibus annexa: q2 ꝺputata ſunt ad vſum reꝝ ſpūalium: vt ſunt calices. vaſa ſacra: veſtes ſacerdotales, ⁊ vt eſt ius patronatus ſm̄ quoſdam. Et certū eſt ꝙ cum hec oīa annexa ſint ſpiritualibus ſimplr̄ vendi non pn̄t: niſi eoꝝ natura alteret̃: vel eoꝝ vſus ſupprimat̃: mutet̃, vel quaſi per execratiōem tollat̃: aut in tranſlatione bonoꝝ alioꝝ ꝓphanoꝝ ꝯfundant̃: ⁊ transferant̃. Prout cōiter dici conſueuit de iure patronatus: vt hr̄ in.c.i. ⁊ in.c.de iure vero. ⁊ in.c.ex lr̄is.extra de iure patro. Et per hec colligi pōt, qd dicendum vbi daret̃ pecunia pro magiſterio cerimoniaꝝ, pro hoſtiario, pro ſacriſta, pro acolitatu: pro ſubdiaconatu, ⁊ hmōi officijs, de q̄bus hr̄.i.q.i.in ſum.ꝫ ver.heſitari. in.d.c.ſaluator. ⁊ in.c.ex multis. ¶ Itē quid ſit vbi dat̃ pecunia pro diſpenſationibus: pro abſolutionibus pctōꝝ ſacr̄alibus: pro indulgētia plenaria: ⁊ hmōi. De q̄bus per diuum Tho.in 4°. di.xxv. Et an miniſtrantes ſacramenta eccleſiaſtica pecunias recipe poſſint. Ponit idem Tho. 2ª ſcde.q.centeſima.ar.ij. Ubi dicit no.ꝙ ſacr̄a noue legis ſunt maxie ſpūalia, inq̄ꝫtum ſunt cā ſpūalis gratie, que ꝓcio eſtimari non pōt: ⁊ eius ratiōi repugnat: ſi non dant̃ gratuito. Debent tn̄ Miniſtri eccleſie dicta ſacr̄a populis miniſtrantes ab ipſis de tpalibus bonis eoꝝ ſuſtentari. Iux. illud Apl̄i.p°. ad Corinth.ix. Neſcitis q̄m qui in ſacrario opant̃ q̄ de ſacrario ſunt edunt: ⁊ qui altari deſeruiunt: cum altari participant: ⁊.I. Quis paſcit gregem? ⁊ de lacte gregis non manducat? Eſt ergo dicen̄.ſm̄ eum: ꝙ accipere pecuniam pro ſpūali ſacr̄oꝝ gr̄a: eſt crimen ſymonie, qȯ nulla conſuetudine pōt excuſari, q2 ꝯſuetudo non preiudicat iuri nāli, vel diuino.

¶ Per pecunias aūt intelligit̃ omne illud cuius ꝓcium pōt pecunia eſtimari, vt inqt Phs in.iiij.ethi. Accipere aūt aliqȯ tpale ad ſuſtentationem: eoꝝ qui miniſtrāt ſacr̄a ſm̄ conſuetudinē locoꝝ ⁊ eccleſie approbatam: non eſt ſymonia, neq3 pctm̄. Cum nō ſummat̃ tāq̄ꝫ ꝓcium ſacr̄i vel mercedis: ſed tanq̄ꝫ ſtipendium neceſſitatis, vnde dicit glo. Auguſtini ꝫ illud ad Thi.v. Qui bene ꝓſunt ꝓſbri ⁊c. accipiant Miniſtri ſuſtentationem neceſſitatis a populo. Mercedes diſpenſationis a dn̄o. Pro q̄bus bene facit tex.in.c.aplicam.de ſymo.vbi populus cōpellit̃ per eꝑm ſeruare laudabilem ꝯſuetudinem circa exequias in retribuendo clericis ⁊c. ¶ Inq̄ꝫtum aūt ꝫ dicebat̃ de annexis ſpūalibus, ſubdit idē Tho. ea.q.ar.iiij. ꝙ aliquid pōt eſſe annexum ſpūalibus dupliciter. Uno modo ſicut eſt ex ſpūalibus dependens: ſicut hēre beneficium eccliaſticum dr̄ eſſe ſpūalibus annexum: q2 non cōpetit niſi hn̄ti officium ⁊ ordinem clericalem. Unde nullo modo eſſe pn̄t ſine ſpūalibus, ⁊ ppea vnum ſine altero vendi nō poteſt: qȯ nullo modo l3. Quedā aūt ſunt annexa ſpūalibus: inq̄ꝫtum ad ſpiritualia ordinant̃: vt ius patronatus qȯ ordinat̃ ad pn̄tandum ad beneficia eccleſiaſtica: ⁊ vaſa ſacra: que ordinant̃ ad ſacr̄oꝝ vſum. Unde hmōi non ꝓſupponunt ſpiritualia. Sed potius ea tpis ordine ꝓcedunt. Et ideo aliquo modo vendi poſſunt: maxime cum alterāt̃ur, vt ꝫ. Non tn̄ inq̄ꝫtū ſunt ſpiritualibus annexa. Et de ijs quidem ſatis ſuperq3 dictum ſit. Cum equo longius ex curioſa quadam indagine vagati ſimus.

¶ Quo certo loco ꝯcilium ꝯgregandū ſit.

Quoniam igit̃ ex ꝓmiſſis ſatis abunde conſtitit. Quibus ex cauſis concilium congregari pōt: ſucceſſiue vidēdum erit: quo certo gn̄ali vel particulari loco concilium celebrandum ſit. Q̄ȯ quidem duplicem hꝫ poſitiōem. Et quoad primā: quo.ſ.ad locum vlēx gn̄alr̄ dici poſſet: diſtinguendo tpa: ꝙ tpe priſco hoc videbat̃ eſſe arbitrarium, q2 vbicunq3 patribus maioribus viſum fuiſſet: ipſis illuc ꝯuenientibus, ⁊ alijs conuocatis: ibi celebrabat̃ concilium. Uerꝫ tn̄ eſt: ꝙ ſi diligenter conſyderētur antiq̄ cōcilia: ⁊ loca vbi celebrata fuere.

Satis manifeſte conſtabit: ciuitates ꝛ loca
inſignia: que annona ꝛ rebus ad victus cō
uenientium neceſſarijs abundarent ad hu
iuſmodi celebrationes conciliorum ſemp ele-
cta fuiſſe. Habito in primis reſpectu ꝙ ea
in ꝓuincia concilium ꝯuocaret, in qua he-
reſes ꝛ cauſe alie pp quas ꝯgregabat: vige-
bant. Ut eo facilius errores extinguerent:
ꝛ oīno tollerentur: quo antidota ꝛ pene eis
adhibite magis note ꝛ familiares eēnt, his
qui morbo ꝑdicto laborabāt: quibus reſpe-
ctibus totiēs in ciuitate Cōſtantinopolita
na: Toletana: Lugdunen̄. Arelaten̄. Afri-
cana: Carthaginen̄. ꝛ Romana apud Late
ranum concilia acta fuiſſe ꝯſpicimus: vt ꝑ
condemnationem vnius hereſiarche: vel fa
cinoroſi hoīs: oīum ſequacium: qui incon-
uincibiles fidei catholice rōnes intelleriſ-
ſent, vulnera ſanarent. ¶ Sed quo ad tpa
nr̄a dicēdum eſt: put ꝫ. dcm̄ fuit. In titulo.
Qn̄ ꝯcilium vſe celebrādum ſit: vbi addu-
xi decretum concilij Conſtantien̄. Qꝺ inci
pit frequens. In quo ſtatutum fuit: qꝺ Pō-
tifex per menſem ante finem cuiuſlibet cō-
cilij ipſo ꝯcilio approbante ꝛ ꝯſentiente: lo-
cum futuri concilij: deputare teneretur, vel
qꝺ in eiuſdem pontificis defectum: conci-
lium locum ꝺputaret. Unde ꝯcilium tunc
pro futuro primo cōcilio: ciuitatem Papie
deputauit: vbi nondum congregatum exti
tit. Quo autē ad locum particularem: gn̄a
liter dici pōt: qꝺ concilia ꝛ quicunqꝫ alij
tractatus: quos de rebus eccleſiaſticis ꝛ fi-
dei catholice fieri opꝫ, in eccleſijs vel locis
deo dicatis celebrari debēt: vel faltē i aliq-
bus alijs locis congruis ꝛ honeſtis, illis ꝓ-
ximis. ff. q ij. ꝑceptum. xxiij. q. viij. ꝯuenior
circa medium. Ibi cām dei agendam i ec-
cleſia quis abnuat: ſiquis confidit, huc veni
at: ꝛ ꝫ. ad Impatores pallatia ꝑtinent. Ad
ſacerdotes eccleſie. Et ſi allegaretur ꝓ ꝯrio.
tex. in. c. ſexta ſynodus. xvj. di. vbi dr̄ qꝺ cō-
cilium vſe: de quo ibi: celebratum fuit i pal
latio Conſtantini Impatoris: ꝛ non in ec
cleſia. Rn̄. qꝺ illud non hꝫ tollere regulam.
qꝛ non negatur qn ex cā alibi quoqꝫ celebra
ri poſſit. Nam: vt inqt Cardi. ibi concilium
ꝑdictum celebratum fuit i Secretario pal-
latij: de ꝯſenſu patrum ea potiſſime cā: qꝛ vt
conſtat ex antiquis ruinis eccleſie tunc erāt
parue ꝛ minime capaces ad tantam ꝯgre-
gationē: cum tunc non eſſent in eo ſtatu in
quo nunc ſunt. Poteſt ēt reddi alia cauſa.

Qꝛ dictum pallatium erat: put eſt, q̄ſi con
nexus Baſilice Lateranen̄. Et ppea dixi ꝫ.
Uel ſaltem in aliqbus alijs locis ꝯgruis ꝛ
honeſtis. ¶ Locus aūt congruus ſm Jo.
an. ꝛ Gemini. poſt eum. in. c. cum ꝑſone. de
priuilegijs. in. vj. dr̄ ille qui non ſit turpis:
vel inhoneſtus: vt eſſet ꝓſtatus. Et eo dici
poterit magis congruus: quo eccle vel epi
ſcopatui fuerit vicinior, put ē pallatiū La-
teranum. In quo vt Rome in vulgo ē: cō-
cilia vt plurimum celebrabant. ¶ Et ꝙ cōci-
lia: electiones: ꝛ hmōi tractatus in eccleſijs
fieri ꝯueniat: induci pōt tex. no. xxiij. di. i. c.
in noīe dn̄i. ꝛ in. c. qꝺ ſicut extra. de elec. ꝛ
in. c. cum terra. eo. ti. vbi bona glo. Nec ob-
ſtat tex. in. c. decet. de imunita. eccle. lib. vj.
Ubi formalr dr̄. Ceſſent in locis illis vni-
uerſitatum: ꝛ ſocietatum quarumlibet con
ſilia: conciones: ꝛ publica parlamēta: qꝛ ſm
gl. ꝛ doc. ibi. Illud intelligit de tractatibus
laycorum quibus iſta fieri ꝓhibent in eccleſi-
is: pbat extra eo. ti. c. i. ¶ Immo intm̄ hec
laycis ꝓhibent: ꝙ eorum ꝓceſſus ꝛ ſententie
ibidem agitati ꝛ ꝓmulgate: ſunt ipſo iure
nulle per tex. ſingu. in. d. c. decet. in vſi. ꝛ ni-
hilominus. Nec mirum ſm Jo. an. in. ſ. ꝛ. iij.
col. ibi. Referendo Ualerium Maximum
in li. ꝑ. c. i. qꝛ vt inqt ipſe apud Gentiles ad
Romanos: hoc quoqꝫ ꝓhibitum fuiſſe legi
mus: exemplo Cai. qui conſulatu Gallie: ꝛ
Scipionis qui cōſulatu Corſice pp hoc pri
uati fuere: qꝛ ſm eum parlamēta habuerūt
in templis. Quis cum bona venia tāti do
ctoris: hoc non dicat Ualerius maximus,
ſed eo. li. ꝑ. in ti. de cultu deorum. c. de tyberio
graccho: qꝺ incipit laudabile: bene refert ty
berium gracchū, qui tunc ꝓconſul erat in
Aſia: ad collegium Augurum ex ꝓuincia ſcri
pſiſſe lr̄as: qbus ſignificabat: ſe cum libros
ad ſacra ppli ꝑtinentes legeret, ſiaduertiſſe
vitio tabernaculum captum comicijs con
ſularibus: q̄ ipſe feciſſet. Eaqꝫ re ab augurı-
bus ad ſenatum relata: eius iuſſu Caius ſi
gulus ex Gallia: Scipio Naſica e Corſica
Romam redierunt: ꝛ ſe ꝯſulatu abdicaue-
runt. Niſi forte idez. Jo. an. ex hac hyſtoria
inferre voluiſſet: ꝙ Tyberius Gracchus ic
circo tabernaculum vitio cepiſſe diceretur:
qꝛ anteq̄ auſpicium caperet: verba extranea
ad augurium nō ꝑtinentia effuderit. Pro-
pter que exiſtimatū fuit ipm tabernaculum
vitio cepiſſe. Religionemqꝫ auſpicij negle-
xiſſe. Quicqd aūt ſit, verba ſua nō bn̄ huic

articulo

articulo nr̃o conuenire vident̃. Quid aũt ſit tabernaculũ vitio capere ſcribit Cicero in li. de diuinatione. Et humaniſte hoc nõ ignorant. Lʒ igit̃ in ꝓpoſito nr̃o Negocia laycoꝝ in eccleſijs tractari ꝓhibeant̃: tñ ſecus eſt de negocijs, rebus: ac perſonis eccleſiaſticis ſm Jo. an. poſt Guli. vbi ſ. Quos etiam refert ꝛ ſequit̃ Gemi. ibi. Unde ſynodum (vt dicit ipſe) in eccleſia facere: ꝛ de libertate eccleſiaꝝ: ac ď ſtatu ꝛ moribus cleri ꝛ ppl̃i reformãdis tractare ibi pñt. Scolares quoqꝫ ꝛ magiſtrari. De fide diſputare, ꝛ ſimilia ibidẽ facere non ꝓhibent̃. extra de magis. c. i. cum ſcia ſanctiſſima res ſit. ff. de vari. ꝛ ex̃ordi. cog. l. i. §. eſt qdẽ. Item vt dicunt ꝑdicti doc. vbi ſ. ſi layci vellent ibi ſpũalia tractare: vt eſſet de celebranda: vel honoranda feſtiuitate beate v̾ginis Marie, vel aliquam ꝯfraternitatem faciendo in honorẽ Dei: aut alicuius ſancti: vel de pace, et inter laycos cõponenda, hec ꝛ hmõi nõ interdicunt̃ eis ex mente dicte cõſtitutionis. Per que oia pʒ concilia ipſa tam a clero q̃ꝫ populo ꝯgregari ac celebrari poſſe ꝛ debere potius in eccleſijs q̃ꝫ alibi: ꝑmiſſis non obſtantibus, lʒ per hoc non tollatur. Quin in alijs quoqꝫ locis congruis ꝛ honeſtis: maxime ex cauſa celebrari poſſint ꝛc. prout ſupra dictum extitit.

❡ Qui ſpecialiter aut generaliter ad concilium ſint vocandi.

SEquit̃ vt videamus qui ſint illi, qui ſpãlr aut gñalr ad cõcilium vocandi ſunt. Ex quibus vl̃r concilium conſtituatur. ꝛ lʒ doc. in. c. graue. extra de ꝑben. vbi cõiter hoc ꝓſequuntur: diſtinguendo tria gñ̃a concilioꝝ varie loquant̃: Attñ ne vnica ꝛ confuſa ſuppoſitione: ꝑplexitatem generemus, relatis principalioribus opinioibus eoꝝ: quid tenendum ſit faciliter, vt arbitror: aſſequemur. Inno. qui ibi meliorẽ circa hoc gl. q̃ꝫ alibi poſuit. ſm Jo. de imo. dicit in ꝓncipio q̃ ad ꝯcilium ꝓuinciale vocãdi ſunt tm̃ epi: ꝛ nõ alij ar. xviij. di. in. c. q̃m qdẽ. in. c. eps. in. c. placuit: in. c. ſi eps metropolitanus. ꝛ i. c. p eccl̃iaſticas. ꝛ paulo. ĩ. dicit q̃ capl̃a cathedralium eccleſiaꝝ tunc ſunt vocanda ad concilium prouinciale: cum de eoꝝ facto agitur. de his que ſi. a ꝓla. c. vlti. alias autes vocanda non ſunt: niſi de honeſtate, vel pp cõſilia ipſoꝝ. lxiij. di. obeuntibus. ❡ Ad epãlem autem ſynodum vocandi ſunt ſm eum Abbates, ſacerdotes, ꝛ oĩs clerus ciuitatis ꝛ dioceſis p epm. xviij. di. decernimus. Jo. an. idẽ fere dixit de prouinciali ꝛ epãli cõcilio. Dicit tñ q̃ lʒ ſm Inno. ad concilium prouinciale vocandi ſint tm̃ epi: tñ q̃ ſi alij quoqꝫ veniant ſm Hoſti. admittendi ſunt: vt. d. c. ſi. de his que ſi. a ꝓla. vel admittuntur in caſibus de qbus ſ. per ipſm Inno. vʒ. Cum de factis eoꝝ agitur: aut de hõeſtate: vel cus ipſoꝝ ꝯſilio opus eſt. d. c. obeuntibus. Ad ſynodale v̓o vel epãle ſm ipſm. Jo. an. vocãtur: Abbates: Sacerdotes: ꝛ totus clerus ciuitatis: ꝛ dioceſ. xviij. di. decernimus. ꝛ circa hoc ſe remittit ad plene no. de maio. ꝛ obe. qđ ſuper his Abb. Pan. dicit ꝛ bñ: q̃ non repitur iure deciſum. Nec doct. vel glo. ſpecifice attingũt hanc mãm: q̃ ipſe viderit. vʒ. qui debeant intereſſe concilio generali. Dicit tñ ſe de hoc dicturꝝ deo duce in diſputatione per eum nouiſſime fienda. Et quo ad concilium ꝓuinciale: qđ ſic dr̃, q̃ repñtat vniuerſam eccl̃iam ꝓuincie: intereſſe debent ſm eũ epi ꝓuincie. xviij. di. per to. ſed multum dubitatur de capl̃is eccleſiaꝝ cathedralium. Et lʒ Inno. videatur tenere q̃ de neceſſitate non ſint vocanda: niſi ſpãlr eoꝝ interſit: tñ ſibi dr̃ tex. in ꝯriũ in. d. c. ſi. de his que ſi. a ꝓla. De concilio ſynodali: vel epi tranſit cum alijs: ſed de concilio gñali dicit ipſe q̃ Inno. ꝛ ceteri: tranſiuerunt ſicut Muſipula ſuper prunas. Jo. de imo. in. d. c. graue. in. vj. col. vſi. circa ſm membrum. Concludit circa concilium generale: q̃ epi ꝛ ꝓlati ſupiores totius orbis vocandi ſunt ad hoc concilium. Alij vero nõ videntur neceſſario vocãdi: lʒ poſſent et alij ꝓlati vocari: ſi Pape videretur ad qđ ſm eum facit qđ hr̃. xv. di. c. i. Ad id autem qđ dr̃ q̃ in concilio ſynodali totus clerus ciuitatis ꝛ dioceſis intereſſe dʒ: dicit ſane intelligẽdum. vʒ. dũmodo talr̃ ꝓuideatur: q̃ eccleſie non patiantur magnũ detrimentum in diuinis. ar. eoꝝ que no. in. c. pe. de cle. non reſi. Et per ꝑmiſſa colligitur ꝯclõ doc. eorũdem: cum qbus tranſeũt fere oẽs: q̃ ad concilia ꝓuincialia ꝛ gñalia vocandi ſunt tm̃modo epi: ꝛ alij ꝓlati eoꝝ ſupiores, niſi de eoꝝ cauſis agat̃: vel de hõeſtate: aut ꝓpter eoꝝ conſilia vocarentur: cum qbus etiã cõcordare dr̃ tex. aptus. in. c. canões. xv.

di.in prin. Ibi non erat epis licētia: z.I.ibi.
Nicena ſynodus.cccviij.epoꝝ. cū duobus
verſi.ſeq.qui de epis tm̄ mētionem faciūt:
z cōcordat. tex.I.diſti. in.c.ſiqs diaconus.
z tex.ea.di.in.c.ſcā romana. Sed ꝯ pmiſſa
facere vꝛ tex.in.d.c.canone.in verſi. Quar-
ta ſynodus: ibi.ccl.x. ſacerdotum. z tex.i.c.
ad apſice.de re.iudi.in.vj.vbi Inno. iiij. ꝑ
teſtat ſe conuocatuꝝ fuiſſe ad concilium ꝑ-
latos: Reges: z Principes tam eccleſiaſti-
cos ꝗ̄ ſclares: z tex.in.c.in ſynodo.lxiij.di.
Ubi hꝛ ꝙ Leo Papa cōgregauit Rome ſy
nodum cum oī clero z Pplo Ro. Et tex.
in.c.nunc aūt.xxj.di. Ubi Impator conci-
lio interfuit: z tex.in.c. hadrianus. lxiij.di.
Ubi Karolus Rex Franchoꝝ conciliū ge-
nerale conſtituit: z cum Hadriano Papa
conuocauit tex. in.c.nos ad fidē.xcvj.diſt.
Ubi Impator.in.vij. Calcedoneñ.concilij
actione dicit hec verba. Nos ad fidem con
firmādam non ad potentiam oñdēdā exē-
plo religioſiſſimi Principis Cōſtantini ſy
nodo intereſſe volumus. Qd̄ qdem dicere
vꝛ non tāꝗ̄ inuitatus ſed iure ſuo ꝓꝓ̄:pp
verbus volumus: qd̄ liberā voluntatem de
notat: de quo in cle.i.de offi.vica. Et ꝑ pre-
miſſis facit ēt tex. in.c.ad ſedem. xxxv.q.v.
vbi Papa dicit. Nos vo deo annuēte hāc
qōnem diſcutere curauimus in ſynodo ha
bita in Lateraneñ. Conſiſtorio conuocatis
ad hoc opus epis z clicis atqꝫ iudicibus di
verſaꝝ ꝓuinciaꝝ tex.in.c.in noīe dñi.xxiij.
di.vbi dꝛ pſidente Rev°. ac btiſſimo Papa
Nicolao in Baſilica Lateraneñ. Patriar
chij que cognominat Conſtantiniana. Cō
ſidentibus ēt reuerēdiſſimis Epis: Abba
tibus: Preſbyteris: Diaconibus z c. Et tex.in
.c.anaſtaſius.xix.di.vbi hꝛ ēt mētio d epis z
pſbyteris z clericis totius eccleſie catholice.
Pro qbus ēt facit tex.in.c.olim.xcv.di.vbi
dꝛ: ꝙ lꝫ eps ex inſtitutione eccleſie ſit maioꝛ
pſbris. Tñ oēs debent regere ecclīam i cōi.
Per que oīa iura ipugnari vꝛ ꝯclō doct. de
quā ſ. Dum volunt ꝙ ſoli epi z plati eoꝝ
ſupiores vocari debeant ad conciliū. Et in
ferri vꝛ: qd̄ imo in cōcilijs ꝓuincialibus z
gnālibus alij quoqꝫ inferiores clerici z lay
ci vocandi ſint z interuenire poſſint. Et ꝯ
dictam ꝯclōnem doc. facere ēt vꝛ ꝙ qꝛ con-
cilium vle ecclīaꝫ catholicam oīum fidelium
repñtat.xv.di.ſicut in ſi. Nā eccleſia nihil
aliud eſt ꝗ̄ collectio fidelium. de con. di.iij.
eccleſia. Pro quo bene facit qd̄ xp̄s deus nr̄:

veſtigās hanc eccleſie vlis quoꝝcūqꝫ xp̄ia-
noꝝ vnitatem dixit Jo.xvij.c. Ibi Pater
ſancte ſerua eos in nomie tuo quos dediſti
mihi, vt ſint vnum ſicut z nos: z.I.ibi non
ꝓ eis aūt rogo tm̄: ſed z pro eis qui credi-
turi ſunt per vbum eoꝝ in me: vt oēs vnū
ſint ſicut tu Pater in me: z ego in te: vt z
ipſi in nob vnū ſint z c. Ergo cū in concili
is agatur de reformatiōe ecclie totius orbis
z oīum catholicoꝝ: oēs vocari deberent: qꝛ
qd̄ oēs tangit ds ab oībus approbari. de re
gu.iur.in.vj.in.c.qd̄ oēs. Pro Regibus itē
facit ſpālis rō: qꝛ Reges quoqꝫ vident pſo-
ne eccliaſtice. Cum ex pcepto dei in veteri
teſtō z hodie i nouo oleo ſcō vngant, extra
de ſacra vnctio.c.i.vij.q.vij. Itē cū Balaā.
Que oīa colligit Abb. Pan. in.q.ſua.inci-
pit eps z qdam Rector: in.ij. dubio pnci-
pali, z ponit.d. Alexādrinus in.c.canones.
xv.di.lꝫ de Abba.non meminerit. Tandē
idem Abb. deſcendendo ad ſolonē huius
heſitationis z difficilis dubij, vt inqt ipſe:
lꝫ aſſerat ſe in aliqua iuris parte nō repiſſe
ſcribētes hoc examinaſſe: qꝛuis ſit valde ne
ceſſarium: cum iura circa hoc varie loquā
tur: vt pꝫ ex pmiſſis. Et ppea dicit ꝙ in cō-
cilio Senis habito tpe Martini Pape an
no xp̄i. Mccccxxiiij. Cum hmōi caſus diſce
ptandi de facto accidiſſent varij varia di-
cebant: ſed nihil circa hoc determinatum ex
titit. ¶ Quare diſtinguendo inter clicos z
laycos. Dicit ipſe ꝙ quantum eſt, reſpectu lay
coꝝ: eſt glo.magra.in.c.vlti.de his que ſi.a
pla.que dicit laycos non dēre intereſſe cō-
cilijs eccleſiaſticis: niſi in tribus caſibus.
Pmo vbi ſpālr inuitant. alle.c.hadrianus.
lxiij.di.in ſi. Scdo vbi agit de fide.xcvj.di.
verſi.nās. Tertio ſi tractat de matrimōio:
ꝙ cum tales cauſe eos tangāt: pñt intereſſe.
alle.xxxv.q.vj.ad ſedem.ſed dicit Jo.an.in
d.c.ſi.ꝙ in pdictis caſibus itereſſe poterūt
vt audiant: non aūt vt iudicent: vel vt do-
ceant.lxij.di.docendus. Item dicit ꝙ ad p
dicta non eſt neceſſe laycos vocari: qꝛ ibidē
diffinienda poterunt poſtea eis in pdicatio
nibus publicari: que pdicatio fieri pōt ēt ex
cōicatis de ſen.excō. riſo. Subdit tñ ꝙ lay-
ci pñt ad concilium accedere pro iuſtitia pe
tenda vel defendenda, de iudi. nouit. Pro
quo alle. Panor. tex. opti. in.c.i.de ſponſa.
In eccleſiaſticis aūt negocijs z clicoꝝ cor-
rectionibus ſunt layci excludendi ſm eum.
ar.in.c.meſſana.de ele. z expſſius i extrauagā.
Bonifacij.

Bonifacij. de offi.ordi.que incipit. debent.
Et cum his dictis. Jo.an.tranſeunt cōiter
ſcribentes ſm Abb. Pan. Qui dicit ſe re-
periſſe glo.in decretis. deuiātem a iudicio
Bar.⁊ Jo.an.in.c.hadrianus.lxiij.di. Qui
dicit ꝙ ad cās matrimoniales layci qñqȝ
inuitant̄,⁊ ſic intelligit.d.c.ad ſedem. Jn
cauſis aūt fidei dicit ꝙ layci interueniūt ēt
non vocati.alle.d.c.vbi nam. Et ſic vult ꝙ
in cauſis matrimonialibus nō ſit ſpāle cū
non interueniant: niſi vocati ⁊ iuitati. Jn
cauſis v̓o fidei vult ꝙ interſint iure ꝓprio.
Et in hoc deuiat̄ vr̄ a iudicio Jo.an. Sibi
vero gn̄alr̄ dicendum eſſe vr̄: ꝙ vbi in con
cilio tractanda ſunt negocia eccliaſtica: vel
ad iuriſdictionem ecclie ſpectantia: ꝙ non
ſit neceſſe vocari laycos: qꝛ ptās diſponendi
de his data fuit clicis ⁊ non laycis. Jn pſo
nas Petri Apl̄oꝝ ⁊ ſucceſſoꝝ ſuoꝝ: ⁊ facit.
c.ecclia.de cōſti. ⁊ tex.in.c.bene qdem.xcvj.
di. ꝓbat̄ ēt ꝟ in iuribus pro parte negatiua
inductis: ⁊ maxime in.d.§.hinc ēt: ⁊ expſſi-
us in.d.c.veniam.cum tex.ille excipe videat̄
cās fidei dūtaxat. Et ſic in alijs ſatis vr̄ fir-
mare regulam in oppoſitum.xxiiij.q.vij.
dn̄s. Ad idem tex.in.c.ſatis euidenter. ⁊ be
ne facit.c.pncipes.xxiij.q.v.vbi dr̄ ꝙ i ec-
cleſia non eſt neceſſaria ptās ſclaris, niſi in
defectum: vt qđ non valent efficere ſacerdo
tes ſermone doctrine: ptās ſclaris impet ꝑ
terrorem diſcipline. Jn cā aūt fidei cum.ſ.
tractat̄ de fide immutanda: varianda: vel
interꝑtanda: alr̄ qꝫ vſqꝫ tunc declaratum
fuiſſet. Quia in alijs caſibus negociū fidei
eſſet ꝓpe negocium eccliaſticum: vt vr̄ tex.
in ſumi.xvij. di.§.hinc ēt. ⁊.xcvj.di.§.ſatis eui
denter. Jdem Panor.vbi ꝟ diſtinguit. Et
dicit ꝙ ſi qritur nūqd ſint vocādi ꝑ ecclias:
credit ꝙ nō, qꝛ ptās diſponendi de his eſt
plene penes ecclia: ⁊ eſt cā mere eccliaſtica:
q̄ nec directe nec idirecte ad laycos ꝑtinere
pōt: cū ipſe tn̄ hēat executionē ad petitiōes
ecclie: vt no. ſingulr̄.in.c.inqſitionis.§.ꝓhi-
bemus.de hereti.li.vj. Nec poſſent ipſi pu
blice vel ꝑuate de fide diſputare.c.ij.§.inhi-
bemus.eo.ti.⁊ li. Si v̓o layci ſe ſponte offe-
runt in cā fidei: tunc debent admitti. ⁊ ita
ꝓpe loqtur tex.in.d.c.vbi nam.et ita intelli
git Abb.glo.in.d.c.hadrianus. Et tunc ſi
admittant̄ non putat ipſe Abb. ꝙ ſimplr̄
audiant: vt dicit Jo.an. Sed ꝙ ēt conſulāt
et dicant eoꝝ opiniones et erunt in tracta
tibus, ſed non decident, et ſic loqui vr̄ tex.
in.d.c.vbi nam.vbi ſolū ſit mentio de tra-
ctatu, qui eſt diuiſus et ſeparatus a deciſio
ne vt in.c.tua et in.c.ſi. de his que ſi. a ꝑla.
et in.c.vlti.de his que ſi.a maio.parte.capi.
Et ꝙ layci poſſint intereſſe tractatibus: fa-
cit rō. ¶ Quia cū iuxta verbum xp̄i fides
in ecclia deficere non poſſit. Poterit forte
melius reuelari ⁊ remāere penes vnū ſim-
plicem laycum: qꝫ penes centum clicos: ſi-
cut in ſola vgine Maria remanſiſſe dr̄ tp̄e
paſſionis xp̄i. Pro qua facit.d.c.ad ſedem.
vbi layci tractarunt cauſas mr̄imoniales.
Sed tn̄ clici poſtea: vt dcm̄ fuit: hn̄t decide
re: qꝛ populus docendus eſt ⁊ non ſequen-
dus.d.c.docendus.lxij.di. Habebunt ġ lay
ci in cauſis fidei vocem ꝯſultiuam: ſed non
deciſiuam. Jn alijs aūt negocijs ſi inuitan
tur hēbunt vocem ꝯſultiuā vel deciſiuam.
Quatenus eis permittatur per concilius.
¶ Papa.n.pōt eos facere capaces iurium
ſpūalium ⁊ maxime poteſtatis vocis dāde:
vt in.c.hadrianus.lxiij.di.⁊ in.c.i ſynodo.
centeſima.diſt.⁊ le.⁊ no.ij.q.vij Mēnam.
Quinimo Papa pōt dare layco ptātes ex-
cōicandi: vt no.gl.xxij.di.c.veꝝ.⁊.xcv.di.c.
bene.⁊ Jo.an.in.c.ij.de ꝑben.lib.vj. Et ita
intelligit Panor oia iura: que dicūt laycos
conciliis interfuiſſe: vt loquant̄ per inuita-
tionem: put aptiſſi. probat tex. iuncta glo.
in.d.c.vbi nam. Ubi dicit papa: ꝙ non le-
git Jmpatores vel alios Principes ſclares
interfuiſſe tractatibus: niſi in cā fidei. Qđ
videret̄ falſus cū i pl̄ibus alijs cauſis lega-
mus eos interfuiſſe: vt ꝓbāt iura que ꝟ ad
ducta fuerunt pro ꝯrio. Unde dicit glo. ꝙ
bene inter fuerunt ſed inuitati ⁊ nō iure ꝓ-
prio. Et ſic ꝓbat ille tex ſm Panor. ita itel
lectus ꝙ in cā fidei intereſſe poſſint iure ꝓ
prio, per quam rōnem vr̄ ꝯcludenter re-
ſpōderi multis iuribus q̄ allegari poſſent
in ꝯrium. ¶ Quo aūt ad Jmpatorem cū
pl̄a concilia appareant celebrata fuiſſe eius
iuſſu. Dicit ipſe Panor. ꝙ illud ꝓceſſit ſm
tp̄a illa antiqua. Quibus non erat facultas
chr̄ianis tute in vnum ꝯueniendi: vt dicit
tex.xv.di.c.canones. Sed poſteaqꝫ cōſequti
fuerunt libertatem ſimul ꝯueniēdi: ſtatutus
fuit vt ſine auctoritate Pape ſynodus gn̄a
lis nullo modo congregari poſſet.xvij.di.
per to.vbi eſt bona glo. in ſum. Que dicit
ꝙ ſynodus vl̄is conſtituit̄ a Papa ⁊ ep̄is:
⁊ nihil dicit de laycis. Jdē ēt ꝓbat tex. iun
cta.glo.in.c.ꝯcilia ſacerdotū.ea.diſt. Addit

tñ Abb. Panor. vnum: q vbi ↄciliũ vellet
diſponere de rebus laycoꝝ ſupra q̃s patiat
iuriſdictio eccleſiaſtica, q tunc layci: ſeu ſaltẽ
eoꝝ Principes conuocari deberent. Et ſic
dicit ſe intelligere dicta. Inno. in. c. ſi. d fer.
⁊ de con. diſt. iij. c. i. ſac. de. ij. de cenſi. Et ita
poſſet ſaluari mens glo. dicit ipſe. in. d. c. ſi.
de his q̃ ſi. a pla. Nec obſtat id qđ dr̃ q Re
ges non videnť puri layci pp vnctiones: q
iſtud eſt falſum: cum pp hoc nullum ordiẽ
eccleſiaſticum recipiant: vt hr̃ in. c. i. de ſacra.
vnctio. ⁊ in. c. ij. de ꝑben. in. vj. vbi per Io.
an. in nouella. Et per hec concluſum vr̃ pri
mum membrum heſitatiõis quoad laycos.
De qbus ⁊ aliis mãm iſtam tangentibus
repetunť ꝑmiſſa. Ĩ. in ti. Qui in cõcilio ſint
vocales: vbi latius q̃ões ꝑmiſſas: ⁊ ſiles
videre poteris. ¶ Quãtũ aũt Abb. pan.
Quo ad Impatores q tpibus priſcis non
tm̃ interfuerunt: ſed ẽt ꝑfuerunt cõciliis ge-
neralibus. Cum illa ſua opi. tranſeat in aſ-
ſcribendo hoc tpm difficultati ⁊ Impato-
rum ꝓhibitioni. Quia. ſ. non erat licentia
xp̃ianis ↄueniendi in vnum. Attamen hec
ſolutio non bene tollere vr̃ ↄriũ cõciliorꝝ
non ſolum antiquoꝝ. Sed ẽt nouiſſimoꝝ,
quibus Impatores ſemper fere interfuiſſe
legimus. Et ne longe exempla petamus in
Conſtantieñ. interfuit Sigiſmundus tunc
electus Imptor Rex Romanoꝝ. Conſtan-
tinus Impator Florentino interfuit. Cũ
tñ nedum de fide: ſed de moribus, de refor-
matiõe eccle: de depoſitione Pape: ⁊ crea-
tione alterius in eis actum fuerit. Qua re
cum nullibi ↄrius iure cautũ inueniamus:
cum in oĩbus fere cõciliis hoc ſeruatũ fuiſſe
conſuetudo doceat: fateri quaſi opꝫ: q idem
Imperator vti eccle aduocatus ⁊ ꝓtector
oĩno vocari dẽat cũ aliis Regibus ⁊ prin-
cipibus chr̃ianis: ẽt q de eoꝝ negociis nõ
agereť, qđ ꝓbare vr̃ tex. ĩ. c. ad apſice. de re.
iudi. in. vj. Non qdem vt vocales ſint: niſi
hoc eis concilium concedere vellet: honoris
⁊ condecentie grã: ſed vt eccleſie ⁊ concilio
aſſiſtant: vt illud protegãt atq; defendant:
vt chr̃icolas alios ꝑſertim ipſoꝝ ſubditos
eoꝝ exemplo doceant ad obedientiam ⁊ re
uerentiam ꝑſtandã concilio alliciant. Et ꝑ
hac qdem mea conſyderatione mihi bene-
facere vr̃ tex. in alle. c. ꝑncipes. xxiij. q. v. Dũ
dicit qđ principes ſclares nonnunq; intra
eccliam ptãtis adepte culmina tenent: vt ꝑ
eandem ptãtẽ diſciplinas eccliaſticam mu-
niant. Nam intra eccliaſ ptãtes neceſſarie
non eſſent: niſi vt qđ non ꝑualent ſacerdo-
tes efficere per doctrine ſermonẽ: poteſtas
hoc imperet per diſcipline terrorem. Sepe
enim per Regnum terrenum celeſte regnũ
proficit: vt qui intra eccleſiam poſiti ↄ̃ fidẽ
⁊ diſciplinam agunt: rigore principum cõ-
terranť ⁊c. Et ꝑfecto (vt dicaꝫ qđ ſentio)
ſatis vereor: qđ niſi hoc ſolido ⁊ imobili fun
damento Antidotoq; vteremur: ⁊ niſi in
conciliis nr̃is Impatoris: ac alioꝝ Regum
⁊ Principum chr̃ianoꝝ auctoritas ⁊ prote
ctio interueniret: paꝝ decoris: obedientie
⁊ maieſtatis ſimplex clicoꝝ ↄgregatio aſſe-
quereť. Duo. n. ſunt, quibus principalr̃ iſte
Mundus regiť: auctoritas ſacra Põtificũ:
⁊ regalis ptãs: vt ingt tex. xcvj. di. duo ſunt:
⁊ vt ingt glo. i. di. humanum genus regitur
iure nãli ⁊ moribus tanq; auctoribus. Ac
iſtis duabus ptãtibus ſpũali. ſ. ac tpali tãq;
inſtris: vnde ⁊ duo gladij: de qbus in euan
gelio. Matth. xvj. per eos repn̄tanť: quorũ
contẽplatiõe dixit tex. xxiij q. v. res cõs. qđ
res alr̃ tute eẽ non pñt. Niſi que ad diuinã
confeſſionem ptinent: ⁊ Regia ⁊ ſacerdota
lis defendit auctoritas. Ex qbus colligi po
teſt ꝑdictam conſyderationem rõne nõ ca
rere: q: ſi conciliũ eccleſiam vlem repñtat:
ꝓut ↄ̃. dcm̃ extitit. Ergo quaſi neceſſario cõ
cludiť: qđ vtraq; ptãs reſpectu ſaltẽ ꝑmiſſo
rum: interuenire debeat: vt plenum ⁊ vene
randum cõcilium dici poſſit: Propter que
dixerim ego Imperatores: Reges ⁊ Prin-
cipes: non citandos: ſed inuitandos: rogan
dos. ⁊ compellendos fore: vt oĩno concilio
interſint: ꝓut ẽt ſentire vr̃ gl. ĩ. d. c. vbi nã.
xcvj. di. in vſi. interfuiſſe. Pro qua bene fac̃
tex. per eam alle. in. d. c. hadrianus. lxiij. di.
cum multis ſi. que adduci poſſent. Sed de
hoc articulo quoad laycos ſatis dictum ſit.
¶ Quo ad clicos võ dicit idem Panor.
qđ de ꝑlatis ⁊ clericis inferioribus põt ma
gis dubitari: cum multũ varie iura loqnť.
Sed in hoc alle. glo. valde no. xvij. diſti. in
ſum. que dicit: qđ vle cõcilium dr̃ illud qđ
Papa vel eius Legatus conſtituit cũ oĩbus
ep̃is. Et ſic vult apertiſſi. qđ alij ꝑlati infe-
riores de neceſſitate non ſint vocandi. Et
quatenus illa glo. dicit de Legato pape in-
telligitur ad hoc hñte ſpãle mandatũ: alias
ſecus vt no. glo. in. c. ij. ea. di. ⁊. iij. di. §. por-
ro. Sed vt ingt idẽ Panor. Iſta materia
concilij vlis non eſt bñ diffinita ꝑ maiores
nostros.

noſtros. Et ſi illa glo. poſuerit opi. ſuam: tñ nihil inducit: nec rñd. ad infinita ꝯria ſ. ad ducta: imo ipſemet gloſator in. c. cõuenienti bus. i. q. vij. dicit ꝙ Abbates ⁊ ſic ꝓlati inferiores debent intereſſe concilio: ſi ſecus dicat de Monachis ſimplicibus. ⁊ in. c. conci lia. xvj. di. ſentit cum prima gl. in ſum. faciẽ do mentionem de ſolis epis: ⁊ idem ſentit in. c. nec licuit. xvij. di. in glo. ij. Ubi et ꝓſequit ad quẽ ſpectet interꝑtatio conſtitutionis concilij. Concludendo aũt in hoc articulo, idem Panor. vbi ſ. ingt: ꝙ in concilio gñali ipſe diceret: ꝙ epi ſolum de neceſſitate vocandi ſunt: per iura ꝓ hac parte ſ. alle. Et idem putat de inferioribus ꝓlatis hñtibus epalem iuriſdictionem: vt ſunt magni Abbates: qḋ vltimum ꝓbare vr̃ tex. in. c. cõ uenientibus. i. q. vij. Ubi qdam Abbas tenuit locum pape in concilio: ⁊ multi Abbates alij dederunt vocem deciſiuã: queãdmodum fecerunt epi: qḋ de alijs inferioribus nõ legit: ad idem facit tex. in. c. hadrianus. ij. lxiij. di. vbi dr̃ ꝙ ſynodus illa fuit celebrata a centum q̃draginta tribus religioſiſſimis epis ⁊ Abbatibus. Et ſic Abbates exꝑerant epis. Ubi vero legeret inferiores dicos in concilio fuiſſe: intelligendũ eſt ſm eos ꝙ ſpãlr fuerint inuitati: ſicut ⁊ layci qñqꝫ inuitant: put ſ. dcm̃ extitit. Qḋ aũt ad concilium gñale regulr̃ non inuitent niſi epi. no. Inno. ⁊ alij. in. d. c. graue. de ꝓbẽ. ⁊ ꝓbat in. c. ſicut olim. de accuſa. ⁊. xvij. ⁊ xviij. di. quaſi per to. ſi de caplis ecclia⁊ cathedralium: quoad concilium ꝓuinciale ⁊ a pari q̃ ad gñale: dubitet: vt no. in. c. ſi. de his que ſi. a ꝓla. Ergo forte ad conciliũ gñale de neceſſitate alij vocandi non ſunt: cus eadem rõ que eſt de toto ad totum: debeat eſſe de parte quoad partem: vt in. c. paſtoralis §. item cum totũ. de offi. dele. ⁊ in. l. que de tota. ff. de rei vendi. Sicut. n. in factis ꝓuincie non admittunt dici inferiores ꝓuincie. Ita nec in factis vlibus totius orbis vocandi ſunt vniuerſi inferiores ipſius. Et facit rõ: ꝙ ſtatuere: iudicare ⁊ reformare ſunt de ſpectantibus ad iuriſdictionem: de rebus eccle. nõ alie. c. ſi. de accuſa. qualr̃ ⁊ qñ. Sed hmõi poteſtas iuriſdictionalis remãſit ſolum in Aplis: epis: ⁊ alijs ꝓlatis eo⁊ ſucceſſoribus: ſi a primordio oẽs ſacerdotes eccliam regerẽt: qui vocabant ſeniores. xv. di. c. i. Tñ non ita fuit paulopoſt nec hodie. Nec obſtat ſi dicat ꝙ et hodie epi vocãt ad ſynodos ſuos, dicos inferiores non hñtes iuriſdictionẽ: vt ꝑs in. c. decernimus. xviij. di. ꝙ ſm Abb. Panor. iſti non vocant ad iudicandum: ſtatuendum vel decidendu⁊: ſed ad conſulendum ⁊ vt geſta in concilio ꝓuinciali eis intiment: vt dr̃ in. d. c. ſicut olim. Item vocant vt eps ingrat: corrigat: ⁊ reformet cle⁊ ſuu⁊: ac audiat quereias ſingulo⁊: vt in. c. de cõcilijs. xviij. di. Qḋ ſi forte clerici ipſi inferiores ad ꝯcilium ꝯcurrerent: non eſſent admittẽdi: niſi ꝓut admitterent ⁊ layci: vt ſ. dcm̃ fuit: ⁊ ꝓbari vr̃ i. d. c. ſi. de his que ſi. a ꝓla. vbi ſpãlr diſponitur de caplis cathedralium ecclia⁊: reſpectu cõcilio⁊ ꝓuincialium. De qbus tñ dubitatur quoad cõcilia gñalia: vt ſ. diximus. Si qñ et conuenire poſſent: non haberent vocem deciſiuam: ſed tñ ꝯſultiuas ſm ipm Panor. vnde in. d. c. ſi. hr̃ tñ mẽtio de tractatibus. qui a deciſiõibus cauſa⁊ ſeparati ſunt. Honeſtum tñ eẽt (dicit ipſe) ꝙ ſaltem ad tractatus admitterentur: vbi deeſt copia epiſcoporum. Et ita intelligit iura omnia: vbi inferiores clerici admiſſi reperiuntur: vt. ſ. intelligamus eos de gratia fuiſſe admiſſos: vt cum maturiori conſilio ꝓcedere viderentur. ¶ Et quia ſupra diximus ꝙ Papa ⁊ concilium habilitare poteſt ⁊ conuocare etiam laycos. Idem Panor. vbi ſupra querit.

¶ An ſit in optiõe Pape vocare ⁊ admittere ad concilium vle quos vult.

AN ſit in optione Pape vocare vel admittere ad concilium vniuerſale q̃s vult. Et diſtinguit: ꝙ in his que dependent ⁊ conſiſtunt in plena ptãte Pape poterit vocare ⁊ admittere quos vult: maxime vbi concilium cõgregat propria voluntate: ⁊ non de neceſſitate eccleſie: ⁊ ſic poteſt intelligi. c. ad apoſtolice. de re. iudi. lib. vj. ſecundum eum. In alijs vero que non dependent a plena poteſtate Pape nec ab eius voluntate: vt eẽt in propria correctione vel fidei ⁊ eccleſie negocijs concernentibus vniuerſalem ſtatus ipſius: vocari ⁊ admitti deberent tantum Epiſcopi ⁊ Prelati maiores vel etiam magni Abbates: qbus data fuit poteſtas ⁊ iuriſdictio regendi eccleſiam dei.

¶ An Papa ſolus vocem conciliarem communicare poſſit.

Rec putat idẽ Abb. Panor. q ſolus Papa in hm̃oi caſibus alijs cõicare poſſet vocem deciſiuam ſine conſenſu cõcilij. Ex quo hoc caſu iuriſdictio ptinet ad ↄciliũ. ar. c. in re cõi. de reg. iur. in. vj. ⁊ in. l. ſabinus. ff. cõi diuidũ. Et facit optie qd in ſimili no. Jo. an. poſt cõpos. in. c. ſcriptum. de ele. Ubi dixit q ẽt maior pars capituli non poteſt ẽt vno reclamante ⁊ reſiſtente cõicare vocem capitularẽ non hñti: q in re cõi ⁊c. Sed bene poteſt maior pars admittere alios pro ↄſilio hñdo, ar. c. obeũtibus. lxiij. di. Et pro corroboratione pmiſſoꝝ bene facit: q Papa in concilio non eſt vt princeps ⁊ Monarcha: ſed ibi eſt vt caput eccle: ⁊ reliqui prelati: vt membra: put latius. j. oſtendet: cum de ptãte pape ⁊ concilij diſſeremus. Hec fere oia repetit ⁊ ponit ẽt. d. Alexãdrinus in. c. canones. xv. di. Q̃uis diſcurrendo per ſingulas perſonas que concilio gnali intereſſe: vocariq debẽt. Recapilogando dicat Papã ante oia in ↄcilijs debere pēſſe: cum ab eo concilium pncipium ⁊ neceſſitatem aſſumat. de elec. ſignificaſti. ⁊. xvij. di. per to. De Cardinalibus q vocãdi ſint ⁊ intereſſe debeãt ponit Hoſti. in. c. antiqua. de priuile. Et eſt rõ q collegium Pontificis Ro. conſtituunt: vt not. glo. magra. in. c. ad ſuccidendos. de ſciſma. lib. vj. Et papa ſpãle caput eſt ipſoꝝ Cardinalium: qui cenſent pars corporis ipſius. ar. C. ad. l. iul. maie. l. quiſqs. no. idem Hoſti. in. c. antiqua. ar. de his que fi. a pla. c. fi. Et eo qdem fortius q ipſi ſunt maiores plati hñtes iuriſdictionem epales in titulis ſuis. c. hij qui. de maio. ⁊ obedi. facit tex. in. c. in noie dñi. in vſi. Cardinales. iuncta gl. xxiij. di. Idem ẽt dicendum vr de Abbatibus hñtibus iuriſdictionem epalem: iuxta. c. abbates. de priui. in. vj. ⁊ in. c. i. in ver. ppaij. de reb. eccle. non alie. ¶ Et fortius de electis epis nondum conſecratis: cum in hoc attẽdat iuriſdictio epalis. c. tranſmiſſa. ⁊. c. ſuffraganeis. Ubi ẽt per panor. ex de elec. pro quo glo. in cle. i. de fo. compe. ⁊ glo. in cle. i. de reli. domi. que ita intellr. ¶ Patriarche quoqs pſertim illi quatuor principaliores: de quibus in. d. c. antiqua. ante oia ſunt vocandi ⁊ venire tenentur ad conciliũ. Marime aũt ⁊ fortius tenerentur: ſi ꝓprias ſedes tenerent: cum ipſi de iure pmum locum in eccla Dei teneant: poſt Ro. pontificem: vt vr in alle. c. antiqua. Et ego late poſui in libello meo. De pſtantia patriarchaꝝ: facit ꝓ hoc. xvj. di. hco libꝝ. ⁊. i. q. vij. ↄueniẽtibus. ¶ Item citãdi ſunt primates ⁊ Archiepi. xvij. di. hinc ẽt. ¶ Epiſcopi quoqs vt dcm̃ extitit: ⁊ ꝓbatur extra de iureiurã. ego. n. xv. xvj. ⁊. xviij. di. quaſi per to. ¶ Nec non magni Abbates hñtes iuriſdictionẽ epalem. lxiij. di. hadrianus. ⁊. d. c. ↄueniẽtibus. iuncta glo. Qd ẽt ſentit Archidi. i. q. i. §. ſed hoc intelligẽdum. Si aũt ex his aliqui ipediti forent: ita q perſonalr venire non poſſent, tunc mittere tenenẽ legatos: vel ſolẽnes nuncios ſuos: q eoꝝ loca teneant. Pro ut. j. ſuo loco latius dicet: ⁊ hr i. c. ad aplice. de re. iudi. lib. vj. ⁊ no. in. c. fi. de his que fi. a pla. ¶ Fallit tñ hec gnalis ⁊ cõiter approbata regula, in epis ⁊ alijs platis hereticis: vel ſciſmaticis, q illi non ſunt vocandi ad pſidendum vel decidendum: ſed ad ſe purgandum: ⁊ defendẽdum. xxiiij. q. iij. cũ quibus. Et rõ eſt q tales ſunt. extra gremium eccle: ⁊ ppea conſtituere non pñt vniuerſitatem catholicoꝝ: que per concilium repreſentatẽ, ſed tanq̃ oues morboſe ⁊ ↄtagioſe ſpernendi ſunt ⁊ non debẽt admitti: ne totũ ouile corrũpãt. Juxta vulgatũ illd. Morbida facta pecus totum corrũpit ouile. ar. de regula. c. fi. ⁊. xxiiij. q. iij. reſecãde. Qd tñ ꝓcedit niſi hereſim abiuraſſent ⁊ ad fidem reuerſi eẽnt: vt no. Archi. in. d. c. conueniẽtibus. i. q. vij. ⁊ nihilominus ſi cõparerent ⁊ vellent eoꝝ cauſas dicere ⁊ ſe excuſare admittendi eſſent, q̃uis adhuc non eſſent cõuerſi: vt ſentit gl. i. d. c. ↄueniẽtibus. ⁊ alibi. ¶ De Prelatis vo ⁊ clicis inferioribus: dicendum eſt vt dcm̃ fuit. ſ. ¶ Quo autẽ ad Impatorem: Reges: Principes: ⁊ alios laycos: vnum dixit. d. Alexandrinus vbi. ſ. q ſi conciliũ diſponere vellet de rebus ⁊ cauſis ad eos pncipalr ſpectantibus: ⁊ ad foꝝ ipſoꝝ ptinentibus rõne deuolutionis: pp ipſoꝝ negligentiam: vel forte pp iuſtitiaꝝ denegatam: vt in. c. lȝ. de for. cõpe. q dictis caſibus ipſi layci vocãdi eſſent ad cauſas ſuas tuendas. Et ſic intelligit. Inno. in. c. vra. de loca. ⁊ in. c. fi. de offi. dele. ⁊ facit cle. ij. de cẽſi. Qd ſane tñ intelligendum eſt: vt dixi. ſ. q. ſ. vocari debeant vt partes, non aũt vt iudices: vel conſultores: aut deciſores dcãꝝ cauſaꝝ.

tauſaꝝ. ¶ Quantum aũt ad cõicationẽ vo
cis concilij ſubdit idem.d. Alexandrinus:
ꝙ vbi Papa non intereēt concilio:vel vbi
ſedes apoſtolica vacaret:ꝙ inferiores prela
ti:vel minores clerici aut layci:etiam p con
cilium admitti non poſſent ad vocem deci
ſiuam:niſi accederet conſenſus oĩum ⁊ ſin-
guloꝝ hñtium de iure vocem deciſiuam in
cõcilio:Iuxta no.per Io.an. poſt compoſ.
in alle.c.ſcriptum de elect. Qd tñ intelligit
veꝝ:niſi de legitima conſuetudine alr eſſet
introductum ⁊ obtentum:q: tunc conſuetu
do ſeruanda eēt ſm eum.ff.de legibus.l.de
quibus.⁊ de conſue.c.fi. ſed gequid dixerit
ipſe:q: non video dñiam in hoc vtrum pa-
pa pñs ſit vel abſens: vel vtꝝ ſedes apl̃ica
vacet vel non. Ex quo ſupponimus ꝙ papa
in concilio non ſit vt princeps ⁊ Monar-
cha:ſed potius vt caput iunctum cum cor-
pore totius eccl̃ie. Et ꝙ ipſe ſolus habilita-
re non poſſit ad vocem deciſiuam per tex.
⁊ no.in.d.c.ſcriptum. Ex quo idem.d. Ale-
xandrinus:nihil inducit qd hoc ꝓbet. Ego
ſimplr ſtarem his que ſ. dicta fuere. Maxie
q: videmus ꝙ Archidiaconus vel alius ha
bens maiorem dignitatem in.c.hoc nõ po
teſt.nec ēt epũs hoc poſſet. per rõnem dicte
Regule:qd oẽs tangit ⁊c. ¶ Vocãdi item
ſunt ad concilium vt iudicent: non aũt vt
iudicent heretici:ſciſmatici: ⁊ rei quicunqꝫ
citati vel denunciati aut inqſiti. De cauſis
pſertim grauibus ⁊ ad concilium ſpectanti
bus:vt cõpareãt ad ſe excuſandum ⁊ defen
dendum. Cum nemo inauditus ⁊ indefen-
ſus condẽnari debeat:cu9 defenſio ſit de iu
re nãli que tolli non põt: etiam per princi-
pem:maxime ſine cã:vt hr̃ ⁊ no.i cle.paſto-
ralis.de re.iudi.⁊ in concor.

¶ An Epiſcopi ⁊ Prelati omnes ſingu-
lariter ad concilium vocandi ſint.

COnſequẽs nunc eẽ vr̃. vt que
rat̃: nunquid Epĩ: ⁊ Prelati
oẽs pdicti: quos ad conciliũ
vocandos eẽ ⁊ intereſſe poſſe
pdiximus. De neceſſitate ſin
gulariter vocandi ſint: ad hoc vt conciliũ
integrum ⁊ legitime congregatum dici va
leat. In quo qdem articulo doc. ſatis ſicco
pede tranſire vident̃: ⁊.d. Alexandrinus
poſt alios in.c.gñalia.xxvij.di.in princ. Re
ferendo.d. Cardi.ʒabarel.dicit expſſe ꝙ nõ
eſt de neceſſitate concilij gñalis ꝙ oẽs Epĩ
conuocent̃. Qd ꝓbat exemplo cõcilioꝝ pri
ſcoꝝ.de qbus.xv.di.in.c.canones. xvj.di.in
.c.ſynodus.⁊ ſeq. Vbi dr̃ ꝙ Nicena ſyno-
dus: que fuit prima vl̃is : fuit trñ. cccxviij.
epoꝝ. Scda Conſtantinopolitana.cl. Ter-
tia Epheſina pᵒ.cc. Quarta vo Calcedonẽ.
que maioris fuit numeri ꝙ̃ alia: que hacte
nus fuerit quã ſexcentoꝝ Patrum fuiſſe le
gimus: Quinimo gñalia concilia qñqꝫ cele
brata fuiſſe annotant̃:que.lxxvij. Epos tã-
tum habuere:ſicut ꝓbat̃.xvij.di.in.c.conci
lia ſacerdotus.§.hinc ēt:vbi ēt ponit̃ ꝙ Ar-
chiepiſcopus Mediolaneñ.p et deinde Ar
chiepũs Rauẽnas cu3 alijs epĩs ſubſcripſit.
⁊c. Per que ipſe ⁊ alij nõnulli doc. Neothe
rici inferunt ꝙ neceſſe non ſit vocare oẽs
epos totius orbis:cu3 nuſꝙ̃ legamus epos
oẽs alicui concilio interfuiſſe:ſed cum bona
venia tanti doctoris ⁊ dñi mei:ac aliorum
ides aſſerentium. Non bene rñdent ad ꝓ-
poſitã qõnem. Nam aliud eſt qrere: quot
epĩ vel plati interfuerint:aut intereſſe debe
ant cõcilio vl̃i . Quo forte caſu rñderi vel
argui poſſet per exempla inducta: aliud eſt
petere. Nũquid oẽs epĩ ⁊ maiores plati to
tius orbis neceſſario vocandi ſint ad cõci-
lium vl̃e:⁊ ppea dicta vel alia exempla ſilia
non tollunt heſitationem pdcãm: vnde.d.
Io.de turre crema.qui fuit Cardinalis ſcĩ
Angeli:de ordine pdicatoꝝ, in ſum.ſua de
eccl̃ia.lib.iij.c.xvj.cum duobus ſeq.aſſumit
articulum:⁊ arguendo ad partes. Tandes
concludere vr̃ in.c.xviij.ꝙ ls de cõgruo oẽs
epĩ qui habiles ſunt ⁊ intra vnitates eccl̃ie
conſtituti:ſi cõmode fieri põt: ad vl̃e conci-
lium inuitãdi ſint:nihilominus dicit ipſe
non oẽs neceſſario de toto vniuerſo chriã-
niſſimo ſemper vocandi ſunt: q: vt inquit
btũs Tho.ſm eum in qſtionibus.de potẽ-
tia.q.x.ar.iiij. Conſtãtinus Auguſtus:ſub
quo celebrata fuit ſexta ſynodus:dixit ꝙ ꝓ
pter imminentia bella vl̃iter epos oẽs con-
gregare non potuit: vnde non interfuerũt
niſi.cl. Et tñ vl̃is ſynodus inter alias eſt
appellata.xvj.di.c.ſexta. Sed reuera nec iſta
ſua dicta iudicio meo ꝓbãt opionem ſuã:
nec plene ſoluunt:q: tex.concilij. quem ipſe
alle.hoc non ꝓbat ad qd inducit̃. Tum q:
non dicit ꝙ citati non fuerint oẽs epĩ. Sed
dicit ſimplr ꝙ Conſtantinus eos congre-
gare non potuit pp bella. Tum q: poſito ꝙ
etiã diceret:ꝙ eos non citauit: q: non va-

luit pp impedimenta belloꝝ:excuſaret tam
ipſe non citando:q̃ʒ illi non veniẽdo. Cum
neceſſitas legem non habeat:ꝛ veꝝ ſit dice-
re:q̇ imminente piculo:ꝛ inſtantia:vel ne-
ceſſitate celebrandi concilij,q̇ illud ↄgrega
ri ꝛ fieri poſſit cum his qui ↄuenire ꝛ hẽri
poterunt. Et dicto caſu nihilominus ecclíã
vlem quotquot eſſent, repñtare dicerent.
Prout latius oſtendemus.ĩ.in ti. Qui ꝛ q̃t
requirantur ad legitimum concilium facien-
dum:ꝛ ꝓbatur.xxiij.q.iiij.guiliſarius. Ubi
papa inq̃t. Nec dimitto ppea officiũ meum:
ſed cum epĩs quos ↄgregare potui:eos qui
talia ↄ me egerũt: Anathematiçaui ꝛc. Si-
ne circa ſinguloꝝ dicta ſimplr̃ inſiſtamus.
Colligendo que a diuerſis ſcripta fuere cir
ca articulum heſitationis nr̃e. Concluden-
dũ oĩno vr̃:q̇ oẽs vniuerſi orbis epĩ: ꝛ alij
maiores ꝓlati:ꝛ abbates epales iuriſdictio
nem hñtes:cum his oĩbus qui ad ↄcilium
vel de iure:vel ex priuilegio,aut ex approba
ta conſuetudine ↄuenire conſueuerant: vel
particulr̃ vel ſaltem in gñe vocãdi ſint. Qd
ꝓbatur.ꝑ a diffinitione vocabuli,q: vle cõ
cilium dr̃ illud ad qḋ vniuerſi Epĩ ꝛ ꝓlati
vocari ꝛ conuenire debent: ſicut ꝓuinciale
appellat̃ illud ad qḋ conuenire ꝛ vocari de
bent oẽs de ꝓuincia: qḋ approbare vr̃ gl.i.
xvij.di.c.i.que diffiniendo quid ſit conciliũ
vle dicit:q̇ illud dr̃ cõcilium vle:qḋ Papa
vel eius Legatus cum oĩbus epĩs facit. Qd
etiam approbare vr̃ tex.xv.di. canones.ibi
ſub hoc ẽt ſcĩ Patres in cõcilio Niceno de
oĩ orbe terraꝝ conuenientes ꝛc. bonus tex.
xix.di.in.c.anaſtaſius.ibi q̇ cõicaſſet ſine cõ
cilio epoꝝ:pꝛbyteroꝝ ꝛ clericoꝝ cuncte ec-
cleſie catholice. Et facit rõ,q: vt ſepe dictus
fuit:vle concilium vlem ecclíam repñtat:vt
ꝓbat̃ in.d.c.ſicut.in fi.xv.di.ibi. Q: dũ vli
ſunt conſtituta conſenſu ꝛc. ꝛ.xxv.q.i.Con
fidimus.ibi. Et vniuſcuiuſq; ſynodi ↄſtitu
tum,qḋ ꝛ vlis eccleſie ꝓbauit aſſenſus. Si
itaq; vniuerſoꝝ eſt congregatio. Ergo vni
uerſi vocari ꝛ intereſſe debent,vt qḋ oẽs tã
git ab oĩbus approbetur.de regu.iur.in.vj.
c.qḋ oẽs.ꝛ.c.in re cõi. Et facit q: iſtud onus
eis neceſſario imponit̃ ſingulr̃ ſingulis in
eoꝝ conſecrationibus. Dum iurant q̃ñcũq;
conuocati fuerint ad concilium ↄuenire.ex
de iureiuran. Ego.n. Unde ſtãtibus ꝓdcĩs,
ſi non vocarentur agere poſſent de contẽ-
ptu.ar.ex̃ de elec.qḋ ſicut.ꝛ de ꝓbẽ. in.c.cum
in eccleſijs.lib.vj.cum ſi. Et iſtam qdẽ ſen-
tentiam qḋ.ſ.papa vel alij legitime conuo-
cantes concilium vle:teneantur vocare oẽs
epõs ꝛ ꝓlatos ſuperiores totius orbis. Se-
quitur dñs Archiepẽs Florentinus. in.iij.
parte ſum.ſue.ti.xxiij.c.ij.§.vij.vſi.etſi que-
ratur an papa teneatur. Qḋ ꝓbat ꝑ ꝑ text.
in.d.c.canones. Scḋo a ſili per rõnẽ de q̃.ſ.
q: ſicut in concilio ꝓuinciali: oẽs epĩ ꝓuin
cie ſunt vocãdi ſub Archiepõ ſuo.xviij.di.
per to. Ita in concilio vli oẽs epĩ totius or-
bis:ſub pontifice maximo vocandi ſunt:cũ
papa dicatur Archiepẽs vniuerſi orbis: cum
habeat totum mundum pro ſua ꝓuincia.
xxv.di.in fi.ix.q.iij.cuncta per mundũ, cum
ſi. Qḋ qdem ſatis iuſtum ſibi vr̃: cum ibi
agatur de maxio ꝓiudicio: ꝛ de rebus val-
de arduis vniuerſoꝝ:facit ſm eum qḋ le.ꝛ
no.xix.di.anaſtaſius.ꝛ.xxi.di.nũc aũt. Sub
dit tñ idem Archiepẽs diſtinguẽdo: qḋ vbi
non agitur de dubijs fidei:vel de facto pa-
pe:qḋ ſi papa intereẽt concilio:vel Legatus
eius noĩe. Iſte numerus poſſet relinqui eo
rum arbitrio:quot.ſ. epĩ vel ꝓlati vocandi
forent. Si tñ idem Legatus hẽret ſpãle mã
datũ. Iuxta id qḋ no.iij.di.§.porro. ꝛ.xvij.
di.c.i.ꝛ.ſſ.i ſum. credere ꝓſatũ.d. Archiepẽs
voluiſſe forte hoc dicere : qḋ ꝓdicta locum
habeant. Ubi Papa ꝓuinciale concilium ꝓ
negocijs particularibus ↄgregat. Pro quo
facit qḋ ſubiũgit: q:|vt inquit ipſe| tunc nõ
vr̃ curandum de numero ꝓlatoꝝ diminu-
to pp verbum xp̃i Matthei.xviij. Ubicunq;
fuerint duo aut tres in noĩe meo ↄgregati:
in medio eorum ſum.i.q.i.cum ſcriptura. ꝛ
xxiiij.q.i.alienus eſt. Et hanc fuiſſe eius in
tentionem magis approbat qḋ concludẽdo
ſubiungit.vʒ.qḋ q̃ñ agitur de extirpandis
hereſibus ꝛ ſciſmatibus:q: tunc cã eſt cõis
oĩbus catholicis epĩs: qḋ tunc oẽs debent
ad tale concilium conuocari:ſm Regulam
qḋ oẽs tangit.de regu.iur.in.vj.ꝛ in.c.ſi.de
his que ſi.a maio.par. capi. Hanc eandem
ſententiam approbare vr̃. Abb. Panor.in
notabili illa q̃one. Epẽs ꝛ qdã Rector. In q̃
clarius diſtinguendo: ꝓut diſtinguere vo-
luiſſe vr̃ idem Archiepẽs. Dicit qḋ aut Pa
pa concilium congregat mera ſua volunta-
te pro negocijs ad eum,vel ad alioꝝ priua-
tam iuſtitiam particulr̃ ſpectãtibus, ꝛ tũc
ſufficit vocare epõs ꝛ ꝓlatos:quos ipſe vo
cari vult ꝛ eligit:ꝛ ita intelligitur tex.in.d.
c.ad apſice.de re.iudi.in.vj. Et iura que di
cere videntur qḋ ſit in optione pape voca-
re ad

re ad concilium quos, ⁊ quot vult ep̄os ⁊
p̄latos:ſed hic nō eſt caſus nr̄:q̄ h̄mōi ſunt
potius cōcilia ꝓuincialia ⁊ particularia q̄ꝫ
vlia:de quibus nobis eſt ſermo. Aut papa
vel alius q̄ſpiam concilius vl'e ꝯ hereticos:
ſciſmaticos:vel ꝯtēdentes de papatu:aut ꝯ
ip̄m papā neceſſario ⁊ licite ꝯgregat. Et tūc
q̄ ď cōībus ⁊ vlibus negocijs:q̄ ad oēs chrī
fideles ſpectant tractādum eſt:vocādi ſunt
oēs ep̄i ⁊ p̄lati catholici indifferenter:ar.in
.c.in re cōi.de reg.iur.in.vj. ⁊ in.l.ſabinus.
ff.cōi diuidun.iuncta.d.regula.qđ oēs tāgit
ab oībus ꝓbari dꝫ expreſſe in.d.c.canones.
xv.di.iuncta glo.in.c.venerabilia.xviij.diſt.
Nec iudicio q̄dem meo locum h̄ebit in hu
iuſmodi vocatione vlis concilij Theorica
gl.no.in.c.q̄uis.de pac.in.vj.in ver. prout.
Dum voluit q̄ in his vocatiōibus que de
loco remoto fiunt:ſtet̄ cōſuetudini: nunq̄d
vocari debeant abſentes vel multum diſtā
tes an non:iuxta no.in.c.corā.extra de elec.
⁊.vij.q.i.in.c.factus eſt cornelius: ⁊ eoꝝ que
hn̄r in.c.in geneſi.in.c.iter vniuerſas.⁊ i.c.
bone.ij.extra eo.ti.de elec. q̄ oīa illa iura lo
quunt̄ de particulari congregatione capitu
li vel vniuerſitatis priuate:⁊ locum hn̄t in
electionibus que celeritate indigēt:nec ſunt
tanti momenti:aut ita vl'es: ſicut ſunt gn̄a
lia concilia. Et non bene video q̄uo h̄mōi
citatio conſuetudine tolli poſſet:pp̄ p̄iculo
ſum abſurdum:qđ euenire poſſet. Suppoſi
to q̄ Papa eſſet hereticus:ſciſmaticus, vel
intruſus:q̄ ſi eſſet in electione eius de con
ſuetudine vocare quos vellet:forte introdu
ci poſſet q̄ vocarent̄ tm̄ eidem adherentes
indocti:criminoſi ⁊ eodem morbo laborā
tes. Et ſic non eſſent inter eos:qui eccleſias
⁊ fidem catholicam defenderent. Et p̄pea
q̄ in re tam ardua ⁊ p̄iculoſa req̄rit̄ doctri
na:moꝝ ⁊ vite itegritas:ingenioꝝ acrimo
nia:et reꝝ eccl'iaſticaꝝ experientia:que i oī
bus ep̄is ſingul'r non inueniunt̄. Quia nō
oīa poſſumus oēs. Ni mīꝝ ſi dr̄ q̄ oēs ep̄i
⁊ p̄lati vbicunq̄ locoꝝ reperiant̄:vocandi
ſunt:q̄ deus q̄nq̄ hec alta ⁊ ꝓfunda conſi
lia ⁊ gr̄as ſuas abſcondit ſapientibus ⁊ pru
dentibus:⁊ reuelat ea paruulis. Non tn̄ ne
gauerim q̄ ſi pp̄ grande periculum iminēs
concilij congregatio vrgeret:⁊ opus eſſet q̄
illico patres adeſſent:q̄ expectādo oēs oriē
tis ⁊ occidentis ep̄os pp̄ locoꝝ diſtantiam
longior tractus ⁊ mora obeſſe poſſet:q̄ tūc
emiſſis citatiōibus gn̄alibus. Ad patriar

chas:p̄mates:metropolitanos:Archiep̄os:
q̄ etiam intra breuiorem terminum,ꝓpter
pericula inſtantia cum ſuis ep̄is:abbatibus
⁊ p̄latis conciliaribus conuenire ſtuderent
ad talem locum ſub pena periurij ⁊ in vi
iuramenti per eos p̄ſtiti:q̄ adueniente ter
mino ſꝫ oēs non conueniſſent:ſi quid expe
diendum immineret poſſet per eos qui cō
uenisſent expediri: ar.op.in.c.vbi p̄iculū.ď
ele.li.vi.vbi hr̄ qđ ſꝫ Cardinales tp̄e electio
nis pape ſe de alijs negocijs q̄ꝫ electionis
īpedire nō poſſint. Tn̄ ſi p̄iculū iminet:p̄nt
occurentia expedire:intermiſſo electiōis ne
gocio. Pro quo facit.xxiij.q.iiij.q̄uliſarius.
cum ſi. Multa.n.pp̄ p̄icula imminentia eui
tanda conceduntur:que alias non permit
terentur:vt no.in.c.q̄m frequēter: extra vt
lit.non conteſta. ⁊ in.l.i.C.q̄n lice. ſine iudi.
veni.⁊ in.l.ait p̄tor.§.ſi debitorem.ff.de his
que in frau.credi. Non tn̄ pp̄ hoc tollūtur
Regule gn̄ales tali p̄iculo vel neceſſitate nō
īminente. Sit ergo vā ⁊ indubitata conclu
ſio:qđ oēs oīno ep̄i vel in ſpecie vel in gene
re neceſſario vocandi ſint:ſicut conſuetudi
ne iam firmiter introductum ⁊ ſtabilitum
eē videmus. Ac concilium Conſtantien̄.
cum precedentibus nos admonere vident̄:
Quis tn̄ in ſpecie neminem amplius cita
ri prelatoꝝ videamus:ſed tm̄ in gn̄e: p pu
blicum edictum:vel per lr̄as patentes affigē
das in albo pretoris. Monendo oēs ⁊ ſin
gulos:patriarchas:primates: Archiepiſco
pos:Epiſcopos:Abbates:⁊ ceteros eccl'iaꝝ
prelatos:qui de iure vel conſuetudine: aut
ex priuilegio ad concilium conuenire tenē
tur ⁊ debent:qđ cum ex cauſis neceſſarijs ⁊
vrgentibus concilium vl'e indictum fuerit:
ad talem locum. Tali tp̄e ⁊ die cōuenire de
beāt:ſub vinculo iuramēti quo tenent̄ ⁊c.
Hortando etiam ⁊ rogando Imperatorem:
⁊ alios quoſcunq̄ reges ⁊ principes chriā
nos vt dicto cōcilio intereſſe velint per ſe
vel per ſolemnes nuncios ſuos ⁊c. Prout
hr̄ in conuocatione dicti Conſtantien̄.con
cilij facta per Io.xxiij.pontificatus ſui āno
quinto ⁊ ꝓbari dꝫ in.d.c.ad aplice. de re.
iudi.lib.vj Quod ſi dicti epiſcopi ⁊ prelati
oēs:ſaltem modo premiſſo: non citarent̄ ⁊
concilium al'r de facto congregaretur cita
tis tm̄ aliquibus:epiſcopi ⁊ prelati predicti
agere poſſent:vt ſ. diximus:de contemptu:
⁊ dicere ď nullitate geſtoꝝ. Niſi forte al'r le
gitimari poſſent:per ea que le. ⁊ no.in.c.qđ

ſicut.in.c.venerabilē.in.c.bone. il.ij.de ele.
in.c.cum olim.de arbi. ⁊ in.c.obeuntibus.
lxiij.di. Qđ ſi forte occaſione premiſſoꝝ:di
ceret̄ qđ pari rōe:ſtante dicta regula:qđ oēs
tangit ⁊c. Qñ de fide agendum eēt:non ſo
lu3 oēs epiſcopi:ſed oēs quoq3 populi chriſtia-
ni ad concilium vle vocandi eēnt. Cu3 ſua
maxime interſit: ꝓut ſ.dcm̄ ⁊ concluſu3 fu-
it. Rñderi forte poſſet,qđ l3 interſit omniū
chriſtianoꝝ: et laycoꝝ: qđ eccleſia dei bene ⁊
vtilr regatur:fideſq3 augeat̄ ⁊ conſeruetur.
Tñ iſtud ad eos ſpectat ⁊ ptinet per acceſ-
ſum ⁊ ſcđario. Sed primarie ⁊ principalr
hec cura et onus iſtud cōmiſſum et demā-
datum fuit pape epiſcopis:et prelatis: eccle
ſie:qui figurant ſcōs apſos: quiq3 a chr̄o po
teſtatem ſoluendi et ligandi habuere: cum
dixit petro,paſce oues meas. Ioā. xxi.c. Et
ſcis apl̄is accipite ſpm̄ ſcm̄. Quoꝝ remiſe-
ritis pctā remittuntur eis etc. Mat. xviij.
c. Populus aūt in hijs et alijs ſpectātibus
ad regimen eccleſie et ſalutem aīaꝝ docen-
dus eſt et non ſequendus.lxij.di. docēdus.
Preſertim in his cauſis arduis et difficilli
mis:q|vt diximus| auctoritate dei:in Deu
terono.c.xvij. Ad epiſcopos et prelatos ec-
cleſie referende ſunt:vt tranſumptiue hr̄ in
.c.per venerabilem.qui fil. ſint legi.ibi. Si
difficile et ambiguum apud te iudicium eē
pſpexeris inter ſanguinem et ſanguinē: cau
ſam et cām:lepram: et non lepram:et iudici
um inter portas videris variari. Uenies
ad ſacerdotes Leuitici gn̄is: et ad iudicem
qui fuerit illo tpe:qui iudicabunt tibi iudi
cij veritatem: et facies quecunq3 dixerint:q
preſunt loco quem eligit dn̄s:ſequeriſq3 eo
rum ſententiam. Qui āt ſuperbierit nolēs
obedire ſacerdotis iperio:qui eo tpe mini-
ſtrat dn̄o deo tuo. Decreto iudicis morie̅t
etc. Ergo cum de intereē laycoꝝ in his cau
ſis non primarie ſed ſcđario agatur: nō eſt
mirum. Si premiſſis non obſtantibus ad
concilia non citant̄. Qđ ſi diceretur mul-
tos etiam epiſcopos non minus docendos
q̄3 laycos, Rñ. qđ ex quo habent dignitatē.
hn̄t iuriſdictionem et auctoritatem nec ꝓ-
pterea contemnendi ſunt,qꝛ vt inquit tex.
xviij.di.in.c.non op3. Non op3 epiſcopos
contemnere venire ad ſynodum:ſed adire
debēt:et aut docere aut doceri que ſunt ad
eccleſie:ceteroꝝq3 correctionem vtilia. Et
tex.xv.di.c.i.dicit qđ ſeuiente pſecutiōe mi
nime dabatur facultas docēdaꝝ plebium.

Et ad id qđ dicimus qꝫ epiſcopi ad quos
principaliter ſpectat et non layci ad quos
ſcđario pertinet:citandi ſint, allegatur tex.
in.l.i.§.denūciari.ff.de ven.inſpi. quem tex.
ad hoc alle. Bal.ꝓ no. in rubri.C.de ſucceſ.
edic.ad fi.⁊ in.l.iubemus. vſi. citabunt̄.§.C.
ad trebel.⁊ alibi eſt gl. no.in.l.de vno q̄3.ff.
đ re.iudi. Ponit Inno. Abb. ⁊ alij.in.c.ſi
de maio.⁊ obe.⁊ dixit Gemi.in.c.q̄uis.de
pac.ſ.glo.ſi.in.vj.qꝫ ſtante ſtatuto qꝫ citet̄ il
le cuius intereſt. Citabit̄ ptendens intereē
principalr:non aūt ſcđario. Quo aūt dica-
tur actus ad aliques ptinere principalr vel
ſcđario. Ponit Bal.in.l.principalr. la.ij.ff.
de libera.cā. Ubi dicit qꝫ principalr dr̄ in-
tereſſe ſpectare ad illum cuius magis inter
eſt. Scđario v̄o ad illum ad quem ſpectat
per q̄3dam ꝯñtiam. Et per hec in ſili dixit.
Inno.⁊ Abb.panor. poſt eum in.d.c.ſi.de
maio.⁊ obe.qꝫ ſi cā concernit vniuerſitates
eccliaꝝ totius ꝓuincie:ſufficit vocare epos
⁊ maiores ꝑlatos:qꝛ facta vniuerſitatis ex-
pediunt̄ per Rectores ⁊ maiores vniuerſi-
tatis,ar.in.l.ij.C.de iura.calum. Qđ dictus
dicit Panor.eſſe bene notandum. Ex quo
primo notari d3 qđ in factis ꝯcernentibus
totam ꝓuincia3 requirunt̄ prelati ꝓuincie:
vt faciāt vnū corpus ⁊ debēt actū explicare
collegialr:ſicut|inquit ipſe|videmus in con
cilio gn̄ali. Nam qꝛ iſtud concilium cōcer-
nit totum orbem,prelati totius orbis ꝯueni
unt:⁊ faciunt vnum corpus repn̄tās eccliaꝫ
vlem.lxv.di.c.i.ſic dici vnius dioc.vel vni
us ꝓuincie faciunt vnus corpus cum ꝯueni
unt ⁊c.d.c.ſi.de maio. ⁊ obe. Ubi p3 qđ in
facto concernente vniuerſam ꝓuinciā non
oēs clerici citari:nec de neceſſitate conſenti
re debent:ſed ſatis fuiſſe dr̄,qđ interueniāt
prelati:qꝛ illi repn̄tant vniuerſam ꝓuinciā.
Et ſi diceret̄ impugnando ꝯclonē ſuprāſcri
ptam:quā teneo de citatione oīum epoꝝ p
illum tex.qđ ibi mandant̄ citari tm̄ pn̄tes
in ꝓuincia in factis concernentibus vniuer
ſam ꝓuinciam: Burdegalleñ.de q̄ ibi. Rñ.
qđ iſtud facit pro dicta ꝯclone ⁊ non ꝯ. Qꝛ
ſicut in factis concernentibus vniuerſam ꝓ
uinciam illi dnr̄ pn̄tes qui ſunt in tota ꝓ-
uincia. Et illi dnr̄ pſentes in factis totius
dioceſ.qui ſunt in tota dioceſ.ſm panor.in
d.c.ſi.alle.c.ſi.g.mri. accuſa.poſ. Et ſicut i fa
ctis concernētibus ciuitatem,illos pn̄tes di
cimus:qui ſunt in ciuitate:vt hr̄ in auc.hoc
ius porrectum.x.q.ij.⁊ facit.c.qꝛ pp.de elec.

Ita etiam

Ita ẽt dicere dẽmus in ſimili: qḋ in factis concernentibus vniuerſum orbem ⁊ eccliã vniuerſalem illi prelati ſatis dr̃r preſentes: quoad actum iſtius citationis: qui ſunt in vniuerſo orbe. Et ppterea oẽs oĩno vocandi ſunt: vt ſ. dictum fuit. d.c. in re.cõi. ⁊ c. quod omnes tangit. de reg. iur. in. vi.

¶ Que forma ⁊ quis ſit modus conuocandi vniuerſale concilium.

NUnc dicendũ occurrit: que ſit forma: quiſue ſit modus conuocandi concilium vle. Et qm̃ ex his que ſ. dcã fuere, ſatis lucidenter apparet varios ſucceſſiuo ordine. Quodã quaſi iure dæuolutiuo eſſe poſſe huius concilij auctores. Prout ſ. in p. Diſpoſitionis mẽbro annotauimus. Propterea hanc vocationis normam quadripartita diſtinctione conſyderabimus. Nam aut concilium per papã ipſm principalr̃ conuocatur: aut per eius Legatum ad id habentem ſpeciale mandatus eius noĩe: aut per collegium Cardinalium papa mortuo: vel illud cõuocare recuſante, aut p alios platos: Impatorẽ: Reges ⁊ principes xpianos in caſibus ĩ qbus ſ. diximus: in defectum pape ⁊ Cardinalium: per eos poſſe conuocari. ¶ Primo caſu vbi papa concilium per ſeipſum conuocat. Tunc forma erit illa de q̃ in artº precedenti meminimus. vz. qḋ ipſe pontifex p lr̃as apl̃icas varijs in locis publicis in albo pretoris affigẽdas: oẽs ⁊ ſingulos patriarchas: primates: Cardinales: Archiepõs: Epiſcopos: Abbates: in virtute iuramenti per eos preſtiti: ex̃ de iur. iuran. Ego. n. precipiendo citat. Imperatorem ḋo: Reges: ⁊ principes: vniuerſitates: ac oẽs alios qui chriano noĩe cenſentur. Illos pſertim ad quos tam de iure: q̃ ex priuilegio: vel approbata ↄſuetudine ſpectat ⁊ pertinet. Quoſq ipſius gñalis concilij negociũ tãgit, ſeu tangere poterit qũolibet in futurꝫ inuitet, ⁊ roget: vt per ſe vel per eoꝫ ſolẽnes nuncios tali die in tali loco ad concilium qḋ ipſe indixit ⁊ celebrare intendit pro tali ⁊ tali cauſa: ac pro diuerſis alijs negocijs ⁊ cauſis arduis: vtilibus eccleſieq ſcẽ dei neceſſarijs ⁊c. Conueniant Iuxta tex. ⁊ no. in. d.c. ad apl̃ice. de re. iudi. in. vi. ⁊ in citatione. Jo. xxiij. In cõuocatione concilij Conſtantien. que hr̃ in geſtis dicti concilij. Et hec qdẽ citatio facta hoc mõ per edictum ex certa ſciã pape mirifice arctat citatos: vt colligitur in. c. qm̃ frequenter §. porro. extra. vt lit. non conteſt. vbi per Jo. an. ⁊ doc. Et vltra predicta. Hec forma citationis colligi põt in fili in. c. i. ⁊ fi. extra de dila. ⁊ per ea. que no. in. l. aut qui alr̃. ff. qḋ vi aut clam §. i. ⁊ in. l. fi. C. de iu. dot. ⁊ in auc. de exhibẽ. reis §. ſi neceſſe. Et ex his que ſcribuntur per Spec. in ti. de cita. § iam de citatione ⁊c. Nec minus tamẽ ſufficeret apponere ſimplr̃ diem qua incohaturus eſſet concilium abſq termini alterius citatorij prefixione, q2 tempus illud oĩno venire debentes interpellaret: puta ſi diceret qḋ eis intimat qḋ concilium idixit. Illudq in tali loco de menſe Aprilis incohaturus eẽt: puta die tertia poſt reſurrectiones. Tũc. n. abſq eo qḋ alr̃ moneret vel citaret ſub interminatione cenſuraꝫ iuramenti vel aliarum penaꝫ venire tenerent: die illa interpellante: ſtante maxime iuramento ⁊ obligõne: de qua in. d. c. Ego. n. de iure iuran. Qḋ probat in. c. potuit. de loca. ⁊ in. l. magnã. C. de contrahen. ⁊ cõmit. ſtip. cum ſi. Nam citatio valere poteſt ſm mãs ſubiectã: abſq citatorij termini prefixione: vt in. c. eos. de ſen. excõ. lib. vi. in fi. ⁊ in. c. cũ dilecti. de dolo ⁊ contu. cum citatus ẽt ſine alicuius termini vel diei prefixione intelligat citari, vt compareat q̃primum venire põt. Hoc aũt ſeruari forte poſſet: vbi certitudo hẽri non valet. Quando citandus venire poſſit: ſtãte impedimento vel defectu ipſius citandi aut mãe ſubiecte, vt. d. c. eos. in fi. Quo etiã caſu taliter citatus q̃ primum datur facultas comparere tenetur. l. hec conditio. ſi ita capitolium. ff. de condi. ⁊ demõ. facit qḋ no. Inno. in. c. cum in tua. ex̃ qui. matri. accuſa. por. l3 regulare ſit qḋ cõiter in citatione tẽpus apponatur. Qḋ facit ad id de quo dubitaſſe vr̃. Jo. an. in. c. cum parati. de appel. Et de hmõi citatione papali: que fieri conſueuit per lr̃as ſuas in forma edicti: videnda ſunt que plene le. ⁊ no. in de. i. de iudi. ⁊ in. l. conſentaneum. C. qũo et quando iudex. et per Spec. in ti. de do. et contu. § reſtat. in prin. et per Rotã. in ti. de reſcrip. ded. v. in nouiſ. Poſſet tamẽ papa alio quoq modo vocare concilium. vz. deſtinando nũcios et curſores ſuos per vniuerſum orbem: qui ſingulr̃ citarent oẽs et ſingulos epiſcopos: vel prelatos: Reges et principes: put quan

doq; facere conſueuit.extra de dolo et cōtu.
cum dilecti.poſſit item ipſemet ore ꝓprio
admonere Cardinales ⁊ alios ꝑlatos ſibi
occurrentes iuxta triplicem formam q̄ po-
nit in.d.c.Ego.n.de iure iurā. Nec minus
alio quoq; cōmodiori ⁊ breuiori via poſſit
oēs totius orbis ep̄os:ꝑlatos,ac principes,
⁊ laycos vel clericos quoſcunq; citare: per
cōmiſſarios ſcribendo.ſ.⁊ cōmittendo oī-
bus patriarchis:primatibus ⁊ Metropoli
tanis,ꝙ ep̄os,Abbates:prelatos:principes:
clericos ac laycos quoſlibet : in prouincijs
ſuis exiſtentes:ꝓmonerent:requirerent, ⁊ ci-
tarent auctoritate ſua ad concilium q̄d idi
xit ꝑ tali die:⁊ in tali loco ſub penis ⁊ cen
ſuris talibus ⁊c.Qui modus forte tutior ⁊
laudabilior eſſet:q̄ȝ alij de q̄bus ſ.Et d̄ hoc
q̄dem modo ⁊ forma h̄r tex.quaſi formalis.
xviij.di.in.c.ſi ep̄s metropolitanus.ibi: vt
ad ordinem ſummi pontificis, iuncta glo.
in ſcd̄a eius oppoſitione. ¶ Forma v̄o cita
tionis concilij que fieri ꝯſueuit p l̄ras ap̄li-
cas:colligit̄ vt ſ.dixi.ex geſtis conciliorum pal
ſcorum.Et demum ex geſtis concilij Conſtan
tieñ. vbi in principio eſt citatio ⁊ ꝯuocatio
ipſius concilij facta per Jo.xxiij.que icipit.
¶ Ad pacem ⁊ exaltationem eccleſie ⁊ trā
quillitatem chr̄iani populi, ⁊.ſ.prefatumq;
concilium in ciuitate predicta Conſtantieñ
die p̄ͥ. Menſis Nouembris ꝓxime ventu-
ri inijciandum ⁊ auctore Dn̄o exinde cele-
brañ.eadem auctoritate ⁊ conſenſu harum ſe-
rie ſtatuimus,ꝓnūciamus:⁊ decernimus:
Venerabiles fratres nr̄os , Patriarchas,
Archiep̄os:Ep̄os:⁊ dilectos filios Abba-
tes,⁊ ceteros eccleſiarum ⁊ monaſteriorum ꝑla-
tos hortantes ⁊ monētes:ac in virtute pre
ſtiti iuramenti:⁊ ſancte obedientie eiſdem
mandantes:quatenus pſonalr̄.Necnō cha-
riſſimos in chr̄o Reges: ⁊ nobiles viros:
Principes:Duces:Marchiones:⁊ alios q̄
hmōi ꝯcilio intereſſe debent:vel qui ꝓdeſſe
pn̄t quoquo modo per viſcera charitatis
dn̄i nr̄i Jeſu Chr̄i inuitantes ⁊ exhortātes.
Quatenus pro pace eccleſie: ⁊ oīum chr̄ia-
norum.ēt perſonalr̄, vel ſi perſonalr̄ non pn̄t
per ſolēnes eorum oratores cōgruo tp̄e conci-
lio debeant intereſſe:vt ſic congregata fide-
lium multitudine copioſa. Ea que in dicto
concilio agēda incūbunt deo auctore ⁊ ad-
iutore ſalubriter ordinent̄. Nulli ergo omni-
no hominum ⁊c. Dat̄ laud.v. Jdus De-
cembris pontificatus nr̄i anno quinto ⁊c.

¶ Aut ⁊ ſcd̄o papa cōuocat cōciliū nō per
ſeipſum ſed per eius Legatum ad hoc ſp̄ale
mandatum hn̄tem , ⁊ tunc idem Legatus
oēs modos ⁊ formas de q̄bus ſ.ſeruare po
terit:ſed in citatiōibus ſuis qūocunq; aut
qualitercunq; citet inſerere d; l̄ras faculta-
tis ſue in citatorio:prout dr̄ in.c. ꝑterea.de
dila.⁊ in.c.cum in iure.de offi.deleg. Quia
niſi de poteſtate ſua ꝯſtaret:prelati:pr̄icipes:
clerici,⁊ alij chr̄iani non tenerent̄ ei crede-
re,ēt ſi eſſet legatus de latere. Quis.n.alias
legato Cardinali ſe legatum eſſe aſſerenti
in alijs negocijs credi forte deberet,tn̄ cum
iſta concilij ꝯuocatio ſit de ſp̄aliter reſerua
tis pape in ſignum particularis priuilegij,
in his non credit̄ cuiq̄ȝ ꝙ talem habeat fa-
cultatem niſi probet:put ſ.late deduximus
in ti.quis ꝯcilium ꝯuocare poſſit: vbi vide.
¶ Aut ⁊ tertio,papa recuſante velle cōuo-
care,vel forte de medio ſublato, aut hereti-
co vel ſciſmatico exiſtente,concilium p col-
legium Cardinalium: vel inferiores prela-
tos conuocatur. Et tunc ſatis dubitari vr̄
que aut q̄lis debeat eē ꝯuocationis forma.
Et qui modus ſeruandus ſit:ſed capiendo
caſum minus dubium dici poſſet: ꝙ ſi oēs
Cardinales collegialiter ꝯcordes eſſent: et
papam interpellaſſent: vt ꝯcilium ꝯuocare
deberet ꝑꝑ imminent̄ neceſſitatem. Jpſe
vero vti hereticus:ſciſmaticus:vel aliter no
torie et incorrigibiliter criminoſus : tanq̄ȝ
ſibi ꝯſcius illud congregare recuſaſſet . Et
ꝑpea dictum Cardinalium collegium ab eo
diſceſſiſſet:tunc collegium ꝑdictum:ēt iuriſ-
dictionaliter.Prelatos oēs ad conciliū cō-
uocare ⁊ in forma citare poterit,modis oī-
bus de q̄bus ſ.Et rō eē poſſet: ꝙ papa mor
tuo:vel inutili exiſtente iuriſdictio papalis
ad collegium Cardinaliū deuoluit̄.Et ipſi
Cardinales:ſede vacante. Ardua quecūq;
in eccleſia dei occurrentia expedire pn̄t:vt ē
tex.formalis et apertus in.c.vbi piculum.
de elec.in.vj.Et quo ad ꝓpoſitum nr̄m vr̄
etiam tex. in.c.ſiquis pecunia.lxxix.di. vbi
dr̄ ꝙ papa apoſtatico exiſtente Cardinales
cum clero et alijs catholicis vel in vrbe vel
extra vrbem pn̄t ꝯuenire:et illū a ſede apo-
ſtolica eijcere:ac alium eligere ⁊c. Cum igit̄
hec a iure ꝯceſſa fuerint Cardinalibus.Er-
go et oīa illa per que ad illud ꝑueniri op;
et ſine q̄bus expediri non poſſent: de of.de
le.preterea.cum ſi.Sed illa que incumbunt
concilio,expediri non pn̄t ſine deliberatiōe
et ꝯſenſu

et ꝯſenſu ac conuocatione prelatoꝝ, principum et alioꝝ chriſti fidelium conuenire debentium: ergo etc. Pro qbus faciunt et videnda ſunt, que ſ. dicta fuere in ti. Quis cõcilium conuocare poſſit etc.

¶ Aut et quarto concilium ꝯuocandũ eſt: ab aliqbus tm̃ Cardinalibus patriarchis: Archiepiſ vel Epiſcopis: eis fauẽtibus imperatore: Regibus ac principibus nõnullis chrianis: ex eo forte ꝙ papa exiſtente heretico: ſciſmatico: vel notorie et īcorrigibiliter delinquente: dicti Cardinales: patriarche, et prelati alij ab eius obediẽtia diſceſſerũt: et cõicato conſilio cum prefatis principibus chrianis concilio oĩno opus eẽ determinauerunt. Et ppea ipſum ſe gerẽtem pro Ro. pontifice: ſepius et humiliter interpellauerunt: vt concilium vle conuocare vellet: ꝓ tali hereſi vel tali errore ſopiendo et extinguendo. Et cum papa pertinaciter negaret opus eẽ concilio: ſeqꝫ nullo pacto illud congregare velle: aut ꝙ ab alijs congregaret̃ permittere aſſereret: ſubinde collegium alioꝝ Cardinalium ſimiliter interpellarũt et requiſierunt: vt in defectum pape illud cõgregare deberet, et cum collegiũ hoc facere nõ auderet: ſeu recuſaret vel negligeret: ipſi cardinales: Patriarche et prelati cum auxilio dictoꝝ principum: ad locũ pro concilio aſſ deputatum conuenientes alios Cardinales: patriarchas, Metropolitanos: Epiſcopos: prelatos: et principes: ad concilium vle conuocare ſtatuerunt: et tunc qꝛ tales prelati, vel ẽt Imperator: Reges: et principes alij qui chriani cum illis non habent iuriſdictiones vlem in alios Cardinales: Epiſcopos: et prelatos. Ideo non pñt neqꝫ debẽt: in forma citationis vel monitorij, aut edicti iuriſdictionalis citare. Sed poſteaqꝫ ad locum pro concilio celebrando deſtinatum conuenere: vt prefert̃ lr̃as ſcribere debent: Imperatori: Regibus: pñcipibuſqꝫ et vniuerſitatibus chrianis, necnon patriarchis: primatibus: Archiepiſcopis: et Epiſcopis alijs: ſub iſta forma. vꝫ. miſeratione diuina: epiſcopi: presbyteri: Diaconi: Cardinales: patriarche: Archiepiſcopi: epiſcopi: Abbates, et prelati in tali loco: in chri noie cõgregati: vniuerſis et ſingulis etc. Eiſqꝫ charitatiue et fraterne ſignificabũt: ꝙ cum talis hereſia: ſciſma: vel manifeſtum et incorrigibile delictum eccleſie vlem ſtatum perturbaret, decoloraret: ꝛ confunderet: Zelus ſidei ꝛ domus dei comedit eos. Et ꝙ ppea aiaduertentes ꝙ niſi vlis concilij grauitas ꝛ inuiolabilis auctoritas opportunis remedijs hijs contagioſis morbis in dies p vniuerſum orbem proſerpentibus occurreret: facillime eccleſia dei in euidẽti periclitationis periculo ꝯſtituta videbat̃. S. D. N. Papam h: ꝛ deinde ſacrum Cardinalium collegium in eius defectus humiliter rogarũt: ac ſepius interpellarunt: vt dcm̃ concilium ex cauſis pdictis conuocare vellent: qḋ quidem ptinaciter facere recuſarunt: ſeu ẽt hactenus neglexerũt: prout ꝛ de pñti recuſant: negligunt: ꝛ qꝛtum in eis eſt impediũt. Ne ab alijs conuocet̃: lꝫ indebite: ꝛ cum euidenti periculo ſubuerſionis totius eccleſie dei. Et hinc eſt ꝙ ipſi ardenti quodam diuini ſpũs feruore ꝯcitati aſſiſtentibus chrianiſſimis: Impatore ac talibus Regibus ꝛ principibus: ſublatꝭ ꝓſus oĩ odio: timore: amore: ꝛ humana grã: eoꝝ ꝛ oĩum xp̃i fidelium vniuerſitatem in viſceribus charitatis Jeſu xp̃i dñi nr̃i: qui eccleſiam ꝛ imaculatam ſponſam ſuam: de qua nunc agit̃: pcioſo ſuo ſanguine redemit. Rogant: obſecrant: ꝛ obteſtant̃: vt de opportuno concilij gñalis remedio. Sine quo hmõi hereſes: ſciſmata: ꝛ peſſimi errores extirpari nõ pñt. Deo bene adiuuante: cogitare ꝓuidere: ſecumqꝫ ad talem locum tali die vna cũ oĩbus epis, Abbatibus: prelatis: ꝛ alijs chri fidelibus eoꝝ iuriſdictiõi ſubiectis. Quoꝝ intereſt ꝛ ad quos ſpectat: adeſſe ꝛ ꝯuenire velint: qꝛ oĩno cum ipſis ſeu cum his qui ꝯuenire curauerint. Conciliũ incohare: ꝛ ſpũ ſcõ cooperante, pſequi intendunt. Que forma qͣd titulum ꝛ inſcriptionem colligi poteſt ex geſtis concilii Conſtantieñ. ſeſſione. xxij. vbi ſunt lr̃e talr̃ congregatoꝝ ad Regem Aragonum ꝛc. Hanc ẽt premonitionẽ: intimationem: ꝛ cõuocationem facere poſſet Imperator cum aliquibus Regibus ꝛ Principibus ſm id qḋ le. ꝛ no. xvij. di. § hinc etiã: iuncta glo. in ver. pcepiſſet. Cum igit̃ concilium conuocantes non hñt iuriſdictiones vel auctoritatem cõpulſiuaꝫ in cõuocãdos: non debẽt iuriſdictionalr̃ citare: ſed p vias intimationis: Requiſitionis ꝛ Admonitionis ꝓcedere: iuxta no. extra de elec. cum nobis. olim. ꝛ in l. denunciaſſe. vſi. quid ergo. ff. de adult. ꝛ in l. ſi fundum. C. de rei vendi. ꝛ in cle. cãm. de elec. Et debent talr̃ conuocantes inſerere in eoꝝ Requiſitione: Intima

tione:vel ꝓteſtatione ꝑdicta cauſas. Quare
concilium neceſſario conuocãdum ſit. Pu
ta ꝙ duo cõtendunt de papatu:z veſtis do
mini inconſutilis ſcindi z diuidi vr:cũ vli
eccleſie perturbatione z periculo.lxxix.di.ſi
duo.z.c.ſiquis pecunia.vel ꝙ papa eſt here
ticus z non tollerandus.xl.di. ſi papa.cũ ſi.
¶ Et debent etiam reddere cãm conuoca-
tionis ſue:vt diximus: Et qua re ipſi inti-
mant z denunciant alijs concilium cũ ad
eos principalr̃ non ſpectet conuocare conci
lium:ſed ad papam z Cardinales. Allegã-
do.ſ.ꝙ papa z Cardinales:reqſiti z inter-
pellati hoc facere recuſant vel negligũt z ꝓ
craſtinant ſine cã aliqua legitima:ſeu ꝙ pa
pa eſt terribilis z ſeuire ac perſequi cõſue-
uit eos qui de concilio verbum facere ꝓſu-
munt. Et ꝙ iſ cauſe pp quas concilium ne
ceſſario conuocandum eſt:ſint notorie. Tñ
ipſi non fuerunt auſi coram eo hoc regrere
vel ꝓteſtari. Sed ꝙ pro vli conſeruatiõe fi-
dei catholice z eccleſie ſancte dei recedendo
ab eo z eius obediẽtia ex dictis cauſis hoc
fecerunt:coram honeſtis perſonis ꝓcurãdo
ꝙ deduceret ad eius noticiam. Sicut in ſi
mili dicimus de eo qui coram iudice appel-
lare non audet:ꝙ de hoc ꝓteſtari ſatis eſt
in tpe.C.de his qui.pp me.iudi. non appel.
l.ſi. Intelligendo tñ ꝙ talis iudex in appel
lantes ſeuire conſueuerit.vt no. Bar.in.l.
de pupillo.§.ſiquis ꝓtori.ff.de ope.no.nunci.
Et hoc idem forte dici z allegari poſſit:vbi
papa ſimulando ſe velle cõuocare conciliũ:
conuocaret prelatos ad locum non tutum:
vbi pro libito ſeuire poſſet in eos qui con-
uenirent:et ſuis nequitijs z peruerſis erro
ribus acqeſcere nollent:pro quo facit tex.et
no.in.c.ſi.de appel. Que fortius ꝓcedunt:ſi
cauſe pp quas concilium conuocaret:eſſent
notorie. Puta ſi papa eẽt notorie hereticus
vel ſciſmaticus vel alias inhabilis et inca-
pax:ꝙ ſola allegatio ſufficeret:extra de coha
bi.cle.et mulie.veſtra.cum his que no ibi.
et in.l.ſi adulterium cum inceſtu.§.ides pol
lioni.ff.ad.l.iul.de adult. ¶ Secus ſi cãe pp
quas concilium cõuocaret eẽnt occulte. Qz
tunc non ſolum debẽt allegari:ſed intima-
ri et denunciari vt.ꝫ. Et copia dicte intima
tionis et reqſitionis facte Pape et collegio
Cardinalium ds his qbus concilium inti-
mat:tranſmitti.ar. cle.cãm. de elec. et eoꝝ
que no.ibi.vel ſaltem denunciari ds: ꝙ iſ ſi
bi pp eius terribilitatem nõ intimauerint:
ꝙ tñ de hoc coram honeſtis perſonis ꝓte-
ſtati ſunt.ar.d.c.ſi.de appel. Et forte bonus
eẽt ꝙ de cauſis pp quas concilium conuo-
cat. Puta de hereſi pape:vel de eius incor-
rigibilibus erroribus. De eius ſeuitia i eos
qui de ꝯcilio loquunt:z de ſilibus: q̃ trãſfe
runt in alios ꝑtãtes conuocandi vel itimã-
di concilium : haberent alique ꝓbationes
vel atteſtationes proboꝝ viroꝝ, vt alijs cõ
ſtare poſſet de veritate. Et tales intimãtes
odio:paſſiõe:inuidia: vel perſecutione aut
humana gr̃a non moueri. ar. eoꝝ que not.
Bar.in.l.non ſolum.§.morte.vſi. ¶ Tertio
ꝑncipalr̃.in.viij.col.ff.de no.ope.nun. Ubi
dicit ꝙ qñ ſit ꝓteſtatio alicui de eo qđ ipſe
de iure facere tenet. Si factum de quo pro-
teſtat:non poſſet ita de facili deduci ad no
ticiam eius:ꝙ tunc ds hoc atteſtari facere ꝑ
tales perſonas qbus merito credi ds. Alr̃
aũt talis ꝓteſtatio:non conſtitueret eũ: cui
proteſtat vel denunciat:in mora. ¶ Quia
tũc demum mora ꝯmit:qñ quis ſcit vel ſci-
re ds zc.vt in.l.qđ te.ff.ſi cer.peta. vbi tex.h
innuit. Si.n.ꝓbabilr̃ quis non credit non
eſt ei imputandum:donec certioret.ff.depo
ſi.l.ſi inficiat.cum ſi. ¶ Dubium tñ eẽ con
ſueuit. An illi qbus ſiunt hmõi intimatio-
nes:denunciationes:ſeu reqſitiones:denun
ciantibus et intimantibus credere et pare-
re teneant. Et circa hoc aſſumẽdo que no.
Bar.in.d.l.non ſolum.§.morte.in. viij.col.
ff.de no.ope.nun.circa ꝓteſtationem incita
toriam. Dũ dicit ꝙ qñ ſit ꝓteſtatio: vt qs
faciat ea ad que ẽ de iure obligatus ex facto
ſuo. Huiuſmodi ꝓteſtatio,denunciatio:vel
requiſitio ſi pendet ex euentu alicuius ꝯdõ-
nis vel alterius facti extrinſeci: fieri debet
cum expꝛſſione z notificatiõe illius facti ad
hoc vt ille reddat certus. ¶ Prout dr̃ de
venditore alicuius rei:qui ꝓmiſit litem ſu
ſcipere in ſe:ſi ſuper ea moueret controuer
ſia:cui cum lis denunciat mota oſtendi ds
citatio et libellus in forma auctentica: et co-
pia eidem tradi: ad hoc vt cõmittat et ille
conſtituat in mora:ac penam ſi qua appoſi
ta eſt:incurrat.ff.de reg.iur.qui in alterius.
Ubi eſt bona gl.in eo qđ dicit de fideiuſſo-
re quem conſtat teneri ex oblõne ſua imple
ta per factus alterius: facit optime.C.de bo.
aucto.iudi.poſſi.l.ſi.§.i.ibi.ſuum debitũ cer
tum faciunt.et ſm eundem Bar. vana eſt
gloſatoꝝ et alioꝝ heſitatio. Nunqđ.ſ.in ſili
bus denunciari debeat ſcienti:ꝙ in his nõ
ſufficit

ſufficit ſola notificatio ⁊ certioratio: ſed re-
quirit̃ et incitatio que absq; denunciatiõe
non ſit ſm ipm: qui refert ſe ad dicta p eus
in.l. denunciaſſe.ff. de adul. Et de hoc nõ vr̃
dubitañ. Pro quo ſm Alexã. ibi. vr̃ caſus
in.l.ſi rem §.ſi.ff. de euic. ⁊ in.l. qui abſentes.
⁊ ibi Bar. Bal. ⁊ Angelus.ff. de pcura. Et
iſtud eſt verꝫ ſm eum: qcquid dixerit glo. ⁊
.d. Joan. de imo. in.l.ij.§. voluntatis.ff. ſolu.
matri. Per que inferendo ad qõnẽ pdictã.
ex hac Theorica Bart. ⁊ doct. concludeñ.
¶ Videt̃ q cum quilibet eṗs in pmotiõe
⁊ conſecratione ſua iuret: ſeq; aſtringat: de
eundo ad ſynodum: quotieſcunq; vocatus
fuerit: ſimplr̃ ⁊ abſolute: extra de iureiurã.
Ego.n. ⁊ ſic facto ſuo ad hoc teneat̃ de iure.
Adeo q niſi veniret: qñ talr̃ reqrit̃, quiſq;
concilium legitime conuocaret. Cauſa ma-
xime rõnabili ⁊ neceſſaria ſubſiſtente. Cre-
derem ipm pculdubio non ſolum in mora
conſtitui: ſed periurium incidere: ac per cõ
ciliũ puniri poſſe, put.ſ. ſuo loco latius oſtẽ
demus. Et moueor ex gñalitate. tex. in.d.c.
Ego.n. de iureiurã. vbi formalr̃ dr̃: vocatus
ad ſynodum veniam, niſi ipeditus fuero
canonica ipeditione: ⁊ non diſtinguit. tex.
a quo vocet̃: ⁊ ppea vr̃ q a quocunq; legiti
me vocet̃ virtute dicti iuramenti teneat̃.
Preſertim qꝛ iſta talis vocatio ⁊ itimatio
nõ põt dici vana aut priuata cui fides adhi
beri non debeat: maxime ſi ſit vallata dcis
remedijs ⁊ approbationibus ⁊ emanat a
a grauibus ⁊ pſtãtibus viris. Videt̃.n. qdã
quaſi monitio: Intimatio: ⁊ citatio iudicia
lis in defectum iudicis ordinarij, que quo
ad effectum: eundem vigorem hr̃e dr̃ quem
habuiſſet citatio ipſa iuriſdictionalis: ſtan
tibus pmiſſis: ſicut in ſiſi dicimus de appel
latione interpoſita coram honeſtis pſonis
per tex. ⁊ no. in.d.c.ſi. de appel. ¶ Nec iſto
quidem caſu neceſſaria vr̃ eẽ pbatio cauſe:
ſed ſufficit q cauſa vera: legitima: ⁊ viſimi-
lis alleget̃: vt dr̃ in.d.c.ſi. ⁊ in.l.ꝺ pupillo.§.
ſiquis ipſi pretori.ff. de ope. no. nun. Unde
ex quo iſtud in defectum iudicis fieri ꝯſtat
ex quo allegat̃ cã legitima rõnabilis ⁊ va
aut ſaltem viſimilis. Ex quo agit̃ de obſo-
ne illius cui intimat̃ facto ſuo, ſi eṗs vel pre
latus non moueret̃ ad credẽdum intimãti-
bus ⁊ vocantibus ad ſynodum: vel ſaltẽ ad
indagãdam veritatẽ pmiſſoꝝ. Neſcio qũo
euitare poſſet periurium: cum hec ſcire de-
buerit: ſeu ſaltem indagando potuerit: que
paria ſunt: vt no. gl. ⁊ doc. i.l. qꝺ teſt.ff. ſi cer-
peta. ¶ Poſſet etiã forte attẽtari: q ſi Pa-
triarche: Primates, ⁊ Archiepi. Modo p-
miſſo inuitati ⁊ reqſiti forent: q oẽs ſuos
eṗos ſuffraganeos: Abbates, ⁊ Prelatos.
Ac alios principes: clericos ⁊ laycos in eo-
rum puincijs exiſtẽtes. Et qui ad concilũ
conuenire tenerent̃ ⁊ intereſſe deberent: ci-
tare ⁊ ꝯuocare deberẽt pro tali die ad tales
locũ ⁊c. q ſi ipſi patriarche primates ⁊ Ar
chiepi hoc non facerent: vel per citationes
ſeu monitiões particulares: vel per edicta
aut pclamata ꝯſtituerent̃ in mora iur̃. not.
in.c. cum i tua. qui. matri. accu. poſ. ⁊ in.l. ſi
eo tpe. C. de remiſ. pigno. ⁊ clare pdicta pba
ri vident̃ in.c. pp eccliaſticas. xviij. di. Ibi.
Admoneant aũt cõprouinciales eṗos, hij
qui i amplioribus ciuitatibus.i. Metropo
litanis degũt. ⁊.c. ſeq. ¶ Et pro ꝯfirmatiõe
⁊ approbatione oĩum induci pñt que le. ⁊
no. in.c.i. de maiori. ⁊ obe. Ubi cõiter dr̃: q
Mortuo vel alr̃ impedito prepoſito Deca-
no: vel Abbate: aut alio quocunq; noĩe cen
ſeat̃. Ad quẽ de iure vel de cõſuetudine ſpe
ctabat ꝯuocare caplꝫ ecclie. Ille qui eſt ma-
ioris dignitatis in dicta ecclia: vel qui eſt
maior ordine aut receptõe vocare dꝫ caplꝫ.
Alijq; oẽs debent ei intendere: facit.ff. de ſi.
inſtru.l. vlti. C. de offi pfec. pto.l.i. ⁊.ij. C. de of
ſi. magri.l. nemo.ff. ꝺ albo ſcribẽdo.l.i. xciij.
di. a ſubdiacono. ⁊. xvij. di. c. ſi. Qui tex. op-
time facit. Dum dicit q eṗi ſm ordinatio-
num ſuaꝝ tps ſiue in conſedendo in conci-
lio: ſiue ad ſubſcribendum vel in qualibet
alia re ſua attẽdere loca decernit. Pro qui-
bus ẽt eſt opi. Inno. ⁊ alioꝝ. in.c.ij. de no.
ope. nunci. ¶ Dicit tñ Abb. Panor. in.d.
c.i. de maio. ⁊ obe. q lꝫ alij de vniuerſitate
tunc ad talem ꝯgregationem venire teneã
tur: ſm Inno. vbi.ſ. q tñ ille ꝯuocans non
exercebit iuriſdictionem in alios: niſi hoc
habeat ꝯſuetudo: vnde punire non poterit
nõ veniẽtes: neq; facere poterit ꝯctus: neq;
agere noĩe ecclie. Quia per iſtam prioritatẽ
non eſt platus ecclie: ſed hꝫ iſtam maiorita
tem in preeminentijs ⁊ in iſtis maioritati
bus. Habebit tñ vocatio per iſtũ facta hũc
effectum: qꝛ ptãs ⁊ vniuerſitatis reſidebit
penes venientes: ⁊ ſic facit abſẽtes ꝯtuma
ces. Que procedũt ſm eum niſi in collegio
ſit alius: ad quem de iure vel conſuetudine
ſpectat conuocatio. Que benefaciunt ad ea
que.ſ. dixi. circa hunc quartum articulum.

Et ꝑpterea ſubdit idez Abb.panoꝛ. ꝙ hec
dicta. Inno.bene notãda ſunt,q2 vbi opus
eſt congregare collegium:poterit ordinari-
us vel delegatus in cã compellere iſtum ad
quem ſpectat congregatio collegij: vt illud
congreget. Pro quo eſt glo.no.in.c.ſi capl'o.
de concer. ꝓben.lib.vj.in ver.factã. ¶ Per
que dicta ego inferebam in caſu nr̃o: ꝙ qñ
concilium congregandum foret per inferio
res:ꝙ forte Patriarche:Primates:Archie
piſcopi:ꝛ hmõi maiores prelati,vel eoꝝ ali
qui:ſaltem dignitate ꝓcellẽtes:vt ſunt qua-
tuoꝛ Patriarche principales. De qbus i.c.
antiqua.de priuile.xxij.di.c.ſi.c.ſacroſancta.
c.conſtantinopolitana.et.c.renouantes.De
quoꝝ auctoꝛitate. Nos q3 late ſcripſimus
in libello nr̃o:de ꝓſtãtia Patriarchali: quẽ
pauloante edidimus. Poſſent ꝛ deberent:
precedere alios ꝑlatos in hmõi conuoca-
tionibus concilij quodam iure deuolutio-
nis cum poſt Papam primus locum in ec-
cleſia dei teneant:per iura ꝓdicta:et ſic Pa
pa recuſante vel negligente ad eos tanquã
ad digniores et maiores hmõi poteſtas foꝛ
te deuolui dẽret ꝑ iura et doctrinas Inn.
ꝛ alioꝝ de qbus.s.Et hec qdẽ q̃ad ipſius cõ
cilij gñalẽ cõuocationem dcã ſufficiant ꝛc.
¶ Alr aũt ꝓcedẽdum: et alia foꝛma ſeruã
da eſt:vbi concilium rite cõgregatũ: vel ex
officio:vel ad alterius inſtantiã:citare vel-
let aliquos vt venirent rñſuri de hereſi:vel
alijs criminibus: vel grauioꝛibus cauſis:
que in concilio expediri conſueuerunt. Tũc
enim qñ concilium eſſet iam congregatus
Papa abſente vel deficiente: et ipſe Papa
vel alij citandi foꝛent: ſeruari poſſet foꝛma:
quã ſeruauit conciliũ Conſtãtiẽſe in ſeſſio-
ne.xxiiij.citando Petrum de Luna:Bñdi
ctum in ſua obediẽtia nuncupatum hmõi
ſub tenoꝛe.v3. ſacroſancta gñalis ſynodus
Conſtantieñ.in ſpũ ſcõ legitime congrega-
ta vniuerſis et ſingulis ꝛc. De qbus ẽt foꝛ-
mis verbum fecimus.ſ.in ti. Qui et q̃t pre
lati regrant ad legitimum concilium cõſti
tueñ.vñ.ſi v̈o.terminus nullus etc. qȯ ſi in
concilio papa adeſſet:et aliquis citaret vel
vocaret:deberet ei ꝓfigi dilatio competens
ad compareñ. Et tunc ſeruanda erit foꝛma
tradita.v.q.ij.c.i.vbi foꝛmalr dicit vocatio
ad ſynodum iur. decreta patrus canonica
eius qui impetit rõnabilibus ſcriptis per
ſpacium fieri d3 congruum atq3 canonicũ:
ꝙ niſi canonice vocatus fuerit,ſuo tꝑe et ca

nonica oꝛdinatione:i3 venerit ad conuẽtus
quacunq3 neceſſitate: niſi ſponte voluerit:
nullatenus rñdebit ſuis inſidiatoꝛibus. De
quo etiam hr̃ in glo.ibi.et in.c.ſeq. Et talis
quidem citatio iuriſdictionalis fieri d3 no
mine pape: de approbatione et conſenſu cõ
cilij:ſi papa ꝑſonalr concilio ꝓſideret:alr̃ ãt
Papa abſente fieri d3 ſub noie concilij, vt
colligit ex geſtis Conſtantieñ. concilij.ſex-
ta ſeſſione: vbi eſt citatio hmõi ſub tenoꝛe
cõcepta. ¶ Sacroſancta ſynodus gñale cõ-
cilium Conſtantieñ.faciẽs. In ſpũ ſcõ fide-
liter congregata vl'em eccliam militantem
repñtans Hieronymum de Praga: qui ſe
magrm in artibus plurimoꝝ ſtudioꝝ foꝛe ſcri
bit ꝛ ꝓtendit:que recta ſunt ad ſobrietatez
ꝛ non amplius ſapere q̃3 opꝫ. Scriptũ q̃d-
dam tanq̃3 ex tui perſona affixum in poꝛta
ecclie ciuitatis Conſtantieñ.alias die dñi-
ca qua cantabat in ecclia dei : quaſi mõ ge-
niti ad nr̃am noticiam noueris ꝑueniſſe.
In quo tuis obtrectationibus crimina er
roꝛis ꝛ hereſis tibi obijcientibus te aſſeris
publice rñſuꝝ. De qbus apȯ nos multiplr
infamatus extitis:ꝛ preſertim de doctrina
Jo. Uuiclef. Nec non alijs doctrinis fidei
catholice obuiantibus,dũmodo ad venien
dum tibi ſaluus conductus ꝓbeat. Et q2 no
ſtra principalius itereſt capere vulpeculas
vineam dñi ſabaoth conantes demoliri:ic
circo perſonam tuam tãq̃3 de multoꝝ erro
rum doctrina temeraria aſſertiõe ſuſpectã,
ꝛ multiplr diffamatũ euocamus ꝛ citamus
pñtium ſub tenoꝛe:quatenus.I.terminũ.xv.
dieꝝ a dat̃ pñtium computandoꝝ. Quoꝝ
.xv.dieꝝ:quinq3 ꝑ ꝓ:quinq3 pro ſcdo:ꝛ re-
liquos quinq3 dies pro tertio ꝛ ꝑemptoꝛio
termino ac monitione canonica tibi ꝓfigi-
mus ꝛ aſſignamus:in publica ſeſſione hu-
ius ſacri concilij:ſi ipſo die ſeſſio fuerit cele
brata:alias prima die ſequenti qua ſeſſionẽ
eſſe ꝯtigerit compeas ſm tenoꝛez dicti tui
ſcripti rñſurus ad ea que tibi aliqs vel ali-
qui in cã fidei voluerint obijcere. Receptu-
rus ꝛ facturus in oĩbus iuſticie cõplemen-
tum:ad qȯ a violentia (iuſtitia ſemper ſal-
ua) ſcẽm ſaluum ꝯductum nrm̃:q̃ꝫtum ĩ no
bis eſt:ꝛ fides exigit oꝛthodoxa tenoꝛe pñti
um offerimus:ꝛ ẽt plenius aſſignamus cer
tificantes te ꝙ ſiue in dicto termino cõpa-
reas:ſiue non:cõtra te nihilominus:per ipꝫ
ſacrum concilium:vel eius cõmiſſarius ſeu
cõmiſſarios: lapſo termĩo ſupradicto: pro-
cedetur

cedetur. Tua contumacia in aliquo nõ obſtante. Dat̃ Conſtantie in ſeſſione concilij generalis. die. xvij. Menſis Apꝛilis. Sub ſigillis Pꝛeſidentium quatuoꝛ nationũ ⁊c. Si vero Papa vel Antipapa citandus foret: put ↄtigit pape Jo. xxiij. Qui poſteaq̃ concilium cõgregaſſet ex eo aufugit: habes formam in geſtis p̃dicti concilij Conſtantieñ. Que incipit. Sacroſancta Conſtantieñ ſis ſynodus gñale concilium faciens: ⁊ eccleſiam catholicam repñtans: in ſpũ ſcõ legitime ↄgregata vniuerſis xp̃i fidelibus vnionem ⁊ pacem eccleſie: ac gaudium ſempiternum. Pꝛidie poſt clandeſtinũ receſſus dñi Jo. Pape. xxiij. ab hac ciuitate Cõſtantieñ. ⁊ hoc ſacro concilio vnionis ⁊ pacis eccleſie turbatiuum ⁊ impeditiuum: ipſamq̧ eccleſiam ſcandaliçantem ⁊c. Habes etiam ĩ geſtis eiuſdem concilij Conſtantieñ. aliam citationẽ ↄ̃ Benedictum. xiij. Sic in ſua obedientia nuncupatum: qui in ſeſſione. xxij. eiuſdem concilij citatus fuit. Et demũ papatu pꝛiuatus per ſententiam: qui antea petrus Luna nuncupabat̃: quas citatiões ibidem videre poteris. Sed de hoc ſatis.

¶ Quot citationes requirantur.

Queri deinde ſolet: Quot citationes requirãt̃: cum quis ad concilium vocat̃. Et breuiter concludi ſolet: ꝙ vnica tñ citatio: requiſitio vel intimatio neceſſaria ſit iuxta glo. not. in. c. ep̃s metropolitanus. xviij. di. in ver. Regia. per tex. iiij. q. v. c. quiſq̧. Et gñalr̃ ↄcoꝛ. qḋ dixit Jo. an. per illam glo. ⁊ Abb. pan. poſt eum. in. c. Ego. n. de iureiur. vbi idem Jo. an. in ver. vocatus dicit. ꝙ ſufficit vnica vocatio: nec requirit̃ trina: alle. illam gl. quas cõiter oẽs ſequunt̃: eamq̧ dicit eẽ notabilem. Et dixit Archi. in. c. plebs. lxiij. di. ꝙ in citationibus que fiunt ꝓ electionibus ⁊ hmõi negocijs non ſunt neceſſarie tres citationes nec terminus pemptoꝛius: ſed ſtatim ꝙ ſunt citati ⁊ lapſum eſt tp̄s: pñtes: ⁊ qui conuenerunt ad terminũ ꝓcedere pñt: extra de ele. qḋ ſicut §. finaũt: ar. extra de poſtula. p̃la. bone. il. ij. ¶ Curialius tñ facient pñtes ſm̃ Hoſtien. ſi vſq̧ in mane diei ſequentis expectabunt: niſi forte expiraret eorum poteſtas eligendi: extra de offi. delega. conſuluit. Ratio v̓o dicte concluſionis dici põt: ex eo qḋ ſcribit Panoꝛ. p p̃miſſa ĩ. d. c. Ego. n. in. iij. col. in verſi. nota ſcḋo. Quia regulr̃ in actibus extraiudicialibus ſufficit vnica req̄ſitio: vt eſt gl. ĩ. d. c. ſi ep̄s. ⁊ ĩ de ĩ. de heretı. in ver. requiſierit. Et de hmõi requiſitionibus ⁊ ꝓteſtationibus extraiudicialibus eſt gl. ⁊ ibi no. in. c. cupientes §. qḋ ſi per viginti. in ver. ꝓpoſita. de elec. in. vj. ⁊ hr̃ per Bart. ⁊ latiſſi. per Alexan. in. l. nõ ſolum §. moꝛte. ff. de no. ope. nun. Facta igit̃ hmõi ꝓteſtatione, intimatione ⁊ requiſitione: niſi talr̃ citati vel req̄ſiti cõpareant: conſtituunt̃ in moꝛa: ar. in. l. titia. la. ij. §. vſuras. ff. de leg. ij. ¶ Ubi eſt tex. ſm̃ Bar. ꝙ finita cã pꝛiuilegij finitum cenſetur pꝛiuilegium. Et ꝙ ad moꝛam ↄ̃ſtituẽdam ſufficit vnica interpellatio. Dicunt tñ q̄dam vt Roſellus: in Monarchia ſua: ꝙ ſi concilium ꝓcedere vellet vltra imponendo penam non veniẽtibus, ꝙ tunc neceſſaria foret trina monitio: vt in. c. i. de pace iuramento firmanda in fi. ⁊ not. in. c. i. de ſupplen. neg. p̃la. ⁊ in. l. emilius. ff. de mino. per qḋ limitat̃ dcã gl. ⁊ qḋ no. ſ. ¶ Addit Joã. an. poſt Uincen. ⁊ Abb. panoꝛ. poſt eũ in. d. c. Ego. n. in ver. vocatus. per illũ tex. ꝙ ſi ep̄s videt oẽs alios ep̄os ire ad ſynodum: ſi ipſe non eẽt citatus non teneret̃ ire: nec conſtitueret̃ in moꝛa: ꝓpter verbum vocatus de quo in text. ibi. Intellige tñ niſi in gñe cum oĩbus alijs ep̄is per gñales lr̃as vel per edictum gñale citatus fuiſſet: qḋ idem eẽt ꝓut ſ. diximus. ¶ Plus dicit Roſellus vbi ſ. ꝙ ſi ſtatutũ eẽt ꝙ de decẽnio in decẽnium conciliũ congregari deberet: pꝛout ſtatutum fuit in concilio Conſtantieñ. Ep̄i nihilominus aduenientes termino dicti decennij non conſtituerentur in moꝛa: ſi ad concilium ſe nõ cõgregarent: niſi citarentur pp̄ illud verbum vocatus. Nec obſtat qḋ le. ⁊ no. in. l. magnã. C. de ↄ̃hẽ. ⁊ cõmit. ſtip. ⁊ extra de loca. ⁊ cõduc. potuit. vbi notari cõſueuit: ꝙ dies termini interpellat ꝓ hoĩe. Quia niſi in decreto vel ſtatuto illo: aliquid vltra ꝓcedendo apponeretur. Puta ꝙ abſq̧ vlterioꝛi citatione vel monitione ad talem diem ⁊ locũ quolibet decẽnio cõuenirent alias ꝙ ↄ̃ eos procederetur ad declarationem periurij ⁊ penaꝝ appoſitaꝝ ⁊c. Iſtud non noceret pp̄ illum tex. in ver. vocatus. ar. eoꝝ. que le. ⁊ no. in. d. c. potuit. ⁊ in. l. fi. C. de iure emphi. ⁊ xij. q. ij. indigne. ibi. vindictam admonitio precedet: pro quibus faciunt ⁊ adaptari pñt

que dicta fuere.ꝫ.in membro p̄cedēti de forma vocationis. Ubi apparet ita intellectus ꝛ admiſſum fuiſſe cōſuetudine ꝛ vſu.vt.ſ. ōino vocent̄ epi ꝛ p̄lati ad concilium:vt ps in exemplo ꝛ forma dictaꝝ citationum. Et faciunt ēt que dicta fuere in ti.qui ſint illi q ad ꝯcilium ſpālr aut gn̄alr vocādi ſunt ꝛc.

¶ Qui ad ꝯciliū gn̄alr citati ꝛ ire teneāt̄.

PEr hec:ꝛ ea que dicta fuere in.d. ti.Qui ad ꝯcilium vocendi ſunt: ps qd dicendus ſit: cum explicite quent̄. Qui ꝛ qualr ad concilius gn̄alr citati:moniti: vel requiſiti ire teneant̄:q2 in gn̄e dici pōt: ꝙ Cardinales:Patriarche:Primates: Archiepi:Epi:magni Abbates:ꝛ Prelati habentes epalem iuriſdictionem mō p̄miſſo vocati ire perſonalr tenent̄, niſi canonica p̄peditione detenti eſſent. Puta aliquo morbo graui ꝛ ſontico:aut alio ineuitabili impedimēto:alias piurium inciderēt pp. tex. in.d.c.Ego.n.ꝛ hoc ſiue gn̄alr ꝛ in gn̄e vocati fuerint. Puta dicēdo: vos oēs ꝛ ſingulos Patriarchas,Cardinales:Primates: Archiepos:Epiſcopos: Abbates,ꝛ Prelatos quoſcunqꝫ ꝛc. Citamus: Regrimus:ꝛ Monemus ꝛc.Siue ꝛ fortius vbi ſpāliter ꝛ in ſpecie vocarent̄ dicendo. Uos.d.Patriarcham:Cardinalē:Epm: Abbates:vel Prelatum talem citamus ꝛc.Facit etiā extra de elec.ſiquis iuſto.ꝛ que no. in.c.q2 pp eo.ti.ꝛ.v.q.iij.ſiquis egrotans. Ubi tex.formaliter dicit: ſiquis egrotās fuerit eps,aut aliqua eum grauis neceſſitas detinuerit, p ſe Legatum ad ſynodum mittat ꝛc.Poſſet tn̄ forte dici diſtinguendo ſm Theoricam que colligit̄ ex dictis Inno. in.c.dilecti.de exceptio.ꝙ aut papa eius legatus: vel alius legitime conuocans concilium in citatione ſua generali dixit: ꝙ oēs Cardinales: Patriarchas: Archiepos: Epos:Abbates: ꝛ alios quoſcunqꝫ Reges:Principes:ꝛ Xp̄ianos:quoꝝ intererat. Ad concilium venire volentes citabat ꝛc.Et tunc nullius contumacia puniri poſſet:pro quo eſt tex.ꝛ q̄ no. in.c.cū in tua.de his qui.matri.accuſa.por. Iſti tn̄ ꝯſtinuerent in mora:niſi in termino cōparerent:ꝛ maxime epi ꝛ prelati:pp iuramentum qd̄ p̄ſtiterunt. Qd̄ qdem ꝯ eos niſi abſoluerent:ſemper qn̄ocunqꝫ aut qualitercunqꝫ vocent̄:inſtare vr̄. Qd̄ fortius ꝛ clarius pcederet ſi in citatione dcm̄ fuiſſet: put ſemp dici ꝯſueuit:ꝙ citabat oēs venire debentes:aut in citatorio vel monitorio adiecta fuit pena,ꝛ exp̄ſſe fuerunt pſone ſaltem in cōfuſo implicite ꝛ in gn̄e.Puta oēs ꝛ ſinguli patriarche:Cardinales:primates: Archiepi,Epi:Abbates ꝛc.Et tunc nō cōuenientes,legitimo impedimento ceſſante: contumaces efficiunt̄:in mora ꝯſtituunt̄,ꝛ puniri poterunt:put.ꝫ.in loco ſuo dicetur: ꝛ hr̄.xviij.di.non ops.in.c.peruenit.in.c.ſiquis epoꝝ.ꝛ i.c.ſiqs metropolitanus.ꝛ alibi ſepe. Non tn̄ excuſarentur ex quolibet leui impedimēto: put no.in.d.c.placuit.ꝛ in .c.ſiquis metropolitanus. Ubi nō excuſantur niſi pro graui īfirmitate:vel p p̄ceptione Regia,faciunt no.in.l.queſitum.ff.de re.iudi. ¶ Que aūt ſint legitime cāe ad excuſan̄.vltra illas quas no.glo. in.d.c.placuit. xviij.diſt.ꝛ in.c.ſiquis iuſto.de elec. lib.vi. Quis tn̄ glo. in.d.c.ſiquis iuſto in ver.iuſto.dicat iſtud relinquen̄. eē arbitrio iudicis. Nec ſm eas numerari pn̄t exempla: tn̄ pla hn̄r:ꝛ quaſi oīa numerantur in.l.ij.ff.ſi quis cau.in.c.hij.de qbus.de con. di.iiij.ꝛ in.c.diſcipulos.de con.di.v. ¶ Nec minus q̄ꝫ p̄lati.tenentur oēs Reges Principes:ꝛ alij quicunqꝫ chriſticole cuiuſcunqꝫ ſtatus: gradus:ordinis:vel ꝯdōnis exiſtant, ſi vocentur a concilio tam in cā fidei q̄ꝫ in alijs quibuſcunqꝫ cauſis ad concilium ſpectantibus:etiam ꝯ eos tractandis:vel ſi vocarentur ex eo ꝙ docti ꝛ ſublimis ſcie viri eēnt: vt eoꝝ conſilia haberentur pſonaliter ꝛ nō per interpoſitas pſonas:ſaluo legitimo impedimento:ad concilium pficiſci tenentur: vt pbatur.xviij.di.c.ſi.ꝛ de iura.caluū.c.pe.ꝛ de dila.c.vlti.et vtrobiqꝫ per ſcribentes, facit in ar.tex. in.l.inter artifices.ff.de ſolu. Et quoad ſm optime facit tex. in.c.vt commiſſi de hereti.lib.vi.cum his que ibi not. per ſcribentes. Qd̄ ſi predicti cōparere recuſarent vel negligerent:ꝯ eos per cenſuras et penas procedi poſſet. Quatenus tn̄ vocati eſſent vel in gn̄e vel in ſpecie: q2 aliter puniri non poſſent:vt.ꝫ.dixi:q̄ꝫtūcunqꝫ conciliū ꝯgregaretur:per tex.et no. in.d.c.ego.n. ¶ Sufficit tn̄ vt dixi gn̄alis vocatio.Puta citando oēs Patriarchas : Archiepos: Epos:Abbates:Clericos ꝛc. ¶ Quando aūt conuenire haberent ad dcām citationē vniuerſitates: capl̄a eccliaꝝ cathedralium et hmōi eccliaꝝ Rectores ꝛc. Non oēs canonici:et alij

ci:et alij de vniuerſitate deberent cõuenire. Sed ſufficeret mittere eoꝝ nuncios et procuratores:qꝛ alias iſtud eſſet ſpoliare eccl'ias ſeruitoribus et debitis eaꝝ obſequijs: pro quo facit tex.i.c.ſi.de his q̃ ſi.a p̄la.et no.i.c.ſi.xviij.di.Et q̃ ad reges principes vel prelatos alios facit tex.in.c.ad ap'ice.de re.iudi.lib.vj.Si tñ ex aliqua cauſa ſp̄aliter vocarẽtur oẽs tũc ꝑſonaliter tenerẽtur: nõ h̄ito reſpectu p̄dcõ pp maius bonũ,ſeu pp iuſtitiã exequẽdã vel cãs aliquã criale: vel pp doctrine excellentiam:qꝛ eoꝝ forte cõſilijs opus eẽt vt no.in.c.ſi.de dila.et i.c.vt cõmiſſi.de here ti.lib.vj. Alias aũt non cõpellerentur venire:etiam ſi a papa vocarẽtur pp eoꝝ cãs que in concilio agerentur: ſed ſatis eſſet ꝙ procuratores mitterent:extra de ꝓcura.q̃relam.no.in.d.c.ſi.de dila.in.c pe.de iura.calum.et in.l.i.§.vſus.ff.de procura. cum ſi.

¶ Qui Procuratores vel locatenentes ad concilium mittere poſſint.

CUm aũt queritur:Qui ad cõcilium vocati Procuratores vel locatenentes eoꝝ noĩbus et vice mittere poſſint. Generaliter dici põt ꝙ oẽs:qui ad concilium ꝑſonaliter tenentur ꝑſonaliter ſi p̄ñt:et canonica ceſſante ĩpeditione:intereſſe debent. Alias aũt ſtante legitimo impedimento:eoꝝ ſolẽnes nuncios et procuratores ꝓ ſe mittere poſſunt et tenentur:ꝓbatur in alle.c.ad ap'ice.de re.iudi.in vj.et in iuribus ſ.prime alleg. Qḋ tamen ſane intelligitur : quãdo ita exp̄ſſe citantur: vt.ſ.per ſe vel ꝑ procuratorẽ aut eoꝝ nũciũ cõpareant:vt no.in.d.c.ad ap'ice.Alias autem ſi cã eẽt grauis que forte ꝯ citatos in cõcilio tractanda foret, et ĩpedimentũ ſubeẽt: non tenerentur procuratorem conſtituere: iux̄.no in.d.c.querelam.de procura.et in.c.ſi.de dila.et ita intelligitur.tex.in.c.ſi egrotans.v.q.iij.et.xviij.di.ep̄s.Hec tamen ꝓcedunt quo ad procuratores conſtituẽdos ꝓ cauſis:vel quo ad eos qui concilio ꝓ alijs ĩtereſſe debent. ¶ Sed quo ad procuratores qui ſtatuta cõcilij approbare:ſuſcipere:et ad eccleſiam Metropolitani vel ep̄i ſui deferre h̄z. Nullo caſu excuſantur p̄lati:nulloqꝫ ĩpedimento liberãtur quominus illum conſtituere et mittere teneãtur. Niſi forte de facto impedirentur cum violentia:et ita itelligitur tex.in.d.c.ep̄s.xviij.di.Et rõ quare talem Procuratorem oĩno ꝯſtituere ꝛ mittere teneanť ep̄i ꝛ alij eccl'iaꝝ p̄lati eẽ poteſt: qꝛ tenenť ſtatuta ꝛ geſta cõcilij ſcire.Illaqꝫ ſubditis ꝛ populo ſuo ĩtimare.d.c.ſi.xviij.di.Et de hoc etiam dicetur infra.

¶ Qui quales:ꝛ quot nuncij: vel procuratores mitti poſſint ad concilium.

SEd qui:aut q̃les:ꝛ quot nũcij vel Procuratores mitti poſſint ſeu debeant.caſu quo mittendi ſint. ¶ Et quo ad Papam:primo dicendũ eſt: ꝙ q̃ñ ipſe non vult ſeu nõ p̄t ꝯcilio p̄ſidere ꝛ ĩtereſſe: prout alias intereẽ conſueuit.xvij.di.c.concilia.in prin.ibi.Ut p̄ñtiam pape non habuit.xcviij.di.nullus.ij.q.vij.cum paſtoris.in p̄ſcriptionibus:ꝛ ꝓbať.xvij.di.quaſi per to.ꝛ extra de ele.ſignificaſti.ꝛ alibi.Tũc papa teneť mittere vnũ: duos:aut plures Cardinales aut p̄latos p̄ſtantes:circumſpectos ꝛ eruditos: qui eius loco concilio interſint ꝛ p̄ſideant.Pro quo eſt gl.no.xvij.di.in ſum.que dicit ꝙ vľe cõcilium eſt illud qḋ papa vel eius Legatus conſtituit cum oĩbus ep̄is. Qḋ ẽt probat tex.in.c.regula.ea.di.ibi q̃ñ nec ab orthodoxis ep̄is hoc concilium actum eſt. Nec Ro.eccleſie Legatus iterfuit.ꝛ tex.iij.di.§.porro.et lxiij.di.Hadrianus. ¶ Qui legati aliq̃ñ appellanť miſſi:vt in.d.c.hadrianus. Aliq̃ñ Locatenentes:vt in.c.conuenientibus.vij.q.i.vbi eſt bona glo. Qñqꝫ vicarij.xciij.di.diaconi.ita in ſupraſcrip. Nõnunq̃ꝫ apocriſarij.vij.q.i.hoc nequaq̃ꝫ in ſupraſcri.Apocriſarij aũt teſte Tortelio dñr rñſales a fonte greco.a verbo. ἀποκρίνομαι, qḋ eſt rñdeo vel ſepor. Poſſunt tñ ꝛ ep̄i ꝛ alij maiores prelati:imo ẽt Abbates eſſe legati:Locũtenentes vel p̄ſidentes pape in concilio. Qḋ probari vř in.d.c.conueniẽtibus. vbi h̄ř ꝙ Petrus Archiep̄s:Petrus p̄ſbr ꝛ q̃dã Abbas Monaſterij ſcẽ Sabine locumtenentes fuerunt Hadriani pape:in ꝯcilio apud Niceam habito:ꝛ in.c.hoc nequaq̃ꝫ.vij.q.i.in ſuprſcrip.vbi dř ꝙ in concilio Cõſtantinopolitano:noĩe Ioãnis pape.viij.p̄ſidebãt Eugenius ep̄s hoſtien.Petrus p̄ſbr Cardinalis ꝛ paulus Ep̄s Anchonitanus. ¶ Non h̄ř aũt certa regula:quot itereſſe poſſint nomine ſummi pontificis: cum aliq̃ñ vnum:

aliqñ duos:aliqñ tres:ꝛ aliqñ quatuoꝛ ipſius noīe interfuiſſe concilio legamus: vt eſt tex.xvj.di.c.prima annotatio.verſi. quarta Sardiceñ.vbi hr̄ ꝙ Oſius Corduben. Vincentius Capuanus:Januarius Beneuētanus:ꝛ Calepodius Neapolitanus pro Ro. pontifice concilio p̄ſidebant. Nec plures interfuiſſe concilio pro eo legiſſe me memini.

¶ Quo aūt ad patriarchas:Archiepiſcopos:Ep̄os:ꝛ inferiores p̄latos diſtingui p̄t: ꝙ aut ꝓcuratores ꝛ Nuncij eoꝝ mittunt ad recipień.geſta ipſius concilij: vel ad allegandas cās abſentie ipſoꝝ citatoꝝ. Primo caſu tales ꝓcuratores vel Nuncij debēt eē vniti: et debēt eē patriarche:Ep̄i: vel p̄lati ↄ̄cilio icoꝛpati:ꝛ q h̄eāt p̄tātē vocis dāde in ↄ̄cilio:ſicut in ſili dicimus de canonicis aliās vocē h̄ntibus.extra.de ele.qꝛ pp̱ §.illud. ꝛ in.c.ſiquis.eo.ti.li.vj.vbi per Jo.an.in.c. ſtatutum.de reſcrip.§.in nullo. eo.li.ꝛ in.c. ſcriptum.de elec.vbi per Jo.an. Debent.n. qui ad vocem dandam alterius loco ſubrogant:eiuſdem ordinis: qualitatis ꝛ capacitatis eē.ar.eoꝝ que no.extra de conſue.quāto.de conſe.eccleſie. vel alta.aqua. ꝛ in.d.c. ſcriptum.ꝛ in regula qd̓ alicui.de regu.iur. in.vj. Quis ↄ̄ hanc ↄ̄clōnē fortiter ſtringat rō. Qꝛ interdictum de ꝓcuratoribus cōſtituendis eſt ꝓhibitorium.l.minus §.i.ff.de ꝓcura.ꝛ.c.i.eod.ti.lib.vj. Ergo vr̄ ꝙ qlibet non ꝓhibitus poſſit eē ꝓcurator ad dādas hanc vocem, Et fortius qꝛ vr̄ ꝙ iſtud nō cōpetat rōne ordinis:ſed rōne iuriſdictionis. Prout colligit ex hijs que ſ. diximus in articulo qui ad concilium vocādi ſint: vbi dicebamus ꝙ electi nondum conſecrati rōne iuriſdictionis vocari ꝛ concilio intereē debent:vt cōſtat ex hijs que hn̄r. in.d.c.tranſmiſſa.ꝛ in.c.ſuffraganeis.de elec.ꝛ in cle.i. de foꝛ.compe.ꝛ vtrobiqꝫ per ſcribentes: q ita intelligunt glo.in cle.i.de religio.domi. ꝛ ita ſentire vr̄ Abb.panoꝛ.in diſputa. illa ſua:que incipit.Ep̄s ꝛ qdam rectoꝛ.in ſolu. iij.dubij.in.iiij.col. Jſta aūt iuriſdictiōalia cōmitti p̄nt cuilibet ſacerdoti vel ēt clerico ſimplici:aut layco vt in.d.c.i.de ꝓcura.vbi per doc.ꝛ in.c.accedens.de preben. cum ſi. Per que videret ↄ̄riū de iure poſſe ſuſtineri:ꝛ tanto qdem magis:qꝛ nullibi iure cautum reperit ꝙ tales ꝓcuratores debeāt eē ep̄i ꝛc. Hanc qōnē poſuit Roſellus i Monarchia ꝛ eā ſoluendo diſtinguit: ꝓut ſ. Et quo ad vtrunqꝫ membrū diſtinctionis aſſerit ſibi videri dicendum eē:ꝙ aut queritur vtrum de ordinaria p̄tāte poſſit inſtitui ꝓcurator clicus aut laycus inferioꝛ ab epiſcopo.qui interſit in concilio pro ipſo ep̄o conſtituente ad iudicań.ꝛ ſtatueń.noīe ipſius. Et tunc dicit ꝙ non pōt alium inferiorem conſtituere: qꝛ lꝫ hec ſint iuriſdictionis:tn̄ non exercent niſi adminiculo ordinis ep̄alis:cum iſtud ius ſtatuendi vel iudicandi in concilio competat ſolus ordini ep̄ali. Et q̄uis iſta ſint iuriſdictonalia vt inqt ipſe nō tn̄ p̄nt inferiori ab ep̄o demādari.xxiij. di.illd̓.iij.q.vj.c.hoc qppe.ꝛ.q.viij.c.ſiquis. cum duobus caplis ſeq. Jtē nec layco lꝫ verberare clicus ēt ex cā diſcipline.lxxxvj.di.c. non liceat.in gl.i.no.xlv.di.in ſum. Hec igitur et hmōi ſimilia:q̄uis iuriſdictōis ſint tamen expediri non poſſunt ſine adminiculo ordinis:ꝛ ideo alijs q̄ ordinem habētibus cōmitti vel demandari nō poſſunt.

¶ Sicut ea que ſunt ordinis ep̄alis nō poſſunt inferiori ꝛ non habenti eundem ordinem demandari ꝓut no. dixit glo.xcv. di. peruenit circa fi. Sed nō plꝫ qd̓ ipſe firmare vr̄,ꝙ.ſ.hec poteſtas depēdeat ab ordine. qꝛ potius dependere vr̄ a iuriſdictiōe. Qd̓ maxime ꝓbat qꝛ electi nondum conſecrati ep̄i:ꝛ Abbates iuriſdictionē ep̄alē habētes admittuntur ad vocem deciſiuam: ꝛ citantur vt ſ. teligimus.in ti.qui ſpālr aut gn̄alr vocandi ſint.v̓ſi. et fortius de electis, qꝛ vt dixi in hoc attenditur iuriſdictio epiſcopalis.c.trāſmiſſa.et.c.ſuffraganei.extra de ele. vbi per Abb.panoꝛ.glo. in cle.i.de fo.cōpe. et glo.in cle.i.de religio.domi. que ita intelliguntur. Fatetur tamen Roſellus: ꝙ ſi concilium vellet:ēt laycum ꝓcuratorez admittere ꝙ poſſet. Cum habeat liberam facultatem ſtatuendi. Nam quēadmodum papa pōt layco concedere p̄tātem tractandi quecunqꝫ ſpūalia.lxiij.di.hadrianus.ꝛ.c.in ſynodo. Jta ēt poteſt concilium:qꝛ ſi papa ſolus hoc poteſt,fortius ipſe cum toto cōcilio et idem ſi papa concilio non preſideret: ſed alter pro eo:cum oīno papa tunc ibi eſſe cēſeatur:qꝛ qui per alius facit ꝛc. Nec minus poterit concilium quando papa ibi nullo modo eēt,puta qꝛ moꝛtuus vel alr̄ abſens eēt:eo qꝛ congregationi concilij conſentire noluiſſet:qꝛ ēt tunc oīs p̄tās papalis eſt penes vl̄em ecclīam. Qd̓ tamē dicto caſu intelligeń.foret.vbi oēs de cōcilio conſentirēt alias aūt ſecus:per ea que no. Joā.an.in.c. ſcriptum.

ſcriptum. de elec. ¶ Aut ſcđo z tertio queritur vtrum laycus vel alius non epūs poſſit conſtitui ꝓcurator ab epō ad recipiēdum ſtatuta concilij: vel ad ꝓprias cās epi tractādas agendo z rn̄dendo. Etiam ꝙ talis eēt cā. Cuius ipſe ꝯſtitutus ꝓcurator non eſſet per ſeipm capax. Et tūc dicendū eſt: ꝙ hoc non obſtante ꝓcurator eſſe poterit pro epō. d. c. i. de ꝓcu. in. vj. no. per Jo. an. in. d. regula. Qđ alicui in mercurialibus. Et hoc qn̄ negocia que ei cōmittunt̄ nō ſunt alr̄ negocia ſpūalia: qꝛ ſi iudicialr̄ agit̄ hoc per ipm exerceri poterit cum in iudicijs nihil ſpūaliter agat̄, ſecus ſi extraiudicialr̄ ageret̄ vt eſſet eligere z cetera hmōi ſpūalia exercere: vt in. c. decernimus. de iudi. Et ideo dicen̄. eſt ſm eum: ꝙ qn̄ laycus conſtituit̄ ꝓcurator ad actum quē ipſe hz deducere: eēt ꝓcuratorio noīe ꝯſtituentis de non eſſe ad eē: vel de eſſe ad non eē: ꝙ in ſpūalibus ꝯſtitui nō poterit ꝓcurator. Et ita intelligit Paul. de eleaçar. illud. c. i. de procura. in. vj. Et iō dr̄ ꝙ non poſſet conſtitui ꝓcurator ad eligen̄. vt no. idē Jo. an. in. d. regula. qđ alicui. Et hoc modo dꝫ intelligi glo. in. c. ad aplice. de excep. que dicit ꝙ illud, qđ quis non pōt p ſe: non pōt pro alio. ¶ Quando aūt talis Procurator haberet tractare ſolum de effectu vel nō effectu alicuius actus. Puta vtꝝ ſubeſſet vel non ſubeēt aliquis actus ſpūalis. Tunc bene poſſit eē ꝓcurator: vnde laycus aſſumi pōt conſiliarius vel Aſſeſſor a Judice cognoſcente de cā ſpūali: ꝓut notari conſueuit in. c. ſtatutum. §. aſſeſſorē. de reſcrip. in. vj. ¶ Quicquid aūt dicat̄ p Roſellum. Ego iſtam qōnem principalē adhuc per pmiſſa non bene video expeditā. Tum qꝛ conſyderata primeua rōne z inſtitutiōe conciliorꝝ. Video ꝙ concilium gn̄ale vlem ecclīam oīum chr̄icolaꝝ repn̄tat. Jn qua cōprehendunt̄ non minus layci ꝙ̄ clici: vt ſ. oſtenſum fuit in ti. Quid ſit cōcilium: z in ti. vnde habuerit originem: vt hr̄. de con. di. i. ecclia. Res aūt de facili ad nām ſuā reuertit̄. l. di. ferrum. Nec plus poſſe dꝫ repn̄tās: ꝙ̄ repn̄tatum imo potius eꝫ: cū iſte repn̄tans auctoritatem z ptātem acceperit ab illo. Jtem in multis concilijs ꝯtrium ſeruatū fuiſſe apparet. Prout ēt conſtat fuiſſe vltimo loco in concilio Conſtantien̄. Ubi multi Abbates z clerici inferiores pro epīs ad miſſi fuerunt z laycis vox deciſiua cōicata fuit. Qđ pꝫ ꝙ Abbates non ſolum ꝓ epīs, ſed ēt pro ſummo pontifice non ſolum concilio interfuerunt: ſed pfuerūt: vt ſ. oſtendimus. Et facit. xcvj. di. vbinam. ibi. nanqꝫ dr̄ ꝙ Jmpator z layci non debent concilio intereſſe: niſi vbi de fide agit̄: que vniuerſalis eſt: que oīum cōis: que non ſolum ad clicos verū ēt ad laycos: z ad oēs oīno ptinet xpianos: ꝙ̄uis tex. illum qdam intelligunt: q. ſ. dicto caſu: vbi de fide agit̄ layci concilio intereſſe poſſint approbando: ſed non ſtatuēdo vel diffiniendo: ſed qcquid ſit. Cum iure hoc expreſſe cautus non reperiat̄: nihilqꝫ idē Roſellus alleget qđ vrgeat. Quis multa iura innuere z dicere videant̄. xvij. di. ꝙ ſi per to. ꝙ cōcilia ab epīs tm̄ celebrata fuerint: ꝓut etiaꝫ atteſtari vr̄ tex. in. c. ſatis euidenter. xcvj. di. ibi. Jllicitum nanqꝫ eſt eis qui non ſit in ordine ſanctiſſimorꝝ epōꝝ eccleſiaſticis ſe intermiſcere tractatibus: z facit tex. in. c. deniqꝫ. ea. di. Tn̄ qn̄ caſus occurreret: ad vtranqꝫ partem argui poſſet. Et ꝓ parte ꝯtria faceret rō quā ſ. adduxi. Ut hoc magis a iuriſdictione: ꝙ̄ ab ordine dependere vr̄. Admiſit nihilominus conſuetudo que nunc quoqꝫ in iſto concilio Laterano Moderno ſeruat̄: ꝙ epi z Abbates q ſunt concilio incorporati procuratores aliorꝝ plator (Quicquid de ſubtilitate iuris argui poſſit) admiſerant z minores z inferiores clericā: qui de iure non erant de corpore cōcilij: nec alr̄ hēbāt voces deciſiuas. Jn ipſo concilio Laterano. Julio. ij. Pontifice maximo pſidente z aſtāte: mandata ꝓ epīs ad intereſſendū eidem concilio ꝓduxerunt: admiſſiqꝫ fuerunt. Jn ſcđa z tertia ſeſſione z in reliquis: atqꝫ ita etiam ſeruatū fuiſſe in alijs concilijs annotauimus.

¶ Que debeat eſſe forma mandati eius qui mittitur ad cōcilium ꝓ altero.

Que aūt debeat eſſe forma mandati hmōi Procuratorum vel Nunciorꝝ: qui ad conciliū mittunt̄. Diſtinguen̄. vr̄. Nā quo ad legatos pape concilium congregantes. Jpſi legati debent hēre lr̄as apoſtolicas cum ſpāli mandato: de citando z ꝯgregādo concilio vl̄i ad talem locum: tali tpe. Et de pſidendo noīe ipſius Pontificis maximi eidem concilio: ſic vt preferat̄ auctoritate aplica congregato: qꝛ vt ſepius ſ. diximus alias: eis ꝙ̄uis Cardinales eſſent z

legati de latere conſtituti:non crederet: ꝑ-
ut dixit glo.iij.di.§.porro.z.xvij.di.in.c.re-
gula.z vtrobiqꝫ per ſcribentes.Et dcm̄ ſu-
it.ſ.in ti.quis concilium diſponere: congre-
gare:ſeu auctorare poſſit.vſi.z q:ſ.diximus
z in ti.que ſit forma z quis modus conuo
candi concilium.verſi.aut z ſcdo papa con
uocat concilium. ¶ Quo vo ad Patriar-
chas:Cardinales:Primates, Archiepos:
Epiſcopos:z alios prelatos:ſi vocati ad cō
cilium,legitimo obſtāte impedimento: ire
non poſſunt.Debent pmo per eoꝝ lr̄as ex-
cuſatorias ad concilium directas ſe excuſa-
re allegando.ſ.cām rōnabilem legitimi im
pedimenti. Non.n.ſufficeret dicere ſe non
poſſe venire,niſi rōnem quare non poſſent
aſſignarent.ar.extra de offi.dele.pudentiā
z de reſcrip.in.c.ſciſcitatus.Immo ſi ratio
z cā allegata negaretur illam ꝓbare tenerē
tur.iiij.q.v.ſiquis in fi.ſaltem per vnū teſtē
cum iuramento ſuo.extra de procura. ex in
ſinuatione.lꝫ ar.ↄ̃ habeat:extra de reſti.ī in
teg.ex lr̄is.ſed in hoc ſpāle ē:vt vni teſti cre
datur cū ſuo iuramento ſm glo.cuius ſunt
hec dicta in.c.placuit.xviij.diſti.vbi tex.ad
lr̄am dicit:ꝙ quotienſcunqꝫ congregādum
eſt concilium.Epiſcopi qui neqꝫ etate:neqꝫ
egritudīe:neqꝫ alia grauiori neceſſitate im-
pediuntur:competenter occurrere debent:
ꝙ ſi non potuerint occurrere: excuſationes
ſuas debent lr̄atorie ↄſcribere. Poſſent ta-
men ſm glo.ibi.in verſi.lr̄atorie per certum
nuncium cognitum:cui credi poſſit ſe excu
ſare:vt.xcvij.di.nobiliſſimus.z.d.c.puden
tiam.z.c.ſciſcitatus. Quis cautius faciant
ſi procuratorem cū mandato ad ſe excuſan-
dum mittant allegando in mādato cauſas
impedimenti:ſi eſſent honeſte : ſi vo eſſent
turpes:puta q: eſſent hernioſi : vel fiſtulas
haberent in loco turpi:equitandi: ſedendi:
vel itinerādi facultatem impedientes.Tūc
iurando coram notorio z teſtibus ď hmōi
cauſis z impedimentis poſſent excuſatio-
nes ſuas eoꝝ ꝓcuratoribus honeſtius com
mittere nō alr̄ exꝑmendo. Et ſi opus eſſet
dictas cās poſſent plene aut ſemiplene pro
bare,prout colligi vr̄ ex mente z vbis. Cy.
z doc.in.l.i.C.de reſti.in integ. Nec dicto ca
ſu impedimenti excuſarentur ex quacunqꝫ
leui infirmitate:vt dicit tex. in.c.ſiquis epi
ſcopoꝝ.xviij.di. ſed infirmitas dꝫ eſſe gra-
uis:q: vt inquit glo.in.d.c.placuit.ea.di.le-
uis febricula:vel vetus quartana non excu
ſat niſi morbus ſit ſonticus.ff.de edil.edic.l.
i.§.ſed ſciendum.no.in.c.querelas. de procu
ra.z alibi.Et lꝫ iura predicta loquantur de
concilijs prouincialibus: tamen idem z for
tius dicendum eſt in gn̄alibus. ¶ Alia au
tem dꝫ eſſe forma mandati : quā vocati ad
concilium pro eoꝝ cauſis ciuilibus facere te
nentur:q: tunc ſufficit conſtituere procura-
torem ad agendum z defendendū cū clau-
ſulis opportunis:ſcriniarijs z tabelliōibus
quibuſcunqꝫ practicis notis. Iux.qualitates
cauſaꝝ regrentiū mandatū gn̄ale vel ſpāle:
ſm ꝙ leg.z no. in.c.i.in.c.qui ad agendum.
z in.c.qui gn̄alr̄.de procura. lib.vj. cū vul-
gari. ¶ Si vo cauſe eſſent criminales z cri
minalr̄ intentate, vel ꝙ ageretᷣ de cā fidei.
Puta q: allegarentᷣ heretici: ſciſmatici: vel
ꝙ venirent deponendi zc.Tunc pſonaliter
comparere tenentᷣ,iuxta tex. z no.in.c.veni
ens.de accuſa.vbi bona glo.z.v.q.iij.in cri
minalibus.iij.q.ix.abſens.z.ff.de pub.iudi.
l.pe.§.i.lꝫ ad excipiendum z excuſandum ad
mittatᷣ ꝓcurator: vt no. in.d.c.veniens.z
xxiij.q.v.reos.z de dolo z cōtu.dilecti.Itē
cum agitᷣ de crimine non criminalr̄. extra
de procura.tue. z de accuſa. ſuper his in fi.
¶ Sed quo ad mādatū ad cōparēdū z in-
tereſſēn̄.concilio noīe z vice alioꝝ ꝑlatoꝝ.
Duplr̄ interuenire pn̄t dicti procuratores,
aut ad recipiendum ſtatuta z decreta cōci-
lij ꝑ ecclīa z ꝓuincia talis patriarche, pri-
matis,vel metropolitani,vt.ſ.diximus.Et
dicto caſu ſatis eſt conſtituere Procuratorē
ad cōparēdum corā ſctiſſimo.D.N. Papa
vel eius Legato ſeu locūtenētibus:ac ſacra
ſynodo gn̄ali vlem eccliam repn̄tāte in ta-
li ciuitate z loco legitime ↄgregata. Et ad
petendum humilr̄ z deuote:ac regrendum
z recipiendum oīa z ſingula decreta z ſta-
tuta:in ſacro ↄcilio ꝑdicto edita z facta ſeu
edenda z fienda.Ad hoc vt pro debito pa-
ſtoralis officij ſui:illa in ſua ciuitate z pro-
uincia:in prouinciali ac demum in ſynoda
li vel epali ſynodo que dn̄o concedente in
poſteꝝ celebrabuntᷣ publicare:intimare:in-
ſinuare:ac publicari: intimari, z inſinuari
facere:z ab vniuerſis z ſingulis ſubditis z
ſubiectis ſuis reuerenter z duote recipi:ac
q̄ntum in eo fuerit: obſeruariqꝫ facere poſſit
z valeat.Dando eidē ſuo ꝓcuratori oīmo-
dam ptātem:facultatem,z bailiam. Quic-
quid ſacra ſynodus decreuerit: ſtatuerit: z
ordinauerit (ſalua ſemper orthodoxe fidei
veritate

veritate eiuſdē.d.ꝯſtituētis ⁊ eccle ſue ꝑdcē
noīe reuerenter acceptādi,recipiendi.⁊ ad-
mittendi ⁊c.)Pro qua qdem forma mǎda
ti,vī tex.cum his que ibi not. per doc.in.c.
eps ad ſynodum.xviij.di. Addendo eides
mandato ꝙ idem.d.ꝯſtituens pro ꝓmiſſo-
rum oīum ⁊ ſinguloꝝ firmiori obſeruatio-
ne eidem ſuo procuratori ꝑtātem ⁊ faculta
tem ꝯceſſit: in aīam ſuam pro ſe ⁊ eccleſia
ſua iurandi,ac fidelitatis:obedientie: ⁊ re-
uerentie homagium ⁊ iuramētum qocūqȝ
alterius gn̄is ꝑſtādi,⁊ exhibendi ⁊c. Que
colligi videnť ex text. et no.in.c.non opȝ.et
ſeq.ea.xviij.di. ¶ Aut et ſcdo conſtituitur
procurator ad intereſſendum et vocem cō-
ſultiuam et deciſiuam pro eodem dn̄o con
ſtituente dandum in concilio gn̄ali: in tali
loco ꝯgregato vel ꝯgregādo : et ſi voluerit:
poterit etiam eundēmet quem conſtituit
ad petendum ſtatuta, ad hoc quoqȝ ꝯſtitue
re.Et tunc idem ꝑlatus conſtituens:ſerua-
ta forma et pratica mandati ſpālr et expſſe
eundem ſuum ꝓcuratorem conſtituet ad
comparendum coram ſciſſimo.D.N.Pa-
pa:vel ipſius legato et ſacri concilij ꝑſidēti
bus ad allegandas cās legitimas ipſum.d.
conſtituentes a perſonali cōparitione excu-
ſantes ipſaſqȝ ꝓponendum, deducendum:
⁊ ſi opus fuerit ēt medio iuramento ſuo in
aīam ſuā:et alr ꝓut melius potuerit et de-
buerit ꝓbandum et ꝯſtare faciendum. Nec
nō ad petendum et obtinendum ſe eiuſdes
vice et noīe pro ipſo dn̄o cōſtituente ad qſ-
cunqȝ tractatus in qbuſcunqȝ ſeſſionibus et
actionibus ſacri concilij recipi et admitti.
Item ad votum ſeu voces tam conſultiuas
ꝙȝ deciſiuam et iudicatiuas: ſeu aliā qȝcūqȝ
et alteriuſcunqȝ gn̄is dandum: publicādū,
ſtatuendum:ꝯſulendum: et iudicandū:ſeqȝ
ipſius.d.conſtituentis nomine et pro eo q-
buſcunqȝ diffinitionibus:decretis: et termi
nationibus ſacri concilij tas affirmatiue ꝙȝ
negatiue aut dubitatiue ſubſcribeñ.ꝓut ei-
dem ꝓcuratori ſuo melius iuſtius:equius:
et hōeſtius: videbiť expedire. Et gn̄alr ad
oīa et ſingula in ꝓmiſſis: et circa ea vtilia,
neceſſaria:et opportuna noīe ipſius.d.con-
ſtituentis:vel pro eo dicendum, allegandū:
faciendum,et exercendū, etiam ſi talia forēt
que mandatum ſpāle reqrerēt ⁊c.Cū clau-
ſulis conſuetis:et opportunis ⁊c. Que for-
ma colligi et percipi poteſt ex his que leg.
et no.in.c.quia propter ꝭ.illud. extra de ele.
et in.c.ſiquis.eo.ti.lib.vj.

¶ Qua pena puniant̄ qui ad conciliū vo
cati ire contemnunt vel negligunt.

Ua vero pena puniant̄ qui ad
concilium legitime vocati veni
re negligunt vel ꝯtemnunt di-
ſtinguendo de perſonis.Breui
ter dici pōt: ꝙ ſi taliter vocati
ſunt epi vel ſuperiores ꝑlati vel ēt inferio-
res:qui concilio habeant intereſſe:quiqȝ ra
tione ordinis:dignitatis: vel beneficij iura
mentum fecerint.Ro.pontifici:et ſedi apo
ſtolice:iuxta formam.c.ego.n.de iureiuran.
Tunc tales niſi graui infirmitate aut alio
legitimo impedimento qḋ euitare nō poſ-
ſent:impediti forent:perſonaliter et nō per
procuratorem ad concilium ꝓficiſci tenen-
tur:alias aūt piurium eo ipſo incurrunt:ꝓ
pter iuramentum ab eis ꝑſtitum:cuȝ iura-
uerint ꝙ vocati ibunt ad concilium niſi ca
nonica ꝑpeditiōe fuerint impediti.d.c.ego
.n.xviij.di.ſi eps.et quaſi per to. Preterea
vocati modo premiſſo et ad concilium ire
contemnentes vel negligentes ſuſpendi:in
terdici:et excōicari:⁊ dicte cenſure, creſcen-
te eoꝝ contumacia:aggrauari et regrauari
poſſent:ꝓut ꝓbat̄ ac le.et no..xviij.di.in.c.
non opȝ in.c.peruenit.c.ſi eps.ij.q.vj. grgs
probatus.et.xj.q.iij.qui reſiſtit.no. p Spec.
in ti.de pri.decre.ꝭ.iam de effectu vſi.et no.
Poterit igiť vel excōicari: vel primo in bo
nis ipſius taliter ꝯtemnentis fieri imiſſio:
vt tedio affectus veniat,vel ēt aliter mulcta
ri,prout concilio melius viſum fuerit.ar.L.
ſi ex quacunqȝ.ff.ſiquis in ius voca.non ie-
rit. Et qȝuis honeſtius foret ab alijs leuio-
ribus remedijs incipere: vt no. in.c.tue.vt
lit.non conte.tamen concilium dicto caſu
incipe poterit ab excōicatione et a quocūqȝ
remedio maluerit: ar. eoꝝ que no.in.c.qm
frequenter. eo.ti.Et ſi vocarent̄ ad cōcilius
pro cā aliqua:que promoueret̄ ꝯ eos:tunc ſi
cā eſſet ſummaria,ī qua nō reqreretur litis
ꝯteſtatio:vt eſſet in cā hereſis, et hmōi.c.ſi.
de hereti.lib.vj.Tunc poterit ad ſententiā
diffinitiuam ꝓcedere:aliter etiam lite non
ꝯteſtata.Quicqd aūt de iure cōi ſit:forte ꝙ
cōcilius ꝯ hmōi ꝯtumaces ꝓcedere poterit,
non aliter ſeruata iuris ſolemnitate ⁊ for-
nia:cum vices principis gerat: qui iuri ſuo
poſitiuo nō ſubiacet:ſed illud pro arbitrio

tollit. de conceſ. pben. ppoſuit. Quicqd. n.
principi plz pro. l. hr. inſti. de iure nali §. ſed
z qd principi. ¶ Non tñ hoc ita ſimplr p
cedere in concilio affirmauerim: nec credi-
derim q princeps quẽpiam ↄdẽnare poſſit
ſine citatione. p tex. z no. in cle. paſtoralis §.
ceter. de re. iudi. Quis tpibus nris qnqz ↄ
rium per aliquos põtifices z principes ſer
uari z declarari viderim: qz declaratũ fuit
q ſententia lata per eos teneret: ẽt q ↄdẽ-
nati citati non fuiſſent. Qd eſt directe ↄ il-
lum tex. z ius nale. Qd forte hoc caſu ẽt p
principem tolli non põt. ¶ Si vero papa
a concilio legitime congregato vocatus ire
vel mittere contẽneret: adeo conſtituit in
mora z facit ſe de hereſi ſuſpectum: q nõ ſo
lum a concilio ↄdemnari: ſed ẽt deponi po
teſt: et reus criminum ſibi imputatoꝝ re-
putat: prout contigit. Jo. xxiij. qui poſteaq̃
a cõcilio aufugiſſet z citatus venire cõtem-
pſiſſet. Depoſitus fuit: prout dixi ſ. i ti. que
ſit forma conuocandi concilium: verſi. q ſi
papa vel antipapa zc. Idem ergo z fortius
dicendum eſt: in epis: prelatis: principibus:
laycis: z clericis, qz ſi concilium contẽnerẽt,
creſcente eoꝝ cõtumacia, puniri poſſent ẽt
vſqz ad priuationes beneficioꝝ: officioꝝ: di-
gnitatum: principatuum: regnoꝝ: z locorũ
ſuoꝝ, z ſi contumaces z contemptores eẽnt
concilij pro aliqbus grauibus cauſis: que p
ponerent ↄ eos. Tunc oĩa illa remedia que
a iure pdita ſunt ↄ contumaces: locum ha
berent ↄ eos. extra vt lit. non conte. c. tue. z
c. qm̃ frequenter. de dolo z contu. c. prout.
z c. veritatis. cum ſi. ¶ Sed qz tex. in alle.
c. ego. n. de iureiur. dicit vocatus ad conci-
lium veniam, niſi ipeditus fuero canonica
prepeditione zc. Pulchrum eſſet hic quoqz
videre: quid ſi concilium alias legitime cõ
gregatum pcederet ↄ papam pp eius here-
ſim: intruſionem: vel malam z pernitioſã
vitã: ex qua fides catholica z eccleſie ſtatus
decolorat, iuxta tex. z glo. in. c. ſi papa. xl. di.
Et concilium vocat ipm z iſtos platos: vel
alios catholicos ad dictam ſynodum. Pa-
pa vo z Impator volendo forte concilium
perturbare: z eoſdem vocatos impedire: ſi
militer eos vocant: cui ex iſtis magis paren
dus ſit. Et breuiter qz de hoc qz diximus ſ.
in ti. ad quem ſpectet congregare conciliũ.
verſi. Accedo nunc ad tertium qſitum. Iſtã
qõnem in ſuis terminis poſuit. Inno. in. c.
cum parati. de appel. poſt glo. ibi in verſi;
regis. Et idem Inno. aliquid de hoc ponit
in. c. cum iam dudum. de pben. Et lz dñs in
Euangelio Matthei. vj. cap. dixerit: q ne-
mo duobus dñis ſeruire põt. ar. xxvj. diſt.
acutius. Tñ idem Inn. z Abb. panor. poſt
eum diſtinguendo dicunt: iunctis his que
no. per hoſti. ibi, q ſi epus: clericus: vel alius q
vocat a diuerſis dñis lz regalia a rege vel
Impatore vel ab aliquo eorũdem: ſi ab ipo
rege vel principe ſimplr vocat ſine pcepto
z citatione formali: z a ſupiore altero eccle-
ſiaſtico ſilr vocatur. Tunc ire dz ad regem
a quo lz regalia, cum ei honor deferendus
ſit: ar. xviij. di. ſi eps. lxiij. di. ſalonitane. z in
aucten. quo opor. epos §. illud. colla. i. z. xxiij.
q. vlti. ſi vobis, quibus addi põt: q hoc tm̃
caſu excuſare ſe deberet cum ſupiore eccleſia
ſtico ne videatur eum ↄtemnere: ſed ei Ar
chieps vel ſupior eccleſiaſticus pciperet for-
malr: q non obſtante vocatione regia: iret
ad eum, tũc clericus obedire dz Archiepo:
cum ſit de eius iuriſdictione: z non regis:
z magis obedien. eſt ſpũi q̃ carni de maio.
z obe. ſolite §. i. verſi. q aũt ſeqtur. z ſeq. pa-
pe aũt vt dicit Inno. ſemp eſt obediendus
nulla pceptione ↄria obſtante tam rõne ho
noris q̃ iuriſdictionis. xj. q. iij. qui reſiſtit.
z ſubdit q conſyderari etiam dz, nunqd p
curauerit ſe vocari: qz tunc non prodeſſet ex
cuſatio. de offi. deleg. paſtoralis §. ſi. ff. ſi quis
cau. l. ij §. vlti. Et tandem concludunt, q il-
le qui vocatur a plibus, diligenter dz atten
dere. Quis eorum maiori neceſſitate voca
tur. ar. l. ſi qs in graui §. ſi cum oẽs. ff. ad ſilla-
ni. z in. l. ↄ pupillum. ff. de re. iudi. z ẽt con-
ſyderare dz. quis prius mandauerit: cui pri
us fuerit obligatus: z quis vocantium ma
ior ſit. Et multa alia que occurrere pñt: que
ad excuſandum aliquem facere videntur: ſed
dicit Abb. panor. ſe arbitrari q pmiſſa di
cta Inno. z hoſti. non ſint indiſtincte vera,
qz ſi prelatus rõne feudi aſtringitur regi ad
aliqd ſeruitium pſonale: z vrgente cã ſerui-
tij vocatur ab ipſo Rege ad illud. Superi-
or aũt eccleſiaſticus reuocat ipm pro modi
ca cã. Non putat ipſe: q lz hoc intelligat. te
neatur pter mittere citationẽ Regis. Quia
ſatis eſt inquit ipſe qd data paritate in reli
quis pferatur ſuperior eccleſiaſticus. Et idẽ
forte dici poſſet in papa vt ſine cã impedi-
re non poſſit platum quominus rõnes feu
di obedire teneatur Regi vel principi ſecu
lari ſm formam iuramenti ab eo pſtiti: cus

papa non poſſit tollere oblſonem iuramen-
talem queſitam layco:alle.ad hoc.cle. paſto
ralis.de re.iudi.ꝛ dictū Jnn.in.c.cū inter.
p.de renuncia.Et q̄uis ꝓdicta:qōnem hāc
nr̄am ꝓciſe non ſoluant:tn̄ ex eis multa no-
tari poſſunt pro ipſius ꝯclōne.Et mihi qdē
dicendum videretur:qd̓ conſyderata ſup-
prema auctoritate cōcilij:ꝛ grauitate ac ne-
ceſſitate cauſaꝝ pro quibus cōuocatur:ꝛ iu
ramento qd̓ epi ꝛ prelati preſtant de profi-
ciſcendo ad concilium.d.c.ego.n.qd̓ oībus
alijs ꝯrīū precipientibus poſthabitis:ꝛ ſur
da aure preteritis.Concilio oīno in primis
parendum eſſet:etiam ſi reges:Jmpator ꝛ
papa ipſe fulminando cenſuras ꝯrium mā
darent:qꝛ hoc caſu eis non eſſet pareñ.nec
pape cenſure eſſent formidande.Et ad hoc
multum facit theorica Jnn.de qua.ſ.Et me
lius que in ſpecie dicta fuere.ſ.in ti.quis ge
nerale concilium conuocare poſſit.§.ſed re-
manet poſt premiſſa non leue pplexitaſ du
bium.vñ.accedo nunc ad tertium ꝛc.Ubi
per ſingulare dictum.Jnno.in.c.inqſitiōi.
de ſen.excō.ſignanter dicit non eſſe obediē-
dum pape,ſi ex eius mandato viſilr time-
tur ſcandalum vel aliqd̓ malus futuꝝ.Jtem
ſi aliquid precipit ꝯ ſtatum vlis eccleſie ſine
cā manifeſta:qd̓ ēt per ipſum Jnno.ꝛ alios
poſt eum.ponitur.in.c.q̄to.de ꝯſue.Qd̓ ſi
hoc procedit in papa.Ergo fortius in prela-
tis:Jmpatore:Regibus,ꝛ alijs īferioribus
principibus:qꝛ ſi de quo magis ꝛc.Faten-
dum tn̄ eſt ſm Panor.vbi.ſ.ꝙ alias in du
bio a diuerſis ſuperioribus citatus,obedi-
re dꝫ pape potius q̄ꝫ alteri:qꝛ preſumitur
qd̓ ipſe non moueatur niſi ex cā legitima.
iux.no.in.c.que in eccliaꝝ.de conſti.ꝛ p le-
giſtas.in.l.ſi.C.ſi ꝯ ius vel vti.publi.ſed quo
ad concilium:eidem potius q̄ꝫ pape vel al
teri cuiq̄ꝫ in caſu predicto parendum eſſet:
vt dixi:ēt ſi milies excōicaret:priuaret:ꝛ p-
iuros declararet eūtes ad concilium:q ſibi
obedientiam iuraſſent.Quia iuramentus
non extenditur ad illicita,nec trāſit ad ſuc
ceſſorem vel ad ſeipſum intruſum:vt dixit
Bal.ꝛ alij poſt eum.in.d.c.ego.n.Ubi etiā
dicit qd̓ iuramentū preſtitum intruſo non
tranſit ad intrantes canonice.alle.l.ſi vrba
na.ff.de condi.inde.Nec releuaret prout di
xi.ſ.in loco precalle.ſi papa allegaret ſe fuiſſe
intronizatus:ꝛ eſſe in poſſeſſione papatus.
Et pro tali habitum:tentum:ꝛ reputatus,
q̄ꝫ non diuturna detētio vel occupatio aut

intruſio ſed legitima ꝛ canonica electio:ac
verus ꝛ canonicus titulus facit quem pa-
pam:vt in regula.beneficium.de reg.iur.in
.vj.cum vulgaribus.Unde inquit Bald.
vbi.ſ.Qui non intrat canonice:hoc eſt ſm
regulas ꝛ canones ſcōꝝ patrum ꝛ concilioꝝ
non eſt papa:ſed intruſus ꝛ antipapa.Uñ
Cardinales eum male eligendo non plus
iuris in eum transferre potuerūt:q̄ꝫ eis cō-
ceſſum ſit a canone.vt in cle.ne romani.de
elec.Maxime in ſubſtantialibus:qꝛ in ceri-
monialibus non curamus:vt inquit ipſe:ꝛ
inter cerimonialia ponit intronizationes:
ꝛ coronationem que ſm eū nihil iuris con
ferunt.Si electio non valuit.Poſſeſſio aūt
ſeu detentatio:ꝛ intruſio nihil opantꝛ:niſi
ad dānum ꝛ ignominiam ſuam.ff.de decu
rio.l.herēnius:vnde bene dicit Bal.in.l.ſi.
circa prin.ꝙ papa canonice electus:eſt deus
in terris.Si vō non eſt canonice electus:eſt
diabolus in inferno non hn̄s claues regni
celoꝝ:cum non ſit aplicus ſed apoſtaticus:
ꝛ idcirco dn̄i Cardinales ꝛ alij clici ꝛ layci
deum timentes non ſolum non debent ei
tunc in aliquo parere:ſed imploꝛato huma
no auxilio eum debent a ſede aplica pellerꝛ:
vt dic̄ tex.formalis.lxxix.di.ſiquis pecunia.
¶ Jnter hec poſſet ēt incidenter queri:de
qōne quotidiana:que ſepe d̓ facto occurrit.
Quid dicēdum ſit de Cardinalibus ꝛ pre-
latis:ſeu comitibus ꝛ Baronibus,qui fugi
entes ſeuitiam pape vel Jmpatoris aut al
terius principis ſecedunt:ꝛ Papā vel Prī
cipem:ac eoꝝ curiam deſerunt vt faciāt qd̓
Poeta ille monuit.Dum furori curſu eſt:
currenti cede furori:ꝛ alibi.Magnoꝝ noīa
fuge.Nunqd ſi Papa vel Princeps eos p-
ſonaliter citat ꝛ ad ſe vocat:ire teneantꝛ?Et
nunqd ſi non comparent:Papa eos puni-
re ac galero ſeu Cardinalatu:dignitatibus
ꝛ beneficijs priuare poſſit?Et breuiter:lꝫ di
ci conſueuerit ꝙ ab hmōi pſonali compari
tione quis non excuſatꝛ:niſi pp infirmitatē
ꝛ morbum ſonticum:ſenium:debilitatem:
vel tale impedimētum corporale,pp qd̓ im
pediatur itinerari:vt hr̄.ꝛ no.in.c.qrelam.
de procura.Et ꝙ a tali comparitionis non
excuſatꝛ clericus:vel ꝓlatus ēt rōne iuramē
ti fidelitatis Jmpatori:Regi:vel Principi
rōne feudi ꝓſtiti:cum in quocunq̄ꝫ fidelita-
tis homagio ſemp intelligatur excepta ſup
prema ptās:ac ſupioris iuriſdictio.c.veniē
tes.extra de iureiur.cum ꝯcor.de qbus ibi.

ꝛ in l. imperialem §. fi. de ꝓhi. feu. alie. ꝑ fre.
in vſi. feudoꝝ. ꝛ q̄uis glo. in. c. cum parati.
in ver. regis. extra de appel. dixerit ꝙ ſi Pa
pa vocat Epm: vel alium clicum ꝛ eccliaſti-
cam ꝑſonā tenentē Regalia a rege: vel Im
peratore: qui a Rege eodem tpe vocatur, ꝙ
exemplo Petri apli ds relictis oībus regali
is: ſequi Papam ꝛ venire ad eum. xciij. di.
c. i. Et fortius ſm aliquos hoc facere debent
Cardinales: quos non decet a latere ponti
ficis deeſſe: cu ſint pars corporis ipſius. c.
per venerabilem qui fil. ſint legi. c. nouit. de
his que fi. a ꝓlato. ꝛ no. in. c. felicis. de pe. li.
vj. Attamen ſuppoſito etiam: ꝙ iſte ponti-
fex maximus eēt vnicus: canonice electus ꝛ
intronizatus. contra hoc dicebat: pro parte
quorundam ex Cardinalibus qui nouiſſi-
me in cā erant: ꝙ illis ꝯſtalibus non obſtā
tibus, ipſi non tenebant cōparere. Nec ppea
priuari aut alr puniri poterant. Suppone-
do ꝙ aufugiſſent ſimpliciter eo ꝗ formida
bant ſeuitiam pontificis: qui eis infenſus
ꝛ inimicus exiſtimabatur: vnde īquit ipſi,
ꝙ non tenebant ſe credere inimico ſuo. Et
minus pp hoc eos punire ꝛ priuare pōt pa
pa. Quia inimici ꝛ ſuſpecti nō pñt eē iudi
ces. l. apertiſſimi. C. de iudi. ꝛ. iij. q. v. qđ ſu-
ſpecti. Ubi in ꝓpoſito nr̄o eſt optimus tex.
Ibiq3 hr̄ exemplum Calcedoneñ. concilij.
Nam concilium noluit ſententiam latas ꝯ
Anaſtaſiu3 perēnoꝝ epm per Patriarchas
ſuum qui eū mulctauerat: eo ꝗ ter citatus
ab eo noluit comparere: alicuius eē momē
ti: ſed ſibi tale iudicium reſeruauit: eo quia
idem patriarcha eſſet eiuſdē Anaſtaſij ini-
micus: ꝛ ppea q̄uis ab eodem patriarcha
fuiſſet alias canonice priuatus. Tn̄ pp ini-
micitias ꝓdictas reſtitutus fuit a ſynodo.
Unde inqt ibi formaliter Gellaſius papa.
Quero iudicium qđ ꝓtendunt: vbi nunc
poſſit agitari. An apud ipſos cum ipſi ſint
inimici: ꝛ teſtes: ꝛ Rehi: ꝛ iudices? Sed nec
tali iudicio humana cōmitti debēt negocia.
Nō ſi inquit ipſe vbi idem ſunt inimici ꝛ
iudices nec humana cōmitti debent iudi-
cia: q̄to minus diuina. i. eccliaſtica? Et dič
idem tex. ibi. ꝛ in. c. ij. regris. de appel. ꝛ in
d. l. apertiſſimi. ꝛ alibi. Ipſa rō dictat ꝙ ini
mici ꝛ ſuſpecti iudices eē non debent. Nō
maxime ꝓcedit vbi ſuſpitio eēt ratiōabilis
ꝛ manifeſta. Et vbi quaſi notorium eēt pō-
tificem conſueuiſſe ꝯ alios Cardinales ſe-
uire ꝛc. ¶ Et ſi forte papa eiſdē Cardina-
libus abſentibus ex cauſis ꝓdictis mitteret
lr̄as ſaluiconductus. Forte nō tenerent ſe ꝛ
eoꝝ vitam ac vniuerſam ſubam eius iudi-
cio ꝛ diſcretiōi credere: maxime vbi de ini
micitia ꝛ ꝑſequtione conſtaret prout ē tex.
qui in hoc reputat ſingularis: in. c. accedēs.
ii. ij. vt lit. non conteſt. Et dicit tex. inſti. de
ſuſpe. tuto §. nouiſſime. ꝙ ſatiſdatio vel talis
ſecuritas non mutat maleuolum ꝓpoſitus.
Nec corporalis illa ꝯiunctio per quam dñr
pars corporis pape: vel ꝙ eius ſiut mēbra:
que a capite diſcedere non debent: de ꝓſcri.
cum non liceat. Habent ꝓſtare eiſdem Car
dinalibus fiduciam: cum ipm inclinatū vi
deant ad ſeuiendum in hmōi mēbra ſua.
Et videamus qđ iura ꝓuident qđ ēt in cō
iunctione maritali: vbi tanta eſt ꝯiunctio:
qđ duo dñr eſſe in carne vna. Si tanta ē vi
ri ſeuitia: qđ vxor tute ei credi nō pōt. Nō
ſolum eidem viro ēt cum cautione vxores
petenti nolunt reſtitui. extra de reſti. ſpolia.
lr̄as. ꝛ. c. ex trāſmiſſa cum ſi. Sed ēt iure ꝑ-
mittente vnus pp alterius ſeuitiam alteꝝ
relinquere pōt vt eſt tex. in auc. de nup. §. ſi
ſgit mulier tale aliquid. colla. iiij. Quia tur
pius eijcitur q̄3 non admittitur hoſpes. ex
de iureiur. quemadmodum. Nam inimico
etiam iuranti quis credere non tenetur. ff. de
teſti. l. teſtimonium. in prin. ꝛ. ff. de qſtio. l. i.
Nec quiſq̄3 ꝑſonaliter citatus ad locum nō
tutum: ꝛ vbi inimici eius regnant, accedere
tenetur: cū regulr locus ad quē qs citatur:
debeat eē tutus. d. c. accedēs. et. c. cū dilecta.
de ꝯſir. vti. vel inti. ꝛ. c. cū ꝑſone. de priui. li.
vj. Et ad hoc bene poſſent induci verba cle.
paſtoralis. verſi. notorium qppe. de re. iudi.
Dum ibi dr̄ notorium qppe ꝛ indubitatū
exiſtit: qđ grandis exercitus tpe victoꝝ pro
ceſſuum: ꝛ ſententie ꝯtinue Impatori aſſi-
ſtens Reges ipm ꝛ ſuos ꝑſequebat odio ca
pitali, ꝛ. ſ. Eſto igitur qđ ad ꝓmiſſa fuiſſent
alias legitime citati. Nunqd venire debue
runt ad iudicem exercitu feroci ꝛ grandi
ipſiſq3 citatis odioſo ſtipatum? Quis. n. au
deret: vel qua rōne aliquis teneretur conſi
ſtorij talis ſubire iudicium: ꝛ ſe in hoſtium
ſinu reponere: ac ad mortem per violentas
iniuriam, nō per iuſtitiam inferendam vl-
troneum ſe offerre. Hec qdem iure timent:
hec de more vitantur: hec humana fugit rō:
hec abhorret natura. Diſſipet igitur: ꝙ cita-
tionem hmōi ſaperet arctaſſe citatum ꝛc.
Que tn̄ excuſationes non releuarent: nec
excuſarent

excuſarent dictos Cardinales: quominus puniri poſſint ⁊ deberent. Ubi ꝓ eoꝝ deli ctis ⁊ criminibus aufugiſſent: vel vbi a pa pa ſine cã receſſiſſent: vt forte ſedẽ ab Aqui lone tãq̃ Angeli Sathane erigerent: ⁊ ſcis ma in eccleſia Dei ponerent. Tunc.n.cum ſe ab vnitate eccleſie per inobedientiã illici te diuiſerint.xxiiij.q.iij.inter hereſim peccã do ꝯ illum articulum fidei. Credo in vnaꝫ ſcãm eccliaꝫ catholicam . xxiiij.q.i.c.ſciſma. Non tm̃ per Papam: ſed ẽt per laycos cõ primi debent ⁊ pñt.xxiij.q.v.de lyguribus. Nec excuſarent tunc vt ſ. dixi. ſi allegarent ſe vocatos fuiſſe ab Imperatore vel a Re gibus ⁊ Principibus a qbus tenent rega lia ⁊c. Quia magis tenent ſummo Ponti fici: ⁊ ſemper eius ptãs ⁊ impium intelligũ tur excepta in oĩ iuramento.d.c.venientes. ⁊.l.imperialem.cum ꝯcor. Unde inqt Egi. Bellame.ꝯcluſ.cxxxvij.incipit. In cã Dñi .N.ꝙ iuramentum ꝓſtitum Regi non ex cuſat perſonalr̃ citatum in curia de mãda to Pape. Item nec impedimentum incõ moditatis. Item nec impedimentũ neceſſi tatis datum in mala forma. Et dicit ꝯclone .clxxi incipit. Citatus ꝑſonalr̃ coraꝫ Papa: ꝙ taliter citatus non excuſat aſſerendo ꝙ ꝑ terras Impatoris iter non ſit tutum. Non etiam excuſarent a tali cõparitione allegan do bellum ⁊ gñales guerras inter ipm Põ tificem ⁊ dictos Reges vel alios Princi pes q̃uis forte ciuilr̃ citati excuſarent alle gando guerras particulares ſe hẽre in locis ſuis ꝓprijs ⁊c. Ut not.in.d.c.accedentes.⁊ in cle.paſtoralis.de re.iudi. Et ponit in ſpe cie Rota.de do.⁊ contu.deci.xij.in no.inci pit. Itẽ ſi guerre ⁊ inimicitie. Bene tñ verꝫ eſt vt ſ. dixi ſm.d.Egid.d.ſua ꝯcluſ. clxxi.⁊ Rotam. decis.ix. de iudi.in nouis. incipit. Item ꝙ ſenes: ⁊ doc. in.c. querelaꝫ ⁊ locis ſupra alle.ꝙ ſenes intellige decrepiti: vali tudinarij: ⁊ adeo debiles ꝙ equitare non pñt ſine periculo vite: excuſant a perſonali cõparitione: vltra inimicitias capitales ⁊ perſecutiones ⁊ nõ tutos acceſſus ⁊c. Sed tñ ꝓꝑ ꝓmiſſa non excuſant a deſtinatione Procuratoris vel Nuncij: q꞉ ſi locus vbi ci tant non eſſet tutus eoꝝ dñis. Tñ Procu ratoribus ⁊ nũcijs tutus eſſe poſſet, in cau ſis in qbus admitti deberent: vel ſaltem ad allegandas cãs excuſatorias ſi quas hẽrent prout no.doc.in locis ſ. alle. Concludendo igit̃ dicebat: ꝙ aut Papa ꝓcedit ꝯ Cardi nales: delinquentes: ⁊ Papã vel ſedẽ apo ſtolicam deſerentes vt ſciſma ſuſcitent in ec cleſia Dei, vt factum fuit tpe Urbani ſexti: ⁊ tunc Papa ꝓcedere põt citando ⁊ priuã do ꝓut dcm̃ fuit. Quibuſcunqꝫ excuſationi bus in ꝯrium non obſtantibus ⁊ ꝓbat au ctoritate ⁊ exemplo.in.c.i.de ſciſmati.in.vi. Aut ꝓcedit ex ſolo odio: aĩo tales Cardina les perſequendi ⁊ ſeuiendi in eos nulla cã ſaltem legitima ſubſiſtente ⁊ apparente: ci tando eos perſonalr̃ ⁊ fulminanter ꝓcedẽ do in vim Monitorij ad priuationem ⁊c. Et tunc iſti Cardinales: ex cã legitima talr̃ abſentes ⁊ talr̃ citati vel moniti debent iu dicio meo iuſtificando cãm ſuas Nuncios vel Procuratores ſuos lr̃atorie ad Pontifi cem deſtinare. Qui ſi fieri poſſit: etiã in ple no conciſtorio: cum ea qua conuenit mode ſtia ⁊ reuerentia. Que bene nota eſt curiali bus ſcitati ſue exponẽt: ꝙ alias dñi ſui Car dinales exiſtimantes ſibi non eſſe tutum in curia reſidere: ex certis eoꝝ rõabilibus cau ſis nõ in ꝯtemptum ſcitatis ſue ⁊ ſcẽ ſedis aplice: ſed vt eoꝝ ſecuritati: quieti: ⁊ trangl litati: conſulerent. Licentia ⁊ venia non pe tita abierunt. De quo veniã humiliter po ſtulant. Et q꞉ per ſcitatem: ſuã Moniti ſeu citati fuerunt qȯ perſonaliter cõpareãt, qȯ ipſi debita ſemꝑ cum reuerentia loquendo ſe excuſando dicunt ⁊ excipiendo opponũt: qȯ ex cauſis ſcitati ſue: ⁊ vniuerſis reueren diſſimis dñis Cardinalibus: ac vniuerſo orbi bene notis non putant ſibi tutum pa tere acceſſum. Maxime ex tali ⁊ tali cã ⁊c. Et ꝓꝑea qȯ quatenus btũtudo ſua ꝓtendat ex aliqua vera ⁊ legitima ſeu ẽt cõficta vel falſa cã: ꝯ eos velle ꝓcedere: qȯ ipſi humilr̃ ꝓteſtãtur ⁊ intimant: qȯ ſcitatem ſuam ex rõnabilibus ⁊ legitimis cauſis ꝓdictis ac talibus ⁊ talibus ⁊ alijs ꝑlibus ⁊c. ſuſpectũ hñt. Et ꝓꝑea q꞉ valde ꝑiculoſus ẽ corã ſuſpe cto iudice litigare. Cum opportuna ⁊ debi ta inſtantia iterꝫ atqꝫ iterꝫ ꝓteſtantur et pe tunt: qȯ eis iudicem aliquem virꝫ ꝓbum et non ſuſpectum in loco tuto et honeſto dele gare et aſſignare dignetur: q꞉ coram illo pa rati ſunt iuſtitiam ſuam proſequi: cãs et op poſitiones eis factas iuſtificare ac innocen tiam ſuam oſtendere: cum bona gratia et venia ſue btitudinis cuius pedibus ſe deuo te et humiliter cõmendant ⁊c. qȯ ſi Papa ita regſitus hoc facer̃ recuſaret: et nihilomi nus ꝯ eos ꝓcedere vellet: excõicãdo: ꝑuãdo:

et alia damna eis inferendo. Tūc libere:li-
cite:ac ſecure appellare poterunt ad ipſum
met Papam iuſtitiam denegātem melius
informandum:aut ad futuꝝ ↄciliū: quic-
quid dicat̄ de extrauaganti Pii.ij. Prohi-
bente hmōi appellatiōem ad futuꝝ ↄciliū:
quam ego ventilaui ſ.in ti. quis gn̄ale con-
cilium ↄuocare poſſit §.q̄ꝫtum aūt ad iſtud
remedium appellationis ad futuꝝ concili-
um ⁊c. Ibiq̄ꝫ viuis rōnibus (vt arbitror)
deduxi eam non valere. Pro p̄miſſo autem
modo ſeruando:vī tex.no.in.c ex parte.ij.i.
de appel. Ubi latiſſime per oēs fere ſcriben
tes. Et eſt bona deciſio Rote. de dolo et cō
tu.deci.v.in āriquis. Incipit. Nota q̄d vbi
aliquis citatur ad locum non tutum, que do
cet iſtum modum et dicit q̄d illud tꝫ curia
Ro. Et q̄d oīno excipi debeat de loco non
tuto:lꝫ notorium eſſet ip̄m non eſſe tutum:ꝫ
bona gl.in cle.appellāti.de appel. et ibi no.
omiſſa altercatione. Inno.et Io.an.in.d.c.
ex parte.de appel.qui in hoc videntur ↄrij.
Utrum.ſ.qui ad locum non tutus citantur
ſtatim appellare poſſint vel non. De quo p
Philippū et Modernioꝛes ibi. Et qn̄ his
remedijs et modis non obſtātibus Papa
oīno excōicaret:et priuaret ipſos Cardina-
les. Puto q̄d nihilominus dicta coꝝ appel
latione tuti eſſent. Et ſententia Pape nulla
reputaretur, cum legitima appellatio ante
cenſuras ↄmulgatas interpoſita.iux̄.c.q̄rē
ti.de verbo.ſig.faciat ſententiam cenſuraꝝ
poſt appellationem ↄmulgatam ipſo iure
nullam.de ſen.excō.per tuas. et extra de ap
pel.c.i.iuncta glo.et vtrobiq̄ꝫ per ſcribētes.
Et plus ↄbatur in.c.venerabilibus §.idem
eſt etiam.de ſen.excō.in.vj. q̄d ſtantibus di
ctis impedimentis,ſi iudex ↄcederet ſentē
tiando anteq̄ꝫ appellaretur, q̄d conſtito de
hoc hmōi ſententia et alia quecunq̄ꝫ ſtatim
ſine difficultate aliqua reuocarentur. Nec
obſtaret ſi diceretur ↄ p̄miſſa: q̄d Cardina
les dicto caſu appellare non poſſent. Quia
a ſententia Pape vel Principis nō appel-
latur.ix.q.iij.cuncta per mundū.glo.et doc.
in.c.ij.de tranſ.p̄la.et ff.a q̄bus appel.non li
cet.l.i.cum ſi. Q̄d ideo eſſe dicunt:q2 in ter
ris non recognoſcit ſuperioꝛem. Q2 rn̄.vt
ſupra et ↄrium de iure verius eſſe ſatis apte
oſtenſum fuit varijs iuribus et rōibus ad
hoc inductis.in ti. Quis concilium congre
gare poſſit §.admonebamur ꝭ loco. Et ibi
vidēda eſt ſolutio. ¶ De appellatione aūt
que fieri poteſt et ſolet: ad ſeipſum melius
informandum. Ibi quoq̄ꝫ ſatis copioſe di-
ctum fuit. Et vtrūq̄ꝫ ↄbari vī in.c.ad apo-
ſtolice.de re.iudi li.vj. Ibi. Parata erat ec-
cleſia ſeipſas corrigere: ac in ſtatu debito re
formare:et īfra ibi. Et ſi diceret ipſe:q̄d nos
eum ↄ iuſtitiā leſiſſemus ⁊c.et.j.ac reuocare
ſententiā:ſi quā ↄ ipſum iniuſte tuliſſet ⁊c.
Quāuis Abb.panoꝛ.in.q.ſua. Eps ⁊ q̄das
Rectoꝛ ⁊ doc.in locis p̄alle. Dicant hanc p
p̄rie non eſſe appellationem:q2 non opatur
ↄprios appellationis effectus:vſ. deuoluti-
uum ⁊ ſuſpenſiuum. Sed potius eſſe ↄuoca
tiōem q̄ꝫdam:q2 Papa ↄuocat̄ vt diligēti-
us examinet negociū:vt dixi ſ. Et ppea cir-
ca hoc vlterius non inſiſto. ¶ Sed pro cō-
dimento p̄miſſoꝝ vnum dico, q2 ſi Papa
talr̄ fulminanter ↄcedens:hereticus:ſciſma
ticus,aut alr̄ in papatu intruſus eſſet: ſꝫ ea
que ſ. diximus ⁊ di ēē.ſ.i loco ſuo. Tunc nō
eſſet opus appellatione vel alijs remedijs.
Nec eius ſententie vel cenſure trepidād e ſo
rent. Q2 tunc non diceret̄ aplicus ſed apo
ſtaticus.lxxix.di.ſiq̄s pecunia. Et ppea oēs
eius ſubditi:tūc non ſolum oēm obediētias
⁊ reuerentiam ei ſubtrahere ac ipſum deſe
rere,ſed ei de facto reſiſtere poſſent:put ſ.ſa
tis abunde dictum fuit. Dato q2 de talibus
criminibus non eēt accuſatus nec inquiſi-
tus vel ↄdēnatus:dūmodo eſſent adeo no
toria:q2 nulla tergiuerſatiōe celari poſſent:
iux̄.no.in.c.vrā.d cohabi.cle.⁊ mulie. Que
ↄclō elicit̄ ex his que no.per glo.⁊ doc.in.c.
cum non liceat.extra de p̄ſcrip.in.c.inter q̄-
tuoꝛ.de maio.⁊ obe.⁊ in rub. ibi. Ubi late
per Feli.⁊ Neothericos.iuncto tex. in.d.c.
ſiquis pecunia. Ratio aūt eē vtīq2 hereticus
ipſo iure eſt excōicatus:extra de hereti.excō
municamus:⁊ ſubditi nō tenent̄ obedire
ſuperioꝛi excōicato.xv.q.vj.nos ſcōꝝ.⁊.c.iu
ratos.bonus tex.iūcta glo.xi.q.iij.iulianus.
no.Bal.in.c.intelleximus.de iudi. que etiā
ↄcedunt ſi incidiſſet in erroꝛes: qui ſaperet
ſpēm hereſis:Etiam q2 ſtricte non eſſet vā
hereſis:ſi pertinaciter in eo pſeueraret:vt.p
bat̄ ⁊ notari ↄſueuit.in.c.ſi. de pe.⁊ h̄r per
diuum Tho.ſcōa ſcōe.q.xij. arti.ij.vbi pul-
chꝛe declarat:q̄ūo apoſtaſia infidelitatis eſt
iuſta cā priuandi quem dn̄io reꝝ ſuaꝝ. Idē
dicimus in ſciſmatico:extra de elec.q2 dili-
gentia. De ſymoniaco aūt in oꝛdine vel ele
ctione ſua modo ↄbari poſſit. tex. eſt ⁊ ibi
no.in.d.c.ſiq̄s pecunia:iducit̄.xxxij.di. p̄ter
hoc §.

hoc.§.ver.Et.Ʒ.late dicm̃ ſuit de hoc. In tit. Quibus ex cauſis concilium gn̄ale conuocari poſſit.§.ex his ꝛ ex v̄bis dicte glo. ꝛc.

¶ Qui ꝛ quot Prelati requirantur ad conciliū legitimum cõſtituendū.

Videamus modo qui ꝛ quot ep̄i vel Prelati requirantur ad legitimum concilium conſtituendum:cui'qdem heſitatio ni rn̄dere vr̄ gl.in.c.i.xvii.di. Dum inqt ꝙ gn̄ale conciliũ ſtatuit a Papa vel eius Legato cum oībus ep̄is:qđ ꝓbari vr̄.xv.diſt.canones. Ibi ſub hoc etiam ſci Pr̄es in concilio Niceno de oī orbe terraꝝ conuenientes:ꝛ in.c.ſicut in ſi.ibi.qꝛ dum vl̄i ſunt ꝯſtituta conſenſu ꝛc. Per que.q̃uis hoc iure expreſſe cautū non reperiatur. Suppoſito tñ eo qđ.Ʒ.concluſimus:in ti. Nunqđ ep̄i ꝛ p̄elati oēs ſint de neceſſitate vocandi. Videret̃ concludeñ.ꝙ oēs ꝛ etiam ſinguli intereſſe deberent. Ad hoc vt concilium vl̄e dici poſſet: cum vniuerſam ecc̄iam repn̄tat.Sed qꝛ tunc demū dn̄r oēs adeſſe qñ per alios repn̄tant̃: vel conſenſu tacito vel mandato expreſſo: ſicut ab oībus illđ fieri dicimus:qđ a maiori p̄te vniuerſitatis factum fuerit:lꝫ aliqui diſſentire repiantur.to.ti.de his q̄ ſi.a maio.par. capi.ꝛ ita intelligitur ſupraſcripta glo. ꝛ ſu ra p̄dicta. Nam nec tex.in.d.c.canones.dic̃ ꝙ oēs ep̄i totius orbis fuerint pn̄tes,ſed dicit ꝙ de oī orbe terraꝝ.i.de oībus nationibus ꝛ quatuoꝛ mundi climatibus aliqui ad expreſſum numeꝝ conuenerint. Nonnulli tñ dicere voluerunt ꝙ concilium gn̄ale nõ pōt dici legitime congregatum: niſi ſaltem due partes oīum vocalium ac vocatoꝝ et vocandoꝝ pn̄tes fuerint: ar.eoꝝ que de aliis vniuerſitatibus dici conſueuerunt:ꝛ leg. ac no.per doc.in.c.bone.de poſtu. p̄ela.ꝛ p Jo.an.et alios.in.c.i.de his que ſi. a maio. parte.capi.in.c.lꝫ.ꝛ in.c.bone.de elec. p tex. ꝛ no.i.l.plane.ꝛ in.l.nulli.ff. qđ cuiuſqꝫ vniuerſi.no.Ibi cum due partes adeſſent aut amplius q̃ꝫ due. De quo ēt i.l.noiationū.C. de decurio.lib.x.ibi cum due partes ordis in vrbe poſite totius curie inſtar exhibeāt. Sed ꝯ hoc induci͛t:ꝙ lꝫ in vniuerſo orbe reperiant̃ vltra tria milia ep̄oꝝ: ꝓut conſtat in libello:q dr̄ Prouincial̃. i camera ap̄lica vbi deſcribunt̃ oēs patriarchatus:Archiepiſcopatus:ꝛ Ep̄atus. Tñ videmus ꝙ i cõciliis antiquis:q̃tuꝯcunqꝫ gn̄alibus:non legimus interueniſſe vltra ſexcentos triginta Ep̄os ad plus.Et in aliis conciliis multo pauciores.Ergo cum conſuetudo ſit optima iuris interpres:extra de conſue.cum dilectus.et cum eius non ſit vilis auctoritas. c.cum conſuetudinis.eo.ti.ꝛ.c.ſi. vr̄ ꝙ exē plo maioꝝ non ſit de neceſſitate ꝙ pn̄tes ſint due partes:ſed tñ quotquot ibi cõgregati reperiuntur. Qđ ꝓbari vr̄ hoc modo: concilia gn̄alia prout.Ʒ.annotauimus.in ti. Qñ et ex qbus cauſis concilium celebrandum ſit:nõ niſi ex cauſis arduis:maximis: et periculoſis celebrantur. Puta pro cā hereſis:ſciſmatis et hmōi: ꝓbatur.xv.di.c.i. lxxix.di.ſi duo.et.c.ſiquis pecunia cum concoꝛ.Cauſe aūt hmōi q̃to ſunt periculoſiores:tanto citius maturiuſqꝫ, ēt non ſeruatis oībus iuris ſolēnitatibus: expediri debent pp p̄icula que occurrere poſſent tp̄s cõterendo et res in longum deducendo:vt ꝓbatur in.c.vbi p̄iculum.de ele.lib.vi.bonus tex.xlii.di. quieſcamus . vii.q.ii.c.ſi.et.ff.ad carbo.l.i.§.ii.Ergo non ſunt in conciliis expectandi oēs vel dicte due partes. Qꝛ iſta expectatio longiorem tp̄is tractum requireret.Sed conuenientibus aliq̄bus Cardinalibus:Patriarchis,Primatibus,Metropolitanis:ep̄is,et Prelatis,vt dixi.Ʒ.illi dn̄r legitimum concilium conſtituere. Et q̄ expedienda occurrunt celeriter aliis non expectatis expedire poterunt:cum illi neceſſitate inſtante totum vl̄e concilium oīno repreſentent. Ad qđ bene facit tex.xxiii.q.iiii. guiliſarius.vbi Papa inquit.Nec dimitto ppea officium meum:ſed cum ep̄is quos cõgregare potui ꝛc.ſicut in ſimili de aliis vniuerſitatibus ēt dicimus. Quia lꝫ oēs non conueniant.Tamen Scabini priores vel ſenatores eoꝝ expedire pn̄t incumbentia vniuerſitati:prout no. Bar.i.l.oēs ppli.ff.de iuſti.et iur.et no.in.l.cum nauarchoꝝ.C.de nauicula.lib.xi.Et hoc forte intellexit glo.in.l. aliud.§.refert.ff.de reg.iur.dum dixit.ꝙ primo pōt populus:vel decuriones qui p̄ſunt loco populi:hoc idem probatur. in.d.c.vbi periculum.v̄ſi. Idē quoqꝫ Cardinales. Ibi vel niſi aliqđ tam grande et tam euidēs p̄iculus imineret:ꝙ oībus et ſingulis Cardinalibus pn̄tibus cõcorditer videret̃ illi celeriter occurrendū,et idem in aliis electionibus et rebus per aliquam vniuerſitatem

expediendis: q poſt termini prefixi lapſum: Qui reperiunt congregati expediunt alijs vlterius non expectatis pp periculum longioris ꝛ diſpendioſe ꝓrogationis: vt leg ꝛ no. in. c. ſtatuimus. de ele. in vi. ibi. ſed ſi ps alia non venerit per viginti dies poſt aduentum alterius expectata in electiōis negocio non obſtante cuiuſqꝫ abſentia ſicut de iure fuerit ꝓcedat. Unde bene et dicimus q pp piculū iminēs pp diutinā vacationē eccliarū ꝛ bñficioꝝ eccliaſticoꝝ in electiōibus de eis ſiēdis: vnus ſolus cōs alios electores ↄtituit i mora: ꝛ ſolus ad electōes faciendā ꝓcedere pōt. lxv. di. c. ſi. De quo late per Anto. de bu ꝛ alios in. c. cum nobis. de elec. Quicquid dixerit Petrus quem refert Abb. panor. ibi qui tenuit q ptās maioris partis nunq̄ deuoluit ad minorem, niſi pp ipſius delictum. c. gratum. de poſtu. pla. ꝛ male. Et ppꝛa eius opi. cōiter a doc. reprobat per rōnem quam ipſemet Petrus adducit: qꝛ nihil aliud allegaret. Nam conſtat vt dicunt doc. contumaciā eſſe delictum. l. oē delictū. ff. de re mili. ꝛ negligentia eſt pctm̄ grauiſſimum. xxiiij. q. i. officij. Ergo per iſtas rōnē. Suppoſita contumacia vel negligentia maioris partie: eius poteſtas pp tale delictus deuoluit ad minores partem pñtem. Et tales pñtes hoc caſu dicerent eſſe maioꝛ ꝛ ſanioꝛ pars totius vniuerſitatis. extra de his que ſi. a maio. part. capi. c. i. Multa. n. iuris fictione ꝑmittunt ad pericula euitāda, que alias non concederent. ar. extra. vt lit. nō cōteſta. qm̄ frequenter facit tex. in. l. i. C. qm̄ lice. vnicuiqꝫ ſine iudi. ſe. vendi. ꝛ in. l. ait ꝓtoꝛ. §. ſi debitorem. ff. de his que ſi. in frau. credi. In ꝓpoſito igit nr̄o dixerūt aliqui: vt Anto. Roſel. in ſum. ſua. in trac. de concilijs: ꝛ alij: q iura que dicunt q due ſaltem partes vocandoꝝ debent eſſe pñtes vt no. in. c. cum nob. de elec. ꝛ in. d. l. plane. ff. qđ cuiuſqꝫ vniuerſi. noie. Non hñt locum in concilijs vlibus rōne ꝓdicta: hoc eſt pp periculum cāꝝ que in eis expediri hñt. Unde ↄcludendo dicūt iſti. q poſteaq̄ vocati ſunt cōs: eo mō quo ↄ diximus. in ti. Que ſit forma: qui vel ſit modus vocandi ad concilium. Ptās legitimi concilij reſidet penes comparentes. Adeo q quotquot in loco deſtinato cōgregati reperiant: illi concilium legitimum cōſtituere dñr. Etiā ſi eſſent tm̄ duo aut tres. iux. illud Saluatoris Matth. xviij. Ubi fuerint duo aut tres in noie meo ↄgregati in medio eoꝝ ſu3 ꝛc. Ad qđ faciunt no. in. d. c. cum nobis oli3. ꝛ per Bar. ꝛ alios in. d. l. nauarchoꝝ. C. de nauicula. lib. xi. Quāuis tm̄ de honeſtate illi duo aut tres deberent ſaltem ↄgregare tot epos q cās criminales ↄ alios Epos audire ꝛ terminare poſſent: ad qđ ſaltem duodecim Epi regrunt. xv. q. viij. felix. ij. q. v. ꝓſul. Qui tex. per dcām rōnem facit q ſi cāe criminales in cōcilio intentarent ↄ epm Cardinalem in concilio plures Epi ↄgregari deberent: q̄uis tm̄ ille tex. loquat de teſtibus ꝛ non de iudicibus. ¶ Ubi etiam glo. dixit: q ↄ Papam duo teſtes ſufficiunt: ſed ↄ Epm Cardinalem. lxxij. ad condēnañ. ipm: requirunt, vñ Papa in hoc deterioris eſt ↄditionis: qꝛ vt inquit dicta glo. Reatus ipſius eſt ſine cōparatiōe maioꝛ q̄ alioꝝ: ꝛ ideo eſt ſine ſpe venie ↄdemnandus vt Diabolus: de pe. di. ij. principiū. Predicta tm̄ ꝓcedere poſſent ſm Roſellum qm̄ papa ſiue eius Legatus non eſſet in ↄcilio: qꝛ ſi ibi adeēt papa: ipſe ſolus cum vno epo concilium facere poſſet: nō obſtante alioꝝ abſentia: qꝛ ipſe regulr dr̄ eē ↄ. concilium: vt ꝓbari dr̄ in. c. ſignaſti. de ele. Et ſolus pōt audire cās criminales Epoꝝ. Ac eas vni tm̄ delegare ſine illo ſolēni numero. xii. Epoꝝ. iij. q. vj. dudum. de do. ꝛ cōtu. c. ſitatis. de accu. c. cum dilectus. Qđ et ꝓcederet in concilio: qꝛ l3 eſſent pauciores. xij. poſſent nihilominus de iure et in cauſis criminalibus Epoꝝ ꝓcedere: ac vni tm̄ delegare ſine ꝓtaxato illo nuō. xij. Q̄uis illud qđ dcm̄ fuit de. xij. Epis: de honeſtate potius ꝓcedit ſm ipm Roſel. q̄ de neceſſitate. Qđ tm̄ mihi non ſatiſfacit: qꝛ nemo negat quin ſolus papa poſſit cognoſcere ꝛ iudicare de cauſis Epoꝝ. d. c. dudum cum ſi. Sed nūc querebat quot Epi vel prelati cum ipſo aut ſine ipſo legitimum concilium cōſtituant. Et ppea recte non rñdet ad q̄ſitū. Dicendo q ſolus papa cū vno Epo poſſet cōſtituere ↄcilium: qꝛ iudicare pōt cās Eporum ſolus: ſed reflectendo dcm̄ ſuū. Si veꝝ eſt q in cā criminali vnius Epi xij. alij epi ſaltē de honeſtate interuenire debent. Q̄to ergo honeſtius ꝛ rōnabilius erit dicere: q concilium qđ qdē tractare hꝫ de cauſis grauioribus ꝛ multo magis arduis ꝛ difficilibus: q̄ ſit cā Criminalis vnius Epi. Puta de cauſis fidei: hęſis: ſciſmatis. Reformationis vlis ecclie tam in capite q̄ in membris depoſitionis pape ꝛ hmōi hēre debēt.

Necdum.xij.ſed lõge plures Epos ⁊ ꝑlatos.
Tum rõne ſanioris iudicij. Quia in rebus
dubijs illud dr̃ ſanius iudicium ⁊ magis
approbatum qḋ a plibus iudicatur.lxv.di.
ſane.cum duobus ſeq.Tum rõne rectitudi
nis ⁊ grauitatis. Nã illud rectius ⁊ graui-
us dr̃ iudicium qḋ plurimoꝝ ſententijs com
probatꝰ.de offi.deleg.prudentiam in princi.
Pro quo bñ faciunt ſanctiſſimoꝝ aploꝝ ⁊
antiquoꝝ nroꝝ exempla:qui in concilijs ſu
is ⁊ in ponendis ſtabilibus fundamentis fi
dei nře:vel oẽs:vt ps in ſymbolo aploꝝ:vel
quotquot poterant: vt ps in ſymbolo prius
in concilio Niceno edito congregauerunt.
xv.di.canones.Et quãuis in iure non repia
mus certum ⁊ determinatus numeꝝ eoꝝ:
qui intereſſe debent ad legitimum conci-
lium ſtatuendum.Et credam ſufficere eos:q
congregati reperiuntꝰ in loco determinato
die ⁊ tpe ſtatuto:⁊ in termio citatis ꝑfixo.
Dũmodo ſit numerus cõpetens ⁊ nõ prot
ſus vilis ⁊ diminutus nationum ꝯuenien
tium.Non tñ crederes cum Roſello:q ſo-
lus papa cum vno aut duobus vel.xij.epis
concilium vle facere poſſet.Nam ſi mãm ⁊
cãs concilioꝝ.Si eoꝝ grauitatem ⁊ aucto-
ritatẽ circũſpiciamus.Si qḋ hactenus ſer-
uatum fuerit ab exordio naſcentis eccłie ⁊
fidei nře conſyderemus. Ridiculũ ꝑfecto:
indecens: ⁊ ꝑeius abſurdum videretꝰ: hoc
aſtruere.Unde ſi de cã pape tractandũ fo-
ret cum vno Epo:idem papa ⁊ iudex ⁊ ps
eẽ cõprobaretur.iij.q.v.qḋ ſuſpecti. ⁊ de re
iudi.de.paſtoralis.Ex quo ſequeretur maxi
mum ⁊ intollerabile abſurdũ. Si.n.papa
cum vno vel cum paucis Epis concilium
facere poſſet vle:facillime poſſet eos oẽs in
ſuam trahere ſententiam: ⁊ ſic vniuerſe fi-
dei nře ſtatus ⁊ diſpõ ad vnius tm̃ hoĩs ar
bitriũ redigeretur. Qḋ ꝑfecto valde pici-
loſus eẽt:vt ingt Archi.xix.di.Anaſtaſius.
vbi eſt bonus tex.ↄ̃ iſtam opi. Roſelli.Ibi
nãqꝫ dr̃:q multi clerici ſe ſubtraxerunt ab
obedientia Anaſtaſij Pape: eo q cõicaſſet
cuidam Photino Diacono Theſſalonicẽ-
ſi ſuſpecto de hereſi ſine concilio Epoꝝ: pre
ſbyteroꝝ:⁊ clericoꝝ cuncte eccłie catholice,
qui tex.optime facit ad ꝓbañ. id qḋ ſ.dcm̃
fuit in ti.Nunquid Epi ⁊ prelati oẽs ad cõ
cilium vocandi ſint ⁊c.Preterea tale conci
lium pape ⁊ vnius epi dici non poſſet vle.
Quia ibi non reperiretur xp̃ianoꝝ vniuerſi-
tas:vel ſaltem talis quota que vniuerſitatẽ
ipſam repñtare poſſet:ſed potius diceretur
particulare ⁊ priuatum conciſtoriũ vel pa-
pale iudicium.Si aũt papa ſolus cum vno
Epo:imo cum oĩbus ſuis Cardinalibus ⁊
ꝑlatis gñale concilium facere ⁊ vlem eccłias
repñtare poſſet:fruſtra de concilijs vlibus
congregãdis qreremus. Et q hoc non ſit:
probatum fuit ſ.diuerſimode ⁊ diuerſis in
titulis.Dum qreretꝰ:quid ſit concilium:qui
ad concilium vocandi ſint ⁊ qui ⁊ quot in
tereſſe debeant ⁊c.Et ꝓbat glo.no.xvij.di.
in.c.i.dum dicit q vle concilium eſt illud
qḋ a papa vel eius Legato cum oĩbus epis
conſtituitꝰ. ¶ Redeundo igitꝰ ad principale
queſitum nrm̃.vꝫ.quot debeant eſſe pñtes.
Ut legitimus gñale concilium ꝯſtituere di-
cantꝰ.Io.an. in.d.c.i.de his que fi. a maio.
par.capi.recitat opi.Uincen.Goffre.Phi-
lip.⁊ hoſti.quas ſibi placere dicit.Qui cõ-
cludere videntꝰ q que fiunt per vniuerſita-
tem non valeant:niſi due partes vocando
rum ſint pñtes.Lꝫ ſm eum.Ala.⁊ Guliel.
naſ.qui dicebant.ll.ibi.ↄ̃. hoc inductas log
in decurionibus:⁊ q ſufficiebat q maior
pars vocandoꝝ interſit:⁊ ſic q excedãt di-
midiã.alleg.x.q.ij.§.hoc ius porrectum. Ibi
⁊ accedente conſenſu ordinatoris ⁊ maio-
ris partis ibidem ſeruientium addũt:⁊ ibi
dem pñtium. Qḋ et ſentire vr̃ glo.iij.in.c.
ſi.de maio.⁊ obe.Que dixit q in ijs q̃ expe
diri hñt per vniuerſitatem:vocandi ſunt il
li oẽs:qui ſunt pñtes in prouincia: ſi cõmo-
de vocari pñt:quouſqꝫ ſaltem pñs ſit ma-
ior pars capli.Si aũt ſunt extra prouinciã:
aut ita remoti q cõmode vocari non pñt.
Preſentes diſponere debent de rebus eccle
ſie:q(ingt ipſa)tota ptãs ⁊ ius vniuerſita
tis remanet penes illos quotquot ſint.ff.qḋ
cuiuſqꝫ vniuerſi.no.l.ſicut.Abb. vo panor.
in.c.cum oẽs.de conſti.in pe.col.⁊ ſeq. Dus
querit qt dẽant eẽ pñtes : ad hoc vt actus
vniuerſitatis valeat:dicit q glo.iuris cano
nici.in hoc multum variarunt.Sed q tan
dem opi.Canoniſtaꝝ ⁊ Legiſtaꝝ eſt vt in-
teruenire debeãt due partes totius vniuer
ſitatꝭ:vt.ff.qḋ cuiuſqꝫ vniuer. no.l.nulli.⁊.C.
de decurio.l.nouationum.lib.x. Sed in ꝓ-
poſito nřo dicit q ſaltem deberet ꝯſentire
maior pars haꝝ duaꝝ partium ⁊ ſic dicit
debere intelligi.l.qḋ maior.ff.ad muni. ⁊.c.
i.de his que fi.a maio.par.capi. ſentit gl.in
l.alioꝫ.§.referꝰ.ff.de re.iudi.⁊ gl.in.d.l.nulli.
Bar.in.l.oẽs ppli.ff.de iuſti.⁊ iur.⁊ Inno.

in.c.ij.de ope.no.nunci.ɀ hoc ꝓbatur rõne ſm eum:q2 ille due partes repñtãt totã vniuerſitatem.d.l.nulli.ɀ.l.nouationum.Ergo in ꝯſentiendo ſufficit maior pars iſtaꝝ duarum partium.Si aũt plures ꝯuenirent q̃3 due partes.Tunc regratur ꝙ maior mars oĩum conuenientium conſentiat,q2 tũc oẽs faciunt vniuerſitates.Subdit tñ qꝺ in alio ꝓpoſito dicebamus:ꝙ l3 pñtia duaꝝ partium ſufficiat ad validitatem actus.Tamen ſi tertia pars que abeſt:non fuiſſet vocata:ſed eẽt contempta contempti poſſent contemptum ſuum proſequi:ɀ quicquid actus eẽt retractari facere:extra de elec.qꝺ ſicut.Et addit aduertendum eẽ ꝙ in nuõ duaꝝ partium:non ſunt cõputandi illi q nõ ſemper hñt vocem:vt no.ɀ hꝛ in cle.vt circa.ꝺ elec.Maximam aũt diuerſitatem ſe repire dicit inter Legiſtas ɀ Canoniſtas:quo ad articulum nrm principalem,quam dicit ſe non repire deciſam per aliquẽ:q2 ſm Bar.in.d.l.oẽs populi quẽ ſeqtur oĩs pratica:nõ ſufficit vniuerſitatẽ vocari.Sed opꝫ neceſſario ꝙ interueniant ſaltem due partes:ita intelligit ipſe.l.ſi.C.de predi.decuri.li.x.Sed Canoniſte cõiter diſtinguunt:ꝙ aut eſt aliqs ad quem ſpectat congregatio vniuerſitatis.Et tunc ſi ad mandatũ illius non veniãt:pñt veniẽtes ſoli explicare actũ ɀc.Et ſi nõ interueniat maior pars concilij.Hoc vult Inno.ſm eũ in.c.i.de maio.ɀ obe.ɀ in.c.ij.de ope.no.nũci.adde ɀ gl.in.c.i.de his q̃ ſi.a maio.par.capi.Ubi Henri.boych.ɀ Jo.de imo.innuere videnꝉ.Quaſi ꝙ conuocatio ſupioris conſtituat non venientes i mora ɀ in contumacia:ɀ qꝺ talis contumacia eo ipſo priuet eos facultate vocis dande:ɀ pro hoc dicit ſe alle.bonum tex.in.c.cũ nobis.de elec.Ubi dꝛ qꝺ ſi vocati ad electiões per hñtem ptãtem vocandi:nolũt venire:faciunt ſe alienos.Ergo non debẽt computari i numero duaꝝ partiũ:ɀ hoc ſentit gl.dicit ipſe.i.d.cle.qꝺ circa.ɀ tenuit qdã Jo.Bononien.doc.vt recitat Jo.an.in.c.i cauſis.de elec.Qui tenebat qꝺ ſi in vniuerſitate ſunt centũ hoĩes:ſi eis vocatis per habẽtem ptãtem,conueniant tm̃.xxx.qꝺ ius totius vniuerſitatis reſidebit tãtũ penes.xxx.Que qdem multum faciunt ad deciſiones huius nr̃i articuli:ɀ q̃uis tex.per Abba.inductus non ꝓbet id qꝺ dixit de ſupiore,q2 loqtur in caplo ſeu canonicis,q cõuenerãt:qui abſentem vocarũt:tamen ſuſtineri poteſt:q2 forte cõuocatio erat deuoluta ad eos vel eoꝝ aliquem tanq̃3 ad antigorem.Et l3 tunc ille antigor non habeat iuriſdictionẽ:tamen eius vocatio h3 hanc q̃ſi iuriſdictionem:qꝺ conſtituit non venientes in mora.Ita qꝺ ptãs totius vniuerſitatis reſidet penes venientes:ɀ facit abſentes cõtumaces:vt no.per Inno.in.c.ij.de no.ope.nunci.ɀ declarat idem Abb.in.c.i.de maio.ɀ obe.in.ij.col.¶ Si ṽo non eẽt aliqs ad quẽ ſpectaret conuocatio,tunc aut inſtat finis termini pfixi vniuerſitati ad expedienꝺ.actũ:ɀ tunc minor pars maiorem vocare poterit.Et ea nolente venire poterit ipſa minor ps ad actum expediẽdũ ꝓcedere:q2 ipſa nõ dꝫ iure ſuo ꝑuari pꝑ contemptum ɀ inobediẽtias maioris partis,vt no.in.d.c.in cauſis.ɀ in.c.cum vobis.Aut terminus non eſt pfixus vniuerſitati ad explicandũ actũ q ex pediri dꝫ.Et tunc debent ſaltem interuenire due partes qualitercunq3 interuenire velint,ɀ monere tertiam partem ꝙ cõueniat tali die.Alias autem dicta tertia pars agere poſſet de contemptu vt dictum fuit.ꝭ.ɀ no.in.d.c.ij.de ope.no.nunci.ɀ in.d.c.cum vobis.de ele.ɀ ꝓbatur ex mente dicte.l.nouationum.Et putat idem Abb.hanc opi.Canoniſtaꝝ eſſe ṽiores,que vt dixi:decidit caſum nrm.Reſpondendo aũt ad.d.l.ſi.C.ꝺ pdi.decurio.ſuper qua ſe fundat Bar.dicit Idem Abb.qꝺ intellectus illius.l.eſt multiplex ɀ obſcurus.Et qꝺ põt intelligi in factis grauibus in qbus nõ ſufficit conuocare vniuerſitatem per tabellam vel cãpanã:ſed conuocari dꝫ per nuncium vel lr̃as:vt no.in.d.c.in cauſis.de ele.Et ita reſidet ibi.Per que oĩa videreꝉ in caſu nr̃o debere diſtingui:qꝺ aut Papa vel eius Legatus cuius mandato ſpãli conciliũ vlẽ congregat:aſſignato termino ɀ loco cõpetenti oĩbus epĩs ɀ pelatis per eoꝝ lr̃as citatorias vel monitorias ſm modũ de quo.ꝭ.Et tunc lapſo termino l3 non reperirenꝉ ibi due partes:vel maior pars oĩum vocandoꝝ ɀ vocatoꝝ ad concilium.Poterunt illi Epĩ ɀ plati q cõuenerunt:quotquot repianꝉ cũ Papa vel eius Legato facere legitimũ conciliũ.Declarando ſe vlẽm ecclĩam repſentare:ɀ cõciliũ illud eſſe legitimũ.Prout alias fecit cõciliũ Conſtãtienſe:vt cõſtat ex eius geſtis:ɀ idem crederem ꝓcedere vbi collegiũ Cardinaliũ:ſeu iferior platus ɀ Impator ad q̃s talis cõuocatio legitime deuoluta foret,ſ3 qꝺ.ꝭ.loco ſuo diximus

ſuo diximus: conciliū conuocaret per tex.
⁊ no.in.d.c.i.de maio.⁊ obe.⁊ in.d.c.cū no
bis.de ele. Qd̕ ſi ipſi tn̄ Epi ⁊ ꝑlati.vel eo
rum aliqui abſq₃ alia vocatione ꝯueniſſent
concorditer:⁊ debitis ꝑmiſſis ꝑparatorijs
de qbus.ſ.in ti. Quis concilium conuoca-
re poſſit:vellent conciliū ꝯuocare alijs no-
lentibus vel negligentibus illud cōuocare.
Tunc forte dici poſſet ꝙ maiore parte veni
re recuſante: ſeu contēnente vel negligente
in termino eis ꝑfixo,.vt.ſ.ꝙ ipſi pn̄tes:dū-
modo alias ſeruarent̄ reqſita: ꝓcedere poſ-
ſent:conſtituendo non venientes in mora:
⁊ declarando ſe vlem eccliam repn̄tare ⁊c.
vt.ſ.per iura ꝑmiſſa. Si v̓o terminus nul-
lus eſſet prefixus. Sed tn̄ gn̄alr intimatum
fuiſſet oībus ꝑlatis:ꝙ cāe vrgentiſſime con-
gregādi concilij exuberāt. Et ꝙ Papa Car
dinales ⁊ alij ad quos ſpectat:reqſiti illd̕ cō
uocare recuſabant. Et ꝓpea ꝙ in viſceribus
charitatis Jeſu chr̄i:eos rogabant ⁊ inuita
bant:ꝙ ad talem locum deſtinatum ꝓ ipſo
concilio celebrando conuenire vellent. Tūc
danda eſſet opera ⁊ ſumma ope curandum.
Jnuocato ad hoc conſilio ⁊ auxilio Jmpa-
toris ⁊ Principum chr̄ianoꝝ ꝙ ſaltem due
partes Prelatoꝝ ꝯuenirent. Et ita ille due
partes tertiā poſtea monere ⁊ in mora con
ſtituere poſſent. Ad hoc ne de contemptu
diceret̄:vt.ſ. Predicte aūt vocationi ſeu in-
timationi adaptari poſſet pratica concilij
Conſtantienſis. Jn quo ſancitū fuit ad cuī
tandam forte arrogantiam conuocantium
⁊ indignationem conuocandoꝝ:ꝙ congre
gati in concilio poſt receſſum. Joā. Pape.
xxiij.conuocare deberent abſentes ꝑlatos:⁊
alios Principes de obedientia Benedicti
pape.xiij.eoꝝ noībus vel dignitatibus nō
expreſſis. Sed ſub gn̄ali quodam tit̕ Pro-
ut colligi pōt in geſtis eiuſdem concilij in
ſeſſione.xxij. Ubi ſunt lr̄e congregatoꝝ ad
Regem Aragonū hmōi ſub tenore.vȝ. Mi
ſeratione diuia:Epi:Presbyteri: Diaconi:
Cardinales:Patriarche,Archiepi:Epiſco
pi:Prelati:⁊ ceteri in Conſtātien̄. ciuitate
prouincie Maguntinen̄. Jn xp̄i noīe cōgre
gati:Jlluſtri Principi Ferdināndo Dei grā
Aragonum ⁊ Sicilie Regi:Salutē ⁊ eccle
ſiaſticam vnionem feliciter intueri. Quāq₃
neq₃ miſericordie Dn̄i neq₃ menſuram po
nere:neq₃ eiuſdē tpa diffinire poſſimus ⁊c.
¶ Sed poſteaq₃ concilium plenum fuit: ⁊
nationes oēs congregate fuere:alr̄ ſcribebat

concilium:vt pȝ in eiuſdem ſeſſione.xxiiij.
in citatione decreta ꝯ Petrum de Luna.
Bn̄dictum nuncupatum: in obediētia ſua
hmōi ſub tenore.vȝ. ſacroſancta gn̄alis ſy-
nodus Conſtantienſis:vniuerſis ⁊ ſingulis
venerabilibus fratribus. Patriarchis. Ar
chiepiſcopis. Epis:ac dilectis ecclie filijs.
Abbatibus. Prioribus. Prepoſitis. Deca-
nis. Archidiaconis ⁊c.⁊.ſ.ſalutē ⁊ oīpoten
tis Dei benedictionem: ac mandatis nr̄is
⁊ ecclie diligenter obedire: clamat ſcā fide-
lium mater ecclia:ſponſa xp̄i. Clamat fide-
lium multitudo:clamauerunt iam multis
annis ad dn̄m ⁊c. Et crederem ꝙ dictā in
timationem concilij: quotquot congregati
reperirent̄:facere poſſent,premiſſis ꝑambu
lis de qbus.ſ.cum ſit cā popularis ⁊ publi-
ca. Maxime iminente cā graui, ⁊ tpe ꝑfixo
adueniente. De quo per concilium Conſtā
tien̄.ſeſſione.xxix. Jn quo ſtatutum fuit in
decreto incipiente frequens: ꝙ de decēnio
in decēnium conciliū conuocaret̄:poſt du-
as primas conuocationes ⁊c. Ut pluries.ſ.
dixi. Quicqd aūt dixerint Petrus de mō-
te Epūs nr̄ Brixianus ſuo in Libello:de po
teſtate ſummi Pontificis:concilij ⁊ Jmpe
ratoris:qui ſatis gn̄alr ⁊ inuolute dicere vo
luiſſe vr̄:ꝙ ad hoc vt alii Epi: per Epos ⁊
Prelatos conuocari poſſint,ops ꝙ ſaltē pre
ſentes ſint due partes vocandoꝝ. Et Ar-
chiepūs Florentinus:qui in tertia parte ſū-
me ſue.ti.xxiij.c.ij.circa fi.dix̄ ꝙ auctoritas
concilij reſidet penes vocatos venientes:ſi
ſaltim interſint due partes oīum Epoꝝ or
bis. Per id qd̕ leg.⁊ no.in.c.i.de his que fi.
a maio.par.capi.per Jo.an.vel forte ſuffice
ret dicit ipſe:ſi maior pars Epoꝝ orbis in-
terfuerit:vt no.per compoſto.in.c.ꝙ pp de
elec. ¶ Qd ſi forte conuocati ſeu citati ve-
niſſent ad locum concilij deſtinatum ⁊ de-
mum receſſiſſent non petita nec obtenta li
centia:concilium nihilominus in competē
ti numero exiſtens ꝓcedere poſſet, ipſis re
cedentibus vlterius non citatis nec requi
ſitis maxime vbi periculum eſſet in mora:
ar.eoꝝ que no.in cle.ne romani § porro.de
ele.facit.c.certum.xj.q.iij. de iudi.c.i.de do.
⁊ contu.de.l.⁊ qd̕ hr̄ per Jnno. in.c.conſu-
luit.de offi.deleg. Ubi dixit: ꝙ ſi terminus
prefixus ad eligendum ꝓrogeṫ abſentes q
ſemel citati fuerant non ſunt amplius citā-
di:ad qd̕ bonus tex.xviij.di.c.ſiquis adeſſe.
⁊ in.c.vbi periculum § ſane.de elec. in.vj.⁊

qꝺ no. Inno.in.c.cōſiderauimus.ꝛ in.c.ec-
cleſia.el.ij.de elec. Archi.lxv.di.ſi forte. Pa
nor.in.c.cum nobis.de elec.ꝛ Spe. in ti.de
ſindi.§.i.vſi.quid ſi oēs ꝛc. Concludit igr̄ ex
premiſſis oibus:ꝛ ex geſtis antiquoꝝ cōci-
lioꝝ:ꝛ concilij Conſtantien. ꝓut ſ.dixi. qꝺ
oibus vocatis:ad certum locū:ꝛ terminus
iuxta formā ꝛ modum p̄miſſum qꝺ conci-
lium legitimum ſatis dici poſſet ꝛ deberet:
vbi cōpetens multitudo adeſſet: ſꝫ oēs, vel
due partes:aut maior pars oium epoꝝ non
adeſſet. Dūmodo abſentes ꝓcuratores cō-
ſtituant ꝛ mittāt:et nimis vilis vel parua
multitudo non ſit congregata. Quia tunc
concilium legitimum dici non poſſet. Nec
celebrari deberet:pp magnitudinem et im-
portantiam reꝝ in eo tractandaꝝ. Qꝺ bel-
liſſime probat. Jo.xxiij.in Bulla ſua cōuo-
cationis concilij Conſtātien. Ibi veꝝ qꝛ ve
niente poſtea tpe conſtituto. Prelati et cete
ri qui hmōi concilio intereſſe debebāt. Ne-
quaqꝫ in tanto numero conuenerant:q̄tus
magnitudo reꝝ agēdaꝝ requirēr videbat̄ ꝛc.
¶ Et ſꝫ ordinatum fuerit in dicto cōcilio
qꝙ oia expedirent̄ per electos et deputatos
per nationes. Attn̄ videri pōt. Quot Pre-
lati nuncij: Procuratores: et Oratores con
uenerint ad dcm̄ conciliū ex lectura geſtoꝝ
eiuſdem preſertim in ſeſſiōe.xx. Ubi deſcri
bunt̄.noia eoꝝ oium qui pro ſe, vel ꝓcura-
torio noie alioꝝ in concilio reperiebant̄:q
fuerunt in ſatis competenti numero.

¶ Ubi plures de papatu contendunt.

Dremiſſoꝝ occaſione querūt nō
nulli:vt petrus de mōte. vbi ſ.
Quid dicendū in caſu p̄miſſo.
Ubi plēs contendunt de papa-
tu:prout fuit tpe diri ſciſmatis:
vſqꝫ ad congregationē concilij
Conſtantien. Quo tempore tres reperiebā
tur in ſuis obedientijs pontifices maximi-
vs. Balthaſſar coſſa: qui in ſua obedientia
appellabat̄ Jo.xxiij. petrus de Luna. Qui
etiam in ſua obedientia. Benedictus.xiij.
nuncupabat̄. Et Angelus Corarius:qui in
ſua quoqꝫ obedientia. Gregorius.xij.diceba
tur. Si vna tm̄ obedientia cōueniret ad cō
concilium:ꝓut fecit a principio obediētia.
Jo.xxiij.que conuenit cum eo ad concilium
Conſtantien.et alie due conuenire recuſa-
rent. An tunc illa vna obedientia,et ſic mi

nor pars maiorem partem et ſic alias duas
obedientias conſtituere poſſet in mora et
in contumacia vocando eas. Et dicit ad h
idem petrus de monte ſe putare qꝺ ſic: cu3
eccleſia careat vnico capite ſaltem de facto
ꝓpter ſciſma:et ſic dicat̄ quaſi vacare: cum
non hēat vnum ſolum papam prout habe-
re deberet.alle.vij.q.i.factus eſt Cornelius.
Poſtea dicit qꝺ poteſtas conuocandi p̄la-
tos ad concilium tunc eſt penes quoſlibet
Archiepos ꝛ alios quoſcunqꝫ p̄latos ſupio
res q̄ ad ſuos ſubditos vel ſubiectos.xviij.
di.ſi eps. Si ergo inquit ipſe Archiepi vo-
cant ſubditos ſuos ad concilium: ꝛ ipſi nō
veniunt in termino eis aſſignato. Conuin
cunt̄ negligentes:ꝛ per ꝯn̄s deuoluit̄ ptās
ad accedentes etiam numero pauciores,vt
no.per Jo.an.de offi.ordi. irrefragabili ſm
eum. Pro quo facere dicit. Q2 ius vniuer-
ſitatis pōt in vno reſiderē: ad qꝺ alle.xv.di.
ſynodus.vbi pꝫ qꝙ in ꝯcilio gn̄ali: qn̄qꝫ fuit
grandis multitudo patrum: qn̄qꝫ magna
paucitas:in tm̄ qꝙ.xxij.legunt̄ fuiſſe in cōci-
lio Laodicen. Lꝫ concludendo dicat ſe cre-
dere conſultius eſſe:qꝙ alijs nolentibus ac-
cedere. Iſti pauciores ꝓnuncient ſe conſti-
tuere gn̄ale conciliū:ꝛ in ſe eſſe eius iuriſdi
ctionem. Qꝺ facere pōt iudex:ꝓut no.ff.de
iudi.in.l.ſiquis ex aliena.ꝛ per Bar.in.l.ij.
ff.ſiqs in ius voca.non ier. ꝛ per Inno.in
.c.p̄terea.de dila.ꝛ in.c.ceteꝝ. de iudi. Ubi
aliqd per Moderniores. Quid aūt p h di-
cere aut concludere voluerit: quo ad qōnes
per eum ꝓpoſitam:ipſe viderit. Ego vero
inherendo his que in p̄cedenti articulo di-
cta fuere:ex geſtis concilij Conſtantien.cre-
diderim:qꝙ ſi vnus ex tribus pontificibus
max.ſolus vocaret oēs ꝛ ſingulos patriar-
chas: Cardinales: Archiepos: Epos,prela-
tos:ac principes ꝛ alios quoſcunqꝫ ad con
cilium ire debentes:ſatis eſſet,ꝛ qꝙ ſꝫ illi tm̄
de ſua obedientia ꝯuenirent: qꝙ alij omnes
aliaꝝ obedientiaꝝ dicerent̄ eſſe in mora ꝛ
contumaces. Et qꝙ idem pontifex cum illis
qui conueniſſent poſſet legitimum ꝓnūcia
re concilium ꝛ expedire oia incūbentia: vt
pꝫ exemplo dicti concilij Conſtantien.qꝺ a
principio ita conuocatum canonicum legi-
timumqꝫ ꝓnunciatum fuit. Declarando il
lud repn̄tare eccleſiam vlem:ꝛ ptātem im-
mediate habere a Xpo ꝛc. vt colligit̄ ex ge-
ſtis eiuſdē i p̄ncipio.iiij. ſeſſiōe in Decreto
īcipiēte. In noie ſcē ꝛ idiuidue trinitatꝭ ꝛc.
¶ Nec

¶ Nec arbitror curandum eſſe. Quis dcõ caſu conciliũ conuocet. Dũmodo cã legitima illud congregãdi ſubſit: ꝛ modus debitus ſeruet̃: prout ſatis copioſe ſ. demonſtratum extitit: in ti. Quis concilium cõgregare: vel auctorare poſſit. Et ſatis aperte colligitur ex pratica: ꝛ decretis dicti cõcilij Cõſtantieñ. Quicquid de eis dixerit. Joã. de turre cre. in ſum. ſua de eccl'ia. lib. ij. c. xcix. Ubi concilio Baſilieñ. ꝛ Conſtãtieñ. multum detrahendo dictum decretum multipliciter impugnare nitit̃. Aſſerendo inter cetera ꝙ dicta Decreta nõ hñt robur, ex eo ꝙ non fuerunt ꝯcluſa vnanimi ꝯſenſu aliarum obedientiaꝝ. Jux̃. id qð dr̃ p Iſydo. vj. ethi. lib. ꝛ ponit̃. xv. di. c. i. ꝙ. ſ. niſi oẽs cõſentiant in vnum: non põt dici ꝯc'lo concilij vl'is. Qð aũt non interuenerit talis conſenſus: ꝑʒ ĩquit, qꝛ multi prelati ꝛ doctores clariſſimi non conſenſerunt nec intereẽ voluerunt: ac ſi vellet inferre ꝙ dcm̃ concilium non fuerit legitimum: qꝛ alie nationes non interfuerunt: lʒ vocate fuerint gn̄alr̃ p Joã. xxiij. vt ſ. late oſtendimus, ꝛ ꝑʒ in eius bullis conuocationis dicti concilij. Et ſcd'o ꝙ dicta decreta ſint inualida qꝛ ꝑdicte nationes ꝛ oẽs qui in concilio erant: noluerunt eis conſentire: De quo ꝓfecto non poſſum non mirari. Nã quoad primum vt ſ. clare oſtendimus. Poteſtas reſidet penes venientes vocatos: ꝛ alioꝝ non venientium cõtumacia et mora eis non nocet quominus expedire poſſint incũbentia: ꝛ ſi alr̃ diceremus, nullum reperiret̃ concilium legitimũ vel ecomenicum: qꝛ in nullo antiquoꝝ vel modernoꝝ reperitur oẽs Epos ꝛ ꝑlatos totius orbis interueniſſe, qð oĩno eſt fatuum dicere, put ſ. oſtendimus in ti. Qui ꝛ quot ꝑlati requirant̃ ad concilium legitimum conſtituendum ꝛc. Quo vͦ ad ſcm̃. ꝛ tex. in. d. c. i. xv. di. vbi in fi. dr̃: ꝙ qui ſibimet diſſentiunt non agunt concilium: qꝛ non conſentiunt in vnum: non hoc dicit ad qð per eũ allegat̃. Sed loqtur ille tex. Iſydori. de diſcordantibus inuicẽ eq̃ue. Quia vbi ꝯtraria eſſent vota equalr̃ dici non poſſet conciliũ ex ethimologia vocabuli. Sed ſi due partes vel maior pars conſentiret: ꝛ alij diſſentirent, non minus diceret̃ ab vl'i concilio id actum fuiſſe: put dicet̃. ĩ. in ti. An oẽs vocales p̃ñtes eẽ ꝛ vnanimiter conſentire debeant: vt actus concilij valeat, ꝛ ꝓbat̃ p tex. ꝛ no. per. d. Anto. ꝛ alios in. c. i. de maio. ꝛ obe. ꝛ in. c. i. ꝛ ſeq. de his que fi. a maio. par. capi. cum concord. Si aũt veꝝ eſſet qð aſſerere vr̃. Idem Jo. de turrecre. ꝙ. ſ. Decreta illa concilij Conſtantieñ. non valerẽt: ꝛ ꝙ concilium illud illegitimum fuiſſet ex eo ꝙ oẽs obedientie alioꝝ pontificum non interfuerunt: nec oẽs epi vel ꝑlati adeſſe voluerunt: lʒ legitime vocati eſſent: ſed vt vnico verbo ois iſta tollat̃ ambiguitas dr̃: ꝙ abrogatis ꝛ priuatis dictis pontificibus ſciſmaticis: de papatu contendentibus cũ eoꝝ obedientijs: in dicto concilio, creato canonice Martino quinto reintegratũ: ꝛ cũ ſuis decretis approbatum et canonizatũ fuerit vt ꝑʒ in geſtis eiuſdem nihilqꝫ prorſus ambiguitatis remanſiſſe dici poſſe videtur quinimo ſi alr̃ diceret̃ reſultaret vnum maximum abſurdum et inconueniẽs quaſi hereticum: qꝛ vt ſ. diximus. Ex tali poſitione dicere oporteret: ꝙ hactenus nulla fuerint concilia canonica ecomenica ꝛ legitima: qꝛ nullum hactenus inuenitur concilium: in quo Epi et prelati oẽs totius orbis interfuerint. Et ſic deſtruerentur illa nõ minus ſacra qꝫ mirãda quatuor ꝑma concilia vl'ia: ſuper q̃bus fides nr̃a tanqꝫ ſuper quatuor euangelijs ſtabilita et fundata eſt. Et q̃ diuus Gregorius ſe non alr̃ venerari dicit. xv. di. ſicut. qꝫ ipſa ſacra Euangelia vna cuꝫ tot alijs ſacroſc̃is concilijs: q̃ illa ꝓſequunt̃: et q̃ venerabilr̃ ſcã dei amplectitur eccleſia. Quod q̃dem fatuum prorſus eſſet dicere.

¶ Qua pena puniantur impedientes concilium celebrari.

QUa aũt pena puniantur. Impedientes concilium celebrari, vel Epos: prelatos: et alios ad illud vocatos perturbantes: ne accedere poſſint? Reſpõſio abſqꝫ multa indagine ſummi poſſe vr̃ ex tex. formali in. c. q̃m quidem §. hunc ergo. Ibi et ſi quiſqꝫ princeps inuentus fuerit hoc ꝓhibere, cõione priuetur etc. Nec miꝝ nam in oĩbus criminibus eccl'iaſticis principes ſcl'ares ſubſunt epis. Unde btũs Petrus ꝓcipiebat, vt oẽs principes et ceteri hoĩes epis obedirent: de maio. et obe. oẽs. Et dicit Cardi. Zaba. in. d. c. q̃m quidem. qð ẽt refert. d. Alexandrinus. ibi. ꝙ impedientes concilia ſunt habendi ꝓ hoſtibus publicis. Qð aũt dicendum ſit de

prela'is ꝛ aliis perſonis eccliaſticis impe-
dientibus:vt ꝫ.ex quo tex.in.d.c.q̄m quidē.
nullam eis penam imponit.Dicendū vide
ret ꝙ hmōi pena eēt arbitraria:ſm Jo.de
deo.quem ibi refert.d. Alexandrinus:ꝛ ꝓ
batur in.c.de cauſis.extra de offi.ordi.Sed
ꝫrium tenuit Hugo.ꝛ Archi. ibi.Or imo
ſm eos ipſis eccliaſticis imponi ds pena or
dinaria: de qua in.c.placuit. ꝛ in.c. ſi eps.
xviij.di.vnde dixit Hoſti.in.c.ſicut olī.de
accuſa.per illum tex. ꝙ illis imponit̄ pena
ſuſpenſionis.Quo aūt ad laycos vltra ꝑdi
ctam:vr̄ ēt eſſe pena ſacrilegij: per tex.in.c.
ad apl'ice.vſi.ꝛ vt ad pn̄s.de re.iudi.lib.vi.
ibi.Perpetrauit ſacrilegiū capi faciēdo ac
tenendo Cardinales ſcē Ro.eccl'ie: ac alia-
rum ecclíaꝝ ꝑlatos ꝛ clericos:religioſos:ꝛ
ſeculares venientes ad concilium ꝛc. Per
quem tex.ſupponendo capturam vel corpo
ralem detentionem vr̄ gn̄alr dicendum:ꝙ
oēs tam clerici q̄ȝ layci ꝑlatos vel alios ad
conciliū euntes corporalr impedientes vel
detinētes ſacrilegij reatum incurrant. Qd̄
iuxta glo. ibi eſt crimen eccliaſticum: vt hr̄
de fo.compe.cum ſit gn̄ale: ꝛ ſequit̄ glo. ꝙ
talium oblatiōēs recipi ꝓhibent̄.xvij.q.iiij.
miror.xij.q.ij.de viro. Et ꝙ hmōi ſacrilegi
um pp captionem clericoꝝ excōicationem
infligit.xvij.q.iiij.ſiquis ſuadente. Qd̄ etiā
ligat mandantes hoc per alios fieri.de ſen
ten.excō.mulieres.Etiam ſi his qui impe-
diant̄ ire ad concilium alias pſonalis vis
ꝛ iniuria nō fuiſſet irrogata. extra eo.nup.
Et rō per dcām gl. fundari vr̄ ſuper eo qd̄
cōiter dr̄.vs. ꝙ ſacrilegium non ſolum cō-
mittit̄ auferendo ſacrum de ſacro : vel non
ſacrum de ſacro: aut ſacrum de non ſacro.
Jux̄.tex.ꝛ not. in.c.quiſq̄ȝ.xvij.q.iiij. Sed
etiam cōmittitur cum infert̄ iniuria eccl'ie:
clericis:aut rebus eccliaſticis:iux̄. tex.in.d.
c.cum ſit.cum his que no.ꝛ ꝓbatur in.d.c.
quiſquis.ꝛ in.c.ſacrilegium.ca.q.et cā. vbi
bona glo.que dicit ꝙ pro ſacrilegio imponi
tur pena ſpūalis duplr. Quia ſi cōmittitur
in perſonam incurritur pena excōicatiōis.
d.c.ſiquis ſuadente.Si cōmittit̄ in res poſt
trinam monitionem venit excōicandus.d.
c.quiſquis vel imponit̄ etiam pena tpalis
vt pecuniaria: qn̄q̄ȝ maior qn̄q̄ȝ mior.d.c.
quiſquis.et.c. ſiquis contumax . Sed du-
rior pena imponit̄ pro ſacrilegio ſm.ll.q̄ȝ
ſm canones:vt ꝓbatur.ff.ad.l.iul.pecu.l.ſa-
crilegij.vbi pena pro qualitate pſone:prorſ
rei conditione,ac tp̄is: etatis ac ſexus con-
ſyderatione ſeuerius vel clementius mo-
deratur vſq̄ȝ ad beſtiaꝝ damnationem:vel
in metallum aut deportationis in inſulas:
penas. Jmpedientes aūt Cardinales eun-
tes ad concilium:per capturam: detentio-
nem:vel diſtrictionem perſonales:vltra ex-
cōicationis ꝛ ſacrilegij penas alias plures
incurrunt.De q̄bus in.c.felicis. de pe.l.vi.
Et ſilr impedientes epōs modo ꝑmiſſo in
currunt penas:de q̄bus in cle.ſiquis.eod.ti.
Roſellus quoq̄ȝ in Monarchia ſua. vſicu.
Quero quid de impedientibus concilius:
hanc q̄ōnem poſuit. Et dicit ipſe ꝙ ſi ip̄e-
dientes ſunt perſone priuate tenent̄.l.iulia.
de vi.publica.Quia impediētes Legatos:
Oratores,vel comites: illa.l.tenent̄, ſed iſti
prelati vel alij venientes ad concilium pn̄t
dici,oratores,vel comites,ꝛ ſilr qui Romā
ꝓficiſcunt̄, ergo illa.l.puniendi ſunt.ff.ad.l.
iuli.de vi.pub.l.lege iulia. Etias ſi tales im
pedientes eſſent magiſtratus, ꝛ vt inq̄t ipſe,
iſti a Papa puniri pn̄t.Quia in eus crimē
leſe maieſtatis cōmittunt, cū venientes ad
concilia gn̄alia:ſecuritatem a Ro.Pontifi
ce hēre cenſeant̄ ſtante gn̄ali citatione ꝛ cō
uocatione ipſius concilij per ipm̄ papas fa
cta.Et violantes talem ſecuritatem princi
pis,crimen leſe maieſtatis in eum cōmit-
tunt: ꝛ eadem pena leſe maieſtatis puniri
debent.ff.ad.l.iul.maie.l.i. Jtem impedien-
tes concilium,vt ꝑfertur crimen leſe maie
ſtatis aduerſus rempublicam cōmittunt.d.
l.i.et maxime qn̄ pp hoc ad ſeditionem ho
mines conuocant:cum.n.ledant maieſtatē
pape,ea.l.iulia maieſtatis tenēt̄.l.eius.ff.eo.
ti.Et eſt ēt ex alio capite crimen leſe maie-
ſtatis. Quia iſta indirecta via impediunt̄:
vel detinent̄ ꝛ ꝯfouent̄:heretici:ne redeant
ad gremius ſancte matris eccleſie,quo etias
caſu cōmittit̄ crimē leſe maieſtat̄.d.l.eius.
Puniri ergo pn̄t ſm eus pena leſe maieſta-
tis.C.ad.l.iul.maie.l.quiſq̄ȝ. Qd̄ ſi talr ip̄e-
dientes ſunt altioris gradus: vt Jmpator
Ceſar Rex:vltra ſacrilegium qd̄ īcurreret:
deponi poſſet.Si monitus a talibus impe
dimentis ꝛ perturbationibus non deſiſte-
ret.Et a Papa Jmperator imperio priua-
ri poſſet.Similr ꝛ alii Reges ꝛ Principes
chr̄iani ex hmōi pturbatiōe ꝺponi poſſent:
ꝛ eoꝝ regnis ꝛ principatibus priuari:vt le.
ꝛ no.in.d.c.ad apl'ice.de re.iudi.in.vj.Et ꝑ
dictis Roſelli facit etiam.Quia includētes

homines

homines liberos: vel eos impedientes: aut detinentes. l. iulia. de vi publica tenent. l. q cetu. ff. ad. l. iul. de vi. pub. vbi dr: q. d. l. tenetur. qui hoiem dolo malo icluſerint: vel obſederint. Et ad id qd dicebat ipſe de offenſa legatoꝝ eſt bonus tex. in. l. fi. ff. de leg. Ubi hr q legatos impedientes hoſtibus deduntur. Qd aut euntes ad concilium dici poſſint Legati vel Oratores: de ſe pꝫ: q repreſentant non ſolum vniuerſum cleꝝ ꝓuinciaꝝ z dioceſum ſuaꝝ: ac oium alioꝝ Epoꝝ: prelatoꝝ. z eccliaſticaꝝ perſonaꝝ ad concilium ire debentium, qui impedimēto aliquo canonico impediti venire non potuerūt. Sꝫ repñtant chrianoꝝ oium perſonas, z ecclā vlem, prout s. late deductus fuit in ti. Quid ſit concilium. Jus aut legatoꝝ eſt ius gentium. Et ppea dr: q legati ſunt vt ſancti z ſacrati. i. inuiolabiles: vt dr in. d. l. fi. iuncta eius glo. Propterea dicebat. Jo. de tur. cre. in ſum. ſua. lib. iij. c. xxj. q ſermo ſuus non ſufficit explicare quāta pena digni ſint: qui concilioꝝ celebrationi impedimenta inferre molliunt. Et q tales vt tyranni z reip. chriane hoſtes habendi ſunt, tot mortibus digni: quot egregia bona per talia concilia fienda impediunt: vnde dicit ipſe. Si ſynodus congregabat cā tollendi ſciſmatis. Tales ꝓculdubio concilioꝝ ꝑturbatores veluti ſciſmatis fautores habendi ſunt. Si vo ad confundendas hereſes: z expugnandos hereticos congregabat: tales hereticoꝝ defenſores z fautores vident. Si aut reformā de eccle z eccliaſticoꝝ cā concilium conueniebat. Certe hmōi ꝯgregationi aduerſantes. Tanq̄ hoſtes religionis chriane habēdi forent. Ad quoꝝ ꝓpulſandas iniurias z temeritates compeſcendas Reges z Principes chriani obligati ſunt. Cum ipſi precipue eccleſiam tueri ꝓmiſerint atq ſuſceperint. xxiij. q. v. principes. Jn quo qdem ſi negligentes reperirent. Suſpecti haberent de fautoria hereſis aut ſciſmatis. iux. tex. z no. in. c. qui vicijs. ea. cā. z. q. z. xxiij. q. iij. Maximianus eps. z. c. qui pōt. Predicta aut defenſio fortius incumbit Jmpatori. Qui eſt pncipalis eccle aduocatus: z defenſor. c. venerabilem. de elec. Nam tenet pro poſſe eccliam defendere z exaltare: vt hr in cle. romani. de iureiuran. Ad qd ex debito z vinculo iuramenti tenet. lxiij. di. ego Ludouicus. z. c. tibi dño. Qd quidem fortius procedit (tenendo opi. Canoniſtaꝝ) q. ſ. Jmpium immediate ꝓcedat a Papa: Deo tñ mediante z diſponēte. De quo per Abb. panor. z alios. in. c. nouit. de iudi. eſt bona glo. in cle. ad noſtram. de hereti. tex. xxij. diſtin. c. i. z. ij. z in extrauaganti Bonifacij. viij. Incipiente vnam ſanctam zc.

¶ Qui in concilio ſint vocales.

DEſt hec: queri ſolet. Qui ſint vocales, ſeu vocem deciſiuam hñtes in cōcilijs vlibus. Et huius quidem heſitationis ſolo ſatis aperte colligi pōt ex his que dicta fuere s. in titu. Qui ad concilium vocandi ſint, vbi ad ſaturitatem dcm fuit: qui ſint illi qui concilio intereſſe poſſunt: vt audiant: vel conſulant: vel iudicent: ex doctrina z intentione. Jnno. z doc. in. c. graue. de preben. z alibi. Sed ne titulus aliquis ſuo fraudet tractatu z obſequio. Et vt ſuo qlibet materia loco congeſcat. Regulr dicendum vr: q in concilijs ꝓuincialibus z vlibus Epi z alij ſuperiores ꝑlati vocem iudicialem z deciſiuam hre debent: de concilijs prouincialibus ꝓbat. xviij. di. c. pp eccliaſticas. in fi. i. c. de cōcilijs. in. c. non ops. z quaſi per to. De vlibus vo probatur tam exemplo alioꝝ cōcilioꝝ. xv. di. canones. xvi. diſt. ſeptuaginta. c. ſexta. z. c. habeo librū: q̄ etiā exemplo Aploꝝ qui primi concilia nr̄a agere cepunt loco quoꝝ ſucceſſerunt Epi. Jux. Pſalmographum. Pſalmo. xliiij. Pro pribus hoc eſt aplis. Nati tibi ſunt filij Epi. ſ. vt hr. xxj. di. in nouo. Jn concilijs aut ſynodalibus vel Epiſcopalibus. Abbates. Capitula eccliaꝝ cathedralium et oēs de clero illo intereſſe debent z vocales ſunt. xviij. di. decernimus. Ceteꝝ quo ad concilia gnalia: de qbus ꝑcipue loqmur. Suppoſito pro regula indubitata: q epi maiores ꝑlati: ac etiā Abbates magni habentes iuriſdictionem Epalem vel quaſi vocales ſint. Prout cōiter teneri z tradi conſueuit. per doc. in. d. c. graue. z per Abb. pan. in qōne illa ſua. Epiſcopus z qdam Rector. in tertio dubio pncipali. Dubia reddi vr dicta regula. Quia diuerſa reperiunt iura. que in materia iſta varie loquunt de perſonis que concilijs antiquis interfuerunt. Alia. n. innuūt ſacerdotes cōcilia egiſſe: vt tex. xv. di. canones. vſi. Quarta ſynodus. ibi. ſexcentoꝝ triginta ſacerdotū: qd tñ exponit. i. epoꝝ. Alia Reges:

Principes:Populos: ⁊ Clericos vniuer-
ſos vocandos aſſerere videnꝶ: vt tex. in.c.
ad apſice.de re.iudi.in.vj. Alia vniuerſum
clerꝫ et pplm includunt.lxiij.di. in ſynodo.
Alia Impatorem.xxj.di. nunc aũt. ⁊.lxiij.
di.hadrianus.⁊.xcvj.di.nos ad fidem.vbi
Imperatoꝛ dicit ſe concilio intereſſe velle:
exemplo religioſiſſimi Principis Conſtan
tini et.xxxv.q.v.c.ad ſedē.vbi ad lrãm dic̃.
Nos deo annuente hanc q̃õem diſcutere cu
rauimus in ſynodo habita in Lateranẽſe
Conciſtoꝛio conuocatis ad hoc opus epis:
clericis:atq₃ iudicibus diuerſaꝝ ꝓuinciaꝝ.
Quo aũt ad clericos inferioꝛis gradus:fa-
cit tex.xxiij.diſt.in noie dñi.⁊ in.c.anaſtaſi-
us.xix.di.quos tex.cum alijs iuribus et ar
gumentis inducit idem Abb.vbi.ſ.ↄ dc̃am
regulam. Et ppea ſequendo diſtinctionem
⁊ determinationem eiuſdem in hoc articu
lo,et ſtando regule de qua.ſ.Pro concoꝛdia
et rñſiõe ad iura ↄ̃ria: dicendum vꝛ: prout
cõiter concludunt glo.et doc.in.c.fi. de his
que fi.a p̃la.ſine conſen.capi.vbi eſt glo.val
de no.et magr̃a.vꝫ.ꝙ inq̃ſtum reperitur:ꝙ
Imperatoꝛ:Reges,Principes:iferioꝛes cle-
rici:vel alij layci,in cõcilijs prouincialibus
aut gñalibus iterfuerint. Iſtud ꝓcedere po
tuit atq₃ in futuꝝ poſſet:in tribus caſibus,
in quibus limitareꝶ dicta regula. Primo
vbi per papam et concilium ſpãlr inuitati
fuiſſent:aut inuitarenꝶ. Et ita intelligitur
tex.in.d.c.hadrianus.lxiij.di.in fi. Secũdo
vbi p̃cipue tractaretur de cã et articulis fi-
dei hoc eſt de imutando:declarando,vel in
terpretando aliquem articulum ſymboli:
vel aliud ſubſtãtiale circa fidem ipſam. Qꝛ
tunc cũ iſta materia oẽs oĩno chr̃ianos tã-
gat:oẽs intereẽ poſſunt.xcvj.di.c.vbi nam.
⁊ ita intelligitur.tex.in.d.c.nos ad fides.ea.
di. Tertio vbi tractatum fuit vel tractareꝶ
de rebus pertinentibus ad ſtatum et noꝛ-
mam viuendi ipſoꝝ laycoꝝ:vtputa de cau
ſis matrimonialibus limitandis:ampliã-
dis:vel reſtringendis ⁊c.xxxv.q.v.ad ſedẽ.
¶ Quas tñ fallentias.Io.an.et alij doc.in
d.c.fi.et in.c.canones.xv.di. ſane intelligen
do limitant atq₃ reſtringunt, vt non ſolu
in his ſed in oĩbus caſibus in quibus repi-
tur,ꝙ Reges:Principes,clici: vel layci mi
noꝛes concilijs interfuerint:intelligatur:ꝙ
ibi fuerint conſulendo vel dicendo quid eis
videretur de his que determinanda occur
rebant. Non aũt ſtatuendo, ſententiandoꝛ

vel decidendo:vna cum epis ⁊ p̃latis con-
cilio incoꝛpoꝛatis. Niſi foꝛte per Papam ⁊
cõcilium de gratia vel ex aliqua magna cã
capaces hmõi vocis deciſiue ⁊ iuriſdictio-
nalis fierent,⁊ admitterenꝶ:prout contigit
in Conſtantieñ.concilio ſeſſiõe.xxij. vbi cõ
cilius oꝛatoꝛibus Alphonſi Regis Arago-
num qui ſenſerat cum Benedicto. xiij. in
obedientia ſua.Pro bono pacis ⁊ vnionis
reintegrande:vocem deciſiuam ⁊ iuriſdi-
ctionalem pro illa vice tñ conceſſit: ac de-
creuit ⁊ voluit:ꝙ dicti Oꝛatoꝛes voces ha
berent tante virtutis ⁊ auctoꝛitatis:quan-
te eſſent voces oĩum p̃latoꝝ:eccleſiaſtica-
rũq₃ pſonaꝝ:Regnoꝝ ⁊ terraꝝ ipſius Re-
gis:que ad gñale concilium ſunt aſſuete vo
cari. Que tñ facultas vocis deciſiue poſtea
reuocata fuit per concilium ſeſſiõe. xxviij.
Ratio aũt quare layci nõ poſſint hanc vo-
cem hẽre in concilio:eẽ põt: qꝛ ibi tractãꝶ
ardua negocia eccliaſtica: ⁊ maioꝛes cauſe
que ad Papam ⁊ epos vel maioꝛes p̃la-
tos eccĩe ſpectant ẽt auctoꝛitatte diuina:vt
hꝛ in.c.per venerabilem.qui fi.ſint legi.⁊ qꝛ
in his populus docendus eſt ⁊ non ſequẽ-
dus.lxij.di.docendus. Et p̃dicta q̃dẽ eſt cõ-
munis ↄclo. Inno.Hoſti.Io.an.⁊ alioꝝ in
.c.graue.de p̃ben.ac Io.an.⁊.d.Ant.Abb.
⁊ Modernoꝝ in.d.c.fi. de his que fi. a p̃la.
Archi.in.c.q̃dam.xcvj.di. Dñici. de.ſ.Ge-
mi.i.c.decernimus.xviij.di.⁊ eiuſdẽ Abb.
in alle.diſputa.Epĩs ⁊ q̃dam Rectoꝛ in ſo-
lu.iij.dubij. Quem per oĩa ſeqtur.d.Alexã
drinus.in.d.c.canones.xv.di. ¶ Quãuis
aũt iſta ſit oĩum fere ſcribentium cõis con
cilio. Tñ adhuc de tribus pſonaꝝ gñibus,p
pter iura varie loquentia dubitari contin-
git.vꝫ.de Imperatoꝛe,de Abbatibus gña-
liter,⁊ de caplis eccliaꝝ cathedralium. Et
p̃imo pro ipſis vltra iura de q̃bus.ſ. Pro
conſtanti argumento ⁊ declaratione dcõꝝ
iurium inducĩꝶ citatio ſeu conuocatio cõci
lij Conſtantieñ.facta per Io.xxiij.Pontifi
cẽ maxi. Ibi.venerabiles fratres nr̃os Pa
triarchas:Archiepõs, Epõs: ⁊ dilectos fi-
lios Abbates: ⁊ ceteros Monaſterioꝛu ⁊
eccleſiaꝝ prelatos hoꝛtantes ⁊ monẽtes ac
in virtute p̃ſtiti iuramenti ⁊ ſancte obediẽ
tie eiſdem mandantes. Quatenus pſonali
ter:nec non chariſſimos in chr̃o. Reges ⁊
nobiles viros principes. Duces. Marchio
nes.⁊ alios qui hmõi concilio intereſſe de
bẽt:vel q ꝓdeſſe pñt q̃quo mõ. Per viſce-

ra charitatis

ra charitatis dñi nr̃i Jeſu Xp̄i inuitãtes ⁊c.
Que conuocatio ꝯcordare vr̃ cum tex.in.c.
ad apl̃ice. de re.iudi. in.vj. Ibi parati era-
mus vocare Reges. Prelatos: ⁊ Principes
tam eccl̃iaſticos ꝙ̃ ſcl̃ares ad aliquem tutũ
locum: vbi per ſe vel ſolẽnes Nuncios ꝯue
nirent ⁊c. Et in ſpecie quo ad Impatorem
faciunt iura de quibus ſ. ⁊ alia infinita. Ma-
xime tex.in.c.nos ad fidem.xcvj.di. in pn̄.
Ibi ſynodo intereſſe volumus. Qd̃ v̄bum
innuit: ꝙ iure ꝓprio intereſſe velit: nõ vt in-
uitatus. Quo vero ad Abbates gn̄alr̃ all.
tex. q ad hoc põderari nõ ꝯſueuit. i.c. ex ore.
extra de priui. Ibi vnde cum locum ipſum
obtinere non poſſit in gn̄ali concilio neq̧
in ꝓuinciali ⁊c. Per qd̃ innuere ⁊ ꝓbare
vr̃: ꝙ Abbates et qui ſubſunt epĩs. nõ mi-
nus in gn̄alibus ⁊ ꝓuincialibus concilijs:
ꝙ̃ in ſynodis ep̄alibus intereſſe pñt. Quo
aũt ad capl̃a eccl̃iaꝝ cathedralium: arguen
do de concilijs Prouincialibus ad gn̄alia:
cum ꝓcedere videanť in hoc a pari. alleg.
tex. ⁊ no.in.d.c.ſi. de his que ſi.a ꝓla. Ibi vi
ſum fuit nobis ⁊ fratribus nr̃is: vt capl̃a
ipſa ad hmõi concilia debeãt inuitari: ⁊ eo-
rum Nuncij ad tractatum admitti. Uerꝫ ꝯ
ꝓmiſſa ⁊ iura ad hoc alle. Rñd. doc. vbi ſ.
⁊ Abb. panor. in.d. ſua q̃one ⁊ ſolõne tertij
dubij qd̃ dicit eſſe difficile: ⁊ ꝙ nõ inuenit
doc. in aliqua parte iuris illud examinaſſe:
lꝫ varie loquanť iura vt ſ. Et ſubdit ꝙ cus
de facto in cõcilio Senis habito tp̄e Pape
Martini. Anno chr̃i. Mccccxxiiij. Caſus
hmõi diſceptãdi accidiſſent: varij varia di
cebant: ⁊ tñ nihil circa hoc determinatum
extitit. Et rñdendo ꝓ: quo ad laycos: q ali-
quando ad ꝯcilia admiſſi fuiſſe videnť gn̄a
liter dicunt: cum glo. magr̃a. in.d.c.ſi. ꝙ lay
ci in dictis tribus caſibus admittunť i cõ-
cilijs gn̄alibus: non ad decidendum ⁊ ſta-
tuendum: ſed tñ ad conſulendum: allegañ:
⁊ decidendum que eis incũbunt: ſed vt di-
cit glo.in.c.hadrianus.lxiij.di. que variat a
glo.d.c.ſi. ⁊ a dictis. Jo.an. ſm Abb. panõ.
vbi ſ. vbi in concilio tractanda ſunt nego-
cia eccleſiaſtica: ſeu pertinentia ad iuriſdi-
ctionem eccleſie: non eſt neceſſe laycos voca
ri: q: vt ſ. et dixi. Poteſtas diſponẽdi de iis
data fuit clericis ⁊ non laycis. Unde Pe-
tro ⁊ apl̃is ⁊ ꝯſ̃iter epĩs eoꝝ ſucceſſoribus
data extitit: cauſaꝝ ⁊ negocioꝝ ſpũalium di-
ſpoſitio. facit tex.in.c.eccleſia. extra de cõſti.
⁊ in.c.bene qdem.xcvj.di. ⁊ xvij. di.§.hinc

etiam. ⁊ exp̄ſſius in.d.c.vbi nam.xcvi.diſt.
Qui tex. excipiendo caſus fidei tñ. In quo
dicit Impatorem concilijs intereẽ poſſe: vr̃
quo ad alios caſus in oppoſitum exp̄ſſe fir
mare regulas.xxxiiij.q.vij. Dñs bonus tex.
xcvj.di.in.c. ſatis euidenter. Ibi. Illicitum
namq̧ eſt eum qui nõ ſit in ordine ſciſſimo
rum ep̄oꝝ eccleſiaſticis intermiſceri tracta
tibus, qui tex. loqtur de Nuncio: ſeu Orato
re Impatoris eunte ad concilium. Et bene
facit tex.in.c.principes.xxiij q.v. Ubi dr̃ ꝙ
poteſtas ſcl̃aris non eſt neceſſaria in eccl̃ia:
niſi in defectum potentie ipſius. Ut qd̃ nõ
valent efficere ſacerdotes ſermone doctri-
ne. Poteſtas ſcl̃aris imperet per diſcipline
terrorem. In cã v̄o fidei: in qua cõiter dr̃: ꝙ
Imperator ⁊ layci interuenire pñt. Diſtin
gunt ſic. Aut q̃riť nunqd Impator vel lay-
ci de neceſſitate vocandi ſint: cuꝫ agiť de fi-
de. Et tunc dicunt Doc. ſe credere ꝙ non:
q: poteſtas plene diſponendi et de ſpectan
tibus ad illam ſpectat ad clericos. Cuꝫ iſta
cã fidei ſit mere iuris eccleſiaſtici. Adeo ꝙ
iudex ſcl̃aris nec directe: nec indirecte põt
de ea cognoſcere. Sed ſola executio ꝯ hereti
cos vel rebelles fidei ad petitionem ⁊ inſtã
tiam eccleſie ꝑtinet ad laycos: vt no. ſingulr̃
in.c.inq̃ſitionis §. ꝓhibemus. de hereti.lib.
vj. Ad qd̃ facit q: layci ipſi neq̧ publice ne
que priuate de fide diſputare pñt.c.ij.§.inhi
bemus.eo.ti. ⁊ li. Nec in concilijs anniquis
⁊ ꝑſertim maioribus legimus laycos a ſcĩs
Patribus vnq̧ fuiſſe vocatos cũ de fide tra
ctareť: vt colligi põt.xv.di.c.i. ⁊ quaſi p to.
¶ Aut quæriť nunqd Imperator vel lay-
ci ſi ſe ſponte offerant concilio in cauſis fi-
dei admitti debeant ⁊ audiri. Et tunc eos
admittendos putant. Et ita dicit Abb. pa
nor. ſe intelligere tex.in.c.vbi nam. ⁊ glo.in
.d.c.hadrianus. q: ibi Impator ſe concilio
velle intereſſe obtulit. Et rõ quare tunc ad
mitti pñt eẽ eis vr̃. Quia forte a ſũmo deo
inſpirati accedũt. Et fides remanere poteſt
etiam apud ſimplicem laycum. Prout tem
pore paſſionis Chr̃i in ſola Uirgine glioſa
remanſit: que repñtať per illam candelam:
que ſola accenſa remãet tp̄e maioris hebdõe:
qñ officia matutinalia tenebraꝝ celebranť.
Ponit.d. Tho.in.iij.di.iij.art.v. ⁊ Guliel.
in rõnali diuinoꝝ officioꝝ: in trac. quinte
ferie maioris hebdõe.in pe.col. v̄ſi. Candela
aũt que in medio ⁊c. Qñ aũt layci ſe ſic vt
preſertur offerunt. In cauſis fidei non ſoluꝫ

audire poſſunt diſputationes: ſed etiã con
ſilium afferre poſſent ſm Joã. an. vbi ſ. Et
opinionem ſuam tũc dicere non ꝓhibent:
Credit ẽt Abb. panor. ꝙ tractatibus inter
eſſe poterunt. Sed tñ non decident nec ſta-
tuent: ꝛ ita intelligit tex. in. d. c. vbi nã. Ibi
niſi forte in qbuſdam: vbi de fide tractatus
eſt ꝛc. Tractatus aũt ſeperatus eſt a deciſio
ne: vt hr̃ in. c. tua. ꝛ in. c. ſi. de his que ſi. a pre
la. ꝛ in. c. vlt. de his que ſi. a maio. par. capi.
Idem quoqꝫ dicendum de cauſis mr̃imo-
nialibus: qꝛ pñt tractatibus intereſſe ꝛ ha-
bere vocem conſultiuam, vt ꝓbari vr̃. xxxv.
q. v. ad ſedem. Sed in his ꝛ aliis oĩbus cau
ſis Epi, Prelati: ꝛ Clerici tm̃ hñt decidere:
ſtatuere. ꝛ terminare, layci aũt nullo modo
hẽre pñt vocem deciſiuaꝫ: ſm Archi. in. c.
bene qdes. xcvj. di. Gemi. in. c. decernimus.
xviij. di. Inno ꝛ alios. in. d. c. graue. de ꝑbẽ.
Jo. an. ꝛ alios in alle. c. ſi. de his que ſi. a pre
la. ꝛ Abb. in ꝑdicta ſua diſputatione. Niſi
forte a Papa ꝛ concilio habilitarent, ꝛ vel
de gr̃a: vel ex magna aliqua cã admitteren-
tur: prout ſ. quoqꝫ dixi. Nec obſtãt iura que
dicere videnẽ ꝙ Imperatores: Reges: vel
alij layci: cõciliis interfuerint: qꝛ ſm doc. in
locis allegatis illud intelligẽdum eſt ꝙ ha
buerint vocem ꝯſultiuaꝫ: ſed non deciſiuã.
Nec ẽt obſtat tex. in. d. c. nos ad fides. xcvj.
di. pp verbum volumus: qḋ importare dr̃
voluntatem liberam iuris proprij ſm glo.
ꝛ no. in cle. i. de offi. vica. Quia illud intelli
giẽ ius ꝓpꝛium qḋ alicui legitime debetur: ꝛ
eius oſſibus inheret: vt ibi declarat. Sed
ius ꝓpꝛium Imperatoris quo ad hoc eſt tm̃
tractatibus intereſſe: ꝓut innuit tex. in. d. c.
vbi nam. vt ſ. etiam dixi. Ergo illud neceſ-
ſario intelligi dꝫ quo ad vocem conſultiuã:
non aũt quo ad deciſiuam: vt pluries repe
titũ extitit. Seu alr̃ dici poſſet tex. de quo ſ.
inqꝫtum Impator dixit ſe velle in concilio
intereſſe ad fidẽ ꝯfirmandã intelligi debere
ꝙ ipſe Impator: ꝙ forte erat dubius in ali
quo articulo in ꝯcilio diſputando: dixit ſe
velle intereſſe vt ex ſnia concilij ſeipm̃ ꝛ fi-
dem ſuã ꝯfirmaret ꝛ ſtabiliret in fide ſicut
fecit magnus Cõſtãtinus: qui erat Neophi
tus. Et ppea ſubiunxit nõ ad potentiã oſtẽ-
dendã hoc eſt: non ad oſtendeñ. ꝙ ſcimus
de concilio ꝛ ptãtem hẽamus decidẽdi vel
definiendi de ipſa fide. Sed ad ꝯfirmandũ
ꝛ ſtabiliendũ nos ipſos in ipſa fide. Et hoc
idem dici poſſet: de oĩbus aliis Regibus:
Principibus: ꝛ laycis: qui in conciliis fuiſſe
legũẽ: que ſnia ꝯfirmat per finẽ eiuſdẽ tex.
Ibi vt vitate inuẽta non vltra multitudo
prauis doctrinis attracta diſcordet. Quin-
imo plus dicit Abb. panor. in. d. ſua qõne
eꝑs ꝛ qdam Rector, ꝙ ſi aliqua iura antiq̃
reperirent per que ꝓbari poſſet Impato-
res concilia aliqua auctoraſſe ſeu ꝯuocaſſe:
ꝛ vocem deciſiuam in eis dediſſe, intelligẽ-
da eẽnt: ꝙ de facto: ita fecerint ſm illa tẽpo
ra: in qbus non erat facultas chr̃ianis tute
in vnum ꝯueniendi: vel de rebus fidei ꝛ ec
cleſie publice diſceptãdi: iuxta tex. in. d. c. ca-
nones. xv. di. Sed poſteaqꝫ eccleſia corrobo
rari cepit: ꝛ libertatem adepta eſt: ſtatutus
fuit ꝙ concilia celebrari non poſſent niſi a
Papa cum Epis ꝛ Prelatis: vel niſi eius
iuſſu ꝛ volũtate, quoad ipſe velit ꝛ poſſit.
Et ppea dixit glo. xvij. di. in ſum. ꝙ cõciliũ
vlẽ ꝯſtituiẽ per Papam cum oĩbus Epis,
ꝛ ꝓbat tex. iuncta eius glo. in. c. ꝯcilia ſacer-
dotum. ea. di. ꝛ de laycis ibi non facit vbũ.
¶ Quo vͦo ad Abbates ꝛ alios inferiores:
Prelatos: vel Clericos. de qbus maius eſt
dubium. Pro eis vltra tex. quẽ ſ. allegaui.
in. c. ex ore. de priui. eſt. gl. in. c. ꝯueniẽtibus.
i. q. vij. in ver. monachi. que dicit ꝙ Abba
tes in ſynodo debẽt interuenire. alle. xviij.
di. c. eꝑs nõ dꝫ. Sed tex. ille loqtur de ſyno
dali ſeu eꝑali: nõ aũt de gn̄ali ſynodo: tex.
vero in alle. c. ex ore. loqtur de prouinciali:
ꝛ ppea Abb. panor. in. d. ſua qõne ſuſtentã-
do quoad potuit iura: ꝛ dignitatem Abba
tum: cum ꝛ ipſe eẽt Abbas. Dixit ſe crede-
re ꝙ de neceſſitate non ſint vocãdi: nec ad
mittendi in concilio gn̄ali: niſi ſoli Epi: ꝛ
maiores ꝑlati, per iura p ipm̃ pro hac parte
allegata. De qbus ẽt dcm̃ fuit ſ. Et idem pu-
tat de magnis Abbatibus ꝛ ꝑlatis, Epis,
inferioribus hñtibus tñ Eꝑalẽ iuriſdictio
nem: qḋ dicit ꝓbari in. d. c. ꝯuenientibus:
vbi Abbas tenuit locum Pape in cõcilio:
ꝛ vbi multi Abbates fuerunt vocales ſm
interꝑtationem. glo. illius: que exponit ver
bum Monachi pro Abbatibus: ꝛ ſic fue-
rũt admiſſi ibi Abbates ſm eum ad voces
deciſiuam: quemadmodum ẽt epi. Qd̕ de
aliis inferioribus ꝑlatis non legiẽ. Ad idẽ
alleg. c. hadrianus. il. ij. lxiij. di. vbi dr̃ ꝙ ſy-
nodus illa celebrata fuit a. cxliij religioſiſſi
mis Epis, ꝛ Abbatibus: ꝛ ſic Abbates il-
li, dicit ipſe equiperantẽ Epis. Intelligit tñ:
ꝙ vbicũqꝫ legimus inferiores vel minores
interfuiſſe

interfuiſſe ſynodo, q illi fuerint inuitati ⁊c. Dixit ēt Bal. in. c. i. de iudi. in. ij. col. vſi. ſed nunqd Abbates? q Abbates ad cōciliũ vocari pñt ab ipſo ↄcilio: ⁊ ad eundem cogi, q2 concilium formatum h3 iuriſdictiōem. Sed ad illud congregandum ab eo nō pñt trahi inuiti, q2 concilium nondum formatum non h3 iuriſdictionē. De quo remittit ſe ad no. de maio. ⁊ obe. dilect. ⁊ de offi. ordi. cum dilectus. Poſſet tñ ad hoc induci. tex. vt dixi. in alle. c. ad aplice. de re. iudi. in vi. ⁊ pratica ſeruata in cōcilio Conſtātieñ. Ad qđ citati fuerunt ⁊ admiſſi Abbates ad voces deciſiuas ⁊ iuriſdictionales: ⁊ eidem concilio incorporati fuerunt. ¶ Siqs tñ iſta impugnare vellet, ↄ p̄miſſa poſſet replicari, q neqs in concilijs antiqs quoꝝ ego multa vidi ĩ eccłia Veroneñ. ⁊ alibi. Neqs in concilio Cōſtantieñ. ⁊ Modernioribus reperit: q Abbates incorporati fuerint eiſdem concilijs quoad vocem deciſiuam. Qđ ꝓbari vr̃ ex ſubſcriptionibus ipſoꝝ ↄciliorum: q2 non reperit q Abbates ſubſcripſerint: ſed tñ Epi ⁊ maiores prelati, ⁊ ad id quod dr̃, q citati fuerunt ad ipſa concilia: rñderet: q fuerunt citati duplici ex cā: tum ad ↄſulendum tanq̃ viri religioſi: ⁊ bñ informati de rebus eccleſiaſticis ⁊ ſpũalibus. Tum decoris ⁊ honeſtatis gr̃a: vt conciliũ plenum ⁊ multiplex ac maioris auctoritatis appareat, ad. c. ad aplice. rñderi poſſet: q Papa non loqbat ibi de ↄcilio vli, ſed đ prouinciali, cum ibi non eſſet tractandum de cauſis vlibus ⁊ arduis ad concilia gñalia ſpectantibus, ſed tñ de iuſtitia particulari. Et poſito q de gñali concilio loqueretur. Tñ non ꝓbat ibi, q dicti Abbates vocati fuiſſent admiſſi ad voces deciſiuã. Ad tex. ⁊ rōnem Abbatis in. c. cōuenientibus. dici ēt poſſet: q ex eo q vnus Abbas p̄ſideret loco Pape: non infert, q ꝓpea in concilio habeat a ſe vel rōne Abbatie ptãtem vocis deciſiue, cum nihil ibi agere hēret ꝓprio noīe, ſed tñ noīe Pape. Ad illud qđ dixit Abb. panoꝛ. per illum tex. ꝓbari: q multi Abbates in illo ↄcilio admiſſi fuerunt ad dandam vocem deciſiuam, ſicut epi: q2 tex. ibi dicit: religioſiſſimi Monachi dixerũt, ſicut receperũt vices ſex ſynodi ab hereſi reuertentes, ita ⁊ nos recipimus. Rñderi poteſt: q iſta potius dici pōt vox ↄſultiua q̃ deciſiua, q ſi attendamus ↄſuetudinem cōciliorũ in concilijs vniuerſalibus dando vocem deciſiuam. Rñdet. per vbum plz: ⁊ nō iſto modo: per quē dicere voluiſſe videtur. Opinio ⁊ conſilium nr̃m eē vr̃: q admittātur ſi concilio placuerit: que opi. cōprobari vr̃: per illummet tex. in vſi. Item Tharaſius patriarcha, vbi p3: q per Patriarcham cōſulebant ⁊ interrogabant quid ſenturēt: ⁊ melius hoc ꝓbatur in vſi. ſeq. Quia cum dicti Monachi vel Abbates rñdiſſent, ſtatim ſeqtur. Scā ſynodus dixit placet oībus nobis: per qđ clare p3: q dicti Abbates nō erāt cōcilio incorꝑati: q2 ſi fuiſſent icorꝑati ipſi nō rñdiſſent ad partē: nec añ alios rñdiſſent, ſed poſt oēs epos. Et ↄfirmari vr̃ p eūdē tex. in ſequētibus vbis ipſius. Ibi nō op3 nos qui epi ſumus indigere doctrina: ſed alioꝝ eē doctores. Sed qcquid ſit l3 negari non poſſit. Quin illi Abbates in concilijs ꝓuincialibus admittant. Tñ quoad concilia gñalia pp dictas ↄrietates: crederē in hoc ſtādum eē ↄſuetudini: vel permiſſioni Pape ⁊ concilij. Et qñ admitti deberēt, admittendi eēnt ſaltē magni Abbates habentes iuriſdictionem epalem: vt dcm̃ fuit ſupra. iux̃. tex. ⁊ no. in. c. abbates. de priuile. in. vj. ⁊ glo. in de. i. de reb. eccle. non alie. in ver. probrij. ¶ Quo aũt ad capła eccleſiaꝝ cathedralium: non memini me legiſſe ĩ antiquis priſcoꝝ concilioꝝ geſtis q ad vſes ſynodos vocati fuerint ſaltes ad decidēdũ. Et l3 ad concilia prouincialia vocent. iuxta tex. in. d. c. ſi. de his que fi. a p̄la. Tñ nec etiā ibi vocant ad vocem deciſiuam: ſed ad conſultiuam tñ ⁊ ad tractatus: ꝓut p3 in tex. illo qui ſeipſum declarat. Ibi viſus fuit nobis ⁊ fratribus nr̃is, vt capła ipſa ad concilia ipſa debeant inuitari: ⁊ eoꝝ Nuncij ad tractatus admitti. Ergo p3 q tex. de concilijs ꝓuincialibus tñ lcqtur, pp vbum hmōi qđ ſimilitudinem denotat. Et q ēt in illis ad tractatũ tñ dēant admitti, ⁊ non ad decidendum. Nã vt. s̃. dicebatur diuerſa valde ſunt tractatus. Et deciſio: ſeu determinatio: vt no. in. d. c. tua. in. c. fi. de his que fi. a p̄la. ⁊ in. c. fi. de his q̃ fi. a maio. parte. capi.

¶ An incapaces ad vocē deciſiuam ↄcilij habilitari poſſint: ⁊ per quem.

Quoniam igitur ſupra concluſum fuit: q ſoli epi ⁊ maiores prelati ſunt de vero corpore cōcilij, quoad vocem deciſiuam ⁊ iuriſdictionalem, conſequens

eſſe vr̄, vt videamus an alij qui non ſunt
de iure capaces huius vocis deciſiue habi-
litari poſſint ad eam: ꝛ per quem: qḋ etiã
incidenter tetigi. s. in tractatu. Qui ſpãliter
aut gñalr ad concilium ſint vocandi circa
fi. in vſi. ꝛ qꝛ ſupꝛadiximus ꝙ Papa: ꝛ pro-
pterea in ſuo quoqꝫ loco breuiter dicendus
vr̄ ſm Abb. panoꝛ in. d. ſua qõne. Eps ꝛ q-
dam Rectoꝛ. q. iij. col. iiij. vſi. In alijs autẽ
negocijs. ꝛ. vj. col. vſic. ſed hic põt ꝓbabilr
dubitari. ꝛ. d. Alexandrinus in. c. canones.
xv. di. in. iij. col. ꝙ quicunqꝫ inuitantur ad cõ
cilium: hñt vocem conſultiuam: ꝛ hr̄e pñt
etiam deciſiuam: lꝫ alias non eẽnt habiles.
Modo dicta vox deciſiua eis cõcedatur per
conciliũ vel per Papã: qꝛ lꝫ eẽnt layci. Pa-
pa põt eos facere capaces iurium ſpũaliũ:
ꝛ huius vocis deciſiue in concilio: vt hr̄ i. c.
hadrianus. il. ij. lxiij. di. ꝛ in. c. in ſynodo cẽ
teſima di. ꝛ leg. ꝛ no. in. c. memoriam. ij. q.
vij. Quinimo dare põt layco ptãtem excõi
candi: vt no. glo. xxiij. di. in. c. veꝝ. ꝛ hr̄ in. c.
bene qdem. xcvj. di. ꝛ Jo. an. in. c. ij. de pbẽ.
in. vj. Et ita dicit idem Panoꝛ. intelligere
oĩa iura, que dicunt laycos interueniſſe cõ-
cilijs, vt. ſ. interuenerint inuitati: vt aper-
tiſſime ꝓbat tex. iuncta glo. in. c. vbi nam.
xcvj. di. vbi glo. rñdendo tacite obiõni: di
cit Impatores non interueniſſe concilijs: ſi
cut dic̃ Papa in tex. ibi niſi. ſ. rogatos. lxiij.
di. hadrianus. Aduertendum tñ eſt: inq̃ſtũ
dr̄ ꝙ Papa põt inferiores ꝓlatos: ꝛ etiam
laycos quoſcunqꝫ ad concilium vocatos ha
bilitare ad vocem tam conſultiuam q̃ꝫ de-
ciſiuam dandum: qꝛ iſtud procedit ſm eos
vbi Papa ex honeſtate: vel pro mera volũ
tate ſua ex aliqua particulari vel priuata cã
concilium conuocaret: ꝓut contingere for-
te potuiſſet. in. c. ad apoſtolice. de re. iudi. in
vj. qꝛ tunc eẽt in facultate ꝛ voluntate papẽ
cõicare dictam vocem qbuſcunqꝫ ſibi vide
retur niſi forte illi qbus dictam vocem cõi
caret eẽnt ptibus quaꝝ cãe agerentur eẽnt
ſuſpecti facit tex. in. c. in ſynodo. lxiij. di. ſed
vbi concilium ex neceſſitate ꝛ ex cã publi-
ca conuocaretur. Puta pp̄ hereſim vel ſciſ-
ma pape: vel eccleſie ſtatum reformãdũ ꝛc.
Tunc ptãs cõicandi hmõi vocem: non pe-
nes papam, ſed penes vniuerſum conciliũ
reſidet. Ex quo dictis caſibus iuriſdictio
cognoſcendi ꝛ decidendi ad concilium pti
net. xl. di. ſi papa. lxxix. diſti. ſiquis pecunia:
ꝛ ꝓbatur ar. in regula. in re cõi. ꝛ in. c. qḋ

oẽs tangit. de reg. iur. in. vj. in. l. ſabinus. ff.
cõi diui. Et facit qḋ voluit Inno. in. c. ex i-
mundo extra de hereti. ꝛ in ſimili facit qḋ
notanter dixit. Jo. an. in. c. ſcriptum. de ele.
vbi poſt Cõpoſtolanum dixit: ꝙ ẽt maioꝛ
pars capituli non põt: ẽt vno ſolo reſiſten-
te cõicare voces capſarem ei qui de iure di-
ctas vocẽ non hẽret, qꝛ in re cõi ꝛc. Qḋ in-
telligitur de voce deciſiua. Uocem aũt con
ſultiuas bene poſſet maioꝛ pars pro cõſilio
habendo alicui cõicare, ar. in. c. obeuntibus.
lxiij. di. ꝛ eoꝝ que no. per ipm. Jo. an. ꝛ ali-
os. in. c. ſi. de his q̃ ſi. a prela. ꝛ in. c. i. de his
que ſi. a maio. par. capi. ¶ Iſtam met qões
tangere voluiſſe vr̄. d. Joan. de turre cre. in
ſum. ſua. de eccĩa lib. iij. c. xv. vbi facit. xij. ca
ſus. Quibus dicit admitti poſſe laycos ꝛ
inferiores clericos ad concilia vlia. Sed cũ
bona eius venia ſeipm inuoluit: ꝛ nihil bo
ni dicit: ꝛ ppea alr nõ inſiſto recitãdo eius
dicta. Pro ꝯfirmatione aũt ꝯclõnis de qua
ſupra ꝙ. ſ. conciliũ vle cõicare poſſit vtrãqꝫ
vocem ꝯſultiuam. vꝫ. ꝛ deciſiuam, etiã vbi
de rebus vlibus vlem ſtatum eccĩe ꝯcernẽ
tibus: facit qꝛ vbicunqꝫ vniuerſitas vices
ſuas alicui ꝯcedere vult: ꝛ ea que ſunt volũ
tarie iuriſdictiõis aut facultatis opꝫ ꝙ oẽs
ꝛ ſinguli conſentiant ſm Archi. poſt Aug.
in. c. epi. xvj. q. vij. refert ꝛ ſeqtur. Feli. in. c.
cum oẽs. de conſti. xvj. ꝛ vltima fallentia.
Dicẽs hoc eẽ quotidianũ ꝛ nõ irritũ. Nec
ob. tex. in. l. qḋ maioꝛ. ff. ad munici. vbi dr̄ ꝙ
ſufficit ꝙ maioꝛ pars vniuerſitatis cõſen-
tiat: qꝛ illud veꝝ eſt in actibus neceſſarijs:
non aũt in voluntarijs vt eſt glo. no. que eſt
pᵃ. in fi. cõiter approbata. in. d. c. cũ oẽs. de
conſti. pro qua adducit̃. tex. in. c. humilis. de
maio. ꝛ obe. Ibi ſi qui vo conſenſum pſta-
re noluerint quem tex. ad hoc ibi no. Inno.
vbi dicit. Notañ. eſſe ꝙ in tranſactionibus
q̃ fieri habẽt per capl̃m cautum eſt ꝙ oẽs de
caplo conſentiãt: cum actus trãſactionis ſit
actus volũtarius. Facit qḋ ad idẽ voluit
Abb. in. c. qꝛ pp̄. §. i. in. ij. col. de elec. ꝛ An-
dreas Barbatia in d. c. cũ oẽs vbi hanc eẽ
cõem opi. aſſeruit ꝛ in conſi. vij. in vlt. col.
in p volu. ꝛ in conſi. xxvij. in. iij. col. ij. volu.
dicens. d. l. qḋ maioꝛ locũ non hẽre in acti-
bus volũtarijs vniuerſitatis qḋ qdem etiã
in actibus vlibus: hoc eſt concernentibus
vlem ſtatum eccĩe: cõprobaſſe vr̄ concilium
Conſtantieñ. Quia vt ẽt dixi. s. in pceden-
tibus. in ſeſſione. xxij. vocem cõicauit Ora-
toribus

toribus Regis Aragonũ ꝛ Caſtelle. Quã vocem eis etiam poſtea ademit in ſeſſione. xxviij. Quoad nationes ꝛ regna Portugallie ꝛ Nauarre ꝛc.

Preſidentes concilij.

De preſidentia gñalis concilij. De qua aliquid ſ. inter ſcribendum tetigimus: nunc in ſpecie dicendum occurrit. Queri.n. qñqꝫ conſueuit: vtrum in concilio aliquis vt caput. Director. Gubernator. et Moderator ẽeſſe, et qui, aut quot eidem concilio ſimul ꝑſidere poſſint. Circa qd̕ queſitum non defuerunt aliqñ ſuſurrones pacis et qetis eccl̕ie inuidi ꝑturbatores: vt inqt et late ponit. d. Joã. de turre cre. in ſum. de eccleſia lib. iij. c. xxij. cum tribus ſeq. Qui aſtruere niterent̃ neminem poſſe aut de iure debere concilio ꝑſidere. Rõnibus infraſcriptis, ſup qbus magna et inaudita queſtio mota fuit: vt inqt ipſe. In concilio Baſilieñ. ꝯ hmõi ꝑſidentiam. Dum qrerent̃ an ꝑſidentes diui Eugenij ad ꝑſidendũ eidem concilio deberẽt admitti. Et dicti aduerſantes tenentes negatiuam: mouebant̃ primo: qꝛ non legit̃ in concilijs apl̕oꝝ ꝙ petrus vel alter eius noĩe concilijs aplicis ꝑ ſederit: ſed ibi fuit tanqꝫ vnus de concilio. Scd̕o: qꝛ conciliũ illud Baſilieñ. a ꝑncipio formatum fuit ſine ꝑſidente aliquo. Tertio qꝛ ſpũs ſcũs ꝑſidet concilijs vliũbus: et Xp̃s ipſe in medio reſidet. Juxta illd̕ Matthei. xviij. Ubi duo aut tres congregati fuerint in noĩe meo: in medio eoꝝ ſum. Ergo non vĩ ꝙ aliquis alius ſine iniuria Chr̃i et ſpũs ſcĩ, ibi ꝑſidere poſſit. Quarto qꝛ concilium eſt ſ. papam: vt pꝫ in decreto concilij Conſtantieñ. et. xl. di. ſi papa. Ergo non dꝫ hẽre inferiorem ſibi ꝑſidentem. Item qꝛ ſi papa vel legatus eius noĩe ꝑſideret ꝑſidentia auctoritatiua vel poteſtatiua: vota concilij et patrum non eẽnt libera, et ſic ſublata eſſet ſubalis et eẽntialis forma concilij: que eſt libertas in conſulendo et decidendo obſtã te auctoritate: ꝑtãte: coactiõe vel reuerentia pape. Et ſic non oẽs ſed vnus oĩa faceret. Alij ꝯ dicebant non ſolum pontifices maximos et eoꝝ legatos concilijs ꝑfuiſſe. Sꝫ etiam Imꝑatores et Reges ꝛc. vt ibi ꝑ eũ. Qui ad longum dictis argumentis et rationibus. Rñd. ſed quicqd dixerit ipſe cõcludeñ. oĩno vĩ, ꝙ ſi papa cõuocat cõcilium per ſe vel alium, ipſe oĩno dĩ et eẽ dꝫ vt caput ꝑſidens ipſius concilij, et ipſo papa catholico exiſtente: ac concilium congregare volente: niſi ipſe illud approbauerit, auctorauerit: et quaſi animauerit: non poſſet dici cõcilium catholicum: icumenicũ et legitimũ. xvij. di. per to. Unde quotienſcunqꝫ concilium congregat̃: ipſe põt ſi vult: eidem ꝑſonalr̃ ꝑeſſe ꝓbatur. xvij. di. concilia. in prin. Ibi: qꝛ ꝑñtiam pape non hñt valitudinem ꝑdiderunt. de elec. c. ſignificaſti. ibi. cum oĩa concilia per Ro. eccl̕ie auctoritatem et facta ſint et robur acceperint. Probat̃ ẽt exẽplis antiquoꝝ concilioꝝ. xcvij. diſt. in ꝑſcrip. et in. c. nullus. ibi. vnde Silueſter papa i gñali concilio ꝑſidens dixit ꝛc. et hr̃. ij. q. vij. in ꝑſcrip. c. cum paſtoris. vbi oſtendit̃ ꝙ btũs Gregorius concilio gñali ꝑſonalr̃ ꝑſedit et xxiij. di. in. c. in noĩe dñi. Ibi ꝑſidẽte quoqꝫ reuerendiſſimo ac btiſſimo papa Nicolao in Baſilica Lateraneñ. patriarchij ꝛc. probatur ẽt in ꝑſcrip. c. i. de ſymo. xxv. q. ix. qd̕ quis. xxv. q. ij. in. c. ſiquis dogmata: vbi etiã dĩ ꝙ Nicolaus papa concilio ꝑfuit: et pꝫ in. c. lꝫ. de elec. et alibi ſepiſſime. Conſtat ẽt ꝙ vbi papa vel non potuit vel noluit concilijs gñalibus per ſeipſm perſonalr̃ intereſſe. Per legatos ſuos concilia congregauit et eoꝝ ꝑſidentiam tenuit qñqꝫ per vnus Cardinalem: vt hr̃. xvij. di. regula. Ibi nec Ro. eccl̕ie legatus interfuit. no. glo. iij. di. in. c. regula. §. porro. vbi dĩ. ꝙ talis Legatus habere dꝫ ſpãle mandatum: qꝛ alias Legatus generalis: qñtũcunqꝫ mandatum habeat gñale. Non põt exercere ea que. Ro. põtifici ſpecialr̃ conceduntur: in ſignum ſpãlis ꝑrogatiue: extra de offi. lega. qd̕ tranſlationem. Qñqꝫ tñ papa etiam per ep̃os: Abbates: et alios prelatos concilij ꝑſidentiam tenuit, vt pꝫ. i. q. vij. conuenientibus. vbi in concilio Meldenſi. pro papa ꝑſidebant vnus Archiep̃s: vnus ꝑſbyter: et vnus Abbas: ſcẽ Sabine. Et in concilio quodã Conſtãtinopolitano. conſtat ex ꝑſcrip. c. hoc nequaqꝫ. vij. q. i. ꝙ ꝑ Joanne papa. viij. Quidam Petrus ꝑſbr̃ Cardinalis. Eugenius hoſtieñ. et paulus Anchonitanus Ep̃i ꝑſidentiam tenuerũt. ¶ Legimus ẽt prout ſ. quoqꝫ ꝑnotauimus, ꝙ Imꝑatores qñqꝫ concilijs ꝑſidentes fuerunt, vt pꝫ. xij. q. i. futuram. vbi de Conſtantino Imꝑatore dĩ. Idem vo ꝑſidẽs ſancte ſynodo: que apud Niceam cõgregata ẽ ꝛc.

z.xi.q.i.in.c.continua lege.z in.c.ſacerdoti-
bus. Quis tñ non dicerent ,ppriẽ:aut noĩe
pape pſiderẽ:aut noĩe ,pprio:ſed potius ad
fidem diſcendam. Et concilium tuendus z
ad reprimendum impetus z pturbationes
hereticoꝝ:z alioꝝ oĩum: qui ꝯcilijs vis aut
moleſtiam inferre voluiſſent. Et ad decorẽ
ornatum:z auctoritatem concilij augendã.
Que manifeſte colligunẽ ex alle.c.vbi nas.
xcvj.di.z in.c.nos ad fidẽ.ea.di.vbi Mar-
tianus Imꝑator inqt:nos ad fidem confir
mandam:non ad potentiam oñdendã exẽ
plo religioſiſſimi principis Conſtãtini:ſy-
nodo intereſſe volumus,vt ṽitate inuenta
non vltra multitudo prauis doctrinis at-
tracta diſcordet zc.facit tex. in.c.principes.
xxiij.q.v.Et qñ ẽt aliud appareret:dicendũ
eſſet:ꝙ ſi qñ Imꝑatores tꝑibus priſcis con
cilijs interfuere ẽt poteſtatiue: ꝙ illud fuit
de facto:z tꝑibus illis qbus non erat facul
tas,nec licentia Epĩs conueniendi in vnus,
nec plebium docendaꝝ feruente pſecutione
ꝯ xp̄ianos.xv.di.canones. vel tꝑibus qbus
pontifices pp pmiſſa z varias hereſes:qui-
bus aliqñ fauebant Imꝑatores: opus erat
pp eoꝝ potentiam z ecclie impotentiã eoꝝ
dictis z voluntati acqeſcere, ſed ſi poſtea z
poſt tꝑa Conſtãtini magni concilijs inter-
fuere:fuit pro cauſis pdictis:z ad exequẽdas
ſententias z terminationes concilioꝝ.fac.
xvij.di.in.c.ſexta.Ibi exequẽte piiſſimo pn
cipe Conſtantino intra pallatium ſuũ.Si-
mulq; legatis aplice ſedis: z epĩs.cl.reſidẽ-
tibus.Et ꝙ ipſi Imꝑatores non pſiderent
iuriſdictionalr vel poteſtatiue bñ ,pbaẽ i.c.
concilia ſacerdotum.xvij.di ibi.Ad hec ſe-
reniſſimus Rex deo inſpirãte.Rñd.ſyno-
dalis eſſe arbitrij in tanto negocio ſequẽda
preſcribere.Nec aliqd ad ſe pter reuerenti-
am d̾ ecclaſticis negocijs ptinere.¶ Quot
aũt pſidentes mittere poſſit papa ad pſidẽ
dum pro ſe in concilio: ſeu quot deputare
debeat concilium vbi papa per ſe vel alius
non adeſſet. Dari non põt certa regula: qz
,put ẽ quoq; dcñ extitit: iura circa hoc va-
rie loquentia legimus. Nam aliqñ de vno
verba faciunt.xvij.di. regula. qñq; de duo-
bus:qñq; de tribus.lxiij.di. hadrianus.i.q.
vij.conuenientibus.vij.q.i.hoc nequaq;.in
terdum de quatuor.xvj.di.c.prima annota
tio §.quarta ſardicen̄. Nec plus pro Ro.põ
tifice in ꝯcilijs pſediſſe me legiſſe memini.
Per q̃ ꝯcludi poſſet: ꝙ hoc ſit arbitrarium.

¶ Quibus ṽo noĩbus appellẽtur. Iſti qui
concilio pſident. Relatum etiam fuit aliqñ
ſupra:ſed vt oĩa in ꝓpa ſede reperiantẽ. Di-
cendum vr̃ hic ẽt: ꝙ iſti aliqñ appellantur
miſſi.lxiij.di.hadrianus.ii.i. Qñq; locũte-
nẽtes.i.q.vij.ꝯueniẽtibus. Nõnunq; legati.
xvij.di.rl.a. Interdũ vicarij.xciij.di.diacõi.
Sepe ẽt Apochryſarij nũcupantur.d.c.hoc
neq̃q;.z.c.cõueniẽtibus.vbi gl.in ver.apo-
chryſarijs.grecuſſando dicit Apochryſarios
deriuare ab eo:qđ ẽ Apos. Nũcius. z chri
ſis.aurꝰ:z ꝙ ppea dr̃r qſi aurati Nũcij:ſed
tales,inqt ipſa:hodie nõ ſunt pape ſed Ap-
plũbarij. Tortellius ṽo dixit ꝙ Apochryſa
rij ſunt miſſales. Qđ ex fonte greco d̾ducitẽ
nas ἀποκρισιαριοι. Idem eſt quod miſdeo vel
ſepono:ſeu forte dicuntur Apochryſarij a ver
bo. ἀποκρυπτω. qđ eſt abſcondo:celo,quaſi
Apochryptarij ſecretarij vel ſilẽtiarij:vnde
hr̃.C.de ſilentiar.li.xij. ¶ Quod aũt ſit iſto
rum pſidentium officium in concilijs gñra
libus colligi põt:ex his que dixit Hoſti. in
.c.graue.de preben. Nam ſm eum ad offici
um illius qui peſt in concilio ptinet diffini
tio de conſilio:tñ z aſſenſu alioꝝ Epoꝝ vel
maioris partis eoꝝ vt leg. z no.extra de tẽ
po.ordi.in.c.ſi archieps. z in.c.ſeq. z extra
de accuſa.in.c.ſicut olim.Et hoc qdem etiã
annotari põt ex his que leg.in Quita actio
ne octaue ſynodi:vbi pſidentes ſnĩam tule
runt ꝯ Fotinum ſub his fere ṽbis vidiſtis
fratres:vidiſtis z audiſtis:que ex multo tẽ
pore dicta z geſta ſunt de hmõi cã: z appa-
ruit vobis oĩbus ꝙ irrephenſibilis erat ,p-
motio huius viri, z depoſitio ſanctiſſimi
patriarche Ignatij de ſede ſua: ls ſine iuſti-
tia z ſine legibus fuerit acta. Nos ṽo non
nouum aliqđ:vel recẽs iudicium iudicabi-
mus:ſed vetus z ex multo tꝑe piudicatum
a ſctiſſimo z btiſſimo papa Nicolao. Fir-
matũ ãt a ſctiſſimo papa Hadriano. Et nõ
poſſumus transferri z cõmoueri a pater-
nis diffinitionibus z legibus: nec d̾clinare
ad dextram, nec ad ſiniſtram ſcriptum eſt
enim. Audi filij leges pr̃is:z ne repellas iu
ra matris tue: z .I. tales conatũ abijcimus:
z anathematiçamus:ne vlterius ꝯ eccliam
quelibet alia forte in cẽ ſcl'z maligna ĩtrodu
catur actio:z .I. Quid g plꝰ? Talia ſunt nr̃a
z nr̃e ſedis,que ſi apud vos non fuerint ac
ceptabilia. Nos tñ ſuper montem excelſus
huius ſynodi aſcendemus, z exaltabimus
in fortitudine vocem nr̃am Euangeliçãtes
vobis

.i. fol. 92 col. 2.

vobis ꝛ ꝯtiam. Que facta ꝛ ore ꝓmulgata eſt ſcōꝝ Patrus nroꝝ a gra ſpūs ſci, ꝛ ſequit. Al. i. hec. Quid dic ſctā ſynodus? ſunt hec que a nobis ꝑ lectionē dicta ſunt: apud vos accepta. Sancta ꝛ vlis ſynodus exclamauit, recipimus oēs: valde qppe ſunt diſcreta: congrua: ꝛ conſona eccliaſticis regulis atqꝫ legibus ꝛc. De quo meminit text. lxiij. di. hadrianus. ij. i. ꝛ faciunt que dicta fuere per Vicarios Leonis Pape in concilio Calcedonē. Actione. iij. vꝫ. Notum eſt nempe huic amabili concilio: ad btm̄ apl̄icum Leonem ſacras lr̄as eſſe deſtinatas. Quatenus huic ſacro concilio ſe p̄ntare dignaret: ſed qm̄ nec antiqua cōſuetudo: nec neceſſitas tp̄is hoc permittere vr̄. Nr̄as paruitatem huic concilio ſacro pro ſe ꝑſidere ꝓ ceperat. Ideoqꝫ neceſſarium eſt hec que in medium ꝓferunt per nr̄am interloqutiōes diſceptari. Propter h̄ ꝗ̃ porrectus libellus: a religioſiſſimo fratre nr̄o: ꝛ Coepo Euſebio ſuſceptus recitet. Ex his īfert dn̄s Jo. de turre cre. in ſum. de eccl̄ia. lib. iij. c. xxv. ꝙ legati pape ꝑſidere debent concilio loco ipſius. Et ꝙ ad eoꝝ officiū neceſſario ſpectat per eoꝝ interloqutiones ea que in medium veniunt ꝓferenda ꝓponere ꝛ diſceptare: ac noie pontificis maximi ſententiare. Qd ēt colligi vr̄. vij. q. i. in. c. hoc nequaq̄. vbi inncto fi. c. ꝓcedentis formalr̄ dr̄: in qnta actiōe Conſtantinopolitan̄. ciuitatis in ſynodo. ccclxxviij. patrus ſub octauo Leone papa. Cui ꝑfuit Petrus ꝑ̄br Cardinalis. Paulus Anchonitanus: ꝛ Eugenius hoſtien. Ep̄s: Apochriſarij pape. Qui dixerunt hoc nequaq̄ apud nos habeatur: vt qcunqꝫ de pōtificali ordine ꝛ habitu ad Monachoꝝ deſcenderit vitam: vlterius poſſit in ep̄atu reuerti. Item ꝑcepit ſcā ſynodus: vt qcūqꝫ de pontificali dignitate: habituqꝫ ad Monachoꝝ deſcenderit vitam: ꝛ ad pnie deſcēderit locum: nequaq̄ ad pontificatum reſurgat. Hoc ēt confirmari vr̄ per oia illa in ra: que in conciliis ꝓmulgata fuere papa illis ꝑſidente: vbi dr̄ ſacro approbante concilio diffinimus. extra de ſum. tri. c. ij. vbi Inno. iij. in concilio gn̄ali loqtur. Ibi. Nos āt ſacro approbante concilio credimus ꝛ cōfitemur. Et Greg. ix. in gn̄ali concilio Lugdunē. c. i. eo. ti. lib. vj. Ibi. nos hm̄oi erroribus viam ꝑcludere cupientes hoc ſacro approbante concilio damnamus ꝛ reprobamus oēs qui negare ꝑſumpſerunt eternalr̄

ſpm̄ ſcm̄ ex p̄re ꝛ filio ꝓcedere. Et Clemēs. v. in concilio Vienen̄. in cle. i. eod. ti. Ibi aciem conuertentes ſacro approbante cōcilio declaramus. Ex qbus cum infinitis ſimilibus colligi ꝛ concludi pōt: ꝙ officium pape ꝛ alioꝝ ꝑſidentium eius noie eſt, proponere in conciliis occurrentia ſi volunt. Et demum quicquid dcm̄ ꝛ approbatum fuerit per cōcilium interloqui. Unde dixit Bal. in. c. de quo vult deo: de iudi. per illum tex. ꝙ iſti ꝑſidentes in concilio obtinēt totius concilij inſtar: vt not. C. de indict. liber. l. i. Ego tamen credo dr̄iam eſſe inter papam: ꝛ ꝑſidentes eius noie quoad hm̄oi interloqutiones. Quia quando papa pſonalr̄ preſidet: pronunciat ꝛ interloqtur: put ſ. dixi. vꝫ. ſacro approbante cōcilio diffinimus ꝛc. Quando vo papa non eſt in concilio. Sed ibi hꝫ ꝑſidentes. Tunc non ꝓnūciatur: nec fiunt interlocutiones noie preſidētium: ſed noie ipſius concilij. Ad ꝓpōnem tamen ꝛ interrogationem ipſoꝝ ꝑſidentium: vt pꝫ in exemplis cōcilij Calcedonē. de qbus ſ. ꝛ in. c. ōſius. de elec. in fi. Ibi. Si vo oibus placet ſtatuite: ſynodus rn̄d. plꝫ interloqūtur ꝛ ꝓnunciant hoc modo vel ſili. vꝫ. Placet huic ſcō concilio: vt nullus hereticus cōmunicet, vt in exemplo. c. de quo vult deo: extra de iudi. Per quem tex. Bal. ibi in. v. col notanter dicit: ꝙ valet ſententia concilij lata ſub hac forma. Nos conciliū: vt no. Archi. xvij. di. gn̄alia. Qui ēt ponit. Utrū cōcilium: vniuerſitas vel multitudo poſſit ꝯ ius diſpenſare in. c. ꝯſequens. xj. di. Et ꝑmiſſa qdem forma ꝛ dr̄ia aperte colligi poteſt ex geſtis concilioꝝ antiquoꝝ: ꝛ vltimo loco ex geſtis concilij Conſtantien̄. vbi cōſtat: ꝙ ante creationem Martini. v. oia decreta. oēs interloqutiones: ſtatuta: ꝛ conſtitutiones: ꝓnunciate fuerunt ſub noie concilij. Quātūcunqꝫ d. Joānes Ep̄s hoſtien. Cardinalis in. d. concilio ꝑſideret. Pronūciando hoc modo. vꝫ. ſacroſancta gn̄alis ſynodus Conſtantien̄. ꝛc. vult: ſtatuit, ꝛ ordinat ꝛc. Et demum creato Martino in dcō concilio a ſeſſione. xlij. citra. Oia decreta ꝛ interloqutiones oēs publicate ꝛ ꝓnunciate fuere ſub nomie dicti Martini. Adiecta ſemper clauſula illa. Sacro approbante cōcilio ꝛc. Per que pꝫ. d. Jo. de turre cre. non bene dicere, dum voluit: ꝙ preſidentes papa abſente ꝓnunciare habeant decreta concilij noie ipſius pape abſentꝭ. Sꝫ crediderit

ꝙ potius noīe concilij ꝓnunciare habeāt: vt.ſ.dixi. ⁊ aliquid forte dicetur infra. In titulo quomodo geſta vel acta concilij cōſcribi ⁊ notari debeant ⁊c.

❡ Qualiter ornari debeat locus Concilij.

Sed quoniam deo optimo bene adiuuante. Iā pres cōſcriptos ad gn̄ale concilium deduximus. Nunc ſupeſſe vr̄: vt tantam ſemideoꝝ grauitatē, venerationem. Maieſtatē ꝗ venuſte: grauiter: atꝗ decore. In cōcilij locum introducamus. Qd̄ facillime aſſequemur: ſi prius interrogatiunculas qnꝗ premiſſerimus ❡ Primo. vz. qualr̄ diſponi: parari: ⁊ ornari: debeat ecclia cathedralis, vel locus vbi concilium celebrat̄. ❡ Scd̄o quo habitu ⁊ ornatu Prelati in loco concilij cōparere: ⁊ ſe pn̄tare debeant. ❡ Tertio quo ordine eis i ꝯcilio ſedēdū ſit. ❡ Quarto quid ante concilij incohationem ꝑmittēdum ſit. ❡ Quinto qbus moribus: qua modeſtia ⁊ grauitate: ſe in concilio hēre debeant ibi reſidentes. ❡ Quoad primam dicendum vr̄. ꝙ in hoc ſeruanda eſt ꝯſuetudo curie Romane ⁊ capelle Dn̄i Pape: ꝓut in alijs concilijs ſolitum fuit. Nā ecclia
qualis debeat eſſe ac ornari locus Ecclesie
ſiue locus in quo concilium celebrat̄. Clauſo choro, vel toto corpore medio iter naues eccl̄. tabulis pro q̄ſtitate competenti circūcirca in modum chori. Dimiſſa vna porta tm̄ in medio longitudinis chori e regione altaris maioris que vectibus ⁊ clauibus firmiter obſerari poſſit. Locus ꝑdictus ornari dꝫ vndiꝗ auleis atꝗ tapetis. Altare itē ⁊ eius veſtibulum paramentis ⁊ cruce de more decorari dꝫ cum ſede papali: Impiali: ⁊ pro Regibus ⁊ Principibus q adeēnt ſm̄ conſuetudinem ⁊ ordinarium Capelle apl̄ice. Ita vt vniuſcuiuſꝗ locus ornatus ſit ſm̄ qualitatem pſonaꝝ. Deinde faciendo caput ad altare: multa ſubſellia eſſe debent in eccleſia: ſiue in choro ⁊ loco ꝑdicto: a dextris ⁊ a ſiniſtris ipſius: pro Epis ⁊ alijs ꝑlatis qui in ꝯcilio ſedere debent. Que etiam ſubſellia decenter operta eſſe debent Auleis: vel alio honeſto velamine. Poſthec in medio pꝛbyterij ſeu in altaris veſtibulo e Regione ipſius altaris debēt eſſe ſedilia competentia pro dn̄is preſidentibus concilij: ſiue papa preſideat ſiue eius legati. Quia tp̄e quo ſeſſiones tenent̄: ⁊ concilium celebrat̄. Preſidentes vertendo dorſum v̄ſus altare in dictis ſedibus in medio reſident facie ad concilium verſa. In medio v̄o e Regione ipſoꝝ preſidētium: appoſita dꝫ eē mēſa vel ſcabellum aliqd̄ competēter ornatū. Super qua ponit̄ liber Euangelioꝝ apertus: vt oēs ⁊ ſinguli epi, ⁊ prelati ac alij qcunꝗ: qui concilio interſunt: intelligāt ſe illuc cōueniſſe pro fide xp̄i: que in ſacris Euāgelijs continet̄: ſeꝗ iuraſſe ⁊ teneri illam totis viribus tueri ⁊ defendere: etiam vſꝗ ad ſanguinis effuſionem. Et debere in his q̄ ibidem dicturi ⁊ acturi ſunt: ſolū deum ⁊ veritatem euangelicam preoculis hēre: qd̄ ꝓbari vr̄. xxiij. di. in. c. in noīe dn̄i. ibi. Prepoſitis ſacroſanctis Euangelijs. Preſidente ꝗ reuerēdiſſimo ac btīſſimo Papa Nicolao in Baſilica Lateraneñ. Patriarchij: que cognominat̄ Conſtantiniana. Conſedētibus etiā reuerēdiſſimis Epis ⁊ Abbatibus ⁊c. In dicto quoꝗ loco dꝫ eſſe ſuggeſtum ſeu pulpitum eleuat̄. vbi ⁊ oro̅ hr̄ ad conciliū: ⁊ decreta ſeu geſta concilij legunt̄: ꝓut.I. in loco ꝓpo dicetur. ❡ Quoad ſm̄ queſitum: hoc eſt quo habitu ⁊ ornatu epi ⁊ Prelati ad locum concilij cōparere ⁊ ſe pn̄tare debeant: conſyderata ꝯſuetudine alioꝝ conciliorꝝ ⁊ Ro. ecclie: dicendum vr̄: ꝙ epi ⁊ alij prelati ad ecclīam cathedralem: vel ad locū concilij: ſic vt ꝑmittitur deſtinatus ⁊ ornatum: ſiue pedes tres: ſiue Mulis vecti: cum eoꝝ mātellis: caputeis, ⁊ galero: ſi equitāt: ſolita grauitate accedere debent. Eccleſiam ingreſſi facta oro̅ne. Anteꝗ̄ locum ſeſſiōis ingrediantur. Cappas ep̄ales ſi Epi vel prelati: non Cardinales ſint accipere debent, ſicut de more faciunt cum capellam apl̄icaꝫ ingrediuntur: dum ibidem coram pontifice maximo Miſſe ⁊ Diuina celebrātur, quicquid dixerit. d. Petrus de monte in libello ſuo de poteſtate Pape: gn̄alis concilij: ⁊ Imperatoris: in v̄ſi. Quarto q̄ro que preambula ⁊c. Quo habitu iduti Miſſas maiorem que de more in dicta ecclia vel loco concilij cantatur per aliquē ꝑlatum ad hoc deputatum audiunt venerabilr̄ ⁊ deuote, ꝓut conuenit. Finita vero Miſſa ꝑdicta epi ⁊ prelati oēs in concilio reſidentes: depoſitis cappis induunt pluuialeſ. Rochetto ⁊ Mitra candida: ſimplici: et plana. Preſbyteri v̄o ⁊ Diaconi Cardinales vel alij idunt planetas vel dalmaticas: prout eorum ordini

ordini ꝛ conſuetudini cõuenit. Et prout in
capella Pape ſeruari conſueuit cũ ipſe pa-
pa celebrat: quem ritum ſacraꝝ veſtium in
concilijs et ſeſſiõibus approbare vr̃ tex. i.c.
qd̛ ſicut. de elec. ſm. d. Petrum de monte.
vbi ſ. Nam ibi dr̃ ꝙ non lꝫ Archiepiſcopo
ſine pallio conuocare conciliũ. Et lꝫ ille tex.
loquat̃ de concilio prouinciali. Tamen idẽ
putat ipſe ꝛ fortius i gñali concilio: vbi ma
ior eſt rõ: qꝛ magis ardua et picculoſiora ne-
gocia ibi tractant̃: et eccleſia militans tota
per illud repñtat̃. Idem dixit d. Jo. de tur
re cre. in ſumma ſua de eccl'ia li. iij. c. xxxvj.
qui atteſtat̃ ita ſeruatum fuiſſe in concilijs
Conſtantieñ. et Baſilieñ. quibus ipſe inter
fuit. Qd̛ manifeſte colligitur ex geſtis vtri
uſqꝫ concilij. Et hoc dicit idem d. Joã. ſibi
videri conuenientiſſimum. Primo qꝛ que
foris gerunt̃ conformari debent actibus: q
aliqua excellentiori poteſtate exercent̃. Vñ
non niſi veſtibus ſacris indutus ſacerdos
ad conſecrandum corpus xp̃i accedere dꝫ,
iux̃. tex. in. c. veſtimenta. de con. di. i. Et ita
vr̃ fieri debere in actu poteſtatis iudiciarie
in concilijs max̃. vbi de rebus maximis
totius eccl'ie militantis tractat̃. Scd̛o hoc
perſuadet exemplum concilij ꝓuincialis:
vbi hoc obſeruat̃ a ꝓlatis [inqt ipſe] qui ad
illud accedunt adornati cũ veſtibus ſacris
eis competentibus cum Mitris in capiti-
bus. iux̃. c. qd̛ ſicut. de elec. vbi pꝫ ſm eũ: ꝙ
Archiepꝰ non congregat conciliũ ſine pal-
lio. Et quãꝗ̃ ego crediderim iſtud de ap-
probata eccl'ie et conciliorꝫ conſuetudine in
dubitatum et oĩno ſeruandum eſſe. Atta-
men tantorꝫ patrum reuerentia ſemper ſal
ua. tex. in. d. c. qd̛ ſicut. hoc mihi non ꝓbat:
nec illud dicit ad qd̛ per ipſos allegat̃. Nec
credo verꝫ eſſe ꝙ Archiepꝰ in concilio de-
beat vel poſſit vti pallio: qꝛ per pallium ſi-
gnificat̃ poteſtatis plenitudo pontificalis
officij. de aucto. et vſu. pal. cum ſic. ꝛ. c. niſi
ſpãlis: ſed Archiepꝰ hanc poteſtatis pleni-
tudinem in Epõs et alios prelatos ibi exi-
ſtentes exercere nõ põt: vt diximus ſ. et no.
in. c. paſtoralis. de offi. ordi. Item non põt
Archiepꝰ vti pallio extra miſſaꝝ ſolẽnia:
vt hr̃ in. c. i. et in. c. ad honorem ex eod. ti. et
in. c. ꝫ morem. cen'. di. cum ſi. Ergo in actu
concilij poſteaꝗ̃ miſſam cantauit: pallio
vti nõ poteſt: cũ iſte actus nõ ſit de miſſa:
nec pars miſſe. Preterea ille tex. nõ dicit ꝙ
Archiepꝰ non poſſit celebrare concilium:
niſi ſit pallio indutus: imo non loquit̃ ali-
quid de celebratione: ſed tm̃ de conuocatio
ne. ibi. Preterea cum non liceat Archiepõ
ſine pallio conuocare concilium. Ergo nõ
dicit hoc ad qd̛ allegat̃: ſed dicit ꝙ archie-
piſcopus non põt conciliũ conuocare. Nec
aliqua ſpectantia ad ordinem epãlem exer-
cere anteꝗ̃ pallium a ſede apl'ica accipiat:
et ita intelligunt: et declarant glo. et ſcribẽ-
tes ibi. De mitris aũt albis ſimplicibus ꝛ
planis: q. ſ. eis vti debeant prelati in conci
lio gñali: vltra conſuetudinem et praticam
conciliorꝫ: que ita ſeruat. vt dixi: vt pꝫ ex ge
ſtis eoꝝ ꝓbat̃ arguendo de concilio ꝓuin-
ciali ad gñale. per tex. et no. in. c. ad apl'ice.
de priui. in. vj. Ibi pñti decreto ſtatuimus
vt abbates et alij qbus mitre vſus ẽ ab ea
dem ſede conceſſus. Exẽpti qdem in ꝓuin
cialibus concilijs: et epãlibus ſynodis: qui
bus nonnulli eoꝝ intereſſe tenent̃ mitris
tm̃modo aurifriſiatis: nõ tñ aureas vel ar
genteas laminas aut gẽmas habentibus
vti poſſint. Non exempti vo ſimplicibus
et albis ac planis vtant̃ ꝛc. Et ex illo text.
melius ꝓbari potuiſſet id qd̛ ſ. de paramẽ
tis et ſacris veſtibus diximus per illationẽ
et ꝯſequentiam quandã: qꝛ ſi vtunt̃ in con-
cilio mitris: ergo neceſſario paramẽtis ali
is vti debent: qꝛ ridiculũ eſſet dicere ꝙ mi
tra vterent̃ ſine paramentis. Nõ aũt quare
paramentis et mitra in concilijs vti debe
ant epĩ et ꝓlati: ſummi põt ex tex. illo qꝛ vt
inqt tex. et ibi no. per doc. ex maioritate or-
natus quo quis põt vti colligit̃ maioritas
dignitatis. Ergo hoc ſit vt oſtendat̃ maior
ſanctimonia, grauitas: et auctoritas rerum
que expediunt̃ in concilio ſub iſto ſacro ha
bitu: quo auguſtiores reddunt̃. Et per text.
in. d. c. vt apl'ice. Dixit Jo. mo. et Archi. ibi
in vſi. in alijs ꝟo illum reſtringendo, ꝙ il-
lud: qd̛ ibi dr̃: ꝙ prelati exẽpti vti poſſunt
mitris aurifrigiatis. Intelligit̃ quando nõ
ſunt in ꝓſentia ſui maioris prelati: qꝛ tunc
vti poſſunt mitris ꝓtioſis. Sed Jo. an. quẽ
refert ẽt Gemi. ibi. dixit ꝙ lꝫ rõ glo. que eſt
ibi: faciat pro hoc dicto: tamen nimis per
hoc reſtringi vr̃ priuilegium. Nec ex tex. vr̃
hoc colligi poſſe. Habet tamen equitatem:
et ſm eum de facto ſeruatur apud multos:
vnde videmus inquit: ꝙ his mitris: albis
et planis vtunt̃ Epĩ in preſentia Legatoꝝ.
Et multas alias cerimonias ſeruant: que
ſuper rõe iſtius Decretalis fundant̃: vt nõ

tenere Rondellum in ipſoꝝ Miſſa ⁊ his ſilia. Et ita ſeruat curia in Capella apl'ica, ⁊ vbiq; locoꝝ papa p̄ñte. Pro qbus facere vr̄ tex. in. c. antiqua. de priui. vbi quatuor il li principales Patriarche: qui multis priui legijs ⁊ inſignis ſunt decorati: vt late dixi in libello meo de preſtantia patriarchali: in preſentia Pape vel Legati apl'ici vtētis in ſignijs apl'ice dignitatis, crucem ante ſe de ferri facere non p̄nt, l; alias vbiq; locoꝝ eā deferri faciant. Sed vt fines huic ſcđe que- ſtiuncule faciamus. Erit pro indubitabili deciſione. Concludeñ. q̄ ep̄i ⁊ prelati circa veſtes ſacras ⁊ alia ſimilia: modum ⁊ ordi nem p̄dictum om̄o ſeruare habeant. Et q̄ ita ſit ſeruandum, approbat exp̄ſſe conciliū Conſtantieñ. ⁊ Baſilieñ. in geſtis ſuis: vbi dant modum reſidendi in concilio: ⁊ concor diter determinant: q̄ Miſſa finita oēs p̄la ti ſe pluuialibus īduere, ⁊ mitras albas ha bere debent: excepto preſidente, vel in conci lio celebrante qui hēre debent mitras pre- tioſas. Et ſubdunt q̄ ipſe preſidens d; eē aſ ſociatus Diacono, Subdiacono: Indutis veſtibus ſacris ⁊ eccl'iaſticis, p̄ut eis cōpetit. Et ſedere d; in medio p̄ſbyterij voluendo dorſum ad altare ⁊ vultus ad prelatos. Et hunc eundem ordinem ⁊ modum fere po- nit Liber Pōtificalis in congregatione cō cilij prouīcialis vel ſynodi Ep̄alis. Ubi tñ addit q̄ p̄latus finita Miſſa indutus amī ctu: ſtola ⁊ pluuiali rubeis: ⁊ mitra p̄tioſa: ſecum Diaconum ⁊ ſubdiaconū paramen tis ſilr rubeis vel tp̄i conuenientibus indu tos hēre d;. Mihi aūt magis viderent̄ i cō cilio conuenire paramenta alba atq; cādē- tia. Cum h̄itus extrinſecus interiorē purita tem oſtēdere, ⁊ candida, pura, ⁊ ſincera de- bere eſſe oīa in dicta ꝯgregatione: ⁊ vniuer ſitate oſtēdere videret̄. Sed forte q̄ Liber Pōtificalis h̄uit reſpectū ad ſp̄m ſc̄m. Qui ignis ⁊ charitas ardens d̄r. Qui in linguis igneis ſup Ap'los deſcendit. Et p̄pea rube is paramentis dixit in concilijs eſſe vten- dum: quod ratione non caret.

Quo ordine ſedere ⁊ ſe ſubſcribere debeant Prelati in concilio.

De tertia heſitatiūcula. Quo. ſ. ordine ſedere, ſeq; ꝯñr ſubſcri bere debeant ep̄i ⁊ prelati De cretis: priuilegijs ⁊ alijs con- ſtitutionibus conciliaribus: vr̄ determina- re tex. formalis Gregorij. xvij. di. in. c. conci lia. §. ep̄os. vbi ad lr̄am inquit. Ep̄os ſm or dinationis ſue ip̄s ſiue ad conſedēdum in concilio: ſiue ad ſubſcribendum: vel in qua libet alia re: ſua attēdere loca decreuimus: ⁊ ſuoꝝ ſibi ordinum prerogatiuam vendi- care. Ubi tempus ordinationis non ad ec cleſias: ſed ad perſonas refert̄, ſicut ex con- ſuetudine Cardinaliū ſcē Ro. eccl'ie: ⁊ epi- ſcopoꝝ vniuſcuiuſq; p̄uincie euidenter ap paret. Et per illum tex. no. ibi Gemi. q̄ pre lati non debent in concilio confuſe ſedere: ſed debent premitti digniores: qui prius p̄ moti fuere. alle. tex. in. c. ex ore. de priuile. cō cor. tex. qui eſt palea. xviij. di. placuit. lxxiiij. di. epiſcopoꝝ. facit. lxxv. di. c. fi. ⁊ de maio. ⁊ obe. c. i. ⁊ rō tex. in. l. nemo. C. de offi. magi. officio. vbi d̄r q̄ ille gradus ceteros antece dere d;: quem labor p̄lixior ⁊ ſtipendia lō- giora fecerint anteire. Sedere aūt debent ⁊ non ſtare: vnde ⁊ ſeſſiones fieri dñr g̃ra ho noris ⁊ dignitatis tanti actus: cū ibi ſint vt iudices ⁊ ſententias ferre habeant, que non valent niſi ſedendo p̄ferant̄: maxime ſi ſint diffinitiue. In auc. de iudi. §. ſedebūt. coll. vj. tex. ⁊ ibi late no. in. c. cum eterni. de re iudi. in. vj. Anima. n. ſedendo ⁊ qeſcēdo ſit ſapientior atq; prudentior. Iux̄. philoſo- phus. xxiij. q. i. paratus. iij. q. iij. inducie. v̄ſi. a iudice p̄cedente. vbi ⁊ in. d. c. fi. glo. no. q̄ iudex non ſolum ſedere d; in p̄latione ſen- tentie diffinitiue: ſed vbicunq; res que agi tur plenam cāe cognitionem deſiderat. ij. q. iij. preuaricator. ⁊. q. vj. biduum. Ex pre- miſſis tamen remanet dubium: ex eo q̄ cō cludi vr̄ iux̄. verba tex. in. d. §. ep̄os. q̄ ordi- nationis tempus attendi debeat, ex quo in ferri vr̄ q̄ electi nondum conſecrati oībus alijs epiſcopis poſtponi debeant: ad qđ fa- ciunt no. per doc. in. c. ex ore. de priuile. pro quo facere vr̄: q2 ante conſecrationem non dñr epiſcopi: ſed electi: vt per glo. ⁊ doc. in p̄he. Bonifaciano. ⁊ in. c. i. de religi. domi. ſed qcquid ſit ⁊ quicqd dixerit gl. in. d. c. i. ⁊ alibi. Conſuetudo eccl'ie Romane que p̄le ge h̄r: et ſtudioſiſſime ſeruat: h; q̄ inter pre latos eiuſdem gradus ille qui p̄mo electus et publicatus fuit: alios oēs poſt eū electos ⁊ publicatos in gradu dignitatis eiuſdem precedat. Et ſic p̄mas priori tp̄e electus pri matem. Archiepiſcopus Archiepiſcopum Epiſcopus Epiſcopū. Protonotarius Pro tonotarium:

Honotarius:ꝛ Abbas Abbatem reſpecti-
ue precedat:niſi maioꝛis adminiſtrationis:
officij:vel priuilegij:aut legitime conſuetu-
dinis rō eis aliqd ſpeciale tribueret. Pro
quo bene facit tex. in.d.c.i. de maio. ꝛ.obe.
ibi.ipſe prioꝛ ꝛ maioꝛ hēat qui prius cōita
tis conſilio ꝛ concoꝛdi actione fuit oꝛdina-
tus:per qḋ denotari vr̄ electio prioꝛ. Cum
ergo electi non minus ſint vocales in con-
cilio q̄ꝫ epi cōſecrati:put ſ. diximus. Et cū
iſte actus intereſſendi concilio ꝛ vocē deci
ſiuam ꝛ iudicatoꝛiam dandi:ſit potius ac-
tus iuriſdictionis q̄ꝫ oꝛdinis. ¶ Et cū ſeſ-
ſionis ꝛ prelationis prerogatiua magis ad
adminiſtrationi q̄ꝫ oꝛdini tribuat̄:vt hr̄ in
cle.i.de ſo.compe. Et clare ꝓbat̄ in ſili i Ar
chidiacono:qui lꝫ minoꝛ ſit oꝛdie q̄ꝫ archi-
presbyter:tn̄ cum adminiſtratione ſit ma-
ioꝛ:eū precedit:vt hr̄ ꝛ no. in.c.i.de offi.ar-
chipresby. ꝛ in.c. deliberatione. de offi.leg.
lib.vj.faciunt no. in.l.i.C.de conſuli. lib.xij.
vbi per Bar.ꝛ ad tex.in.d.§.epiſcopos. Re
ſponderi ſm̄ hoc poſſet: ꝙ verbum oꝛdina
tio ibi poſitum non refert̄ ad conſecratōes:
ſed ad oꝛdinationem electionis:ꝓuiſionis:
vel ꝓmotionis:que ēt dici pōt oꝛdinatio:vt
ꝓbatur in.c.ſuper eo.de offi.dele. Ibi.de ꝑ
ſona idonea oꝛdinet eccliam:vnde glo. dicē
ibi.ꝙ verbum oꝛdinet: ambiguitatē conti-
nere vr̄. Et ꝑpea dicit ibi exponendum oꝛ-
dinet.i.ꝓnunciet oꝛdinandam eccliam ad
ꝑſitationem illius ꝛc. ¶ Sit ergo ꝯclō pro
regula:ꝙ hoc caſu et ſilibus. Primo ꝓmo-
ti ſedebunt, et ſubſcribent in concilio ante
alios ſui gradus et oꝛdinis qui poſt ipſos
promoti fuerint:quicūqꝫ ſint:niſi foꝛte eēnt
maioꝛes dignitate: vel adminiſtratione:vt
dixi Pro quo facit tex.et qḋ ibi no. ꝑ Bal.
et alios in.l.i.ff. de albo ſcribē. per Bar.in
.l.i.ff.de obſe.liber.et in.l.ij.§.prius.ff.de vul
ga.et pupil. ¶ Nec valeret conſuetudo ꝙ
minoꝛ maioꝛi preferat̄:ſm̄ Hoſtiē.et alios
in.c.i.de maio.et obe. ¶ Unde dixit Feli.
ibi in rubri.in pe.col.ꝙ nō valet conſuetu-
do,ꝙ Archidiaconus precedat Uicarium
epi:q꞉ hoc caret rōne:et non pōt introduci
niſi ex quadam ambitōe vel ſtultitia:per.c.
legimus.xciij.di.alle.Abb. conſi.xxj. Et ꝙ
Uicarius epi de iure precedere debeat: vi-
de eumdem Abba.alio conſi.ibi precedente
incipiente. Caſus ſuper quo conſilium pe-
titur,talis eſt. Et dicit ꝙ in dictis cōſilijs:
que fecit ꝯ Archidiaconū Uulteranum in

ueniunt̄ multa de iſta ꝓcedentia ꝛ faciētia
ad mā꞉ preceſſionū. ¶ Alia tn̄ eſt prelatio
nis rō:vt ſ. dicebam: in his quoꝝ cathedre
et maioꝛis admīſtrationis prerogatiua pre
ferri iubet: vt in Papa et q̄tuoꝛ Patriar-
chis ꝓncipalibus de q̄bus ſ. qui ꝓpa preemi
nētie loca hn̄t:vnde reſpectu ipſoꝝ alijs oī
bus epis:ſm̄ oꝛdinem cathedraꝝ et ſedium
ſuaꝝ preferri debent,q꞉ lꝫ cum epiſcopis pa
res ſint oꝛdie:tn̄ maioꝛes ſunt adminiſtra-
tione que dat quoddam quaſi priuilegium
eis ſuper alios : vt q̄uis poſt eos eligant̄
et recipiant̄:eiſdem tamen preferantur: ex̄
de conſue.cum olim.ff. de albo ſcriben.l.i.ꝛ
vtrobiqꝫ per ſcribētes. Unde in his q̄tuoꝛ
Patriarchis principalibus poſt Romanū
pontificem prioꝛitas ſedis prioꝛitatem di-
gnitatis declarat:vt inquit Jo. an.per illū
tex.in.c.antiqua.de priuile.ꝓbat tex.in.c.ex
oꝛe.eo.ti. in.c.i.et in.c.ſtatuimus. de maio:
et obe. Et ne foꝛte iſta fuiſſe facta caſu et nō
optima rōne:bene digeſta per ſacros cano-
nes exiſtimaremus. Beatus Hieronymus
ſcribens ad Euandrum Epiſcopum id qḋ
hr̄ in.c.legimus.vſ.qḋ aūt poſtea.xciij.di.
dixit:ꝙ lꝫ a principio oēs presbyteri vocarē
tur et eſſent cū epiſcopis pares in regimi-
ne eccle. Tamen ꝙ poſtea vnus alijs pre-
poni cepit in ſciſmatis remediū. Ne vnuſ
quiſqꝫ ad ſe trahēs ecclīā Chri rūperet ꝛc.
Et per illum tex.dixit gl.no. ibi in vbo po
ſtea circa fi.ꝙ iſta noīa presbyter et epiſco-
pus ante prelationem erant ꝓſſus ſynoni
ma:et qḋ ēt adminiſtratio cōis erat:q꞉ cō-
ſilio ſacerdotus regebant̄ eccle.xcv.di. olī:
ſed in ſciſmatis remedium facta eſt prela-
tio:vt vnus preeſſet:et q̄ad nomen: et quo-
ad adminiſtrationem: et etiam quoad que
dā ſacra:que modo appropriant̄ epiſcopis.
Per que colligi pōt qḋ oꝛdo precedendi et
maioꝛis adminiſtrationis datus fuit in ec-
cleſia,ne confunderet̄ et ſcinderet̄ eius vni
tas. Aliter tamen loqui vr̄ tex.de hmōi pre
latoꝝ preeminentia,et eius oꝛigine.lxxx.di.
c.ij.vbi tex.formalr̄ dicit:vrbes et loca in q
bus primates preſidere debent: non a mo-
dernis:ſed multis ante aduentum chri ſta
tute ſunt tp̄ibus. Quaꝝ Primates Genti-
les etiam pro maioꝛibus negocijs appella
bant. In ipſis vo vrbibus poſt aduentum
Chri: Apli et eoꝝ ſucceſſoꝛes. Patriarchas
et Primates poſuerunt:ad quos epiſcopo-
rum negocia:(ſalua tamen in oībus aplica

P

auctoritate) ꝛ maiores cauſe poſt apl'icas ſe-
dem ſunt referende ꝛc. Sed iſtud ꝯrium fa
ciliter tollit̃: q2 tex. Hieronymi reddit cām
quare conſtitutus fuerit: conſtituiq3 debue-
rit vnus pontifex maximus: qui eēt caput
totius ecclie militātis. Iſte vō tex. aſſignat
cām: quare facti ſint alij patriarche prima-
tes ꝛ Archiepiſcopi in partem ſolicitudīs:
ꝛ vnde traxerint origines: ꝛ ſic nullū ꝯrius.
Et hoc idem hr̃ in. d. c. ij. ꝛ ſeq. ꝛ quaſi p to.
In ꝓpoſito ergo rōnabilis fuit iſta eccleſie
traditio ꝛ ꝯſuetudo: ꝙ aliquis oībus ꝑfer-
ret̃, vt papa tanq̄3 caput: qui ꝑeſt ꝛ patriar
chis ꝛ alijs: Patriarche Archiepis: archie-
piſcopi Epis, Epi Abbatibus ꝛc. Et q2 oc-
currere poterat ꝙ prelati eiuſdem gradus:
inter ſe in ꝑcedendo ꝯcurrere poſſent. Ideir
co vt tolleret̃ oīs h3ſitatio: conſuetudo ec-
cleſie Ro. que eſt optima legum interpres:
extra de conſue. cum dilectus. interꝑtando
tex. in. d. §. epos decreuit. ꝙ primo electus ꝛ
publicatus in eodes ordine alios eiuſdē met
ordinis poſtea publicatos ꝛ electos ꝑcede-
ret. Unde bene dicebat Bal. in ꝓpoſito in
ti. qui feu. dare poſ. circa fi. in vſi. feu. ꝙ quā
tum h3 conſuetudo de actu: tm̄ h3 de poten
tia. Cum hac itaq3 eccleſie Ro. conſuetudi-
ne inuiolabili traſeūdo aſſignemus ꝛ nos
in vlī concilio vnicuiq3 ordini locum ſuū:
qd̓ qdes melius intelligibiliuſq3 faciemus,
ſi premiſerimus qd̓ fecit. d. Alexandrinus.
in. d. §. epos. in. ij. col. vs. ꝙ loca que ſunt iux̃
principem ſeu pontificem maximum tāto
ſunt digniora, quanto ei ſunt viciniora: vn-
de illi qui apud Pontificem: vel eius lega-
tos ꝛ preſidentes in Concilio vel alibi ſe-
dent tanto digniores reputant̃ quanto eis
proximiores erunt in ſedēdo: niſi forte eēnt
ſeruitores vel deputati ad eoꝝ obſequia:
Prout no. probatur in. c. perlectis. xxv. di.
ꝛ pro hoc dicto facit rō. Quia ars quantū
pōt naturam imitatur. ar. in. l. qui is idē ff.
de verb. obli. Sed videmus ꝙ membra no
tabiliora circa caput conſiſtunt ꝛ verſant̃:
vt oculi, aures: os, naſus, cor: manus ꝛc. Et
quanto capiti ſunt proximiora tāto dignio
ra indicantur: ꝛ quanto a capite remotio-
ra: tanto illis viliora exiſtimantur, Prout
ſentit etiā gl. in ver. hinc trahe. inſti. de bo-
no. poſ. §. alia. ꝛ Bal. in. l. obſeruare §. ante
vero. iuxta fi. ff. de offi. procons. ꝛ lega. Un̄
in propoſito de quo3 notand̄ dixit Bald.
poſt glo. ibi in. l. decernimus. C. de ſacr. ſan.
ecclē. ꝙ qui ſedet ad dexterā Principis di-
gnior eſt illo qui ſedet ad ſiniſtram: ꝛ glo.
inſti. de bono. poſ. §. alia. dicit ꝙ digniores
altiori loco ſedere debent: ꝛ ꝙ altior dicit̃
qui dn̄o eſt proximior: ꝛ qui dn̄o magis ē
proximus honoratior habetur: Itē qui pri-
or eſt in dandis votis in vniuerſitate: vt
colligitur ex §. hinc ēt. xvii. di. Ponit Bal.
in ti. de controuer. feu. apud pares. cur. c. i.
in vſibus feu. Poſſemus etiam cum pre-
miſſis addere illud qd̓ dixit. Geminia. in
d. §. Epos. quem ēt ſequitur. d. Alexandri-
nus. ibi in vlti. col. ponendo in hac mate-
ria precedendi quaſi regulā. Quia ordo de
quo in. d. tex. Tunc demū debet attendi: qn̄
alie inequalitates ceſſant: Et ideo ꝯcludit:
ꝙ ſi vnus precedit alios dignitate vel or-
dine ille prefert̃. xvij. di. placuit. ꝛ c. precipi-
mus. xciii. di. ꝛ. C. de priuileg. Urbis Ro. l.
j. li. xij. Sed quia ſ. diximus illum precede-
re qui maior eſt ordine vel dignitate ſm
Gemi. aduertendum nihilominus erit: ꝙ
hoc non eſt indiſtincte ver̃: q2 aliqn̄ maior
adminiſtratione: ꝑfertur illi qui maior eſt
ordine. Sicut videmus in Archidiacono
qui eſt ſimplr̄ Diaconus: ꝛ tn̄ ꝑcedit Ar-
chipreſbyter̃, qui eſt in ſacerdotio: ꝛ hoc eſt
rōne maioris dignitatis: vel adminiſtratio
nis: vt hr̃ ď offi. archipſby. c. i. glo. in. c. i no
uo. xxj. di. archi. in. c. perlectis. xxv. di. glo. in
c. deliberatione. de offi. lega. in. vj. Joā. de
ana. in. c. ad liberandam. de iude. Dixit tn̄
Gemi. in. d. §. epos. ꝙ Archidiaconus ī his
que ſpectant ad ordines minor eſt archipre-
ſbytero: vnde ī Miſſa ei ſeruire d3. In his
aūt que Archidiacono competunt rōne di
gnitatis ex̄ Miſſam: vt in loco ſeſſionis: in
voce danda: in iuriſdictiōalibus: ꝛ ſilibus.
Archidiaconus precedit Archipresbyter̃.
Facit ad predicta glo. in. c. quāq3. ij. q. vij.
iunctis his que no. per panor. in. c. in eccle-
ſia. il. ij. de elec. vbi t3 ꝙ presbyter Cardina
lis prefert̃ epō, pro quo eſt. Inno. poſt. Jo.
an. in. c. dilectus. de prebē. Primū itaq3
locum in concilio ſummo eccle. militantis
capiti hoc ē ſciſſimo dn̄o nr̄o pape: vel ipſo
abſente eius legatis: ꝛ preſidentibus in me
dio Capelle maioris vel presbyterij: in edi-
to: ſeu eminentiori loco aſſignabimus. xxij.
di. c. i. ꝛ. ij. xij. di. non decet. cu3 ſi. Diximus
aūt in eminentiori loco: q2 princeps ꝛ ꝑſer-
tim papa: qui caput corpis nr̄i figurat: emi
nere d3 tanq̄3 in ſpecula: vt a cunctis videri

⁊ alios videre poſſit: ⁊ ꝓpea in altiori cum
ſedere cõuenit. inſti. de bono. poſ. §. alia. vbi
bona glo. Pro quo etiã facit, q͛ papa ⁊ eius
preſidentes in concilio, ⁊ alibi: habent offi-
cium docendi ⁊ ꝓpea chr̄i exemplo: qui cus
docere vellet aſcendit in montem. altius ſe
dere debent: vt a terrenis abſtracti ſurſum
ad celeſtia intendere videant̄. Nam quãto
quis preeſt melioribus: tanto ipſe melior ⁊
honeſtior eſſe d͛z: vt dixit. tex. in auc. de de-
De Patriarchis. fenſo. ciui. ¶ Secundum locũ concilij: ſi ſa-
cros canones ſeq volumus patriarche Cõ
ſtantinopolitano ꝯcedemus. xxij. di. conſtã
tinopolitane. c. renouantes. ⁊ extra de pri-
ui. antiqua. Quicqd dixerit Hoſtiẽ. in. d. c.
antiqua. qui ſibiipſi ⁊ dignitati ſue gratifi-
cando, et in cã ꝓpa iudicando, dixit Cardi
nalem. hoſti. hr̄e ſm locum ex priuilegio ⁊
ex merito: eo q͛ papam conſecrat: et Impa
torem inungit: et eſt pileatus: vt dicit ipſe:
ſed hoc ſcripſit defendendo dignitates ſuã:
vt inquit Abb. panor. ibi. Unde aũt habue
rit illud priuilegium et vbi reperiat̄: neſci-
tur. Sed de priuilegio et precedentia iſtorũ
quatuor principalium patriarchaꝝ eſt ma-
nifeſtum in corpore iuris: que priuilegia ſe-
pius approbata fuere per concilia vlia. Et
ꝓpterea cum bona venia. d. Hoſti. ſeqmur
pro nunc determinationẽ concilij. viij. xxij.
di. in. c. diffinimus: vbi inquit tex. formalr.
Diffinimus neminem ꝑſus mundi potẽ
tatuum: queq̄ꝫ eoꝝ qui patriarchalibus pre
ſunt ſedibus inhonorare aut à ꝓpo Trono
amouere tentare. Precipue qdem ſanctiſſi
mum papam ſenioris Rome deinceps con
ſtantinopoleos patriarcham. Deinde vero
Alexandrie: Anthiochie: ac Hieroſolymo-
rum. Quis hanc forte ꝯtentionem auferre
cogitauerit Sixtus quartus pontifex maxi
mus: qui ſtatuiſſe dr̄: q͛ cedentibus aut dece
dentibus quatuor patriarchis predictis: di
cte ſedes et dignitates patriarchales dein-
ceps non darent̄ niſi Cardinalibus. Et for
te qd̄ reuerẽdiſſimus colende memorie. d.
meus. dominus Hieronymus Lãdus no-
bilis Uenetus: qui tunc merito ꝓbitatis et
ꝟtutis ſue Conſtantinopolitanã eccliãs ob
tinebat: quiqꝫ cum eſſet vir integerrimus
magni cordis: inate eloquentie: ingenij per-
ſpicaciſſimi: ⁊ reꝝ humanaꝝ ac diuinaꝝ ex
perientia preclarus. Pro dicta ſua dignita
te tuenda: reparanda: in priſtinum ſtatum
reſtituenda: ⁊ illuſtranda multum labora-
uit. Huic forte dedit cãm edicto: attamen
Decretum illud Sixti nr̄is preſertim tpi-
bus non vſquequaqꝫ eſt in obſeruantia: q͛
vt experimento ⁊ re ipſa videmus dicte ſe
des patriarchales: etiam inferioribus prela-
tis ꝯcedunt̄. ¶ Certium igit̄ locum patri-
arche Alexandrino attribuemus. Quis tẽ
poribus priſcis eus ſm obtinuiſſe legamus:
vt eſt expſſius. xxij. di. c. ſacroſancta. Quare
aũt ſedes Alexandrina de ſcda facta ſit ter
tia. Dixi copioſe in dialogo meo de preſtan
tia patriarchali: ⁊ ꝓpea hic diutius non in
ſiſto. Quartum itaqꝫ Anthiocheno. Et qn
tum Hieroſolymitano patriarche locũ aſ-
ſcribemus. d. c. antiqua. de priui. cum cõcor.
Sextum vo locum poſt iſtos. d. Cardinali
Hoſti. rõnibus pſcriptis relinquemus. Et
deinceps poſt eum alios dños Epos Car
dinales. Poſt hos pſbyteros: deinde Dia
cones Cardinales: ſm eoꝝ electiones: pu-
blicationes: ⁊ ordinationes, niſi aliud obſta
ret. Gradatim ſedere faciemus: ar. ab ordi-
ne lr̄e. lxxix. di. oportebat. ⁊. c. ſiquis ex epis.
iuncta glo. ⁊. xij. q. ij. cum redemptor. Dicit
aũt Gemi. in. d. §. epos. xvij. di. in ſi. q͛ inter
Cardinales debent pferri conſtituti in ma
iori ordine ſm eoꝝ dignitates. vz. p. Epi. 2°
Presbyteri. ⁊ deinde Diaconi Cardinales
alleg. iura ſupraſcripta. Et ſubdit q͛ nihilo-
minus. gl. in. c. legimus. xciij. di. in ver. nec
altẽa. dicit q͛ ꝯſuetudo Ro. curie hʒ q͛ Dia-
coni Cardinales preferunt̄ presbyteris. Et
dicit q͛ ſi hoc eſſet veꝝ ꝯſuetudo eſſet ſeruã
da. Item repetit. d. Alexandrinus ibi: ſed
dicit, q͛ veꝝ eſt. ſ. q͛ ꝯrius indies videmus.
Quia pſbyteri Diaconibus Cardinalibus
pferunt̄. Quinimo hoc idem dicit tex. ⁊. d.
glo. in. d. c. legimus. ſi recte inſpiciant̄. Dicit̄
enim glo. q͛ tex. ille rñd. tacite qõni. Et ſub
infert. Nõne Diaconi Cardinales Roma
ni pponunt̄ oĩbus pſbyteris: exceptis pſby
teris Cardinalibus. Quibus vident̄ pari
ficari? Non ergo dicit glo. q͛ Diaconi Car
dinales pſbyteris Cardinalibus pferant̄:
ſed alijs tm̄ pſbyteris non Cardinalibus.
¶ Poſſet tñ oriri forte altercatio in conci-
lio iter quatuor Patriarchas minores. vz.
Aquileien̄. Bituricen̄. Graden̄. ⁊ Piſanũ:
⁊ pſbyteros ac Diacones Cardinales. De
quibus patriarchis hr̄ per gl. ⁊ Archi. xxi.
di. cleros. ⁊. xxij. di. c. ſi. De Aquileien̄. i ſpe
cie. ſr. q. i. nunc vo. De Bituricenen̄. in. c. cõ
queſtus. ea. cã. ⁊ qõne. De Graden̄. xxij. di.

erubeſcāt. De Piſano quoqꝫ ſubaudiēdum eſſe dicit Hugo. quem refert Archi. in. d. c. cleros. alle. glo. quoad eoſdem patriarchas. in. d. c. ſi. Quam tamen caute loquta fuiſſe dicit. pp ter. auc. in. d. c. cōqueſtus. gl. ibi colligit arḡ. ꝙ archiepi̅ ſubſunt primatibus ⁊ patriarchis: vt. xxi. di. c. i. lxv. di. de pſona. ⁊ xvij. di. multis. Et ppea in pposito de quo ſupra. Dixit Gemi. in. d. §. epos. circa ſi. ꝙ ſi queraꝫ de iſtis quattuor inferioribus patriarchis: an. ſ. debeant pferri Cardinalibus: ſi conſuetudo curie aliqd diſpōit illa ſeruetur. Si vͦ nihil diſponit videreꝫ ſm eum, ꝙ deberent Cardinalibus pferri: qđ pbari dicit in ſupraſcriptione. c. ꝯſtitutus. lo. p̄. de appel. ¶ Nam ſupraſcriptiones Decretalium faciunt ius: vt no. gl. in. c. quoniā. de elec. lib. vi. ⁊ no. in. d. c. i. de reſcrip. Idem fere refert ⁊ ſeqꝛꝫ. d. Alexādrinus ibi. ſed d. Jo. de turre cre. in ſumma ſua de eccl̄ia. lib. iij. c. xxvi. dicit: ꝙ Cardinales ſm cōſuetudinem Ro. curie preferunꝫ iſtis dn̄is patriarchis vltimis. Idem aſſerit. d. Petrus de mōte in trac. ſuo. de poteſtate pape. Imperatoris ⁊ concilij. §. quinto quero qualr ordinari debent. Qui putat in hoc ſeruandam eſſe dictam ꝯſuetudinem, ſed vbi non eſſet iſta conſuetudo: tunc dicit ꝙ iſti q̄tuor inferiores patriarche pferri deberent p̄bis Cardinalibus: per ſupraſcript. d. c. conſtitutus. Ubi patriarcha Graden̄. pponit in ordine lr̄e p̄ſbytero Cardinali. Nam validus eſt in iure argu̅m a pſcriptione capl̄i: ar. l. vt no. glo. in. d. c. quoniādam. in ver. predicatorum. ⁊ in. c. ſi. de pac. lib. vi. Eſt tn̄ aduertēdū: ꝙ Magiſtri cerimoniaꝝ. Cu. Ro. i ordinario libro ſuo vbi de concilio gn̄ali loquunꝫ lib. p̄. ſedes quatuor patriarchaꝝ pn̄cipalium: alr̄ collocare videnꝫ in loco ſeſſionum. Nam deſcriptis ſedibus dominorum Cardinaliū a dextris ⁊ a ſiniſtris pape. Dicunt ꝙ dicti q̄tuor patriarche ſedebunt in quatuor ſingularibus ſedibus e regione ⁊ ꝯ faciem pontificis: poſt tn̄ oēs Cardinales. Et ita ſeruatum fuiſſe atteſtanꝫ in concilio piſano: preſidente Alexandro qnto, ⁊ in cōcilio Conſtantienſi preſidente Joāne. xxiii. Sed qcqd ſcribaꝫ circa iſtos q̄tuor pn̄cipales: circa alios patriarchas inferiores cū in iure non hēamus expſſum priuilegiū iſtoꝝ quatuor Patriarchaꝝ minoꝝ ſicut hēmus priuilegia alioꝝ q̄tuor principalium: rōnabiliter dici poſſet: Quod quāuis ex mera diſpoſitione iuris antiqui quilibet Epiſcopus oēs presbyteros ⁊ Diacones Cardinales rōne ordinis precedere deberet: quia non eſt in eccleſia Dei reperiri maiorem dignitatem, vnde ⁊ Papa ſe Epiſcopū appellat: vt habetur in prohemio Bonifatiano lib. vj. ⁊ ſuis in concor. Attamen cum hodie pp nimis grandem ⁊ valde ſublimem adminiſtrationem ⁊ reuerentiam quam a longo tempore citra ſibi i eccleſia Dei vēdicarunt: ſummū pontificem ex eoꝝ collegio eligēdo: eiqꝫ aſſidue in rebus arduis ⁊ cauſis maioribus aſſiſtendo: cōſulendo ⁊ ſecus laborādo: ipſius pape membra: ⁊ pars corporis ſui dicantur: crediderim ipſos dn̄os presbyteros ⁊ Diacones Cardinales preſatis minoribus patriarchis honoris gratia ⁊ reſpectu premiſſoꝝ preferri: ⁊ ita credo ſeruatum fuiſſe in Concilijs moderniorībus preſertim in Conſtantien̄. ⁊ Baſilien̄. ſummendo argu̅m ab ordine littere. Quia ex geſtis eoꝝ conſtat ꝙ in votis dandis in ſubſcriptionibus: ⁊ alijs, quotiens noiānꝫ Cardinales alijs prelatis in eis prepoſiti fuere: poſt oēs Cardinales igitur ſedere poterunt dicti quatuor minores patriarche: ⁊ poſt eos alij primates ⁊ archiepiſcopi: ſm ordinationes hoc eſt, pmotiones vel electiones ⁊ publicationes ſuas: niſi forte appareret de alicuius priuilegio: quo ad huiuſmodi prelationem. Quicquid dixerit idem petrus de monte in. d. trac. ſuo. verſi. quinto queritur: Ubi dicit ſe vidiſſe in facto dubitari: an Archiepiſcopus Mediolanen̄. precedere deberet Rauennatem: ⁊ ꝙ dicebatur ꝙ non: quia ciuitas Rauēne eſt antiquior: de qua meminit glo. i. infortiati: ⁊ ꝙ ppea ratione antiquitatis eidem Archiepiſcopo Rauennati erat deferendum: quia ſemp̄ veneranda ſenectus. l. ſemp̄. ff. de iure īmunit. facit qđ not. glo. xxi. di. cleros. Sed in ꝯtrium eſt veritas dicit ipſe: ꝙ Archiep̄s Mediolanen̄. debet preferri Rauennati. Ut eſt expreſſum. xvij. di. §. hinc ēt. ad ſi. Ubi in ordine ſcripture Mediolanen̄. pfertur: ad idem pro ordine lr̄e. xxiiij. q. i. alienus. ⁊ no. xcvj. di. benequidem. in glo. in v̄. Mediolanen̄. per Archi. pro quo facit. C. de nouo. C. compo. l. i. §. quibus. ⁊ de hac cōtrouerſia. glo. iuris ciuilis facit mentionem. C. de ſacroſanc. eccle. l. decernimus. Et ita dicit ipſe: ꝙ cum in Cōcilio Baſilien̄. fuiſſet interrogatus de facto interroganti reſpon.

¶ Sed qcqd

¶ Sed quicqd in facto fuerit: bona cū ve-
nia ſua. Quāq̄ ipſe pro ſe habeat Gratia-
num auctorem erroris ſui. poſt. c. concilia §.
hoc quoq̄ notandum eſt. xvij. di. Ego cre-
do q male cōſyderauerit dicta ſua: ꝛ ppea
q male ēt rn̄derit: nec aduerterit ad illud
qd̄ ſcribit Archi. poſt Hugo. ꝛ Gemi. poſt
eos in. d. §. epos. Nam conſyderare debuit.
d. Petrus q miſſiones ꝛ ſubſcriptiōes: que
facte fuerunt per Laurentium Archiepm
Mediolañ. in. d. § hinc ēt. xvij. di. ꝛ in. c. bn̄
quidem. xcvj. di. cum loquunt̄ de rebus ec-
cleſiaſticis fuerunt in eodem concilio Sy-
machi pape: ꝛ facte fuerunt per eoſdem Ar
chiepos: pſonis non mutatis. Et conſyde-
rare debuit tex. in. d. c. epos. qui fuit Grego-
rij: quāq̄ ab aliq̄bus habeat pro § c. cōcilia.
Quibus iunctis aīaduertere debuit q in
dictis iuribus expſſe non determinat̄ id ad
qd̄ īducunt̄. vȝ. q Archieps Mediolanen̄.
precedere debeat Rauēnatem: ſed tn̄ indu-
cit̄ ibi argm̄ ab ordine lr̄e: q vnus Archie
piſcopus q̄nq̄ alterꝝ pcedit. Quō aūt vnus
alterꝝ pcedat: ſubiunxit idem Gratianus. ꝛ
oſtendit per tex. Gre. in. d. c. epos. Et iō pō-
derare debuit. d. Petrus. q regula erat in
ɔ̄rium: ꝛ ɔſuetudo Ro. eccleſie: quā ipſe to-
tiens in capella aplica ꝛ alibi experimento
comprobauerat: ꝛ ppea rn̄dere ꝛ conclude
re debuit, qd̄ tenent ꝛ ſcribunt doc. in alle.
c. epos. ꝛ dicere q lȝ tex. ꝛ verba Gratiani
in. d. § hinc ēt hoc innuant. Tn̄ hoc ɔcludē
ter non pbant: q lȝ Archieps Mediolanē.
primo rn̄derit ꝛ ſubſcripſerit: nō tn̄ fuit q
rōne ſedis Archiepalis honorabilioris hoc
ſibi competeret, ſed q ita tūc: ꝛ in dicto cō
cilio ɔtigit de facto. Eo forte q pfatus Lau
rentius Archieps Mediolanen̄. ordinatus
hoc ē electus ꝛ publicatus fuerat ante Ra-
uennatem: ꝛ ppea ante rn̄dit ꝛ ſubſcripſit.
Nec obſtant verba Gratiani. in fi. dicti §.
hinc ēt. inq̄tum dixit q per tex. ibi. ꝛ in. c.
beneqdes colligit̄ Archiepm Mediolanē.
hr̄e ſedis prerogatiuam ex quo prius reſpō
dit ꝛ ſubſcripſit, q rn̄detur q idem Gra-
tianus aut in hoc allucinatus eſt: q poſtea
ſtatis ſubſcripſit regulā. Greg. in. d. c. epos.
Aut forte ita itellexit loqui dicta iura: ſm
tpa antiqua anteq̄ iſte ordo pcedendi etiā
ex ɔſuetudine Ro. curie emanaſſet: ſed re ve
ra qcquid ipſe ſenſerit ex dictis iuribus col
ligi non pōt: q ſedem Mediolanē. preferre
voluerint ſedi Rauēnati ſed iuncta. d. regu
la. c. epos. q potius innuant ɔ̄rium: ꝛ q ex
eis oſtendat q̄uo vnus Archieps precedit
alterꝝ. ¶ Non ēt obſtat argm̄ ab ordie lr̄e.
Quia argumenta non admittunt̄: aut pro
bant vel ɔcludunt. Ubi ɔ̄rium expreſſe a iu
re determinatum repit̄: q incertis ꝛc. Nec
Archi. in. d. c. beneqdem: hoc dicit ad qd̄ al
legat̄. Immo potius ɔ̄rium aſſerere vr̄: q
reprehendendo quaſi gl. ibi in ver. Medio-
lanē. dicit q hoc non vr̄ multum efficax ar
gumentum: q idē dici poſſet de oibus alijs
Epis, qui reſpondent ꝛ ſubſcribunt ſe in cō
cilijs: q. ſ. illi epiſcopi qui ſe ſubſcripſerunt:
ꝛ eorꝝ ſucceſſores ſemp ante illos, qui poſt
eos ſubſcripſere ſubſcribere deberēt: qd̄ ta-
men eſt falſuȝ. Et lȝ dixerit Archi. ibi q me
lius pbatur illud argm̄. ſ. ibidem in ver. ſcā
ſynodus: vbi ſynodus prius noīauit Laurē
tium Archiepm Mediolanē. q̄ Rauēna-
tem. Tamen nec iſta rō concludit: q idem
fuit ꝛ in idem recidit. Ideo. n. forte pus no
minatus fuit: q honorabilior erat rōne po
ris electionis vel pmotionis ſue: vt dixi: ꝛ
ppea idem Archi. in. d. c. epiſcopos. in fi. di
xit. q Gratianus fecit ibi argm̄ ꝛ poſtea il
lud nō ſoluit: ꝛ ideo dicit q antiqui poſue-
runt ibi vnam glo. que dicebat, qui vulne-
rauit mederi debuit, ſit ergo cōcluſio vera
ꝛ indubitata: q Archiepiſcopi oēs ordine
predicto ſuccedant in ſeſſionibus concilia-
ribus precedendo oēs epiſcopos: non habi-
to reſpectu ad ordinationes ſeu pmotiones
ipſorꝝ epiſcoporꝝ: cum Archiepiſcopi maio
res ſint: reſpectu maioris adminiſtratiōis:
per tex. ꝛ no. lxx. di. c. j. ij. ꝛ. iij. Et predictas
Regulam firmat glo. in. d. c. epiſcopos. q̄ di
cit q gn̄al꞉ eſt: q qui prius dignitatem ce-
perunt preferendi ſint alijs. lxxiiij. di. epiſco
porꝝ. lxxv. di. c. vlt. ꝛ extra de maio. ꝛ obe. c.
i. Cum ille gradus ceteros antecedit: quem
labor plixior ꝛ ſtipendia longiora fecerunt
anteire. C. de offi. magi. offi. l. nemo. Que ta-
men oīa ſane intelligenda ſunt: vt regulr̄ p
cedāt: put ſ. dcm̄ fuit, niſi aliquis priuilegio
vel alia officij alicuius prerogatiua alios
ante ſe pmotos forte precederet. ¶ Poſt
Archiepiſcopos Epiſcopi oēs ſm tpa pmo
tionum ſuarꝝ ſuccedent: vt. d. §. epiſcopos. cū
iuribus ſ. repetit. ¶ Poſt epiſcopos Pro-
thonotarij aplici ſm ɔſuetudinē curie Ro.
ſedebunt. ¶ Et poſt eos Abbates: qui iter
fuerint eo modo quo ſ. diximus: in ti. q ſint
vocales. Prothonotarios aūt āte Abbates

Prothonotarij

ſedere fecimus, qꝛ vt dixi: ita ſeruat ſtilus ⁊ ordo capelle aplice a quo diſcedere non lꝫ: cum ſcā Ro. eccl̄ia aliaꝝ ⁊ oīum chr̄i fideliū mater ſit ⁊ magiſtra. de ſum. tri. c. ſ'. li. vj. Iſti aūt Prothonotarij de ſtilo curie in lr̄is papalibus vocant̄ magr̄i ⁊ dicunt̄ notarij Pape: de qbus hr̄. v. q. i. qdam. xij. q. ij. cum redēptor. xvj. q. v. puenit. in pſcrip. in. c. cupientes. de elec. in. vj. in. i. gl. in. c. ſcriptum. in ſupraſcrip. eo. ti. ⁊. xxvij. q. ij. Agathoſſa. in pſcrip. Qui hodie honorant̄ inter prelatos: ⁊ rocchettum ac cappam geſtāt in capella Pape ſicut faciūt Epiſcopi. Ibique habent locum honoratū: ⁊ quotiēs papa in capella vel alibi in diuinis dat ſolēnē benedictionem. Unus eoꝝ ante ipſum genuflexus ſuſtinet fimbriam pluuialis pontificij. Et cum in publicum mulis vehunt̄. Galero in totum nigro vtunt̄. Dicūt etiā aliqui ꝙ iſti Prothonotarij gerunt typum euangeliſtaꝝ. ¶ Sed ꝯ hoc ⁊ ꝯ eoꝝ dignitatem facit tex. in. l. vniuerſos. C. de decurio. lib. x. iuncta eius glo. vbi Imperator iubet ꝙ oēs decuriones abſtineant a tabellionatu: ⁊ rō fuit ſm glo. ibi. Qꝛ notarij dicunt̄ ſerui publici. ff. de adop. l. non aliť enim. Et ſic dicit glo. eſt vile officium: ſicut ēt ꝓcurationem recipe: vt. l. ſiqs ꝓcurationem. C. de decurio. eo. li. alias qui tabellionatus officium exercet decurionatus deponit honorem. C. de tabula. ſcribis. ⁊ olographis. l. ij. eo. li. x. ibi. Depoſiturus ſui ordinis penitus dignitatem. Appellant̄ ēt quandoqꝫ pape cartularij. ij. q. iiij. c. que de cā. Hec d' prothonotarijs retuli: qꝛ. d. petrus de mōte Epiſcopus nr̄ Brixiē. in Reptorio ſuo. in ver. prothonotarius: dīc ꝙ iſti prothonotarij precedūt Archiepiſcopos ⁊ epiſcopos. Quis aſſerat ſe vidiſſe ꝯtrarium ſeruari in concilio gnāli. Et ego qdem a tpe fe. re. Sixti. iiij. a quo tēpore citra curiam Ro. ſeq cepi: vſqꝫ ad hec tpa ſctiſſimi. d. nr̄i domini Iulij ſcd̄i i capella aplica ⁊ alibi palam ⁊ ſine exceptione aliqua ſeruari vidi. Audiui tamen ꝙ hmōi corruptela dudum ī curia inoleuerat. Et ꝙ pius ſcd̄s eam rōnabiliť ſuſtulit: ac ſtatuit ⁊ decreuit: ꝙ decetero prothonotarij in curia ⁊ extra in ſeſſionibus: in ꝯceſſu. Et alijs publicis actionibus: nullo pacto Epiſcopos antecederent. Pro quo bene facit tex. Hieronymi. xciij. di. legimus. ⁊ qd̄ hr̄. in. c. precipimus. vbi reprobatur ⁊ vehementer arguit̄ iſte abuſus: ꝙ Diaconus. ſ. Epiſcopus precedat. Quis. n. ſm ea que notant̄ p Archi. ⁊ Gemi. poſt eum. in. c. i. de ꝯſue. lib. vj. dici poſſit ꝙ Prothonotariatus ſit dignitatis officium. ar. eoꝝ que no. i. q. iij. eꝑs. extra de cle. non reſi. c. iij. ⁊ de concer. preben. c. ij. Quia vr̄ ſaltem hēre ꝑcedentiam alioꝝ clericoꝝ: qd̄ dignitatē arguit. Tn̄ re vēa magis vr̄ honorabile officium ꝙ̄ dignitas cū nullam habeat adminiſtratiōem, vel iuriſdictionem: vel dignitatis inſigne: niſi ꝙ̄tū honeſtādi ordinis illius gr̄a: ſibi ſedes apl̄ica gratioſe ꝯceſſit. Unde ridiculus vr̄ dicere: ꝙ tale officium exercentes: qualeſcunqꝫ ſint: ſe equiperare, imo ꝑpōere auſi fuerint dignitati eꝑali, qua in eccleſia dei non reperitur maior: vnde culmen dignitatum appellat̄. Nec papa maioris dignitatis titulo decorari potuit: ⁊ ꝓpea ſe eꝑm appellat: vt hr̄ late in ꝓhemio Bonifatij lib. vj. cum concor. Non tn̄ negauerim qcquid ſcribat̄: qn Prothonotarij illi ꝑſertim qui incedunt in habitu ſint digni ⁊ honorabiles ꝑlati in eccl̄ia dei: lꝫ hodie multū viluerit iſtud officium: qꝛ paſſim ⁊ indifferenter oībus etiā viliſſimis ſtabularijs conceditr̄: qui cum habitum non deferant cum eoꝝ dedecore ſe ꝓthonotarios appellāt. Sed loqndo de his q habitū deferunt: ⁊ qui prelatoꝝ noīe cenſent̄: ꝙ concilijs intereſſe debeant ſaltē ꝯſulendo: ⁊ eoꝝ officium exercēdo. Facit optime qd̄ legit̄ in Regiſtro Greg. lib. vlt. ep̄la penul. Ubi poſt multoꝝ Ep̄oꝝ ſubſcriptiones. Hec qꝫ ſubſcriptio apponit̄. Ego. P. Notarius. ſ. Ro. eccl̄ie feci: ſubſcripſi: ⁊ ſigillaui. Ad que faciunt que leg. ⁊ not. ij. q. iiij. ꝙ̄to. xxiij. q. v. quali. ⁊ centeſima. di. nō multum. Ibi veniente illuc Caſtorio Notario ſcē eccl̄ie: cui deo auctore ꝑſidemus ⁊c. Ubi apparet ꝙ qnqꝫ a ſede aplica mittant̄ Nūcij vt honorabiles ꝑlati. ¶ Quare aūt Abbates in concilio ⁊ alibi: non ꝑcedant iſtos Prothonotarios: cum ipſi ſint in ſacerdotio conſtituti ⁊ aliqui eoꝝ iuriſdictionē habeant ēt eꝑales vel qſi. Rn̄deri forte poſſet: ꝙ nomen Abbatis potius eſt nomen ſollicitudinis ꝙ̄ ordinis, honoris: aut dignitatis: vt dicit glo. in. c. tuam. extra de eta. ⁊ q̄li. in ver. non aſcendat, ⁊ ꝓpea alios prelatos precedere non debent: ſed in humilitate meroris monachalis cūctis ſe poſtponere. Contra hoc tn̄ inſurgere vr̄. Abb. Panor. in. c. decernimus. de iudi. in. ij. notabili. Et per illum tex. dicit ꝙ Abbates ſunt ꝑlati

in eccleſia dei. alleg.c.i.de eta.ꝛ qualita.ꝛ.c.
idētitatibus.de ele.li.vj.Ubi ſm eum ꝓba
tur ꝙ Abbates hñt dignitatem:ꝛ ſic vr:di
cit ipſe:ꝙ ſint preferendi alijs clericis ꝑua
tis remittit ad glo.in.c.a ſubdiacono.xciij.
di.ꝛ ad no.per Jo.de ligna.in cle.ꝛ ſi ꝑnci
palis.de reſcrip.ꝛ ad glo.in cle.i.eo.ti.Que
ibi querit an nomen Abbas ſonet in no
mē dignitatis vel officij ꝛ ꝑ ſius dicit idē
abbas in.c.ex ore.de priui.in.iiij.no.inducē
do illū tex.in argū:ꝙ Abbas ds tenere pri
mum locum inter alios prelatos citra epſ.
Quia rõne religionis ꝛ dignitatis ſibi plu
rimum deferendum eſt: ꝓ hoc alle.d.c.i.de
eta.ꝛ quali.Dicit tñ ꝙ ille tex. in.c.ex ore.fa
cit in ɔ̄riū:qꝛ illi abbati de quo ibi, hoc con
ceſſum fuit in priuilegium: ergo ſecus de iu
re cõi.Sed põt rñderi,dicit ipſe: ꝙ priuile
gium illud operabatꝰ reſpectu alioꝝ abba
tum ibidem exiſtentium: ſed pro ipſo abb.
ꝛ opi.precedente.ꝙ.ſ.abbates dicantꝰ habe
re dignitatem:ꝛ ꝙ alijs clericis citra epm
preferantꝰ facit melior tex.in.c.ſi. de offi.de
leg.lib.vj.ibi deputari non poſſint niſi epi
vel eoꝝ ſuperiores:aut abbates:ſeu dignita
tes vel perſonatus hñtes in eccleſijs cathe
dralibus ꝛc. Ecce ꝙ ex ordine lr̃e apparet
ꝙ ſint dignitarij:ꝛ ꝙ ceteris prelatis ēt di
gnitarijs ſclaribus preferātur.Et ita per il
lum tex.no.Gemi.ꝙ abbates debent prefer
ri alijs prelatis ſclaribus epis inferioribus.
Et ſm ipſum ille tex.facit in argū ꝙ in pro
ceſſionibus preferri debeāt canonicis eccle
ſie cathedralis.¶ Tamen idem Gemi. in
.c.q̄uis.§.quāq̄.de preben.in.vj.in.iiij.no
tabili colligendo per illum text.ꝙ eccl'ia ca
thedralis excellit oēs alias ciuitatis:ꝛ dio
ceſ.in honore:ꝛ ꝙ i ꝓceſſionibus gñalibus
debeat honorari pre alijs: dicit notandum
eſſe:qꝛ iſtud facit ad dubium. An abbates
ciuitatis ꝛ dioceſ. debeant ire cum epo i ꝓ
ceſſionibus ꝛ ſtare i loco honorabiliori: q̄z
canonici eccl'ie cathedralis:ꝛ dic̄ ipſe ꝙ ille
tex.facit ꝙ nõ,qꝛ dic̄ ꝙ illa eccleſia cathedra
lis eſt honorabilior alijs:ꝛ ſm eum de par
ticularibus beneficijs poſitis in eccleſia ca
thedrali loqtur etiā ille tex. Sed qcqd ſcri
batur ɔ̄ſuetudo capelle ꝛ eccleſie Ro. ac cõ
ciliorꝝ modernoꝝ hꝫ|vt dixi|ꝙ Prothono
tarij in ſeſſionibus ꝓceſſiõibus: ꝛ alijs pu
blicis actibus abbates precedũt.Et ita ſer
uat hodie capella pape:que dat normam oĩ
bus alijs. ¶ Sedebunt itaqꝫ poſt abbates

capl'a cathedralium eccleſiaꝝ ſeu eoꝝ Nũcij
ſiue dignitarij:ſi eos inuitari ꝛ intereſſe cõ
cilio contigerit: qꝛ canonici cathedraliū ec
cleſiaꝝ dñr dici ꝑmi ordinis ſeu ꝑmi gra
dus. Reſpectu clicoꝝ aliaꝝ eccl'iaꝝ: q dñr
dici ſcdi gradus,vt no.in.c.ſedes.de reſcri.
Et dixit Jnno.in.c.fraternitatem.de ſepul.
ꝙ honor magis eſt:quē eſſe canonicū eccl'ie
cathedralis,q̄z alicuius alterius:lꝫ eqlr abun
det.Quis.n.canonicatus non ſit dignitas.
Tamen inter Dignitarios connumerātur
vel eis aſſimilatur: ꝓut vtrūqꝫ ꝓbatur in
.c.ſtatutum.de reſcrip. in.vj. ¶ Poterunt
poſt iſtos nuncios ſeu Dignitarios cathe
dralium eccl'iaꝝ ſedere Gñales ordinum ꝛ
Religionū:q ēt in capella aplica locum hr̃e
ɔ̄ſueuerunt ſemotum tñ ab ordine ſucceſſi
uo alioꝝ ꝓlatoꝝ.¶ Et poſt iſtos qdē poni
poſſent excellentes Theologi ꝛ Magrī:qui
in concilijs cõiter vocari ɔ̄ſueuerũt pp du
bia diſputabilia circa fidem : ꝛ ſunt valde
neceſſarij.¶ Et ſlr e regione vel ex altera
parte ſedere poſſunt alij doctores eximij iu
ris vtriuſqꝫ.Et inter eos precedere debent
graduati non graduatos.Et ſi ibi eſſent cli
ci Dignitarij:vel habentes titulos notabiles
eccl'iaꝝ collegiataꝝ.preferuntur alijs non ti
tulanbus ꝛc.ar.in.c.lꝫ canon. iuncto tex.in
.c.ſtatutū.d ele.li.vj.¶ Poſt hos ſimplices
rectores parochialium eccl'iaꝝ ſuccedere po
terunt.Et iter hos hñtes titulum vel nomē
dignitatis..Puta ꝓpoſiti archipresbi ꝛc.Lꝫ
non habeant collegium alijs ſimplicibus re
ctoribus ꝓponentur.ar.i.c.i.ne cler.vel mo.
lib.vj.¶ Alij vo clici ꝛ ſacerdotes non ti
tulati iuxta tps ꝓmotionum:ꝛ ordinū ſuo
rum gradus:ſuccedent:vt i.c.i.ꝛ in.c.ſtatui
mus.de maio.ꝛ obe. ¶ Aduertendo ſem
per:ꝙ in ſeſſionibus.Proceſſiõibus:ꝛ alijs
ſolēnibus ꝛ publicis actibus. Jn qbus cli
ci ſclares ꝛ Regulares ɔ̄ueniunt. Clici ſcla
res regularibus reglr ſemp preferēdi ſunt:
ſm.d.Cardi.Gemi. ꝛ alexādrinū poſt eos
in alleg.§.epos.xvij.di.que ɔ̄clõ fundatur in
tex.ꝛ glo.ibi ſm eos. Ponunt doc. in.c.ni
mis.il.ij.de excer.prela.ꝛ in.c.in his.de ꝑui.
Jo.an.in.c.i.de offi.cuſto.Jdem in.c.qualr
ꝛ quando.il.ij.de accuſa.hr̃ in.c.legi. ꝛ in.c.
alia.xvj.q.i.ꝛ alibi ſepe. Et cõiter redditur
iſta rõ:ꝙ ideo precedere debent Clici ſcla
res:qꝛ antiqor eſt eoꝝ inſtitutio. Quā rõnē
ponderat ēt Jo.an. in.c.ioānes. de teſta. ꝛ
põderatur i.c.quorūdā.de ele.in.vj. vbi dr̃

ꝙ dicta rōne antiq̄oris inſtitututionis pre
dicatores fratres minores ꝓcedere debent.
¶ Ultimum ergo locum obtinebunt iſti
Priores, Guardiāi: Predicatores: Magr̄i:
Bacchalarij: Licētiati: ꝛ alij Gregarij: qui
vel inuitati, vel ex alia cā ſua vel publica cō
cilio intereſſe poſſent vel deberent: ſaltē ad
audiendum diſputandū: ꝯſulēdum: vel ali
quid publicum vel particulare ꝓponendū
ꝛ rn̄dendum ꝛc. Atq̄ʒ inter ſe ꝓcedent ſm
prioritatem inſtitutioū ꝛ approbationum
Regularꝝ ꝛ ordinū ſuoꝝ iuxta. gl. ꝛ no. i. d.
c. quorūdam. ꝛ iura ꝓdicta. Ad qḋ bene fa
cit: ꝙ Tirones ꝛ qui vltimo loco venerunt
ad militiam vltimum gradum militū te
nere debent. C. de tiro. l. fi. ff. de aqua plu. ar
cen. l. i. §. pe. C. de offi. rect. ꝓuin. l. potiores. eſt
bona glo. que etiam dicta iura alle. inſti. de
bono. poſ. §. alia. ꝛ optīe facī tex. i. l. nemo. C. ꝺ
offi. magi. offi. vbi dr̄ ꝙ ille gradus ceteros
antecellere dʒ: quem labor ꝓlixior ꝛ ſtipen
dia longiora ceteros fecit anteire. ¶ Per
que vr̄ aliquibus ꝛ. d. Alexandrino. in. d. §.
epōs. ꝙ Mōachi ſancti Baſilij hēre debēt
primuʒ locū poſt clicos ſclares: ꝛ poſt iſtos
Monachi ſancti Bn̄dicti: ꝛ deide alij Mo
nachi iuxta eoꝝ antiq̄tates. Et ꝙ poſt Mo
nachos ſuccedere debeāt Canonici Regu
lares: ſm Cardi. ꝛ Gemi. vbi ſ. Poſt eos
ꝺo Predicatores: Minores. Heremitani: ꝛ
quarto loco Carmellite: vt vr̄ expꝛſſuʒ in. c.
auaritie. de ꝓben. vbi per Panor. ꝛ in. d. c.
quorūdam. vbi per Gemi. ꝛ in. c. i. iuncta ꝓ
ſcrip. de deci. lib. vj. ꝛ in. c. i. §. ſane. de religi.
do. eo. lib. ꝛ in. c. qn̄. lxxxvj. di. ¶ Quāq̄ʒ āt
ipſi ita ſcripſerint. Tn̄ antiqua ꝛ ingens al
tercatio iam dudū exorta fuit: ꝛ adhuc ſub
iudice pendet. Et forte tyſim incurabilem
patitur pp maximam vtriuſq̄ʒ partis am
bitionem. Inter Monachos ſancti Bn̄di
cti ꝛ Canonicos Regulares. Qui cum ſu
perfluis diuitijs ꝛ redditibus abūdent pa
rum curant pecunias in litiū longioribus
amphractibus ꝓfundere. Et ppea in hmōī
materia diuerſi excellētiſſimi Doctores: di
uerſimode in fauorem vtriuſq̄ʒ partis ſup
hmōi precedentia conſuluere. Quoꝝ ꝯſilia
cū q̄buſdā eoꝝ apoſtillis ꝛ Rn̄ſiōibus i vo
lumina: per Celſuʒ Mapheum Veroneſi.
virum vtiq̄ʒ doctum: probus. Et verbi dei
veteranum preponē. ac per quēdam Augu
ſtinum Papieñ. ſacre Theologie ſtudioſuʒ
declamatorem nō vulgarē Canonicos Re

gulares redigi: imprimiq̄ʒ curauere: que ni
ſi ſtomachum ꝛ indignatiōem ꝯ hmōi am
bitioſos humilitatis Magros mouerent: a
ſtudioſis curioſiſq̄ʒ videri poterunt. Cum
vtrinq̄ʒ ſint acutiſſima ꝛ optima argumen
ta. Qm̄ in pn̄tia non eſt nr̄m inter eos tan
tas componere lites. ¶ Ceteꝝ ſi Doctores
diuerſaꝝ ꝓfeſſionum ad ꝯcilium inuitarē
tur: vt ꝯſulerent, ꝛ dicerēt eoꝝ ſnias: hijq̄ʒ
in certum deputatum locū ſeorſum colloca
rent: tunc dici poſſet qḋ voluit Gemini. in
. d. §. epōs. vʒ. ꝙ Theologi alijs doctoribus
ꝓferri deberēt in actibus: ꝛ diſputatiōibus
Theologicis: vt in expōne ſacre pagine: i di
ſputatione de deo. de aīa ꝛc. In actibus ꝺo
iudicialibus vel ptinentibus ad diſpōnem
iuris canonici canoniſte ꝓponendi ſunt: vt
pʒ. xx. di. per to. Quēadmodum aūt gn̄alr̄
loquendo Theologo cedit canoniſta ꝓpter
ſubtm ſcie. Ita ꝛ Legiſta Canoniſte dicta
rōne cedere dʒ: vt no. Jo. an. ꝛ alij poſt eus.
in. c. clici. de iudi. ¶ Item Legiſte Medi
cis preferunt. Nam Medici obſtetricibus
cōparant, vt eſt tex. C. cōia. de lega. l. fi. ꝛ no.
gl. xiiij. q. v. nos ſane. ꝛ Jo. an. i. c. ad aures.
de eta. ꝛ quali. Et per doc. poſt Hoſti. in. c.
conſtitutis. il. ij. ꝺ ap. ꝛ in. c. i. de ꝯſan. ꝛ affi.
¶ Quoad Imperatorem dictum fuit ſ. in
ti. Q̄uo diſponi parariq̄ʒ debeat locus con
cilij: ꝙ in Capella debent eſſe diſpoſite ꝛ or
nate aliq̄ue ſedes honorabiles pro eo. Et ꝓ
alijs Regibus ꝛ Principibus xp̄ianis: qui
inuitati fuiſſent ꝛ ꝯueniſſent ad concilius:
ſed ſedes Impatoris dʒ eſſe alijs eminen
tior ꝛ honorabilior: ſicut de ſede papali dixi
mus rōnibus ibi adductis. Nam Impa
tor eſt ſuper oēs Reges ꝛ Principes toti
us orbis. vij. q. i. in apibus. Et oēs natiōes
ſūt ſub eo. xj. q. i. §. hec ſiqs. ꝺſi. volumus. vn̄
dixit glo. in. c. venerabiles. de ele. in ver. in
germanos. ꝙ ipſe eſt princeps ꝛ dn̄s mun
di. ff. ad. l. ro. de iac. l. deprecatio. Et non tm̄
chr̄iani ſed ēt iudei ſub ipſo ſunt. C. de iude.
l. iudei. Et oēs ꝓuincie ſunt in eius poteſta
te. lxiij. di. hadrianus. oīaq̄ʒ ſunt in poteſta
te Impatoris. viij. di. quo iure. xxiii. q. viij.
conuenior. ꝛ. C. de quadrien. ꝓſcrip. l. bene a
ꝫenone. Quibus ꝯſyderatis merito decora
ri dʒ, ꝛ collocari in ſede ſublimiori. ¶ Et
ſucceſſiue alij Reges ꝛ Principes: eoruq̄ʒ
ſolēnes oratores, Nuncij: ꝛ Legati: ſuis in
locis ſm ordinarium curie Ro. ꝛ eoꝝ digni
tates ꝛ prerogatiuas diſponi ꝛ collocarī
debent

debent ne p ſingula diſcurramus. ¶ Unū
tā pro ꝯdimēto premiſſoꝝ poſtremo circa
hanc heſitationem dixeris. Qd̄ lr̄ in geſtis
concilij Conſtantieñ. in pria eius ſeſſione:
ꝙ concilium illud: ad tollendas oēs conten
tiones, emulationes: ⁊ controuerſias, q̄ ve
riſilr oriri potuiſſent rōne ꝓlationis: ⁊ pce
dentie ꝓdicte: optimam cautelas adhibuit.
Que in oībus concilijs: vniuerſitatibus: ⁊
publicis actibus merito ſeruari poſſet. vȝ.
q: ſtatuit atqȝ decreuit, ꝙ ſi forte aliq ex cō
ſedentibus in concilio: non eſſent in ꝓprijs
locis collocati: ꝙ ex hmōi ſeſſione nulli ec
cleſie vel particulari perſone ī futuꝝ ꝑiudi
cari cenſeret, ſed vnicuiqȝ ius ſuū ⁊ eccleſia
rum: Regnoꝝ: ⁊ Principatuū ſuoꝝ ſaluus:
illeſum: ⁊ illibatum conſeruaretur.

¶ Preābula añ ꝯcilij īcohatōes ꝑmittēda.

Sequitur q̄rto loco: vt videa
mus preābula: que ante Con
cilij incohationem ꝑmittēda
ſint. Et q̄uis iſta potius pra
ticam q̄ȝ iuris diſpoſitiones
requirant. Attamen ne quicq̄ȝ nobis deſit:
qd̄ plenū conciliū diminuere poſſit. Iſtud
quoqȝ antiquoꝝ ac Neotericoꝝ concilioꝝ
veſtigia ſectantes nō omittemus. Cū igi
tur bene vniuerſa gerunt: ⁊ cōpetenter rei
principium ſit: ſi decens eſt: ⁊ amabile deo,
vt inquit Impator in auc. Quo opor. epos
ꝗ. nos igit. colla. i. iure merito ꝑmittēde vi
dent ſupplicationes ad deum ⁊ diuina mi
ſteria in tante rei primordio: anteq̄ȝ conci
lium incohet: vt his mediantibus, ſi pure
deuote, et ſemotis aīe paſſionibus: ac mun
di illecebris ſiant: diuina gr̄a adſit. Et ſpūs
ille paraclytus corda fidelium ſuoꝝ repleat,
ac ſpirando inducat ad ea: cogitāda, agēda
bono principio incohanda: melioreqȝ fine
perficienda: que in conſpectu diuine maie
ſtatis pro ſtabilitate et augumēto fidei ſue
grata: acceptaqȝ ſint. Ad que ipſe dominus
et redēptor nr̄: qui eſt īfallibilis veritas: ac
verus et conſtantiſſimus repromiſſor: nos
aīaſſe et ꝑmonuiſſe vr̄, cum ingt Matthei.
xviij. Si duo aut tres congregati fuerint in
noīe meo. Ibi ſus in medio eoꝝ. Et iteꝝ di
co vob̄ ꝙ ſi duo ex vob̄ ꝯſenſerint ſup terrā
de oī re q̄cūqȝ petierint: fiet illis a pr̄e meo
qui in celis eſt. Quod hr̄. xx. di. de qbus. et
xxiiij. q. i. alienus. Unde ꝑmiſſoꝝ occaſione
habemus. i. q. i. cum ſcriptura ꝙ in veteri te
ſtamento ad preces Hieroboam deſcendit
ignis de celo: et rurſus ꝙ precante Helia
ignis demiſſus eſt qui ſacrificia cōſumeret.
Et orantibus aplīs ſpūs ſanctus deſcendit
eoſqȝ repleuit ſpū ſapie et intellectus. Per
qd̄ nobis datur intelligi quid agendum ſit
cum aliquid a ſuperna clemētia impetrare
cupimus. Et ꝙ lȝ nō oēs ſacerdotes vel epi
ſancti ſint. Tamen deus ſepe non merita ꝑ
ſonaꝝ ſed officia ſacerdotū cōſyderat: vnde
ingt Ambroſius in. d. c. cum ſcriptura. Cre
do ergo adeſſe. D. Ieſum inuocatum preci
bus ſacerdotum qui ait vbi fuerint duo aut
tres congregati in noīe meo. Ibi ſum ī me
dio eoꝝ ⁊c. His igit mediis et alijs qui cō
uenientius adaptari poſſint: non incōgrue
dicendum vr̄ ꝙ epi: prelati: et alij oēs q con
cilio intereſſe debent: ꝑmiſſis cōfeſſiōibus
ſacrālibus et pctōꝝ ſuoꝝ purgationibus et
triduano ieiunio qui indici conſueuit. An
teq̄ȝ prima ſeſſio celebret. Die vo ſtatuta ſū
mo mane ad eccliam vel locū concilij con
uenient. Poſtq̄ȝ dictam eccliaȝ ingreſſi fue
rint et orauerint: ſeſſionarij concilij debent
ibi adeſſe: et vnicuiqȝ vel in genere vel ī ſpe
cie ꝓpa loca aſſignare. Quo facto poſteaq̄ȝ
oēs in ꝓprijs locis ſe collocauerint et reſe
derint iuſſu preſidentis vel preſidentium
concilio: concilium ipſo primo die dȝ legiti
mari. Deſcriptis per Prothonotarios apo
ſtolicos ad hoc deputatos ſingulis qui con
cilio intereſſe debent: vocando noīatis oēs
epos et prelatos vocales ibi reſidentes: et
demum abſentium procuratores. Qui oēs
cum vocant reſpondere debent: adſum: ꝑ
ut in pontificali ps. In concilio quoqȝ pro
uinciali obſeruari. Deinde eijciendi et ex
pellendi ſunt oēs heretici: ſiqui ibi eſſe co
gnoſcunt. Qui modus obſeruatus fuiſſe
vr̄, et comprobat in geſtis q̄rte ſynodi Cal
cedoneñ. Que ego in antiquiſſimo codice
eccleſie Veroneñ. quē alias cum ibi Uica
rium reuerēdiſſimi. d. mei Cardinalis ſan
cti Angeli Veneti agerem: aliq̄ȝdiu pre ma
nibus habui: legi et annotaui. Ubi in pri
ma actione eiuſdem concilij: ſunt hec vba.
Paſchatinus vir reuerendus epſ: et Uica
rius ſedis aplice: cū in medio vna cū alijs
viris reuerēdiſſimis collegis ſuis ſtetiſſet.
Dixit Btiſſimi atqȝ aplici viri Pape vr
bis Rome: que eſt caput oīm ecclíaꝝ. Pre
cepta hēmus premanibus: in qbus precipe

dignatus ē eius aplatus: vt Dioſcorus nō
ſedeat in concilio:ſed audiendus intromit
tatur. Hoc nos ſeruare neceſſe eſt ꝛc. Pro
quo eſt bonus tex. xxiiij. q. iij. in. c. cum qui-
bus. ꝛ facit. tex. in. c. reſecande. ea. cā. ꝛ. q. vbi
dr̄. Reſecande ſunt putride carnes: ꝛ ſcabio
ſa ouis a caulis repellenda: ne tota domus:
maſſa corpus, ꝛ pecora ardeant: corrumpā-
tur: putreſcant: intereant: de quo ēt. xv. diſt.
in. c. ſed illud. ¶ Non tn̄ expelli deberent
illi qui iam hereſim ſuam abiuraſſent. ꝛ ad
fidem eſſent reuerſi, vt le. ꝛ no. in. c. cōuenie
tibus. i. q. vij. vbi per Archi. ꝛ alios. Et rō
quare heretici extra concilium eiciant̄ i le-
gitimatione ipſius eſſe: vr̄: qꝛ conciliū cōſti-
tuit ꝛ repn̄tat vſem eccliam. Heretici vero
ſunt ipſo iure excōicati: ꝛ extra gremium ec
cleſie. extra de hereti. excōicamus. cū ſimul:
ergo intra eccliam ꝛ alioꝝ congregationes
ſtare non pn̄t. ¶ Interim vō dum iſta fi-
unt: vnus de pſidentibus Pape: vel cōcilij:
ſeu Cardinalis: Epūs: aut dignus aliqs pla
tus de concilio ſe ad miſſam ſolēnem ppa-
rat: modo: forma: ꝛ ordine. De qbus in lib:
Pontificali: ꝛ, put ſeruat̄ in capella Pape:
Et prelatis ac alijs oībus in locis ſuis reſi-
dentibus cantat̄ ſolēnis Miſſa de ſpū ſan
cto. Quod qdes ex antiqſſimo inſtituto ec-
cleſie ſemper ſeruari ſolitum fuit: non ſolus
incohatione cōcilij: que eſt res tam ardua:
tam difficilis, tam periculoſa: vt in eccleſia
dei nulla maioris pōderis inueniri: aut ex-
cogitari queat, ſed ēt i minoris importātie
negocijs ex ipſius eccleſie traditione obſer-
uari videmus: vt in electionibus plātoꝝ i-
ferioꝝ, extra de elec. cum nobis. ꝛ pbat̄ de
cā poſ. ꝛ ppꝛie. cū ecclia ſutrina. In electiōe
etiam ſummi pontificis non ſolum Miſſa
de ſpū ſancto cantat̄: ſed in oībus chrianoꝝ
eccleſijs deuote dn̄o preces effundunt̄, ꝛ de
uotis orōnibus inſiſtit̄: vt ipſe qui ꝯcordiā
fecit in ſublimibus ſuis. Corda Cardina-
lium pro vtili ꝛ idoneo Paſtore cōcordet:
vt dicit tex. de elec. vbi periculum. circa fi.
li. vj. Fortius ergo Miſſa celebrari pdicta:
ꝛ vſes preces ad dn̄m effundi debent i hac
concilij congregatione: vbi totius fidei vlis
ecclie ꝛ oīum chrīcolaꝝ conſcientie atqꝫ ne
gocia ventillant̄. Preſertim aūt ab his qui
ibi congregati ſunt: cum ſpūs ſcūs ad con-
gregatos in noīe dn̄i nrī Jeſu chrī facilius
libentiusqꝫ dſcendere conſueuerit: vnde vt
dixi ad diſcipulos congregatos in vnus et

orantes Miſſus fuit. actuū p ꝛ 2. ꝛc. Et nō
niſi congregatis in vnum dictum fuit acci
pite ſpm̄ ſanctum. Nec repleti fuerunt eodē
ſpū principali in die Pentecoſtes: niſi cum
in vnum cōgregati oraſſent. xxiij. q. i. audi-
mus ꝟ. ſinaūt. Hac igit̄ miſſa durante. Pre
lati oēs tam maiores qꝫ minores cū cappis
ſuis eodem modo ꝛ habitu ꝛ ſtare ꝛ ſede-
re debent: quo conſueuerunt in capella apo
ſtolica: humiliter atqꝫ deuote orōnibus in-
ſtādo. Finita aūt Miſſa pdicta pelati oēs
in eadem ſeſſione exiſtentes: ad partem ſe-
cedentes Cappas exuunt ꝛ pluuialibus cū
mitris planis ꝛ ſimplicibus ſe iduūt: atqꝫ
ita induti ad loca ſua redeunt: ſilr ꝛ Papa
ſi interſit ſeſſioni: vel Preſidens qui Miſ-
ſam cātauit ſociatus Diacono ſubdiacono:
ꝛ aliqbus miniſtris idutus pluuiali rubeo
ꝛ mitra ptioſa vt ſ. diximus in medio pre-
sbyteri ante altare reſidet. Tunc ſilentio fa-
cto Diaconus ſtās a dextris Pape vel pre-
ſidentis alta voce prefat̄. Orate. Et mox tas
Pontifex ſup faldiſtoriū ſibi paratū qꝫ alij
oēs depoſitis mitris genuflexi verſi ad alta-
re orant paululum. Deinde ſurgens ſolus
Pontifex vel Preſidens eo abſente alijs, p
ſtratis remanentibus in tono cōpetenti di
cit orōnem infraſcriptas. vꝫ. ¶ Adſumus
domine ſcē Spūs: adſumus: pcti qdem im
manitate detenti: ſed in noīe tuo ſpālr ag-
gregati. Ueni ad nos, ꝛ eſto nobiſcus: ꝛ di-
gnare illabi cordibus nrīs: ꝛ doce nos quid
agamus: quo gradiamur: ꝛ oſtende qd effi
cere debeamus: vt te auxiliāte tibi in oībus
complacere valeamus. Eſto ſolus ſuggeſtor
ꝛ effector iudicioꝝ nroꝝ: qui ſolus cus deo
patre ꝛ eius filio nomen poſſides glioſum:
qui ſummam diligis eqtatem: non in ſini-
ſtrum nos ignorantia trahat, non fauor in
flectat: non acceptio muneris vel perſone
corrumpat: ſed iunge nos tibi efficaciter ſo
lius tue gratie dono: vt ſimus in te vnum
ꝛ in nullo deuiemus a vō. Quatenus i no
mine tuo collecti: ſic in cunctis teneamus
cum moderamine pietatis iuſtitiam: vt hic
a te non diſſentiat ſententia nrā. Et in futu
ro pro bene geſtis conſequamur pmia ſem-
piterna. Qua finita oēs reſpondent. Amē.
Deinde Diaconus vſus ad pres dicit eri-
gite vos: quo audito oēs ſurgunt. Et Can-
tores cantant Antiphonas. Exaudi nos de
us: qm̄ benigna ē miſericordia tua: ſꝫ mul-
titudinem miſerationum tuaꝝ reſpice nos
dn̄e ꝛc.

dñe ꝛc. Qua Antiphona cum ſuis ꝟſicu-
lis, ꝛ Glia pri. ꝛ Sicut erat in ꝑncipio. ꝛc.
finitis. Iterū Diaconus clamat alta voce.
Orate. Quo dicto oēs iterū genuflectunt: vt
ſupra: ꝛ aliq̄ȝdiu orant: factoq̄ȝ oronis inter-
uallo. Iterū clamat Diaconus: erigite vos.
Oibus erectis pontifex: vel preſidens: vel
celebrans hanc alteram oronem dicit. vȝ.
Oremus. Mentibus nr̄is q̄s dñe ſpm̄ ſan
ctum benignus infunde. Quatenus in no-
mine tuo collecti, ſic in cūctis teneamus cū
moderamine pietatis iuſtitiam: vt hic a te
in nullo diſſentiat voluntas nr̄a: ſed ſemp
rōnabilia meditantes, que tibi ſunt placita
exequamur in factis. Per dn̄s nr̄m Ieſum
chr̄m filium tuum ꝛc. Quibus dictis pre-
ſidēs in loco ſedis ſue. Diaconus vō ꝛ ſub
diaconus cū aliis duobus cātoribus ante al
tare. Et reliq̄ ꝑlati ꝛ alij oēs in locis ſuis fle
ctunt genua. Et tunc Diaconus Subdiaco
nus ꝛ alij duo ad hoc deputati incipiunt li
tanyas Cantoribus ꝛ aliis eis rn̄dētibus.
Cum aūt cantantes puenerint ad locū Le
tanyaꝝ. Ubi dr̄ vt dōnum aplicum. Tunc
pontifex maximus: ſi concilio ꝑſonalr̄ inter-
ſit, alias aūt preſidens celebrās ſurgit ꝛ ver
tens ſe ad ꝯgregationem concilij: dādo be-
nedictionem, cantando in tono Letanyaꝝ
dicit: vt hanc ſcām ſynodum: ꝛ oēs eccliaſti
cos gradus ꝛ ordines benedicere: regere: ꝛ
conſeruare digneris. Cui Cantores reſpō-
dent. Te rogamus audi nos. Et ita ter di-
citur: ꝛ reſpondetur vt ſupra. Completa
Litanya pontifex, ſeu preſidens ſurgit: ꝛ ver
ſus ad altare ſine Mitra: dicto per Diaco-
nes. oremus. flectamus genua. ꝛ per ſubdia
conū Leuate, dic̄ hāc Oronē. vȝ. Oremus:
Da queſumus eccle tue miſericors Deus:
vt ſpū ſcō ꝯgregata hoſtili nullatenus in-
curſione turbet̄. Per. d n. ieſum chr̄m ꝛc.
His cōpletis. Diaconus hn̄s librum ſupra
pulpitum inter altare ꝛ celebrantem diſpo
ſitum accenſis cereis circa pulpitum. Inci-
pit Euangelium qḋ in dicto libro dȝ eē pre
ordinatum. ¶ Quo euangelio perlecto pō
tifex ſeu preſidens ſedendo hȝ oronē ſeu col
lationem ad concilium. Exhortando oēs ꝛ
ſingulos ad ſolicitam meditationem: ꝛ cu-
ram: de ꝛ ſuper oībus cauſis ꝑꝑ quas ſacro
ſancta ſynodus eſt congregata, ꝛ ad cogitā
dum de decretis ꝛ ꝓuiſionibus faciendis.
¶ Et forte conſentaneum ꝛ ꝯueniens erit,
ꝙ ante dictam oronem, legat: vel ꝓnūciet:
ſeu ꝓnunciari fac'at Decretum cōcilij To-
letani. Qḋ incipit. In loco bn̄dictiōis. De
quo in ti. ſeq. qo hr̄. v. q. iiij. in loco. Prout
ſeruatum ē't fuiſſe dr̄ in concilio Conſtan-
tien. vt hr̄ in eius prima ſeſſione. ¶ Deide
idē pontifex ſeu ꝑſidēs i medio altaris ſine
mitra flexis genibus incipit cantando alta
voce hymnum. Ueni creator ſpūs mentes
tuoꝝ viſita ꝛc. Quem hymnum alternatiȝ
cantāt ꝛ ꝓſequunt̄ exiſtentes in ſeſſiōe vna
cum cātoribus. Quo hymno ſolēniter ꝛ de
uote decātato. Pōtifex vel preſidēs dic̄. ꝟ.
Emitte ſpm̄ tuū ꝛ creabunt̄. Cātores Rn̄.
Et renouabis faciem terre. Poſtea vero pa
pa ſiue preſidens hanc orationem decantat.
Deus qui corda fidelium ſcti ſpūs illuſtra-
tione docuiſti, da nobis in eodē ſpū recta
ſapere ꝛ de eius ſemper conſolatione gau-
dere. Per dn̄m nr̄m ieſum chriſtū filiū ꝛc.
His oībus dictis. Et dicto per prefatos du
os clericos vel per Diaconum ꝛ ſubdiaco-
num. Benedicamus dn̄o. ꝶ. Deo gratias.
Preſidens ꝛ prelati omnes ſedent in locis
ſuis: ſibi Mitras imponentes in capite.
Et tūc Diaconus vel vnus prelatus ad hoc
ab ipſo concilio deputatus. Aſcendēs om-
bonem pulpitum, ſeu ſugeſtum: ad hoc ꝑpa
ratum, legit decreta. In ſeſſione illa expedi
enda ſeu edenda per conciliū. Et rogat pa-
tres. An illa placeāt. Et incipiendo a ſum-
mo pontifice oēs ſingulr̄ ordine congruo ꝛ
ſucceſſiuo. Rn̄dent. placet: vel non plȝ. Et
tunc Protonotarij: Aplici: Clerici: Cano-
nici ꝛ alij tabulari rogati decreta notant, ꝛ
in publicam formam redigunt: que deinde
bulla ac ſigillo aplico muniunt̄. Qḋ ſi Pa
pa abeſſet decretis cōcilij lectis per aliquē
prelatum vt dcm̄ fuit. Signant̄ ꝛ firmant̄
bulla ꝯcilij Decretis vō publicatis ꝛ firma-
tis. Patres ſacerdotales veſtes deponunt
ꝛ reuertunt̄ ad ꝓpa. Sed tpe concilij Con-
ſtātien. vt atteſtari vident̄ geſta ꝯcilij Ba-
ſilien. In eodem ombone cum ipſo ꝑlato le
gente dicta Decreta: erant etiam Preſiden
tes nationum, q̄ in eo decretum fuit ꝙ vo
ta per nationes ꝛ eaꝝ ꝑſidentes darentur:
ꝓut. I. dr̄ in rub. que forma qui modus vel
ordo in cauſis ꝓponendis ſeruari debent.
Qui modus eſt facilior ꝛ expeditior ꝑꝑ cō
tentiones diuerſas ꝛ opiniones ꝯrias: que
ꝓlixitatem magnam gn̄arent: ſi vnuſq̄ſq̄ȝ
dicere deberet votum ſuum in tanta cōgre
gatione. Lecto igit̄ per dictum prelatū vno

decreto:ſi approbandum vr̃. Preſidẽtes na
tionum. Quilibʒ. ſ. pro natione ſua rñdet.
plʒ. Poſtremo preſidens ꝑ ſacro concilio ꝛ
collegio gñali. Rñd. ẽt ipſe. plʒ. Et vt arbi-
troꝝ:vltimo loco. Rñd. Ne ſi ꝓ rñderet ſibi
placere. Et a preſidentibus nationum ꝯriũ
rñderi:dictumqꝫ Decretum impugnari cõ
tingeret. Illud cũ dedecore ſuo ꝛ ſedis apli
ce reuocaret̃. Et ꝓpea conſultum vr̃ expecta
re alioꝝ ſententias. Quãqꝫ conſultius fo-
ret iudicio meo:ꝙ gñalis preſidens cũ pre-
ſidentibus nationũ decreta ꝑdicta ventilla
ret:anteqꝫ preponerent̃ in concilio: ꝛ inter
ſe ꝯcluderent an admitti deberent vel non
qd̾ ſeruatũ fuiſſe videt̃ in concilijs Cõſtan
tieñ. ꝛ Baſilieñ. ſi eoꝝ geſta bñ inſpiciant̃.
Et tunc ſeruato ordine ꝑdicto tutius rñde
re poſſẽt ſine reſpectu aliquo. Si tñ videre
tur aliqbus illa decreta non eſſe rõnabilia:
vel limitanda aut amplianda:ſurgere poſ-
ſent, ꝛ rões eos mouentes adducere. Qd̾ ſi
ſeſſiones ꝛ concilia more priſco ꝛ non per
nationes ꝛ eoꝝ ꝑſidentes expedirent̃. Tunc
preſidẽte vel primo vel vltimo loco rñdẽ-
te. Ceteri oẽs patriarche: Cardinales: pri-
mates: Archiepi: Epi: ꝛ reliqui vocem de-
ciſiuam habentes in concilio ſingulr̃ ſingu-
li rñdent, placet:vel non plʒ, ſm ordines di-
gnitatum: ꝓmotionum ꝛ ſeſſionum ſuaꝝ.
Et ſi opus eſſet ſubſcriptione: eo etiam or-
dine ſubſcriberent. Que oĩa ꝓbari vident̃
tam ex geſtis concilioꝝ modernoꝝ. vʒ. Cõ
ſtantieñ. ꝛ Baſilieñ. qꝫ ex antiqs Añalibus
ꝛ iuribus antiquoꝝ, ꝛ colligi hoc poteſt ex
tex. ꝛ no. in. c. ꝯuenientibus. i. q. vij. in. c. oſi-
us. de elec. xviij. di. c. concilia ſacerdotum. §.
hinc etiam. ꝛ alibi ſepiſſime.

¶ Decretis aũt oĩbus perlectis ꝛ approba
tis per rñſionem plʒ:vel non placet:vt ꝯ̃ ſur
gunt preſidentes ꝛ ꝑlati oẽs ꝛ depoſitis mi
tris dicunt pſalmum. Te deum laudamus:
alternatim. Poſt finito pſalmo. Preſidens
dicit oronem de ſpũ ſcõ:vel orones. Actio-
nes nr̃as qs dñe aſpirando ꝑueni: ꝛ adiu-
uando ꝓſequere vt cuncta nr̃a oro ꝛ opera
tio, a te ſemꝑ incipiat:ꝛ per te cepta finiat̃.
Per dñm noſtrum ieſum xpm ꝛc. Et rñſo.
Amẽ. Prelati omnes ſecedunt:ac mitras
ꝛ ſacras veſtes deponũt. Proprias qꝫ veſtes
ſeu mãtellos ꝛ hitus eoꝝ ꝯſuetos idnũt: ꝛ
pro tunc in pace recedunt, ꝓut ꝯ̃ diximus.

¶ Iſte modus celebrãdoꝝ ꝯciliorꝝ ꝛ ſeſſio
num approbatus fuit|vt dixi|a ꝯcilijs Cõ-
ſtantieñ. ꝛ Baſilieñ. Quẽ ẽt refert ꝛ ſequit̃
. d. petrus de monte in tractatu ſuo ꝑdicto.
verſi. Quarto qro que ꝑambula. Qui atte
ſtat̃ ſe ita ſeruari vidiſſe in concilio Baſi-
lieñ. In quo incorporatus fuit anno chriſti.
Mccccxxxiij. ſeptimo kal̃. Decẽbris. Et ita
etiam hr̃ in ordinario ſacraꝝ cerimoniarũ
curie Ro. Non eſt tñ hic omittendũ ꝙ iſte
modus celebrandi concilia per natiões ſeu
nationum ꝑſidentes: ꝛ ſeſſiões eſt a dictis
modernis concilijs introductus pro facil-
liori ꝛ breuiori expeditione reꝝ occurrẽtiũ.
Antiqtus vero cõcilia celebrabant̃ ꝑ actio
nes ꝛ geſta vt luculenter cõſtat in geſtis di-
ctoꝝ concilioꝝ:ꝛ maxime ſexte ſynodi Cõ
ſtãtinopolitane vbi ꝓpoſitis cauſis hereſus
vel aliaꝝ actionuʒ: diſputabant̃ cauſe: eiſqꝫ
ventillatis concilium interrogabat patres
ꝛ ſm rñſiones diffiniebat:pro qua obſeruã
tia faciunt geſta dcõꝝ conciliorum: vbi pʒ
modum hũc ſeruatum fuiſſe, ꝛ facit tex. in
. c. ignarus. de libel. obla. cum ſi.

¶ Quibus modis ſe habere debeant in concilio reſidentes.

Quibus aũt moribus ꝛ q̃ mo
deſtia ſe habere debeant, qui
in concilio gñali reſident: vt
quintam ꝛ vltimã heſitatiũ-
culam abſoluamus. Dici ge-
neralr̃ põt:ꝙ in ſynodo con-
ſidentes:venuſte, grauiter, ꝛ modeſte in lo-
cis ſuis ſedere debent, ſigna oĩa extrinſecus
iudicum ꝛ ſenioꝝ ꝑſe ferendo. Quod qdes
graphice nos docet concilium Toletanuʒ:
qd̾ hr̃. v. q. iiij. c. in loco. iuncto §. ꝑcedente.
vbi formalr̃ dr̃. In loco benedictionis con
ſedentes dñi ſacerdotes. Nullus dʒ: aut in
diſcretis vocibus perſtrepere, aut qbuſlibet
tumultibus perturbare. Nullus etiam ĩ fa-
bulis vanis vel triſtibus agi:ꝛ qd̾ eſt dete-
rius. Obſtinatis diſceptationibus tumul-
tuoſas voces effundere. Et paulo ĩ. Debet er
go quicqd aut conſedentium conſultationi
bus agit̃:aut ab accuſantium parte ꝑponit̃
ſic mitiſſima ꝓlatiõe verboꝝ ꝓferri:vt nec
contendentium vocibus ſenſus audiẽtius
perturbent. Nec iudicij vigorem de tumul
tu eneruent. Quicunqꝫ ergo in cõuentu cõ
cilij hec que ꝑmiſſa ſunt:violanda credide-
rit. Et ꝯ̃ hec ĩterdicta aut tumultu, aut ꝯtu-
melijs vel riſibus cõcilium perturbauerit.

Iuxta

Iuxta diuine legis edictum: quo ꝑcipit̃: eij
ce deriſorem ⁊ exibit cum eo iurgium, cum
oĩ dedecore a conceſſione abſtractus: a cõi
cetu ſecedat. Et trium dieꝝ ſententiã excõi-
cationis ferat ⁊c. Per quẽ tex. dixit Archi.
quem ẽt refert ⁊ ſequit̃ Gemi. ibi ꝙ ſi faci-
ens tumultum in concilio non vult exire.
Intellige poſtꝙ̃ iuſſus fuerit: ꝙ mãibus ap
poſitis ds per vis eijci. ar. extra de ſen. excõ.
veniens. Et rõ ſummi põt ex glo. i. d. c. veni
ens. ꝙ hoc cenſent̃ bono çelo facere: ⁊ non
aĩo iniuriandi manus in talem inijcerent.
Nas ad hoc vt excõmunicatio incurrat̃, ſo-
la temeritas ⁊ violentia notat̃. de ſen. excõ.
c. i. xvij. q. iiij. ſiquis ſuadente diabolo. Et il-
lum tex. in. c. in loco benedictionis. Appo-
nit ⁊ vt arbitror recitari fecit conciliũ Cõ-
ſtantieñ. in eius prima ſeſſione, ⁊ ꝑpea dixi
ſupra: ꝙ ꝑſidens illum recitare poterit lo-
co collationis, vel ante illam cum oĩone cõ
petenti ꝑmeditata. Hoꝝ forte ɔſyderatione
.d. Io. de turre cre. in. d. ſua ſumma. lib. iij.
c. xxviij. Cõſyderauit ⁊ enarrat. xij. cautelas.
Quas bene ponderare ⁊ ſeruare debẽt pa-
tres conciliares, ſi volunt ⁊ cupiũt (inquit
ipſe) ſynodum ſuam mundo venerabilẽ, ⁊
eccl'ie vtilem reddere. ¶ Prima cautela ⁊
primum notañ. qđ conſyderare hñt. Eſt af
fectionis malitia vel prauitas. ¶ Secũdus
negligentia circa bonum cõe. ¶ Tertiũ ti-
miditas. ¶ Quartum amor inanis glorie
ſeu vanitas. ¶ Quintũ diſſolutio. ¶ Sex-
tum tumultus, diſceptationes: vel obſtina
te diſſenſiones. ¶ Septimum tepida cor-
rectio circa culpas ꝑteritas. ¶ Octauum
ſiniſtra alioꝝ perſecutio. ¶ Nonus ne fan-
taſijs: ſomnijs: vel viſibus initant̃. ¶ De-
cimum Error in promouendis materijs.
¶ Undecimum Leuitas ⁊ precipitatio in
conſulendo vel iudicando. ¶ Duodecimũ
Impꝛeſſio vel violentia cum vota debeant
eẽ libera. ¶ Quãꝙ̃ aũt ꝑdicta oĩa ſint lau
dabilia. Tamen potuiſſet breuius forte dici
ꝙ epĩ ⁊ prelati in concilio reſidentes: cum
in dicto loco vt iudices reſideãt: cauere de
bent ab his oĩbus que iudicem ɔtaminare
pñt. De qbus perbelle ſcribit̃. in. c. cum eter
ni. de ſen. ⁊ re. iudi. lib. vj. vt. ſ. nihil ſibi vẽ-
dicet odiũ nil fauor vſurpet. Timor exulet.
Premium aut expectatio ꝑmij iuſtitiã nõ
euertat: ſed ſtateram geſtent in manibus: lã
ces appendãt equo libramine. Et in oĩbus
que in cauſis agenda fuerint: ꝑſertim in con
cipiendis ⁊ ferrendis ſententijs ſolum deũ
ꝑoculis habeant. Moyſi imitantes exẽplũ:
qui querelas populi tabernaculũ ingreſſus
referebat ad dominum: vt ſecundum eius
Imperium iudicaret ⁊c.

¶ Quid in prima ſeſſiõe agendum ſit.

Oſteaꝙ̃ igit̃ Deo optimo ma-
ximo Duce Auctore ⁊ Magi-
ſtro impꝛfectio nr̃a: vtcũꝙ̃ vni-
uerſam patrum ɔſcriptoꝝ con
cionem in thalamum dñi itro
duxit, atꝙ̃ ita diſpoſuit: vt aliõ
nihil intereſſe videat̃ ꝙ̃ reꝝ eaꝝ que conci
lio incumbunt expeditionem aggredi. Ui-
deamus nunc ſi pls. Quid in prima ſeu ſe-
cunda ſeſſione poſt dicta ꝑambula agendũ
ſit: anteꝙ̃ res principalis intentionis ꝓpo
nant̃. Et ſiqdem tp̃s in prima ſeſſione ſup-
fuerit anteꝙ̃ pr̃es dimittant̃ poſt ꝑmiſſa,
vel ſi tp̃s non ſuperfuerit in ſecunda ſeſſiõe
ſummus põtifex ſeu ꝑſidentes ipſius. Poſt
gñalem illam admonitionem concilij To-
letani: que incipit in loco benedictionis: de
quaꝫ. Exhortat̃ ⁊ admonet oẽs aſtantes ⁊
in concilio ɔſidentes: vt vnuſquiſꝙ̃ eorũ.
maxime qui ſacraꝝ lr̃aꝝ ⁊ canonum ac iu-
ris peritiam hñt ſecum ⁊ adinuicem cogi-
tent atꝙ̃ pertractent oĩa illa que eis viden
tur congrua neceſſaria atꝙ̃ vtilia ad fidem
orthodoxam ſtabiliendam corroborandas
atꝙ̃ illuſtrandam. Ad extinguendas here-
ſes ⁊ ſciſmata tales vel talia per tales ĩ ta-
li loco diſſeminatas ⁊ diſſeminata. Necnõ
ꝙ bene ⁊ mature conſyderent remedia oĩa
opportuna que facere poſſint ad vtiles ⁊ ſa-
lubr̃ eccl'ie huius militantis ⁊ membrorũ
ſuoꝝ tam gñalem ꝙ̃ particularem reforma
tionem in capite ⁊ in membris. Et que ad
vnionem: pacem, ⁊ concordiã pncipũ chri
ſtianoꝝ ſeu vniuerſitatis ⁊ ad ɔfuſionem:
debellationem ⁊ expugnationem paganoꝝ
hoſtium ⁊ infidelium ſancte ⁊ imaculate ſi
dei nr̃e facere Deo inſpirante cognouerint:
q̃tꝙ̃ ꝙ̃ cõmode poterũt illa oĩa ſalubria re
media que excogitauerint: ad ipſoꝝ ꝑſiden
tium ⁊ ſacre ſynodi noticiam libere: clare:
⁊ expedite: ſine alicuius humane gr̃e reſpe-
ctu: ſolum deum preoculis habendo, dedu-
cere ꝓcurent vt matura ac diligenti ſupin
de habita conſyderatiõe: tp̃e opportuno ea
ventillari diſcuti, ⁊ per ſacrum concilium

determinari poſſint. Precauendo ne in fu
turũ detrimenti aliquid his medijs eccle
dei ↄtingere poſſit. Cum ex peruerſa cõſue
tudine fomentum et incrementum capere
vitia cõſueuerint. l.iij.di.cum hadrianus.
Que pratica colligi ēt poſſet ex tex.in.c.con
uenientibus.i.q.vij.ibi.dignus eſt vt de fu
turis ingramus ꝛc.et in.c.ĩ noie dñi.xxiij.
di.ibi.vnde ſi pls fraternitati veſtre. Debe
mus auxiliante deo futuris caſibus pruden
ter occurrere. Et eccliaſtico ſtatui ne recidi
ua (qđ abſit) mala ꝑualeant: precauere. Ad
qđ bñ facit qđ dicere conſueuimus ꝙ in re
bus grauibus et arduis tractatus ꝓcedere
debent, ad hoc vt matura deliberatione ex
pediant: vt in electionibus que alr̃ nullius
eſſent momenti, extra de elec.in geneſi.et in
.c.ꝙ propter.cum ſimi. Et in alienationi
bus rerum eccleſiaſticarum.xij.q.ij.ſine ex
ceptione.cum concor.

¶ Deputatio officialium Concilij.

POſt premiſſa in dicta prima aut
ſcđa congregatione: ꝓut tꝑs ſup
petet: factis admonitionibus pre
miſſis. Que forte fieri poſſent in
orõne, que: vt ſ. dixi: fieri dꝫ ĩ pri
ma congregatiõe. Recitata poſt
eam gñali illa admonitione concilij Tole
tani: que incipit. In loco benedictionis, pa
pa ſeu ꝑſidentes ipſius anteq̃ actiõem ali
quam aggrediant vna cum concilio: vel eo
approbante: deputant officiales Concilij: vt
pꝫ in Conſtantieñ. ꝛ Baſilieñ. in ꝑma eius
congregatione. Ibi. Quia vero ad ꝓſecu
tionem hmõi Concilij requirunt certi Mi
niſtri et Officiales. Ideo hꝫ ſacro approbã
te Concilio deputamus infraſcriptos ꝛc.
In primis igit quinq̃ notarij ſeu ꝓthono
tarij electi fuerũt: qui curã ſpãlem hñt oĩus
ſcripturarũ et actorũ oĩum que gerunt ĩ Cõ
cilio. Ita ꝙ concorditer et ordinate ſcribe
rent et annotarent oĩa ſicut decens eſt. Et
oĩbus ordinatis vel ordinandis in concilio
ſe ſubſcribant. ¶ Itẽ quatuor Notarij ſub
alterni electi fuere: qui ſubalternare et in cõ
ſonantiam ſcribere deberent ſcripturas: de
clarationes: et geſta Concilij. ¶ Hec autem
notariorũ deputatio valde neceſſaria fuit.
Et ita in antiquis quoq̃ concilijs ſemꝑ ſer
uatũ fuit, ꝓut clarius videbimus in tit.ſeq.
¶ Deinde deputat vnus cuſtos concilij: q
dꝫ eſſe aliquis vir probus, ſtrenuus: et alicu
ius exiſtimationis. Nam in illo Concilio
Conſtantieñ. deputatus fuit nobilis vir
Bertoldus de Urſinis Comes Saoneñ.
et pallatinus. Quem qdem cuſtodes credi
derim alias ēt Concilij defenſorem vocari
vt colligi vr̃.xvj.q.i.in.c.qdaꝫ. Ibi. Statuit
igit ſcã ſynodus hos pᵐ cõmoneri vt exeãt
a Regia ciuitate demum eos inuitos deijci
ac inde per defenſorem compelli, vt ad ſua
loca perueniant. Per quem tex. colligi etiaꝫ
poſſet, ꝙ idem cuſtos ſeu defenſor hẽat iu
riſdictionem: ꝛ brachium ſclare: ac mili
tes ſub ſe: ꝛ qđ ſit eius officium. Poſſet ta
men ille tex. quoad hoc peruerti ꝙ intelligi
tur de iudice ordinario ſm Archi. Ibi qui
interꝑtat defenſores pro ſclari iudice vel po
teſtate loci. ¶ Quatuor ēt vel plꝫs votorũ
ſcrutatores deputabunt: quorũ duo ab vno
latere: ꝛ alij duo ab altero latere. Cõcilij cũ
alijs duobus ſcribis collocant: qui ſemper
adeſſe debent, ꝛ vota patrum fidelr̃ ↄſcribe
re. Qđ intellige vbi per viã ſcrutinij ĩ alio
negocio ꝓcederet. Secus aũt vbi per ꝑſidẽ
tes nationum: vel ꝑ publicum aſſenſuꝫ per
verbum: placet: more priſco aliqđ expedit.
Nã tũc diſcurrẽdo per ſedilia: interrogant
vnũquẽq̃ epoꝝ: qui rñd. placet: vel nõ plꝫ.
¶ Quatuor deinde aduocatos cõciliares,
viros vtiq̃ cõſumatiſſimos: ꝛ legitime ſcia
ius ſcie apices eximios. Idẽ pontifex Con
cilio approbante Conſtantieñ. deputauit.
vꝫ. Magrm Petrum de Ancherano iuris
vtriuſq̃ doctorem: qui forte ꝓthonotarius
erat. Quia vt ſ. dixi ꝓthonotarij de mo
re curie Magri nũcupant. Symonẽ de pu
ſio iuris ciuilis: Raphaellẽ de fulgoſis vtri
uſq̃: ꝛ Ardicinum de Nouaria iuris ciui
lis doctores ꝑſtãtiſſimos. Per qđ apparet
quales viros cõcilia in eorũ aduocatos eli
gere hẽant. Eligit ēt ĩ cauſis fidei vnus ge
neralis ꝓcurator iuris vel ſacre Theologie
ꝓfeſſor: qui cauſas ipſas fidei tñ ꝓmouere
ꝛ ꝓcurare hẽat. ¶ Item tres iudices cãrũ
fidei ꝓbos ꝛ doctos viros deputat, qui cãs
ipſas audiant ꝛ examinent, ſi ꝛ poſtq̃ a de
putatis eis remiſſe vel alr̃ ad eos ꝑuenerit
qbus dat oĩmoda poteſtas citandi in loco
Concilij ꝛ extra audiendi cognoſcendi ꝛc.
vſq̃ ad ſentẽtiam excluſiue ꝙ diffinitio cõ
cilio reſeruat. ¶ Item tres alios ꝑlatos ꝛ
viros doctos deputat iudices oĩum cãrũ
deuolutarũ ꝛ deuoluendarũ ad Conciliũ ex

ceptis

ceptis cauſis fidei que hñt ꝓpꝛios iudices, vt ſupra dictum fuit. Qui iudices dictas cauſas eis per deputatos nationũ remiſſas vel alr corã eis introductas audiunt ẽt tpe feriaꝝ: easqꝫ terminant vel remittũt ꝓut eis videbit expedire: exceptis tñ cauſis cathedraliũ eccliaꝝ ꝛ maioꝛibus que cõcilio reſeruant. ¶ Item tres cauſarũ ꝑcognitoꝛes ſynodus Baſilieñ. deputauit duos Cardinales ꝛ vnum Epm̃ inter quos quẽlibꝫ cõcilij ꝑſidentẽ eſſe voluit cũ alijs duobus. Dans ptãtẽ eiſdẽ gnqꝫ ꝑcognitoꝛibus cognoſcendi decernendi ꝛ terminãdi: q̃ cẽnt cauſe q̃ ꝑ concilium vel iudices ꝑdictos cognoſci ꝛ terminari poſſint aut debeant, alś aũt niſi cãe ipſe remiſſe per eos fuerint ꝙ dicti iudices de eis ſe non ĩpediant. ¶ Itẽ decreuit dicta ſynodus. ꝙ iuriſdictio dcõrum iudicũ per tres tñ menſes durare debeat. ¶ Itẽ deputauit dicta ſynodus vnus auditoꝛẽ Rote iudicẽ ꝛ auditoꝛẽ gñalẽ cũ illa met iuriſdictione ꝛ auctoꝛitate quã hꝫ auditoꝛ camere in curia Ro. ¶ Ites deputauit vnum ſoltanũ ſeu Baroncellũ cũ eadẽmet ptãte quã hꝫ Soltanus curie Ro. decernens ꝙ alij quoqꝫ officiales ꝛ Miniſtri qbus opus eſſet vltra ꝑdictos in cõgregatione gñali creari poſſent: eandẽqꝫ ptãtẽ hẽant ac ſi ĩ publicis ſeſſiõibus creati foꝛẽt. ¶ Duos quoqꝫ ꝓmotoꝛes ſeu concilij ꝓcuratoꝛes deputabit ipſa ſynodus. Quoꝝ officium erit rogari facere inſtrumẽta de his que gerent in concilio. Ac in facto ꝓponere, ꝓteſtari: ꝛ actus cauſaꝝ dirigere noĩe cõcilij: qui in curia Ro. appellant Procuratores fiſcales. ¶ Tres ẽt ſeſſionũ Magroꝛ: ſeu ſedere debentium oꝛdinatoꝛes eligent: qui vnicuiqꝫ oꝛdini ſua aſſignabunt loca: ꝛ locum concilij diſponent: ꝛ oꝛdinabũt: ſeu diſponi: ꝛ oꝛdinari facient. Et ſiquid circa diuina miſteria agendum occurret: ꝓcurabunt: vt rite ꝓcedant ꝛ dirigant oĩa. Hos aũt cerimoniaꝝ Magiſtros curia Ro. appellat. ¶ Deputabit igiť concilium ſeu papa vel ꝑſidens hos ꝛ alios officiales: q neceſſarij videbunť: puta Hoſtiarios, Curſores: Stipendiarios: ꝛ hmõi. Qui oẽs oꝛdine congruo deſcribunť: demũqꝫ ex ſcriptis vel apoca in concilio legunť: ꝛ publicãtur. Deinde ꝑſidens vel alter ad legeñ. deputatus interrogat concilium alta ꝛ intelligibili voce: vtrum dicti officiales ac oĩa ꝛ ſingula in dicta apoca ꝯtenta concilio placeãt. Ad cuius interrogationẽ oẽs ꝛ ſinguli ꝑlati in ſynodo exiſtentes concoꝛditer rñd. plꝫ vel non placet. Et ita qdem in concilio Cõſtantieñ. ſeruatum fuiſſe conſtat: ſuper qbus vnus ex concilij ꝓmotoꝛibus publicũ ꝛ publica inſtrm vel inſtrumenta per Prothonotarios ad hoc deputatos fieri rogat.

¶ Quibus: cuius nomine. Et a quibus cõcilij geſta dictari ſcribiqꝫ debeãt.

Videndum igiť modo ꝯñter occurrit quibus: cuius noie: ꝛ a qbus concilij geſta dictari ſcribiqꝫ debeant. Et quoad primam q̃ſiti partẽ: diximus aliquid ſupra §. de ꝑſidentia. verſi. qḋ aũt ſit iſtoꝝ ꝑſidentium officium. Et ꝑꝑea circa hoc breuiter dicẽdum vĩ: vt ſupra. vꝫ. ꝙ vbi papa pſonalr ꝑſidet cõcilio: oĩa geſta ꝛ acta vel dcreta ꝛ ꝯſtõnes ꝯciliorũ ꝛ quicqd in eis deſcribitur ꝛ diffinitur nomine pape intitulari dꝫ, iuxta formã traditam per tex. in. c. ad apſice. de re iudi. lib. vj. Ibi. Nos itaqꝫ ſuper ꝑmiſſis: ꝛ q̃pluribus alijs eius nepharĩdis exceſſibus cum fratribus nr̃is ꝛ ſcõ concilio deliberatione ꝑhabita diligenti ꝛc. ꝛ in. c. ꝓ humani. de homici. lib. vj. Ibi. ſacri approbatione concilij ſtatuimus. ꝛ in. c. ſac. extra de ſen. excõ. ibi. ſacro approbante ꝯcilio ꝓhibemus. Et hec vt dixi ꝓcedunt: qñ papa ex ſe aliquid ꝓponit, vel ꝓponi facit: ꝛ de ꝯſenſu ꝯcilij diffinit. Si vo concilium ꝓponit ꝛ diffiniri petit. Tunc papa vtiť hac forma. vꝫ. ſacro ſuadente cõcilio. extra de baptiſ. c. ſi. vel ſi ĩ cõcilio aliquid tractatum ꝛ diffinitum fuiſſet ſine p̃ntia Pape. Quod poſtea approbari vel publicari petit ſuggerendo ꝛ ſuadendo ꝙ hoc faciat. Tunc dicere ꝯſueuit: ſacro ſuggerente vel hoc fieri poſtulante cõcilio: iuxͣ tex. xij. q. ij. in. c. eccliaꝝ. ſeruos. Ibi ꝑꝑ qḋ oẽ cõcilium a pietate glioſiſſimi dñi nr̃i pape popoſcit vt tales vſus deinceps inhibeat, iuncto tex. in. c. de laycis. ea. cã. ꝛ. q. Ibi. contra quos cõe totius concilij anathema ꝓlatum eſt: ipſo papa ſententiam ꝓmulgãte. Q̃nqꝫ ẽt Papa aliquid in cõcilio ꝓponit: eiuſqꝫ ſententiam ꝛ approbationem petit: vt cum eius approbatione determinare poſſit: vt colligit. xxv. q. ix. c. qḋ qs. Ibi. ſi plꝫ oẽs ſententias ſubſcriptioneſqꝫ ꝓꝑias accommodate vt ſynodali iudicio aditus.

claudat illicitus ꝛc. Quod ſi papa pſonalr nõ
pſidet concilio: ſed eius pſidentes ipſius no
mine. Tũc duplex erit pnũciandi modus.
Primus eſt qñ materia ſuper qua pnun-
ciandum eſt: originat ab ipſis pſidentibus:
q: inuenta ꝛ excogitata decreta p eos ppo-
nunt. Tunc.n.gñalr pmulgant ipſoꝝ pſidẽ
tium noibus nõ expſſis. Puta diffinimus,
decernimus: ordinamus ꝛc. put 𝕫 dicebas.
in tractatu de officio pſidentium, vbi plu-
ra exempla poſuimus: ſecundus modus p
nunciandi eſt: qñ materia ſup qua pnũcia-
ri ds cauſatur ꝛ originatur ab ipſo cõcilio.
Tunc.n.ipſi pſidentes interloquũtur: ꝛ de
clarant noie concilij: vt ps.xij.di.c. de his.
Ibi.placuit ſancto concilio.ꝛ.c. ſeq.ibi pla-
cuit oibus cõi ꝯſenſu. ꝛ.xvj.di.c. placuit.in
pn.ibi.placuit huic ſancte ſynodo.xxiij. di.
quãq3.ibi.ꝛ ideo placuit huic ſcõ concilio.
ꝛ.xvi.q.i.c.i.ibi.placuit oibus reſidentibus
in ſcã Nicena ſynodo.ꝛ in.c.gdã ibi. Sta-
tuit igitur ſcã ſynodus.ꝛ in.c.placuit.in pn
ci.ibi placuit cõi nro concilio.ꝛ.xxij.q.v.de
creuit.ibi.decreuit ſcã ſynodus. extra de re
bus eccleſiaſticis non alie.c.iij. ibi conſen-
ſus totius ſynodi diffiniuit.ꝛ extra de ſpõ
ſa.c.i.ibi. diffiniuit 𝕫 hoc ſcã ſynodus.xxxij.
di.qm.ibi. conſtituit ſcã ſynodus. cuiq3 ex
his non licere accipe alterius ſecte vxorem.
Que ſunt vba concilij Calcedoneñ. in quo
Dioſcorus Alexãdrinus Eps pſedit. ꝛ ea.
di.in.c.interdixit. Quod fuit concilij Niceni.
c.iij.ibi.Iterdixit p oia ſcã ſynodus ꝛc. Cuz
infinitis ſimilibus. Scdm hanc diſtinctio
nem facere videntur: que ſcribit Abb. pan.
in.c.i.de ſponſa.in.iiij.no.in.c.oſius.de ele.
in.c.i.de pac. Ubi dicit ꝙ qñq3 Decretũ, cõ
ſtitutio: vel diffinitio.editur ſub noie Con
cilij: ꝛ non pape.alle.tex.in.d.c.oſius. ꝛ i.c.
i.de pac. Qñq3 editur ſub noie pape cũ cõ-
ſilio cõcilij.vt in.c.l3.de ele. ꝛ i.c.aduerſus.
de imuni.eccle.eſt bona glo. in.c.ad apſice.
de re.iudi.lib.vj.ꝛ ponitur per Inn.ꝛ Ho
ſti.in.c.ex geſtis.de cle.nõ reſi. Et poſtea re-
probata.opi. Ant.de butri. in.d.c.i.de pac.
Idem Panoꝛ.diceñ. putat: ꝙ aut materia
originatur a toto concilio, ꝛ tunc pnunciã
dum eſt ſub noie concilij. Et ita loquantur
iura 𝕫 alle.eſt bonus tex.i.q.vj.ꝯuenientibus.
ꝛ in.c.hadrianus.lxiij.di. Aut materia ori
ginatur a ſolo Papa: ſed cum cõſilio conci-
lij: ꝛ habeãt locum iura ẽt ad hoc 𝕫 alle.i.c.
l3.de elec.ꝛ in.c.aduerſus.de imuni.eccle.cũ
ſi. ſed in.c.i.de pac.in.i.col.idẽ Panoꝛ.plus
dixit.per illum tex. ꝙ ẽt ꝙ Papa pſonalr
pſideret cõcilio. Tñ ſi materia originatur a
Concilio nulla qñq3 ſit mentio de Papa,
ſed noie concilij tm̃ pmulgatur. Ex quo in
fertur inquit ipſe: ꝙ ptãs eccleſie eſt in ipſo
concilio vlr: l3 papa ſit ibi tãq3 caput ipſius
corporis.pro hoc.xxiiij.q.i. qdcunq3: vbi dr̃
ꝙ poteſtas data fuit toti eccle in pſonam
Petri. Petrus aũt fuit caput: ad idem in
.c.i.de iudi.in eo qđ ibi dr̃.placuit ſancte ſy
nodo ꝛc. Sed mihi vr̃ ꝙ ille tex. non pbet
hoc ꝙ.ſ.pſidente papa cõcilium pnunciaue
rit nulla habita mentione de ipſo papa: im
mo ꝯrium ibi pbari vr̃. Si recte iũgamus
pſcriptionem cum fine illius tex. Nam ex p
ſcriptione colligitur ꝙ Alexander.iij. ex cõ
cilio Aphricano caſum ppoſuit: ꝛ ſm diffi
nitionem concilij pnunciauit: ppoſito noie
ſuo: vt colligitur ex dicta pſcriptiõe: in qua
dr̃. Idem.ſ. Alexander ex diffinitione cõci-
lij Aphricani decreuit: nec ibi ps: ꝙ ipſe pſo
nalr pſederit eidẽ ꝯcilio: ſed forte dcm̃ ſuũ
melius pbaret. tex.xcvj.di.in.c.bñgdẽ, vbi
hr̃ ꝙ ſymacho ſimplicio põtifice maxio in
concilio reſidente: vr̃ ꝙ idẽmet pontifex cõ
cilio deferat in pñ. Ibi beneqdẽ fraterni-
tas vr̃a eccliaſticis legibus aſſueta ſub diui
ni timore iudicij: que erant ſtatuenda: diffi
niuit ꝛc. Et 𝕫 circa ſi.appet: ꝙ ſynodus ſuo
ꝛ non pontificis noie diffiniuit. Ibi.ſcã ſy-
nodus dixit: l3 ſm perſecutionem venerabi
liũ fratrũ nroꝝ ꝛc. Attamen q: huic quoq3
tex.rñderi põt, ꝙ pp hoc non ꝯſtat ꝙ decre
tum emanauerit ſub noie concilij tm̃ ſine
noie pontificis: ꝛ ꝯrium innui vr̃ ex eo qđ
ſeqtur.in.d.tex.ibi. Uerꝫ tñ ẽt ſi aliq̃ poſſit
rõe ſubſiſtere: modis oibus in ſynodali cõ
uentu Prouida btitudinis vr̃e ſententia
eneruari conueniebat ꝛc. Propterea credi-
derim non eſſe recedendum a regula ꝛ di-
ſtinctione ſupraſcripta. Poſt hec querit Fe
linus in.d.c.i.de ſponſa.in.iiij.col.vſi. vtrũ
aũt in ordine ſcripture. Quis in hmõi ſta-
tutis: decretis ꝛ ordinationibus concilij in
ordine lre pferri debeat, an.ſ.papa, an conci
lium: ꝛ dicit ſe reperire hoc tactum ſolũ p
petrum de monte in ſuo Reptorio Brixia
no in ver.papa.vſi.an in ordine ſermonis.
Ubi dixit ꝙ in cõcilio Baſilieñ.vidit mul
tum de hoc diſceptari. Et ꝙ papa ſit prefe-
rendus alle.de con.diſt.ij.in qbus.in ſupra
ſcrip. Ubi dr̃ Leo Eps ꝛ ſcã ſynodus. alle.

Epłam Athanaſij ad Marcum Papam. Epiſtolam Aurelij Carthagineñ. Epi: ad Inno. papam. Et epłam Stephani Archiepi ad Damaſum Papam: de conſe. di. ij. Ego Berengarius. bonus tex. in. c. cum haberet. de eo. qui. dux. in matri. quã. pol. per adulte. z. xj. q. iij. Theugualdum. Nõ autẽ Concilium q̃nq̃ȝ pape p̃ferat̃. alle. xij. q. i. c. dilectiſſimis. xcvij. di. victor. xvj. q. i. de decimis. Et q̃uis Feli. dicat q̃ Brixieñ. hoc non decidit. Et q̃ illud pẽdet vt ſibi vr̃ ab illa p̃funda difficultate, de ſupioritate pape ad concilium: quã ſe nolle intrare dicit: ſed remittit ad ip̃m Petrũ in ſua Monarchia .xxx. col. verſi. his expeditis: z ad glo. multũ ſolẽnes in. c. ſi papa. xl. di. Attamen ſi bene cõſiderent̃ verba Brixieñ. Ubi dicit q̃ papa ex humilitate ſe q̃nq̃ȝ poſtponit concilio ſatis clare colligit̃ deciſionem ſuam eẽ q̃ papa regulr̃ p̃poni debeat, lȝ q̃nq̃ȝ repiatur 9triũ ex humilitate ipſius. Qð hȝ fere oĩum aſſenſum: q: nemo negat qn papa ſit caput concilij z vl̃is eccłie. Et qn ipſe in concilio p̃honorari: ac oĩbus p̃poni debeat: put ſ. annotauimus in ti. Quo z quo ordine in concilio p̃res ſedere debeant zc. Poſito aũt q̃ 9tentio ſit inter doc. que maior dicatur ſententia. an. ſ. pape: an concilij. Tñ pp hoc nemo auferre auſus fuit pape p̃ſidẽtiã z p̃lationem ſuam cum p̃aictis debeat honorari. xxij. di. diffinimus. vbi bõus tex. Et in p̃poſito huius dubitationis q̃. ſ. p hoc q̃ aliquo caſu ſententia concilij dici poſſet maioris ponderis z auctoritatis q̃ȝ ſententia pape, non ppea ipſe papa concilio poſtponi deberet. Facit qð dicimus de Archidiacono in ſili: qui lȝ ſentẽtia z opinio ſua cedat maiori parti totius capłi: tñ pp hoc p̃ſidentie z honoris ac dignitatis ſue locus ſibi nõ auferẽtur. ar. in. c. i. z in. c. ad hec. de of. archi. Iunctis his que hñr z no. c. i. z vlti. extra de his que ſi. a maio. par. cap. z in. c. i. de maio. z obe. z que no. in. c. i. z quaſi per to. de his que ſi. a p̃la. ſine cõ. capi. Ad idẽ q: lȝ aliqua ſint. que Eṗs non põt expedire ſine capło. Tñ non ppea q̃ capłi ſentẽtia p̃ualeret: Eṗs eidẽ capło poſtponeretur zc.

¶ An aũt ṽba iſta ſacro approbante cõcilio per papam p̃lata p̃bent Conſtitutionẽ illam editam fuiſſe in concilio. Ponũt Io. mo. Io. an. z Gemi. poſt eos in. c. vbi piculum. de elec. lib. vj. in ſi. z dicunt q̃ non: qð ſane intelligendum eſt: non de oĩbus conſtitutionibus in q̃bus dicta ṽba repiũtur: ſed de illa. d. c. vbi piculum. z. c. lȝ. z ſilibus. que p̃mo erant decretales z cõſtitutiones papales ſimplr̃ ab ipſo ſolo promulgate. Poſtea v̓o in concilio p̃poſite ab ipſo concilio approbate fuere. Nam in multis conſtitutionibus dicta verba repiuntur, que in cõcilio papa p̃ſidente p̃mulgate fuere, put pȝ in iuribus ſ. allegatis: z p̃batur in. c. ſacro. de ſen. excõ. iuncta eius p̃ſcriptione: vbi dr̃: q̃ Inno. iij. in concilio gñali exiſtẽs p̃mulgauit illam conſtitutionem. Et ibi dr̃ ſacro approbante concilio p̃hibemus zc. Unñ dixit Ioã. an. ibi. ſe mirari de Gulielmo: q dixit: q̃ 9ſtitutio illa. d. c. vbi piculum. z. c. lȝ. z. c. ſi canonici. de offi. ordi. lib. vj. ſint cõſtitutiones pa p̃e: q: dicit ipſe lȝ de vltima dicere poſſet veꝝ ſm eum tñ de alijs nõ. Ad de q̃ ſi concilia moderniora: vt fuit Cõſtãtienſe z Baſilieñ. p̃mulgando decreta vel ſcribendo aut aliqd aliud decernendo: etiã q̃ habuerint Cardinales vel alios p̃latos p̃ſidentes: vtebãtur hac forma v̓boꝝ. vȝ. ſacroſancta gñalis Conſtantiẽſis vel Baſilieẽ. ſynodus in ſpũ ſcõ legitime 9gregata vlem eccłiam repñtans. Ad ppetuã rei memoriã zc. Quo ẽt titulo vti conſueuerunt in citationibus: z lr̃is que ſiebant: z miſſe fuerunt pape Imperatori vel alijs Regibus z vniuerſitatibus: vt pȝ ex geſtis vtriuſq̃ȝ concilij. ¶ Fuit ẽt decretũ in concilio Baſilieñ. ſeſſione quarta q̃ pro durabiliori teſtimonio geſtoꝝ ſeu gerendoꝝ per conciliũ. Ipſa ſynodus de cetero vteretur bulla plũbea: maxime in lr̃is ſuis autenticis: cum cordula canapis aut ſirici, put varietas cauſaꝝ z reꝝ ſup q̃bus 9ficerentur poſtulabat. Que bulla ab vno latere hẽret miſſionẽ ſpũs ſcĩ in ſpecie colũbe. In alio vero hec v̓ba: ſacroſancta gñalis ſynodus Baſiliẽſis decernẽs plenã z oĩmodam fidẽ eiſdẽ lr̃is adhibẽdũ fore ſicut lr̃is papalibus: z q̃ eas falſificãtes eaſdem penas incurrant quas incurrũt falſificãtes lr̃as ap̃licas. ¶ Qualr̃ aũt z q modus ſeruari debeat cum 9cilium cõſtitutiones vel decreta edere vult: dicit Abb. pan. in. c. oſius. de elec. in p̃ not. per illum tex. q̃ p̃atica condendi Canones in concilio eſt: vt vnus p̃latus concilij p̃ponat totã mãs conſtitutionis ſiende: z interroget totũ cõcilium: vtrum velit ſic ſtatuere: z ſi concilium acquieſcit hr̃ illud pro ſtatuto. De quo eſt bonus tex. in. c. i. de pac. Pratica tñ hȝ, put ſ.

dixi,⁊ ſeruari vidimus in iſto vltimo con
cilio Laterano tpe.d. Leonis pape decimi:
ꝙ idem plato Decretum ex bulla integre
legit:⁊ interrogant pres nunqd placeat: ⁊
vnuſquiſq; particulr Prothonotario vel
Notario concilij ad eum ⁊ locū vbi ſedet
accedente. Rñ.placet vel non pl3. Et ſcribū
tur noiatim vota oium. Subdit aūt idem
Panor.ꝙ hoc idem ſeruat in iſtis vniuerſi
tatibus ſclaribus:vt no. Bar. in.l.oẽs po
puli.ff.de iuſti.⁊ iur. vbi dat ẽt aliam prati
cam:vt.ſ.ꝓponat materia in cōfuſo: vt pu
ta:qꝛ vnus dicit placeat ꝓuidere ſuper tali
materia:poſtmodum ſurgunt conſultores
⁊ ſup dicta materia ꝓponunt diuerſas opi
niones.Et eoꝝ conſilia adducunt pro dcre
to fiendo.Et illud qđ p maiorē partem cō
ſultū ⁊ approbatū fuerit obtinebit. ¶ A q
bus autẽ concilij geſta ⁊ decreta dictari ⁊
ſcribi debeant:colligi pōt ex his que ſ. dixi
mus,vbi de electione ſeu deputatione offi
cialium concilij diſſeruimus : cum dicere
mus ꝓthonotarios deputari:put in conci
lio Conſtantieñ. deputati fuere : qui hmōi
geſta ⁊ decreta ꝯſcriberent,vt ꝓbat in.c.in
noīe dñi.xxiij.di.iuncta eius glo.i.que atte
ſtatur:ꝙ illa fuerunt verba Notarij ipſius
concilij:⁊ melius hoc ꝓbat.xcvi.di. in.c.be
negdem. Ibi. hoc cum diceret: Hormiſda
Diaconus recitauit:⁊.l.hec cu3 legerent: ⁊.l.
ſcā ſynodus dixit non licuit : ⁊ adiecit.l.ſe
quentia ⁊c. Qđ aūt idem Hormiſda Dia
conus fuerit notarius cōcilij: p3 ex his que
ibi no.per Archi.⁊ Gemi.qui poſt figura
tionem caſus dicit eſſe notandum:ꝙ in il
lo.c.qñq; loqtur Symachus papa vt l pn
cipio qñq; notarius:qui cōtinuat verba di
uerſoꝝ p totum illud.c. ¶ Eſt ꝑpea dicēdū
ꝙ iſta geſta cōciliorꝝ:que manu publica cō
ſcribunt:prout ſ. diximus. Fidem ꝑpetuas
faciunt vbiq; locoꝝ: pro quo eſt tex. qui ad
hoc ibi notari conſueuit per doc. in.c.ex ge
ſtis.extra de cler.non reſi.vbi alleg.tex.in.l.
geſta.C.de re iudi.Dicit aūt Inno.in.c.i.de
ꝓcura.ꝙ qdam ſunt geſta que nullo modo
ſcripta ſunt: que tñ reſtant in mente hoīus:
⁊ qñq; publicant:extra de teſti.ſignificauit.
⁊.c.albericus.⁊.d.l.geſta. Quedam ẽt ſunt
geſta:q̄ facta fuer ⁊ in ſcriptis redacta ſunt.
Immo potius ſunt ſcripture in qbus geſta
ipſa referunt:⁊ iſte ſcripture apud ſedē apo
ſtolicam. Regiſtra dñr ſm eū. Et iſta geſta
ſi ſint bene cuſtodita:⁊ inueniant in Archi
uis autenticaꝝ perſonaꝝ. Puta eaꝝ que ha
bent auctoritatem autenticas ſcripturas fa
ciendi:fidem perpetuā faciunt.vt.d.c.i.de.p
cura.⁊ in.c.ad audientiam.de pſcrip.cū ſu
is ꝯcord.Si aūt non eſſent bene cuſtodita:
vel perſone non eſſent autentice , dicit ipſe
Inno.ꝙ nō crederet eis: ar.d.c.i. Pro quo
eſt etiam tex.⁊ que ibi no. conſueuerunt in
.c.ſi.de probat.⁊c.

¶ Que debet eſſe prima Actio:⁊ qui
primus Tractatus concilij.

HActenus de his que ad appara
tum:diſpoſitionem ⁊ ordinatio
nem concilij facere videbant:ſa
tis(vt arbitror)abunde ꝯſcri
pſimus. Nunc aūt que mãe ſeu
cauſe ꝓponēde ſint:⁊ a qbus in
cohandum: vel que debeat eſſe primi Tra
ctatus Actio: conſyderemus: quod qdē fa
cillime aſſequemur:ſi repetendo ꝙ ordo re
parationis nrẽ a fide catholica ſummit ex
ordium,qꝛ baptiçandi ⁊ ad fidem accedere
volentes. Prius de fide incarnationis ieſu
Chri ⁊ reliquis articulis inſtrui debemus:
vt creduli ad Baptiſmum admitti merea
mur:vt ꝯcludit tex.de con.di.iiij.c.ante ba
ptiſmum. Diximus cum aplo: put dicit
glo.in rubri.de ſum.tri.⁊ fid.cath. ꝙ oẽ qđ
non eſt ex fide pctm̄ eſt.xxviij.q.i.c.i.⁊ extra
de pſcrip.qm̄ oẽs.Et ꝯñr ꝙ pme actiones
⁊ primi tractatus:qui in concilio ꝓponun
tur:de fide catholica. Contra hereticos:ſci
ſmaticos:⁊ imaculate fidei ipſius calūnia
tores:eſſe debent.Et ſi forte: qđ abſit: vltra
alios hereticos ⁊ ſciſmaticos: duo pontifi
ces:vel pres de papatu contenderent: ꝓut
dudum ante concilium Conſtantieñ. fece
runt,tunc ab iſto potiſſi.negocio: veluti ab
eo qđ maius periculū:maius ſcandalum:⁊
fidei ipſius offendiculū pſtare poſſet:cū vlis
eccleſie ꝑturbatione:incohandum foret:pro
ut exemplo dicti Conſtantieñ.concilij:opti
me admonemur. Vbi.n.maius piculum in
tendit:ibi proculdubio maturius, citius ⁊
plenius eſt conſulendū.de ele.vbi piculū.li.
vi. Circa maiora aūt negocia maius piculū
vſat.xiij.di.geſcamus.lxi.di.miramur.xlvij
di.qñtulibet. lxx.di. ordinatos. ⁊.vij.q.ij.c.
vlti.cum ſi.Et ꝑpea ꝯtendentibus duobus
aut plibus de papatu(vt dixi)Seu ẽt vbi
vnicus tm̄ eſſet pōtifex maxius: hereticus:
ſciſmaticus:

ſciſmaticus:vel pecunia: aut ꝑ iꝑreſſionem
intronizatus:illi vel ille tanq̄ Diabolus:
Apoſtaticus ⁊ nō aplicus ante oia de ſede
aplica deturbandus ⁊ detrudendus eſſet.
lxxix.di.ſi duo.⁊.c.ſiqs pecunia. Deīde alij
heretici:ſciſmatici: ac fidei xp̄iane hoſtes:
vituꝑones:⁊ ſubſannatores:vocandi, dānā
di:⁊ corrigendi erunt:prout hodie corrigē-
di:dānandi ⁊ reformandi eſſent oēs greci:
⁊ alij orientales:qui ſm eoꝝ ritum ⁊ inſa-
nos errores xp̄ianam fidem ꝓfitent, qui ls
dudum in gn̄ali concilio Lugduneñ. ↄuicti
eoꝝq̄ʒ errores dānati fuerint:de qbus in.c.
i.de ſum.tri.⁊ fid.catho.li.vj. Et poſtremo
in concilio Florentino recōciliati (vt aſſe-
rebant) ꝓfeſſi fuerint:⁊ ꝓmiſerint ab vnio
ne catholice fidei nunq̄ diſcedere, ſeq̄ʒ erro
res ſuos ꝑpetuo dānaturos abiuraturos ⁊
nunq̄ amplius ſuſcitare vel aſſerere. Atta
men indies non ſolum erroribus eiſdē in-
uoluti ſunt:ſed nouas quotidie inſanias ↄ
fidem orthodoxam publice ꝑdicant. Taceo
Boemios:⁊ alios pleroſq̄ʒ populos eoꝝ cō
plices:quos concilium Baſilieñ. euocauit,
ſed cum impeditum ⁊ diſſolutuʒ fuerit:āte
finem reꝝ minime reformauit. De Mara-
nis vo ⁊ perfidis iudeis: qui nobiſcum de
gunt:qui honores dignitates: ⁊ officia ma-
iora orbis aſſequūt:⁊ ſabbata nr̄a: imo xp̄i
fidem ⁊ ſanctiſſima dogmata impune irri-
dent vba facere non ls. Nam heretici ⁊ ſci-
ſmatici ipſi quotidie magis inſoleſcunt:no
biſcum impune vſantur, ⁊ falſo xp̄ianus no
men vſurpāt. Et filij eccl̄ie (mīni tamē vte
ri corroſores) ſe in faciem chriſticolaꝝ iſcri
bere non formidant. Sic.n.hereticos appel
labat Federicus Imꝑator in q̄dam ſua cō
ſtitutione:que incipit.cōmiſſi, vt atteſtatur
Archi.⁊ Geminia. in.d.c.i.in.ij.col. verſi.
¶ Quero quare ſacroſancta eccl̄ia dicatur
mater oīum xp̄ianoꝝ? Q̄ð ideo eē dicit: q̄
nos genuit per baptiſmum.xij.q.ij. qui ab-
ſtulerit. ¶ Et hoc reſpectu oēs xp̄i fideles:
anteq̄ʒ xp̄iani appellarentur: dicebanť fra-
tres adinuicem.xj.q.iij.ad menſam. Here-
tici aūt qui non ſunt in vnitate iſtius nati
uitatis ⁊ maternitatis. Cum ſint extra gre
mium matris eccl̄ie per excōicatiōes: extra
de heretic. excōicamus. Dici non poſſunt
fratres vel eiuſdes matris filij, ſed potius
tanq̄ monſtra ⁊ canes latrantes dicuntur
materni vteri corroſores ⁊ inſidiatores in
ſenſi. ¶ Poſt cauſas fidei tractari ⁊ ꝓpo-
ni debent cauſe libertatis eccl̄iaſtice tuende
que a laycis vt plurimum vſurpatur ⁊ cōfun
ditur cuʒ oppido clicis infeſti ſint, ⁊ in hoc
hereticis aſſimilentur. Cum ſcām eccl̄iam
non credant:eiuſq̄ʒ imunitatem ⁊ ꝑuilegia
a deo ↄceſſa auferre ⁊ violare ſtudeant:⁊ ꝓ
pterea non alr̄ q̄ʒ ipſi heretici excōicantur:
⁊ q̄ eis cōparentur:⁊ q̄ hec cā libertatis ec
cleſiaſtice tuende ſit, ꝑma cāe fidei, egregie
ꝓbatur de ſen.excō.c.nouerit.⁊.c.grauē.de
immuni.eccle.non minus.⁊.c.aduerſus.cum
ſi. Deinde moꝝ cōponendoꝝ:⁊ reformatio
nis eccl̄ie militantis gn̄alr̄ tam in capite q̄ʒ
in membris:que in eccl̄ia dei ſummoꝑe ne
ceſſaria eſt, q̄ alr̄ ſi corruptis moribus vi-
uitur:ſi dignitatum ⁊ ordinum eccl̄iaſtico-
rum nō hr̄ rō:ſi eccl̄iaꝝ bona et xp̄i ꝑrimo-
nium ꝓdiguntur ⁊ pauꝑes fame pereunt:
ſi Eccl̄iaꝝ: Monaſterioꝝ: Cenobioꝝ: et lo-
coꝝ alioꝝ deo dicatoꝝ edificia:tanto maio
rum nr̄oꝝ ſtudio:diſpēdio et labore ad dei
ipſius et ſanctoꝝ ſuoꝝ laudem et glīaʒ edi-
ficata corruunt:ſolo equantur: ꝓphanātur,
et beſtijs ꝑuia ſunt. His ꝑfecto et alijs hu
iuſcemodi flagitijs, negligentijs: et celeſtiū
ac ſpūalium reꝝ prophanis abuſionibus:
vlis eccl̄ie ſtatus decoloratur:confunditur:
et Regale illud ſacerdotium:cēmq̄ʒ Leuiti
ci gn̄is ordinē reꝑhenſibilem, corrigenduʒ:
ridendum, exſibilādum et de ſcō Thalamo
domini explodendum reddit. Quo factus
fuit vt priſcoꝝ illoꝝ patrū concilijs de hoc
in primis maxima cura fuerit:prout facilli-
me colligi pōt ex lectura canonū illoꝝ quos
proprijs concilijs ſ. annotauimus. In ti.q-
buʒ concilijs plerīq̄ʒ canones ex his qui in
corpore iuris hn̄r:aſſcribanť:⁊ to.ti. de vi-
ta.⁊ hone.cle. Immo potius ī vniuerſo cor
pore iuris. Et hoc approbauit ēt concilium
Conſtantienſe. Nam poſt hereſes ⁊ ſciſma
ta de eccl̄ia dei extirpata:in ſeſſione ipſius.
xl.añ creatiōem Martini qnti decreuit q̄
futurus Pontifex cum ipſo concilio:vel de
putandis per ſingulas natiōes deberet re-
formare eccl̄iam in capite ⁊ in mēbris:⁊ cu
riam Ro.ſm eq̄tatem ⁊ bonum regimen
eccl̄ie:anteq̄ʒ cōcilium diſſolueret. Hoc idē
declarauit concilium Baſilieñ. in prin.° aſſi
gnando tres cās ꝑp quas congregatū fuit.
Primam vt hereſes oēs a populi xp̄iani fi-
nibus pellerent. Scd̄am vt belloꝝ rabies
que īter ꝑncipes ⁊ ꝑplos xp̄ianos ſeuiebat:
ſedaret. Tertiam vt multiplicibus tribulis

z ſpinis vinea dñi ſilueſcens excoleret: z
euangelico agricola celitus operante reflo-
reſceret. Ac honeſtatis fructus z honoris
(vt ibi dicit) felici vbertate pduceret zc.
¶ Poſſent et cauſe belloꝝ inter chrianos
vigentium pponi z tractari: vt pax homi-
nibus bone voluntatis redderet, z arma
xpianoꝝ ꝯ hoſtes fidei verterent. ¶ Poſt
hec vel interim ſi opus eſſet cauſe quoqꝫ ꝑ
uatoꝝ ſiue ciuiles ſiue criminales: aut mix-
te: que ardue: difficiles: z dubie forent: in cō
cilio pponi z terminari debent. Cum de
his oibus ꝯciliū cognoſcere z iudicare poſ-
ſe non ſit dubium: vt pꝫ ac legit z no. extra
de elec. oſius. de libel. obla. c. i. de cle. non re
ſi. c. ex geſtis. de ſponſa. c. i. z alibi ſepiſſime.
z domino concedente latius. I. dicetur: cū
de concilij iuriſdictione dicemus.

¶ Que forma: qui modus: vel ordo: in
cauſis proponendis z expediēdis
ſeruari debeat in concilio.

Videamus igit poſt hec: for-
mam: ordinē: z modum: qui
bus cauſe ꝑdicte pponi: z in
concilio tractari, expedirīqꝫ
debeant? Pro quoꝝ ꝯſydera
tione ꝑmittendum erit. Iux
ta laudabilem z approbatam ordinationē
concilij Conſtantien. q patres oēs per q̄tu
or nationes diuidant. vꝫ. Italicā: Germa-
nicam: Gallicanā: z Hiſpanā: lꝫ in dicto cō
cilio aliq̄ꝫdiu defuerit Hiſpana, que adhere
bat Benedicto 13.° ātipape: z eius loco ap
poſita fuerit Anglicana que in Baſilienſi
concilio cum Gallicana cōnumerabat. Ex
hiis igitur quatuor natiōibus pari ex vna-
quaqꝫ numero: quatuor conuentus creabā-
tur: quos ſacras deputationes vocitabant
locis: vocabulis: z ptāte diſcretas. Nam in
eaꝝ prima de negocijs fidei catholice in ſe-
cunda de pace ppli xpiani. In tertia de re-
formatione moꝝ z eccle. In quarta de cau
ſis z alijs emergentibus negocijs tractaba
tur. Erantqꝫ cuiqꝫ conuentui ſeparata tri-
bunalia z loca: ad que ꝯuenirēt proprij ma
giſtratus. Proprius quoqꝫ ꝑſidens: q ſue na
tionis ꝯcionem ſeu congregationē aduoca-
ret negocia vel cās ad ſe ſpectantes propo-
neret: z ſm maioris partis ſententias ꝯclu
deret. Aderat et promotor qui inſtaret vt
dicta negocia terminarētur. Scriba qui ge

ſta decretaqꝫ z determinatiōes annotaret.
Nuncius quoqꝫ ſiue apparitor q patres cō
uocaret citaret: edicta propōeret z ſilia. Cō
ueniebant hec collegia ter in hebdomada.
In dictis eoꝝ locis: deputatis horis: vbi di
uinis pactis rebus gerendis opam dabāt.
Ex dictis quatuor ſacris deputationibus,
duodecim viroꝝ collegius deputabatur ter
ni. vꝫ ex vnoquoqꝫ conuentu z natione vi-
ri. ſ. doctrina z experientia clariſſimi. Ad
hos igitur tres ꝑmum negocia oīa deferre
bantur: qui rebus mature digeſtis: vel eas
reijciebant: vel ſi rōnabiles z admittende
videbantur: ad collegium ſuū: cui cōpeterēt
remittebant. Eratqꝫ hiis poteſtas conuocā-
di quatuor conuentus et extra ordinē ſiqd
graue diſcutien. inſtaret. Ceteꝝ a duodecī
viroꝝ illoꝝ collegio ad quēpiaꝫ ex quatuor
conuentibus remittebantur: ꝑponebantur
per ꝑſidentē in eius collegio: neqꝫ licebat il
la die (q̄cq̄ꝫ decernere) Niſi forte manife-
ſte conſtaret res celeritatē exigere. Quicqd
aūt maior pars collegij ſtatuiſſet. Ad alios
tres cōuētus deferrebatur. Eoꝝ v̊o opīo cū
iuribus rōibus z argumētis vtriuſqꝫ par
tis. Ad ꝑſidentē concilij publicis documē
tis deferebatur. Qui ſtatuto die ī gnāli cō
gregatione de hijs referebat. Neqꝫ licebat
ꝑſidenti. De aliqua re agere cū prībus ī ge-
nerali conuentu niſi prius de ea concluſus
fuiſſet per quatuor aut ſaltem per tres dpu
tatiōes: demū vbi aliqd a patribus appro-
batum erat in generali congregatione: que
octauo quoqꝫ die frequentabatur in forma
decreti redactū in publica ſeſſione ritu ſolē
ni ſtatuebatur. ¶ Differt. n. gnālis congre
gatio a gnāli ſeſſione. Nam in gnāli cōgre-
gatiōe res eius diſcuſſe: p q̄tuor deputatio-
nes ſupraſcriptas hoc mō. vꝫ. q vbi aliqd
per oēs vel maiorē partē patꝝ illoꝝ deter-
minabatur ſtatuen. eſſe: ꝑſidens illius cōgre
gationis pronunciabat ſub hijs v̊bis. In
noīe ſcē Trinitatꝫ prīs z filij z ſpūs ſancti.
Ego approbantibus prībus concludo ī ta-
lem ſententiam. Illudqꝫ deinde proponebat
in gnāli cōgregatione oīum patrū. Ubi ꝑſi
dens concilij ſm vota ꝑſidentium ſacraꝝ de-
putationū concludebat noīe totius cōcilij:
z formatis decretis: īdicebatur publica ſeſ-
ſio: et prēs oēs incipiendo a ſummo pontiſi
ce ſi pñs erat: vel ab ipſo ꝑſidente (eo abſen-
te) interrogabantur ſi decretū tale placeret
zc. Uel alr forte ſm antiqora concilia dici

ordinariqꝫ

oꝛdinariqꝫ poſſet in caſu quo cauſe p̄dicte
originant: ꝛ ꝓponende ſunt a concilio: hoc
eſt patribus in eo conſedentibus. Et tunc
dici põt vt s̄ ꝛ ꝓut ꝓpoſuimus. in ti. qualr
ꝛ a qbus concilij geſta dictari: ꝯſcribiqꝫ de-
beant. vꝫ. ꝙ p̄ſidens: aut vnus ex dictis pre
latis ſurgere dꝫ ꝛ proponere cām hereſis:
ſciſmatis: pacis inter chr̄icolas reformatio
nis eccl̄ie: vel aliā q̄ſcunqꝫ ſuper qua proui
deri intendit per concilium: deducendo in
conuenientia que reſultant ex tali abuſione
vel delicto: ꝛ oſtendendo fructum: vtilita-
tem: decus ꝛ honoꝛem qui prouenire pote-
runt eccl̄ie dei ꝛ pplo xp̄iano ex prouiſione
ꝛ decreto cõcilij. ¶ Quibus auditis ſi ali
quis ex p̄r̄ibus vel impugnare: vel cõfirma-
re, aut addere voluerit aliquid facto ſilẽtio
ꝛ debita reuerentia per p̄mum proponẽ-
tem pariter debita cum reuerentia erga pa
pam vel p̄ſidentem ſurget: ꝛ rõnes ſuas ad
ducet: ꝛ ita facient alij ſucceſſiue. Donec au
ditis oībus: concilium interroget a p̄ſiden
te. Nunqd illud qd̄ propoſitum fuit vel a
maioꝛi parte allegantium ꝛ concluſum pla
ceat: ꝛ concilium aut p̄ſidentes nationum
rn̄deant. Placet ꝛc. Qualis ſm̄ p̄aticā ſer-
uatā in modernis concilijs: que faciliꝰ ꝛ
expeditioꝛ vr̄ prout s̄ dixi, poſteaq̄ꝫ in ſacris
deputationibus: ꝛ in gn̄ali congregatione
aliqd concluſum fuerat: in gn̄ali ſeſſiõe am
pliꝰ non diſputabat a p̄r̄ibus ꝯſedentibus
ſed tm̄ interrogabant: nunqd qd̄ decretum
fuiſſet in gn̄ali congregatione placeret vel
non. Et ita ẽt poſtea: ego quoqꝫ in hoc con-
cilio Laterano vltimo: in quo ſub Leõe pa
pa decimo interfui ſeruari vidi omiſſo ſti-
lo dcoꝝ iurium ꝛ antiqſſimoꝝ conciliōꝝ.
Quoꝝ p̄atica: vt ẽt s̄ diximus probat i. c.
oīus. de ele. ꝛ in. c. i. de pac. ꝛ i iuribus vbi
ſup̄a alle. ¶ Si v̄o cā non erit publica ſed
priuata. Et aliqua priuata pſona: reſpu. vni
uerſitas: Rex: vel Princeps qcunqꝫ alium
accuſare: vel ꝯ ipm quacunqꝫ actione agere
intendit. Tunc impetrata p̄ius audientia
a cõcilio: vel a p̄ſidentibus, introductus ad
concilium, facta ſtatim: cum ingredit locus
concilij: debita reuerentia verſus papam:
ſi ibi ſit, vel eius p̄ſidentes: et a dextris: et a
ſiniſtris ipſius concilij patribus ibi preſidẽ
tibus. In medio eccl̄ie inter ipſos p̄res cõ-
ſedentes cõſiſtere: et qcquid vult verbo pro
ponere. Ac deinde libellum accuſatoꝛium:
denunciatoꝛium vel cõuentionalem in ſcri
ptis offerre dꝫ. Qd̄ probat ex geſtis conci-
lioꝝ p̄iſcoꝝ et maxime ex geſtis cõcilij Cal
cedonen̄. in p̄ima actione, vbi ſunt hec v̄ba
formalia. Dioſcoꝛo reuerẽdo Ep̄o Alexan-
drie ſm̄ iuſſionem gl̄ioſiſſimoꝝ iudicū, et
ampliſſimi ſenatus reſidente in medio: et
reſidentibus Romanis Epiſcopis reueren
diſſim. s: in propꝛiis locis: et tacentibus.
Euſebius religioſiſſimus Ep̄s Dorilei trā-
ſiens in mediū dixit ꝛc. Et ꝓbatur in. c. i. d
libel. obla. ibi Ignarus ep̄s dixit habetis
libellum reclamationis vel poſtulationis
et. I. Ignarus Ep̄s dixit. Ops vos ſm̄ eccle
ſiaſticam auctoꝛitatem: reclamationem ve-
ſtram libelli ſerie declarare: eāqꝫ vr̄is mani
bus roboꝛatam in ſynodo poꝛrigere: vt tūc
vobis canonice valeat rn̄deri ꝛc. Et ꝓbat
in. c. i. de iudi. Ex qbus manifeſte pꝫ ꝙ i cõ
cilio quoqꝫ libellus ꝓduci: et lis ꝯteſtari dꝫ:
ad hoc vt ſynodus ſententiam libello con-
formem ferre poſſit. iij. q. iij. offeratur. et ex
tra de ꝓba. c. qm̄ ꝯ falſas. Libellus aūt qui
in concilio offertur: ſi ibi papa p̄ſidet conci
pi dꝫ in pſonam ipſius pape et concilij hoc
modo. vꝫ. coꝛã vobis ſc̄iſſimo ac b̄tiſſimo
dn̄o nr̄o domino Julio diuina ꝓuidentia
Papa ſc̄do et ſacroſancto concilio Latera-
no, in ſp̄ū ſc̄õ legitime cõgregato comparet
et ſe p̄ſentat etc. Sicut in ſiſi dicimus in cõ
cilio ꝓuinciali: in quo Archiep̄s p̄ſidet: ar.
eoꝝ que no. xj. q. iij. ſiquis ep̄s. in. c. ſiqs pre-
ſbyter. et in. c. ep̄i. et de tp̄ibus. oꝛdi. in. c. ar
chiep̄s. et in. c. nec ep̄i. et melius extra de ac-
cuſa. in. c. ſicut olim. cum ſi. Et quo ad cõci-
liū gn̄ale dicta forma et p̄atica colligi poſ-
ſet. xvj. q. i. in. c. felix. lꝫ loquatur in materia
gn̄ali. Poꝛrecto igitur libello: reo conuento
modo p̄miſſo: dantur ſibi inducie ad rn̄dẽ
dum: ꝓut no. in. d. c. i. de iudi. vbi per Bal.
qui dicit ibi eſſe argm̄: ꝙ lꝫ partes ſint p̄ſen
tes coꝛam iudice, nõ tm̄ ſtatim tenentur re-
ſpondere: niſi conceſſo eis tp̄e ad deliberan
dum: ad q̄rendum aduocatum: et ad cõpo-
nendum ſarcinulas ſuas. ff. quibus ex cau.
maioꝛes. l. ab hoſtibus §. ſi. C. de exhibẽ. reis.
l. ij. et. C. de lit. conte. in auc. offeratur. Depu-
tari nihilominus conſueuerunt ab ipſo cõ-
cilio cauſaꝝ auditoꝛes: et demū ſi opus fue
rit per concilium expediūtur cāe ipſe. Sed
melius erit dicere ꝙ in cauſis quoqꝫ priua
tis et alijs qbuſcunqꝫ negocijs per conciliū
expediendis ſeruanda ſit et ſeruari debeat
p̄atica ſup̄aſcripta tanq̄ꝫ vtilis et magis

expediens cum nõ deceat tantã vlis cõcilij
cõgregationẽ in hijs ĩpediri ⁊ tp̃s ↄterere.
¶ Ex his inferri,queriqꝫ conſueuit. An cõ
cilium Papa. Imperator: ⁊ alius quilibet
Princeps ꝓceſſum:iudiciorũqꝫ formam ⁊
ordinem ſeruare teneanť:ſaltem in his que
concernunt citatiõem ⁊ nãlem defenſionẽ,
cum iſta iure nãli debita ſint:vt per Prin-
cipem tolli non poſſint ar.in.c.ad aplice.ď
re.iudi.lib.vj.Et melius in cle. paſtoralis.
eo.ti.⁊ dicendũ vr̃ q̃ ſic. Probať apte in.c.
qualr ⁊ qñ.i'.ij.de accuſa.⁊ vr̃ tex.formalis.
in.c.in cauſis.extra de re.iudi.vbi dr̃: q̃ in
cauſis que ſummi pontificis iudicio deci-
dunť:⁊ ordo iuris:⁊ vigor eq̃tatis eſt ſubti
liter obſeruãdus. Niſi forte cum aliqd cau
ſa neceſſitatis inſpecta diſpenſatiue duxerit
ſtatuẽdum. Sed ↄ p̃miſſa fortiter ſtringit:
qď ibi voluit hoſti.quem Jo.an. Abb.pa
nor.⁊ alij cõiter referunt:q.ſ. cõſuetudo cu-
rie Ro.h3 q̃ per narrationem facti: ⁊ vba-
lem petitionem ⁊ ſubſequtam rñſionẽ par
tium coram papa ⁊ Cardinalibus lis con
teſtata cenſeť. Nullo libello in ſcriptis obla
to:ↄ id qď hr̃ in.d.c.i.de lib. obla. Et rõ vr̃
eſſe in promptu:q̃ obſeruatio terminoꝝ:⁊
ordo iudicialis cũ ꝓceſſu in cauſis ĩtrodu-
cta fuit de iure poſitiuo:ſed princeps eſt ſu-
pra ius poſitiuũ:⁊ tali ſua lege poſitiua nõ
ligať.ff.de legi.l.princeps legibus. de cõcer.
p̃ben.c.ꝓpoſuit.ix.q.iij. cũcta per mundũ.
Quia q̃cquid placuit principi pro.l.ſeruan
dum eſt.inſti.de iure natu.§.ſed q̃cquid.vñ
pro qualicũqꝫ p̃ncipis ꝓceſſu p̃ſumiť. Nec
eſt p̃ſumendum q̃ eius ꝓceſſus vel iudici
um rugam habeat:vel maculam aliquam.
xxiiij.q.i.c.in ſede.⁊.c.hec eſt fides. Nas co-
ram Principe oĩa p̃ſumunť ſolẽniter acta.
xxxv.q.ix.c.aplice.C.de appel.l.ne cãs. no.ex
tra de reſcrip.ad audientiam. Per que iu-
ra dici põt q̃ pñtia Pape: ⁊ Ceſaris in cõ
cilio ſuppleat oẽm defectus iuris poſitiui.l.
oĩum.C.de teſta.no. Inno.in.c.i.de lit. cõte.
Ubi dicit q̃ pñtia Pape ſupplet defectum
ſolẽnitatum.d.l.oĩum.⁊.c.i.de tranſla. p̃la.
Et q̃uis dici conſueuerit q̃ Princeps vi-
uere d3 ſm iura ſua.C.de legi.l.digna vox.⁊
l.princeps.ff.eo. Altñ doc.hanc heſitationẽ
diſtinguendo breuiter ſoluunt:in alleg.c.in
cauſis.vbi dicunt q̃ duplex eſt ordo iudi-
cialis. Quidam inductus eſt mero iure po
ſitiuo:⁊ illius defectus non h3 vitiare pro-
ceſſum coram principe agitatum per iura

vltimo loco inducta:q̃|vt dixi|lege ſua po-
ſitiua non ligať princeps eius conditor: nec
eam ſeruare de neceſſitate teneť q̃uis de
bono:equo:⁊ honeſto eam ſeruare deberet
d.c.ꝓpoſuit.⁊.d.l.digna vox. Quidam al-
ter eſt ordo iudiciarius fundatus ĩ mera di
ſpoſitione iuris nãlis:qď q̃dem ſeruare rõ-
ne nãli monemur:⁊ quaſi cõpellimur: etiã
q̃ nulla lex ſcripta eſſet in mundo: ꝓut eſt
q̃ pars non ↄdemneť niſi citatione p̃cedẽ-
te:vt ſe defendere poſſit: cum defenſio etiã
diabolo non ſit deneganda:vt rõ ipſa natu
ralis dictat. Et rõ eſſe põt: q̃ nos ignora-
mus defẽſiones que cõpetere pñt in facto
ipſi ↄdemnando:ꝓut probari vr̃ in.c.ls. de
p̃ben.in.vj. Qď ẽt nos docuit ſummus ille
⁊ infallibilis iudex:qui ſolus cordiũ ſcruta
tor eſt:quem nullum latet ſecretũ: cũ Ada-
mum delinquentẽ ⁊ mãdatoꝝ ſuoꝝ trans
greſſorem condẽnare voluit:q̃ non p̃us eũ
condemnauit: ⁊ de Paradiſo voluptatis
eiecit:q̃ꝫ eum vocauerit ⁊ audierit,vt hr̃ in
lib. Geneſeos. Ubi dñs citãdo vel admonẽ
do ingt. Adam vbi es ⁊c. extra de accuſa.
qualr ⁊ qñ. Concludendo igiť dr̃ q̃ iſte or
do citationis ⁊ naturalis defenſionis a p̃n-
cipe vel a ↄcilio omitti non põt. Et ſi omit
tereť non valeret ꝓceſſus neqꝫ ſententia.
Qď terminaſſe vr̃ tex.iuncta eius glo.⁊ ibi
no.i.l.ſi.C.de legi.vbi hoc firmat Bal.⁊ tex.
in.d.cle.paſtoralis.de re.iudi. qď dicit Pa
nor.in.d.c.in cauſis.bene eſſe notãdum:re-
mittendo ad dicta per ſe circa hoc. in.c.cu3
olim.de accuſa.⁊ ad no.per Cy. in.l.reſcri-
pta.C.de p̃ci.impa.offeren. vnde bene dice-
bat Bal.in.d.l.ſi.in prin.q̃ ſententia princi
pis nõ valeret niſi pte citata,ſed dici poſſet
de nullitate,vt eſt ibi tex.no.cum ſua gl. Et
ideo ingt ipſe pars eſt citanda: vt poſſit ſe
defendere,q̃ defenſio eſt de iure gentiũ ſeu
nãli:⁊ ideo non põt auferri per principem.
ff.de re.mili.l.iij.§.ſi ad diẽ. ⁊.d.cle.paſtora
lis.ff.de adop.l.adoptio.ꝑ iura. ⁊.l.nã ita di
uus.cum ſi. ¶ Item coram principe reqri-
tur ſm eum examinatio ⁊ ventillatio vita
tis:q̃ ingſitio vitatis eſt de iure gentium.
Unde l3 princeps non teneať obſeruare ſo
lẽnitates legales:obſeruatio tñ iuris gẽtiũ
non d3 deeſſe:q̃ pertinet ad nãlem eq̃tates:
⁊ hoc probari dicit ipſe in.d.l.ſi.in prin.ibi
cũm cognitionalr examinauerit. Hinc eſt
q̃ aliqui concludunt, q̃ de nullitate ſenten
tie.Pape:concilij:Impatoris: et cuiuſcũqꝫ
ſuppremi

ſuppremi pncipis: dici qnqꝫ pōt. Eiſdēmet ſupplicando aut coram ipſis qrelando ad finem ꝙ ipſimet de dicta nullitate cognoſcant: et iteꝝ melius pronuncient. ar. C. de accuſa. l. ſi accuſatoribus. iuncta l. abſentē. in l. ſi vt proponis. et in l. ſi pſes. C. quo et qn iudex. no. in l. ſi expſſim. ff. de appel. Qđ ſi huiuſmodi nullitas ex actis cauſe colligi poſſet. Proceſſus producendus eſſet: etiam ſi hmōi nullitas ex diſpoſitiōe iuris poſitiui reſultaret: prout hr̄ in iuribus ſ. alleg. no. in c. qm̄ ꝯ de proba. in c. ſi. eod. ti. et in d. c. in cauſis. de re. iudi. Et per hoc eneruaret̄ illa pſumptio iuris et de iure: que facit ꝙ geſta coram principe: rite et legitime geſta cenſeātur: et ꝙ pro ipſo pſumāt prout ſ. diximus. ¶ Hec tn̄ quo ad ea que ſunt iuris poſitiui procedere crediderim gnālr et regulariter. Sed ſecus ſi papa: concilium: aut Ceſar, alr ex eoꝝ certa ſcientia ſtatuiſſent circa pmiſſa. Puta ꝙ de nullitate proceſſus talr formati: vel ſententie talr promulgate licet eſſent ꝯ diſpoſitiōem iuris poſitiui: dici nō poſſet ⁊c. ar. in l. i. ff. de conſti. prin. et in cle. ſepe. de verb. ſig. iunct. cle. diſpendioſam. de iudi. et extrauag. ad reprimendū. cum his que no. vtrobiqꝫ per ſcribentes. ¶ An autem a ſententia concilij appellari poſſit: niſi forte ad ſeipm prout de nullitate quoqꝫ ſ. dcm̄ fuit. Inducunt̄ in ar. pro parte negatiua: que de ſenatu dr̄: cum concilium ſit loco ſenatus. xv. q. i. c. eccleſia. vbi dr̄. ꝙ eccl̄ia hꝫ ſenatus, a quo qdem ſenatu appellare nō lꝫ. ff. a qbus appel. non lꝫ. l. i. §. i. et no. ff. de poſtu. l. i. §. ait ptor. vſi. ceteꝝ. vbi bona glo. in ver. de qua. que ponit q̄tuor prerogatiuas: in qbus ſenatus principi equerat̄. vꝫ. in dādo reſtōnem vt ibi in vetando aquam duci ex flumine publico. ff. de flumi. l. qminus. ꝙ ab eo non appellet̄. ff. a qbus ap. non li. l. i. §. ſciendum. Item in cōponendis legibus. ff. de legi. et ſenatuſconſul. l. non ambigitur. Que omnia concilio quoqꝫ generali competere dignoſcuntur, per premiſſa.

¶ An in ſentētijs vel decretꝭ ꝯcilij: plati oēs pn̄tes eē, et vnanimit̄ cōſentire debeāt.

Nunquid aūt in his ſententijs ferēdis, decretis et cōſtitutionibus promulgandis. Prelati oēs vocales: q ad concilium conuenerunt pſentes eſſe: et vnanimiter conſentire debeant: ad hoc vt actus valeat? dubitari quandoqꝫ conſueuit. Sed quo ad primam partē queſiti videnda ſunt que diximus ſ. in tit. qui et quot Epi vel Prelati requirant̄ ad legitimum concilium conſtituendū. Et per illa que ibi deducta fuere, breuiter dici poſſet: ꝙ ſaltem due partes oīum vocandorum pſentes eſſe deberent ad hoc vt concilium legitimū eſſet: et legitime pronunciare poſſe diceretur. ar. eoꝝ que de alijs vniuerſitatibus dicere conſueuimus. ff. qđ cuiuſqꝫ vniuer. no. l. plane. et l. nulli. vt. n. ingt glo. Due partes ordinis in vrbe poſite: totius curie inſtar exhibent. C. de decurio. l. noīationum. lib. x. Cōis igit̄ concluſio quo ad alias vniuerſitates eſſe dr̄ vt ſ. dcm̄ fuit: ꝙ ad hoc vt vniuerſitas legitima dici poſſit: ſaltem due partes trium partium oīum vocandoꝝ pſentes eſſe debent ad hoc vt legitime aliqd decernere valeant: q: alr qđ a paucioribus fieret noīe vniuerſitatis nō valeret. Ita cōcludunt doc. in d. l. nulli. Bar. in l. oēs ppli. ff. de iuſti. et iure. glo. et doc. in c. ꝗs. in c. oſius. in c. in cauſis. et in c. cum nobis. de elec. in c. cum oēs. de conſti. et alibi. vnde benedixit Bar. in d. l. oēs ppli. in iij. col. vſi. ſcđo. quero: ꝙ non ſufficit oēs vocatos eſſe: niſi ſaltem due partes ſint pſentes. C. de pdi. curia. l. ſi. lib. x. ſed in caſu nr̄o: quicqd dicatur in alijs vniuerſitatibus: dōm eſt ꝙ hmōi regula et quaſi cōis opīo legiſtaꝝ et canoniſtaꝝ locum non hēat: nec vnq̄ꝫ habuerit: aut habere poſſit in materia concilioꝝ. Et propterea in hoc dōm eſt cum Io. an. et Abb. Panor. poſt eum in c. ſcriptū. de elec. in iij. col. vſi. idem dōm hodie etc. ꝙ in concilio gnāli non proceditur ſm alias vniuerſitates: ſed magis proceditur ſm corpa prouinciaꝝ et diuerſaꝝ nationum: que habent cōuenire ad conſtituendam vniuerſitatē concilij. Quo caſu ad validitatem ſententiaꝝ: Decretoꝝ et Actuum expediendoꝝ in concilijs non reqritur pſentia dictaꝝ partium: ſeu ēt maioris partis vniuerſoꝝ. Nec etiā maior pars capitum et pſonaꝝ ipſaꝝ nationū. Sed ſuffic̄ ꝙ maior ps corpoꝝ et nationū totius xpianitatis conueniat et pſens ſit: ad hoc vt concilium legitimum et ea que in ipſo fiunt canonice et legitime facta dici poſſint: lꝫ forte in maiori pte nationū. Pauciores eſſent numero ſinguloꝝ capitum: vt puta q: forte nationes non conuenientes

vel diſſentientes eſſent plures in numero
pſonaꝝ et prelatoꝝ: ſed pauciores reſpectu
aliaꝝ nationuum:ſiſe eſſe dicit. Jdē Panor.
cum hoīes diuerſoꝝ officioꝝ cōueniunt vi
gore alicuius ſtatuti:ꝛ eis iminet aliqd ex-
pediendum. Nam ſi in illo actu conueniūt
vti vnū corpus:ſatis eſt habere maiorē par
tem ſingulorꝫ:ꝫ non conueniat maior pars
ſingulorꝫ corporꝫ. Secus vō vbi illa diuer-
ſa corpora diuerſaꝝ artium non ꝯcurrerēt:
vt vnum corpus vnius vniuerſitatis con-
ſtituerent, ſed vt diuerſa ꝛ diſtincta corpo-
ra repñtarent:qꝛ tūc ad validitatem actus
non ſufficit maior pars ſingulorꝫ. Sed ops
ꝙ ꝯueniat maior pars ipſorꝫ corporis: vt ſi
eſſent tria corpora diuerſorꝫ artificum: duo
corpora maiorē partem ꝯſtituent. alleg. bo-
nus tex. iūcta eius gl. in. c. paſtoralis. ꝑ rnſo.
de reſcrip. ¶ Et ſubdit ꝙ ex diuerſis circū
ſtantijs poterit cōpꝛehendi. An iſti conue-
niant vt diuerſa corpora an vt faciētes vnū
corpus:qꝛ ſi dant voces in vnum: non pōt
dici ꝙ illi ꝯueniant niſi vti facientes vnus
corpus ꝛc. Que ꝯclō bene ꝓbat. in. d. c. ſcri
ptum. Et idem ꝓſequit ꝛ firmat. Jdē Pa-
nor. in. c. i. de paroch. in fi. Jdemqꝫ ſentire
dicit Bar. in. l. fi. ff. de colle. illici. Per q̄ cla
re ꝑꝫ quod dictum fuit ꝫ circa quantitatem
ꝛ preſentiam Patrum in concilio.

¶ An oēs pñtes cē ꝛ ſe ſubſcribere dēant.

Quo ad ſcdm q̄ſitum huius ti
tuli. Nunqd. ſ. oēs prelati pre
ſentes in concilio ꝯſentire ꝛ
ſe ſubſcribere debeant: ad hoc
vt que gerunt valeant. Pro
clara deciſione huius dubij
conſyderari pñt diſtinctiones ille que fuīt
per glo. ꝛ doc. in regla. qd̄ oēs tangit. de re-
gu. iur. in. vj ꝛ in. c. cum oēs. extra de cōſti.
Dū inueſtigando conſyderant: ꝙ aut illud
qd̄ expediendum eſt a plibus: eis cōe eſt vt
ſingulis, aut eis cōe eſt vt plibus: vt colle-
gio: vel vniuerſitati. Primo caſu nihil vals
qd̄ fit ēt a maiori parte:niſi oēs ꝛ ſinguli cō
ſentiant: vt puta in ꝯceſſione hauſtus aque:
que plibus eſſet cōis ꝛ ꝑpa. ff. de aqua plu.
arcen. l. in concedendo. Ut in ſeruo plium
qui ordinari dicitis non pōt: niſi ſingulis
dñis conſentientibus. liiij. di. c. i. vt in Ar
chiepo qui ſm tpa illa ordinari nō poterat,
niſi oībus ꝛ ſingulis Epis eius ſuffragane
is conſentientibus: alias ordinatio erat nul
la. lxvj. di. archiepꝫ. extra de tempo. ordi. c.
ſi archiepꝫ cum ſi. Scdo caſu qn̄ aliquid cō
mune eſt: ꝛ ad multos ꝑtinet, vt plibus vt
puta: vt collegio: vt caplo vt vniuerſitati:
tunc ſubdiſtingunt. Qꝛ aut illud qd̄ expedi
tur, eſt neceſſitatis: aut eſt mere voluntatis:
ſi eſt neceſſitatis: vt ſunt electiones: confir-
mationes, reꝝ eccliaſticaꝝ pro vtilitate ec-
cleſie alienationes ꝛ hmōi, tūc illud qd̄ fit:
ſufficit ꝙ fiat a maiori parte ipſius vniuer
ſitatis ad validitatem actus: vt ꝓbat, extra
de his que fi. a maio. par. capi. c. cum in cū-
ctis. Eſt tñ neceſſarium his caſibus: ꝙ ab-
ſentes vocent: iuxta tex. ꝛ no. in. c. qd̄ ſicut.
ꝛ in. c. venerabilem. de elec. cum concor. qꝛ
alias ſi agere vellent de contemptu actus:
non valeret. Jn his vō que mera voluntate
ꝛ nulla neceſſitate impellente fiunt. Nihil
fieri pōt niſi oēs ꝛ ſinguli conſentiant. d. c.
cum oēs. ꝛ. d. regula. qd̄ oēs. ¶ Quo caſu
conſentire ēt debent vt collegium: ꝛ in cōi
collegialr congregati. Non aūt diuiſim ꝛ
ſingulr vt ſinguli ar. c. cū. m. de conſti. ꝛ. c.
in geneſi. extra de ele. vbi bona glo. in ver.
nec ex ſingularibus: ſed eſt melior glo. in. d.
c. cum oēs. de conſti. in ver. cōſtitutū. Quas
doc. ibi cōiter ſequunt: ꝛ ſignandam eſſe di
cunt: ꝛ q̄tidie allegat. Et per eā ꝛ q̄ ibi ſcri
bunt per doc. capiendo ſcdam partem ipſi
us glo. determinari poſſe vr̄ heſitatio nr̄a
inferendo ꝙ cum cauſe vlis concilij ad oēs
Epos ꝛ ꝓlatos principalr ſpectent: vt vni-
uerſitati ꝛ collegio totius eccle militantis:
que per conciliū gnāle repñtat: ꝓut plies ꝫ
dcm̄ extitit. Sufficit ꝙ maior pars ꝓlatoꝝ
ſeu nationum pñtium conſentiat, determi
net, ꝛ ſubſcribat. ¶ Que approbat Abba.
panor. in. c. i. de pac. in. iij. no. vbi per illum
tex. in ver. vniuerſi. Dixit ꝙ gnāle concilium
eſt q̄dam vniuerſitas. Et ꝙ in concilio exi-
ſtentes. Non vt ſinguli ſed vt vniuerſitas
diſponunt. Qꝛ concilium repñtat vlem ec-
cleſiam. de con. di. i. eccla. Et ppea dicit ꝙ
in diſpōnibus concilij ſtandum eſt iudicio
ꝛ determinationi plimoꝝ. alle. bonum tex.
lxvj. di. c. i. Quia reglr in factis vniuerſita-
tis ꝓualet ſentētia plimoꝝ: vt in. c. i. de his
que fi. a maio. par. capi. ꝛ in. l. aliud §. refert.
ff de reg. iur. ꝛ in. l. qd̄ maior. ff. ad munici.
Poſſet tñ forte dici ꝙ cauſe que in cōcilio
tractant habito reſpectu ad fidez catholicā
ꝫ. ſtem ſcdario ſingulr ad ſingulos ꝑtinent:
quia

quia vnuſqſqȝ fidelis chrianus fidem chri
hẽre tuerıqȝ tenet. Sed hoc caſu nr̃o aliđ ẽ
qđ vr̃:qꝛ in concilio non ſunt epi:vt ſeipſos
iudicent:vel vt cãs ſuas agãt ſed alioꝶ. Vñ
in ꝓpoſito nr̃o cũ cãe ipſe que in concilio
expediunt:non mera volũtate: ſed ſumma
impellente neceſſitate expediant:vt dcm̃ ſu
it:ꝛ ꝓbat.xv.di.canones.ꝛ q̃ſi per to. Pro
bant concilia oĩa pterita:ꝛ confirmat p iu-
ramentum qđ ab Epis ꝛ prelatis pſtat:in
eoꝶ confirmationibus vel conſecratiõibus:
extra de iureiurã.ego.n. Ex his ꝛ alijs plu
ribus que adduci poſſent concludendũ eſſe
vr̃ cum Panoꝛ.ꝙ vbi concilium legitime
congregatum fuerit, ſi nationes xpiane in
competenti numero cõuenerũt. Satis erit
ꝙ maioꝛ pars aſſtantium ꝛ reſidentium ſu
um pbeant conſenſum ꝛ ſubſcribat. Quia
quicqd fit a maioꝛe parte collegij ab oĩbus
concorditer factũ eſſe cenſet.extra de maio.
ꝛ obe.c.i.vbi eſt gl.ſi. Ad hoc Ant. de but.
ꝛ alij.poſt eũ ibi.ꝛ in.c.i.de his que ſi.a ma
io.par.capi. Et ita ſeruatum fuiſſe ſemp in
oĩbus concilijs:antiqua ac veneranda priũ
monimenta nos admonere pñt. Quis tñ
in iſtis vltimis concilijs concordatũ fuiſſe
videat:ꝙ res ꝛ negocia,ac decreta oĩa: per
maioꝛem partem pſidentium: nationũ:cũ
ſuis deputatis collegis: non aũt p ſinguloꝶ
vota expedirent. ¶ Ceteꝶ qm̃.ſ.dcm̃ fuit:
ꝙ in his que expediunt cã neceſſitatis: ſa-
tis eſt ꝙ maioꝛ pars conſentiat. Idem di-
cunt Inno. ꝛ doc.in his que expediunt cã
vtilitatis.r.publice: vt hr̃ in.c.i.de his que
ſi.a maio.par.capi. Et idem dicit Abb.in
caſibus pietatis.vt no.in.c.ſi.extra eo. Qđ
ſi ꝯ pmiſſa obijceret:ꝙ collegium Cardina-
lium conuenit vt vniuerſitas,ꝛ tñ non va
let actus electionis pape:niſi due partes tri
um partium conſentiant. Rñ. Illud eẽ ſpe
ciale.c.lz.de elec.c.vbi piculum.eo.ti.lib.vj.
cum concoꝛ. Circa pmiſſa aũt alr loqtur.
Idem Abb.panoꝛ.in.c.in ſingulis. de ſta.
mo.in.ij.col. in verſi. item aduerte. Nam
ibi diſtinguendo dicit:ꝙ quando plures fa
ciunt vnum corpus:ꝛ illi omnes repreſen-
tant vnum tantum. Puta plures oꝛatores
vel legati repreſentant Papam: vel Impa-
toꝛem:vel plures heredes aut procuratores
vnum patronum beneficij. Si iſti habent
poteſtatem extraoꝛdinariam puta delega-
tam. Tunc omnes debent eſſe cõcoꝛdes ad
hoc vt actus valeat. Qđ dicit ſemp eẽ mẽ-
ti tenendum:pro plibus preſidentibus loco
pape in concilio gñali. Qꝛ opȝ illos oẽs in
vnum concoꝛdare ꝛ conſentire: alias ꝯdi-
ctio vnius inficeret totum. Si aũt multi in
vno coꝛpoꝛe:vel in vna vniuerſitate conue-
niunt plẽs repñtantes. Tunc ſufficit quod
facit maioꝛ pars eoꝶ:non obſtante ꝯdictio
ne minoꝛis partis totius concilij vel vni-
uerſitatis:qꝛ ſtandum eſt diſpoſitioni plu-
rimoꝶ. Et ſic dicit poſſe itelligi tex.lxv.di.
ibi. Qđ ſi aliq aioſitate ducti: ꝯdicere vo-
luerint:obtineat ſententia plimoꝶ. Et iſtđ
idez ſentire vr̃ Bar.in.d.l.nulli. in vlt.col.
circa ſi.vbi dicit:ꝙ qñ ſunt plẽs hñtes pote
ſtatem ab hoie: tunc oẽs debent eſſe pñtes.
l.ites ſi vnus.§.i.in ſi.ff.de arbi.ibi. Sed aut
oẽs aut nullus ꝛc. Qñ vero ſunt plẽs habẽ
tes poteſtatem a lege,tunc ſm eum ſufficit
ꝙ maioꝛ pars interſit.l.reſcriptum.in prin
ci.ff.de pac.vel alr ſm eundem Bar.aut cõ
mittit aliqd plibus vt vniuerſis. Puta ſub
noĩe collegij vel vniuerſitatis: ꝛ ſufficit ꝙ
maioꝛ pars expediat. Aut cõmittit plibus
vt ſingulis,ꝛ tũc aut a lege: aut ab hoie ꝛc.
vt.ſ. Sed qcquid dixerit Bar.ibi.et in.l.oẽs
ppli in.iiij.et.v.col.vſi.quero ſcđo pncipalr
ff.de iuſti.et iu. Bal.in.d.l.nulli.in vlt.col.
Cui placere non vr̃ pdicta diſtinctio Bar.
eleganter dicit ſe tm̃mõ cõſyderare. Vtrũ
cõmittatur aliqd vt vniuerſis:an vo vt ſin
gulis. Non aũt nunqd hoc ſit a lege vel ab
hoie ꝛc. Mihi vero poſtulata ab eo venia:
multũ ꝓbabilis et rõni cõſona vr̃ diſtictio
Bar.et Panoꝛ.vbi.ſ. Qꝛ qñ cõmiſſio ẽ ab
vno hoie:tũc illi oẽs qtquot ſint: vnicũ tm̃
hominem repñtant. Cuius non niſi vnica
volũtas eſſe põt:q nõ põt ꝯria velle. Nimi-
rum ergo ſi non vȝ id qđ ſit a plibus vnũ
hoiem repñtantibus:niſi oẽs oĩno conſen-
tiant,et in idẽ cõcurrant. Qđ qdez iudicio
meo optime ꝓbatur.ar.tex.et eoꝶ q no.i.c.
duobus.de re.iudi. Unus enim|vt dixi|nõ
põt ſentire ſibi ipſi ꝯria:vel varia:qn repro
betur:ar.eoꝶ q de teſte dicere cõſueuimus.
l.q falſa vel varia.ff.de teſti. Secus aũt cõſy
derari pt:i ptãte a iure:vel a.l.tradita.qꝛ lex
eſt vlis.iiij.di.erit aũt lex. et mitius agitur
cũ.l.ꝙ cũ hoie.no.in.l.celſus.in.i.glo.ff.đ ar
bi. Et ppea cũ lex tm̃ cõſyderet, vt cãe et ne
gocia expediantur p plẽs hoĩes q adinuicẽ
diuerſa ſentire et diuerſas opiones hr̃e pñt.
Incõgruũ non vr̃:ꝙ dicti doc.dixerit: aliđ
eẽ cũ cõmittitur a lege: aliud cum ab hoie.

¶ An vniuerſale cōcilium iuriſdictionem habeat.

SEquitur nunc tertius huius voluminis tractatus. Qui ſm ſtatio nis noſtre intentionē: Poteſtatis, Iuriſdictionis: ⁊ Auctoritatis Gnalis cōcilij materiā continet. In qua ſcribentium fere oīum totius laboris decurrit intentio. Pro ſolido igit̄ fundamento oīum .J. dicendoꝝ. Querē dum ꝑ occurrit: iuxta ordinem a nobis ſupra inſtitutum. Nunqd vle concilium legitime congregatum iuriſdictionem habeat. Et vnde. Et ꝗuis iſtud ꝗſitum dependat ex illa perdifficili ⁊ varia qōne. An ptās eccleſiaſtica ſit in ſolo papa. vt ī capite ⁊ hierarcha ſummo: a quo ptās ipſa tāq̄ a ſuo capite in vlem eccliam vt in corpus deſluat. An vō ecclia ipſa vlis ⁊ per eas gnale cōcilium plenam ptātem a deo īmediate obtinuerit. De qua exquiſite magis dicet̄ .J. in loco ꝓpo. Attn̄ pro ſuſtentatione intentionis: de qua .J. Pro nunc dōm vr̄ rn̄dendo vtriq̄ heſitationi q̄ negari non poſſit qui iuriſdictio ⁊ poteſtas eccliē vlis: vt corpori non minus q̄ꝫ Petro vt capiti ⁊ apſoꝝ ꝑncipi data fuerit a Chro dn̄o Deo nr̄o: ac totius orbis ꝑncipe inuictiſſimo optimo maximo. Qd̄ ꝓbat tex. optimus. in. c. ita dn̄s. xix. di. Ibi. Sed huius muneris ſacrm̄. Ita dn̄s ad oīum apſoꝝ officium ꝑtinere voluit: vt in btiſſimo Petro apſoꝝ ſummo ꝑncipalr̄ collocaret: vt ab ipſo q̄ſi a quodā capite dona ſua velut in corpus oē diffunderet ⁊c. Et. xxi. di. in. c. in nouo. dr̄ q̄ Petrus primus accepit a dn̄o ptātem ligandi ⁊ ſoluendi. Poſtea ſeqtur ceteri vō Apli cū eodem pari cōſortio honorem ⁊ ptātem acceperunt: ⁊ .J. ipſis quoq̄ decedentibus in loco eoꝝ ſurrexerūt epi ⁊c. Hoc ides hr̄. xxiiij. q. i. loquit̄. qui eſt ad hoc bonus ⁊ notabilis tex. Qd̄ aūt concilium gnale habeat vlem iuriſdictionem ⁊ oīmodam ptātem. Et q̄ ſit in poſſeſſiōe vel quaſi hmōi iuriſdictionis ⁊ ptātis. Patet ex geſtis oīum conciliorum hactenus celebratoꝝ: que hac vſi iuriſdictione libere ſemꝑ vſa fuere: ꝓbat̄ extra de elec. oſinus. de pac. c. i. ⁊ melius in. c. i. de iudi. Ubi Bal. dixit per illus tex. q̄ cōcilius hꝫ poteſtatem clauiū ⁊ excōicare pōt q̄uis Abb. panor. ibi tex. illum intellexerit de cōcilio ꝓuinciali arguēdo nihilominus a maiori q̄. ſ. fortius poſſit epos excōicare: ⁊ de cauſis eoꝝ cognoſcer̄. Et ꝯ ipſius Pan. opi. inſtant moderni ⁊ bn̄: q̄. ſ. d. c. de quo vult deo loquat̄ de concilio gnali ⁊ nō de ꝓuinciali: q̄ vt ꝑꝫ in ſcriptione eiuſdem fuit decretale concilij Aphricani, ⁊ eſt lex gnalis in corpore iuris redacta: qd̄ non fuiſſet factum de ꝯſtitutione ꝓuinciali: q̄ ꝓuinciales tm̄ ligare potuiſſet: ⁊ ad ꝑdicta: fac̄ tex. in. c. i. de ſponſa. vbi Abb. panor. no. per illum tex. poſt alios: q̄ cāe matrimoniales ⁊ alie tractari pn̄t in ꝯcilio. Et ex hoc īfert q̄ concilium hꝫ iuriſdictionem in cauſis decidendis: extra de libel. obla. c. ignarus. cum concor. Et arguendo de concilio ꝓuinciali ad concilium gnale: faciunt que le. ⁊ no. xi. q. iij. ſiq̄s ꝑſbyter. ⁊ c. ſiquis eps. bonus tex. in. c. ſcitote. vj. q. iij. Ibi. alioſq̄ ſuffraganeos. x. vel. xi. epos iudices. Ad quoꝝ iudiciū oēs cāe epoꝝ reliquoꝝ ſacerdotum ac ciuitatum referant̄ ⁊c. Faciunt que no. per In no. in. c. graue. de ꝑben. ⁊ alibi. Ex q̄bus manifeſte ꝑꝫ q̄ poteſtas clauium: que data fuit Petro vt capiti: ⁊ apl̄is vt mēbris ſine corpori ſit penes concilium gnale corpus vlis eccleſie repn̄tans. Que quidem eccleſie ſeu concilij Poteſtas: nō tm̄ ab ipſo chro emanauit pari ꝯſortio cum poteſtate Petri pōtificis maximi. Sed ab ipſo quoq̄ chro poſtea Petro interrogante ⁊ audiente confirmata fuit. Matthei. xviij. c. Tranſumptiue aūt extra de iudi. c. nouit. Cum dn̄s dixit Petro ſi peccauerit in te frater tuus vade ⁊ corripe eum inter te ⁊ ipm̄ ſolum, ⁊ .J. q̄ ſi te non audierit dic eccliē. Qd̄ ſi eccliam non audierit: ſit tibi tāq̄ ethnicus ⁊ publicanus. Et īmediate ꝓſequitur. Amē amen dico vobis. Qd̄cunq̄ ligaueritis ſuꝑ terras erit ligatum ⁊ in celis ⁊c. Ecce ergo q̄ ipſe non ſolum ptātem clauium ⁊ ordinis. Sed etiam ptātem iuriſdictionis eſſe in ecclia ⁊ in apl̄is oībus eam repn̄tantibus manifeſte cōprobauit. Qd̄ atteſtari vr̄. tex. extra de peni. ⁊ remiſ. in. c. noua quedam. vbi dr̄ q̄ dn̄s apl̄is vniuerſis claues regni celoꝝ cōmiſit. Per quem tex. Io. an. ⁊ Abb. panor. poſt eum. ibi. no. q̄ ambe claues non ſolum Petro: ſed oībus apl̄is date fuerunt. Chro eis expſſe dicente. Qd̄cunq̄ ligaueritis ſuꝑ terram ⁊c. Et Io. vltimo. c. cū eis q̄ꝫ dixit.

Accipite

Accipite ſpm̃ ſcm̃. Quoꝝ remiſeritis pctã
ꝛc. Et ſubdit Jo. an. no. eiſ. qđ dr̃ in. c. fir-
miter. de ſum. tri. ꝛ fid. cath. §. vna in fi. De
pſ̃alitate clauium. Nam ibi no. quid ſignifi
cent due claues. Et dicunt aliqui vt refert
Abb. Panor. ibi in ꝓpoſito nr̃o. Q̃ȯ vna
ſignificat iuriſdictionem ꝛ ptãtem in foro
penitentiali. Alia v̓o ſigt̃ iuriſdictioñ in
foro contẽtioſo. De quo ẽt hr̃ ꝛ no. xx. di. in
prin. ꝛ. xxj. di. §. i. Alij tñ alr̃ dicunt de iſtis
duabus clauibus. vz. ꝙ vna ſit poteſtatis:
altera ſcie: pp diſcretionem ꝛ intelligentiã,
quã hẽre debent hñtes exercitũ clauiũ ꝛc.
Et ppea dicebat idem Abb. pan. in. c. ꝯſen-
ſus. de rebus eccle. non alie. ꝙ concilium ge-
nerale põt diffinire ꝛ cõſtitutiones gñales
ꝓmulgare. Et ex illo tex. cũ ꝓſibus que ibi
alle. infert ꝙ concilium gñale hꝫ iuriſdictio
nem ꝛ non ſolus papa. Quia ſi hmõi iuriſ-
dictionem nõ hẽret non poſſet diffinire ꝛ
ſtatuere. l. fi. ff. de iuriſdi. om. iudi. ꝛ. c. ij. de
conſti. lib. vj. Idẽ firmat Ricardus de me-
dia villa in quarto ſententiaꝝ. di. xviij. art.
ꝓ. Ubi formalr̃ dicit ꝙ eccleſia claues a xp̃o
accepit mediante Petro. Et ꝙ accipiũtur
claues ad ſilitudinẽ clauium mãlium. Et
ꝙ claues eccleſie ſunt q̃dam poteſtas data
ecclie in ꝑlatis ſuis ad apperiẽdum ꝛ clau-
dendum hoibus. Ibi ẽt ꝓſequit̃ quot ſint
claues ꝛ quid ſignificent ꝛ importent. Et ꝙ
ꝑdicta ita ſemp intellecta fuerint: ꝛ ab ipſis
aplis ꝛ a primitiua ecclia pꝫ actuum. xv. vbi
hr̃ ꝙ cõmota ſeditione aduerſus Paulum
ꝛ Barnabam ſtatuerunt Apli: vt aſcende-
rent Paulus ꝛ Barnabas ꝛ q̃dam alij ex
accuſatoribus: ad Aplos ꝛ ꝑbyteros i Hie
ruſalem: ſup hac q̃one. et. ĩ. dr̃. Cum aũt ve-
niſſent Hieroſolymam ſuſcepti ſunt ab ec-
cleſia, ꝛ ab aplis ꝛ Senioribus: ꝛ ſequitur.
Surrexerunt aũt quidam de hereſi Phari
ſeoꝝ qui crediderũt dicentes q: opꝫ circũci
di eos: ꝑcipere quoqꝫ ſeruare leges Moyſi:
conuenerũtqꝫ apli ꝛ ſeniores videre de v̓bo
hoc: ꝛ. ĩ. tunc placuit aplis ꝛ ſenioribus cũ
oĩ eccleſia eligere viros ꝛc. ꝛ. ĩ. Q̃m audiui
mus ꝙ quidam ex nobis exeuntes turba-
uerunt vos v̓bis euertentes aĩas vr̃as: qui
bus non mandauimus placuit nobis colle-
ctis in vnum eligere viros ꝛc. Et. ĩ. Uiſum
eſt. n. ſpũi ſcõ ꝛ nobis nihil vltra imponere
vobis oneris: q̃ꝫ hec neceſſaria: vt abſtinea-
tis vos ab imolatis ſymulachroꝝ ꝛ ſangui
ne ſuffocato: ꝛ fornicatione: et. ĩ. dr̃ de Pau-
lo aplo. Precipiens cuſtodiri ꝑcepta aploꝝ
ꝛ ſenioꝝ. Per que oia mãifeſte apparet: ꝙ
poteſtas clauium data fuerit ẽt oibus apo-
ſtolis ſimul ꝯgregatis, et vniuerſali eccleſie:
tam in foro penitentiali et aie: q̃ꝫ in foro cõ
tentioſo. Q̃oqꝫ aploꝝ et chr̃ianoꝝ concilia
eadem poteſtate et iuriſdictione vſa fuerint
ab exordio naſcentis eccleſie ꝑdicte: et ꝙ ita
intellexerint et interꝑtata fuerint v̓ba chr̃i
de quibus ſ̃. meminimus. Unde ẽt Paulus
apoſtolus Actuũ. xx. vocauit ſeniores ephe
ſeoꝝ: eiſqꝫ dixit. Attendite vobis et vniuer
ſo gregi. In quo vos ſpũs ſcũs poſuit Ep̃os
regere eccleſiam dei, quam ſuo ſanguine ac-
quiſiuit. Q̃ȯ quidem chr̃s ipſe dñs et prin
ceps oium nr̃m: alio quoqꝫ in loco euange-
lij ſui. Matthei. xix. c. mãifeſte cõprobat, cũ
oſtendit diſcipulos ſuos: quos in hoc ſecu-
lo iudices in eccleſia ſua poſuerat in futuro
quoqꝫ ſclo et in diſtricto vltimi iudicij exa
mine futuros iudices: cũ inquit. Amen di-
co vobis ꝙ vos qui ſequuti eſtis me ſedebi
tis et vos ſuper ſedes. xij. iudicantes. xij. tri-
bus iſrael. ¶ Et hac forte ꝯſyderatione in-
ra ep̃os appellant ſciſſimos chr̃i legatos in
terris: pr̃es ſpũales: fratres et coep̃os dñi pa
pe, et colũnas huius militantis eccleſie: vt
hr̃ in. c. c. ſiquis ſuadente. de pen. Quicquid
dixerit. d. Jo. de tur. cre. in ſum. ſua. de ptã-
te eccleſie. lib. iij. c. xxviij. cum duobus ſeq.
vbi per. xij. argumenta magis ſophiſtica q̃ꝫ
concludentia: conat̃ oſtendere, ꝙ poteſtas
ꝛ iuriſdictio eccleſie vniuerſalis, ſiue gña-
lis concilij illam repñtantis a papa emana
uerit et non a xp̃o. Quẽ ẽt ſequunt̃ quidas
Neoterici. Qui ꝑmiſſis et ſequentibus in
ſolubilibus rõnibus non obſtantibus: auſi
fuerũt dicere hoc nedum rõnabilr̃, ſed val-
de ignoranter dici. Quibus ꝑfacile rñderi
poſſet. Niſi ꝓlixitatem et faſtidiũ ſine fru-
ctu: nobis gñari ex hoc cõſpiceremus. Unũ
tñ dixerim pro euidentiali erroris ſui, ꝙ in
hoc iudicio meo, allucinant̃: qui ponũt ec-
cleſiam vl̃em et ſic concilium gñale: vt cor-
pus Achiefalon, et a capite ſuo, hoc eſt a ſũ-
mo pontifice ſeparatum: ſeu vt ꝑſonas ſin
gulares. Unde arguẽdo idem Dñs de tur-
re cre. pluries ab abſurdo et ab impoſſibili
vr̃ ſibi dd̓m: ꝙ poteſtas hmõi nõ potuerit
dari corpori vniuerſalis eccleſie a xp̃o ſeor-
ſum ſine capite. Sed ꝙ magis oĩs iſta po-
teſtas data fuerit tñ capiti: et ꝙ ab eo po-
ſtea defluxerit in corpus et mẽbra eccleſie.

Non aduertens ipſe ꝙ nemo negat. Quin Petrus: ꝛ ſic Papa caput eſſet iunctū corpori ꝛ mēbris: hoc eſt oībus alijs apoſtolis. Qñ a Chro hec poteſtas eis data fuit. Et quin qñ ſupponit vſe concilium hēre iuriſdictionem, ſupponat hoc miſticum corpus eccleſie iūctum eſſe capiti ſuo: ꝛ ſic agere cōcilium cum Papa. Ipſo volente coherere membris, ꝛ cum eis cōciliū agere: ꝛ ꝙ ſi caput inutile fuerit: vtputa hereticum ſciſmaticum ꝛ ab ipſo corpore diuiſus: ꝙ nihilominus oīs illa ꝛ capitis ꝛ membroꝝ. Poteſtas in vli eccleſia reſidet. Cum ēt tūc nō ſit Achiefala. Sed xp̄m veꝝ ꝛ maximus ac imediatum caput ſuum habeat ſibi p̄ſidētē ꝛ membra ſua regentem iuxta illud Matthei. xviij. c. Vbicunqꝫ fuerint duo aut tres ꝯgregati in noīe meo in medio eoꝝ ſus ꝛc. Et illud Matthei vltimo. Ecce ego vobiſcū ſum vſqꝫ ad conſumationem ſcli. Et illud Pauli apl̄i ad epheſi. c. i. in ſi. qui de chro inquit ꝙ deus pr̄ oīpotens ip̄m dedit caput ſup oēm eccliam ſuam que eſt corpus ipſius: ꝛ plenitudo eius. Et ppea nō eſt miꝝ ſi dicimus: put latius ī ſuo loco dicemus: ꝙ papa exiſtente heretico: ſciſmatico: vel a corpe eccleſie vlis diſcordāte ꝛ abſciſſo ꝙ tūc xp̄o in ipſa ecclia ꝛ cōcilio vli p̄ſidente. Oīs poteſtas ꝛ iuriſdictio eccleſiaſtica ſit penes cōcilium: ꝛ ꝙ tunc maior ꝛ nobilior dr̄ reſpectu capitis ꝙ̄ qñ papa eidem concilio p̄ſideret. Nō ſi diceremus ꝯriū eccleſia ſepiſſime vidua ꝛ inutilis remaneret: cū eēt papa heretico orbata. Et ſi tūc non hēret iuriſdictionem poteſtatem nec caput: nihil diſponere aut opari poſſet: nec ſide ꝛ eccleſia fluctuante aliquis eſſet qui errantes in viam dñi reducere ꝛ continere poſſet. Nō qdem eſſet xp̄m irrep̄henſibilem principem nr̄m de improuidentia arguere: ꝙ voluiſſet dcō caſu eccleſiam ſponſas ſuā ſine regimine deſtituere atqꝫ deſerere: q dei parā genitrices ſuam ex hoc mundo tranſiēs ad patrē: ſub regimine Joānis apl̄i reliqt ꝛ virginē virgini cōmendauit. Qua qdem poſitione et conſyderatione conuicti qui eccleſie ꝛ concilij ptātes non a deo ſed a papa eſſe iudaice ꝛ ptinaciter ꝯtendunt: velint nolint fateri ꝛ aſſerere cogunt. Poteſtatem hāc eccleſie ꝛ ꝯcilij vno caſu a Deo eē, cum. ſ. ſciſma eſt in ecclia: ꝛ nullus verus ꝛ legitimus pōtifex repitur. Quo caſu ipſimet aſſerūt ſūmopere neceſſarium eē: vt ſit aliqua ptās in eccleſia: per quā ſciſma tolli poſſit: que ē eque neceſſaria: ſicut nociuum ſciſma eſt: ꝛ vnitas eccleſie opportuna. Hec aūt auctoritas nulli rectius conuenit ꝙ̄ concilio vniuerſali: vt dicunt ipſi qḋ clariſſime ꝓbatur per tex. in. c. ſi duo. lxxix. di. ꝛ in. c. ſi papa. xl. di. per que iura conſtat ꝯcilium hēre iuriſdictionem. Quā a deo eē fateri opꝫ: in caſibus hereſis ꝛ ſciſmatis ꝯ ip̄m papā. Ergo ꝙ̄ rōnabilr̄ ſuſtineri poſſit ꝙ eccleſia ꝛ concilium: in alijs caſibus a deo iuriſdictionē non habuerit: put conciliū Conſtantienſe gn̄alr̄ atteſtat: ꝛ ſtatuit, ipſi Magri prurientes auribus: q fauori placere ſtudent ꝓ veritate diiudicent. Nā ad p̄miſſa accedit ꝙ ſi diceremus hanc eccleſie vniuerſalis ptātem eē a papa ꝛ non a xp̄o maximum: peſſimū: ꝛ ineuitabile abſurdum ſequeret. Per vulgatam iuris ꝛ nāe regulam: ꝙ eius eſt tollere cuius eſt condere. Per quā eēt in facultate pape dcām ptātem ꝛ iuriſdictiones eccleſie ab ea in totum auferre ꝛ reuocare. Et ſic ꝓ libito oēm xp̄i fidem ſubuertere. Nō nequaꝙ̄ eſt dicendum, ſed potius cōcludēdum erit: prout ſ. diximus in p̄n°: ꝙ hmōi iuriſdictio eccleſie ꝛ concilij gn̄alis a Chro imediate ꝓceſſerit. Nōqꝫ hoc ſpectet ad vitatem: ſtabilitatem ꝛ neruum catholice fidei. Quā ꝯclōnē clare approbauit ꝛ ex p̄ſſe determinauit conciliū gn̄ale Conſtantiēſe in quarta ſeſſione vbi formalr̄ inqt: ꝙ ſancta ſynodus in ſpū ſcō legitime cōgregata. Generale concilium faciens eccleſiā catholicam militantem repn̄tans. Ptātē a chro imediate hꝫ, cui glibet cuiuſcūqꝫ ſtatus vel dignitatis: ēt ſi papalis exiſtat: obedire tenetur: in his que ptinent ad extirpationes ſciſmatis: ꝛ reformationem gn̄alem eccleſie dei ī capite ꝛ in membris. Per que omnia clare expeditus remanet iſte articulus.

¶ An concilij iuriſdictio ſit ordinaria vel delegata.

Ex his aūt reſultat altera ī dagatio, qualis. ſ. ſit hmōi concilij poteſtas ſeu iuriſdictio. An ordinaria vel delegata. De quo articulo meminit Feli. in. c. ſup his de reſcri. in. xij. col. vſi. an ſua ſit iuriſdictio in ſi. remittendo tñ ſe ad dicta per Martinum de laude in tractatu de concilio: ques

nondum

nondum videre potui.q̄one.xxiiij. que inci
pit. Quero an ↄgregati in concilio: ꝛ p Jo.
an. ꝛ Jmo.in.c.graue.de p̄ben. Sed riden
do ad q̄ſitum. Prima q̄dem facie vr̄ q̄bur-
dam dicendum ꝙ iuriſdictio concilij poti
us ſit delegata q̄ȝ ordinaria. Quia illi ſunt
delegati.qui vtunt̄ iuriſdictione p̄ncipalr̄
radicata in pſona alterius.l.i.§.cui manda-
ta.ff.de offi.eius cui manda. eſt iuriſdi. Et
ſm Bal.in.l.more maioꝝ.ff.de iur. om.iu-
di.in ver.ſcd̄o q̄ro in.iiij.col.iuriſdictio de
legata eſt q̄dam exercitiū q̄d non exercet̄
ꝓpo noie exercentis: q: fons iuriſdictionis
remanet in delegante: q̄ȝuis exercitium ſit
in delegato.ff.de iudi.l.iudicium ſoluit̄. ꝛ ff.
de offi.eius cui man.eſt iuriſdi.l.i.§.qui mā
datam. vbi tex.formalr̄ dicit: ꝙ qui māda-
tam iuriſdictiōem ſuſcipit: ꝓpum nihil h̄ȝ:
ſed eius qui mandauit iuriſdictione vtit̄:
q̄d cōprobat̄ to.ti.extra de offi.dele.cũ con
coꝝ.Sed in ꝓpoſito nr̄o ſic eſt: ꝙ oīs cōcilij
iuriſdictio pēdere vr̄ a papa: cū ipſe ſolus
ſit totius orbis ꝛ oīū epoꝝ iudex ordinari-
us.ix.q.iij.cuncta per mundū cū ſi. Et oīa
concilia per ipſius ꝛ Ro.eccleſie auctorita-
tem facta fuerint ac robur acceperint. extra
de ele.ſignificaſti. ꝛ.xvij.di. multis.vbi vr̄.
ꝙ abſq; ſententia ꝛ voluntate Ro.pontifi-
cis concilia celebrari non pn̄t. Et ſubdit ꝙ
ſi cauſe orirent̄ inter epos ꝓuincie: ꝙ apud
Primatis ſedem terminent̄. Si v̄o ibi ex-
pediri non poterunt: ꝙ ſynodus eas expe-
diat vbi fuerit legitime ↄgregata. Reſerua
tis nihilominus maioꝛibus ꝛ difficiliori-
bus cauſis: que referri debent ad ſedes apo
ſtolicam ꝛc. Ecce ꝙ hic diſtingunt̄ iuriſdi-
ctiones: ꝛ per ſedem apl̄icam delegant̄ oēs
cauſe. Alie q̄dem primatibus, alie cōcilijs:
alie v̄o reſeruant̄ ſpālr̄ pape ꝛ ſedi apoſtoli
ce. Jdem ēt ꝓbat̄ in.c.regl̄a. ꝛ in.c.ſynodū.
ea.di. vbi ſtatuit̄: ꝙ conciliū dici nō poſſit
legitimum: niſi auctoritate ꝛ decreto Ro.
pontificis factum fuerit. ¶ Et tandem hec
q̄dem prima poſitio: ꝙ.ſ.conciliū gn̄ale ha-
beat iuriſdictionem delegatam ꝛ non ordi
nariam: ꝓbari ↄſueuit multiplici argumē-
to. Primo q: claꝝ eſt ꝙ concilium vlr̄ con
ſtituit̄ ex papa: vel eius legato ꝛ oībus toti
us orbis ep̄is vt inq̄t glo.no.xvij. diſti.c.i.
Sed illi oēs ep̄i, qui ad concilium conuene
runt ſunt extra dioceſes ſuas. Uno forte lo
ci illius Ep̄o excepto. Qui ep̄i et p̄lati extra
dictas coꝝ dioceſes iuriſdictionē aliquam

exercere non pn̄t: q: extra territorius ius di
centi non paret̄ impune.ff.de iuriſdi. om.
iudi.l.vlti.extra de offi.lega.nouit. ꝛ de con
ſti.c.ſi.lib.vj. Ergo ſi ſupponimus ꝙ epiſco
pi ꝛ p̄lati concilium facientes iuriſdictio
nem aliquā habeant: vr̄ ꝙ hac rōne neceſſa
rio fateamur eos habere delegatam. Quia
alr̄ nullam ibi iuriſdictionem exercere poſ
ſent. Preterea ad hoc ꝙ aliq̄s iuriſdictiōes
ordinariam habere dicatur: duo copulati-
ue req̄ri videntur. Primo ꝙ territoꝛium ꝛ
ſubditos h̄eat. Jn q̄bus hmōi iuriſdictiōes
exercere poſſit vlr̄: vt ī3 Archi. ꝛ alij poſt
eum in.c.cum ep̄s.de offi.ordi.in.vj.vbi di
xit ꝙ iudex ordinarius ille dr̄: qui ī aliquo
territoꝛio: iure ſuo ꝓpo: vel principis bene-
ficio vlēm iuriſdictionem exercere pōt, q̄d
ꝓbari dicit ad l̄ram per illum tex. Et ſub-
dit ꝙ Canoniſte ſummūt hanc diffinitio-
nem ex illo tex. Nam iuriſdictio ordinaria
coherētiam h̄re vr̄ cum territorio.l.ſi.C.vbi.
ꝛ apud quem. ꝛ in.l.i.§.cum vrbem.ff.de of.
p̄fe.vrb. ¶ Secundo principalr̄ requiritur
ꝙ noīe ſuo ꝓpo ſine alicuius delegātis au-
ctoritate dc̄ām auctoritatem libere exerce-
at: vt dc̄m fuit ſ̄. Sed concilium gn̄ale nullū
h̄ȝ territoꝛium: vt de ſe p3. Non pōt libere
ꝛ vlr̄ iuriſdictionem ſuam exercere. Jmmo
nec ad locum quidem tribunalis ad gn̄ale
concilium peruenire ſine vocatiōe ꝛ aucto-
ritate pape: vt ꝓbant iura ſ̄ alleg. ergo dici
non pōt h̄ere iuriſdictionem ordinariam,
ſed magis delegatā ꝛc. ¶ Quibus tamen
non obſtantibus. Quinimo cōcilij gn̄alis
iuriſdictio ordinaria potius delegata dici
debeat oſtenditur diuerſimode. Et p̄ ſic iu-
riſdictio ordinaria dr̄ illa que exercetur be
neficio iuris vel p̄ncipis gn̄alr̄ noīe ꝓpo: ꝛ
non alterius: vt dc̄m fuit ſ̄. ꝛ ꝓbatur p Jn
no. ꝛ alios in.c.cū ab eccleſiaꝝ.de offi. ordi.
per eundē Jnno.in.c.paſtoꝛalis.de reſcrip.
ꝛ aliquid per Panoꝛ in.c.pen.de ſta.mo.§.
ad hoc.in.ij.col. ꝛ alibi. Sed iuriſdictio cō-
cilij gn̄alis: talis eſt ergo ꝛc. Conſequentia
eſt bona maioꝛ p3 per tex. ꝛ iura ſ̄ alle. Mi-
noꝛ v̄o ꝓbata fuit ſ̄ in ti. p̄cedenti. vbi oſten
dimus concilium iuris auctoritate habere
iuriſdictionem. ꝛ ꝓbatur in.c.cſius.de ele.
in.c.i.de iudic. in.c.i.de pac. in.c.i. de libel.
obla.in.c.i.de ſponſa.de peni. ꝛ remis. in.c.
noua quedam. vbi dr̄ ꝙ xp̄s vniuerſis apo
ſtolis ꝛ ſic oībus epiſcopis eoꝝ ſucceſſori-
bus.iux̄ illud Pſalmographi. Pro p̄ribus

nati ſunt tibi filij ⁊c. Claues regni celeſtis
cõmiſit ⁊c. Scdo ſic. Delegãs ſemꝑ ⁊ vbiq̧
maioꝛ eſt delegato ſuo. Nec ides delegatus
in delegantem iuriſdictiõe ſibi cõmiſſa vti
põt. Quia cum ipſe delegatus gerat pſonas
delegantis. c. ſane. ⁊ c. cum olim. extra de of
fi. deleg. ſeipm iudicare ⁊ in cã ꝓpa ſenten-
tiam dicere videret: ⁊ inferioꝛ maioꝛem iu
dicaret: qꝺ non eſt licitum. de maio. ⁊ obe.
cum inferioꝛ. Sed ꝯcilium vle ſaltem qñq̧
eſt ſ. papam illumq̧ iudicat: ꝯdẽnat: vel ab
ſoluit: ſaltem in cauſa hereſis. Maioꝛ ꝓbat.
xl. di. ſi papa. Minoꝛ de ſe eſt nota. Ergo cõ
ſequentia eſt bona. Per que ꝑʒ ꝙ concilius
gñale non põt dici hẽre iuriſdictionẽ a pa
pa delegatam ſed potius ordinariam ſibi a
xp̃o principe oĩum imediate ꝯceſſas ⁊ a.l. ꝑ
miſſam. vt ſ. diximus. ¶ Quinimo ego ad
duco tex. ꝑ quẽ ꝯrium potius apparet. vʒ
ꝙ Papa poſt primam ꝯceſſionẽ a xp̃o ſibi
⁊ eccle vli factam maioꝛem ptãtẽ ⁊ iuriſ-
dictionem a concilijs acceperit: q̃ʒ concilia
ab eo. qui eſt. xvij. di. c. concilia ſacerdotus.
Ibi. Sciẽtes ꝙ eius ſedi pͥm Petri apli me
ritum. Deinde ſequta iuſſione dñi concilio
rum venerandoꝝ auctoꝛitas ſingularem in
eccleſijs tradidit ptãtem ⁊c. Item delega-
tus non vtit iuriſdictione delegata niſi vo
lente ⁊ ꝯſentiente delegante: vt ꝓbat toto
ti. extra de offi. dele. ſed conciliũ iuriſdictio
ne ſua vtit ẽt reluctante ⁊ recuſante Papa:
etiam ꝯ ipſummet papam: vt in cã hereſis. xl.
di. ſi papa. vel in cã ſciſmatis vbi plꝰes con-
tenderent de papatu. lxxix. diſt. ſi duo. ⁊ c. ſi
quis pecunia. ergo ⁊c. ¶ Itẽ delegatus nõ
vtit iuriſdictiõe delegata niſi prius ſibi cõ-
ſtet ẽt ſignatis apicibus ⁊ ſibi pñtet reſcri-
ptum facultatis ſue, de offi. dele. c. cum i iu-
re. cum concoꝛ. de q̄bus in glo. ibi. Sed pa-
pa nunq̃ʒ concilio concedit lr̃as delegatori
as. Quinimo ſtatim ꝙ conuenerint patres
competenti numero die ſtatuta. Concilius
ſtatim iuriſdictione ſua oꝛdinaria vtit nul
lis exhibitis aut oſtenſis lr̃is facultatis: vt
ex geſtis oĩum conciliop̄ que hactenus fue-
rint: ꝑʒ, ⁊ ꝓbat. xvij. di. per to. ⁊ alibi ſepiſſi
me. Ergo conſtat manifeſte talem iuriſdi-
ctionem a papa vel ab alio delegante nõ de
pendere: ſed ab ipſo xp̃o imediate iure oꝛdi
nario ꝓceſſiſſe. Et in ipſo concilio origina-
tam ⁊ eradicatam fuiſſe. Et ſic ꝙ qcq̄d fa
cit concilium auctoꝛitate ſua ꝓpa ⁊ oꝛdina
ria facit ar. optimo. in. c. cum aliq̄bus. de re
ſcrip. li. vj. ¶ Item iuriſdictio delegata nõ
eſt iuriſdictio gñalis: nec cõpꝛehendere põt
vniuerſitatem cãꝝ: ſed dʒ eſſe particularis
ad cãs ⁊ pſonas particulares. extra de re-
ſcrip. ꝙ nonnulli. ⁊ no. in. c. cum in multis.
eo. ti. lib. vj. Illa aũt iuriſdictio que eſt libe
ra ⁊ cõpꝛehendit vniuerſitatem oĩum cãꝝ
⁊ pſonaꝝ: ⁊ que certis cauſis vel pſonis nõ
eſt alligata potius dr̃ oꝛdiaria q̃ʒ delegata:
vt pulchꝛe declarat Bar. in. l. quotiens §. da
ta. circa fi. ff. de optio. leg. Ubi dicit ꝙ iuriſ
dictio oꝛdinaria non ꝯſueuit concedi i vna
cã particulari. Sed quadam vli admĩſtra-
tione. ꝓbatur. l. fi. C. vbi. ⁊ apud. quem. ⁊ ff.
de of. pfec. vrb. l. i. in prin. ⁊ i. l. i. C. ne filius. ꝓ
patre. Et in prima ꝯſtõne ffoꝝ §. pe. vbi tex.
vult. ꝙ Doctoꝛes legentes ſunt iudices ſco-
larium vlr. Et ꝑpea tales doctoꝛes intelli-
guntur eoꝝ iudices oꝛdinarij. Conciliũ au
tem gñale hʒ hmõi iuriſdictionem vlem in
oĩbus cauſis ⁊ perſonis: vt ſ. oſtenſum fuit
⁊ i. ſuo loco clarius oſtendetur. Ergo talis
ipſius iuriſdictio: que a xp̃o immediate ꝓ-
ceſſit: ⁊ abſq̧ delegantis alicuius alterius
recognitione libere ⁊ vlr exercetur mutuo
totius vlis eccleſie conſenſu oꝛdinaria dici
dʒ ⁊ non delegata. ¶ Item oĩs iuriſdictio
delegata ſpirat moꝛte delegãtis re integra:
vel poſt ſententiam ⁊ annalem exequtionẽ
ipſius: Prout pͥmum ꝓbatur. ff. de iuriſdi.
om. iudi. l. moꝛe maioꝝ. vbi ẽt p gl. ex̃ d of.
deleg. ls vndiq̧ et vtrobiq̧ per ſcribẽtes ꝓ
batur ẽt in. c. gratum. ⁊ in. c. relatum. extra
de offi. dele. ⁊ in. c. ſi. eo. ti. lib. vj. cũ concoꝛ.
Scdm ꝓbatur. in glo. l. ſi vt ꝓponis. C. qũo
⁊ qñ iudex. tex. ⁊ ibi no. in. c. in lr̃is. ex̃ de of
fi. dele. no. Bar. in. l. iudex. ff. de re. iudi. ſed
iuriſdictio concilij non eſt talis: qꝛ moꝛte
pontificis Ro. non ſpirat: nec poſt q̃ʒcunq̧
sniam latam aut exequtã, ſed perpetuo du-
rat. Et moꝛtuo papa conciliũ de ipſius ele-
ctione ⁊ creatiõe diſponit ⁊ oꝛdinat. de ele.
vbi periculum lib. vj. xxiij. diſti. in nomine
domini. cum ſimili. Ergo ⁊c.
¶ Pro ſolõne aũt huius dubij qꝺ facit ad
multas perdifficiles q̃ones: ꝓut i. patebit i
diſcurſu. Doc. in. c. graue. de ꝑben. multum
ſuccincte trãſeunt: ⁊ inuolute loquuntur in
ferendo de concilio ꝓuinciali ad gñale. Et
concludunt ꝙ ſi papa ꝑeſt: in in concilio ge
nerali ep̃i ⁊ alij ꝑlati. Ibi nullam videntur
hẽre iuriſdictionem. Sed videntur potius
habere vocem ꝯſultiuam: ⁊ eſſe tanq̃ʒ cõſul
tores

tores ⁊ aſſeſſores:qꝛ papa hꝫ plenitudinem
ptātis.de conceſ.ꝓben.ꝓpoſuit. Ipſeqꝫ ē or-
dinarius totius orbis.ix.q.iij.c.cūcta ꝑ mū-
dum.⁊.c.per ꝑncipalē. ¶ Si aūt alter noīe
pape ꝓſidet. Ille dr̄ hēre delegatam.ar.eoꝝ
que hn̄r in.l.a iudice.C.de iudi.⁊ extra de of
fi.dele.per to. Unde dicit Jo.de imo.ibi ꝙ
de aliis ep̄is exiſtentibus in concilio gn̄ali
idem dicendum eſt, qđ dr̄ de exiſtentibus
in concilio ꝓuinciali:cum videat̄ eadē rō:
ar.de tranſ.ꝓla.c.ij. Sed alr̄ loqtur Inno.
vbi ſ. Dicit n.ipſe ꝙ ep̄i ſic congregati i cō
cilio ꝓuinciali ſunt loco ordinarii in oībus
cauſis que v̓tunt̄ īter ep̄os ⁊ clicos.ij.q.v.
placuit.xi.q.iij.ſi ep̄s.forte cum q̄tuor capl'is
ſeq. Immo plus dic̄ ipſe Inn. ꝙ dicti Ep̄i
ſunt vt iudices ordinarii ī oībus cāis cleri
coꝝ que ad conciliū deferunt̄.vi.q.iij.ſcito-
te.xviij.di.c.i.⁊.ij. Deinde refert alios dicē
tes ꝙ Ep̄i non ſunt iudices in concilio ſed
aſſeſſores. Sed dicit ipſe ꝙ ſiue ſint aſſeſſo-
res ſiue iudices.non vꝫ qđ ſit eis non voca
tis.xv.q.vij. ſiqs tumidus.⁊.c.ep̄s. cū ſeq.
lxv.di.ep̄s.ſicut non vꝫ ſententia lata abſen
te aduocato fiſci.ff.de iur.fiſci.l.fiſcus.ar.C.d̓
ſen.⁊ interlo. omni.iudi.l.cum ſententiam
Hoſti.ſimplr̄ dicit ꝙ ad illum qui ꝓeſt in
concilio pertinet diffinitio:de cōſilio tamē
⁊ aſſenſu alioꝝ ep̄oꝝ vel maioris partis eo
rum:vt leg.⁊ no. extra de tēpo. ordi.in.c.ſi
archiep̄s.⁊ i.c.ſeq.⁊ de accu. ſicut olim. Et
ita reſident fere oēs ſcribentes.ibi. Quis.d.
Anto.dicere voluerit: ꝙ illi ep̄i ꝓcedendo
ſunt ordiarii. Sed decidēdo ſunt aſſeſſores.
alle.cle.auditor.de reſcrip. Qđ nihil eſt di-
cere. Sed Roſellus in ſumma ſua volendo
ꝯcordare opiniones dicit ipſe: ꝙ ſibi vr̄ ſic
dicendum. Qꝛ ſi querit̄ quā ptātem hꝫ con
cilium cōcretum cum pſona pape: vel alte-
rius ſpālis legati. Tunc ptās hmōi concilii
erit ordinaria:qꝛ papa eſt ibi caput concilii
hn̄s a deo ptātes:vt in auc.q̄uo opor. ep̄os.
in prin. Habet.n.tunc ptātem a lege. Papa
auctorante:vnde hꝫ ptātem ordinariā in ꝓ
pria pſona cōcilii ⁊ non alterius.d.l.more
maioꝝ.⁊.l.⁊ qꝛ.ff.de iuriſdi. oīum iudi. Et
idem dicendum putat qn̄ concilium ꝯueni
ret d̓ iure ſine pſona pape vel alterius lega
ti. Qđ eſſe poteſt:vt in cā hereſis, pape:vel
qn̄ plr̄es ꝯtenderent de papatu: aut ſede va-
cante pp mortē: qꝛ ēt tunc conciliū hēret iu
riſdictionem ordinariam: cum hēat ptātes
a lege in miſtica pſona concilii ꝑncipalr̄ ra
dicatam, vt ꝑ.xvi.⁊.xvij. di.per to: Si vero
ꝯſyderet̄ pſona pape ꝑ ſe: ⁊ conſyderemus
aliquos Ep̄os ſeparatos ab eo:⁊ tunc de pa-
pa non eſt dubium:qn hēat ordinariā. De
ep̄is vo in concilio ꝯgregatis ſubdiſtinguit:
qꝛ ſi ſunt in cauſis ⁊ caſibus ſupraſcriptis
in qbus concilium eſt ſ. papam. Puta cum
plr̄es ꝯtendūt de papatu.lxxix.di.ſi duo. In
cā hr̄ſis.xl.di.ſi papa. vel vbi de ſide aut d̓
reformatione vel bono vlis eccleſie tractat̄.
xv.di.c.i.⁊ qđ ibi no.in glo. ⁊c. Tūc quoqꝫ
concilium hr̄et iuriſdictionem ordinariā.
Quia in his cauſis ptātem hꝫ a lege:vt iu-
ribus ſ. alle. Nec poſſet in his papa qcq̄ di
ſponere ſine concilio:īmo concilii ſententia
his caſibus ꝑfert̄ ſententie pape ꝯtrius ſentiē-
tis. In aliis aūt cauſis inqt ipſe Ep̄i ſunt vt
aſſeſſores ſiue conſiliarii pape:⁊ diſponit pa
pa ipſis cum eo deliberātibus vel approbā-
tibus. Et ꝑpterea dicit ipſe:cum ſint vt aſſeſſo
res:valeret quicqd fieret a papa ſine eoꝝ cō
ſilio:qꝛ maior eſt ſententia pape:q̄ꝫ omnium
ep̄oꝝ mūdi.de elec.c.ſignificaſti. in fi.⁊.iiii.
di.in iſtis. Que qdē Roſelli diſtinctio ſeu
ſolutio:q̄uis colorata videat̄. Tn̄ iure iudi
cio meo non ꝓbat̄. Sed potius opinatiua
eſt:aures vtriuſqꝫ partis demulcendo. Et in
caute incidendo in illud abſurdum:qđ ſ. in
ꝓn°improbauimus.vꝫ.qꝛ iuriſdictionē quā
certis caſibus aſtruit affirmatqꝫ eē ordina
riam ꝯ nām eiuſdem iuriſdictionis:que eſt
ꝙ ſit gn̄alis:⁊ ad vniuerſitatem cāꝝ oīum
ꝓuincie ſibi demandate: vt ſ. oſtendimus
quā ipſe facit particularem ⁊ limitatas ad
certas cās:qđ eſt magis ꝓꝑium iuriſdictio-
nis delegate:q̄uis nullibi cōſtare poſſit:ꝙ
xp̄s hanc apl'oꝝ ⁊ ſic vlis eccleſie ⁊ concilii
ptātem ſeu iuriſdictionem ad certas cās li
mitauerit. Sed potius de ꝯtrio ꝯſtet:ꝑ vbū
illud vle. Matth.xviii. Qdcunqꝫ ligaueri-
tis ſup terram ⁊c. ¶ Qđ fortius ꝓcedit cō
ſiderādo ecclīam vlem cū papa capite ſuo:
cum papa ſit in ecclīa:⁊ ecclīa vnus corpus
cum papa:ꝓut nos conſyderamus ⁊ tene-
mus:dum hanc ſententiam ſeqmur. Qua-
re ego ſaluo ſemp meliori ſenſu: diſcurrēdo
per oēs dr̄ias que poni ⁊ notari conſueue-
runt inter iuriſdictionem delegatam ⁊ or-
dinariam per rōnes ⁊ iura ſ. pro iſta parte
inducta,indiſtincte ⁊ gn̄alr̄ dicendum ⁊ te
nendum arbitror,ꝙ concilium gn̄ale rite ⁊
legitime cōgregatum,oī caſu habeat plenā
⁊ oīmodam iuriſdictionem ordinariā: nō

faciendo hanc dr̃iam vel diſtinctionem: ꝙ
papa vel eius Legatus ſit pñs aut abſens.
Et ꝙ concilium cognoſcere velit de vna cã
vel alia. Et moueor ꝑ.ꝓ illamet iura ꝑ Ro-
ſellum ⁊ per me ſ. ſepius repetita. Maxime
in ti. qualr. ⁊ cuius nomine. Concilij geſta
dictari debeant: ⁊ ſ. in ti. ꝓcedenti. ⁊ per tex.
⁊ no. in. c. oñis. de elec. in. c. antigonus. de
pac. in. c. ignarus. de libel. obla. in. c. de fran
cia. de ſponſa. ⁊ in. c. hadrianus. lxiij. di. cũ
concor. Nam concilium in. d. c. hadrianus.
Aſtantibus legatis pape de electione epoꝝ
vel clericoꝝ: noie ꝓpo in hec verba diffini-
uit. Hec ſcã ⁊ vlis ſynodus diffiniuit: ſtatu
it, atqꝫ iure ꝓmulgauit ⁊c. Et idem ꝑꝫ i cõ-
cilijs, de qbus in iuribus ſ. alle. ⁊ ſ. in to. ti.
Qualr cuius noie: ⁊ per quẽ concilij geſta
dictari ſcribiqꝫ debeant ⁊c. In qbus locis
ſatis aperte colligit ꝙ concilium gñale hac
ordinaria ſua iuriſdictione ſemꝑ: vbiqꝫ ⁊ i
quibuſcunqꝫ cauſis tã eccliaſticis qꝫ ꝓpha
nis ⁊ mixtis idifferẽter ⁊ indiſtincte vſus
fuerit. Qð qdem facere non potuiſſet: ſi epi
et ꝑlati in eo reſidẽtes aliquo caſu ibi fuiſ-
ſent vt conſiliarij et aſſeſſores et non vt iu-
dices, ſicut ꝑtendit Roſellus et alij: qꝛ aſſeſ-
ſoꝝ et cõſiliarioꝝ officium eſt tm̃modo in
conſulendo: non aũt in ꝓnunciando: ſed cũ
ꝓnunciat vel diffinit aliqd in concilio. Id
ꝓnunciat et ſtatuit noie concilij: et ipſo cõ
cilio auctorante et approbãte: nec alr ſtatui
aut ꝓnunciari poſſet, ꝓut ſ. oſtendimus. di
cto ti. Qualr cuius noie. et per quẽ. Conci
lij geſta dictari ⁊c. Et ꝙ in cauſis in qbus
conſiliarii vel aſſeſſores interueniunt, non
ꝓnuncietur aliqd ſub noie aſſeſſoꝝ ſed iu-
dicum tñ, ꝓbatur ac notari conſueuit i. l.
i. et quaſi per to. ff. de of. aſſeſſo. et in. c. ſtatu
tum §. aſſeſſores. de reſcrip. in. vi. cum ſimi.
Nec per hoc ꝙ papa vel eius legatus ſit in
concilio et ꝓnuncient aliquid eoꝝ noibus
ꝑmiſſis tollitur iuriſdictio concilij, q̃ ſem-
per inheret oſſibus eiuſdẽ. Cum a xp̃o vo
ſummo et imediato principe oium eidẽ ec
cleſie originalr data dimiſſaqꝫ fuerit: vt in
ſolido et ſtabili fundamento: ls in perſona
Petri vti ipſius ecclie miniſtro principali
conceſſa fuerit hec iuriſdictio. Prout opti-
me Auguſtinus ſ. Joãnes declarat: et habe
tur. xxiiij. q. i. qðcunqꝫ. Ibi. Petrus qñ cla-
ues accepit eccliam ſanctam ſignificauit ⁊c.
Cũ ergo iuriſdictio iſta a xp̃o tradita fue-
rit ecclie vli: in fundamẽtoqꝫ in ea ſemper
reſideat: licet per Petrum exerceat princi-
palr: vt per caput miniſteriale ipſius ecclie.
Tñ non dehcit in ipſa talr vt ſ. cõgregata.
Nec tm̃ iuriſdictionis vel ꝑeminẽtie alteri
conceſſit. Quin penes ſe quoqꝫ talis remã
ſerit. ar. de ꝓben. dudum. lib. vi. Loquendo
de ptãte ⁊ auctoritate ecclie per concilia pa
pe conceſſa. Jux̃. tex. xvij. di. in. c. concilia ſa
cerdotum, ⁊ ridiculum eſſe dicere ꝙ iuriſ-
dictionem ſuam ordinariã per pñtiam vel
ſuperuenientiam capitis ordinarij amitte-
ret. Bñ tñ fateor: ꝙ ordinarius inferior ſu-
perueniente principe: honoris ⁊ reuerentie
grã: qñqꝫ abſtinet ab vſu ⁊ exercitio iuriſdi
ctionis ſue. Sed per hoc dici non põt: quin
habeat iuriſdictionem ordinariã. ¶ Non
obſtaret ſi diceret: ꝙ per hoc darẽt duo ca
pita ⁊ ponerent duo principia in ecclia no
ſtra: ⁊ ꝙ illud eſſet her[illegible]: cũ vnica ſit
ecclia ſm articulum fidei: hr̃. xxiiij. q. i. loqui
tur. ⁊. c. pudenda. ⁊ ꝙ ꝓpea dici non poſſit
ꝙ iuriſdictio ordinaria ⁊ plenitudo ptãtis
ſit penes papam ⁊ penes concilium. Quia
ad hoc rñdebimus i. cum de ptãte concilij
⁊ pape diſſeremus. Sed ꝓ nunc vnico ver
bo rñdet: ꝙ nos ſupponimus vnitatem ⁊
papam ⁊ concilium eſſe idem corpus: ⁊ ꝙ
ls papa ſit ibi vt caput. Tñ ꝙ qñ ita iũctus
⁊ incorporatus eſt cum ecclia vli: ꝙ ipſe ſit
in ecclia ⁊ ecclia i eo. Et ꝓpea ꝙ ls papa in
concilio ꝑſideat ⁊ ꝓnunciet. Tñ ꝙ eius iu-
riſdictio ordiaria ⁊ vlis ſit ita iũcta ecclie:
ꝙ quicqd fac̃ vnus eoꝝ alter facere cenſea-
tur: qð ſentire vr̃ glo. ⁊ cõiter ſcribentes. in
. c. i. xvij. di. ⁊ clare oſtẽdimus ſ. in ti. Quid
ſit concilium gñale. cum iuxta vba glo. illi-
us diximus illud dici concilium vle ſeu ge
nerale qð ſit a papa vel eius legato cum oi-
bus epis totius orbis: vel papa abſcũſo ⁊ d
ficiente: qð ſit ab vniuerſis epis ⁊ prelatis.
Chriſto vo ⁊ indubitato imediatoqꝫ capi-
te ꝑſidente: extra de ſacra vnctio. c. i. ꝟſi. ſed
vbi. cuius capitis concilium ⁊ vlis eccleſia
corpus exiſtit. iij. q. iiij. c. engeltrudã. ad qð
facit qð hr̃. Matthei. xviij. ibi. Amen dico
vobis vbicunqꝫ duo aut tres ꝯgregati fue-
rint in noie meo in medio eoꝝ ſum ⁊c. Et
qð ſeqtur: amen dico vobis: qðcunqꝫ ligaue
ritis ſup terrã erit ligatũ ⁊ in celis ⁊c. Ex q
bus bene concludit: ꝓut ſ. poſuimus: ꝙ cũ
iſta iuriſdictio concilij non dependeat ab
hoie nec a papa vel a principe mũdano: ſed
immediate ab ipſo Xp̃o ⁊ deo ac dño nr̃o.

Prout

Prout nouiſſi. apertiſſimo ⁊ rotundo ore
declaratum fuit in concilio Conſtantieñ. ⁊
Baſilieñ. vnde nullo caſu dici põt: ꝙ p pre
ſentiam pape vel alterius cuiuſuis hec ordi
naria iuriſdictio concilij ab oſſibus ipſius
auelli poſſit: cũ eius tm̃ ſit tollere cuius eſt
condere. Cum ergo iſta concilij iuriſdictio
aliquo iure limitata vel reſtricta non repia
tur: ⁊ cum oĩum conſenſu iuriſdictio ordi-
naria ſit ꝑpetua ⁊ ĩmutabilis quo ad oẽs
cãs ſubditoꝝ ad ſemper. Ego videre neſcio
quõ dici poſſit ꝙ hec iuriſdictio cõcilij ali-
quando ſit ordinaria ⁊ aliqñ deſinat: ⁊ ſit
aſſeſſoria vel conſultoria maxime vbi eccle-
ſia vnita eſt ſuo capiti, ⁊ totum corpus inte-
grum repñtat. Qui ergo regulã poſuit aſſe
rendo qḋ negari non põt. vz. ꝙ conciliũ or
dinariam hʒ. Et poſtea fallentiam ⁊ reſtri-
ctiõem ponere voluit allegare debuiſſet iu-
ra hoc ꝓbantia ⁊ limitantia: que non repe-
riunt: ergo ſtandũ eſt regule. Nec dedigna-
ri dʒ ſummus pontifex: ſi concilium vle le-
gitime ꝯgregatum eccleſiã vlem xp̃i ſpõſas
repñtans. lxxvj. di. ieiunium. de con. di. i. ec
cleſia. iuriſdictione ſua ordinaria vtit, eo ẽt
pñte: ⁊ idem concilio incorporato annuẽte
⁊ conſenſum ſuum ꝑſtante, quatenus tñ le-
gitime corpori ſuo ꝑſideat vel adhereat: ꝙ
cum xp̃s in concilio adeſſe: ⁊ eidem ꝑſide-
re: ac ſponſe ſue adherere: in capite: non am
bigat par eſt, ꝙ vbi eſt maior ceſſet minor:
cum inferior ſupioris legem vel locum tol-
lere non poſſit. de maio. ⁊ obe. cũ inferior.
⁊ in cle. ne romani. de elec. in prin. vbi bõa
glo. quo ad ꝑdicta. in ver. non conſonam.
¶ Licet. n. papa in terris ſit chr̃i vicarius ď
re. iudi. ad apoſtolice. ṽſi. nos itaqʒ. no. per
Inno. in. c. qḋ ſuper. de voto. Et vicarius
idem conciſtorium ⁊ tribunal facere dicat
cum principali. ar. in. c. romana. de app. lib.
vj. Tñ ipſo pñte ceſſare dʒ, ⁊ eidem princi-
pali cedere. Niſi forte ei mãdaret vel cõmit
teret vt ꝓnũciaret. Prout dicere poſſemus
fieri: qñ papa concilio ꝑſidet ſi catholicus
atqʒ vnicus eẽt: ⁊ ṽus bti Petri ſucceſſor:
ꝙ tunc dño permittente ⁊ cõcilio approbã
te ꝓnũciare sñias ferre ⁊ ꝓmulgare poſſet.
¶ Non obſtant modo que ꝯ hanc indubi
tatas ꝯcl'onẽ allegata fuere, ſeu que ſimili ar
gumento allegari poſſent. Et ꝑ non obſtat
qḋ dicebat in prima oppoſitione. Arguen-
do ab auctoritate quã recipit conciliũ a pa
pa in ſe congregando: inferendo ꝙ ꝑꝑ hoc

concilium habeat iuriſdictionem delegatã
Quia rñdeo ꝙ ex hoc inferri non põt: ꝙ cõ
uocans ⁊ ſic papa iuriſdictionem hẽat ĩuo
catos vel vocãdos per eũ: ꝙ lʒ papa oĩmo-
dã hẽat iuriſdictionẽ in ſingulares pſonas
totius orbis tñ rõe talis citatiõis ſeu voca
tiõis cõcilij hoc inferri non põt hoc mõ ẽt
nuncius ⁊ curſor haberet iuriſdictionẽ ĩ ci
tatos per ſe. Et Archidiaconus vel maior
de caplo vel vniuerſitate cui incũbit voca-
re caplʒ vel vniuerſitatem, vt hr̃ ⁊ no. p In
no. ⁊ Abb. panor. in. c. i. de maio. ⁊ obe. i. c.
cum inter vniuerſas. de elec. per Bar. ⁊ le-
giſtas. in. l. oẽs populi. de iuſti. ⁊ iur. et ali-
bi. iuriſdictionem in ipſa vniuerſitate et ca
pitulus hẽre dicerent. Qḋ tñ eſt falſum: vt
ibi pʒ. Quia iſta maioritas ſeu auctoritas
et ꝑeminentia conuocandi caplʒ: nullas dat
iuriſdictionẽ conuocãti ſed totalis ipſa iu-
riſdictio ẽ ĩ vniuerſitate vnita vel ẽt ſegre-
gata ab ipſo conuocante. Quinimo vt no-
tanter dicit Abb. Panor. poſt Inno. in. d.
c. cum inter vniuerſas. in. viij. col. ſuper. gl.
in ver. reuocare. Conſuetudo vel priuilegiũ
dans poteſtatẽ alicui de vniuerſitate cõuo-
canda: non dʒ extendi ad caſum diuerſum
⁊ alterius generis. ſ. ad ptãtẽ aliquã iuriſ-
dictionalem. iuxta no. in. c. ſi. de offi. archi.
per Inno. facit. c. cum contingat. de deci. ꝗ̃
uis diuerſificari poſſet illatio quoad papã
ꝑꝑ ſupꝑmã ptãtẽ quã hʒ ĩ oẽs et ſinglos ⁊c.
¶ Non obſtat qḋ dicebat. ꝙ epi exiſtentes
in concilio careant iuriſdictione: cum ſint
extra eoꝝ territoriũ ⁊c. Quia iura et rões
que ad hoc inducunt ꝓcedunt in iudicio ꝑ
uato et ſingulari: vbi. ſ. vnus vel aliqui ex
ipſis ꝓcedere vellent ſingulr̃ et ad partem.
Nos ṽo loquimur de epis et ꝑlatis: collegia
liter ꝯgregatis, et vniuerſitatẽ totius eccle-
ſie militantis repñtantibus. Qui vlem iu
riſdictionem hñt in vniuerſo orbe: et ĩ oẽs
hoĩes: qui talr̃ congregati vniuerſum mun
dum hñt ꝓ territorio. Sicut de papa dici-
mus. ix. q. iij. cuncta per mundum. cum ſi.
Et fortius vt ꝯ diximus: ſi ibi eẽt Papa: et
Impator vel aliter legitime ꝯgregatum eẽt
concilium in ſpũ ſcõ auctoritate xp̃i. Cuius
eſt terra et plenitudo eius orbis terraꝝ et
vniuerſi qui habitant in eo. Et per hoc etiã
rñdet ad doctrinam Bal. et Archi. dũ diſ
finiendo iuriſdictionem ordinariam dice-
bant cogri territorium ⁊c. Quia vt ꝯ dictũ
fuit. Concilium hʒ vniuerſum mundũ pro

territorio. Sicut dr̃ de Papa. d. c. cũcta per
mundum. ⁊ in. c. per venerabilem. extra q.
fil. ſint legi. Quis tñ hoc iure ꝓbatum nõ
fuerit per eos. q. ſ. adeſſe iuriſdictionis or-
dinarie: de neceſſitate reqrat̃ territoriũ: qn-
imo ↄ̃riũ ꝓbari vr̃ in epõ: qui iuris iuriſdi-
ctionem ordinariam hr̃e dr̃. Et tñ de iure
Codicis conſtat ipm̃ nullum hr̃e territo-
rium: qđ eius ſit ꝓpꝛium: vt no. in l. epale. C.
de epiſco. audi. Licet hodie dicamus epõs
hr̃e vniuerſum diocesim pro territorio ſuo
vt no. in. c. cum contingat. de foꝛ. cõpe. ſicut
et dicimus de doctoꝛibus legentibus. Qui
dñr hr̃e iuriſdictionẽ ordinariã in diſci-
pulos: vt no. in auc. habita. C. ne fili. pro pr̃e.
vbi eſt bona glo. ⁊ Bal. qui volendo ſuſti-
nere ⁊ declarare qđ dixerat. in l. moꝛe ma-
ioꝝ. ff. de iuriſdi. omni. iudi. Dixit q̃ p̃dicta
eius diffinitio, Quatenus dixit de territo-
rio ꝓcedit in iuriſdictione ordinaria vli.
Id vo qđ dr̃ de alijs hñtibus iuriſdictio-
nem ordinariã. Procedit in ordinaria par
ticulari: hoc eſt certi collegij vel certaꝝ pſo
naꝝ vt in doctoꝛibus ⁊c. Qui ſine territo-
rio tales hñt iuriſdictionẽ. Sed nec iſta di-
ſtinctio vel regula Bal. eſt bona. ad tollen-
dum ↄ̃clonem nr̃am, quoad concilium: qꝛ
videmus multos hr̃e iuriſdictionem or-
dinariam vlem: ſicut Iudices cartularios.
l. fi. C. vbi. ⁊ apud quem. ⁊ tñ iſti nõ hñt ter-
ritoꝛium: vnde neceſſe erit dicere cũ Bar.
⁊ doc. in l. i. in fi. ff. de iuriſdi. om. iudi. q̃ ad-
eſſe iuriſdictiõis ordinarie. Territoriũ nõ ẽ
neceſſariũ: nec de ſubã ipſius iuriſdictiõis.
¶ Non obſtat et illud ſm̃ reqſitum, dũ di-
cebat̃: q̃ adeſſe iuriſdictionis ordinarie re-
quirit̃: q̃ noĩe ſuo ꝓpꝛio ꝓnunciet ⁊ non al-
terius. Quia fateoꝛ minoꝛem. Sed nego cõ
ſequentiam: q̃. ſ. cõcilium gñale tale ſit, hoc
eſt q̃ ꝓnunciet noĩe pape vel alterius. Im-
mo noĩe ſuo ꝓꝓꝛio ſemꝑ ꝓnunciat: maxime
in his que oꝛiginant̃ ⁊ ꝓcedunt ab ipſo cõ
cilio. Prout per multa ⁊ varia iura oſtẽdi-
mus ſ. in ti. qualr̃ ⁊ cuius noĩe geſta conci-
lij dictari debeant. Et in ti. de Preſidentia
gñalis concilij. Et ad illa iura que allegan-
tur. vbi papa in concilio exiſtens noĩe ſuo
ꝓꝓꝛio expꝛeſſo ⁊ non noĩe concilij ꝓnunciat: vt
ꝓbat̃ de ſen. excõ. ſacro. in. c. ad apl̃ice. de re.
iudi. in. vi. i. c. firmiter. de ſum. tri. ⁊ fide ca
tho. ⁊ alibi ſepe. Rñdet̃ q̃ ꝓcedunt in cãis
oꝛiginatis a papa. Quas tñ concilio ↄ̃gre-
gato nõ expedit: niſi hito ↄ̃ſenſu ⁊ approba

tiõe ↄ̃cilij: vt appet i iuribus ſ. alle. Q̃d qđ
arguit vnitatẽ ipius iuriſdcõnis: put ſ. dixi.
¶ Non obſtat vltimo loco tex. qui in ma-
teria cõciliorꝫ vr̃ Broccharדicus in. c. ſigni
ficaſti. de ele. inq̃ꝛtum dicit q̃ concilia oĩa
per Ro. eccl̃ie auctoritatem facta ſunt ⁊ ro-
bur acceperunt: qꝛ pp̃ hoc non negat̃ qn cõ-
cilium ordinariam iuriſdictionẽ habeat: ſi
ue a Deo: ſiue a lege: ſiue et ex ſui ipſius de-
claratione ⁊ decreto: aut ab eccl̃ia Roma-
na: qꝛ in hoc non eſt magna vis. Et lꝫ foꝛte
dici poſſet: q̃ aliđ ſit ſedes apl̃ica: cui papa
p̃eſt: ſeu Romana eccl̃ia. Aliud ſit ipſe pa-
pa. c. ſi gratioſe. de reſcrip. Tñ fatent̃ oẽs: q̃
pa catholico ⁊ legitime intronizato exiſten
te concilium ab ipſo conuocari: roboꝛariq̃
dꝫ. Ipſeq̃ in eo vt caput collegij totius ec-
cleſie militantis p̃ſidet: ⁊ maioꝛ de collegio
ꝓculdubio dr̃: p̃honoꝛariq̃ dꝫ: ⁊ ab oĩbus
in concilio exiſtentibus revereri. ¶ Sicut
in ſili dr̃ de epõ exiſtente in caplõ canonico
rum ſuoꝝ: ibiq̃ p̃ſidente ⁊ vocem caplares
hñte. Qui cum ipſis canonicis ita collegia
liter congregatus vnum coꝛpus facere dr̃.
extra de his que fi. a p̃la. c. nouit. Nã lꝫ vox
epĩ dicto caſu ſit magni ponderis p̃ceteris
vocibus canonicoꝝ. Tñ qñ ſtat vt canoni-
cus, vox ſua cõputat̃ inter alias. Nec ibi hꝫ
cohertionem aut iuriſdictionem aliquã re-
ſpectu illius actus caplaris: niſi implicitas
⁊ incoꝛpoꝛatã cum ipſo caplõ: put hr̃ ⁊ no.
in. c. a collatione. de appella. in. vi. ⁊ in. c. po
ſtulaſti. de conces. p̃ben. Cum ergo in ꝓpo
ſito nr̃o iuriſdictio ordinaria non tm̃ cõce-
dat̃ ⁊ emanet a Principe: ſed a lege quoq̃:
⁊ aliqñ ab ipſamet vniuerſitate ſibi iudicẽ
ordinarium eligente: vt dicit glo. not. ⁊ ibi
no. in. c. ſuſpitionis. in. c. p. ⁊. g. de offi. dele.
et in. c. cum ab eccl̃iaꝝ. de offi. ordi. Et lꝫ nõ
appareret a quo iſtoꝝ originem habuerit: ſi
ue conceſſa fuerit a lege: ſiue ab hoĩe: ſiue ab
ipſa lege vel ab hoĩe: hoc eſt ab ipſo princi-
pe vel vniuerſitate fuerit approbata et ↄ̃fir-
mata. Negari nõ poſſit quin ſit talis: ſicut
dicimus de Vicario gñali epĩ q hꝫ ordina
riam ſibi ſemel ab hoĩe conceſſam: et a iur̃
approbatam: vt ꝓbat̃ in. c. ij. de cõſue. et i. c.
romana. de appel. in. vi. Unde negari non
põt quin idem Vicarius: q̃ꝛ ꝓximum Vica
rius deputatus fuerit: ordinariam habeat.
Ita in ꝓpoſito cum in caſu nr̃o manifeſte
conſtet. Iuriſdictionem hanc ſemel a Xp̃o
datam fuiſſe cõcilio gñali in pſonis olim
aploꝝ

apl'oꝝ eccliam hanc militātem repn̄tantiū. Et ſemel vt talem non tm̄ a lege approbatam: vt ꝯſtat iuribus ſepius ſ. repetitis. Sz re ipſa vt talem in oībus cōcilijs hactenus celebratis receptam: cōprobatam tentaz: habitā: ⁊ reputatā: ſupfluū vr̄ amplius velle ō hoc heſitare: aut diſtinguer̄ modo pmiſſo. Preſertis cū iure nullo ꝓbari poſſit ꝯrius.

¶ Cauſe que in concilio tractari, expedirią; poſſunt.

CUm igit̄ nemini ſenſato dubium eē debeat: qn ꝯciliū generale iuriſdictionem ordinariam vlr̄ habeat in oēs mundi nationes: ꝑut luculentiſſime declaratū fuit per conſilia Ycumenica tam antiqua q̄ꝫ nouiſſima. Inueſtigandum ſucceſſiue vr̄. ¶ Que ſint ille cauſe que in concilio gn̄ali tractari expedirią; poſſint ſeu debeant. Et omiſſa poteſtate alioꝝ concilioꝝ ꝓuincialium. ſ. ⁊ ſynodalium. De qbus quoad primam ſpēm. hr̄ i.c. graue. de pben. aliquid in.c. non pōt. de re. iudi. vj. q. iij. ſcitote. ⁊. q. iiij. c.i. ⁊. xv. q. vij. epis. Et quoad ſcdam ſpēm hr̄. xviij. di. perto. De ptāte vo ⁊ materia capl'oꝝ gn̄alium religioſoꝝ hr̄ de ſta. regu. in.c. ea que. ⁊ de ſta. monacho. in.c. in ſingulis. Gn̄alr dicendum vr̄: q in concilio gn̄ali indiſtincte oēs lites: qōnes, ⁊ cāe cuiuſcūq; qualitatis ſint: vndecunq; veniant. Et inter vel ꝯ quaſcūq; perſonas ſint ꝓponi, agi: tractari: ⁊ diffiniri, pn̄t. Pro qua gdem gn̄ali ꝓpoſitione facit tex. xvij. di. i.c. multis. ibi. Si vo in qualibet ꝓuincia orte fuerint qōnes: ⁊. ſ. vbi fuerit ſynodus regulr̄ congregata canonice ⁊ iuſte iudicent̄. Et arguendo de minori ad maius. bene facit tex. xviij. di. de concilijs. Ibi. In qbus de oībus querelis que inter diuerſos eccleſie ordines naſci aſſolent: iudicet̄: qd ꝓcedere itelligit. glo. ibi. in ver. ordines. Et quoad cās laycoꝝ. Nā ⁊ ipſi ſunt de ordinibus xp̄ianoꝝ ⁊ eccleſie. xij q.i. duo ſunt gn̄a. Ad idez tex. in.c. pp eccleſiaſticas. ea. xviij. di. ⁊ in c. qm̄ quidem. Ibi. dus aūt ſynodus agit̄ ſuper canonicis ⁊ euangelicis negocijs opꝫ ꝯgregatos epos in meditatione ⁊ ſolicitudine fieri cuſtodiendorum diuinoꝝ ⁊ viuificandoꝝ dn̄i mandatorum. ¶ Et de cauſis gdem oībus ad foꝝ eccleſie ⁊ Pape ſpectantibus non vr̄ dubitandum per iura ſ. alle. in ti. An concilium gn̄ale iuriſdictionem hēat: ⁊ in ti. pcedenti. per que iura ſatis conſtare pōt: q concilium vlr̄ de qbuſcunq; cauſis taz ciuilibus: q̄ꝫ crimīnalibus: ſpūalibus, tpalibus: ſiue mixtis cognoſcere ⁊ determinare pōt. Precipue aūt vbi cauſe ipſe eēnt ardue: pdifficiles ⁊ de maioribus. Principalr̄. n. ad concilius ptinet hereſum ⁊ ſciſmatum. Reformationis moꝝ ⁊ belloꝝ inter xp̄icolas cās in concilio tractare vt ſ. diximus, et hr̄ in duobus decretis concilij Baſilienſis: vnum incipit: frequens: aliud incipit. Ad ppetuam rei memoriam: ad laudem dei oīpotentis: ac benedicte: indiuiduęq; trinitatis. Unde Eugenius quartus durante dicto concilio ſtatuit q cāe ſingulariū pſonaꝝ nec publice nec priuate in eo tractarentur, vt hr̄ in eius extrauag. incipit ad perpetuam rei memoriā paſtoralis cura ⁊c. Quia indignū et abſurdū videretur: q talis ac tanta vniuerſitas occuparetur in minimis: et in his cauſunculis que parui ſunt momenti. Cum incōmodo tot tantorūq; epoꝝ: plātoꝝ: et principum totius orbis. Quis concilia diuerſos iudices cāꝝ et ciuilium et criminalium deputare conſueuerint qui dictas audire: et grauiores et magis arduas ad concilium referre cōſueuerunt vt nouiſſime pꝫ in geſtis concilioꝝ Conſtantien̄. et Baſilien̄. ꝓut et ſ. late retulimus. Illud aūt qd ſ. dicebatur Bene ꝓbari vr̄. xvij. di. cōcilia ſacerdotum. Ibi. Scientes q eius ſedi primum Petri apoſtoli meritum. Deinde ſequuta iuſſione dn̄i: concilioꝝ venerandoꝝ auctoritas ſingularem in eccleſijs tradidit ptātē. Per quem tex. glo. colligit ibi. q Ro. eccleſia habuit auctoritatem a cōcilijs: ſicut Imperator a pplo. xciij. di. legimus. in fi. ſaltem ſcdario ⁊c. Et q concilium de cauſis pape et alijs arduis negocijs ſe impedire dbeat, facit qd ſeqtur in tex. ibi ſynodalis eē arbitrij in tanto negocio ſequenda preſcribere. Quāte aūt auctoritatis: et eſtimatiōis ſint determinationes et decreta concilij gn̄alis: vt per hoc oſtendatur que cauſe in eo ꝓponi et ab eo terminari debeant. Docet btūs Gregorius. Qui ſacra quatuor concilia ſicut quatuor ſancti Euāgelij libros ſe ſuſcipere et venerari fatetur. xv. di. ſicut. Et de grauitate cāꝝ in concilijs ꝓpoſitaꝝ et ꝓponendaꝝ colligitur. xvj. et. xvij. di. ꝑ to. Et ſ. in ti. quibus concilijs plerią; canones ex

his qui i corpore iuris repiunť, aſcribanť. ¶ Sed dubitari conſueuit. Nunqd concilium de cauſis ciuilibus vel criminalibus laycoꝝ: ⁊ de reformatione eoꝝ in capite ⁊ i mēbris ſe impedire poſſit. Et ꝓ parte affirmatiua nōnulli ex Neothericis ⁊ maxime Roſellus in Monarchia. alle. tex. in. c. non ops. xviij. di. ibi. Sed docere que ſunt ad eccleſie ceteroꝝq; correctionem vtilia ⁊c. Alludendo ad verbum. ceteroꝝ. q. ſ. per illud importari videanť cauſe laycoꝝ. Cum duo ſint genera xp̄iāoꝝ clericoꝝ. ſ. ⁊ laycoꝝ. xij. q. i. duo ſunt. glo. in. c. ij. de hereti. lib. vj. Cū ergo tex. in. d. c. non ops. premittat clericos per vᵐ ad eccl̄ie. Conſequenter per vᵐ ceteroꝝ. laycos cōprehēdere vr̄. Et facit tex. vj. q. iij. in. c. ſcitote. Ibi epōs iudices: ad quoꝝ iudicium oēs cāe epoꝝ, reliquoꝝ ſacerdotū ac ciuitatum referanť. Ponderando v̊bus ciuitatus ⁊c. Omnis tn̄ iura p̄dicta loqui videanť in concilijs ꝓuincialibus. Sed idem et fortius dicendum vr̄ de concilijs gn̄alibus. In qbus pꝫ per infinita iura ꝫ alle. in ti. quibus concilijs plerīqꝫ canones aſcribātur ⁊c. Cauſas oēs tam clericoꝝ q̄ꝫ laycoꝝ tractatas et expeditas fuiſſe et determinari poſſe. ibi. Concilia. n. ad hoc inuenta fuere more maioꝝ vt maiores ibi cāe expedirentur: ſiue eēnt laycoꝝ ſiue clericoꝝ. xv. diſt. §. ſynodus. ¶ Contra hoc aūt arguit Roſellus vbi ꝫ hoc modo. Auctoritas concilij regulr̄ non eſt maior q̄ꝫ ſit auctoritas Pape. Exceptis tribus caſibus: hereſis: ſciſmatis: et vlis reformationis. In qbus concilij auctoritas attēdiť. no. extra de ele. ſignificaſti. no. iiij. di. in iſtis. vbi glo. et. xxxv. q. ix. in. c. veniam. Sed papa regl̄r extra terras eccleſie non iudicat de cauſis mere ſclaribus inter laycos niſi in certis caſibus, qui no. i. c. lꝫ ex ſuſcepto. in. c. ſi. de fo. cōp. et in. c. nouit. de iudi. Ergo vr̄ ꝙ cōcilium multominus poſſit: illis exceptis. ſe de cauſis laycoꝝ impedire ⁊c. Concludendo v̊o circa hoc dicit ipſe Roſellus, ꝙ aut Epi congregati ſunt i concilio tn̄: etiam cum auctoritate pape ꝓ cauſis fidei ſolum. Et tunc terminari non poterunt: niſi cauſe que ſpectant ad foꝝ eccleſiaſticum: ſiue clericoꝝ ſint ſiue laycoꝝ: vt in caſibus no. in. d. c. lꝫ et in. d. c. nouit. vtputa. Qn̄ iudex ſclaris negligens foret: vel vbi conſuetudo diſponeret. Sed vbi de mā peccati: aut cauſe ſpūalis: vel ad foꝝ eccleſie ſpectantis tractareť: ſiue vbi layci eſſent de terris eccleſie ⁊c. Vel vbi forte layci ipſi iuriſdictionem pape aut concilij ꝓrogaſſent. ar. in. c. exhibita. et in. c. ſignificaſti. de for. cōpe. et. C. de epi. audien. l. ep̄alem. Intelligēdo tn̄ in caſibus in qbus ſine licentia ſupioris fieri pōt ꝓrogatio. Iuxta no. in. d. c. ſignificaſti. Et vbi eſſent pſone ſuperiorē non recognoſcentes: vt hr̄ in. c. per venerabilē §. inſuper. extra qui. filij ſint legi. Alie aūt cāe mere ꝓphane et ſclares inter laycos alios. Neqꝫ p concilius neqꝫ per papam expediri poſſent: per tex. et not. in. d. c. lꝫ. in. c. nouit. et in. c. ſi clericus laycum. de for. cōpe. in. c. cām. et in. c. lator. qui. filij ſint legi. cū ſi. ¶ Aut ad cōcilium non vocanť ſoli epi p̄lati et perſone eccleſiaſtice: ſed gn̄alr̄ conuocanť. Impator: Reges, Principes: et alij ſclares ⁊c. Vt in. c. ad apoſtolice. de re. iudi. li. vj. Et tūc Imperator inqt Roſellus iterponere dꝫ auctoritatem: cum ipſe ibi ſit ſuppremus. Et eo caſu cauſe oēs ēt laycoꝝ in concilio poterūt ꝓponi et terminari. Et qcquid terminabitur p maiorē partē Epoꝝ, Impatoris: Regum: Principum: et Baronum erit ratus et firmum. Et hoc tale concilium appellať mixtum: quoad cauſas tam ſpūales q̄ꝫ tpales, q: ibi oēs indifferēter terminari poterunt. Ad hoc nihil allegat. Et ppea cū iſta ſua fantaſia de iſto ꝯcilio Mixto: iure non ꝓbeť: imo cū ſit iuri ꝯria, vt pꝫ. per iura ꝫ deducta in ti. Qui ſint vocales. et i ti. Qui ſint vocandi ad conciliū. Ex qbus clare colligiť ꝙ layci ſunt vocis incapaces in concilijs: niſi forte eis vox per concilium cōicaretur iuxta no. in. c. ſcriptum. de elec. cum ſi. Et ꝓ improbatione dicte fantaſtice ꝯcl̄onis, bene facit tex. in. c. vbi nam legiſtis. et in. c. cum ad veꝝ. xcvj. di. et que ibi no. per doc. Ex qbus concluditur: ꝙ lꝫ Impator et layci vocentur et interſint concilio. Tn̄ ibi habere non pn̄t vocem: niſi forte conſultiuas. Auctoꝛicabilem aūt ⁊ deciſiuam ſeu iudicatiuam neqꝫq̄ꝫ hēre pn̄t: niſi eis cōicaretur: vt ꝫ. ſit ergo vā et indubitata ꝯcl̄o: qꝫ quicquid ꝫ dcm̄ fuerit. ꝙ concilium legitime cōgregatum. De qbuſcunqꝫ cauſis tam clericorū q̄ꝫ laycoꝝ: ſi ad illud deducantur cognoſcere ac decidere poterit. Que concluſio ꝓbari vr̄ ex iuribus ꝫ deductis in. c. i. de iudi. de libel. obla. c. i. xxj. di. c. vlti. iiij. q. v. c. ſi. et v. q. iiij. c. i. et ſi. extra de ſpōſa. c. i. vbi Abb. Panor. poſt alios infert per illum tex. concilium gn̄ale iuriſdictionem a xp̄o hēre in

omnibus

omnibus cauſis totius orbis decidendis:
qḋ clare comprobat. d. Alexander de neuo.
in.c.i.de conſan. ⁊ affi. ⁊ hr̄ alibi ſepe. Qḋ q
dem concilium Conſtantieñ. qnta ſeſſione
⁊ alibi ſenſiſſe: imo aperte ⁊ formalr̄ decla-
raſſe vr̄ ſub hmōi vbis. vz. ſancta ſynodus
declarat q̄ ipſa in ſpū ſcō legitime ꝯgrega-
ta concilium gñale faciens ⁊ eccliam catho-
licam repñtans: ptātem a xp̄o imediate hz:
cui qlibet cuiuſcunqȝ ſtatus vel dignitatꝭ. et
ſi papalis exiſtat obedire tenet̄. In hiis ma
xime que pertinent ad extirpationē ſciſma
tis: ⁊ reformationem dicte eccleſie in capi-
te ⁊ in membris ⁊c.

¶ An concilium diſpenſet contra ius po-
ſitiuum diuinum vel naturale.

Suppoſito igit̄ q̄ conciliū ge-
nerale de cauſis / vt ꝓfert̄ / co-
gnoſcere ac decidere poſſit.
Queri nunc poſſet id de quo
ſepe dubitat̄. Nunqd. ſ. conci-
lium gñale ptātes hēat diſpen
ſandi ꝯ diſpoſitionem iuris poſitiui: vel na
turalis: aut diuini. Et vr̄ Abbati Panor.
in diſputatione ſua que incipit. Ep̄s ⁊ qdaꝫ
rector, et dño Petro de monte ep̄o Brixia
no in libello Monarchie ſue. in ṽſi. ſexta cō
cluſio: arguendo ad partes: lȝ vnus coꝝ al-
terum non referat: q̄ concilium gñale non
ſolum ſede vacante, ſed ēt papa viuente, nō
poſſit apponere manum ad ea que ſunt re-
ſeruata Ro. pontifici. in ſignum ſuppreme
ptātis et dignitatis ſue. Immo q̄ nō poſſit
beneficia ꝯferre eccliaſtica. Nec alia que gra
tioſa ſunt concedere. Excepto ſi caſus occur
reret extreme neceſſitatis. Quo caſu dicūt
ipſi concilium erit adminiſtrator neceſſari
us papatus: et non voluntarius. ¶ Quod
aūt concilium ſede vacante ante creationē
pape non poſſit ſe impedire in conferēdis
dignitatibus et bñficiis eccliaſticis: vel alia
que ſunt voluntarie iuriſdictionis exerce-
re, niſi maxima neceſſitate cogente. alle. glo.
quā dicit eſſe menti tenendam. in. c. quāqȝ.
de elec. lib. vi. facit. lxx. di. in illis. xxii. di. c. i.
In qbus dicit ipſe ꝓbari, q̄ ptās ꝓuidendi
de ep̄atibus: ex antiqua eccleſie conſuetudi-
ne ſpectat ad papam: lȝ ptās ꝓuidendi de
inferioribus bñficiis data fuerit ep̄is: et aliis
prelatis ordinariis. xvi. q. vii. oēs baſilice. x.
q. i. regenda. Unde non dȝ concilium ꝯ hꝯs
antiquas ordinationes aliquid attentare.
Nec iura vel ꝓeminentias pape violare, ar.
in cle. ne romani. de elec. et de maio. et obe-
dien. cum inferior. Item ſicut capl̄ȝ repñſen-
tat eccleſiam cathedralem. de teſta. c. relatū.
il. ii. et tñ ſede vacante non confert bñficia
ſpectantia ad ſolius ep̄i collationem. Ne. ſe
de vacante. c. i. lib. vi. no. glo. in cle. i. de here
ti. Jo. mo. de maio. et obe. c. i. lib. vi. Ita nec
concilium repñtans eccleſiam vleꝫ dȝ ſuc-
cedere pape in ptāte conferendi bñficia: et
alia faciendi: que ad eum ſolum ſpectare vi-
dent̄. Preſertim qꝛ non pōt dici plenū con
cilium ſine papa. xvii. di. multis. Et ꝓpterea
dicit ipſe dñs Brixienſis q̄ hac conſyderatione
concluſiue pōt dici: q̄ niſi magna ne-
ceſſitas vrgeret. Ita q̄ per conſtitutiones iā
factas negocio inſtanti ꝓuideri non poſſet:
et ſine maximo detrimento non poſſet pro
uiſio differri: poſt creationem ſummi pon-
tificis: concilium de ꝑtinentibus ad papas
nunqȝ ſe poterit impedire. Et ita dicit ꝓce
dere argumenta per ſe facta ꝯ hanc conclu
ſionem, qꝛ ſicut neceſſitate vrgente vnū mē
brum vtit̄ officio alterius: ⁊ non alr̄. lxxxix.
di. c. ſingula. Ita ⁊ corpus concilii inſtante
neceſſitate ⁊ nō alr̄: dȝ fungi officio capitis
hoc eſt pape. Et tunc ipſe xp̄s cuius negocia
gerunt̄ in concilio erit vnicum caput ecclie
ſine vicario. no. gl. in cle. ne romani. de ele.
⁊. xxiiii. q. i. loqtur dñs. Erit ergo concilium
his caſibus neceſſitatis iminentibus admi
niſtrator neceſſarius: ⁊ non voluntarius.
Et hoc inqt ipſe vr̄ hēre magnam eqtatē.
Et rñd. ad motiuum factum de btō Mat-
thia aplo: qui electus fuit a concilio aploꝝ:
Actuū ꝓ caplo. Quia inqt Petrus ibi fuit
tanqȝ ꝑncipalis: ⁊ ꝓpoſuit negociū: oēs au-
tem alii apli ꝯſenſerunt, elegerunt, ⁊ ꝓuide
runt ꝓꝑ maiorem firmitatem: ⁊ ꝓꝑ nouita
tem ecclie. Et qꝛ ipſe Petrus ita voluit ⁊
conceſſit. Poſtea tñ ipſe ſolus de ep̄atibus
ꝓuidit: vt in. c. in illis. lxx. di. qui tex. ſm eū
eſt menti tenendus. Qꝛ declarat ptātes pa
pe ſuper eccliam ⁊ concilium exemplo Pe-
tri, vt no. Inno. de cle. non reſi. ex geſtis. de
re. iudi. ad aplice. li. vi. ¶ Nec obſtat q̄ po-
teſtas a xp̄o data fuerit toti ecclie. Qꝛ rñd.
veꝝ eſſe q̄ dñs oēs aplos pares fecit Petro
conſecratione ⁊ ordine ſed non iuriſdictio
nis auctoritate. In qua Petrus oībus ꝓfuit:
vt no. glo. xxi. di. in nouo. xxiiii q. i. loquit̄. ex
tra qui. fi. ſint legi. in. c. per venerabilem.

¶ Uel alr ſm eum. Tenēdo indiſtincte q̄
oīs ptās ſit in ecclia: dicendum eſt illud eē
vez quoad habitum,non aūt quoad actuꝫ
ꝛ exercitium: qḋ qdem eſt tm̄ in Petro et
eius ſucceſſoribus. Et hinc eſſe dicit q̄ viuē
te vnico ꝛ catholico pontifice ex quo ceſſat
oīs rō neceſſitatis ꝯcilium gn̄ale nō pōt po-
nere manum ad ea que ſunt pape reſeruata
rōnibus ſupradictis. Item qꝛ eſſet ponere
duo pncipia in ecclia: qḋ eſt hereticū.xxiiij.
q.i.loquit̄.§.ſi.xxij. di.c.i. Et pro hac ꝯclōne
eſſe poſſet talis rō. Certum eſt:q̄ duo eādē
rem inſolidum:eodem modo poſſidere nō
pn̄t.ff.cōmoda.l.ſi vt certo.§.ſi duobus vehi
culum: ſed nemo dubitat quin papa ſolus
ſit in quaſi poſſeſſione adminiſtrādi papa-
tum:ꝛ exercendi poteſtatem clauium in to
ta eccleſia:vt pꝫ ex ſupius dictis. Ergo cōci-
lium non pōt eſſe eodem tpe in dicta quaſi
poſſeſſione pp impoſſibilitatem. Poſt hec
tandem ꝯcludit:q̄ viuēte vnico paſtore nō
heretico concilium non pōt abſoluere: vel
alteri cōmittere vt abſoluat a nota excōica
tionis,a qua non abſoluit inferior Ro.pō-
tifice:ſicut eſt illa que incurrit per canonē.
xvij.q.iiij.c.ſiquis ſuadente diabolo. ¶ Itē
non pōt diſpēſare in ſecundo,aut tertio gra
du affinitatis. ¶ Nec cum irregularibus:
pro quo alle.glo.(vt dicit ipſe)valde ſingu
larē.in.c.clerici.de cle.excō.miniſtra. ¶ Itē
non pōt pallium tradere Archiepīs:qḋ ſū-
mit̄ de corpore beati Petri. de cle .ſiquis.
¶ Et in ſumma dicit q̄ non pōt facere ea
que ſunt reſeruata pape:ꝛ ſi ea facit,nullius
ſunt momenti:tanq̄ facta a non hn̄te pote
ſtatem.vij.q.i.factus eſt cornelius ꝛ quaſi p
to.extra de iure patro.c. qḋ aūt. cum ſimi.
¶ Et pro hac ꝯclōne ad illud qḋ.ſ.dixit,q̄
ecclia hꝫ iuriſdictiōem in habitu: ꝛ non in
actu:dat vnum ſile de papa:quoad iuriſdi-
ctionem tpalem:quam ſm cōem canoniſta
rum ſententiam.de qua in.c.nouit.de iudi.
hꝫ in habitu:cum tn̄ in actu ſit penes Im-
peratorem:vnde ſicut viuēte Imꝑatore: pa
pa non pōt exire in actū iuriſdictionis tpa-
lis:nec deducere in exercitium qḋ hꝫ in ha
bitu. Qḋ oſ̄dit xp̄s cum Petro extrahenti
gladium ꝛ Malchū pcutienti iuſſit vt gla-
dium reponeret in vaginam. Quam tn̄ iu
riſdictionem ēt actualr̄ exercet Papa Im-
peratore mortuo.de fo.compe.c.lꝫ.ēt in ter-
ris imperij. Nam in terris eccl'ie eam ſem-
per ꝛ indiſtincte exercet ſine ꝯdictione aliq̄

de appel.c.ſi duobus.vbi no. Ita in ꝓpoſi-
to nr̄o:lꝫ eccleſia habuerit claues ptātis in
habitu. Tn̄ papa eas hꝫ in actu ꝛ in exerci-
tio. Quia ei tm̄ dictū fuit. Paſce oues me-
as. Io.vlti.caplo.extra de ele.ſignificaſti. Et
alibi Luce.xxij.c.ei dictum fuit. Et tu aliqn̄
conuerſus:confirma fratres tuos. Que ver-
ba(inquit ipſe)ſonant in exercitium iuriſdi
ctionis. Ergo viuente papa eccleſia non pꝫ
deducere dictam iuriſdictionem in actū.lꝫ
illam habeat in habitu. Qḋ gn̄alr̄ cōcludit
eſſe vez in oībus cāis ſpectātibus ad Ro.
pontificem. De qbus in glo. magiſtra.in.c.
poſt tranſlationē.de offi.lega.ꝛ de excel. ꝓ-
la.in.c.ſicut vnire.cum concor. ¶ Sed ſal-
ua ſemper reuerentia tanti patris. Mihi ſa
ne vr̄,q̄ ſibi aliiſq̄ huius ꝗſiti ſtudioſis ni
mis placere ſtuduerit. Dum vlīs eccleſie ge
neraliſq̄ concilij auctoritatem:dignitatē:ꝛ
iuriſdictionem cōm cōfundere:ac nihili fa-
cere contendit. Quis aūt iſta indagatio de
pendeat ab illa ꝓfundiſſima materia pote-
ſtatis pape ꝛ concilij:de qua plenius.ſ.i lo-
co ꝓpo diſſeremus. Attamen ne fruſtra di
cta dn̄i Brixienſis recitaſſe videamur. Cō-
trariam ſententiam de iure veriorem:imo ir
repꝛhenſibilem arbitror. Et moueor ꝑ nunc
per iura ꝛ rōnes de qbus memini.ſ.in tit.
Nunquid concilium gn̄ale habeat iuriſdi-
ctionem,ꝛ in ti. ꝓcedenti. Maxime aūt qꝛ
negari non pōt:quin eccleſia vniuerſalis iu
riſdictionem habuerit: ꝛ clauium poteſta-
tem a xp̄o:cum dixit apoſtolis oībus in pſo
nam ipſius eccleſie. Io.vlt.c.accipite ſpiritū
ſanctum. Quoꝝ remiſeritis peccata ꝛc. Et
Matthei.xviij.ſi peccauerit in te frater tu-
us ꝛc.ꝛ.ſ.ibi.q̄ ſi te non audierit dic eccle-
ſie. Et ꝓſequit̄. Amen amē dico vobis qō-
cunq̄ ligaueritis ſuper terram erit ligatus
ꝛ in celis ꝛc. Et per hec dicebam.ſ.cum tex.
de peni.ꝛ remiſ.in.c.noua qdā:q̄ dn̄s Ie-
ſus xp̄s vniuerſis apoſtolis.i.eccleſie vniuer
ſali claues regni celoꝝ cōmiſit. Per quem
tex. Io.an.ꝛ alii. Notando plalitatem cla-
uium inferunt iuriſdictionem vtriuſq̄ fo-
ri eccleſie ꝛ conſequenter concilio gn̄ali eas
repn̄tanti conceſſam fuiſſe. Qḋ cōprobant
tex.ꝛ iura.ſ.alleg.xix.di.in.c.ita dn̄s.xxj.di.
in nouo.ꝛ.xxiiij.q.i.loquit̄. Per q̄ iura ne-
gari non pōt quin hmōi iuriſdictio eo mo
do eccleſie in vnum cōgregate ꝛ vnite quo
apoſtolis congregatis ꝛ vnitis ꝛ eo modo
quo Petro vt capiti cōceſſa fuit. Cū ibidē

expreſſe

expreſſe dicatur q Petro vt capiti data ex
titit: z q ceteri apli pari conſortio honores
z ptātem acceperunt. Non diuidendo tñ p
pter hoc vnitatem ipſius ecclie: que vt ſ. di
xi vnica eſt. Sed potius tenendo q petrus:
lʒ caput ſit in corpore tñ exiſtat ecclie, z ec
cleſia in Petro. Ita q pari ꝯſortio hāc au
ctoritatem iuriſdictionem vnus per alteꝝ
receperit z eꝫ. Atqꝫ ita me dubiqꝫ tenuiſſe z
tenere ꝓfiteor. Inherendo ſententie ſaluato
ris nři. Io. xvij. c. vbi loquendo ad patrem
de diſcipulis inqt př ſancte ſerua eos ī noīe
tuo quos dediſti mihi: vt ſint vnum ſicut
z nos. Et ī. vt oēs vnum ſint ſicut tu př in
me z ego in te vt z ipſi in nobis vnum ſint
z ego claritatem quā dediſti mihi dedi eis
vt ſint vnus ſicut z nos ſumus zc. Per que
verba apparet manifeſte vnitas ecclie z oī
um aploꝝ: z q xps eius ſponſus in ea inue
niat. Qd aūt concilium gñale hanc ptātes
z iuriſdictionem vtriuſqꝫ fori habuerit: ex
ercuerit: z in eius poſſeſſione vel quaſi ſem
per. Et tā papa viuo qꝫ mortuo fuerit: ſtul
tum z ſuperfluum vř heſitare cum iura no
ſtra oīa vndiqꝫ locupletiſſima teſtimōia af
ferant: que colligunt ſ. in ti. Quibus conci
lijs pleriqꝫ canones ex his q in corpore iu
ris hñr aſcribant. z alibi. Et q ecclia vlis
pari conſortio eandem ptātem z auctorita
tem habuerit: quā habuit Petrus: vt dicūt
iura ꝑdicta. Ps luce meridiana clarius. in
c. concilia ſacerdotum. xvij. di. iuncta eius
glo. z. iij. q. vi. in. c. dudum. vbi glo. fatet q
concilia gñalia ſaltem ſcdario dederunt: cō
firmauerunt: z approbauerunt principatus
ecclie Ro. beato Petro: lʒ a xpo ei principa
liter datus fuerit. xxi. di. qꝫuis. xvij. di ſ. hic
etiam. z. ix. q. iij. alioꝝ. Nūqd ergo ex eo q
eccleſia vlis: in qua erat Petrus: z que hāc
iuriſdictionem pariter cum eo pari ꝯſortio
habuit: voluerit iuriſdictionem ipſam exer
ceri per Petrum tanqꝫ per caput miniſte
riale z xpi vicarium: dicendum erit q ipſa
eccleſia eadem iuriſdictione ſeipſam priua
uerit? Certe qui hoc diceret diſſipere vide
ret: q hoc modo fateri oporteret: q eꝭs vi
cario ſemel ab eo conſtituto: qui eius ordi
nariam iuriſdictionem exerceret: ſeipm pri
uaret: z ea amplius vti nō poſſet: qd nemo
dicere auderet to. ti. ff. de offi. eius. cui man
da. eſt iuris. z de offi. vica. per to. Et q hoc
verum ſit ps exemplo z decreto ipſoꝝ apo
ſtoloꝝ. z primitiue eccleſie nře: qui ita inter
pretati fuerunt: z optime intellexerunt: cum
in cā fuerint. Nam qꝫuis petrus viueret z
ab eis in caput miniſteriale ad exercendam
dictam iuriſdictionem eis a xpo pariter cō
ceſſam conſtitutus fuiſſet. Tñ ipm qñqꝫ pe
trum orthodoxam xpi fidem diſſimulātes
ſeu potius negligentem: z xpianos ſcandali
ʒantem ac iudayʒare ꝑmittentem correxe
runt. Et paulus Apls ei in faciē reſtitit, oſtē
dendo qd modo dicebam: q. ſ. eadem eſſet
z par poteſtas oībus. Nā vt inquit diuus
Hieronymus: qd hř. ij. q. vij. c. paulus. Pau
lus petrum repħendit, qd non auderet: niſi
ſe non imparē ſciret. Nec hodie negat quiſqꝫ
quin papam hereticū z male de fide ſentiē
tem: aut vlēm ecclīam ſcandaliʒantem: con
cilium gñale corrigere: iudicare: z deponere
poſſit: vt hř. xl. di. ſi papa. iuncta eius gl. no.
Nam z apli dñi oſtendebant hanc parilita
tem poteſtatis cum petro: q lʒ eum conſti
tuiſſent in caput miniſteriale. Tñ cū opus
erat ipſius opera vtebant vt ꝯfratris z co
epi: non aūt vt dñi a corpore eccleſie abſolu
ti vt Monarche, ps Actuum. viij. c. vbi dř
qd cum Samaria recepiſſet vbū dei. Miſe
runt ad eos petrum z Ioānem. extra de ſa
cra vnctio. c. i. Ergo petrus ibi non erat vt
princeps. Sed ab apoſtolis ab ipſa eccleſia
mittebat. Sicut z alij apoſtoli: ad orandus
z predicandum gentibus zc. Et ꝑpea dixit
tex. xxi di. ſ. hoꝝ. q petrus quaſi princeps fa
ctus eſt: vt non eſſet vere princeps: ſed qua
ſi princeps. Et dicit paulus apls ad Galla
tas. ij. c. Et cum cognouiſſem grām que da
ta eſt mihi. Iacobus: Cephas: z Ioānes: qui
videbant eſſe columne dederunt dextram
ſocietatis mihi z Barnabe. Ergo petrus
ſolus non erat columna Nec ei erant ſerui
alij apoſtoli, maxime in concilijs z congre
gationibus coꝝ vbi eccleſia vniuerſalis cō
ueniebat. Et per aplos z diſcipulos repňta
bat. Sed erant oēs confratres coepi. Unde
hac cōſyderatione papa non appellat epos
ſeruos aut ſubditos ſed fratres: extra de cri.
fal. c. qꝫ graui: Iuxta illud. Maximum dñi
verbus vnus eſt magř vř: oēs aūt vos eſtis
fratres. Matthei. xxiij. c. Et paulus dř non
fuiſſe petro impar. ij. q. vij. paulus. Immo
eius ſocius z cōfrater tā in vita qꝫ in mor
te deſcribit. Iuxta illud qd quotidie decan
tat eccleſia. Glorioſi principes terre, quō in
vita dilexerunt ſe: ita z in morte nō ſunt ſe
parati. ij. q. vij. c. bti petrus z paulus. Per

que oīa iūctis multis alijs argumētis que induci poſſent: manifeſte pꝫ ꝙ hmōi ordinaria iuriſdictio: non minus in vniuerſali eccleſia ꝙ̄ in petro, pari tñ ꝛ vnito conſortio radicata ꝛ plātata fuerit a xpo. Et ꝙ in ea iugiter ꝛ ꝑpetuo remaneat: remāſuraqꝫ ſit: qtqꝫ eccleſia ipſa ꝛ vlē concilium ea libere vti poſſit. Quotienſcūqꝫ occurrit ipſam in concilio congregari: ſiue vacante: ſiue plena exiſtente ſede papali. Cum ſemꝑ xp̄m principale caput: ꝛ ſponſum ſuum habeat ꝑſidētem: quotienſcunqꝫ in eius noīe legitime cōgregat̄. Matthei. xviij. c. Et ꝓphanum quidē videret̄ dicere, ꝙ eccleſia vnica xp̄i ſpōſa ꝛ piētiſſima mater nr̄a extra: quā nemo ſaluari pōt. de ſum. tri. ꝛ fid. catho. c. firmiter. Juriſdictionē non hēret: qua ꝛ caput ꝛ membra aberrantia corrigere poſſet. Hanc ſententiā intrepide firmat ꝛ ꝓſequit̄ Cardi. Zabarel. in trac. de ſciſmate. ques poſuit in Lectura ſua. poſt. c. li. de ele. in. i. q. vbi dicit ꝙ eccleſia Ro. vacante vniuerſalis eius poteſtas reſidet in ipſa tota eccleſia: que eſt fidelium congregatio. de con. diſt. i. eccleſia. de biga. debitum. de elec. fundamenta. lib. vj. ꝛ vt inqt ipſe ita ēt dicūt phī ꝙ regimē ciuitatis conſiſtit penes ꝯgregationem ciuium, vel ipſius congregationis partes valentiorem: que ſententia colligit̄ ab Ariſtotele. iij. politicoꝝ. c. viij. Unde conformiter dicendum eſt: ꝙ regimen totius orbis penes congregationes vlēm totius orbis: vel ipſius valentiorem partem conſiſtat. Et regimen eccleſie vniuerſalis penes eccleſiam vlēm: que per gn̄ale cōcilium repn̄tat̄: ipſo concilio legitime congregato: cum ſuo capite | vt ſepius dixi | vel penes ipſius eccl̄ie partem valentiorem: que in concilio reſidet: cōſiſtere debeat. l. di. dn̄o ſcō ad ſi. Nec refert ꝙ oēs xp̄iani non ꝯueniant in ꝯcilio gn̄ali. Quia vt elegāter inqt Inno. in. c. ſi. de maio. et obedi. ſatis eſt: ꝙ in rebus et negocijs vniuerſitatum ꝯueniāt Rectores: vel pars illa que magis idonea vr̄. C. de iura. calum. l. ij. §. ſinaūt. ff. de condi. et demon. l. municipibus. de ꝓcu. c. ſi. et qđ no. per ipſm Zabarel. in. d. c. ſi. de maio. et obe. q. i. Et in hoc inquit ipſe. d. Cardinalis non opꝫ inſtare: qꝛ periti canonum in hoc cōiter ꝯueniūt. Qđ verbum ſufficere debuiſſet. d. Brixien. Que ꝯcīo ꝓbat̄, vt ſepius dixi: extra de elec. in. c. ohus. de libel. obla. in. c. ignarus. de ſponſa. c. de francia. de iudi. c. i, cum concord. ¶ Et

quoad diſpenſationes arguendo de minori ad maius dixit. Spec. in. c. de diſpēſa. §. ſunt quoqꝫ. vſ. item concilium: ꝙ concilium diſpenſat ꝯ aplꝫ: vt leg. et no. lxxxij. di. in. c. preſbyter. in prin. vbi pꝫ ꝙ lꝫ apoſtoli ſtatuiſſent: ꝙ ꝑsbyteri fornicarij dponerent̄: vt hr̄ lxxxi. di. in. c. ꝑsbyter: aut diaconus. Tñ concilium Grāgienſe. de quo in. d. c. preſbyter. lxxxij. di. diſpenſauit ꝯ canones aploꝝ: vt ēt firmat glo. ibi. in ver. apoſtoloꝝ. Qđ ſi contra aplꝫ diſpenſat. Quis ſane mentis negaret aut dicere auderet ꝯcilium ꝯ ius poſitiuum pape vel Imperatoris nō poſſe diſpēſare. Cum ibi ſit oium fidelium ꝯgregatio atqꝫ vnica iuriſdictio. Pro qꝫ robore bene faciunt que ſcribunt̄ per Archi. ꝛ Gemini. poſt eum. in. c. porro. lxvj. di. per ea que pōit Inno. in. c. ſi. de ſacra. non iter. in prima gl. ¶ Ubi no. dixit. ꝙ eccleſia vlis pōt omittere oēm formam ab apl̄is traditam. Preter illam corporis ꝛ ſanguinis xp̄i: ꝛ illam que tradita fuit in baptiſmo. ad qđ alle. de con. di. ij. ligdo. Et poteſt eſſe rō, qꝛ ſi per apoſtolos: ꝛ ſic per eccleſiam vlēm huiuſmodi forme in ſacr̄alibus inuente ꝛ ſtatute fuerunt: ꝓut affirmant idem Inn. Jo. an. ꝛ alij vbi ſupra. Ergo cum eius ſit tollere cuius eſt cōdere: non mirum ſi ipſa eccl̄ia vlis: dictas formas moderari ꝛ ꝓrſus ēt tollere poteſt: lꝫ ab apl̄is epoꝝ ꝑdeceſſoribus inuente ſtatuteqꝫ fuerint. Et ꝑpea dicebat Joā. an. vbi ſupra in pe. col. ꝙ papa ꝛ eccleſia pōt in talibus formis nouas ſtatuere: ꝛ alias conſtitutiones facere: dūmodo non ſint ꝯrie ꝯſtitutionibus dei. Qꝛ aīe ꝛ que ad eas pertinēt ſunt de iuriſdictione ꝛ foro pape ꝛ ſanctoꝝ Patrum. Ad hoc. x. di. ſuſcipitis. xcvj. diſt. cum ad veꝝ. de maio. ꝛ obe. ſolite. Nec mirum dꝫ videri. ꝙ in iſtis ſacr̄alibus ex ꝯſtitutione eccleſie caracter inſigat̄ aīe: qđ qdā heretici negare vident̄. Qꝛ ēt ex ꝯſtitutione Imperatoris inſigit̄ caracter militaris aīe militis indiuiſibilr̄. i. q. i. qđ quidam. Qđ ſi princeps terreſtris militie hoc facit: fortius hoc facere pōt eccl̄ia vlis ꝛ gn̄ale concilium ar. xxx. q. iij. c. i. Et quoad ꝑncipale ꝓpoſitum nr̄m ꝙ. ſ. concilium de diſpenſationibus ꝛ alijs oibus negocijs ad voluntariam iuriſdictionem ſpectantibus ſe impedire poſſit etiam papa in humanis agente ꝛ eidem cōcilio vnito vel ꝑſidente ſeu ab eo per hereſim deficiente. Dicit Jo. an. in. c. non dꝫ. de ꝯſan. ꝛ affi. ꝙ in concilio gn̄ali Lugdunen.

Quod

Quod celebratum fuit per Grego. x. Anno
xpi. Mcclxxiiij. ⁊ durauit a principio men-
ſis Maij: vſq; ad menſem Auguſti: vt re-
fert idem Jo. an. in. c. nemo. de ele. li. vj. fuit
tractatum de tollendo impedimẽto publi-
ce honeſtatis: ⁊ q aliq̄bus ex prībus vide-
bat illud ſimplr tollendum: alijs videbat
duꝝ illud tolli debere: ſed ſuadebant dari
ptātem epis diſpēſandi circa illud. Alij vo
aſſerebant illud reſtringi debere ad ſpōſam
primi ⁊ ſecundi gradus tm̄: ⁊ in alijs duo-
bus gradibus tolli. Et ſubdit q c̄suis p pſi
dentes concilij deliberatum fuiſſet. Scōm
hanc vltimam opinionē conſtitutiones fie-
ri debere. Tn̄ per ꝯcilium non fuit receptū
nec obtentum. Et q concilium fuerit ⁊ ſit
in poſſeſſione vel quaſi ptātē ⁊ iuriſdictio-
nem ſuam ordinariam libere exercendi: ſta
tuendo: iudicando: diſpenſando, iura limi-
tando vel interptando ⁊c. bene colligit vbi
cunq; concilij canones hn̄r. ⁊ pbatur. xj. q.
i. ſiq̄s clericoꝝ. xij. q. ij. c. ſancimus. Qui tex.
fuit concilij Toletani. in. c. ſtatuimus. in cō
cilio Agathen. in. c. ſiquis ex clericis. in. c. ſi
quis eps. in. c. diaconi. ea. cā. ⁊ q. ⁊ quaſi per
to. xxj. di. c. vlti. vbi formalr dr. Jn tm̄ hāc
pſumptionem ſancti patres apud Calcedo
nem deteſtati ſunt: vt dioſcoꝝ, Alexādrinū
Antiſtitem īter cetera iccirco potiſſi^m ſine
vlla reſtitutione dānauerunt ⁊c. v. q. iiij. ⁊
v. ⁊ alibi ſepiſſime. Ex q̄bus manifeſta ⁊ cō
cordi aſſertione colligit. Concilia gn̄alia de
rebus oībus ad regimen eccleſie vniuerſa-
lis ⁊ totius orbis q̄ad vtriuſq; fori iuriſdi
ctionem ſemper diſpoſuiſſe: ordinaſſe: ⁊ de
terminaſſe etiam papa viuente atq; pn̄te.
Qd ēt cōprobat. xcvj. di. in. c. bn̄ q̄dez. Ubi
concilium papa pn̄te atq; pſidente diffinit:
q laycis diſponēdi de rebus eccleſie nulla
ſit facultas, ad idem de ſponſa. c. i. ⁊. lxiij. di.
hadrianus. ij. i. vbi ſynodus. viij^a. c̄suis in
ea pſiderent Legati pro hadriano pontifice
maximo Fotinū anathematiçauit ⁊ Jgna
tium reſtituit: ac diffiniuit ⁊ ſtatuit: q ele-
ctiones epoꝝ per clericos fierent: ⁊ q layci
in illis ſe non impedirent ⁊c. ¶ Corrobo-
rata igit hac ꝯcluſione modo pdicto. Nunc
reſtat vt rn̄deamus iuribus ⁊ rōnibus al-
legatis per. d. Brixien. ex aduerſo. ¶ Non
obſtat igit p. glo. in. c. quāq;. de elec. lib. vj.
Jnq̄ꝫtum dixit q electio epoꝝ deuoluitur
ad papam: q2 per hoc non negat quin con-
cilium quoq; de eccleſijs cathedralibus di-
ſponere poſſit. Et ſic non ponit hoc eſſe: q̄d
ab hoc contingit abeſſe. ¶ Minus obſtat
tex. in. c. in illis. lxxx. di. q2 lꝫ ibi dicat beatus
Petrum pcepiſſe epos primates vel patri-
archas poni in ciuitatibus ⁊ locis vbi erāt
flamies aut archiflamies tpe ethnicoꝝ ⁊c.
Tn̄ pter hoc non tollit poteſtas concilij
nec dr q hoc alijs aplis facere non licuerit
cu3 ipſo papa: quinimo Lucinus Papa in
. c. vrbes. ea. di. formalr dicit. Jn ipſis vero
vrbibus poſt aduentum xpi apli ⁊ eoꝝ ſuc-
ceſſores Patriarchas ⁊ primates poſuerūt
⁊c. Per quem tex. clare conſtat hanc ptātes
pnidēdi eccleſijs cathedralibus eccleſie vli
etiam reſeruatum fuiſſe. Et hoc approbare
vr illud q̄d Ro. pontifex hodie ſeruat q2 p
uiſiones eccleſiaꝝ cathedraliū non facit niſi
in conciſtorio fratrum: hoc eſt dn̄oꝝ Cardi
nalium. Ergo fortius id fieri poterit ⁊ de-
bebit per conciſtoriū vlis eccleſie, vbi ⁊ ipſe
Pontifex ⁊ Cardinalis ⁊ alij epi ſunt īcor
porati ⁊ in ſpū ſcō ꝯgregati. ¶ Et idem re-
ſpondet ad tex. in. c. i. xxij. diſt. Dum inqt q
Ro. eccleſia inſtituit epatus Mitropoles
⁊ primatus ⁊c. Nec per hoc q concilium p
uideret de hmōi eccleſijs diceret violare iu
ra ⁊ priuilegia pape: ſed potius diceret vti
iure ſuo: ⁊ ea ptāte: que ſibi a xpo tradita fu
it: ⁊ penes eam exiſtit cum papa. Non eſt ēt
bona comparatio vel illatio de caplo eccle
cathedralis ad concilium. Dicendo. ſ. caplꝫ
ſede vacante non ꝯfert: nec vtit iuriſdictio
ne voluntaria ⁊ gratioſa ſpectante ad ſolus
epm. Ergo nec concilium ſe impedit de ſpe
ctantibus ad papam: q2 nulla eſt conueniē-
tia de caplo ad ꝯciliū. Nas caplꝫ hꝫ iuriſdi-
ctionem ſubalternam reſtrictam ⁊ limita-
tam a iure cōi: pp īminētē neceſſitatem: vt
pꝫ in. c. cum olim. ⁊ in. c. his que in ātiquis.
⁊ in. c. i. de maio. ⁊ obe. lib. vi. no. in. c. i. ne. ſe
de vacante. eo. lib. Nec caplꝫ hꝫ idem ꝯſiſto
rium: ⁊ ptātis: ſeu iuriſdictionis cōſortiū:
put hꝫ concilium gn̄ale cū papa: put ſ. oſtē
dimus. Nec hꝫ aliquo caſu iuriſdictionem
vel ſupioritatem caplꝫ in epm: vt hꝫ ꝯcilium
in papam: vt in cā hereſis ⁊c. xl. di. ſi papa.
Ergo non eſt bona cōparatio: ⁊ ex diuerſis
non ſit illatio. l. papinianus exuli. ff. de mi-
no. l. cum actum. ff. de nego. geſt. ¶ Et falſus
eſt dicere q papa mortuo ꝯciliū non poſſit
dici plenū capite deficiente: q2 (vt ſ. dixi) De
ficiente papa eccl'ia pp hoc non eſt acephala
ſed xps deus nr̄: qui eſt veꝝ caput idemq;

ſacerdos ꝛ ſacrificium vl'is ecc'ie: de ſum. tri.
ꝛ fide catho. c. firmiter: concilium plenus ſa
cit: ꝛ in eo vt verus paſtoꝛ p̄ſidet. Matthei
.xviij. c. ponit glo. in cle. ne romani. de elec.
ꝛ qui aliť diceret: negaret cōcilium papā he
reticum: ꝛ ſciſmaticum: ꝛ ſic moꝛtuū ꝛ ab
eccl'ia catholica abſciſſum iudicare poſſe ꝛ
alteꝝ catholicum ſubrogare: qḋ eſt erroneū.
¶ Non eſt ēt veꝝ ꝙ concilium ſe non im
pediat: niſi in his que ſunt neceſſarie iuriſ-
dictionis. Quia imo oīa que ſunt volunta
rie iuriſdictionis expedit: prout ſ. ps. ¶ Et
quoad ꝓuiſiones ep̄oꝝ vltra tex. in. d. c. vr-
bes. lxx. di. Probat ēt exemplo beati Mat
thie per ip̄m. d. Brixien. adducto. Cui ſe in
uoluendo male rn̄d. Dum fugiendo oppo-
ſitionem cui rn̄deri non pōt: dicit beatum
Petrum ita voluiſſe: ꝛ concilium ap̄loꝝ
ad hoc conuocaſſe: q꜡ cum bona eius venia
iſtḋ eſt diuinare maxime ꝯ tex. claꝝ ꝛ aper
tum. Non. n. hoc qḋ dicit ipſe colligi, aut in
telligi: vel ſubaudiri pōt ex illo cap̄lo Actu
um p̄. Immo totum ꝯtrium colligiť, q꜡ ibi
dr̄ aperte, ꝙ Petrus ꝓpoſuit. Et dr̄ ibi. ꝙ
ap̄li oēs congregati orātes dixerunt. Tu do
mine qui noſti corda hoīum: oſtēde nobis:
ꝛ ſic per inuocationem ſp̄ūs ſcī: quem elege
ris ex his duobus. Et dederunt ſortes pro
votis: ꝛ cecidit ſors ſup Matthiā: ꝛ ita eum
elegerunt. Nec quēpiam moueat id qḋ ibi
dr̄ Apoſtolos ſortem dediſſe: ꝛ ꝙ ſors ceci
derit ſup Matthiam: q꜡ ſors illa non fuit ꝺ
gn̄e ꝓhibitoꝝ: ſed potius fuit remiſſio ad
iudicium ſignū: ꝛ declarationē ſp̄ūs ſcī: qḋ
ꝓz: ex eo ꝙ ibi dicit: ꝙ ap̄li orantes dixerūt.
Tu dn̄e qui corda noſti hoīum oſtende quē
elegeris ex hijs duobus: vnum accipere lo-
cum miniſterij huius ꝛ ap̄latus de quo p̄ua
ricatus eſt Iudas: ꝛ dederunt ſortes eis ꝛ
ꝙ cecidit ſors ſuper Matthiā: q꜡ itelligi dꝫ
ꝙ remiſſis ſortibus iudicio diuino ſors h̄
eſt p̄electio ꝛ ſignum diuine lucis: e celo ce
ciderit ſuper caput Matthie. Prout ēt ſen
tiunt qui vitā eiuſdem glīoſiſſimi ap̄li ſcri-
bunt. Corroborať a maioꝛi. Nam concilium
ſede vacante pontificem maximum eligit:
vel de ipſius electione ſtatuit ꝛ ordinat. ar.
lxx. di. c. i. ꝛ. ij. ꝛ melius. lxxix. di. ſi duo. ꝛ in
.c. ſiquis pecunia. no. in. c. ſi papa. xl. di. ꝛ in
.c. l3. de elec. xxiij. di. in noīe dn̄i. Si igiť con
cilium eligit papam: quanto magis ep̄os ꝛ
īferioꝛes p̄latos eligere poterit: ac beneficia
quecunqꝫ eccleſiaſtica cōferre. Qḋ approba

re vr̄ tex. in. c. hadrianus. ij. i. lxiij. di. vbi cō
cilium Fotinum damnauit ꝛ Ignatiū re-
ſtituit. ¶ Non obſtāt imaginarie rn̄ſiones
facte per ip̄m. d. Brixien. ad fundamentum
illud inuiolabile: ꝙ ptās hec data fuerit vni
uerſe eccleſie a xp̄o: ꝛ ad tex. qui dicūt ꝙ ec-
cleſia ipſa ꝛ ceteri apoſtoli cum Petro pari
conſoꝛtio honoꝛem ꝛ ptātem acceperūt. xxi.
di. in nouo. cum alijs de q̄bus ſ. Dꝫ reſp̄ō
dit ipſe hoc intelligi debere de conſecratio
ne tm̄modo ꝛ ordine, nō aūt de iuriſdictio
ne ptātiua vel iudicatiua. Et quatenus itel
ligi poſſet: qḋ q̄dem negari non dꝫ: ꝙ dꝫ in
telligi ꝙ eccleſia hanc ptātem habeat in ha
bitu ꝛ nō in actu: q꜡ ex ſ. deductis: ꝛ per iu-
ra per ip̄mmet allegata totum ꝯtrium appa-
ret, quoad vtrunqꝫ. Et hoc bene ꝓbat tex.
in. d. c. in nouo. Ibi honoꝛes ꝛ ptātem: que
duo verba denotant ꝛ auctoꝛitatem in ſa-
cramentalibus: ꝛ potentiam actualem iu-
riſdictionis apoſtolis ꝛ ſic eccleſie p eos da
tam fuiſſe. Qḋ clarius ēt ꝓbat ꝛ ibi no. tex.
in. c. firmiter. de ſum. tri. ꝛ fide catho. in fi.
Ibi niſi ſacerdos qui rite fuerit oꝛdinatus
ſm̄ claues eccleſie quas ipſe cōceſſit apoſto
lis eoꝛumqꝫ ſucceſſoꝛibus Ieſus xp̄s, ꝛ tex.
ad idē in. c. noua. de peni. ꝛ remis. in fi. ibi.
Quia l3 beata virgo Maria dignioꝛ ꝛ ex-
cellentioꝛ fuerit apoſtolis vniuerſis. Non
tm̄ illi ſed iſtis dn̄s claues Regni celoꝝ cō
miſit: Et ſic non vnam tm̄ clauem ſacralis
penitentie. Sed alteram quoqꝫ iuriſdictio-
nis ꝛ ptātis eccleſiaſtice eiſdem apoſtolis
ꝛ eccleſie vniuerſali tradidit. Et clariſſime
conſtat ex infinitis iuribus ꝛ exemplis de
quibus ſ. ¶ Non obſtat qḋ dr̄: ꝙ ſi conce-
deremus actualem iuriſdictionem eccleſie
vniuerſali iſtud eēt ponere duo principia ꝛ
duo capita in ipſa eccleſia: ꝛ ſic eius vnita-
tem ſcindere, qḋ eēt hereticum. xxiiij. q. iij.
c. q̄dam aūt ꝓ cerdoniani. Qꝛ rn̄deť ꝙ nemo
ſane mentis hoc cogitat. Sed dr̄ Petrū eē
caput miniſteriale in ipſa eccleſia: eccleſiāqꝫ
eſſe ip̄ius coꝛpus: ꝛ ꝓꝑea Petrum eſſe ī ec-
cleſia, ꝛ eccl'iam in petro. vij. q. i. ſcire. Unde
quicq̄d facit papa: facere dr̄ eccl'ia, ꝛ quicq̄d
facit eccl'ia: papa facere dr̄. Et ſic non ponū-
tur duo capita vel duo principia ſed vnicū
tm̄ caput atqꝫ principium: q꜡ vt ſepius ſ. di
ctum fuit concilium eccl'iam rep̄ntans nō
fit ſine papa: eo conſiſtente in ſede Petri: ꝛ
agente vt veꝝ pontificem decet: ſed ſi ſeip̄ſ
eijcit: ꝛ per hereſim vel alr̄ ſe a coꝛpoꝛe ſuo
abſcindit

abſcindit ⁊ remouet. Tunc ēt eccl'ia nõ erit Acephala:ſed xp̄m caput:⁊ ſponſum ſuum habebit:⁊ ſic vnita vō ⁊ immediato capiti ſuo:cum eo iuriſdictionem cēm ſuam expedire poterit. ¶ Non obſtat qd̕ dr̄ conciliū a nota excõicationis abſoluere non poſſe:q̄ ſūmo pontifici reſeruata eſſet,vt eſt illa canonis.xvij.q.iiij.c.ſiquis ſuadente. Nec ab irregularitate que pape ſ[illegible]lr̄ reſeruat̄. de re.iudi.c.i.⁊ de ſen.excõ.c.i.lib.vj. Quia ꝯrius ſupra demonſtratum fuit.Cū diximus cõcilium hr̄e plenitudinē ptātis ligandi atq; ſoluendi pari conſortio cum petro.Ad hoc ⁊ alia que opponunt̄ ſufficiat:qd̕.ſ.diximus de vnitate pape ⁊ eccl'ie:⁊ tex.xv.di.in.c.ſicut.in fi.Ubi beatus Greg.dicit. Quia dū vl'i ſunt conſtituta ꝯſenſu ſe ⁊ non illa deſtruit:quiſq; p̄ſumit abſoluere quos ligāt, aut religare quos abſoluunt. Quicqd glo.diuinādo ibi dixerit. Ad hoc ēt facit quod Ro.pontifex in ſua ꝓfeſſione dicit. Cū ꝓfitetur ſe ſeruatuꝝ octo concilia vl'ia.xvj.di.in.c.ſancta octo.ibi ⁊ que p̄dicauerūt ⁊ ſtatuerūt modis oībus ſequi ⁊ p̄dicare. Et q̄cunq; condemnauerunt ore ⁊ corde cõdemnare me ꝓfiteor ⁊c.Et faciat regula:oīs res per quaſcunq; cāas naſcit̄:per eas diſſoluit̄: de reg.iur.c.i. Nam qui excõicare põt ⁊ abſoluere.de ſen.excõ.per tuas.⁊ quaſi per to. Sed concilium excõicare ⁊ circa irregularitatem decernere ⁊ ſtatuere põt: ꝓut dictus fuit.ſ.⁊ ꝓbat̄ in.d.c.ſancta octo.cū duobus ſeq.Ergo qd̕ ꝓhibitum non apparet exp̄ſſe ei conceſſum vr̄.ar.extra de ſen.excõ.nup.⁊ extra de ſponſa.c.cum apud.⁊.xvj.q.i.ſunt nõnulli.Ps per infinita exempla concilioꝝ priſcoꝝ de qbus i corpore iuris ⁊ extra. Et hanc ſententiam poſtremo cõprobauit concilium Conſtantienſe in ſeſſione.xli.in decreto edito ꝯ ſpoliantes,eligēdum in papā. Incipit ſacroſancta gn̄alis ſynodus Conſtātien̄.ad perpetuā rei memoriam ⁊c. Ibi ſtatuentes,⁊.ſ.Eo ipſo excõicationis ſententiam incurrat:a qua niſi per iſtam ſanctam ſynodum:aut futuꝝ Ro.pontificem:p̄terq̄ in mortis articulo,⁊ facta ſatiſfactione abſolui nequeant ⁊c.Ecce ergo q̄ hic declarat̄ q̄ concilium ⁊ excõicare ⁊ abſoluere poſſit excõicatos.Et q̄ ita ts vl'is eccl'ia ⁊c. Non obſtat glo.quam tantopere extollit.in.c.clerici.de cle.excõ.minis.Dum dicit q̄ ep̄s:nec etiam ſynodus.ſ.irregularitate diſpenſare poteſt.Quia illa glo.loquit̄ ⁊ ſic intelligit̄,

ſm̄ iura que alle.de ſynodo ep̄ali vel ꝓuinciali:que non hn̄t tantam ptātem nec iuriſdictionem:quantam hʒ concilium gn̄ale: lʒ ad tex.quos alle.xj.q.iij.ſiquis ep̄s dānatur ⁊ ſeq.alr̄ quoq; rn̄deri poſſet,q̄ illi tex.non dicunt:q̄ ſynodus non poſſit eos abſoluere:nec aufert poteſtatem iſtam abſoluendi concilio:ſed tm̄ aufert ſpem irregulari conſequendi abſolutionem ēt in altero cõcilio: vel deinceps vllo vnq̄ tp̄e poſſe reconciliari.Immo ſi ille tex.diligenter inſpiciat̄,ꝯrium potius ꝓbat:q̄.ſ.concilium abſoluere poſſit.Dū ſupponit q̄ ille irregularis poſſet petere abſolutionem a concilio: lʒ dicat q̄ concilium illam non p̄ſtabit.Ergo ſi cõcilium ita ſtatuiſſet,aut eam p̄ſtare voluiſſet:ille ad concilium pro abſolutiõe redire potuiſſet.Quod qdem ex alio quoq; capite confirmat̄.Nā ibi pʒ q̄ illi duo tex.fuerunt canones concilij Antiocheni:⁊ Martini pape.Ergo ſi a concilio introducta fuit iſta irregularitas,⁊ per cõcilium tolli poterit.d.Regula eius eſt tollere:cuius eſt condere ⁊c.Item negari non põt quin iſta irregularitas que ꝓuenit ex violatione cenſure.Introducta fuerit de iure poſitiuo.d.c.ſi quis ep̄s dānatur.⁊.c.ſeq.⁊ ꝓbat̄.de re.iudi.c.i.lib.vj.Ibi.Irregularitatis laqueo ſe inuoluet ſm̄ canonicas ſanctiones iuncta glo.in ver.per ſummū que alle.tex.in.d.c.ſi quis ep̄s.cum ſeq.Probat item tex.in.c.i.de ſen.excõ.lib.vj.Ibi irregularitatem nõ effugient iuxta canonicas ſanctiões ⁊c. Ubi ēt glo.in ver.irregularitatem.allegando iura ex qbus irregularitas iſta introducta fuiſſe vr̄.Qd̕ ſi ita eſt nemo negare põt,quin cõcilium canonem ⁊ decretum ſuum tollere ac moderari ⁊ ꝯ illud diſpēſare poſſit. Sit ergo vā ꝯclo illa quā.ſ.poſuimus.vʒ.q̄ iſta poteſtas ⁊ iuriſdictio ſit in vl'i eccleſia:vt i corpore iūcto ſuo capiti. Ita vt oīs ptās pape ſit in concilio:et oīs poteſtas concilij ſit in papa,et q̄ vno ipſoꝝ dictam iuriſdictionem exercente alteꝝ quoq; eandem exercere cenſeat̄.Per que fateri cõpellimur q̄ cõcilium legitime cõgregatum oīa illa poſſit que ſolus papa põt.Etiam ſi eſſent ſibi reſeruata in plenitudinem poteſtatis ſpāli p̄rogatiua.Sicut illa de qbus in.c.ſicut vnire.de exceſ.prela.vbi bona glo. Et ibi not.per doc.Et de illis pape ſpecialiter reſeruatis ponunt̄ iſti verſus qualeſcunq; ſint.

Reſtituit papa ſolus:deponit et ipſe.

Diuidit:et vnit:eximit,atq̃ probat.
Articulos ſoluit: ſynodumq̃ facit gn̄alem.
Tráſfert:et mutat:appellat nullus ab ipſo.
¶ Ex qbus tn̄ plura ſ. deduximus,que non minus per concilium q̄ per papam exerceri ſolita ſunt:ſicut ſunt epoꝝ tranſlationes. De quibus hr̄.vij.q.i.eps de loco.vbi dr̄:q̄ eps non ambitione ſed ſynodali auctoritate de eccleſia ad eccleſiam transferat̃. Maxime ſi ecclie vtilitas popoſcerit, qd̓ nihilominus d̓ ſpālr reſeruatis pape eē diximus. vt hr̄ in.d.c.ſicut vnire.et de offi.lega.quod tranſlationem.de tranſla.pla.c.inter corporalia.et per to. Poterit itaq̃ in his oībus concilium cum fiducia adiri ſiue pn̄cipalr ſiue per appellationem. xvj.q.i.conſtitutus. faciunt que dixi ſ.in ti.qua pena puniant̃ q ad concilium venire negligunt vel contemnunt.vſi.qd̓ ſi papa hoc facere recuſaret ꝛc. Uel etiam adiri poterit per ſimplicē q̄relā ꝓut le.et no.liiij.di.in.c.generalis. in ſi.

¶ An oēs tā clerici q̄ layci cuiuſcunq̃ cō ditionis corā ꝯcilio cōparere teneant̃.

Queri ēt ſolet. Utrum oēs et ſinguli tam clerici q̄ laycí:cuiuſcunq̃ ſtatus:gradus: ordinis:dignitatis:vel conditionis exiſtant:coram cōcilio cōparere et r̄ndere teneantur, ſi citant̃. Ad qd̓ qdem q̄ſitus r̄ndet̃:fundādo ſolonē huius heſitationis ſup vlī iuriſdictionem:quā hȝ concilium:vt ſ.in titulis ꝓcedentibus diximus. Que iuriſdictio magis corroborat̃:ſi papa ꝑſidet concilio: et eidem intereſt Jmpator. Cus ſint vlēs iudices oīum viuentium:a qbus principalr totus hic mūdus regit̃.xcvi.di.duo ſunt. Dicēdū igit̃ ꝯcluſiue vr̄:q̄ oēs mortales totius orbis:quicunq̃ ſint ſiue clerici ſiue layci fideles vel infideles pro qbuſcunq̃ cauſis ad foꝝ eccliaſticum:ꝛ vlis concilij ſpectantibus:ſm ea que ſ. diximus conueniri pn̄t: ꝛ coram gn̄ali concilio r̄ndere tenent̃. Nas etiam infideles ꝛ iudei:venientes ꝯ ꝓcepta legis,aut ſecte eoꝝ,vel fidē chriſtianā blaſfemantes ꝛ publice vituperantes vel ſcandiliçātes de foro eccleſie eſſe cōprobant̃: extra de iude.c.i.q̄ ſuper his.c.iudei.c.ſi. ꝛ quaſi per to. Et hinc dicebat Jnn. extra de voto. in.c.qd̓ ſuper his.q̄ oēs hoīes ſunt de ouibus xp̄i,per creationem lȝ non ſint de oui-

li ecclie. Quo igit̃ ad ꝓpoſitum principale conſyderando papam vt caput: ꝛ vlēm eccleſiam vt corpus legitimum. Concilium facere cum papa:ꝛ conciliū vniuerſum mūdum pro territorio habeat. ix.q.iij.c.cuncta per mundum:ꝛ.c.per principalem. Quo reſpectu dr̄:q̄ vbi Papa,ibi Roma:extra de iureiuran.Ego.N. Concludit̃ q̄ quemadmodum nemo mortaliū recuſare poteſt iuriſdictionem pape,maxime in ſpectātibus ad fidem nr̄am ꝛ pctīn que ꝯcernunt forum eccliaſticum. Jta nec concilij gn̄alis iuriſdictionem declinare poterit ſiue clericus ſiue laycus fidelis vel īfidelis fuerit extra de iudi.nouit.cum iuribus ſ.alle.cum ſuis cōcordan. Et rō iſtius vlis iuriſdictionis eſſe vr̄: q̄ vt ſ.ad longum dictum fuit in ti.ꝓcedēti. Hec iuriſdictio a xp̄o vniuerſaliſſimo ꝛ inuictiſſimo Principe oīus emanauit. Cuius eſt terra ꝛ plenitudo eius orbis terraꝝ ꝛ vniuerſi qui habitant in eo:vt inquit pſalmographus pſal. xxiij. ¶ Que iuriſdictio ab illo verbo ꝓdijt ꝛ conceſſa fuit. Dns dixit tu es Petrus ꝛc. Et qd̓cunq̃ ligaueris ꝛc.xxiiii.q.i.qd̓cūq̃ xxj. di.in nouo.xxij.di. oēs.a quo ꝛ hoies ꝛ vniuerſa creata fuere. ¶ Et quoad iuriſdictionem in tpalibus ꝛ contra quoſcunq̃ laycos idem dicendū eſt reſpectu Jmperatoris:cum ptātem habeat in vniuerſo orbe.l.bene a zenone.C.de q̄drien.pſcrip.d.c.duo ſunt.ꝛ.c.ſi ipator. Nas ꝛ vbi Jmpator eſt Roma que cōis eſt pria: ꝛ imperium eſſe cenſet.l.roma.ff.ad municipa. His igit̃ duobus gladijs ſpūali.ſ.ꝛ tēporali ſimul iunctis ꝛ ad concilium ꝯuenientibus concilium ꝓculdubio plenū ꝛ legitimū iudex erit vniuerſi orbis. ¶ Omiſſa pro nunc illa indagine. Nunqd in eccleſia ſit vterq̃ gladius ꝛc. Jdem tn̄ quo ad concilium legitime ꝯgregatum dicendum eēt: ſi Papam vel Jmpatorem aut etiā vtrūq̃ eoꝝ rite vocatos ad conciliū culpa ſeu vicio eoꝝ abeſſe contingeret:q̄ hoc nō obſtāte vlis iuriſdictio nihilominus penes concilium canonice congregatum reperiret̃:ꝓut crebro ſ. demonſtrauimus: ꝛ latius cum de concilij ipſius poteſtate videbimus. Domino ꝯcedente oſtendemus. Conciliū igit̃ ſiue plenū modo ꝓmiſſo:ſiue papa culpa ſua abſente:xp̄o tunc in medio ꝓſidente eporum ceteroꝝq̃ cās audiet. Et ſi opus erit epos ipſos deponet.v.q.iiij.c.i.ꝛ.ij.no.glo.ij.q.i. c.ꝓmates.no.doc.in.c.ex tue.de cle. nō reſi.

Et q̄uis

Et q̃uis Impator abeſſet non minus tñ
de oibus cauſis laycoꝝ:pſertim q̃ rõne pec-
cati ad foꝝ eccleſiaſticũ ptinere poſſent cũ
papa vel ſine eo iudicare poterit cõciliũ ex-
tra de iudi.nouit. Nam licʒ ꝯueniens multũ
ſit ꝙ Impator cõcilio interſit pro defenſio
ne fidei:ꝛ concilij:ꝛ pro executione eoꝝ que
a cõcilio terminarent̃.xcvj.di.nos ad fidẽ.
Non tñ eſt de ſubſtãtia ꝛ de neceſſitate ꝙ
interſit ſaltem ad iudicandum vel ſtatuen-
dum.xcvj.di.c.vbi nam. Nec iudei aut ſar
raceni excuſari poſſent ab hmõi iuriſdictio
ne:ex eo qḋ dici conſueuit: ꝙ nihil ad nos
de his q̃ foris ſunt.ij.q.i.multi. qꝛ rñd.glo.
ibi in ver.iudicare:ꝙ illud intelligit̃ q̃ʒtus
ad intruſionẽ in excõicationes ꝙ.ſ.directe
excõicari non poſſint:vt ad fidem orthodo
xam conuertant̃ ad quam non vi:ſed diui-
na gr̃a cooperante humaniter vocari indu
ci debeant.xlv.di.c.de iudeis. Et rõ eſt qꝛ
cum extra eccl̃iam ꝛ xp̃i greges ſint: nõ pñt
intra cõionem xp̃ianoꝝ poni: qꝛ priuatio ꝑ
ſupponit habitum.l.decem.ff.de verb.obli.
c.ad diſſoluendum.de diſponſa.impu. Be-
ne tñ Judei ꝛ infideles ꝛ corporalr̃ ꝛ pecu
niariter puniri poſſent ex alijs cauſis.xvij.
q.iiij.conſtituit. Nunq̃d aũt excõicatus ſeu
extra cõionem et gregem eccl̃ie poſitus ma
gis excõicari poſſit: no. in.c.engeltrudam.
iij.q.iiij. Et ſic remanet indubitabile ꝙ oẽs
oĩno citati et vocati coram concilio rñdere
tenent̃:vt dicit glo.v.q.ij.c.i.alle.tex. in.c.i.
extra de libel.obla.cum concord.

An citati ad concilium habeant ius reuocandi domum.

Conſequens etiam vr̃:vt que-
ramus. An aliqui ex his qui
repiunt̃ vocati ſeu citati corã
concilio. Habeant exceptionẽ
et ius reuocandi domum. Ita
vt ibi cogi non poſſint ad re
ſpondendum aduerſarijs ſuis. Ad qḋ
quidem tex.rñdere vr̃.v.q.ij.c.i. Ous dicit
ꝙ ſiquis ad ſynodum vocat̃ vel conuenit̃:
coram eo ds rõnabilibus ſcriptis vocari:cõ-
grua ſibi dilatione ꝑfixa. Alioq̃n licʒ conue-
nerit ad conuentum quacunqʒ ex neceſſita
te. Niſi ſponte voluerit:nullatenus ſuis re
ſpondebit iſidiatoribus ꝛc. Ubi tñ glo.va-
riauit:per ea que diximus in tit. ꝑcedenti.
dum dixit:ꝙ cum ep̃i faciunt concilia:quilʒ
bet ibi inuentus rñdere tenet̃:extra de lib.
obla.c.i. Et rõ eſt ſm eam: qꝛ cum concilia
congregant̃ quilibet in genere ad illa citari
intelligit̃ gñali ſua citatiõe.xviij.di. per to.
Et ad tex.ſuum duplr̃(licʒ non plene rñde-
re conat̃). Quoꝝ occaſione ſeq̃uũ. Archi.ꝛ
Gemi.ibi. Inno.et doc.in.c.ſi.de fo.comp.
Legiſte i.l.ij.§.ei quoqʒ.ff.de iudi.et alibi,cir
ca hoc gñalr̃ rñdẽt. Et Abb. panoꝛ.in.d.c.
ſi.ponit iſtam ꝯcl̃onem:ꝙ veniens Romã
vel dicamus nos ad concilium. Aut venit
ex cauſa neceſſaria vel quaſi:vel ex cã ꝓba-
bili. Et hʒ ius reuocandi domum. Aut ve-
nit ex cã oĩno voluntaria:et tunc nõ hʒ ius
reuocandi domum:exempli gr̃a. Qñ venit
ex cã neceſſaria:vt cum venit legatus alicu
ius pncipis vel alterius,qꝛ hec neceſſitas
maxime excuſat Legatos:et ſi nolint nõ te-
nent̃ rñdere:cum ius habeant reuocãdi do
mum:vt eſt tex. in.d.l.ij.verſi. ceteꝝ. ſi ꝯxe-
rint. Ibi exceptis legatis: qui licʒ ibi ꝯxerint
non cõpellunt̃ ſe Rome defendere:q̃ʒdiu le
gationis cã hic demorãt̃ ꝛc. Quod q̃dẽ ſm
Inno. ꝓcedit: non ſolum qñ ſunt legati ꝓ
publica vtilitate:ſed ẽt pro priuata ꝛ parti-
culari:vt ſi ꝑlatus veniret pp negocia ec
cleſie vel ciuitatis ſue:vt in auc. de ſanctis.
epiſco.§.ſi võ ep̃i. Idem ſm eum in ꝓcura-
tore ab eo conſtituto:qui hʒ ptãtem impan
di ſibi. Qꝛ tunc ille ꝓcurator pro ſuis cau-
ſis non poterit. Ibi cõueniri: vt in.d.auc.§.
reuerendiſſimi.licʒ ꝓcuratores. ꝛ alij nuncij
voluntarij gñalr̃ non gaudeant hoc priuile
gio:reuocandi domum.ar.ff.ex qui. cauſis.
in integ.reſti.pe.l.pe. Poſſet ẽt poni exẽplũ
in eo:qui ad dcm̃ locum vadit cã teſtifican
di vel iudicãdi ꝛc. Uel qñ accedit ex cã nõ
ꝓrſus neceſſaria. Puta ad ꝓſequendum ap
pellationem ſuam quã de neceſſitate nõ te-
net̃ ꝓſequi,niſi velit:pp fatalia: qꝛ alias la-
berẽtur et ſnĩa rata maneret. Et iõ cã repu
tatur q̃ſi neceſſaria: et hinc ẽ ꝙ ẽt dicimus
ꝙ excõicatus qui nõ eſt audiẽdus litigãdo,
appellare põt,et appellationem ſuam ꝓſe-
qui:qꝛ hoc faciendo vr̃ potius ſe neceſſario
defendere q̃ʒ agere. Cuʒ cogatur venire ad-
uerſus ſtimulum ſententie. Etiam ſi eſſet
actor originarius:vt in.c.dilecto. et in.c.ſi-
gnificauerunt.de excep. Exẽplum võ qñ ve
nit quis ex cã ꝓbabili:puta in eo qui venit
vt videret filium ſuum ibi ſtudentem: vel
qui venit cã voti,deuotionis,vel peregrina
tionis:put exẽplificat gl.in.d.l.ij.in ver.ob

aliam: que clare ſentire vr̃ q̃ ſufficiat cauſa
probabilis ad ꝯſequendum hoc ius reuocã
di domum: ȝ Inno. de hoc videat̃ dubitas
ſe. in. d. c. ſi. De quo ẽt per Abb. ibi. Ubi ẽt
dicit Inn. q̃ peregrinantes quoad hoc gau
dẽt priuilegio legatoꝝ. per. c. i. de cler. pereg.
Et ſequit̃ Bar. in ḃalle l. ij. Dicens eos ẽt
capi non poſſe pro repſalijs in locis per que
tranſeunt ar. in auc. oẽs peregrini. C. cõia de
ſucceſ. dum tex. dicit libere hoſpitent̃. Atq̃
idem dicit de patre qui venit ad videndus
filium in ſtudio: q̃ nec ipſe nec filius ꝓ re
preſalijs capi poſſet. Quia pr̃ ĩ hoc gaudet
priuilegio filij: vt in auc. habita. C. ne filius.
pro patre. Ex qbus inferri vr̃ ſm Panoꝛ. in
d. c. ſi. q̃ cã ꝓbabilis ſufficiat. ex ſententia.
Inno. ꝛ Bar. quo ad hoc priuilegiũ reuo-
candi domum: cum iſti ꝓficiſcant̃ ex cã ne
ceſſaria: vel quaſi: q̃ vt inquit ipſe. Iſti nõ
veniunt ad hoc parati: vt ibi rñdeant, vel
iudicialr̃ ꝯtendant. Non obſtat tex. in. d. c.
ſi. q̃ loqtur de cã neceſſaria tñ: ad excludẽ
dam cãm oĩno voluntariam. Cum iura ci
uilia loquant̃ indiſtincte. Et quo ad appel-
lantem q̃ teneatur ibi rñdere. Idẽ Abb.
putat. Inno. intellexiſſe de actoꝛe appellan-
te. Non aũt de alio quocunq̃ actoꝛe ſimpli
citer: q̃ cum ille veniat voluntarie ad ĩpu-
gnandum, tenet̃ ſe aduerſus alios defende
re. d. l. ij. ff. de iudi. Exemplum etiam ponit
de vltima ſpecie. vȝ. qñ veniunt pro cã oĩno
voluntaria: vt qñ quis vagat̃: vel venit cau
ſa ſolatij: aut ſm Inno. qñ venit vt Nũci-
us ſeu Procuratoꝛ alicuius cui nõ tenebat̃
parere. Idem ſm eum ſi venit pro ſuo ſpãli
negocio. Qd̃ intelligit Abb. Panoꝛ. qñ ne
gocium erat oĩno voluntarium. Ex his que
runt doc. quid dicendum: in accedente Ro
mam vel ad concilium cã petende reſtõnis
in integrum aduerſus ſententiam ꝯ ſe latã:
ad qd̃ Inno. ſimplr̃ rñdet: q̃ huic nõ cõpe-
tit ius reuocandi domum, q̃ iſta cã vr̃ oĩ-
no eſſe voluntaria: nõ aũt neceſſaria vel q̃ſi:
cum talis de nouo agere incipiat. Hoſti. ꝛ
Io. an. diſtingunt: vtrum habeat alium iu-
dicem a quo petere potuerit iſtam reſtõnẽ:
ꝛ tunc cum videat̃ voluntarie veniſſe Ro-
mam vel ad concilium: non hȝ hoc priuile-
gium. Aut non hȝ talem iudicem in parti-
bus: qui poſſit eũ reſtituere. Et tunc q̃ iſta
cã vr̃ neceſſaria, hẽbit priuilegium iſtud re-
uocandi domum: qd̃ ẽt ꝓcedere dicunt: ſi
iſtam reſtõnem in partibus hẽre potuiſſet

ſed non cõmode: q̃ hec duo: non hẽre ꝛ in
cõmode hẽre in iure eq̃perant̃. ar. ff. de vb.
ſig. l. nepos. extra de dila. c. i. ꝺ ele. q̃ ꝓpter.
Quã opi. dicit Abb. panoꝛ. eſſe ſatis equã.
Sed ꝯriam opi. eſſe dicit iuſtioꝛem: ꝛ ma-
gis iuri conſonam. Nam | vt inquit ipſe | Si
Legatus cuius maius eſt priuilegium: quã-
do agit ꝯ alius. Tenet̃ ſe defendere ꝯ alios:
vt p̄ealle. l. ij. §. ſi. ff. de iudi. Idem ꝛ foꝛtius
dicẽdum eſt in iſto: qui venit vt impugnet
non ſolum ſm ius ſed ex priuilegio ſpeciali.
Nam de rigoꝛe iuris ſententia lapſu fatali
um: remanet valida ꝛ a nemine ſtimulat̃.
Unde opi. Inno. de iure vr̃ verioꝛ ſm eus:
ȝ alia ſit equioꝛ. ¶ Querit ẽt Inno. nũqd
ille qui hȝ ius reuocandi domũ, teneat̃: ca-
uere de iudicio ſiſti: ꝛ de redeundo ad curi
am: ꝛ tenere vr̃ q̃ ſic. ar. in. c. expoſuit. de di
la. ꝛ. d. l. ij. §. ſi dubitetur. Quãuis ſibi plus
placere dicat: q̃ non teneatur cauere de re-
deundo ad curiam, ſed ſimplr̃ q̃ coꝛã ſuo
iudice oꝛdinario rñdebit. Et ȝ Hoſti. dixe-
rit q̃ immo tenetur cauere de redeũdo ad
curiam. ꝛ. d. Anto. ꝯcoꝛdando opi. dicat q̃
opi. Inno. ꝓcedit qñ cã non eſt ardua, ꝛ pt̃
coꝛam oꝛdinario ſuo tractari: ꝛ qñ iudiciũ
incohatum non erat ante legatiõem ceptã:
dictum vͦo Hoſti. ꝓcedat qñ cauſa erat ar-
dua vel qñ iudicium iam erat inceptũ ante
legationem. Tñ Abb. panoꝛ. dicit hoc ſibi
non placere: nec credere q̃ Hoſti. hoc ſenſe-
rit: vnde ſm eum Bar. in. d. §. ſed ſi dubite
tur: ȝ opi. Inno. quam etiam ſentire vr̃ gl.
ibi. Et hec ſententia | ingt ipſe | eſt ꝟioꝛ. Cũ
in. d. §. ſed ſi dubitetur: nihil dicatur de re-
deundo: ſed tñ q̃ p̄ſtare debent cautionem
de ſiſtendo in iudicio certo die: ꝛ in §. lega-
tis ſimplr̃ dr̃: q̃ non cõpelluntur ibi iudici
um ſubire ꝛc. ¶ Qualis aũt debeat eſſe hu
iuſmodi cautio, colligitur ex. d. §. ſed ſi dubi
tetur: ꝛ ibi dr̃ q̃ ſola ꝓmiſſio ſufficit: q̃ ali-
as ſm tex. ibi ſequeretur abſurdũ: q̃ ſi non
inueniret cautionem idoneam ſuſcipere co
geretur iudicium indirecte. ¶ Excipiũt tñ
doc. a regulis p̄dictis q̃tuoꝛ caſus. Primus
eſt qñ cã: que ventillatur celeritatem deſide
rat, ꝛ tp̄e eſſet peritura: ſicut dicimus ĩ cau
ſis electionum ꝛ hmõi. ar. optimo. in. l. ſed
ꝛ ſi. §. edictum. ff. de iudi. vbi legatus cauet
de damno infecto. Ad idem. d. l. ij. §. penul.
facit de appel. c. oblate. ꝛ. c. ſi. ꝛ. c. ȝ. de fer. ꝛ
l. ij. ff. eo. tit. Quod ſm Inno. põt intelligi,
de elec. p̄latoꝝ. Secus vͦo in electiõibus ca-
nonicoꝝ

nonicoꝝ. In quibus tñ periculum non eſt in moꝛa que interim cõmitteretur. Qđ dictum pls ẽt Panoꝛ. qđ dicit valde eſſe notãdus. ¶ Scđs caſus eſt, qñ in curia Ro. ↄ̄ſerunt legati vel alij. Qꝛ tunc ſi ↄ̄ſerũt añ legatiõem, ipſi ibi ↄueniri non pñt: ſed alij ſic ſi extra ꝓpꝛiam ꝓuinciam ↄ̄ſerunt. d. l. ij. §. oĩs. ¶ Tertius qñ ipſi ſunt actoꝛes, qꝛ ſi alios ↄueniant ⁊ recõueniantur: ibi rñdere tenentur. d. l. ij. §. ſed ſi agãt. ¶ Quartus ⁊ vltimus caſus: qui excipitur eſt. Quando finita legatione voluntarie moꝛantur in vrbe Ro. vel in loco concilij: vt. d. §. oĩs autẽ. ¶ Quis aũt crediderim oĩa iſta reſpectu curie Ro. ⁊ pꝛincipis ꝓcedere vt. ṡ. Tñ quo ad caſum nřm: hoc eſt quoad concilium generale. Ego alr̃ dicerem. vz. ꝙ ſi cã. ṡ. qua qs conuenitur: eſt cã publica, ⁊ que concernat concilium: ꝙ nullus oĩno hẽbit ius reuocãdi domum. ꝓbatur in. c. i. extra de iudi. ⁊. ṡ. Si vͦ cã: pro qua quis citatur: ſit cã pꝛiuata vel particularis: ⁊ tunc diſtinguerem: prout notanter facit. Inno. ⁊ Abb. panoꝛ. poſt eum. in. c. i. de iudi. in. v. col. vſi. vel ſaluando opi. Uincent. ꝙ aut cã ẽ criminalis: aut ciuilis. In criminalibus non tenetur quis in concilio rñdere repente: niſi ad hoc citatus ſit: ⁊ crimina que ſibi opponuntur fuerint ſibi ſpecificata: vt paratus venir̃ poſſit ad rñdendum: vt hr̃. v. q. vj. c. vlti. In ciuilibus aũt quilibet citatus rñdere tenetur. ar. in. d. c. i. de iudi. ⁊ hr̃ in. c. qm̃. xviij. di. cum ſi. Niſi foꝛte pro aliquibus ſpãlibus negociis in vocatione ſeu citatione ſua noĩatim expꝛeſſis ſynodus congregata fuiſſet: ⁊ eũ ad id ſpãlr̃ citaſſet: qꝛ tũc ſi pro aliis cauſis ibi conueniretur: foꝛte ius hẽret reuocandi domum ſm Inno. in. c. graue de ꝓben. Lz aũt ꝓdicta facere videantur quoad mãm concilij ꝓuincialis. Tamen quoad concilium generale: dicunt qdam ſm eundem Inno. ꝙ cuilibet cõpetit ius reuocandi domuz. Sed contra eos facit tex. in. c. nos ſi incõpetẽter. ij. q. vij. §. item cum balaam. vſi. item ſymachus. ⁊. c. ſeq. Unde credit ipſe ꝙ ſi particulare vel gñale concilium. Pro aliqbus particularibus negociis in citatione vel conuocatione ipſius expꝛſſis conuocaretur. Iſti taliter citati non haberent ius reuocandi domus. Sed in aliis ſiue ciuilibus, ſiue criminalibus cauſis ſic: nihilominus cum nihil allegetur ꝙ hoc pꝛobet clare: ſtandum magis exiſtimarem ↄclonibus ſupꝛaſcriptis.

¶ An concilium generale ſuſpectum allegari: vel recuſari poſſit.

CEterum qm̃ ipſa rõ dictat ꝙ ſuſpecti ⁊ inimici iudices eſſe non debẽt. iij. q. v. ꝙ ſuſpecti. extra de appel. ſecundo requiris. Queritur poſt hec: nũqd concilium gñale allegari vel recuſari poſſit vt ſuſpectus. Et illico occurrit ar. ꝙ ſic. in. c. lz ex ſuſcepto. de fo. compe. vbi dr̃ ꝙ vniuerſitas cõſulum iuſtitie tãq̃ merito ſuſpecta recuſari põt: ⁊ melius ĩ cle. paſtoꝛalis §. piſana. de re. iudi. vbi dr̃ ꝙ citatus coꝛam ſuſpecto iudice nõ tenetur comparere. Nec ẽt coꝛam vniuerſitate vnius ciuitatis ſibi ſuſpecta ⁊ inimica litigare tenetur. Qđ firmat ⁊ ſentit gl. in. c. in ſingulis. de ſtat. regula. in ver. ⁊ appellatione, que tamen loquitur de concilio ꝓuinciali. alle. d. c. ꝙ ſuſpecti. ⁊. C. de ſen. ⁊ interlo. oĩum iudi. l. vlti. que facit in argm̃. Sed ↄ̄rium expꝛſſe dixit glo. no. in. c. i. de iudi. in ver. interrogatus: que dicit ꝙ ſynodus tota non põt recuſari: lz ad hoc nihil alle. pp quam diuerſitatem voc. ibi inſurgũt. Diuerſiq3 diuerſa ſentiunt. ¶ Et quo ad ſynodum ꝓuincialem de qua loqui videtur iura ꝓdicta. Dicebat Uincentius: quẽ Ioã. an. ⁊ alij referunt: ꝙ quando maioꝛes qui ꝓſunt ſynodo: vel metropolitanus ſunt ſuſpecti: ꝙ tũc ſynodus tota recuſari poterit. iij. q. v. qđ ſuſpecti. ar. extra de ꝓcu. qđ conſulti. Cum quo tranſit idem Io. an. Bal. vͦ in. d. c. i. in. iij. col. vſi. Sed ↄ̄ pꝛimum: ſentit ꝙ immo. Concilium in tribus caſibus recuſari poſſit ſuſpectum. Pꝛimo ſi oẽs ꝓſidentes ſunt ſuſpecti. Secũdo ſi maioꝛ pars eoꝝ eſt ſuſpecta: qꝛ vt inqt ipſe concilium vicem vnius perſone gerit intellectualr̃ non aũt nalr̃: vnde cũ ſit vnũ coꝛpus maioꝛ ⁊ digniox pars ipſius ꝓualet. ff. ad munici. l. qđ maioꝛ. ff. de fideius. l. moꝛtuo. cum ſi. Et facit ſm eum qđ no. Archi. xxi. di. in. c. nicena. vbi dicit oĩno eſſe vidẽdum. Tertio vbi vnus qui magne eſſet auctoꝛitatis ⁊ ꝓheminentie in concilio: vt papa, eſſet ſuſpectus: adeo ꝙ pp eius auctoꝛitatem alij non auderent ei ↄ̄dicere. ar. ff. de arbi. l. ſi intres. Et q̃uis ↄ̄ hoc arguat de. l. nemo. C. de iuriſd. oĩ. iudi. vbi hr̃ ꝙ iudex oꝛdinarius recuſari non põt. Attamen illud ꝓcedere dicit de iure ciuili. Secus aũt eſſe de iure canonico. Et rõ dr̃e eſt ſm eum: qꝛ

ius ciuile ſuccurrit partibus per aliam viã:
q̄ iudici aſſociat̃ eṗs: qḋ locum hẽre nõ po
teſt de iure canonico, q̄ impoſſibile ẽ q̄ iu-
dex ſibimet aſſocieť: vel ſuo maiori: puta de
legato pape: ſed.d. Anto. ⁊ Abb. panor. con
cordando forte opiniones alr̄ loquunť: ſ3 de
dictis Baldi nullam faciant mentionem:
vnde diſtinguendo quoad ſpẽs conciliorum.
Idem.d. Anto. dicit: quoad concilium pro
uinciale: q̄ ſi alij Epi Metropolitano aſſi-
ſtentes: in concilio eſſent ſimplices conſul-
tores. Tunc ſ3 ipſi eſſent ſuſpecti: ex quo me
tropolitanus nõ eſt ſuſpectus arbitrio ſupio
ris eſſet ponderari. An ex hoc recuſari poſ-
ſet tota ſynodus: deberet.n. ↄ̄ſyderari qua-
litas capitis, an de facili moueret̃ ad dicta
aliorum: ſed ſi ipſi Epi ſunt ↄ̄iudices, put ſunt:
vt no.xv.q.vij. Eṗs. ⁊ in.c. irrefragabili. de
offi. ordi. ⁊.iij.q.viij. in ſum. q̄ ſine eorum con
ſenſu non iudicat Archieṗs: vt not. Inno.
de ṗben. in.c. graue. Poterit ẽt ex hoc Ar-
chieṗs alias non ſuſpectus recuſari recuſan
do totam ſynodus. Abb. vo Panor. putat
ipſe: q̄ ſi ſynodus remotis ſuſpectis rema-
net in numero ṗfecto. Qḋ regirit̃ ſm qua
litatem cauſe: q̄ pp̄ ſuſpitiones aliquorum nõ
poterit tota ſynodus recuſari. ar. in.c. ſi. de
ꝓcura. ⁊ in.c. dilecto. de teſti. ⁊ ĩ regula vti
le per inutile de reg. iur. in. vi. ⁊ qḋ no. in.c.
gratum. de poſtula. ṗla. ⁊ in.l. ſicut. ff. qḋ cu-
iuſq3 vniuerſitatis noĩe. Et eſt rõ q̄ ius ⁊
poteſtas recuſatorum remanet in non recuſa-
tis: vt iuribus ꝫ alle. ⁊ ſubdit paulo.ĩ. q̄ hec
limitant̃ per doc. vt intelligant̃ in ſynodo
inferiori. Q2 concilium gñale totum recuſa
ri non põt, qḋ maxime ꝓcedere putat, quã
do papa huic concilio ṗeſt. ix.q.iij.c. cuncta
per mundum. ⁊.c. per principales ⁊ vlis ec
cleſia ſm eum errare non poſſet. xxiiij.q.i.c.
i. ⁊.c.a recta. iuncta glo. no. in.c. maiores. de
baptiſ. in prin. vbi hr̃ q̄ eccl'ia ⁊ fides petri:
pro qua xp̄s rogauit. Non poteſt eſſe nulla.
xxiiij.q.i. pudenda. in fi. ad idem. xxi. di.§.i.
ad fi. vẽſi. Ego pro te rogaui Petre ⁊c. Sed
quoad ꝓpoſitam q̃õnem Philippus de pa
ſio in.c. poſtremo. extra de appel. in. viij.q.
melius ⁊ clarius iudicio meo. hãc difficul-
tatem declarat: vbi gñalr̃ dicit: q̄ concilius
gñale recuſari non põt. Maxime qñ eidem
ṗſidet papa.d.c. cuncta per mundum: addu
cit rõnem de qua.ꝫ.vs. q̄ tota eccl'ia errare
non põt: ſecus eſſe dicit in concilio ꝓuincia
li, q̄ eccl'ia particularis bene põt errare: vt
in.c.a nobis.il.ij. de ſen. excõ. Et ita conci-
lium ꝓuinciale. Et ſynodus eṗalis cum erra
re poſſint: bene recuſari poterunt. ar. in.d.
c. ſ3 ex ſuſcepto. de fo. cõpe. ſ3 glo. in.c. in ſin-
gulis. de ſta. mona. Et ſequunť doc. in.d.c.
i. de iudi. ſ3 glo. ṗdicta ibi ↄ̄trium dicere vi-
deat̃. Subdit deinde q̄ bene notandum ẽ:
q̄ regulr̃ quecunq3 vniuerſitates ⁊ cẽ collegi
um: ac conſules ſeu rectores collegiorum recu
ſari põt: ex iuſta cã ſuſpitionis. tex. eſt no. ſ3
eum in.d.c. ſ3 ex ſuſcepto. Hoc idem ↄ̄clude
re ⁊ ſequi vr̃ Anto. Roſellus in Monar-
chia.q.xv. verſi. ſed an concilium poſſit re-
cuſari: ſ3 de memoratis doctoribus non me
minerit. Dicẽs q̄ concilium gñale, quotq̄t
ſit eṗorum recuſari non põt, maxime vbi Pa
pa ṗſidet eadem q̄ papa recuſari non põt:
eo q̄ non alr̃ q̃3 deus ṗſumit̃ iudicare: vt
in.c. nouit de appel. ⁊ in.l.i.ff. de offi. ṗfecti.
ṗto. Etiam ſi iudicaret in cã ꝓpria: in qua
ipſe eſt iudex. no. de verbo. ſig. in.c. ex parte.
⁊ in.l. eſt receptum. ff. de iuriſdi. omnium iudi.
Quod tñ ꝓcedit qñ de abſoluta ptãte vel-
let eſſe iudex: ſ3 tñ honeſtius eẽt q̄ cãs ſuas
alteri cõmitteret. ij.q.vij. Nos ſi incõpetẽte
⁊ ꝓbat̃ in.c. ad aplice. de re. iudi. lib. vi. vel
ſaltem deberet arbitros eligere: iuxta no.p
Inno. in.d.c. ex parte. Idem quoq3 credit
Roſellus. Qñ ẽt concilium eſſet ſine papa
in caſibus in q̃bus ſine eo legitime congre-
gari põt: q̄ cõcilium rite ⁊ ſine paſſiõe vel
affectione aliqua potius credit̃ iudicare q̃3
papa: per rõem de qua.ꝫ.vs. q̄ eccl'ia vel cõ
cilium eam repñtans errare non poſſit.d.
c.a recta. xxiiij.q.i. ⁊.d.c. maiores. de bapti.
Qḋ ſi papa ſolus recuſari non põt: vt dicit
glo. lxxix. di. in.c. ſiquis pecunia. qḋ ea forte
rõne eſt: q̄ ab eo cuncta rite ⁊ iuſte fieri cẽ-
ſent̃: vnde dicit.d. glo. q̄ qñ vxor ſua eũ rẽ
peteret: ipſe iudex eſſet in cã ꝓpa: ergo forti-
us gñale concilium. In quo papa eſt cũ oĩ-
bus eṗis ſuſpectum recuſari non poterit: ⁊
ita ds intelligi glo. ſm eũ. in.c.i. de iudi. vt
loquat̃ de concilio gñali: ſilr̃ dicit ipſe nec
Ceſar nec eius gñale concilium ſuſpectũ al-
legari poterit p iura ṗdicta. Contraria aũt
iura que inducunť ↄ̄ hoc intelligunť de cõ
cilijs ꝓuincialibus: vel de alijs vniuerſita-
tibus inferioribus. Que q̃tũcunq3 magne
ſint: ſuſpecte recuſari poterunt hec ille. Feli
nus aũt poſt cẽs in.d.c.i. in glo. in ver. iter
rogatus. Dicit q̄ Moderni aſſerũt cõciliũ
recuſari nõ poſſe: q̄ ex diuerſis dioceſibus
ad illud

ad illud conueniunt epi. Et impoſſibile vr̃
q̄ oẽs ſint concordes. Non ſic in ciuitate q̄
eſt vnum corpus mixtum ꝛ rñdent ad tex.
in.c.qđ ſuſpecti.iij.q.v.q̄ illud conciliũ ꝓn
cipalr̃ cõgregatus fuit: ꝯ Jo. Chriſoſtomũ:
ac ſi dicerent q̄ cũ oẽs de cã inſtructi eẽnt:
ſuſpecti eſſe poterant:ſed dicit ipſe Feli.di-
cendum eſſe q̄ concilium ſuſpectum recuſa
ri poſſit:q: recuſatio ꝛ appellatio ꝓcedunt
a pari.c.ſup eo.de appel.ſed a ſynodo appel
lari põt.c.ex multis.xvij.di. ergo ẽt recuſa-
ri poterit. Et idem firmaꝛ̃ vr̃ Calde.conſi-
lio ſuo.vj.in ti.de appel.vbi ꝯſuluit,q̄ vnũ
totum collegium recuſari poſſit. Et Spec.
in ti.de requiſitione concilij dicit q̄ vnus p̃t
habere ſuſpectos oẽs doctores vnius ſtudij
ꝛ Bal.in.l.i.C.ſi rector ꝓuincie. dicit qđ pp
caput ſuſpectum: recuſari põt totum colle-
gium. Qđ intelligit ipſe vez,dummodo il
lud caput ſit tale,cui non auderet vniuerſi-
tas ꝯdicere:qđ no.Bal.ꝛ.s̃.dictum fuit:ſeu
vbi vniuerſitas illa eidem capiti ſubeſſet:
ſecus aũt ſi ſibi non ſubeſſet ſm Jo. an.in
addi.Spe.in ti.de iudi.dele.§.ſi.vñ. item q̄
ex p̃libus iudicibus. Que tñ oĩa intelligit
de alijs concilijs:ſed non de concilio gñali:
q: vt inquit illud non põt recuſari ſm Ab
ba. ¶ Ceteꝝ quãq̄ꝫ iſta ſit cõis omniũ fere
ſcribentium ſentẽtia cum qua vniuerſa ca-
noniſtaꝝ ſchola tranſire vr̃:ꝛ ppea pp tãto-
rum pr̃um auctoritatem oĩno tenendã eſſe
nemo negare auderet. Attamen ſiquis con
tra hoc arguere vellet : forte q̄ dubitabilis
reddi poſſet. Et tanto magis q: reuera hec
opinio paꝝ per doc.corroborata fuit: prout
pꝫ ex eoꝝ dictis. Nam vt cõſtat ex p̃miſſis
vnica ꝛ iudicio qdem meo ſatis debili:rõe
mouenꝛ̃. Cum ex eo concilium gñale recu-
ſari non poſſe aſſerant, q: errare nõ poteſt.
xxiiij.q.i.a recta.iuncta eius glo. Sed ꝯ q̄ i
mo concilium gñale ſuſpectũ recuſari poſſit:
forte ita argui poſſet: ſuſpitio: ſpes: timor:
metus:ꝛ hmõi : ſunt aĩ paſſiones: que naꝉr
aĩo inſunt. Tales aũt paſſiões purgari nõ
pñt. Nec aĩus ipſis liberari poteſt:niſi ꝯrijs
remedijs eaꝝ. Cum ſm philoſophum ꝯria
ꝯrijs curenꝛ̃:de peni. di.ij. ſiqs ſemel.xxvj.
q.vij affectum.in ſi.vbi ẽt glo. Jſta ergo ſu-
ſpitio quam litigatores aĩo ꝯceperunt:pur-
gari nõ poterit:niſi doceanꝛ̃ ſuſpitionem ta
lem fuiſſe falſam ꝛ erroneam: ꝛ concilium
qđ hꝫ ſuſpectum non eẽ tale, quale ipm in-
dicat. Que ſuſpitio tollẽda erit per illa me-
dia:per que ius cõe ꝛ q̄ſi nal̃e tolli poſſe iu
dicauit,vꝫ.q̄ arbitri iuris ꝛ boni viri: qui
bus partes credant ꝛ in eis confidant: in-
quirendo ꝛ examinando declarent opinio-
nes ipſoꝝ litigantium ꝯ.falſo fundatas ſuis
ſe:cum cauſe,que mouebant eos: eẽnt falſe:
ꝛ non legitime ꝯ concilium vel iudicare de
bentem concepte: vt hr̃ in c.legitima. in.c.
ab arbitris.de appel.in.vj.in.c.poſtremo.ꝛ
in.c.cus ſpãli.extra eo.tit.ꝛ alibi ſepe. ¶ Et
pro dicta ꝓpõne benefacit qđ voluit glo.in
.c.ſtatutum.in§.acceſſores.in ver.relinquaꝛ̃
de reſcrip.in.vj.vbi glo.per illum tex. dixit
no.q̄ ſi aliquid cõmittiꝛ̃ ꝯſcie alicuius,non
põt amplius ſibi referri queſtio:nec ipugna
ri qđ ſemel per ipm declaratum fuerit. Q:
ſolus deus cognitor eſt conſcientie ſue: quã
uis forte ſm Gemi.ꝛ doc. ibi. ꝛ in cle.i.de
iure patro.que ꝯrius ſequi vr̃: coram ſupio-
re ſupplicando oſtendi poſſet:q̄ talis ꝯſcia
fuerit erronea. Et ad p̃dicta facit qđ volue-
runt Jo.an.Gemi. ꝛ alij. in.d.c.ſtatutus§.
cum vero. Dum dicunt per illus tex.q̄ im-
petrans qui allegauit per horreſcentias ad
uerſarij vel iudicis hoc ꝓbare ds per iurm
ſuum:q: iſte paſſiones aĩ ſui alr̃ q̄ꝫ per pro-
prium iurm probari non pñt: vt ẽt dicunt
Dñi de rota.in ti.de reſcrip. deciſio.xlij in
nouis.alle.de ſen.excõ.c.ſi vero. ls aliq doct.
voluerint q̄ ꝯrium per teſtes ꝓbari poſſet
dicendo.ſ.talem per horreſcentiam fatuam
ꝛ vanam eẽ ꝛc. Cum igiꝛ̃ in ꝓpoſito nr̃o
iſta ſuſpitio concilij cauſeꝛ̃ ex mente ꝛ paſ-
ſione animi litigatoris,videreꝛ̃ ſtari debe-
re eius aſſertioni. Nec valeret aſſerendo q̄
concilium non poſſet dici ſuſpectum:nec re
cuſari:ex eo q: errare non põt: q: iſtud non
liberat vicium ſeu paſſiones aĩ illius q hãc
ſuſpitionem ſemel ex aliqua cã concepit:ni-
ſi cã illa ſublata,vel falſa ꝛ erronea ſibi oſtẽ
dereꝛ̃:coram arbitris non ſuſpectis. d.c.ab
arbitris.cum ſi. ¶ Jtem concilium gñale
ꝛ papa ſeu princeps:in multis poteſtatis ꝛ
iuriſdictionis ꝓuilegijs equiperanꝛ̃: vt di-
xi ẽt.s̃.ar.eoꝝ que no.in.l.i.ff.de ſenato.ꝛ i.l.
i.ff.de poſtulan.§.de qua aũt.iuncta eius gl.
Sed concilium non eſt maioris auctorita-
tis. Jmmo forte minoris q̄ꝫ ſit Papa:exce-
pta cã fidei:vel vbi ꝯ ipm delinquentem ꝛ
eccliam ſcandaliçantem ageret.extra de ele.
ſignificaſti.iuncto.c.ſi papa.xl.di. cum eius
glo. Sed papa vel princeps non põt tollere
iſtud beneficium vel priuilegium nãc hoc eſt

facultatem recuſandi iudicem ſuſpectum:q2
eſſet tollere defenſionem, vt eſt glo.ſing.ſm
Panor.in.c.ad hec. de reſcrip. ꝛ ꝓbat tex.
in.c.poſtremo.de appel.vbi per doc.ſequit̃
Gemi.ꝛ alij in.c.iudex ab apſica. de offi.de
lega.in.vi.ergo nec cōcilium hoc tollere po
teſt, q2 ẽt Papa pōt eẽ ꝛ recuſari ſuſpectus:
vt innuit glo. no.ij.q.v.nullam. Que dicit
ꝙ Papa alijs cōmittere dꝫ cās ſuoꝝ ſpāliū
clericoꝝ:ne ipſe ſuſpectus habeat, ꝙ in eoꝝ
fauorem pronunciet:vel ꝙ odio alios ꝑſe-
quatur:ꝛ dicit glo.in.c.cum dilecta.de con
fir.vti.vel inuti. ꝛ in.c.cum veniſſent.de iu
di.ꝙ lꝫ Papa in cā ꝓpa iudicare poſſit, tñ
ne ſuſpectus hēatur cām alteri delegare dꝫ:
ar.ff.de offi. ꝓcōſu.l.nequicꝗ̃.ꝛ.ij.q.vij.nos
ſi incōpetenter.ꝛ in.c.ad apſice.de re. iudi.
lib.vi.Ponit Inno.Jo.an.ꝛ Cardi. Zaba
rel.in.c.ex parte.il.i.de vb.ſigni.ꝛ Abb.pa-
nor.poſt glo.primā.in.c.querelam.de elec.vbi
dixit ꝙ ſi papa cām ſuam nollet alteri iudi
ci delegare:poterit vt ſuſpectus recuſari:vel
poterit ab hoc grauamie appellari ꝛ ad id
qḋ lꝫ glo.ibi alle.gl.iij.q.vij in §.tria. ver.ſi
contra pctm.ꝛ in.l.eos.C.de vſu.ꝛ qḋ tenet
Spec.in ti.de appel.§.nunc tranſeamus. in
ſi. Qꝫ ſi papa cuius reſpectu doc.dicūt cō-
cilium recuſari non poſſe cum illi ꝑſideat
recuſari pōt.Ergo ꝛ concilium. Ratio aūt
quare princeps ꝛ conciliū tollere nō poſſit
hanc facultatem recuſandi ſeipſos vel alius
iudicem ſuſpectum eẽ vr̃ vt dixi.S. Q2 iſta
declinatoria iudicis ſuſpecti eſt defenſio na
turalis ꝯ iniuſtitiam. Nam per eam effugi-
endo quis iudicium ſuſpecti iudicis ſe ab i
iuria ꝛ iniuſtitia inimici ꝛ iniqui iudicis
tuetur. Et ꝙ hec recuſatio ſit legitima dfen
ſio:ꝓbat tex.no.extra de excep. cum inter.
vbi ad lr̃am dr̃:ꝙ legitima dfenſio in iudi-
cio reſeruatur:maxie aūt iudicis recuſatio,
cum valde periculoſum ſit coram ſuſpecto
iudice litigare:ac ſuſpectis iudicibus ſedes
apſica cās de certa ſcia non cōmittat:quod
intm̃ veꝝ eẽ cōprobat:vt excōicatus: qui re
gulr̃ ab agēdo repellitur:no.in.c.i.de reſcri.
in.vi. A ꝓpōne hmōi recuſationis non re-
pellatur:cum ibi non ſit in conſyderatiōe
fauor excōicati ſed equitas vel iniquitas iu
dicantis. Cum igitur iſta iudicis recuſatio
ſit innocentis defenſio: ꝛ defenſio ipſa d iu
re nāli permiſſa ſit vnicuiqꝫ: dictaqꝫ recuſa
tio nāli quodam iure impellente fieri dica-
tur:vt ꝓbatur.iij.q.v.qḋ ſuſpecti ibi. ꝛ ipſa
ratio.ſ.naturalis dictat ꝛ in ſi.ibi. Nā quo
dāmodo nāle eſt ſuſpectoꝝ iudicum inſidi
as declinare ꝛc. Et cum Princeps ea que
ſunt de iure nāli ſine maxima ꝛ rōabili cā
tollere non poſſit:vt in cle.paſtoralis.de re.
iudi.ꝛ inſti.de iure natu.§.ſed ꝛ nālia.no.p
Inno.in.c.que in eccliaꝝ.de conſti. Ergo ſi
conceditur ꝙ oēs epi in concilio gn̄ali con-
gregati ſint hoīes qui paſſione odio ꝛ idi-
gnatiōe moueri poſſint. Si datꝰ caſus ꝙ oēs
aut ſubornari aut pũerſe ꝑſuaderi ꝛ ꝯ aliqꝫ
indignari poſſint:rōne quadam nāli ſuadē
te:put arguere vr̃ Pogius ex dbis Hiero-
nymi de Praga heretici ſcribendo Leonar
do Aretino ex concilio Baſilieñ. quē ſcri-
bit in publica concione dicti concilij ſe ex-
cuſando ꝛ inſinuando dcm̃ concilium vſe
ſibi inimicum ꝛ ſuſpectum fuiſſe iniuſtum
ꝛ inimicum hmōi dbis.vꝫ. cum ſinguloꝝ
vr̃m aures aduerſarijs meis patuerint:at-
que in tam longo tpe vobis ꝑſuaſerint me
hereticum:hoſtē fidei: eccliaſticoꝝ ꝑſecutorē,
Mihi aūt me defendēdi nulla detur facul-
tas:vos me prius improbū hoīem iudica-
ueritis, in mentibus vr̃is:ꝗ̃ qui foret potue
ritis cognoſcere:atqui (ingt i, oīes mundi)
eſtis:non perpetui, ſed mortales: qui labi:
falli, errare:decipi:ſeduciqꝫ poteſtis ꝛc. Pꝫ
ergo ꝛ de primo ad vltimum videretur:ꝙ
nec Papa nec concilium gn̄ale hanc legiti-
mam defenſionem tollere poſſint:quinimo
plus dixit gl.in.d.c.ad hec.de reſcri. in ver.
elegerint in ſi.ꝙ ſi papa ex certa ſcia cōmit
teret cām iudici ſuſpecto. Tales lr̃e valerēt
cum hēat plenitudinem ptātis. Sed tñ ſal-
uum eẽt parti ius recuſationis, q2 iſtud tol
lere non poſſet.de offi.dele.c.ſuſpitiōis: vñ
dicūt doc.in.d.c.poſtremo.de appel.ꝙ lꝫ de
legatio facta iudici notorie ſuſpecto: ſit d iu
re valida:vt ꝓbatur per illum tex. tñ depē
det a facultate partis:ꝛ ei integrum reſer-
uatur vtrum velit recuſare iudicem an nō.
Quod probat tex.ibi in ver.poterit: qḋ re-
fertur ad arbitrium partis. Regulatꝰ tñ,
vt.S.dixi. Et ꝓ hac ꝯclōne dicunt videri tex.
in.c.ex tranſmiſſa.de fo.cōpe. vbi p Inno.
ꝛ in.c.ij.vt lite non cōte.vbi ẽt Panor.hoc
no.ꝛ declarat. ¶ Sed omiſſis vlterioribus
argumentationibus:ꝙ concilium gn̄ale re
cuſari poſſit:vr̃ tex.fortiter ſtringere in.d.c.
qḋ ſuſpecti i ſi.vbi dr̃ ꝙ ſcũs Jo.Chriſoſto
mus concilij contra ſe congregati timuit
intrare collegium:tanꝗ̃ ſibi ſuſpectum. Cuī
male

male iudicio meo rñdet. Et pro hoc etiã facit illa rõ de qua ſ. q2 recuſatio ⁊ appellatio equiperant ⁊ a pari ꝓcedunt: extra de appel. ſuper eo. ſed a principe ⁊ ab ipſo concilio vt dicunt aliqui: q̄nq3 appellari põt: pro ut ſ. oſtendimus in ti. Quam formam ⁊ ordinem ſeruare debeant: qui cãs hñt ⁊ ꝓponunt in concilio. ⁊ alibi vt ꝓbari videtur. xxiiij. q. iiij. in. c. ſicut excellentiam: no. in. c. ſignificaſti. de elec. ⁊ in. c. cuncta per mũdũ. ix. q. iij. Ergo a ſimili ⁊ ſuſpecti recuſari poterunt. Nec obſtare vr̃ illa cõis oĩum ſcribentium rõ: q2 ex eo recuſari non poſſit cõcilium: q2 errare nõ põt: q2 cum debita ſupportatione ſeparatoꝝ ſeparata debuit eẽ ratio: vt hr̃ in. d. c. poſtremo. de appel. in. l. ſi. C. de iuriſdi. oĩ. iudi. ⁊ in. l. ſi domus. ff. de ſeruitute vrba. ꝑdio. vbi dr̃ q ad remotionem vnius iuris non ſequit̃ remotio alterius: vnde in ꝓpoſito lꝫ ꝑſumptio ſit pro integritate concilij, q. ſ. errare non debeat, nec iniuſtitiam alicui facere. Tñ iſta ꝑſumptio nõ ꝓpterea tollit ſuſpitionem: quam ſibi i aio conceperat de mente litigantis: nec videt̃ equũ q ex tali ꝑſumptione: auferatur nãlis defenſio ipſis litigantibus ſine aliqua legitima cã vel ipſoꝝ culpa. Et tanto minus q2 illa rõ ſuper qua ſe fundant: falſa vr̃ quoad cãs particularium perſonaꝝ, q. ſ. concilium gñale errare non poſſit. Nã immo multis exẽplis ↄ̃rium oſtendi poſſet: q. ſ. in deciſionibus cãꝝ cõcilia gñalia ſepe errauerint ⁊ dãnata fuerint ꝑut ꝓbat̃ expſſe. xxxvj. q. ij. placuit iũcto. c. ſi aũt. ⁊ c. tria. ea. cã. ⁊ q. vbi pꝫ cõcilium Aquiſgani ↄ̃ ſententiam diui Hieronymi: que in hoc ꝑualuit. Cuꝫ auctoritate ſacre ſcripture: ⁊ melioribus rõnibus inniteret̃: erraſſe circa matrimonium inter raptorem ⁊ raptam ↄ̃tẽñ. poſt pactam penitentiam. Qd̓ ↄ̃hi poſſe negabat conciliũ antedictus, vt meminit ẽt gl. xx. di. de libellis. in ver. illoꝝ. Quinimmo multoꝝ ↄciliorꝝ etiã legitime ↄgregatoꝝ ſtatuta ⁊ ipſamet concilia dãnata fuere. Quia determinauerunt non ↄſona ṽitati: ꝑut legit̃ de concilio Ariminenſi. xv. d. in. c. ſcã romana. §. que vero opuſcula. Ubi dr̃ imprimis Ariminen̄. ſynodum a Conſtantino Ceſare Conſtantini filio ↄgregatam, mediante Thauro ꝑfecto ex tunc ⁊ in eternum confitemur eẽ dãnatam. Hoc ẽt ꝓbat tex. l. di. dño ſcõ. in ſi. Ubi Iſidorus inq̄t hoc adijcimus Papatui vt quotienſcunq3 in geſtis conciliorꝝ diſcoꝝ ſententia inuenit̃. Illius concilij ſententia magis teneat̃. Cuius antiquior ⁊ potior extat auctoritas, per que ſatis apte conſtat q concilium errare põt: hoc ẽt clarius ꝓbat tex. ix. q. iij. cuncta per mundum. ibi, q aplica ſedes ſine vllo ſynodo ꝑcedente: ⁊ ſoluendi quos ſynodus inique dãnauerat ⁊c. Ergo concedendũ eſt vt dixi q conciliũ errare ⁊ ſuſpectum eſſe poſſit. Qd̓ q̄dem nãli ⁊ palpabili rõne ad ſenſum ẽt demonſtraret̃: q2 ſi concedimus: q q̄libet hõ. Eps vel Prelatus ſolus a concilio diuiſus errare poſſit: cum oĩs hõ iuxta pſalmographum mendax ſit: fateamur ẽt q concurſus multoꝝ ad vnum locum congregationis non reddit illos meliores. Et q cõtingere poſſet aliquo caſu, q oẽs in concilio exiſtentes ſingulr̃ vel ẽt collegialr̃ eſſent ꝓuocati ↄ̃ aliquem: ipſumq3 perſequerent̃. Et ꝓpea eidẽ ſuſpecti ⁊ inimici forẽt: errareq3 poſſent in iuſtitia adminiſtrãda ea paſſione ducti. Ergo. Niſi eoſdem epõs ⁊ ꝑlatos ab oĩ ꝓrſus humana paſſione ſequeſtremus: ⁊ hoc totũ diuino numini ⁊ ſancto paracleto attribuamus: vt. ſ. eo cooperante ꝑſeruati intelligãtur: fateri oportebit nãli rõne vigẽte: q quẽadmodum nãlr̃ errare pñt: ita ⁊ nocere alteri ⁊ iniuſtitiam facere, ⁊ recuſari poterũt. ¶ Illud aũt qd̓ dr̃ eccliam vel conciliũ errare non poſſe: intelligendum erit circa fidem catholicam: pro qua orauit dñs, vt ſ. dixi: ⁊ pulchre declarat ⁊ ꝓſequit̃ Abb. Pa. in. c. a nobis. in ij. no. de ſen. excõ. Hec autẽ pro nunc dicta ſint arguendi ⁊ inueſtigandi grã. Que alijs ſoluenda relinquo. Cum ego maioꝝ ſeq̄r veſtigia. Nec tutũ aut equũ eẽ arbitrer ab eoꝝ ſententia diſcedere.

¶ Que ſit Poteſtas Pape in concilium.

Sudoris magniq3 ꝑiculi nũc opus aggredimur iamq3 ingẽs intrabimus equor. Nã q̄dem triceps illa, perdifficilis: ſcrupuloſa: horrenda: perplexaq3 heſitatio: latratu terribili tria guttura pandit. ¶ Prima q̄ ſit poteſtas pape in concilium. ¶ Secũda ecõtra que ſit poteſtas cõcilij in Papã. ¶ Tertia que ipſoꝝ ſententia. Si contraria vel diuerſa ſentiant: ꝑualere dẽat. Et q̄uis temerariũ videri poſſit os ponere i celũ lingua trãſeunte ſuper terrã, ⁊ de rebus tã arduis

tā dubiis ⁊ ꝑiculoſis. In qbus eminentiſſimi vtriuſqꝫ cenſure apices inſtructis hinc inde argumentoꝝ aciebus: perſpicaci ingenio doctrina conſumatiſſima, longo indefeſſoqꝫ ſtudio: diutiſſime laborauerunt: verba facere. Attamen cum nemo ad areā vacuus redire: ſed manipulum ſuum pro talēto ſibi a dño conceſſo: afferre debeat, operepretium eē duxi. in tāta ꝓclariſſimoꝝ doctorum controuerſia. Me ipſum in hac ꝓfundiſſima poteſtatis materia ſi dñs dederit pro aſſequenda ỽitate inſtruere. Nam veritas ipſa ſepius agitata magis ſplendeſcit in luce. xxxv. q. ix. graue. ¶ Profiteor tñ ante oīa ab vnitate ſancte matris eccleſie: quam oēs catholici firmiter tenere ⁊ vendicare debemus: maxime aūt nos epi. qui in eccleſia dei ꝓſidemus. xxiiij. q. i. loqtur. me nullatenus diſcedere. Ac de Pontifice maximo: ⁊ ſacro cōcilio illud indubitāter ſequi ⁊ tenere. Qđ ſcā mater eccłia tꝫ ⁊ ꝓſeqtur. de cō. di. ij. ego Berengarius. ¶ Aggredior igiꞇ principale ꝓpoſitum nr̄m: ⁊ omiſſis argumentationibus ſupfluis. Concluſionibus inherendo. Ne varijs contrarijſqꝫ ſcribentius auctoritatibus decipiamur. Premitto illud qđ in ꝓpoſito nr̄o ſcripſit Felinus in .c. nonnulli. de reſcrip. in. iiij. col. ỽſi. Et iſta poſſet curioſus indagator. Ibi enim dicit ꝙ iſta materia eſt adeo trita: vt ex multis ſuper ea ſcriptis. dici poſſit: illud Juuenalis. Scriptus ⁊ ītergo nec dū finitus Oreſtes. Unde ſubdit ꝙ in concilio facto vltimo loco Baſilee: tranſlato poſtea Ferrariam deinde Florentiam: emerſerunt varia ſcripta doctoꝝ illuſtrium: tam pro concilio ꝙꝫ pro Papa. Abb. n. Siculus in diſputatione ſua que incipit. Epūs ⁊ qdam rector: ⁊ Ludouicus Romanus in tribus vltimis conſilijs ſuis. ⁊ conſi. cclxx. ampleri fuerūt partes concilij. Tu adde quas ēt amplectiꞇ. d. Cardinalis Zabarel. in tractatu de ſedando ſciſmate. Quē poſuit ī lectura. in ti. ď ele. poſt .c. ls ex ſuſcepto. Et poſt eius cōſilia ſub numero. d. ⁊ Ant. Roſel. ls latēter in ſua monarchia. Et Guliel. Ochan in ſuo dialogo. Et Jo. Gerſon. Cancellarius Pariſienſis in tractatu ſuo de concilio, ⁊ alij forte quos nondū vidi. Sed pro maioritate Pape ad concilium ſcripſit mirifice ſm Felinum. d. Petrus de monte Epūs nr̄ Brixieñ. in libello de poteſtate Pape ⁊ concilij. Archieps Florentinus in. ij. parte ſue ſumme. ti. iij. c. xj. vbi multum inſtitit pro Eugenio cōtra concilium Baſilienſe. Poſt ipm ſcripſit ēt Andreas Siculus. in cle. ne romāi. fol xvij. de elec. vbi pro papa facit. lxxxvij. arg᷑. vt dicit ipſe. Adde ꝙ non minus accurate pro auctoritate Pape contra concilium ſcripſit d. Jo. de turre cre. Cardinalis ſancti Sixti in ſumma ſua de eccłia lib°. ij. quaſi per to. Et Auguſtinus de Anchona ord. heremitaꝝ: ⁊ alij pleriqꝫ. Redeo igiꞇ ad primū q̄ſitum. Quam. ſ. ꝑtātem hēat Papa in concilium. Et gñali quadam poſitione dicendum vr̄: ꝙ eā illam ꝑtātem quam hꝫ caput in corpus humanum. Cui nāli ſua forma ꝓſidet: imperat: ⁊ neceſſaria oīa ad eius vegetationem: regimen ⁊ diſpoſitiōem ordinat regulr̄ hꝫ Papa in concilium vle. Cui dona ſua velut caput in corpus oē ſpargit atqꝫ diffundit. xix. diſt. c. ita dñs. xxiiij. q. i. rogamus. Ibi. ipſe. n. eſt caput totius eccłie: cui ait dñs. Tu es Petrus ⁊ ſuper hanc petrā edificabo eccłiam meam: ⁊ ī. nec ab ea vos deuiare opꝫ: ad quas cūcta maiora eccłiaſtica negocia: diuina diſponēte grā iuſſa ſunt referri: vt ab ea regulr̄ diſponanꞇ: a q̄ ſumpſere principia. Et pro vnitate iſtius capitis cum vlis eccłie corpore eſt pulcherrimus tex. in. d. c. loqtur dñs. xxiiij. q. i. ibi. ſic ⁊ eccleſia dñi ls perfuſa per totum orbem radios ſuos porrigit. Unus tñ eſt qđ vbiqꝫ diffundiꞇ: nec vnitas corporis ſeparaꞇ: ramos ſuos per vniuerſum orbem copia vbertatis oſtendit, per fluentes largitur riuos: ramas latius expandit. Unum tñ caput eſt: ⁊ vna origo mater copioſe fecunditatis ⁊c. Et hec qdem ꝓſidentie poteſtas ⁊ maior eſt ⁊ eo nobilior. Quo non q̄libet terrena ſententia: ſed per illud ỽbum quo conſtructus eſt celum ⁊ terra: per qđ oīa denique condita ſunt elementa fundata extitit: illas ỽo ſolus ipſe fundauit: ⁊ ſupra petram fidei mox naſcentis erexit. Qui beato Petro eterne vite clauigero terreni ſimul ⁊ celeſtis īperij iura cōmiſit. illius ergo priuilegio fungiꞇ: cuius auctoritate fulcitur, vnde non dubiū eſt: ꝙ quiſquis cuilibet eccłie ius ſuum detrahit iniuſtitiam facit. Qui aūt Ro. eccłie priuilegium ab ipſo ſummo oīum eccłiaꝝ capite traditum auferre conatur. Hic ꝓcul dubio in hereſim labitur, vt ēt dicit tex. no. ad lr̄am. in. c. oēs. xxij. di. ⁊ in. c. ſeq. Hec igiꞇ poteſtas eidem Petro a xp̄o dño per ſupraſcripta verba: ante paſſiōem ſuam ꝓmiſſa fuerat:

fuerat:vt ꝓbat verbum futuri tp̄is ibi. Et
tibi dabo claues regni celoꝝ. Matthei.xvj.
Sed tunc demum actualr̄ tradita ⁊ eidem
conſolidata fuit. Cum xp̄s eidem Petro di
xit Jo.vltio.⁊ extra de elec.ſignificaſti.Pe-
tre amas me. Paſce oues meas. Quod bene
ꝓbat tex.valde no.in.c.pro humani.de ho-
mici.lib.vj.Ibiq; ēt ꝓbat ꝙ hm̄oi ptās nō
tm̄ data fuit Petro:ſed ēt ſucceſſoribus ſu
is.Et ꝙ Papa locus xp̄i ē: ⁊ Vicarius eſt
dei in terris de elec.vbi periculum §.ceteꝝ.
⁊ in.c.fundamenta.eo.ti.lib.vj. extra vt ec-
cleſiaſti.benefi.c.vt nr̄m.⁊ de tranſla.ep̄i.c.
q̄nto.cus ſi.Propter que Hoſti. in.d.c.quā-
to.belliſſimum verbū dixit.vz.ꝙ dei ⁊ pa-
pe idem eſt conſiſtorium ar.eoꝝ que dn̄r d
ep̄o ⁊ eius Vicario.de appel.romana. lib.
vj.⁊ de ꝯſue.c.ij.eo lib.cum concord.Et di-
xit Spec.in ti.de legato §.nunc videndum.
vſi.ix.ꝙ papa eſt Petri ſucceſſor.Et Vica-
rius Jeſu Xp̄i:vicem non puri hoīs ſed ve
ri dei gerens in terris. extra de tranſ. ꝑla.
c.i.⁊.ij.Unde vice dei in terris oīa regit:di
ſponit:⁊ iudicat:put ſibi pl3.ix.q.iij.c.cun-
cta per mundum.⁊.c.per principalem. Et
ꝓptera dr̄ hr̄e celeſte arbitrium.C.de ſum.
tri.⁊ fide catho.l.i. ¶ Ex p̄dictis igit̄ pz: ꝙ
papa gn̄alr̄ a xp̄o habuit plenitudinem po-
teſtatis tam ſuper ꝯcilium q̄z ſup oēs hoīes
totius orbis.Per illud vl̄e verbum quod-
cunq; ligaueris ſuper terram ⁊c. Et lz dica
tur ꝙ alij quoq; apl̄i hanc ptātem cus Pe-
tro pari conſortio acceperunt.xxj.di. in no-
uo.Tn̄ Petrus aſſumptus ⁊ ꝑpoſitus fuit
oībus in plenitudine poteſtatis. ex̄ de vſu.
pal.ad honorem.alij vō Apl̄i:⁊ ep̄i eoꝝ ſuc
ceſſores: non in plenitudinem poteſtatis:
ſed in partes ſollicitudinis vocati fuerunt.
Quibus vices ſuas eccleſia Romana ipar
tiuit.ij.q.vij.decreto. ⁊ ꝓbat in.d.c. in no-
uo.vbi dr̄ ꝙ videntes apl̄i meſſem eē mul
tam ⁊ operarios paucos rogauerunt dn̄m
meſſis:vt mitteret operarios in meſſes ſuā
⁊c.Et ita intelligendum vr̄: ꝙ gn̄alr̄ oībus
diſcipulis dictum fuit:reſpectiue tn̄:vt vni-
cuiq; ꝓpa poteſtas infunderet:cum ibi eſſet
⁊ Petrus.vz.Accipite ſpm̄ ſcm̄ quoꝝ remi
ſeritis pctā remiſſa ſunt ⁊c. Jo.xx.⁊ qd̄ dr̄.
de peni.⁊ remiſ. noua. ⁊ in.c.firmiter. de
ſum.tri.⁊ fide catho.vbi hr̄ qd̄ oībus apl̄is
pariter cum Petro date fuerunt ambe cla-
ues vtriuſq; poteſtatis. Quia vt dictū fuit
hoc intelligendum vr̄:ꝙ petro ⁊ ſucceſſori-
bus ſuis date fuerunt:vt capiti in plenitu-
dinem poteſtatis. Reliquis vō apoſtolis
⁊ ep̄is vt membris in partem ſollicitudis.
iux.tex.⁊ no.in.d.c.decreto.⁊ in.d.c. in no-
uo.in.c.ita dn̄s.⁊ in.c.loqtur. cum concor.
Cum igit̄ Papa habeat hanc ptātis plenitu
dinem tam mirabili fundamento fundatā
⁊ ſtabilitam:ab eo qui eſt Princeps ⁊ dn̄s
oium:cuius in terris vices gerit.Cōſeqns
eſſe vr̄ dicere:ꝙ ipſe poſſit oīa ſup oēs mor
tales:maxime aūt in his que ſpectāt ad ani
maꝝ curam ⁊ regimen vl̄is ecclie: que p̄ci-
pue ſunt de foro ſuo. Que oīa diſponere, re
gere:⁊ gubernare poteſt pro ſue libito volū
tatis.ix.q.iij.cuncta per mundum. ⁊.c.per
principalem.Exceptis tn̄ his que pctm̄ nu-
trirent:⁊ que eēnt ꝯ fidem catholicam: qa
illa nō poſſe dr̄:de peni.di.ij.charitas. Nā
Papa neminem hz in terris ſupiorem. ex-
tra de elec.lz in ſi.ſed ipſe ſup oēs eſt tā dei
q̄z aploꝝ electiōe.xxj.di.in nouo. ⁊ in.c.nūc
aūt.Unde oēs eius conſtitutiones ⁊ ordi-
nationes non minus ſeruāde ſunt:q̄z ſi di-
uina voce dei eēnt ꝓlate.xix.di.ſic oēs. Qr
ſtatim ꝙ creatus eſt ſanctitatem recipit ⁊
plenitudinem ptātis a cathedra beati Pe-
tri.xl.di.nō nos.vbi dr̄ ꝙ hec cathedra aut
claros ad hec faſtigia erigit:aut erectos illu
ſtrat:eos nemo ſanctos eē dubitat ⁊c.Et ꝑ
pterea quicquid facit ⁊ p̄cipit Papa, q̄uis
vix tollerandum iugum imponeret patien
ter ⁊ cum oī humanitatis māſuetudine fe-
rendū eſt. Nec eſt inter mortales qui ei di-
cere poſſit cur ita facis.xix.di.in memoriā.
⁊ in.c.nulli phas.cum ea que facit ipſe a ne
mie poſſint iudicari:niſi a ſolo deo.d.c.cū-
cta per mundum.⁊.c.per principalem.c.ne
mo.⁊.c.alioꝝ.ac quaſi per to. ix.q iij.⁊.xxj.
di.nūc aūt. Neq; pōt qd̄ ipſe ꝯfirmat ⁊ ap-
probat:ab alijs infirmari vel iprobari.xix.
di.ſi romanoꝝ.cum ſi.Unde ꝯſyderata po
teſtatis huius ſue plenitudine vr̄ hoīe ma-
ior.Cum dei poteſtatem tanq̄z eius Vicari
us teneat in terris.extra de tranſla.ꝑla.in-
ter corporalia.Eſt.n.ſuper oē ius humanū:
nec eo alligari pōt:extra de conceſ.ꝑben.ꝓ-
poſuit.Unde multum no. dixit Hoſtiē.qd̄
refert ēt Panor.ibi.⁊ alij poſt eum.ꝙ Pa-
pa intrm̄ hz ſui ipſius ptātes vt pro facto vel
dicto ſuo nō poſſit ab alio accuſari vel dā-
nari niſi de hereſi.xl.di.ſi papa.Etiā ſi Im
perator ⁊ totus clerus.⁊ populus conueni-
ent.ix.q.iij. nemo. ⁊.d.c.alioꝝ. Tn̄ ſubdit

Idem Hoſtië.q; oẽs tenent ſibi obedire:qc-
quid pcipiat: dũmodo clar certumq; non
ſit:q; eius pceptum contineat pctm̃ morta
le:q: in pctõ mortali nõ teneret ei quis obe
dire:ſed obedire potius teneret deo:qui eſt
verus ⁊ irrephẽſibilis pontifex.xj.q.iij.iu-
lianus.c.ſi dñs.⁊.c.reqſiuiſti. Et ad id qd
dixit Uincentius in.d.c.ppoſuit. qui dice-
bat q; papa diſpẽſare põt in oĩbus ɔ oĩa iu
ra,pterq; in articulis fidei:ſubdit idem Ho
ſti.q; dictum Uincen.ver eſt:niſi imineat
circa hoc pctm̃ mortale:q: in illo non diſpẽ
ſat:ſi illud pctm̃ mortale reſultaret ex lege
diuina.Secus vo ſi reſultaret ex lege poſiti
ua:q: illi non ſubiicit,⁊ ad hoc facit qd no.
glo.in.c.lr̃as.de reſti.ſpo.que latius dixit ſe
cundum Panor.ibi:inquit.n.q; in his que
ſui natura mala ſunt papa diſpẽſare nõ pt,
in alijs ſic.extra de iureiur.⁊ ſi xp̃s. bonus
tex.xl.di.c.1.Ex his igit ⁊ alijs pluribus au
ctoritatibus ⁊ exẽplis que ſtudioſus lector
huic argumentationi accõmodare poſſet.
Uidet circa ppoſitum nr̃m inferri:q; Pa
pa ſ.concilium gñale oĩmodam oĩno habe-
at ptãtem cum ipſe ſolus ⁊ vnicus ſit xp̃i ac
dei Uicarius in terris:qui vt diximus:to
tius poteſtatis plenitudines in ſe hz ab eo-
dem xp̃o deo ⁊ dño oĩum ɔceſſam:qui nos
ac celum:terras ⁊ oĩa de nihilo creauit. Uñ
ſicut deus vnus eſt in celis qui cũcta mo-
deratur de ſum.tri.⁊ fide cath c.dãnamus.
Ita in terris vnicus eſt ipſius Uicarius:
cui oẽs inferiores parere tenentur.d.c.cun-
cta per mundus. ⁊.xxiiij.q.i.loqtur. Alr.n.
ſi concilium vel alium poneremus eandes
auctoritatem hẽre:monſtruoſum eẽt dice-
re duos Uicarios:vel duo capita eẽ in ec-
cleſia equalem hñtia poteſtatem.ar.extra d
offi.ordi.qm̃.Et iſtad qdem Cerdonianas
hereſim ſapere ⁊ ɔfouere videret. Qui duo
principia ponebant in fide.xxiiii.q.vlti.c.q-
dam.vñ.cerdoniani. de quo elegantiſſime
hr̃.in extrauagante Bonifacij.viij. incipit
vnam ſcãm. Ibi.igit eccl̃ie vnius ⁊ vnice
vnum corpus:vnum caput: non duo capi-
ta:quaſi monſtrum, Chriſtus videls: ⁊ xp̃i
vicarius Petrus.Petriq; ſucceſſor: dicen-
te dño ipſi petro paſce oues meas: meas in
quit:⁊ gñalr non ſingulr has vel illas: per
qd cõmiſiſſe ſibi intelligit vniuerſas: ⁊ pro
ſequit:qd ſibi datus fuerit : ⁊ in eccleſia ſit
vterq; gladius ſpũalis.ſ. ⁊ mãlis: cus iuxta
apl'z non ſit poteſtas: niſi adeo ⁊c. Igit cus

papa ſit lex aĩata in terris,vt dicit glo.not.
in.c.ab arbitris.de offi dleg in.vj.vr̃ q; cõ
cilium gñale eius legi:ordinationi ⁊ pcepto
ſubiiciat in oĩbus. Qd ex eo ẽt oſtendit:q:
ſolus papa hz auctoritatem ɔgregandor ⁊
approbãdor conciliorũ gñalium. Nec ſine
eo vel ipſius Legato:ɔgregari, aut auctori-
tatem aliquam hẽre pñt. Immo ſi alr con-
gregarent. Non concilia ſed conuenticula,
⁊ ɔciliabula illicita nũcupant:irritaq; ⁊ va
na ac nullius roboris hñr.xvij.di. ſynodus
epor.c.regula.⁊ quaſi per to.ij.q.vj.c.ideo.
⁊ bene pbat.extra de ele.ſignificaſti.vbi dr
q; oĩa concilia per Ro.eccleſie auctoritates
⁊ facta ſunt ⁊ robur acceperunt: ⁊ q; a ſta-
tutis conciliorũ gñalium Ro.pontificis pa-
tenter excipit auctoritas.Propterea cũ que
libet creatura inferior ſit:⁊ ſubſit Ro. pon-
tifici:vt ſ.diximus. Non vr̃ q: aliqua conci-
lij vel alterius lege ligari poſſit. ex de ma-
io.⁊ obe.cum inferior.C.de legi.l.ſi. Qd ma
xime pcedit ſm glo.valde notabilẽ in ma-
teria:in cle.ne romani.de elec.in ver.iferio
rem. Ubi ille inferior a ſuperiore recipit po
teſtates.Prout eſt in cetu Cardinalium re
cipiente ptãtẽ eligendi Ro. pontificem: ab
ipſo Romano pontifice.Et put eſt in con-
cilio gñali ſm eã recipiẽte.ſ.ptãtem a Ro.
pontifice.alle. tex. in.d.c.ſignificaſti. ⁊.ix.q.
iij.cũcta per mundũ,facit tex.in.c.lz de elec.
⁊ qd no.vtrobiq; per ſcribentes.Quis aũt
Abb.panor.in cõmento gloſar clementina
rum.reputet.glo.illam in ver.inferiorẽ i ſi.
ſingularem tñ melior glo. eſt illi ſimilis. in
c.vbi picũlum.in ver.concilio gñali.de ele.
in.vj.⁊ alia glo. eſt illi ſimilis in.c.ex par-
te.extra de capel.mo.in ver. nolumus in ſi.
que aperte dicunt q; papa maiorem ptãtes
hz q; concilium:⁊ eſt ſuper cõcilia p tex.in
.c.ſignificaſti.Et ppea dicunt ẽt glo.in.c.qd
tranſlationem.de offi.lega.in.c.ſicut vnire.
de exceſ.pla.q; ad ſolum papam ſpectat con
gregare ⁊ approbare concilium:⁊ ex hoc di
xit glo.xxiiij.q.i.in.c. qdcunq;. q; maior eſt
ſententia pape q; cõcilij.⁊ Joã.an.poſt Jo.
mo.⁊ Archi.in.c.i.de conſti.in.vj.dicit cõ-
ſtitutionem vel ſententiam pape eſſe tanq;
ſententiam ſupioris.Conſtitutionem vero
vel ſententiam concilij eſſe tanq; ſententias
inferioris,niſi papa erraret i fide: qd tñ nõ
credit.d.glo.in.d.c. qdcunq; poſſe fieri. Qr
deus hoc non pmitteret.Quis tñ glo.ipſa
loquat de eccl̃ia Romana,quã deus errare
non

non permitteret: ar.xxiij.q.i.c.a recta.z in
.c.pudende. Cum itaqꝫ hec poteſtas data
fuerit petro vt capiti: z vli eccl'ie vt mem-
bris. Decens eſſe vr: vt s. dicebamus: ꝙ iſtô
corpus eccl'ie z ſic concilium gn̄ale illam re
preſentans regat z moueat ſm ordinatio-
nem z diſpõnem ipſius capitis: z non eē̄ ꝑ
ut nã̄li motu capitis humani corpus ſuum
regentis exemplo edocemur. Pro quo bñ
facit tex. in.c.ita dñs.xix.di. z.xxi.di.in.c.in
nouo.z in.c.q̄uis.z in.d.c.loqtur. z.c.pu-
denda.xxiiij.q.i.cum xcor. ¶ Preterea iſta
pape ſuperioritas z maioritas ad concilium
demonſtrat: ex eo ꝙ concilia gn̄alia ptãtes
condendi eoꝝ ꝯſtõnes z decreta accepiſſe
videnẗ a papa: vt ꝓbat in.d.c.ſignificaſti.
de elec.z.xvij.di.in.c.nec licuit.vbi dr̄ ꝙ q̄
tiens aliqua de vli ſynodo aliqbus dubita
tio naſcit: ad recipiendam de eo: qd̓ nõ itel
ligit rõnem ad aplicã ſedem ꝯuenire ds zc.
Et per hoc vr̄ ꝙ ad papam ſpectet interpre
tari ſtatuta vlis concilij: qd̓ bene ꝓbat tex.
extra de conce; ꝑben.c.dilectus.vbi papa i-
terꝑtat canonem Lateraneñ. concilij nõ ex
tendi ad Archieꝑatum vel ad eꝑatum: ſed
tm̄ perſonatus: z minora beneficia cõprehẽ
dere: electoribus negligentibus zc. ¶ Ter-
tio z fortius iſta pape ſupioritas vina rõne
oſtendit: hoc modo ſupior ille vr̄ z hr̄: q in-
ferioris legem tollere põt: vt ꝓbat. de ma-
io.z obe.c.cum inferior. z.xxi.di. in.c.infe-
rior ſedes.ſed papa quotidie tollit: ſuſpen-
dit: limitat ꝯſtõnes z decreta concilij gn̄a-
lis: z ꝯ illa diſpenſat. De h: ꝙ ſolus concilij
ſtatuta reuocet, ps: in.c.ſtatutum.in.c.ꝯſtitu
tionem.z in.c.ſtatuimus.de ſen.excõ. li.vj.
vbi Bonifacius.viij. ſolus reuocat z mo-
derat decretum concilij Lugduneñ. de quo
ibi: ad idem facit qd̓ no.doc.in.c. vbi picu-
lum.de elec.in.vj.vbi dicunt ꝙ.c.illud ꝑus
a concilio cum papa editum fuerat s. electio
ne Ro.pontificis,z ſic ſup ordinatione vel
bono vlis eccl'ie vt no. viij.q.i.in.c. his oi-
bus. Tñ poſtea a ſolo papa fuit reuocatum:
z demum a ſolo papa reſtitutum. De ſc'do
ꝙ.ſ.ꝯcilij decreta limitet: ps vt ex ſupraſcri-
ptis hr̄ in cle.ne Romani.de elec.vbi papa
de conſilio Cardinalium aliqua contenta
in dicto decreto.c.vbi piculum.innouauit.
z limitauit: z hr̄ in.d.c.ſtatutum. de reſcri.
in.vj.vbi ſm glo.in ver.ſtatutum.papa ſo-
lus.decre.in.c. pñti. z in.c.nonnulli. extra
eo.que fuerant concilij gn̄alis reformauit,

per illum tex.z hoc qdẽ quotidie videmus:
in reſcriptis: gratijs z priuilegijs aplicis:
in qbus papa Lateraneñ.gn̄alis: z alijs q-
buſcunqꝫ concilioꝝ decretis indifferenter
derogat, put in facto bene notum eſt oibus
praticis curialibus. Ipſe quoqꝫ papa ſolus:
quos concilium dãnauit, abſoluit z liberat.
ix.q.iij.cuncta per mundum. Qd̓ aũt cõtra
dicta concilia pro libito voluntatis ſue di-
ſpenſet, ps ex tex.in.c.ꝓpoſuit.de cõcet. ꝑbẽ.
vbi ps. ꝙ papa ſolus ius z grãm dare põt:
z quotidie dat ad beneficia vacatura.cõtra
decre.concilij gn̄alis: de quo in.c.ij.eo.tit.z
in.c.deteſtanda.z in.c.ne captande. de con
cet.ꝑben.lib.vj.ad quam argumentationẽ:
facit ẽt tex.in.d.c.ſignificaſti.de elec. vbi dr̄
ꝙ auctoritas pape ſemꝑ intelligit excepta
in oibus ſtatutis concilioꝝ gn̄aliũ z de hoc
copioſiſſime ibi.ponitur per ſcribẽtes. vbi
Jo.an.per illum tex.infert ꝙ ſolus papa põt
interꝑtari ſtatuta concilij: nec miꝝ ſm eum:
cum poſſit ẽt illa tollere z limitare: vt ẽ gl.
in.c.ſtatutum.de reſcrip.in.vj. Que tñ di-
xit ꝙ ls honeſtum ſit: ꝙ papa non reuocet
ſtatuta cõcilij: tamen poteſt ſi vult: ẽt abſqꝫ
eo illa tollere, vt eſt tex.ibi.z in.d.c.ꝓpoſu-
it. Et hoc qdem ꝓcedit non ſolum in alijs
concilijs vlibus: ſed etiam in illis ſanctis z
venerabilibus primis quatuor cõcilijs: que
beatus Grego.dicit z ꝓteſtatur, ſicut qua-
tuor ſancti euãgelij libros ſe venerari atqꝫ
ſuſcipere.xv.di.ſicut.vbi dr̄ mirabile v̄bus
in ſi.ꝙ.ſ.ſe z non illa deſtruit: qſqs ꝑſumit
abſoluere quos ligant, aut religare quos ab
ſoluunt zc. Quod aũt papa diſpenſet cõtra
illa quatuor ꝯcilia, tenere vr̄ glo. ibi in ver.
ꝑſumit: per tex.xvij.di.§.hinc ẽt.z in.d.c.ſi-
gnificaſti.z.xxv.q.ix.in.c.venias.z ad text.
in.d.c.ſicut.dum Grego. dicit ꝙ ſe z non
illa deſtruit zc.dr̄ illud intelligi debere de
articulis fidei: ꝙ.ſ.papa non poſſit illos im
mutare zc. Hoc idem firmat glo. in.c.poſt
tranſlationem.extra de renũcia.in ver.du-
rum.que dixit ꝙ bene diſpenſat.d.papa cõ-
tra quatuor concilia: imo et contra apoſto
lum: dũtamen nihil ſtatuat contra fides.d.
c.ſunt qdam.ar.xxiiij.di.lector.lxxxij.di.pre
sbyter.z qd̓ dixit glo.in.c.cum ad monaſte
rium.extra de ſta.mo.in ver.abdicatio.que
dixit ꝙ papa diſpenſat contra multa ſtatu-
ta quatuor concilioꝝ: q̄uis concilia ipſa nõ
audeat reprobare: z glo.in.c.ex multis.i.q.
iij.in ver.ex ꝑncipalibus dicit, ꝙ papa bene

poteſt diſpenſare ꝯ id qđ ſtatuit concilium
Calcedoneñ. Ibi ſi nõ ſit in articulis fidei.
xv.di.ſicut.vel de vli ſtatu eccleſie: vt no.in
d.c.ſunt qdas.ꝛ.xvj.di.ſcã.Et hoſti.i ſum.
in ti.de diſpenſa.§.qs poſſit diſpenſare ꝯſi.
aliqui etiam dicunt: aſſerit ꝙ falſum eſt di
cere ꝙ papa non poſſit diſpenſare ꝯ quatu-
oꝛ concilia qꝛ hoc ꝓbat:extra de elec.ſignifi
caſti.§.aiũt.ꝛ in.c.innotuit.§.q̄uis. ꝛ rñdet
ad.d.c.ſicut.xv.di. Ad idem Auguſtinus
de Anchona in ſum.ſua. de eccleſiaſtica po
teſtate.q.lx.ar.viij.in ſolone ſcdi argumẽti:
vbi dicit ꝙ de cõcilijs gñalibus quoad pa-
pam dicendum eſt illud qđ dr̃ in canonica
Jacobi apli de humanis actibus: q: cũ ali-
quid geritur ſemp intelligit:ꝛ dicendũ eſt:
ſi dñs voluerit:vel ſi deo placuerit: ſic facie
mus.Eodem modo inqt ipſe in ſtatutis ꝛ
concilijs patrum ſemp ſubitelligit:ſalua au
ctoritate ꝛ voluntate ſedis aplice ꝛc. Dixit
etiam btũs Tho.in trac.ꝯ impugnãtes re-
ligionẽ.rñdendo ad tex.in.c. ꝯ ſtatuta.xxv.
q.i.ques refert ꝛ ſeqtur dñs Archieps Flo
rentinus.in.iij.parte ſum. ſue.tit.xxij.c.vi.§.
xxiij. Inq̄tum ille tex.Zoſimi Pape dicit:
ꝙ contra ſtatuta patrum auctoritas ſedis
aplice nihil ꝯdere aut imutare põt.Dicẽdũ
eſſe ꝙ hoc ſit veꝝ in illis que ſtatuta ſctõꝝ
patrum decreuerunt eſſe de iure diuino:ſi-
cut ſunt articuli fidei determinati per con-
cilia:ſed illa que ſancti Patres determina-
uerunt:eẽ de iure poſitiuo ſunt relicta ſub
diſpenſatiõe pape:vt ea mutare poſſit ꝛ cõ-
tra illa diſpenſare ſm opportunitates tẽpo-
rum vel negocioꝝ ꝛc.ꝛ paulopoſt ides Ar-
chieps.c.vij.enumerat qnquaginta caſus,in
quibus ſolus papa diſpenſat. Plus voluit
Bartholomeus Brixianus Conterraneus
meus.in addi.glo.xxv.q.i.in.c.ſunt qdam.
quicqd dixerit. Jo.glo͛.ibi ꝙ papa diſpen-
ſat ẽt contra gñales ſtatum eccliẽ, ſicut fecit
Inno.in gñali concilio Lateraneñ.extra de
conſan.ꝛ affi.non dz:ſʒ contra articulos fi-
dei non diſpenſet.ſm eum.i.q.vij. ꝛ ſi illa.
ques refert ꝛ ſeqtur Roſellus in ſua monar
chia.q.xvij.in.xj.col.vſi. ꝛ ꝙ papa ſit ſuper
concilium arguendo ad partes : ꝛ facit ſm
eum.lxviij.di.c.coꝛ epi.lxiiij. di.per to. tex.
extra de baptiſ.maioꝛes.dum dicit ꝙ ma-
ioꝛes cãe ad ſedem petri referẽde ſunt,ꝛ ſic
apparet ꝙ ẽt cãe fidei debent ad eandem ſe
dem referri.xxiiij.q.i.hec eſt fides. Et q̄uis
rñderi forte poſſet ad tex.alle. per Bartho-
Brixi.ꝛ ad dicta ipſius: que repugnare vi-
dentur alijs glo.de qbus ſ.vz.ꝙ text.in.d.c.
non dz. Non ꝓbat ꝙ ſolus Papa diſpenſet
contra vlem ſtatum ecclie:qꝛ illa decretalis
vt pz ex eius ſcriptione, emanauit ab In-
no.iij.in ꝯcilio gñali,ꝛ ſic ex illo tex.forte ar
gui poſſet contrarius:vz.ꝙ Papa nihil di-
ſponere poſſit contra gñalem ſtatus ecclie:
niſi in concilio gñali:ꝛ idem rñderi poſſet
ad tex.alle.per Roſellum in.c.coꝛ epi. per il
lud qđ dr̃ ibi,tã ab hac ſacra ſede q̄ ab epis
totius oꝛbis ꝓhibiti ſunt ꝛc. ꝛ hoc coadiu
uare videnẽ oẽs tex. illius di.lxiiij. qui lʒ a
papa ꝓmulgati fuerint.Tñ dicunt ꝙ in cõ
ſecrationibus epoꝝ: de qbus ibi: ſeruanda
ſunt decreta patrum ꝛc. Quia non ſunt cõ
traria cum papa oĩno contra illa diſponat:
lʒ in hoc hẽat pñtiam ꝛ approbationem cõ
cilij.Ergo cõcoꝛdando opiniones:ꝛ diſtin-
guendo dici forte poſſet:ꝙ aut talis diſpen
ſatio concernens vlem ſtatum ecclie:illus ꝑ-
turbat:ſcandaliçat:ꝛ diſcoloꝛat:qꝛ tunc Pa
pa ſine vli ecclia:ꝛ ſic ſine gñali concilio di
ſpenſare non poſſit:ſicut diceremus ſi diſpẽ
ſare vel ſtatuere vellet aliquid contra gra-
dus diuina lege ꝓhibitos:de quo per doc.
in.c.lr̃as.de reſtit. ſpolia. Et ad hoc induci
poſſet no.dictum Inno.in.c.quanto. de cõ
ſue.vbi dicit ꝙ Papa non eſt permittẽdus
venire contra ſtatum vlem ecclie ſine ma-
gna cã alijs etiam nota:ꝛ ſic intelligant glo
ſe,ꝛ iura que dicunt papam diſpenſare nõ
poſſe cõtra vlem ſtatum ecclie,aut cã ſubeſt
ꝛ ex tali diſpenſatione non multum turba-
tur nec ſcandaliçat vlis eccleſia ꝛ tunc Pa
pa ſolus diſpenſare ꝛ moderari poterit ꝓ
qualitate ꝛ impoꝛtantia reꝝ occurrentiũ:ꝛ
ita intelligi debent.glo.ꝛ iura vel doctrine
contrarie.Quam diſtinctionem ꝛ ꝯclones
approbare vr̃.tex.no.in materia:vbi ẽt no.
in.c.ꝛ ſi illa.i.q.vij.ꝛ facit glo.in hoc ſignan
da.xl.di.ſi papa.ꝛ tex. iuncta eius glo. xxv.
q.i.in.c.que ad ꝑpetuam. Dicta aũt ꝯclõ ſu-
perioꝛitatis pape ad concilium confirmat
ex eo:ꝙ papa ſolus concilium diſſoluere ꝛ
in totũ tollere põt: illa vulgata regula. Cu
ius eſt tollere cuius eſt condere.xij.q.i.c.
certe.Et oĩs res per quaſcunqꝫ cãs naſcit:
per eas ſoluit:de reg.iur.c.i.ꝛ.ff.de pac.l.ab
emptoꝛe,ſed ſ.oſtẽſum fuit ꝙ concilium nõ
cõgregat:nec dici poteſt legitimum: niſi au
ctoꝛitate ſedis aplice vel eius legati interue
nientे:vt ꝓbat.xvij.di. regula. ꝛ quaſi per
to.ꝛ in.c.

to.ꝛ in.c.ſignificaſti.de elec.ergo ꝛ per ipm
tolli pōt. Qđ ſi in totum tollitur ab eo er-
go oimodam ptātem hꝫ in eo: ſicut creatoꝛ
in creatura: ꝛ figulus in vaſe teſtaceo: quod
in totum deſtruere ꝛ in pte reſtringere vel
limitare pōt: qꝛ qui in totum pōt tollere ꝛ
fortius in parte diminuire pōt.ff.de rei vē
di.l.que.de tota.extra de offi.deleg.paſtora-
lis.in prin. Itē vt dicit glo.no.in cle.ad no
ſtrum.de hereti.in ver.eccleſie. Eccleſia hec
nr̄a militans eſt exemplata diuinitus a tri
umphante. Dicente Jo. in Apocalypſi.xxj.
in prin. Uidi ciuitatem ſcām hieruſalē no
uam deſcendētem de celo ꝛc. Et Moyſi di
ctum fuit Exodi.xxv. in fi. ꝙ oīa faceret ſꝫ
exemplar ſibi monſtratum in mōte ꝛc. Cū
igit̄ in eccleſia triumphante ſit vnus deus:
vnus Princeps: ꝛ Rex oīum cuius obedi-
entie ꝛ iperio oīs celeſtis hierarchia: ꝛ oēs
oīno creature ſubdite ſunt: ſic neceſſario ſe-
quit̄ ꝙ huic eccīe militanti p̄eſſe dꝫ vnus
ſupp̄mus princeps ꝛ pontifex maximus q
illum repn̄tet in terris, ſicut Monarchicha
nālisqꝫ rō dictat.vij.q.i.in apibus. Qui in
de auctoritatem ꝛ ptātem habeat: vbi dn̄s
ipſe totius eccīe poſuit principatum.xi.di.
nolite. Et hic eſt pontifex Ro.cuius p̄ceptis
oēs hoīes de neceſſitate ſalutis obedire te-
nent̄: vt dr̄ in.d.extrauag.Bonifa.viij.vnā
ſcām quam alle.d.glo.in cle.vt nr̄m. Et pro
pterea dicebat Cyprianus.xxiij.di. Qui ca
thedram petri ſ̄ quam fundata eſt eccīa: de
ſerit, in eccīa ſe eſſe non confidat. Et dicit
btūs Tho.i lib.° ꝯ̄ errores grecoꝝ.q.lxxiij.
ꝙ negantes papam in eccīa hēre plenariā
ptātem, errant contra vnitatem eccīe: ꝛ ſic
contra articulum: ꝛ in vnam ſcām catholi̇
cam ꝛ aplicam eccīam ꝛ c. Qđ non negāt
qui in fide ſtabiles ꝛ perfecti ſunt.xij.q.ij.
ne quis. Inde dcm̄ fuit Joel p̄.c. congrega-
bunt̄ filij iuda ꝛ filij iſrael pariter ꝛ ponēt
ſibi caput vnus. Et Jo.x.dr̄. fiet vnū ouile:
ꝛ vnus paſtoꝛ.de baptiſ.lꝫ. ꝛ in cle.i.de ſen.
excō.cum concoꝛ. Et vt pſequit̄ gl.in.d.cle.
vt nr̄m.hanc obedientiam ꝛ reuerentiam
quā oēs debent ſummo pontifici: pbat na-
turalis rō: qꝛ ſicut opationes rex nālius p
cedunt ex nālibus potentijs. Ita operatio-
nes humane pcedunt ex humana volunta-
te: ops aūt in nālibus vt ſupiora moueant
inferiora ad ſuas actiones per excellentiam
veritatis nālis collate diuinitus: ſic ops in
rebus humanis: ꝙ ſupiores moueāt inferio
res per ſuam voluntatem ex vi auctoritatis
diuinitus ordinate. Ut bene pbat ſanctus
Tho.ſecunda ſcđe.q.ciiij.ar.p̄. Unde dicit
glo.p̄dicta, ꝙ iſtoꝝ ſupioꝝ mouentiū: vnus
eſt ſuppremus: cuius motiōi oēs ſunt ſubie
cti: ꝛ ſunt in illo quaſi mēbra de mēbro: ex-
tra de elec. ſignificaſti. Plus dixit ſanctus
Tho.in trac.contra impugnantes religio-
nem: ꝙ exiſtētes in concilio gn̄ali nihil pn̄t
ſtatuere ſine auctoritate pape. Nam ipſe dr̄
totius mundi dn̄s ꝛ princeps.de ſo.cōpe.c.
vlt.tex.ꝛ bona glo.in.c.cum de diuerſis.de
priui.lib.vj.et ponit̄ in pꝛhemio Bonifacia
no.eo.lib. Et papa ipſe eſt pontifex nō ſolus
Romane ſed vlis eccīe.xxiij.di. i noīe dn̄i.
Unde bene dicebat tex.in.c.fundamenta.đ
elec.lib.vj.ꝙ Conſtantinus Impatoꝛ Mo
narchiam vtriuſqꝫ poteſtatis.Ro.pontifi-
cibus decreuit: et ibi Imperatoꝛ celeſtis ca
put chr̄iane religionis inſtituit et.ĩ.ſubdit:
vt dicta ſedes nulli ſubeſſet hoī: que oꝛe di-
uino cūctis dignoſcit̄ eſſe p̄lata. Et dicebat
Inno.in.c.ſup eo.de biga.ꝙ papa eſt maioꝛ
Paulo et oībus cp̄is adminiſtratione. Et
in.c.qđ ſuper.de ſta.reg.dicit ꝙ papa hꝫ iu-
riſdictionem ſuper oēs mortales. Conclu-
dendum eſt igit̄ ex p̄miſſis et alijs plibus q̄
adduci poſſent: ꝙ papa eſt ſūmus et ſuppꝛe
mus monarcha oīum hn̄s oīmodam ptātē
ſupra concilium gn̄ale, et ſuper oēs hoīes to
tius orbis.ij.q.vj.decreto.et.c. gestit.xxiiij.
q.i.non turbat̄.et.c.eſt aliud iuncta eius gl.
xxi.di.q̄uis.et de tranſla.p̄la. inter.cui oēs
xp̄iani obedire et reuerentiam exhibere de
bent.xciij.di. obedientiam.lxxix.di. ſiqs ex
ſacerdotibus iij.q.iiij.ſiquis a vero.xxv.q.
i.generali. Tāta eſt aūt eius dignitas et po-
teſtatis excellentia ꝙ ēt volēs non poſſet ſe
ſubijcere iudicio concilij excepta cā hereſis.
tex.eſt iuncta eius gl.in.c.nemo.ix.q.iij.ibi.
Nemo iudicabit primam ſedem iuſtitiam
temperare deſiderantem. Neqꝫ.n.ab Au-
guſto: neqꝫ ab oī clero: neqꝫ a regibus: neqꝫ
a pplo iudex iudicabitur. Et dixit glo. ſi.ibi
ꝙ ſi totus mundus ſententiaret in aliquo
negocio contra papam: ꝙ ſentētie pape po-
tius ſtandum eſſet.xxiiij.q.i.hec eſt fides et
dicit alia glo.in.c.mādaſtis.in ver. potuiſ-
ſem.ij.q.iij.ꝙ papa a nullo poteſt iudicari:
ſed ipſe iudicat oēs.ix.q.iij.alioꝝ. Nec etias
ab vli concilio.xvij. diſt.§.hinc ēt.ff.de legi.
princeps cum ſimi. Immo dubitare de po
teſtate papali ſacrilegiū eſt: vt inqt Alberi.

de roſā.poſt Oldra.in.l.iubemus nulli.C.de
ſacro ſan.eccle.ar.l.ij.C.de crimi.ſacrile. Po-
ſtremo qui hanc ptātem Pape non tꝫ: ſed
eam alteri attribuere nitit̃:eccl'ie vnitatem
diuidendo:alienus eſt a fide: ꝓphanus eſt:
hoſtis eſt:⁊ hēre non pōt deū prem: q vſis
eccl'ie non tꝫ vnitatem:vt ingt tex.formalis.
xxiiij.q.i.in.c.alienus.⁊ in.c.qcunqꝫ.ea.cā.⁊
q.di.ꝙ quicunqꝫ ab vnitate fidei vel ſocie-
tatis Petri apl'i:quolibꝫ mō ſemetipſos ſe
gregarūt. Tales nec vinculis pcōꝝ abſolui.
Nec Januam pñt regni celeſtis ingredi.

¶ Que ſit poteſtas concilij in Papam

Nos igit̃(nihil vnitati eccle
ſie detrahētes) Videamus
(ꝑmiſſis non obſtātibus)
Que ſit poteſtas cōcilij in
papā:qḋ gdes deo bñ adiu-
uāte(vt ſpero)aſſequemur ſi pro vitatis ſo
lido:ſtabiliqꝫ fundamento ꝑſupponamus:
id qḋ dilectus xp̄i apl's ⁊ euāgeliſta Joānes
ſpū ſcō plenus:de eccl'ia iſta militāte ipo dei
ſpū dictante mente in altiſſimis hita. ſua i
Apocalypſi capite.xxj.cōſcripſit:dum ingt.
Et ego Joānes vidi ſcās ciuitatem :nouā:
deſcēdentē: de celo:a deo paratam:ſicut ſpō
ſam ornatam viro ſuo.Et audiui vocē ma-
gnam de throno dicentem ecce tabernacu-
lum dei cum hoībus:⁊ habitabit cū eis. Et
ipſi ppl's eius erūt:⁊ ipſe deus cum eis,erit
eoꝝ deus ⁊c. Quibus miſticis ⁊ diuinis ꝓ
phete v̈bis:(ſi recte ſingula ponderent̃)cui
cunqꝫ recte iudicanti aptiſſime cōſtare po-
terit eccl'iam iſtā militantem (quā vl'e con
cilium repñtat)ad ſilitudinē celeſtis ⁊ triū
phantis Hierl'ż figuratam diſpoſitāqꝫ fuiſ
ſe.De celo ⁊ ex ore altiſſimi ꝓdiſſe ac i eius
tabernaculo xp̄m deū ac dñm nr̄m cū hoi-
bus vniuerſis:ſuiſqꝫ chr̄icolis habitare:et
ptātes ab eo accipere. Nec errare poſſe, ſub
tali tātoqꝫ duce ⁊ rectore. Unde i ꝓpoſito:
qꝛ(vt inquit)diuus Hieronymus.xxiiij.q.i.
in.c.oībus conſyderatis puto me nō teme
re dicere:alios ita eſſe in domo dei,vt etiā
ipſi ſint domus eadē dei: que dr̄ edificari ſ.
petram,que vnica columba appellat̃:q ſpō-
ſa pulchra xp̄i ſine ruga ⁊ macula:ortus cō-
cluſus:fons ſignatus. Puteus aque viue,⁊
paradiſus cum fructu pomoꝝ: que domus
etiam claues accepit:⁊ poteſtatem ſoluendi
atqꝫ ligandi hanc igit̃ domum.i.ſcām eccle

ſiam:ſiquis corrigentem corripientemqꝫ cō
tempſerit:ſit tibi: inquit dñs: tanq̄ ethni-
cus ⁊ publicanus. Matthei.xviij.Et ḋ hac
domo dr̄ per pſalmographum. Dñe dilexi
decorē domus tue,⁊ locū habitationis glo
rie tue. Qui habitare facis vnanimes i do
mo.Et alibi. Letatus ſum in his que dicta
ſunt mihi:in domum dñi ibimus.Et bea-
ti qui habitant in domo tua dñe:in ſcl'a ſe-
culoꝝ laudabunt te. Et ecce q̄ bonus ⁊ q̄
iocundum conuenire ⁊ habitare fratres in
vnum ⁊c. Que oīa concilio gn̄ali rite ac le
gitime congregato:per qḋ domus dei ⁊ ec
cleſia ipſa vl'is repñtat̃:mirifice ꝯuenire ne
mo dubitat. Quia igit̃ ex ſola eccl'ia catho-
lica veritas cōſpicit̃: vt ingt beatus Greg.
in Moralibus:⁊ hr̃.xxiiij.q.i.qꝛ ex ſola. Nō
afferamus ſtateras doloſas non appenda-
mus:qḋ volumus pro arbitrio nr̄o: dicen
tes hoc graue eſt hoc leue, ſed afferamus di
uinam ſtateram de ſcripturis ſacris atqꝫ le
gitimis:tanq̄ de theſauris dñicis, vt ingt
idem Hieronymus. ea.xxiiij.q.i.in.c.nō af
feramus. ¶ Pro veritate igit̃ indaganda:
vltra illa que ſupradicta fuere.i ti. Nunqd
concilium hēat iuriſdictionem.Et in ti.an
ordinariam vel delegatam habeat que: hic
repetenda forent:omiſſa illa gn̄ali poteſta-
te in cōe:de qua ibi. Hic particulꝛ̄ indagan
do de ptāte ſeu iuriſdictione quā ꝯcilium hꝫ
in papam. Premittendum ⁊ ſupponendū
ante oīa vꝫ:ꝙ concilium gn̄ale vl'em eccl'iā
repñtans.xxiiij.q.i.maiores.⁊ de conſe. di.
i.eccl'ia. Papam vt caput. Et vniuerſos or
bis ep̄os catholicos vel quotquot conueni
ant:in numero tñ ꝯdecēti, ne ſi pauciſſimi
eſſent contēptui haberent̃ eos repñtans:in
ſe ꝯtinet. Juxta determinationem.glo.xvij.
di.c.i. Item ꝙ papa deficiente in concilio,
vel pp ipſius hereſim vel ſciſma vel alias:
eius culpa:recuſatione ⁊ defectu. Cauſa le-
gitima ſubſiſtēte, eoqꝫ rite ꝓmonito: ſeu al's
ſede vacante vel quaſi: ꝙ nihilominus cō-
cilium alias rite ⁊ legitime congregatū:ſm
modos de qbus ſ. diximus. Non poterit ꝓ
pterea dici Achiephalon conuenticulū, aut
conciliabulū ꝓut intellexit tex.xvij.di.mul
tis.⁊ i.c.regula.qꝛ vbi papa dictis caſibus
concilio iunctus non eſſet: nec eidem ꝑſide
ret:xp̄s vti verus ⁊ imediatus pontifex ſpō
ſus ⁊ caput eccl'ie ſponſe ſue:quā ꝓcioſo ſan-
guine ſuo redemit,eidem concilio ꝑſidebit:
auctorabit ⁊ in medio patrū in ipſius noīs
ꝯgregatoꝝ

congregatoꝝ ꝓculdubio reſidebit. Juxta il
lud qđ infallibili ſacri euangelij ſui teſtimo
nio repromiſit. Matthei vlti. ibi. Ecce ego
vobiſcum ſum vſqꝫ ad ꝯſumationem ſeculi
ꝛ Matthei.xviij.c. Tranſumptiue aũt.i.q.
i.cum ſcriptura ibi.credo ergo adeſſe dñm
Jeſum inuocatũ ꝓcibus ſacerdotum. Qui
ait:vbi fuerint duo vel tres ꝯgregati in no
mine meo. Jbi ſum in medio eoꝝ. Jn me-
dio.ſ.ꝓſidendo:adiuuando:ꝛ dirigendo,ꝙ
alias ſuperfluo hoc dictum fuiſſet. Cũ deus
vbiqꝫ ſemꝑ eẽ:ac futuꝝ eſſe nõ dubitemus:
ad idem.xxj.di.de quibus. Jbi ꝓus ẽt repro-
miſſoꝛ dñs ait,ſi duo ex vobis vel tres ꝯue
niunt ſuꝑ terram in noĩe meo de oĩ re quã
cunqꝫ petierint,fiet illis a patre meo.Et fa-
cit.xxiiij.q.i.alienus. Vbi Cyprianus.ꝫ.illo
verbo:vbicunqꝫ fuerint duo aut tres colle-
cti in noĩe meo. Ad ꝓpoſitum nr̃m inquit:
ꝙ dñs Jeſus oſtendit ibi:ꝙ non multitudi
ni ſed vnanimitati deꝓcantium plurimũ tri
buit.ꝛ.l.quõ aũt pñt duo vel tres in nomi
ne xp̃i colligi:quos conſtat a xp̃o ꝛ ab eius
euãgelio ſeparari? Qđ aũt papa deficiente in
concilio xp̃s gregem fidelium ſuoꝝ ſine pa
ſtore:ꝛ dilectam ſponſam ſuam eccliam ſine
ſponſo ꝛ rectore non relinquat: atteſtatur
beatus Joãnes dilectus xp̃i apl̃s ꝛ euange
liſta.xvij.c.vbi inquit:ꝙ ſaluatoꝛ nr̃ ſubleua-
tis oculis in celum dixit pater ſancte ſerua
eos in noĩe tuo quos dediſti mihi ꝛ.l.Ego
dedi eis ſermonẽ tuũ:ꝛ mundus eos odio
habuit:ꝙ non ſunt de mundo:ſicẽ ꝛ ego nõ
ſum de mundo,ſanctifica eos in ṽitate. Et
pro eis ego ſanctifico meipſm: vt ſint ꝛ ipſi
ſanctificati in ṽitate. Non pro eis aũt rogo
tm̃:ſed ꝛ pro eis qui credituri ſunt per ṽbũ
eoꝝ in me:vt oẽs vnum ſint ſicut tu pr̃ in
me:et ego in te:vt et ipſi in nobis vnũ ſint:
et ego claritatẽ quã dediſti mihi dedi eis:
vt ſint vnum ſicut et nos vnũ ſumus. Ego
in eis:et tu in me vt ſint conſumati i vnũ.
Pater quos dediſti mihi volo ut vbi ego
ſum et illi ſint mecũ vt videant claritatem
meam quam dediſti mihi. Per que clariſſi-
ma ṽba infallibilis ṽitatis que ex ore altiſ
ſimi ꝓdijt manifeſte colligit: ꝙ xp̃s in eccle
ſia vlꝫ ſemper reſidet:et tanq̃ ſponſus et ca
put ipſius eiuſdẽ ecclie vnitatem fideiqꝫ ſue
ꝯſtantiam et ṽitatem in ea ſemꝑ ſeruat: fa-
cit glo.no.in cle.ne romani.in ver.non cõ-
ſonam.de electione. Que dicit:ꝙ tunc ſpõ-
ſus rectoꝛ:paſtoꝛ:et caput ecclie,eſt xp̃s:et ꝙ
eccleſia ipſius eſt corpus ꝑ ꝑs ex teſtimõio
ipſius Matthei.ix.luce.v.et Marci.ij.c.vbi
querentibus iudeis:quare diſcipuli ſui nõ
ieiunarent. Rñd. Nunqđ pñt filij ſponſi lu
gere q̃diu cum illis eſt ſponſus:bonus tex.
xcvij.di.ecclie.xxvij.q.i.nuptiaꝝ.§.hic argu-
mentant.lxxvj.di.ieiuniũ.il.ij.in fi. ❡ Se-
cundum.xcvj.di.c.i.circa medium. ❡ Ter-
tiũ ꝺ ſacra vnctio.c.i.ṽſi.ſed vbi. ❡ Quar
tum.iij.q.iiij.engeltrudam. Jbi ꝙ ab ipſo
xp̃i corpore:qđ eſt eccleſia recedit:is ergo de-
ficiat vicarius:non deficit:inquit ipſa,prin-
cipalis. Qđ paulus ſpũ ſcõ plenus manife-
ſte atteſtat in epl̃a ad epheſios ꝑ.c. Jnqt ꝙ
deus pr̃ oĩpotens xp̃o eius filio dedit oẽm
poteſtatem et oĩa ſubiecit ſub pedibus eius.
Et ipſum dedit caput ſuꝑ oẽm eccleſiã ſuã:
que eſt corpus ipſius:et plenitudo eius. Et
Jo.apl̃s.vbi.ꝫ.xvij.c.indicat diſcipulos et ec
cleſiã ipſas vnicã xp̃i ſpõſaꝫ ꝑpetuo duratu-
ras. ❡ Poſteaq̃ igit conſtat ſacrum gñale
conciliũ legitime ꝯgregatũ papa deficiente:
dei nutu ſacro ſpũ ſuo cooꝑante regi: aucto
rari:atqꝫ gubernari: nõ minus prouide nec
minori ptãte, q̃ ſi papa eidẽ ꝓſideret. Jm-
mo rõne ꝓſidẽtis lõge digniori. Cũ tũc ꝯci
liũ ecclie ſenatũ,et xp̃i corpus capiti ſuo iun
ctum repñtet. ❡ Nã et ſenatũ hꝫ eccleſia.
xvj.q.i.eccleſia hꝫ. Qui ſenatus in maiori-
bus cauſis principis ptãtem et locũ tenere dꝫ
principe deficiente. ❡ Vt.n.a principis ſen
tentia non appellat. Jta nec a ſententia ſe-
natus.ff.a quibus appel.non lz.l.i.§.i.infamẽ
reſtituit. Aquam ex flumine publico duci ꝑ
mittit:vel ꝓhibet.ff.de flumi.l.quominus.
leges et publica ꝺcreta cõponit atqꝫ ꝓmul
gat.ff.de legi.et ſenatuſcon.l.non ambigit.
Eſt bona glo.in.l.i.ff.de poſtu.§.de qua not.
Bar.in rubrica.ff.de ſenato. Dicendũ et cõ
cludendum ṽr:igit ꝙ concilium gñale ſiue
papa pñte ꝛ ꝓſidẽte:ſiue abſente viuo et in
debite recuſante ꝯcilio intereſſe vel hereti-
co ꝛc.exiſtente:ſiue ẽt mortuo et ſede vacan
te poteſtatem et iuriſdictionem ſuã ſuꝑ oẽs
mundi hoĩes:et ẽt.ꝫ.papam deuiatim et ſe-
gregatũ a fide quãqꝫ exercere poſſit. ❡ Sed
pro clariori huius q̃ſiti indagine: cum que-
rit:quam ptãtem vel iuriſdictionem hẽat
concilium in papam. Conſyderandi ſunt
tres ſtatus huius eccleſie militãtis. ❡ Pri
mus qñ vnico pontifice Ro.viuente et ꝓſi-
dente ſiquid ꝯciliũ ꝫ ipſm decernere vellet.
❡ Secundus qñ duo vel plꝫs de papatu

contenderent et vnus eoꝝ:vel nullus ꝑſide
ret. ¶ Tertius qñ ſede vacante. Concilius
legitime congregatum ꝯ electione pape: vel
alijs arduis negocijs occurrentibus ſtatue
re vult:pro quoꝝ oĩum deciſione videnda
ſunt que ſcripta fuere ſ.in ti. qñ concilium
vlẽ celebrandum ſit per to. Ꝯ eandem fe
re ſententiam afferunt: licꝫ gñal'r magis lo
quant̃. Sed quoad primum ſtatum:q2 oĩus
ſcribentium concors ſententia hꝫ ꝙ Papa
vnicus a duabus partibus Cardinaliũ con
corditer electus:ab aliquo impugnari:iudi
cari:vel ꝯ ipſm aliquid excipi non põt: niſi
forte de crimine hereſis.extra de ele. li.⁊ in
.c.vbi periculus.eo.ti.lib.vj. quotqꝫ ipſe tũc
iudicet oẽs ⁊ a nemine iudicet̃.ix.q.iij.cun
cta per mundum.⁊ c.alioꝝ.⁊.c.nemo:cum
concor. Conſideratis hijs que ſ.in ti. ꝑcedẽ
ti pro eo repoſita fuere. Dñi videret̃ ꝑma
fronte:ꝙ ꝯcilium ſ. papam eſſe non poſſit:
nec quicꝗ ꝯ eum:aut ꝯ alios attentare, nec
ſe ꝯgregare valeat,cum papa de quibuſcunqꝫ
arduis cauſis:ẽt fidem ⁊ vlẽm ſtatus eccle
ſie ꝯcernentibus ſe impedire:eaſqꝫ expedire
poſſit:put ſ. late deductum fuit. Pro qua q
dem ꝯcl'one facere vr̃ tritum ⁊ vulgare il
lud adagium ẽt ruſticis ⁊ femellis bene no
tus ⁊ familiare:ꝙ papa põt oĩa:ſed ꝯ ꝑmiſ
ſa opponit̃ ſtatim ꝙ imo ꝯcilium ⁊ ſic vlis
eccl'ia ſit ſ. papam ẽt vnicum,q2 papa homo
eſt corruptibilis ⁊ peccabilis: ⁊ qui quoti
die peccat.xxi.di.c.nunc aũt. ⁊ ꝓbat̃ exem
plo bti Petri:qui ⁊ Xp̃m ter negauit:⁊ cõ
uerſos iudaiçare premiſit: cui paulus in fa
cies reſtitit.ij.q.vij.paulus. Et nemo negat
quin papa hereticus concilium habeat iudi
cem ⁊ ſupiorẽ.xl.di.ſi papa. Ergo pꝫ ꝙ con
cilium ſaltem in hoc ſit ſ. papã. Si ergo ali
quo caſu concedit̃ concilium eſſe pape iudi
cem ⁊ ſupiorem ſequit̃ ⁊ intrepide dici po
teſt. Nihil detrahendo dignitati veri: vni
ci:⁊ catholici pontificis vniti cũ vli corpo
re eccleſie:concilium eſſe ſ. papam:q2 limita
ta cã limitatos parit effectus: vt hr̃ in.l.ita
aũt.in prin.ff.de admi.tuto. ⁊ in cle. ne ro
mani.§ ſi.eo.tñ prouiſo.de elec.vbi per Jo.
de imo. Concludeñ.igit̃ vr̃ in hoc ꝑmo ſta
tu eccl'ie,ꝙ li papa ſit vnicus et a duabus
partibus Cardinalium electus. Tñ ſi defi
cit et ſeipm a mẽbris ſuis vlis eccl'ie ſegre
gat aliquibus caſibus iudicari põt a conci
lio et ei ſupponit̃. ¶ Primus ergo ⁊ princi
palis caſus,(quem nonnulli fecerunt vni
cum)erit:qñ papa eſſet hereticus: q2 tũc cõ
munis oĩum theologoꝝ et canoniſtaꝝ ſcho
la dicit,ꝙ ſi papa deꝑhendit̃ a fide deuius
(vt verbis tex.in.d.c.ſi papa:vtamur) Cõ
cilium gñale ꝯ eum ꝯgregari põt. Uno ex il
lis modis quos ſ. tradidimus. Cum de ipſi
us congregatione tractaremus .·. Et ab ipſo
concilio iudicari:ac ſi pertinax et impeni
tens fuerit deponi:et de ſede apl'ica deturba
ri poterit,per illum tex.que2 totus mũdus
alle.in.d.c.ſi papa.xl.di.qui in hac materia
vr̃ eſſe principale carocium. iuncta eius gl.
in ver.a fide,que pleroſqꝫ,excellentiſſimos
doc.nimis papalis dignitat' ſtudioſos:mul
tum laborare fecit:atqꝫ ita interdum allu
cinauit:vt cum ipſam al'r confutare nõ poſ
ſent:auſi fuerint dicere:eã eſſe falſam:⁊ cõi
ter a doctoribus reprobatas. De qua tñ al'r
pro ṽitate ſentiendum eſſe ſ. clariſſime de
monſtrabit̃,ſupraſcriptam aũt ꝯcl'ones ꝙ.ſ.
concilium gñale ſit iudex competẽs: vbi he
reſis vel hereticum crimen pape impingit̃.
ꝓbat tex.xvij.di.in.c.concilia.§.hinc etiam.
Reddendo rõnem quare Papa a nemine
alio iudicet̃. Sed ptãti tñ ⁊ iuriſdictioni
dei et concilioꝝ ſubſit:q2.ſ.poteſtas ipſa pa
palis a deo ꝑ. Et deinde a venerandis con
cilijs emanauit. Ibi ſcientes ꝙ eius ſedi pri
mum ap'ri petri meritũ. Deinde ſecuta iuſ
ſione dñi:concilioꝝ venerãdoꝝ auctoritas
ſingularem in eccleſijs tradidit poteſtates.
Nec antedicte ſedis antiſtitem minoꝝ ſub
iacuiſſe iudicio. Ad hec ſereniſſimus Rex,
deo inſpirante rñdit ſynodalis eſſe arbitrij
in tanto negocio ſequẽda ꝑſcribere ⁊c. hãc
etiam ſententiam firmare vr̃ tex.ij.q.vij.§.
item cum balaam. et.iij.q.vj. dudum. vbi
glo.fatet̃ ꝙ concilia ſaltem ſc'dario primatũ
dederunt Ro.eccleſie:licꝫ principal'r illud ac
ceperit a xp̃o.xxj.di. q̃uis. et.xvij. di.§.hinc
etiam. Et hoc idem tenent ⁊ ſequunt̃ doc.
oẽs in.d.c.ſi papa. in.d.§.hinc ẽt i.c.in fidei
fauorem.de hereti. in.vj.in.c. ſignificaſti. et
in.c.li de euitãda.de elec.et alibi ſepiſſime.
Quinimo Archi. Jo.an. Gemi.et alij poſt
eos in.d.c.in fidei:dicunt ꝙ papa in cõcilio
et apud concilium non tñ de mãifeſta, ſed
etiam de occulta hereſi accuſari põt: fauore
fidei:extra quã non eſt ſalus. xxiiij.q.i.alie
nus.c.q2 ex ſola.et.c.quicunqꝫ. et.xciij. di.c.
qui cathedram. Nõ tñ intelligit Archi.de
hereſi tal'r occulta,que ꝓbari poſſit.C.de ap
pel.l.eos.q2 qꝺ ꝓbari põt: dici põt manife
ſtum.

ſtum.xj.q.iij.coꝝ.ʒ aliqñ illud ẽt dicat oc-
cultum,qḋ quinqȝ perſone ſciunt. de peni.
di.i.§.eӡ.verſi.filiam ſm Jo.an.ibi. ¶ Qḋ
intelligit veꝝ Gemi.Si papa eſſet incorri-
gibilis.ſm glo.in.d.c.ſi papa:qꝛ ſi non eſſet
pertinax:vel impenitens ſed eſſet paratus
ſe corrigere:ꝛ errorem ſuum abiurare: non
poſſet etiam de hereſi accuſari vel deponi.
xxiiij.q.i.aperte.in.c.agit.ꝛ melius.xxiiij.q.
iij.dixit apłs.Ubi dr̄:ꝙ qui ſententiam ſuã
q̄uis falſam atqȝ pverſam nulla pertinaci
aioſitate defendunt:pſertim quã non auda
cia ſue pſumptionis pepererint. Et qui pa-
rati ſunt ſe corrigere ꝛ corrigi.Nõ ſunt in-
ter hereticos deputandi.Sed ꝯ hec ꝛ pmiſ
ſam ꝯclõnem ſtatis ꝛ fortiſſime opponi vr̄.
de tex.ꝛ his que leg.ꝛ no.in.c.nunc aũt.xxi.
di.Ubi hr̄ ꝙ quum Marcellus papa in tẽ
plo paganoꝝ Idolis thurificaſſet.Et ꝯciliũ
gnale:tpe Deocletiani ꝛ Maximiani Au-
guſtoꝝ aduerſus eum congregatum fuiſſet:
atqȝ de hoc inqreret.Et idem Marcellus
hoc confeſſus fuiſſet.Nullus tñ coꝝ q erãt
in concilio:auſus fuit ſententiam idolatrie
vel hereſeos ꝯ ipm ꝓferre: ſed vniuerſum
concilium ei ſepiſſime dicebat.Tuo ore iu-
dica cãm tuam.Non noſtro iudicio.Et ite
rum noli audiri in nr̄o iudicio,ſed collige
in ſinu tuo cãm tuam. Item qm̄ ex te iuſti
ficaberis:aut ex ore tuo cõdemnaberis. Et
iteꝝ dicebant ei.Prima ſedes non iudica-
bit a quoq̄ȝ.Ad qḋ ꝯrium Rñd.gl.in ver.
marcellinus.in ſi.Et ſm ipſam conciliũ ic-
circo Marcellinum confeſſus de hereſi nõ
depoſuiſſe.Qꝛ paratus erat corrigi:vnde i
quit ipſa:ʒ papa vel alius ſit hereticus. Si
tñ paratus eſt corrigi non deponit̃.xxiiij.q.
iij.dixit Apłs,vel ideo hoc fuiſſe dicit:qꝛ co
actus a paganis hoc fecit.l.di pſbyteros.ſed
q̄uis iſta gl.innuere videat̃,ꝙ ſi Marcelli-
nus ꝑtinax vel ipenitẽs meticuloſe:aut vo-
luntarie diis gentium thurificaſſet:potuiſ-
ſet a concilio iudicari,atqȝ deponi.Tñ(iu-
dicio meo)non rñd.ad qõnem ꝓpoſitam:
vbi Gemi.dicit.ibi:ꝙ Lauꝛẽ.improbat di
ctam ſcḋam ſolõnẽ.Dicens ꝙ illud.c.dixit
apoſtolus:ds intelligi de his qui cõmittũt
hereſim ignoranter: vel qꝛ non intelligunt
id qḋ credunt fore hereticum.Unde Papa
Marcellinus non potuiſſet pp hoc excuſa-
ri.Quare dicit ipſe:ꝙ illud qḋ cum eo fa-
ctum fuit:fuit potius ex diſpẽſatione ꝯcilij
ſm Lap.Dicit aũt idem Gemini.ꝙ dicta

ſolõ non vr̄ vera:qꝛ imo qualitercunqȝ cõmi-
ſiſſet hereſim:ſi paratus erat corrigi: nõ de
buit vt hereticus damnari.d.c. pſbyteros.
l.di.in ſi.Et.i.q.vij. maximum.xvij.di. nec
licuit.Et ſic glo.ſm eum remanet vera.Sȝ
nec iſta qdem dicta tollunt contrarium,de
quo ẽ.qꝛ aliud eſt dicere quare hoc non fece
rint:aliud eſt querere nunqd hoc facere po-
tuerint.Et ppea idem Gemi.hoc aiaduer-
tens.Queſitum iſtud formalr̃ ſoluendo.in
d.c.ſi papa.xl.di.dicit:ꝙ qdam aſſerunt:ꝙ
concilium noluit cõdemnare Marcellinũ.
Tamen ꝙ ipm cõdemnare potuiſſet:ſi vo-
luiſſet.Dicit aũt ipſe:ꝙ hec ſolutio non eſt
bona:nec congruit tex.ibi. Et ideo Aug.di
xit ſm eum:ꝙ dicti epi ibi nõ potuerũt eus
condemnare:nec ẽt debuerunt qꝛ ſponte cõ
feſſus fuit errorem ſuum. Et ppea non de-
buit deponi:qꝛ tunc demum deponendus
eſt papa,qñ ꝑtinaciter perſeuerat in errore
ſuo: ꝛ conatur talem errorem approbare.
xxiiij.q.iij.dixit apłs: ſed ſi paratus eſt cor-
rigi,tunc non eſt deponendus:vt.d.c.ſi pa-
pa.Et ita quoad ſolõnem pdcãm reſidet ẽt
idem Gemi.Qui pro maiori intelligentia
huius articuli.in.d.c. nunc aũt pmittit ad
intellectum glo.ibi quam ſemper dicit fuiſ-
ſe intricatam:ꝙ legit̃ in Cronicis:ꝙ cum
Marcellinus papa thurificaſſet idolis con
gregato concilio Rome. In conſpectu oĩus
confeſſus fuit errorem ſuum: dicens ſe pa-
ratum eẽ obedire:ꝛ facere qcquid illi pr̃es
imponerent.Qui cũ dixiſſent ei: tu ꝓprio
ore te iudica.Idem Marcellinus ſtatim di
ctauit contra ſe ſententiã dicẽs.Ego Mar-
cellinus ob ſcelus idolatrie: qḋ idignus cõ
miſi.iudico me deponendũ : anathematiço
etiam quemcũqȝ q tradiderit corpus meus
ſepulture.Et ſtatim pergens ad Deocletia
num vltro ſe ꝓfeſſus eſt eẽ chriſtianum:ꝛ ca
pitalem ſuſcepit ſentẽtiam:cuius corpus p.
xxx.dies.iacuit inhumatũ. Poſtea vo bea-
tus Petrus apparuit Marcello qui ei ſuc-
ceſſerat ꝛ pcepit vt corpus Marcellini ſepe
liret iuxta ſe ꝛ ita illḋ ſepeliuit iuxta pedes
beati Petri ꝛc.Quicqd aũt dictum fuerit.
Mihi vt veꝝ fatear adhuc nõ ſatiſfacit iſta
rñſio.Quia videre neſcio quõ per hoc tol-
latur cõtrarium illius tex.in.c.nũc aũt.In-
quantum conciliũ ibi iudicare noluit,ſed
ſententiam ad ipſum Papam:vt ſeipm iu
dicaret remiſit: tanq̄ȝ concilium hoc facere
non poſſet.Et hoc contrarium corroborat

tex.in.c nemo.i.c.alioꝝ. i.c.facta ſubditoꝝ. ⁊ quaſi per to.ix.q.iij. vbi dr̃ ꝙ papa a ſolo deo iudicat̃. Hec bene ⁊ directe rn̄det̃ ad tex.in.d.c.nūc aūt.dicēdo non ꝯdemnauit concilium Marcellinum:q2 non erat perti nax in hereſi:q2 confeſſus fuerat errorē ſuū, ⁊ q2 fuerat coactus:q2 ſi concilio hoc cōſtabat,⁊ ꝯ̄ Marcellinum iuriſdictiōem habebat. Quare non abſoluit ⁊ liberauit ipſū: vel ſi non conſtabat:quare non ꝯdemnauit ipſum. Cum in confeſſum nulle ſint partes iudicis niſi in ꝯdemnando.ff.ad.l.aquil.l.ꝑ inde. Uel ſaltem quare non indixit ei abiu rationem hereſis ⁊ erroris ſui:extra de heretici.ad abolendam.cum ſi.⁊ quare ſententiam ad ipſummet remiſerunt patres illi: ſi eum iudicare vel abſoluere poterāt. Quibus cum plene per doc.nō rn̄deat̃. Adhuc vr̃ tex.ille.⁊ eius ꝯ̄rium obſtare ꝯ̄ ꝯclōnem ſupraſcriptam,ꝙ.ſ.papa a concilio ſaltes in cā hereſis iudicari poſſit ꝯdemnari:atqꝫ deponi. Et ꝓpterea doc.hinc forte ſumpta occaſione:dubitant. Nungd hoc acciderit ex eo:ꝙ aliqui dixerunt:ꝙ lꝫ concilium de hereſi pape inquirere:cognoſcere ⁊ ſe informare poſſit. Tn̄ ſententiam ꝯdemnatoriam ꝯ̄ eum ꝓmulgare non pōt:per illū tex.in.d.c. nunc aūt.⁊ per iura de qbus ſ̄.in.c. cuncta per mundum.in.c.nemo.in.c.alioꝝ. in.c.facta ſubditoꝝ.⁊ quaſi per to.ix.q.iij. Quoꝝ conſyderatione Archi. ⁊ alij poſt eus in.c. in fidei fauorem.de hereti. in.vj. Querunt an papa.poſſit de occulta hereſi accuſari. Et quis tunc ſit iudex pape:cum reperit̃ hereticus publicus vel occultus. Et dicit ipſe ꝙ accuſari poterit:⁊ ꝙ concilium gn̄ale dūtaxat erit cōpetens iudex pape:vt expſſe legit̃. xvij.di.§.hinc ēt.vſ̄.ad hec sereniſſimus.ij. q.vij.§.item ſi accuſatus.alias vſ̄.cū balaā. ¶ Et ſubdit ſciēdum eſſe:qd̓ Hug.ſcripſit. in.c.in ſynodo.lxxiij.diſt.ꝙ ēt Cardinales pn̄t deponere papam pp̄ hereſim. Sed dic̃ ꝙ hoc iure aliquo non ꝓbauit. Et ideo dic̃ ipſe ꝙ nō recedit ab eo qd̓ plene dr̃ in.d.§. hinc ēt.vſ̄.ad hec. Et ad ꝯ̄rium de.d.c.nemo.cū concor.ꝛ̄.ꝙ illud.c.loqtur de Papa fideli ⁊ catholico: non de heretico, ⁊ ſic non obſtat ſm̄ eū. Poſtea v̓o ſubdit: ꝙ quis tale crimen ꝓbet̃ in concilio ꝯ̄ papā:ꝙ vr̃:concilium non debere ipm̄ ꝯdemnare: ſed ipſemet papa ꝯ̄ ſe ſententiam habeat ꝓmulgare.d.c.nūc aūt.xxj.di. Quis ipſe credat ꝯtrarium,ꝙ.ſ.imo ꝯcilium ipm̄ ꝯdemnare poſſit. Et hoc ſm̄ eum clare colligit̃ ex Halle.c.ſi papa.iux̃ ſi. Immo indubitanter hoc verꝫ eſſe affirmat. Hoc idem referunt ⁊ ſequunt̃ Jo.an.⁊ Gemi.ibi. Quos ſimpliciter ſeqtur Philippus franchus. ⁊ ides tenere vr̃ glo.in.d.c. nemo. in ver. neqꝫ ab oi clero.in ſi.dum arguit ꝯtra papam ꝙ orbis maior eſt vrbe.xciij.di.legimus. Sed ⁊ glo.quam pro ꝯtraria alle.Gemi. hoc conſtantiſſime dicit.ij.q.v. mandaſtis. in ver. potuiſſis. Que formalr̃ dicit ꝙ papa a nullo iudicari pōt.ix.q.iij.alioꝝ: nec ēt ab vniuerſali cōcilio.xvij.di.§.hinc ēt.ꝓterqꝫ de hereſi.xl.di.ſi papa. Alle.ēt idem Gemi.ꝓ cōtrario.glo.in.c.ſicut inqt.ij.q.vij.ſed illa gl. loqtur de cōcilio ꝓuinciali. Et in eo ꝙ facit mentionem de concilio gn̄ali:vr̃ tenere poſtrem ſententiam affirmatiuam de qua ſ̄.dū arguendo dicit ꝙ concilium gn̄ale iudicat de papa i his in qbus ipſe pōt iudicari. Ergo inqt ipſe ⁊ concilium Metropolitanus iudicare pōt de ipſo Metropolitano. Adducit ad hoc Inno. in loco peregrino hoc eſt in.c.ex parte,il.i.de vbo.ſigni. ⁊ dicit ipſꝫ tenere ibi.opi. Archi.ꝙ.ſ.concilius iudicet ꝯtra papam in cā hereſis. Sed iudicio meo hoc nō dicit Inn. imo potius ꝯ̄riū innuere vr̃:quem ēt ſimplr̃ ibi.refert Jo.an.⁊.d. Cardi. Nam ibi formalr̃ inqt idem Inno. ꝙ ſi pape crimen obijcit̃ nullus de hoc poteſt cognoſcere.ix.q.iij. facta ſubditoꝝ. ⁊.c. alioꝝ. Niſi de hereſi.xl.di.ſi Papa. Et ſubdit ꝙ de ſentētijs ipſius:nullus niſi ipſemet cognoſcit.ix.q.iij.ipſi ſunt.⁊.c.nemo cū ſeq. Et ſic ꝑ hec dicta videret̃,ꝙ Inno. potius inclinaret.in opi.contraria.ꝙ.ſ.lꝫ concilius ſit iudex in cognoſcendo,non tn̄ in decidēdo et ꝯdemnando. Et q̄uis ides Gemi. in d.c.in fidei.dicat ſe rn̄diſſe ad tex.contrarium.d.c.nunc aūt. Tn̄ iſta ſua rn̄ſio:vt ſ̄.dixi:non tollit contrarium nr̄m. ¶ Et propterea:ego:ſaluo ſemper meliori iudicio:ad tex.d.c.nunc aūt. Alr̃ rn̄deres volendo tollere eius contrarium. Nam in ꝯ̄tum dicit ꝙ nullus exiſtentium in concilio auſus fuit contra Marcellinum papam ꝓferre ſentētiam:ſed ꝙ oēs ei ſepiſſime dicebāt:tuo ore iudica cām tuam:non nr̄o iudicio. Diceres ego ꝙ ille tex.pp̄ hoc non ꝓbat ꝙ concilius dixerit ſe non eſſe iudicem in cā Marcellini: ⁊ ꝙ ſententiam contra ipm̄ ꝓferre non poſſet. Sed bene ꝓbat ꝙ de iudicio mentis ⁊ intentionis:qd̓ ſoli deo qui eſt ſcrutator

cordium

cordium innoteſcere pōt:eiqȝ ſoli reſeruat:
ipſi cognoſcere nec iudicare poterant. Et ꝓ
pterea cum ipſe Marcellinus ſecreti ſui cō
ſcius: melius intelligeret ꝛ ſciret quo aīo ꝛ
qua intentione thurificauerit. Nunqd. ſ. ꝑ
impſſionem ꝛ violentiam ſiue per metum
qui cadere potuerit in Conſtantem pōtifi-
cem. An vero mente corrupta: deprauata ꝛ
in fide orthodoxa vacillante hoc feciſſet. Di
cebant ei tuo ore iudica cām tuam. Ac ſi ei
dicerēt iuxͣ pſalmographū pſal. 50°. ibi qm̄
iniqtates meā ego cognoſco: ꝛ pctm̄ meū ꝯ
me eſt ſemꝑ ꝛc. Qm̄ tu hoc melius cogno
ſcis. Dic tu ꝑus iniqtates tuas: vt in ꝯſpectu
dn̄i iuſtificeris: ꝛ nos poſtea ex ore tuo te
iudicabimus, vel ex ꝯfeſſione tua iā iudica
tus eris: ꝓ q̄ ſenſu facit tex. de peni. di. i. iu-
dicet ſeipm̄ hō. Nō qdem hȝ in ſe nāles ra-
tionem ꝛ eqtatem: ꝛ ſic poſſet ꝓcedere ſolo
Hugo. ꝛ glo. ibi dū dicunt: ꝙ paratus erat
corrigi, ꝛ forte dicebat ſe volūtarie nō ſacri
ficaſſe diis pagāoꝝ: nec ꝓpoſitū chrianū mu
taſſe. Sed ꝙ qcquid fecerat metu mortis ꝛ
per impſſionem fecerat. Et ꝓpea dicebat cō
cilium eidem Marcellino. Uide tu ipſe qd
ꝓmerearis: qꝛ de corde ꝛ intētione tua, nos
iudicare non poſſumus. Pro quo bene fa-
cit tex. de peni. di. i. in. d. c. iudicet ſeipm̄ ho
mo. Et dcm̄ apli ad Titum. iij. c. ibi. hereti-
cum hoīes poſt primam ꝛ ſcdam correctio-
nē deuita ſciens qm̄ ſubmerſus eſt, ꝛ eiuſ-
modi eſt: ꝛ delinqt. Cum ſit ꝓprio iudicio cō
demnatus: ſm̄ quem plane poteſt intelligi
dicta expō: facit qđ voluit gl. in. d. c. nūc au-
tem que dicit ꝙ ſententia ꝓlata a Marcel-
lino: cum declarauit ſe deponendum, ꝛ ana
thematiçauit corpus ſuum ſepelientes. Nō
fuit ſententia: qꝛ par in parem non hȝ impi
um extra de ele. innotuit. Sed potius fuit
quedā interꝑtatio vel dclaratio mētis ſue.
Nam non dixit ipſe: ego meipſum depono.
Quia ita iudicaſſet in cā ꝓpria. qđ regulr nō
lȝ maxime in foro contentioſo. C. vt. ne. lice-
at ſine iudi. aucto. in rubro ꝛ ī nigro: ſed di
xit me deponendum iudico, pro iſta inter-
pretatione mirabilr facit tex. xvij. di. c. con-
cilia ſacerdotus. vſ. ſymachus papa. vbi pȝ
ꝙ concilium Symachum papam abſoluit
ab impetiōe quoꝝdam in qbus accuſabat.
Sed quoad occulta delicta: que ſibi impu-
tabant. Concilium remiſit eum iudicio di
uino. Et iſtud mirifice comprobat per vba
Pauli apli ꝑ° ad Corinth. 4° cap°. Ibi mihi

aūt pro minimo eſt: vt a vobis iudicer, aut
ab humano die. Sed nec meipm̄ iudico, ni
hil enim mihi conſcius ſum: qui aūt iudi-
cat me: dn̄s ē ꝛc. Ecce ergo ꝙ Paulus apo
ſtolus tria iudicioꝝ gn̄a ſ. delictis occultis
tangit. vȝ. Judicium hoīum alios iudican-
tium. Judicium ſuiipſius. Et iudicium dei
qđ eſt īfallibile: et per qđ in ꝟitate: iudicio:
ꝛ iuſtitia nos oēs iudicat. ¶ Per que apte
pȝ ita intelligi debere illa iura: que dicunt
iudicia pape ſoli deo reſeruari. Hoc idē ſen
tit glo. in. c. ſiqs pecunia. lxxix. di. in ꝟſic. ſed
quid ſi dum vxor tua ꝛc. Dum dicit ꝙ ſi ē
occultum vel reuocet in dubium: non ē cogē
dus papa ſtare iudicio alicuius: imo excipe
pōt. Dn̄s eſt qui me iudicat. ix. q. iij. alioꝝ.
Si aūt certus eſt: ꝙ ſit eius vxor tenetur ei
reddere debitū: niſi mulier iduci poſſit ad
ꝯtinētiā obſeruādā: vel abrenūciabit papa
tui, ꝛ ſatiſfaciet vxori ꝛc. Cōſeqnter aūt ad
illud qđ dicit tex. ibi. Et iteꝝ dicunt. Pria
ſedes nō iudicabit a quoqȝ. Rn̄deri poteſt
ꝙ concilium ꝓtulit regulam: ꝙ. ſ. de occul-
tis criminibus pape: et que ꝯſiſtunt in aīo
non eſt temere iudicandum: qꝛ ꝓ papa: ꝛ ſe
de apſica: que papam: Cardinales: et cleꝝ in
ſe continet: ꝑſumit: ꝙ errare non poſſit: qꝛ
xp̄s ꝓ fide petri orauit. Matthei. xvj. c. vbi
beatus Cyrillus ſ. illo ꝟbo. ¶ Et porte infe
ri non ꝑualebunt aduerſus eā. Dixit: ꝙ ec
cleſia apſica Petri ab oī ſeductione et here
tica circūuentione inuiolata manet in fide
pleniſſima et auctoritate Petri. Et ꝓpea di
xit gl. in. c. quicunqȝ. xxiiij. q. i. ꝙ non credit
eccliam Ro. errare poſſe: qꝛ deus hoc nō ꝑ-
mitteret. ar. in. c. a recta. et in. c. pudēda. ea.
cā. et. q. Orauit. n. Chr̄s ꝓ Petro. i. ꝓ ecclia
ꝑdicta. Ne deficeret fides ſua. xxj. di. c. i. ī ſi.
Non tn̄ dȝ hoc intelligi de fide ꝑſonali Pe
tri | qꝛ: vt ſ. dcm̄ fuit | ipſe plerūqȝ errauit. Tū
Xp̄m negando. Tum xp̄icolas iudaiçare fa-
ciendo. Vn̄ paulus ei ꝓp hoc in faciem reſti
tit. ij. q. vij. paulus. Sed illud intelligi dȝ de
fide ecclie ſue: cui ipſe ꝑerat: qꝛ ipſe Salua-
tor et Redemptor nr̄ ſuoꝝ voluntate non
fraudabit: vt dicit glo. in. d. c. qđcunqȝ. Et
ſic non dȝ intelligi de ꝑſona pape tm̄: qꝛ pa-
pa, vt hō: quotidie peccat: vel peccare pōt. d.
c. nūc aūt. xxj. di. lȝ ecclia Ro. ſeu ſedes apo-
ſtolica ſic vt ꝑmittit vnita peccare nō poſ-
ſit: qꝛ deus hoc non ꝑmitteret: vt no. Jnn.
in. c. i. de ſum. tri. et fide catho. ¶ Ad tex. in
d. c. nunc aūt. §. item in eodem ꝟſi. ſed cum

quodam tpe. Ubi dr̄ q̄ cū qdam mali ru-
mores ſurrexiſſent ꝯ Syxtum Papam. Et
in concilio: vbi Ualentinianus intererat:
dictum fuiſſet: q̄ non erat licitum dare ſen
tentiam aduerſus pontifices: z q̄ ppea ides
Impator ſurrexit: z in arbitrio pfati ponti
ficis tribuit iudicare iudicium ſuum. Rñ-
det prout Sꝙ. s. illi mali rumores erant de
peccato occulto z eides Pape tātummodo
cognito: ſi qd̓ erat. Et ppea Impator cū ali'
pbari hoc non poſſet: illud remiſit ꝯſciētie
eiuſdem pontificis iudicanđ. Cum in hoc ſo
lum deum haberet vltorem: vel aliter dici
poſſet: q̄ non fuit mir. Si Impator: q erat
laycus: non iudicauit ꝯ Syxtum. Quia lay
ci non pñt de eccłia: vel clericis: z minus đ
papa iudicare: extra de fo. comp. clerici. z. c.
cum non ab hoie. z. ix. q. iij. nemo cum con
cor. Ad tertio dici ēt poſſet: q̄ illa que op-
ponebant Syxto nō erāt heretica lia aut ta
lia crimina de qbus conciliū iudicare poſ-
ſet: maxime cum eēnt leues qdaꝫ rumores:
qui iudicem mouere non debent: niſi bene
fundati ſint z a pſonis grauibus z non ma
liuolis pcedant: extra de accuſa. qualr̄ z qñ
il. ij. cum ſimi. ¶ Et ſic per dictas rñſiões:
remanebit plana z ſine ſcrupulo ꝯclo ſupra
ſcripta. vꝫ. q̄ concilium erit iudex: z ſ. papā:
tā in cognoſcēdo q̄ꝫ i decidēdo. Quotienſ-
cunqꝫ de eius hereſi ſiue publica ſiue occul-
ta tractabiť. Hanc ꝯcłonem firmat Spec. in
ti. de accuſa. §. i. vſi. itē papa z Impator. vbi
dicit q̄ lꝫ papa z Imperator regulr̄ accuſa
ri non poſſint q̄ꝛ ſoluti ſunt legibus. extra
de conceſ. pbē. pppoſuit. C. de legi. digna vox.
xxi. di. nunc aūt. ix. q. iij. nemo. cum. c. ſequē.
Et quia hec ſunt duo magna luminaria ad
mundi firmamentum z regimen poſita. ex
tra de maio. z obe. ſolite. §. pterea. xcvj. diſt.
duo. Et ſunt duo dona a ſupna collata cle-
mentia. In auc. qño opoꝛ. epi. in prin. colla.
ij. Tñ Impator accuſatur coraꝫ papa de he-
reſi: ſacrilegio: z periurio: ac quolibet alio
graui crimine: z ab eo iudicať: extra de re
iudi. ad aplice. lib. vj. de homici. pro huma-
ni. eo. li. Item pro voto fracto: extra de vo-
to. lꝫ. z pro filibus. xv. q. iij. alius. ar. in l. i. z
ſi. C. de ſum. tri. z fide catho. z extra de iudi.
nouit. Subdit idem Spec. q̄ Papa de he-
reſi tm̄ accuſatur. xl. di. ſi papa. Et tunc vel
a ſynodo: vel a Principe accuſatur. xcvj. di.
ſicut quinis. z. c. nos ad fidem. vel ēt a cor-
pore fidelium. cente^m^ di. vbi nam. vel|vt in

quit ipſe|ſi ſummittit ſe alicuius iudicio. ij.
q. vij. c. nos ſi incōpetenter. ff. de iuriſdi. oi.
iudi. l. eſt receptū. alias nunqꝫ accuſatur: ſm
eum. d. c. nunc aūt. ¶ Idem firmat Hoſti.
in ſum. in ti. de hereti. §. qua pena. vſi. depo-
nitur. Ubi dicit q̄ hereticus ſiue ſit cleri-
cus: ſiue laycus, Papa: Impator: vel alius
inferior deponitur ab oi dignitate. xl. di. ſi
papa. xxiiij. q. i. qui ꝯ pacem. extra de here
ti. ad abolēdā. §. i. z. ij. z degradatus tradiť
curie ſclari: vt ibi. Et lꝫ p hereſi lex impōat
penam vltimi ſupplicij. C. de hereti. l. arria-
ni. quam mortem interptatur alia. l. ff. đ pe
nis. l. capitalium. vt illud vltimum ſuppli-
cium ſit ꝯcrematio. q̄ꝛ vt ibi dr̄, z viui con-
crematio dr̄ vltimum ſupplicium. Que tm̄
vera intelligit Hoſti. niſi incōtinenti poſt
dephenſionem: redire voluerint ad pniaꝫ:
alias aūt in carcerem detrudendi ſunt de
hereti. excōicamus. §. damnati. ¶ Rationē
aūt quare ppetuo carceri mancipentur: dicē
eſſe, q̄ꝛ ſi haberent liberꝫ aditum: z exitum:
timendū eſſet: ne alios corrumperent, put
etiam dr̄ de ſymoniacis. Cum Hoſti. con-
cordat. d. Jo. de turre cre. in ſum. ſua. de ec-
cleſia. lib. iij. c. viij. vbi dixit: q̄ ſi concilium
debita inqſitiōe facta Papam vē hereticū:
vel in hereſim plapſum inuenerit. Primo
dꝫ eum charitatiue admonere: vt hereſim
z errorem ſuū reuocet: ac fidei vitatem pu-
blice ꝯfiteatur: z fortaſſe expediens erit, dicē
ipſe ſibi certū terminū aſſignare. ſ. quem he
reſim ipſam abiuraret incontinenti z conti-
nuo. de hereti. ad abolendā. Qđ ſi hoc ſpō-
te fecerit. Concilium non poterit ſm eū gc-
qꝫ vlterius contra ipm papam facere: vt ex
preſſe dicit no. Hug. in. d. c. ſi papa. xl. di. in
ver. a fide deuius. Sed eo caſu ipſemet pa-
pa in foro ꝯſcie per ꝯfeſſorem ſuū aie ſue p-
uideri faciet de penitentia ſalutari. ar. xxj.
di. nunc aūt. Si vō ptinax eſſet z incorrigi-
bilis. Tunc Cardinales recedere debēt ab
eo: z ꝯgregato concilio pcedent ad ipſius
depoſitionem. ¶ Seu qd̓ magis ſibi place
re dicit: pcedent ad declarañ. q̄ ille non ſit
amplius papa: z ꝯñr declarabunt ſedē apo
ſtolicam vacare: z de nouo z catholico pō-
tifice ei puidendum fore. Quod ſi hereſis
ipſius non eſſet notoria: tunc|dicit ipſe|pce
dēt ei denūciādo q̄ ſe expurget z pfiteatur
z declaret fidē quā tꝫ: put dictū fuit ſupra.
¶ Ommiſſis igitur doc. alioꝝ auctoritati-
bus qui cōiter in hoc ꝯueniunt: qt. s. Papa

a concilio de hereſi iudicet: ⁊ hoc caſu ſit ſ.
Papam. Querunt .d. Petrus de monte. ⁊
d. Jo. de tur. cre. Que ſit rō ꝙ Papa ꝓ ſo-
lo crimine hereſis a concilio iudicari ⁊ de-
poni pōt. Et cōiter dicunt ⁊ ipſi ⁊ alij ſcri-
bentes: ꝙ rō eſt: qꝛ quāprimum eſt hereticus:
non eſt amplius papa: ſed eſt minor quoli-
bet alio chriano catholico. xxiiij. q. i. acacius.
vbi eſt glo. Et rō rōis eſt: qꝛ hereticus ipſo
iure eſt excōicatus. de hereti. excōicamus.
Et ſic ꝑciſus ⁊ ſeparatus reput ab eccl'ia: cu
ius caput erat: vnde cum ſit extra cōgrega-
tionem fidelium. de con. di. i. eccleſia. ampli
us nec caput nec membrum eccl'ie dici pōt.
Ergo non eſt mirꝫ ſi eccl'ia declarare pōt ta
le caput eſſe a ſe abſciſſum ⁊ tanꝗ inutile
⁊ pernitioſum dānare reijcere atqꝫ ꝯtēnere
iuxta Saluatoris nr̄i ſententiam. Matthei.
v. c. Si oculus tuus ſcandalizat te erue eum
⁊ abſcinde abs te ⁊c. Quod aūt Papa he-
reticus deſinat eſſe caput eccl'ie: pulchre oſtē
ditur ⁊ figurat Deutoronimij. xvij. c. vbi d'
electione Regis inqt. Dn̄s cum conſtitues
quem dn̄s deus tuus elegerit de numero
fratrum tuoꝝ. Non. n. poteris alterius gē-
tis hoīem Regem facere qui non ſit frater
tuus ⁊c. Per talem igit hereſis ſeparatiōes
nomen fratris ⁊ xp̄iani ammiſit, ⁊ oēm il-
lam dignitatem: virtutem ⁊ poteſtatē: quā
habebat ſoluendi ⁊ ligandi ꝑdidit: vt inqt
ſcūs Doctor 2ª ſcōe. q. xxxix. arti. iij. inducit
ad hoc text. Cypriani. vij. q. i. nouacianus.
vbi dr̄ qui nec vnitatem ſpūs: nec cōiones
pacis obſeruat, ⁊ ſe ab eccl'ie vinculo, ⁊ ſacer
dotum collegio ſeparat. Nec ep̄i ptātem ha
bere pōt nec honorem, facit tex. cum ſua gl.
in. d. c. acacius. in. c. qd aūt. ⁊. xxiiij. q. i. c. au-
diuimus. vbi dr̄. Si aūt in corde ſuo nouas
hereſim confinxerit: ex quo talia predicare
ceperit. Neminem damnare potuit. Quia
non pōt ꝓijcere queꝗ iam ꝓſtratus: ligan
di nanqꝫ vel ſoluendi poteſtas veris nō fal
ſis ſacerdotibus a dn̄o tradita ē. Ap̄lis. n.
dicturus quoꝝ remiſeritis pctā ⁊c. ꝑmiſit
accipite ſpm̄ ſcm̄: vt euidenter oſtēderet eis
qui ſpm̄ ſcm̄ non hꝫ. Peccata non poſſe te-
nere vel remittere. Porro ſpm̄ ſcm̄ nemo
niſi intra eccl'iam ⁊c. ⁊ facit. xxiiij. q. i. c. didi
cimus. vbi dr̄. didicimus oēs oīno hereti-
cos ⁊ ſciſmaticos nihil hēre poteſtatis aut
iuris. Et ꝑpea dixit glo. in. c. i. de ſciſma. in.
ver. firmitate. ꝙ eccl'ia que hꝫ Paſtorem he
reticum vel ſciſmaticū vacare intelligit: ex.

de ꝑſcrip. c. i. Unde non valerēt q̄ a tali ꝑla
to herentiū ꝑiudicium eccl'ie. xij. q. ij. ſiqua
de rebus. ¶ Retinet tn̄ papa vel ep̄s excōi
catus vel hereticus ea que ſunt ordinis: pro
pter caracterem impreſſum in aīa. ¶ Licꝫ
exequutionem non habeat: nec alteri dare
poſſit per tex. ⁊ no. per glo. ⁊ doc. in. c. ſi. de
ordi. ab ep̄o. qui. renūcia epiſco. Ponit ſcūs
Doc. 2ª ſcōe. q. xxxix. arti. iij. ¶ Dixit tamen
do. Jo. de tur. cre. ꝙ ꝓp̄e loquendo Papa
non dr̄ deponi a ꝯcilio ꝑp hereſim: ſed ma-
gis declarat depoſitus ⁊ amplius non eſſe
papā: cum oſtendit: ꝙ in hereſim fuerit col
lapſus: ⁊ icorrigibilr ꝑſeuerat in ea. ¶ Idē
dixit. d. Petrus de monte in. d. ſuo trac. 2ª
ꝯdōne. vl̄i. ⁊ ſic talis ſentētia eſt declaratio
iam priuati. Sed idem dicere poſſemus re
ſpectu cuiuſlibet ſententie a iure ꝓmulgate
contra quoſcunqꝫ delinquentes. Nec p iſtō
motiuum tolli pōt. Quin ꝯcilium hac caſu
dicat iudex cōpetens pape heretici, ſiue illa
ſit ſententia ꝯdēnatoria: ſiue ſit declaratio
incurſus eiuſdem condemnationis. Quia
vtroqꝫ caſu hoc ſpectat ad iudicem: ꝓut col
ligit in illo qui incidit in canonem late ſen
tentie: a iure ꝑp violentam manuū iniectio
nem in clericum. Quia ls cenſura ſtatim li
get: ⁊ ille ꝑcutiens dicatur excōicatus. xvij.
q. iiij. ſiquis ſuadente diabolo: tn̄ regritur
propꝛij iudicis eccl'iaſtici declaratoria pene
⁊ cenſure incurſe: vt eſt pulchra glo. ⁊ ibi ꝑ
Abba. panor. in cle. p̄nti. de cenſi. in ver. cō-
ſtiterit. ⁊ in clemen. ij. de pen. in ver. conſti
terit. ⁊ vtrobiqꝫ per doc. Ponunt Mo-
derni in. c. ij. de ſponſa. adeo ꝙ talis decla-
ratoria ferri non pōt ſine partis citatione.
Alias aūt ſententia illa declaratoria incur
ſus cenſure eccl'iaſtice a iure ꝓmulgate eēt
nulla: partis citatione non ꝑcedente no. per
Jmo. poſt Zabare. in. c. extirpande. de ꝑbē.
Ponit Frāci. de Aretio ꝯſilio ſuo. cxv. in
xi. col. vbi. d. regulam multū dilatat. Et Fe
linus in. c. Rodulphus. in antepe. col. i vl̄i.
citat ēt pars. de reſcri. vbi hoc limitat: quo
ad citationem declaratorie ꝑdicte. Et dicās
glo. intelligit tribus modis diuerſimode ꝓ
cedere. Primo qn̄ factum ꝑp qd quis dr̄ ex
cōicatus hꝫ diſcuti: ⁊ ita loquuntur. d. glo.
ſm̄ eum. Quia alias dicit ipſe, poſt. d. Frā-
ciſcum. vbi ſupponit delictum pro indubi-
tato ꝑp qd quis declaratur excōicatus. Tūc
non eſt opus citatione. alle. Ludo. Ro. cōſi.
cccxxxij. incip. i caſu ꝑmiſſo. ad ſi. īducit. c.

repꝛehenſibilis. de appel. quem tex. ad hoc no. Abb. ꝛ Moderni ſm eum. Et ita intelligitur. Rota. de ſen. excō. deciſ. xxj. in anti. incipit. Si petat. ꝛ deciſ. iij. in no. eo. ti. dum dicit: ꝙ is ordiarius: qui eſt canonis executoꝛ debeat parte citata: cum cāe cognitione: ſūmarie tñ ꝓcedere ad declarandum aliquẽ incidiſſe ſententiam canonis: ſiquis ſuadēte diabolo: pp violentam manuum iniectionem in clericum: ad hoc vt publice excōicetur: ꝛ euitet a xp̄i fidelibus. Tñ non reqrit litis conteſtatio circa hoc. Qꝛ nihil petitur adiudicari vel auferri. ¶ Secundo intelligunt dicte glo. niſi declaratoꝛia fieret ſuper exceſſu notoꝛio. Quia tunc non eſſet opus citare excōicatum. tex. ē in. c. peruenit. ij. i. de appel. vbi per Abba. ꝛ Philip. ꝛ per eūdẽ Abb. in. c. parrochianos. in. i. col. de ſen. excō. Tunc tñ fit denunciatio: vt excōicatio īnoteſcat his qui neſciunt factum eſſe notorium. ¶ Predicta tñ limitatio ꝓcedit vbi certum eſſet nullam iuſtam excuſationē excōicato cōpetere: vt no. per Abba. ꝛ doc. in. c. veſtra. de cohabi. cleri. ꝛ mulier. ꝛ in. c. accepta. in. ij. col. de reſti. ſpo. Secus igit eſſet: ſi aliqua legitima excuſatio eidem excōicato cōpeteret. Et idem dici poſſet in p̄cedenti fallentia eadē rōne, vnde dicebat Guliel. in. d. cle. p̄nti. ꝙ licet factum ſit notoꝛiū: tñ pars eſt citanda: qꝛ multa dñr notoꝛia, que non ſunt, vt dr in. c. ad nr̄am. ij. iij. extra de iureiur. ꝛ idē dixit Imo. in. d. cle. p̄nti. poſt Guliel. in penul. col. ¶ Tertio fallit. d. regula niſi dubium eſſet de fuga citandi, qꝛ tūc omiſſa citatione declarari poterit excōicatus. no. Abb. in. c. cum nō ab hoīe. de iudi. vbi ēt ponit an ꝛ qñ aliqd dicat notoꝛius: modo p̄miſſo. ¶ Ponit ēt Gemi. in. c. i. §. ſi. in penul. col. de homi. lib. vj. vbi dicit ꝙ citatio regulr̄ omittit vbicunqꝫ pp eam induceret impunitas criminis. no. Bal. in. l. conſentaneum. vñ. Quero vna cū Butrigar. C. q̄uo ꝛ qñ iudex. ¶ Dicens ꝙ iſto etiā caſu recipi poſſent teſtes parte non citata. Et hoc eſſe dicit ſpāliſſimum. Ne de fuga īſtruat reus. Dixit idem Bal. in. l. cunctos populos. C. de ſum. tri. ꝛ fid. cath. in lectura: ꝙ non eſt neceſſe ꝙ edictum p̄ueniat ad eū qui eſt ſuſpectus de receſſu. alle. Inno. de exceſ. p̄la. ex lr̄is. vnde Saly. ēt in. l. abſentes. C. de accuſa. Dixit ꝙ Moderni iudices habita informatione a teſtibus de crimine incipiunt a captura. Que oīa faciunt ad ꝓpoſitum māe nr̄e, ꝛ declarationis illius: q̄ p cōcilium vt iudicem fieri dr ꝯ Papam hereticum: qui ſepe tentat manus concilij fugere. Cum ſui ꝯſcius ſit: ꝑut accidit pape Ioanni. xxiij. in ꝯcilio Conſtantien. q poſteaq̄ꝫ aladuertit concilium velle ꝓcedere ꝯ eum eum aufugit a concilio. ¶ Ceterū qꝛ indubitata eſt oium ꝯcloꝝ ꝙ papa a concilio corrigi dānariqꝫ pōt: ſaltem ꝓ crimine hereſis: queri ſolet. Nunqd ꝯ eum excipi vel opponi poſſit tp̄e eius electionis ad impediēdū forte ipſam electionem. ꝙ ille noīatus in papam ſit hereticus, ꝛ ꝙ ppea eligi non poſſit: ſed a cathedra reijci ꝛ minime intronizari dꝫ, ſiue hereſis manifeſta: ſiue occulta ei opponat. Item nunqd poſt ipſam electiōes talis exceptio vel aliqua alia oppōi poſſit. Quoad primū non vr̄ hēre dubium. Cū tunc nondum ſit papa: ſed ſimplex Cardinalis ſuppoſitus iuri tam poſitiuo q̄ꝫ naturali ꝛ diuino ꝑut Ꝯ dcīſi fuit. in. q. an papa ſymonie labe inuoluat cum ſymoniace eligitur. Quoad ſm q̄ſitum. dꝫ. An poſtq̄ꝫ iā electus eſt: exceptio aliqua ſibi opponi poſſit ad dcām electionem inualidandam. Et maxime exceptio hereſis, ꝯ gnalitatē illius tex. Rñdet gl. in. c. li. de elec. in ver. exceptione. ꝛ li ꝙ talis exceptio ſibi opponi omnio poſſit. per tex. in. c. ſi papa. xl. di. Idē tenent Goffre. ꝛ Philip. ſm Zabarel. ibi. qꝛ ſi de hr̄ſi pōt accuſari. Ergo fortius de hoc poterit ꝯ eum a principio excipi: qꝛ cui damus actionem ꝛ exceptionem cōcedimus. ff. de ſuperficie. l. i. §. cui damus. c. qui ad agendū. d. reg. iu. in. vj. ſed Inn. ꝯ dicit ꝙ forte melius eſt dicere: ꝙ is de hereſi accuſari poſſit. Non tñ de hoc poterit contra eum excipi. Quem ſeqtur Io. an. rñdendo ad regulas de quaꝝ ꝙ non hēat locum in poſſeſſorijs recuperande vel adipiſcende. Et idem dixit Io. de ligna. ꝛ rō ſm eos. Quia papa p electionem ꝯſeqtur plenum ius. xxiij. di. in nomine dñi. Ergo poſt electiōem non pōt excipi: nec ſibi auferri qḋ ſemel obtinuit p electionem ꝯcordes duaꝝ partiū collegij Cardinalium. Niſi per accuſationes hereſis: extra de accuſa. c. ſuper his. Qḋ dicit Cardi. videri verius: pro hoc alle. de appel. cōſtitutus. ij. §. Et dicit rñdendū eē ad dictā regulam, vt per Inno. extra de excer. p̄la. c. inter corpoꝛalia. ꝛ per eū in. d. c. conſtitutus. Idē ſequi vr̄ Archi. ꝛ Gemi. poſt eum. xxiij. di. in. c. in noīe dñi. ꝛ l. d. c. ſi papa. ¶ Sed cō-

trarium ẜ multū notabilr̃ ⁊ incōuincibilr̃ iudicio meo. Abb. panoꝛ. poſt. d. Anto. licꝫ eum aliq̃ntulum confuſe ꝓcedere dicat .i. d. c. ẜ. in. v. col. ⁊ ſeq̄. ver. exceptione. vbi diſtinguendo ꝓut ēt facit in alio ꝓpoſito .i. c. item cum gꝫ. de reſti. ſpo. in. ij. col. dicit ꝙ ſi opponitur exceptio: per quam negetur papam non fuiſſe electum a duabus partibus Cardinalium: vel Cardinales non fuiſſe illos qui elegerunt. Tales exceptiones, ⁊ oēs alie exceptiones: que eēnt contra q̄litatē ſuper qua fundatꝰ diſpō. c. ẜ. ⁊ iuris remouētis, exceptiones contra talr̃ electum bñ pñt ſemꝑ opponi. vt hr̃ in. l. i. vbi plene p Bar. ff. qḋ vi aut clam. ⁊ per hoc ꝯcludit ꝙ oīs exceptio que de iure nãli vel diuino infert talem electum vel eligendum non poſſe eē papã: admitti dꝫ: q2 inficit ius hñdi ⁊ poſſidēdi. Et talis exceptio admittitur ēt i poſſeſſorio recuperande: vt no. glo. viij. di. quo iure. Et ipſe Abb. in. d. c. itez cū quis. vnde hec exceptio: ꝙ papa ſit hereticus: vel ꝙ ſit mulier: vel furioſus, vel infans, dꝫ admitti. Quia ſi eſt hereticus non pōt eſſe Papa: q2 ius papatus non cadit in eum. Cum ſit excōicatus ⁊ ſic extra gremium ⁊ vniuerſitatem eccłie: extra de hereti. excōicamus. ⁊ de con. di. i. eccłia. ꝓut ſ. late diximus. Silr̃ ſi ē mulier ꝓhibetꝰ eē papa. de peni. ⁊ remiſ. c. noua. Idem in furioſo ⁊ infante. Quia cū iſti natr̃ non hēant ꝯſenſum, nō pñt electioni de ſe facte ꝯſentire: nec ſeipſos ⁊ minus alios poſſent regere. Huiuſmodi igitꝰ exceptiones poſſent opponi ⁊ obſtarēt anteq̄ꝫ adipiſceretꝰ poſſeſſionem adminiſtrationis papatus: q2 ſm eundem Panoꝛ. Poſteaq̄ꝫ iam adminiſtrationē adeptus eēt: non exciperetꝰ ꝯ eum. Sed accuſaretꝰ ꝙ eēt hereticus ⁊c. Alie aūt exceptiones que eēnt introducte d iurꝫ poſitiuo: ⁊ q̄ nō repugnarēt ſubſtantie papatus: nullo tꝑe admitterentꝰ: nec poſſent opponi: lꝫ eum incapacē redderent ſm ius poſitiuū ⁊ ita intelligi dꝫ tex. in. d. c. ẜ. vt dicit idē Panoꝛ. Qḋ eſt valde notā.

¶ Non obſtat illud tritum ⁊ vulgare verbum, de quo ſ. in oppoſitione meminimus. ꝙ. ſ. papa poſſit oīa. Quia rñdetꝰ hoc verum eē: q̄ꝫdiu papa verus catholicus vnicus fuerit, ⁊ ſm formam: ⁊ normam vite papalis vixerit: qḋ bene ꝓbat tex. in ꝯtrarium. alle. in. c. nemo: ix. q. iij. Dum inqt. Nemo iudicabit primam ſedem iuſtitiam tēperare deſiderantem ⁊c. Sed ſi papa: vt ſ. diximus. hereticꝫ ⁊ ſciſmaticꝫ viuēdo ſeipſum eijcit extra gremium eccłie: ⁊ catholicoꝝ ⁊ viuit: non vt papa. Sed vt ſceleratus ⁊ infidelis hō. Tunc non dr̃ papa: cum iuſtitiam in ſeipſum tēperare non deſideret: ⁊ minus in alios. Ergo tūc nihil pōt: cū oēm ꝓſus poteſtatem amiſerit: vt oſtēdimus ſ. Propterea dicunt Inno. ⁊ alij poſt eum. in. c. magne. in. c. qḋ ſuper de voto. ⁊ in. c. q̄ꝫto. d iureiuran. ꝙ papa pōt oīa de iure: non aūt de facto. Ita ꝙ clauis diſcretionis ꝓcedat clauem poteſtatis: ⁊ dicebat Hoſti. in. c. q̄ꝫto. de tranſla. ꝓla. ꝙ papa in terris gerit vices dei: ⁊ ipſius dei ac pape idem eſt Conſiſtorium ar. in. c. romana. de appel. in. vi. Et ꝙ iudicando: ligando: ⁊ ſoluēdo valet qcquid agit papa claue non errante. xxiiij. q. i. quodcunqꝫ. Qḋ ſic dꝫ intelligi ſm eum. ¶ Sed longe melius dixit Magr̃ ſententiaꝝ in ꝓpoſito nr̃o. lib. i. di. xiij. dum dr̃: ꝙ deus poteſt oīa: hoc. n. intelligi ⁊ ſubaudiri dꝫ: ꝓter illa. ſ. ex qbus dei dignitas lederetur: eiuſqꝫ excellētie derogaretꝰ. Qꝛ h̄ nō eēt poſſe: ſed potius nō poſſe. Cū dicat iperfectionē maieſtatis ⁊ potētie diue, ſicut ergo, deus pōt oīa: exceptis illis: que dicunt impꝫfectiones: ⁊ que ꝓducerent pctm̄: qḋ facere non pōt. Nec hoc cadere pōt in deo: rōne ꝓdicta. Et q2 poſſe peccare (vt ingt Auguſtinus) non eſt aliqd poſſe: imo eſt non poſſe: vnde ille ſolus vocatꝰ oīpotens: qui hoc non pōt. de peni. di. ij. §. charitas. vbi glo. hoc declarās: ingt: ꝙ veꝝ poſſe eſt vicijs reſiſtere. Ergo qui vicijs reſiſtere non pōt. dr̃ nō poſſe qḋ imperfectionem ptātis denotat. Ita igitꝰ ⁊ nos i ꝓpoſito nr̃o dicimus: ꝙ qñ dr̃ ꝙ papa hꝫ plenitudinem ptātis, ⁊ ꝙ pōt oīa: intelligi: ſubaudiriqꝫ dꝫ: ꝓter illa que in ſe cōtinent pctm̄. Et que derogarent fidei xp̄iane: ⁊ iuriſdictioni ac potentie papali: que ſ. firmaꝫ petram: hoc eſt ſ. xp̄m: xp̄iqꝫ fide ſtabili ſoliditate firmata eſt. xxiiij. q. i. loqtur dñs. iuncta glo. in ver. petram. ⁊ tex. in. c. quodcunqꝫ. cum ſi. vnde ſi papa ab hac fidei integritate: ⁊ originali puritate diſcedit. Tunc non īmerito dicimus ipm̄ nihil poſſe: ⁊ papam non eē, ſed quocūqꝫ fideli ⁊ catholico xp̄iano inferiorem: deterioremqꝫ eē: ꝓut ponit ⁊ ꝓſeqtur diuus Thomas in q̄rto ſententiaꝝ. di. xix. ⁊ dixit glo. xxiiij. q. i. acacius. ꝙ ſi papa hereticus eſt: in eo qḋ eſt hereticus: eſt minoꝛ quolibet catholico. xij. q. i. ſcimus. Quia lex ⁊ diuina ⁊ humana factum

notat:etiam ſine ſentẽtia.ff.de ritu nuptia-
rum.l.palam.§.vltimo. Et ſubdit.d.glo. ꝙ
caſus iſte hereſis,in quo papa papam liga-
re pōt iure ſuo poſitiuo. Quia Papa here-
ticus in canonem late ſententie incidit. de
hereti.c.excōicamus. Et ab hoc ſe abſoluere
non pōt:nec canonem tollere. Nec hoc caſu
locum habere pōt regula: ꝙ par in parẽ nō
hꝫ imperiũ:extra de elec.innotuit,rōne ꝑdi
cta q2.ſ.di ꝓpſus ptāte priuatus eſt hereti-
cus:ꝛ ꝑpea nihil ad nos de his q foris ſũt.
¶ Scd's caſus ſeu cā:que dr̃ eſſe de foro cō
cilij.ſ. Papam viuentem, eſt ꝑcedentis ger
mana:ꝛ quaſi ſimilis. Nam ſic oculos: ſic
illa manus:ſic ora gerebat, vt inqt Maro:
de Aſchanio Enee filio. Hec eſt igit̃ cauſa
ſciſmatis. Cũ Papa eſt ſciſmaticus: ꝛ ab
vnitate fidelium ꝛ eccl'ie catholice diuiſus.
Nam ſciſmatici diuidẽdo ſe ab vnitate ec-
cleſie:incidunt ẽt in hereſim duꝫ abiecta ꝓ-
ximi charitate a corpore ꝛ a capite ipſius ec
cleſie diſcedunt,ſibiqꝫ caput aliud, alios cle
ricos:ꝛ eccl'iam aliam ꝯſtituũt.xxiiij.q.i.lo-
quit̃ dñs. Ibi. Sed exordium ab vnitate ꝓ
ficiſcit̃:vt eccl'ia xp̃i vna monſtret̃: ꝛ.ſ. quas
vnitatem firmiter tenere ꝛ vẽdicare debe-
mus,maxime nos ep̃i:qui i eccl'ia dei ꝑſide-
mus:vt ep̃atum quoqꝫ ip̃m vnum atqꝫ in-
diuiduum ꝓbemus. Nemo fidei vitatẽ pfi
da ꝑuaricatione corrumpat. Ep̃s vnus eſt:
cuius ſingularis in ſolidum pars tenet̃: ꝛ
eccl'ia vna eſt:que in multitudine latius in
cremento fecunditatis extẽdit̃ ꝛc. Sciſma
igit̃ a greco fonte eſt.xxiiij.q.i.ſciſma. Et la-
tine diuiſio ſeu ſciſſio vel ſciſſura dr̃. Eſt āt
ſciſma mortale pctm̃, qd' charitati oppōit̃:
q2 eſt eccl'ie vnitatem: que eſt quoddã bonũ
participatum diuidere:vnde ſciſmatici ni-
hil ex iuſtitie mercede ꝯſequunt̃:q2 vbi cha-
ritas non eſt:non pōt eſſe iuſtitia. Dilectio
enim ꝓximi malum nō opat̃.xxiiij.q.i.vbi
vnde inqt venerabilis Beda: qd' hr̃. ea.cã.
ꝛ.q.c.quicũqꝫ. Quicũqꝫ ab vnitate fidei vel
ſocietatis Petri apl'i quolibet mō ſemetip-
ſos ſegregarint. Tales nec vinculis pctōꝝ
abſolui:nec ianuas pñt regni celeſtis ingre
di. Qd' qdem ſcelus adeo dño diſplicuit:vt
Dathan ꝛ Abyron filios Eliab:ꝛ Chore fi
lium Iſuar:cum ſciſmaticando ſe cum ſuis
ſequacibus a Moyſe ꝛ Aaron , ac reliquo
populo dei in deſerto diuiſiſſent,vt ducatũ
populi dei ſibi vendicarent. Terra aperiẽs
os ſuum deglutiuerit cũ tabernaculis ſuis

ꝛ vniuerſa eoꝝ ſubſtã:capiunt̃ aũt ſciſmati-
ci ſcḋm Abb.panor.in rubri.de ſciſma. qñqꝫ
largiſſime,ꝛ tunc oẽs exiſtẽtes in pctō mor
tali pñt dici ſciſmatici,cum ſint extra cha-
ritatem.xi.q.iij.audi deniqꝫ.xxiiij.q.iij.dixi.
Item large aliquãdo appellant̃ ſciſmatici,
vt ſunt excōicati: qui non ſolum ſunt extra
charitatem:ſed ext̃ eccl'iam ꝛ cōionem reli-
quoꝝ fidelium.xi.q.iij.cũ excōicato.ꝛ.c.ſeq.
Stricte vo dñr ſciſmatici:q ꝓ'o ep̃o de ſe-
de ep̃ali:vel papa d' ſede papali eiecto:ſedes
ꝑdictas occupantes ꝑſbyteros ꝛ clericos,ꝓ
prios ſciſmatis ſui ſectatores faciunt. Stri
ctiſſime aũt ſcḋm caſum nr̃m dñr ſciſmatici
illi qui ſe diuidunt ab vnitate eccl'ie:conſti-
tuendo ſibi aliam eccl'iam, ꝛ alios clericos
ordinando ꝛ ſacerdotes:ꝛ ſic ponendo plu
res eccl'ias q̃ꝫtum in eis eſt, iuxta tex. in.d.
c.loqtur.ꝛ lꝫ ſcḋm iſtam vltimam ſpẽm, iſti
tales dici debeant heretici,cum faciant cō-
tra articulum fidei, ꝛ vnam ſcãm catholi-
cam ꝛ apl'icam eccl'iam. Tñ ſciſmatici ab he-
reticis differunt:q2 vt inquit diuus Hiero
nymus in ep̃la Pauli ad Gallatas:ꝛ habe
tur.xxiiij.q.iij.c.inter hereſim, vbi inqt iter
hereſim ꝛ ſciſma hoc intereſſe arbitror: ꝙ
hereſis ꝑuerſuꝫ dogma habeat:ſciſma poſt
ep̃alem diſceſſionem ab eccl'ia pariter ſepa-
ratur:qd' eqdem in principio aliqua ex par
te intelligi pōt diuerſum. Ceteꝝ nullum ſci
ſma eſt niſi ſibi aliquam hereſis confingat:
vt recte ab eccl'ia receſſiſſe videat̃. Unde gl.
ibi dixit, ꝙ dici pōt ꝙ iter hereſis ꝛ ſciſma
hec ſit dr̃ia:q̃ ẽ inter diſpōnẽ ꝛ habitũ. Pri
mo.n.dr̃ ſciſma:ſed poſtmodum cum ꝑti-
naciter adheſerit ſue ſecte dr̃ hereſis: ita ꝙ
dici pōt:ꝙ oĩs hẽticus dr̃ ſciſmaticus ſed
non ecõ. Et ſic inter hec:illa erit dr̃ia:que eſt
inter ſpẽm ꝛ genus. Concludendo igit̃ ſcḋm
Abb.panor.vbi.ſ.dicendum dr̃:ꝙ ſciſmati
cus ſi hoc nomen capiat̃ largiſſime:large:
aut ſtricte:dici non pōt ꝓp'e hereticus:vt pꝫ
ex ſupraſcriptis. Si vo capiat̃ ſtrictiſſime:ꝛ
tunc dupl'r hoc ꝯſyderari pōt,q2 aut ſciſma
ticus ꝯſtituit aliam eccl'iam ſe oĩno diuidẽ
do ab eccl'ia Roma.vt faciunt Greci: Boe
mi:Ruteni,Prauteni:ꝛ alij plerïqꝫ chr̃iano
rum. Qui dicunt Patriarchas ꝛ ep̃os eo
rum eandem hẽre iuriſdictionis ꝛ admi-
niſtrationis ptãtem in ſubditos ſuos: quã
hꝫ papa in ſuos. Plures ponũt eccl'ias:plã
capita atqꝫ principia eccl'ie vnitatem diui-
dendo ꝯ articulũ fidei : ꝛ vnã ſcãm eccl'iam:

de quo

de quo pulchre in extrauagan. Bonifacij. viij.
incip. vnā ſcām. Et iſti dñr ſciſmatici hętici:
ꝛ ita intelligunt iura ꝛ tex. in. d. c. inter he-
reſim: dũs dicunt ꝙ ſciſma non eſt ſine he-
reſi. Aut ꝛ ſcdo iſte ſciſmaticus non conſti
tuit nouam eccliam: nec fidei vel ecclie vni
tatem diuidit vel credit: ſed potius vnicas
eccliam vnicũqꝫ caput ecclie. Sed illud apd
ſe eſſe credit ꝛ dogmatiçat: ꝑut ꝯtingit in
duobus vel pluribus de papatu ꝯtendenti
bus: vt fuit videre tpe illius diri atqꝫ horrē
di ſciſmatis tpe concilij Conſtantienſis: qꝛ
vnuſquiſqꝫ ipſoꝝ pontificũ aſſerebat ſe eſſe
veꝝ atqꝫ vnicum pontifices: ꝛ eccliam vni-
cam eſſe apud ſe: alioſqꝫ pontifices ꝛ popu
los appellabat ſciſmaticos. Quo caſu niſi
alia prauitas intercedat. Tales non dñr ꝑ
pꝛie heretici: ſed mere ſciſmatici: ꝑut no. in
c. i. extra de ſciſma. eſt bona glo. xxiiij. q. i. c. i.
in ver. qñ vero: que dicit ꝙ hodie oís here
ſis eſt dãnata: ꝛ oís hereticus ē excõicatus.
extra de here. excõicamus: ꝛ ꝙ ꝓpterea eo-
rum ſententie non tenent: idemqꝫ dicit eſſe
de quolibet ſciſmatico: ſi intelligat ſtrictiſſi
me: vtꝫ. qꝛ vt inquit ipſa: ſciſma non poteſt
eſſe ſine hereſi: niſi forte in ſummo põtifice:
vt ſi duo crearent, ꝛ vterqꝫ ipſoꝝ crederet
eccliam Ro. eē apud ſe. vij. q. i. factus ē Cor
nelius. ¶ Scdm que redeundo ad ꝓpoſitũ
nrm papam multiplr ſciſmaticum ꝯſyde-
rare poſſumus. Primo qñ vnicus eēt rite
ꝛ legitime creatus: q forte eēt natione Gre
cus: vel Boemus: ꝛ qui greciçando eodem
ſciſmate imbutus Grecoꝝ ſciſma ꝯfoueret:
teneret: crederet: ꝛ dogmatiçaret: ecclie vni
tatem ſcindendo: confundendo, ſcandaliçã-
do, ꝛ ꝑturbando. Tunc ꝑculdubio papa ta
li hereticali ſciſmate īuolutus a concilio ge
nerali comprimi: iudicari atqꝫ deponi poſ-
ſet ſm iura ꝓmiſſa: ꝛ tanto qdem fortius:
qꝛ vltra iſtud hereticum ſciſma greci plibus
aliis erroribus iam ab ecclia in ꝯcilio Lug-
dunen. dãnatis. de ſum. tri. ꝛ fide catho. fi-
deli. lib. vj. adhuc inſiſtunt: ꝛ ptinaciter in-
uoluunt: vt plenius dixi: in libello meo de
ꝓſtantia patriarchaꝝ. Et ppea quũqꝫ in he
reſim ſemel damnatas ab ecclia laberetur:
eiuſdem hereſis dãnationē incideret. xxiiij.
q. i. acacius. ſi. i. Quo caſu a ſynodo genera-
li papa iudicandus: dãnandus: ſeu declarã
dus venit: ꝑut ſ. diximus ꝛ bene probat.
xxiiij. q. i. i. c. maioꝛes. in. c. acacius. ſi. ij. ꝛ in
ſeq. ꝛ in multis aliis capliis. ea. xxiiij. q. iij.

¶ Secundo papa dici poſſet forte ſciſmati
cus. Qñ aliqua magna ex cauſa concilium
neceſſario conuocandum eſſet. Puta ꝓpter
hereſim: ſciſma: vel generalem reformatio-
nem eccleſie: tam in capite ꝙ̃ in membris:
ꝛ ipſe a collegio Cardinalium: ab Jmpato
re: vel a patriarchis ꝛ ꝓlatis interpellatus
concilium conuocare: illud ſibi forte ꝯſcius:
non ſolum nollet conuocare: ſed ſe oino op
poneret. Ne ab aliis cõuocaret: vel celebra-
ri poſſet. Tunc. n. ſi Patres concilij alias
rite ꝛ legitime conuocarent ſeruato modo
ꝛ forma de qbus ſ. in ti. Quis conciliũ con
uocare poſſit ꝛc. Et Papa ptinaciter ſe ab
eis ꝛ ab vniuerſali eccleſia ſegregaret: vt ſe
ipſum ꝛ alios in ſuis erroribus ꝛ notoriis
delictis confoueret. Concilium ꝑculdubio
contra eum: tanꝙ̃ contra ſciſmaticum ec-
cleſie vnitatem ſcindentem: ſcandaliçantes,
perturbantem, ꝛ diſcolorantē congregari:
eumqꝫ iudicare ꝛ condemnare poſſet. Pro
ut bene colligit ex illa famoſa ꝛ notabili gl.
quam vt inquit Abb. Panoꝛ. in qõne. Epi
ſcopus ꝛ qdã rectoꝛ. in. ij. q. in. vi. col. in vſi.
Tertius caſus: totus mũdus approbat. xl.
di. ſi papa. in ver. a fide: qꝛ vt iquit idē Pa-
noꝛ. per eam. ibi. ſi papa ſtat in peccato no-
torio, ꝛ admonitus per concilium vel per
alios xpi fideles: non vult deſiſtere, ſed icoꝛ
corrigibilr pſeuerat in eo: ꝛ ſic ſcãdaliçat ec
cleſiam: põt tanꝙ̃ hereticus puniri ſm. d.
glo. Et per hanc vias poterit concilium, vt
inquit ipſe Abb. Crimen pape denũciare:
ꝛ ad effectum ꝙ per eccleſiam admoneat ꝛ
corrigat. Poterit ad conciliũ appellari vbi
pctm eēt notoꝛium. Pro quo bene facit tex.
xxiiij. q. i. c. qui contra eccleſie pacem ſunt: ſi
dignitatem aut cingulũ militie habent nu-
dentur eis, facit tex. in. c. pudenda. ꝛ in. c. ſci
ſma. ea. cã ꝛ. q. Jdem tꝫ ꝛ ſeqtur. d. petrus
de monte in ſua Monarchia in ſcda cõclu
ſione circa ſi. Ubi dicit ſe fateri ꝙ cõtra ve
rum apſicum nutrientem ꝛ fouentē ſciſma
inueteratum ꝛ impedientē eccleſie vnionē
poſſet concilium procedere, eo mõ quo con
tra hereticum ꝓcedere põt. Quia cõfouēs
ſciſma põt dici hereticus, qꝛ facit contra ar
ticulum, vnam ſcãm eccleſiam ꝛc. vt no. gl.
in cle. ad nram. de hereti. de quo etiam per
beatum Tho. 2ª ſecunde. q. xxxix. arti. i. dici
tur aũt pertinaciter in ſciſmate perſiſtere
ꝛ ſe in eo confouere: ſi non eſt paratus ſe ꝙ̃
primũ corrigere: ꝛ ſciſma ab eccleſia tollere

iuxta no. in cle. i. §. porro. de ſum. tri. vbi b o
na glo. in ver. pertinaciter. Que dicit ꝙ p-
tinacia eſt in malo: ꝛ ꝙ pertinax dr: qui eſt
durus irreuocabilis: idocilis: ꝛ obſtinatus:
qđ probat tex. de vſur. in cle. ex graui. §. ſane.
cum ſi. Et de hoc quidem ſecundo caſu pa-
rum dubitandum vr: quin concilium co-
gnoſcere ꝛ determinare poſſit ↄ papam ta-
liter ſciſmaticum propter pmiſſa: ꝛ propter
decreta ↄcilij Conſtantien. in quarta ꝛ qn-
ta ſeſſione edita. In qbus declarat ꝙ ſyno
dus gñalis ptãtem imediate hꝫ a xpo: ꝛ qđ
eidez ſynodo quilibet cuiuſcumqꝫ ſtatus vel
dignitatis: etiam ſi papalis exiſtat obedire
tenetur: in his que pertinent ad fidem: ꝛ ad
extirpationem ſciſmatis: ꝛ reformationem
eccleſie in capite ꝛ in membris. Quod qdẽ
re ipſa approbat: qꝛ idem concilium. Joan.
xxiij. contra dictum concilium reluctantes
per ſnias diffinitiuã papatu priuauit: vt pꝫ
ex tenore ſententie eiuſdem ſeſſione. xij.
¶ Tertio item papam vnicum veluti ſci-
ſmaticũ a concilio dãnari: iudicariqꝫ poſſe
conſyderamus. Cum conſtat ipſum ſanctã
petri ſedem ꝛ cathedram. pecunia: aut gra
tia hũana: vel populari: ſeu militari tumul
tu ſine concordi ꝛ canonica electione, duaꝝ
ſaltem partium dominoꝝ Cardinaliũ, per
impreſſionem occupaſſe: ſeqꝫ intronizari fe
ciſſe. Nam tunc Papa q̃ſtũqꝫ vnicus non
apoſtolicus: ſed apoſtaticus dici hẽriqꝫ de-
bet: ac tanqꝫ inuaſor ꝛ ſancte vnitatis catho
lice fidei deſtructor: a concilio Cardinalius
ꝛ alioꝝ plätoꝝ anathematizari. Et humão
Imperatoris ꝛ alioꝝ principum chriſtiano
rum iplorato auxilio a ſede apoſtolica: pelli
ꝛ deturbari dꝫ. Dictoqꝫ caſu Cardinales
ſeu concilium, vel in vrbe vel extra vrbem:
vbicunqꝫ cõmode conuenire poterunt: aliũ
verum ꝛ legitimum Romanum Pontifi-
cem per canonicam electionem conſtituẽt:
put. ſ. quoqꝫ late concluſimus. in ti. quibus
ex cauſis conciliũ generale congregari poſ-
ſit. §. ex his. ꝛ ex verbis dicte glo. que om-
nia probant: quaſi formaliter per tex. Ni-
colai pape valde notabilem. lxxix. di. in. c. ſi-
quis pecunia. Quod ↄprobat ꝛ firmat. tex.
in. c. lꝫ de vitanda. extra de elec. q fuit Alex.
iij. vbi pꝫ, ꝙ electus a minori parte Cardi-
nalium: vel qui non habuit conſenſum ſal-
tem duarum partium eoꝝdem: non dicit
verus papa: ſed tanqꝫ ſciſmaticus ꝛ excom
municatus cum omnibus ſuis ſequacibus

eſt fugiendus ꝛ deturbandus. Et bene pro
bat tex. ille ꝙ talis qui ſe itruſit in papatũ:
modo predicto ſit ſciſmaticus: dum dicit:
ꝙ ſi noluerit reſipiſcere: ꝙ cum Dathan ꝛ
Abiron recipiat portiones quos veluti ſci
ſmaticos terra deglutiuit viuos, cũ ſequa
cibus ſuis: put. ſ. meminimus. Illa autem
duo iura: preſertim autem tex. in. d. c. ſiquis
pecunia. Tantam perturbationem in eccle
ſia ſancta dei induxit. Anno chriſti Mille-
ſimo Trecenteſimo Septuageſimo octauo
poſt mortem Gregorij. xj. ꝛ creatiõem Vr
bani ſexti. Qui electus fuit per mortem di-
cti Gregorij extra gremium Cardinaliũ.
Cum tunc eſſet tantum Archiepiſcopus
Barreñ. ſtãte diſcordia inter Cardinales:
ꝛ populum Romanum: qui Romanũ vel
ſaltem Italum eligi poſtulabat cum inſtan
tia: vt dici potuerit illud quod dictuꝫ fuit
ab Innocentio illi principi qui ab eo pete-
bat Matrimonium, per verba de preſenti cõtractũ
ꝛ nondum conſumatum diſſolui, allegãdo
glo. in. c. ex publico. de cõuer. cõiugato. Cui
idem Inno. vt refert Hoſti. ꝛ Abb. panor.
ibi rñd. maledictus qui te docuit illam gl.
Ita ꝛ ipſis Cardinalibus. Qui poſtea di-
ſceſſerunt a dicto Vrbano. Et ſub pretextu
ꝙ per impreſſionem ꝛ metum populi Ro
mani violenter electus ꝛ itronizatus fuiſ-
ſet. Clementem ſextum elegerunt. Qui cu-
riam ſuam Auinionem tranſtulit. Dici pa
riter potuerit maledictus qui vos docuit
illum tex. in. c. ſiquis pecunia: qꝛ prefati Car
dinales propter illum tex. qui dicit ꝙ tali-
ter electus per impreſſionem depellatur ꝛ
alius eligatur ꝛc. Induxerunt horrenduꝫ il
lud: ꝛ abhominabile ſciſma. Quod eccleſiã
dei quadraginta fere annis: vſqꝫ ad conci-
lium Conſtãtienſe. Et ad creationẽ Mar-
tini quinti. Tribus quandoqꝫ pontificibus
inter ſe concertantibus. Quis eoꝝ eſſet ve-
rior pontifex. Eccleſiam dei diuerſis procel
lis conquaſſauit eligendo dictum Clemen
tem ex eo ꝙ electionẽ Vrbani propter vio
lentiam pdictam nullam ꝛ inualidam eſſe
dicebant. De quo qdem ſciſmate: figurãdo
caſum ad longum: ꝛ arguendo ad partes:
eleganter ſcripſit Bal. inſtante quodã Car
dinale. in trac. ſciſmatis: quem poſuit in le
ctura ſua. poſt rubricam. C. ſiquis. aliques te
ſta. prohibuerit. Incipit ad honorem dei: ꝛ
beate Marie ſemper virginis: ꝛ beati Pe-
tri principis apoſtolorum: ꝛ eccleſie tam

triumphantis

triumphantis ꝙ̃ militantis ⁊c. Ibiq; con
cluſiue determinando dicit: ꝙ attento ꝙ
Urbanus erat in poſſeſſione papatus: ⁊ ne
mo de hac cauſa iudicare poterat: niſi forte
ſacrum concilium totius mundi legitime
congregatum: qḋ qdem congregari nõ po-
terat: niſi per dictũ Urbanum, qui ſedebat
ſuper cathedram ſancti Petri in loco ſuo
naturali. ar. ff. de offi. prefec. augu. l. i. vbi de
hoc ⁊ attẽto ꝙ primo electus fuit ab omni
bus Cardinalibus qualitercunq;. Et ꝙ ſub
ſequenter omnes in eum conſenſerant pre-
ſtando eidem obedientiam ⁊ reuerentias:
⁊ ei alia cerimonialia exhibẽdo, ac gratias
beneficiales ab eo forte reportando ⁊ reci-
piendo. Sibi tñ cõcludere aſſerit: ac ſaluo
iudicio eccleſie: cui ſe ſũmittit. de ſum. tri. ⁊
fide catho. dãnamus: credere. Urbanũ pre-
dictum vere ⁊ proprie dici ⁊ eẽ Papam ⁊
apoſtolicum dicendum: tenendum: ⁊ nũcu
pandum: cum aſſentiendum non ſit leuita
ti eoꝝ, qui perfectam donationem reuoca-
re contendebant. C. de condi. ob cãm. l. ſi re-
petendi. ¶ Quarto quo ad ſm ſtatum pa-
patus. vz. qñ duo vel plures de papatu con
tenderent Papa dicetur ſciſmaticus ⁊ con
cilio generali ſuppoſitus. Quotienſcunque
vno rite ⁊ canonice electo ⁊ introniçato in
ſede apoſtolica, alter ſe ab aliquibus forte
Cardinalibus ab electione veri pontificis
diſcrepantibus. Papã eligi obtinet: certãq;
eccleſiam ⁊ prouinciam aut ſedem Roma-
nam occupat: ſuoſq; Cardinales ſuũq; cle-
rũ in ſua obedientia conſtituit. ac ſe ab vni
tate ſancte eccľie diuidit. Ita ꝙ duo vel for
te plures pontifices hoc modo reperiãtur:
licet vnus apoſtolicus: alter vero eẽt apoſta
ticus: ſicut legimus ď Cornelio, qui Fabia
no canonice ſucceſſerat. Et nihilominus no
uatianus poſtea ſedem occupauit. Unde cũ
ſequacibus ſuis ſciſmaticis antipapa ⁊ ve-
luti antixp̃s iudicatus de ſede Petri detur
batus fuit. vij. q. i. factus eſt cornelius. Qḋ
tangit etiam Gratianus. in. c. ſi duo §. hoc
autẽ capľm. lxxix. di. ¶ Seu ⁊ aliter conſy
derando tertium ſtatus papatus Papa di
ceretur ſciſmaticus. Quando ſede vacante,
concurrentibus Cardinaliũ votis duo vel
plures pontifices in diſcordia Cardinaliu
ſimul creati fuiſſent. Et eoꝝ qlibet papatũ
ad ſe pertinere ꝓtendit. Quo caſu neuter ꝑ
dictoꝝ: verus pontifex dici poterit. Sed
alter premiſſa tumultuaria electione nõ ob

ſtante: eligendus omnino erit: vt habetur.
lxxix. di. in. c. ſi duo. vbi predicti duo caſus
habentur ad litteram. Ibi ſi duo forte con-
tra phas temeritate concertantius fuerint
ordinati: nullum ex eis futurum ſacerdotes
permittimus. Sed illu in ſede apoſtolica
permanſuꝝ cenſemus: ques ex numero cle-
ricoꝝ, noua ordinatione diuinum iudicius
⁊ vniuerſitatis conſenſus elegerit ⁊c. Pro
quo facit tex. extra de elec. conſyderauimus.
iuncto. c. lʒ de vitanda. eo. ti. Ubi per doc.
Dicit autem glo. in. d. c. ſi duo. ꝙ Cardina-
les dicto caſu non priuant poteſtate eligen
di: contra id quod habetur in. c. cum in cũ-
ctis. de elec. Querit item. d. gl. quis erit iu-
dex. ꝙ dicta electio facta fuerit cõtra phas:
⁊ dicit ꝙ Cardinales non poſſent eẽ iudi
ces: qꝛ iudicarent de facto proprio: qḋ non
licet. Deinde variãdo dicit: ꝙ forte illud. c.
intelligit quando neuter dictoꝝ duoꝝ fuit
electus a duabus partibus Cardinalium:
vel concilium vocabit ad hoc ſm eas. Nec
contra premiſſa. ob. c. ſi forte. lxiij. di. vbi di
citur ꝙ ſi vota eligentium ſe in duas par-
tes diuiſerint in electionibus epiſcopoꝝ: ꝙ
ille preferri debet alteri qui maioribus iu-
uat ſtudiis ⁊ meritis iudicio Metropoli-
tani: qꝛ vt inquit. d. gl. in. d. c. ſi duo. in ver.
nullum tex. in. d. c. ſi forte loqtur: vbi bono
çelo procedit ad electionem tex. vero in. d.
c. ſi duo. procedit vbi ad electionem malo
çelo proceſſum fuiſſet: qḋ patet ſm eas per
illa verba: cõtra phas ⁊c. Sed aliter ſoluit
glo. ix. q. iij. in ſum. Que dicit ꝙ ille tex. in
c. ſi forte: migrauit ab aula: ⁊ ꝙ hodie non
tenet propter tex. in. c. qꝛ ꝓpter. extra de ele.
vbi ſtatuit ꝙ electus a maiori parte capitu
li obtineat: ⁊ ꝙ electiones aliter facte ꝙ̃ ibi
dicit nullius ſint momenti ⁊c. Et ꝓterea
poſito etiam ꝙ tex. in. d. c. ſi forte non eſſet
aliter reuocatus. Tamen aliter ſoluendum
foret. vz. ꝙ aliud hic ⁊ aliud ibi. Nam tex.
in. c. ſi duo. loquitur de electione Pape: cui
ſtatuta ẽ certa forma diuerſa a forma com-
muni: vt apparet. xxiij. diſt. in. c. in nomine
domini. iuncto. d. c. lʒ. de elec. ⁊ in. c. vbi pi-
culum. eo. ti. lib. vj. ⁊ in. d. c. ſi duo. Tex. ve-
ro in. d. c. ſi forte loquebat in electionibus
prelatorum inferioꝝ in forma cõmuni. Er-
go ex diuerſis nõ infert. Et ꝙ iſte caſus. vz.
quando duo vel plures contendunt de pa
patu ſpectet ad concilium: vltra iura anti-
qua manifeſte conſtat ex geſtis concilij Cõ-

ſtantien. in quo Joānes. xxiij. ꝛ Bñdictus. xiij. propter ſciſma ꝛ alia eoꝝ crimia priuati: depoſitiqꝫ fuere: ꝛ Grego. xij. ceſſit papatui: ꝛ Martinus. v. electus fuit in papam. Qḋ comprobat ꝛ eleganter proſequit: per illum tex. in. d. c. ſi duo. dñs Cardinalis Zabarella in trac. ſuo de ſciſmate, ꝛ vnitate eccleſie. Quem poſuit in lectura poſt tex. d. c. licet de vitanda. de elec. ꝛ poſt eius cōſilia. Et iſto caſu ꝙ ad concilium ſpectet iudicare, facit tex. ij. q. vij. §. item ſymachus. verſi. item cum balaam. ꝛ habetur. xvij. di. §. hinc etiam. vbi hr̄ ꝙ cum ſciſma eēt in eccleſia: eo ꝙ Laurentius cōtendebat cum Symacho de papatu: congregatum fuit generale concilium: ꝛ cum peteret a Theodorico Rege Ro. qui tunc concilio intererat: vt ſentētiam proferret contra eos. Ipſe Rex deo inſpirāte rñdit (vt inquit tex. ibi) ſynodalis eſſe arbitrij in tanto negocio ſequenda preſcribere. Hoc eſt vt dicit idē Zabarella ſtatuere quid alij ſequi deberent. Et ſubdit ꝙ licet in. d. tex. non plene exprimat. Tamen ꝙ legit in Cronicis, ꝙ tunc erat ſciſma inter Laurentium ꝛ Symachum. Et tandem poſt argumenta ꝛ dicta quedā eoꝝ que legunt: ꝛ no. p Archi. Jo. an. ꝛ alios in. c. in fidei fauorem. de hereti. in. vj. Idem Cardina. concludit: ꝙ non eſt opus inſtare circa hoc: ꝙ. ſ. hec iuriſdictio quando plures cōtendunt de papatu ſpectet ad concilium: ꝙ periti canonum cōmuniter in hoc conueniunt. Hoc idem etiam firmat ꝛ late proſequitur. d. Archiepiſcopus Florentinus. in ſum. ſua. parte ſecunda. ti. iij. c. xi. §. vi. Et ad id qḋ obijci poſſet contra tex. in. d. c. ſi duo ꝙ. ſ. emanauerit ab Honorio auguſto: ꝛ ꝙ Impatori vel laycis non licuerit de electione vel rebus eccleſiaſticis diſponere. xcvi. di. bene quidem. Rñd. ꝙ ille tex. emanauit ad inſtantiam ꝛ requiſitiones pape ꝛ eccleſie: ꝛ ꝙ eccleſia eum approbauit. Quo caſu ratione talis approbationis dicitur eſſe Canon eccleſie: ꝙ omnia noſtra facimus ꝛc. Ibi etiam proſequit idē Archiepiſcopus: quot ſciſmata fuerint in eccleſia ꝛ a quibus habuerint ortum. Et ſubdit ꝙ ſcientes papas eſſe illegitime ꝛ minus canonice electū: eiqꝫ adherentes non minus dicunt ſciſmatici ꝙ ipſe: ſiquis autem probabilr ignoraret vel dubitaret: quis ex pluribus contendentibus eſſet verus Papa: aut crederet illum ſub cuius obedientia ipſe degit: eſſe verum ꝛ vnicum papam Apoſtolicū: alios qꝫ omnes eſſe antipapas apoſtaticos ꝛ intruſos: ꝙ talis tunc nō poſſet dici ſciſmaticus: nec peccaret taliter credēdo, ꝙ ille non eſt articulus fidei: credere. ſ. ꝙ iſte vel ille ſit verus papa ꝛ ille ſit falſus Papa ꝛ intruſus. Dūmodo in hoc non diuidat vnitatem eccleſie: ꝛ non credat plures eſſe eccleſias: qḋ multiplr̄ ꝓbat. Hanc ēt partem tꝫ ꝛ ſequitur. d. Jo. de turre cremata in ſum. ſua. De eccleſia. lib. iiij. c. xj. prime partis eiuſdem libri. ¶ Ubi etiam ponit quid dicendum de Papa catholico ꝛ canonice electo: concurrente altero intruſo. Nūquid. ſ. cogi poſſit ad cedendum papatui pro tollendo ſciſmate: vel vtrū ſi cedere nō vult deponi poſſit: ꝛ concludit ꝙ non, lꝫ honeſtum eēt: ꝙ ipſe cederet. ¶ Quito Papa generaliter forte ſciſmaticus dici poteſt: ꝛ concilij generalis iuriſdictioni ac prouidētie ſuppoſitus, vbicunqꝫ eſſet notorie criminoſus ꝛ incorrigibilis: adeo ꝙ eccleſia ſcandalizat: ꝛ vniuerſalis ſtatus ipſius confundit ac decolorat: ꝙ tunc non ſecus pro his criminibus ſciſmaticis accuſari poterit in concilio ꝙ̄ ſi hereticus eēt ſm glo. illam ſingulares ꝛ ab omnibus cōmuniter approbatā in. c. ſi papa. xl. di. in ver. a fide. Que no. dicit ſe certo credere: ꝙ ſi crimen Pape eſt notorium: ꝛ inde ſcandalizatur eccleſia propter factum eius, ꝛ ipſe incorrigibilis ſit, ꝙ inde poſſit accuſari. Et mouetur ꝙ contumacia dicit heresis. lxxxi. di. c. ſi qui presbyteri. ꝛ contumax dicit infidelis. xxxviij. di. nullus. ꝛ licet in. d. c. ſi papa ſimplr̄ fiat mentio de hereſi. Tamen non minus de occulta ꝙ̄ de publica accuſari poterit: quod fieri non poſſet de alio occulto crimine ꝛc. Qḋ approbat Archi. Jo. an. Gemi. ꝛ alij ſcribentes. in. c. i. fidei. de hēti. in. vj. ꝛ in. d. c. ſi papa. ꝛ dixi ꝛ. ¶ Cum. d. autem glo. trāſeunt omnes ſcribentes. quam glo. Abb. Panor. in. c. ſignificaſti. de elec. in vltimo notabili circa finem. Dixit eē ſingularem ꝛ perpetuo notandā: ꝛ ꝙ tenetur per omnes. Idem Panor. in q. ſua Epiſcopus ꝛ quidam rector: in finalibus verbis ſecundi dubij: dixit: ꝙ illa glo. eſt ſingularis ꝛ qḋ totus mundus eam approbat. Et per eam dicit ibi: ꝙ ſi papa ſtat in peccato notorio: ꝛ admonitus per concilium non vult deſiſtere, ſed ſcandalizat eccleſiam, poteſt puniri: tanꝙ̄ hereticus p cōcilium. Illā quoqꝫ glo. proſequit ꝛ ſinglarē

eſſe dicit

eſſe dicit. Cardi. çabarella. in. d. trac. in. c. licet. de ele. q. xxxvij. verſi. Sexto quero. Et eã ſingularem eſſe dicit Ludo. Ro. conſi. ſuo. dxxiij. incip. Omnipotentis dei poſtulato ſuffragio. Queſtio diſcutienda eſt in. iiij. col. verſi. ſecunda ſolutio eſt. Ratio autẽ gl. ꝛ concluſionis predicte eſſe videtur, illa met que eſt in heretico: qꝛ vt. s. dictum fuit. Hereticus eſt excõmunicatus: ꝛ extra gremium eccleſie poſitus, vnde nõ poteſt amplius caput eſſe ipſius eccleſie: cum non poſſit eẽ de corpore. de hereti. c. excommunicamus. Idẽ dicit ꝛ de ſcismatico, qꝛ Papa ſcismaticus cum omnibus ſuis ſequacibus excõmunicatus eſt: vt probatur in. d. c. licet. de ele. maxime. vbi ſcisma ẽ cum hereſi. ¶ Et quãq͂ doc. cõmuniter variauerint. in. c. i. extra de ſcis. vbi inclinare potius videntꝰ ꝙ ſcismatici ipſo iure non ſint excõmunicati: ſed ꝙ magis veniant excõicandi. Tamen Abbas panor. in rubrica. de ſcis. in fi. multum notãter ꝛ vere dicit: ſe putare ꝙ omnes ſcismatici dicto caſu ſint excõicati per tex. in. d. c. licet. vbi dicitur: ꝙ tam ille qui ſe gerit ꝓ papa non legitime electo: q͂ꝫ ſibi adherentes excõmunicationi ſubiaceant. Per que ꝓbatꝰ excõmunicatio ipſo iure. Ubi not. per ipſum ꝛ alios: facit qḋ no. glo. in. c. i. de inſur. lib. vj. Quod tamen verꝫ putat ipſe Abb. vbi non caderet probabilis error. Que ſententia mirifice mihi cõprobari videtur: dicta auctoritate veteris teſtamenti numeri. xvj. c. vbi dñs iquit Moyſi: precipe vniuerſo populo ꝛ ſepetur a tabernaculis chore. Dathan ꝛ Abyron. Et ſtatim ſubditur ꝙ Moyſes dixit ad turbas. Recedite a tabernaculis impioꝝ: ꝛ nolite tãgere que ad eos pertinent: ne inuoluamini in peccatis eoꝝ ꝛc. Si aũt queſtio eſſet dubia. Et maxime ſi conſiſteret in facto intricato ꝛ longeuo: prout ſm eum cõtigit in magno illo ſcismate preterito. Tunc dicit ſe putare ꝙ omnes euitent excõmunicationẽ ꝛ peccatus. ar. in. l. regula. ꝛ in. l. ij. ff. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ in. c. apoſtolice. de cleri. excom. minis. ꝛ eoꝝ que no. in. c. vt animaꝝ. de conſti. lib. vj. De quo tamen articulo videndus eſt latiſſime. d. Jo. de turre cremata. iiij. lib. ſum. ſue. de eccleſia. c. xiiij. prime partis. incip. Opportunũ viſum eſt, ꝛ. d. Archiepiſcopus Florẽtinus. ſecũda parte ſum. ſue. ti. iij. §. vj. icipit. Sed quid cum duo vel plures in eccleſia ꝛc.

¶ Quot autẽ papa notorie peccans: ac pertinaciter in huiuſmodi delictis perſeuerans eccleſiam ſcandaliçando: ꝛ vniuerſales eius ſtatum decolorando: ſtrictiſſime ſcismaticus ſit, ꝛ a concilio ꝓpter hoc corrigi ꝛ deponi poſſit, colligi videtur ex his que diximus ſupra in diffinitiõe ſcismatis: ꝛ ex diffinitione quam ponit beatus Thomas ſecunda ſecunde. q. xxxix. arti. i. vbi dicit: ꝙ ſcismatici proprie dicuntur: qui propria ſponte ꝛ intẽtiõe ab vnitate eccleſie ſe diuidũt: ꝛ ſeparant que eſt vnitas principalis: Pro quo facit tex. xxiiij. q. i. i. c. ſcisma. ibi. vt apoſtoli inde verbis loquar: ſemetipſos ſegregantes ſpiritum non habent: quibus omnibus efficitꝰ: vt qꝛ in vnitate vnum nõ ſunt: qꝛ in parte eſſe voluerunt: vt qꝛ ſpm̃ nõ habent: corporis xp̃i ſacrificium habere nõ p̃nt ꝛc. Unde ꝓſequitꝰ idem diuus Tho. vbi. s. ꝙ eccleſie vnitas in duobus attenditꝰ. s. in cõmixtione membroꝝ eccleſie adinuicem: ſeu cõmunicatione: ꝛ iteꝝ in ordine omniũ membroꝝ eccleſie ad vnum caput ſm illud ad colloſceñ. c. ij. inflatus ſenſus carnis ſue: ꝛ non tenens caput: ex quo totum corpus ꝑ nexus: ꝛ cõnexiones ſubminiſtratum ꝛ conſtructum creſcit in augumentum dei. Hoc autem caput eſt ipſe xp̃s. Cuius vices in eccleſia gerit ſummus Pontifex. ¶ Et ideo ſcismatici dicuntꝰ: qui ſubeſſe renuunt ſummo põtifici. Et qui membris eccleſie ei ſubiectis cõmunicare recuſant ꝛc. ¶ Et proſequitꝰ in ſolutione ſecundi argumenti: ꝙ non obedire ꝑceptis eccleſie cum rebellione quadam conſtituit ſcismatis rõnem. Cum rebellione aũt dꝛ hoc facere: cum pertinaciter precepta contemnit: ꝛ iudicium eius ſubire recuſat ꝛc. Pro qua qdem argumentatione et glo. ac concluſionis eiuſdem ſubſtẽtatione facere dꝛ ratio que colligitꝰ in cle. i. §. porro. de ſum. tri. et fid. catho. et in cle. i. §. ſi. de vſur. no. xxiiij. q. iij. dixit apoſtolus. ponitur in extrauag. Jo. xxij. incipit cum inter nonnullos. In quibus locis habetꝰ: ꝙ duo ſunt que faciunt haberi hominem hereticum et a fide deuium. vz. error in ratione: et pertinacia in voluntate. Et propter hoc dꝛ ꝙ reſiſtentes auctoritati: et ordinationi eccleſie hereſim incurrũt, ſm beatum Tho. in q̃rto ſententiaꝝ. diſt. xij. arti. i. ¶ Unde dicimus: ꝙ qui notorie et ꝑtinaciter peccat verbo et opere atteſtando animam noſtram mortalem eẽ et cum corpore interire: hereticus eſt. xxiiij. q. iij. c. vltimo. verſicu. arabici.

Que ſententia eſt contra illos ſanctoꝝ canones.xxiij.q.ij.anime defunctoꝝ.c. tēpus. ⁊.c.fatendum. Silr qui taliter peccādo nullum aſſerit eē paradiſum vel infernum niſi in hoc mundo:contra euangelicam veritates. Luce.xxiij.ibi.hodie mecū eris in paradiſo:et Matthei.xxv.Ite maledcī ī ignes eternum ⁊c.de hereti.c.firmiſſime.et de cō. di.iiij.c.firmiſſime. Item et qui atteſtanť verbo et pertinacibus et incorrigibilibus actibus adulteria:inceſtus,blaſphemias, vicium contra naturam:ſymonias et huiuſmodi vicia:que lege diuina damnata et ꝓhibita ſunt:non eē peccata. Cum in ratiōe errent et pertinaciam in voluntate peccādi retineant manifeſtā hereſim confouere conuincuntur:no.in cle.ſi.de heret.et ponit fre. de ſen.conſi.ſuo.cclij. incipit. Reuerēdo in xp̄o patri fratri Dino.de ſcō Quinato ⁊c. ¶ Cum ergo fauore fidei cath. etiam leuia quecunqꝫ ſigna erroris in rōne: et pertinacie in voluntate ſufficere dicanť ad probandam hereſim:ſeu ſaltem ad faciendum aliquem talr peccantem ſuſpectum de hereſi: prout no. Archi.in.c.vt officium.de hereti. in.vj.et Inno.in.c.ſicˀ.il.i.de ſymo. vbi no. dicit ꝙ ſola ſigna ſufficiunt ad ꝓbandā hereſim.C.de hereti.l.ij.etiās ſi ſint ſigna leuia: lꝫ ſm vnam opi.oportꝫ ſit talia ſigna plene ꝓbari.ar.de ꝑſcrip.lrās.Et quando plene nō probarenť ſaltes talr infamato indiceretur purgatio canonica. de hereti. excōmunicamus.Plus tamen ſibi placet vt dicatur:ꝙ qñuis talia ſigna non probentur:ſi graui infamia laborat et perſeuerat in ꝑori ſuſpitione:ꝓut nos ſupponimus in caſu noſtro: ꝙ tunc ille ēt ab adminiſtratiōe remoueri poterit.ar.d.c.lrās.in ſi.Pro quo facit: qꝺ volunt doc in.c.in fidei. de hereti. in.vj.dum dicunt qꝛ papa ēt pro occulta hereſi accuſari damnariqꝫ poteſt. Ex qbus concluditur: qꝛ ſi papa a cōmixtione mēbroꝝ et cōmunicatione vnitatis eccleſie ſe ſeparat. Ac cum rebellione in huiuſmodi criminibus pertinaciter inſordeſcendo eccleſie ꝑcepta cōtemnit:atqꝫ correctionis et emendationis iudicium ſubire recuſat: merito vnitatem eccleſie ſcindere cōprobať, cum caput eiuſdē hoc eſt ſeipſum propria intentione a corpore totius eccleſie ſegregat:ac publice fateri:et dogmatiꝫare videatꝛ:qꝛ ſymonia,adulteriū:et huiuſmodi ſcelera:que iure diuino fieri ꝓhibenť:non ſint peccata. Qꝺ quidem aſſerere:et multo magis aſſerendo facere manifeſtam hereſim,⁊ ſciſmaticam prauitates ſapere ⁊ atteſtari videť:prout comprobať ⁊ colligi pōt.ar.in cle.i.in ſi. de vſur.ibi. ſane ſiquis in illum errorem inciderit: vt pertinaciter affirmare preſumat exercere vſuras non eē peccatum. Decernimus cum velut hereticum puniendū ⁊c. ¶ Ubi gl. in ver. hereticum.no.dicit ꝙ non ſolum eſt hereticus male ſentiens de articulis fidei, vel ſacramentis eccleſie.de hereti.ad abolendas. in prin.Sed ēt qui ꝑuerſum habet dogma: vel falſas aut nouas opiniones gignit: vel ſequiť.xxiiij.q.iij.c.inter ſciſma ⁊ hereſim. ⁊.c.hereticus.⁊ probať in cle. ſi.de hereti.⁊ vtrobiqꝫ hr̄ per ſcribentes. Cum igiť talia facientes ⁊ tacite vel expꝛſſe : pertinaciter ⁊ incorrigibilr dogmatiꝫantes dudum ab eccleſia damnati ſint vt heretici, ⁊ confouere hereſim vel ſciſma inueteratum hereticum ſit.d.c.inter hereſim. Et pro occulta etiam hereſi papa iquiri damnariqꝫ poſſit: prout ſupra dictum fuit,⁊ cōiter tenetur per Archi.⁊ doc.in.d.c.ſi papa.xl.di.⁊ in.c.in fidei de hereti.in.vj. Item cum negari non poſſit:quin concilium cognoſcere ⁊ iudicare habeat. Nunquid hereticalia crimina que pape obijciunť vera an falſa ſint:⁊ nunqꝺ propter illa corrigi ⁊ deponi poſſit:an non.vt probať.ij.q.v.in.c.mandaſtis. Item cū concilium de hereſi pape cognoſcere ⁊ iudicare poſſit.xl.di.ſi papa.Ergo de hoc quoqꝫ dubio.vꝫ. Nunquid papa talr peccans ſit hereticus vel non:iudicare poterit ſm Hug. Bellameram,⁊ alios in.d.c.ſi papa.Quos refert ⁊ ſequitur.d. Alexandrinus ibi.Et ſi ipſum propter talia notoria delicta ſciſmaticum aut hereticū inuenerit. Non minus iudicare ⁊ punire poterit pro occulta qꝫ ꝓ manifeſta hereſi vel ſciſmate ipſius ſm intellectum glo.in ꝑalle.c.ſi papa. ¶ Iſtā concluſionem:ꝙ.ſ.papa ꝑdicto caſu ꝓpter eius notoria crimina ꝑdicta:in quibus ꝑtinaciter ⁊ incorrigibilr perſeuerat a concilio inquiri:corrigi:⁊ condemnari poſſit tenet: ⁊ multum terribilr proſequiť Ludo.Ro.per illam gl.conſi.ſuo.dxxiij.col.antepe. vbi concludendo dicit,ꝙ ſitas eſt:ꝙ papa ſuis criminibus eccleſiā ſcandaliꝫans notorie,eāqꝫ inordinate regens: ſi manet incorrigibilis poterit apud eccliam accuſari:atqꝫ ꝑ illā denudari papatu. Qꝺ ꝓbat:ꝙ papa ſtans in crimine notorio totam eccleſiam ſcandali-

ꝗndo.incidit in ſuſpitiōem hereſis: vt ꝓ-
batur in.c.nullus.xxxviij.di.vbi dr̄: qui.n.
rebelliter viuit ⁊ ediſcere atqꝫ agere bona
recuſat:magis diaboli ꝙ̄ xp̄i membrum eē
oſtenditur:⁊ potius infidelis ꝙ̄ fidelis eſſe
mōſtrat̃.Scđo hoc probat̃ per tex.lxxxj. di.
in.c.ſiqui ſunt.⁊.viij.q.i.in.c.ſciēdum.Ubi
dr̄ peccatum Ariolandi eē nolle obedire,⁊
ſcelus idolatrie nolle acqeſcere, ac peccatum
paganitatis incurrere quēlibet: qui ſe xp̄ia-
num eē aſſerit: ⁊ mandatis eccleſie parere
contēnit.Tertio ꝓbat hoc tex.in.c.ſi. extra.
de peni. vbi dr̄ ꝙ qui eccleſie pertinaciter
parere renuit claues illi cōmiſſas cōtemnē-
do:non caret ſcrupulo heretice prauitatis
⁊c.Si igitur:inquit ipſe:papa propter eius
peccata notoria eccleſiam ſcandaliçat:et cor-
rigentem atqꝫ corripientem contēnit.Pro-
fecto ꝓpter ꝑmiſſa in ſuſpitionem hereſis
incidit:ob quam ſuſpitiōem vocari poteſt:
vt reſpōſurus veniat de fide quā h̄s in au-
ctoritate eccleſie.Quā concluſionem pluri-
bus rationibus corroborat:et tandem poſt
multa concludit: ꝙ quēadmodum Papa
qui poſitus eſt:vt extirpet vicia: virtutes ī-
ſerat:corrigat exceſſus: moreſque reformet
alioꝝ,vt dicit tex.in prohe.clementinarum
qui Regem Francie regno ſuo priuare po-
tuit,eo ꝙ diſſolute viuebat:et ex mali regi-
minis diſſolutione Regnum ſuum diuer-
ſa ſcandala patiebat̃:vt dicit tex.t. cum glo.
xv.q.vi.in.c. alius . ita quoqꝫ pari modo:
vniuerſalis synodus. Que cōgregat̃:vt vi-
cia extirpet virtutes inſerat:exceſſus corri-
gat:moreſqꝫ reformet. Poterit Papam de-
ponere cum ex ſcandaloſo ipſius regimine
et incorrigibilibus moribus tota perturba-
tur eccleſia. Nam in ſacerdotibus ⁊ fortius
in ſummo ſacerdotum fides cum vita ꝑli-
genda eſt. Cum fides ſine operibus: Beato
Jacobo apoſtolo teſtante: mortua ſit.i.q.i.
fertur. Ubi etiam in ꝓpoſito noſtro īquit
tex. vulnerato nanqꝫ Paſtore quis curādis
ouibus adhibet medicinam:aut quomodo
populum oratiōis clypeo tutat̃ qui iaculis
hoſtium ſeſe feriendum exponit?aut quales
fructus de ſe producturus eſt. Cui graui pe-
ſte radix infecta eſt. Maior ergo metuenda
eſt locis illis calamitas . Ubi tales inter-
ceſſores ad locum regiminis admittūtur,
qui dei magis in ſe iracundiam prouocāt:
quam per ſemetipſos placare debuerāt. Di-
cendum eſt ergo ſm Ludo. Ro. vbi.ſ. ꝙ in
huiuſmodi caſibus generalis synodus po-
teſtatem h̄s nedum ſuper membra eccleſie:
ſed etiam ſuper caput:hoc eſt ſuper Ro. pō-
tificem. Que vt inquit ipſe ad meras iuſti-
tiam pertinent. ¶ Eādem concluſionē ex-
preſſe tenet. Auguſtinus de Ancho.in ſum.
ſua ď poteſtate eccleſie.q.vij.arti.ij.iij.⁊.iiij.
¶ Ubi concludit ꝙ ſicut oīa peccata publi-
ca ſe habent in iudicio humano: ſic omnia
peccata nobis occulta ſe habent manifeſte
in iudicio diuino:vnde inquit ipſe peccata
pape:que publica ſunt ⁊ redundant in ma-
lus totius reipublice xp̄iane:vt hereſis ſub-
uerſio totius xp̄iane fidei:⁊ huiuſmodi ſta-
tim corrigenda ſunt,non ſeruato ēt ordine
denunciationis euangelice ⁊c. Quod qđes
⁊ antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ probat̃ exemplo.
Nam apud Cronicarios compertum eſt.
Joā.xij.pp eius publica adulterij: homici-
dij,venationum ⁊ alia nefandiſſima delicta
conuocato ꝯcilio papatu pulſum fuiſſe Ot-
tone imperāte ⁊ Leonem.viij. ſuffectū fuiſ-
ſe,vt atteſtat̃ etiam Platina in eius dē Joā-
nis vita:idemqꝫ Benedicto.ix. accidiſſe at-
teſtant̃. Recentiora ſunt exēpla concilij Cō-
ſtantieñ. In quo tres pontifices deiecti:⁊
Martinus q̄ntus creatus fuit,vt ſ. crebro
diximus. Non.n.incongruum eē dr̄ pro cō-
cluſione qōnis exempla adducere: vbi iura
clare loquentia non h̄nr:tunc.n. ad eccleſie
catholice hiſtorias recurrere poſſumus cuꝫ
ſeruare debeamus qđ ſemel ⁊ pluries ꝑ ec-
cleſiam ipſam que ſpū dei regit̃ ſeruatū fuiſ-
ſe comꝑimus:vt h̄r in.c.de quibus.xx.di.⁊.
xxxvii.di.qui.de menſa.⁊.xxiiij.q.iij.c.ſi ha-
bes.cuꝫ ſi. Et pro his bene infert̃ ad ſancte
eccleſie inſtitutum:que in ſacris miſſaꝝ ſo-
lēnis aſſidue pro Ro.pontifice ad deū pre-
ces effundit,atqꝫ orat,vt ei concedat verbo
pariter ⁊ exemplo:quibus ꝑeſt proficere:vt
ad vitam vna cum grege ſibi cōmiſſo per-
ueniat ſempiternam. ¶ Ceterum ꝙ ex ver-
bis ⁊ intentione glo.in.d.c.ſi papa.xl.di.di-
ctum fuit:ꝙ contra papam criminoſum:ſi
pertinaciter ⁊ notorie perſeuerat: ⁊ eccleſiā
dei ſcādaliçat,ꝓcedi poterit . Querit dicta
glo.nunquid crimina pape eccleſie denun-
ciari poterunt iuxta formam ⁊ modum de-
nunciatiōis euāgelice.De qua h̄r Matthei.
xviij.c.⁊ tranſumptiue.ij.q.i.in.c.ſi peccaue-
rit in te frater tuus ⁊c.⁊ in.c.nouit.extra de
iudi. Et arguendo generalr̄ pro parte affir-
matiua:dr̄ ſm eaꝫ ꝙ ſic:ꝙ papa nō minus

dicitur frater noſter rõne dei patris creantis: ⁊ rõne matris eccleſie regenerantis oẽs xp̄ianos in fonte baptiſmatis: q̄ꝫ alius quilibet xp̄ianus. xi. q. i. ad menſam. Unde añq̄ꝫ a primordio fidei nr̄e Chriſtianoꝝ nomen in concilio aploꝝ apud Antiochiã celebrato: nobis aſcriptus foret: omnes fratres ſeu diſcipuli nuncupabamur: vt dicit glo. xxii. diſt. in. c. ſacroſancta. Et Chr̄s in euangelio Matth. xxiii. c. inquit. Uos omnes fratres eſtis. Unde concludendo per diſtinctiones, dicit ipſa glo. q̄t ſi crimen non eẽt tale pro quo papa accuſari poſſet. Denunciari etiã non poterit: q2 inutilis eẽt denunciatio: inferens quot ſi tale eẽt crimen: pro quo accuſari poſſet. Poſſet etiam denunciari a contrario ⁊c. Quo factum fuit vt Gemi. hinc ſumpta occaſione declarando ibi dictã glo. ex dictis. Hoſti. in. c. magne de voto. in. c. licet. de accuſa. ⁊ in. c. per tuas. de ſymo. Diſtinguendo circa hoc q̄ſitum dicit: quot aut papa peccando facit ꝯ legem poſitiuam: ⁊ cũ ſit ſ. illam de conceſ. p̄ben. propoſuit. de hoc denunciari: argui: vel iudicari non poteſt. Aut peccat contra legem diuinam ⁊ articulos fidei: ⁊ tunc moneri poteſt per quemcunq̄ꝫ inferiorem: q2 de hoc etiam poſſet accuſari: vt voluit glo. p̄dicta. Et ſi ad talem fraternam monitionem ſe non correxerit: tunc denunciari poterit eccleſie: vt deponatur, ꝓut ibi dr̄ ſm eum. Aut papa non peccat contra articulos fidei: ⁊ tunc ſi crimen eius eſt notorium ⁊ ſcandaloſum in vniuerſali eccleſia: poterit ſilr̄ moneri per quẽlibet inferiorem ſm glo. ibi. Si vero crimen nõ eẽt notorium vel ſcandaloſum. Tunc dubitatur. Utrum papa per inferiorem moneri poſſit: vt ſe corrigat: ⁊ emendet: ⁊ ſm leges euangelicam dicendum vr̄: quot ſic: q2 Papa ſubditus eſt: legi euangelice: ſicut quilibꝫ alius xp̄ianus ⁊ fidelis. xi. q. iii. ad menſam: ⁊ ita intelligit ipſe Gemi. gl. predictam in prima ſua opinione. Si aũt queratur nũq̄d papa moneri poſſit de occulto crimine ſm legem euangelicam ad finem quot ſi ſe non correxerit eccleſie denũciari poſſit: ⁊ pro eo corrigi. dicendum eſt ſm eum quot nõ. Q2 quando eius crimen eſt occultum: non hꝫ iudicem coram quo ſuper tali denunciatione compelli poſſit. Et ita procedit dicit ipſe ſecunda opi. glo. dum dicit q̄t inutilis eſſet denunciatio. Quod q̄des ego veꝝ arbitror: non tantũ in papa, ſed in quolibet inferiore xp̄iano. Quia in his que occulta ſunt, ⁊ que ꝓbari non poſſunt: ꝫ ab vno tm̄ ſcirẽtur: ſolum deum habent vltorem, qui ſcrutator eſt cordium. Hoc idem quoad hoc vltimum tenet Abb. panor. in. c. nouit. de iudi. in. xii. col. ꝟſi. Sꝫ circa hoc q̄ro an crimẽ pape ⁊c. Et dicit ſe credere q̄t ꝫ tale ſit crimen pro quo nõ poſſit accuſari, quot tamẽ ſibi denunciari põt: ⁊ dꝫ: vt inde ſe corrigat: vt fratrem ſuum ſic denunciando lucretur. Pro quo alleg. bonum tex. in cle. ii. de hereti. §. notarii. vbi habet̃ quot Notarii ⁊ officiales in ſecreto corripiunt inquiſitores heretice prauitatis, quando in eoꝝ officio excedũt: ꝫ illoꝝ exceſſus per teſtes probari nõ poſſint: facit q̊ no. gl. ii. q. vii. in. c. plerũq̄ꝫ. Quod maxime ꝓcedit ſm eum tenendo illam opi. quot pro peccato oĩno occulto habeat locum hec euangelica denunciatio: q̊ ipſe proſequit̃ ibi. Hoſti. vero ⁊ Joã. an. in. c. propoſuit. de conceſ. p̄ben. Ponendo regulam in hoc dicunt q̄t papa tãtum habet ſui ipſius poteſtatem: quot quicq̄d dicat vel agat accuſari vel damnari nõ poſſit ab homine: niſi de hereſi. xl. di. ſi papa. Poteſt tamen moneri in ſecreto ⁊ palam: ſi palã peccat mortalr̄. Nam velit: nolit: ſubiacet euãgelice veritati: quoad monitionem ſibi faciendam: que cuilibet data eſt. ii. q. i. ſi peccauerit. Sed quoad id q̊ ibi dr̄. Dic eccleſie, non ſubiacet: niſi in hereſi. Si aũt ſit impenitens: dicendum eſt eccleſie. i. Deo: ſm eũ orando. ſ. q̄t ipſum inſpiret. Et dicendũ eſt eccleſie triumphanti: vt oret pro ipſo. Alii ꝑo ꝫ Imperator: totus clerus: ⁊ totus populus ꝯuenirent: non p̄nt ipſum iudicare. ix. q. iii. nemo. Caueat tamẽ ſibi: q2 anima ſua in manibus ſuis: ⁊ ſibi terribilius iudiciũ imminet: ⁊ itollerabilior cruciatus. d. c. nemo. ⁊ c. alioꝝ. ea. cã. ⁊ q. ¶ Hoc idem dicere videt̃ ſcũs Tho. in. iiii. xlix. di. dum inq̄t: quot q̄uis p̄lati ſint corripiendi a ſubditis: non tñ eſt eis pena infligenda. Sed recurrẽdum eſt ad ſuperiorem denunciando: vel ſi non habent ſupiorem: ad deũ vt eos emendet aut de medio tollat. ¶ Idẽ quoq̄ꝫ ſentire vr̄ Auguſtinus de Anchona. in ſum. de poteſtate eccleſiaſtica. q. vii. art. i. Ubi diſtinguit de triplici admonitione euangelica. vꝫ. Primo de ſimplici ⁊ charitatiua: ⁊ huic dicit papam ſubeſſe. Secundo de cõminatiua pene per modũ imperii. Tertio per modum denunciationis ⁊ accuſatiõis

coram

coram iudice ꝛ ſuperiore. Et dicit ꝙ neutra
iſtaꝝ duaꝝ extēdit ſe ad papam. Quia ſm
predictos modos ipſe omnes iudicat: ꝛ a
nemine iudicaṫ. Abb. Panor. dicta Hoſti.
ꝛ ꝯſequēter ꝑmiſſa impugnat ꝛ forte bene.
Nam dicit ipſe in. d. c. ꝓpoſuit. in pe. col. in
verſi. ex his dictis Hoſti. ꝙ ſi peccatum pa
pe eſt publicum: ꝛ inde ſcandaliçaṫ eccleſia:
ꝙ tunc tota regula euāgelica hꝫ locū in eo:
vt ſi admonitus non vult deſiſtere: dicatur
toti eccleſie. i. concilio. ꝛ ab eo poterit puni-
ri: qꝛ eſt ſuſpitio hereſis ꝯ eū. Si ſtat in pec-
cato publico ſcandaliçans eccleſiam: ꝛ mo-
nitus non vult ſe corrigere: ita dicit inquit
ipſe glo. ſingularis. quā allegat. Totus mū-
dus in. c. ſi papa. xl. di. Serua ergo (inquit
ipſe) dictum Hoſti. cū peccatum eſt occul-
tum: ſeu cum eccl'ia non ſcādaliçaṫ. Sed vix
poteſt accidere ſm eum: ꝙ ex peccato publi
co pape eccleſia non ſcandaliçeṫ: iuxta illud
de quo in. c. magne. de voto. ibi. ꝑterea non
videbitur cum ex abſolutione tua ſcandalū
poſſet mentibus laycoꝝ generari: dicentius
vbi eſt deus clericoꝝ: ꝛ hoc exemplo credē-
tium ſe ad voti obſeruantiam non teneri.
Qđ enim agiṫ a prelatis facile trahiṫ a ſub
ditis in exemplum: iuxta qđ inquit Domi-
nus ad Moyſen, in Leuitico quarto. c. Si
ſacerdos qui eſt vnctus peccauerit: faciet de
linquere populum. Et hinc eſt qđ dixit Lu
do. Ro. in ꝑallegato conſi. dxxxiij. ꝙ expoſi-
tio Hoſti. de qua ſ. in 2ª parte eſt falſa. Qđ
probat tex. Hieronymi in. c. oībus. xxiij. q. i.
ꝛ in. c. ſed illud. xlv. di. ſed melius in. d. c. oī
bus. Ubi dr̄ ꝙ verba illa, dic eccl'ie: intelli-
gunṫ de eccleſia militanti, que eſt fidelium
collectio, de con. di. i. eccl'ia. Quam eccl'iam
corrigentem: corripientemqꝫ ſiquis cōtem-
ſerit: aliis dꝫ eſſe tanq̄ȝ ethnicus ꝛ publica-
nus. Scd'o hoc probaṫ ex tex. Gellaſii Pape
in. c. qua pp. ij. q. vij. Et Nicolai Pape in. c.
ꝑcipue. xj. q. iij. vbi ſimilis fit expoſitio. Ter
tio probaṫ ex tex. in. c. nouit. de iudi. ꝛ in. c.
quemadmodum de iureiu. vbi pari modo
exponunṫ verba ꝑdicta. Si igiṫ inquit ipſe
quoad alios fideles peccātes intelligunṫ re
ferri verba illa ad eccl'iam militantem: quō
ꝛ qua rōne tam varie eadem verba referri
debent reſpectu pape: ad deum vel eccl'iam
triumphantem. Cum indiſtincta ꝛ indiffi
nita fuerit loquutio dn̄i, non magis alios
fideles concernens: q̄ȝ papam? Immo vt ex
tex. euangelico apparet. In Petrum ſpāl'r

directa fuere: dicta verba. Non eſt aūt du-
bium ꝙ vna eademqꝫ oratio non dꝫ diuer
ſo iure cenſeri. Nec vario modo exponi cū
lex ſit certa. ff. de vulga. ꝛ pupil. l. iam hoc iu
re. C. de teſta. milita. l. in teſtamēto. ff. de vſu-
capio. l. eum qui edem. extra de deci. c. cū in
tua. de priui. c. qꝛ circa. ꝛ. xij. q. ij. c. cognoui-
mus. cum ſi. Preterea non ne dn̄s diſcipu-
lis oībus loquens: inter quos erat etiā Pe
trus: dixit Matthei. xviij. c. Siquis veſtrus
ſcandaliçauerit vnum ex puſillis iſtis mini
mis qui in me credunt expedit vt ſuſpēdaṫ
ei in collo mola aſinaria ꝛ demergaṫ in ꝓ-
fundum maris ꝛc. Ergo concludendo di-
cit: ꝙ cum papa oī euangelice doctrine ſub
iectus ſit: vt eſt expꝛſſum. xxv. q. i. ſunt qdā.
Neceſſe erit dicere ꝙ papa ſcandaliçando
oēm eccleſiam: habere dꝫ aliquam eccl'iam
ſuperioreṁ: cui ſcelera ſua denūciari poſſint.
Cum nullum alium priuatum iudicem ſu-
periorem cōi omnium ſententia habeat in
terris. de ele. licet. xxiij. di. in nomine dn̄i. ix.
q. iij. nemo. in. c. cuncta per mundum. in. c.
alioꝝ. cum ꝯcor. Unde ſubdit ꝙ dicta Ho-
ſti. intelligenda ſunt: cum peccatum Pape
eſt adeo occultum ꝙ ꝓbari non pōt, vel cū
eccleſia ex eo non ſcandaliçaṫ. Predicta aūt
concluſio probari dr̄ ſm eum per text. xxiiij.
q. v. in. c. neqꝫ enim. ꝛ per verba beati Pe-
tri apl'i dicētis. In eius epl'a. c. v. Eſtote nō
vt dn̄antes clero: ſed forma facti gregis ex
animo. xxv. di. eſto ſubiectus. xvi. q. i. ꝑdica-
tor. ¶ Item addi poteſt ꝙ papa ſcādaliçās
ꝛ perturbans vniuerſalem eccl'iam denun-
ciari pōt eccl'ie ex alio: qꝛ cū vniuerſos chri-
ſtianos ꝓpter malam vitam ꝛ delicta ſua
ponat in periculo auerſionis: ſuſtinendus
vel aliquo modo tollerandus nō eſt. xxiiij.
q. i. memor ſum. xxv. q. i. que ad ꝑpetuam. ꝛ
q. ij. c. ſi ea. vbi no. inquit Grego. Si ea de-
ſtruerem que anteceſſores noſtri ſtatuerūt,
non conſtructor: ſed euerſor eſſe iuſte cōpro
barer. Teſtante ṽitatis voce que ait: omne
regnum in ſeipſum diuiſum deſolabitur.
Et omnis ſcientia ꝛ lex. aduerſum ſe diui-
ſa deſtrueṫ. Papa. n. eccl'iam ꝛ fidem catho
licam conſtruere ꝛ non deſtruere ſuis ma-
lis operibus ꝛ exemplis dꝫ: cui cōſonat qđ
dn̄s per prophetam Hieremiam inquit. Ec-
ce conſtitui te ſuper gentes ꝛ regna: vt euel
las: ꝛ diſſipes, ꝛ plantes: ad qđ bene facit il
lud Pauli. ij. ad Corinthios. xiij. c. vbi inqt,
ſm poteſtates quā deus dedit mihi in edi-

ficationem:non in deſtructionem. Non er
go data fuit Petro ⁊ eius ſucceſſoribus po
teſtas ⁊ aplatus ad peccandū ſed potius in
ↄfirmationē fidei catholice viuendo ⁊ do
gmotiçando verbo pariter ⁊ exemplo ſm
fidem xpi:vt iquit idem Paul. ad lr̄am ad
Romanos p̄.c.ibi. Per quem accepimus
grām ⁊ apoſtolatū ad obediendum fidei in
oībus gentibus ⁊c. Ad hoc idem īduci po
teſt illud Pauli ad Gallathas.ij. dum ibi
dicit. Cum aūt veniſſet Petrus Antiochi
am in faciem ei reſtiti: q̄r reprēhēſibilis erat.
Prius.n.q̄ȝ venirent qdam a Jacobo cū
gentilibus edebat. Cum aūt veniſſent ſub
trahebat:⁊ ſegregabat ſe:timens eos qui ex
circumciſione erant:⁊ ſimulationi eius con
ſenſerant ceteri iudei : ita vt ⁊ Barnabas
duceret̄ ab eis in illam ſimulationem: ſed
cum vidiſſem q̄ non recte ambularent ad
veritatem euāgelij. Dixi cephe. coram om
nibus:ſi tu cum iudeus ſis gentilr̄ viuis: ⁊
nō iudaice. Quō gētes cogis iudaiçare?⁊c.
Ubi no. dicit glo. q̄t nequaq̄ȝ Paulus Pe
trum coram omnibus reprehendiſſet: vel in
faciem ſibi reſtitiſſet : niſi ei fuiſſet par: vel
equalis. Qđ fuit dcm̄ Hieronymi ſup di
cta epiſtola ad Gallathas : ⁊ hr̄.ij.q.vij. in
.c.paulus. Uñ diuus Auguſtinus in Epi
ſtola ad Hieronymum inquit. Paulus po
ſteris p̄buit exemplū. Quo non dedigna
rent̄ maiores a minoribus corrigi, p̄ defen
dendo euangelicam veritatem ſalua frater
na charitate. Et ſubdit quot pro veritate ſi
dei minores maioribus reſiſtere poſſunt.
Ad qđ forte īduci potuit apoſtolus per id
qđ hr̄ Leuitici.xix.c. vbi dn̄s inquit. Non
oderis fratrem tuū in corde tuo, ſed publi
ce argue eū, ne habeas ſup illo peccatū ⁊c.
Per qđ oſtendit̄ q̄t pctā que publice cōmit
tunt̄:ſeu que ab alijs intelligunt̄ debēt cha
ritatiue vt errantes corrigant̄ publice de
nunciari eiſdem Ecce ergo quot hoc catho
lico exemplo: ſic vt s̄. corroborato clare pꝫ:
quot papa cōmoneri ⁊ deide eccleſie publi
ce denunciari pōt, queadmodum ides Pau
lus primo Petrum cōmonuit:⁊ deinde co
ram oībus ⁊ vniuerſali eccleſie: ſibi dixit er
rorem ſuum:⁊ ei in faciem reſtitit:q̄r nō ſo
lum ipſe iudaiçabat:ſed alios ſuo exemplo
iudaiçare faciebat. Ergo in p̄poſito nr̄o:ſi
papa notorie peccat:⁊ monitus nō deſiſtit:
eccleſie ⁊ vniuerſali concilio denunciari po
terit:vt aut corrigat̄ aut deponatur. Ne fi

dem noſtram malis exemplis ſubuertat:
aliosq̄ȝ in gentilitatis errores inducat. Qđ
quidem etiā ſentire vr̄ Auguſtinus de An
chona. in ſum. de poteſtate Pape.q.vij.ar
ti.iij. dum dicit:q̄ ordo fraterne denuncia
tionis non ſemper ſeruari pōt, ſicut nec per
Paulum ſeruatus fuit:q̄r in delictis Pape
que redundant in malum totius reipubli
ce chriſtiane:ſicut in peccato hereſis: ⁊ ſub
uerſionis totius chriſtiane fidei:talis ordo,
inquit ipſe:ſeruādus non eſt:ſed ſtatim ſuc
currendum eſt periculo, eo quot bonū com
mune p̄ferendum eſt cuilibꝫ bono priuato.
Niſi firmiter cerneret̄ ⁊ crederet̄, q̄t a tali
ſubuerſione per monitionem ſecretam vel
let deſiſtere. Et beatus Auguſtinus ſ̄.d. epi
ſtola Pauli ad Gallathas.ij. ſuper illo ver.
coram oībus, inquit. Neceſſitas coegit:vt
omnes illius obiurgatione ſanarent̄. Non
enim vtile erat errores: qui palam noceret,
in ſecreto emendare. Pro hoc etias facit de
nunciatio illa facta Petro Actuū.xj. Ubi
dr̄, audierant aūt apl̄i, ⁊ fratres qui erāt in
Judea:q̄m ⁊ gentes receperant verbū dei.
Cum aūt aſcēdiſſet Petrus Hieroſolymā:
diſceptabant aduerſus eum:qui erāt ex cir
cunciſione dicētes:quare introiſti ad viros
p̄pucium hn̄tes. Et ibi Petrus ſe purgauit
coram diſcipulis. Ecce ergo quot hic quoq̄ȝ
Petro denunciatum fuit pctm̄ ſuū: ipſeq̄ȝ
in concilio apoſtolorū ſe de hoc purgauit.
Quis beatus Grego.ij.q.vij.in.c.petrus ⁊
gratianus:ibi dicere voluerint, beatum pe
trum hoc ex humilitate feciſſe: ⁊ non ex de
bito:ſed alr̄ loquit̄ tex s̄. allega. vel forte Pe
trus ibi reprehendebatur pro malo exemplo,
qđ prebebat xp̄ianis:lꝫ ipſe in ſe non pecca
ret, ſicut ⁊ chriſtus accuſabatur q̄t in domo
pharifei comederet:⁊ ad homines peccato
rem diuertiſſet:lꝫ in eo pctm̄ non eēt, ⁊ ad
fines ſalutis hominis illius illuc acceſſiſſet.
¶ Contra hanc ↄcluſionem p̄miſſis non
obſtantibus. Quidam maxime ex Neothe
ricis inſurgunt adhuc inſtantes ⁊ dicētes:
quot papa vltra caſum hereſis: etiā pro no
torio crimine eccleſiam vniuerſalem ſcāda
daliçante:lꝫ eſſet incorrigibilis, ⁊ pertinax,
concilio denunciari:nec ab eo iudicari, aut
corrigi poterit. Et vt alios omittā.d. Alexā
drinus in alle.c.ſi papa. dicit quot iſta que
ſtio ⁊.d.glo. multum ſcandaliçauit eccleſias
Ro. tempore Eugenij quarti. Eo q̄r cōciliū
Baſilienſe magnum fundamētū faciebat s̄.

concluſione

concluſione dicte glo. Aſſerendo q̃t ſi papa
eſt in crimine notorio per facti euidentiam
vel per confeſſionem ſuam. Et admonitus
ſit incorrigibilis: ita vt ſcandaliçet eccleſias
dei: quot pro tali crimine accuſari poterit.
Quia eo caſu habet̃ pro heretico. Et dicit
quot ita concluſum fuit per Abb. panor. in
tribus ſuis diſputationibus quas fecit in
hac materia. Et per Ludo. Ro. cõſilio ſuo.
dxxiij. vbi alle. tex. in. c. ſiqui. lxxxj. di. i. c. nul
lus. xxxviij. di. in. c. ſciendum. viij. q. i. ꝛ de
peni. ꝛ remiſ. c. ſi. Ex quibus colligit̃ quot
notoria inobedientia hr̃ pro hereſi. Conclu
dendo quot ſicut papa pro hereſi damnari
põt, ita ꝛ pro notorio crimine, ſi incorrigibi
liter peccat: ꝛ eccleſiam dei ſcandaliçat. Ac
eius ſtatum decolorat. Quod gdẽ ſm Bel
lameram in. d. c. ſi papa. hereſis ſapit: q̃uis
dixerit illud reſtringendum ſm limitatio-
nem. Jo. vs. Dũmodo crimen illud fidem
tangat cauſando ſcandalum circa eam. Ut
puta ſi papa notorie cõmitteret ſymonias:
ex quo alij ſubditi hoc faciendo traherent
in exemplum: ꝛ licentiam circa hoc peccan
di. Quia tunc papa poterit accuſari: ꝛ ꝑ ta
li crimine deponi ſm eum: ꝛ ſic ſoluit opi.
Hug. cum qua dicit tranſire Jo. Teutoni-
cum. Bartholomeum ꝛ Jo. Joãnis. Quic
quid dixerit Cardi. Zabarel. ibi. qui in con
trarium aſſerit eſſe veritatem: ꝛ opi. theolo
goꝝ: ꝛ maxime beati Tho. in 4° ſententiaꝝ
di. xix. Unde ipſe ẽt cõcludit: quot papa ac
cuſari vel deponi non poterit pro alio cri-
mine: q̃ꝫ pro crimine hereſis. d. c. ſi papa. ꝛ
lxxix. di. c. electionem. ꝛ. ix. q. iij. nemo. c. ipſi
ſunt canones. ꝛ. c. cuncta per mũdum. ꝛ. ij.
q. vij. oues. ꝛ. xvij. di. concilia §. hinc etiam.
ꝛ. xxj. di. nunc aũt. ꝛ. ij. q. vij §. item cum ba
laam. Et ita reſidet ẽt. d. Alexandrinus. qd̕
preter caſum hereſis papa non habeat ſupe
riorem coram quo accuſari poſſit. alle. c. ls. ꝛ
. c. ſignificaſti. de electione. ix. q. iij. c. alioꝝ. ꝛ
glo. in. c. mandaſtis. ij. q. v. ꝛc. D. Jo. de tur
re cremata. audacter, intrepide: ꝛ ſtrenuiſſi
me per infinita argumenta: doctrinas: rõ-
nes. ꝛ iura, maximo conatu: verboꝝq̃ꝫ tor-
rente hanc ꝓuinciam ſumpſit in ſum. ſua.
de eccleſia lib. ij. c. xcij. cum alijs. xv. c. ſequẽ.
In q̃bus rñdendo argumentis: ꝛ iuribus
que deducunt̃ in contrarium: more ſuo per
omnia concludit: quot papa nullo prorſus
caſu: excepta hereſi: iudicem habere põt in
terris. Et ſpũe inſtando circa denuncia-
tionem: ꝛ glo. in. d. c. ſi papa. xl. di. eã impro
bando. Firmare ꝛ pro indubitato aſtruere
ꝛ perſuadere nititur: quot denunciatio: mo
nitio: ꝛ correctio euangelica in papa mõ ali
quo locum habere non poſſit. Cuius argu-
mentis ꝛ iuribus ibi adductis: ls exiſtimẽ
faciliter reſponderi poſſe. Attamen q꞉ val-
de longum ꝛ laborioſus eẽt: ſingula eius di
cta referre. Ne luctanti ſine aduerſario her
bam ignauiter ꝓſus tradamus, ꝛ ſurdo in
auditorio muti videamur: aliquas ipſius
reſponſiones: que argumenta predicta im-
pugnare videntur: referam: atq̃ꝫ eis pro talẽ
to mihi a dño conceſſo, vt veritas magis
eluceſcat reſpondebo. Reliqua aũt eminen-
tioris ſciẽ viris: ꝛ perſpicacioris ingenij in-
dagatoribus relinquam. Quoniam igitur
in hoc articulo neruum ꝛ robur maximus
totius eccleſiaſtice diſciplinę fideiq̃ꝫ noſtre
ſtabilitatem eſſe arbitror. Tranſeundo cus
opi. glo. ꝛ doc. in. d. c. ſi papa. ſm concluſio-
nem de qua ſ. Mihi ꝑmittebam: ꝙ ſi trãſi-
remus ſimplr̃ cum opi. d. Jo. de tur. crema.
maximum inconueniens ꝛ abſurdus reſul-
tare poſſet. Quia ſuppoſito (qd̕ deus auer
tat) ꝙ papa notorie: pertinaciter: ꝛ incorri-
gibilr̃ peccando ſuis delictis ꝛ malis exem
plis: vniuerſam eccleſiam ſcandaliçaret: de-
coloraret: ꝛ ſubuerteret, ac iudaiçare, vel pa
ganiçare ꝑmitteret ſi in terris non haberet
iudicem vel ſupiorem: qui ei dicere poſſet:
cur ita facis. Profecto iſtud eſſet xp̃i dei no
ſtri improuidam prouidentiaꝫ dicere. Eũq̃ꝫ
accuſare ꝙ ad hominem peccatorem diuer
tiſſet: ꝛ ꝙ vicarium non iuſtificatus ſed dor
mitantem aliquando eccleſie ſponſe ſue pa-
ſtorem reliquiſſet. Quodq̃ꝫ membris huius
eccleſiaſtici corporis, nimis impie ꝓhibuiſ-
ſet. Ne caput ſuum languidum ꝛ infirmus
medicamentis ꝛ antidotis ad curaꝫ ipſius
neceſſarijs adiuuare poſſent. Eidemq̃ꝫ i fre
neſim collapſo ꝛ eadeꝫ membra corrũpere:
enecareq̃ꝫ properanti minime reſiſtere vale
rent: qd̕ quidem: niſi prorſus diſſipiamus:
aſſerere. Non modo a diuina prouidentia.
Sed ab omni prorſus naturali: humanaq̃ꝫ
rõne: omiſſis omnibus mũdi legibus: alie
num: indecens, ꝛ omnino incredibile eẽ vi
detur. Dicebam igit̃ cum glo. ꝛ venerãdis
doctoribus ſ. alle. ſalua ſemper ꝓteſtatiõe de
qua in. c. dãnamus. de ſum. tri. ꝛ fid. catho.
in fi. ꝙ q̃ꝫdiu papa in ſede petri. cum claue
diſcretionis ꝛ ordinate charitatis, que a ſe

ipſo incipere debet. Remanſerit, q̃diu po-
ſteaq̃ xp̄m abnegauerit. Gallo canente ver
bi dn̄i recordatus fuerit, foras exierit: ⁊ exē
plo Petri amare fleuerit. Quādiu ſe: vt ve
rum: vt catholicum: vt chriſticolam papaꝫ
geſſerit. Et oues p̄cioſo xp̄i ſanguine redem
ptas: in caulam Dn̄i ſui cōgregauerit: ac cō
tinuerit: ⁊ fideli charitate aduerſus trucu-
lentam lupoꝝ rabiem cuſtodierit. Quādiu
a fide deuius non fuerit, ⁊ iuſtitiā in ſe pri-
mum: ⁊ deinde in ꝓximum temperare de-
ſiderauerit. Tunc dicam cum. d. Jo. de tur.
cremata. Jmo cum Jnno. ix. q. iij. nemo. ꝙ
papa neq̧ ab Auguſto: neq̧ ab omni clero:
neq̧ a Regibus: neq̧ ab omni populo: vel
ab vniuerſali eccleſia ⁊ generali eius conci-
lio denūciari aut iudicari poterit: ſed ſi pa-
pa dep̄hendatᷣ a fide deuius: vt ſquit tex. for
malis ſepius allegatus ⁊ milies repetēdus
in. d. c. ſi papa. xl. di. Cum ego per dicta ver
ba a fide deuius colligere neſciaꝫ: ꝙ de ſtri-
ctiſſima tantum hereſi loquatᷣ: ꝓut pertina
citer quidam aſſerunt: ſi varijs criminibus
irretitus, fraterne admonitus pertinaciter
perſeuerat vniuerſam eccleſiam ſcādaliçat:
eiuſq̧ ſtatus decolorat, ⁊ in malicia ſua pu-
blice gloriatᷣ. Dicaꝫ profecto eccleſie vniuer-
ſali, ⁊ ſacro concilio, hunc ipſum: non vt pa
pam: ſed vt malum ⁊ improbus peccatores:
de hereſi contumaciter ſuſpectum. xxviij.
di. nullus. lxxxj. di. ſiqui p̄ſbyteri. de hereti.
cum contumacia. lib. vj. ⁊ in cle. ij. eo. ti. vt
ſciſmaticum: vt hominem malis ſuis exem
plis ⁊ delictis xp̄i oues, a recta ſalutis via
populum catholicum ſubuertentem: ⁊ de-
linquere facientem: ac forte aſſerentem: vbi
eſt fides: vbi deus paſtoris eccleſie ⁊ clerico
rum: extra de voto. magne. emendandū cor
rigendum, et ſi fieri poterit reformandum.
Alioquin quatenus pertinax: ⁊ impenitēs
eſſet: a ſede papali deturbandum: ⁊ papatu
omnino ſpoliandum. Non alr̄ q̃ Jo. xxiij.
⁊ Benedictus. xij. a ſacro Conſtantieñ. con
cilio, tanq̃ periurij: ſymoniaci: ſciſmatici:
reꝝ eccleſiaſticaꝝ mali diſpenſatores: eccle-
ſiamq̧ vniuerſalem ſcandaliçātes: ſentētia-
liter depoſiti: priuatiq̧ fuere: prout ex geſtis
eiuſdem concilij: in ſeſſiōe. xij. ⁊. xxxvij. ma
nifeſte colligitur ex tenore ſententiaꝝ cōtra
eoſdem. Jo. ⁊ Benedictum promulgataꝝ.
Que ꝑfecto concilij ſententie. glo. in. d. c. ſi
papa. xl. di. q̄n nullam haberet doc. opinio-
nem mirifice canoniçarunt. Ac ꝯcluſiones

hanc nr̄am re ipſa comprobarunt. Et profe
cto niſi allucinor: q: çelus domus dei come
dit me. Neſcio quō dici ſubſtinerīq̧ poſſit:
ꝙ papa tam notorie: tam ꝑtinaciter, tā ſcā-
daloſe: impune peccare: ⁊ eccleſiam ac fides
nr̄am ſubuertere valeat. Ex quo fateri com
pellimur: ſm̄ veritatē fidei catholice: ꝙ de-
us nō eſt auctor peccati: ⁊ ꝙ oēs hoīes vult
ſaluos fieri: nec in toto euāgelio, aut in ſacra
pagina legimus. ꝙ hanc impunitatē ⁊ po-
teſtatem peccandi tute ⁊ libere. Deus vnq̃
conceſſerit ap̄lico: ſed potius ꝯriū legimus
in lege tam antiqua q̃ noua. Non. n. venit
xp̄s legem ſoluere: ſed adimplere. Matthei.
v. c. ſed potius quoſcunq̧ xp̄ianos per ma-
nus ſacerdotum: ⁊ ap̄loꝝ eorumq̧ ſucceſſo
rum purgandos eſſe oſtendit cum Parali
tico dixit Matthei. viij. c. vade oſtende te
ſacerdoti. Et eidem Petro dixit Luce. xxij.
c. Et tu aliq̄n conuerſus confirma fratres
tuos: ex q̄bus verbis manifeſte colligitᷣ pe-
trum peccatorem fuiſſe: ⁊ circa fidem ab-
negando. ſ. xp̄m deliquiſſe ſeu delictuꝝ fuiſ
ſe. Quod alio loco ipſemet Petrus atteſta-
tus fuit cum poſt capturam piſcium xp̄o di
xit. Recede a me q: homo peccator ſum. Et
nihilominus idem petrus aliq̄n conuerſus
iuxta verbum dn̄i alios chriſticolas verbo
pariter ⁊ exemplo confirmauit. iuxta dn̄i p̄
ceptum. Ad q̄d alij quoq̧ pontifices eiuſ dē
petri ſucceſſores tenentᷣ ⁊ efficaciter obliga
ti ſunt. Alias aūt Petri ⁊ ſedis apoſtolice
priuilegium eos non excuſat neq̧ tuetᷣ: quo
minus ſi in delictis pertinaciter perſeuerāt
accuſari ⁊ puniri poſſint, ꝓut ꝫ dictum fuit.
Et in Deuthoronomio graues quaſcunq̧:
⁊ difficiles cauſas ad ſacerdotes Leuitici ge
neris deferendas eſſe tradidit. De quo ex-
tra qui fil. ſint legi. per venerabilem. Per
quos recte ſacrum epiſcopoꝝ ⁊ prelatoꝝ ge
nerale concilium deſignari vr̄. ¶ Predictā
concluſionem noſtram confirmāt: ⁊ appro
bant: ni fallor: omnia illa iura que dicunt:
ꝙ non loca ſed vita ⁊ mores: ſanctum faci
unt ep̄m ⁊ ſacerdotem. Et in primis hanc
concluſionem mihi probat tex. Leonis pa-
pe. xxiiij. q. i. in. c. manet. vbi formalr̄ dicitᷣ.
Manet ergo Petri priuilegium: vbicunq̧
ex ipſius equitate fertur iudiciū: ⁊ tex. Am
broſij. ſ. Marcum. de quo in. c. nō turbatur.
ea. cā. ⁊. q. vbi dr̄ non perturbatur nauis
que Petrus habet. Turbatur illa que iudā
habet: ⁊ ꝯ. Ergo non turbatur hec nauis: in
qua

qua prouidentia nauigat: abeſt perfidia: fides ſupat: ⁊.Illic ergo turbatio vbi modica fides ibi ſecuritas: vbi pfecta dilectio ⁊c. Et hoc declarat tex. Sixti Pape in.c.memor ſum.ea.cã.⁊.q. vbi formalr dr: memor ſum: me ſub illius nomine eccleſie pſidere. Cuius confeſſio a dño Jeſu xpo glorificata eſt. Cuius ⁊ fides nullam hereſim fouet vnqꝫ: ſed quidem omnes hereſes deſtruit. Intelligo aũt mihi non licere alr: qꝫ vt cõs conatus meos: ei cauſe in qua vniuerſalis eccleſie ſalus infeſtatur: impendam. Ecce ergo ꝙ priuilegium pape tãdiu manet, qꝫdiu ipſe viuit in puritate ⁊ ſimplicitate papali: ⁊ ꝙ ex ſuſcepto officio non licentiam peccãdi, ſed neceſſitatem bene viuendi papa aſſequit. Juxta tex.xl. di.c.i.in fi. Et in ſpẽ quoad papam eſt tex. Symachi pape.ea.di.c.ii. vbi formaliter dicitur: non nos beatũ Petrum: ſicut dicitis, a dño cum ſedis priuilegio: vel ſucceſſores eius peccãdi iudicamus: licentiam ſuſcepiſſe. Ille quippe per omnes meritoꝝ dotem cum hereditate innocẽtie tranſmiſit ad poſteros ⁊c. ⁊ in.c.ſeq. inquit diuus Hieronymus. Non eſt facile ſtare in loco Petri ⁊ Pauli: ⁊ tenere cathedras regnantium cum xpo: qꝛ hinc dr: non ſanctorum filij ſunt: qui tenent loca ſanctoꝝ: ſed q exercent opera eoꝝ. Item beatus Gregori. ibi.in.c.nos. Nos qui preſumus non ex locoꝝ vel generis dignitate, ſed moꝝ nobilitate innoteſcere debemus, non vrbium claritate: ſed fidei puritate. Et idem Grego. in .c. non loca inquit: nõ loca: vel ordines creatori nr̃o nos proximos faciunt. Sed nos aut merita bona coniungunt, aut mala diſiungunt. Et per hec ⁊ his ſimilia iura. Dixi ꝙ ſi papa ſedet in ſede Petri cũ claue diſcretionis ⁊ iuſtitie. Petrum ipſum imitando. Ita ꝙ ſi publice vel occulte peccando ſe corrigat vel corrigere paratus ſit, a nemine iudicari poterit: iuxta tex. in.d.c. nemo.ix.q. iii. Qui concluſiones nr̃am: mea quidẽ ſententia a cõtrario ſenſu: imo expreſſe firmat. Ibi iuſtitiam temperare deſiderantem ⁊c. Scḋm ꝙ exiſtimauerim iura alia dicentia Papã a nemine iudicari poſſe: ⁊ debere intelligi. Sed ſi econtra papa non gerit ſe vt papam: ſed vt puꝝ ⁊ proteruum hominem quotidie pertinaciter: ⁊ incorrigibiliter peccantem: eccleſiamqꝫ ⁊ fidem xpianam manifeſte ſcandaliçantem: perturbantem ⁊ decolorantem. Tunc concludendum omnino videtur: ꝙ ipſe ſi pape nomine glorietur ⁊ gaudeat. Dei ⁊ eccleſie vniuerſalis iudicio ſuppoſitus ſit: ac propterea ꝙ a generali cõcilio ⁊ corrigi ⁊ iudicari poſſit tam per denunciationem euangelicã qꝫ per accuſationẽ: vel aliter ꝓut melius fieri poterit. Pro quo vltra pmiſſa facit. Quia priuilegiũ ořo meretur amittere: qui permiſſa ſibi abutitur poteſtate.xi.q.iij. priuilegium. Nam ⁊ priuilegium ꝓpter delictus amittit. xxv.q. ij. ita nos. ¶ Pro quo autem pape delicto vniuerſalis eccľie ſtatus dcolorari dici poſſit. gl. in.c. etſi illa. in ver. decoloratione.i.q. vij. exemplificat: vt qñ papa eſſet ebrioſus. Sed forte generaliter dici melius poſſet: ꝙ ex quocunqꝫ eius notorio peccato ſcandaliçari ⁊ decolorari dicat. Quãdo. ſ. conſtaret ipſius publice ⁊ incorrigibilr peccare: ⁊ verbo ac exemplo dogmatiçare illud ſibi ⁊ cõſequenter alijs xpianis facere licere: ex quo manifeſte deprehendi poſſet: ipſum eſſe heretiicum: vel de hereſi ſuſpectũ. Nam vt inquit ſaluator nr̃: ex operibus eoꝝ cognoſcetis eos. Qḋ venerabilis Beda in homelijs ſuis: ⁊ habetur extra. de regu. iur. in.c. eſtote. De delictis manifeſtis dictum fuiſſe atteſtatur, que nõ poſſunt bono animo fieri: vt inceſtus blaſphemie: furta: ebrietates, ⁊ ſimilia. De qbus nobis permittit iudicare: ⁊ conſequenter ſcandaliçari. Cũ hec in ſui natura mala ſint, vt dr in.c. etſi xps. de iure iuran. in fi. ⁊ de delic. pue.c.i. Ex huiuſmodi itaqꝫ ⁊ ſimilibus delictis ſi per papam notorie cõmitterent: ⁊ verbis ⁊ operibus ipſe ꝓcuraret: ꝙ alij xpiani ſui exemplo impune peccarent ſtatum vniuerſalis eccleſie vt arbitror decolorari: fidem catholicã confundi: ⁊ ipſiꝰ exinde accuſari: ⁊ eccleſie hoc eſt concilio denunciari poſſe exiſtimarem. Quod qdem bene cõuenire videt his que ſupra dicta fuere: ⁊ in ſequẽtibus repetent.

¶ Sed qꝛ contra concluſionẽ ſupraſcriptã: ſic vt premiſſum fuit corroboratam, ⁊ ad pmiſſa iura. d. Jo. de turre cre. vt dixi: varias dedit reſponſiones eam impugnando. Que: vt verbis ſuis vtar: ſibi vident achilles. Et primo impugnando fundamentum intentionis noſtre fundatum ſuper illa regula Matthei. xviij. in ver. dic eccleſie ⁊c. Dicit ipſe ꝙ alia eſt intelligentia prefate auctoritatis iuxta ſanctoꝝ: ⁊ clariſſimoꝝ doctorum interꝑtationem: qꝫ intelligatur ab his qui maxime hac auctoritate armant. Et

pro euidentali premittit: ꝙ effugere non po
teſt: ꝙ glo. ordinaria ſuper illo verbo: dic ec
cleſie declarat illud itelligi poſſe dupliciter.
Primo: vt intelligat̃ dic eccleſie. ſ. tanq̃ iu
dici denunciando illi pctm̃ fratris tui corri
gen̄. Scd̓o, vt intelligat̃ dic eccleſie. i. corã ec
cleſia eum obiurga delinquentem: vt iuxta
ſententiã Hieronymi in. d. glo. deteſtationi
eus habeat, vt qui non potuit pudore ſalua
ri: ſaluet̃ opprobrijs ⁊c. Sed quocũq; te ver
tas. Uides ad ſenſum hanc glo. pro ꝓmiſſa
concluſione facere. Quia ſi dicitur eccleſie
vt iudici habeo intentum: ſi dicit̃ coram ec
cleſia vt erubeſcat: confundat̃: ⁊ opprobrijs
ſaluet̃: alias aũt eus deteſtationi h̄eat. Hoc
fieri non poterit niſi extra cõmunionẽ fide
lium tanq̃ impenitens abijciat̃: ei obedien
tia ſubtrahat̃: ⁊ de papatu expellat̃: vt inte
gra maneat xp̄i ſententia, de qua in. d. euã
gelio. dum ſequit̃ ibi: ꝙ ſi eccleſiam non au
dierit: ſit tibi tanq̃ ethnicus ⁊ publicanus.
¶ Ad illud argumentum ab abſurdo: vel
impoſſibili quod adducit ipſe de lr̄ali intel
ligentia dictoꝝ verboꝝ: dic eccleſie. Dus di
cit ꝙ hoc intelligi non poſſit de eccleſia di
ſperſa per orbes: nec etiã de eccleſia ꝯciali ꝯ
cõgregata propter difficultatem eã ꝯgregan
di: q̃ñcunq; aliquis xp̄ianus erraret. Sed ꝙ
potius illa verba dic eccleſie: inq̃tum intel
ligi poſſint de iudice, intelligenda ſunt de
ꝓlato iudice: put intellexit Hieronymus ⁊
alij ſacri doctores quos adducit btũs Tho.
in. iiij. di. xix. ⁊ 2° ſcd̓e. q. xxxiij. Ubi exponit
etiam ipſe illa verba: dic eccleſie. i. ꝓlato ĩ iu
dicio ꝓſidenti: ad idem alle. glo. ij q. i. ſi pec
cauerit: que recitando varias opiniones ex
ponit, dic eccleſie. i. ſacerdoti. Unde adducit
etiam opinionem illoꝝ qui voluerunt cõs
illam auctoritatem intelligendã eſſe de pec
catore ſecreto, ⁊ tex. in. c. nouit. de iudi. q in
terpretat̃ vt intelligant̃ illa v̓ba: dic eccl̓ie. i.
pape vel ſedi apoſtolice. Reſpõdeo ꝙ ĩ hoc
non erat opus tantum laborare in ꝓbãdo,
ꝙ illa verba intelligi debeant de ꝓlato iudi
ce. Quia hoc plane fateor: ⁊ ſine controuer
ſia aliqua: ſed dico ꝙ iſtud facit contra ſe:
Quia ille ꝓlatus iudex d3 intelligi de iudi
ce competente ipſius peccatoris: ⁊ de eo qui
habeat iuriſdictionem ligandi ⁊ ſoluendi
ipſum peccatorem. de peni. ⁊ remiſ. in. c. oĩs.
Ibi ꝓp̓o ſacerdoti: ⁊ ꝓpterea hoc ſolo argu
mento contenti dicimus, ꝙ cum papa pec
cãs ſiue in crimine hereſis: ſiue in alijs cri
minibus nullum in terris habeat ſuperio
rem vel iudicem. Qui eũ iudicare vel cui
denunciari poſſit: niſi eccleſiam vniuerſalẽ
⁊ concilium generale illam rep̄ñtans. xl. di.
ſi papa. ⁊ in concor3. alle. Merito dictum ⁊
concluſum fuit: ꝙ ſi papa peccat: vt ſ. ſuo ꝓ
prio ꝓlato ⁊ iudici: hoc eſt ſacro cõcilio po
teſt ⁊ debet denunciari: ⁊ hoc modo ceſſat
illa abſurditas ⁊ difficultas de concilio cõ
gregando pro quocunq; xp̄iano peccatore: ⁊
plana ſunt oĩa. Nec ꝯſonat ꝙ xp̄s. Qui Pe
tro loquebat̃ intellexerit de ipſo petro. Qñ
dixit, ꝙ ſi te non audierit dic eccleſie: hoc ẽ
tibi ipſi: ſed omnis rõ ꝑſuadet ꝙ intelliga
tur: vt ſ. Nec mouere d3 quẽpiam ꝙ tex. lo
quat̃ de fratre: q2 ⁊ ipſe papa ⁊ omnes chri
ſtiani reſpectu ipſius matris eccleſie regene
rantis fratres ſunt. xj. q. iij. ad menſas. Nec
ob. tex. in. c. nouit. de iudi. Ubi Inno. iij. in
terpretari vr̄ illud verbum dic eccleſie. i. pa
pe: q2 l3 hoc non dicat ille tex. expꝛ̄ſſe, ſed tan
tum dicit ꝙ Rex Anglie denunciabit Re
gem Francie eccleſie. Potuiſſet enim pape
vt capiti denunciaſſe. Tñ poſito ſine ꝑiudi
cio ꝙ pape denunciaſſet vt eccleſie: hoc eſt
vt iudici Regis Frãcie: rõne delicti vt ibi
declarat, hoc etiam faceret ꝯ ipſum, q2 vt ſ.
dictum fuit delictus ipſius pape: ſibiipſi vt
iudici in cã ſua denunciari non poſſet. Er
go ſuo iudici hoc eſt concilio generali ne
ceſſario denunciandum erit.
¶ Ad rõnes ſacre ſcripture ⁊ exempla per
eũ adducta: ac ſanctoꝝ patrum auctoritates:
ſacroꝝ concilioꝝ diffinitiones. Apoſtolice
ſedis determinationem. Ac clariſſimorum
doctoꝝ ſententias ⁊ doctrinas: quas indu
cit in. c. xxiij. dicte ſue ſum. ad ꝓbandum ꝙ
Ro. pontifex: extra caſum hereſis non h3 iu
dicem ſupiorem in terris. Breuiter rñderi
poſſet. Et primo ad rõnes qbus concludit̃
ꝙ Papa eſt maior iudex q̃3 concilium, ⁊ ꝙ
inferior iudex non ligat ſupiorem. xix. di. cũ
inferior. ſ. ſepiſſime reſponſum fuit, ꝙ exce
ptio firmat regulas: ⁊ ꝙ in iſta materia pa
pa ⁊ concilium ſe adinuicem h̄ñt: tanq̃ ex
cedens: ⁊ exceſſum conuertibile. Quia re
gulariter papa eſt maior cõcilio: ſed in cau
ſis fidei: et in cõcernentibus perſonam ſuã
⁊ vl̄em ſtatum eccleſie ⁊c. vt ſ. concilij pote
ſtas et iuriſdictio eſt maior. d. c. ſi papa et
lxxix. di. ſi duo. et. c. ſiquis pecunia. Nec per
hoc dici poteſt ꝙ eccleſie vnitas diuidat̃, q2
vt etiam dcm̄ fuit ſ. Papa eſt ſemꝑ in eccl̓ia

et eccleſia i papa.vij.q.i.ſcire debes. Et vbi papa per hereſim vel ſciſma ſe ab ipſa eccleſia ſeparat. Chriſtus i loco ſuo reſidet. Ita vt ſemper ſit vnica ſponſa chriſti ſine macula ⁊ ſine ruga aliqua. ¶ Ad tex. in.c.patet.ix.q iij. dum dicit ps profecto ſedis apoſtolice cuius auctoritate maius non eſt iudicium.a nemine fore retractandū. Nec vnq̄ꝫ liceat de eius iudicio iudicare. Rñ.ꝙ loquitur de ſede apſica:et non de papa. Nam aliud eſt papa:aliud ſedes apſica. de reſcrip.ſi gratioſe lib.vj. Nam ſedes apſica intelligitur cum collegio Cardinaliū et clero ſuo: vel iura illa que loquunt̄ de Papa: intelligunt̄ de papa catholico q claue diſcretionis et iuſtitie nō errāte vtit̄ ⁊ viuit: put ſ. dcm̄ fuit:per tex.in.c.nemo.ix.q.iij. ¶ Ad tex.et iura que dicunt:ꝙ deus voluit cauſas aliorum hoīum per homines terminari:ſed ſedis apſice ꝓſulem ſuo ſine q̄ōne reſeruauit arbitrio. Et ꝙ voluit beati Petri apli ſucceſſores celo tantum debere innocentiam: vt dicit formalr tex. Symachi pape.ix.q.iij. in.c.alioꝝ. Rñ.ſꝫ qd ſ. dixi:ꝙ dicta iura loquunt̄ de occultis delictis pape:pro quo ꝓſumēdum eſt ꝙ ſanctus:iuſtus:et bonus ſit. xl.di.non nos.ibi. Quis enim ſcm̄ dubitet eſſe,quem apex tante dignitatis attollit:et infra ſufficiant que a loci ꝓdeceſſore teſtant̄: aut enim claros ad hec faſtigia erigit: aut q̄ erigunt̄ illuſtrat: et hoc bene ꝓbant verba .d.c.alioꝝ.ibi.ſuo ſine q̄ōne reſeruauit arbitrio,vel vt alibi dr̄ iudicio:quaſi dixerit,ꝙ de factis pape non ſit temere iudicandum vel loquunt̄ illa iura de poteſtate clauium in iudicio anime:non autem in iudicio fori. Nos vero loqmur in iudicio fori. Cum papa notorie delinquit vt ſ. Poſſet et forte dici:ꝙ illi tex.loquant̄ de iudicibus ſecularibus. Qd̄ comprobare dr̄ tex. Melchiadis pape.xij.q.i.futuram.vbi habent̄ dicta verba Conſtantini Imperatoris. Non tantū de papa ſed de alijs quoqꝫ inferioribus clericis:vnde ibi dr̄:ꝙ idem Conſtantinus ꝓſidens ſancte ſynodo:que apud Nicenā congregata eſt. Cum querelam quorūdam clericoꝝ conſpiceret coram ſe deferendam:ait vos a nemine diiudicari poteſtis, q̄ ſolius dei iudicio reſeruamini. Dij etenim vocati eſtis:⁊ iccirco non poteſtis ab hominibus iudicari ⁊c. Et facit pro dicta interꝓtatione cōis vſus loquendi etiā apud ſacros canones:q̄ appellatione iudicum cōiter intelligitur ⁊ ſecularibus. Pro quo tex.in.c. nullus iudicum. de iudi. cum ſimi. Alias autem:niſi ita intelligeret̄: cum dicta iura nullum caſum excipiant. Nō poſſet ēt papa hereticus ꝓ hereſi accuſari vel ꝯdēnari: qd̄ tm̄ falſus ē ⁊ erroneū dicē d.c.ſi papa.xl di.

¶ Ad tex.in.c.ipſi ſunt canones. ⁊ in.c.cūcta per mundum.ix.q.iij.dum ibi dr̄: ꝙ nō lꝫ appellare a ſententia pape,cum non hēat ſuperiorem ad quē appellari poſſit. Reſpōſum fuit ſ. ꝙ.ſ.illa iura intelliguntur:q̄diu agit ⁊ iudicat:vt papa: ⁊ iuſtitiam in ſe ⁊ alios temperat.d.c.nemo. Et quoad appellationes ab eius ſententijs ſatis clare ſ. oſtēſum fuit:ꝙ imo ab ipſius ſentētijs iniquis ad ſeipſum melius informandum,⁊ ad concilium generale appellari poſſit: ſimile eſt qd̄ dr̄ cum papa cōmittit cām appellatiōe remota:q̄ intelligit̄ de friuola, non aūt de legitima appellatione:vel a iure ꝑmiſſa.extra de appel.paſtoralis.cum ſi.⁊ rōem reddidimus. Qꝛ ſi in totum ꝓhiberet̄ appellari a ſententijs pape iniquis, iſtud eſſet innocentes q̄nqꝫ opprimere: ⁊ defenſionē oppreſſis iniuſte tollere. Qd̄ non lꝫ: cum defenſio ſit de iure naturali qd̄ principis poteſtati nō ſupponit̄:nec per eū auferri pōt:vt habetur in cle.paſtoralis § cetez.de re iudi.

¶ Ad illud Exodi.xix.vbi dr̄. Beſtia q̄ tetigerit montem lapidabit̄:⁊ ad illud qd̄ dicitur.vj.regum. qd̄ hr̄ .ij.q.vij § ex his. vbi hr̄ ꝙ Oza percuſſus fuit a dño, q̄ Archam tetigit vt eam inclinātē in caſus dirigeret. Rñ.ꝙ primum exemplum intelligit̄ in figuram de ſacrilegis manus violentas in principes vel ſacerdotes iniicientibus diabolo ſuadente.xvij.q.iiij.ſiquis. Scdm̄ vo exēplum etiam figuratiue intelligit̄:put declarat̄ ibi in § his.ita rūdetur ⁊c. Nam p Archam intelligunt̄ ꝓlati:per Ozan intelligūtur ſubditi:q manum ad Archam inclinatam.i.ad ꝓlatos errantes accuſando ⁊ increpando manus imponunt temere ⁊ corrigere volunt:lꝫ nullam in eis iuriſdictionē habeāt:eorqꝫ in ſeueritatis amaritudine erigere volunt. Nos vo ſumus ⁊ loqmur i caſu diuerſo.vꝫ.cum agit̄ coram ſuperiore iudice contra montē corruptū ⁊ archam inclinatam ruentem ⁊ iam forte collapſam.

¶ Non obſtat exemplum David Regis. Regum.xxiiij. de quo in.c.plerūqꝫ.ij.q.vij. qui penituit:eo ꝙ oram clamidis Saul:ꝑcidiſſet. Nec ob.qd̄ ibi dicit Gratianus: ꝙ.ſ.

per illud exemplum datur intelligi: q ſubditi q̄uis religioſi ſint. Prelatos ſuos criminoſos accuſare non poſſunt. Quia facta paſtoris gladio ferienda non ſunt: q̄ꝣq̄ꝣ recte rephendenda videant̄: vt dicit tex. in.c. oues.ea.ij.q.vij. Quia reſpondendo vt.s̄.dixi.p̄dicta intelligunt̄: ꝛ ſemet declarant intelligi debere de ſubditis inferioribus, qui nullam poſſunt habere iuriſdictionē in p̄latos ſuos. Nos v̄o loqmur in ꝯcilio ſupiore ꝛ iudice: vt.s̄.diximus. Et tex.i.d.c.oues dicit. q ēt ſubditi p̄latum rephendere ꝛ accuſare poſſunt: ſi a fide exorbitauerit ꝛc.

¶ Non obſtat tex.in.c.electiones. lxxix.di. qui fuit tex. Anacleti pape ꝛ martyris: dũ dicit electionem v̄o ſũmoꝝ pontificum vel ſacerdotum ſibi dn̄s reſeruauit: l3 electionē eoꝝ bonis ſacerdotibus ꝛ ſp̄ualibus conceſſiſſet. Quia rn̄. q l3 videat̄ fortiter obſtare ſupraſcripte cõcluſioni: maxime propter eius glo. que tacite tollit argumẽtum regulare: eius eſt tollere cuius eſt condere: vt in.c. i.extra de reg.iu.omnis res. ꝛ regule ad quē ſpectat inſtitutio ꝛ deſtitutio.xvj.q.ij.viſis. ꝛ qui benedicere poteſt ꝛ maledicere: ꝛ qui ligare ꝛ ſoluere.xxj.di. inferior. ꝛ.c. deniqꝫ. dũ vult q in papa fallit hec regula. Tñ reſpondeo q nõ loquit̄ de deiectione vel priuatione adminiſtrationis: vel dignitatis: aut cathedre: vel ēt de depoſitione: vel degradatione exercitij ordinis ſacerdotalis. Quia iſtud eēt notorie falſum: cũ papa hereticus vel ſciſmaticus: vt.s̄.late oſtẽſus fuit: ꝛ omnes ꝯcordant deponit̄ a ſede papali: et etiam ab ordine ep̄ali: cum eo caſu ſit inferior q̄libet catholico: et alij ſacerdotes et ep̄i etiam deponunt̄ a Papa: ſacerdotes p̄o inferiores a ſuis prelatis, vt no.in.c.inter corporalia.extra de tranſla.p̄la.xvij.di.felix.§.ſi aũt.et in.c.degradatio.de pen.cum vulgar. Sed q ſp̄ualia facilius conſtruuntur q̄ꝫ deſtruantur.d.c.inter corporalia.ille tex. in.c. electionem.intelligitur cõiter de delectione gratie diuine, q ſolus deus nouit quos elegerit: vel quos eiecerit: pro quo bñ facit tex. xl.di.nõ loca.vbi dr̄: ſed nos aut merita bona coniungunt: aut mala diſiungunt. Per ordines enim collatos ꝯfertur gratia.i.q.i. quicquid: que gratia non p̄ot auferri ab homine: intantum vt dicamus: q l3 ordinatus ab homine degradetur. Tamen celebrando et conſecrando conficiet adhuc corpus xp̄i: vt no.in.c.ij.de cle.excom.mi. Et verberantes degradatum inciderent in canonem excõicatiõis. de quo.xvij.q.iiij.ſiquis. Et hoc eſſe dicimus ꝑpter gratiam ꝛ caracterem impreſſum in anima ordinati: qui (vt dixi) ab eo per hominem auferri non p̄ot, vt no.in d.c.ij. ꝛ in.d.c.degradatio: et alibi. facit tex. xxiij.q.iiij.in.c.ſicut.ibi.q̄ꝫ apud deum nõ gradus elegantior. Sed vite melioris actio cõprobatur. Uel dici forte poſſet q tex. i.d. c.electionem.intelligatur de occultis criminibus pape, et ſacerdotus: que a ſolo deo iudicantur. Pro quoꝝ qualitate ipſe ſolus deus cõfirmat vel deijcit electos in paſtores. Cum ſit ſcrutator cordium ꝛ ſecretoꝝ: ſeu ꝛ tertio: intelligitur forte de iudicio temerario eoꝝ: qui iudicare volũt interiora hominis: ꝛ cordis penetralia: qđ iudiciũ ſoli deo reſeruatur: vt dixi.vj q.i. per to. ꝛ maxime in.d.c.oues.ibi. Ep̄i enim a deo ſunt iudicãdi: qui eos ſibi oculos elegit. Nam a ſubditis: aut praue vite hominibus non ſunt accuſandi: arguendi: vel lacerandi ꝛc. Unde dicimus q ſuſpitioni temerarie non eſt credendum.xj. queſtione.iij. in cunctis.

¶ Non obſtat pariter vulgatiſſimus tex. in.c.ſi Papa.xl.di. dum dicit q culpas pape redarguere p̄ſumit mortalium nullus: etiam ſi deprehendatur negligens: inutilis remiſſus in ſuis operibus: ꝛ inſuper in bono taciturnus: qđ magis ſibi officit ꝛ omnibus. Et qui innumerabiles populos ſecũ caterua tim ducit mancipia gehenne, q cũctos ipſe iudicaturus a nemine eſt iudicandus: niſi dep̄hendat̄ a fide deuius ꝛc. Per quē tex. vr̄ q l3 papa notorie peccet. Et malis ſuis moribus ꝛ exẽplis populos delinquere faciat: q nõ poſſit ꝑpterea ab aliquo iudicari. Quia breuiter dico tex. illus ſi bñ inſpiciat̄: non loqui de peccato actuali ꝛ notorio pape: ſed potius de peccato omiſſionis: vbi.ſ.papa eſſet negligens: remiſſus: taciturnus, ꝛ inutilis, ꝑpter que cum populos nõ arguit: increpet: ꝛ corrigat: ipſe omittendo grauiter peccat: ꝛ alios peccare p̄mittit: ſeqꝫ ꝛ illos trahit in gehennã.xliij.di.ſit rector. Unde ep̄s ſubditoꝝ crimia tollerãs: ꝛ qui non corrigit delinquentes ab officio ſuſpendit̄.lxxxiij.di. ſiquis ep̄s. Et ep̄s qui ſubditoꝝ crimina non corrigit: magis dicẽdus eſt canis impudicus q̄ꝫ ep̄s.c.nemo. ꝛ. error cui non reſiſtit̄ approbat̄. Neqꝫ caret ſcrupulo ſocietatis occulte. Qui manifeſto facinori deſinit obuiare.c.error. ea. lxxxiij. di. ꝛ quaſi

di. ⁊ quaſi p to. Preterea ille tex. excipit ca-
ſum. Cum papa eſt deuius a fide. Nec dicit
vt interpͣtātur quidam: qñ ſtrictiſſime eſt
hereticus ꝯ articulos fidei. Unde ſi papa ⁊
verbis et factis, et delictis ſuis eccleſiam ſcā
daliçantibus pertinaciter perſeuerat: et fra
terne monitus deſiſtere non curat, ſed ipe-
nitens eſſe conuincitur. Nonne dici ds a fi
de manifeſte deuius: de hereſi ſuſpectus: et
ꝯñr a concilio corrigendus: emendandus, ⁊
iudicandus? Maxime qꝛ perſeuerando tas
obſtinate in delictis hñtibus cām ſucceſſi-
uam ⁊ reiterabilem dogmatiçare et ꝓfite-
ri vr̄ ſaltem tacite: facto et re ipſa: illa crimi
na que lege diuina prohibita ſunt non eſſe
peccata: ſed xp̄ianis licere ea impune cōmit
tere. Qd̓ enim agitur a plati s: facile trahit̄
a ſubditis in exemplum. Juxta qd̓ ingt do-
minus ad Moyſen in Leuitico. Si ſacer-
dos qui eſt vnctus peccauerit: faciet delin-
quere populum. extra de voto magne. Pre-
latus aūt non tm̄ verbis ſed factis et exem
plis ds ſubditos monere. lxxxj. di. nemo. Et
ex mala vita plati pſumptio inſurgit ꝯ vni
uerſam eccleſiam. que ipſum tollerauit: per
hoc tex. in. c. qualr et quando. il. ij. de accuſa.
coniuncto principio cum ipſius fine. et l. c.
cum. J. ⁊. A. de re. iudi. ſm Abb. panoꝛ. in
. c. per ingſitionem. de ele. vbi in ꝓpoſito di
cit vnum notabile verbum: qꝫ Canonici de
bent reſiſtere plato male adminiſtranti: ad
hoc tex. no. iuncta eius glo. in. l. qñ. C. de ap-
pel. Et notabile dictum Jnno. in. c. ingſitio
ni. de ſen. excō. circa fi. vbi dixit qꝫ iniuſto p
cepto pape non eſt obedieñ. maxime qñ ex
eo vehementer pſumit̄ ſtatum eccl̄ie turba
ri vel alia forte mala ventura eſſe. Cum er-
go paria ſint verbo aliquid hereticum dog
matiçare, vel facto et re ipſa hereticalia face
re: et ſe talem exhibere et oſtendere. ar. opti
mo. extra de appel. dilecti. de accuſa. ingſitio
nis. §. nec ad petitionem. in ver. aſſerunt. ff.
de edil. edic. l. ſi tñ. §. ei qui. et. xxij. q. vj. c. ca-
uete. facti enis euidentia dephenditur quis
hereticus eſſe: extra de hereti. ad abolendā.
vbi glo. in ver. dephenſi. et probatur in. c. ſi
lii. in. c. in fidei. in. c. cum contumacia. et qñ
per to. eo. ti. li. vj. Jdēqꝫ eſſe vr̄ a fide exorbi
taret: et alios verbo vel exemplo a fide deſi-
cere. ij. q. vij. c. paulus. vbi dr̄ paulus dicit ſe
niorem ne increpaueris. Sed hec eius regu
la tunc eſt obſeruanda. Cum culpa ſenioris
ſuo exemplo nō trahit ad interitum corda

iuniorꝝ. Ubi aūt ſenioꝛ iunioribus exemplū
ad interitum pbet. Jbi diſtricta increpatio
ne feriendus eſt. Nam ſcriptum eſt. in Eſa
ia vt inquit glo. ibi. laqueus iuuenū omnes
vos ⁊ rurſus maledictus puer centum an
noꝝ. Qui tex. optime facit pro ꝯcluſione no
ſtra de qua ſ. Et ad rñſionem iſtoꝝ duorus
iurium per turrē crematā allegatoꝝ: vltra
pdicta facit ēt tex. ij. q. vij. oues. dum iquit.
oues que ſuo paſtoꝛi cōmiſſe ſunt: eum nec
repͤhēdere (niſi a fide exorbitauerit) nec vl
latenus accuſare poſſunt: qꝛ facta paſtorum
oris gladio ferienda non ſunt ⁊c. Ergo ſi a
fide deuiaret vt ſ. ꝯrium eſſet. Nas propter
periculum animaꝝ multa concedunt̄ q̄ mi
nime concedenda. vident̄. extra de pen. c. ſi:
de ſen. excō. nup. ⁊. c. ſacro. in fi. ⁊ de offi. or-
di. in. c. ad reprimendam. Et ſic remaneret
expedita ꝯclō nr̄a. qꝫ. ſ. papa actualr ⁊ noto-
rie ac incorrigibilr peccans. Poſſit veluti
ſciſmaticus ⁊ hereticus accuſari denuncia-
ri ⁊ deponi: vel corrigi: ⁊ emendari: ſi vult
in concilio gñali. Cum facta vt dixi verbis
equiparētur: ⁊ ipſum delicta talia hereticus
vel de hereſi vehementer ſuſpectum faciāt.
ar. xxv. q. i. in. c. que ad perpetuam. ⁊. i. q. vij.
⁊ ſi illa cū ſi. ¶ Ad tex. in. c. nemo. ix. q. iij. ſ.
rñſum fuit qꝫ potius facit pro ꝯclōne noſtra
q̄ ꝯ pp illa verba iuſtitiam temperare deſi
derantem ⁊c. a contrario ſenſu. ¶ Ad tex.
in. c. ipſi ſunt canones. ea. ca. ⁊. q. Rñ. vt ſ. ⁊
qꝫ iſte tex. facit pro concilio ⁊ pro ꝯclōne no
ſtra. Quia ex eo colligit̄ quod ſ. dicebam. ſ.
qꝫ iſta pꝛogatiua iſtius adminiſtratiōis pa
palis emanauerit a ſacris concilijs, ⁊ ſacris
eoꝝ canonibus ſaltem ſcōario: ⁊ ſic de iure
poſitiuo: q̄uis poteſtas clauium a xp̄o pro-
ceſſerit: vt ēt colligit̄ ex tex. in. c. concilia ſa-
cerdotum. §. hinc ēt. xvij. di. Quod ſi iſta iu
riſdictio ⁊ adminiſtrationis ⁊ pͤeminentie
a concilijs ꝓceſſit. Ergo concilia iure ſuo ēt
in papā ſaltem a fide deuiū vti poterūt ⁊c.
¶ Ad tex. in. c. cuncta per mundum. ix. q.
iij. dum dicit qꝫ nulli ls iudicare de iudicio
ſedis aplice. Rñ. vt ſ. p qꝫ de eccl̄ia Ro. logt̄
⁊ non de papa. Scd̓o qꝫ ille tex. loquit̄ ſicut
alij pleriqꝫ de ſingularibus perſonis vel iu
dicibus. Non aūt de vniuerſitate cōcilij ge
neralis, qd̓ pꝫ per verbum cuiqꝫ: ⁊ qꝛ gñalr
loquendo non excipit caſum hereſis: qd̓ fe-
ciſſet ſi ēt concilium gñale includere voluiſ
ſet: vnde dici forte poſſet: qꝫ iura oīa que vi
dentur dicere: qꝫ papa a nemine poſſit iudi

cari:intelligant excepta ſemꝑ ſuppꝛema au-
ctoꝛitate ⁊ poteſtate cōcilii:ſicut in ſimili di
cimus in iuramēto qđ pꝛeſtatur đ fidelita-
te vel aliqđ faciendo:qꝛ ſemper intelligitur
excepta ſuppꝛema poteſtas pꝛincipis: extra
de iureiuran.in c.venientes. Uel alr ad p̄-
dictum tex.⁊ ad oīa alia iura ſimilia vnico
verbo rñderi pōt.vz. ꝙ intelligant ſm tex.
in.d.c. nemo.ix.q.iij. Donec.ſ.papa in ſe ⁊
alios iuſtitiam tēperare voluerit: ⁊ ſm eas
innocentiam quam celo dꝫ viuere cōꝓba
bitur.c.alioꝝ.ea.ca.⁊.q. Nec releuat dicere
per pꝛincipium illius tex.Cuncta per mun
dū nouit eccl'ia ⁊c.ꝙ ex quo eccl'ia vlis hoc
nouit:nō poſſit ab ea iudicari: qꝛ ipſa eccl'ia
hoc nouit:ꝙ.ſ. papa nō pōt iudicari q̄ādiu
ſm iuſtitias ⁊ innocentiā papalem vixerit.
Non autem hoc nouit ſecundum intelligē-
tiam quam eidē tex.dat ipſe.d.de turre cre.
¶ Idem etiam rñderi pōt ad auctoꝛitates
Inno.iij.in illis duobus ſermonibus de cō
ſecratione Ro.pontificis.Dum dicit in tā
tum mihi fides eſt neceſſaria: vt cum de ce
teris peccatis deum iudicem habeā: pp ſolū
pctm̄ qđ in fidem cōmittit poſſem ab eccle
ſia iudicari. Nam qui non credit iam iudi
catus eſt ⁊c.Et ſilr ad tex.i.c. oues.ij.q.vij.
de quo ꝫ.q.ſ.loqnt de pctis occult. ⁊ đ ſub
ditis vel ouibus diſperſis,⁊ crioſis. Nō āt
de eccl'ia vli in ſynodo generali cōgregata.
¶ Ad canones conciliōꝝ iam rñſuz fuit ꝫ.
Et ad conciliū beati Siluestri Rome pñti
bus Conſtātino Auguſto,⁊ Helena matre
ipſius celebratum per.cclxxiiij. epōs.xlij.p̄-
ſbyteros.⁊ quinqꝫ diacones: qui vt inquit
ipſe ſubſcripſerunt. Ubi in vltimo canone
dicti concilij dr̄.nemo iudicabit pꝛimam ſe
dem ⁊c. Rñ.prout ꝫ rñſum fuit.ad tex.in.c.
nemo.ix.q.iij.vbi ſunt illamet verba ls iſte
tex.Inno.⁊ non Siluestro vel Conſtanti-
no aſſcribat. ¶ Ad tex.in.c. nunc aūt.xxj.
di.de Marcellino papa ſatis ſuperqꝫ ſupꝛa
reſponſum fuit:dando nouum intellectum
⁊ multum conſentaneū eidē.c. ¶ Ad tex.
in.c.concilia ſacerdotum.§.hinc etiam.xvij.
di. Rñdetur ꝙ ille tex.belliſſime facit.p cō-
cluſiōe nr̄a:vt ēt ſupꝛa dixi. Ibi.n.dr̄ ꝙ rex
Theodoꝛicus:deo inſpirante. Rñd.ſynoda
lis eſſe arbitrij in tanto negocio ſequeñ. p̄-
ſcribere:⁊ rō adiungitur in pꝛin. ga.ſ.poſt
iuſſionem dñi:⁊ poteſtatem clauium Pe-
tro ⁊ ſucceſſoꝛibus traditam:ſciebat ꝙ con
ciliōꝝ venerandoꝝ auctoꝛitas ſingularem

pape in eccleſijs tradidit poteſtatem. Et ꝙ
pꝛopterea Antiſtites dicte ſedis minoꝝ nō
ſubiacet iudicio ⁊c. Ac ſi aperte diceret: ꝙ
ſolum concilium a quo papa tantam habu
it adminiſtrationis ⁊ poteſtatis p̄rogatiuā
iudex eſt cōpetēs ipſius pape. Et nō alij mi
noꝛes vel iferioꝛes iudices:ſm quē tex.oīa
alia iura ꝫ ſcripta gloſari ⁊ canonicari pñt.
¶ Ad tex.item in.d.c.concilia ſacerdotum.
vñ.ſymachus papa. xvij.di. vbi concilium
pꝛonunciando ſuper negocio Symachi pa-
pe:qui accuſatus fuerat:⁊ calumniabatur in
multis.Dixit Symachus Papa ſedis apo
ſtolice p̄ſul ab hmōi oppoſitionibus impe-
titus:q̄ātum ad homines reſpicit: ſit imu-
nis ⁊ liber. Cuius cauſam totam dei iudi-
cio reſeruamus ⁊c. Rñ.ꝙ hec ſententia cō-
cilij mirifice coꝛroboꝛat concluſiōem nr̄as.
Et optime ꝓbat ꝙ concilius non tm̄ in de
lictis notoꝛijs:⁊ in quibus papa ptinaciter
verſatur:ſed in occultis quoqꝫ et leuibus eſt
iudex pape. Conſyderando ꝙ Symachus
pro ſola ſuſpitione:qua laboꝛabat:ꝙ deliqſ-
ſet ↄuentus fuit coꝛam ↄcilio: qđ pꝫ. Quia
concilium ibi abſoluit Symachum quan-
tum ad impetitionem ſibi factam:⁊ quoad
accuſationem hoīum illoꝝ:ex quo nihil pro
babatur. Sed q̄ātum ad ſuſpitionem crimi
num que p̄ſus occulta erant, eum remiſe-
runt cum tota cā ad iudicium dei. Qui eſt
ſcrutatoꝛ coꝛdium ⁊ ſecreta hoīum nouit.
Pꝛo quo faciūt oīa illa que ꝫ dicta fuere ad
tex.in.c.nūc aūt.xxj.di.de Marcellino que
mirabilr coꝛroboꝛantur per iſtū tex. Hanc
ſententias ⁊ que ibi diximus. Mirabiliter
etiam appꝛobant v̄ba Pauli aplī.i.ad Co-
rinthios.iiij.c.ibi. Mihi aūt pro minimo
eſt:vt a vobis iudicer:aut ab humano die,
ſed nec meipſum iudico:nihil.n. mihi ↄſci-
us ſum. Qui aūt iudicat me dñs eſt ⁊c. Ec
ce ꝙ Paulus apl's hic tāgit tria iudicia:que
de occultis delictis: de ſanctitate bonitate:
vel malitia alicuius fieri ſolent ab hoībus.
vꝫ iudicium temerarium qđ fit ab his, qui
iudicare volunt ex p̄ſumptione ſecreta deli-
cta alioꝝ. Iudicium qđ facit homo de ſeipſo
iudicando ſe bonum vel malum ſanctū vel
pctōꝛē dignum paradiſo vel inferno. Et iu
dicium diuinum qđ non fallit nec fallitur.
In ꝓpoſito ergo nr̄o qñ iura dicunt ꝙ pa-
pa iudicari non dꝫ:neqꝫ pōt ab aliquo moꝛ
talium. Sed ꝙ ſeipſm iudicare dꝫ:ſeu ꝙ di-
uino iudicio reſeruari dꝫ. Non debent itel-
ligi

ligi de iſto iudicio ſoꝛi cōtentioſi: vel iudicialis:q2 cum ſimplr̄ z abſolute loquantur eſſent directe ꝯ̄ria illis iuribus que dicunt ꝙ papa hereticus:ſciſmaticus:vel ſymoniacus a ꝯcilio iudicari pōt:z dz.xl.di.ſi papa. lxxix.di.ſi duo.z.c.ſiquis pecunia. Sed debent intelligi de iſto iudicio mentali circa ſecreta delicta ipſius de quo Paulus apoſtolus loqtur:put ſ.late oñdimus de Marcellino:q2 qlibet xp̄ianus velit: nolit: ſubiectus eſt regule euangelice: alias aūt ſi Pape non poſſet reſiſti:nec iudicium poſſet de eo ferri. In ipſius ptāte eſſet fidem chriſti deſtruere:quod nullatenus eſt dicendum.

¶ Et per p̄dicta pz etiam rñſio ad.c.nunc aūt.in fi.vbi dr̄ ꝙ cum qdam mali rumores ꝯ̄ Syxtum pontificem maximū ad concilium gn̄ale delati fuiſſent:z peteret̄ a Valentiniano Auguſto vt iudicaret illū: ipſe Impatoꝛ in arbitrio p̄fati pontificis tribuit iudicare iudicium ſuum: q2 per hoc pz ꝙ concilium ēt iudex ſit in leuibus z occultis: lꝫ de his iudicare non poſſit: cū ꝓbari nō poſſint. Sed arbitrio ipſius reſeruant̄:vt a ſolo deo qui eſt ſcrutatoꝛ coꝛdium: iudicet̄: ſicut ēt dcm̄ fuit in cā Marcellini Pape.

¶ Ad tex.in.c.oues.ij.q.vij.quē.D.de turre cre.dicit eē tex.ꝯcilij,lꝫ aſcribat̄ Euſebio pape. Rñſum fuit ſ.quem tex. Gratianus intelligit de ſubditis criminoſis z īfamibus: qui p̄latoꝝ vitā carpere z moꝛdere ſunt parati:non aūt imitari:z illū tex. glo.i.ibi intelligit de iudicijs temerarijs ſ. occultis criminibus p̄latoꝛum:licet ſint bone opinionis z fame: quod bene approbat text.in.c. oues.vj.queſtione.i.z ibi quaſi per to.

¶ Ad verba illa que dicit eſſe octaue ſynodi,que ſm eum formalr̄ dicunt. Poꝛr oñ ſynodus fuerit ꝯgregata z facta fuerit de.ſcā Ro.eccl̄ia. Queuis ambiguitas oꝑ venerabilr̄,z cum ꝯuenienti reuerentia de ꝓpoſita qōne ſciſcitari z ſolōnem accipere:ac ꝓficere:vel ꝓfectum facere. Non tñ audacter ſententiam dare ꝯ̄ ſummos ſenioꝛis Rome pontifices zc. Rñ.ꝙ iſta auctoꝛitas confirmat auctoꝛitatem cōcilij in ſummos pōtifices,potius quā probet id ad qḋ allegat̄: vt de ſe pz. Nemo.n.negat quin concilium contra papam z ſedem aplicam venerabiliter ꝓcedere debeat:z ꝙ in ſententijs ꝯ̄ eus proferendis:non cum audacia z temeritate ſed cum modeſtia procedēdum ſit. Et illa auctoꝛitas:in ver,queuis ambiguitas denotat ꝙ ꝯ̄ciliū de oībus cauſis Pape ſe ipedire poſſit:ex quo gn̄alr̄ z idiffinite loqtur.

¶ Ad tex.z no.per Hoſti. Jo.an. z alios. in.c.lꝫ.de elec. Dum tex.ibi.dicit ꝙ ſpāle aliquid ſtatuit̄ in Ro.eccleſia:q2 nō pōt ad ſuperioꝛes haberi recurſus. Rñ.ꝙ ille tex. nō negat:quin papa habeat ſupioꝛem. Immo excipiendo cām electionis in religs firmare vr̄ regulam: extra de ſponſa. cū apud.ff. de penu.lega.l.nam qḋ liqde.§.fi. cum ſi. Si igit̄ in cauſa electionis papalis: pp periculū qḋ eſſe poſſet in tractu tpis expectando ꝙ concilium ꝯgregaret̄.z pp difficultatem illud congregandi:aliquid ſpāle ſtatuitur in Ro.eccleſia:cum maioꝛ cautela adhibenda ſit:vbi maius eſt periculum: de elec. vbi piculum.li.vj. Et pp hoc electio Pape aliter non ꝯfirmatur. Sed ipſe ſine alia confirmatione ſtatim adminiſtrat:q2 vt dicit glo. ſi. in.d.c.lꝫ. Dum eligitur confirmatur z ſtatim hꝫ plenam z liberam adminiſtrationē xxiij.di.in nomine dn̄i. Ergo vr̄ ꝙ in alijs cauſis ipſius pape.vbi tm̄ non imminet piculum:z in qbus pōt ad ſuperioꝛes hēri recurſus:hoc ſpeciale priuilegium non habeat locum. Et ſic ꝙ ad cōciliū deferri dēant.

¶ Ad verba aūt Hoſti.z Jo.an. Dum dicunt ꝙ nulla eccl̄ia eſt ſupioꝛ eccl̄ie Ro. ſed ꝙ ipſa eſt ſuper oēs. In auc. de eccleſia. titu.§.i.colla.ix. Nemo hoc negat:ſed ipſi docto.loquuntur de p̄cellentia z honoꝛe eccl̄ie Ro. Nos vō vt ſupius dixi:loqmur de papa qui ab ea differt ſequeſtrata perſona ſua de reſcrip.ſi gratioſe. lib.vj.

¶ Ad illationem aūt. Jo.an.dum dicit ꝙ Papa ppea dei iudicio relinquitur.ix.q.iij. c.alioꝝ.ſatis abunde ſ.rñſum fuit. Dum diximus dicta iura intelligi de occultis delictis pape,que ꝓbari non pn̄t:z ꝓpterea cū prima facie pro eo p̄ſumatur ꝙ bonus z iuſtus ſit.xl.di.nos. De occultis z ſecretis que non ꝓbantur:z de qbus non conſtat nō eſt ingrendum nec iudicādum,ſed dei iudicio relinquendus eſt papa. Et ꝙ ita intelligi debeant iura hoc atteſtantia: pz clare in.c.facta.ix.q.iij.vbi dr̄ facta ſubditoꝝ iudicātur a nobis ingrendo.ſ.de eis:nr̄a vō a dn̄o iudicantur. Et declarando de quo iudicio loquatur ſequitur deterioꝛes ſunt qui vitam: moꝛeſq3 bonoꝛum coꝛrumpunt:his qui ſubſtantias,alioꝛum prediaq3 diripiūt. Ex quibus verbis clare patet quod ſ.dictum fuit.

¶ Ad verba z determinationem concilij

Conſtantieñ. De q̄bus in bulla Martini Pape quinti que hr̄ circa fi. in geſtis eiuſdē concilij ꝯ Jo. Hus. ⁊ Jo. Ethuicleſ. hereſiarchas. Quos ſpālr̄ interrogari mandat his formalibus verbis. vz. Utrum credant ꝙ papa canonice electus: ⁊ qui pro tpe fuerit: eius ꝓprio nomine expſſo: ſit ſucceſſoꝛ beati Petri habeatqꝫ ſuppꝛemam poteſtatē in eccleſia dei ⁊c. Ex q̄bus dicit ipſe. D. de tur. cre. ꝙ ꝯſtat clariſſime papam excepto caſu hereſis per quem a papatu decidit nullius poteſtatis ꝗ̄ ſolius dei ſubiacere iudicio: alias inquit non eſſet ſuppꝛema poteſtas in eo ſed in alio cuius iudicio ſubijceref. Cuꝫ ſola potioꝛ ſedes inferioꝛes abſoluat. xxi. di. inferioꝛ. Rn̄. ꝙ omnis catholicus xp̄ianus fatetur papam habere ſuppꝛemam poteſtatem ⁊ auctoꝛitatem in eccleſia dei. Sed negat ꝙ per dicta v̄ba ꝓbet ita chariſſime | vt inquit ipſe, ꝙ extra caſus hereſis Papa nullius iudicio ſubiaceat. Nam ipſemet fatet ꝙ in caſu hereſis papa hꝫ ſupioꝛem eccleſiaꝫ vniuerſalem vel cōciliū gn̄ale pro ea. Et tn̄ in dictis verbis Martini Pape hic caſus nō excipit: ſed ſimplr̄ dr̄ q̄t hꝫ ſuppꝛemā auctoꝛitatem in eccleſia dei: ⁊ nihilominus in cauſa hereſis iſta ſuppꝛema poteſtas eſt in eccleſia: que eſt in papa: cum Papa in eccleſia ⁊ eccleſia ī ipſo ſit ſemꝑ. Preterea illa v̄ba Martini non dicunt: q̄t habeat ſuppꝛemam ſupioꝛitatem: iuriſdictionem vel poteſtatem. Sed caute loquendo dixit ſuppꝛemaꝫ auctoꝛitatē que multū inter ſe drūnt.

¶ Pro ꝯplimento aūt p̄miſſoꝝ omniuꝫ ⁊ confirmatione dicte noſtre ꝯcl̄onis facit ſolēne decretum dicti concilij Conſtantieñ. Quod in quarta eius ſeſſione ꝓmulgatuꝫ fuit: in quo decretum extitit: q̄t ſynodus in ſpiritu ſancto legitime congregata gn̄ale cōcilium faciens: ac catholicam eccl̄iam militantem rep̄ntans, poteſtatē a xp̄o īmediate hꝫ, cui q̄libet cuiuſcunqꝫ ſtatus vel dignitatis etiam ſi papalis exiſtat: obedire tenet: in his que ptinent ad extirpationem ſciſmatis ⁊ refoꝛmationem gn̄alem eccleſie dei tā in capite ꝗ̄ in membꝛis. Per qd̄ q̄dem decretuꝫ: ſopita vr̄ omnis altercatio. Nec tūc dici poterit concilium Achiefalon. Quia vt ſ. dixi: lꝫ ibi deficiat vicarius xp̄i. Tamē non deficit ipſe xp̄s principalis dn̄s. Juxta illud Matthei. xviij. c. Ubicunque fuerint duo, aut tres in noīe meo cōgregati: in medio eoꝝ ſum. Quod firmat gl. no. in de. ne romani. in ver. conſonam. de elec. Et dicit glo. in. c. i. de ſciſma. in ver. ſede vacante. li. vj. quot non eſt veriſimile: q̄t filio dei placuerit ꝯrius intellectus. Aliter enim videret gregem ſuum ⁊ eccleſias ſine paſtoꝛe relinquere: ⁊ dicit tex. de beato Petro in. c. i. de hereti. lib. vj. ¶ Quibus p̄miſſis ſupponendo ꝓut facimus q̄t qn̄ concilium ꝓcedit ꝯ Papam ſiue hereticum, ſiue ſciſmaticum: aut notoꝛie ⁊ ptinaciter peccantem, ⁊ eccleſiam ſcandaliçantem: vel ꝓ refoꝛmatione gn̄ali, aut alr̄ q̄uocunqꝫ. Chr̄s tunc in cōcilio reſideat in capite. Et qn̄ r̄nſiones que ſupra date fuerunt ad illa iura que dicunt quot Papa a nemine moꝛtalium ſed a ſolo deo iudicat: non ſatiſfaciant. Tunc adaptari poſſet vna noua r̄nſio que nunc mihi occurrit. vz. quot ſi dicta iura ītelligant de iudicio iudicatiuo: ⁊ de factis ſeu delictis pape notoꝛijs vel que ꝓbari pn̄t, facta pape ſatis dr̄r dei iudicio reſeruari: qn̄ cōcilio generali reſeruant. Tunc q̄ꝛ concilium a xp̄o poteſtatem hꝫ īmediate: vt dicit dcm̄ decretum. Et ꝓbant iura que dicunt poteſtatem clauium ⁊ ſpm̄ ſcm̄ a xp̄o immediate datū fuiſſe diſcipulis oībus. Typum eccl̄ie ⁊ concilij generalis gerentibus. xxiiij. q. i. loq̄tur. xxi. di. in nouo. habet de peni. ⁊ remiſ. in. c. noua. ⁊ excipitur Matth. xviij. c. Ibi ſi peccauerit in te frater tuus ⁊c. ibi dic eccleſie. Trāſumptiue de iudi. nouit. ⁊ Jo. vltimo. Accipite ſpm̄ ſcm̄. Quoꝝ remiſeritis peccata ⁊c. ⁊ plenius ſ. in ti. An vl̄r concilium iuriſdictionem habeat. ⁊ ſeq. vbi copioſe ꝓbatum fuit hanc concilij poteſtatem a xp̄o eſſe: q̄ꝛ xp̄o | vt diximus | in cōcilio p̄ſidente. Dei iudicio iudicari dr̄ q̄cquid concilij iudicio ꝯ papam terminatur: ꝑꝑ illud Matthei. xviij. c. Ubicunqꝫ fuerint duo vel tres congregati in noīe meo in medio eoꝝ ſum. bonus tex. ad hoc. i. q. i. ibi credo ergo adeē dn̄m ieſum inuocatuꝫ p̄cibus ſacerdotum: hr̄. xxi. di. de q̄bus. ⁊. xxiiij. q. i. alienus. ⁊ in concoꝛ. merito dici pōt quot qn̄ iudicia pape deferuntur ad concilium deferuntur ad deum. Et ꝯnr̄ dici apte poteſt: quot iudicia ⁊ acta cōcilij ſint iudicia ⁊ acta xp̄i: q̄ꝛ actio ſemper attribuitur capiti ⁊ pꝛimo mouenti. Non aūt miniſtro: ſicuti ſcriptura nō calamo ſed ſcribēti attribuitur. Cum igitur chꝛiſtus dicto caſu in concilio reſidere credatur. Et ita intelligantur tex. ix. q. iij. in. c. alioꝝ. ⁊ in. c. facta. cum ſi. Et ea rōe q̄ꝛ. ſ. xp̄s

in medio

in medio patrum concilium generale rite ꝛ canonice agentiū eſſe creditur. Dicimus quot eccleſia vniuerſalis: que a concilio repreſentatur, errare non pōt. Cum dei ſpiritu regatur ꝛ gubernetur. Prout ꝓſequitur Jo.an. poſt hoſti. in.c.a nobis. de ſen.excō. Nam xpo in nobis vel in medio nr̄m aut in eccīa ſua reſidente. Illa templum ſpūs ſcti facta eſt: illuminata eſt ꝛ a tenebris peccatoꝝ expiata eſt. Juxta tex. formales. de pe. di.i.in.c.porro §.ſi aūt illam. Unde dr̄ quot eccīa dei non hꝫ rugas nec maculā aliquā: vt dr̄ in.c.eccīa.ea.di. Qd̄ aūt deus iudicare dicatur: qm̄ concilium papam iudicat: induci pōt tex. in.c.inter oīa §.ſed quem. de peni.di.iij. vbi ad lr̄am dr̄. Sed quē ſacerdos iudicat: deus iudicat, cuius ꝑſonas in eccleſia gerit, qui ergo ꝓ pctō a ſacerdote ſemel punitur, nō iteꝝ a dn̄o iudicabitur. Et beatus Jo. Chriſoſtomus. in.c.nemo.xj.q.iij. loquit. Nemo ꝯtēnat eccīaſtica vincula: non enim hō eſt qui ligat: ſed xps: qui hanc poteſtatem dedit. Per que dr̄ nō incongrue dici: quot ſententia vel iudicium concilij dici poſſit iudicium xpi: quem repn̄tat ꝛ cuius noīe ꝛ poteſtate agit. ¶ Nec dicatur quot ſic ponerētur duo capita, vel duo principia qꝺ eſſet hereticum. xxiiij.q.iij.c.qm̄.cum ſi. Quia dcm̄ fuit ꝛ dr̄: quot eccīa eſt in Papa: ꝛ Papa in eccīa: ꝛ quot auulſo papa ꝓpter eius hereſim vel ſciſma vel aliud ipſius hereticale delictum. xps concilio ꝑſidet: ꝛ ſic nō ſunt duo principia vel duo capita. Sed vnicum caput ꝛ vnicum principium: cum tūc papa hereticus: non caput gdē, ſed nec membrum dici poſſit eccīe. xxiiij.q.iij. cū aliqs, vbi dr̄: q exijt a veritate: a timore dei: a fide: a charitate exijt de caſtris eccleſie: etiam ſi per epi voces minime abijciat. Et tex. in.c.ſeq. dicit: ꝙ qui ab eccīa ſunt ſegregati dn̄r ſpm̄ dei non habere: ꝛ.ſ. Sed nec ille dicendus eſt eſſe in eccīa. Nec ad iſtas ſocietates ſpūs ꝑtinere: qui oīibus xpi ficto corde miſcet. Et.ſ. neqꝫ.n. ſolum ad eccīam non pertinent: qui ſeparatiōis aperto ſacrilegio manifeſti ſunt. Sed ēt illi qui in eius vnitate corporaliter mixti per peſſimas vitam ſeparātur. ꝛ tex. in.c.certum.ea.ca.ꝛ.q. dicit: certum eſt ꝙ qui impius demonſtratus eſt omnino ſeparatus eſt a deo. Sicut etiam ille qui anathematiçatus eſt ꝛc.

¶ Reſpondendum eſſet nūc impugnationi: quā facit idē.D. de turre crema. ꝯ ꝯcilia ꝛ decreta Cōſtantien. ꝛ Baſilien. in.d.ſua ſum.lib.ij.c.xcix. ꝛ centeſimo. dum dixit qꝺ decretum illud de poteſtate concilij a xpo immediate ꝓcedente ꝛc. Non eſſe decretū perpetuum ꝛ generale: ſed tm̄ fuiſſe tꝑale ꝓ illo concilio Conſtātien. Nec fuiſſe veꝝ decretum concilij eo ꝙ obedientia tm̄ Dn̄i. Jo. pape. xxiij. ad concilium conuenerat. Et alie due obedientie gregorij.xij. ꝛ Benedicti.xiij. non conuenerant ſed ꝯdicebant ꝛc. Sed alias huic heſitationi ſue rn̄ſum fuit ꝑ me. Et pro nunc inqꝫtum dicit ꝙ concilium tꝑe illius decreti non erat legitime congregatum. Rn̄. illud falſum eſſe. Quia ad ꝯgregationem canonicam ꝛ legitimam concilij gn̄alis: ꝛ ad hoc vt dici poſſit legitime congregatum: tria tm̄ ſunt neceſſaria: vt ꝓbat. xvij.di. regula ꝛ quaſi per to. vꝫ. Pape auctoritas in cōgregādo. citatio vel monitio. Et tꝑis ꝑfinitio ꝙ.ſ.lapſum fuerit: ſed hec tria interuenerant vt pꝫ ex geſtis dicti concilij tꝑe illo quo dcm̄ decretum ꝓmulgatū fuit. Nam ꝯcilium a Jo. xxiij. qui erat ī poſſeſſiōe papatus ꝯuocatū gn̄aliter fuerat debitis loco ꝛ tꝑe: citatis oībus ꝛ ſingulis cōcilio interuenire valentibus ſiue volentibus: vt pꝫ ex eius citatione. Nec erat opus vltra expectare nolentes vel non valentes venire: ſed epi qui ꝯuenerant erant in cōpetenti numero ꝛ expedire potuerunt incūbentia: vt diximus.ſ. in tit. Quot ꝛ qui epi vel ꝑlati cōciliū agere poſſint, ergo ꝛc. Nā et hoc aperte docent oīa illa veneranda cōcilia antiqua: que qn̄qꝫ. cccxviij. nonnunqꝫ. cc. aliqn̄. cl. ꝛ ad plus. dcxxx. epos habuerūt. xv.di. canones. cum ſi. Unde cum dcm̄ cōcilium Conſtantienſe habuerit reqſita oīa. Ibiqꝫ interuenerint ꝛ Ro. pontifex: q ī propria ſede Petri ſedebat. Et Impator Sigiſmundus: per quos vl̄is totius eccīe iurediсtio gerit. xcvj.di. duo ſunt. Prophanum ē dicere ꝙ dictum ꝯcilium non fuerit legitime congregatū. Eo ꝙ duo antipape ſciſmatici: cum eoꝝ obedientijs non ꝯuenerint: lꝫ citati eſſent. Nam lꝫ glo. in.c. venerabilia. xvij.di. dixerit: ꝙ conciliū generale ꝯſtituit ex pōtifice Ro. vel eius legato: ꝛ oībus epis. Tn̄ vt diximus.ſ. ad eſſe gn̄alis concilij nō reqritur de neceſſitate ꝙ oēs ſint pn̄tes: ſed ſufficit ꝙ per habentem ptātem ſint rite citati vel moniti. Et tunc auctoritas oīum reſidet penes cōparentes ꝛc. quotquot ſint ꝛc. Alias neganda eēnt oīa illa concilia antiq̄

vt dixi, qđ eſſet abhominandum. Creden-
dum igit̄ eſt cum Ambroſio.i.q.i.cum ſcri-
ptura. Dñm ieſum xp̄m p̄ribus tot ep̄oꝝ ⁊
ſacerdotum inuocatum eidem concilio aſ-
fuiſſe. Iuxta illud qđ repromiſit. Matthei.
xviij. vbi fuerint duo vel tres ꝯgregati ī no
mine meo: in medio eoꝝ ſum. Per qđ dñs
oſtendere voluit ꝙ nō multitudini ſed vni
tati deſ̄cantium plimum tribuit: vt inquit
Cyprianus.xxiiij.q.i.alienus. Nam non in
cōgrue dici forte poſſet per p̄miſſa ꝙ ſacris
conciliorꝫ gn̄alium canonibus que per iſpi
rationes ſpūs ſancti dictata credunt̄ detra-
hentes ip̄m ſpm̄ ſanctum blaſfemare ⁊ gra
uiter errare ꝯuincunt̄: p ea que ſcribit btūs
Grego.xv.di.in.c.ſicut. Quia dum vniuer
ſali ſunt ꝯſtituta ꝯſenſu ſe ⁊ non illa deſtru
it: quiſqs p̄ſumit abſoluere quos ligant: aut
ligare quos abſoluunt. Et ꝙ ſpm̄ ſcm̄ blaſfe
mare videant̄: q ꝫ eoſdem ſacros canones
non neceſſitate compulſi ſed voluntarie ⁊
libenter ꝓterue agunt, eſt tex. formalis Da-
maſi pape.xxv.q.i.violatores. vbi dixit glo.
ꝙ imo tales eo ipſo vident̄ excommunica-
ti ⁊ heretici.xix.di.nulli.⁊.xxv.q.i.generali.
¶ Ad id aūt qđ dr̄: ꝙ dictum decretū nō
loquat̄ gn̄alr̄, ſed de illo concilio Conſtan-
tieñ. Rñ. ꝙ qn̄ etiā hoc eſſet: non obſtaret.
Quia vbi eſt eadem ratio: idem iudicium ⁊
idem ius cum non appareat diuerſitas īter
illud ⁊ alia concilia. Ergo qđ de vno dr̄: de
altero intelligat̄ neceſſe eſt: extra de trāſla.
p̄la.c.inter corporalia. Et de ſilibus idem iu
dicandum.v.di.ad eius vero.iiij.di.deniqꝫ.
xvj.di.c.vlti.cum concor. de qbus per glo.
in.c.tranſlato. Addi ēt pōt ꝙ cōcilium Ba
ſilieñ canonizauit ⁊ declarauit decretum il
lud concilij Conſtantieñ. extendi ad oīa cō
cilia p̄ñtia ⁊ futura: atqꝫ ita indiſtincte in-
telligi debere. Non obſtat ꝙ ſedes ap̄lica
decreta concilij Conſtantieñ. non approba
uerit. Quia vbi ſynodus a Papa approba
ta fuit, ꝯñr ⁊ eius decreta ſed ſynodus illa
cum ſuis decretis non tm̄ a Io.xxiij. in p̄n
cipio. Sed a Martino quinto ī fine appro-
bata fuit, vt conſtat ex dictis ipſius geſtis
ergo ⁊c. Item non reperit̄ iure cautum: ꝙ
ad validitatem decretoꝝ concilij neceſſe ſit
ꝙ papa exp̄ſſe illa approbet. Immo ꝯ̄rium
pꝫ in illis quatuor principalioribus ⁊ aliis
conciliis, ſi recte inſpiciant̄. Et ſi recte anno
tent̄ Bulle Martini: ipſe ⁊ ꝯcilium: ⁊ eius
decreta approbauit: imo hereticum eſſe de-
creuit: ſiquis auderet dicere ꝯ̄rium. Et ꝫ de
terminationes eiuſdem concilij, alr̄.n. nec
ipſe Martinus fuiſſet verus papa: ſi ꝯciliū
non potuit ſtatuere: ⁊ Ioan.xxiij. ⁊ Bene-
dictum.xiij.⁊ Gregorium.xij. deponere de
papatu qđ eſt ſtultum dicere. ¶ Idē quoqꝫ
reſpondet̄ ad impugnationē concilij Baſi
lieñ. qđ Eugenius papa ſuis lr̄is approba-
uit: vt cōſtat in geſtis eiuſdem concilij: licet
.D. de turre cre. minus caute dixerit a dño
Eugenio illas lr̄as approbationis concilij
metu potiuſqꝫ voluntarie emanaſſe: eo ꝙ
quidam.d. Andreas orator Venetoꝝ ⁊ nō
nulli Cardinales minabant̄ eidem pontifi
ci: quot niſi concilio adhereret ip̄m ſolū de
relinquerent: quod qdẽ puerile ⁊ indignū
pontificie maieſtati vr̄. Nam ſi metus va-
nus ⁊ talis qui non cadat inconſtantem vi
rum nō admittit̄ in quocunqꝫ minimo ho
muncione: de his que metus cā.c.cum dile
ctus.⁊.c.ſi.cum concor. q̄nto magis in pon
tifice Ro. qui nihil fatuus: nihil puerile: vel
qđ prudentiam: grauitatem, ⁊ iuſtitiam ac
equitatem non ſapiat: ⁊ qui omnia rite ra-
tionabiliterqꝫ facere preſumitur.xl.di. non
nos. Nam ex perſona facientis preſumitur
qualitas facti.v.q.v.non omnis. vbi no.vij.
q.i.ois.viij.q.iij.i ſum.⁊ ex̄ de pig. illo vos.
¶ Ad impugnationem v̄o ⁊ rōnes q̄s
adducit idem dñs de turre crema. ꝫ gl. ſin
gularem in.c.ſi papa.xl.di. ſuper qua funda
ri vr̄ oīs p̄miſſa altercatio. de qua glo. dicit
ipſe in ſum. lib.ij.c.cj. parum curandū eſſe.
per rōnes quas ibi adducit. Et p̄ dum dic̄
quot dicta glo. non loqtur aſſertiue ſed opi
natiue: per verbum credo. Rñ. q̄t aduertiſ
ſe debuit: quot vbicunqꝫ glo. vel doctor. vel
iuriſconſultus rñdet per v̄bum credo: idẽ
importat: qđ affirmo ⁊ approbo. tex. ē ⁊ ibi
Bal. ⁊ alij. ff. de iniuſt. rup. ⁊ irri. teſt. l. ſiqs
filio ꝫ. ſed ⁊ ſiquis. ibi ⁊ credo quot iure mi
litari teſtabit̄ extra de re iudi.c.cum olim.
ibi. ſicut credimus. qđ exponit. Ioā.an.i. ſci-
mus. qđ fm̄ eum ꝓbat̄. l. in ver. liquido. Et
ꝓpterea dicit ipſe q̄t credere ⁊ ſcire idē eſt
quodāmodo. Quia in iſto ⁊ in illo ꝯſcien-
tia eſt ſaluanda de iureiuran.c.⁊ ſi xp̄s.p̄.
Rñ. vnde dicit glo. in.c.ex lr̄is. in ver. vita
te. ⁊ ibi no. per doc. quot eque p̄iudicat iu-
ramentum de credulitate ſicut iuramentū
de veritate: qđ ēt no. in.c.i.⁊.ij. de ꝯfeſſis. in
vj. Que tanto magis ꝓcedunt in caſu nr̄o:
qꝛ dicta glo. in.c.ſi papa non tm̄ loqtur per
verbum

verbus credo ſimpliciter ſed ibi addit vbū certe. ibi certe credo: p qđ ſatis pꝫ ipſas glo. affirmatiue nō ãt dubitatiue loqutā fuiſſe.

¶ Ad ſcđam impugnationem. d glo. dum dicit quot non firmat aliqua rōne: qꝫ contumacia ſit hereſis: ſed quot ita dr̃ ſymbolica ꝛ tranſumptiua loqutione: ꝛ quot argumenta ſumpta ex talibus nihil valent: cum nō ſint ꝓprie dicta. Rñ. quot rñdiſſe debuiſſet ad tex. ꝛ no. in. c. cum contumacia. de hereti. in. vj. vbi per glo. ꝛ ſcribētes. no. Quō ꝛ qualr̃ contumacia dicat hereſis. Et ibi hr̃ quot cum per longam moram qs inſordeſcit in delicto contumacie ꝛ contemptus. Suſpitio vehemens ex tali cōtumacia exorta per talem pſeuerantiam tranſit in violētam pſumptionem. Contumax aūt ex violenta ſuſpitione: ꝛ qui mandatis eccleſie parere contemnit hereticus impenitens cēſetur: ꝛ pro heretico ſtatim ꝯdemnatur: vt dr̃ in illo tex. cum contumacia. Unde dixit Ber. gloſator. in. c. lr̃as. de pſup. in glo. pen. quot non vehemens pſumptio ſed violenta ꝯdemnationem inducit. Cum ergo Papa notorie peccat: ꝛ monitus vt ſe corrigat: pertinaciter pſeuerat: ꝛ ſe corrigere ꝯtēnit: ac incorrigibilr̃ ſucceſſiuo crimine peccat: illam vehementem pſumptionem, que a principio ꝯcepta erat ꝯ̃ ſe quot male ſentire de fide, non parendo fidei: ꝛ mādatis eccleſie trāſire facit in violentam: vnde poſt hmōi violentam ſuſpitionē: ad ſententiam ꝯ̃ eum perueniri pōt: vt dicit glo. no. in. c. inſinuatum. de ſymo. Et iſto modo verum erit dicere, quot ꝯtumacia hmōi ſit hr̃ſis vere: ꝛ nō ſymbolyce, aut metaphorice, vel trāſumptiue. Et ita itelligitur tex. quem glo. nr̃a alle. pro rōe ſua. lxxxj. di. ſi qui ſunt pſbyteri. Dū auctoritate Samuellis, ꝛ bti Grego. dicit quot pctm̄ Ariolandi eſt nolle obedire eccleſie, ꝛ ſcelus idolatrie eſt nolle acqeſcere: ꝛ ſequit. Peccatum igit, paganitatis icurrit: quiſqs dum xp̄ianum ſe aſſerit: pceptis eccleſie obedire ꝯtemnit. Immo ſi bene cōſyderet totus tit. de hereticis: ꝛ animaduertat ad veram diffinitionem heretici: oīs hereſis qūtūcūqꝫ ſtricta ſit contumacia dicitur, qꝛ ſiquis dephenditur a fide deuiare, ꝛ ꝯtumaciter negligit, vel ꝯtemnit, ſe ꝯtinuo ꝛ illico poſt dephenſionem erroris, ad fidei catholice vnitatem ſponte recurrere: ꝛ errorem ſuum contempſerit publice abiurare: ac ſatiſfactionem ꝯgruam exhibere: ſtatim vt hereticus pertinax vigore ꝯtumacie ſue condemnat, ꝛ curie ſeculari puniendus relinqtur: extra de hereti. ad abolendam. Ergo ſatis clare apparet. glo. nr̃am bene pōderando ſingula eius verba: ꝛ intellectus ſancte: catholice: atqꝫ legitime ſentire ꝛ ꝯcludere dicendo ꝯtumaciā eſſe hereſim: vt ſupra.

¶ Ad tertiam impugnationem, dum dicē ꝙ glo. illa eſt ꝯ̃ tex. ſuū ꝛ vnius pape ꝛ martyris: q eſt pſtantioris auctoritatis qꝫ vnus gloſator. Rñ. hoc euidenter falſum eſſe: ſi bene ꝯſyderet ille tex. in. d. c. ſi papa. Non enī dicit: vt ipſe: ꝛ nonnulli alij atteſtant: ꝙ papa non poſſit accuſari vel corrigi niſi ꝓ ſtricta hereſi. Sed formalr̃ dicit niſi dephendatur a fide deuius ꝛc. Deuius aūt dr̃ qūqꝫ extra viam poſitus a recta vie ſemita aberrat. Deuius vero a fide dr̃, qcūqꝫ a via fidei declinat: ꝛ extra viam poſitus apparet. Sed nemo eſt qui magis a recta fidei norma aberret qꝫ hereticus: qꝫ ſciſmaticus: qꝫ notorius pctōr: obſtinatus: impenitens: ꝛ icorrigibilis, qui eccliam dei ꝯtēnendo eius ꝛ chriſti pcepta ſcandaliçat, ꝯfundit: ꝛ eius ſtatū decolorat. Qđ qdē ē hereſis: ſciſmatꝫ ꝛ ifidelitatꝫ pctm̄ māifeſtū: ex tali ꝯtumacia ꝛ pfida obſtinatiōe ꝓueniēs vt ſ. oñdimus.

¶ Ad quartam: ꝙ hmōi glo. ſit ꝯ̃ multos tex. ꝛ canones ſanctorum ꝯciliorum ꝛ maxime ſ. ſcriptos: in eorum rñſiōe ꝛ declaratiōe dū ſingulis rñdimus hꝫ ꝓpſus falſuꝫ eē oñdimus.

¶ Quintam quoqꝫ impugnationē ipſius falſam eſſe demōſtrauimus ꝯñr in eo qđ dixit ipſe: ꝙ gl. nr̃a ſit ꝯ̃ doctrinas clariſſimorum vtriuſqꝫ iuris doctorum. Et ad dcm̄ Archi. in alle. c. ſi papa ſ. illa glo. dum dixit: ꝙ denunciatio euangelica: fiat ad correctionē trm̄: ꝛ ꝙ hec fieri non poſſit Pape cū nō habeat ſupiorem. Rñ. ꝙ Archi. ibi tranſit cum opi. glo. ſi recte eius dicta ꝯſiderent. Nam inqꝫtum glo. dixit: ꝙ crimen Pape nō poteſt denunciari: niſi inde poſſet accuſari: qꝛ inutilis eſſet denunciatio. Paucis vbis cōprehendit duas partes denunciationis euāgelice: primam. vꝫ. ibi ſi peccauerit in te frater tuus: corripe ipſum inter te ꝛ ipm ſolū. Que pars intelligi pōt de pctō ſecreto: ꝛ tibi tantum noto, qđ ꝓbari nō pōt, ꝛ ꝓ quo accuſari non poſſet. Et de iſta prima parte intelligit glo. ꝛ Archi. dum dicit ꝙ iſta charitatiua denunciatio ſit ad correctiones, ad quā compelli non pōt: ꝛ que inutilis eſt: cū in ea ſupiorem non habeat, niſi ſolum deus

qui eſt ſcrutator cordium: ⁊ ſecretoꝝ. Tãgit etiam glo. ſcḋas partẽ ⁊ tertias dicte denũciationis ⁊ correctionis euãgelice: que ſunt ibi: ꝙ ſi te non audierit: adhibe tecũ duos aut tres: vt in ore duoꝝ vel triũ ſtet oẽ verbum. i. vt hoc ꝓbari poſſit: extra de teſti. ꝉ vniuerſis. ⁊. c. cum a nobis. Et ſeqtur vltima ps: ꝙ ſi eos nõ audierit: dic eccl'ie: qñ. ſ. hoc ꝓbari poterit: vt eccleſia ipſm pctõrem corrigat: ⁊ niſi hac facere velit: eum veluti ethnicum ⁊ publicanum hẽri faciat, qḋ bene ponderat ⁊ tangit glo. nr̃a. ibi. Niſi inde poſſet accuſari. Qḋ ẽt optie ſenſit Archi. ibi ſup illo verbo. glo. Dum dixit ꝙ Papa non poſſet ſtatuere: ꝙ accuſari nõ poſſet de hereſi: qꝛ ex hoc piclitaret tota eccl'ia. Et ibi inquit Archi. nam ſic faciendo doceret hereſim, vnde videret̃ ſubuertere vl'em ſtatũ eccl'ie. ar. xxv. q. i. c. ſunt qdam: ⁊. c. ſeq. p que iura: ⁊ per dicta glo. ⁊ Archi. ſic ꝯiuncta ⁊ declarata ſatis aperte ꝯſtat: ꝙ Papa tãs notorie: ptinaciter, ⁊ incorrigibil'r peccando, ſicut ſuſpectus de hereſi denũciari: accuſariqꝫ poterit in concilio: cum facto ſaltem docere videat̃ hereſim: ⁊ atteſtari ꝙ ita ꝑut facit ipſe peccare liceat: ⁊ ꝙ illud qḋ facit nõ ſit pctm̃. In quo errore tollerandus non eſt: qꝛ hoc modo faciendo doceret hereſim. Et vt inquit idem Archi. vniuerſalem ſtatum eccleſie ſubuerteret. Pro quo bene facit tex. in d. c. ſunt quidam. ibi. qꝛ in hoc non ſententiam dare: ſed magis errare conuinceret̃.

¶ Ad ſextam impugnationem eiuſdẽ glo. dum dr̃: ꝙ. d. glo. eſt ꝯ̃ria multis alijs. glo. ⁊ ꝓ glo. in. c. mandaſtis. ij. q. v. que dicit, ꝙ Papa a nullo põt iudicari. ix. q. iij. aliorũ. Nec ẽt ab vl'i concilio. xvij. di. ẜ. hinc ẽt. ar. ff. de legi. l. princeps. ꝓterqꝫ in hereſi. xl. di. ſi pa. Rñ. ꝙ ſ. Rñdendo ſingul'r ſingulis iuribus. q̄ dicta glo. ꝯ̃ria allegat, ſatis clare oſtẽſum fuit: ꝙ dicta iura ⁊ glo. ipſa ſe fundando. ſ. eis loquunt̃ de occultis criminibus Pape: que ꝓbari non pñt. Et de iudicio ꝯſciẽtie: ⁊ bonitatis, vel malitie ipſius. Qḋ quidem iudicium deo relinquendum eſt: maxime cum pro ipſo Papa ꝙ bonus ⁊ ſanctus ſit: ꝓſumat̃. Nos v̊o loqmur ꝺ criminibus publicis ⁊ notorijs, vel que ꝓbari pñt: ⁊ q̄ vl'em eccl'ie ſtatum ſcandaliçare ⁊ ſubuertere vident̃. Pro qbus non al'r qꝫ pro hereſi accuſari ⁊ puniri põt: vt dicit gl. nr̃a: qꝛ iſta eſt hereticalis qdam contumacia: que grauiſſime punitur, vt not. glo. iiij. q. i. in ſum.

¶ Ad glo. in. c. nemo. ix. q. iij in ver. neqꝫ ab omni clero. Rñ. vt ſ. ad. d. tex. Et inqꝫtũ glo. dicit. ar. ꝙ concilium non põt Papam iudicare: vt extra de elec. ſignificaſti. ⁊ ſequitur ꝙ ſi totus mundus ſentẽtiaret l aliquo negocio ꝯ Papam: vr̃ ꝙ ſentẽtie Pape ſtãdum eſſet. xxiiij. q. i. Hec eſt fides. Rñ. ꝙ mirum eſt: ꝙ tantus doctor nõ aduerterit: ꝙ glo. quam pro ſe alle. totum tꝫ ꝯ̃rium, dum rñdendo ad argumentum ſubm ſtat cõtrario. Et ſic firmat ꝙ imo Papa a concilio iudicari põt: ⁊ ꝙ maior eſt ſententia concilij qꝫ pape. Dum reddit rõnes concluſiõis: ⁊ intentionis ſue, atqꝫ ingt: quot orbis maior eſt vrbe. xciij. di. legimus. Nam vltima opinio que ponit̃ a glo. dr̃ eſſe opinio ſua, ⁊ in dubio ſemp eſt ſequenda vltima opi. gl. ⁊ doc. in. l. qui filium. ẜ. ſabinus. ff. ad trebel. Ita etiam dr̃ de opiniõe Inno. quot. ſ. opi. vltima ipſius ſequenda ſit: vt inquit Bal. in auc. ex teſtamento. C. de colla. Quinimo glo. i. d. c. nemo. in totum eſt conformis gl. noſtre: ⁊ fuit eiuſdẽ gloſatoris: vt ps ibi. Itẽ cum papa peccat: põt eius pctm̃ ẽt eccl'ie denunciari: ſm admonitionem euangelij. ij. q. i. ſi peccauerit: ⁊ ſubdit: hoc determinaui. xl. di. ſi Papa. Per que verba ſatis patet: quot iſta proprie fuit opi. glo. predicte. quas dominus impugnãs pro cõtraria allegat.

¶ Ad glo. in. c. ſiquis pecunia. lxxix. di. Dũ dicit quot ſymonia large dr̃ hereſis: non ſecundum quot Papa vel alius de hereſi poteſt accuſari: cuꝫ. ſ. errat in articulo fidei. Et paulo. ſ. circa qõnem. Nunqd vxor poſſit repetere Papam maritum ſuum. Dum querit apud quem de hoc cognoſci poſſit: cum papa non habeat iudicẽ a quo iudicari valeat: niſi de hereſi: ſubdit dicta glo. rñdẽdo ad ſupraſcriptam qõnem: quot ſi reuocatur in dubium apud quem iudicem in caſu ꝓmiſſo conueniri debeat: non eſt cogendus ſtare iudicio alicuius iudicis. Sed excipere põt dicendo dñs eſt qui me iudicat. ix. q. iij. alioꝝ. ¶ Si aũt certũ eſt ꝙ matrimonium fuerit inter eos legitime ꝯtum: tenetur vxori reddere debitum ⁊c. Rñdeo quot dicta glo. vt ps ex ꝓmiſſis: ⁊ ex eius lectura, non dicit illud qḋ ſuppõit aduerſarius. vꝫ. quot Papa non poſſit deponi: niſi pro ſtricta hereſi: ſed bene dicit quot ſymonia de q̄ ibi: large dr̃ hereſis. Non aũt talis pro qua Papa vel alius accuſari poſſit: ꝑut accuſari poteſt. quãdo ꝯ articulos fidei errat. Nõ. n.

ponit

ponit ibi ſpeciale aliquid in Papa:ſed gña
liter loquit̃ de oibus. Preterea qñ hoc etiã
intelligeret̃ expͥſſe:z ita loqueret̃ prout ſup/
ponit. D.impugnãs de ſolo Papa: z dice/
ret quot Papa non poſſit accuſari niſi de
hereſi:que ſit contra articulos fidei. Tamẽ
adhuc rñderi poſſet:prout ꝫ.quot papa talr
peccando: vt p̃miſimus vĩ non credere in
vnum deum nec deo,nec in vnam ſanctaꝫ
catholicam z apl̃icam eccliam: non ſeruan
do eius p̃cepta z mãdata:ex qbus hereticus
z ſciſmaticus diceret̃: ſed reuera ſi recte in
ſpicimus.d.glo. hoc non dicit. Quinimo
reſpondendo ad qõnem de vxore Pape: z
ad tex.in.d.c.alioꝝ.z ad iura omnia dicen
tia Papam a ſolo deo iudicari prout reſpõ
ſum fuit.ꝫ.propter verbum tenetur ibi poſi
tum:ſentire vĩ quot ille tex.in c.alioꝝ.loqua
tur,vt diximus de occultis criminibus pa/
pe:ſed quot compelli poſſit etiam iudiciali
ter:vbi certum eſt quot peccet ad faciendus
illud qḋ iuris eſt. Quia vt dicit ipſa glo.ſi
certum eſt Mat‴.ipſe Papa tenetur: ſi re/
quiratur reddere debitum : vel cogitur re/
nunciare papatui. Quod valde notandum
eſt:ad ea que ſupra diximus. Rñdendo vt
ſupra maxime dum glo.dixit quot cogẽdus
non eſt,per qḋ verbum ſupponit:quot a iu
dice ſuperiore z ſic a concilio cogi poſſit, ſi
certum z claꝝ eſſet. Et ſentit intellectus da
tum.ꝫ.illis iuribus: que dicunt Papam a
ſolo deo eſſe iudicandum: quot.ſ. loquãtur
de criminibus occultis. Ex qbus omnibus
patet:quot glo. p̃dicte non ſunt contrarie.
glo.z concluſioni noſtre,ſed potius ſunt p
ea. ¶ Sicut etiam pro dicta glo. z cõcluſio
ne facit illud qḋ quaſi vbiqꝫ ſcripſit Augu/
ſtinus de Anchona in ſum. de eccleſiaſtica
poteſtate.q.vij.z arti.ij. Quem idem.d.de
turre cre.alle.pro ſe. Ubi ideꝫ Auguſtinus:
diſtinguendo de peccato publico z occulto
ſm beatum Auguſtinum in lib. de verbis
dñi:dicit iuxta ſententiam apoſtoli ad Thi
moteum.v.c.ibi. peccantem corã omnibus
argue:vt ceteri timeant. Dixit quot etiã pa
pa de peccato publico poteſt corã omnibus
argui,ſm illud v̓bum beati Auguſtini in
epiſtola ad Hieronymum vbi dicit: ꝙ pro
veritate fidei minores maioribus reſiſtere
poſſunt:ſi tramitem veritatis ipſius fidei
relinquant. Cum ergo inquit ipſe iudaiça/
re:z ad iudaiçandum alios ꝓuocare iã ve
ritate euangelica promulgata: ſit ꝯ tramitẽ

doctrine euãgelice:merito Papa in tali ca/
ſu iuſte a quocũqꝫ fideli poſſet corrigi. Pro
ſequiturqꝫ idem Auguſtinus de Anchona
in.iij.z.iiij.art. Diſtingueñ. eſſe in his que
rep̃hendunt̃ in papa:qꝛ quedam ſunt occul
ta peccata:que ſolum ſunt in malum ipſius
peccantis:z illius in quem peccat. Et in ta/
libus ſecreto monendus eſt,z ſeruãdus or
do denunciationis euangelice. Et ſi in his
ſe non corrigit:deo vt ipſum puniat delin/
quendus eſt:qꝛ talia non ſunt arbitrij no/
ſtri ipſum rep̃hendere vltra: ſed que occul/
ta ſunt hoibus deo ſunt manifeſta: vnde di
cit ipſe ſicut oia peccata publica ſe habẽt in
iudicio humano:ſic omnia pctã nobis oc/
culta ſe manifeſte habẽt in iudicio diuino.
Peccata aũt pape que publica ſunt,z redũ/
dant in malum totius reipublice xp̃iane:
vt hereſis z ſubuerſio totius xp̃iane fidei z
huiuſmodi ſtatim corrigenda ſunt: etiã nõ
ſeruato ordine denũciationis euãgelice zc.
Et ita intelligit̃ reſpõſio Theologoꝝ z Au
guſtini de Anchona.quã inducit ꝯ glo.no/
ſtram. Juxta figurationem ꝯcluſionis quã
ſupra poſuimus.pro qua aperte faciunt ver
ba z ſententia ipſius Auguſtini z non con
tra:vt pꝫ ad ſenſum. Quia nos quoqꝫ in di
cta concluſione noſtra ſupponebamus Pa
pam ſciſmatiçare:z hereticare: quando no
torie incorrigibiliter z pertinaciter delin/
quit cum p̃iculo periclitatiõis totius eccl̃ie.
¶ Ad illam autẽ auctoritatem Matthei.
xxiij.c.ſuper cathedram Moyſi ſederũt ſcri
be zc.z ꝫ.quecũqꝫ vobis dixerint:facite:que
aũt faciunt:nolite facere zc. Rñ. ꝙ ſaluator
noſter ibi loquit̃ de qbuſdam eoꝝ delictis
leuibus z occultis:vt de inani.gloria: irre/
uerentia z hmõi:qḋ pꝫ ibi dilatant.n.ſim/
brias zc. Nos v̓o loquimur de notorijs z
grauibus delictis eccleſiam vniuerſam ſcã/
daliçantibus. Preterea lꝫ xp̃s dicat eos non
eſſe imitandos,nec ſequenda eſſe mala eoꝝ
opera:attamen hoc non tollit : quin xp̃iani
malum exemplum ſequant̃: z fideꝫ p̃dant:
cum videant legiſlatorem tã notorie z icor
rigibilr peccare, exiſtimando forte ꝙ illud
tale eius delictum non ſit peccatum: iuxta
illud Leuitici. Si peccauerit ſacerdos qui
eſt vnctus peccare faciet populum zc.
¶ Et hec quidem ſufficiant quoad canoni
çationem z ſuſtentationem glo.z ꝯcluſiõis
noſtre p̃dicte. Que equo lõgius ꝗ̃ ꝓpoſue
ramus:nos traxerunt tũ ꝙ mã eſt curioſa

difficilis ⁊ diuerſimode a doctoꝛibus tra-
ctata ⁊ dubitabilis reddita:ſtantibus opi-
nionibus neotericoꝝ placere ſtudentiū. Tū
etiam ꝙ cupiebamus quicqd dubij ſupfue-
rit per alios eminentioꝛis doctrine poſt re
ſponſiones nr̄as ꝓ v̄itate catholica melius
reſolui. Quis hoc ſuperfluo laboꝛe venerā
dum ſacrūqꝫ Baſilien̄. ꝯcilium nos foꝛte le
uauerit ſeſſione eiuſdē. xx. Ubi in decreto ⁊
titulo de numero ⁊ q̄litate Cardinaliū §. ſi
q̄n̄ Papa foꝛmalr̄ dicit. Si q̄n̄ papam (qḋ
abſit) negligentē aut remiſſum: ſeu agentē
que ſtatū illius non decent. Ipſi Cardina-
les ſi hoc inſpexerint filiali reuerentia ⁊ cha
ritate tāqꝫ patrem obſecrent vt officio pa-
ſtoꝛali honoꝛiqꝫ ac debito ſuo ſatiſfaciat. Et
pꝛimo qdem aliqs vel aliq de per ſe. Dein-
de ſi ſe non coꝛrigit oēs collegialr̄: accerſitis
qbuſdam nobilibus p̄latis, ꝓteſtabunt ⁊ di
cent ꝙ ſi non abſtinuerit ꝓximo gn̄ali con
cilio eum defferrent: ſubdens pro ſalute pō-
tificis ⁊ bono publico eius odium vel aliḋ
quicqꝫ timere non debeant dūmō reueren
ter ⁊ charitatiue id agant ⁊c. Per que ma-
nifeſte ꝯſtat ꝯcilium gn̄ale glo. in. c. ſi papa.
xl. di. ⁊ concluſionem nr̄am de quaſ. circa
denunciationem euangelicam approbaſſe.

¶ Reſtabat de tertio ſtatu pape ſiue papa-
tus diſſerere vt oſtenderemus tertiam cāsꝫ
ꝯgregandi ꝯcilij gn̄alis. Cum. ſ. ſede papali
per moꝛtē ſeu pꝛiuationē vacante de ſum-
mo pontifice ꝓuidendus foꝛet: Cardinaliū
collegio foꝛte deficiente ſeu inabili exiſtente.
Sed q̄ꝛ de hocſ. in titulo quibus ex cauſis
concilium gn̄ale ꝯgregari poſſit vel debeat
ſatis abunde tractabimus, ne ſupfluis labo-
rando idē ſepius repetamus vidēda ſunt q̄
ibi in 3°. eiuſdē q̄ōnū tractatu repoſuimus.

¶ Idem vō. D. de turre cre. licꝫ pertinaciter
ſupraſcriptā glo. ⁊ ꝯcl'onem impugnet. Ta-
men cum alr̄ nō poſſet foꝛte euadere abſur-
dum inconueniens ac manifeſtum ſubuer-
ſionis totius eccleſie periculum. Si Papa
notoꝛie ⁊ incoꝛrigibilr̄ peccans tolleraret̄.
Videnſqꝫ foꝛte ꝙ hec peccādi pertinacia ⁊
impenitudo dicit̄ hereſis. in. c. c vj. dicte ſue
ſum. Tradidit ſex remedia: q̄ attentari poſ
ſe dicit ꝯ Papam moꝛibus incoꝛrigibiliter
defoꝛmatum: ⁊ cum fidelium ſcandalo po-
teſtate ſua abutentem. Eccleſie dilapidato-
rem: ⁊ beneficia eccleſiaſtica: non niſi per ſy
moniam ꝯferre volentem: que qdem reme-
dia: q̄ꝛ iudicio meo parui ſunt momenti: ⁊
parum pꝛodeſſe poſſent: quando caſus con
tingeret: iccirco circa ipſa ⁊ eius dicta vlte
rius non inſiſto.

¶ Que ſententia pape an cōcilij preualeat
ſi contraria vel diuerſa ſentiunt.

Offert ſe tandē tertium illud
pꝛincipale queſitum non mi
nus difficilis q̄ꝫ p̄iculoſe que
ſtionis. Que nam iſtoꝝ ſen-
tentia p̄ualere debeat pape. ſ.
an concilij: ⁊ cui potius parē
dum ſit. Ubi ꝯ̄ria aut diuerſa inter ſe ſen-
tiunt: determinant, atqꝫ p̄cipiunt. Et q̄uis
determinatio q̄ōnis illius pendere videat̄
ex his queſ. deducta fuerunt circa poteſta-
tem pape in concilium ⁊ eꝯ̄. Attamē q̄ꝛ ibi
dictus fuit ⁊ colligi vr̄ ꝙ regulr̄ Papa ma
ioꝛ eſt ꝯcilio, licet in aliqbus caſibus eo mi
noꝛ videat̄. Cum ab ipſo iudicat̄: vnde vt
ſupra dixi vr̄: ꝙ ſe ad inuicem habeāt tāqꝫ
exceſſum ⁊ excedens. Propterea ad tollen-
dam oēm pplexitatem, pro clarioꝛi. ſ. dicen-
doꝛum ꝯcluſione. Dicendum vr̄ cum beato
Tho. in ſcḋo ſententiaꝝ. di. vlti. ꝙ poteſtas
ſuperioꝛ ⁊ īferioꝛ duplr̄ ſe poteſt hēre. Aut
enim ⁊ ꝑ inferioꝛ poteſtas ex toto oꝛit̄ ⁊ re
gulatur a ſupioꝛe. Et tunc q̄ꝛ tota virtus ⁊
iuriſdictio inferioꝛis fundat̄ ſuper virtute
ſupioꝛis: ideo tūc ſimplr̄ in oībus eſt magis
parendum p̄ceptis ⁊ ſententie ſupioꝛis q̄ꝫ
inferioꝛis: ſicut in ſili dicemus in n̄ālibus:
ꝙ cā pꝛima plus influit in cauſatum cāe ſe-
cunde: q̄ꝫ faciat ipſa cā ſcḋa: vt hr̄ in lib. de
cauſis: ſm̄ eum. Ites ſicut ſe hꝫ poteſtas dei
ad omnem creatam poteſtatem. Ita ſe hꝫ
poteſtas ſuperioꝛis ad ptātem inferioꝛem:
vt pꝛincipis ad ꝓconſulem. Sic ēt ſe hꝫ po-
teſtas pape ad oēm poteſtatem alioꝝ p̄lato
rum in eccl'ia dei: q̄ꝛ inqt ipſe: ab ipſo papa
gradus dignitatum diuerſi in eccl'ia diſpo
nunt̄ ⁊ oꝛdinantur: vnde eius poteſtas eſt
quoddas eccl'ie fundamentum: vt ꝑs Mat-
thei. xvj. ⁊ ita in oībus magis obedire tene
mur Pape q̄ꝫ ep̄is: Archiep̄is: aut p̄latis:
vel quā teneant Monachi Abbatibus ſuis
abſqꝫ vlla diſtinctione. Alio modo ⁊ ſcḋo
poteſtas ſuperioꝛ ⁊ inferioꝛ, poſſunt ita ſe
habere: quot ambe oꝛdinent̄ ex vna q̄dam
ſuppꝛema poteſtate. Que vnam alteri ſub-
dit ſm̄ quot vult. Et tunc vna non eſt ſupi
oꝛ niſi i illis in qbus vna ſupponitur alteri
a ſuppꝛema

a ſuppꝛema illa ptāte Et in iſtis tam ſupio-
ri q̄ꝫ inferioꝛi eſt obediendum: ꝛ iſto ſecun
do modo dicit ipſe eſſe hēre ptātē Archiepi
ꝛ epi que ambe deſcēdunt a papa. Et reſpe
ctiue pſident ſubditis ꝛc. Pꝛo quo faciunt
no. in. c. paſtoꝛalis. de offi. oꝛdi. vbi i quibus
caſibus ꝛ quō ſubditi epoꝝ ꝛ ſuffraganeo-
rum: ꝛ ipſi epi ſubſint ſuis Archiepis Me
tropolitanis. Et qbus caſibus dicti ſubdi-
ti potius parere debeant ꝛ teneantur ſuis
epis q̄ꝫ archiepis ꝛc. ¶ Quāuis aūt iſta di
ſtinctio beati Tho. non vſquequaqꝫ ↄueni-
at caſui nr̄o: nec q̄onem iſtam ſoluat. Quia
ipſe loqtur in iuriſdictionibus diſtinctis:
ſingularibus: ꝛ ſeparatis. Nos uo ſumus
in caſu vnice iuriſdictionis vnite ꝛ conne-
xe: pp vnitatem ſacroſancte eccle. Ubi duo
pꝛincipia vel duo capita diſtincta pōere nō
lz: ſed vnicum tm̄ caput coꝛpoꝛi ſuo vnitus
atqꝫ ↄiunctus: in quo qdem capite ꝛ coꝛpo-
re omnis poteſtas ꝛ iuriſdictio: que in eis
repitur collocata fuit: ꝛ deriuare dignoſcit
a dn̄o noſtro Jeſu xp̄o: qui eſt ſummus oī-
um pꝛinceps: Rex regum, ꝛ dn̄s dominan-
tium. Jta tm̄ vt hec poteſtas ꝛ iuriſdictio a
Petro hoc eſt a capite inciperet, ꝛ ſucceſſi-
ue in aplos omnes veluti in coꝛpus totum
vl'is eccleſie diffunderet: vt belliſſime ingt
Leo Papa. xix. di. in. c. ita dn̄s. ꝛ Anacle-
tus Papa. in. c. in nouo. xxi. di. d quo ſupra
latiſſime diximus: cum de poteſtate cōcilij
diſſereremus: concludendo papā eſſe in ec
cleſia, ꝛ eccleſiam in papa Et q ipſo deficiē
te xp̄s vt veꝝ ꝛ pꝛincipale caput huius mi
ſtici coꝛpoꝛis in ipſa eccla pſidet: ꝛ q ppea
tunc omnis poteſtas ꝛ iuriſdictio eccliaſti
ca in ipſa eccla reperiebat ꝛ per eam exer-
ceri libere poterat ꝛc. Attamen inherentes
ſcdo membꝛo diſtinctionis beati Tho. ſal-
uo ſemp manēte vnitatis eccliaſtice articu-
lo. Jnferendo ad pꝛincipale q̄ſitum nr̄m, di
cere foꝛte nō incōgrue poſſemus: q iſta po-
teſtas eccliaſtica que ab eodem fonte ꝛ ſum-
mo pncipe nr̄o xp̄o ieſu, pceſſit vt diximus
Et que pꝛimo in Petro ſummo pontifice
veluti in capite: ꝛ in eius ſucceſſoꝛibus ca-
nonice intrantibus collocata fuit. Ac dein
de in mēbꝛa hoc eſt in ecclam vlem ab ea-
dem oꝛigine defluxit: in capite ipſo conſer-
uari, diſponi, ꝛ exerceri per ipſum caput ꝛ
ſummum pontificem dꝫ: donec in ſede Pe
tri ꝛ in illa pꝛiſtina ſua puritate pmāſerit.
Quodqꝫ eo caſu auctoꝛitas ꝛ ſentētia ipſi-
us Pape ſemp veneranda ſit, ꝛ maioꝛ exi-
ſtat q̄ꝫ concilij: ꝛ totius oꝛbis. Cum rō na-
turalis exigat vt capiti: qđ miſterioſe collo-
catum fuit a diuina pꝛuidētia in ſupioꝛi ar
ce coꝛpoꝛis nr̄i membꝛa omnia ſubſint: pa-
reant: ꝛ obſequant. Cum non liceat mēbꝛa
ipſa a ſano ſuo capite diſcedere. xij. di. non
decet. de con. di. iij. celebꝛitatem. extra de p
ſcrip. cum non liceat. Sed nec qdez lꝫ q ca-
put membꝛa ſua deſerat, q ſi fecerit in pni
ciem ſuam redundabit. de his que fi. a pla.
ſine conſen. capi. nouit. Unde hac naturali
ꝛ metaphoꝛica conſyderatione dr̄. q ſi iſtō
caput nr̄m efficit languidum. Et in veſanā
freneſim hoc eſt in hereſim: in ſciſma: in cri
men tale notoꝛium: qđ vniuerſum coꝛpus
eccle perturbet: ſcandaliçet: ꝛ decoloꝛet: in-
cidit. Tunc eccle huius militantis coꝛpus
vniuerſum conſiderans q hoc caput adul
terinum ꝛ peruerſum. Medelam vel anti-
dotum aliqđ ab ipſo coꝛpoꝛe recipere non
vult. Ut ſanitatem recuperet: abſciſſo hoc
corrupto ꝛ putrido capite: uo irrepꝛhenſibi-
li: ꝛ ſcīſſimo capiti ſuo hoc eſt xp̄o adherere
pōt. xxiiij. q. ij. ſane. il. ij. extra de ſacra vnc. c.
i. vn̄. ſed vbi. iiij. q. iij. engeltrudam. glo. no.
in. c. ſi papa. xl. di. ꝛ in. d. c. nouit. de quo Et
ſupra latiſſime dcm̄ fuit. Et ppea ꝓpius ac
cedendo pꝛo clarioꝛi intelligentia eoꝝ que
in hac difficili q̄one ſcribunt. Tres ſtatus
papatus hoc quoqꝫ loco cōſyderare poſſu-
mus. Pꝛimo vbi papa eſſet vnicus ſed he-
reticus vel ſciſmaticus, aut alr a fide deui-
us. Scdo vbi papatus eſſet diuiſus: q2 ſciſ-
ma eſſet in eccleſia: ꝛ plures de papatu cō-
tenderent. Tertio vbi Papa eſſet vnicus
ꝛ catholicus rationabiliter ꝛ legitime in ſe
de beati Petri reſidēs. ¶ Pꝛimo caſu cōi-
ter ꝛ quaſi pꝛo regula ab omnibus concoꝛ-
diter dici conſueuit: q ſi papa ſit hereticus
ꝛ a fide deuius. xl. di. ſi papa. xix. di. anaſta-
ſius. ſeu vbi eſt ſciſmaticus vel apoſtaticus:
q2 foꝛte pecunia vel per impꝛeſſionem in pa-
patus illegitime ſe intruſit. lxxix. di. ſiqs pe-
cunia. his ꝛ oībus ſilibus caſibus: ſentētia
concilij maioꝛ erit q̄ꝫ mīa pape: eidēqꝫ con-
cilio potiuſq̄ꝫ pape parendum eſt. ¶ Jdem
quoqꝫ dr̄ ꝛ ſcdo caſu. vꝫ. cum ſciſma eſt i ec
cleſia papatu: qꝫ diuiſus eſt: q2 foꝛte duo aut
plures: diſcoꝛdantibus Cardinalibus: ele-
cti fuerunt: ꝛ vnuſqſqꝫ eoꝝ ptendit papatū
penes ſe eē. lxxix. ſi duo. Rō aūt quare dictis
caſibus maioꝛ ſit ſententia cōcilij q̄ꝫ pape:

ꝛ quare illi potius parendum ſit q̃ꝫ Pape
eſt illa de qua .ſ. totiens meminimus. Quia
cum tunc papa hereticus:ſciſmaticus:ſymo
niacus:vel apoſtaticus a fide omnino deui
us ſit: ac extra gremium ꝛ vnitatem fideli-
um ꝛ ſctē matris eccłie.d.c.ſi papa.d.c. ſiqs
pecunia.c.in noīe dñi.xxiij.di.ꝛ.d.c.ſi duo.
cum ſi. Et ꝯñr excōicatus ſit exauctoratus:
oī proſus poteſtate:iuriſdictione: ꝛ aucto-
ritate papali priuatus. de heret.excōicamus.
iunctis iuribus de qbus .ſ. in ti. de iuriſdi-
ctione concilij ꝯ papas. Non mir̃ ſi dictis
caſibus dr̃ minor concilio: qꝛ cū non ſit mē
brum eccłie minor dr̃ q̃libet viliſſimo xp̃ia-
no. Iuxta illud Matthei.v.c. qui ergo ſolue
rit vnum de mādatis iſtis minimis:ꝛ do
cuerit ſic hoīes minimus vocabit̃ in regno
celoꝝ. Et illud ibidē qđ ſi ſal euanuerit: in
quo ſaliet̃,ad nihilū valet vltra niſi vt mit-
tat̃ foras:ꝛ conculcet̃ ab hoībus ꝛc. Et iſtā
qdem regulam ponere ꝛ quaſi firmare vr̃
glo.in ſili.in.c.ſicut ingt.ij.q.vij. que dicit:
ꝙ ſicut Papa iudicari pōt in aliqbus a cō
cilio gñali:ita ꝛ Metropolitanus a ꝓuin-
ciali. Et ad obiectiōem que fieri ꝯſueuit ꝙ
papa gñali:ꝛ Metropolitanus concilio ꝓ-
uinciali eſt maior. Rñ. illud eſſe veꝝ in fa-
ctis alienis:ſed in factis ꝓprijs ꝛ vbi conci
lium ipſos iudicare pōt. Tūc papa vel Me
tropolitanus minor eſt q̃ꝫ concilium. Et q̃ꝫ
uis glo. mentionem non faciat de papa: tñ
idem in ſili dicimus de Papa reſpectu cō-
cilij gñalis:qđ in multis cōparat̃ ꝓuincia-
li. Et iſto qdem modo dicendum erit: ꝓut
ſupra meminimus,ꝙ papa ꝛ concilium ge
nerale ſe ad inuicem hñt tanq̃ꝫ excedens ꝛ
exceſſum. Tertio aūt caſu ī quo maius du-
bium ingeri vr̃:qñ.ſ. Papa eſſet vnicus ꝛ
catholicus:ſi inter ipſum ex vna ꝛ vniuer-
ſum corpus concilij ex altera oirer̃ diſſen-
ſio ꝛ controuerſia ſuper aliquo articulo fi-
dem tangente:qui in concilio determinan-
dus foret:ꝛ papa vnum aſſereret ꝛ vno mo
do decidere ꝛ terminare vellet conciliū ꝯo
ꝯrium:vt puta ꝙ tale qđ eſſet hereſis:vel ꝙ
papa pp̃ talia facta vel hꝛticalia ꝟba eēt de-
clarandus iudicandus ꝛ puniēdus vt here
ticus,vel nō:cuius aſſertiōi: vel ſnīe:ſi ꝯria
declararent ꝛ ſentirēt magis ſtandum pa-
rendumq̃ꝫ foret circa quā difficilē ꝛ piculo
ſas heſitationē dici forte poſſet ꝙ hͦ caſu ꝓ.
¶ Diſcurrendo per aliquas cās in qbus di
ci conſueuit auctoritatem: iuriſdictiones ꝛ

ſententiam concilij gñalis maiorem eē:eiq̃ꝫ
potius q̃ꝫ ſentētie pape obediendū fore ſen
tentia concilij ꝓualere dꝫ ꝛ potius attendi
q̃ꝫ ſententia pape,ꝛ rō eſt:qꝛ ad eum, qui ex
aliquo capite ꝓtendit̃ eē iudex ſpectat ante
oīa cognoſcere:nunqd ſua ſit iuriſdictio.ff.
de iudi.l.ſiquis ex aliena.extra de reſcrip.c.
ſuper lr̃is.vbi per Abba. Panor. ꝛ alios ꝛ
per Bar. ꝛ legiſtas.in.l.ꝓſcriptione.C.ſi con
tra ius.vel vtili.publi.in.l..ij.ff.ſiquis.ī ius
vo.non ier.ꝛ in.l.qdā conſulebant.ff.de re.
iudi.maxime qñ exceptiones ille: quas pōit
idem Abb.in.d.c. ſuper lr̃is. non obſtant:
vnde videret̃ ꝙ dubitando:de iuriſdictio-
ne concilij:ad ipm ſpectet declarare ſe eē iu
dicem cōpetentem talis cauſe ipſamq̃ꝫ talr̃
iudicando diffinire:ꝛ ſi diceret̃ ꝙ idem di
ci poſſet de Papa:qꝛ ipſe quoq̃ꝫ cognoſcere
poſſet:nunquid ſua eēt iuriſdictio. Rñ. ꝙ
hoc nō eſt veꝝ:qꝛ pro gñali regula hꝫ:ꝙ pa
pa hꝫ vlēm ꝛ ordinariaꝫ iuriſdictionē per
vniuerſum orbem.ix.q.iij.cuncta per mun
dum:iccirco niſi det̃ fallētia in qua alter ꝓ-
tendit ad ſe ſpectare iudicium:ipſe hꝫ regu-
lam pro ſe:ꝛ ideo non ipſe. Sed ille de cu-
ius iuriſdictione dubitatur cognoſcere hꝫ:
nunqd ſua ſit iuriſdictio: ꝛ ſic determinan
do iudicare poterit in negocio ꝑncipali ni-
ſi de ꝯrio legitime conſtet. Hanc qōnē nr̃aꝫ
in ſpē breuiter tetigit dñs Petrus de mon
te in trac.ſuo de poteſtate Pape ꝛ cōcilij.§.
ſexto quero quot perſone:ꝛ latius ꝓſeqtur
Feli.in.d.c.ſuper lr̃is.in.xj.col.ꝟſi.an ſua ſit
iuriſdictio:ꝛ dicit dictus.d. Petrus ſe cre
dere ꝙ ſi duo ꝯtenderent de papatu:ꝛ Car
dinales non cōgregarent vel non conueni
rent ad congregandū concilium: ꝙ auctoꝛi
tas ꝛ poteſtas conueniendi ꝑlatos ad con
cilium gñale ſit penes quoſlibet archiep̃os
ꝛ alios ſuperiores ꝑlatos: quoad ſubditos
vel ſubiectos ſuos.xviij.di.ſi ep̃s. ꝛ ſi nō cō
ueniant in termino eis aſſignato: ꝙ cōuin
cant̃ negligētes:ꝛ poteſtas reſidebit penes
venientes:lꝫ pauciores. Credit tñ cōſultius
eſſe:ꝙ tunc minor pars cōgregata alijs no
lentibus accedere ꝓnunciet ſe cōſtituere ge
nerale cōcilium et penes ſe eē iuriſdictionē:
qđ facere pōt iudex ſm no.in.d.l.ſiquis alie
na. Ubi per Bar.et.ff.ſiquis in ius vo.non
ier.l.ij.p Inno.extra de dilatio.ꝑterea ꝛ de
iudi.ceteꝝ.vbi aliqđ per Modernos:p que
dicit idem Feli.et bene:poſſe inferri et que
ri:vtrum ſicut concilium eſt iudex cōpetens
vbi agit̃

vbi agit̃ de crimine pape:ſaltẽ qualificato
illis modis quos ponit gl.trita i.c.ſi papa.
xl.di.ita ſit ẽt iudex competens in cognoſcẽ
do an crimen qḋ opponit̃ pape ſit tale qua
le ẽẽ op;:vt concilium iudicare poſſit:et q̇t
pro parte affirmatiua bene facit regula:que
h; quot iudex cãe ꝓparate: eſt etiam iudex
cãe ꝓparantis.l.ordinarij.vſi.ab eo iudice.C.
de rei vendi.et in.l.minor. in ſi.princi.ff.de
euic.vnde iudex eccliaſticus qui abſoluit a
iuramento ꝓſtito in ꝯctu ſimulato:erit etiã
poſtea iudex ſuper illa ſimulatione: de quo
per Bald.in.l.ordinarij.C.de rei vendi.per
Pau.de ca.in.l.ij.ad ſi.C.vbi ⁊ apud quem.
⁊ per Alex.de Jmo.in.l.quotiẽs.C.de iudi.
qḋ ſi ita eſt.ꝯñs erit dicere ſm eum ꝙ con
cilium cognoſcens an tale quid qḋ pape op
ponit̃,ſpectet ad cognitionem ⁊ iuriſdictio
nem concilij:poſſit ẽt iudicare de ipſo cri-
mine.ſ.an veꝝ ſit ꝙ papa illud cõmiſerit ꝑ
dictam rõnem. Nam dubium nõ eſt ꝙ cõ-
cilium cognoſcit de hereſi pape:⁊ ſic de cau
ſa ꝓparata:ergo abſurdũ ⁊ inſulſum eẽt di-
cere:ꝙ cognoſcere non poſſet de cã ꝓparan
te:puta ꝙ crimen illud: qḋ pape opponit̃:
ſit vel non ſit hereticum. Pro quo bene fa-
cit qḋ voluit Archi. ⁊ alij in alle.c.ſi papa.
xl.di.⁊ in.c.in fidei.de hereti.in.vj.vbi con
cludunt concilium eſſe iudicem:⁊ cognoſce
re poſſe de occulta hereſi pape: ⁊ nunqd il-
la ſit hereſis vel non:⁊ pro dicta concluſiõe
facit tex.in.c.ſi iudex.de ſen. excõ. in.vj.vbi
hr̃ ꝙ iudex eccliaſticus cognoſcit:an deten-
tus per iudicem laycum:ſit clericus vel nõ:
eoq; reperto clerico iudicat ẽt de cã princi-
pali ⁊ ad hoc faciunt no.per Lap. ⁊.d.Car
di.poſt eum in cle.pñti.in.vj.q.de cenſi.vbi
decidit̃ ꝙ ſi dubitat̃ de qualitate ꝑſone:pu
ta ꝙ quis ſit vel non ſit clericus : ꝙ iudex
eccliaſticus d; adiri:ẽt per iura ibi per eum
allegata. Unde ẽt dixit Abb. panor.in.c.ſi
clericus.de fo.cõpe.i.viij.col.vſi.ſed tu dic.
ꝙ ſi iudex non cognoſcit niſi de delicto no
torio,ſicut dicimus ꝺ conſeruatore. de offi.
dele.c.vlti.lib.vj.ſi negat̃ qualitas ſup̃ q̃ fun
dat̃ iuriſdictio:puta q2 dr̃ ꝙ tale delictum
non eſt notorium:ꝙ tunc iudex ille qui co-
gnoſcere haberet de principali,ſi tale eẽt:co
gnoſceret ẽt de illa qualitate tanq̃ꝫ de ꝓpa-
rante:⁊ ita ꝓcedit glo.in.c.i.de offi.deleg.⁊
glo.in.c.accuſatus.de hereti.in.vj.vbi dr̃ ꝙ
inqſitor non põt cognoſcere de diuinatiõi-
bus:niſi ſapiant manifeſtam hereſis. Et tñ

hoc non obſtante,de hac cauſa preparante:
hoc eſt:nunqd ille ſapiãt manifeſtam here-
ſim ingrere poterit:ꝙ veꝝ eſt niſi hoc noto
rie conſtaret:⁊ ꝓſequit̃ Gemi.in.d.c.accu-
ſatus.§.ſane corroborant̃ ꝓdicta q2 qñ iuriſ-
dictio alicui cõmittit̃ i aliqua cã:oia illi cõ-
miſſa eſſe cenſent̃:ſine qbus cã ipſa expedi-
ri non põt:extra de offi.dele.c.i.iuncta eius
glo.ſi.c.ꝓterea.c.ſignificaſti. ⁊.c.prudentias.
in ſi.⁊ ſic p; per ꝓmiſſa:et per illa que ſcri-
pſimus ꝫ.in tractatu diſpõnis.§.qs conci-
lium conuocare poſſit.verſi. alr̃ quoq;.vbi
legitima ⁊ qua incõuincibili rõe clare oſtẽ
dimus:ꝙ ſi eẽt contentio inter papã et con
cilium vel ꝓlatos conciliares: nunqd opus
eẽt vel non eẽt concilio:quot ꝓualere d; ſen
tentia concilij.De quo articulo latius dice
tur.ꝫ.vſi.quinta cã.Et ita ſententia cõcilij.
Jn hoc quoq; dubio decidẽdo et in cogno
ſcẽdo de qualitate criminis:qḋ pape oppo-
nitur,vt conſequenter cognoſcat an ſua ſit
iuriſdictio maior erit q̃ꝫ ſentẽtia pape:ma-
giſq; erit attendenda rõnibus et iuribus ꝫ.
pro hoc allegatis. ¶ Scđa cã eſt:qñ tracta-
tur de fide ſtabilienda vel firmanda vt de
articulis ipſius fidei:et pertinentibus ad il-
los. Tũc.n.q̃uis papa eẽt vnicus et catho
licus. Si in cõfirmandis et ſtabiliendis ar
ticulis fidei ſolus vnum ſentiret: et vle con
cilium aliud:ſtandum potius eẽt ſententie
concilij q̃ꝫ pape:et illa magis eẽt attendẽda
et obſeruanda. Jta dicũt et intelligunt oẽs.
glo.et tex. Grego.xv.di.ſicut. pro quo opti-
me facit tex.xxv.q.i.ſunt qdam. ibi vbi ꝓo
aperte dñs vel eius apl̃i et eos ſeq̃ntes ſan
cti patres ſententialr̃ aliquid diffinierunt.
Jbi non nouam legem Romanus põtifex
dare:ſed potius qḋ ꝓdicatũ eſt vſq; ad ani
mam et ſanguinem cõfirmare d; ⁊c. Et rõ
reddit̃ quare in hoc ꝓualeat ſententia con-
cilij,q2.ſ.vlis eccl̃ia in his maxime que fidei
ſunt errare non põt.xxiiij.q.i.a recta. ponit
Jo.an.poſt Hoſti.in.c.a nobis.il.ij.de ſen.
excõ. Ratio aũt rõnis eẽ poteſt: ꝙ ſpũ ſan-
cto ſpirante et dictante canones et ſenten-
tie concilij circa fidem ipſam emanare:cre
duntur.xxv.q.i.igit̃.xvj.di. habeo librum.
Jbi oportebat.n.vt ſynodus vlis canões
eccliaſticos ꝓmulgaret.et.ꝫ.ſancta ſynodus
diuinitus inſpirata ⁊c. Unde per illud ver
bum oportebat,qḋ ꝓpe ſumptum neceſſi-
tatem importat:vt in.c.cum ab vno.iuncta
glo.in ver.op;.de re.iudi.lib.vj. infert Ge-

mi.in.d.c.ſicut,quot in his que pertinēt ad
fidem:ad ſalutem: ⁊ gñalem ſtatum eccle:
non ƺ pape venire ꝯ decreta ⁊ ſtatuta con-
cilij:q2 in his non eſt ꝯ concilium. Sed po-
tius papa in his pōt accuſari ⁊ dānari a cō-
cilio.xl.di.ſi papa:alle.pro ſe:⁊ pro dicta cō-
cluſione.glo.iiij.di.in.c.in his: que dicit ꝙ
potius ſtabit ſententie oīum epoꝝ ꝗ̄ pape.
Quia orbis maior ē vrbe.xciij.di.legimus.
ƺ glo.poſtea reſidere videat in ꝯria ſenten-
tia. Sed Gemi.⁊ doc.ibi diſtingunt ⁊ de-
terminant:ꝙ in his que ꝑtinent ad fides:ſi
Papa vellet aliqd ꝯ ſtatuere. Quia in hoc
maior eſt ſententia concilij ꝗ̄ pape:illa po-
tius dƺ attendi,in alijs forte ſecus. Et ratio
ſm eos quare ſit,ꝙ in ſpectantibus ad fidē
maior ſit ſnīa concilij:eſſe vr̄,q2 in his con
cilium hƺ iuriſdictionē ꝯ papā. intellige:cū
ipſe deuiat a fide.d.c.ſi papa.xl.di.cōcordat
glo.xix.di.anaſtaſius.in ver.concilio.q̄ ſim
pliciter dicit:ꝙ vbi de fide agit̃. Papa tene
tur requirere concilium. Et ꝙ tunc ſynodus
maior eſt papa.xv.di.ſicut in ſi. Et per hec
vltima verba occurrit̃ ⁊ rñdet̃ tacite obio
ni que fieri poſſet de diuiſione vnitatis ec-
cleſie ⁊ cōcilij:q2 cum papa in hijs que ſunt
fidei diſſentit ab vli eccl'ia ſe alienus facit a
toto eius corpore:⁊ ꝓpea xp̄o in medio reſi
dente,⁊ vnito dicto caſu cū eius ſponſa nō
pōt q̄ q̄mō dubitari vel dici de duobus ꝑn
cipijs vel de ſciſſura:put ꝯ plies oñſus fuit.
¶ Tertia cā in qua maior eſt ſententia cō-
cilij ꝗ̄ pape:eſt vbi tractat̃ de vli ſtatu toti
us eccl'ie,vt apparet ex ꝑmiſſis. Unde ſi pa
pa ſtatuendo diſpenſando: vel aliqd aliud
agēdo obnubilare:decolorare:tollere,vel cō
fundere vellet ea que concernunt vl'em ſta-
tum eccl'ie:aut ea facere que hereticalia ſcan
dala generarent in mētibus alioꝝ:hoc face
re non poſſet:⁊ ſi de facto ea oīo facere vel-
let:tollerandus non eēt ab eccl'ia.i.q.vij.⁊
ſi illa.xxv.q.i.ſunt qdam. Qd̄ multum no-
tabilr ƺ ⁊ ꝓſequit̃ Inno.in.c.q̄to.de con-
ſue.vbi per oēs ⁊ dixit Panor.ibi.ꝙ illud
dcm̄ Inno.eſt notabile v̄bum nunq̄ obli-
uioni tradendū: vnde dicebat ipſe Inn.ꝙ
ſi papa auferre vellet ep̄is ꝑtātem chriſmā-
di:vel ꝑb̄is auctoritatem baptiçandi:ƺ ſm
aliquos hoc forte poſſet. Tñ ſi hoc faceret ſi
ne magna cā ⁊ alijs nota nō deberet ſubſti
neri:tanq̄ faciens ꝯ gñalem ſtatum eccl'ie.
Et tacite rñdendo ad argm̄ qd̄ in ꝯrius fie
ri conſueuit.vƺ.quot papa pōt oīa:maxime
que ſunt iuris poſitiui. Qd̄ fundat̃ ſup illo
aplico ꝓuilegio ſibi diuinitus cōceſſo Ma
thei.xviij.c. Qd̄cunq̄ ligaueris ſ terrā ⁊c.
Dicit illud exponendū hoc modo:qd̄cunq̄
ligaueris.ſ.per cōſtitutiones vel ꝑcepta. Et
dicit intelligendū quot papa pōt oīa: ⁊ q̄t
ei parendum eſt in oībus ſpūalibus,que ad
aīam ſpectant,niſi ſint contra fidē vel ſint
ei ſpālr ꝓhibita:vnde ſubdit panor.ibi.q̄t
non ꝑſumit̃ in papa cā rōnabilis:ſi vult ve
nire cōtra vl'em eccl'ie ſtatum: ſed opƺ quot
cā ſit alijs nota,vt dicit Inno.ibi. Item ex
dictis Inno.no.idem panor.ibi quot papa
in hoc non eſt ſuſtinendus , ſed quot eccl'ia
vlis ſibi dƺ reſiſtere. Per qd̄ infert ipſe:⁊ ƀ
dicit menti tenendum:quot eccl'ia vlis pōt
reſiſtere pape.etiā q̄t non ſit deuius a fide:
ſeu ƺ non veniat contra fidem:q̄ñ.ſ.venire
vellet:contra vl'em ſtatum eccl'ie. Et ex illo
dicto Inno.no.d.Anto.quot papa contra
gñalem ſtatū eccl'ie non pōt ſtatuere : ſed ſi
hoc faceret de facto:non eēt ſuſtinēdus:put
etiā dixit Jo.gloſator decretoꝝ ſm eū.xxv.
q.i.que ad ꝑpetuas. Sed in hoc requirit̃ ⁊ exi-
git̃ conſilium cleri:vñ dixit ⁊ aliud notabi
le v̄bū idem Inn.in.c.inquiſitioni.de ſen.
excō.quot ſi papa ꝑcipit aliquid qd̄ hereſim
vel pctm̄ contineat: aut quot īiuſtum ſit:
ex quo vehementer ꝑſumit̃ ſtatum eccleſie
turbari,⁊ forte alia mala ventura eē: q̄t tūc
non eſt ei obediendus,imo obediendo pec-
cat:cum quilibet teneat̃ futura mala ꝑcaue
re. Qd̄ quidem dcm̄ dicit Abb.panor.ſin-
gulr̄ eē notādū. Et ſubdit quot hoc multum
allegabat̃ in fauorē Cardinaliū: qui receſſe
rant a Gregorio ⁊ Bñdicto: qui reuocabā
tur ab eis ſub pena excōicatiōis:cū acceſſiſ-
ſent ad conciliū Conſtantiēſe. Nā dicebāt
quot non tenebant̃ obedire, eo quot īpedi-
ret̃ dcm̄ conciliū:⁊ vnitas eccl'ie ſi inde re-
cederent,⁊ ſic quot ex tali ꝑcepto ꝑſumebāt̃
mala futura. Et ſtatus vlis eccl'ie ꝑturbari.
¶ Inferunt ēt doc.per ꝑmiſſa in.c.nulli.ex
tra.de ſen.excō.quot priuilegiū pape alicui
conceſſus:quot non teneat̃ euitare excōica-
tos,ſi fiat ſine cā non vƺ. Qd̄ dcm̄ dic̄ Ab.
panor.ibi eē mirabilr notādū:pp tex.⁊ no.
in.c.ꝓpoſuit.de cōces.ꝑben.⁊ in.c.ad mona
ſterium.de ſta.regu.vbi p Inno.ibi.n.dr̄ ⁊
per illū tex.no.quot papa eſt ſ ius poſitiuū:
et quot cōtra illud pōt ēt ſine cā diſpēſare:
ac illud alterare et in totū tollere . Et ꝓpea
ſaluādo illud dcm̄ cōe:qd̄ ſibi placere dicit
ipſe

ipſe Panor. ſubdit quot papa ideo non põt
tale priuilegium ſine cã concedere. Qꝛ hoc
eẽt nubilare ſeu tollere vl'em ſtatum eccl'ie:
et gñare ſcandala in mentibus alioꝝ. Qḋ
facere non põt papa: vel ſi facit non eſt tolle
randus: vt dicit Inno. in. d. c. q̃sto. et in. d.
c. inquiſitioni. ¶ Et ex hoc inferunt ipſe et
doc. ibi ad aliam q̃onem. vꝫ. nunquid papa
poſſit tollere canones. c. ſiquis ſuadẽte dia-
bolo. xvij. q. iiij. vt. ſ. quis ꝓcutiens clicũ de
cetero non ſit amplius excõicatus: vbi ſm
eos Abb. antiquus tenuit q̃t papa hoc nõ
poſſit ſine concilio gñali facere: lꝫ Hoſti. te-
nuerit oppoſitum et minus bene. Et dicit
Panor. ſibi placere dcm̃ Abba. qꝛ qñ papa
vellet illḋ ꝑuilegiũ tollere ſine cã et cõſenſu
ↄcilij: decoloraret' vl'is ſtatus eccl'ie. Qḋ pa
pa facere non põt: vel ſi hoc facere vellet: nõ
eẽt ſuſtinendus. Si aũt magna cã ſubeſſet:
poſſet forte dcm̃ canonem tollere. ar. optio.
in. c. non dꝫ. de con. et affi. Et ita ſm eũ cõ-
cordat glo. in. c. que ad ꝑpetuas. et in. c. ſunt
quidam. xxv. q. i. que multum variãt: diſpu
tando: nunquid papa tollere poſſit cõſtitu-
tionem cõcernentem vl'em ſtatum eccl'ie. ꝯ
quo ar. ꝯ per Abba. in. c. cum ad monaſteri-
um. de ſta. mona. Et q̃uis Bartholo. Bri-
xien. in addi. glo. d. c. ſunt quidam. dixerit:
quot quicquid dicat Jo. gloſator. Papa cõ-
tra gñalẽ ſtatum eccl'ie q̃nqꝫ diſpenſat: ſicut
fecit Inno. in. c. nõ dꝫ extra de cõ. et affi. At
tamen dixit Archi. ibi quot vbi decolora-
ret' vl'is ſtatus eccl'ie: papa non diſpenſat. i.
q. vij. c. et ſi illa. et lꝫ q̃nqꝫ diſpenſet ſm Jo.
gloſatorem, tñ id facit particulr̃ contra ſta-
tum vnius eccl'ie. Non aũt vl'r contra vl'ez
ſtatum totius eccl'ie ꝑdictum, qḋ quidem fa-
cit ad caſum nr̃m: et ad ea que ſequũtur: qꝛ
lꝫ papa dcm̃ canonem forte particulr̃ tolle-
re poſſet quoad aliquos clericos: non tamẽ
quoad oẽs, qꝛ in hoc ſtatus vl'is eccleſie val
de decoloraretur et vilipẽderetur cõtra ꝓ-
hibitionẽ diuinã: nolite tãgere xp̃os meos
⁊c. Quam ſententiã diſtinguen̄. ſequitur ẽt
Abb. panor. in. c. ꝓpoſuit. in pe. col. ꝯ cõcez.
ꝑben. ¶ Per ꝑdicta ẽt dr̃ quot non poſſet
deponere: oẽs ep̃os de mundo: qꝛ hoc eẽt cõ
tra ſtatũ et ſtatuta vl'is eccleſie, in quo eius
ſtatus maxime decoloraretur. Et in hoc qꝫ
maior eẽt ſententia concilij q̃ꝫ pape: vt no.
glo. in. c. ꝑ principalem. ix. q. iii. Nam vt in-
quit glo. iſta. hoc eſſet vniuerſalem eccleſias
turbare qḋ eſſe non debet. i. q. vij. et ſi illa.

¶ Ex his ẽt infert Cardi. ꝫabare. in repe. c.
perpendimus. de ſen. excõ. in. vij. col. verſic.
Scḋa pars ↄclonis: ꝙ papa non poſſit tol-
lere priuilegium fori oĩbus clericis: ⁊ eos ſub
mittere foro vel iudicio laycoꝝ: lꝫ q̃ad vnũ
vel aliquos clericos in particulari hoc poſ-
ſit. xxxiiij. di. lector. Rõ aũt quare papa hoc
priuilegium fori tollere non poſſit clericis
in vniuerſo: eſt ſm eum: qꝛ tale priuilegium
emanauit a deo ⁊ eſt de iure diuino, vt ꝓ-
bat' xcvj. di. ſi imꝑator. Ibi. n. dr̃: ꝙ deus vo-
luit ad ſacerdotes ꝑtinere, que de eccleſia di
ſponẽda ſunt, nõ ad ſeculi ꝑtãtes. Et ibi dr̃
ꝙ non a ꝑtãtibus ſeculi ſed pontificibus ⁊
a ſacerdotibus oĩpotens deus xp̃iane reli-
gionis clericos ⁊ ſacerdotes voluit ordina-
ri ⁊ diſcuti ⁊c. vnde glo. in. d. ver. diſcuti. di
cit, ꝙ anteq̃ꝫ eẽt aliqua cõſtitutio: clerici nõ
erant de iuriſdictione ſeculari: ⁊ ꝙ oẽs con
ſtitutiones que emanarũt ꝙ clerici nõ ſint
iudicandi: niſi ab ep̃is, non ſunt niſi iuris
diuini declaratorie, que gl. ſm. d. Cardi ibi
eſt multum ſingularis. Et hoc idẽ tenẽt In
no. Hoſti. ⁊ oẽs. in. c. ij. de maio. ⁊ obe. Cuꝫ
igit' hoc priuilegiũ ſit ḋ iure diuino nõ q̃dẽ
cerimoniali ſed morali: ꝯ qḋ papa nõ diſpẽ
ſat: ſed potius illḋ ↄſeruare dꝫ: vſqꝫ ad aĩaꝫ
⁊ ſanguinem. xxv. q. i. ſunt q̃dam. ⁊. c. q̃ ad ꝑ
petuam: ſequit' ꝙ papa dcm̃ priuilegium fo
ri: clericis tollere non põt in totum, nec di-
ſpenſare in eo qḋ decoloraret' ſtatus vl'is ec
cleſie. i. q. vij. ⁊ ſi illa. Qḋ maxie ꝓcedit| vt
dixi| vbi papa ex toto vellet illud tollere ⁊ ſ
mutar': qꝛ ſm eũ h̃ facere nõ poſſet: ẽt cũ cõ
ſilio Cardinaliũ: Qꝛ hoc faciẽdo ↄuinceret'
errare. d. c. ſunt q̃dam. Et ſic ſequit' ꝙ ↄciliũ
in hoc quoqꝫ ſe pape oppõere poſſet: ⁊ eius
ſententia ꝑualeret: ꝑꝑ ḋcolorationẽ vl'is ſta
tus eccleſie. ¶ Quartam cãm dicunt doc.
eſſe: vbi de cã papatus tractaret': qꝛ cum pa
pa non poſſit eẽ iudex in cã ſua: potior erit
ſententia ↄcilij: exẽpli grã ſi plures de papa
tu ↄtenderent: vel ꝯ vnicũ opponeret' inha
bilitas talis: que ipm̃ hẽret a papatu deijce
re, vt qꝛ eſſet femina: puer, vel apoſtaticus,
pro q̃bus eſt tex. in. c. ſi duo. ⁊ in. c. ſiq̃s pecu
nia. lxxix. di. Et idẽ eſſet qñ vnicus eẽt papa
⁊ inter eũ ⁊ Cardinales eſſet ↄtentio: qꝛ illi
aſſererent ipſum papam ab eis electũ fuiſſe
per impꝛeſſionem: put ↄtigit tp̃e Urbani. vj.
Uel forte dicerent ipm̃ papã renũciaſſe pa-
patui. de renuncia. c. i. lib. vi. Et ipſe hoc ne-
garet. Q̃uis Jo. an. vt refert Gemi. i. d. c. ſi.

dixerit ſolonẽ iſtius q̃ōnis deo eẽ relinquẽdam: cum papa eius vices gerat in terris. Sed in.c.l3.de elec.idem Jo.an. Querẽdo quid agendũ ſit vbi mortuo papa vnus tñ Cardinalis ſupeſſet: ⁊ quis tũc de papatu ꝓuidere deberet. Dixit ꝙ ꝯciliũ tũc hẽret ꝓuidere de electione pape.ar.lxv.diſt.c.ij.⁊ iij. Et ſubdit quot tunc cõcilium cõuocabiẽ a clero ⁊ pplo ar.lxv.di.ſi forte. ¶ Silr vbi papa ſibi ſucceſſorẽ eligere vellet vel gñalr ſtatuere quot papa ſucceſſorẽ ſuũ eligere haberet: qđ facere nõ poſſet: ⁊ ſi hoc faceret nõ valeret ſm Gemi.iiij.di.c. in iſtis ⁊ no.gl. viij.q.i.c.aplica.§.his oĩbus. Que dicit q̃t iſtud eẽt mutare vlem ſtatum eccleſie. xxv. q.i.que ad ꝑpetuam. Et q: iſtud eſſet facere ſtatutũ in illud tp̃s in quo futurus nõ erit iudex: qđ non 13.ff.de iuriſdi.oĩ. iudi.l.eum qui.⁊ l.oĩno. De quo articulo videnda ſunt que ſcribunt. Jo.an.⁊ Panor.poſt eum. in .c.l3.de elec.⁊ Archi.in.c.ſi tranſitus.lxxix. di.vbi hoc affirmant ⁊ dixit Panor. quot hoc cõiter teneẽ ꝑ doc. Et tñ ſubdit quot ni hilominus papa poſſet dare auctoritatẽ alicui ꝓlato de eligendo ſibi ſucceſſorem ꝓlatũ vt in.c.petiſti.vij.q.i.⁊ talis electio tunc diceretẽ facta auctoritate pape ⁊ non auctoritate ꝓpa. Papa aũt ſibi ſucceſſorem eligere nulla via poſſet rõe ꝓdicta. Quibus oĩbus caſibus ⁊ his ſimilibus cũ.ſ.tractaẽ de papatu maior eſt ſententia concilij q̃3 pape: illaq3 potius attendenda ⁊ ſequenda eſt.

¶ Quinta cã in qua maior ẽt pariter dẽ concilij ſententia q̃3 pape: erit, vbi euidens ⁊ neceſſaria cã ſubſiſtente: opus eſſet cõgregare gñale concilium: puta pp magnam hereſim: vel ingens ſciſma: ⁊ papa interpellatus noluiſſet illud ꝯgregare: vel ſi ꝯgregaſſet illud vellet diſſoluere re infecta, aſſerendo non opus eẽ tunc concilio, ⁊ c̃ꝯ concilium aſſereret: vel forte papa diceret conciliũ eẽ minus legitime ꝯgregatum: ⁊ nullas3 auctoritatem vel iuriſdictionẽ habere: ꝓut contigit pape. Jo.xxiij. Quia tunc quoq3 concilium declarare poterit ꝯ̃rium: non obſtãte tali pape ꝯ̃dictione. Et ſe rite ⁊ legitime in ſpũ ſcõ eẽ ꝯgregatum: ac gñale icumenicũ concilium facere, ⁊ penes ſe eẽ oẽm ꝯciliarem iuriſdictionem. Ad qđ faciũt que.ſ. dicta fuerunt circa primã cãm: ꝙ.ſ.iudex cognoſcere ac declarare põt: nungđ ſua ſit iuriſdictio ſeq3 iudicẽ eẽ cõpetentem in tali cã. Eoq3 caſu eiuſdem ſententia ꝓualebit: ⁊ erit potius attendenda. Qđ q̃dem ꝯcilium Cõſtãtieñ. optime cõprobauit: vt p3 ex eius geſtis. Et ꝓbaẽ iure ꝓ per rõnem, quã.ſ. deduximus. v3. q: iudex regulr cognoſcere h3 ⁊ ꝓnunciare: nungđ ſua ſit iuriſdictio. Secundo q: hec oĩa vlem eccleſie ſtatũ tangũt: ⁊ in hoc, vt dixi.ſ. potior eſt cõcilij ſentẽtia. Item q: per ſupradicta hoc rõ ipſa dictat: q: nemo negat qn concilium de hereſi pape cognoſcere poſſit.xl.di.ſi papa.⁊ d' eius apoſtaſia: vel intruſione.lxxix.di.ſiq3 pecunia.c.ſi duo.cum ſi. Sed qui vult ꝯñs ⁊ ꝓparatũ vult ⁊ añs ⁊ ꝓparans ſeu ꝓparatorium: cũ idem ſit iudicium de ꝯnexis.c.tranſlato.de conſti. Ergo ſi cõmittiẽ poteſtati ⁊ iuriſdictioni cõcilij qđ cognoſcere ⁊ decidere poſſit: de ꝓmiſſis ꝯñr cognoſceẽ poterit, de his ſine q̃bus non põt ꝑueniri ad illa.de offi.de leg.c.i.⁊.c.prudẽtiã.cũ ſi. Sed ꝯciliũ nõ poſſet cognoſceẽ nec vti auctoritate ⁊ ptãte ſua circa ꝓmiſſa: niſi ꝯgregareẽ: vel niſi iã ꝯgregatũ ꝑſeueraret de cauſis ad illud deductis cognoſcendo. Ergo neceſſario dñm eſt: ꝙ d' ꝓdictis ꝓparatoriis cognoſcere ⁊ diſponere poterit: q̃tq3 in hoc eius ſententia ꝓualebit, ⁊ magis attendenda erit, maxime vbi concilium: ẽt papa ꝯ̃dicente: rite ⁊ legitime congregatum reperiẽ. Scdm modũ quem.ſ. tradidimus: cum de ꝯcilio ꝯgregãdo tractaremus: vbi concluſum fuit per bona iura: ꝙ cã neceſſaria ſubſiſtente concilium non mõ per collegium Cardinalium ⁊ per Imperatorem. Sed per alios inferiores ꝓlatos etiã per ſeipſos ꝯuenientes: papa reclamante: ⁊ ꝯſenſum ſuum ꝓſtare nolente cõgregari poteſt: ꝓut late ponit ⁊ ꝓſequiẽ.d. Cardi. Zaba.in tra.de ſciſmate.§.q̃nto quero.⁊ Aug. ſm Gemi.in.c.pp.i.l.i.xviij.di.ſuper ver.cõcilia.vbi dixit ꝙ ſi ꝓuincia non h3 primatẽ vel Archiepm, ꝙ epi ꝑ ſe poterunt conuenire ad conciliũ ꝓuinciale.alle.lxv.di. ſi forte, per qđ ide3 Gemi.ibi in ſi. dicit hoc ide3 eẽ dicendum in cõcilio gñali ſi eccleſia careret paſtore: q: poſſent Archiepi ⁊ primates congregare conciliu3 gñale: ſi caſus neceſſitatis imineret: qđ dicit no.ꝓ congregatiõe facta Piſis. Et idem facere pñt ſeruato mõ de quo.ſ. poſuimus in tractatu congregationis papa viuente ⁊ ꝯ̃dicente. Quia in hoc potius attendenda eſſet ſententia cõcilij q̃3 pape: vt dixi. Nec h3 obſtare: ꝙ cõgregatio ⁊ approbatio concilij gñalis regulr ſpectet ad papã.xvij.di.per to.⁊ no.i.c. ſignificaſti. de elec.

de elec. ꝙ ꝓdicta iura intelligunt, vt pluries reſponſum fuit. ſ. qñ papa eſt catholicus, vnicus: ⁊ ſtat i ſede petri: vt papa, ac Petri nauiculã recte gubernat. Nec recuſat vbi opus eſt ꝓ fide xp̃i: pro reformatione eccleſie concilium congregare, ſed ſi ſedes vacaret vel quaſi: aut ſi papa hoc facere recuſat: vt dixi: tũc cõuocatio deuoluit ad alios ſ. ſcriptos: ſeruato tñ modo ⁊ forma de qbus ſ. ar. eoꝝ que dixit. Inno. ⁊ ibi no. per doc. in. c. i. de maio. ⁊ obe. De conuocatione capli ⁊ vniuerſitatis: pro quo eſt. ff. de fide inſtru. l. ſi. ff. de albo. ſcriben. l. j. xviij. di. § ſi. vbi dr̃ ſeruandum eſſe ordinem in honoribus ⁊ ꝓlatiõibus vbi bene dixit. Bal. in. c. olim. de reſcri. in trac. quẽ ibi poſuit de ſciſmate: ꝙ in congregatione concilij, in quo tractandum eẽt de exauctoratione pape, ⁊ ſic de cã ꝑp̃a, non regrit eius auctoritas. Quinimo dicit ipſe ſi permittit concilio depoſitio pape. Neceſſario ei ꝑmittunt eius ꝓambula: hoc eſt cõgregatio: ⁊ obediẽtie ſubtractio. ar. in. l. i. ff. de requirẽ. reis. Preterea vt no. dixit Cardi. in. d. ſuo trac. q. xxxv. ſi eſſet in arbitrio pape: ⁊ non alioꝝ ſemper congregare concilium ꝑ indirectum ipediret: ꝙ nunq̃ cõcilium et de hereſi poſſet eum iudicare. Quod tñ ei non lȝ facere: et ꝑ ↄſtitutionẽ puta ſtatuendo ꝙ papa accuſari non poſſit de hereſi. Quia in hoc piclitaret tota eccleſia: vt dicit glo. no. quã dicit ſe non inueniſſe alibi. in. c. ſi papa. xl. di. Non ergo dȝ licere pape indirecte: qd non lȝ directe. ar. de ꝓcu. in. c. tue. ⁊ in. c. cum quid. de regu. iur. in. vj. Nã maximum reſultaret abſurdum: ſi diceremus deum hoc caſu dimiſiſſe eccleſiã ſuas ſine directione ⁊ regimine: vt et in ſili dixit Inno. in. c. ad apſice. de re. iudi. ad ſi. li. vj. Unde lȝ dicto caſu fulminaret mille cenſuras: ac diuerſas ſententias ⁊ penas: ↄ taliter congregantes ſeu ↄuenientes ad cõcilium: ille oẽs cenſure eſſent flocipendende. Nec illi ꝓlati vel alij tenerent parere pape in hoc: ſm eũdem. d. Cardi. vbi ſ. q. xxxviij. Quia ꝓhibendo conciliũ ꝓhiberet indirecte: ſeipſm non poſſe de hereſi, ſciſmate: vel apoſtaſia: quibus forte laborat, iudicari: ⁊ ꝓhiberet vſe bonũ: concernens ſtatũ vlis eccleſie: ⁊ fidei xp̃iane. Uñ iuxͣ doctrinã Inn. in. c. inqſitioni. de ſen. excõ. ꝓcepto pape non eſt parendum, ſed ei potius eſt reſiſtendum Ubi ꝓſumit ex tali eius ꝓcepto vehemẽter perturbari ſtatus vlis eccleſie, vel mala ventura exoriri poſſe: ↄ cor. qd et dixit in. c. quãto. de conſue. imo qui dicit ꝙ qui ei in hoc pareret: peccaret: cũ teneamur ꝓcauere mala ventura. ¶ Quinimo ſi papa ꝓhiberet concilium celebrari ſeſe hoc modo ab eccleſie vnitate diuidendo videret ſciſma ↄfouere, ꝓhibendo vnionẽ eccleſie ſub ſponſo ⁊ capite ſuo: ↄ articulum fidei ⁊ vnam ſcãm catholicam ⁊ aplicã eccliam ⁊c. ⁊ ↄuinceret velle ſtatum vlis eccleſie ꝑturbare: ⁊ imutare: decolorare: impedire: ⁊ deſtruere: q̃ ſancti Patres ad ꝑpetuam eccleſie ipſius vtilitatẽ ⁊ ↄſtructionem ↄſtituerũt: qd ei non lȝ, nec ꝑmittendus eſt hoc facere. xxv. q. i. que ad perpetuam. ⁊ c. ſunt qdam. ⁊ xix. q. iij. per ꝓncipalem. Nam concilia ad ꝑpetuam vtilitatem, vnionẽ ⁊ conſeruationem fidei catholice: tam ab aplis q̃ȝ a ſanctis patribus conſtituta fuere, ⁊ ſacros canones ſ. hoc edidere. De qbus. xvj. di. placuit. xv. ⁊ xvij. di. per to. Ergo ſi papa vellet ꝓhibere ⁊ deſtruere qd ſci apli inſtituerunt ⁊ docuerũt: ⁊ qd ſci pr̃es ꝓſequti ſunt ⁊ ordinauerũt: errare manifeſte ↄuinceret. xxiiij. q. i. memor. ⁊ ꝓpea ſacrum Conſtantieñ. concilium. in. iiij. ſeſſione decretum edidit. In quo ſententiam ⁊ ↄclõnẽ hanc nr̃am manifeſte ⁊ elegantiſſime canonizauit: decernendo vt dixi ꝙ ipſa ſynodus in ſpũ ſcõ legitime cõgregata eẽt: ac concilium gñale faceret: ⁊ vlem eccleſiam catholicã militantẽ repñtaret. Poteſtatẽq; a xp̃o imediate hẽret ſuper oẽs xp̃i fideles: etiam ſi papali dignitate fungerent. Pro extirpatione ſciſmatis ⁊ gñali reformatione eccleſie in capite ⁊ in membris ⁊c. Non erit ergo ſimplr̃ dicendũ: ꝙ papa ſit ſuꝑ concilium, vt inquit Abbas pan. in. d. c. ſignificaſti. de ele. in. ij. col. l. vij. notabili. Prout per illum tex. colligere ⁊ no. videnẽ aliqui. Qui poſt Jo. an. dixerũt ex illo tex. manifeſte cõſtare: ꝙ papa ſemꝑ ⁊ indifferenter ſit ſuper concilium: ⁊ ꝙ concilia non pñt ꝓſigere legem pape. Quinimo ꝙ in oĩbus ſtatutis concilij ſemꝑ intelligat excepta auctoritas pape per illum tex. qui: vt inqt Panor. ibi ſatis eſt notabilis in hoc ⁊ quotidie allegatur: ꝓſertim vbi diſputatur de auctoritate pape: ⁊ concilij: pro quo et allegat tex. in. c. alioꝝ. ⁊ in. c. nemo. ix. q. iij. cum ſi. Per que iura arguit Jo. an. ibi. ꝙ ſententie pape potius eſt ſtandum ſi ↄdicit ſentẽtie totius cõcilij: ⁊ de h remittit ad no. in. c. in iſtis. iiij. di. in. c. ſicut. xv. di. ⁊ i. d. c. alioꝝ. Et per illũ

etiam tex. infert idem. Jo. an. ꝙ ſolus papa
pōt interp̄tari ſtatuta concilij: nec miꝛ ſm
eum: qꝛ pōt ēt illa tollere ⁊ limitare: vt eſt
glo. in. c. ſtatutum. de reſcrip. lib. vj. que di-
cit. ꝙ q̄uis licitum ſit: ꝙ papa non reuocet
ſtatuta concilij ſine conſilio ipſius concilij.
T̄n ſi vult pōt ſine eo: p̄ quo facit tex. in. d.
c. ſtatutū. ⁊ i. d. c. ſig̃aſti. cū ſi. Q̄ð gdē vt di-
xi nō ē ſimpl̄r veꝝ: ſicut nō eſt ēt ſimpl̄r ve-
rum: nec dicendum ꝙ concilius ſit ꝯ papā.
Sed rn̄dendo ad dcā iura. Et breuiter con
cludendo articulum principale q̄onis nr̄e.
Dicendū erit ꝑut no. dixit Ab. Panor. in
d. c. ſignificaſti. Qui melius pōderando iu-
dicio meo q̄ȝ fecerit Jo. an. ſoluendo ac di-
ſtinguendo dixit: ꝙ ille tex. ⁊ oīa p̄dicta ⁊
alia iura que innuunt Papam eſſe ꝯ conci-
lium ⁊ eius ſententiam p̄ualere: magiſq̄ȝ at
tendi debere. Debent limitari ⁊ reſtringi
ad ea que dependent a plena diſpōne pape,
⁊ ad ea que ſunt iuris poſitiui: qꝛ in illis pa
pa indubitanter eſt ꝯ concilium. Quia ipſe
eſt caput eccl̄ie: vnde ſ3 poteſtas data fuerit
pape ⁊ toti eccl̄ie a xp̄o t̄n attributa fuit pa-
pe: vt capiti: vnde corpus moueri d3 ad di
ſpoſitionē capitis. Pro quo bonus tex. in. c.
ita dn̄s. xix. di. ⁊ in. c. in nouo. ⁊ in. c. q̄uis.
xxj. di. ⁊ in. c. loquit̄. ⁊ in. c. pudenda. ⁊ in. c.
quicunq̄ȝ. xxiiij. q. i. que h̄nt locū in his que
dependent a ſola vel plena poteſtate pape:
ideo ingt ipſe: in concernentibus fidem cō-
cilium eſt ſuper papā: et in hoc non pōt pa-
pa diſponere ꝯ diſpoſitum per conciliū: vt
eſt tex. et glo. in. c. anaſtaſius. xix. di. Hinc ēt
eſt: ꝙ concilium pōt condēnare papam de
hereſi. xl. di. ſi papa. et dicunt doc. in. c. in fi-
dei. de hereti. in. vj. ꝙ concilius eſt iudex in
cā fidei. Putat t̄n ipſe Abb. ꝙ ſi papa etiaꝫ
in cā fidei moueretur melioribus rōnibus
et auctoritatibus noui et veteris teſtamēti
q̄ȝ concilium, ꝙ ſtādum eſſet eius ſentētie.
Quia in concernentibus fidem: ēt dcm̄ vni
us priuati p̄ferendum eſt dicto pape et con
cilij. Si moueretur vt ꝯ melioribus rōibus:
et auctoritatibus. Nam et concilius ſm ip̄ȝ
q̄nq̄ȝ errare pōt, ſicut errauit alias ꝯ m̄rimo
nio ꝯhendo inter raptorem et raptam. Et
in hoc p̄ualuit auctoritas ſola diui Hiero-
nymi: vt h̄r. xxxvj. q. ij. in. c. tria. iuncto. c. pla
cet. et facit qð leg. et no. xxx. diſt. c. i. Et ad id
qð dr̄, ꝙ conciliū non pōt errare: qꝛ xp̄s ora
uit ꝑ eccl̄ia: ne fides ſua deficeret: vt i. c. ma
iores. in prin. de bap. et h̄r. xxiiij. q. i. a recta.

et in. c. pudenda. Rn̄. ꝙ ſ3 concilium gn̄ale
rep̄ntat totam eccl̄iam vl̄em: t̄n in v̄itate ibi
non eſt vl̄is eccleſia: ſed rep̄ntatiue, qꝛ vl̄is
eccleſia conſtituitur ex collectiōe oīum fide-
lium: vnde oēs fideles conſtituunt iſtam ec
cleſiam vl̄em. de con. di. i. eccleſia. Cuius ca
put et ſponſus eſt xp̄s. Papa aūt eſt xp̄i vi-
carius: et ſm eum non vere caput eccleſie:
vt dicit glo. no. in cle. ne romani. de elec. in
ver. non conſonam. que ēt dicit quot ſ3 defi
ciat vicarius xp̄i in eccleſia: non t̄n deficit
principalis. i. ipſe xp̄s. Et iſta eſt illa eccleſia.
Et ꝓpea poſē eſt: vt dicit ipſe, quot fides re
maneat in vno ſolo in toto mūdo: ita quot
veꝝ eſt dicere quot fides nunq̄ȝ deficiat in
eccleſia: ſicut dicimus quot ius totius, vni-
uerſitatis reſidere pōt in vno ſolo alijs ꝓp
coꝝ delictum priuatis: vt no. in. c. gratū. ex
tra de poſtula p̄lato. Qð cōprobatum fuit
in beata virgine poſt paſſionem xp̄i: in q̄ ſo
la fides dūtaxat remanſit dum oēs alij di-
ſcipuli ſcandalizati eſſent. Et t̄n xp̄s orauit
pro petro ne deficeret fides tua. Ergo fides
nō dr̄ deficere: et in fide maxime eccleſia dr̄
non poſſe errare. Ubi in vno t̄n fideli xp̄ia
no fides recta et orthodoxus ſenſus reperit̄.
Et forte quot ꝓp hoc dix̄ glo. in. c. q̄uis. xxi.
di. quot vbi ſunt boni ibi ē eccleſia Roma.
¶ Idem quoq̄ȝ dicit eſſe idem Abb. pan.
In concernentibus vl̄em ſtatum eccleſie: qꝛ
papa non pōt diſponere ꝯ decreta concilij
vbi decoloraretur ſtatus vl̄is eccleſie: vt di-
cit tex. vij. q. i. i. c. ⁊ ſi illa. Et ita dicit ſe hoc
caſu intelligere multas glo. que vident̄ vel-
le ꝙ papa non poſſit diſpenſare ꝯ vl̄em ſta-
tum eccl̄ie: vt no. in. c. lr̄as. de reſti. ſpol. facit
qð no. Inno. in. d. c. q̄ȝto. de conſue. dum di
cit: ꝙ papa non eſt ꝑmittendus venire ꝯ ge
neralem ſtatum eccl̄ie ſine cā rōnabili ⁊ ali
is nota. Secus aūt ſe dicere aſſerit: vbi ec-
cleſie ſtatus non decoloraret̄: ⁊ ita intelligit
glo. in. c. que ad ꝑpetuam. xxv. q. i. Et adden
dum eſſet dicit ad p̄dictā gl. ſingularē. i. d.
c. ſi papa. xl. di. Que dixit ꝙ papa pōt tāq̄ȝ
hereticus puniri: ſi exiſtens in pctō morta-
li notorio ⁊ alios ſcādalizāte incorrigibil̄r
in tali pctō iugiter ꝑmanet: qꝛ dicto caſu dr̄
male de fide ſentire: quā glo. ꝑpetuo notan-
dam eſſe dicit: qꝛ tenet̄ per oēs. ¶ Sit ergo
iſta vā ꝯclō: ꝙ ſententia pape regul̄r maior
eſt: ⁊ potius attendenda ſit q̄ȝ ſententia cō-
cilij maxime in his que ſunt iuris poſitiui
⁊ qð ipſe eſſe dignoſcit̄. de conces. p̄ben. ꝓ
poſuit.

poſuit.ſed ĩ aliis ↄ̃ exceptuatis, maxime vbi
agiť de fide, vel de ſtatu vlis eccleſie aut de
cauſis pſonam ⁊ ſtatum ipſius pape ↄcer-
nentibus: regulr maior erit ſententia conci
lij ac potius ſequenda ⁊c. In concilio enim
iuxta apl'ʒ ad Thimoteũ.ij firmum eſt dei
fundamẽtũ ſtatim hñs imobile ſignaculũ.
Et ideo non miꝝ ſi dr̃, ꝙ in p̃miſſis maior
eſt ſentẽtia cõcilij ꝗ̃ pape: ⁊ ꝙ papa in his
maxime q̃ fidem ↄcernunt ſequi teneť ſn̄ias
concilij, ſicut atteſtatur btũs Grego.xv.di.
ſicut. qui q̃tuor p̃ncipalia concilia ſe venera
ri dicit: ſicut quatuor euangelia. ⁊.xxiiij.q.i.
memor iuncto.c.ſunt qdam.xxv.q.i.dr̃ ꝙ ſi
papa vellet deſtruere que cõciliũ facit: ſeipſ
⁊ non illa deſtrueret: ⁊ errare ↄuinceretur.
Et ideo in his non releuaret dicere papam
ſolutum eſſe legibus.ix.q.iij. cuncta p mun
dũ: q: illa ⁊ ſilia iura intelligi debent de iu
re poſitiuo: nõ aũt de iure diuino: vel ſacri
concilij: maxime in his que tendũt ad fides
ſtabiliendam: ⁊ ↄſeruãdã: q̃ ſpũ ſcõ ſuggerẽ-
te dictata ⁊ p̃mulgata credũtur.l.di.c. ſiqs
aut diaconus ⁊c. ¶ In q̃ntũ aũt dixi ꝙ ſen
tentia concilij maior eſt ꝗ̃ pape: vbi de vli
bono ⁊ ſtatu vlis eccleſie agitur: intelligen-
dum eſt ſm aliquos: de cõcernẽtibus bonũ
vlis eccleſie principalr, non aũt ſcõario.ar.
in.l.ij.ad ſi.ff.ad muni.cum ſi. ¶ In eo vo
ꝙ dr̃ ſententiam concilij maiorẽ eſſe vbi d
fide agitur. Diſtingunt aliqui: vt Jo.de tur
re cre.in ſum.de eccleſia.li.iij.c.lxiiij. Inter
articulos fidei ⁊ alia decreta fidẽ cõcernen
tia iam edita ⁊ approbata p ſedem aplicã, ⁊
illa que de nouo edenda forent. Et dicunt
ꝙ ſi ↄciliũ vellet decreta antiquoꝝ conci
lioꝝ iam edita imutare: alterare: vel tollere
ꝙ h facere non poſſet: ſi Papa cũ ſua ſede
aplica ↄ̃diceret. Et ꝙ in hac ↄtentione ma-
ior eſſet ſententia Pape ꝗ̃ concilij: per tex.
in.c.hec eſt fides.xxiiij.q.i.vbi dr̃ per beatũ
Hieronymus: ſi aũt hec nr̃a ↄfeſſio aplatus
tui iudicio cõprobať: quicunqʒ me culpare
voluerit ſe imperitum vel maliuolũ vel ẽt
non catholicus ſed hereticũ cõprobabit ⁊c.
Et dicit glo.ibi ꝙ illud qd́ papa approbat:
non lʒ alteri reprobare.ar.l.di.ſi ille.xxij.di.
oẽs.xxv.q.ix.veniam.⁊ ar.xix.di.ſi romano
rum. ꝗ̃uis tñ hoc limitet.glo. in.c.qđcũqs.
xxiiij.q.i.in ver.reconciliat.que ſũmẽdo ar.
ex illo tex.dicit ꝙ ſn̄ia totius eccľie p̃ferẽda
eſt ſententie eccľie Ro. ſi in aliquo ſibi ↄ̃di-
cant ar.xiij.di.legimus. Sed poſtea ↄ̃trius
ſe credere dicit ar.d.c.hec eſt fides.niſi Ro.
eccľia errare ↄuinceretur. Quãq̃ dicat.d.glo.
ſe non credere: ꝙ hoc fieri poſſit: ꝙ.ſ.eccľia
Ro.erraret q: deus hoc non p̃mitteret: ar.
in.c.a recta.⁊ in.d.c.pudenda.que tñ intel-
ligenda ſunt: p̃ut ſ.declaratum fuit: ⁊ p̃ut
intelligiť ẽt glo.in.c.nemo.ix.q.iij. vt deci-
ſum extitit cum argumenta: euſdem.d.de
turre cre.impugnaremus: quicqd ipſe dixe-
rit.in.d.c.lxiiij. ¶ Scõo aũt modo hoc eſt
cum aliquid de nouo ſtatuendum eſt p cõ-
cilium, ↄcludunt ꝙ ſi papa ↄ̃diceret ↄcilio: po
tius ſtandum eſſet determinationi concilij
ꝗ̃ pape: que concluſio colligiť ex glo.in.d.c.
anaſtaſius.xix.di.que dicit ꝙ papa teneť re
quirere concilium epõꝝ: vbi de fide agitur: ⁊
ꝙ tunc maior eſt ſynodus ꝗ̃ papa: intelli-
gendo hoc de maioritate diſcretiui iudicij:
ſm ꝙ ſine dubio concilium eſt maius Ro.
põtifice. Et ſm hoc intelligiť dcm̃ bti Ber-
nardi: dum ingt q̃ maior ſupbia: ꝗ̃ ꝙ vnus
homo toti congregationi iudicium ſuũ p̃fe
rat: tanq̃ ipſe ſolus hẽat ſpm̃ dei vñ ⁊ Ar
chi.in gl.d.c.anaſtaſius.ingt.ꝙ valde picu-
loſum eſſet fidem nr̃am cõmittere arbitrio
vnius hoĩs. Et ppea in his q̃ ad fidẽ ptinẽt
vt.ſ.diximus. vniuſcuiuſqʒ fideľ ſn̄ia: q̃ me-
lioribus rõibus ⁊ auctoritatibus imitať at
tendenda eſt fauore fidei. Et ſilr in his q̃ cõ
cernũt ſtatũ vlis eccľie. q̃ ad cões oium vtili
tatem ſpectant: p̃ut colligiť ex geſtis conci-
lij Niceni: de quo.xxxi.di.i.c.nicena. vbi pʒ
ꝙ ſolus Panutius ↄ̃dixit ſynodo volenti
inſtituere ꝙ clerici cum vxoribus ſuis cum
quibus: tunc licite ⁊ legitime ↄ̃traxerant dor-
mire non poſſent: ⁊ ſuaſit concilio: vt ingt
tex.ne talem poneret legem. Honorabiles
confeſſus eſſe nuptias: ⁊ caſtitatem eſſe di-
cens cum p̃pria coniuge concubitũ: ac gra-
uem eſſe cãm; aſſerens que aut ipſis aut eoꝝ
coniugalibus occaſio fornicationis exiſteret
⁊c. Et ppea dixit glo.ibi.ꝙ vnus põt ↄ̃dice
re toti vniuerſitati: ſi hʒ rõnabilem cãm.ex
tra de his que ſi.a maio.par.c.i. Quia rõna
bilis ſententia vnius põt alios trahere in
ſententiaſ ſuã.extra de eo.qui.mit. ĩ poſſeſ.
cã.rei.ſeruan.c.cum ſicut.ff.de arbi.l.item ſi
vnus.§.vlti.⁊.C.de vete.iur.enucle.l.i.§.ſʒ his
Ergo nõ miꝝ ſi in his ↄcilij ſn̄ia p̃ualet ⁊
magis attẽdi dʒ fauore fidei: q: pluriũ ſn̄ia
regulr p̃ferť paucioribus.l.ſi.C.q bo.cede.poſ.
⁊.ff.de pac.l.qui ſuum heredem.§.ſi. cum ſi.
¶ De contentione vo que eſſet inter papã

z concilium in his que eſſent iuris poſitiui
dr̄ q̄ ſi eſſet contentio de nouo iure condē-
do:ſi papa ꝓmulgare vellet ius qd̄ hēret re
quiſitas illas q̄litates:de qbus p̄ Iſidorus.
iiij.di.erit aūt lex.vz. q̄ eſſet honeſta: iuſta,
poſſibilis:ſm nām z conſuetudinem prie:
loco:tp̄iq3 conueniens neceſſaria:vtilis,cla
ra:manifeſta:ac cōi oīum vtilitati ſcribere-
tur:tunc ſ3 oē̄ concilium cōtradiceret:tñ pa
pe ſententia p̄ualeret:z magis attendenda
eſſet:q2 princeps h3 plenitudinem ptātis: le
gis condende.ij.q.vij. decreto. de aucto. z
vſu.palij.ad honorem.inſti.de iur.natu.gē.
vel ciuil ꝗ.ſed q̄cquid placuit princi. ix.q.iij.
cuncta per mun⁊ū. xij.di.c.ij.z.xix. di. enī
vero:vbi Stepha.papa inqt enim vo:q2 in
ſpeculum z exemplū Ro.ecclia:cui xp̄s nos
p̄eſſe voluit:ꝓpoſita eſt ab oībus,q̄cqd ſtatu
it:q̄cquid ordinat ꝑpetuo qdes z irrefraga-
bilr̄ obſeruandum eſt. Deberet tñ papa z
princeps leges condere in cōcilio vel in cō-
ſiſtorio cum ꝓceribus ſuis.C.de legi.l.huma
num.q2 leges debent multa conſilij mode-
ratione z maturitate diſcuti in Cōſiſtorio
principis anteq̄3 edanť.xxxv.q.ix.ad apoſto
lice. Nam z ſubditi pñt contradicere legi-
bus:anteq̄3 ꝓmulgenť.Et ſi inique ſint vel
nō hēant reqſita.de qbus ꝯ.pñt ēt poſteaq̄3
ꝓmulgate fuerint: eas non admittere, nec
vſu z moribus approbare:vt dicit gl. z ibi
no.in.d.c.in iſtis iiij.di. Que dicit q̄ ſi pa
pa vult ꝯdere canones epi pñt contradice-
re:z dicere canoniſte non conuenit conſue
tudini regionis nr̄e. Dicit tñ Gemi.ibi. q̄
ſi Papa tūc non tacite ſed exp̄ſſe reſiſteret
contradicendo epis:quot ſeruari dz ſenten
tia Pape, q2 lex principis q̄ſtūcunq3 dura
ſeruanda eſt.ar.in.l.p̄ſpexit.ff.qui.z a qbus.
xix.di.in memoria. Maxime aūt ſi ſtatuere
vellet ſup his que in aiaduerſione criminū
ſunt inuenta:q2 in his pōt ēt venire contra
ſtatuta cōcilij:vt dixit Archi. in.c.ſicut.xv.
di.in prin.Et in his poſſet Papa reuocare
conſtitutionem factam a concilio,ſaluo niſi
ꝯſtitutio ſua eſſet irrationabilis vel impoſ
ſibilis: q2 tunc eſſet ſtandum ꝯtradictionī
ſeu ſententie epiſcoporum. Quinimmo lex
illa non obligaret: ex quo eſſet impoſſibi-
lis.d.c.erit autem lex ſecundum Archi.ibi
¶ Poſtremo queri poſſet: que ſit gn̄alis z
fundamentalis rō,q̄ papa deuius a fide:in
caſibus p̄mi ſſis z ſimilibus eccleſiam vſem
ſcandalicant ibus vel eius ſtatum decolorā

tibus iudicari:cohiberi:z ꝯdemnari poteſt
a concilio.:Et quare tunc concilij maior ſit
ſententia:magiſq3 attendenda q̄3 pape ſen-
tentia. Qui dr̄ hēre plenitudinem ptātis in
oēs xp̄i fideles:z de oībus poſſe iudicare:ac
a nemine mortalium iudicari poſſe.ix.q.iij.
nemo.c.alioꝝ.c.facta. ſubditoꝝ.c.ipſi ſūt ca
nones.z.c.cuncta per mundum. cum ſi.Et
q̄uis hoc in ſpecie a nemine tactum inue-
nerim:tñ ꝯſideraui q̄ forte dici poſſet:q̄ il-
la plenitudo ptātis,que data fuit a xp̄o bea-
to Petro:non fuit p̄ſonalis z abſolute libe
ra in perſona Petri tm̄. Quia ſi ſic fuiſſet
non tranſiuiſſet in ſucceſſores: ſed extincta
fuiſſet cum perſona.l.priuilegia q̄dam. z.l.
in oībus cauſis.ff.de reg.iur.c. priuilegiū ꝑ-
ſonale.eo.ti.li.vj.ſed talis ptās z priuilegiū
hmōi gn̄alr̄ datum fuit oībus apoſtolis ēt
in vniuerſali eccleſia plantatum: ſ3 Petro
vt capiti z p̄cipali miniſtro huius ptātis:
qui noīe eccleſie illam accepit, ac pro ſe z di
cta eccleſia acceptauit.xxj.di. in nouo.xxiiij.
q.i.loqtur.z pz in illa euangelica auctorita-
te.Ego ꝓ te rogaui Petre vt non deficiat
fides tua.xxj.di.c.i.in ſi.Et in illa quam oī-
bus diſcipulis dixit.Ego vobiſcum ſum oī-
bus diebus:vſq3 ad conſumationem ſeculi.
Matthei.vlti.c.in ſi.hr̄ in cle.vna.de reli.z
vene.ſanc.vbi.aſcenſurus.Ex qbus pz,q̄ hu
iuſmodi z fides z poteſtas data Petro z
aliis apoſtolis fundata eſt tm̄ z ſtabilita ſu
per ſolido ſtabiliq3 fundamento xp̄i ieſu ꝑ
ut ipſemet ꝓmittēdo Petro regimen vni
uerſalis eccleſie atteſtať:cum eidē Petro di
xit Matthei.xvj.c. Tu es Petrus z ſuper
hanc petrā edificabo eccleſiā meā. Hoc eſt
ſuper meipm̄:qui ſum lapis angularis faci
ens,ex vtroq3 vnum ꝑut notabilr̄ exponūt
diuus Augu.z doc. Petra.n. erat xp̄s: vñ
ſeqtur q̄ tale fidei fundamentus: qd̄ in xp̄o
exiſtit vnitus ſemꝑ repiť eccleſie ſue: z quot
ꝑpea in totū tolli nō pōt: nec pōt nō eē ſed
manebit in eternum.xxiiij.q.i.c. pudenda.
iunct.c.a recta.c.memor.c. hec eſt fides. cum
multis ſi. Per que ſuppoſita īferť quot iſta
ptās ſit conceſſa vniuerſali eccleſie: ita data
fuit Petro:vt tñ ī eccleſia ꝯſiſtat ſemꝑ: nec
per hoc recediť ab vnitate ipſius eccleſie: q2
vt alias ſepe dcm̄ fuit: quot reſpectu iſtius
ptātis:dici pōt Petrū:vt caput huius mi-
ſtici corporis eē in eccleſia: z eccleſiam eē in
Petro.vj.q.i.ſcire.Sed a Petro qdem in-
cohauit:vt a capite. Dn̄s nr̄ ieſus chriſtus
ſucceſſiue

ſucceſſiue in apl'os ꝛ vlem eccliam talē po-
teſtatem pari ꝯſortio ꝺeduxit : ꝛ ꝺeriuare
ac ꝺeſcendere voluit: vt oñderet vnitatem
ꝛ vnicam eē eccliam ipſius ſponſam.xxi.ꝺi.
in nouo.xxiiij.q.i.loqtur.cū ſi. Unica ergo
ꝛ eadē eſt Petri ꝛ ecclie ptās lꝫ Petro exer
citium regulr̄ ꝺatū fuerit ipſius ptātis. Nō
qdem ꝑ arbitrio corrupte ꝛ inique volūta-
tis. Sed ꝯditionalr̄ ſub forma fidem ſeruā-
di ac recte iuſte ꝛ fidelr̄ bene viuendi ꝛ in
odorem vnguentoꝝ: hoc eſt bonoꝝ operum
v̄bo pariter ꝛ exemplo currendi in edifica-
tionem tm̄ ꝛ non in ꝺeſtructionem. iuxta
Paulū apl'z.ij.ad Corithi. Et ꝑme ad Ro-
manos ꝑ.c.ibi. xp̄i ieſu ꝺñi nr̄i per quē ac-
cepimus aplatum ad obediē. fidei. Ergo
apl'atus ipſe nō ꝺat ad ꝺeſtructionē ipſius
fidei ſed ad obediendum ꝑceptis eiuſdem
cum limitatione ſemꝑ ſubintellecta: ꝙ.ſ.il-
lam noīe ſuo ꝛ totius eccleſie exerceat: claue
ꝺiſcretionis ꝑuia ad ꝯſeruationem fidei ꝛ
augumentum: non aūt ad ipſius ꝺeſolatio-
nem ꝛ ꝺiminutionē, vt pulchre ꝛ clare pro
bat tex.xxiiij.q.i.in.c.memor. Ubi Sixtus
papa inquit. Intelligo aūt mihi alr̄ non li-
cere:ꝗꝫ vt oēs conatus meos ei cāe in qua
vniuerſalis eccleſie ſalus infeſtaẗ, impendā.
Pro quo ēt facit tex.xxv.q.i.ſunt qdam.ibi
vbi v̄o aperte ꝺñs vel eius apl'i: ꝛ eos ſeqn
tes ſc̄i patres ſententialr̄ aliqd ꝺiffinierūt.
ibi non nouā legem Ro. pontifex ꝺare ſed
magis errare conuinceret. Poteſtas ergo
pape, vt ꝑꝫ ex ſ. ꝺeductis cum alijs ſuis con
coꝛ. eſt limitata ꝛ reſtricta in edificationem:
ſtabilitatem ꝛ confirmationem fidei: ita vt
ad hoc tm̄ ſibi cōmiſſa videaẗ hec ptātis ad
miniſtratio, vt oues xp̄i paſcat: ꝛ in paſcua
ſalutis ꝛ obſeruantie fidei xp̄iane inducat
v̄bo pariter ꝛ exemplo: ſicut fecit ꝺñs ꝛ ꝑn
cipalis ſuus ieſus xp̄s: qui facere cepit ꝛ ꝺo
cere que poſitio cōprobaẗ vt ꝺixi ex illo ver
bo ſaluatoris nr̄i. Ioā. vltio.c. Petre amas
me: paſce oues meas: quod ſi me non ama-
ueris integritatē fidei mee ꝛ eccleſie ſponſe
mee obſeruando: tunc ꝺicere non poteris, ꝑ
vt nūc ꝯſtanter ꝑfiteris me amare ꝛ meū
eſſe. Et ꝑꝑea rogaui pro te: vt fides tua quā
talr̄ tibi credidi non ꝺeficiat. Et ideo tu ali
quando ꝯuerſus ꝯfirma fratres tuos ꝛ me
ſeq̄re. Cum igiẗ ꝺñs fides ſuā ꝛ eccleſie ſue
ſub ꝯdōnali mādato Petro cōmiſerit mo
do ꝑmiſſo. Et fines mandati ꝺiligenter cu
ſtodiendi ſint.c.cum ꝺilecta. ꝺe reſcrip.

Non ergo eſt mirꝫ: ſi eccleſia ꝗ eſt finis ptā-
tis ꝑdicte: ꝛ in qua pariter ꝺicta ptās collo
cata eſt: non qdem vt in ſubiecto: ſed vt in
obiecto ꝛ in fundamento. Papam aberrā-
tem ꝛ ptātis ac mandati ſui fines exceden-
tem: eadēmet ſua ptāte ſibi ab ipſo xp̄o ori-
ginalr̄ tradita in viam rectā cōtinere ꝛ ꝺi
rigere pōt: admonendo: arguendo: ꝛ ēt cor-
rigendo: ne ſeſ'm ꝛ ſic fines ptātis eccleſia-
ſtice ꝺeſtruere valeat cuꝫ ipſa eccleſia: vt ꝺi-
ctum ſepe fuit conſtituta fuerit a ꝺño prin-
cipali iudex cāe finalis: ꝑ conſeruatione ſui
ipſius, cum ꝺixit Symoni Petro ꝑ vltio
ꝛ finali remedio. Matthei.xviij.c. Qd ſi te
adhibitis ꝺuobus vel tribus teſtibus: non
audierit: ꝺic eccleſie. Si igiẗ eccleſia vlis iu-
dex eſt cāe finalis ꝑꝑ conſeruationem fidei
orthodoxe. Ergo iudex quoqꝫ eſſe ꝺꝫ eoꝝ ꝗ
tendunt ad finem.ff.ꝺe edili. edic.l. iuſtiſſi-
me.facit tex. in.l.ad rem mobilem. ꝛ in.l.ad
legatum.ff.ꝺe ꝓcu. Ubi ꝺr̄ ꝙ cui cōmittūẗ
conſequentia ꝛ aūtia cōmiſſa videnẗ. ꝛ fa-
cit tex.in.c.i. ꝛ in.c.prudentiam.ꝺe offi.ꝺele
ga.vbi no.ꝙ qñ committiẗ aliqua cā alicui
oīa ei cōmiſſa cenſenẗ: ſine qbus cā ipſa ex-
pediri non pōt: vel per que ꝑueniatur ad il
lud: qꝺ ſibi cōmiſſum fuit ꝛc. Ergo eccleſia
poterit ꝓhibere ꝛ impedire oīa illa media:
per que ꝺeſtrui et ꝺiſcolorari poſſet fides
nr̄a: cuius conſeruatio ꝑ cā finali ipſi ecclie
cōmiſſa fuit: alias aūt ſi ſecus ꝺiceremus.
Pape ꝑmittereẗ indirecte fidem ꝛ eccleſiā
ipſam ꝺeſtruere eam ſcandaliçando ꝛ ꝺeco
lorando: qꝺ non permitteretur ꝺirecte: he-
reticando.ſ.aperte, qꝺ tm̄ ei non lꝫ per tex.
in.c.cū qd vna via.ꝺe reg.iu.in.vi.no.in.c.
quanto.ꝺe priuile. ꝛ in.l.hoc modo.ff.ꝺe cō
di. ꝛ ꝺemōſtra. ¶ Nec eſt ꝺicendum quot
eccleſia ipſa ammiſerit poſſeſſionem huius
ſue poteſtatis ex quo exercitium omne trā-
ſtulit in Petrum ꝛ ſucceſſores ſuos ꝛ quot
hanc poteſtatem ꝛ iuriſdictionem habeat
tantum in habitu ꝛ non in actu: vt ꝺicunt
quidam: qꝛ ex his que ſ. ꝺeducta fuere ſatis
luculenter patet: quot immo exercitium hu
ius iuriſdictionis ꝛ viua ꝛ actualis poſſeſ-
ſio ſemper fuit ꝛ hodie eſt non minus pe-
nes vniuerſalem eccleſiam ꝛ vniuerſale con
cilium ꝗꝫ penes ipſum Papam: vt ꝺe ſe pa
tet. Et ꝺicta ratio ꝺe qua ſ. ꝺeducitur ex eo
ꝙ iſta iuriſdictio eſt equaliter in eodem cor-
pore: cum papa (vt ꝺixi) ſit in eccleſia, ꝛ ec-
cleſia in papa.vij.q.i.ſcire. Unde papa ꝺeſi-

ciente: non tñ deficit caput hoc eſt xp̄s: qui
eſt verꝫ ⁊ idubitatū caput huius miſtici cor
poris eccleſie: vt inqͥt gl. in cle. ne romani.
de elec. Et ſic vͣa ⁊ integra iuriſdictio i ipſa
eccl'ia: ⁊ hitu ⁊ actu remāet: xp̄o cooperāte
⁊ in medio reſidēte. ℂ Qd̄ qdē bn̄ appro-
bat Bal. poſt lecturā. C. olis. de reſcrip. vbi
notāter ꝓbat ꝙ eccl'ia nō pōt deſinere poſſi
dere cū nō poſſit expelli de tali poſſeſſiōe. ff.
quēad. ſer. amit. l. qͥtus. ℂ Qd ex eo ꝓbaẗ
ꝙ de iuribus icorporalibus: nemo mero iu
re eijcit. ff. de vſuca. l. ſeqͥtur §. ſi viā. ℂ Eccle
ſia āt ipſa ⁊ iuriſdictio ſua: eſt qd incorpale
⁊ iaiatū: q̄ poſſidet ⁊ poſſideẗ p organa ſua
⁊ ſic p papā: p ep̄os: ⁊ p̄latos: in vnū colle-
ctos: ⁊ eccleſiā ipſam repn̄tantes ſicut quiq͛
dicimus de hereditate. ff. de condi. ⁊ demō.
l. municipibus. ff. ſi cer. pe. l. eius q. ergo ⁊c.
Patet ergo ex p̄miſſis ꝙ lꝫ iſta poteſtas da
ta fuerit Petro vt capiti ⁊ principi aploꝝ
⁊ huius eccleſie militantis: nō tñ in eo fuit
ita collocata ſeiūctim ꝙ aliis aplis ⁊ eccl'ie
ablata fuerit. Quinimo ↄiūctim ⁊ Petro
⁊ eccl'ie data fuit, ita ꝙ Petro d'ficiēte in ec
cleſia ipſa reſideret: vt dixi, qd̄ ſentit vr̄ tex.
xxi. di. c. i. §. hoꝝ diſcretio. ibi. Petrus v̄o qͥſi
in ſūmum ſacerdotem elegit: vn̄ ⁊ dn̄s hoc
aperte inſinuauit. Luce. xxi. c. cū facta ↄtētio
ne inter diſcipulos: qs eoꝝ videreẗ eſſe ma
ior dixit Reges gentiū dn̄anẗ eaꝝ, ſed non
ita erit inter vos: ſed q maior eſt ſit minor
⁊ qui p̄ceſſor ſicut miniſter. xciij. di. diacōi.
Et oñdendo hanc p̄tātem datam fuiſſe ab
eo oībus ↄiunctim ꝓ vnitate eccleſie, dixit
Luce. xxij. c. Diſpono vobis regnū: ſicut pr̄
meus diſpoſuit mihi regnū. Ergo ſicut xp̄i
p̄tās veri dei ⁊ hoīs hn̄tis duas volūtates
⁊ opationes fundamētalr̄ vnita eſt, ita fun
damentalr̄ oībus diſcipulis conceſſa fuit: lꝫ
miniſterialr̄ Petro p̄ conceſſa fuerit: limi-
tate vt dixi i edificationē: nō āt i deſtructio
nē qd̄ p pulchre oñdit. Jo. xxi. c. cū petrū. ter
interrogauit: nūqd ipſꝫ amaret ēt plus aliis,
vn̄ audita fidei ↄfeſſiōe tūc ↄmū ſibi. Rn̄d.
Paſce oues meas. v̄bo. ſ. ⁊ exemplo pabu-
lo vite eterne. Non. n. ſibi dixit. macta. de-
ſtrue. iugula. vel in p̄ditionē illas inducas
ſed paſce: per qd̄ v̄bum ſatis cōſtat qd̄ dcī
fuit. ſ. q. ſ. petrus iuriſdictionē reſtrictam ⁊
limitatā habuit: quoad conſeruationem ⁊
augmentū fidei. Non aūt in eius deſolatio
nem, q̄: vt inqͥt tex. ij. q. vij. in. c. qui nec. qui
delicta ſua debite non agnoſcit: ⁊ ſubditoꝝ
crimina non corrigit. Dicendus eſt canis
impudicus magiſq̄ ep̄s. Et hec qdem ꝓ nūc
quoad poteſtatis tractatus dcā ſufficiāt.

ℂ Quanto tp̄e durare debeat concilium.

Oſteaq̄ igiẗ Deo Aucto-
re cōcilij huius gn̄alis cor-
puſculum (vtcunq͛) abſol
uimus: ⁊ in lucē hāc nr̄am
edidimus. Rogabimus
dn̄m, a quo: vt inqͥt beatus
Jacobus in canonica ſua Oē datū optimū
⁊ oē donū p̄fectum deſcēdit: vt in eo ſpira-
culū vite excitare imittereq͛ digneẗ, et cum
non ſimus ſufficiētes aliqd ex nobis: tanq͛
ex nobis (vt inqͥt apl's) cogitare. Humilr̄ d
precabimur ipſm, q eſt. α. et. ω. vt q fuit p̄n
cipiū huius nr̄e indaginis. Jllā adoptatus
finē p̄ducere velit. xiij. q. ij. iuncta eius gl. ij.
cum nō ſit in hoīe qd ſeniē ſerenti r̄ndeat.
Neq͛ q plātat eſt aliqd neq͛ q rigat: ſed qui
incrementū dat deus: ex̄ de deci. cū non ſit.
ℂ Perſoluamus igiẗ q̄rtam et extremā hu-
ius tractatus p̄tem principalē. Quā iux̄ me
taphoricā intentionē nr̄am diſſolutionem
huius corporis cōciliaris. Nūcupauimus.
Et hr̄ de paucis (q̄ circa hoc vltimū qͥſitus
v̄ſari videnẗ) cōſyderemus: indagātes ipu-
mis. ℂ Quanto tp̄e durare d'eat cōciliū: ſic
vt p̄mittiẗ cōgregatū. Circa qd̄ dici pōt: ꝙ
durare dꝫ q̄diu cāe graues vel alie p̄p q̄s cō
gregatum fuit: ſeu q̄ poſtea emerſiſſent expe
dite terminateq͛ fuerint. Aut: q̄ad p hn̄tes
ad hoc p̄tātē: diſſolutū: ſeu trāſlatus fuerit.
ar. optimo, quoad primū. ff. de re iu. l. iudex.
vbi dicit Vlpianus q̄t iudex poſtq̄ ſemel
dixit ſn̄iam iudex eē deſinit: qd̄ itelligit gl.
i. ibi de diffinitiua: et ar. in. c. in lr̄is. de offi.
dele. et vtrobiq͛ p̄ſcribentes: et in. l. cū q̄re-
bat. ff. de re. iu. per ſn̄iam. n. et expeditiones
cāe dr̄ iudex functus offō ſuo. ℂ Et p̄p̄ea di
cimus q̄t in his q̄ reqrūt actū cōſumatū ex
debito iuſtitie: nihil dr̄ actū: cū aliqd ad agē
dum ſupeſt. C. de his qb. vt indi. l. cū filania-
num. in fi. p̄p̄um aūt principis ⁊ eoꝝ q ſup
premis p̄ſunt iuriſdictionibus eſt nihil eo-
rum q̄ incohauerūt ip̄fectū relinq̄re: vt iqͥt
Jmpator. C. de emēda. Juſtinia. codicis. l. i.
in prin. ℂ Et illud p̄fectū eē dr̄ qd̄ ex oībus
ſuis p̄tibus cōſtat: vt inquit Caius iurecō-
ſultus. ff. de ori. iur. l. i. vn̄ bn̄ dicebat Greg.
in moralibus id qd̄ hr̄ de peni. diſt. iij. c. in
caſſum.

caſſum. ꝙ incaſſus bonū agit ſi an̄ vite terminū deſerat: ⁊ fruſtra velociter currit ille qui deficit priuſq̄ ad metā puenerit ꝓ quibus bn̄ facit qđ dr̄ in ꝓpoſito in.c.certū.xi.q.iij. ꝙ nō minus excōicat: q an̄ finitā cāe ſue examinationē a ſynodo recedere pſumit q̄ ille q ad ſynodū canōice vocatus venire cōtēnit. Aut ille q poſtq̄ illuc venerit ſacerdotalibus reſpuit obedire pceptis: qđ approbat p cōciliū Arela.xviij.di.ſiqs vbi ſic ſcribitr dr̄. Siqs āt ſynodo adeſſe neglexerit: vel cetū fratrū an̄q̄ concilium diſſoluat crediderit eſſe deſerendum. Alienus ſe a fratrū cōione cognoſcat: nec eum recipi liceat niſi in ſeq̄nti ſynodo fuerit abſolutus. Qđ aūt hoc ſit verū. vʒ. ꝙ cōcilium durare debeat donec cāe in eo ꝓpoſite vel ꝓp quas cōgregatus fuit expedite ſint colligit.xvj.di.c.hēc libꝛum. vbi apparet ꝙ ſexta ſynodus bis fuit congregata. Primo ſub Conſtātino cōtra aſſerentes vnicam volūtates fuiſſe in xp̄o: qui monotelite dicti fuere, que ſʒ dictos monotelitas anathematiçando ⁊ fidem orthodoxam explanādo: cāʒ illam expedierit: tn̄ qꝛ multe alie cāe ad cōcilium delate fuerant: pſertim ad reformationem eccleſie ptinentes: que tunc expedite nō fuerūt. Mortuo iā Cōſtātino ſub Iuſtiniano iterū neceſſario cōgregata fuit. Ad q̄ʒ illimet epi p̄lati ⁊ p̄res, qui pme īterfuerāt cōuenere: ⁊ his que in pma ſynodo pdicta facta ⁊ determinata fuerant ſe ſubſcripſere. Ac.ccij.canones ad correctionē ⁊ reformationem eccleſie ꝓmulgarunt. Hinc factū fuit ꝙ ſʒ dicta ſynodus bis cōgregata fuerit: tn̄ rōne pmiſſa vnica eſſe cenſet. Et ſic due ille congregationes ſexta ſynodus appellantur. Ex quo manifeſte dat intelligi: ꝙ ſynodus non niſi cauſis ſynodalibus expeditis diſſolui nō dʒ. Hanc eādē cōclōnē approbauit ⁊ canoniçauit ſacrū Conſtātien. conciliū ꝓut in prima ſeſſiōe geſtorū ipſius colligit: vbi eius decretū ſub his v̄bis hr̄. Item ſtatuit ⁊ decreuit ꝙ hoc ſacrum conciliū non debeat diſſolui, neq̄ diſſoluat vſq̄ ad extirpationē p̄ntis ſciſmatis: ⁊ quuſq̄ eccl̄ia nō ſit reformata ī fide ⁊ ī moribus ī capite ⁊ ī mēbris.

¶ An concilium a loco deſtinato transferri valeat.

NAnquid aūt concilium gn̄ale a loco deſtinato. In quo ſemel cōgregatum legitime fuit ad alius locum trāſferri valeat. Prima facie ꝓ parte negatiua dubium facit tex.l.l. vbi.ff.de iudi. qui dicit ꝙ vbi ſemel ceptus eſt iudicium ibi ⁊ finem accipere dʒ. Qđ ſi in ſingulis ⁊ ſingularibus pſonis hoc locū hʒ: ꝓp incōmoditatem expenſarū: fortius id dicendum vr̄ in cauſis concilij ⁊ vlis eccleſie ad qđ totus mundus concurrit vbi tot p̄lati tot religioſi tot oratores ⁊ alij infiniti hoīes multo grauioribus expenſis ⁊ incommodis vexarentur ſi concilij locus ⁊ iudicium moueretur. ¶ Qđ ēt ꝓcedit in arbitris: qui alibi q̄ in loco vbi factum eſt cōpromiſſus de cā cōpromiſſa cognoſcere nō pn̄t: qꝛ vt ingt iuriconſultus.ff.de arbi.l.ſi cū dies.§.ſi arbiter. Locus cōpromiſſo ineſſe cēſetur. Et ꝓpea ſi alibi aliqđ iuſſerit arbiter. Maxime ſi ſunt in loco ad quem litigatores facile ⁊ honeſte puenire non poſſint ei impune nō paretur. ¶ Idem quoq̄ in delegato dicimus: q extra locum cōmiſſionis ſibi facte. Nulliter iudicat. de reſcriptis ſtatutum lib.vj.cum ſi. ¶ Iudicius aūt dictis caſibus ceptum intelligit Bar. ⁊ alij in.d.l. vbi acceptum ēt per ſolam citationem: pro quo idem Bar. exemplificat in eo qui hʒ in aliquo loco plures iudices: qui pueta iuriſdictione ab vno eorū pōt de hoc excipere coram altero: ſuper eodem negocio procedere volēte. De quo per canoniſtas latius in .c.gratum. ⁊ in.c.relatum.de offi.deleg. vbi concludūt ꝙ iuriſdictio vno mō puenitur quoad iudicem per ſolum decretum citationis. Alio modo per ipſius citationis executionem: quoad partem: qꝛ tunc partis intereſſe pōt cum citata ſemel ad vnum locū vel coram vno iudice poſtea ad alium locū aut coram alio iudice citatur pro eodem negocio. Et ſic fatigatur ⁊ vexatur laboribus ⁊ expenſis diuerſimode. ¶ Sed pmiſſis non obſtantibus quoad ꝓpoſitū nr̄m affirmatiue concludi poteſt: ꝙ concilium ſemp trāſferri pōt: imo dʒ: de loco ad locū: quotieſcūq̄ cā neceſſaria ſubeſt que impedit concilium ibidem legitime aut tute eſſe ⁊ cōmode procedere poſſe qꝛ magis expedit fidei ⁊ vniuerſali eccleſie ꝙ concilium agatur q̄ ꝙ expenſarū aut laborū ſingularium pſonarū habeatur rō. Qđ ēt ꝓcedit in cauſis ſupraſcriptis: ⁊ ita limitantur per glo. ⁊ Bar.in.d.l.vbi acceptum. per tex.in.l.ſed ⁊ ſi reſtituatur.§.ſed ſi dies.ff.eo. vbi ex cā neceſſitatis ⁊ inq̄tum neceſſitas exigit alibi colligitur legatus litigare: vnde p illū tex. dixit Bar.

ꝙ iudicium mutari poteſt tã quoad iudicẽ q̄ʒ quoad locum ſi neceſſitas ſuperueniret: ⁊ quoad locum exemplificat vt vbi cãe cepte eſſent in curia prãtis ſi curia illa eſſet ſublata certe inqt ipſe cãe que ibi pendebãt perfici poterunt corã capitaneo pp neceſſitatem ſupuenientem:ad hoc in ꝓpoſito noſtro eſt bonus tex. in ar. in.c.ſtatuimus. de offi.deleg.lib.vj. vbi dr̃ ꝙ ſi mandat̃ inqſitio vel aliqd aliud expediendum: alicui in certo loco ꝙ talis delegatus locum aliũ idoneum ⁊ ſecuꝝ eligere põt in quo negocium ſibi iniunctum exequat̃ ⁊ ſubdit tex. ꝙ ides faciat ſi rõnabilis cã ſubſit pp quam in loco decreto perfici nequeat cõmode qḋ ſibi mandat̃ ne tali ꝑtextu impediri contingat vel differri mandatum aplicum pro quo inducit̃.xxij.q.ij.faciat. ⁊ ff. de vbo.ſig.l.nepos proculo. Sic igit̃ dicendũ vr̃ in caſu nr̃o ſi deputato iam ↄcilio in vno loco: ⁊ citatis epis ꝑlatis ⁊ alijs ad illum locum:⁊ iã forte congregatis:⁊ concilium agere incipientibus ſuperueniret peſtis valida. Bellum infidelium:vel ẽt fidelius īpreſſio. Ita ꝙ ibi concilium tute qete ⁊ pacifice celebrari non poſſet ſeu etiam ſi cõis ⁊ euidens vtilitas ſuaderet ⁊ cogeret hoc facere:puta ꝙ alique forte nationes ad locum deputatum incõmodiſſime vel non tute conuenire poſſent: vnde ad alium locum eis cõmodiorẽ ⁊ tutiorem in maiori numero ⁊ cũ maiori ſua ⁊ totius concilij cõmoditate cõuenire poſſent:tũc certe ex hmõi cauſis neceſſarijs:cõcilium non ſolum mutari ſed oĩno trãſferri deberet:ne tolleret̃ occaſio illud celebrandi vel vota patrũ libera tollendi:ar.optio. in.c.in noĩe dñi.xxiij.di. ⁊ in.c.ſi quis pecunia.lxix.di. vbi in fili dr̃:ꝙ ſi Cardinales ⁊ alij clerici deum timentes Romanũ põtificem intra vrbem:in qua de iure deputatus erat electionis locus de elec. vbi piculũ. lib.vj.tute libere ⁊ expedite eligere nequiuerint,ꝙ dictam electionem facere debeant ⁊ trãſferre ad locum vbi melius eis cõgruere viſum fuerit ⁊c.pro quo bene facit ꝙ inculpabile eſt iudicandũ qḋ neceſſitas intulit. xv.q.i.ad limina.xxxiiij.q.i.c.cum ꝑbellicã. ¶ Neceſſitas.n.excuſat:⁊ qḋ alias non eẽt licitum facit licitum de con.di.iiij.c.ſanctũ. nec eſt ſubiecta humane ↄſtõni, ⁊ icirco vr̃ ꝙ neceſſitas non hʒ legem de con.di.i.ſicut. Et iſta rõne dicimus ꝙ ls ex ſententia apoſtoli. Epi ꝑlati ⁊ alij religioſi manere debeant in ea vocatione in qua primum vocati ſunt:⁊ ꝙ eis non liceat tranſire ab vna eccleſia vel ab vna religione ad aliam. Tamẽ hoc licite facere pñt. Si hoc neceſſitas vel cõis vtilitas hoc ſuadeat.vij.q.i.mutatiões ⁊.c.ſeq. ¶ Qḋ aũt concilia ex his aut ſimilibus cauſis vtilibus vel neceſſarijs trãſlata fuerint tam priſcis q̄ʒ modernioribus tẽporibus ps ex eoꝝ annalibus, ⁊ vltimo loco in geſtis concilij Baſilieñ. qḋ qdẽ trãſlatum fuit ex ciuitate Papie vbi p concilium Conſtantieñ. deſtinatũ fuerat ad ciuitates Senaꝝ pp peſtem primo Ferrarias gratia cõis vtilitatis ⁊ cõmoditatis nationis grecoꝝ:qui tunc ſe vnierunt ſeu potius vnire finxerunt cũ Ro.eccleſia Duce Joãne Paleologo tunc Impatore:⁊ Joſeph. Patriarcha Conſtãtinopolitano:⁊ deinde ex Ferraria Florentiam tranſlatum extitit cã neceſſaria ſubſiſtente:hoc eſt:ꝑpter ingentem epidimie debacchationem que ciuitatẽ illã ⁊ accolas vexare cepat. De quo.ſ.in ti. enumerationis concilioꝝ in verbo. Florentinũ vltimũ:⁊ atteſtat̃ platina in vita Eugenij. iiij. ⁊ archiepiſcopus Florentinus in.ij.parte ſumme ſue ti.iij.c.xij.§.decimo. ls forte ex alijs illicitis ⁊ maleſanis reſpectibus ⁊ cauſis totiens dicte tranſlationes excogitate fuerint:prout geſta dicti concilij Baſilieñ. atteſtantur ⁊c.

¶ Quis concilium de vno loco ad alium transferre poſſit.

MAius aũt dubium ex ꝑmiſſis inſurgit. Quis concilium iam cõgregatum:ſeu ẽt ſemel in vno loco deſtinatũ mutare:vel ad alium locum transferre poſſit: que quidem heſitatio non vr̃ eſſe parui momẽti:ꝙ ſi ſimplr̃ diceremus ꝙ ad Papã tñmõ ſpectat hmõi tranſlatio,ꝑut qdã dicere voluerunt ꝙ cum paſtor ſit ouiũ xp̄i eas in paſcua educere trãſferre ⁊ reducere põt ꝑ arbitrio.cũ non pp locum gens: ſed locus ꝑpter gentem eligat̃.xij.di.nouit. Cuʒ dñs Petro ſimplr̃ dixerit. Matth.xxi. ⁊ Jo.vltimo caplo. Paſce oues meas:nullum certũ locum ei aſſignando. Sed ſi hoc ſimplr̃ diceremus dari poſſet perplexitas ⁊ confuſio in eccleſia dei:⁊ impediri publicum bonus concilij. Si papa forte ſibi conſcius:volendo illud diſſoluere: transferret ad locum non

tutum

tutum vel incōmodum ad quē prelati non
poſſent accedere: ꝓut accidit tpe Eugenij
quarti. Anno xpi. Mccccxxxj. pontificatus
ſui anno primo. Qui concilium iuſſu Mar
tini quinti: ꝛ demum ſuo in Baſilea cōgre
gatum ſeu congregari ceptum de cōſilio ꝛ
aſſenſu Cardinalium tm̄ diſſoluit: ꝛ Bono-
niam ad annum cum dimidio tranſtulit.
Aliudqꝫ cōciliū poſt illud in ciuitate Aui-
nionem ad annum decimū poſt illud iuxta
concilij Conſtantien̄. decreta indixit ex qua
improuida ꝛ inepta diſſolutione ſcandala
ꝛ inconuenientia: detractiones ꝛ murmu-
rationes plurimas ꝙ hoc faceret animo fu-
giendi cenſuram concilij concitauit: licꝫ ꝑ di
uerſas lr̄as ſuas hāc ꝛ alias calūnias excu-
ſare niſus fuerit: cum concilium principes
ꝛ ꝑlati ei attendere ꝛ parere noluiſſent vn̄
maxima inconſtantia viſus fuit dictum cō-
cilium Baſilien̄. poſt diſſolutionem confir
mando ꝛ demum eam reuocando. Sed qc
quid ſit dn̄s Jo. de tur. Crema. in ſum. ſua.
de eccl'ia. lib. iij. c. lxvj. ſimplr ꝛ cum magna
irriſione. Tenentius ꝯrium: tenuit ꝙ ad ſo-
lum papam: ꝛ non ad alium quēpiam hoc
ſpectet. Aſſerens ꝙ manifeſta rōne hoc pꝫ:
ꝛ ꝙ vacuus ſenſu oīno iudicandus eſt qui
aliter dicit: qꝛ ingt ipſe ad Ro. pontificē ſpe
ctat vniuerſalia concilia congregare, aucto-
rare: interꝑtari. Contra illa diſpēſare, ꝛ ma
le celebrata caſſare. Ergo cā legitima ſubſi-
ſtente fortius poterit auctoritate ſua illa de
loco ad locum transferre. Qd̄ ſm eum pro
bat̄ dicto exemplo paſtoꝝ habentium gre-
gem ſuum in paſcuis in vno loco qui illus
ad alia loca deducere ꝛ trāſferre libere poſ.
ſunt. Sic ergo ꝛ Ro. pontifex. qui paſtor eſt
vlis eccleſie ꝛ cunctaꝝ ouium chriſti Juxta
illud. Jo. xxj. Paſce oues meas hanc eandē
poteſtatem transferendi oues predictas ha
bebit: vnde beatus Greg. xij. di. in. c. nouit.
inquit. Nō pro locis res: ſed pro rebus loca
amanda ſunt, ꝛ. ij. Machabe. v. dr̄. ꝙ non ꝑ
pter locum gentem: ſed ꝓpter gentem locū
dominus elegit: nec ob. ſm eum decretum
concilij Conſtantien̄. qd̄ incipit frequens.
In quo vr̄ dari lex ſcripta ꝯ Papam ꝙ. ſ.
hoc facere non poſſit: nec concilium trāſfer
re: ſine conſenſu concilij: qꝛ rn̄d. ipſe ꝙ licet
hoc decretum confirmatum fuiſſe dicatur
per Martinum: tamen Papa non ſubiicit̄
legibus vel decretis concilioꝝ: vt habet̄ in
.c. ſignificaſti. de elec. ꝛ in. l. princeps ff. de le.

gi. nec Papa poteſt legem imponere, aut ꝑ-
iudicare ſuis ſucceſſoribus. Quia par im-
parem non hꝫ imperium. c. innotuit. §. ꝯſuis. de
elec. cum ſi. ꝛc. Sed ꝯ hec dicta gnal'r ēt lo-
quendo facere vident̄ iura illa que inducta
fuerunt in ꝑcedēti articulo a ſili: l. c. in noīe
dn̄i. xxiij. di. l. c. ſiqs pecunia. lxxix. di. iūcto.
c. vbi ꝑiculū. de ele. ꝛ. c. ſtatuimus. de offi. de
leg. in. vj. in qbus habetur ꝙ Cardinales
vel inquiſitores aut iudices impediti ex ali
qua cauſa electionem Pape facere: ſeipſos
transferre poſſunt ad alium locū, ꝛ vbi eis
magis videbitur ꝛ placuerit dictas electio-
nem ſeu inqſitionem ꝛ negocij de manda-
ti expeditionem facere poſſunt: vnde idem
videret̄ dicendum in concilio. Si aliquo ī-
pedimento legitimo impediret̄ vel vbi for-
te a Papa diſſentiret: qꝛ forte papa: vt ſ. di-
xi aīo conciliū diſſoluendi vellet illud trāſ-
ferre ad locum non cōmodum vel non tu-
tum ꝛ vbi vota eſſe nō poſſent libera. Sed
quicqd alij ſcripſerint: pro concluſione hu-
ius queſiti, diſtingui forte poſſet ſic: ꝙ aut
pontifex Ro. eligere vult a principio locum
futuri concilij: cōgregato exiſtente concilio:
ꝛ hoc facere dꝫ anteqꝫ concilium diſſoluat̄:
ipſo concilio conſentiente ꝛ dicti loci depu
tationem approbante: ꝛ ita loqtur ꝛ intel-
ligitur decretum concilij Cōſtantien̄. quod
incipit frequens: qd̄ facto ꝛ re ipſa compro-
bauit Martinus Papa. v. in eodem conci
lio exiſtens: qui pro futuro concilio ciuitatē
Papienſes deputauit de conſenſu ꝛ appro-
batione eiuſdem concilij Conſtantien̄. ꝓut
pꝫ ex apoſtolicis lr̄is eiuſdē Martini publi
catis in. xliiij. ſeſſione. xiij. kal. Maij. Pon-
tificatus ſui anno ꝑmo. ¶ Aut Papa mu
tare vult locum futuri concilij. Jam in con
cilio precedente deſtinatum anteqꝫ dictum
futuꝝ concilium conuocetur: ꝛ anteqꝫ pres
conuenire inceperint ꝛ tūc ex cā legitima:
ꝛ euidenti neceſſitate vel publica vtilitate
ſubſiſtente hoc facere poteſt de conſilio do-
minoꝝ Cardinalium vel duaꝝ partium eo-
rundem: ſeſe huic tranſlationi ſubſcribenti.
um. Dūmodo locus qui ab eo, priori ſurro-
gatur: ſit alteri vicinus cōmodus: ꝛ ſub illa
met natione ſub qua erat primus, niſi forte
illud idem impedimentum ꝑꝑ qd̄ primus
locus mutatus eſt, eſſet in vniuerſa illa na-
tione quo caſu ad alium eidem priori loco
ꝛ nationi viciniorem. Seruato modo ꝑdi-
cto transferri poſſet. Quo caſu quotiēſcūqꝫ

ꝛ

mutari contingit: vel locum vel futuri con
cilij terminũ: papa vȝ ſaltem p annũ añ ter
minum īcohãdi ↄcilij epis ꝓlatis ꝛ alijs ad
cõcilium vocãdis hoc ītie ꝛ ſoléniter ītima
re ꝛ vbiq publicare ad hoc vt oẽs ꝛ ſingu-
li ad quos ſpectat certi ſint: ꝛ ne laboribus
ꝛ expẽſis īdebite fatigati vagare cogant̃. Et
ita hoc qȝ 2° caſu loqtur ꝛ ſane ītelłr decre-
tum illud freq̃ns cõcilij Cõſtãtieñ. qđ q̃des
iudicio meo maximã eq̃tatẽ ꝛ iuſtitiã in ſe
hȝ. Pro quo facit tex. in ſi. in. d. c. vbi ꝑiculũ
§. porro. de ele. in. vj. ❡ Aut Ro. põtifex iã
cõgregauit ſeu cõgregari iuſſit, cõciliũ gñā-
le, ꝛ ipſe vel eius legatus eidẽ cõcilio ꝑſidet:
illudq ꝓſeq̃tur: ꝛ tũc cã neceſſaria aut vti-
li ſupueniẽte vel īpellente: ipſe idem Põti-
fex poterit vna cũ ſacri cõcilij approbatiõe
conſenſu ꝛ ↄſilio dcm cõcilium de loco incõ-
modo ꝛ inhabili ad locum cõmodum ꝛ ha
bilem transferre: ꝛ ita declarauit idem con
cilium Conſtantienſe: in tertia ſeſſione: hu
iuſmodi ſub tenore: vȝ. Item ꝙ ipſum ſacꝝ
concilium: non transferrat̃ ad alium locus.
Niſi ex cã rationabili: ꝛ de conſilio huius
concilij deliberanda ꝛ concludenda ꝛc.
❡ Aut concilium congregatum eſt vel cõ-
gregandum venit: ſine Pape: aut legati ipſi
us vocatione. In caſibus illis in q̇bus il-
lud ↄgregari poſſe diximus ſ. in tractatu cõ
gregationis concilij. Puta ſede aplica va-
cante. Papa heretico aut ſciſmatico exiſten
te: ſeu recuſante concilium congregare ꝛc.
Et tunc quẽadmodũ collegium Cardina-
lium Patriarche Archiepiſcopi ꝛ Prelati
alij eo quo ſupra diximus modo conciliũ
congregare poterunt. Ita ꝛ illud ad alium
locum transferre ꝛ ex cã neceſſaria aut vti-
li pariter mutare publicare ꝛ intimare po-
terunt. Ea potiſſimum rõne: q2 cui concedi
tur poteſtas atq facultas ſiue a iure ſiue ab
hoīe aliquid expediendi. Illa oĩa cõmiſſio-
ni ſue ineſſe ꝛ conceſſa fuiſſe cenſent̃ ſine q̇-
bus dicta cõmiſſio etiam cõmode expediri
non poſſet. de offi. deleg. c. i. c. ꝑterea. c. ſigni-
ficaſti. c. prudentiam. in ſi. ꝛ c. ſuſpitionis. i.
Rñ. cum ſi. Et q2 cui conceditur̃ conſequens
preambulum ꝛ antecedens conceſſum eẽ in
telligitur. ff. de procura. l. ad rem mobilem.
Sed collegio dominoꝝ Cardinalium Im
peratori Patriarchis Metropolitãis ꝛ ali
is prelatis certis caſibus de q̇bus ſupra ꝑ-
mittitur conciliũ conuocare: agereq: ꝛ vni-
uerſalem eccleſiam etiam ſine Papa repre-
ſentare vt ſupra diximus. Ergo ꝛ illud cau
ſa neceſſaria vel vtili ſubſiſtente eis illud
transferre ꝛ locũ mutare licebit ſi in vnũ
ꝓlati ipſi conſentiant. ❡ Aut concilium ſi-
ne Papa vel eius Legato ex aliqua cã vt ſ.
ſam conuenit: ꝛ in loco in precedenti conci
lio deſtinato congregatum q̃uocunque aut
qualitercunq fuit: ꝛ tunc occurrente neceſſita
te aliqua aut euidenti vtilitate ꝓpter quas
conciliũ non bene celebrari poſſet ibi: trãſ-
ferri poterit decreto ꝛ conſenſu cõcilij ipſi-
us ꝛ non alterius ſicut etiaȝ dicto caſu oĩa
alia quantũcunq ardua negocia expedire
poterit: ꝓut clare ꝛ indubitate oſtẽſuȝ fuit
ſupra ꝛ cõprobatur per illa que deduximus
cum de concilij poteſtate loqueremur ꝛ ꝓ-
batur a ſimili per tex. in. c. in nomine domi
ni. xxiij. di. iuncto. c. ſiquis pecunia. lxxix. di.
ꝛ. c. vbi periculum. de elec. lib. vj. ꝛ per de-
cretum illud concilij Conſtantieñ. in tertia
ſeſſione ꝓmulgatum de quo ſupra. ❡ Nec
contra illud decretum obſtaret ſi diceretur
ꝙ non ſit decretum generale. Sed ꝙ loqua
tur de illo concilio Conſtantieñ. tantũ. ꝓ
ut per. d. Jo. de turre Cremata impugnan-
do decretum ipſum dicebat̃ ꝛ cui ſ. Rñ. fu-
it ꝛ nunc reſpondetur ꝙ de ſimilibus ides
dȝ eſſe iudicium de conſti. tranſlato. cum ſi.
Mõ q̃dẽ cõprobatur q2 illud decretũ gñalr
confirmatum: ꝛ declaratum fuit per conci
lium Baſilienſe declarando illud locum ha-
bere in omni concilio congregato ꝛ ꝙ per
Ro. pontificem diſſolui vel transferri non
poſſit concilium ſine ipſius concilij expreſ-
ſo conſenſu, vt pȝ in geſtis dicti concilij ſeſ-
ſione. xj. ꝛ alibi. Non obſtat determinatio.
d. Jo. de turre Cremata q2 loquitur tantũ
in caſu ſuo. vȝ. quando Papa eſſet catholi-
cus vnicus et concilio per ſe vel per legatũ
ſuum preſideret. Et inq̃tum dicit ꝙ illo ca
ſu Papa ſolus ſua propria auctoritate po-
teſt concilium transferre. Fateor hoc verũ
eſſe ſi concilium non contradicit prout nõ
eſt veriſimile ipſum debere ↄ̃dicere neceſſa
ria aut vtili cã occurrente: ꝓut ipſe etiã ſup
ponit: ꝓut cõtigit tempore eiuſdem Mar-
tini quinti: q2 in dicto et congregato conci-
lio in ciuitate Papie iuxta decretum conci
lij Conſtantieñ. ſupueniente epidimia ꝛ in
genti peſte concilium cõcorditer tranſlatus
fuit ad vrbem Senenſem. ❡ Sed ſi inter
Papam et concilium de hoc eſſet alterca-
tio, q2 forte Papa diceret legitimam neceſ-
ſariam

ſariam vel vtilem cauſam ſubeſſe propter
quã concilium transferre vellet: ꝛ concilius
econtra hoc negaret ꝛ contrarium aſſere-
ret nec huic tranſlationi conſentire vellet,
tunc ſaluo meliori iudicio, non crederẽ ſim
plici ſententie pape ſtandum fore: ſed potí-
us ſententiam concilij vel maioris ꝛ ſanio
ris partis ipſius preualere, ſicut in aliis caſi-
bus ꝛ ſententijs ad concilium ſpectãtibus
ſupra diximus in ti. que ſententia Pape an
concilij preualere ꝛ magis attendi debeat ꝛc.
Quod fortius procedere crederem ſi cõcilius
melioribus rationibus ꝛ auctoritatibus in
niteretur: oſtendendo forte Papam hoc frau-
dulenter ꝛ doloſe tentare ad diſſolutiones
deſtructionem et ruinam concilij: vt eius
cenſuram ꝛ correctionem effugeret: ꝛ oſten
deret locum ad quem Papa illud transfer
re vellet non eſſe tutum: habilem ꝛ victua-
lijs abũdantem: ſed prorſus incommodum
inutilem ꝛ incapaces ꝛc. Qui dolus ꝛ que
fraus Pape probari poſſet ex primis medi
is ꝛ finalibus progreſſibus ſuis: iuxta ea que
no. per doc. in l. multum. C. ſiquis alteri. vel
ſibi. Nam que conſiſtunt in animo ꝛ inten
tione alterius: ꝛ que aliter probari nõ poſ-
ſunt: preſumptionibus ꝛ indicijs probantur.
l. dolum. ꝛ ibi per doc. C. de dolo. extra de
vſu. c. ad noſtram. ꝛ. c. cas in dioceſi. Si igitur
Papa ſe contra concilij conuocationes vel
celebrationẽ aduerſarium conſtituiſſet. Pu
ta reſiſtendo ꝛ aſſerendo ꝙ non erat opus
concilio: vel mandando epiſcopis ꝛ prela-
tis ꝙ ad concilium conuenire non debe-
rent: aut aliter procurando tacite vel expreſ
ſe ꝙ concilium impediretur. ꝛ turbaretur.
Ex his precedentibus ꝛ ſubſequẽtibus pre
ſumptionibus ꝛ indicijs dolus ipſius ſatis
clare colligi poſſet circa tranſlationem: quia
ex prefationibus animus cuiuſqꝫ faciliter
cognoſcitur ff. de heredi. inſti. l. ſi. ff. de do. ex
cep. l. apud celſum. in prin. ¶ Secus tamen
exiſtimarem ſi Papa ſimpliciter paterne ꝛ
charitatiue pro bono concilii ꝛ vniuerſali
cõmodo ad concilij ipſius vtilitatẽ et cõſer
uationem illud transferre vellet: et melio-
ribus rationibus contra totius concilij vo-
luntatem inſtaret: ſecumqꝫ Romanam ec-
cleſiam in ſententia ſua haberet: vna cum
aliquibus ex patribus concilio incorpora-
tis: qui ſpiritui magiſqꝫ carni inſeruirent.
Non obſtat etiam impugnatio. d. de turre
Cremata contra decretum illud concilij
Conſtantien. quod incipit frequens. Quia
ipſe dominus impugnans: cum debita ſi p
portatione non bene conſiderauit illud de-
cretum: non enim loquitur in illo caſu quod
ipſe ſupponit ſed loquitur in primo caſu di
ſtinctionis noſtre de quo ſ. vs. cum Ponti-
fex Ro. ante concilij congregationem locũ
in concilio precedenti deſtinatum mutare
vult. Ergo ipſe aerem quaſi fruſtra verbe-
rans impugnare laborat quod cõtra ſe nõ pu
gnat neqꝫ reſiſtit. Non enim infertur ex di
uerſis, nec eſt legalis: aut bõa reſtrictio vel
impugnatio dicẽdo licet Martinus decre-
tum illud frequens approbauerit tamen
particulam iſtam de tranſlatione concilij
non approbauit: quia hoc nõ dicit ipſa appro-
batio Martini Pape immo decretum il-
lud et omnia ac ſingula determinata con-
cluſa et decreta per ipſum concilium conci
lij aliter tenere et inuiolabiliter ſeruari vo
luit approbauit et indiſtincte ratificauit: vt
patet in eiuſdem concilij geſtis ſeſſiõe. xlv.
et in ſpẽ decretũ illud frequens approbãdo
in ſeſſiõe. xliiij. circa deputationẽ loci futuri
concilij. In ipſius lrís apoſtolicis in principio ingt
formaliter volentes decreto huius genera-
lis concilij ſatiſfacere inter alia diſponenti
ꝙ omnimodo generalia concilia celebrentur
in loco quem ſummus pontifex per menſes
ante finem huius concilij approbante et cõ
ſentiente concilio deputare et aſſignare te-
neatur ꝛc. Ergo cum ipſa lex approbatio-
nis non diſtinguat nec reſtringat illud de-
cretum aliter nec nos illud quidem diſtin
guere aut reſtringere debemus. Sed illi ſim
pliciter inherere. ff. de publi. in rem actio. l.
de pcio. vbi eſt bona glo. que alle. concor.

¶ Quando concilium diſſolui poſſit ꝛ debeat.

Ex his conſequenter inferri
poteſt ad reliquas que ſequũ
tur heſitatiunculas vt tan-
dem cõcilij huius corpuſcu
lo extremam manum im-
ponamus. Et primo quidẽ
querendum videtur: quando et quibus ex
cauſis generale concilium ſemel rite et legi
time congregatum diſſolui poſſit et debe-
at. Circa quod conſiderandus eſſe videtur
duplex concilij ipſius ſtatus. Aut enim cõ
cilium concorditer ordinarie et bono zelo
congregatum fuit et diſſoluẽdum eſt: et tũc

ex vnica cauſa:eaq; quandocunq; ſubſiſtente diſſolui poteſt ⁊ debet: vz. vbi iam expedite ac executioni debite mandate fuerint cauſe omnes ille propter quas conciliū pͥncipaliter congregatum fuerat: vel etiã que eo durante incidiſſent: eis conſimiles eiuſdem ponderis ⁊ importantie. Nam eo caſu:per talem expeditionem concilium dicitur functum fuiſſe officio ſuo: ⁊ propterea vlterius durare non debet.ar. in.l.iudex.⁊ in.l.cum querebatur.ff.de re. iudi.⁊ in.c.in litteris.de offi.delega.⁊ latius diximus ſupra in ti. Quanto tempore durare debeat concilium. Aut ſcḋo concilium ex aliqua ſuperuenienti neceſſitate: vel maiori vtilitate (ſi tamē maior vtilior,aut magis neceſſaria cauſa in eccleſia dei excogitari poteſt ꝙ concilia legitime agere) diſſoluere oportet: etiam antequã cauſe propter quas congregatum fuit expedite ſint:puta ſi infidelium ⁊ Barbarorꝫ vel aliorꝫ potentiſſimus exercitus ⁊ incurſus contra concilium inſurrexiſſet vt illud deſtrueret ⁊ perſequeretur:⁊ tunc bene diſcuſſis conſideratis ⁊ ventilatis cauſis:propter quas diſſoluen̄.eſſe pretēditur:qn̄cunq; magis cōmode:ſeruata debita venuſtate grauitate. Ac tp̄is opportunitate diſſolui poterit. ar.tex.⁊ eorum que leg.⁊ no.in.d.c.vbi periculum.de elec. lib. vj. Non tamē etiam tunc ita ruditer ⁊ ſimpliciter diſſolui debet: ſed habitis patrum votis:⁊ matura:deſuper habita deliberatione. Aliud concilium in aliud tempus in eodes vel alio loco differri ⁊ indici debet.ar. xvj.di.in.c.habeo librum. ¶ Ubi habetur ꝙ ſexta ſynodus bis congregata fuit qꝛ prima ſexta diſſoluta fuerat cauſis non expeditis et canonibus vel decretis ab ea non editis,que poſtea in ſecunda ſexta edita fuere. ¶ Cauſe autem propter quas dicto caſu concilium diſſolui poteſt debent eſſe vrgentes euidentes et neceſſarie,qꝛ aliter concilium generale tanto labore et tot diſpendijs rite congregatum pro quacunq; minima cauſa pro arbitrio Pape vel aliquorum diſſolui non deberet. Cauſa autem ſufficiēs videretur:vbi tam grande et euidens periculum ſubeſſet ſi continuaretur:vel vbi ceptū fuit:vel alibi:ꝙ de ſalute patrum in eo conſcriptorum veriſimiliter dubitaretur, prout eſſet ſi potentiſſimus Rex Princeps aliꝰ:concilium fieri nollet. Sed illud vbique locorum cum ingenti exercitu perſequeretur nec cenſuris aut armis comprimi poſſet: prout ſupra diximus: vel vbi ſeuiſſima peſtis in concilium et populos circunſtantes vehementer ſeuiret ita ꝙ nullibi daretur receptus propter periculum contagionis:tunc enim ex huiuſmodi vrgentiſſimis euidentibus et neceſſarijs cauſis non ſolus diſſolui poſſet concilium:ſed ab ipſius celebratione durante tali impedimento ceſſari oino deberet.ar.optimo.xv.di.canōes. vbi Iſidorus li.vj.ethimologiarum ſuarum atteſtatur ꝙ concilia ante Conſtantinum generaliter celebrata non fuere qꝛ perſecutione feruente docendaꝝ plebium: et in vnus conueniendi minime dabatur facultas ⁊c. ¶ Plura alia exempla adducit.d. de turre Cremata in ſum.ſua predicta.c.lxvij. vt puta. Si ſynodus deuoluta eſſet ad tantam impietatem,ꝙ maiorum et fere omnia priuata ſtudia tenderent in euerſionem fidei pacis ac vnitatis eccleſie : ita ꝙ potius de malo et peſſimo exitu ꝙ de bono aliquo remedio dubitari poſſet. Prout ſcribit Leo Papa de ſecunda ſynodo Epheſina et de Ariminen̄.concilio: Gelaſius Papa.xv.diſtin.in.c.ſancta Ro.eccleſia.§.que vero opuſcula vel qui libri inter apochriphos ⁊c. Itē cum multitudo impiorum pauciores in veritate ambulantes ſuperaret: atq; confunderet:ita ꝙ multitudine ſeditioſa preualente:et meliorum ſpreto cōſilio hierarchicus ordo confunderetur:item cum ſynodus ad paucos forte redacta in tyrannidem eēt cōuerſa contemplatione aliquorum principus temporalium:ita ꝙ nec ius nec phas in tali concilio locum habere poſſet. Vel etiam vbi princeps vel dominus ciuitatis vbi cōcilium agitur vim patribus inferret: et vota libera non eſſent:et ille princeps vt dixi comprimi non poſſet. Tunc enim hijs et ſimilibus caſibus accidentibus (quos deus auertat:) cōcilium cauſis ſuis nondum expeditis transferri differri vel ſi aliter fieri non poſſet in totum diſſolui poterit per eos ad quos ſpectabit vt de ſe patet:et colligi ac concludi poteſt ex iuribus ſuprascriptis in.d.c.ſiquis pecunia.lxxix.di. iuncto.c.in nomine domini.xxiij.di.et.c.vbi periculum.de elec.in.vj. Nam malitijs hominum non eſt indulgendum ſed potius cedeñ.ff.de rei vendi.l.in fundo.no.per glo.et ſcribentes.in.l.ſi cui.ff.de ſeruitu. Quinimmo eis quacunq; via fieri poteſt:eſt obuiãdum.

dum.ff.de tranſac.l.cum hi.§.ſi cum lis.ff.de
carbo.edic.l.i.§.ſed ⁊ ſiquis.C.de idic.vidui-
ta.tol.l.ij.

¶ Quis habet poteſtatem generale concilium diſſolue͂.

Sequitur vt videamus magis
ſpecifice:q͛ etiam ſupra tetigi
mus.videlꝫ.Quis habeat po
teſtatem generale concilium
diſſoluendi. Et prima quidē
facie occurret vulgata illa chri
ſti auctoritas.Matth.xvi. Quodcunqꝫ ſol-
ueris ſuper terram: erit ſolutum ⁊ in celo.
Et trita iuris regula: ꝙ eius eſt tollere:cu-
ius eſt cōdere.xij.q.v.c.certe ⁊ extra de ele.
innotuit.nā omnis res per quaſcunqꝫ cau-
ſas naſcitur per eas ⁊ ſoluitur.ff.de pac.l.
ab emptore.extra de reg.iur.c.i.Sed cōmu-
niter dicit̄ ꝙ ad Ro. pontificem regulari-
ter ſpectat concilia generalia cōgregare:au-
ctorare ⁊ ſtabilire cum ſine auctoritate Ro
ma.eccleſie fieri non poſſint: vt inquit Iu-
lius Papa.xvij.di.in.c.regula. Ibi nec con
cilium vllum ratus eſt aut erit vnq͂ȝ quod
eius non fuerit auctoritate fulcitum:⁊ Gre
go.ea.di.in.c.nec licuit.dicit ꝙ quotiēs ali
qua de vniuerſali ſynodo aliquibus naſcit̄
dubitatio,ꝙ ad recipiendam de eo q͛ non
intelligunt rationem ad ſedem apoſtolicā
conuenire debeant. Item Papa non ſolū
concilia generalia ꝯgregat atqꝫ confirmat:
ſi rite ⁊ legitime agant̄.Sed illa etiam que
perperam ⁊ minus canonice celebrata fue-
rint:irritat,caſſat:⁊ reuocat: ⁊ quos ſyno-
dus inique damnat:etiam ſine aliqua ſyno
do vel ipſius conſenſu abſoluit ⁊ libera:vt
dicit tex.ix.q.iij.cuncta per mundum.Pro
quo inducit quod dixit Iſaias.lviij.caplo.
ibi diſſolue colligationes impietatis ⁊c.⁊
pro ꝓmiſſis belliſſime facit tex.xvij.di.in.c.
multis.vbi habet̄:ꝙ concilia celebrari non
debent abſqꝫ ſententia hoc eſt abſqꝫ volun
tate Ro.pontificis.Sententia enim pleru͂-
que pro voluntate accipitur.ff.de teſta.l.pri-
ma.vnde in propoſito premiſſoꝝ dicit text.
xvij.di.c.concilia.ꝙ plura concilia validita
tem perdiderunt:qꝛ preſentiam Pape non
habuerunt per que omnia concludi videt̄
id quod ſupra premiſimus,ꝙ ſcilicet ad ſo-
lum Papam ſpectet:generale concilium diſ-
ſoluere. ¶ Sed contra premiſſa:⁊ alia infi-
nita argumenta que pro ſingulari plenitu-
dine poteſtatis ſummi Pontificis ⁊ Ro.
eccleſie induci poſſent: ⁊ facere videntur:ea
que diximus ſupra in ti. quis poſſit trans-
ferre concilium ⁊ contra premiſſa facere vi
detur viua ratio:qꝛ concilia principalr̄ con
gregantur ⁊ inſtituuntur:ad propulſandas
hereſes ad fidem chriſti ſtabiliēdam ⁊ pro-
pagandam. Ad eccleſiam tam in capite q͂ȝ
in membris reformandam:prout colligitur
ex quatuor principalibus ⁊ alijs omnibus
concilijs que ſupra in principio enumerauí
mus:⁊ que hactenus celebrata fuere ceſſa-
tio vero ⁊ diſſolutio conciliorum chriſtia-
nitatem in diuerſas hereſes ſciſmata ⁊ er-
rores intollerabiles ſcindi facit: prout pri-
ſca nos tempora docuere ⁊ atteſtatur Iſi-
dorus.xv.di.in.c.canones.Frequens autē
illorum celebratio culturam vinee domi-
ni ſabaoth ⁊ contrarios ſuperioribus effe-
ctus producit: prout patet in.d.c.canones.
⁊ in decreto concilij Conſtantienſis quod
incipit frequens. Ergo dicendum eſt cum
Grego.ea.xv.di.in.c.ſicut in fi.ꝙ ad conci-
lium potius ſpectet in hoc cognoſcere deci-
dere ⁊ concilium diſſoluere q͂ȝ ad Papam
qꝛ vt inquit idem Grego.ibi. quiſquis de-
ſtruere vult que vniuerſali ſunt conſtituta
conſenſu:⁊ qſquis abſoluere preſumit quos
concilia ligauere:aut religare quos abſolue
rint ſe ⁊ non illa deſtruere conuincit̄,vnde
ſi papa impedire vellet concilium quomi-
nus procedere poſſet ⁊ illud vellet diſſolue
re.Ne fidē ſtabilire:hereſes ⁊ ſciſmata tol-
lere eccleſiam collapſam reformare poſſet.
Ac prohibere ꝙ que diffinierunt chriſtus
eius apoſtoli:⁊ eos ſequentes ſancti patres
⁊ ꝙ ipſi patres conciliares ea non obſerua
rent obſeruariqꝫ facerent.Profecto.Ibi nō
nouam legem aut diſſolutionis ſententiā
Papa dare:ſed potius errare conuinceret̄
vt inquit ad litteram tex. Urbani Pape.
xxv.q.i.in.c.ſunt quidā. Ipſe enim Papa
concilia generalia congregare: auctorare cō
fouere:ac manutenere debet non autem il-
la deſtruere ⁊ diſſoluere anteq͂ȝ cauſe pen-
dentes expediantur,facit tex. Gellaſij Pa-
pe.xxv.q.i.in.c.confidimus. vbi formaliter
inquit confidimus ꝙ nullus iam chriſtia-
nus veraciter ignoret,vniuſcuiuſqꝫ ſynodi
conſtitutum. quod vniuerſalis eccleſie ap-
probauit aſſenſus Nullam magis exequi ſe
dem pre ceteris oportere q͂ȝ primam, que ⁊

vnamquãq; ſynodum ſua auctoritate fir-
mauit ⁊ continua moderatione cuſtodit
ꝛc. Per quem tex. ponderato verbo opor-
tere: quod neceſſitatem importat: in auctẽ.
de iudicibus §. oportet. C. vnde vi. l. ſi quan-
do. cum ſi. ſatis clare conſtare videtur Pa-
pam non poſſe cõcilium diſſoluere anteq̃
cauſe conciliares ſint expedite: q2 iſtud eſſet
indirecte prohibere damnationem hereti-
corum, ac hereſum ſciſmatus delictorumq;
correctionem ⁊ eccleſie vniuerſalis reforma-
tionem tollere: ⁊ ſic ſtatum vniuerſalem ec-
cleſie perturbare ſcandaliçare ⁊ decolorare.
Quod quidem Pape directe facere non li
(vt crebro ſupradiximus) ergo nec indire-
cte. c. cum quid vna via. de regu. iur. in. vj.
Ergo Papa in tali diſſolutione neceſſario
habebit concilij ſententiam requirere quia
in his que ſpectant ad fidem ⁊ ad vniuerſa-
lem ſtatum eccleſie maior eſt concilij ſenten-
tia ⁊ auctoritas, maxime autem ſi contra
ipſum Papam agatur vel ſuſpitio ſit q2 do-
loſe agat: prout ſupra oſtenſum fuit: ⁊ habe-
tur in. d. c. ſunt quidam. xxv. q. i. ⁊ per glo. ⁊
ſcribentes in. c. per principalem. ix. q. iij. ⁊ in
. c. nulli. extra de ſenten. excom. ⁊ late dixi-
mus ſupra. in ti. que maior ſit ſententia pa-
pe an concilij. Quibus forte iuribus ⁊ ra-
tiõibus mota ſynodus Baſilien. in. xj. eius
ſeſſione ſtatuit ⁊ decreuit q2 concilium ge-
nerale actualiter cõgregatum diſſolui: aut
de loco ad locum mutari ſine ipſius conci-
lij expreſſo conſenſu per Romanum ponti-
ficem nullatenus poſſit irritum, declarãdo
quicquid in contrarium fieret. Per que in-
fertur q2 iſta poteſtas diſſoluendi conciliũ
magis ſpectet ad concilium q̃ ad Papam
volentem illud diſſoluere ſine legitima cau-
ſa alijs hoc eſt concilio nota: ⁊ anteq̃ cauſe
conciliares expedite terminateque forent.
¶ Iſtam queſtionem in ſpecie tetigit etiã
d. de turre Cremata in dicta ſua ſum. lib.
iij. c. lxvij. vbi per aliqua ipſius argumenta
tenet: q2 Roma. Pontifex cauſa legitima ſi-
ne rationabili ſubſiſtente: ſola ſua auctorita-
te poſſit vniuerſale concilium etiam inuitũ
diſſoluere. Idẽ firmat. d. Petrus de mon-
te Epiſcopus noſter Brixianus in opuſcu-
lo de poteſtate Pape ⁊ concilij quarta con-
cluſione per eadem quaſi motiua, ⁊ maxi-
me q2 concilium generale ſecundum eu robur
⁊ auctoritatem ſummit a Papa. xvij.
di. per to. ⁊ extra de elec. c. ſignificaſti. Ergo

inquit eius eſt ſoluere: cuius eſt condere. C.
de leg. l. i. extra de iudi. c. cum veniſſent, itẽ
q2 Papa diſpenſando tollit etiam ius diui-
num contra euangelium: contra apoſtolus:
contra concilia generalia, ⁊ contra vniuer-
ſalem ſtatum eccleſie: ⁊ pro iſtius ſue cõclu-
ſionis corroboratione diſcurrit per multos
caſus: in quibus habetur q2 papa diſpenſat
contra concilia: ſed iudicio meo parum fa-
ciũt ad propoſitum. Quia nemo negat po-
teſtatem Pape: dũmodo iuſtitiam contem-
perare velit: vt dicit tex. in. c. nemo. ix. q. iij.
dũmodo non precipiat illicita ⁊ talia que
habeant eccleſiam ſcandaliçare: q2 tunc ei
non eſſet obediendum: ſed impune ⁊ licite
ei poſſit reſiſti. Iuxta doctrinam. Inno. in
. c. quanto. de conſue. ⁊ in. c. inquiſitioni. de
accuſa. ¶ Concludit tamen idẽ dominus
Petrus q2 Papa poteſt etiam in totum tol-
lere ſtatuta conciliorum generalium: etiam
in corpore iuris clauſa vt patet. lxxvij. di. c.
ſubdiaconus. c. placuit. c. epiſcopus benedi-
ctionem. ⁊. c. in veteri. que omnia ſunt ſta-
tuta conciliorum generalium: vt patet ex eo-
rum ſuprascriptione. Que omnia Papa de
medio ſuſtulit: vt patet in cle. generalem. de
eta. ⁊ quali. no. in gl. ibi. nec mirum. Quia
reprehenſibile non debet reputari ſi ſecun-
dum varietatem temporum humana ſtatu-
ta variantur. de conſan. ⁊ affi. non debet. ⁊
tandem quoad principalem queſtiones no-
ſtram dicit etiam glo. multum ſingulariter
notanda quam valde exclamat in. c. vbi pe-
riculum. in ver. concilio. de elec. li. vj. ⁊ ex his
infert, q2 ſi cauſa legitima diſſolutionis ſub-
ſit: q2 preceptum Pape circa hoc videtur ſa-
tis equum, ⁊ q2 ab omnibus ei eſt obedien-
dum ſecundum ſupradicta: ⁊ maxime per
tex. quem dicit iudicio ſuo in hoc eſſe mul-
tum ſingularem. in. c. in memoriam. xix. di.
quod in tantum dicit verum: vt ipſe putet
non obedientes tali precepto Pape peccare
mortaliter: quia qui non obedierit principi
morte moriatur de maio. ⁊ obedi. c. ij. xj. q.
iij. c. qui reſiſtit. Et rñd. ad vnum motiuum
q2 ſit in contrarium q2. ſ. ſi Papa concilium
generale diſſolueret: q2 vniuerſalis ſtatus
eccleſie euertaretur: perturbaretur: ⁊ diſcolo-
raretur: q2 dicit ipſe hoc verum eſſet vbi Pa-
pa in perpetuum prohiberet celebrari con-
cilia: quod probat per aliqua ſimilia de qui-
bus ibi per eum. ¶ Eãdem quoq; queſtio-
nem ſatis prolixe arguẽdo ad partes ponit

Roſellus in libello de concilio. fol. lxiiij. §. quis autem poteſtatem diſſoluendi concilium habeat ꝛc. Et quãuis multa generalia more ſuo inculcet: que parum ſtringunt iudicio meo: tamen diſtinguendo bene cõcludit vt arbitror. Dicit enim ipſe aut concilium celebratur pro aliqua cauſa fidei ſeu que concernat fidem: puta pro extirpanda hereſi, que ſcandaliçare incipit eccleſiam dei: qꝛ multi dubitant an ſit hereſis: ꝛ tunc Papa ante cauſam ipſam expeditam conciliũ diſſoluere non poterit: vel ſuper hoc diſpenſare ſine voluntate concilij. Ea potiſſima ratione: qꝛ ſicut Papa non poſſet diſpenſare in cauſa principali ſic nec in preambulo neceſſario quod preambulum eſt ipſius concilij celebratio, que eſt neceſſaria ad extirpandam huiuſmodi hereſim ꝛ ad corroborationem fidei. Et ratio eſt qꝛ ille vꝫ iudicare de his que ordinantur ad finem: qui iudex eſt ipſius cauſe finalis. l. iuſtiſſime. ff. de edi li. edi. facit tex. in. l. ad rem mobilem. ꝛ in. l. ad legatum. ff. de procu. nec pape aliquid licitum eſt indirecte facere: quod ei non licet directe. l. hoc modo. ff. de condi. ꝛ demonſtra. ꝛ in. c. cum quid vna via. de regu. iur. in. vi. Sed pape non licet directe determinare: ꝙ illa que a concilijs declarata ſunt heretica: non ſint talia: nec ꝫ illa directe mutare: ergo nec indirecte: qꝛ illa potius vſque ad animam ꝛ ſanguinem cõfirmare ꝛ tueri tenetur. xxv. q. i. c. ſunt quidam. Sed diſſoluendo concilium: dum hereſim damnare vult: ꝛ hereticos declarare hereticalia dogmatiçantes tacite ꝛ indirecte impediẽdo talem finem concilij contrarium declarare: ſeu futuram declarationem contra hereticos tollere videretur ergo ꝛc. Que procedunt non ſolum vbi certum eſt ꝙ cauſa propter quam concilium fuit congregatum eſt hereſis, ſed etiam vbi eſſet dubium nunquid cauſa illa quam concilium tractat ſit hereſis vel non: per ea que no. per doc. in. c. in fidei. de heret. in. vi. ꝛ in glo. in. c. ſi papa. xl. di. ⁋ Secus autem eſſet vbi de hereſi iã a concilio damnata tractaretur: qꝛ tũc iſta non eſſet ſufficiens cauſa ad impediendum diſſolutionem ipſius concilij: vt ſunt text. xxiiij. q. i. c. i. ij. ꝛ. iij. niſi forte heretici tales iam damnate hereſis contra veritatẽ multum inſtarent ꝛ hereſim abiurare nollent niſi in concilio, aut per manus concilij reconciliari omnino inſtarent: ꝛ eſſent viri tales vel vniuerſitas talis: quorum habenda eſſet ratio: qꝛ tunc quoqꝫ non ante concilium diſſolui deberet ꝙꝫ huiuſmodi dubia expedita forẽt. xxiiij. q. vi. c. i. no. gl. xxiiij. q. i. c. maiores. Ponit beatus Tho. ſcda ſecunde. q. xi. arti. iiij. non enim hoc cõmune bonum deberet impediri per talem diſſolutionem: cum etiam heretici ꝛ emendati in concilio admittantur. i. q. vij. conuenientibus. ⁋ Idem quoqꝫ dicendum eſſet ſecũdum eum ſi in cõcilio tractarentur alique cauſe concernentes bonum publicum ꝛ ſtatũ vniuerſalis eccleſie. Puta eius reformatio in capite ꝛ in membris: qꝛ forte in totum collapſa notorie conſpiceret prout hodie cõſpicitur: qꝛ ſi papa tunc cauſis illis reformationis vniuerſalis nondum finitis concilium diſſoluere vellet non eſſet audiendus: ſed ei potius eſſet reſiſtendum tanꝙꝫ in iniuſta precipienti. Ac bonum ſtatum vniuerſalis eccleſie perturbare volenti: per doctrinam Inno. in. d. c. quanto. de ꝯſue. ꝛ in his preualebit ſententia concilij: vt dictum etiã fuit ſupra. ꝛ facit glo. viij q. i. in §. his. ꝛ. i. q. iij. ex multis. ⁋ Et idẽ concludeñ. vbi ageretur de hereſi, ſciſmate apoſtaſia: vel de alijs criminibus pape: ꝛ de cauſis concernentibus perſonam ipſius: qꝛ in his papa non poſſet ſtatuere aliquid, vel concilium propterea congregatum diſſoluere. Sed hoc caſu ſententia cõcilij magis attendi deberet: prout diximus ſupra in ti. que ſententia ſit maior magiſqꝫ attendi debeat pape an cõcilij ꝛc. Pro quo faciant no. per Bal. in tracta. ſciſmatis: quod poſuit in. c. cum olim. de reſcrip. ꝛ que no. per glo. ꝛ ſcribentes in d. §. his omnibus. viij. q. i. et que ſcribuntur per Inno. Anto. de butri. Panor. ꝛ alios. in ſupra allegato. c. quãto. de conſue. et in. c. inquiſitioni. de ſenten. excom. ⁋ Nec obuiat glo. in. d. c. ſunt quidaꝫ. xxv. q. i. que dixit. ꝙ papa aliquando diſpenſat ꝛ diſponit circa ſtatum vniuerſalis eccleſie vt fecit. Inn. extra de conſan. et affi. in. c. non debet. qꝛ vt dicit idem Roſellus hoc fatemur vna cum dicto concilio prout fecit idem Inno. in. d. c. non debet: ſecus autem ſi ſolus hoc facere vellet. ⁋ Aut poſtremo cauſe que ventillãtur in concilio non ſunt cauſe fidei: ſciſmatis: ſtatus vniuerſalis eccleſie: vel perſonas pape concernentes: ſed ſunt cauſe particulares ꝛ modici forte momenti. ꝛ tunc licitum eſſet pape ſecundum eum: concilium

ad nutum ⁊ voluntatem ſuam diſſolueret
etiam non obſtāte ꝯdictiōe concilij: ꝑ iura
per ipſum ꝑmo pro illa parte inducta. De-
creto concilij Conſtantieñ. quod incipit fre
quens non obſtante, imo plus credit ipſe:
ꝙ pendēte cauſa reformationis eccleſie: licet
diceretur per concilium eccleſias adhuc nō
fuiſſe plene reformatam ꝙ Papa nihilomi
nus dicto decreto non obſtante concilium
diſſoluere poſſet cauſa. ſ. ſubſiſtēte: ratio au-
tem premiſſorum: ⁊ dicte concluſionis. Et
quare ſit ꝙ Papa dictis caſibus non poſſit
concilium pro libito diſſoluere: ⁊ ipſius iu
dicium ad ſe aduocare: cum ſuppremam in
eccleſia dei teneat poteſtatem: ⁊ omnes iu-
dicet ⁊ a nemine iudicetur niſi a deo. ix. q.
iij. cuncta per mundum. c. nemo. c. aliorum
cum ſi. ⁊ cum poteſtatis plenitudinem ſu-
per omnes chriſtianos ⁊ in omnibus eccle
ſijs ⁊ eccleſiaſticis perſonis habeat: prout ſu
pra late oſtenſum fuit cum de poteſtate pa-
pe diceretur. Illa forte eſſe poteſt quam ge-
neraliter ponit Bal. in. l. iudicium ſoluit. ff.
de iudicijs: qꝛ licet concilium regulariter ſit
inferioris auctoritatis ⁊ preheminentie q̄3
ſit papa. Tamen iuriſdictio ⁊ poteſtas: ipſi
us concilij que a chriſto pariter proceſſit ⁊
in eccleſia radicata fuit. xxj. di. in nouo. cum
ſi. in his que ſpectant ad fidem: ad vniuer-
ſalem ſtatum eccleſie: ⁊ ad perſonam pape:
cum a fide deuius reperitur, non ſubalter-
natur. Illi maioritati iuriſdictionis papa-
lis: qꝛ in his concilium non pretendit iuriſ
dictionem a papa ſed immediate a chriſto.
Iuxta premiſſa: ⁊ decretum concilij Con-
ſtantieñ. Ergo non mirum ſi papa non po
teſt concilij iuriſdictionem ad ſe aduocare:
vel illud ſine ipſo diſſoluere. Pro quo indu
ci etiaꝫ poſſunt omnia illa que ſupra dicta
fuere: circa ipſius concilij tranſlationem: ⁊
⁊ in ti. quando ⁊ ex quibus cauſis diſſoluē
dum ſit ⁊c. ¶ Non obſtant modo contra
hanc concluſionem argumenta domini de
turre Cremata. ⁊ d. Petri de Mōte: ⁊ ma
xime non ob. regula illa eius ē tollere cuius
eſt condere: ⁊ regula omnis res ꝑ quaſcūq3
cauſas naſcitur per eas ⁊ ſoluitur: cum ea-
rum illatione: per quam dicebatur concilia
congregari ⁊ fieri iuſſu ⁊ auctoritate pape:
⁊ conſequēter eius iuſſu ⁊ auctoritate poſ-
ſe diſſolui: qꝛ reſpondeo primo ꝙ hoc ſim-
pliciter non eſt verum, videl3. ꝙ omnia cō-
cilia conuocentur ⁊ celebrentur auctoritate

Pape, qꝛ concilia certis caſibus congregan
tur: etiam per alios. Papa etiam reclaman
te ⁊ contradicente, prout ſupra oſtendimus
cum de concilij congregatiōe tractaremus.
Ille autem regule procedere poſſent in caſi
bus in quibus papa pro arbitrio concilius
conuocaſſet, in quibus cauſe que ſunt de fo-
ro ⁊ poteſtate concilij non tractarenť: tunc
enim fateor ꝙ tale concilium contrario im
perio pape tolli poſſet. ¶ Secundo falſum
etiam eſt, ſimpliciter dicere ꝙ omnia que
voluntate alicuius conſtituūtur contraria
voluntate deſtruantur: qꝛ contrarium pa-
tet in matrimonio: ⁊ alijs omnibus ſacra-
mentalibus, per que caracter imprimitur
in anima: qꝛ licet hec conſenſu conſtruanť
tamen diſſenſu tolli vel deſtrui nō poſſunt
cum per talem conſenſum tranſeant in cō-
tractum ⁊ in poteſtatem ſuperioris talē cō-
ſenſum recipientis. i. Dei. Ergo cū iſta nō
ſint amplius in poteſtate hominis. Sed ip
ſius Dei. Ab homine de cetero tolli non
poſſunt: prout declarant doctores in. d. re-
gula omnis res: rationem autē quare ma
trimonium ⁊ iſta ſpiritualia non tollātur
contrario conſenſu reddit etiam glo. ⁊ ibi
no. in. c. que propter. xxvij. q. ij. ¶ Preterea
dicte regule multas fallentias patiunť ſm
Abba. Panor. maxime in caſibus notatis
in. c. cum inferior. de maio. ⁊ obedi. nam in
multis caſibus quis etiam ligare poteſt: nō
tamen abſoluere poterit. In propoſito igiť
noſtro ſi papa congregaſſet concilium ad
tollendam hereſim in quam ipſe vel alter
quiſpiam chriſtianus incidiſſet: ſtatim co-
gnitio ⁊ deciſio cauſarum iſtarum ad con-
cilium deuoluitur vt ſupra oſtendimus ⁊
probať in. c. ſi papa. xl. di. ſed aduocatio iu-
dicij vel iuriſdictionis aut diſſolutio eiuſ-
dem ad ipſum papam amplius deuolui nō
poſſet: qꝛ iſtud facere ſi poſſet, fidem ⁊ eccle-
ſiam deſtrueret contingeretq3 poſſet ꝙ Pa
pa hereticaret: ⁊ ſic ꝙ papa hereticus poſ-
ſet concilium diſſoluendo in ſua hereſi per
ſeuerare eccleſiamq3 vniuerſam ſcandaliça-
re ⁊ veneno ſue hereſis inficere: quod dicen
dum aut tollerandum non eſſet. Nec ob-
ſtat quod dicitur ꝙ papa poteſt omnia: qꝛ
iſtud non eſſet poſſe: ſed magis dicit impo
tentiam ⁊ imperfectionem poteſtatis. Cuꝫ
papa non poſſit eſſe ille qui hereticus eſt:
cum ſit extra eccleſiam ⁊ excōmunicatus.
de hereti. c. excommunicamus. Unde ſicut
non poſſet

non poſſet ſtatuere q̄ de hereſi non poſſit accuſari ⁊ q̄ concilium de hoc cognoſcere nō poſſit prout no. doctores in.d.c.ſi papa ⁊ in.c.in fidei.de heret.in.vj. Ita hac quoque indirecte facere non poſſet: vel q̄ concilium congregatum ante cauſarum predictarum expeditionem diſſolueretur: q̄ illud eſſet idem indirecte obtinere, ex qua quidem diſſolutione vniuerſalis eccleſie ſtatus diſcolorari ſcandaliçari ⁊ ꝯfundi merito poſſet: quod tollerandum non eēt nam prohibendo ea que ſunt ordinata ad finem hoc eſt concilium celebrari, videtur prohibere ipſum finem hoc eſt hereſes ⁊ ſciſmata tolli.ar.ff.de dam.infec.l.ij.⁊ quaſi per to. Nō ob.auctoritas. Matthei.xviij. Quodcunqȝ ligaueris ſuper terram ⁊c. Quia vt etiam ſupra pluries reſpondimus illud intelligit̄ ſtatuendo vel aliter iuſtitie ⁊ diſcretionis claue precedente vel claue ipſa non errante, ⁊ in edificationem ⁊ augumentum fidei et eccleſie non autem ī eius deſtructionem iuxta Apoſtolum Paulum. ad Thimoteum. xiiij.c. Sed ſi concilium tractans de cauſis fidei ad tollendas hereſes diſſoluere vellet in hoc errare ⁊ tantum bonum impedire conuinceretur: ergo tollerandus in hoc nō eſſet vt dicit Inno. in.d.c.quanto. de conſuetu. Quod etiam fateri tandem cogitur idem. I.de turre Cremata vbi ſupra dum dicit q̄ pro premiſſa concluſione multum ſtringunt decreta concilij Conſtantieñ. et Baſilieñ. Decernendo q̄ in ſpectantibus ad fidem: ad tollendum ſciſma: et ad vniuerſalem reformationem eccleſie in capite et in membris q̄ per quoſcunqȝ etiam ſi ſint papalis dignitatis pareatur concilio: que omnia bene pōderanda erant ne ſi caſus accideret confuſiones generare poſſent in eccleſia dei, vnde omiſſis diſputationibus ſtandum videtur deciſioni dictorum conciliorum Conſtantieñ. et Baſilieñ. que queſtionem et ambiguitatem omnem tollere videntur.

¶ Quo modo vel quo ordine concilium generale diſſoluatur.

Quo autem modo vel quo ordine concilium diſſoluatur. Omiſſa illa priſca tumultuaria et quaſi ſeruili diſſolutione que fieri conſueuerat cum Imperatores iuſſu ſuo concilia cōgregabāt. Illiſqȝ intereſſe vel p̄ſidere volebant ⁊ eorum iuſſu manu regia diſſoluebantur: patribus tā diſſolutionē ⁊ ab eundi licentiā ab ipſo Imperatore preſidēte vel intereſſente expoſcētibus: cum iā cōcilij cāe ⁊ negocia expedita eſſent: ⁊ interdum pro ſolo Imperatorum ipſorum arbitrio lȝ cauſe ipſe nondum optatum a patribus finem accepiſſent: prout colligitur ex geſtis priſcorum illorum conciliorum. Exemplo concilij Calcedoneñ. In cuius actione ſexta leguntur hec verba formalia patrum in eo conſcriptorum ad martianum Imperatorem qui eidem concilio interfuit vt habetur.xv.di.canones. Supplicamus dimitte nos pie Imperator dimitte nos, ⁊ ſeqtur. Diuiniſſimus ac piiſſimus dominus noſter Martianus perpetuo Auguſtus ad ſanctum cōcilium dixit: multum quidem eſtis itinere fatigati laborem perferentes. Verūtamen ſuſtinete tres adhuc aut quatuor dies, ⁊.I. Nullus autem veſtrum: anteq̄ȝ perfecti termini ex omnibus perferantur a ſancto concilio diſcedat. Que etiam verba quaſi ad litteram repetuntur actione. xvj. eiuſdem Concilij circa ſi. Formam autem ⁊ modum quem ratione preuia (adhitis eccleſie cerimoniis) in huiuſmodi diſſolutione ſeruare debemus: ex recentioribus concilijs ⁊ preſertim ex Conſtantienſi ſeſſione.xlv.⁊ vltima colligere poſſumus. In quibus ſeruatum probe annotari poteſt: q̄ poſteaquā conſtat expeditas eſſe cauſas omnes graues ⁊ importantes que in concilio prepoſite fuerāt Papa ſeu eius Legatus ꝯcilio preſidens. Miſſa ſancti ſpiritus celebrata: decreta ⁊ conſtitutiones ab ipſo Papa ſacro approbante cōcilio: digeſtas ⁊ ſimiliter decreta que ſacri concilij approbatione edita fuiſſent per ipſum publicat ſeu publicari facit ⁊ obſeruari mandat: ſecundum modum quem ſupra poſuimus: cum de hoc verba faceremus: ⁊ colligitur ex geſtis eiuſdem concilij Conſtātieñ. melius q̄ȝ alibi ſeſſiōe.xliij.xliiij.⁊.xlv. Quo facto Papa vel Legatus preſidens: conſultata prius ⁊ mature deliberata: concilij ipſius diſſolutione cum patribus: hocque ſepius propoſito ⁊ in concionem deducto, habitis tandem omnium vel maioris partis votis. Futuri concilij locum ⁊ tempus cum patribus determinat: ac ſtatuit ⁊ decernit q̄ epiſcopi ⁊ prelati ⁊ alij qui ad

generalia concilia dbent conuocari tempo-
re ſtatuto ad locum deputatum accedere te
neantur, vt patet. d. ſeſſione. xliiij. ex litteris
Martini. v. ſuper hoc editis demum ipſis
patribus abeundi licentiam expoſcentibus
ſi nihil obſtet quod canonicam concilij diſ
ſolutionem impedire vel retardare habeat
Papa ſeu Preſidens concilij congregata
ſeſſione generali miſſam ſpiritus ſancti vt
premittitur per aliquem ex dominis Car-
dinalibus vel prelatum inſignem decanta-
ri ſolẽniter faciet: vt finis ſuo principio cor-
reſpondeat. Peracta vero miſſa ſupplica-
tiones ſeu Letanie cũ ſuis congruentibus
orationibus decantantur. Quibus finitis
aliquis Diaconus Cardinalis iuſſu Pon
tificis: vel alter prelatus iuſſu Preſidentis
Ombonem vel locum aliquem eminentio
rem aſcendit: ꝛ alta ꝛ intelligibili voce pro
nunciat hec verba, ſeu alia ſimilia eundem
ſenſum importantia: videlicet. De manda-
to ſanctiſſimi domini noſtri Pape ꝛ toti-
us ſacri cõcilij. Domini ite in pace. Ad que
verba domini patres prelati ꝛ alij aſtan-
tes reſpondent Amen: ita enim ſeruatum
fuiſſe legimus in dicto concilio Conſtan-
tieñ. in ipſa ſeſſione. xlv. in qua idem Mar
tinus papa aſtante. d Sigiſmundo Roma
norum rege: premiſſis omnibus rite per-
actis per dominum Ubaldum Diaconus
Cardinales ſcti Uiti in macello ita ſeruari
ꝛ pronunciari iuſſit. His peractis aliquis
prelatus vel alius quiſpiam magiſter acce-
pta Benedictione conſueta a ſummo Põ-
tifice ſuggeſtum concionale aſcendit: ꝛ ora-
tionem habet congruentem ad concilium:
de laudibus ipſius concilij, pro his que in
eo laudabiliter dicta geſta: decretaq; fuere.
Hortando omnes ad pacem vnitatem cõ-
cordiam morum reformationem ꝛ exalta-
tionem eccleſiaſticam. Ad tutelam defenſio-
nem propagationẽ fidei orthodoxe, ad opti
mos ꝛ reformatos mores ſuſcipiendos cõ-
fouendos ꝛ pro ſtabilitate ꝛ decore eccleſie
conſeruandos, ad credendum predicandum
ac verbo pariter ꝛ exemplo oſtendendum:
veritatem: vtilitatem, ꝛ perfectionem eorũ
omnium que in concilio ipſo decreta ꝛ or-
dinata fuere. Ad diſponendum ꝛ prepará-
dum ſe pro futuro concilio adhibendo dili
gentem curam ꝛ accuratam diligentiam vt
oẽs cuiq; credite in caulam domini dei
noſtri inducantur ꝛ fideliter cuſtodiantur

ꝛc. Prout eidem prelato vel magiſtro melius
ſecundum rerum ꝛ temporum exigentiam
videbitur conuenire. In eodem autem cõ-
cilio Conſtantieñ. habita fuit oratio per. d.
Joannem de Podio Epiſcopum Catha-
nieñ. ordi. predicatorꝫ ſacre theologie profeſ
ſores: qui pro themate ſuo hec verba aſſum-
pſit: vꝫ. Uos nunc triſtitiam habetis: iterũ
autem videbo vos ꝛ gaudebit cor veſtrum
ꝛc. ¶ Poſthec vnus ex dominis Cardina
libus Bullam liberationis abſolutionis
vel diſſolutionis ipſius concilij. De mãda
to domini Pape: ꝛ concilij publicat: ac ſi
papa concilio preſideat prout in cõcilio Cõ
ſtantieñ. predicto preſedit: indulgentiam ple-
nariam concedit omnibus: qui eidem con
cilio interfuerunt: prout contigit in. d. con-
cilio Conſtatieñ. in quo. d. Antonius de
Calcaneo Presbyter Cardinalis de man-
dato pape ꝛ conſenſu concilij dictam bul-
lam publicauit vt cõſtat. d. xlv. ſeſſione, hu-
iuſmodi ſub tenore: videlꝫ. Martinus epi-
ſcopus: ſeruus ſeruorum dei: ad perpetuam
rei memoriam: hoc etiam requirente ſacro
concilio ex rationabilibus ac certis cauſis:
ipſum concilium abſoluimus omnibusq;
ꝛ ſingulis in eo exiſtentibus: ad propria re-
meandi: ipſo approbante concilio licentiam
impartimur, item auctoritate dei omnipo-
tentis ac beatorum Petri ꝛ Pauli apoſto
lorum eius: ꝛ noſtra: cõcedimus omnibus
ꝛ ſingulis: qui in hoc ſacro concilio, ꝛ cauſa
ipſius interfuerunt abſolutionem plenari-
am ſemel in vita: ita q quilibet de predi-
ctis infra duos menſes poſteaq; ad eius
noticiam conceſſio huiuſmodi peruenerit:
poſſit dictum abſolutionis beneficium aſſe
qui in forma ſimilem conceſſionẽ facimus
in mortis articulo: ꝛ intelligimus tam de
dominis q; de familiaribus eorũdem. Sic
tamen q a die noticie preſentium pro abſo
lutione in vita ieiunent per annum ſexta fe
ria ꝛ ꝓ abſolutione in mortis articulo per
alium annum niſi legitime fuerint impedi
ti. Quo caſu habeãt alia pietatis opera per
agere. Nulli ergo omnino hominum lice-
at hanc paginam noſtre abſolutionis ꝛ cõ
ceſſionis infringere: vel ei auſu temerario
contraire: ſiquis autem ꝛc. Dat. ꝛ actum cõ-
ſtantie in loco ſeſſionis publice dicti conci
lij: decimo kal. Junij. Pontificatus noſtri
anno primo. ¶ Quibus litteris lectis ꝛ
publicatis. d. Joannes Cardinalis ꝛ Epẽs
Hoſtien.

Hoſtien.ſ.Roma. eccleſie vicecancellarius. Nomine ſacri concilij predicti:reſponſalis: deputatus vt aſſeruit:reſpōdit: placet:⁊.d. Auguſtinus de Lance de Piſis aduocatus conciſtorialis:⁊ fiſcalis:nomine pape ⁊ cō-cilij fieri rogauit publica inſtrumenta de premiſſis:ad perpetuam rei memoriam,a Dominis Prothonotarijs ſedis apoſtolice,ac ab omnibus notarijs ⁊ ſcribis dicti ſacri generalis concilij. ❡ Que quidē pratica multum rationabilis videtur ⁊ venuſtati ac cerimonijs eccleſiaſticis conſona:⁊ propterea in alijs quoqꝫ concilijs:que dein ceps domino concedente celebrari contin-get:rationabiliter ſeruari poterit.

❡ An liceat incorporatis in concilio ante diſſolutionem recedere ⁊ qua pe na recedentes plectantur.

An antē liceat patribus vel alijs concilio incorporatis: ab illo ante dictam diſſolutionem recedere: ſine expreſſa licētia. ❡ Et qua pena il licentiati inde recedentes puniantur. Propter iurium connexam determinationem coniunctim queritur. Et breuiter dicendum videtur, nemini licere a concilio recedere ante ipſius diſſolutionem ſine expreſſa licētia concilij vel pape preſidētis qꝛ negari nō poteſt quin epiſcopi ⁊ prelati omnes ad ſynodum vocati:virtute iuramenti quod in eorum promotionibus ſeu cōſecrationibus preſtant ad illud ire teneantur extra de iureiuran.ego.N.iuramentum autem ⁊ obligatio eundi ad concilium: intelligi dꝫ cum effectu,vt.ſ.vadant ⁊ concilio interſint. Ac pro talento eis a Domino conceſſo pro cōmuni vtilitate fidei ⁊ vniuerſalis eccl'ie cōſulant in eoqꝫ perſeuerent: donec predicta expedita ⁊ concilium diſſolutum fuerit. ❡ Pro quo facit: qꝛ iuramentum recipit intellectum ⁊ interpretationem ſecundum ſubiectam materiam ſuper qua preſtatur.l. ſi.ff.qui.ſatiſda.cogan. ⁊ circa hoc eſt notabile dictum. Inno.in.c.per tuas. de arbit. vbi dicit:ꝙ ſi iuraui ſtarē arbitrio alicuius: ⁊ in compromiſſo appoſita eſt pena:ꝙ iuramentum intelligi debet ſecundum ſubiectā materiam.ſ.ꝙ ſtabo eius arbitrio: vel ſoluam penam bonus tex.in.l.ſi.C. de non numerata pecu. Ponit Jo.an.in regula.ſcienti.de regu.iur.in.vj.⁊ facit pro predicta declaratione. Quia veniſſe non dicitur qui nō ſtetit:⁊ qui non perſeuerauit vſqꝫ in finem iudicij.l.queſitum.ff.de re iudi. no.Bar. in.l. ſi finita.§.iulianus.ff.de damno infe. Unde non minor dicitur contumacia in recedendo ante finem iudicij ſine iuſſu iudicis qꝫ in non veniendo:extra de do.⁊ contu.c.pro ut.que contumacia digna eſt pariter excōmunicatione ſicut iſta:vt eſt tex.no.xi.q.iij. in.c.certum.qui formaliter dicit. Certum eſt pro his tribus criminibus aliquem excommunicari debere:cum ad ſynodum canonice vocatus venire contemnit: aut ſi poſtqꝫ illuc venerit ſacerdotalibus reſpuit obedire preceptis. Aut ſi ante finitam cauſe ſue examinationem a ſynodo abire preſumit ⁊c. Idem in ſimili dicimus de miſſa ꝙ ante ſacerdotis benedictionem recedere non licet:⁊ qui recedit prius non dicitur integram miſſam audiuiſſe de con. di.i.miſſas.⁊ quāuis tex.in.d.c.certum loquatur de reo citato ad ſynodum pro aliqua cauſa,tamen idem quoqꝫ dicendum eſt in alijs epiſcopis ⁊ prelatis citatis ad concilium ad cōſulendum ⁊ iudicandum ſecundum Doc. qui mouentur per rationem ſuprascriptas hoc eſt propter contumaciam quam incurrunt. Recedēdoqꝫ maximam penam meretur propter contemptum iudicis vel concilij:prout etiam colligitur ⁊ no. per Pan. ⁊ alios in.c.i.de iudi. vbi dicit idem Panor.in.iij.col.ver.nota contumacias ꝙ quelibet contumacia digna eſt excommunicatione. Alle.glo.quam dicit eſſe ſingularem in.c.duo.xcvj.di.que etiam addit:ꝙ tanto maior eſt contumacia quanto ex minori re conſurgit:per quem tex. iuncta.d.glo. dicit idem panor.ꝙ contumacia eſt peccatū mortale:qꝛ aliter excommunicatio non poſſet ferri pro ea.xi.q.iij.c.nullus.⁊.c.nemo. Maximum enim peccatum eſt inobedientia. viij.q.i.ſciēdum.⁊ hinc eſt ꝙ contumax in parendo mandatis eccleſie ⁊ in peccatis inſordeſcendo:dicitur infidelis.xxxviij. diſti. nullus.⁊ contumacia dicitur hereſis.lxxxi. di.ſiquis preſbyteri. bona glo.xl.di. in.c.ſi papa.ex quibus patet ꝙ cuiqꝫ ex citatis ⁊ concilio incorporatis: recedere non licet ab eo:niſi poſt diſſolutionem vel obtentam licentiam:legitima cauſa ſubſiſtente. ❡ Recedentes vero ante finem cauſaꝝ ⁊ anteqꝫ concilium diſſoluatur : vel licētia non ob-

tenta periurij dicent per tex. in d. c. ego. N.
de iureiuran. ꝛ excommunicandi veniunt.
d. c. certum. xi. q. iij. ſeu etiam ſecundum ali
quos ipſo iure excommunicati dicuntur: ꝛ
abſoluendi ꝛ reconciliandi nõ veniunt vſ-
que ad primam futuram ſynodum. xviij.
di. c. ſiquis autem. vbi concilium Arelaten.
formaliter dicit. Siquis autem ſynodo ad
eſſe neglexerit vel cetum fratrum antequã
concilium diſſoluatur crediderit eſſe deſe-
rendum alienum ſe a fratrum communio-
ne agnoſcat: nec eum recipi liceat: niſi in ſe-
quenti ſynodo fuerit abſolutus ꝛc. Abſolu-
tio autem ſecundum glo. ibi iccirco deferẽ
in ſequenti ſynodo vt maior rubor ſit ei ab
ſolui coram tali multitudine. Idem quoqꝫ
dicitur in crimine ſacrilegij quia abſolutio
etiam differtur vt diutius confundaẽ. xvij.
q. iiij. ſiquis ſuadente. ſic etiam ſeruatur in
abſolutione eius qui multum deliqt. xi. q.
iij. c. qui iubẽte. ꝛ ſi ante tempus peteret ab-
ſolutionem non audiretur: quãuis alias re
gulariter abſolutio excõmunicationis non
ſit differenda: extra de appel. qua fronte.
¶ Contra tamen hanc vltimam opinio-
nem ꝙ. ſ. taliter recedentes ipſo iure ſint ex
communicati: facit quod voluit Archidi.
poſt Hug. Ibi qui exponit tex. d. c. ſiquis au
tem. in ver. alienatum. pro alienandum. ꝛ
ſic ſecundum iſtos videretur canon feren-
de: non autem late ſententie. Et ad id quod
dicitur illum non eſſe abſoluendum niſi in
ſequenti ſynodo. Dicit Archi. ꝙ ſi interim
penitere voluerit de peccato bene recipie-
tur ad penitentiam, ꝗ quacunqꝫ hora inge
muerit peccator ꝛ conuerſus fuerit ꝛc. Sed
tamen non recipietur ad communionẽ epi
ſcoporum ſecundum Hugo. ꝛ pro hoc facit
text. in. c. ſi diligenti. de foro compe. Iuncta
eius glo. in ver. perdant. Nam verbus cau-
ſam perdant glo. exponit. ſ. per ſententiam.
non autẽ ipſo iure: ꝛ dicit panor. ibi. ꝙ hoc
communiter tenetur, ꝛ propterea dixit glo.
no. in. c. quiſquis. de elec. in ver. fiat. ꝛ in. c.
in penis. de reg. iur. in. vi. ꝙ vbi pena impo
nitur per verba futuri tẽporis: ꝙ talis pe-
na non infligitur ipſo iure: ſed per ſenten-
tiam circa quod tamen glo. diuerſe reperi-
untur ſm Panor. vbi ſupra. ¶ Et ideo di-
ſtinguit ipſe poſt. d. Ant. ibi. ꝛ dicit. ꝙ quã-
doqꝫ lex promulgatur per participium pre-
teriti temporis: ꝛ tunc pena dicitur late ſen
tentie: vt in. c. cupientes. §. ceterum. de elec.
in. vj. iuncta glo. in ℣. ſuſpenſos. facit tex. in
. c. ij. de teſti. cogen. ꝛ eſt glo. no. in. c. quicũqꝫ
de hereti. in. vj. in ver. innodetur que vult
ꝙ per iſtud participium ſit innodatus fe-
rantur ſententia excõmunicationis ſtatis.
Idem ſenſit glo. iuris ciuilis: ſecundum cũ
in. l. in criminali. C. de iuriſdictio. omnium
iudi. propter iſta verba ſit mulctatus: quod
verum dicit niſi alio iure appareret ꝙ iura
ſint ferende ſententie: ꝛ ſic intelligenda eſſe
dicit no. in. c. ij. de foro competenti. Quan-
doqꝫ verba non proferuntur in preteritum
ſed in preſens: ꝛ tunc ſi ſunt verba declara-
toria eſt canon late ſententie: vt ſi dicat de-
cernimus viribus carere. per hoc tex. ꝛ glo.
in. c. nouit. de his que ſi. a prela. ¶ Aut ſunt
verba diſpoſitiua: ꝛ tunc ſi ſonant in futu-
rum ꝛ reſpiciunt actum iudicis. Sicut cum
dicitur priuetur excõmunicetur puniatur,
cauſam perdat ꝛc. Et tunc in dubio eſt fe-
rende ſententie niſi addatur aliquod ver-
bum: per quod appareat late ſententie, vt ſi
diceretur ipſo facto: eo ipſo ꝛc. bona glo. in
. c. in penis. de reg. iur. in. vj. tex. cum glo. in
. c. ſi religioſus. de elec. eo. li. ꝛ in. d. c. quicun-
que. De hoc autem verbo ſubiaceat excom-
municationi: ꝙ non requiratur alia ſenten
tia: eſt bona glo. in. c. i. de iniur. in glo. fi. nõ
enim videtur de ſui natura requirere aliũ
actum iudicis licet ſonet in futurum: ad idẽ.
xvij. q. iiij. in. c. ſiquis. ꝛ ita limitari dicit
no. in. d. regu. in penis. ꝛ idem eſſe dicit: vbi
cunqꝫ verba imponentia penam: non reſpi
ciunt actum iudicialem: vt ſi dicitur cadat
a iure ſuo: ꝗ tunc etiam nõ requiritur alia
ſententia. vt no. Bal. in. l. ij. C. de iure emphi
teo. per que concludi videtur contrarium
eius quod ſentit Archi. poſt Hugo. ꝙ. ſ. im
mo in caſu noſtro. ꝛ. d. c. ſiquis aũt ſit canõ
late ꝛ non ferende ſententie: tunc ꝗ verba
ſunt preſentis temporis ibi: alienum ſe eſſe
a cõmunione agnoſcat: tum ꝗ verba im-
propriarentur accipiẽdo vnum pro altero:
tum etiam ꝗ glo. hoc mãifeſte denotat: ſup
ponendo ꝙ ſit excommunicatus ꝛ ꝙ indi-
geat abſolutione: prout etiam clare colligi-
tur ex tex. ibi. niſi in ſequenti ſynodo: fuerit
abſolutus: ꝛ hec quidem opinio videẽ ma-
gis amica littere: ꝛ propterea cum ipſa trã-
ſeundum exiſtimauerim. Saluа tamen re-
uerentia tantorũ doctorum. ¶ Nec requi
ritur alia citatio ad conſtituen. recedentem
in tali contumacia. Sed illa prima ꝛ vnica

requiſitio ſufficit tum ratione iuramenti ſui tum q2 ſecundum Joan. an. ⁊ Panoꝛ. in.d.c.ego.N.in verbo vocatus.in actu extraiudiciali: ſufficit vnica requiſitio vt eſt glo.no.in.c.ſi epiſcopus.xviij.di. ⁊ in cle.i. de hereti.in ver.requiſierit. ¶ Ultra vero penam contumacie recedentes vt ſupꝛa,penam periurij incidūt vt dixi per tex.⁊ not. in.d.c. ego.N. de iureiuran. ¶ Sed fallit hoc in eo qui fuerit neceſſitate ineuitabili: vel canonica pꝛepeditione impeditus adeo ꝙ vlterius non poſſet perſeuerare: ſicut ſi quis laboraret moꝛbo ſontico hoc eſt tali qui cuicumq3 rei agende noceret.ff.de re iudi.l.queſitus no.in.l.ij.§.ſiquis.ff.ſiquis cautio.⁊ in.d.c.ego.N. ⁊ ponit Archi. in.d.c. certum.xj.q.iij.vbi per dictas leges dicit: ꝙ tali impedimēto detentus, ſi recedat nō incidit in penam:non enim intelligitur ſecundum eum contumaciter recedere: cum ipſo iure licentiam habeat.Dummodo tamen dimittat procuratoꝛem ad allegandū ⁊ pꝛobandum infra tempus legitimum tale eius impedimentum: ⁊ etiam ad omnia pꝛo eo per agenda ſufficienter inſtructum ⁊ talem qualem a pꝛincipio mittere debuit ſi perſonaliter cōparere nequit: ⁊ fuiſſet in hoc ipſo impeditus. de electio. cupientes.ver.inſuper lib.vj. Quāuis autem tex. in.d.c.certum.⁊ doctrina Archi.ibi loquatur in litigatoꝛe tamen idem dicendū in citato ad concilium cum ſit eadem ratio in vno que in altero. per tex. in.d.c.ſiquis autem.xviij.di.quod compꝛobatur ex his que dicta fuere ſupꝛa in ti.Qui vocati ire teneātur:⁊ in ti.an citati ad concilium procuratoꝛem mittere poſſint. ¶ Sunt tamen quedam vt dicit idē Archi. vbi ſupꝛa que ipſo iure non defendunt:ſed cauſam petendi licentiam a iudice parant.ff.de iudi.l.ij.§.ſed ⁊ ſi dubitetur.⁊.l.ſiquis ex aliena. vbi habetur ꝙ pꝛetoꝛ cauſa cognita habet itineri nūquid qui reperitur in loco iudicij ius vel cauſam legitimam habeat reuocandi domum. ¶ Per que iura īfert idem Archi. ꝙ tunc etiam talibus impedimētis vel pꝛiuilegijs occurrentibus citati non debent recedere niſi petita ⁊ obtenta licentia a iudice.Sed ſi copiam iudicis vel concilij habere non poſſet, q2 foꝛte tunc ſeſſiones non tenerentur:vel papa aut eius Legatus vel alius quiſpiam concilio nō pꝛeſideret: quia foꝛte tunc adhuc non conuenerunt omnes nec concilium adhuc erat foꝛmatum vel legitimum:tunc ſi magnum periculum eſſet in moꝛa idem impeditus:pꝛemiſſis ſuis pꝛoteſtationibus de hoc coꝛam aliquibus officialibus concilij vel etiam illis deficientibus coꝛam aliquibus honeſtis perſonis: ⁊ procuratoꝛe ſuo dimiſſo impune recedere poſſit.ar. coꝛam que dicere conſueuimus: de eo contra quem currit pꝛeſcriptio: quia vbi copia iudicis oꝛdinarij haberi non poteſt:coꝛam publicis ⁊ honeſtis perſonis ꝓteſtari poteſt ad hoc vt pꝛeſcriptio non currat ſed quaſi interrumpatur : vt dicit text. in.c.paſtoꝛalis.de offi. oꝛdi. in ſi.⁊ not.C.de anna.pꝛeſcrip.l.vt perfectius. ⁊.C.de epiſcopali audientia. in.l.ſancimus . Idem dicimus in eo qui grauatus per ſententiam iudicis: non poteſt vel non audet coꝛam eo appellare q2 ſimiliter expoſitis cauſis grauaminis ſui:coꝛam honeſtis perſonis poterit coꝛam eis de hoc proteſtari ⁊ appellare per tex.⁊ no.in.c.ſi.de appella. Quod procedit ſecundū Philip.Franchum ibi. in.vij. col.q.x.dicto metu ceſſante.vbi cōmode haberi non poteſt pꝛeſentia iudicis:⁊ dicit Joannes de Jmo.ibi ꝙ ad euitandas opiniones cautum eſt de conſilio peritoꝛum: ꝙ tunc coꝛam honeſtis perſonis appelletur: pꝛopter rationem tex.in.d.c.fina.Sed dicit idem Philip.ſatis dici poſſe ꝙ hoc ſit deciſum de iure per tex. in.d.c.paſtoꝛalis. in ſi. vbi dixit.Bal.ꝙ dicto caſu ſatis erit pꝛoteſtari vel appellare coꝛam duabus honeſtis perſonis cum tex. plurali numero vtatur: dicendo pꝛoteſtandum eſſe in pꝛeſentia boноꝛum viroꝛum,⁊ pluralis locutio duoꝛum numero contenta eſt: ar.ff.l. vbi numerus. ⁊ in.c.pluralis.de regu.iur.in.vj.quāuis tamen Specu. videatur ſecundum Philip. in ti.de.ſecundo decreto.§.iam nunc de effectu.verſi. ſed nunquid. ⁊ in ti.de inſtru. edi.§.iam nunc. verſi. item pone tenere, ꝙ ſufficiat pꝛoteſtari ⁊ appellare coꝛam vno honeſto viro. Dummodo fiat coꝛam alijs teſtibus: ⁊ ſecundum eum videtur etiam ꝙ ſufficiat coꝛam ſolo notario pꝛoteſtari ⁊ appellare adhibitis teſtibus, etiam ſufficit ſecundum Specu.coꝛam ſimplici ſacerdote hoc facere:vt ponit ipſe in.d.§.iam nunc de effectu.verſi.item pone Abb.vero Panoꝛ. in.d.c.ſi.de appel. in pꝛima col. verſi. nota tertio:dicit adhoc videndum eſſe Lap.alle. xl.ſeu.xxxix.⁊ Specu.vbi ſupꝛa. ⁊ concluſio

eſt ſecundum eum vt ſufficiat proteſtari ꝛ appellare coram vno dummodo fiat in preſentia teſtium:quāuis dicat ipſe ꝙ ſolus notarius ꝛ teſtes non ſufficerent: pro eo facit quod no.glo.in.c.vt circa.de ele. lib.vj.que notanda ſunt in pratica ſecundum eum:ꝛ addit idem Bal.in.d.c.ſi. ꝙ non refert an dicti honeſti viri ſint layci vel clerici per no.in.l.in promittendo. in princi.ff.de iure dot. ¶ Et hec quoad iſtum articulum: ꝛ conſequēter quoad vniuerſum tractatum: pro quātulacūqꝫ inſtructione mea ad Dei omnipotentis Laudem ꝛ gloriā dicta ſufficiant.extra de offi.cuſto.c.i.in fi. de aucto.ꝛ vſu.pal.c.ad honorem. FINIS. 1532

REGISTRVM.

Aa A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z ꝛ

Aa duernus. ꝛ q̄ternus. alij oēs ſunt terni

ERRORES OPERIS.

Cartha prima coll'/na prima	male	bene
ver. 6	ecomenicus	ecomonicū
Car. 2 col.4 ver.41	ſm	ſcd
Car. 3 col.1 ver.33	cies.	cis.
Car. 3 col.2 ver. 3	cies:	cis:
Car. 5 col.1 ver.13	ſponēdum	ꝓponēdum
Car. 6 col.3 ver.34	concilio	conſilio
Car. 6 col.4 ver. 4	pꝛ n.	patet ibi.
Car. 8 col.2 ver.11	eccleſia	eccleſie.
Car. 9 col.3 ver.31	Voreſi.	Veroneſi.
Car. 9 col.4 ver.37	prout	poſt
Car. 10 col.1 ver.13	relictis	relectis
Car. 10 col.4 ver.41	put	per
Car. 11 col.3 ver.35	triēnis	triennilis
Car. 12 col.1 ver.49	manus	minus
Car. 13 col.3 ver.16	q̄s	quas
Car. 16 col.3 ver.52	dicere	licere
Car. 16 col.4 ver.13	conſtet	conſtat
Car. 16 col.3 ver.16	idē	vel
Car. 16 col.3 ver.29	quoqꝫ	quoqꝫ
Car. 19 col.2 ver.50	aliā.	alia.
Car. 19 col.4 ver.13	¶ Atheſi.	¶ Argētbē.
Car. 2· col.4 ver.23	Bregorii	Georgii
Car. 21 col.2 ver.16	Cōfirmaſſe	Cōfirmaſſe
Car. 23 col.2 ver.28	mala	male
Car. 25 col.1 ver.36	illud	illude
Car. 25 col.3 ver.32	oſones	oratores
Car. 25 col.3 ver.39	atra	antea
Car. 27 col.1 ver.10	dcūs	dicto
Car. 27 col.1 ver.30	in va	cat
Car. 28 col.1 ver. 4	iuncta	cuncte
Car. 29 col.1 ver. 3	ꝑpleꝑitatē	ꝑpleꝑitatis
Car. 29 col.2 ver.41	Jo.	io.
Car. 29 col.3 ver.15	magno	magne
Car. 29 col.4 ver.49	Qui	ꝙ
Car. 30 col.3 ver.51	viribus	iuribus
Car. 30 col.4 ver.30	eum	cum
Car. 31 col.4 ver.14	facte	recte
Car. 33 col.4 ver.15	imperatoꝛis	imperatores
Car. 34 col.1 ver.17	qꝺ	qui
Car. 35 col.3 ver.12	ſupꝛa	ſuper
Car. 35 col.4 ver.15	inſolute	inſolutione
Car. 36 col.2 ver. 1	ꝙ	que
Car. 42 col.1 ver.47	fulminante	fulmināter
Car. 49 col.1 ver.35	quicqꝫ	ꝗqꝫ
Car. 49 col.1 ver.45	quiqꝫ	ꝗqꝫ
Car. 53 col.4 ver. 14	deficit	allegari
Car. 57 col.1 ver.38	deficit	papa
Car. 57 col.2 ver.38	nec	nunc
Car. 57 col.3 ver. 8	concoꝛdari	concordi
Car. 57 col.4 ver.23	hr̄ditate	hereditaris
Car. 58 col.1 ver.30	aliquā	aliquem

	male	bene
Car. 59 col.4 ver.47	titulis	titulus
Car. 61 col.2 ver.28	ad	
Car. 68 col.3 ver.31	a va	cat
Car. 68 col.4 ver.48	ꝛ	
Car. 73 col.2 ver.51	rōnes	ratione
Car. 73 col.4 ver.47	cōparitiōis	cōparitions
Car. 81 col.1 ver.43	ꝙ foꝛte	qui foꝛte
Car. 81 col.1 ver.49	ſcimus	ſumus
Car. 81 col.1 ver.43	eēnt va	cat
Car. 82 col.2 ver. 3	mādo	ſācto
Car. 82 col.3 ver.13	dūi	domini
Car. 85 col.2 ver.27	deficit	ꝛ.c.ſi.
Car. 89 col.1 ver.51	pꝛeponē	preconem
Car. 91 col.3 ver.12	deficit	ſi
Car. 98 col.2 ver. 8	decretale	decretalis
Car.101 col.2 ver. 9	eſſē	eſſet
Car 102 col.2 ver.13	pa	papa
Car.103 col.3 ver.10	conſilia	concilia
Car.105 col.4 ver.15	reſeruatum	reſeruatam
Car.105 col.4 ver.21	Cardinalis	Cardinales
Car.107 col.1 ver.44	ſcādaliſātos	ſcādaliſātes
Car.107 col.2 ver.21	diuerſi	vniuerſi
Car.111 col.2 ver. 1	inſtitit	inſtetis
Car.111 col.2 ver.34	ramas	ramos
Car.113 col.3 ver. 7	diminuiſe	diminuere
Car.114 col. ver.45	deuiatim	deuiantem
Car.115.col.1 ver.34	permiſſe	permiſſis
Car.118 col.2 ver. 6	eum va	cat
Car.123 col.1 ver.15	quot	ꝙ
Car.113 col.1 ver.21	quot	ꝙ
Car.124 col.1 ver.46	eccleſie	eccleſia
Car.126 col.4 ver. 1	ꝛ	de
Car.126 col.4 ver.29	vſ.	vſ.
Car.119 col.1 ver.19	cheriſſime	clariſſimus
Car.131 col.1 ver.10	hec	hoc
Car.131 col.1 ver.39	pa	papa
Car.131 col.3 ver.28	non va	cat
Car.131 col.4 ver.10	delinqndus	relinquēdas
Car.132 col.1 ver.19	nobilibus	notabilibus
Car.132 col.1 ver.36	tractabius	tractatulus
Car.132 col.1 ver.38	qōnū	qōnis
Car.132 col.3 ver.16	ꝛ	vt
Car.133 col.4 ver.13	qua	quaſi
Car.135 col.1 ver.34	eudens	eudente
Car.135 col.4 ver. 2	Imo	Inno.
Car.136 col.2 ver. 3	repñtat	repſentet
Car.139 col.1 ver. 4	hoc va	cat
Car.142 col.2 ver.48	euertent	euerterentur
Car.145 col.1 ver.14	deferē	diferatur
Car.145 col.2 ver.16	ampla	a parla.
Car.145 col.2 ver.40	tunc	tunc

3-1